Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Lege[n]da s[an]c[t]orum q[ue] alio nomi[n]e dicitur historia longobardica

https://hdl.handle.net/20.500.14918/461940

Kast 6
44 94.

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

latis q̄i ꝛestigijs extremos terraꝝ fines penetrauit ītroꝝ cū languē tiū īnumeꝝ catꝛua templum īgressus demoniacū effecit ilicoꝛ vt nulluꝫ cultoꝛib⁹ demon p̄steret nī fū O q̄ mira virtutū ipsi⁹ mſignia dū humana uoce ꝛba sonantez cō tra se aduersariū solo īssu lacrā tis d̄iuinissime viris ꝛōdebit mutū. regimā dyabolica cōtagione luna ticā liberauit Puellaꝝ solutisq; nexi bus patri repūtauit samissimā O q̄ sublimis sācitatis ei⁹ mīa cultū dū antiquuꝫ humani generis īi micū suū fecit īm mihiti rōdigere si mulacruꝫ O q̄ digne exercitui nu merand⁹ celesti cui⁹ vt miraculis fidē ꝛmodaret certissimā angelus apparuit supera delapsus ab aula Is igit̄ eternatū demonem cūctis ostendens deso ꝛmē salutiferam saxo dīcam impſſerat crucē Rex regi naq; filī baptisanē cuꝫ gētꝛibū q; xp̄i·accole te dū p̄rem coꝛpe se quunt a mēte Ad extremū vo tem ploꝝ de latu pōtificū neophiti po limiq; fcaē tyrān⁹btm aplm oīmo de ostante īm fidē cēu atq; excoria tū acerimā fec fuscipe mortē. Qui tāte mortis viritiē pferendo disceti mē gl'osi certamis ad celeste gau diū reportauit triūphū Btus aūt theodoꝝ abbas a doctoꝝ p̄cipu⁹ hoc aplo īnē cetera sic ait Aplus dei bartholome⁹ p̄ mū īm licaomia p̄dicauit postmodū in īndia ad vl timuꝫ in albana vrbe. Maioris ar meme. vbi p̄mo excoriat⁹ tandem capite plexꝰ ibidē sepult⁹ ē Qui dū ad predicandū mtte ret a dño vt

opīnoꝝ aubiuit Vade discipl'e me us ad p̄dicacoꝝ. exi ab pugnaz. ca pax el'to piculoꝝ Ego p̄nuꝫ ep⁹ cōsummauī p̄us testis fact⁹. Vas qđ necim ē imple imitare magīm tuū. em'are dñz tuuꝫ. fāgnē fāgui b⁹ pone. carnib⁹ carnē trade. q̄q; p te pass⁹ fuist mui. arma tibi sint. te migmi tas. si fuder ib⁹ māsuetudo mē maleficos. pacētia in his q̄ p̄erūt mō īsultauit apls si vt famul⁹ fide lis dn̄ico acq̄escens p̄cepto p̄git gaudēs tā q̄ lux mūdi vt tenebro sos illumināret tā q̄ sal tra gen tes insipidas saliret tāq; a grico lavt spūalem culturā p̄cret Pe trus q̄ apls docet nacōnes. secta bartholome⁹ fac miracula valida Petr⁹ de cruce capite crucifigit̄ bar tholome⁹ p⁹ q̄ viuens excoriat⁹ capite plectit. ab q̄t valet p̄tus misteria capescēda ab tot barth. fufficat penetrāda eq̄lit̄r fraudāt ecc̄az. equa lance habuit a cetera dñe carismata Die ex dño duode narij nūo med i⁹ ab vtraq; pte so nū dñe sermocīationis dat fidēm citharа armoniā Oēs aplī minūn tatē mūdi sibi displicentes p̄cones regis regū ostituti fūt Duic ait est sors a porcio armenie locus q̄ est ab euigilath vſq; gabaoth bisti buta Jgit̄ vide eum lingue aratro rōnabilia rura fulcante fixiꝝ buz in pfundo coꝛdis recōdente pabulū et vineas dn̄i plantantez. singulis passionū remedia medicinaliē in serentē. spīas non intelligibiles euellē situas ipietatis secare. sepes dogmaticas circūponē. Sz equales

mercēdes cuātoꝝ obtulerūt. e Vti q;p honore īm honorātiaz. Pro bū dictione maledictionē Pro mune tibus p̄nas Pro req̄escibili vita amarissimā mortē Nā post q̄ into lerabilia tormēta subijt ab eis di sciatus in mare follis fuit. Nec glexit occisores s̄ imitabat mira culis perditos a p̄digijs admitte bat aduersos Dz bestialem mētez nil erat qđ a malo retrahēt Ruiđ lud sacrum coꝛp⁹ Respuūt egroti medentez. ubi manuducentē. ceci ducē. naufragi gubernatoꝛem. mortui viuificatoꝛem Et hoc quō cūm Mota ē igit̄ cū impetu de rēgi onib⁹ armeme archa cum q̄tuoꝛ aliozꝝ martiz archis q̄ similiē dū figna oparent cū ea fuerūt in ma tuoꝛ his p̄cedentibus a tanq̄ nim strīs obsequiū quo dāmō apto sa cientib⁹ venerūt in p̄tes Sicilie in insulā q̄ lipatis nuncupat fic epō oīsum q̄ tunc p̄ns erat rēuelatuz fuit Venit ad pauperculam thesau rus ditissim⁹ venit ad ignobilem p̄ciosissima margarita Venit ad mestaz splendidissimū luminare Alijs igit̄ q̄tuoꝛ ad diuersas tras euntibus. sanctū apl'm in dicta in sula reliquerūt Etemiz predictos q̄ tuoꝛ martires apl'os retroꝛū relin quēs vnū. s. Papīnū in ciuitatē co Chalcedoneā q̄ vſq; hodie fuffragijs suis splendet Reliq's vero ducē in

calabriāde terrā direxit Fusceptꝰ est igit̄ m multis p mmis laudibꝫ. et cādelis a templuꝫ sibi magnifi ce fabricat. Mōs āt vulcan⁹ m fule otigu⁹q; habitatoꝛib⁹ eē t nociuꝰ eo q̄ p vi. stadia ignē emittebat. q̄ p stadia. vij. se visibiliter elon gauit circa mare fusp̄ius i tantuꝫ q; hodie appareat videntib⁹ q̄si figuratio fugientis ignis Nūc g̃ aue o btē beatoꝝ tor btē bartholomee q̄ es ome lucis splendoꝝ. sāde eccīe piscatoꝝ rōnabiliū piscīū peritus captoꝝ. dulcis frēs viuide palmi tis. vulneratoꝝ diaboli. mūdū suo latrocinio vulnerantis Gaudeas sol oīs terre cūcta illumināns. os dei. lingua ignita sapiētā. pmens fōs iugit̄ salitatis emanās q̄ maē immeabilib⁹ gressib⁹ sācificasti. qui terrā purpureā tuo cruoꝛe sā xisti. q̄ ad celos cōmeasti vbi i me dio ome acies refulgēs. in splendoꝛe immarcessibil'i glorie splendēs. in exultatione iocunditatis insatiabilis gaudes. Nec theodoꝛus.

¶ De nomine

Hugustinꝰ hoc nomē sortitus ē. vel p̄t̄e excellentiā dignitatis vel p̄pē fuoꝛ dilectionis vel p̄pē ethimologiaz nois. p̄t̄e excellentiā dignitatis q̄m sic impatoꝛ augustꝰ p̄celle bat oīs reges. sic et iste excellit oēs doctoꝛes. vñ q̄ dicit ē migius Nā alij doctoꝛes opanē stellis dameliꝭ. xi. Qui ad iusticiā eruditunt multos q̄si stellea. Dic aūt opa sol sic patet in epl'a q̄ de eo cātat

VITAE
VARIORUM
SANCTORUM

7

THO
RAR
6 – 44. qu.

Cm

Cm

6—44
Cm

Cm

Bibliotheca fratrum Minorum weertensium.
113
KAST 6
44

sabūt verba. cū puentū fuerit ad verbera Cui Lucia dixit Dei verba cessare nō pñt Cui paschasi⁹ Tu ergo de⁹ es lucia ñdit Ancilla dei sum. Qui dixit Cur stetistis añ re ges a pñsides ac. dixit ꝙ paschasi⁹ In te & spiritussanct⁹ ē. Cui lucia. Qui castevinūt templū sunt spūs sancti. Cui paschasi⁹ Ego faciā te duci ad lupanar vt ibi violacōez accipias a spūssanctuz pdas Cui lucia. Nō cōmq̄nat corp⁹ nisi ꝫ cō sensu mētis. nā si me imutā violari feceris. castitas ñ duplicabit ad coronā Nunq̄ ātvolūtatē meā ad osensū poteis puocare Ecce corpus meū ad oñe supplicū est patum Quid moraris Incipe fili dyaboli desideria penay tuay in me exercere Tūc paschasi⁹ leones fecit venire dicēs eis. Jnuitate ad eam oēm pplm et tandiu illudat donec mortua nūciet Volentes ātea trahere tanto pōdere spūssanct⁹ eaz fixit vt oio ipaz mouē neqrent. Fecit ꝙ paschasi⁹ mille viros accedere a manu⁹ a pedes ligare ꝫ eaz nullaten⁹ poterāt mouē Tūc a cumvi ginti mille paria boū adhibuit ꝫ tñ ergo dei immobilis pmānsit Vonis ātmagis vt suis mētationi a mouere. oio mouei nō potuer Tūc dixit paschasius Que sunt maleficia ꝙ vna puella a mille vib⁹ nō mouet Lucia dixit nō hec maleficia ꝫ beneficia xpi ig⁹ si adhuc decem milia adhicōiz eqvt pus immobilez memet Dutans vo paschasi⁹ fm q̄ dā figmēta ꝙ lotione fugarē tur maleficia. iussit eā lotione profundi Cunq̄ nec sic moueri possz. angustiat⁹ nimis paschasius iussit copiosū ignē circa eā accendi. picē ꝙ resinā & feruēs oleū sup eā fundi dixit ꝙ Lucia Jnducias impetrauī martirij mei vt credentib⁹ timorē auferā passionis. a nō credentib⁹ vocez insultationis Videntes autē amici paschasij eū angustiari in guttur ei⁹ gladiuz immersērūt. Que nequaq̄ loq̄lam amittēs dixit Annūcio vobis pacē ecclē ꝺdita Maximiano hodie mortuo et de regno suo diocletiano exppl̄so. Et fīē ciuitati cathanensi soror mea agatha ē data ptectrix sic et ego ciuitati syracusane cōcessa fui a dño interuētrix. Dū hec vgo loq̄tur ecce ministri romano⁹ q̄ venīūt paschasiū apprehēdunt a vinctuz ad cesarem secum ducūt Audierat em̄ cesar ꝙ vniuersā puinciā fuerat depredatus. Veniens igit romam a senatui accusatus pariter a conuictus capitali sentētia ē punitus Virgo vo Lucia de loco vbi percussa ē non est mota nec spiritū tradidit quoadusq̄ sacerdotes venirent a corp⁹ domini traderent ei Et omnes astantes Amen domino rñderunt. Jn eodem autē loco est sepulta a eccia fabricata Passa est autem tempore Constantini et Maxencij Circa annos domini. ccxx.

De sancto Jo

doco Re. loco suo i fine li.

De nomine

BIBLIOTHECA CONVENTUS WERTHENSIS.

Bibliotheek MINDERBROEDERS WEERT.

Thomas interpretat abyssus vel geminus qđ a grece dicim⁹ dicit. Vt dicit Thomas a thomos qđ est diuisio siue sectio dicit ergo abyssus eo q̄ p fundit atem diuinitatis penetrare meruit. qñ ad sui interrogationez xp̄s sibi rndit Ego sū via veritas a vita dicit gemin⁹ eo q̄ resurrecti onem xp̄i quasi geminatam in duplū q̄ alij cognouit Nam illi cog nouerūt videndo. iste videndo et palpā do diuisio āt siue sectio dī q̄ amo rem suū ab amore mūdi diuisit q̄ ab alijs in fide resurrectionis diui sus a sectus fuit Vel Thomas q̄si totus means in dei. amorem cōtē platōe. Vel dicit Thomas a thē os qđ est de⁹ a meus. vñ thomas quasi de⁹ meus. a hō p illud qđ di xit cuz certificatus credidit. de⁹ me us a dominus meus.

Thomas apo

stolus cuz esset apd Cesa rem. apparuit ei dñs dicēs Rex in die gundoforus misit prepositum suū Abanē querere hominē in ar chitectonia erudituz. Veni igit et mittam te ad eū. Cui Thomas. do mine quo vis mitte me. preter ad Indos Cui dñs Vade secure q̄ ero custos tui. Cunq̄ indos ouerteris ād me cuz palma martirij puenies Cui Thomas dñs me⁹ es tu et ego seruus tuus fiat voluntas tua Cūq̄ prepositus foz pambularet. ait illi dñs Quid oparare vis inue nis. Cui ille. dñs me⁹ misit vt cō ducā sibi seruos in architectonia eruditos. vt romano sibi ope cō struat palaciū Tūc dñs tradidit ei Thomā asserens eū plurimū in tali arte peritū Nauigātes aūt ad quandā ciuitatē venerunt in qua rex filie sue nuptias celebrabat Q cū precomisari fecisset vt omnes nu ptijs interessent. alias regē offen derent. cōtigit illic Abanēa apl̄m introire Puella āt hebrea fistulaz manu gerens vnunquenq̄ laude aliq̄ cōmendabat vidēs q̄ apl̄m intellexit hūc esse hebreū eo q̄ nō manducaret sed oculos ad celum fixos haberet Cunq̄ puella coraz eo hebraice caneret dicēs Vnus ē deus hebreoz q̄ fecit celuza terraz et creauit oia. apl̄s ipaz hec eadē verba repetere satagebat Videns p̄ncerna q̄ non manducaret nec biberet sed tm̄ oculos fixos ad ce luz hret apl̄m dei in maxilla pau sit Cui apl̄s Nō hīme surgā donec manus q̄ me pausit huc a camby afferatur. Dic igit ad hauriēdas aquas abijt. a leo ipm occidens sanguinez eius bibit. Lacerātibz aut cambus eius corp⁹. vnus mi ger cams manū ei⁹ dexterā in me diū cōuiuiuz apportauit Quo viso omis turba obstupuit. a puella eius verba referens pjecta fistula ad pedes apl̄i se pjecit. Huiusmo di aūt vltionē factā reprobat Au gusti. in li. cōtra faustuz a asserit a pseudo hoc fuisse insertuz. vñ et legēda hec q̄ ad pl̄a suspecta hēt Posset tñ dici q̄ nō a mō vleiscen di sed modo p dicēdi dictū sit Tūc apl̄s ad petitionem regis sponsū

et spōsam bñdixit. Da mquiēs do
mine adolescentulis his benedictō
nez tue dextre. a eox mentib9 semi
na semen vite. Abeunte āt ap̄lo m
manu uuemis ē reptus plen9 da
tilis palme ram9 Comedentibus
sponso a sponsa ō fructu ei9 obdo
munt ambo a sommuz simile am
bo cernūt Videbat etem̄ eis q̄ rex
gēmatus eos amplecteret. et dice
ret Ap̄s me9 bñdixit vos vt esne
vite ptcipes sitis. Cuigilantib9 il
lis a mutuo somia revelantib9.
ap̄lus ad eos mgredit dicēs Rex
me9 mō vobis apparuit. a me dau
lis ianuis h adduxit. vt sup vos
bñdictio fructificet mea. habētes
carnis integritatē. q̄ ē ommū regi
na virtutū a fruct9 salutis ppetue
Virgmitas soror ē angelorū. pos
sessio ommū bonorū. victoria tibi
dmū. fidei trophēū. expugnatio de
monū. a etna ox securitas gaudio
rū. De libidine aut̄ corruptio gig
nit. ō corrupcōne pollutio nascit.
de pollutione reatus oxit. de reatu
cōfusio generat. Dec illo referente
duo angeli apparuerūt eis dicētes
Nos sum9 angeli vob ad custodiā
deputati. q̄ si ap̄li bñ seruaueritis
monita. offerim9 deo oīa vrā vota
Aos igit ap̄s baptisauit a de fide
diligēter edocuit. Post multū vo
tp̄is spōsa noīe pelagia facto vela
mine ō sect̄a martiriuz patit et spō
sus noīe dyomisi9 illi cūcti m ep̄m
ordinat. Post hoc āt ap̄s a aba
nes ad regē mdie puenerūt a oñso
loco q̄ fieri volebat palaciū. dixit
rex ap̄lo die m quo fmino potuis
in isto loco ostituē palaciū. Tho
mas appetētes arundinem cepit
metiri a dicē Ecce ianuaz in isto lo
co disponaz. a ad ox9 solis mgres
sū In p̄mo pabulū. in sedo salua
toriū. in tcio ō̄sistoriū. in q̄rto p̄to
riū. in q̄nto zetas hyemales. in se
xto zetas estiuales. in septio epi
cauteriū a tridimia ac cubicula. in
octauo fmas. in nono gymnasiū
in decio coq̄nā. in vndecio colibū
et aquāz locuz influentiū. in duo
decio ipo domū a pgiū arcus dā
bulatoriū Rex āt cōsideras ait ad
ap̄lm Vere artifex es a decet te re
gi ministrare. Designato itaq̄ ab
ap̄lo mirabili palacio a copioso
thesauro accepto rex in aliā puin
ciā pficisci. a ap̄s vniuersum the
sauz paup9 elargit. Per totuz
aūt bienmū q̄ abfuit rex ap̄s p̄
dicacōm instetit a innumerabilez
pp̄lm ad fidē cōuertit. Redies rex
et q̄ Thomas fecerat discēs ip̄z cū
abanē invenuz reduxit carcerē. vt
post modū vivos excoriatos vltri
cib9 daret flāmis. Interea Gath
frat regis morit. a ei sepulcz cum
ambitione mmia p̄parat. Quarta
aūt die q̄ mortuus fuerat surrexit
et stupefactis ommib9 cūctis q̄ fu
gientib9 dixit fratri suo. Die homo
frater q̄m ex coriare a mtendere
disponebas amicus dei ē. et ei om
nes angeli famulantur qui me in
paradisum ducentes quodda mi
hi ostenderunt palaciuz. ex auro
et argento a lapidib9 p̄ciosis mi
rabiliter fabricatum. Et cum eius
pulcritudinez admirarer dixerūt

mihi Hoc ē palaciū qđ fratri tuo Thomas extruxerat. Cūq; dicerez vtinā iamtoz ei⁹ essem. dixerūt m. fratet tuus illo se fecit mdignū Si vis m illo manē. rogabim⁹ dñz vt te fuscitaē dignet vt illud a fratre tuo possis emē redděs ei pecuniaz quaz se estimat pdidisse Et hec dicēs cucurrit ad carcerem fratri postulans mdulgeri abiectis qđm cultis rogare apl̄m cepit vt vestez accipet preciosaz Cui apl̄s Ignoras qđ mil carnale. mil terrenū gesti unt q̄ cupūt hre in celestib⁹ ptā tē Egrediente igit apl̄o de carcere rex occurrit a obuolutis pdibus vemā postulabat Tunc apl̄s ait Multuz vobis pstitit de⁹ vt secreta vob oñderet Credite m xp̄m a bā ptizemini vt eī regni pticipes sitis dixit frat regis ei Vbi palaci um qđ fratri meo fecisti a illud cō pare merui. Cui apl̄s Hoc m ptā te fratris tui est. Cui rex Illud erit meū a apl̄s tibi fabricet alter. Qz si forte neḡerit mā tibi hoc vnum cōe erit Rñdit apl̄us. Innumera bilia palacia sunt m celo ab inicō mūdi prepata q̄ fidei p̄ cō a elemo sinis cō parant diuicie ātvie ad illa vos añcedere pñt. sequivo ojo ñ pñt. Post vnū vo mēsez fec apl̄s oēs homines illi⁹ puincie congregari Quib⁹ congregatis debiles a infirmos seorsū stare iussit a super eos orauit Cunq; q̄ docti fuerāt tridisset āmē. coruscatio. de celo veniens tam apl̄m q̄ alios fere p horā medią sic pstrauit vt oēs se putarent ictu fulguris mterisse. erigēs aūt se apl̄s dixit. Surgite qz dñs me⁹ sic fulgurvit vos q̄ sanauit Exurgētes āt oēs sam deū a apl̄m glorificauerūt Tunc apostolus cepit eos docere a duodecī grad⁹ virtutū assignare Primus ē vt in deuz crederent q̄ est vn⁹ m essentia a trin⁹ in psona. Dedit q̄ eis triplex exēplum sensibile quō sint in vna essentia tres psone Primum est qz vna ē in homine sapiētia a de illa vna pcedit intellect⁹. memoria et ingemū Nam ingemū est inq̄t vt qđ nō didicisti inuenias Et memoria vt nō obliuiscaris que dicēris Intellect⁹ vt intelligas que oñ di pñt vl̄ doceri ¶ Secundū est qz in vna vinea tria sunt. s. lignum folia a fructus. a hec omnia tria sūt. et vna vinea sunt Tertiū est quia caput vnuz ex quinq̄ sensibus cō stat In vno em capite sunt visus auditus odoratus tact⁹ a gust⁹. a hec plura sunt a vnū caput sūt. Secundus gradus est vt baptis mum susciperent Tertius est vt se ab auaricia temperarent. Quartus est vt se a formicatione cōtinerent Quintus vt gulam restringerent Sextus vt penitentiam tenerent Septimus vt in his perseuerarent. Octauus vt hospitalitatez amarent ¶ Nonus vt voluntatem dei in faciendis quererent et eam opere complerent Decimus vt eā in non faciendis inquirerent a ea vitarent Vndecimus vt caritatez amicis a inimicis impenderent. Duodecimus vt in cuncto obediendis his vigilem curam haberēt. Post

pdicacõ ꝛ. vero nouem milia vi
rorũ. exceptis puuulis a mulieribꝫ
baptisati sunt. Post hec autẽ in su
periorẽ indiam abijt. in qua innu
meris miraculorũ insignijs chorꝫ
scauit. Sinticem etiã amicã migdo
nie vxoris. carissi cognati regis apo
stolus illuminauit. dixitq; Migdo
nia ad sinticez. Putas si potero eũ
videre. e Tunc migdonia de cõsilio
eius habitũ mutauit. a inter pau
peres mulieres vbi apostolus pre
dicabat aduenit. Apostolus autẽ
incepit de huiꝰ vite miseria pdica
re. dicẽs inter cetera qm̃ vita hec ẽ
misera casibꝰ subiecta a ab fugi
tiua vt cũ teneri credit effugiat la
befacta. De inde cepit quattuor rõ
mibus exhortari vt verbum dei libẽ
ter audirent. ipsum verbũ dei qua
tuor rerum generibus comparan
do. s. collirio. ex eo q oculꝰ nostri
intellectus illuminat. Potioni ex
eo q nostrũ affectuꝫ ab omni car
nali amore purgat a mundat. Em
plastro ex eo q peccatoꝝ nostro
rũ vulneꝝ sanat. Cibo ex eo q nos
celestiũ amore delectat. Et sicut in
quit hec egroto nõ valent nisi ea
in se receperit. sic nec anime languẽ
ti verbuꝫ dei prodest nisi illud deuo
te audierit. Predicãte apostolo cre
didit Migdonia a demceps viri tho
rum a bhorruit. Tunc Carisius im
petrauit a rege q apostolũ in car
cerem posuit. Ad quẽ veniens mig
donia rogauit vt sibi ignoscerꝫ q
pter eam in carcerem missus eẽt.
Quã ille benigne cosolans hec om
nia se libẽter pati asseruit. Carisiꝰ
autẽ regez rogauit vt regina sore
rẽ sue vxoris ad ipam mitteret si
forte eã reuocare posset. Missa regi
na conuertit ab ea quã volebat per
uertere visis q tot miraculis que
apl'us faciebat. dixit. Maledicti
sũt a deo q nõ credũt his opibus
Dc apl's oẽs q ibi aderant. de tri
bus breuit instruxit. s. vt ecclãz di
ligerent. sacerdotes honorarent. a
assidue ad verbũ dei audiendũ cõ
uenirent. Reuertẽte autẽ regina di
xit ei rex. Vt qd tã diu morata es. e
Que rñdit putabã Migdonia stul
tam esse. ꝟ sapiẽtissima ẽ. a me ad
apl'm dei ducẽs viam veritatis me
cognoscere fecit. a minus stulti sũt
qui in xpm nõ credũt. noluitq; re
gina regi demceps copulari. Stupe
factus rex dixit cognato suo. duz
tuam vxorẽ recuperare vellẽ. meam
perdidi. a peior mihi mea ẽ q tua
tibi. Tũc rex iussit apl'm ligatis
manibꝰ ad se adduci. pcipiens ei
vt ad suos viros coniuges reuoca
ret. Apl's ãt exemplo triplici eis
ostit q q̃ diu in errore existerẽt hoc
facere nõ derent. videliz exẽplo regis
exẽplo turris a exẽplo fontis. Vñ
dixit. Tu cũ sis rex nõ vis hñe mq̃
nata fuitia. ꝟ mũdos seruos pati
ter et ancillas. q̃nto magis. crede
re debes deum amare castissimaa
mũda seruitia. q̃d g culpor si deuz
amaẽ pdico in seruis suis qs dili
gis a in tuis. e Fabricaui em̃ turriz
excelsam. a dicis mihi vt ego cui
fabricaui eaz destruã. Fodi terraz
profundã a eduxi fontem de at pl's
soet dicis mihi vt obruam illum

Tunc iratus rex iussit afferi ardentes lamminas ferreas & apl'm stanti nudis pedib⁹ sup eas ꝓtinus⁹ nutu dei fons ibi erupit & eas extinxit. Tūc rex consilio cognati sui eū in fornacē ardentē misit q̄ tm refrigerata ē vt die altera sanꝰ inde exiret & illesus dixit q̄ regi Carisi⁹ Facillū offerre sacrificiū de solis vt sic dei sui iram incurrat. q̄ ab his eū liberāt cui q̄ ad hoc vigeret dixit regi Prestatior es tu q̄ factura tua. Et quō tu deū rex negligis. & picturā col' Tu putas q̄ sic dicit carisi⁹ deus me⁹ in irascet post q̄ adhuc uero deum tuum Magis ait irascet deo tuo eū q̄ diminuet cui adorauero eum Adoro igit eū Si ergo me adorante deū tuū. de⁹ me⁹ nō euertet illum sacrificabo illi Si ait sic. tu credes deo meo. Cui rex Adhuc tu mecū de pari loqueris. Precepit igit apl's hebraice demoni q̄ in eo erat vt q̄ cito coram ydolo genua flecteret. Stati q̄ idolū diminueret Flectēs igit apl's genua dixit Ecce adoro sed nō idolū Ecce adoro ſ nō metallū Ecce adoro ſ nō simulacrū Adoro ait dnm ihm xp̄m in cui⁹ noie p̄cipio tibi demō q̄ in eo latitas vt simulacrū ipm diminuas Stati q̄ quasi cera liquefactū est Tūc omnes sacerdotes mugitum dederunt Pontifex aut templi eleuās gladiū apl'm transuerberauit dicens Ego vindicabo minas dei mei Rex aut & carisi⁹ aufugerūt videntes q̄ ꝓpl's vellet apl'm vindicare & pontificē viuum incendere Xp̄iani aut corpus apostoli tulerunt & sono rifice sepelierūt Post longuz aut tēpus circa anos dn̄i. cxxx. corp⁹ apli in ediſſam ciuitatē suā translatū ē ab Alexādro impatore ad istoruz p̄ces hoc facientē In illa aut ciuitate null⁹ hereticus. null⁹ iudeꝰ. null⁹ paganꝰ pt viuere nec tirannus aliqs ibidē nocē post q̄ Abagarus rex illi⁹ ciuitatis eplāz manu saluatoris scriptaz accipe meruit Nā si qn̄ gens aliqua cōtra ciuitatē illaz insurrexerit infans baptisatus sup portam stās epl'am illaz legit. & ea die tam saluatoris scriptis. q̄ apli Thome meritis hostes aufugiūt aut placant. Isidorus igit in libro de vita & obitu sanctoz sic de isto apostolo dicit Thomas discipulus xp̄i ac similis saluatori audiendo incredulus. videndo fidelis fuit Idic euangelium predicauit partibus. medis. & persis hircanis q̄ brachmānis & itrās orientalem plagam & interna gentium penetrans ibi predicacōnez suam vsq̄ ad titulū sue passionis p̄duxit Idic lanceis transfixus occubuit Chrisostom⁹ quoq̄ ait q̄ dum Thomas ad regē magorum qui ad christuz adorandum venerant deuenisset. eos baptisauit & facti sūt adiutores fidei xp̄iane.

Dicto de festiuitatib⁹ q̄ occurrit infra tp̄s renouacōis q̄ incipit a Moyse & xp̄o durauit vsq̄ ad xp̄i aduentum in carnem q̄ tēpus repūtat ecclia ab aduentu vsq̄ ad natiuitatez dn̄i Sequit videre de festiuitati

bus q̃ue euẽnũt in fr̃e tp̃s q8 pti
cõtinet ſ8 tpe re cõcalia cõis a ptiz
ſub tpe peregrina cõmis q8 tp̃s re
p̃ſitat eccl̃a a natiuitate vſq; ad ſep
tuageſimã ſic ſup̃ i plogo dictũ ẽ

¶ De natiuitate dn̄i.

NAtiuitas autẽ
dn̄i nr̄i Jeſu xp̃i ſm carnẽ
vt quidã aiũt cõpletis ab Adam
q̃nq; milib9 cc.xxvij.ãnis Vel ſm
alios vi.milibus.vel ſm Euſebiũ
cæſarien̄.in chronicis ſuis.v.mili
bus.lxx.annis tpe Octauiani im
patoris facta ẽ computatio.vn8 ſex
miliũ annoz inuẽta fuit a Metho
dio potiꝰ miſtice q̃ chronice Vem
entre ãt ipſo filio dei in carnẽ tãta
pace vniuſus mundus gaudebat
vt totꝰ orbis romanoz im
patoꝛ pacifice p̃ſidẽt.Nã ſic nasci
voluit vt nobis pacẽ tp̃is a pacẽ
eternitatis tribueret.ſic voluit vt
nihilominꝰ ortũ ſuũ pax tp̃is illi
ſtraret Cæſar igit Auguſtꝰ vniu
ſo preſidens orbi ſcire voluit q̃t p
uincie.q̃t ciuitates.q̃t caſtra.q̃t ho
mines in toto orbe eſſent Juſſit q̃
vt in hiſtoria Scolaſtica dicit vt
oẽs homines ad vrbẽ vn̄ traxerãt
origine pgerent.a q̃libet denariũ
argenteũ q̃ valebat decez numos
vſuales afferret vn̄a denarius di
cebat preſidi prouincie tradẽs ſe
ſubditus romano imperio profi
teretur.Nam a numus imagine p̃
ferebat cæſaris a ſupſcriptione no
minis.dicebat ãt pfeſſio et deſcri
ptio ſ8 diuerſa cõſideratione.Pro
feſſio em̃ dicebatur q̃ quilibet qñ
q̃ debat preſidi p̃uincie cenſũ ẽt
piebat vnum denariũ illũ.qui sic
vocabat et ponebat illum ſup ca
put ſuum a pprio ore p̃fitebatur ſe
eſſe ſubditus romano rũ imperio
vñ dicebat pfeſſio a pprio ore faſ
ſio.a fiebat hoc coraz omni popu
lo deſcriptio autez dicebat q̃ nu
merus eoz q̃ cenſum capitis.fere
bãt certo determinabat numeroa
redigebat in ſcriptis.Hec deſcrip
tio p̃ma facta eſt a p̃ſide ſyrie cyri
no.Prima dr̄ vt in hiſtoriis ſcola
ſticis inuenit quantũ ad cyrinuz.
Quia enim in dea in vmbilico terre
noſtre habitabilis eſſe dicit puꝰ
ſus ẽ vt in ea inchoaret et deinde p
circũſtantes regiones alij p̃ſides
proſequerent Vel dr̄ p̃ma a vniuer
ſalis q̃ alie preceſſerunt particula
res Vel forte p̃ma capitũ in ciuita
te fiebat a preſide.ſecũda ciuitatũ
in regione cæſaris a legato.tertia
regionũ in vrbe coram cæſare Joſeph
autẽ cum eſſet de genere dauid a
nazareth in bethleẽ p̃fectꝰ eſt Cuz
autẽ beate Marie tp̃s pariendi in
ſtaret a ipſe de ſuo reditu neſciret
eam ſecũ aſſumpſit a in bethleem
ſecũ duxit nolens theſauꝝ ſibi a
deo omiſſuz in aliena manu dimit
tere ſ ipſe volens p ſe illuz aura p
uigili cuſtodire.Cũ ergo bethleẽ
appropinquaſſet vt frat Barthꝯ
lomeꝰ in ſua oppilatione teſtat vi
dit vgo ptẽ pli gaudentẽ a ptem
gementẽ q8 ſibi ãgelus expones
ait.ps populi gaudẽs ẽ pls gen
tilis q̃ in ſemine Abrahe ẽternaz
tenedictionẽ accipiet Pars autẽ

gemẽs est plebs iudaicã a deo fu
is meritis reprobata Cum igitur
ambo bethleem aduenissent. a qe
paupes erãt a qe oia hospicia alĩ
qui ꝓpter hoc ipm venerant occu
pauerãt nullũ hospicium habere
potuerũt. Diuertertũt ꝙ in cõi tran
situ. ꝙvt dicit in hystoria scolasti
ca erat mẽ duas domos optimen
tum hns qđ diuersoriũ dicit sub
quo ciues ad colloquendũ vl ad
cõsidendũ in dieb⁹ ocij vel p aeris
intemperie diuertebant. ibi forte
ioseph presepe iuxta asino fecerat
Vel sm quosdã rustici cũ ad fo
rum venirent animalia ibidẽ ligabãt
et ideo psepe ibi structũ erat In
ipsa igr nocte media diei dñice be
ata vgo filiuz suũ pepit in psepio
sup fenũ reclinauit qđ fenũ vt ha
betur i hystoria scola. btã Helena
postmodũ Romã detulit ¶ Nota
autẽ qp natitas xpi fuit mirabiliter
facta multiplicit oĩa. et vtiliter ex
hibita Fuit mirabiliter facta. tũ ex
pte generantis tum ex pte gemi
tuz ex pte modi generandi Ex pte
generantis qr ipsa fuit vgo ante
ptũ. vgo in ptu. vgo post ptuz Et
hoc. s. qp vgo manens pepit qnq
modis oĩtum ẽ Primo p ꝓphetiã
ysa. vij. Ecce vgo cõcipiet ac Secũ
do p figuram. hoc enĩ figuratũ ẽ per
vgã Aaron q̃ sine omi humano
studio floruit Et p portam ezechie
lis q̃ semp clausa pmãsit. Tercõ
p custodiam Ioseph enĩ vir eius
ex eo qp ipaz custodiuit testis fue
vgitatis extitit Quarto p expientiã
Cum enĩ vt in opilacõne Bartho
lomei lr̃atur a de libro infantie sal
uatoris sumptũ fuisse videt pari
endi tps instaret Ioseph licet de
um de vgine nasciturũ nõ dubita
ret. morez tũ gerens patrie obste
tricẽs vocauit quaꝝ vna vocabat
zebel. a altera salome. zebel ꝙ cõsi
derans a mãrens a ipsã vgĩnez in
uemens exclamauit virginẽ pepis
se. salome ãt dum nõ crederet sed
hoc simlit probare vellet otinuo
aruit manus eius. iussu tñ angeli
apparentis puerꝝ tetigit a otinuo
samtatẽ recepit. Quinto p miracu
li euidentiã Rome enĩ vt testat In
nocẽ ꝓp. iij. xij. ãis pax fuit. igit
tẽpli templũ pacis pulcerrimũ con
struxerũt. a ibi statuaz Romuli po
suerũt. Cõsulentes ãt apollinẽ qñ
tũ duraret illud templũ. accepert
rñsuz q̃ usqꝫ vgo pareret. Hec au
dientes dixerũt Ergo in eternũ du
rabit Impossibile enĩ credebãt qp
vnq̃ vgo pareret vnđ in foris⁹ tẽ
pli titulũ hũc scripserũt Templuz
pacis eternũ ꝙ in ipsa nocte q̃ vir
go pepit templuz fundit⁹ corruit
et ibi ẽ mõ ecclã sãcte Marie noua
Secundo fuit mirabiliter facta ex
pte geniti Nam sicut dicit Bernh.
in eadẽ psona. eternum antiquuz
a nouũ mirabiliter conuenerunt
Eternum vdinitas Antiquuz id
est caro ab Adam traducta No
uum id est anima de nouo creata
Iterum sicut idẽ dicit Hodie tres
mixturas et tria opera fecit deus
ita mirabiliter singulaia vt talia
nec facta sint nec amplius facien
da sint. Coniuncta quidẽ sunt ad

mul cẽm deus a homo. Mater a vir
go Fides et cor humanum Pri
ma valde mirabilis · ꝙa sunt lim⁹
et de⁹. maiestas a infirmitas · tan
ta vilitas et tanta sublimitas · Ni
chil deo sublimius · et nichil limo
vilius · ¶ Secunda nichilo minus
valde mirabilis fuit. a seculo eñ
non est auditum ꝙ virgo esset q̃
peperit. Et ꝙ mater esset que vgo
permansit Tertia est prima et se
cunda inferior · sed non minus for
tis Mirum est enim quomodo cor
humanum fidem his duobus ac
cõmodauit Quomodo credi potu
it ꝙ deus homo esset a ꝙ vgo mã
serit que peperisset · ¶ Dec Bernh ·
Tertio fuit mirabiliẽ facta ex pte
modi generandi Eius enim ptus
fuit supra naturam · ex eo ꝙ vgo
concepit · Supra rationem · ex eo
ꝙ deum genuit · Supra humanã
conditionem ex eo ꝙ sine dolore
peperit · Supra consuetudinem ex
eo ꝙ de spiritusancto cõcepit Nõ
enim genuit virgo ex humano se
mine sed mistico spiramine · Naz
spiritussanct⁹ ex castissimis et pu
rissimis sanguinibus virginis ac
cepit et inde corpus illud forma
uit Et sic quartum modum mira
bilem faciendi hominem de⁹ ostẽ
dit · Mã sicut dicit Anselmus qua
tuor modis deus potest hominem
facere · scilicet sine homine et femi
na sicut fecit Adam · Sine femina
sicut fecit Euam de homine a femi
na sicut communis probat vsus ·
De femina sine homine sicut hodie
mirabiliter factũ ẽ · Secũdo eius
natiuitas fuit hodie ostẽsa Ostẽ
sa est enim ꝙ omnes gradus natu
rarum · ¶ Est enim quedam crea
tura que tantum habet esse sicut
corporea Quedam que habet esse
et viuere sicut vegetabilia Quedã
que habet esse viuere et sentire sic
bruta animalia Quedam que ha
bet esse viuere a sentire et discerne
re sicut homo · Quedam que habz
esse viuere sentiẽ discernere a intel
ligere sicut angelus · Per omnes
istas creaturas hodie christi nati
uitas est ostensa · Prima autem
creatura s. corporea triplex est sez
opaca transparens siue pertua a
lucida ¶ Primo ergo ostensa est
per pure corpoream opacam sicut
s. per destructõnez templi romã
orum vt supra dictum est · Et per
statuam Romuli dei romanoz.
que tunc cecidit a comminuta est
Et per ruinam etiam aliarum sta
tuarũ que tunc in alijs locis plu
rimis ceciderunt Legitur enim ꝙ
Jeremias propheta in egiptum
descendens post mortem Godolie
regibus egipti signuz dedit ꝙ eo
rum idola corruerent cuz virgo fi
lium parturiẽt Quapropter sacer
dotes idolorum imagiñ virginis
puerum in gremio baiulãtis i se
creto loco templi statuerunt a eã
ibidez adorabãt Sz a ptholomeo
rege interrogati postea Quid hoc si
bi vellet · dixerunt patrem et tradi
cõnis hoc esse misterium quod a
sancto propheta eorum maiores
acceperant · ¶ Secundo ꝙ pure cor
poream transparentem et pertuã

Nam ñ ipsa nocte obscuritas aeris ñ claritatē diei versa ē Rome etiam vt testat Innocentius pp. iij. fons aque ñ liqrem olei vsus ē a cū pens vsq ñ tiberi pfluxit. pplē tisauit eñ Sibilla q ñ erumpet fons olei nascerē saluator Terco p purā corpore ā lucida; sic p corpora supcelestia. nā ñ ipsa die natiuitatis sm aliq; relationem vt ait Crisost. Magis sup quendam montē orātib9. stella q dā sup eos apparuit. q formaz pueri pulcerrimi hēbat. a ñ ei9 capite crux splē debat. q magos alloquens dixit vt ñ iudeā pgerent a ibi natū pueru inuenirent In ipsa etiā die tres soles ñ oriēte apparuerūt q paulatī ñ vnū corp9 solare redacti sunt p qđ significabat q p trinā vnius dei noticia toto orbi imminebat. vel q natus erat ille ñ q tria. s. caro aīa q deitas ñ vnā psonā cōuenerant In hystoria tñ sanctoz dr q nō ipsa die natiuitatis tres soles apparuerūt ß añ p aliqđ tps. s. p9 mortē Julij cesaris qđ etiam Iusebius ñ chronica asserit. Octauianus ñsup impator vt ait Innocētius pp. iij. vniuerso orbi ditiori romane sbiugato ñtantuz senatui placuit vt eū p deo colere vellent. Duces āt impator se mōrez ñtelligēs ñmōrtalitatis sibi nomē noluit vsurpare. Ad illoz vero importunā ñstantiaz Sibillā pphetissaz aduocat. scire volens p ei9 oracula si ñ mūdo maior eo aliq̄ nascerētur Cū g ñ die natiuitatis dñi oraliū sup hac re duocassz a Sibilla ñ camera ñpatoris oraculis ñsisteret ñ die media circul9 aureus apparuit circa solē a ñ medio circuli vgo pulcerria. puez gestās ñ gremio. Tunc sibilla hec cesari oñt Cū āt impator ad pdictā visionez plurimū admiraret. audiuit vocē dicentē Hec ē ara celi dixitq ei sibilla Hic puer maior te est a ideo ipm adora Iade g camera ñ honorē scē Marie dedicata ē. vñ vsq hodie dr sancta Maria ara celi Intelligēs igr impator q h puer maior se erat. ei thura obtulit. et deinceps deinceps vocari recusauit De hoc autez Orosius ita dicit Octauiano tpe horā circa tertiā ipente liquido ac pene sereno circulus ad scipem celestis arcus orbem solis ambiuit quasi venturus esset q ipse solem solus mundū q totuz et fecisset a regeret Hec Orosius Idem ait Eutropius. Secundo oñsa est a manifestata est p creaturaz q hz esse a viue sic fūt plantea arbores In hac eñ nocte vt Bartholomeus ñ sua cōpilatione testat vinee Engadi que proferunt balsamuz floruerunt. fructum protulerunt. a liquorē dederūt Tertio p creaturam que habet esse a viuere a sētire sicut fūt animalia brūta. Profiscens eñ Joseph ñ bethleez cū Maria pregnante duxit secuz bouem. forte vt ipsum venderet a censuz pro se et pro virgine solueret. et de rēsiduo viuerent. et vnum asinum. forte vt virgo super eum veheretur Bos igitur et asinus mā culose dominum cognoscētes fle

xis gēmib⁹ ipſuz adorauerūt An
te etiaz xp̄i natiuitatē per aliquot
dies vt ait. Euſebius in chronica
cū quidam ararent boues ad ara
tores dixerunt Dominēs deficient
ſegetes proficient Quarto p̄ cre
aturam que hz eſſe. vīuere. ſētire
et diſcernere. vt ē homo ſic̄ pas
ſtores. Nā in ipſa hora noctis pa
ſtores. ſup gregē ſuū vigilabāt. ſi
cut bis in āno in longioribus a bre
uioribus noctibus anni cōſueuerant
Mos em̄ fuit antiqs gentilibus in
vtroq; ſolſticio. ſ. eſtiuali circa fe
ſtum ſancti Johis baptiſte. a hy
emali circa natiuitatem dn̄i vigili
as noctis cuſtodire ob ſolis vene
rationē q̄ forte mos a apud iudeos
et ſuis cohabitantium moleuerat
Ipſis igit̄ vigilantibus. angelus dei
apparens a ſaluatorē natū annū
ciauit a quo muenirēt ſignū dedit
Facta q̄ ē cū eo multitudo āgelo
rū dicētium Gloria in excelſis deo
cē. Paſtores gregēmētes totū ſicut
angelus dixerat inuenerūt Sic iterū
manifeſtata ē p̄ cēſarē Auguſtū
qui tūc preceptū dedit. ne eum ali
qs dn̄m vocare auderet ſic̄ Oroſi⁹
teſtat Forte em̄ cū viſionē illā cir
ca ſolez vidiſſz̄ colens ſimul de tu
ma tēplia de fōte olei intelligēs q̄
in mūdo natus eēt q̄ maior eo eāt
nec deus nec dn̄is vocari voluit. Sic
etiā manifeſtū eſt p̄ ſodomitas.
qui oēs in toto mūdo in illa nocte
extincti fūt ſic̄ dicit Iero. ſup illud
Lux orta ē eis. tanta. ſ. q̄ oēs labo
rantes illo vicio extinxit a hoc fec̄
xp̄s vt oēs eradicaret. ne in natu
ra quā ſumpſerat. tanta de cae
ro immūdicia inueniret. Nā vt dicit
Aug̃. Vicēs deus vicii extra naturā
in humana natura facti filius dei
deſiit incarnari. Quinto p̄ creatu
raz que hz eē vīuere. ſētire diſcer
nere. intelligē ſic̄ ē angelus Ange
li em̄ ipſi xp̄i natiuitatē ānuncia
uerūt paſtoribus. vt ſuperius dictuz
eſt. Tertio eius natiuitas ē nob⁹ vti
ter exhibita Nam hoſtis antiquus
iā nobis vt añ preualere nō p̄t q̄
ſais Hugo abbas dumiacēſis in
vigilia natiuitatis dn̄i vidit btām
virginē in vlnis tenentē filiū et di
centē Adeſt dies in qua xp̄s baz ora
cula renouanē. Vbi ē nūc hoſtis
qui ante hūc diem hoībus p̄ualebat. Ad hāc vocē diabolus de hu
mo erupit vt vbis dn̄i inſultaret.
ſed mentita ē iniq̄tas ſibi. qm̄ dū
officinas fratrū circuit. ipſum ab
oratorio deuocōne. a refectorio lectō.
a dormitorio ſtramenta vilia. a ca
pitulo pacētia eiecit de ipſius etiā
natiuitatis vtilitate dicit Ber. Tri
plici morbo laborabat genus hu
manū. in p̄ncipio medio a fine. a
natiuitate vita a morte. Natiuitas
erat immūda. vita puerſa. mors
piculoſa Venit xp̄us cōtra hunc
triplicē morbum a attulit triplex
remediū. Nat⁹ ē em̄. vixit. a obiit
Eius natiuitas purgauit nraz natiu
itatē. eius vita nraz vitā inſtruxit.
a mors illius deſtruxit nram Dec
Bern̄. de vtilitate etiā ipſius natiui
tatis dicit Aug⁹. in lib. viij. de tri
nī. q̄ humilitas filij dei quam no
bis in incarnacōne exhibuit. fuit

nobis in exemplu sacramentū a medicamentū In exemplu cōuenientissimu qđ homo imitaret a altū sacramentū q̄ pcī nostrū cultū solueret a summū medicamētum quo tumor superbie sanaretur hec august. Superbia em̄ p̄mi hois sanata ē p humilitatem xp̄i. ¶ Et notandu q cōuenienter humilitas saluatois tūdet superbie pditoris. Superbia enim primi hominis fuit cōtra deum vsq ad deū a sup deum. fuit contra deū q̄ ptra ei⁹ p̄ceptum. Cōtempsit em̄ preceptū eius quo precepat vt de ligno sciencie bonī a mali nō comederent. Fuit etiā vsq ad deum q̄vsq ād appetitū deitatis credēs qđ dyabolus dixerat frūtis sicut dñs. ¶ Fuit etiā sup deum sicut dicit anselm⁹ volendo qđ de⁹ illu velle nolebat. Tunc em̄ voluntatem suā supra voluntatē dei posuit At filius dei fm Johm damas. Humiliauit se p̄ter homines nō cōtra homines vsq ad homines a supra homines Propter homines q̄ ad eoꝝ vtilitatem a salutē. Vsq ad homines p nascendi modū cōsimilē. Sup homines p nascēdi modū dissimilem Naz ei⁹ natiuitas a fm aliq̄d nob̄ similis fuit q̄ fm nat⁹ē ex muliere a p eandē portā p paga cōis Et fm aliq̄ dissimil quia de spū sancto ex maria virgine natus est.

¶ De nomine.

Hanastasia dicit ab ana qđ ē sursum a stasis q̄ est stans q̄ sursū stetit a vicijs ad virtutes

¶ De sancta Anastasia.

Hanastasia nobilissima Romanoꝝ filia pretaxati illustris ꝫ pagani a matre sua fausta xp̄iana a btō crisogono fidē xp̄i edocta ē Tradita autē Publio Paulino in vxorē languorez simulans. semp se ab ei⁹ cōsortio abstinebat Qui audiēs eā cū vna tantū ancilla in vili habitu xp̄ianoꝝ carceres circuire et eis necessaria ministare fecit eā artissime custodiri. ita etiam vt a limo mā denegaret Volebat em̄ eaz sic primere vt posset in eius latissimis possessionib⁹ lasciuire. Putans ergo se mori a iam morti tradituraz se esse p̄primaz intrinsecus dolore cordis cōmota fructuoso inhiādo solamini ad quēdā sibi mendādo dolorosas trās Crisogonū trāsmittebat a ille cōsolatorias rēmittebat Interea vir eius moritur a illa a carcerib⁹ liberat. Hec habebat tres pulcherrimas ancillas q̄ sorores erant Quarum vna dicebatur Agapen altera Chyenna a altera ytenen Que cuz xp̄iane essent a p fecti monitis nullatenꝰ obedirent in cubiculū eas coclusit vbi coquine vtensilia seruabātur Prefectus autē in eaz ardens amore ad eas iuit vt suā libidinez exerceret Qui in amentiā vsus putans se tractare vīgines. cacabos patellas calderia a similia āplexabatur et osculabat Et cū ex hoc saciat⁹ fuisset foās exīt nigerrimus a deformis Que fui q̄ cū p foribꝰ expectabāt sic aptatū videntes cogitantes q̄ in demoniū vsus esset cuz verib⁹

affecerũt a fugiẽtes soluz reliq̃ũt
Cũq̃ impatorez adiret vt de hoc cõ
quereret. alijz vgis eũ percutiebãt
alij in eiꝰ faciez expuebant. alij lu
tũ a pluerem in eũ pjiciebant sus
picãtes q̃ furiã versus eẽt. Oculi
aũt eiꝰ tenebant ne sic se deformẽ
videret Quappt mãbatur q̃ pluri
mũ cum sic eũ oẽs contemnebant
quem in tanto honore habere con
sueuerant Videbatur enim q̃ ipe
a omnes albis vestibꝰ essent indu
tiPutans vero cum sic se deformez
ab alijs didicisset. q̃ puelle sibi p
artem magicaz hoc fecissent. iussit
eas coram se expoliari. vt eas sal
tem nudas aspiceret Sed statiz sic
earum vestimenta corpori hesereũt
vt nullo modo exui valerent. Pre
fectus autem pre admiratione ita
obdormiuit stertens q̃ etiã a pul
santibus non poterat excitari Tã
dez virgines martirio coronantur
Et Anastasia ab impatore cuidaz
prefecto traditur vt si eaz sacrifica
re faceret. postmodũ in vxorem eã
acciperet Cunq̃ eam in thalamuz
induxisset et eam amplexari vellet
statim cecus effectus deos adiit q̃
vens si euadere posset Responderũt
dicentes quia sanctam Anastasiã
contristasti. nobis traditus es. a
modo semper nobiscum in infer
no torqueris. Cunq̃ in domum re
duceretur inter manus puerorum
finiuit vitaz. Tunc Anastasia alij
prefecto traditur vt eaz in custodia
detineret Audiẽs vero q̃ infimitas
possessiones hereret puasi dixit Ana
stasie sivis esse christiana sacvt p

cepit deus tuus. Ille emz precepit
Qui nõ renũciauerit oibꝰ que pos
sidet aẽ Qia ergo que hẽs in da et
vade quo volueris a vera christian
eris Cui illa respondit deꝰ meus pre
cepit. Vende oia a da paupibꝰ a nõ
diuitibus Cũ ergo diues sis contra
dei preceptũ facere si aliq̃d tibi da
rez. Tũc Anastasia diro carceri fa
me cruciãda traditur. Sed a sãcta
theodora que iam p martiriũ coro
nata fuerat p duos mẽses esca ce
lesti pascit Tãdẽ cũ. cc. virgibꝰ ad
insulas palmarias ducta vbi mul
ti propter nomen christi fuerant rele
gati. Post aliq̃t dies prefectꝰ oẽs
ad se vocauit a anastasiam ad pa
los ligatam cõcremauit ignibus.
alios vero diuersis supplicijs inter
emit. inter quos vnus erat q̃ pluri
es propter christum multis diuicijs
spoliatꝰ semper dicebat. Christuz
saltem michi nõ auferetis. Apolo
nia autez corpus sãcte Anastasie
in viridario facta ibidem in ecclã ho
norifice sepeliuit Passa est autem
circa annos domini. cc. lxxx.

De nomine

Stephanus grece. latine
dicit corona sed hebraice
norma. Fuit emz corona id est pn
cipium martirij in nouo testamẽ
to sicut abel in veteri. Fuit etiã nor
ma id est exemplar a regula alijs
paciendi Vel Stephanꝰ dicit q̃si
strennue stans ostendit in sui ser
mone Vel stephanus dicit quasi
strennue fans id est strennue siue
laudabiliter fans a instruens a re
gens anus id est viduas. quibus

cv

ab aplis p̃fect⁹ erat ad literam
anus erant. ¶ Est ergo corona ꝑter
principiū martiriū. norma ꝑfec-
tionis patiendi a bene viuendi. stren
nue stās ꝑter luculentas p̃dicatiõ
nes strennue fās anus ꝑter uiduarū
laudabilem instructionem

¶ De Stephano.

Stephan⁹ fuit
vnus de septē diaconibus
ab aplis in ministeriū ordinatus
crescēte enī numero discipulorum
ouerti ex gentib⁹ aduersus ouer
sos ex iudeis murmurare cepērunt
ex eo q̃ vidue eorū in q̃tidiano mi
nisterio ptēnebātur. Cui⁹ āt mur
muris cā dupl'r ꝑt intelligi. aut q̃
vidue eorū in ministerio admitte
bantur. aut q̃ p̃ ceteris in quotidi
ano misterio grauabāt. Apli ei
vt expeditius p̃dicatiõi insisterent
viduis ministratiõez omiserāt. Vi
dentes itaq; apli murmuratiõnez
ortā ꝑ administratiõe viduaꝝ volē
tes hoc murmur sedare cōgregata
oi multitudie dixerūt. Nō est equū
nos relinq̃re verbū dei et ministrare
mensis glo. q̃ meliora sūt fercula
mentis q̃ dapes corporis. Cōside
rate ergo fratres viros ex vobis bo
ni testimonij septez plenos sancto
spiritu a sapientia. quos cōstituа
mus sup hoc opus Glo. vt ministrēt
vel vt ministrantibus presint nos
vero oratiōi a predicatiōi instan
tes erimus. Et placuit sermo corā
omi multitudine. a elegerūt sep
tez quoꝝ btūs Stephan⁹ a ꝑmus
ꝑmicerius extitit. a adduxerūt eos
ante aplos a impposuerūt sup eos
manus Stephanus aut̃ plenus
gracia a fortitudine faciēs p̃digia
a signa magna in populo Inuiden
tes igit iudei a eū supare a cōuince
re cupientes triplici mō eū conce
re aggressi sūt. scz disputatiōe testi
um productiōne. a tormentoꝝ illa
tione Sed tamen ipse disputantes
exuperauit testes falsos cōuicit. et
de fusis tortoribus triumphauit
Et in qualibet pugna sibi adiuto
rium de celo datum est ¶ In prima
enīz datus est ei spiritussanctus q̃
facundiaz ministraret In secunda
vultus angelicus q̃ falsos testes
terreret. Et in tercia visus est chri
stus adiuuare paratus qui mar
tirem confortaret In qualibet igitur
pugna p̃mit tria scilicz aggressuz
ꝑlium. collatum adiutoriū a ade
ptum triumphum. Hystoriam igi
tur breuiter percurrentes. hec oia
videre poterimus. Cum igitur bea
tus Stephanus multa signa face
ret a frequentius populo predica
ret iudei primum prelium cum eo
inierunt. vt eū per disputationem
cōuincerent Surrexerūt enim q̃dā
de sinagoga libertinoꝝ a regione
sic dictorum vel libertinoꝝ a filioꝝ
libertorum. Libertini enīz dicuntur
filij libertoꝝ a eoꝝ qui ꝺ seruitute
manumissi sūt a libertati donatia sic
de stirpe seruili fuerūt q̃ ꝑmo fidei
restiterunt a cirenensiū a cirene ci
uitate. a alexandrinoꝝ. a eorū qui
erant a cilicia a asia disputantes
cū Stephano Hec ꝑmum ꝑliuz de
inde subiūgit triumphum a nō po

terant resistere sapientie Postre
mo pōit adiutoriuz a spūi q̄ loqūe
bat Videntes igit̄ q̄ p hūc modū
pugnandi eū nō possent superaē
ad fm modū callide se ouertūt vt
s. eū falsis testib⁹ superarēt q̄ euz
de quadruplici infamia accusarēt
Summiserunt emz duos falsos te
stes qui eū de quattuor accusabāt
s. de blasphemia in deum. in moy
sen. in legem. a in tabernaculū siue
templum Ecce sēm preliū. Et intu
entes eū omnes qui sedebāt in cō
siliō viderunt faciem eius tanq̄ fa
ciem angeli Ecce auxilium deinde
pōit huius sēde pugne victoria cū
falsi testes de his oībus confutan
tur dixit emz p̄ceps sacerdotū Si
hec oīa ita se habent. Tūc beatus
Stephan⁹ de illis que sibi falsi te
stes impositerant. se p ordinē excu
sauit Et p̄mo se excusat ꝺ blasphe
mia in deuz dicens. deum qui locu
tus est patrib⁹ appetis deuz glo
rie fuisse Vbi deū triplr cōmēdat
fm q̄ hoc verbum pōt triplr exponi
Est enim deus glorie id est collati
uus glorie vel gle. ij Qui cuz honorifi
cauerit me glorificabo eum Vel de
us glorie id est cōtentiuus glorie.
Prouer. viij. Mecū sūt diuicie a glo
ria Vel deus gle id est deus cui a
creatura debetur gla vel Cui vel Regi
seculoruz immor. Cōmendat ꝺ deū
triplr sz q̄ sit gloriosus glorifica
tus a glorificādus Deide excusat
se de scda blasphemia in moysē ip
suz Moysē multiplr omēdādo Cō
mendat ei eū p̄cipue a trib⁹ sz a
ꝺi feruore q̄ patientē egiptiuz in
terfecit Amiraculorum opacione
quā in egipto a i deserto fecit Et a
ꝺi familiaritate q̄ pluries cū deo fa
miliariter locut⁹ fuit Postmodū ex
cusat se de tercia blasphemia i legē
ipsaz triplicit omendādo sz ex rōe
dātis qui fuit deus. Ex rōe mīstrā
tis q̄ fuit Moyses talis tant⁹ Ex ra
cōe finis q̄ dat vitaz Postremo ce
pit se purgare de q̄rta blasphemia
q̄ erat i tabernaculū a i templū. ipm
tabernaculū q̄druplicit cōmendādo
sz q̄ fuerit a deo p̄ceptū fieri. in visi
one oñiuz Amoyse ꝺ summatū. Et
arce testimonij contentiuū Templū
autem dixit tabernaculo succēssisse
Sic ergo beatus stephanus de cri
mine sibi obiecto rationabiliter
se purgauit Videntes igitur iudei
q̄ nec etiam isto secundo modo eū
superare valerent tercium modum
assumunt a tertiam pugnā meunt
vt sz saltez tormentis a supplicijs
superetur. Quod vt vidit beat⁹ Ste
phanus volens preceptum domi
nicum de fraterne itatis correctione
seruare tribus modis eos conat⁹
est corrigere et a tanta malicia co
ercere. scilicz pudore timore a amo
re a amore Primo pudore eis duri
tiā cordis et sanctorum necem im
properando dura inquit ceruice a
incircuncisi cordibus a auribus
vos autē spiritui sancto restitistis
sicut patres vestri a vos. Quez pro
phetarum non sunt persecuti pres
vestri. a occiderunt eos qui prenū
ciabant de aduentu iusti Ve sicut
dicit glo. tres gradus malicie eo
ruz ponit Primus est q̄ spūi eorū

restiterũt. scōs q̄ ꝓphetas psecuti sunt Tertio q̄ crescente malicia eos occiderũt Et q̄ frons mulieris meretricis facta erat eis nec erubescere nec sic a cepta malicia destiterunt Imo audiētes hec disse cabāt cordibus suis & stridebāt dentib⁹ in eū Postmodū ergo cor rexit eos timore p hoc scz q̄ Jesum stantē a dextris di se videre phibuit quasi paratuz se adiuuare & aduersarios condemnare Cum emz Stephanus esset plen⁹ spiritu sācto intuens in cēlum vidit gloriaz dei & ait Ecce video celos apertos & filium hominis stantem a dextris virtutis dei Licet igitur iam pudore & timore correxit eos. non tamē adhuc destiterunt. sed deteriores q̄ prius fuerunt. Exclamantes autez uoce magna cōtinuerunt aures suas Glo. ne blasphemantem audientes impetuz fecerunt vnanimiter in eum. proicientes eum extra ciuitatem lapidabant In hoc sm legem se agere arbitrantes q̄ blasphemum extra castra mādaueāt lapidari Et illi duo falsi testes qui in eum primi lapidem mittere debebāt sm legem dicentez prima manus testium lapidabit euz deposuerūt vestimēta sua. ne illi⁹ tactu coinquinarentur. velut ad lapidāduz expeditiores redderentur. secus pedes adolescentis qui vocabat Saulus. & postea vocatus est Paulus qui de ecclesie persecutore & inimico eiusdem factus est postea fidei stabilimentum & columna. Qui dum lapidantium vestimēta custodirz ex eo q̄ ad lapidandū eos expeditiores reddidit quasi manu oim lapidauit Cū āt eos nec pudore nec timore a tanta possz nequicia retrahere tertiuz modū adhibuit vt saltē eos amore coerceat An non eximius amor fuit quē eis oīt q̄n p se a alijs orauit. Pro se orauit ne sua passio plongaret & sic ipsi rei nora maiori teneret Pro ipsis tamē orauit ne eis hoc in peccatū iputaretur Lapidabāt iquit Stephanū inuocantē & dicentem domine Jesu suscipe spiritum meum. Positis aūt genibus damabat uoce magna dicens. domine ne statuas illis hoc pctm̄ a vide amore mirabile quia orando p se stetit. orando p suis lapidatorib⁹ genua flexit. quasi oro nez quam faciebat p ipsis. q̄ illaz quam p se fūdebat. plus cuperz exaudiri Pro ipsis etiā potiꝰ q̄ p se genua flexit q̄vt dicit glo. ibidem quoz maior imq̄tas eāt maiꝰ supplicādi ei medium postulabat In hō etiaz martir christi cristum imitatus est q̄ i passione sua p se orauit dicēs. pat̄ m manꝰ tuas cōmēdo spiritū meuz Et p suis crucifixoribus dicēs Pat̄ ignosce illi Et cū hoc dixisset obdormiuit in dño. Glo. pulcre dictū est obdormiuit & nō mortuus est q̄ obtulit sacrificiuz dilectionis. & obdormiuit in spe resurrectōis Facta ē aūt lapidatio ste phani eodē anno q̄ dñs ascendit i proximo mēse augusti tercia die intrante Scūs vo gamaliel & Nicodemus qui erant p cristianis in ommibuz consilijs iudeorum sepelie

runt eū im agro ipsi⁹ gamalielis. a fecerunt planctū magnū sup eum Et facta est magna psecutio xpiana ms q̄ erāt iherusalē qz occiso beato Stephano vno de pncipalibus sali os grauiť psequi cœperūt intantuz qz oēs xpianā pter aplos q̄ erant p ceteris fortiores per totā iudeā puinciā sunt dispersi. iuxta quod dns preceperat Sivos persecuti fu erint in vna ciuitate fugite in alia. Refert Augustin⁹ beatuz Stepha num innumeris miraculis claruis se. a mortuos sex suis meritis suscitasse multos qz varijs languoib⁹ curasse Preter hoc aūt alia refert miracula digna memorie commē danda Ait enim qz flores super altare sancti Stephani ponebantur a inde ablati super infirmos ponebantur a mirabiliter curabantur Pānī etiam de eius altari sumpti a super egros impōiti multis extitерunt ifirmitatibus ad medelā Naz sic ipse ait in li. xxij. de ci. dei. Floes ipsi de altari sancti stephani sumpti cuiusdaz mulieris ecce oculis impositi sunt a illa continuo visum recepit Refert quoq; in eodem li. qz cum quidaz vir primarius ciuitatis nomine Marcialis cum infidelis esset a nequaquam cōuerti vellet cum tamen plurimum egrotaret Gener suus valde fidelis ad ecclesiam sancti stephani vemit a de ipsis floribus qui super altare erāt accipies ad caput soceri flores ipsos latenter posuit sup quos cum ille dormisset protinus ante diluculuz damabat vt ad episcopū mitteret Cuz aūt eps abesset sacerdos ad eū vemit a ipm cum se credere dicerz baptisauit Dic qz diu vixit h⁹ verbum sēper in ore habuit. Christe accipite spm meū cū tamen hec vltima verba b̄i stephani fuisse nesciret Aliud simile in eodem refert miraculū. Quoniam quedā matrona noie Patronia cū diu infirmitate grauissima torqueret. a multa adhibēs remedia nullū sentiret libertatis vestigiū. tandez quendaz iudeum consuluit qui anulum quēdaz cum quodā lapide tribuit vt ipso anulo cū corda ad nuda corporis cingeretur vt ex virtute illius lapidis beneficium reciperet sanitatis Sed dum hoc sibi mīt valē conspiceret ad ecclesiam protho martiris stephani xpe cāuit a pro sua salute instantius beatum stephanum exorauit Tunc subito insoluta corda a illeso anulo remanente. anulus in terram prosilit a continuo pfecte sanatam se sensit Aliud etiā ibidem non minus mirabile refert miraculum. Apud nanqz cesaream cappadocie quedaz nobilis matrona erat viri quidam destituta solacio sed nobili vallata multitudine filiorum Nam decem filios habuisse dicitur. quorum septem maes a tres femine fuisse perhibentur. Quadā autem vice dum mater abeis offenderetur maledictionem suam filijs imprecatur a subito maledictionem matris diuina vindicta subsequitur Et omnes pena simili a horribili feriuntur Nā omnes tremore membrorum omniuz

sunt p̄cussi. Qua p̄ter nimiū dolē
tes a suoꝝ ciuiuz oculos nō feren
tes. p totum ōrem vagari cepēūt
Et quocūq; ibant oim in se ouerte
bāt aspectum Ex his aūt duo frat
a soror Paulus scz a palladia ipo
iam venerūt. a Augustio epō ibi
dem que sibi ꝓgerāt narrauerūt
Cum igitur iam q̄ndecī diebus añ
pascha eccāz bti Stephani frequē
tassent a samitatē ab ipso martire
postulassent multis p recib9 i ipo
die paschē cū frequēs ꝑl's pūs es
set vn9 ex his. s. paul9 repēte cancel
lum introiuit a añ altarē i orōne cū
multa fide a reuerentia se ꝓstrauit
Et cū astantes exitū rei expectarēt
subito surrexit san9 a tremore coꝝ
poris demceps alien9 Cum aūtem
ad Augustinum fuisset adductus
ipse eu; ad ꝑl'm ꝓtulit. Et in seqn
ti die libellum de narratione illius
recitandum ꝓmisit. cui; autē sic ad
ꝑl'm loqueret a soror illi9 ibidem
omnib9 mēbris tremēs assisteret.
surgēs illa e medio bti Stephani
cācellos intrauit a statiz velut ob
dormīēs subito sana surrexit Ipsa
similit in mediū p̄ducit. a de vtriusq;
samitate do a btō Stephano im
mense gracie referūtur Oro sius
quoq; ab ire'm quasdam reliq̄as
sancti Stephani detulit ad q̄s pre
dcā a plūra alia miracula facta sūt
Notādū aūt q̄ btūs Stephanus
hac die passus non est sed eadem
die vt dicit qua ei9 inuentio celebra
tur Eius aūt inuencō hac die dicit
extitisse Sed quare festa sunt mu
tata. dicet cū de inuencōe ageret. ad
pōs aūt hoc dixisse sufficiat q̄ du
plicia de cā eccā hec tria festa que se
quūt natiuitatē dñi sic voluit ordi
nare Prima evt in xp̄o spōso a ca
pite oēs sui cōites adiūgāt. Nat9
ei xp̄s spons9 eccēi hūc modū tres
sibi cōites adiūxit. De q̄b9 cōitib9
dicit in cāticis Dilect9 me9 cādidus
a rubicūd9 electus ex mīlib9. cādid9
q̄ntū ad Jobez euāgelistā p̄cipuū
confessorem Rubicūd9 q̄ntum ad ste
phanū martirē a p̄matē. Elect9 ex
mīlib9 q̄ntū ad turbā innocentiuz
vḡginalem. Sed a rō e st vt sic eccā
oim martiz genera s̄m gradus di
gnitatis insimul adunaret q̄ruz q̄
dem martirij xp̄i natiuitas cā fu it
est ei triplex martiriū. vnū voluntā
tea ope. sc̄m voluntate ꝫ non ope.
tertiuz ope sed nō voluntate. p̄mū
fuit in beato stephano. secundus
in beato Job e tertiū in innocētib9.

De noīs interpretacōne.

Johannes inter
ꝓtatur dñi gra vel in quo est gra.
vel cui donatū ē. vl cui donacō a do
facta est. Et p hoc intelligūtur q̄tu
or p̄uilegia q̄ fuerūt in btō Jobe
p̄mū est precipua xp̄i dilectō chri
stus emz ceteris oīb9 amplī9 ipsū
dilexit a ei dilectōis maioris a fami
liaritatis signa oñt a inde dī dei gra
q̄ do gracōs9 s̄m ē carnis incorrup
cō qvḡo a deo ē electus a in dī in q̄
est gracia In ipso em̄ fuit gra pu
dicicie vḡmal. vñ de nupcijs nulle
re volens a dño vocatus fuit Terti
um est secretorum reuelacō. a inde
dicit cui donatum est. Eidem enim

multa secreta est donatus a pfūdā
nosse. fīc de diuinitate vbi a de cōsū
matōe scīi. Rētū est mūis dei te cō
mēdacō a ide dī. Cui donatio a dño
facta est Maxīa em donacō a dño
facta est eidē qñ mat dei i ei⁹ custo
dīam donata est. Eius vitam Mile
tus laodicie ecē eps scripsit quā
Isidorus in libro de vita a obitu sā
ctorum patrum abbreuiauit.

¶ De san. Johāne euāgelista.

Ohannes aposto

lus a euangelista dilect⁹ a dño et
elect⁹ virgo post pētecostē diuisis
apl̄is in asiaz est pfect⁹ vbi eccās
multas fūdauit. Domician⁹ g ipē
to: intelligens eius famā accersitū
eum in dolīū feruentis olei āte por
taz latinā mitti iussit. Ille aūt inde
exīit illesus. fīc a corrupcōe carnis
extiterat alien⁹. Videns igit ipera
tor q nec sic a pdicacōe desisteret
eū in pathmos insulā relegauit in
exiliū. vbi sol⁹ de gēs apocalipsim
scripsit. Eodem aūt anno impator
pter sui nimiā crudelitatez occidi
tura a senatu quicquid fecerāt irri
tatur. Sic q factum est vt scūs Jo
hēs q cū iniuria i insulā fuerat de
portat⁹. cū honore epl̄esum ēmea
ret occurrēte ei vniuersa turbā. a
dicēte Benedict⁹ q venit in noīe dñi
Cuz aūt verbē mgre derent drusiana
ei⁹ dilectrix q suū plurimū desidera
uerāt aduētū. mortua deferebatur
Parentes igit ei⁹. vidue a orpha
ni. dixerunt ei Sancte iohānes ec
ce drusianam efferimus. que tuis
sēp monitis obsecundans nos om
nes alebat. tuū quoq plurimum
desiderabat aduētū dicēs. O si vide
am apl̄m dei anteq̄m moriar ecce
tui vemistia te videre nō potuit. Tūc
iussit feretr deponi a corp⁹ te solui
dicēs dñs de⁹ me⁹ ies⁹ xp̄s suscitet
te drusiana surge a vade in domuz
tuam a para mihi refectionē Sta
tim illa surrexit et cepit ire solicita
de visione apostoli ita vt sibi videre
tur q non de morte sed de somno
excitasset eam. Factus est autem
clamor populi p tres horas Vnus
est deus quē predicat Johēs Vn⁹
est dñs Jesus cristus Altera autē
die Chraton philosoph⁹ in foro po
pulū cōuocauit vt oīderz quō hic
mūdus contemnendus esset. Duos
enim ditissimos frēs iuuenes gē
mas preciosissimas distracto tot
patrimonio emere fecerat. et ea s
omnium aspectu cōfringi iusserat
Contigit aūt apostolum illic trāsi
tum facere. vocans q ad se philo
sophum. huiusmodi mūdi cōtem
ptuz triplici ratione condemnauit
Primo quoniam ore hominuz lau
dantur. sed diuino iudicio condem
nantur. Secundo quoniam ex tali
contemptu vicium non curatur a
id vanus est. sicut medicina vana
dicit ex; qua morb⁹ nequaq̄ cura
tur. Tercio quoniam contempt⁹
meritorius est qui sua pauperib⁹
elargitur. Si aut dominus iuuenī
dixit Si vis perfectus esse vade om
nia quē. Cui Chraton dixit. Si ve
re deus magister tuus est a. vult vt
harum gemmaruz preciū pauperi
bus erogetur. facvt reintegrēt ac

ad eius facias gloriam qȝ ego ab
hoīm feci famā. Tūc beatꝰ Johēs
gemmaȝ fragmēta in manu sua
colligēs orauit a facte sunt integre
sic prius. Sta timeq; pbs a illi duo
iuuenes cuȝ ommbꝰ aliis discipu
lis eiꝰ credidērūt Et gēmas vendēn
tes pauperibꝰ precū erogauerūt.
Duo isup iuuenes quoȝ vnꝰ Actiꝰ
a aliꝰ Eugius vocabaē. horum exē
plo vendit is omnibꝰ a precijs ero
gatis pauperibꝰ apl'm sūt secuti
Quadā āt die videntes seruos suos
pciosis indumentis fulgentes a
in vno pallio se egentes otristari
cepērūt Qȝ ai sanctꝰ Johēs adū
tisset eo q; facies testes essent. vir
gas a lapides minutos a litoē ma
ris deferri fecit. a eos in auruȝ a gē
mas conuertit. q̄ iussu apl'i mūer
sos aurifices a gēmarios p septem
dies querentes. ac veritatē desūper
sūmope p̄q̄rentes arbitrati si q̄d
delusionis artis magice inuenire
potuissent. reuersi sunt dicentes q;
illi nunq; tam purum aurum a tā
pciosas gemmas se vidisse testa
ti sunt. dixitq; eis Ite a ēdimite vo
bis terras quas vendidistis Este
te floridi vt marcescatis. estote di
uites temporaliter vt in p̄petuuȝ mē
dicetis Tūc apls cepit contra diu
tius disputare oīdens q; sex sunt
que nos ab immoderato diuiciaȝ
appetitu debent retrahere Primuȝ
scriptura. vñ recitauit hystoriam
de diuite epulone quēz dñs repro
bauit a de Lasaro paupe quēz ele
git Secōm. natura qm̄ homo nudꝰ
a fine diuicijs nascit a nudus et si
ne diuicijs morit Tertiuȝ creatura
qm̄ sic sol. luna. sidera pluuia. ac.
oībꝰ omunit sua beneficia largiū
tur. sic a int hoies. omnibꝰ eōmuia
omnia esse deberent. Quartuȝ ē for
tuna. dic enī idem q; dīues seruꝰ ef
ficitur numia dyaboli. Numi q; nō
possidet diuicias. ꝫ a diuicijs possi
detur. dyaboli. q; iuxta euāgeliuȝ
amatoꝛ pecunie seruꝰ est māmone
Quitū est cura q; habēt curā a soli
citudiem diuturnā a nocturnaȝ in
adq̄rendo ai custodiēdo Naȝ in ad
q̄rendo habēt laborē a in custodien
do timoē Sextū iactura. Et ostēdit
q; diuicie sunt causa duplicis iactu
re Vnius q̄ est in perpessione du
plicis mali. scil mali in p̄senti qȝ ē
elatio a mali in futuro qȝ est eter
na damnatio. a alterius q̄ est in p
dītione duplicis bonī. in pñti qȝ ē
gracia. a bonī in futuro quod est
eterna gloria Dum igitur sanctꝰ
Johannes talit otra diuicias a tā
ardue disputaret. ecce iuuenis qui
dam mortuus efferebatur qui tri
gīnta dies habebat q; vxoreȝ acce
perat Veniens igitur mat vidua
et ceteri qui eum flebant ad pedes
apl'i ceciderunt rogātes q; hūc q̄q;
sic a diuisianam in noīe dñi suscita
ret Flente igitur apl'o diutius a
orante otinuo resurrexit. Nec cepit
q; eiv illis duobꝰ discipulis enar
rare quantaȝ pnā incurrissent et
quantam gloriā perdidissent Qui
multa de gloria paradisi a de pēis
inferni quas viderat enarrauit. di
cens O miseri. vidi angelos ve
stros flentes a demones gratulan

tes & vestro iteritu dixitq; eis quo
mõ pdidissent eterna palacia que
sunt gemmis coruscantib⁹ fabrica
ta. claritatis mirabilis cõtentiua.
copiosis epulis referta delicijs ple
na. gaudijs gloriosa. a im ppetuũ
pmansuã de inferno aũt septem
penas dixit. q̃ his versibus otinẽt
Vermes a tenebre flagellũ frigus
a ignis demonis aspect⁹ sceleũ cõ
fusio luct⁹. Tũc ille qui fuerat fusci
tat⁹ a illũ duo discipli ad pedes apo
stoli se pstrẽnẽtes rogabãt vt mi
sericordiã cõsequerẽt Quib⁹ aplus
ait Triginta dieb⁹ penitentiã agi
te inter quos orate vt virgea lapi
des ad naturã pristinam reuertan
tur Qs cum factũ esset. ait eis Itea
vnde tulistis virgas a lapides refe
ratis Quod cũ fecissent a virge et
lapides in sui naturam reuersi fuis
sent a oẽz virtutuz grãz quaz pri⁹
habuerant receperunt Cum aũt
beatus Jobs per totam asiaz predi
casset. a cultores ydolorũ sedicõez
in pplo concitantes Jobez ad tem
plũ dyane trahebant cogentes
eum sacrificium offerre Quib⁹ Jo
hãnes hãc disiunctiuã posuit vt
aut ipi ad inuocacõnem dyane ec
desiã xpi euerterẽt a ipe idol sacri
ficaret. aut ipse ad inuocationem
christi templũ dyane euerteret a
ipsi in christum crederent Huic sẽ
tẽtie cum maior ps pli ossensisset
exeuntibus cunctis⁹ tẽplo orauit
aplus a fundit⁹ corruerat templũ
a dyane imago pemit⁹ est comm
nuta Conuersi sunt aũt eadem die
xpi. mlia gentiliũ exceptis parvul
a mulieribus a im̃ de sunt consecra
ti Aristodemus aũt pontifex idolo
rum in populo sedicõem maximã
citauit ita q̃ vna pars cõtra ali
am ad prelium pararet Cui aplus
Quid tibi vis faciam vt placeris
Cui ille. si vis vt credam in deum
tuum. da tibi venenum bibere et
si nullam in te lesionem intulerit.
ver⁹ deus dñs tuus apparebit Cui
apls Facvt locutus es Et ille Vo
lovt alios im̃ de moriv̄eas. vt sic
ampli⁹ ptimescas Pergẽs igitur
aristodem⁹ ad pconsulẽ duos viros
decapitandos petijt. a cora oib⁹
eis venenum dedit. Qui mox vt ve
nenum biberũt spm̃ exalarũt Tũc
apls calicẽ accipiens. a signo cru
cis se munies. totum venenuz bi
bit. q̃ nulla lesione incurrit. Quapro
pter deum oms laudare ceperunt
Aristodemus aũt dixit Adhuc m̃
mest dubietas. Sed si veneno mor
tuos suscitaueris. absq; dubio vere
credam. Tũc apls tunicam suam
ei tribuit Cui ille. Cur michi tuni
cam tuã dedisti Et aplus. vt vel sic
cõfusus a tua infidelitate discedas
Cui ille. Nunquid tunica tua crede
re me facet? Et apostolus Va
de et mitte eam super corpora de
functorum dicens Apostolus cri
sti me misit ad vos vt in christi
nomine resurgatis Quod cum fe
cisset. illico surrexerunt Tunc apo
stolus pontificem et proconsulem
credentes in christi nomine cuz oi
parentela sua baptisauit. Qui cõ
fringentes simulacra sua in hono
rẽ sancti Johannis ecclesiam con

stupuerunt ¶ Refert beatus Clemens sic in quarto libro ecclesiastice hystorie inuenitur q quodā tempore apls Johēs quendā iuuenē pulcrū a ferocē conuertit. a eū cuidaz epō sub depositi noīe cōmendauit Post aliqđ temp9 iuuenis deceptiqt episcopum a factus est princeps latronum. Apls itaqz ad epm reuersus a suū depositum requisiuit Cunqz ille depositum non intelligeret a ex hoc vehemēter stupere t. dixit ei apostolus Iuuenem illum a te peto. quem tibi tam studiose recommendauí. Cui ille. Pater sancte in anima mortuus est a in tali monte cum latronibus degit quorum ipse princeps existit. Quib9 auditis vestem suaz scidit a caput suū pugnis feriens vnuz ex tribus custodem fratris animę deceptū qui. Cōfestim igitur equuz sibi parari iussit. a ad mōtē illū intrepidus ascendit. Quē cū iuuenis inspexisset pre pudōe immo in fugā vertitur. Apls vo statiz equū ascendit a velocius ille aufugit Apls ātetatis oblitus vrgz calcaribus equū a post tergū clamitat fugientis Vt quid fili dulcissime fugis patrem a inermem senē. Ne timeas fili. q p te xpo racōem reddam a certe p te libenter moriar sic pro nobis christus mortuus est. Reuertere fili reuertere. q deus me misit. Quod audiēs confunctus rediit. a amarissime fleuit. ad pedes autez apli procidens manum tanquaz p penitentiā osculari cepit. Ieiunante aūt a orante p eo apostolo veniam impetrauit Legitur quoqz in eadem hystoria ecclesiastica a habetur in glo. sup secundā canonicā Johis q cuz Johēs apud ephesum balnea lauādi grā intrasset a ibidem cherintuz hereticum vidisset. inde protinus exilit dicēs Fugiamus hinc ne balnea sup nos corruāt in q9 lauatur cherintus veritatis inimicus. Cūqz auis que perdix diuina bto Johāni a quo dā oblata fuisset a ille eaz qsi demulcendo tangeret a tractaret quidam adolescens hec videns ad coeuos suos ridendo dixit Videte quomodo ille senex cum auicula sicut puer ludit. Quo d beatus Johannes per spiritum recognoscēs iuuenem ad se vocauit. a quid in manu teneret inquisiuit Qui cum se arcuz tenere dicerz. ait. Quid inde facis. Et iuuenis. Aues inde ac terias sagittamus Cui apostolus Qualiter. Tunc iuuenis arcuz cepit tendere a tensum in manu tenere Sed cum ei apostolus nil dicerz arcuz distēdit. Cui apostol9 Quare fili arcuz distēdisti. Et ille. Quia si diutius tensus teneretur. ad iaciēda iacula infirmior redderetur. Et apostolus ad hec Sic a humana fragilitas ad contemplacōem minus valida fieret. si semper in suo rigore consistens fragilitati sue interdū descendere causarz. Naza aqla cunctis auib9 celsius volata solem dari9 conspicita tī necessitate naturę ad ima descendit Sic a human9 animus cum se modicuz a otēplatione retrahit crebra inouatione ardenti9 ad celestia tendit Beatus igitur Johēs vt testat Iero. cū

vsq; ad suaz vltimã senectutẽ eptæ
si moraretur vir inter discipulos
manꝰ ad eccãm referretur nec plu
raꝫba dicere posset. ad quamlibz
pausã hec dicebat. Filioli mei dili
gite alterutrũ Tãdem fratres qui
cum eo erant admirantes qꝫ semp
eadem diceret dixerũt ei. Magistez
re semp eadẽ loqueris Cui rñdit
qa preceptũ dñi est etsi solũ hoc si
at sufficit Refert quoq; Pelinan
dus qꝫ cũ Johes euangelista scri
bere deberz. pus mo dixit ieiuniuz vt
oraret se digne scripturum. Ferẽ
aũt ipsum ꝫ illo loco secretissimo
in quo diuina scripturus secesserat
orasse. vt nullus huic insistẽs operi
ventoz ibi aut imbriũ iniuria spa
reret. hãc q; reuerẽtiaz eidem loco
vsq; hodie elementa seruarẽt hec
Pelinandꝰ. Cũ igit eẽt Johes. c.
anoruz a passione dñi ꝫm Isidoꝛ. an
no lxviij. apparuit ei dñs cuz dis ci
pulis suis dicẽs mihi dilecte mi ad me
qꝫ tẽpus est vt in mẽsa mea cuz tu
is fratribꝰ epuleris Surgẽs autez
Johes ce pit ire Cui dñs. dominica
die ad me venies Veniente igit dñi
ca die vniuersus populus ouenit i
eccl'a q; fuerat in ipsius noie fabri
cata q; a primo pullo cũ cantu pre
dicauit eisdem. hortãs eos vt in fide
essent stabiles a i mandatis dei fer
uentes Post hec foueam quadꝛ
taz fieri fecit iuxta altare a terrã ex
tra eccãm iactari. descendẽs q; in fo
ueam expansis ad deũ manibꝰ dix
it Inuitatus ad ouiuiũ tuũ dñe Je
su ecce venio Ecce venio gracias
agens q; dignatus es me ad tuas
epulas inuitare. sciens ꝫ ex toto cor
de desiderarem te Cunq; oronem
finisset tanta lux sup eũ emicauit qꝫ
nullꝰ in eũ respicẽ potuit. Recedẽte
aũt lumine manna fouea plena in
uenitur. qd in loco illo vsq; hodie ge
neraẽ Itavt in fundo foueę imitar
minute arene scaturiẽ videaẽ sic in
fontibꝰ fieri ofueuit vbi oẽs ab oi
bus infirmitatibꝰ liberãtur a pcuz
siũ aũ osequũtur effectũ Sanctꝰ Ed
mundus rex anglie nulli petẽti si
bi in nomine sancti Johis euange
liste aliq; denegabat Vnde acci
dit qꝫ q̃dam peregrinꝰ absente ca
merario in noie scī Johãis euãge
liste elemosinã iportune a rege po
stularz. Cui rex pcioſum ãnulũ cũ
mil aliud in promptu habẽt dedit
Sed post plures dies q̃dam miles
anglie i transmarinis partibꝰ cõ
stitutus ab eodem peregrino ãnu
lũ regi referendum in hec verba rece
pit Ille cuius p cuiꝰ amore anulum
hũc dedisti tibi remandat. vñ liq
do patuit qꝫ scus Johãnes eidẽm
forma apparuit peregrino. Isid. ãt
in libro de vita a obitu sanctorum
patrum ait Mutauit Johs i aũ
siluestres frondiuz vgas litoreaq;
a saxa in gemmas. Gemmarum
fragmina in ppriam ẽformauit na
turam. Viduã precepto fuscitauit
viuũ iuuenis corpꝰ remanẽte aĩa
reparauit. bibens letifer hausti
euasit periculum. a eodem hausto
pstratos i vitę recuperauit statuz

De nominis interpretatione
Innocentes dicti sunt triplici rati

one. s. racõne vite. racõe pene. a racõe innocentie assecute Ratõne vite dicti sunt innocentes ex eo q vitaz innocentem habuerunt. nulli enim nocuerunt nec deo per inobedientiã nec proximo per iniusticiam. nec sibi per alicuius peccati maliciam. a ideo dicitur in psalmo Innocẽtes a recti adheserunt michi. Innocentes in via a recti in fide. Ratione pene quoniã innocentes a iniuste passi sunt vñ ps Effuderunt sanguinẽ innocentem Ratione innocentie assecute. quoniam in ipso martirio assecuti sunt baptismalem innocẽtiam id ẽ ab origmali peccato mũ diciam de qua innocentia dicitur in ps. Custodi innocentiam a vide equitatem id est custodi innocẽtiam baptismatis a postmoduz vide equitatem bone operationis.

¶ De Innocentibus.

INnocentes ab herode ascolamita interfecti sunt Tres em̃ herodes fuisse scripturã omemorat quos famosos fecit eoruz infamis crudelitas Primus dictus est herodes ascolamita sb̃ quo dñs natus ẽ. a a quo pueri occisi sunt Secundus dictus est herodes ãtipas qui Johannem decollauit. Tertius agrippa qui Jacobuz occidit a Petrũ incarcerauit Vnde de hoc stat versus Ascolomita necat pueros. antipa iohannez Agrippa iacobũ claudens in carcere petruz Sed primi herodis hystoriam breuiter videamus Antipater idumeus vt in hystoria scolastica legit̃ neptẽ regis arabum duxit in vxorez ex q̃ filiũ habuit quẽ vocauit herodes. qui postmodum ascolomita dicitur Hic a cesare augusto regnũ iudee accepit a tunc primit9 ablatũ est sceptruz de iuda. Hui e sex filij nati sunt scz antipat alexãder. aristobulus. archelaus. herodes antipas a philippus. Alexandũ aũt a aristobolũ ex eadem matre iudea gemitos romaz misit liberalibus artib9 imbuẽdos. Post hoc aũt a studio redierunt Et erat alexãs acerrimus perorator Jãq licẽti9 de susceptione regni cũ patre disceptabat. Ob hoc pater offensus antipatrez ille preponere satagebat Cunq illi de morte patris tractassent a ob hoc a patre reiecti fuissent cesaẽm adeunt de patris iniuria conquesturi Interea magi ierosolimam veniũt a de ortu noui regis diligentius scisciantur ¶ Herodes hoc audiens perturbatur timens ne de veterum regum genere aliquis natus esset qui eũ tanq̃ regni inuasorem expelleret Rogat igitur magos vt eo inuento sibi renũcient simulãs se velle adorare quẽ volebat occidẽ Verũ tamen magi p aliam viam reuersi sunt in regionẽ suaz Videns herodes q̃ nequaquaz ad se revenirent stelle visione eos deceptos ad se redire erubuisse credidit a ideo ab inq̃sitione pueri animũ revocauit Cunq audisset que pastores dixerãt a q̃ simeon ꝓphetauerat vehementer timuit a se magis turpit illusũ putauit Tũc herodes de nece pueroruz q̃ erant in bethlehem tractare cepit vt

cum eis ille quē ignorabat occide
retur. Ad admonicōnez āt angeli
Joseph cum puero ⁊ matre ī egip
tū in ciuitatem hermopolim fugit.
ibiq; septē annis vsq; ad obitū he
rodis pmansit Ingrediēte igit̄ do
mino egiptū fm Jsaie vaticiniuz
vniuersa idola corruerunt Trad̄ūt
quoq; q; sic in exitu filioruz israhel
de egipto non fuit dom⁹ in egipto
in qua procurante deo non iacēret
mortuus pmogenit⁹. ita nec tunc
fuit tēplū in quo nō corruisset ido
lū Refert Cassiodorus ī hystoria
tripti ta q; in hermopoli thebaide
dicat̄ esse arbor q̄ vocat̄ pſidis va
lens in salutē multoz si fruct⁹ aut
foliū ā ps corticis collo egrotanti
um alligetur. Cum igit̄ beata vgo
cū filio in egiptum fugeret. hec ar
boz vsq; in terram inclinata est et
christuz supplicit̄ exorauit Hec
Cassio d. Dum igitur herodes de
nece puerorum disponeret a cesare
Augusto pepl̄am est citatus filio
rum accusacionibus responsurus
q̄ cum p tharsim ire facēret intel
lexit q; magos naues tharsenſiū
transuexissent. ⁊ ideo in spiritu ve
hementi oēs comburi fecit. fm q;
predictum est. Jn spū vehemēti cō
teres naues tharsis Cunq; patre
cum filijs coram cesare disceptaz
diffinitum est vt filij patri in oib⁹
obedirent. et ipse cui vellet regnuz
dimitteret Rediens herodes a ex
cōfirmacōne factus audacioz mit
tens occidit pueros oēs qui erāt
in betleem a bimatu ⁊ infra fm tē
pus q8 exq̄sierat a magis hō du
plicē intelligētiā obtinet. Primo vt
infra dicat ordinem tpis ⁊ est sen
sus a bimatu ⁊ infra ⁊ ab infantib⁹
duoꝝ annoꝝ vsq; ad pueros vni
us noctis didicerat enī herodes a
magis ea die q̄ stella apparuit eis
dñm natū esse. Et q; iā ann⁹ efflux
erat eo q; rhomā uenerat ⁊ redierat
dñm āmiculū ⁊ aliquoz ī sup diez
eē credebat. Jdeoq; supra etatez ei⁹
vsq; ad bimos ⁊ infra vsq; ad vni
us noctis infantes deseuit in pue
ros timens pueri morphoseō. ne
scilicet puer cui ficta famulaban
tur supra etatem suam vel infra fa
tiem transformaret. Et hec senten
tia vsitatioz habetur ⁊ verioz repu
tat̄ Alio mō expōit̄ fm Chrisos.
vt infra dicat ordinem numeri. ⁊ ē
sensus a bimatu ⁊ infra id ē a pue
ris duorum annorum vsq; ad pu
eros quinq; annorum dicit̄ ei stel
lā p ānum āte ortū saluatoris ma
gis apparuisse. Herodes autē post
q; hoc a magis didicit romā vadēs
adhuc per annum distulit. Cre
debat aūt tūc dñm natū fuisse qñ
stella magis apparuit. ⁊ iō duoruz
annorum dñm esse credebat. vnde
pueros bimos occidit a demceps
vsq; ad q̄nq; ānos s; non minoēs
bimis Occidit aūt eos supra eta
tem ⁊ infra ꝑter rōnē superi⁹ assig
natā Cui assertioni fidē facere vide
tur q; quedā ossa innocentiū hab̄
tur adeo grandia q; bimoz esse nō
possint Potest tamen dici ad hoc
q; longe maioris quātitatis erant
tunc homines q; modo. Jpse autez
herodes statim ibidez puniꝰ ē

Nam sic ait Macrobius in quadā chronica legit vnus puerulus filius Herodes ibidē ad nutriendum casu fuerat datus qui cū aliis a carnificibus est occisus Tunc adimpletū est qđ dictū est ꝑ ꝓphetam Vox ploratus ululatus est plantum sup matrū audita est in rāmis id est in excelso deus autem iudex iustissimus vt in eisdem hystoriis scolasticis legitur non est passus tātas Herodis neq̄cias remanere impunitas diuino eiiudicio factum est ei. vt q̄ multos orbauerat filiis ipse suis miserabilius orbaretur. Nam Alexandra Aristobuli iterū patri habiti sūt suspecti. Confessus ē autē vn⁹ de eor⁹ simplicib⁹ q̄ Alexandr multa dona sibi promisisset si patri venenum ꝓpinaret Confessus est a tonsore de promissis sibi muneribus si dum patris barbam raderet. eū cōtinuo iugularet. Addidit Alexādrū dixisse nō esse ponendam spem in sene qui sibi capillos tingeret vt iuuenis appareret Ob hoc iratus eos occidi fecit antipatrem aūt futurum regem instituit Sed ipse antipater Herodem antipatrem in regno substituit Insup Herodes agrippā a Herodiade vxorem philippi q̄s ex aristobulo susceperat paterna dilectione fouebat Hac duplici de cā antipater intolerabile odium contra patrem concepit in tantum q̄ eum attentauerit occidere ꝓ venenū Quod Herodes pater presentiens in carcerem posuit Augustus cesar audito q̄ Herodes filios occidisset dixit Mallem esse Herodis porcus q̄ filius q̄ cū sit pselit⁹ porcis parcita filios occidit Ipse aūt Herodes cum iam annos septuagīta habens in grauissimā egritudinē icidit Nā febre valida pruriginē corporis colli continuis tormentis pduz inflatione vermescentibus testiculis intolerabili fetore crebro anhelitu a imeruptis suspiriis torquebatur A medicis vero in oleo positus in quasi mortuus est alit⁹ vl aliena tus Audiens autem iudeos mortē suam cum gaudio expectare nobiliores iuuenes ex oi iudea collectos in carcerem posuit dixitq̄ salome sorori sue Scio iudeos de morte nostra gauisuros Sed potero habere multos lugētes a nobiles exequias funeris si mei voluer is parere mandatis vt cum spiritum emisero cūctos occidas quos in custodia seruo vt sic omnis iudea me defleat licet inuita Habebat autem in consuetudinem vt post ipe omne cibum pomum per se purgaret et comederet Cunq̄ gladium in manu teneret tussiq̄ violenta distēderetur circumspiciens ne se aliquis impediret seipsum p cussurus. deinde extraxit sustulit sed consobrinus eius sustētando deinde impedivit Protinus autē quasi rex mortuus esset in aula ēgia vlulat⁹ insonuit Quo audito exultauit antipater multaq̄ si dissoluitur custodibus pollicetur Quod cum cognouisset Herodes grauius filij exultationē ꝑ propriā tulit mortē Mittēsq̄ satellites eum occidi fecit a Archelaum p⁹ se ēgnatum instituit Sicq̄ post dies

quinq; mortuꝰ est. In aliꝭ fortunatissimꝰ in rebꝰ domesticis infelicissimus. Salome aũt soror eiꝰ oẽs absoluit quos rex occidi mãdauerat Hemgiꝰ tñ in originali sup Matth dicit q; Herodes gladio q; pomus purgabat se peremit a q; Salome soror eiꝰ oẽs vinctos put cũ fratre ordiauerat mittebat. De nomine.

Thomas abyssus vel geminꝰ interpretatur vel sectꝰ Abissus a profundus in humilitate q; ptz in clico a pedũ pauperũ lotione Geminꝰ in prelacõe q; geminate prefuit scripto et exẽplo Sectus in passione

De s. Thoma cantuariensi epõ

Thomas cãtuariensis dñ in curia regis anglie dissereta quedã ibidem fieri ostraria religiom videt curiam ipsam deseruit a cantuariẽsi archiepõ se omisit a quo archidiaconꝰ factus ẽ. Ad preces tñ ipsiꝰ archiepi regis cancellariam suscipit. vt prudentia qua erat preditus malignoꝝ in ecclam phiberet insultus Quem adeo rex dilexit vt post decessum archiepi eum in cathedralem honorem procurauerit sublimare q; quauis plurimũ resisteret tandem ad obedientie preceptum humeros suppossuit ad portandum Subito aũt in virum alteruz pmutatur et caro eius cilicio et ieuniis macerat̃ Non solũ ei cilicium p camisia deferebat. sed etiam femoralia cilicina vsq; ad poplitem baiulabat Sanctitatez aũt suam ita subtiliter occultabat vt saluo semp honesta tis rigore sub decentia vestiuza apparatu vtensiliũ cõcordaret moribus singuloꝝ. Tredecim pauperꝝ pedes quotidie curuatis gembꝰ abluebat. a refectos datis cuilibz quatuor argẽteis remittebat Rex aũt ad voluntatem suã in detrimentũ ecclesie ipsuz inflectere nitebatur asserens vt ostuetudines quas cõtra libertatez ecclie pdecessores sui habuerant ab eodem simlit firmarent Qui dum omino assentire noluit ostra se ira regis a principum prouocauit Quadam autez vice sic ipse cum aliꝭ episcopis a rege arctatus est vt etiam sibi mortis sentenciam minaretur. Qui magnoꝝ virorum deceptus consiliꝭ verbotenꝰ assensum pbuit voto regis Verum ex hoc videns ammaꝝ periculũ imminere se ipsũ postmodũ in pnia grauiꝰ cruciauit et ab altaris officio se suspendit quousq; a sumo pontifice restitui mereret Eqrit demq; rex vt q; verbo dixeat scripto cõ firmaret. Cui viriliter contradixit Et a regis curia erectã sibi baiulãs crucem discessit condamantibus impiis contra eum. Capite furem suspendite proditorem Et ecce duo magni proceres et fideles ad eum infusis lacrimis vementes sub inamento asserunt q; in eius mortem multi proceres cõiurarunt Virgitur si magis eccie q; sibi metuẽs fugã init a senonis a pp alexõ suscepti in mõsterio pontiniacensi omẽ dat postmodũ in franciã vsq; in flandriã deuenit Rex vero dũ romã misisset vt legati venirent qui hoc

negociū diffimrent ommino repul
sam patiťa ob hoc iram cōtra ar
chiepm amplio cōcitať Vnde oia
q erāt archiepia suoū diripuit a
totaz eio pgemē exilio odemnauit
nequaq deferens oditioni vel sexui
ordini vel etati. Ipse autez p regem
regno āglie quotidie exorabat Re
uelať aūt archiepo qp eēt ad suaz
eccāz rediturus a ad xpm cum pal
ma martirij migraturus Septimo
igiť anno fuit exilij redire cōceditur
a a cunctis cū honore fuscipiť. Per
aliquot aūt dies añ eio mātiriū in
uenis q̄daz de corpe exiens a post
modū miraculose rediens aiebat
qp vsqz ad supremū sanctoz ordinē
deductus sit et inter ap̄los sedem
quandam vacuā vidit. Percūctāti
autem cuius esset hec sedes Ange
lus rñdit qp cuidam magno sacer
doti anglicoū a dño seruabať Sa
cerdos quidam missaz de beata vir
gine quotidie celebrabat. Qui ar
chiepo accusať ab eo accersitur
a tanq̄ idiota a inscius ab officio
suo suspenditur atqz reīcitur. Cuz
aūt beatus Thomas cilicioū suum
fuere deberet a sub lecto ipsū absco
disset vt ad suendum horam cap
taret beata Maria sacerdoti appa ru
it dicens Vade ad archiepiscopū
et qz dicas qp illa ob cuius amorē
missas dicebas eius cilicium qđ ē
in tali loco consuit et sericam illam
rubeam de qua illud consuit ibidez
reliquit Illa igitur sibi mittit qp in
terdictum quod tibi fecerat debeat
relaxare Quod ille audiens et ita
inueniens stupuit et interdictum
relaxans sacerdotem hoc habē se
cretū precepit. Defecit aūt vt pus
iura ecclē. nec a rege flecťi vi vel p
ce. Cū ergo nullaten⁹ flecti posset.
ecce milites regis armati veniūt a
vbi archieps sit vociferādo requi
runt. Quib⁹ ille occurrēs dixit Ecce
ego. Quid vultis Et illi Venimus
vt occidaris a vltra viuere nō vale
bis. Quib⁹ ille Ego p dño paratus
sum mori a p defensione iusticie et li
bertate ecclē Si igitur me queritis
ex parte dei oipotētis a sub anathe
matephibeo ne horū cuidam aliq̄
tenus noceatis. Deo aūt a btē Ma
rie a sanctis omnib⁹ et beato Dyo
nisio causā ecclesie a me ipsiz com
mendo Dictis venerandu caput gladijs impioruz impetitur sa
cra capitis corona precidiť. Cere
brū p ecclesie pauimentū dispergi
tur Et sic deo cōsecrať anno Mdxx
iiij Dum ergo clerici Requiez eter
naz incipenta p eo missam ageret
defunctoū subito vt aiunt angelo
rum chori astātes voces cātantiuz
interrumpunt a martiris missam
incipiunt Letabiť iust⁹ cōcinunt
a ceteri clerici psequūtur Hec est
vera immutacio dextre excelsi duz
cantus meroris vertitur in cantici
laudis Dum illuz cui defunctorum
suffragia incho auerant martiruz
postmodum hymnis laudāt Reue
ra eximia cōprobať sanctitate pre
ditus a martir dñi glorioſus quē
tanto honore angeli preuenerūt a
scōrū mēm cathalogo ascripserūt
Multa insup a alia miracula p
sanctū suuz dns opari dignat⁹ est

Metitis eiꝰ. cecis visus. surdis audit⁹. Claudis gressꝰ. vita mortuis restituta sunt. Porro aqua qua conspersi eius sanguine lauabāt multis extitit ad medelaz Quedam domina de āglia varios oculos habere ob lasciuiaz et maiorez pulcritudinē affectabat. sup hoc vouēs nudis pedibus sepulcrū beati Thome visitauit Que cū in oratione prostrata iaceret surgens muenit se pristinus excecatam statimq; petēs cepit rogare beatum Thomaz vt iam non varios sed saltem suos sibi redderet Quod tandez cuz multa difficultate vix valuit obtinere: Quidam autem illusor aquam simplicem pro aqua sancti Thome dño suo obtulit in pixide ouuanti. Cui dñs ait. Si mihi mihi vnq; furat⁹ fuisti sanctus Thomas aquā suā deferre permittat. Si autē reus furti existis aqua ipsa pemit⁹ euanescat Huic dicto ille cōsensit. sciens q; pixidez aqua nuper implessetꝰ. Mirabiles pixidē statim aperuerūt a vacuam muenerūt. Sic q; seruiens a mendacio repressus est et furti reus euidentius cōprobatur Auis quedā sciens loqui cū missus eaz insequeretur sicut didicerat clamare cepit. sācte Thoma adiuua me. Et statim missus mortuus cecidit. et ilꝰla euasit. ¶ Quidam quē sanctus Thomas valde diligebat cū grauiter infirmaretur iuit ad eius tumbaz et p sanitate rogauit et adhibitū impetrauit. sed dū sanatus redire cogitare cepit q; illa sanitas aīe sue forsitan non expediret. vñ iterū rediens ad sepulcrū orauit etsi nō essz vtile anime sue continuo ipsa infirmitas rediret. Statim q; infirmitas rediit sicut prius In eius ātem interfectoꝛes diuina vltio in tā tū deseuit vt alij digitos frustratim detubus discerpētes. alij same defluentes. alij paralisi dissoluti alij amētes effecti miserabiliter interirent.

¶ De nominis interptatione.

Silvester dicitur a sile. siue a sole qđ est lux. a terra qđ lux terre id est ecclesie Vel silvester dicit a silvas et trahens. q; boies silvestres a incultos a duros ad fidē traxit. Vel sicut dicit in glosatio. Silvester. viridis agrestis. vmbrosus nemorosus dē viridis celestia decorando. Agrestis se ipsū excolendo Vmbrosus ab omni cōcupiscentia frigeratus. Memorosus inter arbores celi plātat⁹ Eius legēdā sez beati silvestri copilauit Eusebius cesarienſis Quā beat⁹ Gelasiꝰ in cōsilio lxx. epoz a catholicis legēdā comēorat sic in decreto habet

Silvester a matre. re et nomine. Justa genit⁹ et a cirino pbro eruditus hospitalitatē sūmopere exercebat. Thimoteus aūt qđā xpianissimus ab eo in hospiciū susciptꝰ qui tū ob persecutionē ab alijs vitabatur. Hic post annū assecut⁹ est coronā martirij dū predicaret ostātissime fidē xpi Putās vero Tarquin⁹ pfect⁹ thimoteū multis abūdasse diuiciis eas a silvestro expecit in ferens ei minas mortis sed cū ipse Thimo

rum huiusmodi diuicias nō ha
buisse operit siluestruz idolis imo
lare cepit. Alioqn in crastimū di
uersa recipet gna tormētoz. Cui
Siluester. Stulte hac nocte mori
ris et sēpiterna tormēta recipies
Et velis. nolis. vez deū esse quē co
lim⁹ recognoscēs Siluester igitur
carceri tradit. a tarquin⁹ ad prādi
um muitat. Dū ergo comederet os
piscis i ei⁹ guttue fic versat vt nlla
ratiōe rejscere poterat vel glutire sic
q media nocte defuct⁹ ad tumulū
cū luctu ducit. a siluester cuz gau
dio a carcere liberatur Ruí nō solū
a xpianis sj etiaz a paganis mire
diligebat affectu Erat enī aspectu
angelic⁹. sermone mitis⁹ integer
corpore sanct⁹ ope cōsilio magnus
fide catholicus. spe patientissim⁹. ca
ritate diffus⁹. Mortuo igit epo vr
bis rome melchiade siluester ab
omni plebe plurimū remites in fu
mū pōtificem est elect⁹ Hic oēz ex
phanoz. a viduaruū. a paupez no
mina i matricula scripta habebat
a oibus necessaria puidebat Hic
q̄rtū. a sextū die. a sabbatū ieiunijs
instituit obseruandū. q̄ntū vero q̄si
dñicū celebrādū. Grecis vero xpia
nis dicētib⁹ sabbatū pot⁹ quinto
die celebrādū rndit hoc fieri nō de
bere. Et q hoc est traditiōis aplice
a quia debet passio dñice sepl'ture
Cui illi Vnū est sabbatū sepulture
in quo semel est in āno ieiumū ex
hibendū Quib⁹ Siluester. Sic omis
dies dñic⁹ est resurrectiōis gl'a sic
one sabbatuz decorat dñica sepul
tura igit de sabbato adquiescunt.
Sz de quita feria velemēter otēdūt
asserentes nō debere xpianoz solē
nitatib⁹ sociari Siluester aūt eius
dignitatē p cipue in trib⁹ ostendit. q
mā hac die dñs ad celos ascendit
Et corpis a sāguis sui sacrm misti
tuit et sacz chrisma ecce conficit
Oēs igit ei⁹ roibus adq̄escūt Per
sequēte āt Cōstātino xpianos Sil
uester de vrbe exiuit ac in q̄dā mō
te cū suis clericis māsit Ipe āt ostā
tin⁹ merito psecucōis turāmice i ical
rabile cecidit plagā lepre Tāde ad
ostiū pōtificū ydoloz adducta sūt
tria milia puerorz vt eos occidi fa
ceret et se in eoz sāguine receti et
calido balnearet. Ingredietes aūt eo
ad locuz vbi balneū pari debebat
matres puerorz obuiant que reso
lutis crimib⁹ miserabiliter vlula
bāt Et lacrimas Cōstantin⁹ iussit
stare curruū et erigēs se dixit. Audi
te me comites et omilitones et o
mnes pl'i q astatis. Pigmitas ro
mani imperij de fōte nascit pietatis.
q hāc etiaz legē dedit vt capitali
sētencie sb deret quicūq in bello ali
quē occidisset et infātē. Quāta ergo
erit crudelitas vt hoc nostris faci
am⁹ filijs q̄s fieri phibuim⁹ alie
nis Quid iuuat barbaros supasse
si a crudelitate vincamur Naz vicis
se extraneas nationes vtus est tel
lantū pl'oz. vicere aūt vicia a pec
tata vtus est moruū. In nullis ergo
prelijs fortiores nos existimus nll'
In his vero nobis ipsis fortiores su
m⁹ Qui enim fuerit in isto certami
ne supat⁹. victoriā obtinet victus
Victor emz post triūphū vincitur

fi pietas ab impietate superaꝛ. Vi
cat ergo pietas i isto ogressu. Be
ne enī ommū nobis aduersātium
potrim⁹ esse victores si sola pieta
te vīcamur Ommū etenī se esse do
minū oprobat q̄ seruuz se mōstra
uerit pietatis. Meli⁹ est ergo me
mori. salua innocentiū vita q̄ p eo
rū mꝛitū. vitā recupare crudelem
q̄ tamē recupare mœrtū est cui cer
tū sit q̄ sic recupata crudel' est Jus
sit igiē vt matrib⁹ suis pueri reb
dereē et dona plura q̄ infinita vehi
cula plerenē Sicq̄ matres qui flē
do venerāt ad loca sua cuz gaudio
redierūt Ipse autez impator ad sui
palatiū est reuersus Sequenti vo
nocte Petrus et Paulus apparue
runt ei dicentes. Quā bꝛuisti effu
sionē sāguinis innocentis misit nos
dns Jesus xp̄s dare tibi recupan
de osibū sanitatis Silueſtrū ꝙ epm
q̄ apud montē sirapti latitat acer
sire. Hic tibi piscinā ostendet in q̄
immersus tercio ab omni curabe
ris lepre morbo Tu vero xp̄o hanc
vicissitudinem reddas vt idoloꝝ
templa diruas xp̄i restaures ecclesias
et eius dēmceps cultor fias. Euigi
lans igiē Constātin⁹ statum misit
milites ad silueſtruz Videns silue
ster milites ad palmā martirij ere
didit se vocari deo aūt se omēbās
et socios secū adhortans Consta
tino intrepid⁹ p̄sitaē. Cui ostanti
nus assurgēs ait. Bene te venisse
gratulamur qui a silueſtro resalu
tatus narrauit ei p ordinem sui sō
ni visionem. Percūctāti vero osta
tino qui essēt illi dij qui sibi appa

ruerūt Silueſter rndit illos xp̄i a
postolos esse q̄ non deos. Tunc ad
pces impatoris silueſter ap'oruz
imagines sibi iussit afferri duas
Vt impator aspexit tales esse qū
sibi apparuerant exclamauit. Sil
ueſter igiē eū cathecuminuz fecit.
Et vnus ebdomade sibi ieiumū in
dixit et carceres apiri monuit. Cū
q̄ in aquā descendiss baptismatis
sibi mirabil'emicuit splendor lucis
sic q̄ mundus exiuit et xp̄m se vi
disse asseruit. Prima āt die sui ba
ptismi hanc legez dedit vt christ⁹
ab vrbe romana tanq̄ verus deus
coleretē. secūdavt si quis xp̄m blas
phemaret puniretur Tercia vt q̄
cunq̄ christiano iniuriam feciſſet
bonorum suorum parte dimidia p
uaretur Quartavt sicut imperator
rome. sic romanus pontifex caput
ab vniuersis epis haberetē. Quinta
vt q̄cūq̄ in ecclesias ofugerit ab o
mnibus seruetur immunis. Sexta
vt nll's n̄ de licentia sui antistitis
eccāz edificet intra muros alicui ci
uitatis Septimavt ad edificationē
ecclesiaꝝ decime possessionū rega
liū tribuātur. Octauo ut imperator
ad ecclesiā sācti petri venit et de su
is culpis se lamentabiliter accusa
uit postmodū arrepto bidente ad
fūdamentū basilice ostruende ter
rā p̄m⁹ aperuit a xp̄i. cophinos i su
is scapul' foras eiecit. Hec vbi he
lena ostantini mater augusti in be
thania consistens audiuit p litte
ras laudat filiū q̄ abrenūciass si
mulacris idoloruz ꝙ dure increpat
q̄ relicto deo iudeoꝝ crucifixum ho

minem dēū colat Rescribit matri Augustꝰ. vt iudeoꝝ magōs secuꝝ adducat et ipse xp̄ianoꝝ doctoēs p̄ferret vt sic ex disputatione mutua appareat fides vera Duxit igit̄ secuꝝ helena .c. et lxi. doctissimos iudeoꝝ inter quos erāt xij. qui sapiētia a eloquētia p̄ ceteris rutilabāt Cumq; igit̄ Siluester cū clericis suis et p̄dicti iudei ad disputandum corā impatore insimul conuenissent de cōi ofēsu duos iudices gētiles sapientissimos et p̄batos noie Cratō et zenofilū statuerūt ad q̄s ptinēt sīa dicēdoꝝ Talis q; inter eos sē tētia est firmata vt vno stante et loquente alius non loq̄tur Incipiens primꝰ de illis xij. nomine Abiathar ait. Cū illi tres deos dicāt patrez et filium et spiritūsāctuz manifestum est otra eos legē agere que dicit q̄ ego sum solꝰ a non sit alius p̄ter me. demq; si dicāt xp̄m deum eē q̄ mlta signa fecit in tra Jn nra eē lege mla fuere q̄ mlta mīracula fecerūt a tñ ex hoc diuinitatis nomē sibi vsurpare nūq; ausi sunt sicut iste Jesus quē isti adorāt Ad hoc siluester. Nos vnū deū colimꝰ ꝙ non in tanta solitudine eum dicimus vt gaudiū filij non haberet. Ex vestris aūt libris trinitatē possumꝰ vobis ostendere valemꝰ Naz patrem dicimꝰ de q̄ ꝑpheta ait. Ipse inuoc̄. me a c̄. filiū de q̄ idez. Filiꝰ meꝰ es tu a c̄. Spm sāctū de quo idē Spū oris eiꝰ ois vtus eoꝝ. In hoc ecia q̄ dixit Faciamꝰ hoiez ad imaginē et silitudinē nraz euidēter pluralitatē psōaꝝ et deitatis vnitatē demonstrat Licet aūt sint tres p̄sone vnus tñ est deꝰ q8 exemplo visibili aliq̄tinꝰ demonstrare valemꝰ Et accipiens purpuram imperatoris tres ibi plicas fecit dicēs Ecce videtis tres plicas. a explicās ait Ecce q̄ sicut tres plice sunt vnꝰ pānus. ita tres p̄sone sunt vnꝰ deus De eo aūt q8 dicit q̄ ex miraculis deus credi non debet cū alij plures sancti miracula fecerūt nec tñ se deos dixerūt sicut vester xp̄s deū per hoc se asserere voluit Certe deꝰ superbientes otra se nūq; passus est fine pena acerrima p̄terire sicut patet in dathan a abyron alijs q; p̄ pluribꝰ Quo ergo mentire potuit et se deū dicere q8 nō erat cū euz se deū dicētez nulla pena secuta fuerit ꝙ vtutū efficacia comtabatur Tunc iudices dixerūt Cōstat abiathar a siluestro supatū esse Naz et hoc rōe docz q̄ si deꝰ nō eēt a se deū dixissz oferre vitā mortuis non valeret Tūc illo amoto sēcs q; et Jonas ad oflictū accedēs ait Abraā circūcisionē a deo accipiens iustificatꝰ fuit a oēs filij abraā p circūcisionē iustificabūt igit̄ q; non fuit circūcisꝰ nō erit iustificatꝰ Ad q8 siluester. Cōstat abraā añ circūcisionē deo placuisse a amicū dei appellatū esse Igit̄ nō circūcisio eum sāctificauit. ꝙ fides et iustitia ipsū placere fecit. Nō igit̄ accepit circūcisionē i sāctificationē ꝙ i distinctionē Isto supato tercius q; a godolias dicebat accedēs ait quo xp̄us vē p̄t esse deꝰ cū asseratis euz esse natum. temptatum tradituꝝ nu

datum. felle potatū. ligatū. sepultū. cū hec omnia in deo esse nō pñt Ad hoc silvester de vestris libris hec omnia pbam⁹ de xp̄o p̄dicta fuisse. Nam de eius natiuitate dixit isa. ecce virgo cōcipiet a pariet filium et vocabit ac̄. De eius tentatione Zacharias Vidi Jesum sacerdotē magnum stantem coram angelo et sathan stabat a dextris eius ac̄. De ei⁹ traditione p̄s. Qui edebat panes meos ac̄. De ei⁹ nudatione idē. diuiserunt sibi vestimēta mea. de eius fellea potatione idē dederunt in escā meam fel. a c̄. De eius ligatiōe Esdras Vinxistis me non sicut patrem q̄ liberauit vos de terra egipti damantes ante tribunal ipsius iudicis de eius crucifixione idem Humiliastis me fusp̄dentes in ligno tradidistis me. De eius sepultura Jere. In sepultura eius reuiuiscūt mortui Cum ergo Godolias q̄s responderet non haberet data sete cia remotus est Quartus qui et aman accedēs ait In que de alijs dicta sunt silvester iste de suo xp̄o p̄dicta fuisse affirmat Vnde supest vt probet hec de suo xp̄o dicta fuisse Ad quod silvester dabis ergo alium quē virgo concepit Qui felle cibatus. spūs coronatus crucifixus mortu⁹ et sepultus. Qui resurrexit et ad celos ascēdit Tunc Constantin⁹ ait. Si alium non dederit sciat se esse fupatū. Qui cū hoc agē nō posset hic amouerē et quint⁹ qui et. dohet p̄ducē qui ait. si ex semine dauid xp̄s iste nat⁹ est a sācificatus vt dictis ergo baptisari non debuit vt iterum sācificarē ad hoc silvester. Sic circūcisio in xp̄i circūcisione finez accepit. ita noster baptismus in xp̄i baptismate initiū sanctificacōis habuit. Non g̃ baptisatus ē vt sanctificarē ꝫ vt sanctificaret. Qui cū taceret ait Cōstātin⁹ Nō taceret dohet si hīet cōtraria q̄ proferret Tunc a sextus q̄ a Cusi ait Vellem⁹ vt Silvester iste cās h⁹ vg̃malis part⁹ nobis exponeret. Ad qs Silvester Terra de qua Adam fact⁹ ē in corrupta erat vg̃o qz nec se ad bibendū humanū sanguinē aperuerat. nec maledictōez spūaz accepat. nec oīs mortui sepulturaz hēbat. nec serpenti data fuerat ad edendum Oportuit g̃ ex Maria vg̃ine nouū adam fieri vt sic serpēs natum ex era vg̃ine vincerē. Et q̄ Adē victor extitit in paradiso. ipse tēptatoꝛ fact⁹ est dom̄i in deserto. vt q̄ Adam vicerat māducātem vincerētur a domino ieūnante Jsto supato septim⁹ q̄ a Beliamin ait Quomō filius dei xp̄s vester esse potest. q̄ a dyabolo tēptari potuit vt mō in fame panē ex lapidibus facere vigereē. mō in templi celsitu dinem leuareē. mō ad adorandum ipsum dyabolū inducereē. Ad qs Silvester. Si diabolus ideo vicit qz ab Adam māducāte victo est auditus. constat eum ideo superatuz qz est a christo ieūnante contemptus. Nos autem eum in quantuz homo temptatū esse fatemur Ideo autē triplicit est tēptat⁹ vt a nob

omnes temptationes excluderet a
formaz docendi daret. Sepe nanqz
in homine victoriam abstinentie se
quitur temptatio humane glorie
et temptationem humane glorie
appetitus dominij et excellentie co
mitat. Jo a xpo de his vincitur vt
vincendi nobis forma doneť. Jsto
superato. octauo qui a aeol ait Co
stat qz deus sume perfectus est et
nullius indiget. Quid ergo ei fuit
opus vt nasceretť in xpo. Quomo
itez xpm verbum appellatis. Sz
et hoc quia deus antequ haberet fi
lium pater dici non potuit. ergo si
pater xpi postea dicť est mutabi
lis factus est Ad hec siluester Fili
us ante tempora ex patre est geni
tus vt faceret que non erant et in
tempe est natus vt reficeret que pe
rierant Qui etsi solo verbo reficere
poterat tamen per passionem nisi
homo fieret. redimere non valebat
quia sua deitate ad patiendum ap
tus non erat. Nec hoc erat imperfe
cti omis sed pfectionis si in sua no
erat deitate passibilis Porro filiu
verbum dici. ex eo patet qz pphe
ta ait Eructauit cor meum verbuz
bonum a c. Deus quoqz semp pa
ter fuit quia semper eius filius exti
tit. Filius enim eius est verbu ei
sapientia eius. virtus eius In pa
tre aut sep fuit verbuz iuxta illud
Eructauit cor meu ac. Semp sapie
tia iuxta illud. Ego ex ore altissimi
pdi pmogenita ante omnem cre
aturaz. semp vtus Juxta illud A ni
omnes colles ego pturiebar. nec
du fontes aqz. ac Cuqz ergo pater
nuqz fuerit sine vbo sapientia a vir
tute quomodo putas hoc nomen
sibi ex tempe aduemisse Hoc ergo
amoto non qui et Jubal dixit Co
stat quia de diugia non damnat
nec eis maledixit qre ergo de coiu
gio natum denegatis huc esse que
colitis. nisi offuscare diugia stude
atis Rursum quo teptať q potes e
patiť q vtus est. moriť q vita est
Deniqz ad hoc cogeris vt duos fili
os ee dicas. Vnu que patr genu
it Alteq que vgo generauit Rursq
qmo fieri potvt patiať ho q assum
ptus est. sine lesione eiq a q assum
ptq e. Ad hoc Siluester. Nos xpm
non ideo natu de vgine dicimq vt
coiugia odemnemus sed causaz v
ginei ptus ratio abiliter accepta
mq Nec hac assertioe offuscanť co
iugia se d ornatur. Qui hec virgo q
xpm peperit de diugio nata est Te
ptatur aut xps vt omnes teptati
ones dyaboli vincet. patiť vt vni
uersas passiones sibi sibi ceret. mo
ritur vt mortis imperiu sibi subiu
garet. dei qqz filius vnq in xpo est
qui sicut vere est dei filius inuisibi
lis. ita visibilis e christus. Est er
go inuisibile hoc qd est deus a est
visibile hoc quod e homo Patiq
posse homine assumptu sine passio
ne eius q assumpsit exemplo doceri
pot. Nam vt pnis purpure regis
vtamur exemplo Lana emz fuita
huic lane saguis accedes colorem
purpureu pbuit Cu gq teneretť di
gitis et torqretur. hq qd regie dig
nitatis. color est. aut hq qd lana
extiterat antequ purpura fieret La

ne ḡ assit ac hō colori purpure de⁹ qui simul in passione fuit dum pa teretur in cruce. sed passionī subia cuit in nullo decimus q̄ et Chara dixit. non m̄ placet istud exemplū quia color torq̄tur cū lana. cui cuz omnes cōtradicerēt silvester dixit Accipe ergo aliud exemplum Ar bor habens in se sōlis splendorem cū incidit ictum quidem suscipit splendor aūt ab incisione immūis existit. Sic homie patiente diuini tas nulli passiōi subiacuit Vnde ci m⁹ q̄ et sileon ait. si de christo tuo ꝓphete ista vaticinati sunt tante ir risionis et passionis et mortis cau sas scire vellemus Et silvester esu riuit xp̄s vt nos reficeret. sitiuit vt aviditati nostre vitalia pocula mi nistraret tēptatus est vt nos a tem ptaciōib⁹ liberaret. tentus est vt nos a demonuz captura dimitteret Irrisus est vt nos ab irrisione de monū liberaret. Ligatus ē. vt nos a nodo maledictionis absolueret. humiliatus est vt nos exaltaret expoliatus est vt nuditatē prime preuaricaciōis indulgētia tegeret spineam coronaz accepit vt flores paradisi depditos redonaret. in li gno suspendit vt cupiscētiaz ī lig no gemitam damnaret. felle et ace to potatur vt hominē ad terrā fluē tē lac et mel introduceret. a fontes nobis melliflucs aperiret. mortali tatē suscepit vt immortalitatē suaz nobis donaret. sepultus est vt sā ctoz sepulturas benedicēret. surre xit vt mortuis vitam redderet. ascē dit in celum vt celi ianuam apiret sedet ad dexterā dei patris vt p̄ces credentium exaudiret. Hec Silue stro ꝓsequēte vniuersi tam impa toz q̄ iudices et iudei in laudē silue stri vnanimiter proruperunt Tūc indignat⁹ duodecim⁹ qui et Zam ber dī indignatione magna dixit. Miroz vos sapientissimos iudices verbosis ambagibus crederea dei omnipotētiaz estimare ꝯcludi hu mana ratione. Sed modo cessant o mnia verba et veniam⁹ ad facta Stultissimi nāq̄ homines sunt qui crucifixum colunt. Cū ḡ nomē om nipotētis sciā cui⁹ vtutez nec suffe rāt saxa nec audire valet qeli bet creatura. Et vt vērū dicere me com probetis thaur⁹ me⁹ ferocissimus adducaka dum in eius aure nomē illud insonuerit thaur⁹ ilico mo riet Ad quē silvester Et tu quomō hoc nomen non audiens didicisti Zamber dixit Non est tuum noscere imsterium. qui iudeoz inimicus es Adducit igit thaurus ferocissi m⁹ vir a centuz hominib⁹ fortissi mis attractus Atubi Zamber in aure eius vbum ꝓtulit. continuo thaur⁹ mugiens oculos q̄ eiciēs expirauit. Oēs igit iudei vehemen ter acclamāta Silvestro insultant Quib⁹ silvester Nō nomī dei ꝓtulit ꝫ nomē pessimi demonis noīauit. De⁹ em̄ me⁹ Jesus christ⁹ nō solūz viuentes mortificat ꝫ etiaz mortu os viuificat. nā occidē posse ꝫ viui ficare nō posse ē leonuz serpentū a feraz Si ḡ vultis q̄ credā q̄ nomī demonis nō fuit. dicat iterū et vi uificet q̄ occidit. Nā de hō scriptū

est Ego occidam et ego viuere faciam quod si non poterit nomẽ demonis absq; dubio nominauit q̃ viuentem occidere p̃t mortuũ viuificare non potest Cunq; Zamber ad suscitandũ thaurũ a iudicib⁹ urgeret dixit suscitet eũ Siluester in nomine iesu galileia nos omnes in eum credim⁹. Faz et penmis pset volare istud tamen non valet pficere. Oẽs igitur iudei si thaurũ suscitauerit se credituros p̃mittũt. Tũc siluester oratiõe facta ad aurem thauri se applicãs dixit O nomen maledictõnis et mortis egredere iussu dñi Jesu xp̃i. in cuius nomine tibi dicit. Taure surge a ad armentũ tuum manuetus recede. Statim igit thaur⁹ surrexit et cuz omni manuetudine abijt Tũc regina iudei iudices et ceteri omnes uersi sũt ad fidem Post aliq̃t aũt dies pdoloz pontifices ad imperatorem uenerũt dicentes Sacratissime imperator. draco ille qui est in foue a post q̃ fidẽ xp̃i recepisti plus q̃ trecentos homines q̃tidie mẽfecit flatu suo Cõsulente sup hoc cõstantino Siluestrũ Respõdit ego p xp̃i uirtutem euz ab omni cessare faciam lesione Promittunt ergo põtifices se si h⁹ faceret credituros Orãte ãr sãcto siluestro sãct⁹ petr⁹ apparuit ei dicẽs se cur⁹ ad draconẽ descẽde tu. a duo p̃sbiteri q̃ sũt tecũ cũq; ad eũ pueneris. eũ taliter alloq̃re dominus noster Jesus xp̃s de virgine natus. crucifixus. et sepultus q̃ resurrexit et sedet ad dextraz patris hic uẽturus est iudicare uiuos a mortuos Tu ergo sathana eũ in hoc loco donec uenerit expecta Os aũt ligabis filo ãnulo signũ ipsũ crucis hñte desup sigillabis postea ad me sãm et incolumes uenietis et panẽ quez uobis p̃para uero omedetis Descendit itaq; Siluester cũ duob⁹ p̃sbiteris in foueam p grad⁹. d. secum duas ferens laternas Tunc draconi p̃dicta uerba dixit et os ipsi⁹ stridẽtis et sibilantis ut iussus fuerat alligauit. Et ascẽdẽs inuenit duos magos quiez secuti fuerant ut viderent si usq; ad draconem descẽderent ex draconis fetore fere mortuos et eos secũ adduxit incolumes atq; sanos q̃ statim cũ mlitudine infinita cõuersi sunt Sicq; pl⁹ romanoꝝ a morte duplici est liberat⁹ scz a cultura demonis a ueneno dracoms

Tandem beatus Siluester morti appinquãs clerũ de tribus admonuit scz ut inter se caritatẽ haberẽt et ecclesias suas diligẽtius gubernarent. et gregẽ a lupoz morsib⁹ custodirent Post hoc in dño feliciter obdormiuit circa ãnos a natiuitate dñi trecẽtos vigmti

De circũcisione dñi.

Circumcisionis die q̃ttuor celebrez faciũt et solenẽ. Primũ est octaua natiuitatis Sedm impositio noui et salutiferi nomis Terciũ effusio sãguinis Rẽtũ ẽ signaculũ circũcisiois Primũ g octaua natiuitatis si enĩ alioz sanctoz octaue solem

nes sunt q̃nto magis octaua dies
sc̃i sc̃tor̃ solennis erit. Sz nõ vi
det q̃ dñi natiuitas debeat habere
octauã. q̃ ei⁹ natiuitas tendebat
ad mortẽ. obit⁹ aũt sc̃tor̃ ideo o
ctauas habuit q̃ ipi tũc nascuntur
ea natiuitate q̃ ẽ ad vitã eternaz
vt postea resurgãt in corpib⁹ glo
riosis Eadẽ rõe videt q̃ nõ debeant
hre octauã natiuitas btẽ vgmis
nec Johãnis baptiste similit nec
ẽsurrectio dñi q̃ ia fca erat ipa re
surrectio dñi in re Sed nõndũ q̃ si
cut dic̃ ꝓpositiuus. sũt octaue sup
pletionis vt ẽ nũtas dñi q̃ supple
mus q̃ minus in festo sacrũ fue
rat. s. officiuz de parturiente Vnde
etiã in missa olim ofueuerat cãta
ri ad honorẽ btẽ Marie vgĩis vul
tũ tuũ deꝑcabunt ac̃. Veneracõis
vt pasche pẽthecostes Natiuitas
btẽ marie vgis et iohis baptiste
deuotionis vt cui⁹libz sc̃ti pñt fie
ri octaue Figurationis vt octaue in
stituite de sc̃tis q̃ sig̃ficãt octauã
resurrectionis Secm ẽ ipositio nouã
a salutifera nois. Hodie enĩ positũ
ẽ ei nomẽ nouũ. q̃ os dñi nois auit
Nomẽ ꝑter q̃ nõ est alis sb celo
in quo oporteat nos saluos fieri No
mẽ q̃ fm Bernñ. est mel in ore in
aure melos et in corde iubilus No
mẽ q̃ sicut idem dicit instar olei lu
cet ꝑdicatũ pascit recogitatũ lenit
vngit inuocatũ Habuit aũt tri
plex nomẽ sicut in euangelio mani
festatur sz filius dei christus et ies⁹
Vocat aũt filius dei in q̃ntũ ẽ deus
Xps in q̃tũ est hõ a psona di
uina secm hũanam naturaz assũ

ptus Et ihesus in quantum est de
humanitate vnctus de hoc tripli
ci noie dicit Bernar. Vos qui in
pubiere estis. exp̃gisci mihi a lau
date. Ecce dominus venit cuius salute
venit cum vngẽtis venit cum glo
ria. Neq; enĩ venit sine salute Ihe
sus. neq; xps sine vnctõne neq; si
ne gloria venit filius dei. Siquidẽ ip
se salus i ꝑ vnctio ipse gloria. Qñ
tũ ad hoc triplex nomẽ añ passio
nẽ ꝑfecte notus nõ erat. Maz quã
tum ad ꝑmũ ab aliq̃bus cognos
cebat cõiecturaliter sic a demonib⁹
qui dicebãt ipm filiũ dei eẽ. Quan
tum ad secm particulariter. ab aliq̃
bus enĩ licet paucis cognoscebatur
esse xps. Quantũ ad tertiũ vo
caliter q̃ quo ad hãc voce ihesus
cognoscebat. ꝑ nõ quo ad rõem
nominis quod est salutare Post
resurrectionẽ aũt hoc triplex nomẽ
clarificatuz est Primũ igit nomẽ
est filius dei qd nomen recte sibi cõ
uenit hilarius in libro de trinitate
Verꝫ dei filium vnigenitũ dominũ
nostrũ ihesuz xp̃m esse multis mõis
ognitũ est dũ de eo testat pat dũ
de se ipso profitet dũ apostoli ꝑdi
cat dum religiosi erudiunt dum de
mones cõfitentur dum iudei negãt
dũ gentiles in passione cognoscunt
Idem. Deum dominum nostrum
Ihesum Christum his modis cog
noscimus nomine natiuitate natu
ra potestate et professione. Secũ
dum nomen est Christus quod in
terpretat vnctus. Ipse ei fuit vnctus
oleo letitie ꝑ ptcipibus suis. Per
hoc aũt quod dicit q̃ fuit vnctus

insinuat q ipse fuit ꝓpheta pugil sacerdos a rex. Iste em̃ quatuor p sone olim ꝯsueuerant imungi. Fuit em̃ ꝓpheta in doctrine eruditione. pugil in diaboli debellatione. sacerdos in patris reconciliatione. rex in premioꝝ distributione. Ab hoc secundo nomine denominamur. q a christo denominamur christiani de quo noīe sic dicit Aug. Christianus iusticie. bonitatis. integritatis patientie. castitatis. puricicie humanitatis innocētie a pietatis est nomē. Et tu aliud quō defendis tibi a vēdicas cui de tam plurimis rebus nec pauca subsistunt. Christianus ille est qui non noīe tm̃ ꝫ opere est hec Aug⁹. ¶ Tertiū nomen est Jesus Hoc autē nomē Jesus ꝑm Bern̄. dicit cibus fons medicina a lux Dic autez cibus multiplicem habz effectū. Est em̃ cibus cōfortatiuus. reparatiuus. impinguatiuus. roboratiuus. a vegetatiuus de his sic dicit bern̄ Est cibus hoc nomen Jesus. An non toties confortaris. quotiens ei⁹ recordaris Quid eque cogitantis mentem impinguat. q̃d ita exercitatos reparat sensus virtutes roborat. vegetat bonos mores atq honestos. castas fouet affectiones. Iesus dr fons. Vnde dicit idem Bern̄. Jesus est fons vite signatus q̃ in quatuor riuos se diffundit in plateas. Vn̄ qui fact⁹ ē nobis sapiētia iusticia. sanctificatio a redemptio Sapientia in predicatione. Justicia in peccatorū absolutione. sanctificatio in conuersatione. redemptio in passione Hoc Bern̄. Alibi quoq̃ sic dicit. Tres riui Jesu fluxerūt. verbū doloris in quo ofessio. sanguis aspersionis in q̃ afflictio. aqua emūdationis in qua opunctio. Tertio est medicina vnde sic ait est etiam hoc nomen Jesus medicina Nihil enim ita ire impetum cohibet sup bie tumorem sedat. sanat liuoris vulnus. restringit luxurie fluxuz. extinguit libidinis flammā. sitim temperat auaricie. ac totius indecoris fugat prurig mem. ¶ Quarto ē lux. vnde ait vnde putas in toto orbe tanta a taz subita lux fidei nisi de p̄dicato Jesu. Hoc est nomē quod Paulus portabat coram gētibus et regibus tanq̃ lucernam sup cādelabrū. Hoc itez nomen Jesus est multe suauitatis. Vn̄ Bern̄. Si scribis non sapit mi n̄ legero ibi Jesus si disputes ac cōferas nō sapit mihi nisi ibi sonuerit iesꝰ Ite Richardus de sā. victo. Jesus nomen dilectuz nomē ineffabile. nom̄ delectabile. nom̄ ofortās peccatorēa dās grāz beate spei. g̃ Jesu esto m̃ Jhs Deus ē nomen virtuositatis mire Vnde Petrus rauēnen̄. Vocabis nomen eius Jesus Hoc est nomē quod dedit cecis visum. surdis auditum. claudis cursū. sermonē mutis vitam mortuis totā q̃ diaboli potestatem de obsessis corporibus virt⁹ huiꝰ nois effugauit Tertio est nom̄ multe excellentiea sublimitatis Vn̄ Ber. Nomen saluatoris mei frīs mei carnis mee sanguis mei nomē a seculis absconditu ꝫ in fine seculoꝝ reuelatū nomen mi

tabile nomē meffabile nomen im
estimabile imo eo mirabili? quo
inestimabilius eo magis gratū q̄
gratuitū Hoc āt nomē ihs impo
situ ē ei ab eterno. ab āgelo a a pa
tre putatiuo ⁊ a Joseph Ihs em̄
saluator interp̄tat dicit āt salua
tor tripliciter. s. vel a potētia saluan
di vel ab habitu vel ab actu. Sed
aut̄ q̄ dī a potētia saluādi. queit
ei h° nomē ab eterno. a sic dicit im
positū ab eterno. ſ quod dicit ab
habitu saluādi. sic fuit ei nomen
impositū ab angelo. a queint ei a
principio ꝯceptōnis Sed qđ dī
ab actu saluandi dicit impositū a
Joseph rōne future passiōis. vñ
glosa sup illud vocabis nomē ei?
ihs dicit Nomen impones. qđ ab
angelo vel ab eterno impositū ē. Et
tangit ꝟ glosa hanc p̄dictā tripli
cem denominationem. Cum enim
dicit Nomen impones tangitur de
nominatio facta a Joseph cū dici
tur quod ab angelo vel ab eterno
impositū est. tanguntur alie due
Recte igit̄ in die capitis anni con
stituta a romano capite mundi. a
insignita capitali litera alpha beti
xp̄us caput ecclesie circūcidit̄ no
mē ei ipomet. a ei? natiuitatis octa
ua dies colit̄. Tertium est effusio
sanguinis xp̄i. Podie em̄ sangui
nē suum p̄mo p nobis effundē ce
pit quē ipse postmodum pluries
effundere voluit Quinq̄ em̄ vicib?
sanguinē suum p nobis effudit.
Primo i circūcisione a hec effusio
fuit nostre redēp̄cōis im̄cīū. Secū
do in oratione. et hoc ostendit no
stre redēptionis desiderium. Ter
cio in flagellatione et fuit nostre
redemptionis meritum. quia liuo
re eius sanati sum? Quarto in cru
cifixione a hoc fuit nostre redemp
tionis precium. Tūc enim que nō
rapuit exoluit. Quinto in lateris
apertione. et hoc fuit nostre redēp
tionis sacrificium Inde em̄ exiuit
sanguis a aq̄ qđ figurauit nos p
aquam baptism̄ delere mundari
qui quidē baptism? habitur? erat
efficaciam a sāguine xp̄i Quartus
et vltimum ē signaculū circūcisio
nis qđ q̄dez xp̄s hodie accipere di
gnatus est. Voluit aūt dominus
circumcidi ꝓpter multas rationes
Primo ratione sui. s. vt veram car
nē humanam se assumpsisse ostē
deret. Sciebat enim aliquos ventu
ros qui dicerent ipsum nō corpus
verum ſ fātasticū assumpsisse. Et
ideo vt eorum errorem confūtaret
voluit circumcidi et sanguinem
ibi emittere. Corpus enim fantasti
cum sanguinem non emittit Secū
do ratione nostri vt nos spiritua
liter delere circuncidi monstraret
Duplex est enim circuncisio secū
dum Bernardum que debet fieri
a nobis. scilicet exterior in carne.
et interior in mente. Circuncisio
exterior consistit in tribus scilicet
in habitu. ne sit notabilis. in acti
one ne sit reprehensibilis. a in ser
mone ne sit contemptibilis Inte
rior autem similiter in tribus con
sistit scilicet in cogitatione vt sit
sancta in affectione vt sit pura in
intentione vt sit recta. hec Bernar

dus. Tertio ratione nostri vt nos saluaret. quemadmodū enim sit cauterium mysticum membrorum vt totum corpus saneť. Sic christus voluit portare cauterium circuncisionis vt sic totum corpus mysticum saluareť. Ad Col. ij Circuncisi estis circuncisione nō manufacta in expoliacōe carnis ꝙ circuncisione christi Tertio rōne iudeorū vt inexcusabiles essent. Si enim circuncisus nō fuisseť potuissent se iudei excusare a dicere. Ideo te non recipimus qz dissimilis es patribus Quarto voluit circuncidi ratione demonū. ne. s. incarnationis mysterium cognoscerent. Cū enim circuncisio fieret extra opinionem male peccatum. credidit diabolus a hunc ꝙ circuncidebaťur similiť peccatorem esse ꝙ circuncisionis remedio indigeret. Propter eandē causaz voluit vt mater suavirgo perpetuo esset desponsata Quinto ratione pfecte iusticie adimplendē. sic enim baptisator voluit vt pfectam iusticiā a pfectam humilitatē ꝙ est subdere se minori implere. sicut ipsius baptismi consecrator a dominus manus subiit baptisantis a serui. sic a voluit circuncidi vt eandē nobis humilitatez ostenderet. dū dns a autor legis voluit se subdere legi. Sexto rōne legis mosaice ab pbandū qz erat bona a sancta. a oplenda. qz nō venerat legez soluere sed adimplere. Ad Romanos xv. dico enim Jesum ministruz fuisse circuncisionis ꝓpter veritatem dei ac̄ Quare autem circuncisio octauo die fiebat multiplex ratio potest assignari. Prima sumitur penes intellectum hystoricum siue litteralem. Naz vt dicit Rabi Moyses maximus phs a theologus licet iudeus puer in septem diebus tante adhuc teneritudinis ē quāte est adhuc in matris vtero existēs In octauo autem fortificatur a solidatur. a ideo vt dicit dominus. noluit paruulos ante octauum diez circuncidi. ne ob nimiam teneritudinem nimium lederentur. Vltra octauum vero ipam circuncisionem noluit prolongari propť tres causas quas phs idem assignat. Prima vt periculuz euitetur. ne scilicet si nimium differreť sine circuncisione eos mori contingeret. Secunda vt dolori paruulorū prouideať. Cum enim in circuncisione maximus sit dolor sic voluit eos dominus circuncidi. dū paruā adhuc imaginacōez haberent vt minorem dolorem ibi sentirent. Tertia vt parentum tristicie obuieretť Nam cum ex circuncisione plerich paruuli morerenť si circuncisi fuissent. iaz magnī. et ex hoc mortui. maior dolor fuisset parentibus ꝙm si morerenť octo tm̄ dies habentes Scda sumiť penes intellectum anagogicuz siue celestem. Ideo enim octauo die fiebat circuncisio vt daretť intelligi qm in octauo resurrectiōis ab omni pena a miseria circuncideremur et secundum hoc octo dies erūt octo etates. Prima ab Adam vsqz ad Noe. Secunda a Noe vsqz ad Abrahaz Tercia ab Abraham vsqz ad Moysen Quarta a Moyse vsqz ad Dauid Quinta a Dauid vsqz ad Christum Sexta

a christo vsq; ad finem mundi. Se
ptima morientiū octaua resurgen
tiū. Vel p octo dies intelligūt octo
que in eterna vita possidemus. q̄
enumerat Aug⁹ dicēs. Quid aliud
est ego ero illoz deꝰ q̄p ego ero eis
vnde sacient. ero q̄ cuiq; honeste de
siderant scilz vita salus. victus co
pia gloria et honor pax omne bo
nū. Vel aliter p septē dies intelligit
homo ostans ex corpe et aia. q̄tuor
em dies sūt q̄tuor elementa ex qui
bus corpus ostitit. et tres sūt tres
potentie q̄ sunt in aia. s. concupiscibi
lis irascibilis et rationalis. Homo
igit q̄ nunc septē hz dies. q̄n vnita
ti eterne incommutabilitatis cōiūge
tur tunc octo dies hēbit. et in illo
die ab omni culpa et pena circūci
det. Tertia rō sumit penes intelle
ctuz tropologicū siue moralē. a p̄m
h° octo dies diuersimode p̄nt acci
pi. Primo pcī cognicio. p̄s. Rm in
iqui. meā ego cog. ac. Secūs p̄posi
tū deserendi malū et faciendi bonū
qđ notatur in filio prodigo q̄ dixit
Surgam et ibo ad p̄rem meum ac.
Tertio pudor de peccato. vñ Aplꝰ
Quē em fructū habuistis tūc in q̄
bus nūc erubescitis. Quarto timor
de futuro iudicio. Job. Quasi tumen
tes sup me fluctꝰ timui deū ac. Jhe
rom. Siue comedā siue bibaz siue
aliqđ aliud faciā semp mihi videt
illa vox in auribꝰ meis sonare. sur
gite mortui et venite ad iudicium.
Quintus contritio. vñ Jere. Luctū vm
gemitu fac tibi ac. Sextus confessio
p̄s. Dixi confitebor aduersum me ac.
Septimꝰ spes venie. Nā etsi Judas
peccatū suū fuerit confessus tñ nō in
spe venie. Et ideo non est misericor
diam consecutus. Octauus satisfa
ctio et in hac die spiritualiter ho
mo circumcidit. nō solum a cul
pa sed etiā ab omni pena. Vel duo
primi dies sunt dolor de perpetrati
one peccati et desiderium emendā
di. alij duo confiteri mala que feci
mus. et bona que omisimus. Alij
quattuor sunt oratio. lachrymaꝝ
effusio corporis afflictō elemosina
rum largitio. Vel octo dies possūt
esse octo q̄z diligēs consideratio om
nem voluntatem peccādi a nobis
circumcidit ita q̄ qui vnum diligē
ter considerauerit vnam magnaz
dietam faciet quorum septez enu
merat sanctus Bernhardꝰ dicēs
septem sunt de essentia hominis q̄
si homo considerauerit in eternū nō
peccaret scilicet materia vilis ope
ratio turpis. exitus flebilis. statꝰ
instabilis. mors tristabilis. disso
lutio miserabilis. et damnatio de
tristabilis. et octauum potest esse
consideratio glorie ineffabilis. Ret
sumitur penes intellectum allego
ricum siue spiritualem. Et secundū
hoc tunc quinq; dies erunt quinq;
libri Moysi in quibus continetur
lex duo erunt. propheteet psalm⁹
Octauus dies erit doctrina euāge
lica. sed in septem primis diebus
non fiebat perfecta circumcisio. in
octauo autez perfecta fit circumci
sio ab omni culpa et ab omni pena
nunc in spe sed tandem in re. Quare
autem data fuerit circumcisio sex
sunt cause que manifeste notan

tur his verbibus·cauterium signū meritū medicina figura Exemplū fuit olim circumcisio dura De carne autez circumcisionis dominī dicitur q̄ angelus eam karolo magno obtulit ipse enī aquisgrāmi in ecclesia sācte Marie honorifice collocauit karolus vero illā postea ferē tūstuliſſe Carolitū. nunc aūt dicitur esse rome in ecclesia q̄ dicitur sācta sācto4 vnde et ibidē scriptū legitur· circūcisa caro christi sāda lia clara· Ac vmbilici vigēt hūpcatio cara Vnde et eā die fit statio in sancta sancto4· Sed si hoc verū est valde vtiq̄ mirabile est· Cum enī caro ipsa sit de veritate hūane nature credimus q̄ resurgente xp̄o redijt ad locū suum glorificata Aliq̄ dixerunt q̄ hoc verū sit ut̄ opinionem illo4 qui dicunt id solū esse de veritate humane nature quod ab Adam traductum est a id solū resurgere Notandū q̄ olim a paganis et gētilibus in hys kalendis mārte superstitiones obſuabātur q̄s sancti etiam christianis vix extirpare· q̄s Auguſti·in quodam sermone memorat·Credentes enim vt dicitur Janum ducem quendā deū esse eū in hys kalendis plurimū venerabantur· et ei duas facies figurabāt·vnā post se· a aliam ante se q̄ erat minus anni p̄teriti a p̄ncipiū sequētis·Kursū in hys kl̄is formas mōstruosas assumebāt·alij vestiētes se pellib9 pecudū alij assumētes capita bestiaz ex q̄ indicāt se nō tam hitū bestiumū hīe q̄ sensū·alij tumicis muliebrib9 vestiebantur nō erubescētes incēdere tumicis muliebrib9 militares lacertos alij ita auguria obſuabāt vt focū de domo ſua vl̄ aliud q̄dā q̄ beneficiū cuilibz petēti nō tribuant·diabolicas eē strenas ab hys accipiūt et alijs tradūt·alij i nocte mēsas laute p̄parāt et sic tota nocte manere finūt credētes q̄ p totū annū abundātia pseuerēt Et subdit q̄ de paganoz consuetudine aliquid seruare voluerit timēdū ē ei ne nomē xp̄ianū ei p desse possit Qui etiā stultis hoibus ludētib9 alīq̄ hūanitatē impēderit pēci eoz p̄ticipē se eē non dubitet Vobis āt frēs nō sufficiat q̄ h̄o malū nō facitis·ſ vbiq̄ fieri videritis arguite·corripite· a castigate Hec Aug·in ſmone 8 ianuario qui legitur in circūcisione dominī

¶ De Epiphania dñi·

Epiphania dominī quadruplici decoratur miraculo et ideo quadruplici vocabulo nūcupatur Hodie enim magi christum adorant Johannes christum baptisat· Aquam Christus in vinum mutat· Et quinq̄ milia hominum de quinq̄ panibus saciat· Cum enim tredecim Jesus diez esset magi ad eū stella duce venerunt·Et inde dicitur Epiphania ab epi qđ est sup a phanos apparitio quia tunc de sursū stella apparuit siue ipse xp̄s per stellā que desuper visa ē magis verus deus demonstratus est Eodem die revolutis viginti nouē

annis cum ānum tricesimū attigis
set qz habebat vigintinonē annos
a tredecim dies. erat emz incipiens
ꝗsi annorū trigintavt dicit Lucas
Vel ſm Bedam triginta ānos ha
bebat plenos qs̄a romanā eccles
am tenere asserit. tūc inquā i iorda
ne baptisat9 ēa ob hoc wocatur the
ophania. A theos qs̄ ē dē9 a pha
nos apparitio qz tūc tota trinitas
apparuit pat̄ in woce. filius in car
ne spūssc̄is in columbe spē. Ipso
iterum die reuoluto ānovno cū es
set trigintavni9 annorūz a tredeciz
dierum. aquā in vinū mutauit a ob
hoc wocat bethphania. a beth qs̄ ē
domus qz miraculo facto in domo
verus deus apparuit. Ipso simlit̄
die eodem reuoluto āno cum esset
annoz trigintavni9. vel trigintа
duorum quinqz milia hoim de qui
qz pan̄b9 saciauit sic̄ dicit Beda
Et sic̄ dicit in illo hymno q̄ in mul
tis eccles̄ijs cantatur q̄ sic incipit Il
luminans altissim9 acca ob hoc wo
cat phagipha nia. a phage qs̄ ē
bucca siue manducare de hoc aūt
ꝗsto miraculo vtrum hac die cōti
gerit dubitatur Tuz qz in origma
li Bede non sic expresse legitur Tū
qz Jo8 bis vi. vbi de hoc miraculo le
gitur dicit Erat autem primuz a c̄
Ista igit̄ q̄druplex appic̄o hodie sa
cta est. qz prima facta est per stellā
in presepio. secda p wocem patris
in iordanis fluuio. tercia p mutacō
nem aque in vinum in cōuiuio. qr
ta p multiplicationem panum in
deserto. Prima aūt apparicio p̄ci
pue celebr̄ hodie a iō ei9 hystoriā

psequemur Nato enim dño tres
magi ierosolimaz venerūt quorū
noīa in hebreo fūt appelli9 ameli9
damascus. Grece. galgalath mal
galath sarachim latine Caspar
Balthasar. Melchior Cuius modi
āt magi fuer̄t hi. de h° xplex extat
nia ſm qs̄ magus triplr dicitur
Mag9 em̄ dicit illusor malefic9 sa
piens. dicit g̃ q̄dā hos reges ab
effectu dictos fuisse magos id est
illusores ex eo. s. qz hero dē illuser̄ūt
qz ad eū n̄ redier̄ūt. vn̄ dicit de He
rode Math ij. qz videns qz illus9 eēt
a magis nn̄ sit a occidit pueros ac̄
Mag9 itez dicit malefic9. vn̄ ma
lefici pharaonis dicebāt magi Et s̄
inde dicit Chrisos. hos magos wo
catos dicit em̄ istos fuisse malefi
cos s̄ postea uersos quibus dn̄s
voluit natiuitatez suā revelare a e
os ad se adducere vt p hoc spez re
mie pc̄oribꝰ p̄beret. Itez magus
idē est qs̄ sapiēs. nā p se magus
hebraice scriba. Grece phs. latine
sapiens dr̄. dicunt g̃ magi sapi
entes. vn̄ magi q̄i in sapia magni
Venerūt g̃ hi tres magi sapiētes
a reges cuz magno comitatu iero
solimā. Sed querit̄ q̄re magi iero
solimā venerūt cuz ibi dn̄s natus
nō sit. Sup h° assigt Remig. q̄tuor
rōnes. Prima quō magi tp̄s nati
uitatis christi agnouerūt. s̄ locuz
ignorauerūt. Ruia āt in ip̄a erat
ciuitas regal̄ erat a ibi sūmuz sacer
dotiū. suspicati fūt. qz tā egregius
puer nō n̄ in regia ciuitate nasci deb
ret. Sed avt citius natiuitatis locū
discere potuissent cum ibi sapien

tes legum et scribe residerent. Tex
cia vt iudei inexcusabiles manerēt
Potuissent ei dicere nos quidē na
tiuitatis locū cognouim⁹ tps ig
noraui⁹ et ideo nō credidim⁹. Ma
gi ergo iudeis ostenderūt tempus
et iudei magis locū. Quarta vt fic
studio magoz cōdemnaret pigri
cia iudeoz Nam illi vni pphete.s.
Balaam crediderūt. isti pluribus
credere noluerunt. Illi querunt re
gē alienum. isti non querunt ppri
um. Illi venerūt e longinquo. isti
manserūt e vicino. Isti reges fue
runt successores balaam et ad vi
sionem stelle venerunt ppter illaz
pphetiaz patris sui Orietur stella
ex iacob a exurget hō de israela c
¶ Aliam causā vnde isti moti fūt
ad veniendū ponit Crisp. in origia
li sup Mat. asserens quosdaz dice
re q quidam secretoz inspectores
elegerūt de se ipsis duodecim et si
quis moriebatur filius eius aut a
liquis ppinquoz in eius loco sub
stituebatur Di ergo p singulos ā
nos post mēsē ascēdebant sup mō
tem victorialem et tribus diebus
ibidem morātes se lauabāt et ora
bant deū vt eis stellaz illam quaz
Balaaz p̄dixerat ostēderet Quadā
igit vice .s. in die natalis dñi dum
sic ibidem manerēt stella quedaz
ad eos sup montem venit que ha
bebat formaz pulcerrimi pueri su
per cuius caput crux splendebat
que magos allocuta est dicēs Ite
velocius in terrā iuda et ibi regez
quē quertis natū inuenietis Aliā
causā q̄re ad visionez stelle ad ve
niendū fuit moti ponit Aug⁹ quia
potuit esse q̄ āgelus eius dixerat
stellam quam videtis christi est
adorate eam. ¶ Aliā causaz ponit
Leo papa q̄ ppter stellaz que ap
paruit fulgētioz veritas eoꝝ cor
da pduxit Tunc illi cōtinuo ve
nire cepērūt Sed quo in tam paruo
tempore scz in tredecī diebus per
tāta terraz spacia venire potuerūt
scz ab oriente vsq in ierusalem q
in medio mundi sita esse dicit. di
cendum est sm Remigium. q̄ tal
puer ad quem ppcrabant eos in
tam breui spacio pducere potuit
Vl potest dici sm Iero. q̄ sup dro
medarios venerūt qui fūt anima
lia velocissima qui tantū currunt
vno die q̄ntū equ⁹ facere et in trib⁹
vnde dicit dromedari⁹ a dromos
qd est cursus. et ares quod ē vir
tus. Vel dicendū est sm Crisp. q̄
stella diu ante natiuitatē dñi appa
ruerat magis et ex tunc proficisci
ceperunt. ita q̄ tercia decima die a
natiuitate in bethleez puenerūt sm
dictū Crisp. Communius tamen te
net q̄ prima die natiuitatis appa
ruit et ex tunc proficisci cepērunt
sup dromedarios sm pphetā Isa
ie xl. Inundatio camelorū operiet
te dromedarij madianāc Cū ergo
ierl̄m venissent interrogauerūt
dicentes Vbi est qui natus est rex
iudeoz. Non interrogant an natus
sit q̄ hoc credebant. sz quesierūt vbi
natus sit. Et quasi aliquis interro
gasset eos. Vnde scitis hūc regez
esse natum Respondērūt Vidim⁹
stellam eius in oriente et venim⁹

ei⁹ ostēnsiuaz. Vidim⁹ in q̄ posi
tam sup iudeā. Vel nos existētes
in nrā regione. vidim⁹ stellā ei⁹
in oriente. vim orientali p tribus v
bis sic dicit Remigi⁹ in origmali.
Vox hominē a vox regē. a vox deū
cōfessi sūt Vox hominē cū dixerūt.
vbi est q̄ natus ē Verum regē cum
audiūt. rex iudeox Vox deū cū sub
iungūt venimus adorare eū. Pre
ceptuz enī fuit. vt null⁹ nisi solus
deū adoraret Sed Herodes hoc au
diēs turbatus ē a omnis ihēroso
lima cum illo Triplici de causa rex
turbatus est Primo ne iudi regē
natum tanq̄ suum reciperent. a se
tanq̄ alienigenā expellerent Vñ
Chrys. Sicut ramū arboz in excelso
positum leuis etiam aura mouet
sic et sublimes homines in culmine
dignitatū existētes. leuis etiaz fa
ma cōturbat Secō ne a romanis
culpari possit. si aliq̄s ibi rex voca
retur quē Augustus non statuissz.
Sic enī ordinauerant romani vt
nullus deus vel rex sine sui licētia
et imperio diceret Tertio qm̄ sicut
dic Gregorius. cū rege nato. rex
terre turbatus est Quia nimirum
altitudo terrena profunditur. cuz cel
situdo celestis aperitur Omnis eci
am ihērosolima cum illo turbata
est triplici ex causa. Primo q̄ im
pij gaudere nequeūt de aduentu
iusti Secūdo vt regi turbato adu
larent. p hoc q̄ turbatos similit
se ondērent Tertio q̄ sicut ventis
cōcutientib⁹ vnda concutitur. sic a
regib⁹ sese ad inuicē ptrariātib⁹.
populus cōturbat. Et ideo ex hoc
timuerunt ne. s. p̄sente a venturo
rege ad inuicē certantib⁹. ipsi per
turbationib⁹ inuolueret Hec rō
est Crisostom Tunc herodes oēs
sacerdotes a scribas cōgregās sci
scitabat ab eis vbi xp̄us nasceret
Cū ab eis didicisset q̄ in bethleem
iudee oc̄tis ad se clam magis dili
gēter didicit ab eis tp̄s stelle. vt
viz posset scire q̄d facēt si ad se ma
gi nō redirēt dixit q̄ eis vt inuēto pu
ero ei renūciarent simulans se vel
le adorare quez volebat occidere Q
regē celoruz a infantulū puulum.
quez etatis fuisse tp̄e tenerrimo.
man⁹ p̄sequentiū fugaz fubire co
egit. q̄d iudicaturus cū nil sibi ad
uersitatis ingeuerit. nec alicui⁹ vl
tionē timebit. tūc ēribuet. Et no
ta q̄ cū magi ihr̄m ingressi fuis
sent stelle ducatū amiserūt Et hoc
p̄ter tres racōnes. Prima vt de lo
co natiuitatis xp̄i q̄rere cogerent
vt sic de ip̄ius ortu certificarentur
taz p stelle appitionē q̄ p̄ p̄phetie
assertionē sicut a factū est Secūda
qm̄ auxilium querentes humanū
iuste p̄dere meruerūt diuinū. Ter
cia est qm̄ signa infidelibus data
sunt sm̄ apostolū. sed p̄phetia fide
libus Et ideo signum datū eis dū
adhuc essent infideles. non debu
it apparere duz essent inter iudeos
fideles Hec triplex ratio tangitur
in glosa Cum autem Ihērusalem
egressi fuissent. stella ātecedebat
eos vsq̄ duz veniens staret supra
vbi erat puer De hac stella cuius
modi fuerit tres sunt opiniones.
quas ponit Remigius in origmali

Quidã dicũt spũsanctum fuisse vt ille qui postmodũ descendit supẽ dñm baptizatũ in specie columbe apparuit magis in specie stelle Alij vt Crisost. dicit q fuerit angelus vt ipẽ q apparuit pastoribꝰ apparuit a magis. ꝟ ipsis pastoribꝰ in oculis tanꝙ rõne vtentibus apparuit in forma creature rõnabilis Gentilibꝰ vo tanꝙ irrõnabilibꝰ in specie irrõnabili Alij qꝫ verius credit dicũt q fuit stella de nouo creata q peracto suo mĩsterio rediit in pacẽ materiã Ista ãt stella secꝺ qꝫ dicit Fulgentiꝰ ab alijs differebat in tribus. s. in situ. q ñ erat localit̃ fixa in firmamento ꝟ pendebat in meditullio aeris prima tre re In fulgore q ceteris erat splendidior quod inde patz. q splendor rez eius nõ poterat splendori solis obscurari. imo in meridie lucidissima apparebat In motu. q precedebat magos more viatoris. Non em̃ mouebat motu circulari. sed quasi motu animalis a processiuo. Quedam alie tres differentie tanguntur in glosa Mathei. ij. q incipit Hec ẽ stella dñice natiuitatis Primo in origine q alie in principio mũdi facte fũt. Hec modo Secꝺ in officio. q alie facte fũt vt sint in signa a tpa vt dicit Genesis primo Hec ãt vt magis viã preiret Tertio in duratione. q alie fũt ppetue a hec cõpleto officio suo rediit in materiã pcedentẽ Cũ ãt vidissent stellaz. gauisi sũt gaudio magno valde Notandũ q quintuplex est stella quaz isti magi viderũt. s. stella materialis. stella spũalis. a stella intellectualis. stella rõnalis. stella supsubstãcialis. Primã. s. materialez viderũt in oriente Secꝺaz. s. spirituale m que fides est. viderunt in corde Nisi em̃ hec stella. s. fides prius in eoꝝ corde irradiasset. ne qua q ad visionem prime stelle venissent. Habuerũt em̃ fidem de eius humanitate regali dignitate. a vera diuinitate sicut supius ostẽdit Remigius Habuerũt em̃ fidez de eius humanitate cum dixerũt vbi est qui natus est. Et de eius regali dignitate cũ dixerũt rex iudeorũ Et de eius diuinitate cũ dixerũt Et venimus adorare eũ Certiã. s. intellectualem que ẽ angelus viderit in somno qñ p angelum fuit admoniti ne rediret ad herodem Licet sm quandã glosã nõ angelus. ꝟ ipse dñs eos admonuit Quartaz. s. rationalez q fuit beata virgo viderunt in diuersorio Quintã. s. supsubstantionalem que fuit xps viderunt in presepio Et s hac duplici stella dicitur Et intrantes domuz inuenerunt puerum ac. Quodlibet autem istorum dicitur stella de pma ps. Lunaz a stellas que tu fundasti de secũda Ecclesiastic. xliij. Species celi a homis celestis. gloria stellarum a virtutuz De tercia Baruth quarto Stelle autem dederunt lumen in custodijs suis ac. De quarta Aue maris stella ac. De quinta. Ego sum radix a genꝰ dauid stella splendida. et matutina. Propter visionem prime a secunde stelle. magi gauisi sunt Pro

ptervisionē tertie gauisi sūt gaudio Propter visionē quarte gauisi sunt gaudio magno Sz ptervisionez q̄nte gauisi sūt gaudio magno valde Velut dic glō Ille gaudet gaudio q̄ de deo gāudet · qui ē rex gaudiuz Et addit magno · qa eo mihil est maius Et valde Quia de magno pōt ali⁹ plus ali⁹ min⁹ gaudere Vel ex dictorum vberum aggregatione voluit oñdere euangelista q̄ homines plus gaudent de rebus perditis q̄ iterum inuentis · q̄ de semp possessis. Cūq; magi domūculaz intrassent · flexis genibus singuli · hec ei munera obtulerūt ſ. aurū thus · q̄ mirraz Hic exclamauit Aug⁹ dicens O infancia cuia astra subdunt · cuius est iste magnitudinis q̄ supne glorie adornatus pānos q̄ angeli excubant · q̄ sidera obsecundāt · q̄ tōtes trepidāt q̄ sectores sapientie geniculātur O beatū tugurium O sedes dei secunda post celū vbi nō lucerna · sed stella O celeste palaciū in quo habitat nō rex gemmatus sed deus incorpatus. Cui erāt pro mobilibus thoris duā presepia Pro laquearib⁹ aureis fumea fuligine tecta · sed fideris obsequio decorata. Stupeo cum video pannos q̄ intueor celos estuo cū aspicio in presepio mendicuz q̄ supra astra preclarum Item bernardus Quid facitis o magi q̄d facitis · q̄ Lactentem puerum adoratis in tugurio vili · q̄ vilibus pannis ergo ne deus est iste · q̄ Quid facitis · q̄ ei aurum offertis · q̄ Ergo rex est iste · Et vbi ē aula regia · vbi thron⁹ · vbi curie tōtalis frequentia · q̄ Nunquid aula est stabulum thronus presepium · curie frequentia Joseph q̄ maria · q̄ Isti insipientes facti sunt vt fierent sapientes de hoc etiam dicit Aug⁹ · aut hylarius in libro · ij · de trinitate Parit virgo · sed partus a deo est · Infans vagit · Laudantes angeli audiuntur Panni sordent deus adoratur Itaq; potestatis dignitas non amittitur · dū carnis humilitas predicat Ecce quomodo in xpō puero non tantuz fuerunt humilia et infirma · sed etiam diuinitatis sublimia q̄ excelsa de hoc iterū Jhero⁹ · sup epistolā ad hebreos Respicis cunas xpi vi de parisa cetum · vagientez in presepe intueris infantem sed angelos simul ausculta laudantes Herodes persequitur · sed adorāt magi · ignorant pharisei sed stella demonstrat. Baptizat a seruo · sed vox dei de sup tonantis audit · aq̄s immergit · sed columba descendit · imo spiritus in columba Quare autez magi hmōi munera obtulerūt multiplex est ratio Prima · quoniam traditio antiquorū vt dic Remigius fuit vt nullus ad deum vt ad regem vacuus introiret. Persi autē a caldei talia munera offerre cōsueuerūt · Sed a que est bernar. Qm̄ beate virgini aurū obtulerūt propter inopie sublevationē Thus contra stabuli fetorem Mirram propter membrorum pueri consolidationem · q̄ malorum vermiū expulsionez Tertia quoniā aux ad tri

butū thus ād sacrificium. Mirra ab sepultura ptinet mortuoz. Per tria ergo mīsinuat in xpō regia potestas. diuina maiestas a humana mōrtalitas. Quarta qm̄ auz figmficat dilectōez. thz orationē mirra carnis mortificationez. a hec tria xpō deferre offerre. Quinta p hec tria figmficabantur tria q̄ erāt in xpō. s. diuinitas p̄ciosissima. aia deuotissima et caro integra et incorrupta. Hec tria figmficabant p illa tria q̄ erant in archa. Nāvga q̄ floruit. ē caro xpi q̄ surrexit ps. Et refloruit caro mea ac̄. Tabule vbi erant scripta p̄cepta. aia in q̄ sunt oēs thesauri scie a sapie dei absco diti. Manna deitas q̄ hz oēm saporem a oēm suauitatē. Per aurū ergo qđ est p̄ciosiz ommb9 metall intelligit diuinitas preciosissima. Per thz aia deuotissima. qz thus figmficat deuocōem a orōem ps. Dirigat orōem meam ac̄. Per mirrā que cōseruat a corrupcōne. carnē incorruptaz. Admoniti ād magi in sōmis nō ab angelo ꝑ ab ipō deo fm glo. sup Matth. a fm Crisb. ab angelo ne redirēt ad herodē p aliam viā regressi sūt in regionē suā. Ecce quō magi pfecerūt. Nā stella duce venerūt p hoies imo p xpi hetā edocti sūt ā gelo duce redierūt a in xpō q̄euerūt. Doz corpa mediola m̄ in eccā q̄ nūc ē fratrum ordinis nostri. s. fratrū p̄dicatoz q̄ requiescebant. ꝑ nūc colonie requiescūt.

De sancto paulo.

PAulus primꝰ eremita vt testat Ihēronimꝰ qui vitam eius scribit fuerūt decij p secucōne vastissimā eremū adijt. Ibi q̄m quadā spelūca xl. annis hominēm ignotꝰ pmānsit. Vidēs autez sanctꝰ Paulus xpianos tot tormētoz gña irrogari in eremuz aufugit. Et siqđē tpe duo inuenes xpianꝰ oppugnāt. Quoz vnꝰ toto corpe melle pungit a sub ardore solis aculeis muscaz scabronuz a vespaz lacerandꝰ expōit. Alter vo mollissimo lecto impōit et i loco amenissimo collocatur vbi aeris erat tēpies. riuuloz somnus cā tus auiū a floz olfactꝰ. fumbꝰ tñ floreis coloribus obtectis. sic īuenis cingit. vt manibꝰ vel pedibꝰ se iuuare nō posset. Adest q̄dam iuuencula pulcerrima corpe ea ipudica. ac ipudice tractat iuuenē amore dei repletū. Cum ād ille in carne motꝰ otrarios rōni sēsisset. nō habēs arma q̄bus ab hoste se eruat linguā ꝑpriā suis dētibꝰ incidit. et in ipudice facie ēpuit. a sic tēpta cōem dolore fugauit a trophēum laude dignū pmeruit. Doz a alio rū pēnis sanctꝰ paulus fritus eremuz petijt. Et eo tpe dū Anthonius inter monachos primū se eremi colam cogitaret. in sōmis aliū melio se meliorē ēē eremi incolā edoc tur. Qui cū eum p siluas inq̄reret. obuiū habuit ypocētauz. hominē equo mixtū. q̄ ei viā dexteraz demōstrauit. Postmodū obuium habuit aial ferēs fructū palmaz sup̄ imaginē hominis figmitam dorsum vro capre fronti habens

Quí dum ip̃m p deum cõiuraret vt
sibi quis esset. diceret. ñdit se eẽ
satiũ deum situarũ secũdum erro
rez gentiliũ Postremo obuiauit
ei lupus q̃ eum ad cellã sancti pau
li pduxit Paulus aut̃ anthoniũ
p̃sẽtiẽs. hostiũ seã clausit Antho
niꝰ vero rogat vt ei apiat asserẽs
se nũq̃ inde recessuruꝫ. sed ibi mo
rituꝫ. victus paulus ei apuit sta
tim q̃ ambo in amplexum ruũt.
Cunq̃ prandij hora adesset. coruꝰ
duplicatam ptẽ panis attulit Cũ
q̃ anthoniꝰ de hoc miraretur ñdit
paulus q̃ deus sibi omni die tali
ter ministrabat. a anno nazꝑter
hospitez duplicauerat Pia lis ori
tur quis magis dignus esset pa
nez diuidere. defert Paulus hospi
tia anthonius senioꝛi Tandez vtri
q̃ manum apponunt. a in equas
ptes panem diuidunt Cum autẽ
anthonius rediens celle sue appro
pinq̃ret. vidit angelos pauli ani
maz deferentes Qui velociꝫ rediẽs
inuenit corpus pauli flexis gen̄i
bus in modum oratus erectuꝫ. ita
vt ip̃m viuere estimaret Sed cuꝫ
ip̃m mortuũ didicisset. dixit O sã
cta anima q̃ gerebas in vita. in
morte mõstrasti Cũ autẽ nõ haberet
vñ sepulturã faceret. ecce duo leo
nes aduemũt a foueã pauerũt Se
pulto q̃ eo ad situam rediẽrũt An
thoniꝰ at pauli tunicã ex palmis
cõtextam assumpsit Qua postmo
dũ in solennitatibꝰ vtebat Obiit
aut̃ circa ãnos dñi CC. a. lxxxvi

¶ De nomine.

Remigius dici

tur a remi q̃ eẽ pascens. a
eos q̃ eẽ terra q̃si pascens terre
nos doctrina Vel a geon q̃ est lu
ctatio. q. pastoꝛa luctatoꝛ. Pauit
enim gregem suum verbo predicati
onis suffragio oratiõis. exẽplo
conuersatiõis Est em̃ triplex ge
nus armoꝝ. s. defensiõis vt scutũ
impugnatiõis vt gladius. munimẽ
tiõis vt lorica siue galea. Luctatoꝰ
est ergo cõtra diabolũ scuto fidei
gladio verbi dei. a galea spei Eius
vitam ignatius remensis archi
episcopus scripsit.

¶ De sancto remigio Remen̄. ar
chiepiscopo.

Remigius doct

oꝛ egregiꝰ a confessoꝛ dñi
glorioſus a q̃dam eremita talit̃ ẽ
preuisus Cũ em̃ diu vuandalozꝝ p
secutio totã fere franciã deuastas
set. quidã eductus vir sanctus q̃ lumẽ
oculoꝝ amiserat. p pace eccẽ gal
licane crebris oratiõibꝰ dñm exora
bat Et ecce angelꝰ dñi ei visu ei asti
tit. ei q̃ dixit Scito q̃ mulier illa
noie climia filiũ noie remigiuꝫ ge
nerabit. q̃ gentẽ suã a malorũ in
cursib⁹ liberabit Cũq̃ euigilasset
sanctus ad domũ climie veit q̃ vide
rat enarrauit Cũq̃ illa nõ crederet
eo q̃ anꝰ iaz esset. ille ñdit Scias
q̃ cũ puerꝝ ablactaueris. oculos
tuos de lacte tuo pungens. a tinuo
mihi visũ restitues Cũq̃ p oratiõem
hec omnia otigissent. remigiꝰ mun
dum fugit. a reclusoriuꝫ intrauit

Creſcente ãt eius fama. cũ autẽ vi
gintiduoꝝ eſſet annoꝝ ab omni
populo electus ẽ archiepꝰ remẽ
ſis. Ante ãt mãſuetudinis fuit q
etiaꝫ ad mẽſam eius paſſeres ve
niebãt a de manu eius ciboꝝ reli
quias comedebãt. Quodam tpe
dũ in domo cuiuſdaꝫ matrone ho
ſpitatus fuiſſet a illa modicũ vini
haberet. remigiꝰ cellariũ intrauit
et ſup doliũ crucẽ fecit. Cũqꝫ ibidẽ
oraſſet mox deſup vinũ egrediẽ ita
q p mediũ cellarij fundebaẽ. Cũ
aũt clodomiꝰ rex francie tunc tpis
gentilis eſſꝫ nec ab vxore ſua xpi
aniſſima cõuerti poſſet videꝫ q in
finitus exercitus alemãnoꝝ ſup
ſe veniſſet dño deo quam vxor ſua
colebat totũ voluit q ſi de aleman
nis ſibi victoriã cõcederet. mox fidẽ
xpi ſuſcipere. Ds cum fuiſſet ab libi
tũ aſſecutus beatũ remigiũ adiit.
et ſe baptizari poposcit. Tunqꝫ ad
fontẽ baptiſmatis aduenisſꝫ. nec
ibidẽ ſacrũ criſma haberent. ecce
columba q̃daꝫ ampullã cuiꝫ criſma
te in roſtro detulit de quo regẽ pon
tifex liniuit. Hec ãt ampulla in re
mẽſi ecclesia conſeruat a indeq̃
hodie reges francie inunguntur.
Poſt longũ vo tpus cui genebal
dus vir pudus neptꝫ beati remi
gij in vxorẽꝫ haberet. a religionis
cã mutuo ſe abſoluiſſent a predi
ctuꝫ genebaldũ btus remigiꝰ lau
dumẽſem epm ordinauit. ac gene
baldꝰ cũ vxore ſuã cã inſtruẽdi ad
ſe ſepiꝰ puenire pmitteret. ex fœ
quẽti colloq̃o. animꝰ eius in ar
diſſentiã inflammaẽ. q̃q in pec
catum ſecũm plabitur. Que cõcipi
ens a filiũ pariens hoc epõ intima
uit. At ille cõfeſtim ad eam reman
dauit dicens. Cum puer de latroci
nio acq̃ſitus ẽ. volovt latro vocẽt.
Ne ãt ſuſpicio aliqua oriẽtur vxo
rem ſuã ſicut prius ad ſe venire p
miſit. ac vt frãs exire deberet impa
uit. Ve cũtamen poſt primi peccati
fletum. ſecum ruit iterum in pecca
tum. Que cum filiã peperiſſꝫ a hoc
epõ retuliſſet ille rñdit. Illam filiã
vulpeculam nominate. Tandẽ ad
ſe cõuerſus. beatum remigiũ adiit.
a ad pedes eius procidens ſtolaꝫ
de collo ſuo deponere voluit. Quod
cum ſanctus remigiꝰ prohibuiſſꝫ
et ab eo quid acciderit audiuiſſꝫ
blande eũ cõſolans ipm in quadã
cella parua p ſeptem annos redu
ſit a ipẽ interim eius eccleſiam gu
bernauit. Septimo igitur anno cũ
in cena dominj in oratione pſiſteꝫ
angelus dñi eideꝫ aſtitit. a peccа
tum ſibi dimiſſuꝫ perhibuit acvt
foras exire deberet imperauit. Cui
cum rñdiſſꝫ. non poſſum. quia do
minus meus remigius hoſtiũ hoc
dauſit. et ſigillo ſuo muniuit. an
gelus ait. Ecce vt ſcias tibi celitꝰ ap
tum eſſe hoc etiam hoſtium ſaluo
ſigillo nunc apietur. Statim qvt
dixerat eſt aptuꝫ. Tũc genebaldꝰ
iactãs ſe in medio hoſtij i modu
crucis ait. Etiã ſi dñs meus ihus
xps ad me veniret huc. hinc non
egrediar niſi dominꝰ meus remigi
us huc veniat qui me reduſit. Tũc
ſanctus Remigius ad ammoni
cnẽ angeli Laudunum venit a ip

fuz ñ locũ suũ restituit Ruúvß ad obitũ ín sanctis opibus pseueã uit·a latro filiꝰ eiꝰ m epatu eidem successit·q etã scis fuit Tandẽ te atus remigiꝰ multis pdarus vtu tibꝰ m pace qeuit circa ānũ dm·d

De nomine

Hilarius dictꝰ est qi hilaris·qꝫ ín seruí tio deivaldẽ hilaris fuit·Vel dici tur hilarius qi alariꝰ·ab altus· et ares vtus·qꝫ fuit altus in scien tia·aꝫ tuosus ínvita Vel hilariꝰ dr ab ple q8 ẽ obscuꝝ·qꝫ pmordi alis materia q obscura fuit a ipse ín dictis suis magnam hẽbat ob scuritatẽ a profunditatem.

De sancto hylario.

Hilarius pictauiensis vbis epꝰ regionis aqtanie oriundꝰ qi fulgẽs luci fer inter astra pcessit Dicꝫ roẽ pmitꝰ hñs a filiam layeali habitu monasticã vitã ducebat Tandẽ ínvita a scã a pficiens electꝰ est ín epm Cuz igit beatus hilariꝰ non solũ ciuitatẽ suã ß etiã totaz franciã ab hereticis defensaret ad fugestionẽ duoꝝ epoꝝ q̃ hereſi fuerãt depuati·ab impatore q̃ hereti coꝝ fautor erat·beato eusebio vercellensi epo ẽ in exiliuz relegatꝰ demiqꝫ cum vbiqꝫ arriana hęresis pullularet a ab impatore licentia data esset vt oes epi cõuenirent. et de veritate fidei disputarẽt cum sanctꝰ hilariꝰ aduemisset ad petitionẽ dictoꝝ epoꝝ q̃ eius eloquentiam ferre nõ poterant·picta uiaz redire cõpellit. Cum autẽ ad ínsulam galliarũ q̃ erat serpẽtibꝰ plena ppinquasset·et ín ipam descendisset·oes serpentes ex visione fuga fugabat·a ín medio ínsule palũ fixit nec amplius data ẽ illis libtas occupare q8 vetuit·tanqꝫ ps ínsule nõ sit terra ß pelagꝰ Cum ergo pictauie eẽt·quendã ínfantẽ sine baptismo defunctuz suis oronibꝰ ad vitam restituit Mã tamdiu iacuit ín puluere donec paritr rẽsurgerent·senex de orone·a ínfans de morte·Cũ autẽ apta filia eiꝰ vellz accipere maritũ hilariꝰ pr eius eidem pdicauit a ín sacro vngimtatis ppositu confirmauit Quã ille firmã cõsiderans·et ne aliqñ flecteretur formidãs dñz ínstantiꝰ exorauit vt eã ad se recipet·nec vltra vñere pmitteret·Q8 afactuz est Nam post paucos dies ad dñm migrauit·quaz ipse pprijs manibꝰ sepeliuit Q8 mater btẽ apre cõsideraꝝ epm rogauit vt q8 et filie impetrẽ uerat·impetraret sibi·Q8 fecit·et ipam oronẽ sua ad regnũ pmisit. Eo tpe leo papa hereticoꝝ pfidia depuatus olim eporum conciliũ cõuocauit Quibꝰ vocatis·hilarius nõ vocatus aduenit Q8 audiens papa·pcepit ne aliqs sibi assurgeret·nec aliquẽ locum daret Cuz ergo ingressus fuisset·dixit ad eũ papa Tu es hylarius gallus·c At ille nõ gallus ß de gallia a nõ sum in gallia natꝰ·ß ibi epꝰ Cui papa Etsi tu es hilariꝰ de gallia·ego suz leo romane sedis apl'i

cuis a iudex Cui hylarius Etsi es leo non tu de tribu iuda asivimbicas residens si nō i sede maiestatis Tunc pp cū indignacōne surrexit dicēs. Modicū pstolare donec redeā a tibi qđ mereris reddā Cui hylarius. Si nō redieris. qs mp te rūsurus erit Et ille Cōcitus rēdito a supbiā tuam humliabo Cū g pp ad secreta nature iuissz dissenteria periit. a oia intestina ibidē pjcies misrabilit vitā finiuit Intereavidēs hylariꝰ qp nullꝰ sibi assurgēt. paciēter ferēs in terrā se posuit dicēs dñe terra Statiqz nutu dei tra cui insedebāt sursū se extollit. avsqz ad eqlitatē alioz epōz se leuauit Cū igit pp miserabilit nūciaret defunctus assurgēs hylariꝰ oēs epōs i fide catholica confirmauit a confirmatos ad ppria remisit Hoc āt miraculū de morte leonis pape dubitacōez hz Tū. qr historia ecclesiastica vel triptita nichil de hoc loqtur Tū. qr aliquē papā talis nois tūc fuisse cronica nō testat Tū. qr ibero. dic. Sca romana eccā sp immaculata pmānsit a in futuro pmanebit sine vlla hereticorū insultacōe Posset tn dici qp tūc erat aliqs pp vocatꝰ nō quidē canonice electꝰ. sz tirānice intrusus Vel forte liberiꝰ pp qui cōstantio hereticō fauebat alio noie dictus ē leo Tandē multis miraculis ppetratis cū btūs hylariꝰ infirmatus obituz suū imminere cognosceret leontiū pbiterū quē maxime diligebat ad se vocauit. a nocte imminēte vt exeat foris āmonuit. etsi qđ audiret vt renūciet impauit Ille iussa oplens voces adhuc cūctatis tumultuātis se audisse reuertēs exposuit Et cū circa eū vigilaret finē eiꝰ expectās media nocte iterū iubeā exire. a qđ audiēti acēti referre Qui cū mil aliud se audisse renūciasset. mor mia daritas quā etiaz pdictus pbit sufferre nō poterat ad euz intrauit a sic paulati recedēte lucie ab dñz migrauit Floruit circa annū dñi. cccxl. sub ostātio Cum duo mercatores formam cere cōiter hērent et vnꝰ altero remitēte eā ad altare sācti hylarij obtulisset. statiz p medīū diuisa ps vna ibi remansit altera ad remitētem deuenit.

De nomine.

Macharius dicitur a macha qđ ē impetuum. et aries qđ est vtus. vel a macha qđ ē pcussio a rio qđ est mgē Fuit em ingeniosus ostra demonis fallacias vtuosus ptum ad vitā. pcussus in domacōne corpis. magē in re gimine plationis.

De sancto machario

Macharius abbas descēdit de fichi et intrauit dormire in monumēto vbi sepulta erāt corpa paganorū et extraxit vnū corpꝰ sub caput suuz tanqp plumatilū Demones aūt volentes eū terrere vocabāt. q. vnam mulierē dicētes Surge veni nobis cū ad balneū Et alter demō sb ipō tanqp ex mortuo illo dicebat Pere grinū quendā sup me hēo. venite

nō possum. Ille āt nō expauit sed
tundebat corp⁹ illud dicēs. Surge
vade si potes. et audietes dēmōes
fugerūt voce magna clamātes Vi
cisti nos dū aliqñ abbas macha
rius a paludē ad cellā suā p̄teriēt.
occurrit ei dyabolus cuz falce mes
soria Et volens eū cū falce p̄cutere
non potuit Et dixit ei Macharius.
mutāl violentiā patior a te. qz nō
possum p̄ualere aduersum te Ecce
cm̄ q̄cq̄d tu facis ego facio. ieiu
nas tu ego penitus nō comedo.
vigilas tu et ego oio non dormio
Vnū est solūmō i quo me supas
Et dixit macharius Quid ē id. Cui
dēmō Humilitas tua p quā nō p
ualeo aduersū te Dū āt tēptacōes
ip̄m mimū molestarēt. surgēs et
magnū saccū arene humeris suis
imponēs dieb⁹ multis sic p̄ deſtū
ibat Quē thēose bi⁹ inuenīēs dixit
Abbas cur tm̄ on⁹ portas. Et ille
Vexo vexantē me Abbas macha
rius vidit sathanā trāseuntem in
habitu hoīs. hūtem vestimentū
lineū laceratū. p oia foāmina pē
debāt ampulle Et dixit ei macha
rius. Quo vadis. Et ille Vado potio
nare frēs Cui macharius Quare tot
ampullas portas. Qui rndit Gu
stū fratrib⁹ porto Et si vnuz alicui
nō placebit. offerā aliud vel terti
um. a sic p ordinē vt vel aliqs pla
ceat Et cū rediret dixit ei macharius
Quid fecisti. Et rndit ille Omīs
sācti ficati sūt. nemo m acq̄euit.
misi vn⁹ q̄ vocat theodist⁹ Surgēs
autē macharius illuc iuit. a fratrez
temptatū inuenīēs. hortabat eū exhorta
tione conuertit. Post iterū cū inue
nīēs dixit Quo vadis. Cui ille. Ad
frēs vado. Reuertenti occurrit se
nex. a dixit ei Quid faciūt frēs illi
Cui dyabolus Male Et dixit. Qua
re. Quia oēs sācti sūt. Et qs ē ma
lus malū. Vnū quē rēbam amisi
et omniū sanctiorū factū ē Audiens
hoc macharius. grās egit deo Qua
dam die sanctus macharius caput de
functi reppeit. a dū orasset interroga
uit illud cuius caput fuerit Et rndit
se fuisse pagan Et dixit ei macha
rius Vbi ē aīa tua Qui rndit In in
ferno Cūq̄ requireret si multū in
p̄fundo esset Rndit q tm̄ erat in p
fundo. quantū distaret terra a ce
lo Cui macharius Sūt ne aliq̄ te p
fūdiorēs. Rndit Judei Et ille. Vltra
indeos sunt aliqui profundiores.
Cui Rndit Profūdiores alijs sūt
falsi xp̄iani qui christi sanguine
redempti tantum precium puńpen
dunt dum per quandam solutudi
nem profundissimā pergerent. bea
tus macharius ad quod libet mi
liare arūdinē figebat vt postmo
dum redire sciret Sed dum iā. ix.
dietas fecisset. a in quodā loco q̄
escaret. dyabolus arundines colle
git a ad eius caput posuit. vñ ad
redeundum laborauit Frater q̄dā
plurimū cogitationib⁹ suis mole
stabat q. s. in cella mutilīter essz.
ßz si inter hoīes habitaret multis p
desse posset Qui cuz cogitacōnes su
as macario retulisset. ille ait Ssi
li sic eis rndē. Hoc saltē facō. qz p
ter xp̄z pietes isti⁹ celle custodio.
dum quēdam culicē se pungentē

manu ceciderisset a ex illo multū sā guinis e manasset. reprehendēs se. q̄ propria m vindicasset iniuriā. nudus sex mensib⁹ in deserto mānsit a im de a serabomb⁹ totus lacerat⁹ exiuit P⁹ hoc multis clarus virtutibus in pace quieuit

De sancto ponciano a de sancto pontio require m fine.

De nomine.

Felix dictus est a felicitate vel felix q̄si ferens lites a tribulacōes isti⁹ mundi p vita eterna. vel felix. q. ferens tiram a aquaz ad fidem a ducens populum ad fidem.

De sancto felice mi pmce.

Felix prenomine m pncis dī. vel a loco in quo req̄escit vel a fubulis auz q̄bus phibet passus Naz pnca fubula dr Aiūt em q̄ cū mgr puero nū extiterit. a eis minū rigid⁹ fuerit tetus a pagamis cū xp̄m libere cōfiteret. tradit⁹ fuit in manibus puerozz q̄s ipse docuerat. q̄ eū cū stilis a fubulis occiderunt Ecclā tm magis tenē videt q̄ nō martir extiterit p cōfessorl Dic ad q̄d cūq̄ idolū ducebat vt ei sacrificaret. in illo exfufflauit a continuo corruebat Legit āt in quadā legēda alia q̄ dū maxim⁹ nolanus eps psecutionē fugiēs fame a gelu afflict⁹ solo corruisset. felix ab āgelo ad eū mittit a cū nil hēret q̄d ei tribuēt de sente a arbe spinosa prima pendentē vidit racemū de q̄ in os ei⁹ vinū expressit. humeris q̄ impositū secū detulit Jpō igit defuncto felix eligit in epm Qui dū p dicaret a persecutor eū queret. inter pietes diruptos p modicū aditū se occultauit Stati q̄ nutu dei p aditū illum telas aranee texuerūt Quas dū persecutores cōspiciunt. neminē illic esse putātes abscedūt. inde āt ad aliū locū pgēs a quadā vidua p tres mēses alimēta fuscepit. nūq̄ tū facie ei⁹ vidit Tande pace rōdita ad eccām suā redijt a ibi in pace q̄euit. sepult⁹ iux vrē in loco q̄ dr pncis Huic a ali⁹ erat frater. qui felix similiter dicebat. Cunq̄ etiam ipse adorare y dola cogeret dixit Inimici estis vos deorum vestroz. q̄ si me ad illos duxeritis. in eos sicut frater me⁹ exfufflabo et corruent Excolebat āt sanctus iste ortū. a cū quidā olera eius rapere cupientes furtiz se facere cogitab āt tota nocte ortū diligentius excolebat Mane āt a sācto salutati. peccatum suū cōfitētes ad ppria redierūt Venientes āt gētiles vt eū tenerent. manus eoz dolor mim⁹ apprehēdit Qui cū vlulārent. dixit eis Dicite. xp̄s est de⁹ a dolor cōtinuo vos dimittet Quib⁹ dicentib⁹ sanati sūt Pontifex āt p dolorz ad eū venit dicēs dñe. ecce dñs meus vt te veniētē vidit otinuo fugā arripuit Cui cū dicerē. q̄re fugis. ait Virtutē hui⁹ felicis ferre non possum Si q̄ de⁹ me⁹ ita te timet. q̄nto magis ego te timē debeo Quē cum felix in fide instruxisset. baptizari se fecit Adorātib⁹ apollinē dixit se

lix Si vis te dē apollo dicat mihi q̄d est q̄s in manu clausū nūc teneo habebat ātē in manu cedulā in q̄ mō dñica erat scripta Quo nichil uidēte. gētiles uersi sūt Tādē missa celebrata et ppło data pace. in pauimentū in oratione se prostrauit ad dñm.

De nomine.

Marcellꝰ dictus est q̄i arcēs malū a se Vel marcellꝰ q̄i mala pcellēs a mūdi aduersitatēs pcutiēs a oculcās Assimilat em̄ mundꝰ mari. q̄ sic dicit Crisꝰ. sup Mat. in mari ē sonꝰ cōfusus. timor cōtinuꝰ. imago mortis. vndarū cōtentio infatigabilis in cōstantia iugis

De sancto marcello

Marcellus cum rome fuimus pōtifex esset. et maximianum impatorem de mma in xp̄ianos seuiciā mere paēt. et in q̄dam domo cuiusdā matrone in ecclīa cōsecrata missaz agēt. iussit impator domū illā frē stabuli cumētoz a eundē marcellū cum custodia ibidē ad seruicium aialiū deputauit In q̄ fuicio pꝰ multos annos i dño reḡuit circa ānos dñi

De nomine clxxxvij.

Athonius dicitur ab ana q̄s ē sursuz a tenēs. q. supna tenēs a mundana despiciēs sicꝰ vitā athanasiꝰ sēp̄ fit

De sancto anthonio

Antonius cū xx. eēt annoz a audiret legi in eccā Si vis pfectꝰ eē vade a vē. oia tua vendens pauperibꝰ erogauit. a eremiticā vitā duxit Nec mīnabilia dēmonū tēpta mēta fuste mouit Quadā vice dū sp̄z formicaciois vē tute fidei supasset diabolus in spē pueri nigri añ eū prostratꝰ apparuit a se ab eo victū cōfessus ē Naz a hoc p̄cipꝰ petrauit vt videt formicacois dēmonē uuemibꝰ insidiātē Quē cū in p̄dicta forma vidisset. dixit Vilissima spē mā apparuisti. et vltra ñ timebo Alia vice dū in q̄dam tumulo latitaret multitudo dēmonū eū adeo lacerauit q̄ minister eiꝰ eū. q. mortuū humeris pprijs apportauit Cūq; euz oēs q̄ venerāt. q. mortuum plorassēt dēmē ubꝰ alijs sūbito anthonius reuiuiscat a ministro ad p̄dictū tumulū se iterꝝ portari fecē Qui cū ibi ex dolore vulnerꝝ pstratꝰ iacēt. exūte aī ad oflictū ipm dēmōes exultabāt Tūc illi in varias ferarꝝ formas apparuerūt a eū iterꝝ dentibꝰ. cornibꝰ a unguibꝰ crudelissime lacerauerūt Tē subito splendor mirabil ibi apparuit a dēmones cum eos fugauit Anthoniꝰ āt cōtinuo sanatꝰ a xp̄m ibi adē intelligens ait Vbi eras bone iesu. vbi eras. q̄re a p̄ncipio nō fuisti vt meas uuaras et vulnera mea sanares. Cui dñs anthonio eraz ꝑ expectabā videt certamē tuū. Nūc āt q̄ viriliter dimicasti. in toto orbe te faciam nominari. Tāti autē feruoris erat q̄ auz maximus impator xp̄i

anos occideret ipse martires seq̃
batur ut cū eis martir fieri mereret
et vehemēter tristabatur eo q̃ si
bi martirū non dabat Cū aūt in
alterā eremū p gr̃et·argentum
discus reperit·a intra se sic dicere
cepit Vbi hic argentē discus vbi
hominum vestigia nulla videntur
Si eñ viatori cecidisset·vtiq̃ pre
sui magnitudine latere nō posset·
Hoc dyabole artificiū tuū est·vo
luntatē tū meam nūq̃ poteris im
mutaē Et hō dicto·discus ut fumꝰ
euanuit Postmodū in gentē mas
sam veri auri reppe rit ꝟ ut incēdū
aurū fugit. Sic q̃ ad montem fu
giens·viginti annis ibi p manfit
innumeris chorus cans miracul
Quadam vice dum in spū raptus
esset·totū mundū laqueis sese in
uicē connectētibus plenū vidit Qui
exclamās ait O quis istos euadꝫ
Et audiuit Humilitas Aliquan
do dum ab angelis in aerē leua
retur·assunt dēmones a eius trā
situm phibent·peccata ipsi⁹ ab ex
ordio natiuitatis obijcientes Qui
bus angeli Non debetis illa natu
re que xpi iam sunt pietate deleta
Si qua aut̄ scitis ex quo factꝰ est
monachus illa proferte Et cū in p
batione deficerent·liber Anthoniꝰ
in sublime tollitur a liber depone
Narrat anthonius de se dicens
Vidi aliquādo dyabolū excelsum
corpe·qui se deiecto tute a puidenti
a; ausus ē dicere a ait Quid vis ut
a me detur tibi anthoni Ac ego
in os eius sputa cōgeminās totū
me in eum xpi nomine armatus
in gessi a statim euanuit Huic eti
am dyabolus aliquādo in tanta p
ceritate apparuit·q̃ celum capite tā
gere videretur Quez cum anthoni
us q̃s esset interrogasset a ipse se
sathanā eē dixisset·addidit satha
nas Cur me ita impugnāt mona
chi a maledicit xpiani Cui āthoni
us Juste hoc facis ut q̃ tuis sepe
insidijs molestant Et ille Ego eos
nequaq̃ molesto sed ipsi inuicez
se cōturbant Ego eñ ad nihilum
fum redactus·quia iam in cunctis
ptibus regnat xps Quidam sa
gittari⁹ beatum anthoniū cū fratri
bus gaudentē quadā vice aspexit
a ei displicuit Cui anthoni⁹ Pone
sagittā in arcum a trahe Qđ a fecit
Cūq̃ hoc sedo a tertio fieri mādas
set·dixit sagittarius·Tm trahere
potero q̃ de eius fractione dolebo
Cui anthonius Sic est in ope dei
qm̃ si supra mensurā tendere velle
mus citi⁹ frangeremur Expedit er
go rigorez aliquā relaxari·Hec au
diens ille edificatus recessit Inter
rogauit q̃dam anthoniuz dicens
Quid custodies placebo deo Cui
ridens dixit Quocūq̃ vadis sp de
um p oculis tuis habeas In his que
agis testimoniū sacrarū scriptuā
rū adhibeas In q̃cūq̃ loco sederis
non inde cito recedas Hec tria cu
stodi a salui eris Abbas q̃dā in
terrogauit anthoniuz dicēs Quid
faciā Cui āthoni⁹ Nō confidas i tua
iustitia ne tris a lingue sit tibi ori
nētia·a ne peniteas de re trāsacta
dixit q̃ anthonius Sicut pisces si
in sicco tardauerint moriunt Ita

monachi extra cellā tardantes. ā
uxoribus secularib⁹ moratus a q̄e
tis ꝓposito resoluunt. Qui sedet in
solitudine a q̄escit. a trib⁹ cellis eri
pit. s. a bello audit⁹. loquacibus et vi
sus a tra vnū tm̄ modo pugnā hē
bit. s. cordis. Quidā frēs cū q̄daz
sene ad abbatē anthoniū visitan
di venerūt. dixit q̄ anthoni⁹ fratri
bus. Bonū comitem habuistis se
nem hūc. Deinde semi dixit. Bonos
frēs inuenisti tecum abbas. Cui il
le. Bonos quidem inuenisti. sed habitatio
cor nō habet ianuā. Qui cuiq̄ vult in
trat in stabulū a solut asinū. Hec
aūt dicebat q̄m̄ q̄unq̄ erāt in cor
de cor. stati erāt in ore. duplicem
portā nō cōsiderātes q̄ ori preponi
tur. hoc est. s. a lab ia quib⁹ singulo
rum hoim merito cōceptus restrin
gēdi sūt ne sine matura p̄meditā
cōne exp̄mant. Dixit itaq̄ anthoni
us. Scire cupiunt. q̄ tres sūt motus
corpales. Vn⁹ quidē nature. alius
ex cibor q̄ plenitudine. tert⁹ ex domo
ne. Frat q̄dam renūciauerat secu
lo. sed nō plene. q̄ q̄daz sibi adhuc
remanebāt. Cui anthoni⁹. Vade a
eme carnes. q̄ vadēs emit carnes
et portās carnes. dū veniret canes
lacerabāt eū. Cui anthoni⁹. Qui re
nūciant seculo a volūt hēre pecu
nias. ita impugnati a demonib⁹ dis
cerpunt. Anthoni⁹ dū in eremo te
dio afficeret. dixit dñe volo salu⁹
fieri a nō p̄mittūt me cogitacōnes
mee. Et surgēs exiuit foras a vidit
quendā sedentē atq̄ opantē. deīn
de surgentē a orantē erat em̄ ange
lus dñi et dixit ei. Sic face a salvus
eris. Cum quadam vice fratres de
statu animaꝝ q̄ essent sequen
ti nocte vocauit cum dicens. Surge
ori a vide. Et ecce vidit quēdaz lon
gū a terribilem caput vsq̄ ad nu
bes tollentē. Qui quosdā pēnatos
ad celū volare cupientes extensis
manibus p̄hibebat a alios libere
p̄uolantes retinere non poterat. a
maximū gaudiū mixtum cum do
lore mimo audiebat. Et intellexit il
lum animaꝝ esse conscensuz. a di
abolum prohibentez q̄ quosdā
obnoxios retineret. et de sancto rū
volatu quos retinere non poterat
sic doleret. Aliquando dum cū fra
tribus oraret. suscipiens ecstā.
cum tristem visionez vidisset pro
uolutus ante deum rogauit vt fu
turū scelus auerteret. Fratrib⁹ vo
sup hoc eum interrogantibus cū
lacrimis a singultib⁹ dixit q̄ iam
dictū scelus seculis imminebat. Vi
di inquit altare dei a multitudine
circundatuz. q̄ calcibus omnia di
scerpebant. magno turbine fides
catholica subuerteretur. a homines
umentis similes christi sacra di
ripient. Facta q̄ est vox domini di
cens. Abominabuntur altare meū
Post duos annos erumpentib⁹
arrianis ecclesie vnitatem absci
derunt baptisterium et ecclesias
polluerunt. a super altaria christi
anos instar ouium mactauerunt.
Dum quidaz egiptius arrianus
nomine balachius ita ecclesiam
infestaret. vt virgines a monachos
nudatos publice verberaret. sic ei
scripsit anthoni⁹. Video iram dei

sup te vemiente Jā desine pleq̄ xp̄i
anos ne ira dei te occupet q̄ primū
tibi minat̄ ñteritū Infelix ep̄la
legit a risit. a in eaz expues ad ter
rā piecit. ac postmodum verib⁹ mꝫ
tis afficies anthimo talia reman
dauit Rm̄ tanta ē tibi circa de mo
nachis ad te q̄ pueniet nūi disci
plina rigoris Post q̄nq̄ autē dies
equū suuz māsuetissimū īsidens
morsu ipsi⁹ eq̄ ad terraz p̄cipit cor
rosis q̄ ac laceratis cruribꝰ intra
tribuū expirauit. Cū q̄daz frēs v̄
buz salutis. ab āthimo q̄sissent il
le ait Audistis dñz dicentē Si q̄s
te pulserit ī vna maxilla p̄be ei a
alterā. Et dicūt ei Hoc implere nō
possumꝰ Et ille Saltē de vna paciē
ter ferte Et illi Etiam nec hoc posse
mꝰ. Cui⁹ anthimi⁹. Saltē nevel
letis pati magis q̄ pcuti Et illi
Nec etiā possemꝰ Tūc anthimus
dixit discipulo suo Succos prepa
fratribꝰ istis. q̄ nimis delicati sūt
Sola oō ncāria est vobis Hec ivi
taspatz legunt Tandē beatꝰ āthi
mus. cv. anno vite sue frēs deosculans in pace quieuit circa annum
domini. cccxl.
De sancta prisca require in fine

De nomine.

Fabianus dici
tur q̄i fabricās būtudinē
supnā v ea sibi acq̄rens tripliciť
s. iure adoptionis empcōis et iu
re delationis.

De sancto Fabiano martire

Fabianꝰ cuius
romanꝰ fuit a cū papa de
functo. p alio eligēdo ppls convenis
set. int eos a ipe venit rei exitū scīe
volens Et ecce columba candida de
scēdit sup caput eiꝰ q̄s cū oēs mi
rarent ab eis in papaz eligit Hic
vt ait damasus papa p oēs regi
ones septē diacones misit. a eis septē
subdyacones tradidit. q̄ oim
gesta martiruz collegerunt vt ait
haymo Hic impatoi philippo vo
lenti interesse pasche vigilijs a cō
municaē misterijs īstitut nec quis
q̄ pctā confiteret a int penitētes sta
ret interesse prohibit Hic etiaz crisma
constituit Tandē circa annū domini
cclxiij. a pontificatꝰ sui ano. xiij. iuxta
fu decij capitis obtruncacōe mar
tirio coronatur.

De nomine

Sebastianꝰ di
cus ē a sequēs a būtudo
et astim q̄s ē ciuitas. a ana q̄s est
furtū q̄i sequēs būtudinē citatis
supne hoc est eā possidēs a req̄rēs
a acquirens. a hoc quintuplici de
nario sm Augustinum. s. pauper
tate regnū. dolore gaudiuz labore
requiē ignominia gloriaz. morte
vitaz Vel dē sebastianꝰ a basto
Nā miles xp̄s. equꝰ ecclā. bastū si
ue cella sebastianꝰ fuit. q̄ mediāte
xp̄o in eccia militauit et de martiris
martiribꝰ victoriā obtinuit Vel se
bastianꝰ interp̄tat vallatꝰ vel circū
ens. Vallatꝰ q̄ sagittis tanq̄ cri

cl⁹ fuit circundat⁹ Circuies q̄ oēs
martiēs ēquitabat. a oēs ohortabat
de sancto Sebastiano martire

Sebastian⁹ vir
xp̄i amissim⁹ fuit narbonē
sis genē ciuis mediolan̄. dyocletia
no a maximiano imp̄atoribus
adeo car⁹ fuit. vt p̄n̄cipatū p̄ri ne
cohortis ei trader̄et a suo aspectui
iuberent sp̄ astare. Dic militarem
damdē ad hoc tm̄ frebat. vt xp̄i
anoz aias q̄s in tormēto vidēbat
deficere ohortaret dū āt p̄da cissimi
viri marcellian⁹ a marcus gemini
frēs p xp̄i fide decollari dēr̄ent ad
eos pentes aduenerūt vt ipsoz
aias a suo ꝓposito reuocar̄et Adue
nit igitur mē eoz. a soluto capite
sussisq̄ vestibus vlcerib⁹ q̄ oīs
aiebat O preduleos filij circūdat
me maudita miseria a īmolerabil'
luctus Deu me miserā amitto fili
os meos ad mortē vltro tendēres.
Quos si hostes auferēt mī p media
seq̄rer bella raptores Si violenta
iudicia oduc̄rēt carcerē in rūpem
moritura Nouū hoc p̄undi genꝰ
est. īm q̄ carnifex rogatur vt feriat
vita optat vt p̄eat mors īmutat
vt vemat Nou⁹ luct⁹ noua misse
ria. īm qua natoꝝ iuuentus spōte
amittit a pentū miseranda cogit
senect⁹ vt viuat Hoc dicēte mīe.
p̄ semoz adducit manib⁹ seruulo
rū a capite aspso pulueꝝ oes hu
iusmodi dabat ad cēlī Ad mortē
vltro p̄ficiscentib⁹ filijs valedicu
tus quos mee sepulture p̄auertaz
īm filioz sepulturas īfelix expen
dā O filij mee baculū senectutis a
geminū meoz visuz lumē. cur sic
morte diligitis. Vemte huc iuue
nes a flete sup̄ iuuenes spōte peun
tes Vemte senes huc. a mecū sup̄
filios plangite Huc accēdāt p̄res
q̄ phibēāt ne tā lia paciant̄ dēfici
te plorādo oculi mei. ne vidēaz fili
os meos gladio cēdi Hec dicente
p̄e aduemūt oīuges. aspectibus
coꝝ ꝓprios filios offerentes atq̄
ēiulando clamātes. Quib⁹ nos di
mittitis. Qui erūt hoz īfantum
domi. Quis vīas largas diuidet
possessiones Heu q̄ ferrea pectō
ra. q̄ pentes despicitis amicos ve
stros respuitis. vxores abiicitis. fi
lios abdicatis. ac vos carnificib⁹
sponte exhibetis. Jnē hec cepe
rūt cordā viroꝝ molescere Tunc
sāctus sebastian⁹ q̄ ibi aderat erū
pēs in medīū dixit O fortissimi mi
lites xp̄i. nolite p miseā blādimē
ta coronā deponē sempiternā Et a
pentib⁹ dixit Nolite timē. ñ sepa
bunt̄ a vob. sed vadūt parate vob fide
reas mansiones Nā ab initio mū
di hec vita credētes īm se fefellit se
expectātes decepit. de se p̄sumētes
irrisit a ita nullū oīo certum reddi
dit. vt omnib⁹ p̄ter eē mētita Vi
ta hec āmonet furez vt rapiat. ira
cundū vt seuiat. mēdacē vt fallat
Ipsa impat crimina. iubet facino
ra. suadet īmusta Hec autē p̄secu
tio quam p̄ patimur hodie exeran
dāscit et cras evanescat hodie ex
ardescat. a cras ēfugescit. Sed vna
hoā iducit. a sēna hora exducit
Dolorāt et n⁹ ēnouat vt seuiat au

gmentat vt exurat in flamatu vt
pumat In amore ergo martiri-
nos ia fuscitemus affect9 Ibi em
dyabolus se victore existimat qui
dum capit captus e. dum tenet vi
ctus e. duz torquet torquet du vi
gilat occisus e. duz insultat irrisus
est. Cu aute Sebastian9 hec a his
similia pdicaret. zoe vxor nichostra
ti. in cui9 domo sancti custodiebā
tur. q loquelam amisrat. pdib9
eius puoluta. nutib9 vemā postu
labat Tunc btus sebastian9 ait Si
ego seru9 xpi sum. et siva sunt oia
que ex ore meo hec mlier audiuit
a credidit aperiat os eius q aperu
it os zacharie ppherte dn Ad hanc
vocem mulier exclamauit Benedi
ctus sermo oris tui a bndicti qui
credūt omnib9 q locutus es Vidi
em angelu libru an te tenentevbi
omnia q dixisti scripta erāt. Vir
autez eius hec audies. pcidit ad
pedes sancti sebastiani. sibi postu
lans indulgeri Statiq absoluēs
martiēs. rogauit vt libri abirent
Qui dixerunt se nullaten9 desertu
ros victoria qua cepissent Tanta
igi gram a virtute facto sebastia
no dns otulerat q no solu marcel
lianu a marcu in martiu ostātia
roborauit. sed etiaz patrē eoz no
mine tranqllinu a matrē eiz mul
tis alijs ad fidē conuertit Quos om
nes policarp9 psbiter baptisauit.
Tranquillin9 aut morbo grauissi
mo laborās. mox vt baptisatus e
sanitatez recepit Prefect9 ātvrbis
rome qui etiaz morbo grauissimo
laborabat. rogauit tranqllinuz vt
ad se adduceret. q sibi sanitatē de
derat Cu ergo ad eu vemissent po
licarp9 psbiter a sebastian9. a ipe
eos rogaret vt sanitatē recipet. di
xit ei beatus Sebastianus vt pri9
ydola abnegaet. a cōfringedi ea
sibi ptātem traderet a sic sanitatē
recipet Qui cuz cromatius pfect9
diceret q serui sui hoc facerēt. a n
ipse dixit Sebastian9 Timidi deos
suos cōfringere formidarēt. Sed
etsi dyabolus hac occasio ne eos
lederet. dicerent se infideles ob h
lesos esse q deos ofrigerent Dicq
policarpus et Sebastianus acti
ti. plus q ducenta ydola cōfrege
runt Post hoc aute dixerūt croma
tio Cum nobis ydola cōfringenti
bus sanitatem recipere deb uistia
non recepisti. certum est q aut in
fidelitatez non du abiecisti aut ali
qua idola reseruasti Tunc indicauit
se habere thalamu in quo erat ab
scondita ois disciplina stellaruz.
pro quo pater suus plusq ducen
ta pondera auri expenderat et per q
futura omnia prouidebat Cui Se
bastian9 Quadiu hoc integz ha
bueris teipm integrum non habe
bis Cunq ad hoc ille assentiret. ti
burtius filius eius inuenis egregi9
dixit Non patiar hoc opus destrui
tam preclarum. et ne paterne sani
tati videar esse cōtrari9 duo diba
mi accendant. vt si destructo ope
pater meus sanitatez nō recuperit
ambo viui cōcrementur Cui seba
stianus Sic fiat vt locutus es vt si
qd cōtrarietatis dē cōprobatum
in facto fuerit. mox per tuaz data

sententiã nos vnos cõcremetis
Vtq; sanitatẽ pfectũ a dño accep
tuz nõ dubitantes. dũ autẽ illud
ꝓfringeretur: angelus pfecto appa
ruit a sibi a dño ihesu sanitatez red
ditaz nũciauit. statiq; sanꝰ effectꝰ
cucurrit post eũ vt eius pedes oscu
laretur. Qui eum phibuit ex eo q
baptismũ nõdum receperat. Dicq; a
ipse a tiburcius filius eius millea
quadringentos de eiꝰ familia bap
tizauit Zoe autez vxor eius ab ifi
delibus tenta: diu cruciata emisit
spm̃. Quod cũ audisset tarquinius
pruptia dixit. Femine nos ad co
ronã pcedũt. vt quid viuimꝰ. Ipe
aũt post paucos dies lapidatꝰ est
Scus ãt tiburciꝰ sup prunas alla
tas mcedere iubetur aut incensum
dijs imponere. aut super ipsas nu
dis plantis mcedere Qui sibi signũ
crucis faciens constanter sup ip
sas nudis ingressus est plantis di
cens Videtur michi q; super rose
os flores incedam in nomine do
mini nostri ihesu christi Cui fabia
nus pfectꝰ Quis ignorat magicaz
artẽ xpm vos docuisse. Cui tibur
cius Obmutesce infelix. qz non es
dignus nomen tam sanctum a tam
melliflua noiare Tunc iratus pre
fectꝰ iussit eũ decollari Marcellianꝰ
aũt a marcus stipiti affigunt. Cũ
q; fuissent affixi psallentes dicebãt
Ecce q; bonuz a q; iocundũ a c. Qui
bus prefectus Infelices deponite
amentiã. a vos ipsos liberate Cui
illi Nunq; tam bene epulati sumꝰ
Vtinam tamdiu sic nos esse pmit
tas q; diu hoc corpis regimur idu

mento Tũc pfectus iussit eos lãce
ari p latera transuerberata sic mar
tirium consummauerũt. Post hec pre
fectus dyocletiano impatori de Se
bastiano suggessit. Quez ad se vo
cans dixit Ego te inter primos in
palatio meo semp habui a tu con
tra salutem meã a deorũ iuriã ha
ctenus latuisti. Cui sebastianus
Pro salute tua xpm semp colui et
p statu romani ipij deum qui in
celis est semp adoraui Tunc dyo
cletianus iussit eum in medium cã
pum ligari. a a militibus sagitta
ri Qui ita eum sagittis implue
runt vt qsi ericius videret Et existi
mates eum mortuũ abierũt Qui
itra paucos dies liberatus stãs su
per gradũ palacij. impatores vemẽ
tes de malis q christianis infere
bãt dure redarguit. Dixerũtq; im
peratoꝛes Iste ne est sebastianus
quẽ diu sagittis iecrifici iusseã mꝰ
Quibꝰ sebastianꝰ. Ad hoc me dñs
reuiscitare dignatus est vt quemã
vos a redarguam de malis vtis q
christi famulis irrogatis Tũc im
peratoꝛ tamdiu eum fustigari ius
sit. donec spiritũ exalaret. Facitq;
corpus eius in doacam proijci.
ne a xpianis pro martiꝛe coleretur
Scus ãt Sebastianꝰ sequẽti nocte
Lucie apparuit a corpus eius sibi
ostendit a iuxta vestigia apl̃oruz
vt id sepeliret precepit Qꝺ a factũ
est Passus est aũt sub dyocletia
no a maximiano q; cperũt regnaꝛe
circa annos dñi cclxxxvij. Refert
Gregoriꝰ in ꝓmo libro dyalogoz
q; quedã mulier in tuscia nup nu

pta. cum ad dedicationem ecclesie
sancti sebastiani ab aliis inuitata es
set in ipsa nocte q sequenti die ire de
berat. carnis voluptate stimulata
a viro suo se abstinere non potuit
Facto aut mane. magis erubescens
vultui hoim q dei illuc profecta est
Mox autem vt oratorium vbi erat re
liquie sancti sebastiani ingressa est
diabolus ea arripuit a coraz omnib9
vexare cepit. Tunc presbiter illius ec
clesie arripiens altaris pallium inde
ea operuit. sed diabolus ipsum pres
bitetum statim uasit. duxerunt eum
amici sui ad incantatores vt incanta
tionib9 suis diabolus abigerent Et
mox cum incantaretur. iudicio dei legio
demonum a vi Mdcxvi in ea ingres
si sunt ipsaz artis9 vexare cepetunt
Quidaz autem vir noie format9 scitate
ospitum suis precib9 eaz sanauit Le
gitur enim in gestis longobardorum q
tpe gilberti regis tota ytalia tanta
peste preussa est vt vix vn9 alterum se
pelire sufficeret. Et hec pestis to me
mozie a papie grassabat Tunc vi
sibiliter hon9 angelus multis appa
ruit malo angelo sequenti a manu
lum ferenti precipiens vt pauperet a ce
de faceret Quotiens aut aliquam domu
percutiebat. tot inde mortui ferebā
tur Tunc cuidaz diuinit9 reuelatum e
q neq hec pestis cessaret. donec
sco sebastiano altare papie ostru
eretur Rs qdem ostructum e in eccla
sa petri q dr ad vincula. Quo facto
statim illa cessauit qssacoa illuc a to
ma eccliqe sci sebastiani sunt delate
Ambro. in pfacone sic ait Otu mar
tiris sebastiani p confessione nois
tui dne venerabil sanguis effusus
simul a tua mirabilia manifestat
q pficit in infirmitate vtutez et no
stris studijs hat pfectu a infirmis
apud te prestat auxilium

De nomine.

Agnes dicta fu
it ab agna q mitis a hu
milis tanq agna fuit. vel a greco
quodam agno qd est purum quia
pia a miseroris extitit Vel agnes
ab agnoscendo q via vitatis agno
uit Veritas aut sm Aug. oppomit
vanitati. flagitatia duplicitati q fa
a se remouit pueritatem qua huit

De sancta agnete

Agnes virgo
prudentissima vt testatur
ambro. q ei9 passione oscripsit puer
etatis fue anno mortem pdidita vi
taz inuenit Infantia qde oputabat
in animis. sz erat senect9 mentis imen
sa. corpe inuencula sed in animo
cana. Pulcra facie. sed pulcrior fi
de Rue dni a scor reuertice. a pfecti fi
lio adamat Cui ille gemas a diui
tias inumerabiles promisit. si consen
suz ei9 desponsis si negarz Cui agnes
renit discede a me fomes pcti. nutri
mentum facinoris. pabulum mortis q
ia ab alio amatore puerta suz cepit
q ipm suum amatorez a sponsoz a gn
q emendare q sponse in sponsis preci
pue reqrit sez a nobilitate generis
a decore pulcritudinis. a diuitiarum
abundantia. a fortitudine a poten
cie efficacia. q ab amoris excellen
tia sic dicens. Qui longe te nobili

or est a genere dignior cuius mater
virgo est. cui⁹ pater feminā nescit
cui ageli seruiunt. cuius pulcritudi
nez sola luna mirātur. cuius opes
nunq̄ deficiunt. cuius diuicie nun
q̄ decrescunt. cui⁹ odore cuncta reuiuiscunt
mortui. cuius tactu confortāt infir
mi. cui⁹ amor est castitas. tact⁹ sā
ctitas ꝙmo virginitas. Hec autē q̄n
q̄ ponit in quadā autoritate dicēs
Cuius generositas celsior. possibi
litas fortior aspectus pulcrior. a
mor suauior et omni gratia elegā
tior. deinde ponit quinq̄ beneficia
q̄ sibi sponsus attulit a aliis spon
sis cō fert scz q̄ eas fidei anulo sub
arrat multiplici virtutum varieta
te vestit a ornat. passionis sue san
guine eas signat. vinculo amoris
sibi eas copulat. a thesauris cele
stis gle ipas ditat. sic. d. Rui anu
lo suo subarrauit me. dextraz meā
a collū meū cinxit lapidibus pcio
sis. induit me ci dade auro texta a
immensis monilibus ornauit me
Posuit signū in facie meaz vt nul
lum aliū preter eū amatorem assu
mā a sanguis eius ornauit genas
meas Jam amplexib⁹ eius castis
astricta sum. iā corpus eius corpi
meo associatuz est. Ostendit mihi
thesauros incompabiles quos mi
se datuꝝ si in eo pseuerauero ꝛpro
misit Audiens hec infan⁹ inuenis
lecto psternitur. a q̄ amore egro
taret p alta suspiria a medicis ape
ritur Cuq̄ pat inuenis eade ꝛpli
catz. a nulla pōtis spōsi federa se
violare nō posse assereret. cepit pre
fectus inquirere quis esset ille spōs⁹
de cuius se agnes ptāte iactaret.
Cum ergo quidaz asserrent q̄ cri
stum sponsum suū diceret. blādis
prius primomib⁹. demū terroribus eā
pulsat Cui agnes Quicq̄d vis age
q̄ q̄ queris nō poteris obtinere
Ipsuz ei terrētem a blandientem
similiter deridebat Cui p̄fectus Vnū
tibi de duob⁹ eligo Aut ei virgini
bus dee veste sacrifica si tibi virgi
tas placet aut cum meretricibus
scortaberis Ruia enī nobilis erat.
vim sibi inferre non poterat a ido
neum xp̄i amicitis sibi opposuit.
Cui illa. Nec sacrificabo dīs tuis.
nec sordibus polluar alienis Me
cū enim habeo custodez corpis mei
ageluꝝ dñi Tūc prefectus iussit eaz
expoliari a nudam ad lupanar du
ci Tantaz aūt densitatē capillis ei⁹
dīs contulit vt melius capillis q̄ ve
stib⁹ tegeretur Ingressa aūt turpi
tudinis locū angelū dñi preparā
tuz inuenit qui locuz daritate mira
circūfulsit. a sibi stolaz candidissi
mā p̄parauit. sic q̄ lupanar locus
fit orōis adeo vt mundior exirz q̄
fuisset ingressa q̄ immenso lumi
dabat honorez Prefecti aūt filius
cū aliis iuuenib⁹ ad lupanar venit
et eos p̄us ad ipm inuitauit Qui in
gressi ꝙ ex miraculo territi. opūdi
redierunt Quos ille miseros appel
lans a ad eā furens intrans cū ea
vellet ostingere in ipsū lumē irruit
Qui cū do non dedisset honorē. p̄so
catus a diabolo expirauit Qd pre
fect⁹ audiēs cū ingenti ploratu ad
eā venit. a cāz mortis ei⁹ diligenter
scisatat. Cui agnes Ille cui⁹ volū

tem volebat p̃ficere in eũ ptãtez
accepit. a occidit Nam socij eius de
viso miraculo territi redierunt ille
si Cui p̃fectus. In hoc appaebit q̃
non magicis artibus hoc egisti si
impetrare poteris vt resuscitẽ Qui
te aũt agnete inuenis resuscitatur
a xp̃s ab eo publice p̃dicatur Ad
huc templorũ pontifices sedicõnẽ
excitãtes in populo exclamauerũt
Tolle magã. tolle maleficaz q̃ mẽ
tes mutata aios alienat Prefect⁹
ãt viso tanto miraculo eaz liberare
voluit. sed proscripcõem metuẽs
vicariuz dereliquit. Et q̃ eam libe
raẽ non potuit tristis abcessit Tũc
vicari⁹ aspasi⁹ noĩe eaz iussit in co
piosuz ignem iactari. sed in duas
ptes flamma diuisa. sedicõsum po
pulũ exurebat a eam minime con
tingebat Tunc aspasi⁹ in gutture
ei⁹ gladiũ immergi p̃cepit Sic sp̃õ
sus candidus a rubicund⁹ eaz sibi
sp̃õsã a martirẽ cosecrauit Passa ẽ
vt credit tpe cõstãtini magni. qui
regnaẽ cepit anno dñi. ccc ix. Cum
ergo corp⁹ eius xp̃iani a pentes ei⁹
cũ gaudio sepelirẽt. vix a pagais
in eos lapides mittentibus euase
runt Emerentiana vero eius collacta
nea vgo scissima licet adhuc cathe
cumna dũ iuxta sepulcrũ ei⁹ sta
reta ostanẽ gentiles arguerẽt ab
eis lapidata est Statiz q̃ terremo
tus ebruscacõnes a fulgura extite
runt adeo q̃ ex paganis plurimi peri
erunt ita q̃ ipsi decetero venientes
ad sepulcrũ vginis non leserunt.
Corp⁹ ãt emerentiane iuxta corp⁹
sce Agnetis positũ est Cunq̃ patẽ
tes eius octauo die iuxta tumulũ
vigilarent. viderunt ebrũ vginũ
vestibus aureis radiãtez inẽ quas
viderunt beatam agnetem simili
veste fulgentem. a a dextris eius
agnum niue candidiorem stantez
Quibus illa. Videte ne me q̃si mor
tuam lugeatis sed congaudete me
cum a congratulamini. quia cum
his omnibus lucidas sedes acce
pi Propter hanc visionez cele bra
tur festum agnetis secũdo. Cõstan
tia autez vgo filia ostantini lepra
grauissima laborans. cum hanc
visionem audisset. tumulum eius
adiit. a ibi duz in oratione persiste
ret obdormiuit. vidit q̃ beataz ag
netez sibi dicentẽ Constanter age
Constantia si in christum credide
ris continuo liberaberis Ad hanc
vocem euigilans. perfecte se sana
tam inuenit. Que baptismum re ci
piens super corpus beate agnetis
basilicam fecit a ibi in virginitate
degens. multas exemplo suo ibi
dem virgines aggregauit ¶ Qui
dam vir nomine paulinus in eccle
sia sancte Agnetis sacerdocij fun
gens officio. mira cepit carnis tem
ptatione vexari. Sed cum deum of
fendere nollet. a summo pontifice
licentiam petijt contrahendi Cui⁹
vomitatem et simplicitatem papa
considerans anulum ei cuz smarag
do dedit et iussit vt imagini formo
se beate agnetis. que in sua ecclesia
erat depicta. ex parte sua precipet
vt se desponsari permitteret Cunq̃
hec sacerdos iuaret. illa otinuo di
gitũ anulariẽ porrigẽs a a u o fus

cepto retralẽs oẽz temptatoẽm a sacerdote fugauit. Prædicꝰ ãt anu lꝰ adhuc dicit me⁹ digito appare re. Alibi em̃ legit qꝫ cũ eccia sce ag netis tuerz papa cuidaz sacerdoti dixit se sibi velle sponsã quãdaz cu stodiendã a nutriendaz. Ecciam sce agnetis omittere. dãsqꝫ ei anu li. iussit vt dictã imagiñe despon sa ret Que illa extendentea retrahẽte digitũ despõsauit de hac vgine di cit Ambro. i li. de vginib⁹ Pane se nes hãc iuuenes hãc pueri canãt Nemo est laudabilior. qꝫ q ab om nib⁹ laudari pt Quot hoies tot pre cones q martirez pdicãt dũ loquũ tur Stupent vniuersi qꝫ iã diuinita tis testis existerz q adhuc arbitra fui per etatẽ eẽ nõ posset ffecit dem qꝫt ei de dõ credere. cui de hoie ad huc nõ credebat Ruia qꝺ vltra na turã ẽ hoc de autore nature est No uuz martirũ gen⁹ Nõdum ꝑonea penea iaz matura victorie. certare difficil abilis coronari. magisteri um virtutis impleuit q indicũ nõ hẽbat etatis Nõ sic ad thalamum ꝓperaret nupta. vt ad supplicii locũ leta. succincto gradu festina vgo p cessit. Ite Ambro. i prefacõe. bea ta Agnes generositatis. oblectam̃ ta despicies. celestẽ meruit dignita tẽ. societatis hũane vota cõtemnes eterni regis sociata cõsortio pcõsa morteꝫ p christi cõfessione fuscipi ens simul est facta ei conformis.

De nomine.

Incentius q̃si vicina mœdens vel vincens incendia. vel victoriã tenẽs. Ipe ei mœdit. v. ostupsit vitia. per carnis mortificacõez. vicit icẽdia supplicõ rũ p ostãtem ꝓfessionẽ. victoriaz tenuit mũdi p ipi⁹ despectõez Vic em̃ ea q̃ erat in mũdo scz falsos er rores. imundos amores. mũdanos timores quos vicit per sapiaz mun ditiãa. constantiã de q̃b⁹ Aug⁹ Vt cũ oib⁹ erroribꝰ a amoribꝰ a timo ribꝰ vincat̃ B mũd⁹ scõz martiria docuerũt Ei⁹ passionem q̃dã btũz Aug⁹. asserũt. o pilasse. quã prudẽ ti⁹ verib⁹ hiculẽter exequitur.

De sancto vincentio martire

Incentius no bil' genere ꝫ fide ac religio ne nobilior beati valerij epi diaco nus fuit Hic a puericia litteraz stu diis traditꝰ fuit. supna sibi ꝓuide te dementia gemia scia dima scz et humana efficacissime dauit Cui epus qꝫ expeditioris erat linguevi ces suas omiserat. a ipe oroni con tẽplacõi qꝫ vacabat Jussu igitur daciani ꝑsidis valetiã trabuture a diro cazeri mãcipatur Cunqꝫ eos fame pene defecisse credez eos suo aspectui iussit astare Quos cum sa nos cerneret a gaudentes. irat⁹ in hanc vocem prupit Quid dicis tu valeri qui sub noie religiois otra decreta pncipũ facis. Cũ ãt beat⁹ valeri⁹ lem⁹ rñderet. dixit ei vincẽ ti⁹ Noli pat̃ venerabil' q. mente tumi dus submurmuraẽ. ꝫ libra voce ex clama Si igit iubes pat̃ sce respon sis iudicẽ aggredior Cui ille Jam

duóũ fili carissime tibi loquendi curam commiseram nunc p fide qua astamus responsa committo Tunc vincentius conuersus ad dacianum. Hactenus inquit habit⁹ sermo a te de negãda fide perorauit. sed nephariũ apud christianos prudentiaz esse cognoscẽ deitatis cultum abnegando blasphemare Tunc iratus dacianus epm exiliũ mitti precepit vincentiũ voq; contumaceme pumptuosũ inuenẽt ei⁹ exemplo alij terreantur in eculeo distentum membris oĩbus dissipari Cũq; toto corpore dissipare ait dacian⁹ dic mihi vincenti vbi nunc miser corp⁹ conspicis. At ille subridens ait Hoc est qd semp optaui a votis oĩbus concupiui. Tũc irat⁹ pses cepit oĩa genera tor mitto nei minari misi ei assẽsum preberet Cui vincenti⁹ O felicẽ me q mihi irasci te grauis putas mei inimicis meli⁹ misereri Insurge ergo misa toto maligmitatis spũ debachare . videbis me deiute plus posse dum torqueor q possis ipse qui torques At pses cepit damare. a carnifices virgis a fustib⁹ verberare Et ait vincẽtius Quid dicis daciane. Ecce tuipse vindicas me de appariteribus meis Tunc pses amens factus dixit carnificib⁹ Mi frimi nihil facitis. cur deficiũt manꝰ vestre. Adulteros a patricidas vincere potuistis vt inter illata supplicia mi celare possent a sol⁹ vincẽtius poterit vra superare tormẽta Tũc carnifices pectiẽs ferreos vsq; ad intima costa ũ fixerũt vt de toto eius corpe sanguis effluere et solutis costarum compagimib⁹ viscera interna paterent Et ait dacian⁹ Miserere tui vincẽti vt possis tam pulcram recuperare iuuentutẽa ea que superfunt lucrari tormẽta Et ait vincentius. O venenosa dyaboli lingua tormenta tua non timeo. sed hoc solum valde metuo q te michi fingis velle misereri Nam quo te magis iratũ video eo amplius exulto Nolo etenim vt aliquid minuas de supplicijs vt te victum in omnibus fanaris Tunc ex eculeo depositus. atq; ad ignis patibulum raptus moras carnifi cum arguendo ad penam alacrior properabat Craticulam igitur spõte conscendens ibidem assatur exuritur et crematur. membris q omnibus vnci ferrei et ardentes lamine infigũtur dũq; sanguine respersguntur vulnera vulneribus imprimuntur Sal insuper in ignez spargitur vt in corpus eius vndiq; vulneratum resiliens stridentibus flammis. crudelius conburatur. Jamq; non ad artus sed in viscera tela iaciuntur. ipsaq; in terram viscera de eius corpore labuntur Inter hec ille manet immobilis et sursum erectis luminibus dominum precabatur Cuiq; ministri hec daciano retulissent Deu ait dacian⁹ vincimur Sed nunc tamen vt diutius viuat in pena ipsum deterrimo carcere includite et ibi testas acutissimas congerite. pedes eius ligno affigite. sñ oi hũano solacõ extẽsũ sup testas collocẽte. a cũ defecit

nunciate Fauent quãto tius mini
stri crudeles dño crudelioi Sed ec
ce rex pro quo míles patitur penã
mutat in gloriaz Nã tenebre car
cris ab immẽsa luce expelluntur.
testatũ aspitas in oim flouz suaui
tatẽ mutat. pdes dissoluũt a vene
rando angelorum solacõ pfruitur
Cũq; super flores angelis psallen
tibus inderet modulacio dulcis
a mira suauitas floũ procul diffũ
itur. perterriti custodes cuz lumẽ
per timas carceris qd intus erat
vidissent ad fidẽ cõuersi sunt Hoc
audiens dacianus amens factus
ait. Et quid ei amplius faciemus.
Ecce emi victi sumus Transferatur
ad lectulũ a stramẽtis molliorib9
reponatur ne eũ plus gloriosuz fa
ciam9 si forte destiterit in tormẽtis
sed potiꝰ recreatus. nouis iterum
supplicijs pumat Cũ igit ad stratũ
molliorẽ deportatus esset a ibidem
paululũ quieuisset. statim spirituz
tradidit circa annos dñi CCC lxxx
vij. sub dyadesiano a maximiano
Quo audito dacianꝰ vehementer
sic se victum dolens ait Etsi non po
tui eũ superare viuentem puniaz vel
defunctum saciabor de pena etsi nõ
potuit in prouectu victoria Jussu
daciani corpus eius in campũ ab
auib9 a bestijs deuorandũ exponi
tur sed statũ angelorũ custodia p
munitur a intactũ a bestijs seruat
Demq; corꝰ mgluuei dedit9 alias
aues se maiores impetu alaz abegit
a tupum accurrentẽ. morsibus et
clamoribus effugauit qui ẽt ero ca
pite in aspectu corporis sacri fixus
cernitur vt potẽ q ibidem ãgelorum
custodiã mirabatur Rõ audiens
dacianus ait Puto qd nec defũctũ
potero superare Jubet ergo corpori
eius imgẽtem molã alligari a in pe
lago pici vt quod ĩtra a bestijs cõ
sumi nõ potuit saltẽ in pelago a ma
rinis bestijs deuoretur. Nauter igit
corpus eius in pelagus deferẽtes
submergunt. sed ipis nautis velo
cius littora corpus ipm petijt qd
a quadaz matrona a quibusdam
alijs ipo reuelante inuentũ ẽ et ab
eis honorifice sepultũ. de hac mar
tire sic dic Augꝰ Beatꝰ vincentius
vicit in verbis vicit in pmis. vic in
cõfessione. vicit in tribulacõne. vi
cit exustꝰ. vicit submersus. vicit
ictus. vicit mortuꝰ Jtẽ Torqr vin
centius vt exercearetur. flagellatur.
vt erudiat Tundit vt solidetur. re
ritur vt purgetur Ambrosiꝰ quoq;
de ipo in pfacõe sic ait Torquetur
vincentius. tunditur. flagellatur.
excutitur. ß inuictꝰ pro sacto noie
animꝰ nõ cõcutitur Plus ardẽs ig
ne celi qp ferri Plꝰ nec diẽ timoẽ di
qp seculi Plꝰ voluit placẽ deo qp ho
ro. Plꝰ dilexit mori mundo qp dño
Jtem Augꝰ. Ante oculos nros mi
rãdũ spectaculũ constitutũ ẽ. iudex
iniquꝰ. tortor cruetꝰ. martir iuictꝰ
crudelitatis pietatis q certam Pru
dentiꝰ q ipm daciano respondisse ait
Tormẽta. carcer vngule. strides q
flammis lamina atq ipa penarũ vi
tia mors xpianis hudꝰ est Tũc daci
anꝰ victꝰ ait Retorquz brachijs fur
fuz ac deorsũ extẽdite. donec opago
ossiũ membratiz diuulsa crepet vt

p latinias vulneꝝ recur detectum
palpitet Videbat hic miles dei ma
nus cruentas increpans q̄ fixa ſ̄
p̄ fundꝰ intraret artus vngula
Cum eſſet in carcere ag̃el⁹ ad eum
venit a ait. Exurge martir inclite. ex
urge ſecurus tui. exurge a almis ce
tibus noſter ſodal ad dꝛē O mi
les inuictiſſime fortiſſimoꝝ fortior
Jā te ipſa ſeua a aſpera tormēta vi
ctorē tremūt & damat prudenti⁹
dicēs Tu ſolus orbis inclite. ſolus
brauij duplicis palmā tuliſti Tu
duas ſimul paſti laureas.

De nominis interpretacōe

Baſilius vel ba
ſilides dictus eſt a baſi qđ
eſt ſuſtentamentum a leos qđ eſt
populus Fuit em̄ ſuſtentamētum
volentium re dire ad ſuū creatorez.
Vel dicit a baſiliſco ſerpente. qa
hoſtem humani generis in ſe mor
tificauit a ſuperauit

De ſancto baſilio

Baſilius venera
bilis epūs a doctor p̄cipuꝰ
cuiꝰ vitā ſcripſit Amphilon⁹ yco
nij epūs Quante ſcītatis extiterit.
cuidā heremite noīe effrē i viſu mō
ſtratuz eſt Cum ei dict⁹ effrē in ex
taſi poſitus eēt vidit colūnā ignis
cuiꝰ caput uſq̄ ad celuz pringebat
a vocē deſup dicentē audiuit Tal ē
magn⁹ baſilius qualis hec colūna
ignis quā cernis Venies igit ad
ciuitatem in die ep̄he vt tantū viz
videre poſſet. cū vidiſſet eū ſtola
candida indutuz. cum clericis ſuis
venerabilit p̄cedentez. ait intra ſe
Vt video inuaciū laboraui Iſte ei
cui in tali hore ſit poſit⁹ nequa q̄ ta
lis pōt ee quē admoduz vidi Nos
ei q̄ portam⁹ pōdus dei a eſt⁹. mi
tale ꝺſecuti ſum⁹ Et hic cui i tali ho
nore a ſtipacōe poſitus ſit. colūna
ignis eſt Miror iſta Baſili⁹ igitur
in ſpū hec vidēs fecit cū ad ſe intro
duci q̄ cū introduct⁹ eēt vidit ling
uā igneā p os eius loquentē Et ait
effrē Vere magn⁹ baſili⁹. Vere co
lūna ignis Baſilius. Vere ſpūſſan
ct⁹ loq̄tur p os ei⁹ dixit q̄ illi effrez
Obſecro dñe vt michi impetres vt
grece loquar Cui baſilius Rem dif
ficilem poſtulaſti Pro eo tamen
orauit a continuo loqui cepit Gre
ce. Quidā ali⁹ heremita videns baſi
lium alias in pontificali habitu p
cedentem eum deſpexit iudicans eū
in corde ſuo q̄ in tali pompa plurī
mum delectaretur Et ecce facta eſt
vox ad eum dicēs Tu ampli⁹ dele
ctaris in palpando caudā cattē tue
q̄ delectetur baſilius in appātu ſuo
Valens imperator fautor arriano
rum eccleſiam quādā a catholicis
abſtulit a arrianis debit Ad quē
accedēs baſili⁹ ait Imperator ſcrip
tum eſt Honor regis iudicium di
ligit Et iterum Judicium regis iu
ſticia Et cur tu imperaſtiv cath o
lici de eccleſia eicerentur a arrianis
darent. Cui imperator Ite eū ad alte
rias reuerteris. O baſili nō decz te
Ille decet p iuſticia etiam mor
Tūc demoſtenes p̄fect⁹ epulaū i
peratoris fautor arriano⁹ alo ius

pro eis fecit barbarismū Cui basi
lius ait Tuū est de pulmentariis
regis cogitare non dogmata dīma
coquere Qui mox confusus tacuit
dixit imperator basilio Vade et iu
dica mtre eos . sed nō secundū im
moderatū amorez populi Abiēs er
go dixit coraz catholicis a arrianis
vt fores ecclesie claudereñt . a vtri
usqz partis sigillo munirentur ad
quoz orōes apirent fua esset Q
cū oibus placuisset mantibz arri
anis tribz diebz a tribus noctibus
a vemētibz ad fores eccē non fūt
apte . Tunc basilius pcessione ordi
nata venit ad eccām facta oracōe
leui ictu de pastorali baculo fores
tetigit dicēs Attollite portas prin
cipes vras . a eleuamini porte eter
nales ac̄ . Et otinuo sunt apte . a in
trantes deo grās reddiderunt Fec̄
aūt imperator promissa multa basi
lio vt in hystoria tripartita legit vt
ei osentiret Et ille Pueris ista con
ueniunt Nā qui diuinis sagmanē
eloquiis corrūpere de diuinis dog
matibz nec vnā sillabā patiuntur
Tūc imperator indignatz vt ibidem
dicit dū de eius exilio sniam vellet
scribere pmz . secundz tercius calamz
fractz est deide tremor magnus eiz
manū muasit Vnde indignatz car
tā fregit Vir bdā noie eradius
filiaz vmcā habebat . quā osecrare
domino disponebat Sed diabolz
hūanī generis inimicus hoc aduer
tens vnū de seruis predicti eradii
in amorem puelle plurimum iflā
mauit Verum cum impossibile cer
neret . vt ipse q̄ seruus erat i āple
xus taz nobilis puelle accedē pos
set ad vnum de maleficis accessit p
mittens ei multaz pecunie quanti
tatē si ad hoc eum iuuare vellet Cui
dixit maleficus Hoc ego agere nō
possum Sed si vis mittam te ad do
minum meum dyabolum a si fece
ris q̄ ipe tibi dixerit . tuū desideriuz
obtinebis Et dixit iuuenis . Quecū
qz dixeris mihi faciā Ille ergo ma
leficus epistolam ad dyabolū fec̄
a ea p predictum iuuenem in hec
verba transmisit Quoniaz quidez
mi domine oportet me festinanter
a sollicite quosqz a cristianorum
religione abstrahere a ita tue addu
cere voluntati vt paris tua quotidie
multiplicet . misi tibi hūc iuuenez
cupiditate in talem puellam exar
sū Et postulo vt suum desideriuz as
sequatur . vt a isto gloriera alios
tibi de cetero fidelius valeaz aggre
gare Et dans ei epistolam dixit
Vade a tali hora noctis sta supra
monumentum gentilis . a ibidē de
mones accama . et hanc cartaz in
aere exalta . et aderunt tibi statim
Qui vadens demones inuocabat
et cartam per aerem eiiciebat Et
ecce adest dyabolus princeps te
nebrarum vallatus multitudine
demoniorum . Qui cum epistolam
perlegisset ait ad iuuenez . Credis
in me vt tuam compleam volunta
tē Qui ait Credo dñe Cui diabolz
Et abnegas christum tuū Qui ait
Abnego . dixit ei dyabolus . Perfi
di estis vos christiani . quia quan
do quidez me opus habetis . ad me
venitis Cū aūt desiderium vestr̄ ad-

cuti estis statim me negatis a ad
xp̃m vẽm accẽditis Ille autẽ quia
demẽtissimꝰ est. suscipit vos Si si
vis vt tuam ꝓpleã voluntatẽ. fac m̃
manu tua scriptũ. in quo te ꝓtestaris
abrenunciare xp̃o a baptismati. a
xp̃iane ꝓfessionẽ vt meꝰ sis fuꝰ et
mecum in iudicio ꝯdemnandus.
Qui statim manu ꝓpria scriptũ fẽ
qualiter xp̃o abrenũtiaret a se ser
uituti diaboli manciparet Maledi
ctum dẽ ꝑpõis ꝓsus mediũ. p qꝫ
p̃ncipi tenebrarũ ob diuiciarũ ac
deliciarũ ingluuiẽ ꝯsensus tribuitur
a dño luctus p̃ncipiꝫ gl'e abrenun
ciatur Cõtinuo igit̃ diabolꝰ accẽrsi
uit spũs qui erãt super formicaõez
ab ipso ad tẽptandũ hoies ꝺputa
ti iuuẽs eis vt ad predictam puel
laz accẽderent a cor eius in amorẽ
iuuenis inflammarẽt Qui accẽden
tes cor eius ad hũc ꝺcenderunt vt pu
ella se ad terrã piceret a ad prẽm
lamẽtabiliter exclamaz. Miserere
m̃ pater. miserẽ m̃. qꝫ dixe cor que
ꝯpter amorẽ talis pueri nr̃i Mise
rere vis cerib9 tuis. a paternũ mihi
amorẽ nstẽdere a puerũ quẽ amo et
p q̃ crucior. m̃ ꝺiunge Si maũt pꝰ
modicũ me mortuã videbis a p me
in die iudicij rõem reddes Pater ãt
eiulãs dicebat Deu me miserũ qꝺ
ꝺtigit misere filie mee. Quis meuz
thesaurum furatus est. Quis dul
ce lumen oculorũ meorũ extinxit.
Ego te wlebã celesti spõso ꝺiungẽ
a p te saluari putabam a tu i amo
rez lasciuie icidisti. Si me filia vt te
sic̃ dispolui dõ ꝺiungam ne ducas
senectutẽ meã cũ doloẽ ad inferos

Illa aũt clamabat dicens Pat mi
aut cito desideriũ meum comple.
aut post mortuã me videbis Cuz er
go illa amarissime fleret a quasi i
samret pat eiꝰ in magna desolati
one positus a amicoꝝ ꝺsilijs de
ceptus. suam wlũtatẽz compleuit
et eam puero in vxorẽ dedit ac vm
uersam substantiaz tribuit dicẽs
Vade filia vere misera. Cum ergo i
simul ꝑmanerent iuuenis ille eccle
siã nõ intrabat. nec sibi crucis sig
naculũ faciebat. nec deo se recõmẽ
dabat Vnde de hoc a nõnullis nota
tus est. qui vxori sue dixerunt Scis
qꝫ v tuus quẽ tibi elegisti xp̃ianꝰ
nõ est nec eccliaz ingredit. Qꝺ illa
audiẽs vehemẽt extimuit a humo
se prosternẽs vngulis seipam dis
cerpere fecit. a pedꝰ suũ tundere ac
dicere Deu me miseram. cur nata
sum. a nata continuo rapta nõ fuz
Cum ergo viro suo que audierat
retulisset a ille nequaq̃ rem sic esse
assereret. sed omnino falsum esse
qꝺ ipsa audieãt affirmaz illa ait
Si vis vt credaz tibi. ego a tu eras
ecclesiam ingrediamur Videns
ille q̃ latere non posset narrauit
ei totum ordinem geste rei Quod
illa audiens vehementer ingemuit
a ad btũz basiliũ ꝑrauit eiq̃ oĩa
que viro suo a sibi ꝺtigerãt enarra
uit Basilius aũt puerũ mvocãs a
omnia ab eo audiens dixit Vis fi
li reuerti ad dominũ. Qui ait Vti
q̃ dñe. sed non valeo. quia dyabo
lo sum ꝓfect9 a christum abnega
ui a abnegationis mee scriptuz fe
ci. et dyabolo ipsum dedi Cui basi

lius Non sit tibi cure. Benignus ē
enim dominus et te pēnitentem su
scipiet Et continuo apprehendens
puerum signum crucis in eius frō
te fecit a ipsu per tres dies reduxit
Postea eum visitauit a dixit Quo
mō te habes fili. Qui ait. In ma
gna fuz domine defectione. nec suf
ferre clamores eorū a terrores seu
dilapidationes possum Tenentes
enim manu scriptum meum cau
santur me dicentes Tu venisti ad
nos non nos ad te Et dixit sanct9
basilius Noli timere fili. tantūmo
do crede Et dans ei modicam escaz
faciensq3 signum crucis. iterum eū
reduxit a pro eo orauit. Post aliqt
dies eum visitauit et ait. Quomo
do te habes fili. Qui ait Pater a
longe clamores eorum et minas
audio. sed eos non video Et dans
iterum escam et signans a dauit
ostium abiit et pro eo orauit Et
quadragesima die rediēs ait Quo
modo te habes. Qui respondit Be
ne me habeo sancte dei Vidi enim
hodie in visu pugnantem pro me
a dyabolum vincentem Post hoc
eum educens omnem clerum et re
ligiosos a populum cōnuocauit
a omnes pro eo orare admonuit.
Tenensq3 manum pueri ducebat
eum ad ecclesiam Et ecce dyabol9
cum multitudine dēmonum ad eū
venit et inuisibiliter apprehendens
puerū conabatur eum rapere Sma
nu eius. Et cepit clamare puer Sā
cte dei adiuua me Et tanta cum im
probus instantia aggressus est vt
etiam sanctum impelleret trahens
puerum Qui ait ad eum Impro
bissime non sufficit tibi perditio
tua nisi et dei mei tēptes plasma.
dyabolus autem dixit ad eū mul
tis audientibus Preiudicas mihi
o basili Tunc omnes clamauerūt
kyrieleyson. dixitq3 ad eum basi
lius. Increpet te dominus dyabo
le q̄ ait. Preiudicas michi basili
non abij ego ad eum. sed ipse veit
ad me. abnegauit christum suum
a professus est michi. ecce scriptū
eius in manu habeo Qui ait Non
cessabim9 orare donec reddas scri
ptum Et orante beato basilio a ten
dente in celum manus. ecce carta p
aerez delata a ab omnibus visa ve
nit a imposita est in manus basilij
Quam ille suscipiens dixit pue
ro Cognoscis has literas frater. Et
ille Etiam domine. Manu enim mea
scripte sunt. Et frangens basilius
scriptum perduxit eum ad ecclesiaz
et signum fecit cum sancto mini
sterio Et bene instruens eum et re
gulam sibi dans eum reddidit mu
lieri Mlequedam peccata multa
habens et ea in carta conscribens
in fine quoddam grauius conscri
psit Et scriptum ipsum beato basi
lio tradidit rogans vt pro ea ora
ret a suis orationibus veniam impe
traret. a peccata ipsa deleret. Qui
cum orasset a mulier cartam ape
ruisset oia peccata preter illud gra
uius deleta inuenit Que ait ad ba
silū Miserere mei serue dei a hoc
mi indulgētiā impetrasti Qui ait ad
illaz Recede a me mulier. quia hō
peccator sum indigens indulgen

tia sicut a tu Cū autem illa īstaz dixit ei Vade ad scm̄ virum effrem a ille tibi que postulas potevit īpe trare Rue cum abiisset ad sanctuz vir dei effrez a cur ad eū a btō ba silio missa sit īntimasset ille ait Re cede · qz homo peccator ego sum. Sz redi filia ad basilium · a qui tibi p ceteris vemiaz impetrauit · p isto q qz vemiā impetrare valebit Nā qui de pori grāz sancto non negādo cō tulit · vtiqz quod deinceps sincere petierit optinebit Festina cito · vt eū vinū inuenias Rue cū i ciuitatē vemisset ecce basilius ad tumulu fe rebatur Illa aūt post euz damare cepit ac dicere Videat deus a iudi cet īter mea te · qz valens placare deū p me ad alium misisti me Tūc piecit cartā siā sup feretz Et post modicū illam recipiens a aperiēs illud peccatū pmitis deletum inue nit · Sicqz ipsa a oēs qui aderāt · do immensas grās reddiderunt Ante aūt p vir dei migraret a corpore po situs in infirmitate qua a mortuus ē quēdaz iudeū noie ioseph medi cinali arte valde peritū quē vir dei plurimū diligebat eo p se illū con uersuū ad fidem preuidebat ad se quasi eius opā indigeret vocauit Ille vero eius pulsum tāgens · a ex tactu mortez in ianuis esse cogno scens dixit familie Rue ad sepul turam sunt necessaria preperate · qz otinuo moriet Qd basilius audiēs dixit ei Nescis quid dicas Cui io seph · Crede dñe Ruia sol cum sole occidet hodie id est tu cum sole oc cides hodie Cui basilius Rui d di ces si nō moriar hodie · Cui ioseph Non est possibile dñe Et basilius Etsi in crastinuz vsqz ad horam sex tā supuixero qd facies · Et ioseph Si vsqz ad horaz supuixeris illam vtiqz moriar Et basilius Etiaz mo riaris peccatoz uas aūt xpo Et il le Scio qd dicis · Et si vsqz ad illam horā superuixeris · facia qd horta ris Tūc btus basilius licet scdm na turā illico eet moriturus a dño tamē mortis īductias ipetrauit · a vsqz crastinū in horā nonā vixit Qd io seph videns a stupēs in xpm credidit Basilius aūt vtute animi inbecillita tē corpis superās de cubiculo suo surrexit Et ecclesiā ingrediēs euz suis pprijs manib⁹ baptisauit Po stea vo ad lectulū suuz redijt a ista tim spiritū deo feliciter reddidit de cimo octauo kl̄as iulij licet ei⁹ de positio fuerit in kalendis ianuarij Floruit autez circa annos domini Trecentosocto igīta.

De scō Johe elemosinario

Johannes elemosi narius patriarha alexandrinus qdaz nocte in orōne psistens · vidit quā dā puellā pulcrimā sibi assistentez a coronā oliuaz in capite b aiulan tez Quā ille videns mirū stupefactus q eet mḡsuit Et illa Ego sum mise cordia que diliū de celo adduxi Me sponsam accipe a bene tibi erit Intelligens igitur per oliuam mi sericordiaz designari ab illa die fa ctus est sic misericors vt eleymon id est elemosinarius vocaretur Pau

peres autem semper suos dominos
appellabat. a inde hospitalarij ha
bent vt pauperes vocent suos domi
nos ¶ Omnes igitur suos famulos
conuocauit eisq; dixit. Euntes per
ciuitatem conscribite michi vsq
advnum dominos meos ¶ Illis ve
ro non intelligentibus dixit Quos
vos egenos et mendicos vocatis
istos ego dominos a auxiliatores
predico Isti enim nobis auxiliari
vera celestia regnum donare pote
runt Volens homines ad elemosi
nam inuitare narrare consuevit q
pauperes semel se ad solez cale fa
cientes ceperunt inuicem de elemo
sinatoribus conferre a bonos col
laudare et malos vituperare
¶ Erat autem quidam thelonarius
nomine petrus diues valde a prepo
tens sed inmis pauperibus immi
sericors. quia ad domum suam ac
cedentes cum indignatione nimia
repellebat. Cuz ergo nullus illoz
inuentus fuisset qui in domo sua
elemosinam recepisset vnus illoz
dixit Quid vultis michi dare si ego
hodie elemosinaz ab ipso accipiā
Et facientibus pactum cum eo. ad
domuz eius venit ac elemosinā po
stulauit At ille domum reuertens a
pauperem pre foribus audiens. ci
mancipiū eius panes siliginis in
domum afferret ille in furorez ami
si inopis pauperis clamatis a ne
cessitatez pa dentis clamores ferre
non valens offensoriū seu lapidē
no inuenies panē vnū siliginis ac
ripuit a cuz furore in de percussit Que
ptin accipiens paup. ad socios
redijt a q de manu eius elemosinā
acceperit indicauit Post duos vo
dies thelonarius infirmat ad mor
tez vidit se ante iudiciū stare a mau
ros quosdam sup statera i' mala
appendere Ex altera aute pte state
re quidam dealbati tristes stabāt
eo q michil q8 sibi apponerent i ue
re valebāt Et tunc vn eoz dixit
Vere michil habem michi vnū panē
siliginis quez ante duos dies xpo
coactus dedit Quem sup statera po
nentes equalitas facta est dixit ve
q ei Adauge ad siliginem hanc
alioqn te mauri apprehendēt Luigi
las aut a liberatus dicebat Pape
Si vna siligo qua p furore iactaui
ita pfuit quato magis bonum est
alicui si voluerit oia bona sua in di
gentibus elargiri. Quadā igitur
die cū optimis vestimentis indutus
p viaz pgerz qdā naufragus ab eo
vestimentum aliq8 postulabat co
tinuo ille pcioso vestimento se expo
liauit a illi dedit Is ille accipiens
statim vendidit Cum autem thelo
narius rediret a vestimentuz suspē
sum videret contristatus est valde
adeo vt nec cibum videret: nec su
mere vellet dicens Quoniam non
fui dignus vt mei memoriam ha
beret egenus Et ecce dum domuz
vidit quēdam super solem fulgen
tem a habentem indutum vestimē
tum quod dederat egeno et dicen
tem sibi Quid ploras pertese Qui
cum causam sue tristicie illi dixisset
ille ait. Cognoscis hoc Et ille. Et
iam domine Et dominus ad eum. Il
lo ego vestio ex quo michi dedi

stia gratias ago bone volũtati tue quoniã frigore affligebar a cooperuisti me In se igit reuertis cepit egenos beatificare ac dicere Viuit dñs a non moriar donec fiam vn? ex eis Datis ergo pauperib? oĩbus q̃ habebat accersito notario suo dixit Secretum volo tibi cõmittere q̃d si propalaueris aut si me non audieris barbaris vendaz te dãs ei decem libras auri dixit ei Vade ad sanctam ciuitatem a merces tibi emea me alicui cristiano vende a preciuz pauperibus tribue Illo aũt recusãte dixit ei petrus Si me nõ audieris ego barbaris vẽdaz te Ducens ergo eũ vt dixerat ipsũ cuidam argẽtario vestibus sordibus indutũ tcp seruũ suuũ vẽdidit a triginta nummismata ide accipiens pauperibus erogauit Petr? ergo omnia officia vilia faciebat ita q̃ ab oib? otenebat a abalijs cõseruis frequẽt putiebat a iam amens appellabatur Christ? ãt ei frequent apparebat a vestimentuz a nummismata ei ostendẽs ipsum cõsolabatur Vex impatore a vniuersis de amissione tanti viri dolẽtib? q̃dãviam ei? a ostantinopoli advisitanda sancta loca venerunt a a dño ipsi? petri mutati cuz prã derent sibi ad mucem in aure dicebant Quam similis est puer iste thelonario Et curiose despitientibus vnus dixit Vere domin? petrus est Surgama tenebo euz Quod ille aduertens latenter fugit Erat aũt hostiari? surd? a mut? qui per signuz hostiuz aperiebat Cui petrus vt sibi aperiret nõ signis ꝫ verbis imperauit Et ille continuo audiens a loquelam recipiens sibi q̃ rñdens ei aperuit et domum reg rediẽs ciuibus de eius loquela mirantibus dixit Ille qui coquinaz fregebat exiit a fugit Sed videte ne seruus dei sit Cum enim mihi dixit Tibi dico aperi mox ex ore eius flamma exiit q̃ linguam a aures meas tetigit et continuo auditum a loquelam recepi Et exeuntes vniuersia concurrentes post eum ipsum amplius inuenire non potuerũt Tunc omnes de domo illa penitentiam egerunt eo q̃ talem virũ sic viriliter tractauerunt Monachus quidã noie vitalis volens sanctum iohannez temptaẽ si posset sibi verbis pfiaderia ad scandalum facile indmari Ingrediens ciuitatez omnes publicas meretrices cõscripsit Intrabat ergo ad illas per ordinẽ dicẽs cuilibet dona mihi nocte istam a noli fornicari Ipse autem domum eius intrans in angulo flexis genibus tota nocte in oratione stabat a pro illa orabat a postea mane exibat precipiens cuilibet ne alicui reuelaret Vna autem vitam ei? manifestauit que statim orante sene a dyabolo vexari cepit Cui omnes dicebant Reddidit tibi deus quod merebaris quoniaz mentita es Vt fornicetur em ingreditur pessimus iste a non propter aliud Vespere aũt facto dicebat pdictus vitalis cunctis audientibus volo ire quia talis domina expectat me Multis vero illũ criminantibus ñ

dębat Nunq̃d ego non habeo cor
pus vt oēs. aut monachis solum
irat⁹ est de⁹. ⁊ Vere a ipsi hoīes sūt
vt ceteri dicebant aūt q̃dam Acci
pe tibi mulierē vnā abba a muta
habitum vt non scandalizes alios
Ille aūt fingens se iratū dicebat
Vere non audiam vos. ite a me.
Qui vult scandalizari. scandalizet
a det de fronte in pariete Nūquid
iudices ostituti estis super me a dō
Ite a de vobis curam habete. vos p
me non reddetis raōem Hec autē
cum clamore dicebat Cunq; ad be
atum iohānē querimonia deferrēt
de⁹ cor ei⁹ indurauit ne his fidē ad
hiberet deprecabatur aūt deūm vt
post mortem suam opus suum ali
cui reuelaret vt non imputaret illi
peccatum his qui in eum scandali
zabāt. Multas igit de p̃dictis mu
lieribus ad ouersionem perduxit
a in monasterio plurimas colloca
uit. Quodam mane dum ab vna
illarum egrederet obuiauit ei q̃dā
ingrediens ad fornicandum cum
ea. Dans q; ei alapā dixit. Vsque
quo pessime nō emēdas te ab his
tuis immundicijs. Et ille Crede mi
accipies a me alapam talem vt to
ta alexandria congregetur. Et ecce
postmodū dyabolus i specie mau
ri sibi alapam dedit dicens Hec est
alapa quam mittit tibi abbas vi
talis Et statim a demonio vexatus
ita q; omnes ad vocem eius curre
bant. Sed tamen penitens per ei⁹
orationem liberatus est Vir autē
dei septem de morte appropinquās
hanc scripturam reliquit Nolite
ante tempus iudicare. Mulierib⁹
autē confitentibus que faciebat
omnes glorificabant deum. a pre
cipue Sanctus iohannes dicens.
Vtinam alapam quā ille accepit
accepissem a ego ¶ Quidam pau
per in habitu peregrini ad iohan
nem venit a ab eo elemosinam po
stulauit. At ille vocato dispensato
re dixit ei. da ei sex mummisinata
Que ille accipiens a abiens habi
tum mutauit a iterum ad patriar
cham rediens ab eo elemosinam
postulauit Ille autem dispensato
re vocato dixit da ei sex aureos
Quos cum sibi dedisset a ille abiis
set. dixit ei dispensator Per oratio
nes tuas pater iste iterum hodie
mutato habitu bis accepit Sāct⁹
autem iohannes quasi hoc se nes
cire dissimulauit Iterum ille tercō
habitum mutans ad beatum io
hannem venit a elemosinaz postu
lauit Tunc dispensator beatum io
hannem tetigit innuens q; ille es
set Cui beatus Johannes respōdit
Vade et da ei duodecim nummis
mata ne forte sit dominus me⁹ Je
sus christus. qui temptare me vo
lit vtrum plus poterit hic accipere
q; ego dare. ¶ Quadam vice cum
patricius quandam peaniam ec
desie in mercatoribus ponere vel
leta patriarcha nullatenus consē
tiret. sed pauperibus eam dispēsa
re vellet ambo plurimuz contendē
tes irati abinuicem recesserunt.
Aduenīte hora vndecia mandat
patriarcha per archipresbiterum
patricio dicens Domine sol ad ec

casum est. qđ ille audiēs lacrimis īfusus ab eum vēnīt a vēniam postulauit Cū quidam suus nepos a quodā tabernario grauem iniuriam audīuisset a hoc patriarche cō querens lamētabiliter. nullaten? cōsolari posset. patriarcha respōdit Et quō ausus est aliquis tibi contradicere a os suum otra te aperire Crede fili mee puitati quoniaz faciam īm eo hodie talem rem . vt tota alexandria mīretur. Quod ille audiens cōsolationem recepit putans q eum faceret grauiť vltrari Videns iohamnes q consolationem recepisset. pectus eiº osculatus est dicens Fili sivere nepos humilitatis mee exiſtis. p̄para te ipsum flagellaria cōuīcia pati ab omnī Vera enim cognacō non ex carne a sāguine. sed ex virtute mētis agnoscitur Confestim igitur p homine illo mīsit a ab omni pensione a tributo liberum eum fecit Et oīs audientes mirati sunt a intellexerunt hoc esse quod dixerat. faciam in eum talem rem vt tota alexandria mīretur Audiēs patriarcha consuetudinez esse q mox vt īperator coronatus est cōfestī monumentoruz edificatores sumunt q̄tuor vl quinq minutias marmorum pusillas diuersi coloris. et īgredientes ad imperatorem dicūt de quali marmore vel metallo vult imperium tuum sibi fieī monumentuz. Imitatus hoc beatus Johannes monumentū sibi fieri p̄cepit. sed tamen vsq ad obitum suū illud īperfectuz manere fecit Qr dimauitq aliquos qui ad eum cuz in celebri festiuitate cum clero consisteret accederent. sibiq dicerent dñe monumentuz tuū īperfectū est precipe vt cōsummetur. eo q nescias q̄ hora fur vēnat Diues quidam cum vidisset beatum Johannem īm stratu viles pānos habere. eo q ceteros erogasset pauperibus quoddam valde pretiosum coopertorium emit a beato iohanni tradidit Qui cum illud nocte super se haberet tota nocte dormire non potuit Cogitans q trecenti dñi sui id est tot pauperes de tanto precio cooperiri possent Tota īsuper nocte lamentabatur et dicebat Quanti incenati . quanti in foro pluuiis madefacti. quanti pre frigore dentibus stridētes hodie dormierunt. Tu vero grandes pisces deuorans. a īm thalamo requiescēs cum omnibus malis tuis īsuper te coopertorio trigīta sex nūmismatum calefacis Vilis iohannes alia vice hoc non cooperietur Statimq facto mane illud vendi fecit a preciuz pauperibus erogauit. Qđ audiens ille diues ipsuz coopertorium secūdo emit a beato iohanni tradidit rogans vt ipsum de cetero non venderet. sed super se ipsum teneret. At ille illud accipens iussit iterum vendi a dñis suis preciū erogari Quod ille diues audiens iterum abiit a ipsum redemit a beato Johanni detulit ei q̄ gratulabundus . dixit. Videbimus quis deficiet aut tu vendendo aut ego redimēdo Et sic suauiter quasi diuite

vindemiabat dicēs q̄ posſit aliq̄s
in intētiōe dādi paupibus diuites
taliter expoliare nec peccat duo ei
lucrant̄ taliter vnum q̄ animas
illoꝝ saluitat. alteꝝ quoniā ex hoc
ipse mercedem non modicā habet
volens hominēs ad elemosinaꝝ p
uocare Narrare ꝯsueuit de sancto
serapione q̄ ci amictū suū paupe
ribꝰ tribuisset et alteri obuiās q̄
frigus patiebat̄ tunicā tribuisset
a euangelium tenēs nudꝰ sedēret
interrogauit eū q̄d dicēs Abba
quis te expoliauit. a dēmonstrās
euangeliū ait Iste me expoliauit
Alias autem alium pauperem vi
dens euangelium ipsum vēdidit et
p pauperi precium dedit. Qui cū inde
rogaret̄ vbi ipsum euangeliū ha
beret rndit Euāgeliū p̄cepit. ꝺ Va
de et vende omnia que habes a da
pauperibus Se ipsū ergo habebā
et ipsum vēdidi vt mādabat Cui
cuidam elemosinam petēti dare p̄
cepisset quinq̄ nummos. mox ille
indignatus q̄ maiorem sibi elemo
sinam non fecisset ꝯtinuo ad cōtu
melias ipsius p̄rupit ac in eius
faciem inuiciari cepit. Quod eius
famuli audientes in eum volueꝝt
irruere ac ipsum ꝯuiter cedere Rō
beatus iohānes omnino prohibu
it dicēs Simite fratres simite. vt mi
hi maledicat Ecce enim ego habeo
lx. annos blasphemās p opa mea
xp̄m. a vnū viciū non portabo ab
isto. Jussit q̄ sacculuꝫ nūmis ple
num afferri a cōtra ipo apponi vt
inde tolleret quantū vellet Cum po
pulus lecto euangelio ecclesiaꝫ ex
iret a foris ociosis verbis vacaret
q̄dam vice post euāgeliū patriar
cha cū eis exist et in medio eoꝝ se
dere cepit. Omnibꝰ vero de hoc mi
rātibꝰ dixit ad eos. Filij vbi oues
ibi pastor. Aut intrate et ego īgre
diar aut manete hic et ego paritē
maneo Semel igitē et bis hoc fecit
a sic populū stare in ecclesia erudi
uit Cum q̄dā iuuenis sanctimonia
lem rapuisset et derici talem iuue
nem coram beato iohanne expro
brarent a ipsum excōmunicādum
esse dicerent vt puta q̄ duas aias
p̄diderat. s. suam a illius merito tā
te pene sētētiam subiret cōpescuit
eos iohannes dicens Nō sic filij nō
sic Ostendam vobis q̄ et vos duo
peccata cōmittitis. Primo q̄ ꝺtra
p̄ceptū dominī facitis q̄ ait Nolite
iudicare vt non iudicemini. Secō
q̄ nescitis p certo fivsq̄ hodie pec
cent. et non pēnitant Frequenter
autem beato iohanne existēte in
extasi mentis posito. talibus vbis
de deo disputare auditus est Si sic
bone ihu ego dispgendo et tu mini
strādo videamus quis vincat. Cū
febre correptꝰ se morti a p̄piquaē
cerneret dixit Gracias tibi ago de
us quoniam exaudisti miseriam
meam rogantem bonitatem tuam
ne inueniretur morienti mihi misi
vnum nūmisma Hoc igitē pauperi
bus dari iubeo Positum est ergo
venerabile corpus eiꝰ in sepulcro
vbi corpora duorum episcoporuꝫ
fuerant̄ tumulata. Et corpora illa
mirabiliter sancto iohanni cesse
runt a locū medium vacuū dimisert

Ante autem paucos dies qꝫ moreꝛet̃ cuz quedã mulier qꝺ daz flagiciosissimũ peccatũ commisset a nllꝰ vnqꝫ ꝓsiteri auderet. Dixit sanctus Johes vt illꝺ sc̃ribeꝛet eo qꝫ scribẽ sc̃ebat a sigillatũ ei offeꝛret a ipẽ ꝓ ea oꝛaret. Cui illa assensit. a peccatũ sc̃ribens diligenꝫ sigillauit a beato Johi tradidit. Sz post paucos dies btũs Johes infirmatꝰ in dño requieuit Illa vt audiuit illũ defunctum se vitu peratã a ꝓfusam putauit credens qꝫ sc̃iptuz alicui dimisisset. et ad manus alicuiꝰ deueniꝛet. Ad tumulũ igiꝫ iohãis accessit a ibi vbiẽ flẽs clamabat dicẽs Deu deu putans ꝓfusionem vitare cõfusio ombꝰ facta fũ Cũqꝫ amarissime fleꝛet. a beatũ iohannez rogaꝛet vt sibi ostenderet vbi nam sc̃iptũ suũ dimisisset. Ecce beatus iohannes i habitu pontificali de tumulo pcessit duobus epis q̃ secum quiescebant. hmeĩdevallatus dicens mulieri. Cur nos tantũ infestas a me a sanctos istos q̃ mecum sunt quiescere nõ permittis. Ecce stole nre lacrimis tuis omes made facte sunt Porrexitqꝫ sibi sc̃iptum suũ sigillatũ vt prius fuerat dicens ei Vide sigillũz hoc a aperi sc̃iptũ tuum a lege. Quod illa aperiens. peccatũ suũ omnino deletuz inuenit a ibi taliter sc̃iptuz reppeꝛit. Propter Johem seruum meũ deletũ ẽ peccatũ tuuz. Sic qꝫ illa immẽsas gratias deo retulit a beatꝰ Johannes cuz alijs duobꝰ episcopis in monumentuz redijt. Claruit circa annos dñi sexmgentesimũ̃ntuz tempoꝛe Foce imperatoris

¶ De nomine

Onuersio di

ci a ouertoꝛ. Est enim conuerti a simul vti a peccatis a malis verti. Ille non ouertit q̃num peccatuz cõfitet sacerdotia aliud ꝛelat. Dicta ẽ ergo cõuersio qꝫ Paulus ea die ouersus fuit ab fidez. vi cijs dimissis Quare Paulus dictus sit in sequenti dicemus.

¶ De cõuersione san. Pauli

Onuersio san

ci pauli apli facta ẽ eo ꝺe anno q̃ xp̃s passus est. a Stephanus lapidatꝰ anno nõ naturali, bemergẽti. Naz xp̃us octauo kl̃as apl̃is passus ẽ Stephanꝰ vo eoꝺe anno ctio die augusti passus a lapidatꝰ ẽ. Paulꝰ ãt viij. kl̃. februarij ouersus est. Quare ãt ouersio eiꝰ potiꝰ q̃ alioz sanctoz celebratꝫ exple solet ratio assignari Primo ꝓpter exemplũz vt nullꝰ q̃ntuciqꝫ sit peccatoꝛ ꝺesperet de venia. q̃nꝺo tantũ in culpa talem postmodũ cõspicit fuisse in grã. Secꝺo ꝓpt̃ gaudiũ Sic em ecclã magnã tristiciam habuit in eiꝰ psecutione. ita magnã leticiã habuit de eiꝰ cõuersiõe Tercõ ꝓpt̃ miraculuz qꝺ dñs in eo ost̃ dũ ꝺe seuissimo psecutoꝛe fec̃ fidelissimũ p̃dicatoꝛez Fuit eiꝰ ouersio fuit miraculosa rõe efficientis dispoñẽtis a paciẽtis Rõe efficiẽtis a xp̃i q̃ eiꝰ ouersiõem fec̃ Vbi ei ost̃ fuã mirabilẽ potentiaz in hoc qꝫ ei dixit Duꝛ est tibi ctra stimulũ cal

telligentia. quam scz in lege habe
bat Vnde glo. super illud verbum
Ego sum Jesus ac Ego deus de cele
stibus loquor quem mortuuz pu
tas sensu iudaico. Ipsa igit lux di
uina fuit subita vt audacem terre
ret. Fuit immensa vt sublimem a
superbum in ima humilitatis pro
sterneret. Fuit celica vt carnalem
eius intelligetiam in celestem mu
taret. Vel potest dici q istud dis
ponens fuit in tribus. In voce ac
clamante. in luce fulgente. in virtu
te potente. Tertio fuit miraculosa.
ratione patientis. vipsius P auli
in quo facta est conuersio. In eo
enim hec tria miraculose exterius
facta fuerunt. s. prostratō. obcca
tio. a tribuana ieiunatō. Est enim
prostratus vt erigatur. quantum
ab depressum affectum. August.
Prostratus est Paulus vt cecare
tur. cecatus est vt mutaret. missus
est vt pro veritate patretur Item
August. Saulus est seuiens. a fact9
est credens. Saulus est lupus. a fa
ctus est agnus. Saulus est persecu
tor. a factus est predicator. saulus
est filius perditionis a factus est
vas electōnis. Est obcecat9 vt illu
straretur. quantum ad tenebrosū
intellectum. Vnde a illo triduo
quo mansit cecatus. dicitur q do
ctus fuit euangeliū. Non enim ac
cepit illd ab homine vt ipse testa
tur. sed per reuelacōnem Jesu chri
sti. August. Paulum dico verum
athletam Christi doctum ab illo.
vnctum de illo. crucifixum q cuz il
lo. glorioſum in illo. Est in carne

citra rea in hoc q ipm tam subito
immutauit Vnde otinuo immuta
tus. cōdit dñe quid me vis facere
Augusti. sup hoc vbum Occisus
agnus a lupis. fec agnos de lupis.
Jam parat se ad obediendū. q pri
us seuiebat ad psequendum Sc3o
ost in hoc suā mirabilem sapieti
am. Mirabilis enim sapientia fuit
in hoc q ipsum a tumore superbie
deiecit offerendo infima humilita
tis. non sublimia maiestatis Ego
mgt sum Jesus nazarenus rex iudeo
rū Glo. Nō deū nec dei filiū se vocat
s humilitatis mee inquit infirma
suscipe. a superbie tue squamas de
pone. Tertio ibi ost suā mirabilē
dementiā qs notat ex hoc q ipsum
existentem in actū a voluntate perse
quendi ouertit Licet enim hret de
formem affectū. q spiras mina
tū. ac. perversum conatū q accessit
ad principes sacerdotū ac. qi se inge
rens. pernciosum actum q ibat vt
vinctos p duceret in ier. et ideo eis
iter pessimū erat Ipsū tm misericor
dia diuina ouertit Sc3o fuit mira
culosa cōuersio rone dispōnētis a
lucis q ipsū ad ouersiones dispositu
it Ipsa em lux dr fuisse subita. im
mensa a celica Et subito mgt circū
fulsit. v circumquaq fulsit eum lux
de celo. Paulus em tria vicia in se
habebat. primū erat audacia. qs
notat in hoc q dicitur Accessit ad
principem sacerdotū. Glo. nonvo
catus sed sponte zelo cōcitante eū
Sc3m vicium erat superbia quod
notat in hoc quod dicit spiras mi
naū. ac. Tertium erat carnalis in

maceratus · vt ipsa caro disponat ad bone operationis effectū. Optime enim dē mceps corpus eius ad omne opus bonum dispositum ē. Nam esurire a abundare sciebat a vbicq a in omnibus instituī erat a omnia aduersa libenter sufferebat. Cris Seculi tyrannos a populos spirantes furorem velut quosdam esse cutices existimabat Mortem vero atq cruciatū a mille supplicia quasi ludū putabat eē puerorum Nec amplectebatur libenter a magis decorabat catena vinctū q diademate coronatus ac libentius recipiebat vulnera q alij munera. Vel ista tria dicuntur fuisse in eo contra tria que fuerunt in primo parente. In ipso enim fuit cōtra deuz credio. a econtra in Paulo ad terram prostratio. In ipso oculorum apertio a econtra i paulo oculorum obcecatio. In ipso fuit manducatio cibi vetiti. a ecōtra in paulo abstinentia cibi liciti

De sancta Paula vidua

PAula fuit nobilissima matrona romanorum cuius vitam beatus Jeros composuit in hec verba. Si cuncta corporis mei membra verterent in linguas a omnes artus humana voce resonarent. nihil dignuz sancte ac venerabilis paule virtutibus diceretz. nobilis genere. sed multo nobilior sanctitate. Potens quondam diuicijs sed nūc christi paupertate insignior. Testor a Jesum a sanctos angelos eius. ipsuz q proprium angelum qui custos fuit a comes admirabilis femine me nihil in gratia. nil dicē more laudantium. sed quod dicturus sum protestimonio. minus esse eius meritis. Vult lectōr breuiter eius scire vtutes Qnes suos pauperes pauperior ipsa dimisit. a sic inter multas gemmas pciosa gemma micat. et iubar solis paruos igniculos stellarum obruit a obscurat. ita cunctorum virtutes sua humilitate superauit. Minima q fuit inter omnes vt omnium maior essz et quāto plus se deijciebat. tanto magis a christo sublimabatur Latebat a non latebat. Fugiēdo gloriam. gloriaz merebatur. q ue virtutez quasi vmbra sequitur. a appetitores suos deserens. apprehendentes Nec ei quinq liberos edidisset blesillaz super cuius mortem eam Rome consolat⁹ fil. paulinam q sanctam a admirabilem virum a pre positu rerum suarum. Pāmachium reliquit heredez. ad quem sup eius obitu puum libellum edidiuz Eustochiuz que nūc in sanctis locis et virginitatis et ecclē monile preciosissimum ē. tu finam que immaturo funere pii matris animum consternauit. et throcinum post q patere desijt vt intelligeres eam non seruire voluisse officio coniugali sed mariti desiderio qui mares optabat liberos uzdisse Post q vir mortuus est ita euz planxit vt ipe ipsa moreretur Ita se conuertit ad dei seruitutē vt

mortem eius videret optasse. Quid ergo referã ample nobilis dom? quondam opulentissime omes pene diuicias in pauperes eroga tas. Hec Paulini episcopi anthi ocem epiphanij qui Romam ve nerant accensa virtutibus per mo menta patriaz deserere cogitabat Quid vltra differo. Descendit ad portum. fratre. cognatis. affimbo quod his maius est. liberis pro sequentibus iam carbasa tẽdebã tur. a remorum ductu nauis in al tum protrahebatur. paruus toro cius supplices manus tendebat i litore Rufina iam nubilis vt expe ctaret suas nuptias tacẽs fletib? obsecrabat. a tamẽ siccos oculos tendebat ad celum. impietatem in filios pietatem in domino sperans Nesciebat se matrem vt christi se probaret ancillaz. torquebantur viscera quasi a suis membris dis trahærentur cuz dolore pugnabat Hic contrarium nature plena fi des patiebatur imo gaudens ani mus appetebat amorem filiorũ maiore in deo amore contemnens in sola Eustochio quea propositi a nauigationis ei? comes erat ac quiescebat. Sulcabat interim na uis marea cunctis qui cuz ea vehe bantur litora respicientibus illa versos tenebat oculos ne videret quod sine tormento videre non po terat. Cunqz ad loca terre sancte venisset. a proconsul palestine q familiam eius optime nouerat p missis apparitoribus iussisset pa rari pretorium. elegit humilez el lulam que cuncta loca tanto ar do re ac studio circuibat. a misi ad re liqua festinaret a primis non pos set abduci. prostrataqz ante crucẽ quasi pendentem dominum cerne ret adorabat. ingressaqz sepulcrũ resurrectionis osculabatur lapidẽ quem ab hostio monumenti amo uerat angelus. a ipsum corporis locum in quo dominus iacuerat quasi sitiens desideratas aquas fi dei ore lambebat Quid ibi lacrimaz quantum gemitum. quid doloris effuderit testis est cuncta Jerosoli ma. testis est ipe dominus quem rogabat. Deinde perrexit bethleẽ atqz in specuz saluatoris ingredi ens vidit sacruz virginis diuerso rium. a me audiente iurabat cer nere se fidei oculis infantem pan nis inuolutum. vagientem in pre sepio. domnum magos adorantes stellam fulgentez desuper. matrẽ virginem nutricium sedulus. pa stores nocte venientes vt viderent verbum quod factum erat. quasi etiam tunc Johannis euangeliste principium dedicarent In princi pio erat verbum a verbuz caro fa ctum est. Parvulos interfectos he rodem seuientem. Josepha beatã virginem fugientez in egiptum. mixtis qz gaudio lacrimis loque batur Salue bethleem domus pa nis in qua natus est panis qui de celo descendit. Salue effrata regio vberrima cuius fertilitas deus e. dauid quoqz loquitur cõfidenter Introibimus in tabernaculum ei? adorabimus in loco vbi steterunt

pedes eius Et ego misera atq; pec
catrix digna fum iudicata deosculari presepe·in quo dominus par
uulus vagijt·orare in spelunca in
qua virgo puerpera deu fudit in
fantem·hec requies mea quia do
mini mei patria est|hic habitabo
q̃m saluator elegit eam·Tan
ta se humilitate diecit vt qui ea
vidisset a pro celebritate nomi
videre gestisset ipsam esse non cre
deret sed ancillarum vltimam·Et
cum frequentib⁹ choris virginu
cingeretur·veste a voce ac ha bitu
a incessu minima omniũ erat·Nun
q̃ post viri mortem vsq; ad diem
dominice nis fue cum vllo comedit
viro quantumcunq; eum sanctum
a in pontificali culmine positũ sci
ret·balnea nisi periclitãs nõ adijt
Mollia etiam in grauissima febre
lecti strata nõ habuit·super du
rissimam humum stratis ciliciol'
quiescebat·si tamen illa quies di
cenda est que iugibus pene orati
onibus dies noctesq; iungebat·
Ita leuia peccata plangebat vt il
lam grauissimorum criminu ere
deres esse eam·Cũq; a nobis cre
brius moneretur vt parceret o cu
lis a cos seruaret euangelice lectio
ni aiebat Turpanda e facies quã
contra dei preceptum purpurisso
a cerusa a stibio sepe depinxi Affli
gendum corpus quod multis va
cauit delicijs·longus risus perpe
tuo compensandus est fletu·mol
lia linteamina a serica p̃ciosissima
asperitate ciliciũ commutãba·que
viro a seculo placui nunc christo
placere desidero Si inter tales tan
tas q; virtutes castitatis in illa vo
luero predicã superfluus videbor
in qua etiã cũ secularis esset omni
um rome matronarum exemplus
a speculum fuit que se ita gessit vt
nunq̃ de illa etiam maledicorum
quicq̃ auderet fama cõfingere Fa
teor errorem meum cum in dando
esset profusior arguebam·illud p
ferens de apostolo Non vt alijs re
frigerium·vobis autem tribulatio
sed ex equalitate in hoc tempore vt
vestra abundantia sit ad nostram
inopiam a prouidendũ esse ne q̃d
libenter faceret semper facere non
posset Multaq; huiusmodi que il
la mira verecũdia a sermone par
cissimo dissoluebat·testem inuo
cans dominũ se illius nomine aun
cta facere a hoc habere votu vt men
dicans ipsa moreretur vt vnus nũ
mum filie nõ dimitteret·a in fine
re suo aliena findone inuoluere.
Ad extremum inferebat Ego si pe
tiero multos inueniam qui tribu
ant mihi·iste mendicans si a me
non acceperit que ei possum etiam
de alieno tribuere si mortuus fuerit
a quo eius anima requiretur·Vo
lebat in his lapidibus peccuniam
effundere qui cum hac terra a hoc
nequam seculo tranfituri sunt·sed
in viuis lapidibus qui volunturi
super terram·de quibus in apoca
lipsi Johannis Ciuitas regis ma
gni extruitur Exceptis festis die
bus vix oleum in cibo accipiebat
vt ex vno estimaretur q̃d de vino
a de liquamine a piscibus a lacte

ac mellea ouis a reliquis que gustu suauissima sunt iudicaret. in q̃bus sumendis quidaz se abstinẽtissimos putant. et si ventrem his ingurgitauerint totam publicitã suspicantur. Noui furiosum quendam quod genus hominuz pernicio sum est quasi temulentum nunciasse vt pre nimio feruore virtutũ quibusdaz videretur insana vt ce rebrum illius diceres confouendũ Cui illa respondit Theatrum facti sumus mundo a angelis a hominibus Nos stulti propter christum. sed quod stultum est dei sapientiꝰ est hominibus. Post viroruz monasterium quod viris tradiderat gubernanduz plures virgines q̃s ex diuersis prouinciis congregauerat tam nobiles q̃ mediocres a infimi generis in tres turmas ac in monasteria diuisit. ita dũtaxat vt opere a cibo separate psalmis a orationibus iungerentur. Iurgantes inter se sermone lemissimo fr̃erabat Lasciuientem adolescentularum carnem crebris a duplicatis frangebat ieiuniis. malens eis stomachum dolere q̃ mentez dicens. Mundiciam corporis atq̃ vestium anime esse immundiciaz Et quod inter seculi homines vel leue putaꝫ vel nihil hoc in monasteriis grauissimum dicebat esse delictum. Cum alijs languẽtibus largę preberet omnia a esum quoq̃ exhiberet carnium. sed quãdo ipa egrotabat sibi non indulgebat a in eo mequalis videbaꝫ q̃ in aliis clementiam. in se duriciam cõmutabaꝫ Referam quod expertus sum mense iulio frequentissimis estibꝰ incidit in ardorẽ febris. a post diss temperationẽ cum diuina miseratione respirassz a medici suaderẽt ob refectõnem corporis vino esse opus tenuia pãruo. ne aquam bibens ydropisim verteretur a ego dam beatum episcopum Epiphanium rogarem vt eã moneret. immo compelleret vinum bibere. ꝛl lavt erat prudens a solertis ingenij statim sẽsit insidias a subridẽs meum eẽ quod ille diceret intimauit Quid plura. Cum beatus põtifex post multa hortamenta exissz foras querenti mihi quid egisset respondit Tantum profecivt semihomini pene persuaserit ne bibã vinum In luctu mitis erat a suorũ mortibus frangebaꝫ maxime liberorum. Naza in viria a filiorum dormitione semper periclitata ẽ. Et cũ os stomachumq̃ signaret a mentis dolorem crucis mitteꝫ impressione lenire superabat affectum. a credulam mentem parentis visera consternabãt. animoq̃ vincẽs fragilitate corporis vincebaꝫ Scpturas scãs tenebat mẽoriꝫ. a cum amaret hystoriam a illam veritatis diceret fundamentũ magis sequebatur intelligentiaz spiritualem. a hoc culmine edificationem anime protegebat. Loquor a aliud quod forsan emulis videtur incredulum. hebream linguã quam ego ab adolescentia mꝫto labore a sudore expartꝰ didici a in fatigabili meditatione nõ desero

ne ipē ab ea deserat. discere uoluit
et consecuta est. itaut psalmos he
braice caneret et sermonem absq;
ulla latine lingue pprietate perso
naret. quod quidem usq; hodie in
sancta filia ei⁹ Eustochio cernim⁹
Ducisq; prosperis nauigauimus
ventis et crispātia maris equora
lambens carina fulcauit. Nunc in
populis occurrit oratio Quis em̄
posset siccis oculis Paulaz narra
re mortē. Incidit in grauissi
mam valitudinez. immo qđ opta
bat inuenit ut nos desereret et dño
plenius iungeret. Quid diu differ
o et dolorem meuz in alijs immo
rando facio longiorē. Sentiebat
prudentissima feminarum adesse
mortem et frigescente iam ptm cor
poris atq; membroꝝ solū anime
feruorem in sancto et sacro pectore
palpitare. Et nihilominus quasi
ad suos pergēt. alienosq; despicēt
illos uersiculos suffurrabat. dñe
dilexi decorem domus tue et locum
habitationis glorie tue. Et Oſ di
lecta tabernacla tua dñe Elegi ab
iect⁹ eē in domo dei mei magis ac
Cunq; a me inquirebat. Cur tace
ret cur nollet rīdere diuanti. an
doleret aliqđ. greco sermone rīt.
nihil se hīe molestie ſ omīa qui
eta et tranquilla respicē. Post hoc
obmutuit. et clausis oculis quasi
humana despicēt usq; ad expira
tionez aie eosdem repetebat ver
siculos ut uir audirem quid diceret
Quem monachoꝝ latentiū in here
mo cellula sua tenuit. Quaz virgi
num cubiculoꝝ secreta tenuerit.
Sacrilegiuz putabat q̄ non tali fe
mine ultimū reddidisset officium
donec subter ecclesiā et iuxta specum
dñi odiretur Venerabilis filia ei⁹
virgo Eustochiū q̄ ablactata fu
per matrem suā abstrahi a patre
te non poterat. deosculari oculos.
herere uultui. totuz corpus ample
xari se ei matre uelle sepeliri. Te
stis est Jesus nec unū q̄dem num
mum ab ea filie derelictū ſ magis
tribuens egenis ita q̄ difficili
us est fratrū et sororū immensaz
multitudinē quā et sustentare at
q; duū et subiscere impium est Vale
Paula et cultoris tui ultimaz sene
ctutē orationibus iuua.

De nomine.

Vlianus dicitur
a iubilus et ana qđ est sursuz. inde
iulian⁹ q̄si iubilianus qr ad iubilo
supna petijt. Vel a iulius qđ ē in
cipiens et anus. nam i dei seruicio
fuit senex longanimitate sed inci
piens fui reputatione

De sancto Juliano.

Vlianus cenomā
nen̄ eps fuit hic simon leprosus
ille fuisse dr̄ quez dns a lepra sa
nauit et q̄ dñz ab omnibus muitauit
Qui post ascensionē dñi ab apl̄is
cenomannen̄ eps ordinat⁹ ē. hic
multis uirtutibus claruit. tres etiā
mortuos suscitauit et postmodū in
pace quieuit. Iste dr̄ esse ille Juli
anus q̄ ab itinerantib⁹ p̄ inuenī
endo bono hospicio inuocat eo q̄
dns in domo ei⁹ fuit hospitatus

Sed vetius videt esse alius Julianus q̃ vtrunq; parentez .s. patrẽ a matrẽ ignorãter occidit. Eius hystoria j. ponetur

Fuit alius Julianus de aluernia. nobilis gñe ꝫ fide nobilior q̃ deiderio mãdatoꝝ se vltro p̃secutoribus offerebat. Tandem Crispinꝰ consularis misit ministrũ a eũ occidi mandauit. Qꝰ sentiens Julianꝰ sponte foras p̃silijt a q̃renti intrepidꝰ se opponens p̃mus ictum ferientis excepit. cuiꝰ caput leuantes a d sanctum fereolũ Julianũ socium detulerũt vt eidẽ morte similez minarent. ñ protinꝰ immolaret. Quibꝰ cũ assentire nollz eũ occiderũt. a caput sancti Juliani cũ corpore sancti Fereoli in vno tumulo posuerunt. vt q̃ in fidei compari ostantia diuisi nõ sunt. sic etiam ĩ premij corona tione nõ fũt separati. Et post multos annos sanctꝰ Mamertus viennensis epꝰ inuenit caput sãcti Juliani inẽ manꝰ sancti Fereoli ita integrũ acsi eadẽ die fuisset sepultũ. Inẽ cetera huiꝰ sancti miracula solz referri q̃ cũ q̃dam diaconus ouez ecclesie sancti Juliani raperet a pastores eidẽ ex p̃te sãcti Juliani p̃hiberent. ille mordit Julianus nõ comedit arietes Et eccẽ pꝰ modicũ febre vehemẽtissima purgetur a mualescente febre q̃ a mãtire incendit cõfitet. Fecitq; superse iactari aquã vt refrigeraret sed statim tantus fumꝰ de corpore eiꝰ exijt vt cuncti qui aderant fugerẽt a ipse post modicum expirauit. Cum quidam rusticus vt ait Gregorius turonensis in die dominica arare vellet protinus cõtractis digitis manubrium securis cũ qua vomerem mundare volebat eiꝰ dextre adhesit. sed post duos annos in ecclesia sancti Juliani ad eius p̃ces curatus est

De alio Juliano.

Fuit insup alius Julianꝰ frater beati Julij. Qui duo fratres ad Theodosiuz imperatorem christianissimuz venerunt. petentes vt templa ydolorum vbicunq; inuenirent destruerent a xp̃i ecclesias edificarẽt. Qꝰ imperator libenter faciens scripsit vt omnes eis deberent obedire a eos in omnibus sub pena capitis adiuuarent. Cum igitur beati Julianus a Julius ĩ loco qui dicit gaudianum ecclesiã fabricarent deuotea cuncti transeuntes ob imperatoris imperium vt eos in opere adiuuarent contigit q; quidam cum curru inde transitum facerent. qui dixerunt ad muicem. Quam excusationem p̃tendere potrimus vt liberi transeamus a in isto opere non occupemur. Dixeruntq; Venite proijciamus vnum ex nobis in plaustrum supinũ a euz pannis cooperiamus. dicemusq; q; hominem mortuũ in vehiculo habemꝰ. a sic liberi trãsire potrimus. Arripientesq; hominez vnũ sup plaustrũ proiecerunt. eiq; dixerũt. Tu file a oculos claude a quousq; trãs

ierimus quasi mortuus iacet. Cumq; hominem tanq; mortuum cooperuissent. et usq; ad famulos dei Juliani ad Julium venissent. dixerunt eis Serui dei filioli parumper subsistite et nos in hoc opere modicum iuuate. Qui responderunt. non possumus hic stare quoniam hominem mortuum in plaustro habemus. Quibus sanctus Julianus dixit Vt quid ita mentimini filii. Et illi. non mentimur domine sed sic est vt loquimur Et sanctus Julianus dixit Secundum veritatem dicti vestri ita vobis contingat. et illi boues pungentes pertransierunt. Cumq; procul pertransissent. accedentes ad currum ceperunt collegam suum vocare ex nomine dicentes Surge amodo et stimula boues vt celerius transeamus Cum autem nullatenus se moueret eum pulsare ceperunt dicentes Vt quid deliras. Surge et stimula boues. sed cum nullatenus ille surgeret vel responderet accedentes ad eum discooperuerunt et mortuum inuenerunt. tantus q; timor ipsos inuasit vt nullus de cetero famulo dei mentiri auderet

FVit etiam alius Julianus qui vtrunq; parentem nesciens occidit. Cum enim predictus Julianus iuuenis ac nobilis quadam vice venationi insisteret. et quendam cervum repertum insequeretur. subito cervus versus eum se vertit eiq; dixit. Cur me persequeris qui patris et matris tue occisor eris. Quo ille audiens vehementer extimuit. et ne forte sibi contigat quod a cervo audierat. relictis omnibus dum discessit. et ad regionem valde remote peruenit. Ibiq; cuidam principi adhesit. et tam strenue vbiq; in bello et in pallatio se habuit q; princeps eum militem fecit. et quandam castellanam vidue am in coniugem ei tradidit et castellum p dote accepit. Interea parentes Juliani p amissione filii nimium dolentes vagabundi vbiq; pergebant et filium suum sollicite requirebant. Tandem ad castrum cui Julianus preerat deuenerunt. Tunc autem Julianus a castro casu recesserat. quos cum vxor Juliani vidisset et quinam essent inquisiuisset. et illi ei a quo filio suo accidentia narrassent. intellexit predicta domina q; veri sui parentes erant vtpote quia hec a viro suo forte frequenter audierat. Ipsos igitur benigne suscepit. et p amore viri sui lectum suum eis dimisit et ipsa sibi alibi lectulum collocauit. Facto autem mane castellana ad ecclesiam prexit. et ecce Julianus manemens in thalamum quasi vxorem suam excitaturus intrauit. et iuuenes duos pariter dormientes vxorem cum adultero suspicatus silenter extracto gladio ambos pariter interemit. exiens autem domum vidit vxorem ab ecclesia redeuntem et admirans interrogauit. quinam essent illi qui in suo lecto dormirent. At illa ait. Parentes vestri sunt qui vos diutissime quesierunt. et eos in nostro lecto collocaui Quod ille audiens pene exanimis effectus amarissime fle-

cepit dicens Deu miser quid faci
am. quia dulcissimos parentes oc
idi. Ecce impletum est verbum er
ui. quod dum vitare volui miserri
mus ad impleui. iam nunc vale so
ror dulcissima. qa de cetero nō qui
escam donec sciam qm deus pmiten
tiam meam acceperit Cui illa. Ab
sit dulcissime frater vt te deseram
a fine me abeas sed que fui tecum
ptceps gaudij ero a doloris Tūc
insimul recedentes iuxta quendā
magnum fluuium vbi multi peri
clitabantur qdam hospitale ma
ximū statuerunt vt ibi pmitentiā
facerent a omnes qui vellent trans
ire fluuium mcessanter transuehe
rent. a hospicio vniuersos paupe
res recaperent Post multum vero
temporis media nocte dum Julia
nus festus quiesceret. a gelu gra
ue esset audiuit vocem se miserabi
liē lamētantē. ac Julianū vt ipm
traduceret voce lugubri inuocantē
Quod ille audiens concito surrexit
Et iam gelu ipsum deficientē inue
niens in domum suam portauit a
ignem accendens ipsum calefacere
studuit. sed cum calefieri non pos
set a ne ibi deficeret timeret ipsum
in lectum suum portauit a diligen
ter cooperuit. a post paululum il
le qui sic infirmus a qsi leprosus
apparuerat splendidus scandit ad
ethera a hospiti suo dixit Juliāe do
minus misit me ad te mandans ti
bi qm tuam pmitentiaz acceptauit
a ambo post modicum in domino
quieuerunt. sicqz ille disparuit. a Ju
lianus cuz vxore sua post modicū
plenus bonis operibus a elemosi
nis in domino requieuit.

De alio Juliano.

Vita alius Ju
lianus non quidez sanct9
sed sceleratissimus. s. Julian9 a po
stata. Dic Julian9 prius fuit mo
nachus a magne religionis simu
lator Quedam autez mulier vt re
fert magister Johānes beleth in
summa de officio ecclesie habens
tres ollas plenas auri aurū illud
in orificijs ollaū cinere ne appare
ret opuit a pdictas ollas Juliano
quem sanctissimuz hominem esti
mabat coram quibusdam mona
chis seruandas tradidit. qm autez
ibidem aurum esset nō eidem indi
cauit. Julianus igitur pdictas ol
las accipiens. a tam copiosuz au
rum ibidem inueniens totum illō
aurum furatus e. a ollas impleuit
cinere Post aliquod tempus cuz
mulier depositum suum requireret
ille ollas cum cinere sibi reddidit
Cum vero ipsa aurum requireret
conuincere illuz non potuit. quia
de auro testes non habuerat quo
niam monachi coram qbus hoc
sibi tradiderāt nil in ollis nisi cine
rem viderant a sic aurum obtinuit
cum quo Romam fugit. a pillud
aurū sequenti tpe obtinuit osula
tum. demde in imperiū sublimat9 e
Qui cū instruct9 esset a puericia in
arte magica a multum sibi placēt
magistros inde plures secum ha
bebat. Dic autem quadam sicuti

hystoria tripertita legitur cuz puer esset adhuc. a recedente magistro suo solus remansisset a adiurationes demonũ fecisset multitudo ad instar ethiopum nigrorum conuenit. Tunc Julianus hoc videns a metuens signum crucis p tinus fecit. a omnis illa demonuz multitudo euanuit. quod cuz magistro reuertente quid sibi accidérat retulisset. dixit ei magister suus Hoc signum crucis maxime demones timẽt. Sublimatus igitur in imperium huius rei memoratus cũ p artem magicã operari vellet apostatauit. a signum crucis vbiq; destruxit ac christianos quantũ potuit persecutus ẽ putans q; alit sibi demones mimme obedirent. Descendẽs igitur Julianus in persidem sicut legitur invitas patrum misit demonem in occidentez vt sibi inde deportaret responsum Cum autem demon ad quẽdam locum venisset per decem dies ibidem immobilis stetit. quia quidaz monachus ibidem nocte ac die orabat a ei sine effectu ẽgresso dixit Julianus. quare tantum tardasti. Qui respondit. sustinui per decem dies publicum monachum si forte ab oratione cessaret a transire possez cumq; nõ cessaret prohibitus fuz transire a redij mihil agens. Tunc indignatus Julianus dixit q; cuz illuc venret vindictam de illo monacho faceret Cum ergo de persis victoriam sibi demones promitterent. sophista suus dixit cuidam christiano. quid putas nunc facit fabri filius. Et ille. sepulcrũm parat Juliano. Dum igitur vt in hystoria sancti Basilij legitur cesaree am capadocie deuenisset. sanctus Basilius eidem occurrit a tres panes ordeaceos pro munere ei misit. Ac Julianus indignatus eos ẽcipere contempsit a pro pambus sibi fenum misit dicens. Pabulum irrationabilium animalium nobis obtulisti recipe quod misisti. Cui Basilius Nos quidem quod comedimus tibi misimus Tu vero dedisti nobis vnde bestias tuas nutris Ad hoc Julianus iratus ẽspondit Cum persas fulegero. hanc vtez destruaz a arabo vt ferifera magis q; homifera nominetur Sequente nocte vidit Basilius in ecclesia sãte Marie in visu multitudinez angeloruz a in medio eorum quandam feminam in throno stantẽ a astantibus dicentem. Vocate mihi cito mercurium qui Julianum apostatam occidat. qui mea filiuz meũ supbe blasphemat. Erat autem mercurius miles quidaz qui ab ipõ Juliano pro fide christi fuerat in terfectus a in eadem ecclesia erat sepultus. statimq; cũ armis suis que ibi seruabantur affuit a missus ab ea in prelium properauit. Expergiscens Basilius ad locũ vbi sanctus mercurius cũ armis suis quiescebat iuit a monumẽtũ suum aperiẽs. nec corpus ibi reperit. nec arma inuenit. Tunc audem quis ãma talia asportaret inquisiuit. Ille cum prestito iuramẽto affirmabatq; eodem vespere

eundem ibi fuisse vbi perpetuo seruabantur. Inde igitur Basilius rediens a mane illuc rediens. inuenit ibi corpus eius a arma a lancea eam sanguine cruentatam. Et ecce quidam de exercitu rediens dixit. Cum Julianus imperator in exercitu moraretur ecce quidam miles ignotus cum armis suis a lancea veniens vrgens equum calcaribus cum audaci mente Julianum impetiit. a lanceaz fortiter vibrans ipm valide per medium perforauit. Et subito abscedens nusquaz compauit. Ipse vero Julianus dum ab hac spiraret sanguine suo vt dicitur in hystoria tripertita manum implenit a in aerem proiecit dicens Vicisti galilee vicisti. Sic q̄ in his verbis miserabiliter expirauit. Ab omnibus aūt suis insepultus relinquitur. a a persis excoriatur a de corio suo regi persarum substratum efficitur.

¶ De tempore deuiationis

Dicto de festiuitatibus que occurrunt infra tempus quod partim continetur sub tempore reconciliationis. a partim sb tempore peregrinacionis quod tempus representat ecclesia a natiuitate vsq̄ ad septuagesimaz. sequitur videre de festiuitatibus que eueniunt infra tempus deuiationis. qs incipit ab Adam a durat vsq̄ ad Moysen. quod tempus repntat ecclesia a septuagesima vsq̄ ad pascha.

¶ De septuagesima.

Septuagesima

significat tempus deuiationis. Sexagesima tempus vibrationis. quinquagesima vo tempus remissionis. quadragesima aūt tps penitentie spūalis. Incipiat autz septuagesima a dnica qua cantat Circumdederūt me. et terminat in sabbato post pascha. Instituta ē aūt lxx. ppter tres rōnes sicut innuitur in summa de officio magistri Jobis beleth. s. ppter redemptionē qm sācti patres statuerūt vt propter veneratione diei ascensionis in q̄ nostra natura celos ascendit. a super choros angelorū sublimata est. semper ipsa q̄nta dies solemnis a celebris haberetur a in ea ieiunū nō obseruetur. qz in p̄mitiua ecclā eque solēnis erat fē p̄ma feria. vnde et tūc solēnis p̄cessio fiebat ad repntandū p̄cessionē discipulorū vel ipoz angeloz. Ideo in vulgari puerbiū est vt diei dnice dicatur cognata dies Jouis qz antiquitus fuit eque solēnis Sed qz festa sācto rū supuenerūt a celebrare tot festa. erat quo dāmō onerosum. ideo solēnitas illa cessauit In redemptione g illo rū dierū sancti patres vnā septimanaz q̄dragesime in abstimentia addiderūt. a septuagesimā vocauerūt. Alia ē ppē significationē. qm p hoc tps significatur deuiatio. exilium. a ebulatio totius humani gnis ab Adaz vsq̄ ad finē mūdi. qs q̄dem exilium sub reuolutione septē dierū pagitur. a sub septem milibus anno

rum indubitur Per septuagita ei
dies septuaginta centenas anno
rum intelligimus Ab inicio autez
mundi vsqz ad ascensionem sex mi
lia annoz computamus Ex tunc vero
quicquid temporis sequitur vsqz
ad finem mūdi. sub septimo mil
lenario conprehendimus cuius ter
minum solus deus nouit Nos igi
tur christus in sexta etate mun
di ab hoc exilio i spe eterne retribu
tionis. reddita innocētie stola per
baptismum eripuit Sed consūma
to tempore nostri exilij. vtraqz nos
perfecte decorābit Hinc est qp in hō
tempe deuiationis a exilij cantica
leticie deponimus sed tamen i sab
bato pasche vnum alleluya decan
tamus tanqp in spe eterne patrie
gratulantes a stolam innocētie i
sexta mūdi etate per christum recu
perantes. Cui etiam tractus subij
citur. per quem significatur labor.
quē adhuc ad implecōez manda
toz dei habere debemus In sabb a
to post pascha. quo vt dictum est
terminatur septuagesima. duo alle
luia cantamus quia completo hu
ius mundi termino duplicem sto
lam glorie cōsequemur. Alia ra
tio est propter representationem
quo niam septuagesima represen
tat septuaginta annos. quibus fi
lij israel sub captiuitate babiloni
ca fuerunt. Et quemadmodum il
li deposuerunt organa sua dicētes
Quomodo cantabimus canticum
domini. ac. Sic a nos cātica laudis
deponimus Postea vero data illis
licentia redeundi a Cyro. sexagesi
mo anno cēperunt letari. a nos qz
in sabbato pasche tanqp. lx. anno
alleluia cantamus eoru representa
tando leticiam Sed tamen illi in
apparatu reditus. et in colligendo
sarcinulas multuz laborauerunt
Et nos post alleluia tractum stati
subiungimus qui laborem significat
Sabbato autez quo septuage
sima terminatur duo alleluia ca
tamus eorum plenam leticiam p
quam peruenerunt in patriam fi
gurantes Hoc etiam tempus ca
ptiuitatis a exilij filio rum israel
rep̄sentat tempus nostre peregri
nacōis Quia sicut ipsi in. lx. anno
liberati sunt sic nos in sexta mūdi
etate Et sicut adhuc in colligendo
sarcinulas laborauerūt Sic a nos
etiam liberati in cōplecōne māda
toruz laboramus Sed cum ad pa
triam peruentum fuerit labor ois
cessabit a gloria perfecta erit a du
plex alleluia i corpore a ia canta
bimus In hoc igitur tempore exilij
ecclesia mltis ebulationib9 pressa
a fere in baratro desperationis po
sita ab alto trhēs suspiria damat
in officio a dicit. Circūdederūt me
gemitus mortis ac. Et ostendit ec
clesia multiplicem sui tribulacōez
quam habet pro miseria cōtracta
a pro duplici pena inflicta. a pro
culpa quo ab aliquos commissa.
Nz tamen ne desperet proponitur
ei in euangelio a in Epistola tri
plex salubre remediū. a triplex
premium Remediū est vt si ab
illis vult perfecte liberati in vinea
anime sue laboret ab scandēto vi

cia a pcā Postea in stadio pñtis vite curratꝫ p pnitentie opa. Dein vinkꝫ in agone pugnet cōtra oia dyaboli tēptamēta. Et si hō fecerit kplex pmū hēbit quia laborāti da bit denariū. curretī brauiū. pugnāti corona Quia ec lxx. figt tps nre ca ptiuitatis ꝓponit nobis remediuz p qđ a captiuitate possumꝰ liberari sc. p cursuz fugiendo per pugnā pliando p denarium redimendo.

De sexagesima.

Sexagesima in ebdoa k a dnica i q cātat Exurge dne a terminat in qrta feria post pascha Instituta est autem a ꝓphē recēp cōnēa ꝓphē significationez a ꝓpter repsentacōez Propter rede pcōem qm melchiades papa a fil uester statuerūt vt bis i oi sabba to ꝺ mederet ne ꝓpter abstinetiaz quā hoies sustinuerūt i sexta feria in q oi tpe ieunabāt est natura de bilitaret In redemptiōe ergo sab batoꝝ illiꝰ tpis vnā septimanaz addiderūt a. lx. wcauerūt Alia rō est ꝓpter significatiōez. qm sexage sima significat tps viduitatis ecīe a merore illiꝰ p abstinētia spōsi. a qm fructus sexagesimus debet vi duis i solacōez ā illiꝰ p absētia sponsi qui ad cēlū raptus ē dank ecēdue ale. s. sex opa miscordie exercitacōa decalogi implecōvnꝰ sexagesima sonat sexies. x. vt p sex intelligat decalogꝰ. Tertia rō est ꝓpter repntacōnem. Naz sexagesi ma non solum tempus viduacōis significat sed etiam misterium no stre redemptionis representat Nā per decem intelligitur homo qui ē decima dragma eo qꝺ factus fit vt ruinam nouem ordinū repararet. Vel intelligit per decem eo qꝺ con stat ex quatuor humoribꝰ quātū ad corpꝰ Et habet tres potentias in anima. s. memoriam intelligen tiam a voluntatē que facte sunt vt seruiant beatissime trinitati. vt in ipam fideliter credamꝰ ipsā feruē ter diligamus a in memoria tne amus Per sex etiā intelligunt sex misteria per que a xpō homo dei mus est redemptus que sunt incar natio. natiuitas. passio. descensus ad inferos resurrectio. in celū ascē sio Et ꝓpter hoc dicitur sexagesima vsq ad quartaz feriā post pascha in qua cantat Venite benedicti fi lij patris mei Quia illi q in operi bus miscricordie se exercēt. audiēt illud. venite benedicti. vt ipse xps testat vbi tūc spōse ianua apit et amplexu sponsi frueť In epistola admonet vt adistat pauli tribu latiōem de absentia sponsi pacien ter toleret In euāgelio vt semina tionē bonorum operum semper in sistat Et que quasi desperans da mauēat Circaidederūt me ac. Nūc q ad se rediens petit in officio in tribulatiōibꝰ adiuuari. a ab ipsis eripi dicens Exurge domine a c. Et ponit ibi triplex Exurge Quidam em̄ sunt in ecclesia qui aduersis p muntur sed nō deijciuntur Quidā qui premuntur a deijciuntur Qui dam qui nec p̄munt nec deijciunt Tū quia aduersa non tolerāt. p

riculum est ne ꝓspera ipsos frangant ¶ Clamat igit ecclesia vt exurgat quantum ad primos. ipsos cōfortando cum dormire videat ipsos non erripiēdo. ¶ Clamat vt exurgat ꝙntū ad sequaces ipsos conuertendo a quibus videtur faciem auertisse quod ammodo repellendo ¶ Clamat vt exurgat ꝙntū ad tercios ipsos in prosperis adiuuando a liberādo

¶ De quinquagesima.

QVinquagesia durat a dominica qua cātat ¶ Esto mihi in deum protectorem. qa terminatur in ipso die pasche. Instituta est aūt et ꝓpter suppletionē et ꝓpter fignificationē a ꝓpter repetitationez Propter suppletiōem quoniam cum debeam? qđ ragimta diebꝰ ieunare ad similitudinem christi a non sint ibi nisi trigimta sex dies ieūnabiles qa in dominicis non ieunat. Tū propter leticiam et reuerentiam resurrectionis Tum exemplo christi q bis comedit sc̄z quādo intrauit ad discipulos ianuis clausis a ibi obtulerunt sibi ptem piscis assi a fauum mellis. Et iterū cū discipulis euntibus in emaus. Ideo pro suppletione dominicarum additi sunt quatuor dies. Et iterꝫ Clerici videntes ꝙ sicut p̄cedebant populo ordine ita p̄cedere deberent sanctitate. Per duos iterꝫ dies ante illos ꝙtuor abstinere a ieunare inciperunt. a sic vna septimana addita est ꝙ a quinquagesima nominat. Alia ratio est propter significationem quoniam quinquagesima significat tempus remissionis a pēnitentie in qua oīa remittuntur. Quinquagesimus enim annus erat iubileus qui erat ānus remissionis qr tunc debita dimittebant. Per quod significabatur qꝙ per penitentiā dimittūtur debita peccatoꝝ liberantur omnes a seruitute diaboli et reuertuntur ad possessiones celestium mansionum. ¶ Tercia ratio est propter representationez Nam quiquagesima non solum tempus remissionis significat sed etiam statum beatitudinis repetitat. Nam in quinquagesimo āno serui efficiebantur liberi ¶ In .l. die agni immolati lex data est. In quinquagesimo die a pascha datꝰ ē spūssanctꝰ. Et iō hic numerus beatitudinem ꝛpresentat vbi erit adeptio libertatis ogmicō veritatis et perfectio caritatis Tria sunt necessaria que proponuntur nobis in epistola a in euangelio ad hoc qꝙ opera pēnitētie sint pfecta scilicet caritas que propomitur in epistola Memoria dominice passionis a fides que intelligitur per illuminationem cecitatis a hec ponūtur in euangelio Nam fides ipsa operatur mirabilia. quia sine fide impossibile est placere dō Memoria dominice passionis facit opera facilia Vnde dicit Gregorius Si passio christi ad memoriam reducit mihil est quod non equo animo tolleretur Caritas autez facit opa esse cōtinua Quia dicit. Gregoriꝰ Amor dei nō potest esse otiosus

opatur enim magna si est Si aũt opati negligit amor nõ ẽ. Et sicut in principio ecclã quasi desperãs dam auerat Circũdederũt me aĩe. Et postmodum ad se rediẽs adiuuari petebat ita ℞ iam cõcepta fiducia a spe veniẽ ppter penitẽtiam orata dicit Esto mihi in deum aĩe. vbi quatuor petit. s. protectionez firmamentũ refugiũ aducatuz Oẽs enim filij fui aut sunt in grã aut sũt in culpa aut in aduersis. ã in prosperis Illis qui sũt in gratia petit firmamentũ vt. s. in ipsa gratia cõfirmẽt Illis qui sunt in culpa petit vt deus sit eorũ refugium Illis qui sunt in aduersis petit protectionem vt in ipis tribulationib⁹ protegant Illis q̃ sunt in psperis petit ducatũ vt. s. in ipsis a deo innocenter ducãtur Terminat autẽ quinquagesimam vt dictuz est in die pasche qz pẽitẽtia ad nouitatẽ vite facẽ refurgere In h° tpe ps. l. s. Miserẽ mei deꝰ quẽ ps. pmea remissionis plurimum frequentatur.

De quadragesima.

Quadragesiã incipit a dmica qua cantatur Inuocauit meaĩe. vbi eccã q̃ tot tribulationib⁹ pressa. damaueãt Circundederũt meaĩe. Et postmoduz respiraverat inuocãdo ad iutoriũ dicẽs Exurge dñe a esto in deum protectoꝛ Sũc ostit se exaudiuz dicẽs Inuocauit meaĩe. Notandũz ãt qꝛ. xl. otinet. xlij. dies oputatus dmicis diebꝰ ex q̃bus dum sex dies dmicales subtrahunt in q̃bus ieiunari nõ debet vt dictũ est supꝛ remanẽt xxxvi. dies in abstinẽtia que sũt decima ps totiꝰ anni Annꝰ eñ habet ccclxv. dies quorũ xxxvi. sũt decima Sz. iiij. dies p̃cedẽtes imediate hãc dmicam ad dũ dl. xxxvi. diebꝰ vt sacer nũerus xl. diez impleat quẽ saluatoꝛ suo ieiunio osecrauit Quare ãt in hmõi q̃dragenario ieiuniũ obseruamus triplex ratio assignãi pt Prima ẽ Augustini Qm̃ mathe⁹ quadrgmta generacões xpi posuit Ad hoc igit dñs suo q̃dragenario numero ad nos ipe descẽdit vt nos ad eũ nũo q̃dragenario ascendam⁹ Alia rõem assignat idem dicens Ad hꝰ vt habeam⁹ quinq̃genariũ. q̃dragenario adiiciendus est denarius. Quia ad hoc vt remiamus ad beatã requiẽ oportet nos toto pũtus vite tpe laborare Vnde et dñs quadragmta diebus cum discipulis mãsit a post decima die spm̃ sanctum paraclitũ misit Tertia assignat mgr̃ prepositꝰ in suma de officio dicẽs Mũdus in q̃tuoꝛ ptes a annꝰ in q̃tuoꝛ tpa diuiditur Et homo ex quatuoꝛ elemẽtis et q̃tuoꝛ cõplexionib⁹ cõstituit Et nouam legez que in quatuoꝛ euãgelijs cõsistit a veterem que in decem mandatis trangressi sumus Oportet igit vt denarius p q̃ternariuz multiplicet vt sic quadragmta faciamus id est mandata veteris et noue legis toto tpe vite huius impleamus Consistit quidem coꝛpus nostꝝ sicut diximus ex q̃

h vi

tuor elementis · que a quasi q̃tuor in nobis sedes habent Nam igniſ in oculſ aer in lingua a auribꝫ aq̃ in genitalibꝫ · terra in manibus et alijs membris dominatur In oculis igit curiositas · in lingua a auribus scurrilitas In genitalibꝫ voluptas · In manibus a alijs mẽbris est crudelitas Hec quatuor confitetur in se publicanus Quia em a longe stat constat ofitetur luxuriam que fetida est Quasi dicat Nõ audeo appropinquare dñe ne ei auribus tuis fetram Quod nõ audet oculos ad celum leuare confitetur curiositatem · Quod manu percutit pectus · confitet scurrilitatem Nã scurre cõsueuerũt vocari pcatores vl potiꝰ leccatores Hec prepositiuus Greg · q̃ in omel · tres rõnes ponit dicens Cur in abstinẽtia quadragenariꝰ numerus custodit nisi q virtus decalogi p libros quatuor euangelij sancti implet · In hoc em mõdi corpe ex q̃tuor elemẽtis subsistim⁹ Et p voluptates eius dẽ corpis preceptis dñicis cõtrariamur Quia igit p carnis desideria decalogi mãdata o tempsim⁹ dignũ est vt carnẽ q̃terdecies affligam⁹ A pñti q̃ die vsq ad pascha sex ebdomade · xlij · dies veniũt ex quibꝰ duo sex dies dñici d abstinẽtia subtrahuntur xxxvi · in abstinẽtia tenam nẽt · dũ vo p ccl xv · dies annꝰ ducitur · q̃si anni nri decimas deo damus Hec Greg · Quare ãt nõ observam⁹ nrm ieiunium eo tpe quo xps ieiunauit q̃ statim post baptismum illud inchoauit sed cũ pascha illud potius cõtinuam⁹ quadruplex ratio assignatur in suma de off cõ magistri Johãnis beleth Prima est vt si volumus cum xpõ resurgere · quia pro nobis ipe est passus · a nos cum xpõ pati debem⁹ Secunda cã est vt p hoc filios israhel imitemur · qui primo eo tẽpe exierũt de egipto · postea eo tempe de babilonia · quod in deputatur Nam tam isti q̃ illi statim quando egressi sunt celebrau erũt pascha Sic et nos imitantes eos hoc tẽpore ieiunam⁹ · vt de egipto a babilonia · hoc mundo in terram eterne hereditatis ingredi mereamur · Tertia ẽ qm feruor libidinis i tempe veris magis solet nos accendere Vt ergo refrenem⁹ carnis estum · in hoc tpe maxime ieiunam⁹ Quarta est q statim post ieiunium de beatus corpus domini acciperet sicut igit filij israhel prius q̃ comederent agnum se affligebãt · et comedebãt agrestes lactucas a amaras ita nos debemus p pnitentiã prius affligi · vt digni valeam⁹ comedere agnum vite

De ieunijs quatuor temporum

Ieunia quatuor

temporũm a calixto papa instituta fuit Fiunt ãt hec ieunia q̃ter in anno · fm q̃tuor tpa ipsius ãni · a hui⁹ ẽ multiplex rõ Prima ẽ qm ver ẽ calidũ a humidũ · estas calida a sicca · autũnus frigida a sicca hyẽps frigida a humida Ieunia m⁹ igit in vere vt noxiũ humorẽ · a luxuriam in nobis temperemus

In estate vt noxiũ calorem ⁊ aua
ritiã in nobis castigem⁹. In autũ
no vt castigem⁹ atidit atẽ ⁊ supbie
In hyeme vt castigem⁹ frigus ifi
delitatis ⁊ malicie Sed a rõ est q̃re
s. q̃ter in anno ieiunam⁹ qm̃ p̃ma
hmõi ieiunia fiũt in marcio. s. in
p̃ma septimana q̃dragesime vt i
nobis marcescant vicia. Nõ em̃ oi
no p̃nt extingui. vel potiꝰ vt in no
bis vtutũ germina oriant̃ In esta
te fiũt sed a. s. in septimana post p̃
thecostes q̃ tũc spũs sanctꝰ venit
Et nos debem⁹ eẽ feruẽtes in spũsã
cto In septẽbri fiũt tercia ieunia
s. añ festum beati Michaelis qm̃
fructꝰ tũc colligunt̃ Et nos debem⁹
deo red̃re fructꝰ bonoꝝ opeꝝ In
decẽbri fiunt q̃rta. qm̃ tunc herbe
moriunt̃ ⁊ nos debem⁹ mortificari
mũdo Tertia rõ est vt imde iudeos
imitemur Judei quidẽ q̃ter in ano
ieunabãt ante pascha. añ scenopl
egiã ⁊ añ fixionẽ tabernaculi.
in septẽbri ⁊ añ enchenia ⁊ dedica
tionẽ in decẽbri Quarta rõ est qm̃
homo cõstat ex q̃tuoꝝ elemẽtis q̃p
tum ad corp⁹ a trib⁹ potẽtijs quã
tum ad aiam. s. rõnali cõcupiscibi
lia irascibili. Ut ergo hec moderẽ
tur in nobis q̃ter in ano p tres di
es ieunam⁹ vt quaternariꝰ referra
tur ad corp⁹. ternariꝰ ad aiam. Et
hec rõnes sunt magri Job heleth
Quinta rõ est qm̃ vt dic Job. dam.
In ve augmẽtat̃ sãguis In esta
te colera In autũno melãcolia In
hyeme flegma Jeiunamus ergo
m̃ce vt in nob debilitẽt̃ sãguis
cõcupiscẽtie ⁊ inepte letic⁹ Sang
uine⁹ em̃ naturaliter libidinosus
est et letus. In estate vt debilite
tur colera iracũdie ⁊ fallacie Cole
ricus em̃ naturaliter ẽ iracũdus ⁊
versutus In autũno vt debilitetur
melãcolia cupiditatis et tristicie
Melancolic⁹ em̃ ẽ naturaliter cupi
dus ⁊ tristis. In hyeme vo vt de
biliter̃ flegma ebetudinis ⁊ pigri
cie Nã flegmaticus naturaliter est
ebes ⁊ piger. Sexta rõ est qm̃ ver
cõparatur aeri. estas igni autũno
terre. hyemi aq̃ Jeiunam⁹ igit̃ i ve
re vt in nob edomet̃ aer elationis
et supbie In estate vt edomet̃ ig
nis cupiditatis ⁊ auaicie In autũ
no vt edomet̃ ẽa spũalis frigidi
tatis ⁊ tũbrose ignoãtie In hye
me vt edomet̃ aqua leuitatis et in
cõstantie Septima rõ est qm̃ ver
referet̃ ad puericiã estas ad adole
scentiã autũnus. ad maturitat̃ hi
nevirilem etatẽ. hyems ad sene
ctutẽ Jeiunamus igitur in ver vt
simus pueri p innocentiã In esta
te efficiamur iuuenes p cõstan
tiaz In autũno vt efficiamur ma
turi p modestiam In hyeme vt ef
ficiamur senes p prudentiam ⁊ ho
nestam vitam Vel potius in hye
me vt satisfaciamus quicquid p
illas quatuoꝝ etates deuz offendi
mus. Octaua ratio. est magistri
Guilhelmi altisiodoꝝ Jdeo enim i
quatuoꝝ anni temporibus ieuna
mus vt que in illis quatuoꝝ tempo
ribus anni delinquimus emende
mus Et fiunt per tres dies vt satis
faciamus in die quod delinquim⁹
in mense. Et fiunt in feria quarta

quia tunc dñs a iuda trad̃it⁹ fuit
In sexta· qᵉ i eo crucifix⁹ fuit· Sab
bato qᵉ tunc in sepulcro iacuit et
qᵉ tristes erāt apostoli de nece sui
dñi.

De nomine.

IGnacius dicā
tur quasi ignē patiens ꝙ
patiens ignē diuini amoris

De sancto ignatio.

IGnacius fuit
discipul⁹ bī Johis a epi
scopus antiochen⁹ Hic epistolaz
ad beataz ꝟginē direxisse dī in hec
verba Christifere marie· seru⁹ su⁹
ignati⁹ Me neophitum Johis qꝫ
tui discipulū cōfortare a cōsolari
debueras De iesu em̄ tuo pœpi mi
ra dictu a stupefact⁹ fuz ex auditu
A te āt q̄ semp fuisti ei familiarie
cōuncta a secretoꝝ ei⁹ cōscia dubi
dero ex aio fieri certior ex auditis·
Valeas a neophiti q̄ mecū fūt ex
tra p tra in te cōfortent Beata āt
vir go dei genitrix maia in hec ver
ba ei rñdit Ignatio dilecto discī
pulo Humilis ancilla iesu xp̃i· De
iesu q̄ a iohe audisti a didicisti ve
ra fūt Illa credas illis in hec eas a
xp̃iamtatis votū firmiter teneas·
et mores a vitā voto cōformes· Ve
mā āt vna cū iohāne ad te· a q̄ te
cū sunt visere Sta viriliter age in
fide· nec te cōmoueat psecutionis
austeritas· ꝫ valeat a exultet spūs
tu⁹ in deo salutari tuo Tāte aūt au
ctoritatis beat⁹ Ignati⁹ extitit· ꝙ
etiā dyonisius pauli apli discipu
lus q̄ fuit in philosophia iam sū
m⁹ et in dīma scia tam pfect⁹ vt vō
bū bti Ignatij ad cōfirmacōnem
dictoꝝ suoꝝ tanq̄ p auctoritate
adduxerit Cū em̄ vt ipe in libro de
diuinis nominib⁹ attestat q̄dam
nomē amoris in diuinis rp̃hendē
rent dicentes in diuinis non esse
nomen amoris ide qđ dilectōnis·
volēs oñdere hoc nomne amoris
p omnia in diuinis esse tendum
ait· Scribi t autē diuin⁹ Ignatius
Amoꝝ me⁹ crucifixus ē Legitur in
historia tripitita q ignatius audi
uit āgelos cātantes antiphonas
sup montez quendā a exinde ipsi
tuit antiphonas cātari in ecclesia
et psalmos fm antiphonas into
nari Cū igitur beatus ignati⁹ di
p pace ecclesie dñm exoraret nō
suum sed infirmoꝝ piculum me
tuens Traiano impatori devicto
ria redeunti et xp̃ianis omnibus
mortem minanti occurrit et libere
se xp̃ianum esse asseruit Quez tra
ianus ferro vindum dece militib⁹
trabidit a roma abduci pcepit mi
nans eidem· q ibidem traderet be
stijs deuorand⁹ Cum ergo roma
duceretur ad omnes ecclesias epi
stolas destimabat a eas in fide xp̃i
cōfortabat Inter quas vnam scri
psit ad romanā ecclesiaz sic legit
in hystoryis ecclesiasticis rogans
ne suū martiriuz impediat vbi sic di
cit A syria vsq ad romaz cum be
stijs terra mariq depugno die ac
nocte· cōnexus a colligatus decem
leopardis a militib⁹ ducor ad cu
stodiam datis· qui ex beneficijs

nostris seuiores fiunt. Ego eo
tum neq̃cijs magis erudior P sa
lutares bestie q̃ iaz pparant m̃
q̃ venięt. q̃ emittẽtur. q̃ eis li
cebit frui earumꝫ meis. Inuitabo
eas ad dꝛacõem meaz a dꝛpre
cabor ne fortevt in nõnullus fece
rũt deficiãt neq̃ timeãt cõtingere
corpus meũ Quimmo a si cuncta
bunt ego vim faciã ego me inge
rã date queso dꝛmã. ego nouiq̃d
m̃ expediat. Ignes. cruces. bestie.
dispsiones ossiũ. discerptiones oi
um membrorꝫ a totiꝫ corpis a oia
pene in me vnũ martirij supplicia
dyaboli arte quesita oflent dũmo
do ihm xpm merear adipisci Cuz
ergo romã venisset a añ traianuz
abductus fuisset dixit ei traianus
Ignati cur anthiochiaz rebellare
facis a gentẽ meã ad xpiamtatez
cõuertis. Cui ignatiꝫ Vtinaz a te
possem conuertere vt semp obtinęs
fortissimũ pncipatuz Cui traianꝫ
Sacrifica dijs meis a sacerdotum
oim pceps eris Cui ignatiꝫ Nec
dijs tuis sacrificabo nec tuã dign
tatẽ affecto De me q̃cq̃d vis facere
potęris. sed nullatenꝫ me imutab
Traianꝫ dixit Plũbatis scapulas
eius contundite a vngulis latera
eius lamiate. duris lapidibꝫ eius
vulnera cõfricate Cũq̃ hec oia m
cum fecissent. et ipse immobilis p
maneret dixit traianꝫ militibꝫ sũ
is Carbones vivos afferte a ipsum
vestibꝫ expoliatuz. nudis plantis
desup ambulare facite sup eos.
Cui ignatiꝫ Nec igmis ardẽs. nec
aq̃ ebulliẽs potęrit in me xpi ibu
extinguere caritatez Cui traianꝫ.
Maleficia sũt hec q̃ tanta patiẽs
nõ cõsentis Cui ignatiꝫ Nos xpia
ni malefici nõ sumꝫ. ꝑ in lege nra
maleficos vivẽ phibemꝫ Ego vos
malefici estis qui ydola adoratis
Traianꝫ dixit De rum eius vngu
lis lamiate a plagas eius sale per
fudite Cui ignatiꝫ Nõ sũt digne
passiones huiꝫ tpis ad futuram
gloriã Traianꝫ dixit Jã nunc euz
tollite vinculis ferreis alligate. in
carcere custodite. sine
cibo a potu eũ esse pmittite. a post
triduum dꝛorandum bestijs date
Tertia igitur die impatoꝛ a se da
tus. oisq̃ populus cõuenerũt vt
viderent epum anthiochenũ qui
erat cũ bestijs pugnaturus. Dixit
traianꝫ Rm ignatiꝫ supbus et cõ
tumax ẽ. ipm alligate a duos leo
nes ad ipz laxate vt nec vllas req̃
quias ex eo relinquãt Tũc sanctꝫ
ignatiꝫ dixit ad populũ q̃ astabat
Viri romani q̃ hoc certamen aspi
citis. non sine mercede laboraui. q
non ꝓpter prauitatẽ. sed ꝓpter pie
tatez. hec patioꝛ. Deinde cepit dice
re sicut legitur in histoꝛijs eccles
asticis Frumentũ xpi sum. bestia
tum dentibꝫ molar vt panis mun
dus efficiar Hec audiẽs impatoꝛ
dixit Grandis est tolerantia xpia
norũ Quis grecoruz tanta tolerat
pro deo suo. Respondit ignatius
Nõ hec mea virtute. sed xpi adiu
torio toleraui Tunc sanctus igna
tius leones cepit puocare vt ad se
dꝛorandum accurrerent. Accur
rentes igit duo seui leones. ipum

tantū illo do suffocauerūt. carnem
tñ illius nullatenꝰ tetigerūt Trai
anus autē hoc videns cū mīma ad
miratione discessit ꝓcipiens vt ñ
prohiberet. si quis vellet tollē cor
pus eius Quapropter xpiam cor
pus eius tulerūt a ipm honorifi
ce sepelierūt Cum āt Traianus q̄s
daz literas recepisset. in quib⁹ pli
nius sedus xpianos quos impera
tor occidi iusserat plurimū omen
dabat Doluit de his q̄ ignatio in
tulerat a precepit vt nullus xpia
nus inquireret. si quis tamē icide
ret puniretur. Legitur āt q̄ bea
tus ignatiꝰ inter tot tormentoꝝ
genera nunq̄ ab inuocatione no
minis iesu xp̄i cessabat Quē cū tor
tores req̄rerent cur hoc nomē toti
ens ꝓplicaret. ait Hoc nomen cor
di meo scriptum habeo. et ideo ab
eiꝰ inuocatione cessare nonvaleo
Post mortē igit eiꝰ illi q̄ audierāt
volētes curiosiꝰ a certiꝰ expiri cor
ab eius corpe auellunt a illud scin
dētes ꝑ medīū totū cor eius inscri
ptum hoc noīe ihs xps literis au
reis inuenerunt Vnde ex hoc plurī
mi crēdiderūt de hoc sancto sic di
cit Bern. sup ps. Qui habitat Ma
gnus ille ignatiꝰ auditor discipu
li quez diligebat ihs martir a ip
se. cuius preciosis reliquijs nra ē
ditata pauptas Marīa quidem in
pluribus quas ad eā scripsit epi
stolis xp̄ifera salutat Egregius
plane titulus dignitatis et cōmē
datio honoris immensi.

De sancta brigida require in fine

De purificatione beate vginis.

Purificatio be
ate vginis xl. die post na
tiuitatē dñi facta est Consueuit āt
istud festum tribus nominibus
appellari. s. purificatio ypopanti a
candelaria Purificatio autē dicit
ex eo q̄ xl. die a natiuitate dñi be
ata virgo ad templū venit vt sm
cōsuetudinem legis mundaretur
cū tamen sub illa lege non teneret
ur Precepat em lex leui. xij. q̄ mu
lier q̄ fuscepto semine filiū pepis
set immunda esset septē diebꝰ im
munda. s. a cōsortio hoim a ab in
gressu tēpli Sed opletis septē di
ebus mūda quidē efficiebat quo
ad cōsortiū hoim ꝙ adhuc vsq̄ ad
xxxij. diem quo ad ingressu tem
pli immunda erat Tandem ople
tis xl. diebꝰ xl. die tēplū intrabat
et puerū cum muneribus offere
bat Si vero feminaz peperisset du
plicabant dies. a quo ad consortiū
hoim. a quo ad ingressum templi
Quare āt dñs precepit vt xl. die
puer in templū offerretur tripler
potest esse ratio. Vna vt per hoc
intelligatur. q̄ sicut puer. xl. diei
materiale templū inducitur sic xl.
die a ceptione aīa in corpus tan
q̄ in suum templum infunditur si
cut dicitur in hystoriis scolasticis.
licet phisici dicāt q̄ in. xlvi. diebꝰ
corpus perficiatur. Secunda ra
tio est vt sicut anima corpori qua
dragesimo die infusa ab ipō corpe
maculatur sic. xl. die templum in

gredíens p hostias ab ipsa macu
la amplius expiet. Tertia rō est
vt p hoc dē intelligi q illi in tem
plū celeste mereant ingredi qui
dē precepta cū fide q̄tuor euāge
liorū voluerūt obseruare In pari
entrēvo feminā duplicabantur di
es quo ad templi ingressionē fiē
a duplicant q̄ ad corpis formati
onē Nam sicut corpus masculi m
xl. diebꝰ organizat a pficiat a m. xl
die aia infundit vt sepius: sic cor
pus fcie in lxxx. pficit et. lxxx die
anima inspirat vt sepiꝰ. Quare āt
duplo tardius corpꝰ femine pfici
tur in vtero q̄ corpꝰ virīa ei aia in
fundit. obmissis tacōmbꝰ natu
ralibꝰ triplex rō assignari pt Pri
ma qm̄ xp̄s assumpturus erat car
nē in sexu virili a ideo vt ipm sexū
honoraret a ampliorē sibi grāz fa
ceret. voluit vt puer citꝰ formare
tur. a mē citius mundaret Secū
da vt qm̄ mulier plus peccauit q̄
vir sicut ecclesie ei⁹ ab ecclīs
viri duplicate sunt extrinꝰ in mun
do. sic a duplicari debuerūt interiꝰ
in vtero Tertia vt p hoc detur in
telligi q mulier quodāmodo plꝰ
fatigauit deum q̄ vir ex eo q am
plius deliquit deus em̄ quodam
mō in nīis pauis opibus fatiga
tur Vnd ipse dicit Isa. xliij. Seruí
re me fecisti in iniq̄tatibꝰ tuis Itez
Laborauí fustinēs Beata igit virgo huic legi purificatōnis non te
nebat. q̄ nō peperit fuscepto semi
ne sed mistico spiramine Vñ mo
tīs nec̄ nō erat q̄tuz ad alias mu
lieres. que omnes fuscepto sem̄ ne pariūt Sed ideo addidit vt dic̄
ter. q timuit in matrem dñi blas
phemiaz irrogare Voluit tñ se in
hoc subdere legi p̄pter q̄tuor rōnes
Prima est. vt exemplū humilita
tis daret Vñ dicit ber. Vere beata
virgo nō habet cām nec tibi opꝰ
est purificatione Sed nunq̄d filio
tuo opus erat circūcisione? Esto
inter mulieres tanq̄ vna illaruz.
nā a filiꝰ tuus sic est in medio pue
rorum Hec āt humilitas nō solū
fuit ex pte matris ꝫ etiaz ex pte fi
lij. q̄ similiter in hoc voluit se sb̄de
re legi Nam in natiuitate habuit
se vt paup homo In circūcisione
vt paup a peccatoz homo Sed ho
die vt paup et peccatoz a seruꝰ ho
mo Naz vt pauper in eo q̄ pau
perū oblatione elegit vt peccatoz
in eo q̄ ipē cum matre voluit expi
ari. vt seruꝰ in eo q̄ voluit redimi
Sic etiā postmoduz voluit bapti
zari. nō p̄pter culpā purgandā. ꝫ
p̄pter eius humilitatē maximam
oñdendā. nā omnia remedia otra
pēm̄ originale instituta xp̄s in se
assumē voluit. nō q̄ aliq̄tenus in
digeret. sed vt humilitatem suaz
maximam nobis oñderet. vt illa
remedia pro tpe suo bona fuisse
monstraret. Ruinq̄ emiz remedia
contra ipm originale peccatum p
processum tem poris instituta fūt
Quoꝝ tria scdm q̄ dicit hugo de
sāct victore in lege nature instituta sunt scil; oblationes. decimatio
nes a sacrificioruz immolationes
p que maxime opus nostre re-

ptionis expmebatur Nã modus
ẽdimẽdi expmebat p oblacõem
Ipm pretium p sacrificiuz in quo
erat sanguinis effusio Ipm redẽ
ptum p decimacõnem. qr homo si
gnificatur p decimam dragmam
Primum igitur remediuz fuit ob
latio. Vnde cayn obtulit deo mu
nera de frugibus. abel de gregib9
Secundũ fuit decimatio qđ quidẽ
fuit ante legez Vnde abrahã mel
chisedech sacerdoti decimas obtu
lit Nam secũdum augustinum de
cimabatur qđ curabat. Tertium
fuit sacrificiorũ oblatio Ipsa enĩ
sacrificia sẽm quod dicit Greg.
erant contra origmale pctm quia
tamen exigebatur vt idem dic ad
minus si alter pentum fidelis eẽt.
et aliqñ vterq fideles esse potrãt
Ideo aduenit quartum remediuz
.s. circũcisio que siue pentes infide
les essent siue fideles valebat Sz
quia illud remedium non potrãt
cõuenire nisi solis maribus. nec
ianuam paradisi poterat aperire.
ideo fuit necessit ei baptismus qui ẽ
cõis ombus. a q ianuam paradi
si aperit Primũ igit remediũ xps
assumpsisse videt. qñ dns in tẽplo
a pentibus ẽ oblatus Sẽm ẽme
diũ xps quodãmodo assumpsit.
qñ q dragmta dieb9 a q dragmta
noctib9 ieunauit Quia enĩ nõ hẽ
bat vñ solueret decimas rex saltẽ
deo obtulit decimas diez Terciũ
assumpsit. qñ mr ei9 par turturuz
aut duos pullos columbaz p eo
obtulit vt inde fieret sacrificiuz vel
quãdo in cruce se in sacrificiuz ob
tulit. Quartũ qñ se circũcidi pmi
sit Quintũ qñ a iohe baptista ba
ptisma suscepit Secunda rõ qre vo
luit se sbdere legi ẽ vt nõ videretur
legẽ soluere. s adimplere Nã si in
hoc legez soluisset potuissent se iu
dei excusare a dicere Xm doctrinaz
tuam nõ recepim9 ex eo q dissimi
lis es patribus nostris. nec legis
traditiones obseruas. Triplicat
legi hodie se xpus axgo subiecit
Primo legi purificacõnis in figm
ficationez vtutis vt postq oia bñ
fecerimus dicamus Serui inutiles
sumus Sedo legi redemptionis ad
exemplz humilitatis. Tertio le
gi oblationis ad exemplũ paup
tatis Tertio ratio qre voluit se sbdere legi ẽ vt legem purificationis
terminaret. Sicut enim aduenĩente
luce cessat tenebra a sole aduenĩe
te recedit vmbra. sic a aduenĩente
purificatione vera cessabit purifi
catio tipica. Ibi enĩ aduenit vera
purificatio nostra a xps q actiue
dicitur purificatio ex eo q nos p
fidẽ purificat sẽm qđ dicit in acti
bus apl̃orum Fide purificãs cor
da eorum Actuũ. xv. Hñc est q de
cetero nec patres tenent ad soluti
onẽ nec matres ad purificationẽ
vel tẽpli ingressionẽ nec filii ab il
laz redẽptcõem. Quarta rõ est vt
nos purificãdos instrueret Qñq
ãt mos fit purificatio ab ifamia
licet tres inhibeant fm qsa nos
purgare debem9 .s. iuramento qđ
figmficat pcti abrenũciacõem Aq
q figmficat baptismalẽ ablucõez
Igne. qui designat spũalis gr̃ie

infusionez Testibus q̃ designant
bonoz operuz multitudinẽ Bello
qđ designat tẽptacõem Veniens
ergo beata virgo maria ad tẽplũ
filiũ suum obtulit a eum q̃nq̃ si
dis redemit Notandũ ãt q̃ quedã
primogenita redimebant sicut p̃
mogenita duodecim tribuũ q̃ rẽdi
mebant q̃nq̃ sidis semp in tẽplo
Quedam vero nõ redimebãtur sic
primogenita leuitaz q̃ nũq̃ redi
mebant Sed cum in adultam eta
tem puemiebant semp in templo
domno seruiebãt sicut primoge
nita mundorum animaliũ que ite
rum non redimebantur. sed domi
no offerebantur Quedam cõmuta
bãtur. vt p̃mogenitum asim. qđ
cõmutabatur in ouẽ. cui⁹loco da
bat Quedaz occidebãtur vt p̃mo
genitũ camis Cũ igitur xp̃s fuerit
de tribu iuda. q̃ fuit vna. xi. tribu
um patet q̃ debuit redimi Obtule
rũt etiã p eo domino par turtuz.
aut duos pullos columbarũ Nec
enim erat oblacõ pauperum. sed
agnus oblacõ diuitum Non dicit
pullos turturum. sed pullos colũ
barum quia pulli columbarum
semp mueniuntur Pulli autẽ tur
turum non semp. turtures tamẽ
semp mueniuntur Nec dixit par
columbarũ sicut par turtuz q̃ co
lumba est auis libidinosa. a ideo
in sacrificio suo deꝰ noluit hãc of
ferri Turtur autez ẽ auis pudica.
Sed nonne paulo añ tetaxꝫgo a
magis multa pondera auri recepe
rat. Videt ꝺ q̃ bene potuit eme
tere vnũ agnũ Sz dicendum q̃ sine
dubio scõm bernardũ. magi ma
gna auri põdera obtulerũt q̃ nõ ẽ
verisimile q̃ tales ẽges tali puero
obtulissent vilia munera. sed tñ be
ata vgo vt aliqbus placet. illud si
bi nõ retinuit sed statiz paupib⁹
erogauit Vel forte pegrinationi
in egiptuz p septẽnium imminẽti
puide reseruauit Vel forte non in
magni q̃titate magi talia obtule
rũt cũ hec in misticam significatio
nem offerrent Domit ãt expositor
tres oblacões de dño factas Pri
ma facta est de ipõ a pentibus. Se
cũda p ipso de auib⁹. Tertiã fecit
ipse in cruce p hominibus Prima
oñdit eius humilitatez. q̃ dñs le
gis se legi subiecit Secũda paup
tatẽ. q̃ pauperũ oblationẽ elegit
Tertia caritatẽ q̃ se p pectatoribꝰ
trdidit Propetates turturis his
versibus continentur. Alta petit
turtur cantãdo gemit. vemẽs ver.
Nunciat a caste viuit solusq̃ mo
ratur Pullos nocte fouet. mortici
nuzq̃ fugit Proprietates vero co
lumbe his vsibus notantur. Gra
na legit volitat sociata. cadauera
vitat. Felle caret plangit socium
q̃ p oscula tangit Petra dat hu
ic nidum fugit hostem in flumine
vifuz. Rostro non ledit. geminos
pullos bene nutrit ¶ Dicitur se
cundo hoc festuz ypopanti. quod
idem est quod presentatio. ex eo
q̃ christus in templo est hodie p̃
sentatus. Vel ypopanti idem est
quod obuiatio quia iustus syme
on et anna domino obuiauerunt
cum offerretur in templũ. Et dicit

ab ypos qs est ire. a anti qs ē cō
tra. Tūc aūt accepit eum Symeō
in vlnas suas. Et notandū q tri
plex obumbratiō. siue exmanitio
B de saluatoē nr̄o facta ē. Prima
est exmanitio veritatis Ille enī q
est veritas q oēm hoiem p seipsū
qui est via. in seip̄m q est vita du
cat. hodie ab alijs se duci permisit
Cū inducerent mat̄ puer ihmaē.
Secda ē exmanitio homitatis qm̄ il
le q solus sanctus. a bonus ē. tan
ḡ immūdus voluit cū matre expi
ari. Tertia ē exmanitio maiesta
tis. qm̄ ille q est portās omnia ver
boꝝ tuitis siue hodie in vlnis semis
recipi a portari se pmisit q tamen
portabat portantē se fm illud. He
ner puer portabat. puer aūt senē
regebat Tūc autē Symeō benedi
xit ei dicens Nūc dimittis seruum
tuū dñe fm verbū tuū in pace aē.
Et appellat eū Symeon trib9 nomi
nibus. s. saluatare. lumē a gloriam
plebis israhel Ratio aūt huius tri
plicis nois p̄t quadruplicit̄ sumi
Primo penes nr̄am iustificatiōem
vt dicat̄ saluatā remitt̄endo culpā
qr iesus interp̄tat̄ saluatare ex eo
q saluū facit populū suū a pctis
eoꝝ Lumen dando grām. Gloria
plebis dando gloriaz Secdo penes
nr̄am regeneratiōem Nā p̄mo pu
er exorciz at̄ a baptizat̄ a sic a pec
cato mundat̄ quo ad p̄mum Se
cundo candela accensa ei dat̄. quo
ad secunduz. Tertio ad altare of
fertur quo ad tertium Tertio pe
nes hodiernā p̄cessionē. Nā p̄mo
candele benedicunt̄ a exorcizantur
Secdo accendunt̄ a in manib9 fideli
um dant̄. Tertiō ecclesiam cū can
ticis ingrediuntur Quarto penes
triplicem huius festi denominati
onem Nam dicit̄ purificatio quo
ad purgatiōem culpe p hoc quod
dicit̄ saluatare dicit̄ candelaria quo
ad illuminationez gratie p h° qs
dicitur lumen dicitur a ypopanti
quo ad collationē glorie p h° qs
dicitur gloria plebis israhel Tūc
enim occurremus obuiam cristo
in aera Vel potest dici quia xp̄us
in hoc cantico laudatur vt pax vt
salus vt lux vt gloria. Pax est. qr
mediator Salus quia redemptor
Lux quia doctor Gloria quia p̄mi
ator dicitur a tertiō hoc festum cā
delaria ex eo q candele accense in
manibus portantur Quare autem
ecclesia hoc ordinauerit vt scilicet
in hac die candele accense portēn
tur in manibus. possunt assignari
quatuor rōnes Primo ppter ēmo
uendam erroneam cōsuetudinez
Romanī enī olim in Kls februa
rij ad honorē februe matris mar
tis qui erat deus belli. vbez de q̄n
to in quintum a nnū cum cereis a
facibus tota nocte lustrabant vt
filius suus eis victoriam de inimi
cis cōcederet cui9 matrez tam solē
niter honorarent Et illud spatiuz
dicebat lustrū. Romani etiā in fe
bruario sacrificabāt februo idē
plutoni a ceteris diis infernalib9
et hoc p animabus añcessoꝝ suo
rum Vt ergo ppiarentur eorum
id̄o eis hostias solēnes offerebāt
a tota nocte eorum laudibus mis

stentes cū cereis a accensis facib⁹ vigilabant Mulieres etiā roma noz vt ait Innocenti⁹ papa. his dieb⁹ festū luminariū exercebāt. q3 a quibus dā fabulis poetarū origine traxerat Aiūt etenī q pro serpina fuit adō spectosa q pluto deus infernalis eā cupisces ipsā rapuit a deam eam fecit Parentes autē sui eam per silvas a nemora cum facibus et luminaribus mlt⁹ tempe quesierunt Et istud mulieres romanoz reputantes cum facib⁹ et luminarib⁹ circuibāt Et qm difficile est consueta relinquere xpiani de genti b⁹ ad fidē conversi difficile poterant relinquere hmōdi consuetudinem paganoū Ido q3 sergius papa hanc consuetudinem in melius commutauit vt.s. xpiani ad honorem sancte matris dm omni āno in hac die totū mūdum cum accensis a bñdictis cereis illustrarent. vt solēnitas quidē staret. sed alia intentione fieret Secundo ppter offendam vginis purificata m. possent credere ipam purificatōne indiguisse Vt ergo offendatur q tō fuit purissima et splendida. ido ordinauit eccā vt luminosos cereos baiulem⁹. acsi ipō facto dicat ecclesia. Virgo tota pulchra es tota splendes Vere em purificatione nō indigebat q a ñ fuscepto semine cōceperat a in matris vtero pfectissime mūdata ac sanctificata erat Adeo aūt fuit in matris vtero a in aduentu spūssci sanctificata a mūdata. q nō solū aliquod inclinatiuū ad pctm in ea penitus nō remansit. ꝫ etiā virtus eius sanctitatis vsq ad alios extendebat a transfundebat ita q in alijs omnes motꝰ carnalis cōcupiscētie extinguebat. Vñ dicit iudei q cū maria pulcerrima fuit a nullo tamē vnq potuit concupisci Et ratio est. quia virtus sue castitatis cunctos aspicientes penetrabat a omnem in eis concupiscentiam expellebat Vnde compatur cedro. quia sicut cedrus serpentes suo odore interficit. ita a eius sanctificatio in alijs rabiabat. a oēs motus in carne. id est serpētes occidebat Comparatur etiam mirre quia sicut mirra intrificit vermes sic eius sanctitas concupiscentias carnales. Ideo et hanc prerogatiuam habuit pre ceteris sanctificatis in vtero a virginibus quia earum sanctitas a castitas in alios non transfundebatur nec carnales motus in alijs extinguebat. Virtus autem castitatis marie vginis etiaz impudicorum corda medullitus penetrabat et ea quo ad seipsam protinus casta reddebat. ¶ Tertio ordinauit ecclesia vt hac die deportarentur candele accense in manibus propter representandum hodiernam processionem. Nam Maria et Joseph et symeon et Anna hodie venerabilem processionem fecerunt a puerum Jesum in templum presentauerunt Sic et nos processionē facimus a cereum accensum p quez

significat ibus in manibus baiulamus usq; in eccām deferimus. Tria namq; sunt in cereo. s. cera licnus a ignis. a p hec tria significātur illa tria que fuerūt in xpō. Naz cera significat carnē xpi que nata est de vgine sine corruptione carnis. sicut apes ceram gignūt sine alterutrū ommixtione. Licn⁹ in cera latens significat aiam candidissimā in carne latentē. Ignis vo siue lumē significat diuinitatez. qe deꝰ noster ignis cōsumens ē. Vnde q̄dam de cera. lumine a licno sic dic̄ v. Hāc in honore pie cādelam porto marie. Accipe p ceram carnē de virgine veracē. Per licnū aiaz mundam sub carne latentē. Per lumē numē maiestatis q̄ eacumē. Quarto ppter nrām instructionē. In hoc āt instruimur q̄ si volum⁹ esse añ deuz purificati a mundi tria in nobis habere debemus. s. fidem veraz actionem bonā a intentionē rectā. Naz candela in manu accensa est fides cuz opatione bona. a sic candela absq; lumine dī esse mortua et lumen p se sine cādela nō lucet sed mortuū esse videt̄ sic opacō sine fide. et fides sine bono ope mortua ee dicit̄. Licn⁹ autez in cera occultatus. ē intētio recta. Vñ Greg. Sic sit opus in publico vt tñ intētio maneat i occulto. nec foris aliquid oñdatur q̄ menti interius esse non osonū potuit indicari.

Quedā matrona nobilis in btāz vgine maximā deuotionē hēbat hec quandā capellā iuxta domuz suā ostruxerat a ppriū capellanuz hūs omni die missam de beata vgine audire volebat. Appropinq̄nte āt festo purificacōis btē marie virginis sacerdos ob suū negocium longius secessit. a dña illa die missaz habere nō potuit. velut alibi legitur omnia que habere poterat etiaz vestimenta sua pro bono te beate vginis dabat. Vnde cum damidem dedisset. a ad ecclesiam ire nō posset. sine missa illaz ea die mané oportebat de quo cum plurimum doleret et ecclesiam ppriaz seu cameram intraret a ante altare beate marie virginis se prostraut. Tunc subito in excessum mētis facta videbatur sibi se in q̄daz ecclesia pulcerrima a spectosa collocatam esse. a ī spiciens vidit turbam maximā virginū in eccleiā venientē quas quedam vgo pulcerrima diademate coronata. vestitu decenti a virginum comitiua laudabili precibat. Cunq; omnes p ordinem cōsedissent. ecce turba alia iuuenū venit qui a ipsi iuxta ordinem osederūt. Et ecce quidam maximū cereoruz fascem deferens cereum p̄mo virgini q̄ ceteros añ ibat dedit. et postea illis aliis virginib⁹ a iuuenib⁹ tribuit. Deinq; ad illam matronaz venit a cereum ei obtulit. quē ipa libenē accepit. Tunc p cho ū. m respiciens vidit duos ceroferarios satiz subdyaconum a sacerdotez sacris indutos vestibus ad altare procedētes tā q̄ ipsi missaruz solemnia celebrare volentes. Videbatur autem sibi q̄ acoliti essent laurentius et ym

centus dyaconꝰ a subdiaconus duo angeli. sacerdos ãt xp̃us Facta ãt ꝓfessione duo pulcerrimi iuuenes in me dũ chori ierũt. a officium misse altavocea deuotissime ꝓcepũt a ceteri q̃ in choro erant ꝓsequebanꝫ Cũ ãt ad oblationẽ ventũ fuisset. regina vgmũ a alie virgines cũ alijs q̃ erant in choro cereos suos sacerdoti vt moris est flexis gembꝰ obtulerũt Cũ aũt sacerdos illam matronã expectaret vt sibi cereum suuz offerret. a illa ire nollet. misit ad eaz regina vgi nũ p nunciuz ꝙ rusticitatem faceret. ꝙ sacerdotem tãdiu faceret expectare. Illa ãt vidit ꝙ sacerdos in missa sua ꝓcederet. ꝙ cereuz suũ sibi nõ offerret Tũc iterz regina alium nunciu m misit. cui similiꝫ illa respondit ꝙ cereũ sibi datum pẽtus nulli daret. ꝓ illum ex deuocõcio ꝓcepit dicens. Vade a iterz eã vogavt cereũ offerat. finaliter. ipz de mambꝰ eius violenter auferãs Cũq nunciꝰ iuisset a illa vogante audire recusaret. dixit se im mãdatis habere vt ipm ab ea violenter auferret Tũc ille cũ magna violentia cereũ cepit. a ipm auferre conabaꝫ. Illa ãt fortiꝰ tenebat a seviriliter defendebat Cumq lõga fieret altri catio a cereus hmcinde violentiꝰ traheretꝫ subito fractus est cereꝰ et medietas in manu nũ eiꝰ a alia medietas in manu ipsiꝰ dñe remãsit. Ad hãc igiꝫ vehemẽtẽ fractõem illa subito ad se redijt a se iuxta altare vbi se posuerat in

uenies cereũ fractuz in manũ sua repperit de quo valde admirans immensas grãs beatevgim reddidit. q̃ eã fine missa illa die ymanẽ non ꝓmisit ꝓ tali officio interesse fecit Illa ãt cereũ diligẽter reposuit a ꝓ maximis rẽliquijs reseruauit Dz a oẽs vt dicꝰ qui tũc tangebanꝫ de eo a q̃cunq detinebanꝫ infirmitate ꝓtinꝰ liberabanꝫ. ¶ Quedam alia matrona dũ esset et grauida. q̃dam nocte in somnis vidit se portare q̃dam vexillũ qd̃ colore sãguineo erat tinctũ. Cui gilans ãt cõtinuo sensũ amisit Cua dyabolꝰ adludificabat vt videretꝫ sibi ꝙ xp̃i fidẽ qua hactenꝰ habuerat. mtre mamillas haberet a imde cõtinuo exiret Que cũ nullatenꝰ curari posset. in quadã eccã bte marie virginis i festo purificationis ꝓnocta uita a mtegrã sanitatẽ recepit.

¶ De nomine.

Blasius dicitur quasi blandꝰ. vel ꝓ blasiꝰ quasi relatiꝰ a bela qd̃ ẽ habitus et spꝰ a puulus fuit em̃ blandꝰ p dulcedinẽ sermonũ humilis ꝓ habitũ habitus ꝓ habitũ virtutuz puulus ꝓ humilitatẽ moz.

¶ De sancto blasio.

Blasius cũ omni mansuetudine a sãctate pollet xp̃iai eũ in sebastea ciuitate capadocie in epz elegerẽt. Qui ep̃a tu susceptu ob diocletiani ꝓsecutõnẽ spelunca petijt. a ibi bremitica duxit vitã Cui aues pabulũ afferre

bant a fere ab eū vna nimīc̄ oflue
bant Et dū illis imponeret manū
et bñdiceret eas, nō recedebāt ab
eo. Demq; si que infirmabantur,
ad eū cōtinuo veniebāt a sanitatē
ad integr reportabāt. Preses igi
tur illius regionis, agricolar noie,
dū militēs suos advenandū misis
set a illi in vanū alibi laborātes a
casu ad antr sancti blasij puenis
sent. magnā ibidē bestiar mltitu
dinē aīaliū ipm astantium reperer̄t
Quas dum nullatenus capere pos
sent. attomiti suo dño hec nuncia
uer̄unt Qui statī militēs plures mi
sit et vt ipm cū omnibus xp̄ianis
ad se adducerent p̄cepit In ipsa
aut̄ nocte ter ei xp̄us apparuit di
cēs Surge a offer in sacrificiū Ec
ce ār aduenīunt milites dicentes
Egredere vocat te p̄ses. Quibus ñ
dit blasi? Bñ venīstis filij Nūc vi
deo q dēus nō ē oblitus mei Per
gēs vo cū eis nunq̄ a p̄dicatione
cessauit. a corā eis miracula mul
ta fecit. Tūc mulier quedā filiū
suū morientē in cuius gutture os
piscis transuersum erat ad pedes
eius attulit. a vt sanaret̄ eū lacri
mis postulauit Sanct? vo blasi?
sup ipm manum imponēs orauit
vt puer ille ac oēs q in eius noie
aliq̄d peterent sanitatis bñficium
obtinerēt a statī sanatus ē. Mlta
talia a istis similia dñs p seruum
suum blasiū operari dignatus ē. qui
quotidie in sanctis suis hucusq;
gloriosus ē. Mulier q̄dam pau
per aula vnū solūmodo porcū hñs
quem tñ violenter sup? rapuerat
sanctū blasiū rep̄cabat̄ vt sibi rō
di faceret porci sui Qui subridens
dixit Mulier noli cōtristari. red̄e
tur tibi porcus tu? Et otinuo sup?
venit a porcum vidue reddidit In
gredies vo ciuitatē iussu princi
pis carceri mācipatur vt delibera
cōne maturiori cum tribunis suis
et militibus facta, in crastinū q̄d
cum eo facturus esset coram eun
dis maturius pnūciaret Alio vo
die iussit preses ipm sibi p̄sentari
Quē vidēs nō minacib? terrebat v
verūz a gressibus. ꝫ blandis ser
monibus salutauit dicens Gaude
blasi amice dei. et eum ad sacri
ficandū impellere arbitrabat Cui
btus blasi? ñdit Gaude a tu opti
me p̄ses. ꝫ ne dicas eos deos ꝫ de
mones. quia eterno ign cum his
qui eos adorant tradent̄ Iratus p̄
ses eum fustib? cedi iussit a in car
cerē reduci fecit Cui b lasius In
sensate spas p penas tuas dei mei
a me auferre amicē q ipm in me
habeo corroboratorem. Audiens
hec vidua illa que porcum recupe
rauerat porcum illum occidit a ca
put cum pedibus candelaq pane
ad sanctū blasium deportauit. Ille
grās agens comedit sibi q dixit.
Singulis annis in ecclesia nom
inis mei candelam offeras a tibi a
cuicunq qui hoc fecerit bene erit.
Quod semp egit a sibi prospeitas
multa fuit Post hec cum eaz edu
cum preses a carcere ad deos in
dimare non posset. iussit eum in li
gno suspendi. a carnes eius ferreis
pectinibus lacerari. a sic ita in car

operarius qui bene incipit & bene
perficit. & conducente se benedictō
nem meretur pro completo opere
et mercedem accipit pro labore &
gaudium possidet pro mercede. Tūc
preses iussit eas deponi & in cami
num mitti. Que diuinitus igne ex
tincto exierunt illese. Quibus pre
ses Jam nunc magicam artem di
mittite & deos nostros adorate.
Que rīspondерunt Perfice quod ce
pisti. quia iam ad rēgnum celeste
vocate fumus. Tunc ille data sen
tentia eas decollari mādauit Que
dum decollari deberent, flexis gem
bus adorauerunt dicentes Deus
qui nos a tenebris vocasti & in hāc
lucem dulcissimam adduxisti. qui
nos sacrificium tuum fecisti. ani
mas nostras suscipe. et ad vitam
eternam facias peruenire & sic tēū
catis capitibus ad dominum mi
grauerunt Post hec iussit preses
sibi blasium presentari et dixit ei
Vel nunc adora deos vel non Cui
blasius. Impie non timeo minas
tuas. age vt vis. Corpus enim me
um penitus tibi trado Tunc iussit
eum mitti in stagnum Ipse vero
aquam signauit et mox sicut ari
da fixa permansit dixit q. Si veri
dij vestri sunt ostendant virtutē
eorum et ingredimini huc. Ingres
sique stagnum sexagintaquinqui
ri continuo sunt submersi Ange
lus autem dominī descendens dixit
ei. Egredere blasi. et coronam tibi
a deo patam suscipe Cumq; exisset
dixit ad eū pses Pino decreuisti nō
adorare deos. Aut sine vltriori ali

cerem reportari Septē igit mulieres
eius sequentes guttas sanguinis
eius colligebāt Que mox tenēt. &
ad deos sacrificiū opellunt Que
dixerūt Si vis vt deos tuos adorem?
ei reuerentia mitte eos ad stagnū
vt ibi facieb? ablutis mūdis ad
orare possim? Letus pses efficit &
citi? qd dixerāt adimplet Ille vo
deos arripuerūt. & eos in stagnū me
dium pie cerūt dicētes Si dij sūt vide
bim?. qd pses audiens & ira in
flamēs. & seipm penitens dixit mi
nistris Cur non tenuistis deos ve
stros vt nō mitterentur in pfundū
lacus. Qui dixerūt Dolose tecū lo
cute sūt mulieres & eos in stagnū
pie cerūt Cui mulieres Deus ve rus
dolos nō patit. ꝙ etsi dij fuissent
presciuissent vtiq; qd eis facere vo
lebam? Et irat? pses iussit plum
bū liquefactū & pectines ferreos. &
septē loicas igne candētes ex vna
parte parari. & ex alia septē camisi
as lineas afferri Quo dicēte vt ex
his qd mallēt eligerent. vna illa
rū duos puulos filios hīns auda
cter cucurrit & lineas camisias ar
ripiēs in caminū se pie cat Queri
vo matri dixerūt Nō nos mē dulcis
sima post te relinqs. sed sic nos re
plesti dulcedie lactis. sic nos rēple
dulcedine regni celestis Tūc pses
iussit eas suspendi & carnes earū
pectinib? ferreis laniari Ruat car
nes vt mix albissime erant. & p san
gie lac effluebat. Cū āt supplicia
multe ferrent āgelus dī ad eas
venit. & eas viriliter cōfortauit di
cens Nolite timere. Ronus enim

qua dilatione dijs sacrifica vt vi
uas aut snia capitali mox te affici
az qđ vis e duob⁹ eligę Cui blasi
us Cognoscę miser qr xpi seruus
sũ nec dęmones adoro Et stati ius
si t eũ decollari Jpe autẽ orauit ad
dñz vt quicũq; p infirmitate gut
turis vel alia qcũq; infirmitate ei⁹
pa troci nia postulaẽt. exaudiri cõ
tinuo meretur Et ecce vox de cęlis
ad deum venit dicęs qr sic fieret vt
orauit Sic q; cum duobus pueru
lis decollatus est. Floruit circa an
nos domini. cclxxxvij.

De nomine.

Gatha dicit
ab agios qđ est sanctus
et theos qđ est de⁹ quasi sãcta dei
Tria em sunt sicut dicit crisi. que
sanctuz faciũt que quidem pfecte
fuerũt i Agatha. s. cordis mũdicia
spiritus sancti pñtia. a bonorum
operũ affluentia Vel dicit ab a qđ
est sine. a geos terra. a theos de⁹
quasi dea sine tra a sine amore ter
renorum Vel ab aga quod est lo
quens a thau cõsummacõ. q. con
summate a pfecte loquens qđ pa
tet in suis misis Vel ab agath qđ
est seruitus. a thaos supior quasi
seruitus supior Et hoc pter illđ
qđ dixit Summa ingenuitas ista
est in qua xpi seruitus probatur
Vel ab aga quod est solennis a
thau consummatio quasi solen
niter consummata id est sepulta
Quod patet in ãgelis de cęlo a dõ
missis qui eam sepelierunt.

De sancta agatha virgine

Gatha ũgo i
genua mente a corpe pulcerrima
in vrbe Cathanẽsiũ deuz sep imm
oni sanditate colebat Quintian⁹
autẽ cõsularis sicilie cũ esset igno
bilis libidinosus. auarus. a ydol
dedicus. beatã agathã oppęndere
nitebat vt qr eãt ignobil⁹ oppręl
dere nobilez conabaẽ. qr libidino
sus. ei⁹ pulcritudine frueret. quia
auarus eius diuitias rapet. quia
p dolatrẽ. dijs etiã faceret immola
re Fecit q; eam ad se adduci Que
cũ adducta esset a eius immobile
ppositũ cognouisset tradidit eaz
cuidam meretrici noie affrodisie.
et nouez filiab⁹ eius eiusdẽ turpi
tudinis vt p. xxx. dies sua deren tẽ
gimi cõsentire cõsulari. a eius ani
mum immutarent. et mõ pmittẽ
do leta. mõ terrendo p aspera spẽa
bant eã a bono ppositu reuocare.
Qub⁹ beata agatha dixit Mens
mea sup petram solidata est. a in
xpo fũdata Verba vestra veti flũt
pmissiones vestre pluuie sunt ter
rores vestri flumina sunt. q; quaz
tumuis impugnent. tamẽ funda
mentũ domus mee cadere nõ vale
bit Hec autẽ dicens flebat quoti
die a orabat fitiẽs ad martirij glo
riam puenire. Videns ergo affro
disia ipsam immobilẽ pmanere.
dixit quintiano. Facili⁹ pñt mol
liri saxa. a ferrum in plũbi mollicie
conuerti q; ab mentione xpiana
mens istius puelle reuocari Tũc
quintianus fecit eam ad se addu

et ait illi. Cuius condicionis es
Cui illa Non solum ingenua sed a
spectabilius genere vt omnis pente
la mea testatur. Cui quintian⁹ Si i
genua es. Cur moribus seruilem
personam te habere ostendis. Illa
respondit Quia ancilla christi fuz
ideo me seruilem exhibeo personā
Quintianus dixit. Si te ingenuam
dicis. quomō ancillam te esse asseris
Illa respondit Summa ingenuitas
est in qua christi seruitus ꝓbatur
Quintian⁹ dixit. Elige q8 volue
ris. aut .ſ. sacrificare dijs. aut diuer
sa supplicia fustinere. Cui agatha
Sit talis vxor tua qualis fuit ven⁹
dea tua. et tu talis sis qualis extitit
deus tuus inpiter. Tunc quintian⁹
iussit eam alapis cedi. dicens In
iuriam iudicis. noli temerario ore
garrire Agatha respondit. Miror
te virum prudentem ad tantaz stul
ciam deuolutū vt illos dicas deos
tuos esse. quoruz vitā non cupias
tuam coniugem vel te imitari vt di
ces tibi iniuriaz fieri si eorū vinas
exemplo. Nam si toni dij tui sint
bonuz tibi optaui. Si aute execra
ris eorum consortia mecum setis
Quintianus dixit. Quid michi ver
borū superflu⁹ curſus. Aut sacrifi
ca dijs aut varijs supplicijs te faci
am interire Agatha respondit. Si fe
ras mihi ꝓmittas. audito christi
nomine mansuescunt Si ignez ad
hibeas. de celo mihi rorem sabuſi
cij angeli ministrabunt Si plagas
vel tormenta ingeras. habeo spiri
tum sanctū p quem despicio vincer
la. Tunc iussit eam trahi ad carcere

quia voce eum publica confundebat
Ad que letissime et glorians ibat
et quasi ad epulas iuitata agone
suum domino commendabat Sequē
ti die dixit ei quintianus. Abnega
christum et adora deos. Que cum
venueret. iussit eam in eculeum sus
pendi et torqueri. dixitq agatha
ego in his penis delector. sic q tonū
nūcium audit. aut quiuidet quem
diu desiderauit aut qui multos the
sauros inuenit. Non potest triticū
in hordeum poni. nisi theca ei⁹ fuerit
fortiter conculcata et in paleas re da
cta. Sic anima mea in trae non po
test in paradisum cū palma marti
rij nisi diligenter feceris corp⁹ me
um a carnificib⁹ attrectari Tūc ira
tus Quintian⁹ iussit eius mamillā
torqueri et tortam diutissime iussit
abscidi Cui agatha impie. crudel
et dire tiranne. non es cōfusus am
putare in femina quod ipse in ma
tre fuisti Ego habeo mamillas in
tegras in tus in anima mea ex qui
bus nutrio omnes sens⁹ meos qs
ab infantia dño consecraui. Tunc
iussit eam in carcere recipi prohi
bes ingressuz medicorū. et panem
vel aquā ab aliquo ministrari sibi
Et ecce circa mediā noctem venit q
dā senex quem antecedebat puer
lucis portitor, diuersa secum ferens
medicamēta et dixit ei Licet confu
laris insan⁹ te tormētis afflixerit
tu eum tuis responsis amplius af
flixisti Et licet vbera torserit ipsius
tūm vbertas in amaritudinem conuer
tetur. Et qm ibi eram quando hec
patiebaris. vidi quia mamilla tua

potest curam salutis suscipere Cui agatha Medicinā carnalez corpori meo nūq̄ exhibui Et turpe ē vt qs taz diu seruauí nūc pdrā dixit ei senex Filia ego xp̄ianus sū ne verecunderis Cui agatha Et vnde vē cundari possuz cū tu fis senex a grā deu? Ego vero ita crudeliter sū lacerata q̄ nemo de me posset capē voluptatem. Sed ago tibi grās dñe pat. q̄ sollicitudinē tuā mihi ipendere dignat? es Cui ille Quare non pmittis vt curē te. Agatha Respōdit Quia habeo dominum ihesum christum qui verbo curat omnia a sermone restaurat vniuersa. Dic si vult potest otinuo me curare. Et subridens senex dixit. Et ego aplūs eius sū a ipse me misit ad te. a ī nomine eius sciaas te esse sanatam Et continuo petrus apostolus dispauita procidens tacta agatha inuenit sevndiq̄ sanatam a mamillaz suo pectori restituta. Cuz ergo ex immenso luie custodes territi aufugissent a apertum carcerē reliquisset rogauit eā quidā vt abirz. Absit inquit vt fugiam a coronam patientie perdam et custodes meos tribulationibus tradam quia tormentis impiis tiranni crudelis nō cedam. sed potius voluntarie proponso meo me ingeram Ob cuius amorem non solum terrena desertam sed potius plagis vt cermitis vltro me cruciandam exponā P? quatuor dies dixit ei Quintianus vt deos adoraret ne grauiora supplicia sustineret Cui agatha Verba tua sunt fatua a vana aere a mala culantia a iniqua Miser sine sensu a intellectu Quō vis vt lapides adorem deū celi qui me creauit dimittam Quintian? dixit. a qs est qui te sanauit. Cui agatha. Ihesus christus filius dei. Quintian? dixit Iterum tu christum audes nominare quē ego nolo audire Agatha dixit Quamdiu vixero. christū cordea labijs inuocabo Quintian? dixit. videbo si xp̄s te curabit a iussit testas fractas spgia sub testas carbones ignitos imittia ipsam sup ipis nudo corpe volutari Qs cū fieret ecce terremot? mim? fact? est q̄ totā ciuitatē ita concussit vt ps corruēs duos cōsiliarios quintiani oppīme tet et omis popul? ad eum cōcurrerz clamans q̄ xp̄ē iustum agathe cruciatū talia patrantur Tūc quintian? ex vna pte terremotū. ex alia seditionem populi metuens ipsaz iterum in carcerem recipi iussit vbi sic orauit dicēs Domine ihesu christe qui me creastia ab infantia custodisti qui corp? meuz a pollucōne seruastia a me amorē seculi abstuliste. a q̄ tormenta me vincere fecisti a in eis virtutez patientie ebuisti. accipe spiritū meum a iube me ad tuam misericordiam peruenire Hec cū orasset. cuz igentiuoce spm̄ tradidit circa annuz domini. cclix sub decio imperatore Cum autem fideles corpus eius cum aromatibus condirent a in sarcofago collocarent quidam iuuenis sericis indutus cū plus q̄ centum viris pulcherrimis et ornatis et albis indutis q̄ nunquam in illis partibus

De sancta wrothea a de sancta appoloma require in fine.

de nomine

Vedastus qua

si veros dans est⁹ qz vẽ dit sibi est⁹ afflictõis et pemẽtie Vel dicitur ꝗsi ve distãs. qve etr nũ ab eo distat ſnã damnati sẽper dicẽt ve. ſ. qz dẽũ offendi. ve qz dya bolo ꝺsensi. ve quia nat⁹ fui. ve ꝗa mori nõ valeo. ve q tam male tor queor ve q nunq̃ liberabor.

de sancto vedasto

Vedastus a be

ato Remigio ĩ traiectensẽ ep̃m ordĩmat⁹ fuit Qui cũ ad portã ciuitatis venisſz a ibi duos pauperes vnũ cecũ a aliũ claudũ petẽtes ele mosinã inuenisſz dixit eis. Aurũ a argẽtũ nõ ẽ mi qd̃ ego hẽo vob ꝺo. a ſcã oĩo ne vtroſq̃ sanauit. Cũ aũt ĩ quadam ecclesia derelicta vepri bus opta lupus habitaret eidez p̃ cepit vt inde fugẽt. nec vltra illuc redire auderet. Quod a factum est demũq̃ cum verbo et opere multos cõuertisſet. xl. anno sui ep̃atus vi dit columnam igneam. a celoſq̃ ĩ domũ suã descẽdentez. qui finez ius um adesse cõsideras post modicũ ĩ pace quieuit. circa ãnuz dñi ꝗn gẽtesimũ ꝗnquagesimũ. Cum aũt corp⁹ eius transferretur andoma rus p̃sẽmo tec⁹ dolens q corp⁹ san cti vedastividere non poterat. mox lumen recepit. Sed postmoduz ab votũ suũ lumen iterum amisit.

De nomine.

visi fuerãt ad corp⁹ ei⁹ veĩt a tabu lã marmoreã ad caput ei⁹ ponens ab oul'oim statũ disparuit ſãt ãt ĩ p̃dcã tabula scriptũ Mẽtez scãm ſpõtaneã hõrez do a patrie libeã cõ nẽ qđ sic ĩtelligiẽ Mentez sãctam habuit. ſpõtaneã se obtulit. hono rez deo dedit a patrie liberacõez fec & hoc miraculo diuulgato. etiam gẽtiles a ũdei sepulchruz ei⁹ plurĩ mũ venerari cepeũt. Qui ntian⁹ ãt dũ ad ei⁹ iuestigãdas diuitias per gẽret duo equi ĩmẽ se fremitũ dan tes calcesq̃ iacientes vn⁹ eũ morsu appetijt alẽ calce p cussuz ĩ flumẽ p̃cipit. ita q corp⁹ ei⁹ nunq̃ potuit inueniri. Reuoluto ãno circa diem natal' ei⁹ mons q̃dam maxim⁹ iux ta ciuitatez ruptus eructauit mẽdiũ q quasi torrẽs de mõte descẽdens a saxa trãsq̃ liquefaciẽs adverẽ ci magno ipetu vemebat. Tunc pa ganoũ mltitudo de mõte descẽdit a ad sepulcz ei⁹ fugiẽs velũ vnde coptum erat sepulcrũ arripuit a ĩp̃m statuit otra ignẽ. Staticq̃ ĩ die natalis ip̃i⁹ vgimis ignis stetit a vl travllatem⁹ ñ processit. De hac vir gine sic dicẽ ambrosi⁹ ĩ p̃fatõne. O felix a mdita vgo que meruit dñi p laude fidelis martirij sanguinez clarificare suũ O illustris et gl'osa gemino illustrata decore q mẽ toc mẽta aspea cũctis p̃lata miraculis a mistico pollẽs suffragio. apti me tuit visitatõe curari Sic nuptã cri sto fulsce peũt et hera Sic humãdi artus gl'oso fulgẽt obsequio. vbi ã gelorũ chorus sanctitatem mentis et patrie indicat liberacõ nem

Hamand⁹ quasi amabilis dr̄. habuit ei ī se tria q̄ fecūt hoiez esse amabilez Primū ē societas grata. puer. xi. Vir amabilis ad societatē ac̄. Secūdū ē ouersacōnis honestas Et sic dr̄ de hester. ij. q⁹ oim oculo amabilis videbat ac̄. Tertiū ē virtuositas p̄bitatis ij. Paralipo. ij. saul a Jonathas amabiles a decori.

De sācto amando.

Hāmus ex nobilibus parētib⁹ oriūd⁹ cum ad monasteriū ābulaz quēdam maximū p̄pētē iuenit Quē statim vtute crucis a oratōe ab foueā nūq̄ide exituz redire cogit. Veniēs aūt ad sepulcrū sc̄i martini annis q̄ndecī ibi mānsit. alicio idut⁹ a aq̄ a pane ordeaceo sustētat⁹ Post h⁹ dū romā iuisset a ī eccl̄ā ī oratōe pnoctaret. custos eccl̄e ipm irreuerenter foras eiecit q̄ dū ad admonitōez sc̄i petri q̄ sibi añ fores eccl̄e dormēti appuit ad gallias uiss; a ibi regē dagobertuz p̄ suis crimīb⁹ increpaz irat⁹ rex eum de suo regno eiecit demq̄ cū rex filiū non haberet a oratōne facta ad dñm filiū habuisset cogitare cepit a quo ifāteż suū faceret baptisari. venitq̄ ī mentē ei⁹ vt ab amando euz faceret baptisari. Quesito igitur amando et ad regez adducto. rex ad pedes ei⁹ prostrauit. rogauitq̄ vt sibi indulgerz. a filiū suū quē sibi dñs dederat baptisaret Ille vero p̄mam peticōnem benigne nō recepit. sed secularibus negocijs implicari metuens sedaz renuit a abscessit Tāde vid⁹ p̄cib⁹ amād⁹. ānuit voto regis. quē cū baptisaret tacētib⁹ cunctis ifāns rūpit amen Post hoc rex ipm in tra iectēsez ep̄m sublimari fec̄ vbi ei a pleriscq̄ vbū p̄dicacōis otemnidere ret invascomā iuit Vbi cū q̄dā ioculator vbis ei⁹ irrideret a demōe arripit Tūc p̄ncips dentib⁹ se discerpēs q̄ vivo dei inuriaz fecerit ofitetura statū miserabilē mouit dū ātq̄dā vicē man⁹ lauaret q̄dā ep̄us aquā illaz fuari fec̄ de qua q̄daz ceciderūt p⁹modū curat⁹ fuit Cū m q̄dā loco de uolūtate regis monasteriū ostruere vellz. q̄dā ep̄s p̄me ōtatis molestē hoc sustinens misit famulos sues vt aut ipm ejicerent. aut certe occiderēt Qui venientes ei dē dolose dixerūt vt secū p̄gēt a sibi locum aptum ad monasteriuz ostenderent Ille autem maliciam eorum p̄cognoscēs vsq̄ ad cacumen mōtis vbi eum occidē cupiebant cū eis iuit eo q⁹ multuz martiriū affectaret Sed ecce tanta pluuia a tempestate mons regitur vt se mutuo videre non possent Et se iaz moriputantes prostrati vemam postulabant Et vt eos vivos abiē permitteret exorabant Qui oratōnez effudit a serenitatez maximam impetrauit Illi ergo ad propria redierūt Et sanctus amandus euadēs a multa alia miracula faciens in pace quieuit Floruit autē circa annos dñi. dclij. tempore eradij

De nomine

Valentin⁹ dicit quasi valorez tenēs. Hoc est. in scitate pseuerans Vel dr̄ valentin⁹ q̄si valens tyro id est miles xp̄i fortis Miles ät dicit valēs qui nunq̄ cedit. ferit fortiter se valent defendit potenter vincit Sic valentin⁹ nō cessit martiriū vitando. per ydolatriā euacuādo dr̄edit fidez cō muniendo vicit patiēdo de sācto Valētino presbitero a martire

Valentin⁹ reuendus presbit fuit Quem claudius impator ad se adduci faciens interrogauit dicēs Quid est valētine. cur amicicia nostra nō frue tis vt deos nostros adorans superstitionez tuc abiicias vanitatis. Cui valentin⁹ Si graciaz dei scires ista nequaq̄ diceres. q̄ ab ydolis aim reuocares a deū qui est in celis adorares Tunc q̄daz q̄ claudio astabat dixit Quid vis dicere valentine de scitate deorū nostorū. Cui valentin⁹ Ego de eis mil dico n̄ q̄ fuerūt hoies miseri et omni imūdicia pleni Ad quem claudius Si christus verus deus est. cur mihi nō dicis quod verum est. Cui valentinus Vere xp̄s solus est deus in quez si credideris anima tua saluabitur respublica augebitur. omnuz imperiuz tibi victoria dr̄edet Respondens claudius astātib⁹ dixit Viri romani audite q̄ sapienter a recte loquitur homo iste Tunc dixit prefectus. seductus ē imperator Quomodo desinimus quod ab infancia tenuimus Et tūc cor claudij immutatū ē Tradit⁹ autem valentin⁹ cuidā p̄n cipi in custodiā Dum ergo in domū ducus fuisset ait domine ihesu christe qui es verum lumen. illumina domū istā vt te deū verū cognoscāt Cui prefect⁹ Miror te dicentez q̄ christ⁹ est lumen a q̄dem si filiā meā diu cecā illuminaueris faciā quecunq̄ preceperis Tunc valentinus orans eius filiam cecaz illuminauit a omnes de domo sua conuertit Tunc imperator valentinum decollari precepit Floruit ēca annō dm̄. cclxxx.

de sancta Juliana

Yliana dum eulogio p̄fecto nūo desponsata esset a nollet sibi aliq̄ tenus copulari misi recipet fidē christi iussit eaz pater sup expoliari ac grauissime cedi ac ip̄i p̄fecto tradi Cui p̄fectus ait dulcissima mea Juliana cur me ita dehusisti vt sic me renueres Cui illa Si adoraueris deum meū ad q̄escam tibi alioq̄n nū q̄ dñs me⁹ eis Cui p̄fect⁹ dña mea hoc facere non possum q̄ ip̄ator ā putari facerz caput meuz Cui illa. si ita times ip̄atorez mōrlem. huō vis vt imp atorē nō timeā immōrlē Fac quicquid vis q̄a me decipere nō valebis Tunc prefectus iussit eā grauissime virgis cedi et dimidia die p capillos appendi. a plumbuz liq̄factū i capite ei⁹ fundi. Cui eiz mihil nocuissz ip̄az catenis ligauit a i carcerē redusit. ad quā veit dia bol⁹ i spē angeli dicēs Juliana ego sū angel⁹ dñi q̄ me ad te misit vt te

delrā omonē q̄tenꝰ dijs sacrificęs ne taꝫ diu cruciēris. a taꝫ male mo riaris Tūc Juliana flens orauit di cēs. Dñe deꝰ ne pmittas me periręꝫ oñdę m̄ qs ē iste q̄ talia mihi per suadet Factaq̄ est ad eā voxꝫ vt ip sū apprehēderꝫ. a q̄s essꝫ ipm cogę ret ostęri. q̄ cū eū tenuissꝫ a q̄s eēt interrogasset dixit ei q̄ dęmon esset a q̄ ad eam decipiendam pater su us ipsum misisset Cui Juliana Et q̄s ꝫst pater tuꝰ. Rñdit uelsebub q̄ ad oīa mala nos dirigit Et facit nos grauiter vlterari q̄ciens a xp̄i anis fueriꝰ supati. Et iō sc̄o q̄ ma lo mō huc venī. q̄a te supare nō po tui Inter alia āt que cōfessꝰ ē dixit Rua tūc maxime a xp̄ianis elōga bar q̄n̄ misteriuꝫ dñici corpis age bar a q̄n̄ oacōes a prędicacōes fie bāt Tūc Juliana maibꝰ retrorsuꝫ ipm ligauit. a ad terrā dęjciēs eū catęna q̄ eāt ligata ipm durissime vlterauit. dyabolꝰ vo damās roga bat. eā dicēs. dña mea iuliana mi serere mei Tūc iussit pfectꝰ vt iulia na de carcere educeretur. Et exiens trahębat post se dęmonez alligatū Dęmon aūt rogabat eam dicens Domina iuliana. noli de me ap̄ꝰ ridiculū facere Non emꝫ potest vol tra im quēpiam prevalere Cristiāi emꝫ dicunt misericordes esse et tu de me nullam miserecordiā habes Sicq̄ p totum forum ipm traxit et postea im quandā latrinā ipm pie cit Cum aūt ad pfectū peruemisset im quadā rota adeo est extensa q oīa eius ossa vsq̄ ad medullarum exitum sunt confracta Angelus āt dñi rotaꝫ omnuēs ipsā im momen to sanauit. Qđ videntes q̄ aderant crediderūt a statiꝫ decollati sunt vi ri q̄ngenti a mulieres cxxx. dęm de cum im quadā olla plūbo liq̄facto plena missa fuissꝫ sed plūbū velut tempatū balneū factuꝫ esset male dixit pfectꝰ dijs suis q̄vnaꝫ puellā punire non poterāt q̄ tantam im̄u riam eis irrogabat. Tūc iussit eaꝫ decollari Rue dū ad decollādū duce ret dęmō quem vlteraverat im spę cie inuenis apparēs clamabat di cēs Nolite ei parcere quoniaꝫ deos vros vituperauit a me hac nocte grauiter vlterauit. Rebditergo si bi qđ meruit. Cunq̄ iuliana pau lulum oculos aperuisset a videret q̄s esset qui talia loqueretur dęmon au fugiēs exclamauit dicens Heu heu me miseruꝫ adhuc credo q̄ me vult capere a ligare Cum ergo be ata iuliana decollata fuisset pfectꝰ nauigās im mari cū trigīta q̄tuor viris maris orta tēpestate fūmerſꝰ est Horum autem corpora cū maę ad ripam ea iactassent a feris a aui bus sunt comesta.

In cathędra sancti petri

Cathedra scti

petri triplex esse dī. s. rega lis ñ. Rē. xxiii. Dauid sedens i cathe dra cē. Sacerdotalis a Regū a. He li sacerdotę sedente super sellaꝫ. aē Magistralis Matth. xxiii. Super ca thędram moysi sederūt. aē. Beatus ergo Petrus sedit im cathędra re gali quia fuit princeps omniuꝫ re gum Sacerdotali quia fuit pastor

oim clericoꝝ. Magistrali. qꝫ fuit doctor oim cristianoꝝ Prima q̄dꝫ fuit equitatis Secūda quātitatis Tercia veritatis a virtutis Conuersio est cathedra scz imq̄tatis prauitatis a falsitatis In p̄ma sedēt imq̄ In secūda prauí sacerdotes. In tercia falsi dctorēs

Cathedra cācti

petri ab ecclā festiue recolitur Quia tūc beat⁹ petr⁹ apostolus apud antiochiaz in cathedrali honore sūblimat⁹ fuisse phibet Dui⁹ aūt solennitatis īstitutō quadruplicē cāz habere videt Prima hec ē Cū beat⁹ petrus antiochie predicaret Theophilus p̄nceps cūtatis illius ei dixit Petre qua ratōne populū meū subuertis Cum ergo petr⁹ ei fidez xp̄i predicaret ille euz vinculari fecit a sine potu a cibo manē p̄misit Sed cuz petrus iam pene deficeret resūptis tam̄ viribꝰ eleuās oculos in celū ait Jhesu christe miserorū auditor adiuua me ihis tribulacōibus deficientez Cui dom̄ n⁹ respondit Petre credis te derelictū a me Bonitati mee derogas. si cōtra me talia dicē non formidas presto est quí tue subueniat misere Audiēs aūt paul⁹ de incarcerātione petri ad theophilū venit a se in multis artib⁹ summū artificē eē asseruit lignaq tabulas se scie sculpere. tentoria pingere a multa alia industrie operarí dixit Quí a theophilo obmixe rogatur. vt ī sua curia secū consistat. Quibus paucis dictb⁹ paulus ad petrum abscondit carcerez mtroiuit Quē videns pene mortuū a cibo sumptū amarissime flere cepit a in amplexib⁹ ei⁹ quasi flendo deficiebat a prorumpens sic inquit. O petre frat me⁹. gl'a mea gaudiū meū. dimidiū anime mee meo mteruentu resume vires Tūc petr⁹ oculos aperiens a ip̄m recognoscēs lacrimarí cepit ꝑ sibi loquí non potuit Et accurrēs paulus vix os ei⁹ aperuit a ponens cibū ip̄m refocillauit Cū aūt petr⁹ cibo sorbatus fuisset accurrēs in osculā pauli ruit a ābo plurimū fleuerūt Paulus āt occulte rediens Theophilo dixit O bōe theophile magē est gl'a tua a curialitas tua bōestatis aīca de bōestat ml'ta bona exiguū malū remisisse quid fecisti illi deico le quí dicitur petr⁹ velut eēt aliquid magnū panosus. deformis. macie sumptus p omnia vilescit solo f mone dare scit. a talem decet te in carcerem ponere Potius si libertate solita frueretur posset tibi in aliquo vtilis esse. Nam sicut de illo homines quídam aiunt infirmos sanat mortuos suscitat Cui theophilus Fabulosa sunt ista o paule q̄ dicis Quia si mortuos suscitare posset seipsuz de carcere liberaret. cui paul⁹ sic xp̄s suꝫ a mōte resurrexit vt dicūt q̄ tñ de cruce descendere noluit Sic petrus hoc exemplo se nō liberat et pati p xp̄o non formidat Cui theophil⁹ Fac ḡ vt filiuz meum iaz p quatuordecī annos mortuum resuscitet a in columē eū reddaz a liberū Ingrediens ergo paulus ad petruz dixit. quomō resuscita

tionē filij p̄cipis ſpoponḋiſſ; Cui petr⁹. rem grandē; paule p̄mſiſti ſed dñi virtute facillimā ſed cū petr⁹ ebud⁹ de carcē monumēto ap to p eo oraſſ; otinuo reſurrexit ſz tene p oia verisimile nonvidē. vt aut paul⁹ humāna aſtucia ſe talia fabrilia ſcire oponere fingerē. ā vt ſententia üuenis p q̄tuordecim annos ſuſpenſa fuiſſet Tunc theophilus alexandrinus p̄l'us anthiochie a alij q̄ plurēs in dñm crediderūt a gl'oſā eccl̄ā fabricauerūt. in cui⁹ medio excelſā cathedrā collocauerunt a petr⁹ in eavt ab oībus audiri a videri poſſet exaltauerunt in qua. vij. annis ſedit ſz poſtmodū vēnēs romā in romana cathedra ſedit xxv. annis. de p̄mo tamē honore eccleſia celebrat. quia tunc p̄mo prelati eccleſie ceperunt loco ptātē a nōie ſublimari. Tunc ergo impletū eſt illd̄ quod dicit in pſal. Exaltent eū in eccleſia plebis a in cathedra ſenio⁹ laudēt eum. Et notandū q̄ eſt triplex eccl̄ā in beatus petr⁹ fuit exaltatus. ſ. eccleſia militantiū malignātiū a triūphātium In hac triplici eccl̄ā exaltatus eſt fm triplicē feſtiuitatē quā de eo eccleſia celebrat Eſt enim exaltat⁹ in eccleſia militantium eidem p̄fidēdo a eā in fide a moribus laudabiliter regendo Et hoc quantū ad ſolemnitatem hodiernā que dicitur cathedra q̄ tūc ſūp anthiochenaz eccl̄ā pontificatum accepit et eam āmiſſeptē laudabiliter rexit Secūdo eſt exaltatus in eccleſia malignātiuz ipſam. ſ. diſſipando a eam ad fidē conuertendo. a p hoc p̄tinet ad ſecūdā feſtiuitatē q̄ dī ad vincula Tunc enī malignātiū eccl̄ā diſſipauit a multos ad fidē cōuertit. Tercō ē exaltat⁹ in eccl̄ā triūphātiū in ipſā. ſ. feliciter introeundo a hoc quātum ad terciam ſolemnitatem. que eſt paſſionis ipſi⁹ q̄ tūc in eccl̄ām triūphantiū introiuit ¶ Notandū etiā q̄ plurib⁹ aliis rōnib⁹ eccl̄ā ter in anno de eo feſtiuitatē facit. ſ. p̄ priuilegiū. p̄ter beneficiū p̄ dēbituz a p̄ exēplū Propē p̄uilegiuz quī beatus petr⁹ in trib⁹ fuit p̄uilegiatus ab aliis ap̄lis p̄ q̄ tria p̄uilegia eccl̄ā ter in anno eū hōrat Fuit enī pre ceteris dignior in autoritate quī princeps ap̄lorū extitit a claues regni celorum acc̄epit Fuit feruētior in amore Cum maiori enī feruore p̄m dilexit q̄ ceteri ſicut in multis locis manifeſtat cū dñs ter in euāgelio q̄ſiuiſſe perhibeatur. petre diligis me plus his. Quem p̄ ceteris etiam p̄uilegiatū ad cuſtodiā ouil' dñica cura p̄tulit o mēdando dicēs Paſce agnos meos Et fuit efficaci o in virtute. Nam adumbratiue legitur ſanabātur infirmi. circūdo p̄ter officium Ipſe enī officium p̄lacōmis ſūp vniuerſā eccleſiā habuit Et ideo ſic petr⁹ fuit princeps et p̄latus totius eccl̄ē que diffuſa ē in trib⁹ ptib⁹ mūdi ſc. aſya. africa a europa. ita eccl̄ā ter in āno celebrat feſtū ei⁹. Tercō p̄ dñificium q̄a ipſe ptātē accepit ligandi atq; ſoluendi. Liberat nos a trib⁹ generib⁹ pcōrū ſc. cogitationis locutionis a operationis. vel q̄ in deum vel

q̄ in p̄mū vel q̄ nos p̄cauim⁹
Vt ist⁹ beneficiū p̄t eē ēplex bñfi
ciū aliud q⁹ vtute datiuz p̄ctōz im
ecc̄a ꝺsequē Primū ē absolucōnis a
reatu oñsio. Secūdū ē pene purga
torie im tpalē ꝺmutatio Tercīū pe
ne tpal p̄m p̄tē ēlaxacō Et q̄p̄ē hoc
tripler beneficiū scīs petr⁹ē ēplici
ter honorād⁹ Quarto q̄p̄ē debitū q̄a
emim ipe tripliciter pauit a pascit
nos scz vbo exēplo a tpali subsidio
siue orōis suffragio. iō alligamur
vt ip̄m tripliciē veneremur Quīto
q̄p̄ exēplū vt scz nullus p̄cōr despe
ret eē si tercō siē petr⁹ deū negaueit
si tñ eū siē ip̄e velit corde corr̄a ope
ꝺsiteri Secūda cā institucōis hec est q̄
q̄dē supta est de itinerario demētis
Cū em̄ petr⁹ vbuz dei p̄dicās antio
chiā approp̄quaret omnes de ci
uitate illa ei obuiā venerūt nudis
pedib⁹ pgentes. ciliciis se induen
tes a caput pūluere aspgētes a gē
tes pēitentiā q̄ cōtra eū cū mago
simone ꝺsensissent Petrus vero eo
rū pēitenciam vidēs gracias deo
egit Tūc illi obtulerunt ei omnes
vexatos langu oribus a dēmōib⁹ sa
tigatos Quos dū petr⁹ añ se poni
iussisset a sup eos nomē dñi iuocas
set īmēsuz tumē ibi apparuit a oēs
ꝑtin⁹ sunt sanati currētes a osculā
tes vestigia scī petri Tunc ifra sep
tē dies pl⁹ q̄ decez mīlia hominum
baptismū susceperūt ac theophil⁹
p̄nceps ciuitatis illius domū suā i
basilicaz fecit ꝺsecrari a ibidem pe
tro excelsā cathedram collocari vt
ab oīb⁹ audiretur a videretur Nec
istud cōtrarium ē his q̄ superius
dcā sūt Potuit em̄ fieri q̄ petr⁹ per
opacōnem pauli a theophilo a to
to pp̄lo magnificē sit susceptus Sed
recēdēte petro sym̄on magus pp̄lm p
uertit a otra petz grauiē mcitauit
Postmodū pēitēcia agēs honoā
biliē eū recepit Hoc aūt festū hodi
ernū de cathedracōe bī petri cōsue
uit appellari festū epularuz bī pe
tri a hīme tercia racō īstitucōis su
miē huius festi Cōsuetudo em̄ fuit ā
tiq̄t⁹ gentiliū vt ait mgr̄ Johs le
let singul' ānis in mense februarij
certo die epulas offerre sup tumu
los parētū suorū a eas de nocte de
mōes ꝺsūebāt. Ipi āt ab aia ab⁹ cir
ca tumulos errantib⁹ q̄s vmbras
vōbāt vastari putabāt Solebant
ei ātiq̄ dicē vt ideꝛ Jo. ait q̄ qñ in
hūanis corpib⁹ sūt dicūt aīe i infe
ris manes. spūs vo vocabāt quā
do ad celos ascēdebāt. vmbras vo
q̄ndo recēs erat sepultura. siue q̄n
do circa tumulos errabāt. Hec āt
ꝺsuetudo de ip̄sis epulis vix a xp̄ia
nis potuit extirpari q⁹ sancti prēs
attēdentes a hec penitus extirpari
volentes festū de īcathedratione
bī petri tū de illa q̄ fuit rome. tum
de illa q̄ fuit Antiochie statuerūt
illo scz eodem die quo talia fiebāt
Vñ ab illis epul' adhuc ab aliq̄
bus festum petri epularum voca
tur. Quarto īstituta est propter
reuerentiam corone dericalis No
tandum est q̄ iuxta aliquoꝝ tra
dicōnem corona dericoruz B p̄mo
sūpsit iniciū Nā duz petrus antio
chie predicaret in cōtumeliā noīs
xp̄iani summitatē eis capitis abra

serunt qȝ q̃dz post modum omni
clero tradit̃ in honorez. qȝ p̃ cristo
apostolorȝ p̃ncipi in otumelia fue
rat irrogatū Circa autem ipsaz co
ronā clerico cū tria attendūt. Capi
tis abrasio capillorȝ detruncatio
et forme circulatio Abrasio aūt in
superiori capitis parte fit explici ra
tione. q̃cū duas assignat dyonisi9
in ecclesiastica gerarchia dicēs De
tonsio capillorum significat mun
daz a non formabilē vitā Ad capil
lorum enim detonsionem siue capi
tis abrasionem tria sequuntur scz
mūdicie cōseruatio. deformatō. et
denudatō Mundicie cōseruatō q̃a
ex capillis sordes in capite congre
gātur deformatō. quia capilli ad
ornatum sunt. Significat ergo ton
sura mundam a non formabilē vi
tā hoc est qȝ significat q̃ clerici de
bent habere mundiciam mentis in
terius a non formabilē id est nō ex
quisituz habitum exterius denu
datio aūt significat q̃ inter se et de
um nil debet esse medium sed ime
diate deo vnīri et reuelata facie glo
riam domini speculari Capillorum
detruncatio fit. vt ex hoc detur in
telligi. q̃ clerici omnes cogitatiōes
superfluas a mente sua debent ab
scindere et ad verbum dei semper
auditum paratum et expeditū ha
bere. a oīa temporālia preter q̃ ad
necessitatem a se penitus remous
re Fit autez corona circularis figu
re multiplicatōe Primo qm̃ hec
figura nō habet principiuz nec finē
per qȝ datur intelligi q̃ clerici sunt
ministri dei qui deȝ nec habz p̃nci
piū nec finē Secūdo qm̃ hec figura
nullum habz angulū a significat
q̃ clerici nō debēt habere sordes vt
dicē bern. Et debent habere veritatem
in doctrina qm̃ veritas angulos nō
amat sicē dicē Jhero. Tercō qm̃ hec
figura ē oīm figurarum pulcherri
ma Vnde in hac deus celestes crea
turas fecit Per qȝ significatur q̃
clerici debent habere pulcritudinez
interius in mentea exterius in con
uersatiōne Quarto qm̃ hec figura
est oīm figurarum simplicissima
Nulla enim figura aliavt dicit au
gustin9 ex vna vel duab9 lineis cō
sistit. sola circularis figura est q̃
vna tātū linea dauditur per quod
significatur q̃ clerici debent habere
simplicitatē columbinā. iuxta illō
Et simplices sicut columbe.

¶ De nois interpretatōe

Mathias hebra

ice latine dicit donat9 dño
vl donatō dñi vel hūilis siue pu9
Nā donatus a dño fuit qm̃ ip̃m de
mūdo elegit a iter lxxi. discipulos
designāt Donatō dñi fuit qm̃ sorte
electo9 inē apl̃os enumerari meruit
Paru9 fuit qe verā hūilitate fuait
Est aūt explex hūilitas sicē dicē Amb.
Prima ē afflictōis q̃ quis dicit hu
miliat9 Secūda ofideātionis que p
cedit ex cōsideratione sui Tercia de
uotōnis que p̃cedit ex cogmicōne
creatoris. p̃maz habuit beat9 ma
thias martiriū patiendo Secūdam
seip̃m despitiendo. Terciā maiesta
tē dei admirādo Vel dicit a manu
quod est bonuz a thesis quod est

positō Inde mathias quasi bonū
positū p malo. s. p iuda eius vitam
q̄ per eccās legiē beda scripsisse cre
ditur. De sācto mathia.

Mathias apostolꝰ i locū iude ꝓditoris sb̄sti
tutꝰ est Igiē p̄mo ordū a origine ip
si⁹ ꝓditoris breuiē videam⁹ Legiē
ei⁹ m̄ quada hystoria licz apocrisa
q̄ fuit q̄dā vir in ihrl'm noie Rubē
q̄ alio noie dict⁹ est simeō de tribu
dauid Vel p̄m ilᵹo. de tribu ysa
char q̄ hūit vxorē q̄ ciborea nunca
pāta est Quadā igiē nocte cuz sibi
debitū mutuo exoluissent. Ciborea
obdormiēs somnū vidit Que p̄ter
rita cum gemitib⁹ a suspiriis viro
suo retulit dicēs. Videbar mihi q̄
filiū flagicōsuz parerē q̄ toti⁹ gētis
nostre ꝓdicōmis cā existerz Cui ru
ben. nefariā mātr. rē nec relatu dig
nā p̄saris. a spū ceu puto phitonī
co raperis Cui illa si me cōcepisse
sensero a filium peperero absq̄ du
bio nō spūs phitonic⁹ in me extitit
ꝙ reuelacō certa fuit Procedente ḡ
tpe cuz filiū peperisset parētes plu
rimū timuerūt a q̄d de eo facerēt co
gitare cepērt. Cūq̄ filiū abhorrerēt
occidere nec vellent destructorē sui
generis enutrire ipm in fiscella po
sitū mari exponūt Quez marim flu
ct⁹ ad insulā q̄ scharioth dr̄ ꝓpule
runt Ab illa igiē insula iudas scha
riotis appellat⁹ē Regina āt illi⁹ loci
carens liberis ad lit⁹ maris cā spa
ciādi p̄cessit a fiscella a maris flu
ctib⁹ iactari vidēs ipa fiscellā apiri
p̄cepit. inuemēsq̄ ibidē puez elegā
tis forme suspirās ait. Osi solatiis
tāre sblenare solol' ne regni mei
succēssoē ꝓuare. Puez ḡ secre to
nutri fecā se ḡuidā simlauit Tādē
se. filiū peperisse mētica p totū reg
nū fama hec celebris diuulgatur.
Dūceps p suscepta sobole velut̄
rex exultat a igenti gaudio plebs
letat. Ipm ḡ sm magnificētiam re
gina educari fec. Nō p̄ multū vero
tpis regina de rege cepita suo tē
pore filiū p turiuit Cū āt pueri ali
q̄ntulū iā creuissent ad iuicē sepi⁹
colludebāt a puez regiū iudas cre
bris m̄uris molestabat a ad fle
tū sepi⁹ puocabat Regina āt hoc
moleste ferēs a iudā ad se nō ptinē
tes ipm crebri⁹ vberabat ꝙ tamē
nec sic ipe a molestia pueri desiste
bat. tandez res pādica iudas nō ve
rus regine filiꝰ ꝙ iuentꝰ fuisse apiē
Qs iudas vbi operit velut̄ inter eru
buita fratrē suū putatiuū filiū re
gis latēt occidita ob hoc capitalez
sniaz timēs cū tributariis m irl'm
aufugit. seq̄ curie pylati tūc pre si
dis mācipauit Et q̄m res sil'es sibi
sunt habiles. pylatꝰ iudā fusis mo
rib⁹ muemit ogruerea iō cepit ip sū
valde carum habere Vniuerse igiē
curie pylati iudas p̄ficica ad eius
nutū oia disponūē. Quadā igitur
die pylatꝰ de palacio suo in q̄dā
pomerium aspiciens illoruz pomo
ruz tanto desiderio captus est vt pe
ne deficere videretur Erat autem il
lud pomerium ruben patris iude
sed nec iudas patrem nec Ruben
filium agnoscebat Ruia et ruben
ipsum in marinis fluctib⁹ pisse pu

tabat. q iudas qs patrē aut q patria sua fuerit prīmus ignorabat Pilatus itaq; accersito iuda sic ait Tāto illoz fructuū captꝰ fuz desiderio. qz si his frustratꝰ fuero spm̄ exalabo Cōcitꝰ ergo iudas in pomerium insiliit a velociꝰ mala carpit Interea ruben venit. et iudā mala sua carpentē inuenit Fortiē ergo ābo contendunt a iurgia supaddunt. Post iurgia surgunt ad verbera et mutuis se iniurijs affecerūt. Tādē iudas rubē in cā partē q̄ ceruix collo nectit lapidē percussit. pariter et occidit Poma ergo sustulit. et pylato q̄d acciderit enarrauit Jaz die inde mātea nocte supuenīte rubē mortuꝰ inuenit ex subitanea morte preuentꝰ fuisse putat Tunc pylatꝰ oīs facultates rubēn iude tradidit. et cliboream vxorem rubēn in ꝺugem iude dedit Quadam ergo die cū cliborea grauiter suspiraret a iudas vir eius quid haberz diligēter interrogaret Illa respondit Heu infelicissima sum ommium mulierum. quia infantulum meum marinis fluctibus summersi et viruī meum morte preuentum inuenisseda dolori misere pylatus addidit et dolorē qui me mestissimaz nuptui tradidit a inuitissimam tibi in coniugium copulauit Cunctaq; illa omnia de infantulo enarrasset et iudas illa que sibi acciderant retulisset inuentum est quod iudas matrem suam in vxorem duxerit et q patrem occiderit Penitentia ergo ductus suadente cliborea dominum nostrum ihesum christum adijt a suorum delictorum veniā implorauit Ducuscq; in predicta hystoria legitur. Quevtrum recitanda sit lectoris arbitrio relinquat licz potius sit relinquēda q̄ asserenda. Dominꝰ autem suum eū fecit discipulū a de discipulo in suuz elegit apostolum. Qui adeo sibi familiaris extitit et dilectus vt eū faceret procuratorē quē postea pertulit suum pditorē. Portabat enim loculos. et ea q̄ ꝑpo dabātur furabatur. Dolens vero tempore dominice passionis q vngētuz q8. ccc. denarios valebat non fuerat vendit tum vt illos etiam denarios furaretur abijta dominum p. xxx. denarijs vendidit q̄ tum vnusquisq; valebat decem denarios vsuales et ita damnum vngenti. ccc. denarioꝝ recompensauit. velvt quidam aiunt omnium que christo dabant decimaz partē furabat Et ideo pro decima parte quam in vngento amiserat. s. p xxx. denarijs dīm vendidit quos tñ penitentia ductus retulit et abiens laqueo se suspendit Et suspensus crepuit medius a diffusa sunt viscera eiꝰ In hoc aūt delatū est ori ne p os effunderet Nō ei dignū erat vt os tam vilie inquinaret q8 tam gl'osuz os. s. xpi ingerat. dignū ee erat vt viscera q̄ ꝑdicōne cepant rupta caderet Et guttur a quo ꝑdicōnis exierat laqo artaretur In aere ee interijt vt q̄ angelos in celo a hoīes i terra offē dat ab angelorum regione separet a in aere cum demonibus sociaretur Cum igitur inter ascensionez a pen

cōsteti apli in cenaculo simul es
sent vidēs petr9 q numer9 xij. apo
stolorū erat diminut9 quos tam
dns in hoc numero elegerat Vt si
dez trinitatis in q̄tuor mūdi ptib9
p̄dicarent surrexit a stetit in medio
fratr9 dicēs Viri frēs oz vt aliquē
loco iude substituam9 qui testetur
nobiscuz resurrectōnē xp̄i q̄a dns
dixit nob̄ ēritis m̄ testes in ihr̄l'm
a i omni iudea a samaria a vsq; ad
vltimū terre Et quia testis nō nisi
de his q̄ vidit a audiuit debet testi
monium ferre eligend9 est vn9 ex his
viris q̄ nobiscum semp fuerunt a
dñi miracula vidērūt a ei9 doctrinā
audierūt. Et statuerunt duos de. lx
xij. discipulis. s. ioseph q̄ cognoia
t9 est iust9 p sanctitate sua q̄ fuit
frater Jacobi alphei a mathiā de
cuius laude subticetur quia sufficit
ei p laude q̄ de tam plurimis i apo
stolū est electus Et orantes dixerūt
Tu dne qui nosti corda hoim o
de quē elegeris ex his duob9 vnū
accipe locuz ministerij hui9 apla
t9 quē iudas amisit Et datis sil' sor
tib9 cecidit sors sup mathiā a ānu
meratus est cum xi. aplis Et notā
dū q̄ h° exēplo vt ait Jero. in ē sor
tibus vtendū. q̄a priuilegia pauco
ruz omunē legē nō faciūt Rursus
etiaz sicut ait beda donec veniret ve
ritas figurā licuit obseruare Fuit
em vera hostia i passione immola
ta. sed in pentecoste consummata
a io in electione Mathie sortibus
vsi sūt ne a lege discreparēt in q̄ sū
mi sacdos sorte querebatur. Post
pētecostē vo ia veritate ꝓpalata.

vij. dy actōes nō sorte ꝫ discipl'oz
electione. apl'orum vero oratione
a man9 impositōe ordinati sūt Cu
ius mōi āt be sortes fuerit due san
ctoz patz extāt sm̄ Jero. e m̄et
Beda volūt q̄ he sortes tales fue
rint q̄les ille q̄z in lege veteri crebri
m9 vs9 erat. dyomisi9 āt q̄ fuit pau
li discipul9 irreligiosum est̄ iat hoc
arbitrari asserēs sibi videri q̄ illa
sors nil aliud fuit ñ q̄dā splēdor a
cabi9 sup mathiā 9mit9 emiss9 per
quē ipe ordinabat i apl'm assumē
d9 Ait em̄ sic in libro ecc̄. gerar. de
9ma āt sorte q̄ sup mathiā cecidit
Alij q̄dē alia dixerūt nō religiose
sic arbitror Nea āt a ipe intētōez
dicā. videl't ei m̄ eloq̄a sortē noiare
thearchi cui q̄d dā donū demōstrās
illi tearchi ico electo a 9ma electōe
suscepti. Dic ꝫ mathi. apls; inde
am in sortē accepita p̄dicatōm ibi
dez isistēs a ml'ta miracula facies
in pace q̄euit Jn nōnull' vo codici
b9 legit q̄ patibulu crucis ptulit
a tali martirio coronat9 celos ascē
dit Dui9 martiris corp9 Rome in
ecc̄a S̄c̄e marie maioris sb lapide
porfirico sepultū ee dī et ibidez ca
put ei9 pl'o demōstrat In q̄daz
vo alia legenda q̄ treuiris inuenit
sic inter cetera legit mathias de tri
bu iuda de ciuitate bethleē illustri p
sapia oriūd9 fuit. q̄ xpm trahit9 oez
in breui legis a pphaz sciam app
rehendit lasciuia q̄z abhorres pueiles
annos moz maturitate vincebat
Informabatur quoq; animo ei9
ad virtutem vt esset ad intelligen
cia habil' ad miam facilis. i p̄spe

ris non elatus in aduersis ostās
a intrepid⁹ Satagebat vt qđ sēsu
cepat ope cōpleret. a cūis doctri
nā man⁹ opacōne mōstraret Die
per ūdeāz dum predicaret ceos il
luminabat. demones expellebat.
leprosos mundabat. claudis gres
sū. surdis auditū mortuis vitā resti
tuebat qui cū cora pōtifice accusaē
tur in multis Rñt. de obiectis que
crimina dicatis nō opz me multa
dicere qm xpianū esse nō est crimi
nis. sed gle Cui pōtifex Si tibi den
tur inducie. vis penitere. Et ille. Ab
sit vt a veritate quā semel iuem p
apostasiaz digrediar. Mathias g
in lege erat doctissim⁹. corpe mun
dus. animo prudens. in soluendis
questiomb⁹ sacre scripture acut⁹
in cōsilio ꝓuidus. in sermocinacō
ne expeditus q dū verbum dei p ū
deā pdicaret multos signis et pdi
gijs ouertebat vnde ū dei iuidētes
ipm in cōsilio statuerūt. Duo ergo
falsi testes qui ipsum accusauerūt
pmo i ipm lapides miserūt Quos
lapides in testimoniū illis secuz pe
tijt sepeliri q duz lapidaret̄ securi
more romano ꝓcutitur Et extensis
in celum manib⁹ spirituz deo reddi
dit. Et subditur ibidem Cui⁹ corp⁹
de ūdea romam. dein de de roma tre
uerim est translatum In quadam
vero alia legenda legit̄ qp duz Ma
thias in macedoniam aduenisset a
fidem christi predicaret quādā po
tionem toxicatam q visu cunctos
puabat sibi dederūt. quā in christi
nomine bibit a nullam lesionez in
currit Et cum illa potio ducentos
quinquaginta exercassit ille singu
lis man⁹ imponens oēs illumina
uit Diabolus aūt in similitudie in
fātis dā apparēs suasit vt mathiā
occiderēt qui eorū cultū euacuaz
Et cū ipe in medio eorū cōsisteret
tribus tam dieb⁹ eū querētes mi
nime iuenerūt Tertia āt die se eis
manifestās. ait Ego sū. quē mani
b⁹ post tergū ligatis a fune collo
ipposito ipm crudelit̄ afflixerūt a sic
in atro carcē eduserūt vbi demōes
apparētes de tib⁹ in eū fremebāt q
appropinq̄re nō poterāt ꝙns āt ei
multo luce ad eū venies ipm de tra
leuauit a vinula soluēs a dulciter
ꝙfortās hostiū apuit. Qui egress⁹
vbū dñi pdicabat. Qū āt q dā ob
stinati ꝓsisterēt dixit eis denūcio
vob qp vūi i infernū descēdetis Mox
q̄ terra se apuit a cunctos illos de
glutiuit Reliqui vo ad dñm sunt
conuersi.

De nomine

Gregorius dici

tur a grex a gore qđ e pdi
cāe siue dicere vñ grego. qi gregis
pdicator vel dr grego. qsi egrego
ri⁹ ab egregi⁹ a gore. qsi egregi⁹
predicator a doctor. vel grego. in
nostra lingua sonat vigilans. qa
vigilauit sibi. deo. a gregi. sibi p
mūdicie cōseruacōnez. deo p itrnā
otēplacōnē Gregi p assiduaz pre
dicacōez Et p hec tria meremur dei
visionē Aug⁹ in lib. de ordine Is
videt deū q bene viuit. bene studet
bene orat. Eius vitaz scribit paulus
longobardoꝝ hystoriographus
qui Jo. diaconus diligenti⁹ post

modū opilauit. De scō gregorio

Gregorij senatoria stirpe pgenit⁹ fuit cuius pat̄ gordian⁹ a mat̄ siluia dicebat. Cū summū philosophie apicē in ipa sui adolescentia attigisset ac rexa diuiciaū copia plurimuz abundaret cogitauit tñ hec oia deserere i religionē se trāsferre. sed dū longi⁹ cōuersionez ptraheret a tutius se christo famulaturū puta ret si sb̄ ptoris vrbani habitu mūdo specie ten⁹ deseruiret. cepit multa contra eū ex seculi cuā fuerescere ret itaut non tm̄ spē sū in eo retinere tur a mente. Tādez patre abbat⁹ sex monasteria in sicilia cōstruxit septimū intra meniā vrbis sub hōre sci Andree apli in ppria domo fabricauit. in q̄ relictis sericis. auro gēmis q̄ radiātib⁹ vili monastico habitu regebat. vbi ad tātā pfectionez in breui deuenit ut in ipo fuerit oīm sermo intio posset iā in pfectoruz numero putari Cui⁹ q̄dez pfectō exhibis suis q̄ in plogo sup dixalogū posuit aliqualit p̄dixi pōt vbi sic dicit Infelix animus meus oculpā cōmis sue pulsatus vulnē memorit qualis aliquando i monasterio fuit. quomō ei labentia cuncta subtreant. quantum rebus oīb⁹ que volūtur eminebat cū nulla nisi celestia cogitare consueuerat que etiā extentis corpe ipsa iam carnis claustra cōtemplatione transibat Quod mortem q̄ que pene cunctis pena est videliz ut ingressum vite a laboris sui p̄mium amabat. Tā

ta demq̄ distractōne corpus suū affligit ut infirmato stomacho subsistere vix valeret a mansionē vitalīū quā greci syncopī vocāt patiēs crebris angustijs p horaū momēta ab exitū xpi māret. Quadā vice dum quidam i monasterio suo vbi abbas p̄erat inscriptitaret. angelus dñi in spē naufragi sibi affuit sibi q̄ misereri lacrimabiliter postulauit Cui cum Gregori⁹ sex argenteos sibi dari fecisset a abijsset eadem die iteruz redijt. seq̄ mlta podisse pauca vo recepisse phibuit. q̄ cū ab eo totidē argēteos recepisset. itez tertia vice reuers⁹ misereri sibi importunis clamoib⁹ postulabat Sz gregorius cū a pauratore sui monasterij dibicisset mil bādū e ēptes scutel lā argentā quā mater sua cum legumīnibus mittere solebat in monasterio remānisse illam statiz dari p̄cepit. Quam ille libenter accipiens letus abscessit Dic autez angelus dñi fuit sicut ipse eidē postmodū reuelauit Quadez die beat⁹ gregorius p forum vrbis romane transiens cernit q̄sdaz pueros forma pulcrimos. vultu venustos capillos nitore spicuos esse venales Interrogabat igitur mercatorē de q̄ illos p̄ria attulisset Qui rndit. de britannia. cuius moles simili candore refulgent Interrogat iterum si christiani sint Cui mercator Non. sed paganis erroribus implicati tenēt Tē Gre. actis igemiscēs heu pho dolor inq̄t ille q̄ splēdidas facies pnceps tenebraū nunc possidet Interrogat insup q8 esset vocabulū gē

tis illius Cui ille. Anglici vocãtur
Bene inquit ãglica. quasi ãgelici
quia et angelicos vultus habent
Interrogãte iterum eo. Qđ nomẽ
haberet ipsa puincia. ait mẽcator
Prouinciales illi deire vocantur Et
gregorius. bene inquit deiri quia
de ira sunt eruẽdi Rursus eo de no
mine regis interrogante ait mer
cator q̃ alle diceretur Et gregori⁹
bene alle. quia alleluya in partib⁹
illis decantari oportz. Qui mox ad
summum accedens pontificem cuz
multa instãtia a precibus vix ob
tinuit vt ad illos cõuertendos mit
teret Cunq̃ iam iter arripuisset ro
mani de eius absentia plurimum
perturbati papã adeunt a euz ta
liter alloquunt Petre offendisti
romã destruxisti quia gregoriũ di
misisti Sicq̃ papa pterritus ad eũ
reuocanduz continuo nũcios desti
nauit Cunq̃ gregori⁹ iam diez tri
um iter pegisset et in quodaz loco
diuertens quedã ceteris quiescen
tibus lectitaret locusta superueni
ens eum coegit a legendo quiesce
re a ex cõsideracõne sui nominis do
cuit eum in eodez loco non stare de
bere. quod ille spiritu pphetico di
scens statim comites adhortatur
vt velocius debeant proficisci Sed
superuenientibus apostolicis nũ
cijs redire cõpellitur. licet de hoc plu
rimũ tristaretur Tunc papa ipsũ
a monasterio suo abstraxit a suuz
byaconum cardinalem ordinauit
Quodã tẽpore tiberis fluuius adue
um suũ egressus in tantuz excreuit
vt super muros vrbis rome influe
ret a plurimas domos everteret.
Tũc ec̃ p tiberi fluuiũ mꝛtitudo ser
pentuz cũ dracone magno i maẽ de
cẽdit Sz a fluctib⁹ pfocatis ad lit⁹
piecti totũ aerez sua putredie cor
ruperũt Sicq̃ plaga pessima. quaz
inguinariã vocant secuta est ita vt
etiã corporali visu sagitta celitus
venire a singulos quosq̃ penetre
videretur. que primo omniz pela
gium papã peraulit a fine moã ex
tirit Postmodũ vero i reliquũ vul
gus ita desevit vt subtractis habi
tatorib⁹ domos p plurimas i vrbeva
cuas relinq̃ret Sed qz ecclã dei sine
rectore esse non potrat gregoriũ
licet totis viribꝰ remitentem plebs
omnis elegit. Cum ergo benedicti
deberet a suis populum deuastarz
sermonem ad populum fecit et p
cessiones faciẽs letanias istituit a
vt omnes deum attenti⁹ exoraret
admonuit. Cum igituz dominum
omnis congregatus populus ex
oraret intantuz suis ipa desevit vt
in vna hora octuaginta hoies spm
exalarent. Sed nequaquaz cessa
uit populum admonere vt ab ora
cõne nũq̃ desisteret donec pestẽ ip
sã diuina miseracõ pulsarz fugata
pcessione fugere voluit ꝙ nequit.
qz die noctuq̃ portas vrbis propẽ
eum vigiles obseruabant Tandez
mutato habitu a q̃busdam nego
ciatoribus obtinuit vt in quodaz
dolio super quadrigaz deferre edu
ceretur. Qui mox siluas expetijt ca
uernarũ latibula requisiuit ibiq̃
tribus diebꝰ latuit Verũtamẽ dũ
sollicite quereretur columna luciꝰ

prefulgida a celo dependens sup
locum in quo latitabat. apparuit
in qua columna angelos descen
tes et ascendentes quidā reclusus
aspexit. moxq; ab vniuerso popu
lo capitur trahiturq; fumimus ponti
fex consecratur Qui vero ad hoc ho
noris culmen inuitus ascenderit q
verba sua legit patenter aduertit.
Nam in epla ad Narsum patrici
um sic ait dum ociosa meditationis al
ta describitis tumine mee in gemitū
renouatis. et ea audiui quod mi
perdidi duz foras ad culmen regi
minis immeritus ascendi Tanto
autez me percussiuz meroze cognos
scite vt vix loqui sufficiaz. nolite g
me wocare noemi sed pulcruz sed wo
cate me mara quia amaritudine
dine plenus fui. Item alibi Qui me
ad episcopatus ordinez cognoscen
tis peruenisse si me diligitis plan
gite. quod ego incessanter defleo.
atq; vt pro me dominum exoretis
rogo In prologo quoq; super dya
logo sic ait. Ex occasione cure pa
storalis animi secularium hominū
negocia patienter. et post tam pulcrā
quietis siue speciem terrenam actiq; pul
uere fedatur. Perpendo itaq; qd
tolero. perpendo qd amisi. dumq;
intueor id quod perdidi fit grauā
us hoc quod porto. Ecce enim nūc
magis maris fluctibus quatior atz
in nauī mētis tempestatis valide
procellis illidor. et cuz prioris vite re
colo qi post tergū ductis oculis vi
so litore suspiro. ac me mundi hu
ius periculosa procellarū diluuia
mens mea interiorem sentit plus

solito gemibunda multiplicatis
suspiriis inundationez. Sed quia
adhuc romam pestis supdicta va
stabat. more solito processionez ci
letaniis p ciuitatis circuituz quo
dam paschali tpe ordinauit in q
imaginem beate Marie virginis q
adhuc vt aiūt ē Rome in ecclesia
que dr Sancta maria maior. quā
Lucas arte medicā et pictor egre
gius formasse dicit. et per oia eidē
virgini simillima perhibetur. aī
processionē portari fecit reuerenter
Et ecce tota aeris infectio et turbu
lentia imagini cessit acsi ipsā ima
ginem fugeret et eius pñtiam fer
re non posset. ficq; post imaginez
mira serenitas et aeris puritas re
manebat. Dunc in aere vt fertur
iuxta imaginem audite sunt voces
angelox canentiuz Regina celi le
tare alleluia qa quez meruisti por
tare alleluia. resurrexit sicut dixit
alleluia. Statimq; beatus Grego
rius qd sequitur adiunxit Ora pro
nobis deum alleluia. Tunc Grego
rius vidit sup castrū crescentiī an
gelum dñi qui gladiū cruentatuz
detergens in vagina remittebat.
Intellexitq; Gregorius qd pestis
illa cessasset et sic factum est. vnde
et castx illud. castrum angeli dein
ceps wocatū est Tandem vt desidera
uerat augustinū mellitū et Johez
cū qbusdā aliis in angliam misit
et eos suis precibus et meritis ad fi
dem conuertit Tante aūt humilitatis
btūs Gregor. extitit vt se laudari
nullo mō permitteret Nā stephano
epo qd eū in suis epl̄is laudauerat

ita scribit Multuz mihi a vltra q̄p
audire merui vel debui indignus
fauorē in vestris epl̄is demonstra
stis a tñ scriptū est· Ne laudes ho
minē q̄p diu viuit Tametsi audire
talia dignus non fui oracōnibus
vestris peto vt dignus efficiar vt
si bona idō in me dixistis q̄ nō fūt
ideo sint q̄ dixistis· Item in epl̄a
ad narsiuz patriciū Q̄z causse a no
minis similitudinē faciendo p scri
pturas clausulas declamationes
q̄ formatis Certe frater carissime
symeam leonem vocas· q̄a eo mō
nes agere ospicim⁹ quo scabiosos
sepe catulos pardos vl̄ tigres ap
pellamus· Item idem Gregorij in
epl̄a ad anastasiū patriarchā an
tiocenuz q̄ vos me os dñi· q̄ lucer
naz dictus q̄ loquēdo multis pro
desse multis q̄ posse lucē phibetis
estimacōnē in mea fatear in dubi
tationē maximaz p̄duxistis Consi
dero nanq̄ qui sum· a mihil in me
ex hmōi bonī signo dep̄hendo Con
sidero nanq̄ qui estis a vos menti
ri nō arbitror· cui ḡ credē volo q̄d
dicitis otradicit mihi infirmitas
mea· cui despicē volo quod in laude
mea dicit otradicit mihi sācitas
vestra Sed queso vir sācte· nobis
aliq̄d de hac certamine nostro con
ueniat vt si q̄d dicitis ita est sit ita
q̄ dicitis Vocabula etiā iactātia
vel vtilitatem sonantia omnino re
spuebat· Vñ Eulogio patriarche
alexandrino qui eū vniuersalē pa
pam vocauerat ita scripsit In pre
fatione epl̄e quā ad me direxistis
superbe appellationis verbum vni
uersalem me papā dicētes impri
mere curauistis. Q̄d peto dulcissi
ma sanctitas vestra vltra nō faci
at q̄ vobis sūbtrahit q̄d alteri pl⁹
q̄p ratio exigat prebet Ego enim ver
bis prosperari non quero q̄ mori
bus Nec honorē esse puto in q̄ fra
tres honorē suū perdere agnoscō Re
cedāt ḡ verba q̄ vanitatē inflant·
caritatē vulnerant· Dicē q̄ cum
Johs epūs ostantinopolitan⁹ hoc
vocabulū vanitatis sibi vsurparet
a sevniuersalez pap ā vocari frau
dulenter a synodo obtinuisset in
cetera sic de eo scribit Gregorius
Quis ē iste q̄ ptra statuta euange
lica· contra canonū decreta nouū si
bi nomen vsurpare p̄sumit· Vti
nam a fine diminutione sit vnus
qui esse appetit vniuersus Verbū
etiam iussionis sibi a cepiscopis
dici nolebat· vñ ait in epl̄a ad Eu
logium epūm alexandrinoz Vrā
mihi caritas loquit dicens Sicut
iussistis· quod verbuz iussionis pe
to a meo auditu remoueri· q̄ scio
qui sum a qui estis· Loco enī mihi
fratres estis· moribus patres Su
per ob nimiā humilitatē q̄ erat
predit⁹· nolebat q̄ matrone se an
cillas eius dicerēt· Vñ Rusticane
patricie scribens ait Vnum in tu
is epistolis egre suscepi· quia q̄d
semel esse poterat sepius dicebat
ancilla vestra a ancilla vestra Ego
enim qui per episcopatus⁹ onera o
mnium seruus fum factus qua ra
tione te mihi ancillaz dicis cuius
a ante episcopatū fuscepti⁹ propri
us fuisset ideo rogo p ommipoten

tem dñm ne hoc verbū aliqñ ad me in scriptis tuis inueniaz ¶ Primus in suis epl̄is se suū suorū dei noīauit a alios noīari instituit. Libros suos dū adhuc viueret obnimam humilitatē publicari nolebat. q̄ in alioz̄ oparatione suos minus valere estimabat. Vñ Innocētio p̄fecto africe sic scribit q̄ expositionez sancti Job vobis trās mitti voluistis. vestro studio cōgaudemus ꝙ si delicioso cupitis pabulo saginari beati Augustini cōpatris vestri opuscula legite a ad oparationē illius simi lagimis nostrū furfurem nō queratis ¶ Neq̄ enī vo lo dū in hac carne fum. si que me dixisse cōtingit ea facile hoībus innotescī. Legit quoq̄ in quodaz libro de greco in latinū translato q̄ quidam sanctus pater nomīe abbas Johes cū Romā ad visitāda apl̄oz̄ limina venissz a beatū Gregoriū papā p̄ ciuitatē transire vidisset voluit ei occurrere ac vt decebat reuerentiā exhibere. Cernēs vero beat⁹ Gregori⁹ q̄ se in terraz voluit pl̄sternere estimauit a p̄mo se corā ipso in terrā pstrauit. nec inde surrexit quoadusq̄ abbas p̄mo surrexit. i quo maxima ei⁹ humilitas ōmendat. ¶ Tanta āt largitatis a elemosinaz extitit vt nō solum p̄ūbus ꝙ etiam longe positis. a in monte synai monachis necessaria mīstraret. nā omniū indigentiū noīa scripta habebat a eis liberaliter subueniebat. Monasterium ierosolimis instituit a dei famulis illic degentib⁹ necessaria mittere p̄curauit. Tribus quoq̄ mīlibus ancillis dei pro quotidianis stipendijs octogīta libras auri annualiē offerebat. Quotidie etiā ad suā mensā pegrinos q̄sli bet mutabat. Inter quos die quadam vnus accessit in cuius manibus dū ipse ex humilitate aquaz funderet vellet ouersus vltrō accepit sed repente eū in cui⁹ manibus aquā funderet voluerat nō inuenit. Cunq̄ hoc factū secū ipse mīraret. eadē nocte dñs p̄uisionem ei dixit. Cetris diebus me in mēbris meis hesterno āt die me in memetipso suscepisti. Alio quoq̄ tpe p̄cepit cellerario vt duodecim pegrinos vel pauperes ad prandiū inuitaret. qui pergens opleuit iussa. dū āt simul discumberent. inuēs pauperes tredecim numerauit. a accersito cellerario cur ꝓtra iussionem suam tredecimus inuitare p̄sumpserit inq̄siuit. Quos cellerari⁹ numerans a tm̄ duodecim inuenīes ait. Crede mihi pater. non sunt n̄ duodecim. Animaduertit Gregori⁹ viz. xp̄us discūbentē vultū crebro immutare a nūc adolescentē. nunc vo vetulū sb̄ quadaz veneranda camicie simulare. Finito tandē illū in cubiculū introduxit. vehemēt adiurans vt ei se nomenq̄ suum p̄dere dignaret. Qui ēns ait. Et cur inter rogas de noīe meo q̄d est mirabile. verūtamē scito q̄a ego sum naufragus ille cui scutellā argenteaz tribuisti. quā tibi miserat cū legumīnibus mater tua. a hoc tibi p certo sit cognitum q̄ ab illo die q̄

mihi hoc dixisti estimauit te dñs
fieri eccl'e sue p'esulem a petri ap'li
successorē. Cui Gregor. Et tu quō
hoc nosti q̄ tūc me dñs p̄esse eccl̄e
sue estimauit? At ille. Rm̄ angl's
ei? suma me tibi dñs nūc remsit.
vt te sp dextrā p̄tegere. a omne q̄s
petieris p me apud ip̄m valeas im
petrare. statimq̄ ab eo disparuit.
Eo tpe fuit q̄dam heremita vir ma
gne virtutis q̄ oīa p̄pter deum reli
querat. a mihil ñ vnam cattā possi
debat. quam blandiens crebro q̄si
cohabitatricē in suis gremijs fo
uebat. Orauit igit ad dñm vt sibi di
gnaret ondere cui quo futurē remu
nerationis mansionem speraret. q̄
illius amore mil ex seculi diuicijs
possideret. Ruadā igit nocte sibi re
uelat vt cū Gregorio romano pon
tifice mansionē sibi speraē deberet
At ille fortiter ingemiscens paru
sibi voluntariā pauptatem p̄fuis
se putabat. si cū eo remuneracōem
acciperet q̄ tantis mūdialibus di
uicijs abundaret. Cū ḡ Gregorij
diuicias sue pauptati nocte q̄dā
suspirando cōferret. alia nocte au
diuit dñm dicentē sibi Cū diuitem
nō possessio diuiciarū ſ cupido fa
ciat. cur audes paupertatem tuam
Gregorij diuicijs oparare qui ma
gis illam cattam quā habes quo
tidie palpādo diligere comproba
ris q̄ ille tantas diuicias. q̄s non
amando ſ otemnēdo cunctis libera
liter largiendo dispersit? Ideoq̄
solitarius deo gratias retulit. a q̄
meritū suū deceuisse putauerat si
gregorio offerret. orare cepit vt cū
eo mansionē q̄nq̄ p̄tpe meretur.
Cum apud Mauriciū impatorem
a filios eius sup morte cuiusdam
epi falso accusaret. fic ait in ep'la
quā apocrisario misit. Vnuz ē q̄s
breuiter suggeraē dñis meis q̄ si
ego seruus eorū in mortem longo
bardo? vel damnum me miscerem
tuissem. hodie longobardo? gēs
nec regē nec ducē nec comites ha
beret atq̄ in sua ofusione esset. Ex
q̄ deū timeo. in mortē cuiuslibz ho
minis me miscē formido. Fecit q̄n
te humilitatis fuit q̄ cuz esset hum
mus pontifex impatoris seruū se
vocabat a dñm suū appellabat. Ec
ce q̄nte in nocentie q̄ in mortē suo
rū inimico? ofentire nolebat. Cū
mauri. impato? gregoriū a ecclām
dei pse q̄reret in cetera sic ei grego.
scripsit Quia em̄ p̄cor? sū credo q̄
oīpotentē deū tāto vobis amplius
placatis q̄nto me ei male seruiēte
affligitis. Ruadā igit vice q̄dam
monastico habitu indut? spatz
cuagimatā dextrā tenens coram
impatore intrepid? astitit a cōtra
eum ensem vibrans illuz gladio
morituū p̄dixit Territ? aūt Mau
ricius a p̄secucōne gregorij cessauit
a vt p se orare deberet. instanter pe
tijt q̄ten? ip̄m in hac vita de malis
suis dñs punīret a non puniendū
extremo examini reseruaret. Qua
dam igit vice vidit mauric? se añ
tribunal iudicis stare a iudicē pro
clamare. date mauricium a capien
tes eum ministri. ip̄m ante iudicē
posuerūt Cui ille Vbi vis reddā ti
bi mala q̄ in hoc seculo p̄petrasti

Ille ñdit hic potius da mihi dñe
a nō in futuro seculo retribue. sta
timq; diuina vox iussit tradi Mau
ricii uxorē. filios a filias soce mili
ti occidēdos qđ etiā factū est Non
post multū em tpis Focas q̄dam
miles eiꝰ ipm cuz tota familia sua
gladio occidit a ei i imperio succes
sit Cū apud sanctā Mariā maio
rem vbi est imago v̄gīis quām
Lucas euangelista fecit btūs gre
gorius in die pasche missam cele
braret a pnūciaret Pax dñi sit sp
vobiscū Angli dñi alta voce ñdit
Et cuz spū tuo. Vñ pp apud illam
ecclām in die pasche stationē facit
Nec sibi cū dicit Pax dñi in huiꝰ
miraculi meoriā a testioniū ñdeꝝ.
Quodaz tpe Traianꝰ impator ro
manꝰ ad qđā bellū velementissi
me festinabat. Cui vidua q̄dā fle
bilit occurrit dicēs Obsecro vt sā
guinez filij mei innocēt pempti
vindicare digneris. Cunq; Traia
nus si sanꝰ reuerteret sevindicaē
testāret. Vidua dixit Et q̄s in hoc
pstabit si tui plio mortuꝰ fueris.
Traianꝰ dixit Ille q̄ pꝰ me impera
bit. Cui vidua. Et q̄d tibi pderit si
alter in iustitiā fecerit. Traianꝰ
dixit Vtiq; mihil. Et vidua Nonne
inq̄t melius tibi est vt in iustitiā fa
cias a p hoc mercedē accipias q̄ vt
alteri hanc trāsmittas. Tūc Tra
ianus pietate motus de equo de
scendit a ibidē innocentis sangui
nē vindicauit. Ferē quoq; qz duz
filiꝰ traiani pvrilē eq̄tando nimis
lasciuie discurreret filiū cuiusdam
vidue īfemit. qđ cuz vidua Tra
iano lacrimabiliter exponēret. ipe fili
um suū q̄ hoc fecerat vidue loco fi
lij sui defuncti tradidit a magnifi
ce ipm dotauit dñi igit quadaz vi
ce diu iā defuncto Traiano grego
rius p forū traiani transiret a hꝰ
mansuetudinē iudicis recordatꝰ
fuisset ad sācti Petri basilicā pue
nit a ibidē p eiꝰ errore amarissime
fleuit. Tūc illi diuinitus ñsum ē.
Ecce petitionē tuā impleui a traia
no penā eternaz peperci. De cetero
āt diligētissime caueas ne p dam
nato aliq̄ pces fūdas. Damascēn
āt in quodaz suo sermone narrat
q̄ Greg. p traiano oronez fidēs
audiuit vocē sibi diuinitꝰ illatam
Vocē tuā audiui a vemā traiano
do Cuiꝰ rei vt ibidem dicit testis ē
oriēs oisa occidēs. Sup hoc dixerit
quidā q̄ traianꝰ fuit reuocatꝰ ad
vitā vbi grām osecutꝰ. vemā me
ruit a sic glam obtinuit. Nec erat
in inferno finaliter deputatꝰ nec sen
tentia diffinitiua damnatꝰ Alij di
xerūt q̄ aīa Traiani non fuit sim
pliciter a reatu pene etne absoluta
sz eius penа vsq; ad tps. s. vsq; ad
diē iudicij fuit suspensa. Alij dixe
rūt q̄ pena q̄ ad locū vel modum
aliquē tormēti sb ditione tarata
fuit. donec crātē gregorio p cristi
mīsericordiam locus vel modꝰ alias
mutaret. Alij dicūt vt Johes dya
conus q̄ hāc legēdam cpilauit q̄
nō legit oralse sz fleuisse. a frequē
ter dꝰ misertꝰ credit qđ hō q̄uis
deiderās petere non p̄sumit. Et q̄
eiꝰ aīa nō est ab inferno liberata
a in paradiso repositā. sz simplr ab

inferni cruciatibus liberata. Valet ei vt dicat aia q̄ i inferno existē a inferni cruciat⁹ p dei misericordiam nō sentire Alij dicunt q̄ pena ecna ofistit i duob⁹. s. i pena sēsus a pena damni q̄ est carentia visionis diuine Pena ḡ eterna q̄ntum ad p̄mū ē sibi dimissa. ꝙ q̄ntū ad sēm retenta. Ferē q̄p angel⁹ istū adiecerit q̄ ei p̄ damnato rogasti duorū tibi dat optio. ā in purgatorio duob⁹ diebus cruciaberis. ā certe toto tempore vite tue infirmitatib⁹ a doloribus fatigaberis. Qui p̄elegit toto tpe vite sue doloribus cōcuti q̄p duobus diebus in purgatorio cruciari Vñ factum est q̄ sp dem̄ceps aut febrib⁹ laborauit. ā podagre molestia pressus fuit. ā validis doloribus quassatus. aut dolore stomachi mirabiliter cruciatus. Vñ in quadā epla sic loquit dicēs Tantis podagre tātis q̄ molestiarū doloribus premor vt vita mea m̄ ḡuissima p̄a sit. Quotidie em̄ in dolore deficio a mortis remediū expectando suspiro Item alibi Dolor meus interdū mihi lentus est. interdū nimius Sed neq̄ ita lentus vt recedat. neq̄ ita nimius vt interficiat Vnde fit vt q̄ q̄tidie i morte sū. quotidie repellar a morte Sic aūt me infectio noxij humoris imbibit vt viuere michi p̄ nisi a mortem deserant expectans quā gemitib⁹ meis solaz credo eē remediū ¶ Matrona quedā beato gregorio singulis diebus dn̄icis panes offerebat q̄ cum p⁹ missaz solennia corp⁹ dn̄i sibi offerret a diacone. Corp⁹ dn̄i nr̄i ihesu xp̄i aiste diat te in vitā eternam. las ciue sbri sit Ille otinuo dexterā ab ei⁹ ore conuertens partē illam dn̄ici corpis sup altare deposuit. postmodū cū rāppl̄o m̄rogauit. quā ob causā tibē p̄sūpserit At illa. Quia panē m̄t quē xp̄ijs mamb⁹ fecerāt tu corp⁹ dn̄i cū appellabas Tūc Gregorio. p̄ incredulitate mulieris se in oīonē p̄strauit. a surgēs p̄ticulā illā panis istar digiti carnē factā repperit a sic matronā ad fidē reduxit Quauit itez̄a carnē illā i panez uersā vidit a matrone sumendū tradidit ¶ Quibus dā p̄ncipibus aliqs p̄ciosas reliqas petētib⁹ aliq̄ntulum de sā Johis euangeliste dalmatica tribuit. Quib⁹ illi suscipiētes tam q̄p viles reliqas ei cū indignatione minia reddiderūt Tunc b̄tus Grego. oīone facta aureū petitā pānū illū pupugit. de cui⁹ punctionib⁹ sāguis p̄tin⁹ emanauit. Sicq̄ p̄p̄ciose cēnt reliqe diuinus ē oīsum. ¶ Quidā diuitū romanorū relicta d̄uge fuerat a p̄tifice omunione p̄uat⁹ Qđ ille molestissime ferens ꝙ auctoritate p̄tificis euacuare nō valēs magoruz suffragia req̄siuit. q̄ se suis carnib⁹ agē p̄miserūt vt immisso demone tādiu caball⁹ p̄tificis raret q̄ q̄sq̄ cū sessore suo p̄iret. Cunq̄ Gregori⁹ aliq̄n sup caballū trāsiret immisso demōe magi equū ei⁹ tā fortit vexari fecerūt vt ne quaq̄m ab aliq̄ teneri valet Tūc greg. reuelāte spūsō dyabolicam submissionem cognoscens.

facto cruces signa culo tam cabat
tū a pte rabie libeat qp maleficos
a p petua cecitate mulctauit q rea
tum suū ofitentes ad sacri bap tis
mi gram post modu puenerunt
Quib9 lum ne arte magica legent
red di noluit. eos tū ecclastico sbi
dio nutriri pcepit Legit q3 m li
bro qui a grecis lymon dicitur p
abbas qui erat monasterio sā
cti gregorij pape eidez nunciauit
p qdam monachus penes se nū
mismata hiet tria. quem grego.
ad alioz terroz excōicauit. p9 mo
dicum tpis frater morit gregorio
nesciente. q ira tus p sine absolu
tione mortu9 fuerat oronem i epi
taphio scripsit q eum ab excōica
tionis vinculo absoluebat debit
q3 eam vmi dy aconoz cipies vt
eam sup foueā fratris defuncti le
geret Quo iussa cōplente sequēti
nocte q defunct9 fu erat abbati ap
paruit a sevsq3 mō m custodia. ꝑ
hert absolutū fuisse phibuit. Offi
ciū a cantū ecclesiasticuz · necnon
a scolā cantoꝝ mstituit Et p9 hoc
duo hiaula vnū iuxta basilicā san
cti Petri. a alterz iuxta lateranen
sem eccām fabricauit vbi vsq3 ho
die lectus eius q recubans modu
labat. a flagellū ei9 quo pueris
minabat cū antiphonario autēti
co veneracōne o grua reseruant Et
in canone appo suit etiā dies nros
in tua pace disponas. atq3 ab eter
na damnatione nos eripias a ī ele
ctoz tuo cū iubeas grege numera
ri. Tande beat9 Greg. cuz sedisset
annis xiij. mēsibus sex. dieb9 decē
plenus operib9 bonis migrauit a
corpe In cuius tūba hiverbus scri
pti sunt Suscipe terra tuo corpus
de corpe sumptuz Redde q8 vale
as viuificante deo. Spūs astra pe
tit. leti ml ura nocebūt Cui vite al
terius mors magis ip sa vita est.
Pontificis sūmi dauduntur mem
bra sepleri Qui mnumeris semp
vluit vbiq3 bonis Exurgens dapi
bus supabat frigora veste. Atq3
aias montis texit ab hoste sacris
Impleata actu quicq3d sermone
docebat Esset vt exemplum misti
ca verba loquens Ad xp̄m angloꝝ
uertit pietate mgra Acq3rens fi
dei agmina gēte noua. Hoc labor.
hoc studiū ꝟ cura pastor agebat
Vt dño offerēs p̄lima lucra gre
gis Hisq3 dei osul fact9 letare tum
phis. Naz mcede opez ia sine fine
tenens. Fluxerāt āt anm. dcvi. sb
Foca impatore ab incarnatione
. dc. Post mortē b ti gregorij cū re
gione totaz maxia fames inuasit
vn paupes q̄s Gre. libalit pascē
solebat ad succes soresuū vemētes
dicebāt dñe q̄s p̄ nost er Grego
rius pascē solebat tua sācitas nō
finat fame perire. Quib9 vbis pa
pa indignat9 sp talit rndebat. Si
gregorius ad famā sue laudis cun
ctos pl̄os curauit suscipe. nos aūt
nō possumus pascē a sic eos sp va
cuos ēmittebat. Vñ scūs gregori9
ter ei apparuit a ter blande de sua
tenacia a detractiōe corripuit. ꝟ il
le de nullo se emēdare curauit. vñ
illi quato apparens terribilit illū
redarguit a in capite letalit plaus

sit Cuiꝰ dolore ꝛc atꝰ in breui vitā finiuit dū āt adhuc pdcā fames in staret q̄daz iudi gregorio ꝛc pcūt detrahē asserētes ꝙ thesaurū totū ecc̄ tanq̄ vir ꝓdigꝰ cōsumpsisset Vñ ob hꝰ vindictā ad cburēdos libros suos · ceteroz animos īcdia runt Quoz dū quosdam iā cōbus sissent a ceteros cōburere vellent: petrus diaconꝰ eiꝰ familiarissimꝰ cum quo quatuoꝛ libros dialogo rum disputauerat trabit ꝛc hemē tissime ꝛstitisse: asserēs hꝰ ad eiꝰ delendam memoꝛiaz nil valere cuz in diuersis mūdi partibus exem plaria tenerentur. adiūgens īma ne sacrilegiuz esse tanti patris tot a tales libros exurere. super cuius caput ipe spiritūsanctuz in simili tudine columbe frequētissime pro spexisset. Tandem in hanc eos sen tentiam adduxit vt si illud quod dixerat iureiurādo cōfirmans mo ri cōtinuo meruisset et ipsi a librorū exustione desisterent. Si vero mo ri non meruisset: sed supstes sui te stimonij extitisset ipse q̄z obstrio mibus manus daret. Fertur enim beatus gregoriꝰ sibi dixisse ꝙ si mi raculum de visiōe columbe publi caret post hoc viuere non valeret. Itaq̄z cum apparatu diacon euan geliozz libz baiulans venerabilis leuita petrus aduenīēs moꝛ vt ta ctis sacrosanctis euāgelijs grego rij sanctitati testimoniuz phibuit a falsitate a dolore mortis extrane us spiritū inter verba vere cōfessi onis efflauit. Quidaz monachus monasterij sancti gregorij q̄dam penes se pecuniū cōgregauit. Be atus āt gregoriꝰ altri mōacho ap parens dixit vt ei denunciaret ꝙ pecuniū dispgēt a pmaz ageret ꝙ tercia die ecc̄t moriturꝰ. Cū ille au dies velemēter expauit: pmam e git a pecuniū reddidit Moxq̄ febri bus adeo arreptꝰ ē: vt a diluculo diei tercij vsq̄ ad horā tcia p mmo mēdio lingua ab ore pijcies vlti mū flatū emittē videt. Circa cū circū stātes mōachi corā eo psallerent: tāde melodiā interrūpētes ei detra here cepit Ille otinuo reuiuiscens a oculos sbridēdo cautiēs ait Par cat vobis dns fres Quare mihi de trahē voluistis ffMā ipedimētū nō modicū mihi generastis. Quia taz a vob ꝙ a diabolo sbvno tpe accu sat⁹: nesciebā cui caūme pmittus rūderē. Si qñ quelibet migrātē videritis eide nō detractōez: si opas sionē ipedatis Vtpote q̄ ad taz di stricti iudicis cum crimiatore suo ad iudiciū vadit. Nā ad iudiciū co raz diabolo steti a coadiuuāte scō gregorio: cūctis eiꝰ obiectōibꝰ bñ tūdi. Sed tm de vna obiectōe cui ctus erubui pro q̄ vt vidistis tali ter sū vexatꝰ a adhuc me nō potui libare. Cūq̄z de ea fratres req̄reret ait. Nō audeo dicē. ꝙ cuz ad vos a beato gregorio iussus sum venire diabolꝰ de hoc plurimū ē oq̄stꝰ pu tās ꝙ me ad pmam agēdā p can sa illa deꝰ remittēt. Quapropt bea to gregorio vadē dedi: ne cōmotaz caūmā alicui reuelarē Moxq̄ da mās: ait. O andrea hoc āno peas me prauo cōsilio ad piculiū cōpuli

ſti Et ſtatim reuolutis ſcripturis feliciter
oculi expirauit Erat aut in vrbe quidam
nomine Andreas q eodem momento q ei
monachi mortis periculum fuit imp
catus in tam graue morbum incidit: vt
deſluentibus carnibus humi poſſet:
mori aut non poſſet. Tunc monachis
monaſterii ſci gregorii nuncupatis fra
tribus confeſſus e quidam predicto mona
cho quedam cartulas rapuiſſet ac fu
ceptis penis aliis tradidiſſet Mox
is q dudum mori non poterat imo vba
fue confeſſionis ſpm exalauit. Eo
tpe vt in vita ſci Eugenii legit dum
adhuc ambroſianum officium magis
q gregorianum ab eccliis ſuaret ro
manus pontifex noie Adrianus ocliu
nuncauit vbi ſtatutum e vt gregori
anum officium debet vmuerſaliter obſ
uari. Cui rei karolus ipator execu
tor exiſtens p diuerſas diſcurrens
puincias oes clericos minis a ſup
plicijs ad hoc ipſum cogebat et li
bros Ambroſiani officij vbicq obu
rebat: multosq clericos rebelles in
carcerabat Proficiſcens aut btus Eu
genius ad ocliu iuenit ipm ocliu p
duum iam ſolutum Suaq prudentia dns
papa fieri duxit q oes platos q co
cilio interfuerat a iam p tres dietas
receſſerat reuocauit Concilio q nuo
cato oim prm hec ſnia una fuit vt
miſſale ambroſianum a gregorianum
ſup altare bti petri apli ponerent
a fores eccle optime claudierent: ac
plumboq epoq ſigillis diligentiſſime
munirent. Et epi to nocte inſiſterent
orationi vt dns p ſignum aliquod reuela
ret quod hoc ab eccliis magis ſuari
vellet Sicq p oia vt ordinauerat fa

cientes: mane iam una eccle apuerunt
a vtrumq miſſale ſup altare aptum in
uenerunt Vt vt alii aſſerunt Miſſale
gregorianum peius diſſolutum a huc
illucq diſperſum inuenerunt Ambroſia
num aut ſolum mo aptum ſup altare i eo
dem loco in q ipm poſuerunt reppert
Quo ſigno diuinitus factum edocti vt gre
gorianum officium deret p totum mundum
diſpgi. Ambroſianum aut in ſua eccia
ſeruari. Sicq ſci pres vt dimitto edo
cti fuerant ſtatuerunt a ſic vſq hodie
ſuat Narrat Johes diacon q vitam
bti gregorii copilauit q dum vitam ei
ſcribet a copilaret. quidam vir ſacer
talem ſignum ei dormienti ad later
nam vt ſibi videbatur ſcribenti aſtitit
Cui deſup candidiſſima a adeo tenu
iſſima veſtis eat vt ei tenuitate ni
gredo ſubtenioris tunice apparebat
Hic xpus acceſſit. a inflatis buc
cis riſum otinere non potuit Cuiq Johes
eum increparet. Curvir guiorum offi
cium ſic diſſolute ridet. Ait Quia tu
ſcribis de mortuis qs viuentes nun
q vidiſti. Cui Johes. Etſi illum in no
uerim facie. tn de illo ſcribo q didi
ci lectone. Ac ille Tu inquit vt video
ſic voluiſti feciſti ego q facere pote
ram non ceſſabo Moxq illi lumen lacne
extinxit a adeo ipm pcruit vt vehemen
ter exclamans putaret ſe ab illo gla
dio ſugulari Moxq gregorio affuit
comitante ſecum dextrorſum beato
Nicolao. ſiniſtrorſum bto Petro di
acono. eiq dixit. Modice fidei quare
dubitaſti. Cunq p fortunam lecti
aduerſarius latitaret Gregorius
ex manu Petri diaconi magnam
facem quam tenere videbat arripiens

eius q flāmis · & faciēq ip'ius ad uersarij exurens ad mstar ethiopis demigauit. Quedam āt scintilla mima cadens m eius vestez candidam ipam dicto citi⁹ oflagrauit asie migerimus totus appuit · dixitq Petrus btō gregorio Satis demigrauimus eū. Cui gregorius nos ultū nō demigrauim⁹ ß migz fuisse mōstrauim⁹ Sicq ibidē mlto relicto lumine abierūt.

¶ De sancto Longino

Longin⁹ fuit q̄dā centurio q̄ cuz alijs militib⁹ crucifixi dm̄ astās iussu p̄platilat⁹ dm̄ pforauit. Et vidēs signa q̄ fiebāt. Lsolē obscuratū a terremotū. m xp̄m credidit. maxie ex eo vt q̄dam dicūt q̄ cū ex infirmitate vel senectute ei⁹ ocli caligassent. de sāguie xp̄i p lanceā discurrēte fortuitu oculos suos tetigit. a p̄tin⁹ davidit. vñ renūciās milicie a ab apl̄is instructus in cesarea capadocie. xxviij. annis mōsticā vitā duxit a verbo a exemplo pl'imos ad christū duertit Cū aūt a p̄fide tentus fuisz a sacrificare nollz iussit preses oēs dentes ei⁹ excuti a linguaz abscidi. Longin⁹ tñ ex hoc loquela nō p̄didit. ß acepta securi oia ydola diminuit a fregit dicens. Si dij sunt: videbimus demones aū de ydolis exeuntes in p̄fidem a in oēs ei⁹ socios intrauerunt a insanientes a latrātes se longini pedib⁹ pstrauerūt. Et ait Lōgin⁹ demōib⁹ Cur habitatis i idolis? Qui tñ dixerūt Vbi xp̄s nō noiat a eius signuz nō est positū ibi est habitacō nra Cū g̃ p̄ses insaniret a oculos amissset dixit ei Longin⁹ Scito qm̄ sanari nō potuis ñ q̄ñ me occideris. Quācito em̄ a te mortuus fuero p te orabo a sanitatez tibi corpali m a aie impetrabo. a statī eū decollāi iussit. Post hec abijt ad corpus eius a pstratus cū lacrimis pēmitentiā egit a otinuo visū a sānitatē cepit a ī bonis opib⁹ vitā finiuit

¶ De sancta Gertrude hysto riam quere in fine.

Benedictus di ctus est q̄a multa benedixit. vel q̄ in hac vita mltas benedictiones habuit. vl' q̄ oēs benedicebāt de eo. vel q̄a eam meruit benedictionem hīre. Eius vitam sanctus Gregorius scribit

de sancto Benedicto

Benedictus ex Nursia pumcia ortus cuz Rome liberalib⁹ studijs traditus esset In ipsa sui infantia lras desetruit a desertū petere decreuit Quez nutrix sua q̄ eum tenerrime diligebat vsq in quendā locuz q̄ dē effecuta ē vbi ad purgandū tritici cū mutuo capisterium petijt. ß supmensā incaute ponēs cū corruisz in duabus ptibus fractum vidit Quā Benedict⁹ flē ospicies ptes capisterij accepit. a ab oratione surgēs integre solidatū inuenit Postmodū nuncē occulte fugies i quēdā locū venit vbi ab⁹ amis hominibus incogn⁹ mānsit exceptus mona

cho Romano noīe. qui sibi sedule
ncāriam īstrabat. Cūq ad spēcz
a romani mōasterio iter nō esset.
panē īm longissimo funeligabat a
sic eū deponē cōsueuerat. Titinabu
lū ēc ipi corde īseruit. vt ad ei⁹ so
nitu⁹ vir dei cognoscēret. qñ sibi ro
man⁹ panē p̄bēt quē exīēs accipe
ret. Sed ātiqu⁹ hostis vnī⁹ caritati
q alteri⁹ inidēs refectōm. lapidē ia
ctauit a tintinabulū fregit. sed ta
men eidē romanus mīistrauē nō
desīit. Post hec cuidam presbite
ro refectionez sibi īm paschali solē
nitate panti dñs p visu⁹ apparuit
dicens. Tu tibi delicias prepas et
filiu⁹ meus īillo loco fame cruciā
tur. Qui ptin⁹ surrexit et eū cū diffi
cultate magna īuenīēs ait. Surge
q sumam⁹ cibū. qa hodie pascha
dñi ē. Cui dñs dixit. Scio q̄ pascha ē
q̄ videre te meruī. Lōge quippe ab
hoīb⁹ posit⁹ q̄ die eadē ēet pascha
lis solēnitas īgnorabat. Cui p̄sbit
er. Veracit hodie ē surrectōis dñice di
es ē. Abstīnere te nō cōuenit q̄ ob
hoc ad te missus fuī sic q̄ deū bene
dicētes sūpserunt cibū. Quadā die
auis q̄dā nigra. q̄ merula vocat īt
portūe circa ei⁹ faciē volitabat. ita
vt ab eo manu capi potuisset. ß sig
no crucis edito auis recessit. Mox
q̄ diabol⁹ q̄ndā feiaz quā aliq̄ vi
derat. añ mentis ei⁹ oculos reduxit
ei⁹ q̄ aīm tāto igne īspēm illi⁹ ac
cēdit vt pene t̄ēmum voluptate vi
ci⁹ deserere deliberaret. sed subito di
uina grā ad se reuersus cōtinuo se
exuit a īspīmis q̄ eribus que ibi
aderant nudū se ado volutauit. vt
toto corpe īm̄ vulnerat⁹ exiret vt
p cutis vulnera. vulnēa mētis edu
ceret. Vicit itaq̄ p̄dīm q̄ mutauit
īm̄ndiū. Ab illo ātpe nlla post
modu⁹ tēptatio īm ei⁹ corpe pullu
lauit. Crebrescēte itaq̄ eius fama
cū abbas mōsterij cuius dā obijs
set tota ipsius mōsterij cōgrega
tio ad eū venīta vt p̄esse debēt eis
petijt. Qui diu negādo distulit. ac
sui mores illor⁹ fratr⁹ moribus cō
uenire nō posse predixit. sed tandē
victus assensum dedit. Cunq̄ illic
regulam districtius seruare opte
ret. semetipsos reprehendebāt q̄
ipsu⁹ sibi preesse poposcerāt. Ruo
tum sez fortitudo īm normam eius
recti tudinis offendebat. Cunq̄ si
bi cum eo ospicerent illicita nō lice
re a sedule assueta relīq̄re. venenū
vno mīscuerūt et sibi recālēti ob
tulerūt. Sed benedictus signū cru
cis edidit a q̄ iactu lapidis vas il
lud vitreum illico cōfregit. Intelli
gēs ergo q̄ potū mortis vas illud
habuerat q̄d portare nō poterāt si
gnu⁹ vite. illico surrexit a placido
vultu dixit. Miserear vōi omp̄s de
us frēs. Qūq̄d nō dixi vob frēs q̄
vīi mores meis moribus non conuen
rent. Tūc ad locū derelicte solitudi
nis redijt vbi crebrescētib⁹ signis
claruit a multis ad eū venētib⁹ xīj.
monasteria cōstruxit. In vno ātil
lor⁹ q̄dam monach⁹ erat q̄ diu in
oōe eē nō potuerat ß orantib⁹ alijs
mox foras exibat et aliq̄ frena et
trāsitoria agē cogitabat. Qđ cum
abbas illi⁹ mosterij beato bñ
dicto narrasset iuit illuc a vidit q̄

illū monachū q̄ manere non pos
rat q̄dā miger puerulus p vestim
ti fimbriā foras trahebat. dixitq̄
abbati mōsterij a Mauro mona
cho. Nunq̄d nō aspicitis quis est
qui eū trahit. Cūq̄ intuissent. nō
Ait Oremus vt vos etiā videatis.
Orantib⁹ illis maurus vidit. ꝙ ab
bas videre nō potuit. die q̄ alia ex
pleta oratiōne vir dei monachū fo
ras repeit quē p sui ociositate vir
ga percussit. a extunc immobilis in
oratione permansit Sicq̄ antiquus ho
stis dñari nō ausus ē in eius cogi
tatione acsi ipē percussus fuisset
exverbē ꝙ his mōsterijs tria fue
sū in rupibus mōtis erant. q̄ deorsū
cuz magno labore aquas haurie
bant Cunq̄ fratres illi virū dei se
pe rogassent vt mōsteria illa mu
taret q̄dam nocte cū quodaz pue
ro mōtē ascēdit vbi dūtius orās
tres petras in eodez loco p signo
posuit Cunq̄ domū redijsset a fra
tres p eadē cā ad eū venissent dixit
Ite a illaz rupem in q̄ tres positas
petras inuenieritis i modico caua
te Valet enī dñs vobis inde aquā
producere Qui eūtes a iā illā rupem
fudātē inuenientes ocauum locū
fecerūt a mox aqua repletum vide
rūt Qui vsq̄ nunc tam sufficiēt
emanat vt ab illo mōtis cacumie
vsq̄ ad inferiora descēdat Qua
dam vice cum circa monasteriū vi
ri dei quidā cum falcastro vepres
abscinderet ferrū de manubrio p
siliens in quendā lacū profundum
cecidit Cunq̄ de hoc ille nimis an
gustiaret vir dei manubriuz in la
cum posuit a mox ferrū vsq̄ ad su
um manubrium enatauit Placi
dus puer a monachus ad hauri
endam aquā egrediēs in flumen
cecidit a mox vnda ipsū rapuit. a
pene inmensis sagitte cursū a tra
hentis traxit Vir autē dei in cella
residēs hoc in spū sancti cognouit
a Maurū vocās q̄d de puero acci
derit indicauit at vt ad ipsum eri
piēdū pgeret imperauit Acceptā
benedcōe ocius maurus pergit a
p traz sē ire estimās sup aquas vsq̄
ad puerū venit. eumq̄ p capillos
tenens de aqua extraxit. q̄ advi
dei veniens retulit q̄d acciderat. Sz
ipse hoc nō suis meritis ꝙ obedie
tie deputabat Presbz quidam
Florentij nomie vino dei inuidens
ad tantā deuenit maliciā vt panē
veneno infectū viro dei tanq̄ pro
benedcōe trāsmitteret. Quem sanc
gratanter accepit. a coruo q̄ de ma
nibus eius panez accipere ⁹sueue
rat ipz precipit dicēs In nomie ihu
hūc panē tolle a euz in loco vbi a
nullo homie fūmi valeat pijce. Tūc
corui⁹ apto ore expansis alis circa
eūdē panē cepit discurrē ac croci
tare. acsi aperte diceret. obedie serue
a tū iussa implē nō posse. Cui san
ctus iterato q̄ precipiebat dicēs
Leua. leua eū securi⁹ a ipm sic dixi
pijce. Qui tādē eū tollens p⁹ tres
dies rediit a de manu eij⁹ annonaz
quā ⁹sueuerat accepit Vides Flo
rentij⁹ p corp⁹ mgri necare nō po
tuit. se ab extinguēdas discipulo
rū aias accendit. ita q̄ septē puel
las nudas i orto monasterij lude

rea cantare faceret q sic mōchos
ad libidinem inflāmarent. Rō vir
dei de cella prspiciens lapsumq di
scipulis ptimescens inuidie locū
dedit. a q̄busdaz secū assumptis
fratribus ipse habitacōnem muta
uit. ℣ Florentiꝰ in solario ofistēs
cū eum ēcessisse ospiceret a gaudē
ret repente solarium cecidit a ipm
ptinꝰ extinxit. Tūc Maurus pꝰ
vir currens ait Reuertere q̄ tu
psequebatur extinctus est. Rō il
le audiens vehementer ingemuit
vel q̄ inimicus occubuit. vel q̄ de
inimici morte discipulꝰ exultauit
Qua de re factum est vt eidem pēni
tētā indiceret q̄ mādās talia gau
dē de inimici interitu p̄sumpsisz. Jpē
dei famulꝰ Benedictus ad alia
migrans .locū nō hostē mutauit
ad montē cassinuz venit a templū
apollinis quod ibi situm erat in san
ctiJohis baptiste oratoriū ostru
xit. a circuiacentē pl̄m ab ydo
latria conuertit. Sed hoc antiquꝰ
hostis grauiter ferens corporalib
eius oculis apparebat acerrimꝰ.
a in eū ore oculis q̄ flammantib
visibiliter seuiebat atq dicebat.
Benedicte.benedicte Sed cū ille mi
hil sibi nocēret dicebat maledicte
maledicte a nō benedicte q̄d me p
sequeris. Quadā die lapidem m
ire volebāt ꝙ neq̄ꝑ valebāt Cūq
virorū multitudo adesset a ab eis
leuari nō posset aduenies vir dei
bñdictionē dedit a cū maxia cleri
tate ꝙ leuatꝰ ē ex quo pensderūt
q̄ dyabolus ibi insidiabat qui euz
moueri nō permittebat Cūq frēs
parietē paulo altius edificarēt an
tiquus hostis viro dei apparuit a q̄
ad laborantes frēs pgeret inuica
uit. Qui ptinus eis p nunciū misit
Frēs cauete vob. vos agite: abite.
q̄ ad vos spiritꝰ malignus venit.
Vix nuncius verba ꝓpleuit a ecce
parietē antiquus hostis euertit.
a quendā puez mōchum ꝓtriuit
Sed vir dei puerū mortuū a lacera
tum adduci fecit. a ozone sua ipz
resuscitans opi p̄dicto restituit
Laicꝰ q̄dā honeste vite singul an
nis ad visitandū virū dei ieiunus
venire ꝓsueuerat. Quadam q̄ die
dū illuc iret se illi alter viator adiū
xit q̄ sumēdos cibos in itinere por
tabat. Cunq̄ iam tardior hora ex
exteuisset. dixit. Veni frat sume
mus cibū ne lassemur in via Quo
rūdē q̄ nil aten in via gustaret
ad horam illā. postmodū adhuc
ipsum inuitauit ꝙ ille ꝓsentire no
luit Demq̄ cū hora iā p̄teriisset a
eos longū fatigasset iter pratum a
fontē a q̄inq̄ ad ēficiendū corꝑ
delectare poterant inuenerūt Tūc
viator hec ei oīdēs. rogauit eum
vt paululū gustaret a ibidē q̄esce
ret. Cū g̃ verba auribꝰ. a loca ocu
lis blandirent eidē ꝓsensit Cūq
ad Benedictū venisset dixit ei vir
dei Vbi comedisti. Qui rūit. Mim
me. Et ille. Quid ē frat. malignus
hostis semel tibi psuadē nō potu
it. secūdo non valuit. sed tertio supe
rauit. Tunc ille pedibus eius ad
uolutus se deliquisse ingemuit.
Attila rex gothoz experiri volēs

vtūvir dei ꝑplxtie ſpūm hꝫ et cui
dam ſpatario ſuo veſtimēta rega
lia trubuit. eūqꝫ cū oīi apparatu
regio ad illi⁹ monaſteriuz deſtina
uit Quē ille vemētē cōſpiciens di
xit. Pone fili mi pone hoc qđ por
tas nō ē tuū Qui ꝓtin⁹ i terraz cecī
dit. a qꝫ tāto viro illudē pſūpſiſſet
expauit Clericꝰ q̄dam q̄ a diabolo
vexabat ad virum dei adduct⁹ eſt.
cunqꝫ ab eo diabolū expuliſſz ait
Vade a deinceps carnes non come
das nec ad ordines ſacros accedas
Quacunqꝫ em die ad ſacros ordines
accedē attēptaueris. itez iuri dya
boli mācipaberis. Cuz vo hoc aliq
tpe cuſtodiſſet ſ minores ſuos ſibi
ꝑpoſitos in ſacris ordinib⁹ cerneret.
verba viri dei q̄ſi ex longo tpe obli
tus poſtpoſuit. atqꝫ ad ſacrū ordi
nē acceſſit Quē mox ſ q̄ euz reliq
rat diabol⁹ tenuit. a vexare q̄ſqꝫ
aiam ei⁹ exercere nō ceſſauit.
Vir q̄dam flaſcones vini p quēdā
puerū ad eum miſit Sed ille in via
vnū abſcōdita aliū detulit. vir āt
dei cum gratiarū actione vinuz ſuſ
cepit a deſcendentē puerū admonu
it dicēs Vide fili ne de illo flaſcone
quē abſcondiſti bibas ſed indiffe
renter cautē a muemes q̄d int⁹ habe
at. qui confuſus valde ab eo exiuit
Et reuerſus volens adhuc ꝓbare
qđ audierat cū flaſconē indifferēter
de eo ꝓtinus ſerpens egreſſus eſt
Quadā vice dū vir dei in cena cena
ret mōchꝰ q̄daz filiꝰ defenſoris.
ei aſſiſtens a tucernaz tenens per
ſpiritū ſuperbie intra ſe cogitare ce
pit Quis eſt hic cui manducās aſ
ſiſto. tucernam teneo. ſeruiciū im
pendo. Quis ſū ego vt iſti ſeruiā.
Cui ſtatim vir dei ait Signa cor tu
um frater. ſigna cor tuuz. Quid ē
quod loqueris. Vocatis q̄ fratri
bus tucernaz iuſſit de manib⁹ ei⁹
tolli. iuſſit q̄ ipſū ad mōſteriuz re
cedere a quietū ſedere. Cum quoſ
dam e fratribus ad locū quendā
mitteret vt ibidem monaſteriū cō
ſtruerent. conſtituta die ſe ad eos
venturū dixit a qualiter cōſtrui de
beat indicauit. Nocte ergo eadez
qua promiſſus dies illuceſcebat.
monacho quē illuc ꝓpoſuerat atz
eius ꝓpoſito in ſomnis apparuit.
a loca ſingula vbi queq̄ edificarē
debuiſſent ſub tilie deſignauit. Cū āt
viſioni fidē nō daret a adhuc ipſū
expectarent. tandē ad virum dei re
uerſi dixerūt Expectauim⁹ pater
vt venires ſicut ꝓmiſeras nec veni
ſti. Quibus ille Quare fratres ita
dicitis. Nunquid non vobis appa
ruit et loca ſingula deſignauit. Ite et
ſicut p viſionē audiſtis oīa ordina
te. Non longe ab ei⁹ monaſterio
due ſācimoniales femine ex nobi
li genē erant que linguam non re
ſtringebāt. Sed euz qui eis ꝑerat
incautis ſermonib⁹ ſepe ad iracū
diam prouocabant Qui cū hoc vi
ro dei retuliſſet mādauit eis dicēs
Corrigite linguā veſtrā alioquin
vos excōicabo quā excommunica
tionis ſententiā nō ꝓferendo ſ in
terꝓtādo intulit Ille aūt mīl mu
tate infra paucos dies defūcte ſūt
a in ecclesia ſepulte. vbi dū miſſe
celebrant. a diaconus ex more di

cret Qui nō ꝯmunicat exeat foras nutrix eay q̄p eis semp oblacō ez offerebat eas de sepulcris suis p gredia exire ecclesiā videbat Cūq; sancto Benedicto nunciatū esset. ille manu sua oblationez dedit di cens Ite a hanc oblationez p eis offerte a vltrius excōicate nō erit Qđ ei factū fuisset a diacon⁹ ex more clamaret ab ecclesia de cetero ex ite vise nō sunt Monach⁹ q̄dam cū adꝟsitandos parentes exisset sine benedictione a ea die qua ad eos puenit defunctus fuisset. ꝟ se pultuz semela bis terra eiecisset. parētes ei⁹ ad sanctū Benedictū venerūt a vt ei suā bñdictionē im penderet rogauerunt Qui corpus dñi accipiens ait. Ite a hoc super eius pectus ponite. cumq; sic seput ture tradite Qđ cū factū fuisset fus cepti corpus terra retinuit nec vl tra proiecit Quidā monachus i monasterio manere nō valens vi ro dei tantū institit donec ipm ira tus abire permisit. Qui mox vt de monasterio exijt. apto ore draco nem muemit quē cū deuorare vellz clamauit dicēs Currite currite. q̄a draco iste me deuorare vult. Cur rentes aūt fratres draconē minime viderunt ꝟ trementez a palpitantē monachū ad monasteriū reduxe runt. q̄ stati p̄nisit se nunq̄ Qđ mo nasterio se recessurū Quodā tpe bum totā illā punctiaz fames va lida occuparet a vir dei oīa q̄ mue nire poterat egentib⁹ tradidisset. ita q̄ nihil in monasterio p̄ter mo dicū olei in q̄dā vase vitreo remā fisz iussit cellerario vt illud modi cum olei cuidā egēti daret Ille vo impatē audiuit ꝟ implē cepit. eo q̄ nihil olei fratib⁹ remanebat Qđ vir dei vbi cōperit vas vitreuz cuz oleo p fenestraz p̄ici iussit ne q̄d in mōsterio p̄ inobediaz remanet Proiectuz itaq; vas cū super saxa ingentia cecidisset nec vas fractū e nec oleū est effusū Qđ ille leuari iussit a dari integrū postulātu Mō chū at illū de inobma a diffidentia increpās se in oīone dedit cui frib⁹ a otinuo q̄dā magnū doliuz q̄d ibi erat olei plenū fuit q̄d adeo exce uit vt p pauimētū diffluē videret. Qua dā vice adꝟsitandā sororē su am descenderat. cui at ad mensā se de ret rogauit eū vt secum illa nocte maneret. Cui cū ille nl'aten⁹ ad q̄ esset cēta seremitas magna esset. illa caput in manib⁹ rogatura dīm i clinauit. cuiq; caput leuasset tāta coruscationis a tonitrui vtus. tāta q; inundatio pluuie erupit vt etiā vir dei nec redire nec pedē mouere pr̄ tuisset. cuz tñ an̄ seremitas mira esset Illa enim quia lacrimay flu uios fudit seremitatē aeris ad plu uiā traxit. Cui vir dei otristat⁹ ait. Parcat tibi oīpotens deus soror. Quid ē q̄d fecisti? Cui illa rogaui tea audire noluisti. Rogaui domi nū a exaudiuit me. Modo ꝫ egre dere si potes. Sicq; factum est vt to tam illam noctem pernigilem du cerent. atq; per sacra eloquia se se vicaria relatione sanctarent. It ecce post triduum cum ille ad mo nasterium redisset eleuatis oculis

in celum animaz sororis sue in specie columbe celi secreta penetrate aspexit. Qui mox corpus eius ad monasteriu iussit deferri. in monumeto qd sibi preparauerat collocari. Quadam nocte dum per fenestraz ospiceret a dnm exoraret vidit fusam luce desuper cunctas noctis tenebras effugasse. subito ait ois mundi vult fub vno solis radio collecti ante oculos eius adductus e. ibi aiam Germani epi capuam ad celuz deferri vides manifeste postea operit q eadez hora eodeq mometo a corpore mgruit. Eode anno q de hac vita erat exitu rus obitus sui die fratribi denunciauit. Ante sextu vero diem sui exitus. aperiri sibi sepulcruz iubet. q mox febribi arreptus cu p singulos dies languor ingraueseret. sexto die in oratoriu se portari fecit ibiq exitu suu dnica corporis a sanguinis precepone mumiuit atq inter discipulorum manu inter cillia membra sustentans. erectis in celum manibi stetit a vltimu spum in verba orationis efflauit. Ipa die duobi fratribi vni i cella moranti. alteri longe posito reuelatio eadem monstrata e. Viderut nauq viam pallijs stratam atq innumeris coruscantibi lampadibi a cella sancti Benedicti versus orientem vsq ad celu tendente. cu venerando habitu vir desuper datus assistes cuius erat via qua cernerent exqsiuit. Qui cu nescire se dicerent. ait Hec est via in qua dilectus dni Benedictus celum ascendit. Sepultus vero e in oratorio sancti Johis baptiste. qd destructa ara apollinis ipse ostruxit. floruit aut circa annos dni qngentesimu decimumocta uum tpe Justini senioris

De sancto Patricio

Patricius qui ce pit circa annu dni. cclxxx dum regi Scotho de christi passione pdicaret a stans an eu appodians se sup ferulam quaz manu tenebat a casu pedi regis superpo fuerat cui aculeo pedem pforauit. Rex vo credes factuz epm ex industria hec face a se alit non posse fieri patiente fustinuit. Cuius vo hec intelliges obstupuit a pcibus tegē sanauit ac toti puincie obtinuit qp nullu veneno fu aial ibide posset viuere. qd no solu obtinuit. immo etia lignā a coria illius regionis otraria vt dicit sunt veneno Quidam ou e ouicimi sui furat fuerat a comederat. a cuz sancto sepius hortaret satisface furem qcunq esset ille a nlls oparet. dum totus populus ad ecclesiam ouemisset a mute Jesu christi pcepit vt i cuius ventrem ouis intrasset coram omnibus balatum daret. qd et factuz est a egit reus pmtentiaz a alij a furtis sibi cauebant. Erat etiaz ei cōsuetudo oes cruces qs videbat deuote venerari Sed quadam vice ante sepulcrum cuiusdaz pagani ante quandam pulcram cruce qmuisam pterijt q a suis socijs ab

monitus cur illam nō viderit diu
precibus a dño requireret cuius es
set Audi iuī mātr vocē de sub terra
Nonvidisti q̄ ego ℔ sepultus fū
pagan⁹ a signo fum crucis mbig
nus. Vnde fecit crucem illam ab
inde tolli Cū beatus patriti⁹ p hy
bernā predicaret a fructū sibi per
modicum faceret rogauit dñm vt
aliq̄s signū oñderet. p q̄s vel terri
ti penitērent Jussu ergo dñi i quo
dam loco circuitū magnū cū bacu
lo designauit Et ecce terra i tra cir
cuitū se aperuit a putr⁹ maxim⁹ a
p̄fundissim⁹ ibidē apparuit. Reue
latuq̄ est beato patritio q̄ ibi q̄
dā purgatorij locus esset in quē
q̄suis vellz descendere. alia sibi pe
nitentia non restaret nec aliub p
peccatis purgatoriū sentiret. Ple
riq̄ autē inde nō redierunt Et q̄ red
rent eos a manev sq̄ i sequēs mā
ne ibidē morā facere oporteret. M⁹
ri ergo ingrediebant q̄ de cetero ñ
reuertebant Post longū ergo tē
pus mortuo patritio vir q̄dā no
bilis noie Nicola⁹ q̄ peccata mlta
cōmiserat. cū eum suoz delictoruz
penitēret. a purgatoriū sancti pa
tricij fust mere vellz cū antea octo
dieb⁹. vt oēs faciebāt se ieiunijs
macerasset apto hostio cum clau
que in q̄dā abbatia seruat in p̄
dictum puteū descendit. Et q̄dā
ostiū a latere putei inuenit In q̄s
ingrediens cū q̄dam ibi oratori
um ingressisset. q̄dam monachi al
bis indui oratoriuz intrauerūt Et
officiū facientes Nicolao dixerūt
vt ostans esset. q̄ multa de diaboli
temptamenta eūm patrere opor
teret Cū autē ille requireret. q̄s ad
iutorium cōtra hoc habere posset
dixerūt. Cum tremis affligi sensē
ris p̄tinus clama Jhesu xp̄e fili dei
viui miserere m̄ peccatori. Recedēn
tib⁹ ergo p̄dictis vitis otinuo as
sunt dēmones vt reuertatur a sibi
obediat. p̄mo sibi blandis p̄missi
onib⁹ psuadent. asserentes q̄ euz
custodient a ad p̄pria incolumē p
ducent Sed cū ille eis nullatenus
obedire vellet p̄tinus diuersaz fe
raz terribiles audiuit voces pitez
et mugitus acsi oīa elemēta cōcu
trentur Ad q̄s cuz ille timore hor
ribili palpitaret Jhesu xp̄e fili dei
viui miserere m̄ peccatori p̄tinus
exclamauit a statī ois illaz frāū
tumultus terribilis oquieuit. p̄ces
sit a vltra ad aliū a ibidem adē de
monū multitudo sibi dicentiū Qu
tas q̄ man⁹ nostras euaseris Ne
quaq̄ sed nūc torqueri incipies a
affligi. Et ecce q̄dā maxim⁹ ignis
et terribilis ibidē apparuit dixe
runtq̄ ei dēmones Nisi nob assen
tias in illū ignē te iactab im⁹ com
burendum Quod cū ille renueret
ip̄m acceperūt a in illū ignez terri
bilem p̄iecerūt vbi dum cruciare
tur p̄tinus exclamauit Jhu xp̄e fi
li dei viui miserere m̄ peccatori sta
timq̄ ille ignis extinct⁹ est Ad ali
um demiq̄ p̄cedens locum vidit q̄s
dā viros in igne vīuos crematī a
laminis ferreis cādentib⁹ a dēmo
nibus vsq̄ ad viscera flagellari.
Alios q̄ ventres habētes deorsum
terraz p̄ dolore mordere et clamare

parcẽ parcẽ q̃s tũc dæmones gra
uius flagellabat. alios q̃ vidit q̃
tũ mẽbra serpentes vorabãt a bu
fones igneis aculeis eoꝝ viscera
extrahebãt Qui cum eis assentire
nollet in eundẽ ignẽ picẽ a eisdez
lamminis flagellaẽ Sed cũ ille Jesu
xp̃e aĩe. exclamasset a p̃dicta pena
ptinus liberat⁹ẽ. Deinde ducit ad
quẽdam locũ vbi hoies in sartagi
ne frigebanẽ vbi rota maxia eãt
vncinis ferreis ignitis plena in q̃
bus p diuersa mẽbra hoies erant
suspẽsi. q̃ taz velociẽ voluebatur q̃
globũ igneũ emittebat Post h⁹
vidit maximã domũ hñtem foue
as metallis bullientib⁹ plenas in
quib⁹ alij vnũ pedẽ alij duos habe
bant alij ibi erant vsq̃ ad genua
alij vsq̃ ad vẽtrẽ alij vsq̃ ad pect⁹
alij vsq̃ ad collũ. alij vsq̃ ad ocłos.
Et hec oia pcurrẽs nomẽ dei inuo
cabat. Processit itrũ. a in quẽdã
altissimũ putrũ intueẽ. de q̃ fum⁹
horribilis a fetor intolerabil cõti
nuo exibat. Indeq̃ hoies vt feruz
candẽtes in modũ fauillaz exibãt
q̃ dæmones eos reimpingebãt dix
erũtq̃ ei dæmones Locus ille quẽ
cõspicis est infern⁹ in quo dñs nr̃
beelzebub habitat. In ipum igiẽ
putrũ te iactabim⁹ si nob assentu
re recusas Post q̃ ãt illuc iactat⁹
fueris. nullũ ĩde euadẽdi remedi
um obtinebis Quos dũ ille audiẽ
cõtemneret ipm arripiẽtes in p̃di
ctũ putrũ iactauerũt q̃ tã vehemẽti
dolore absorpt⁹ẽ vt fere oblit⁹ fu
erit nomẽ dñi inuocãre q̃ dum ille
ad se rediẽs ihu xp̃e fili dei viui mi
serẽ in p̃cõri clamasset cozdẽ q̃ vo
ce non potẽat ptin⁹ inde ille sus exi
uita ois dæmonũ multitudo tã q̃
victa euanuit Cũ igiẽ redire dẽret
vidit quendã pontẽ sup quẽ eum
trãsire oportebat Qui dũ erat stri
ctissim⁹ a instar glaciei politus a
lubricus sub q̃ fluui⁹ ingens flue
bat. sup quẽ dũ se posse trãsire oi
no dẽsperaret tandẽ recordat⁹ vbi
q̃ eũ de tot malẽ eripuit cõfidẽs
accessit a vnũ pedẽ sup põtẽ ponẽs
Jesu xp̃e fili dei aĩe. dicẽ cepit Vali
dus ãt clamor adeo eũ terruit vt sb
sistẽ vix valeret q̃ p̃dictũ pũtem
lit a securus mãsit Deinde aliũ po
suit a eadẽ vba iterauit Ad quẽli
bet etiã passuz eadez vba ptulit. a
sic secur⁹ trãsiuit Cũ ergo trãsisset
in q̃dã p̃tuz amenissimũ dæmẽ
vbi diuersoꝝ floꝝ mira suauitas
ẽdolebat. Et ecce duo spectosi iuue
nes ei apparuerũt. q̃ ipum vsq̃ ad
q̃daz ciuitatẽ speciosissimã ex au
roa gẽmis mirabiliẽ rutilantez p
duxerũt De cui⁹ porta odor mirabi
lis emanabat q̃ illũ adeo recreauit
q̃ nullũ odorem vel fetorẽ sensisse
videbaẽ. dixerũt q̃ ei q̃ illa ciuitas
padisus eẽt in quã cuz Nicola⁹ in
traẽ vellz. dixerũt ei p̃dicti iuuenes
q̃ p̃ ad suos rediret et p loca q̃ pe
nerat euz redire oportebat dæmo
nes tũ euz nõ ledẽrẽt q̃ eo viso cruti
fugerẽt Et p⁹dies. xxx. in pace q̃e
screta tũc illã ciuitatẽ ciuis ppetu⁹
introiẽt Tũc Nicola⁹ inde ascẽdes i
loco p quẽ ascẽdit se restituit in ue
rita omnib⁹ q̃ sibi obtigerãt nar
rãs post trigita dies in dño felicit

 ¶ De ānuntiacōe dn̄ca

Anuntiatio

dn̄ca dī qđ tali die ab angelo aduentus filij dei in carnē fuit annuntiatus Missus ē gabri el angelus ⁊ nuncius de quo pro uer. xxv. Aqua frigida aie sitiēti ⁊ nuncius bonus de terra longin qua ⁊ de terra uiuentiū q̄ longe ē a terra morientiū Et vere nuncius iste fuit aqua frigida aie sitiēti et nuncius bon⁹ de terra longinqua ⁊ de terra uiuentiū que longe est a terra morientiū Et ve nunci⁹ iste fuit aq̄ frigida. qđ sitientib⁹ fontē vite nunciauit adesse de quo pl⁹ accepit que plus sitiebat ⁊ beata virgo Vñ bernard⁹ Vehementia desiderij. feruore deuotionis. puritate orationis fontez attigit pietatis. vt hauriret sup angelos. quā refūderet hominib⁹ aquā uitā Cōgruū em̄ fuit vt incarnationē filij dei precederet angelica annūtiacō quadruplici rōe Primo rōe ordinis notandi vt. s. ordo rōpationis tīderet ordinē puaricationis Vñ sicut dyabolus tēptauit mulierez vt eaz ptraheret ad dubitationē et p dubitationem ad cōsensum. q̄ p cōsensum ad lapsum sic angelus nunciauit vgini vt nūciando excitaret ad fidem ⁊ p fidem ad cōsensum ad concipiendū dei filiū. Secđ rōne misterij angelici qđ em̄ angelus minister dei ē ⁊ seruus. ⁊ beata virgo electa eāt vt eēt dei mr̄ et congruū ē ministry dñe famulari. Quemēs fuit vt beate virgini annūtiatio p angelū fieret. ¶ Tertio rationē lapsus angelici reparandi Quia em̄ incarnatio nō tm̄ fiebat ad rōparacōem hūanī lapsus. sed etiā ad reparacōem ruine angelice. idō angeli nō debuerūt excludi Vñ sic sexus muliebris nō excludit a congmicōne misterij incarnationis ⁊ rūrrectōnis. sic nec angelicus nunci⁹ imo de⁹. vtrūq̄ ā angelo mediāte nūciauit mulieri. s. incarnationē virginis marie ⁊ rūrrectōnē marie magdalene ¶ Quarto. qđ celestez regē celestis nunci⁹ debuit p uenire q̄ regē mādauerat venturū Nō em̄ decuit tm̄ dn̄m venire sine magno p̄cursore a cunctis. q̄ ei hospicium faceret preparari Primo q̄dez premisit patriarchas añ legez q̄ de factis suis regē venturū figmificarent Secđ premisit moysen ⁊ pphetas. q̄ regez venturū vbis clamauerūt Tertio p̄misit gabrielem quī eum venturū predixit ⁊ dn̄am hospicij ex pte dn̄i salutauit dicens Aue grā plena dn̄s tecū B̄ndicta tu in mulieribꝫ Cum ergo beata virgo a tertio āno etatis suevsq̄ ad. xiiij. cū alijs virginib⁹ in tēplo extitisset a votū de seruāda castitate emisisset nisi de⁹ aliter disponēt eam Joseph despōsauit dño reuelante a Joseph vga frondēte sicut in hist̄oria de natiuitate b̄te virginis plenius cōtinetur In bethleem vnde oriundus erat necessaria nuptijs puisurus iuit Ipsa vo in nazareth in domuz parentum redijt Nazareth quidem interp̄tat flos Vnde dicit bernardus Qđ christ⁹

flos nasci voluit in flore et de flore et floris type Ibi ergo ei angelus apparuit a ipa salutauit dicens. Aue grā plena dns tecū. bñdicta tu in mulieribꝫ Bernardꝫ Inuitāt nos ad marie salutationez Gabri elis exemplū Johānis tpubium et te salutationis lucy Sed hic pō videndum est quare dns matrez suā voluit despōsari Sup hoc assignat bernardꝫ tres racōnes dicēs Necessario despōsata ē maria Joseph. qm̄ p hoc a demonibꝫ mysterium abscondit incarnationis a sponso virginitas cōprobat a virginis taz verecundie q̄ fame proūidetur Quarta ratio quare mām voluit despōsari est vt ab omni gradu mulieris obprobriū tolleret. s. a cōiugatis vginibus a viduis Vñ ipsa vgo in hoc triplici statu fuit. Nā cū virginibꝫ vgo cū cōiugatis fecūda. a cū viduis casta. Ruta rō est vt viri ministerio vteret Sexta vt matrimoniū bonum cōprobaretur Septima vt p virū genealogie series texeret Dixit ergo āgelus Aue grā plena ac. ter. In vētre grā deitatis In corde grā caritatis In ore grā affabilitatis In mambꝫ grā misericordie a largitatis Idē vere plena gratia q̄ de plenitudine eius cap̄ ut vniuersi. captiui redēptōem. egri curacōez. tristes consolacōem. pctōres veniam. iusti grām. angeli leticiā. deinq; tota trinitas gloriam. filiꝫ hois Humane carnis sbam. Btus vent qui te portauit Dicit āt b tus venter bñ vginis spāliter xp̄i tria mirabilia q̄ in ea facta sunt. Primo q̄ deꝫ est hō vbū infans eternꝫ temporalis. iudex mortal immensus puulus. creator creatura Johānis p mo Verbū caro factū est a habitauit in nob Ihē. xxxi. Nouū faciet dns sup terraz Mulier circūdabit virz pfectum scīa a virtute Sed q̄ qui fecit ventrē factus ē in eodem vētre Hoc ē mirabile sicut si qs faceret p̄us domuz a postea nasceret in ea dē domo ps. Gloiosa dicta sūt de te ciuitas dei. Homo natus ē in ea a ipse fundauit eā altissimus Isa. xlvi. Cuius audiuit vnq̄ tale ac. Tertia q̄ venter ille maius se cōtinuit Idē deus quē totus nō capit orbis Isa. xlv. Vere tu es deus ac. sed q̄re nō dixit Beata mr̄ q̄ te portauit potius q̄ beatus venter s Ad inuendū opassionē a caritatem que omnes miseros in ventre suo portata sua omnia cōicat p caritatē dns tecum dns pater tecum qui genuit filiū quē cōcipis. dns spūssanctus tecum de quo concipis Et dns filiꝫ quem carne tua induis. sicut dic Bernar. Benedicta tu in mulieribꝫ a sup omnes mulieres q̄. s. eris mater. virgo mater et mat dei Triplici maledicto mulieres sbiecte erāt. s. maledicto obprobrij. maledicto peccati a maledicto supplicij Maledicto obprobrij quo ad non concipiētes Vnde dixit rachel Abstulit deꝫ obprobrium meum. Maledicto peccati quo ad cōcipientes. Vñ psalmista Ecce enī in iniq̄tatibꝫ conceptus sū ac. Maledicto supplicij quo ad partū

fortitudinis. ꝙ tacuit a cogitauit prudētie a discretionis. Et tū cāgelus cōfortans eā dixit Ne timeas Maria. ĥuenisti em̄ grām apud dñm Bernar. Quā grām. deia hominū pācē. mortis destructōnem vite reparcōem Ecce cōcipies a paries filiū a vocab nomē ei⁹ ihs et saluatorem. q̄ saluū faciet pp̄l m suum a pcc̄atis eorū Hic erit magnus a filio altissimi vocabit. ber. Hoc est ille q̄ est magn⁹ deus futurus est magn⁹. s. magnus homo. magnus doctor. magnus pphēta

Dixit autē maria ad angelum Quō fiet istud. qm̄ virū nō cognosco a me non cōgnituram pp̄ono Et ita fuit vgo mente carne. pp̄osito Sed ecce maria interrogata q̄ m̄t rogat dubitat Cur ergo solus zacharias taciturnitatis plagaz incurrit. Sup hoc petr⁹ Raueñ. assignat quatuor dñas dicēs Ille pdoxus cognitor nō verba ꝫ corda p̄ uidit. a nō q̄d dixerint sed q̄d sēserint indicauit Erat em̄ interrogāti uz eā dissimil. spēs q̄ diuersa Hec cōtra naturā crēdidit Ille dubitauit p natura. Hec integre ordinē q̄rit. Ille que de⁹ vult fieri non posse prescribit. Ille impellentib⁹ exemplis nō accedit ad fidē hec sine exēplo precurrit ad fidem Hec mirat de ptu vginis. Ille de cœptu disputat conūgali Non ergo dubitat de facto. sed modu q̄rit a ordinez Nam cū triplex sit modus cōcipiendi scilicet naturalis spiritualis et mirabilis. quo istorū cōcipiat scisitatur. Et respondens āgelus

tes Vnde genesis In dolōe paries nē. Sola āt vgo maria benedicta est in tre mulieres. cui⁹ vginitati addit fecunditas a fecunditati in cōceptu sanctitas a sanctitati in ptu iocunditas dicit grā plena. sicut dicit ber. ꝑter q̄tuor q̄ fulsērūt a deo in eius mēte Que fuerūt deuotō hūilitatis. reuerētia pudoris mag̃tudo credulitatis a mātiruz cordis p̄ dñs tecū pp̄t alia q̄tuor que ei fulserūt e celo sicut idem dicit Que sunt marie sanctificacō. angelica salutatio sp̄ussancti superuentio. a filij dei incarnatio dicit etiā benedicta tu in mulieribꝰ pp̄t alia quatuor que sicut ide dicit fulserūt in eius carne. q. s. fuit vginitatis p̄miceria sine corrupcōne. fecūda fine grauedine grauida a sine dolore puerpera Que cū audisset turbata est in sermone eius a cogitabat qualis esz iste salutatio Vnde apparet laus virginis in auditu. in affectu. et in cogitatu. In auditu enim ipsius vgis laudatur modestia. q̄a audit et tacet In affectu verecūdia Vnde turbata ē ād de āgeli sermone nō de eius visione prima. qm̄ beata vgo maia angelos sepe viderat. ꝫ nūq̄ talia loquentes audierat Alia rationē assignat Petrus rauennēsis Venerat m̄t angelus blandꝰ in specie. sed terribilis in sermone Vñ quā leuiter sollicitauit visus nimium p̄turbauit auditus bernardꝰ Q̄ turbata est in sermōe fuit vcundie vginalis. q̄ non p̄turbata

dixit ei Spūssanct⁹ supuenie⁹t in te
q̄ ip̄z tuū ꝺceptū efficiet Vñ et di
cit ꝺceptꝰ ꝺe spūsancto a hoc ꝓpter
quatuor rōnes Primo ꝓpter oñsi
onem eximie caritatis vt s. oñdat
q⁹ ineffabili ꝺei caritate verbuz ꝺei
caro factū est Johis tertio Sic ꝺ⁹
dilexit mūꝺū ut. Dec rō magistri
sm̄arum Secūꝺo ꝓpter oñsionem
gratie absq; meritis vt p hoc q⁸
dicitur de spūsancto cōceptus oñ
datur q⁹ sit ex sola grā quā nulla
hoim merita preceſſerūt Et hec ra
tio est augustini Tertio ātꝓpter
virtutez opationis q. s. opatione
a virtute spūssancti cōceptus est.
Et hec ratio est ābrosij Quarto ꝓp
ter motiuū cōceptionis Et hec est
ratio Hugonis de sancto Victore
Motiuuz em̄ vt ideꝫ dicit ad cōcep
tionē naturālem ē amor viri in mu
lieremq; mulieris in virū Sic in vir
gine in⁹q; q⁹ in ei⁹ corde amor spūs
sancti singulariter ardebat. ideo in
carne ei⁹ amor spūssancti mirabi
lia faciebat Et hec est rō Hugōis
de sancto victore. Et virtus altissimi
obumbrabit tibi Hoc ꝑm glosaz
sic exponit Umbra a lumine a cor
pore obiecto solet formari. a vgo
sic a purus homo plenitudinez di
uinitatis capē neqbat. sed virtus
altissimi obūbrauit. ꝺū incorpal
lūx ꝺiuinitatis corp⁹ in ea suscepit
hūanitatis vt sic posſz ꝺeuz patere
Hanc expositionē videt tangē ber
nardus q̄ sic ait Quia ꝺ⁹ spūs est
nos vero umbra corpis sui tpauit
se nobis vt p obiectū viuifice car
nis videam⁹ verbuz in carne solez
in nube. lumen in testa. cereū in lat
na Sc̄m bernardū sic exponit. qi
dicat. illū modū quo ꝺ⁹ spiritusan
cto cōcipies ꝺei virtute. xp̄s in suo se
cretissimo cōcilio obumbrā ꝺo oc
cultabat. vt sibi tm̄ notū haberet
a tibi. ac si dicat q̄ꝺ a me q̄ris q̄ꝺ i
te mox experieris. Scies. scies a fe
liciter scies Sed illo ꝺoctore quo
autore Ego nūciare fuz missus vgi
nalem cōceptū nō creare vl obum
brabit vte a vicioz estu refrigerā
bit Et ecce elizabeth cognata tua
et ip̄a ꝺcepit filiū in senectute sua
Et dicit vt oñdat hoc esse magnuz
nouū a vicinū Quatuor āt de causis
cōceptus elizabeth Marie nuncia
tur p̄m ter. Prima ē cumulus leti
cie Sc̄da pfectio sāe Tertio pfe
cto ꝺoctrine Quarta obsequiū mie
dicit em̄ sic Ideo sterilis ognate cō
ceptꝰ marie nunciat vt ꝺū miracu
lū miraculo addit. gaudium gau
dio cumularet. Vl ideo q⁹ pfecto
dicebat vt verbuz mox diuulgan
dum vbiq; sciret pri⁹ vgo p angele
lū q̄ audiet ab homine. ne mi ꝺei
a filijs filij videret amota si eoz
que in terris tam ꝓpe gerunt rēma
sisset ignara Vel ideo poti⁹ vt ꝺū
nūc saluatoris. nūc p̄cursoris ēꝺo
cet aduētus. rex tp̄s a ordinem te
nēs ipsa postmodū meli⁹ scripto
ribus ac p̄dicatorib⁹ reseret veri ta
tem. Vl ideo vt audies ognatam
vetulam a grauidā cogitet iuuen
cula de obsequio vt sic puuloꝓpte
te det locus obsequēꝺi dño a mira
bilius fiat miraculū de miraculis
Jtē ber. Da vgo cōsiliuz festinanto

dña mihi verbuz a fuscipe verbum
mittre trāsitoriuz a amplectere sē
piternū Surge curre aperi Surge
p fidē Curre p deuotionē Aperi per
consensionem Tunc Maria ex
pānis manibus oculis ad celum
eleuatis ait. Ecce ancilla dñi fiat mi
hi verbū tuū Deū. Alijs in aure
alijs in ore alijs in manu verbuz dei
factuz fuisse memorat Marie āt fa
ctum ē in aure p angelicā salutati
onē In corde p fidē In ore p cōfessi
onem In manu p cōtrectationem
In ventre p incarnationez In gre
mio p sustētationē In brachijs p
oblationem. Fiat mihi secundum ver
bum Deū. Nolovt fiat mi. Sclama
torie predicatuz. aut figuraliter si
gnificatū. aut imaginatorie som
niatū. ꝙ silenter inspiratuz psona
liter incarnatū. corporaliter nisce
ratū Stasi ꝙ filius dei in vtero eius
cōceptus ē. pfectus deus. pfectus ho
mo Et in pma die cōceptionis tan
te sapiee potentie extitit quāte in
xxx. anno fuit. Tunc surgēs maria
abijt ad Elizabeth a cui eaz salutas
set. iohes in eius vtero exultauit
Glo. q lingua non potrāt. aio ex
ultantē salutat et sue pcurationis
officiū inchoat. Fuit āt ibi in eius
obsequio tribus mensibus donec
iohes nascerē quē manibus suis &
terra leuauit sic legit in li. iustoz
In hac die vt dicit p multa tpa
curricula deus multa operatus ē Que
quidā sic egregijs versibus declara
uit Salue festa dies q vulneā nrā
coercens Angelus ē missus ē passus
et in cruce xps fit a baz factus et

eo dē tpe lapsus Ob meritum dei
me cadit abel fratris a b ēse Offert
melchisedech isaac suppon aris
fit decollatus xpi baptista beatus
fit petrus dempt⁹ iacobus sū bre
vode pemptus Corpa sanctoz cū
xpō multa resurgunt Latro dulce
tū p xpm fuscipit amen Miles q
dam dines ac nobilis seculo abē
nunciauit a ordinez cisterciensiuz
introiuit et qlias nesciebat. eru
bescentes monachi tā nobilem p
sonam inter laycos deputai. dede
rūt ei magrm si forte modicuz ad
discere posset. a sub hac occasione
inter monachos pmaneret Sz cū
diu cū magro fuisset a nihil oino
preter hec duo vocabula aue ma
ria. discere potuisset. hec taz auide
retinuit vt quocūq deambularet.
quicqd ageret ea intus incessanter
ruminaret Vandez mortua in cimi
terio cū alijs fratribus sepelit a ec
ce sup eius tumulū speciosuz excre
scit lilium a q8libet foliū aue maria
lris aureis inscriptū hēbat Curren
tes āt monachi ad taz grande spe
daculū terrā de tumulo effoderūt.
et radicez filij de ore defuncti pce
re reppererūt Intellexerūt ergo cū
quanta deuotione illa duo verba
dixerat quez dñs tanti honoris p
dignis illustrauit. Quidam miles
quodā in via cui habebat castr
et oēs trāseuntes sine miseratione
aliq spoliabat vgine āt mariā qti
die salutabat. nec p aliq impedi
mēto emergēti ab ipa salutatione
aliqua die cessare volebat Accidit
aūt vt quidā vir sanct⁹ mde transi

tum faceret. a ipm p̄dictūs mīles
cōtinuo expoliari iuberet Vir aūt
sanctus rogauit p̄ dones vt ipum
ad suū dnm deducāt. qz ad ipz ha
beret secreta q̄ p̄ferat Abducī aūt
rogauit militē vt oīs de familia
sua a castro gregari iuberet a eis
verbū dnī predicaret Cū aūt con
gregati fuissent ille ait Neq̄q̄ hic
omnes estis ꝑ alīqs adhuc deest
cui cū se oēs adē asserēnt aiebat
diligenter p̄quirite a aliquē inue
nietis abesse Tūc vnus exclamās
dixit. qm̄ solus camerari⁹ nō remi
set Ille āt dixit ter. Vere ipē ē q̄ so
lus deest Pro eo ergo cito mittīt
et in medīū deducit Cū ātvirū dei
vidisset reuolutis terribiter ocul
caput instar insani agitabat nec
ꝓpius accedere audebat Vir āt sā
ctus dixit ei. adiuro te p nomē dnī
nīi ihu xp̄t q̄s sis nobis edisseras
et ob quā eām huc veneris pala
pandas Cui ille Deu adiurat⁹ p
dere cogor inuit⁹ Ego em̄ nō sū hō
sed demon q̄ formā hois accepi. et
xiiij. ānis cū hoc militē pmāsi Naz
p̄ceps nī me huc misit. vt diē q̄
ipse sue marie salutacōez nō dice
ret diligēti⁹ obs̄uarē vt m eū ptā
te acceptā ipm otinuo strangula
rez. a sic in malis opib⁹ finiē de vi
tam nī eēt Quacūq em̄ die ille sa
lutationē dicebat in ipm ptātem
hēre nō potuī Ecce āt de die in diē
diligēti⁹ obseruauī. a nullū diē q̄n
eā salutauerit p̄ termisit. Hec mi
les audiēs velxemēter obstupuit.
et ad pedes viri dei se p̄iciēs. vēm
am postulauit a in melī⁹ dimitt⁹
vitaz mutauit Vir āt sāctus dixit
demoni Precipio tibi demō in no
mine dnī nīi ihu xp̄i vt hinc fugi
abscedas a talez actenꝰ locū possi
deas vbi nulli glorioſe dei genitri
cem inuocāti nocere p̄sumas Hec
vbi iussa dedit. demon abscedens
euanuit Et miles virū sem̄ cū reue
rētia a grārum actōe liberū abire
p̄misit.

¶ De sancto thimoteo martire

Ome celebra
tur natale sāci thimotei
q̄ ab anthiochia romā venies ib
melchiadē ꝑ a silvestro p̄sbitero
q̄ postea eps vrbis effectus e suscep
tus i hospitio qd facē tūc tpis eti
am ipsi pontifices formidabāt Sil
uester vo nō solū hospicio eū rece
pisse gaudebat ꝑ etiā timore abie
cto tā vitam q̄ doctrinā eiꝰ omen
dabat Qui p vnū annū a menses
tres decēs xp̄i veritatē cū multū p
eū ppli conuersi fuissent dignꝰ mar
tirio tentꝰ a ppl̄o paganoz a tra
ditus tarq̄m vrb̄ p̄fecto tormen
tis plagarūq carceris longa custo
dia macerat⁹ cuz sacrificare nolu
isset idolis q̄i tonꝰ athleta dei ētio
cesus mē homicidas decollatus est
Quē sanctus Siluester nocte ad do
mū suā tulit ibi q̄ sanctuz melchi
adē epm venire fecit q̄ cū omnib⁹
p̄sbīis a diaconib⁹ p totā nocē
in laudib⁹ pmanēs ei⁹ martiriū de
dicauit. ¶ De passione dom̄i

Assio xp̄i fuit
ex dolē amara. ex illusio

ne despectam ex vtilitate multiplici
fructuosa dolor at cabat ex quoz
Primo em ex eo q ipsa passio fuit
ignominiosa. a hoc pt ignominí
osum locū q in caluaria vbi male
factores puniebāt. pt ignominí
osum fuppliciuz. q morte turpissi
ma damnat9 ē Crux em fuppliciū
erat latronū a licet crux tūc multe
eet ignominie. nūc ē in mēse glorie
Vñ aug. Crux q eat tūc fuppliciū
latronū nūc trāsit ad frōtes ipāz
toz Si tm honorē de9 tulit fuppli
cio fuo. q tū oferet fuo fuo. Propp
ter ignominiosiz dolorē tū q cū scē
leratis deputat9 ē a cū latronib9 q
primo fuerāt sceleati. ß postea vn9
duſus ē. s. dismas. q eat a dextris.
fic dī in euāgelio m co demi. a alio
danatus est. s. gesmas q eat a sinis
stris Vnde ergo debit regnū. alteri
fuppliciū Amb. Autor pietatis in
cruce pendēs i secularib9 negociis
officia diuidebat Persecutionem
aplis pacez diſapul. corp9 iudeis.
pū spm vgin pamimphū latronī
padisum pctoribus infernū. crucez
pctorib9 penitentē cōmēdabat Ec
ce testamentū q8 fecit xps in mor
te pendens in cruce Secdo cabat do
lor ex eo q ipa passio fuit iniusta.
q pctm nō fecit nec ē inuent9 do
lus in ore ei9. Vñ poeta Que venit
indigne. pena dolē da venit de trib
em pcipue in iuste eū accusabant
iudei. s. q tributū reddi phibebat
q se regē dicebat. a q se regē faci
bat Cōtra has tres accusacōes
dicim9 in pascue in psona salua
tois tres accusacōes Populeme
usac. vbi exprobrat xps tria bñfi
cia eis collata. s. liberacōez ab egi
pto regimē in deſto. plantacōez vi
nee in loco optio q. d. xps Accusas
me de reddicōe tbuti. potiꝰ grās
agē deres. q liberaui te a tributo.
Jux dēm apli Redemit ei nos a mi
serabili fuitute. a a ugo dyabolo
Accusas me. q dixi me regē. poti
us deres grās agē q regal r paui
te in deſto Accusas me q filiū dei
me dixi. potiꝰ grās agē deres. q te
in vinea mea elegi a in loco optio
te plantaui Tertio cabat dolor ex
eo q fuit ab amicis occisꝰ Tole
rabilior em eet dolor si pateret ab
his q aliq 8 cā derent ee ei9 inimici.
vl ab his q eent alieni vl exnei vl
ab his qb9 aliq incōmoda ituliſſz.
ß tñ patit ab amicis a ab his qui
derent ee sui amici Jte a pximis a
ab his de qz stirpe natꝰ est de his
duob9 dic ps. Amici mei et pxi mei
adūsum ac Jte iob. xxx. Noti mei
q. q. alieni recesserūt a me Jte occisꝰ
fuit ab his qb9 mlta bō otulerat
Job. viij. Multa bō opa a ē. ber. O
bone iesu q dulcit cū hoīnib9 cō
uersat9 es. q mag a abundātissi
ma eis largit9 es q dura a aspa p
eis pass9 es. dura vba duri ora ver
bera durissima crucis tormenta.
Quarto cabatur dolor ex tatione
teneritudinis corpis Vnde in figu
ra xpi de dauid dicitur de eo. ij. Re
penk. Ipse est. q. tenerimus ligni
vermiculus Bernhar. O iudei lapi
des estis. sed lapidem pauis mol
liorē. de quo resonat tinnitus pie
tatis a ebullit oleum caritatis Jte

ro Traditus est iesus militib⁹ ver
berand⁹ a illis sacratissimus corp⁹
que dei crap ar seua flagella secuerūt
Quinto ex eo causabat dolor.
q ipsa passio fuit vniuersalis. q
p oēs ptes corpis a oēs sens⁹ Pri
mo em fuit h dolor in oculis. q la
crimatus est. sicut dicit hebre. v.
Bernard⁹ Ascendit in altuz vt lon
gius audiretur. fortiter clamauit
vt nullus excusare ꝯ clamoꝛi lacri
mas addidit vt homo ꝛpateretur
Alias etiā bis lacrimas fudit. s. in
resurrectione lazari. a sup ihīm sa
lem ita q p̄me lacrime eius fuerūt
amoris Vnde a q̄dam dixerūt cum
vidissent eū lacrimantē Ecce quō
amabat euz. Sc̄o e fuerūt lacrime
cōpassionis ꝛ hec tertie fuerūt la
crime doloris Sc̄o fuit dolor i au
ditu cū. s. opprobria a blasphemie
irrogate fūt Xp̄s em q̄tuor spāliē
habuit in q̄bus opprobria a blas
phemias audiuit. Habuit em ex
cellentissimā nobilitatē. q quātuz
ad diuinā naturaz fuit eterni regis
filius et quantū ad humanā de re
gia stirpe genitus Ita etiam q in
quantū homo fuit rex regū a dns
dn̄ anctuz Habuit infallibilē veri
tatē q ipse ē via veritas a vita Vñ
de se ipe dicit Sermo tuus veritas
est Filius em ē sermo siue verbū
patris. Habuit infupabilem ptā
tem. q oia p ipm facta fūt a sine
ipo factuz est mhil Habuit singu
larez homitatē q nemo hon⁹ misi so
lus de⁹ In his xp̄s audiuit oppro
bria a plasphemias Primo q ad
nobilitatē Mat. xiij. Nonne h est
filius fabri Nonne mr eius dicit
maria ac Sc̄o quo ad potestatem
Mat. xij. Hic nō eijcit demonia ni
si in beelzebub pncipe demoniox
Itē Math. xxvij. Alios saluos fec
seipm saluum facere non potuit
Ecce dicūt ipz impotētē cū tn adeo
potens extitit q psecutores suos
sola voce pstrauit. Nam cuz ille in
terrogasset. Quem queritis Et illi
rndissent iesum nazarenum vt ego
ego ipse dixit ego sum abierunt re
trorsū et cōtinuo ceciderunt in ter
ram Aug⁹. Vna vox turbā odijs
ferro ꝛ armis terribilem sine vllo
telo pcussit. repulit strauit vtute
latentis diuinitatis Quid iudica
turus facier. q iudicādus hoc fec.
Quid regnatur⁹ poterit q moriatur⁹
h⁹ potuit. Tertio audiuit oppro
bria et blasphemias quo ad veri
tatē Job is. viij. Tu de te ipso testi
monium phibes a testimoniū tu
um nō est verū Ecce q dicunt ipm
mendacē cū tn ipse sit via veritas
et vita Hanc veritatē Pylatus sci
re non meruit quia ipm scdm veri
tatem non iudicabat Inchoauit
quippe iudicium a veritate sed nō
in veritate pmansit a ideo de verita
te questionem meruit inchoare ꝛ
non meruit solutionem audire.
Alia ratio est fm augustinū qua
re solutionē non audiuit Quia cū
illam questiōem fecisset subito re
mit illi in mentē cōsuetudo iudeoꝝ
qua solebat vn⁹ dimitti i pascha
a ideo statim exijt a solutiōem nō
expectauit Tertia ratio est fm cri
sostomū q scribebat q questio taz

difficilis indigebat multo tpe et multa discussione. a ipse ad liberã tionez xpi perabat. a ideo statim exiuit Legitur tamen in euãgelio nicodemi q cum Pylatus interro gasset iesum Quid est veritas ille sus rndit Veritas de celo est It pi latus In terris nõ est veritas. di xit autem ei iesus Quõ potest veri tas esse in terris. que iudicatur ab his qui potestatem habent in ter tis. ¶ Quarto audiuit opprobria et blasphemias quo ad homitatẽ. dicebant enim ipsum esse peccato rem in corde Johannis ix. Nos sci mus quia homo peccator est. di cebant quoq ipsum seductorez eẽ in sermone Lu. xxiij. Cõmouit po pulum docens per vniuersaz iude am incipiens a galilea vsq huc, Et legis preuaricatorem in opere Joh. ix. Non est hic homo a deo q sabbatum nõ custodit Tertio fu it dolor in odoratu q magnum fe torem sentire potuit in monte cal uarie vbi corpora fetida erãt mor tuorum. Vnde dicit in scolastica hystoria q caluaria aprie est os ca pitis humani nuduz. Et quia ibi decollabantur rei a multa ossa ca pitũ ibi dispsa erant. dicebat cal uarie locus vel caluarium. Quar to fuit dolor in gustu. Vñ cum da maret sitio. dederunt ei acetum cũ mirra et felle mixtum vt ex aceto citius morerẽt a ipsi custodes a cu stodia citius liberarent. dicit em crucifixos citius mori si acetuz bi bãt. et ex mirra paceretur olfactꝰ et ex felle gustus Aug. Pro mero

replet sinceitas aceto. inebriatur felle dulcedo adduci t in nocentia p reo mortis vita pro mortuo Quito fuit dolor in tactu. q in oibus par tibus corporis. A planta enim pe dis vsq ad verticem non fuit in eo sanitas De hoc ait q̃liter in oibus sensibus dolorẽ habuit dicit ber. Caput angelicis tremebundum spiritibꝰ densitate spinarũ pungi tur. facies pulcra p filijs hominuz sputis iudeoz deturpat. oculi luci diores sole caligãt in morte. aures que audiũt ãgelicos cãtus. audi unt peccatoruz insultus Os qđ do cet ãgelos fellea aceto potatur. pe des quorum scabellum adoratur q sanctum est cruci clauis affigunt Manus que formauerũt celos fixit in cruce extense a clauis affixe. cor pus verberatur. latus lancea pfo ratur Quid plura. ¶ Non remansit in eo nisi lingua vt p peccatoribꝰ exoraret. ac matrẽ discipulo cõ daret Secundo eius passio fuit ex illusione despecta Quatuor enim vi cibus fuit sibi illusũ Primo in do mo ane. vbi cepit sputa alapas. et velationem oculorum Bernar dus. ¶ Vultum tuum bone Jhesu desiderabilem in quem desiderant angeli pspicere sputis inquinaue runt manibus percusserunt velo pro derisione operuerunt nec ama ris vulneribus pepercerunt. Se cundo in domo herodis qui eum fatuum et non sane mentis existi mans ex eo q nullum ab eo ẽspõ sum habere poterat pro derisione eũ veste alba iduit Bernardꝰ Tu

homo es a habes sertuz de floribꝫ
et ego deus a habeo coronā spīneam · tu habes crothecas ī manibus a ego clauos defixos · tu ī albis vestibꝫ tripudias et ego p te derisus fui ī veste alba · tu tripudias cū pedibꝫ a ego cū pedibꝫ lauáui tu ī choreis brachia extendis īmodū crucis ī gaudiū a ego ea ī cruce extensa habuí ī opp briū · ego ī cruce dolui a tu ī cruce exultas tu habes latus aptū a pedꝫ īm signum vane glorie a ego habuí latus fossum p te Tñ reúte ad me a ego suscipiaz te Sz q̄rit q̄re dñs tpe fue passionis coram Pilato a iudeis sic tacebat Prima cō est qz nō erāt digní audire suā tñsionē · Secūda · qz eua peccauerat p loq̄citatē · a ideo xp̄s voluit satisfacere per taciturnitatem Tertia qz q̄cq̄d tñdebat to tū calūniabant a dep̄uabāt Tertio i domo pylati vbi milites damidē coccineā ei circūdederūt · a rundinē ī manu dederūt · a coronā spīneaz sup caput posuerūt · a genuflexo dicebāt Aue rex iudeoz Illa autē spinea corona dicitur fuisse de iūcis marinis · quoꝝ acies nō mīnꝰ dura spīna ēa penetratiua Vñ a sanguinē de capite credit coronā illā spīneaz extraxisse Vnde berna · Caput illud dñcaz multiplici spinarum densitate vsqz ad cerebrum ofixum est · ¶ De anima fuit tres opiniones vbi · s · anima principalem habeat sedem · s · vel ī corde propt illud de corde exeunt male cogitationes Vel ī sanguine p̄pter illud Leuitī · Anima omnis carnis in sanguine est · Vel ī capite propter illud Et inclinato capite emisit spiritum Hāc tripliciter opinionem iudei saltez ipso facto videnť tenuisse Nam vt eius animā a corpe euelerent · quefierūt ipaz ī capite cū spinas vsqz ad cerebruz infixerūt Quefierūt ipam ī sanguine · cum eius venas ī pedibꝫ a manibus aperuerūt Quefierūt ī corde · cum eiꝰ latera p̄foraverūt Cōtra has tres illusiones ī passione p̄mittimus añ reuelationez crucis tres adoracōes dicētes Agyos aō · qua ter honorantes qz ter illusum p̄ ter nos Rēto ī cruce Mat · xxvij · Principes sacerdotū illudētes cū scribis dicebant Si rex israhel est descendat nunc de cruce et credimus ei Bernardus super Hunc locum Nunc patientiaz magis exhibet · humilitatē cōmendat obedientiam implet · pficit caritatem In his nēpe virtutū gemmis q̄tuor cornua crucis ornāť In eminentiori caritas · a dextris obedientia · a sinistris pacientia · radix omnium virtutum · humilitas ī profundo Hec omnia que xp̄us passus est Bernardꝰ breuiter recolligit dicēs Memorero p̄ deū virtutes laborum domini quos pertulit ī predicando · fatigationum ī discurrendo vigiliarum ī orando · temptationū ī ieiunando · lacrimarum ī opando · insidiarum ī colloquendo postremo conuiciorum · sputoruz alaparuz subsannationuz · expoliationum · clauorum Terto cius

passio fuit vtilitate multiplici fructuosa cuius vtilitas potest cē triplex. s. pcō z ēmissio. gratie collatio et glorie exhibitio. Et hec tria notantur in titulo crucis. qz iesus quo ad primū. Nazarenꝰ quo ad secundū. rex iudeorū quo ad tertium. qz ibi erimus ab oīs reges. De eius vtilitate dicit augē. Culpā deleuit xp̄s pēm. pteritam et futuram. pterita pcā tulit ea remittēdo. pēa. hoīes ab eis ītrahēdo futura gratiā quā vitarent ofrē do. De eius vtilitate sic dicit iterū augꝰ. Admiremur. gratulemur. amēmꝰ. laudemꝰ adoremꝰ qm̄ per rēptoris nr̄i mortez de tenebris ad lucē de morte ad vitā de corrup cōe ad incorrupcōez. de exilio ad patriā de luctu ad gaudiū vocati sumꝰ. Quā vtilis āt modꝰ nr̄e redēptionis extiterit. patz ex q̄tuor rō nibꝰ. s. quia fuit acceptissimus ad placandū deum. congruentissimꝰ ad curandū morbum. efficacissimus ad attrahendum genus humanum. prudentissimus ad expugnandū humanā geneis inimicū Primo ergo fuit acceptissimꝰ ad placandū deum a reconciliandū q̄ vt dicit Anchelmꝰ in li. suo. Cur deꝰ hō. mihil pt aspius a difficilius homo pati sponte. a nō ex debito ad honorē dei q̄ morte Et nequaq̄ se hō potest magis dare deo q̄ cū se morti tradidit ad honorē ipsiꝰ. Et hoc est qđ dicit Epḥ. iij. Tradidit semetip̄m p nobis oblacōem et hostiā deo in odorem suauitatis Qualiter āt fuit sacrificiū nos deo placans a reconcilians dic augꝰ. in li. de tri. Quid tam grate suscipi posset q̄ caro sacrificij nostri. corpus effectum sacerdotis nostri. c Am̄ quatuor o sciebant in omni sacrificio. s. cui offeratur quid offeratur et pro quibus offeratur. a q̄s offerat. Idez ipe vnus vtriusq̄ mediator p sacrificium pacis reconciliās nos deo vt vnū cū ipso maneret cui offerebat. vnū in se faceret p quibus offerebat vnꝰ ipse essz qui offerebat a qđ offerebatur. De hoc etiam qualiter per christū sumus reconciliati dicit Augꝰ. q̄ xp̄s est sacerdos et sacrificiū. deꝰ et templum Sacerdos p quem sumus reconciliati sacrificiuz quo sumus reconciliati deus cui sumus reconciliati. templum in quo sumus reconciliati. Vnde quibus dā. hāc reconciliationē puipendentibus. Augusti. in psona xp̄i exprobrat dicēs Cū esses inimicꝰ patri meo reconciliaui te p me. cū esses longe ego veni vt redimerez te. cuz inter montes a silūas errares quesiui te inter lapides et ligna inuenī te a ne luporum feratumq̄ rapido ore lamireris collegi te. Humeris me is portaui te. patri meo reddidi te. Laboraui. sudaui. caput meuz spinis oppositum. manus meas clauis obiecti. lancea latus meuz aperuit. tot non dicam iniurijs. sed asperitatibus lacerat⁹ sum. sanguinē meum fudi. animam meaz posui. vt cōiungerem te michi tu āt diuideris a me. Secūdo fuit cōgruentissimus ad curandum morbum.

Congruitas enĩz attẽdit ex pte tẽ
poris. ex pte loci a ex parte modi
Primo ex pte tpis qz adã fact⁹ fuit
a peccauit ĩ mẽse marcio a feria
sexta a hora sexta Et ideo xp̃s pati
voluit ĩ marcõ. qz ĩ die qua fuit
annũciatus fuit a passus Item fe
ria sexta a hora sexta Secõ attẽdit
cõgruitas ex pte loci. qm̃ loc⁹ fuit
passionis triplicit cõsideraf. s. aut
cõis aut spãlis aut singularis Lo
cus cõis fuit terra ꝓmissiõis. spã
lis caluarie locus. singularis crux
In loco ãt cõi prim⁹ homo fuit for
matus qz ĩ ptibus illis iuxta da
mascũ ĩ agro damasceno dicitur
fuisse formatus. In loco spãli fuit
sepultus qz ibidẽ vbi passus xp̃s
est. adã dicit fuisse sepultus licet
autenticũ nõ sit cũ fm Jhero. adã
in ebron mõte sepultus fuit sicut
etiã iosue. xiiij. expresse habet In
loco singulari fuit deceptus nõ qz
in illo ligno in quo xp̃s passus ẽ
adam fuerit deceptus sed ꝓ tanto
dicit qz sicut adã deceptus fuit in
ligno ita xp̃s passus est in ligno
In q̃dam tñ hystoria grecoz dici
tur qz in eodẽ ligno Tertio attẽ
ditur cogruitas ex pte modi curan
di. q̃ quidẽ mod⁹ curãdi fuit p simi
lia a p cõtraria. p similia qm̃ sicut
dicit aug⁹. in li. de doct. xp̃i per fe
minã deceptus. p feminam natus ho
mo hoies mortis mortales. morte
mortuos liberauit Ambro. Ex terra
virgine adã. xp̃s ex virgine Ille ad
imaginẽ dei. h imago dei p mulie
rem stultitia p mulierem sapien
tia. nud⁹ adã. nud⁹ xp̃s. mors p
arborẽ; vita p crucẽ. in deserto adã
in deserto xp̃us Per cõtraria qm̃
fm greg̃. ꝑmus homo peccauerat
p superbiã. modo obedientiã a gulam.
Voluit enĩz assimulari deo p sue
sublimitatẽ. trãsgredi ꝑcepti dei li
mitẽ a gustare pomi suauitatẽ; et
qm̃ curatio habet fieri p contrariũ.
ideo modus iste satisfaciendi con
gruentissim⁹ fuit qz fuit p humi
litatẽ. diuine voluntatis implecõez
et afflictõem De his tribus habe
tur ad Phi ij. Humiliauit semp̃
quo ad ꝑmũ. fact⁹ obediens quo
ad secundũ vsq; ad mortẽ aĩ. quo
ad tertiuz Tertio fuit efficaciss
im⁹ ad attrahendũ genus hũanũ
Nunq̃ enim saluo libertatis arbi
trio magis ad amorẽ suũ a fiduci
am gen⁹ humanũ attrahere potu
it Qualiter aũt p hoc ad amorem
nos attrahat dicit berñ. Sup oia
rõdit te m̃ amabilẽ bõe ihu cali
quẽ bibisti opus nre redẽptionis
Hoc oĩno amorẽ nem̃ facilerendi
cat totũ. hoc ẽ qđ nram̃ deuotionẽ
blandi⁹ allicit a iusti⁹ erigit a for
tius stringit a vehemẽti⁹ afficit te
m̃ vbi te exinaniſti. vbi te natura
lib⁹ radijs exuisti ibi pietas ma
gis emicuit ibi caritas pl⁹ effulsit
ibi grã ãplius radiauit Qualiter
vo ad fiduciaz dr̃ ad Ro. viij. Qui
etiã ꝓprio filio nõ pepcit. sed p no
bis oib⁹ tradidit illũ quo nõ etiã
cũ illo oia nobis donauit. e de hoc
etiã ter. Quis non rapiat ad spem
impetrandi fiduciã. q̃ eius attẽdit
corpis dispositiõem. s. caput idima
tũ ad oscultũ. brachia extẽsa adã

plexū manꝰ pforatas ad largien
dū latus aptū ad diligēdū. pdux
affixionē ad nobiscū p manendū.
corpis extēsionē ad se totū nobis
impēdendū. Rēto fuit prudētissi
mꝰ ad expugnādū hūanā gñis imi
micū Job. xxv. Prudentia eiꝰ pcus
sit supbū et vltō Nunq̄d poteris
capere leuiatan hamo Xp̄s enim
hamū fuę diuinitatis abscōderat
sub esca hūanitatis. a dyabolꝰ vo
lens capere escam carnis. captꝰē ab
hamo diuinitatis de hac prudēti ca
ptionē dic̄ aug̃. Venit redēptor et
victus est deceptor Et q̄d fecit redē
ptor captiuatori nro. Tetēdit mu
scipulā crucē suā. posuit in ea escā
sanguinē suū. Ipē at voluit fundē
sanguinez nō debitoris. ppē q̄d re
cessit a debitoribꝰ dnōi ät debitū
apīs vocat cirographū Qd q̄dez
xp̄us tulit a cruci affixit de q̄ ciro
grapho dic̄ aug̃. Cuas pctā a dya
bolo mutuauit cirogr̄phū scp̄sit. fi
deinssorez debit. a vsura posteritati
creuit Tūc eī a dyabolo pctā mu
tuauit qñ otra p̄ceptū dei eiꝰ p̄ue
suggestioni cōsensit Cirogr̄phum
scripsit. qñ manū ad vetitū pomū
porrexit Fideinssorē debit. qñ adā
pcō osentire fecit. a sic vsura pcti
posteritati creuit. Cōtra g̃ otēn en
tes hāc redēpcōem q̄ nos de imi mi
ci ptāte reduxit. ter. ex pbrādo di
cit in psona xp̄i. Populе meꝰq̄d
tibi facere potui a ñ feci Quid eā
ē q̄ inimico meo magis libz fuire
q̄ mihi? Nec ille ē q̄ creauit vos. ſz
nec p auit Sz pua lucē vident̄ imgī
tiz. non ille sed ego redemi vos.

Quo pretio. Nō vtiq̄ corpali au
ro vel argento. nō sole aut luna. ñ
saltez aliq̄ angelorꝫ sed pp̄ria vos
cruore redemi Ceterum si neq̄ tam
multiplici iure debituz a vob ē eli
cere famulatū obnissis omnibus
mecū saltē ex diurno denario con
uenit. Et qz eū in mortē tradidērt.
iudas p auaritiā. iudei p inuidiā.
pylatus p timorē. ideo videndum
esset de pena a deo his inflicta me
rito huius peccati Sed de pena et
origine Jude inuenies in legenda
sancti Mathie De pena et excidio
iudeorum in legēda sancti Jacobi
minoris De pena autem a origine
pylati in quadam Hystoria licet
apocrifa sic legitur Fuit q̄daz rex
nomine tirus. q̄ quandā puellam
nomine pylam filiā cuiusdaz mo
lendinarij nomine atis quaz car
naliter cognouit. et de ea filiū ge
nerauit Pyla autez ex noie suo a
noie pris sui q̄ dicebat atis vnuz
nomē cōposuit et nato puero im
posuit ei nomen pylatus Cum ät
pylatus tres annos haberet Py
la ipm ad regem transmisit. Dabē
bat autē rex filiū de regina coniu
ge sua qui fere pylato coetaneus
videbat Isti dum annos discreti
onis attigissent. sepius luctamine
pugno a funda ad inuicē colludē
bant ꝙ regis legitimꝰ filiꝰ vt gñe
erat nobilior. sic a omni loco pila
to inueniebat strenuior et in om
ni gñe certaminis aptior Ob hoc
pylatꝰ inuidie liuore o motꝰ et fel
leo doloē stimulatꝰ fr̄em suū latēt
occidit Qd rex audiēs vehemēter

De origine pylati

dolvit a cõtione cõuocata qui dẽ
scelerato a homicida filio faciẽdũ
sit requisiuit Quem oẽs reũ esse mor
tis vnanimit acclamauerũt Rex
autem ad se reuersus inquitatez
inqtate duplicaẽ nolvit sed ipm
p tributo qd ãnuatiz debebat ro
manis in obsidẽ misit Tũ volens
innoxiꝰ esse ab occisione filij tũ a
tributo romanoꝝ cupiens libera
ri Tunc tpis erat rome filiꝰ regis
francorũ quẽ similiter romã mise
rat pro tributis Huic associatus
pylatus cuz se ab eo moribꝰ a in
dustria pcelli videret euz inuidie
stimulis agitatus occidit Sed cũ
romam qd de eo faciendũ esset in
quirerent dixerũt Hic si fupuixe
rit q fratrem necauit obsidem iu
gulauit reipublice p turimuz uti
lis erit a colla ferocium hostiũ fe
roz ipse domabit Dixerunt ergo
cuz reꝰ mortis habeaẽ in ponthos
insulam gentibꝰ illis q nullũ pati
unt iudicez iudex preficiaẽ si forte
eius neqtia ipsoz otumacia eo
meẽ Sinaũt qd meruit patiatur
Missus ergo ad gentẽ ferocẽ a fu
orum iudicum peremptricem nõ
inscius ad quos missus sit a qp pẽ
dula vite fue sña tacite rem cõside
rans vitan seruare voluit a gentẽ
neqp neqp ipse minis a promissis
supplicio a precio peitus subiuga
uit Quia ergo taz dire gẽtis victor
extitit a ponthos insula pontiꝰ py
latus nomen accepit Herodes aũt
hominis illiꝰ industriã vt audiuit
eius verfucijs ogaudens ipse ver
sutus eum ad se muneribus a in
terminciss inuitauit a sup iuraz
et ibrm ptãrem a vicez suam tra
dibit Rui cum pecuniã innumera
bilem cõgregasset nesciente hero
de roman adista infinitam pecuni
am tiberio impatori obtulit a ab
eo sibi dati qd ab herode tenebat
muneribꝰ impetrauit Homoi cã fa
cti sunt inimici pylatus a herodes
quoadusqz tpe passionis dñi py
latus cuz reconsiliauit eo q dom
num ad eum misit Alia causa im
micicie assignat in hyst. scolast.
Quidã em filiũ dei se faciens mul
tos de galileis seduxerat. qs cum
in garrisin duxisset. vbi dicebat se
ascensuruz in celum. supervenies
pylatus ipm cuz ommbꝰ occidit
timẽs ne similit iudeos seduceret.
Ob hoc facti sũt inimici qz herodes
presidebat galileis. et vtraqz cau
sa potuit esse vera Cum autem py
latus dñm iudeis crucifigendum
tradidisset. timens tñ offensam ti
berij cesaris eo qd deminasset san
guinẽ innocentẽ quẽdã sibi fami
liarem p sui excusacõe ad cesarez
destimauit Interea cuz tiberiꝰ mor
bo lepre teneretur nunciat eidez q
iherosolimis medicus esset q om
nes morbos solo verbo curaret nesci
ens q eum iudei et pylatus occi
dissent dixit itaqz tiberiꝰ albano
sibi priuato q alio nomine vtebaẽ
anus vocabat Vade citius trans
ptes marinas. dicesqz pylato vt
hunc medicuz mittat qui me pẽ
stime restituat sanitati Cum autẽ
ille ad pylatum venisset et manda
tum imperatoris eidez exposuisset

ferijs pylat⁹ xiij. diez ī dutias
postulauit Infra q8 spaciū dūo
lusian⁹ quādā matronaz q̄ fuit fa
miliaris iesu nōie veronicaz vbi mā
ilæsus inuenīē posset interrogasz
ait Deu dñs me⁹ a de⁹ meus erat
quē pylatus p̄ iuidiā traditū cō
demnauit et crucifigi precepit Tunc
ille nimis dolēs ait Velemēt do
leo q̄ q8 iusserat mihi dom⁹ me
us explere nō valeo Cui veronica
dñs me⁹ cū p̄dicādo circuirz a ego
eius p̄sentia iuste carerē. volui ip
si⁹ ī depingi imagine. vt dū ei⁹ p̄
uaret p̄sētia mihi saltē p̄staret so
laciū imaginis sue figura Cūq; lin
teū pictori deferrem pingendū do
min⁹ mihi obuiauit a quo tēderez
teq̄siuit Cui cū vie cām aperuissem
a me petijt pānū a ip̄m mihi vene
rabili sua facie reddidit īfigmitū
Imaginis ergo hy⁹ aspectuz si dñs
tu⁹ deuote inuebit ōtinuo sanitatis
beneficio potiet Cui ille Est ne hu
iusmōi imago auro vl argēto opa
bilis Cui illa ñ ꝫ pio affectu deuo
tionis Tecū igit pficiscar et viden
dam cesari imaginem deferā et re
uertar Erat ātē a ipse albanus cur
uus nec erigere se valebat. q̄ mox
vt imagine vidit. protinus se erex
it a pfecte sanitatis beneficium ēce
pit Vemit igit⁹ volusianus cuz vero
nica romā dixitq; tiberio imperato
ri Jesum a te dū desideratū pylat⁹
a iudei iniuste morti tradiderunt. a
per iuidiam crucis patibulo affix
erunt Vemit ergo mecum matro
na que ipsius ihesu imagine defē
sis quaz si deuote p̄speris mox

sanitatis tue beneficiū obtinebiz Ce
sar ergo pānis sericis viā sibi ster
ni fecit a imagine sibi p̄tari pece
pit q̄ mox vt eaz fuit intuitus sani
tatē est pristinā assecut⁹ Pontiꝰ er
go pylat⁹ i p̄cio cesaris capit a ro
mā p̄ducit Audiēs cesar pylatuz
romā aduenisse immo furoē otra
eū repletꝰ ad se adduci fecit Pylat⁹
at tunicā dñi in cōsutilem secum de
tulit quā indutaz coram impatoē
portauit Mox vt impator eū vidit
omnem irā deposuit a ei protin⁹ as
surrexit nec dure sibi in aliquo lo
qui p̄ualuit. a q̄ in eius absētia vi
debat tam terribilis a ferus. nunc
in eius presentia inuenitur quodā
mō māsuetus Cunq; eum licentias
set mox cōtra eū terribilit exclādes
cit se miserum dicens q̄ ei furorē
sui pectoris minime ostēdisset sta
timq; eum reuocari fecit iurans a
testās q̄ filiꝰ mortis ē nec phas
sit eum vinē sup terram Quivt eū
vidit cōtinuo euz salutauit. a oēm
animi ferocitatez abiecit. Mirant
oēs mirat a ipe q̄ sic otra pylatū
dū abeēt exandescerz. a dū p̄ns es
set mil ei aspere loq̄ posset Tādē diui
no nutu vl forte alicui⁹ xp̄iani sua
fu ip̄m illa tunica expoliati fec a cō
tra p̄stimā ferocitatē animi mox re
sumpsit Cūq; de hy⁹ mperator plu
mū āmiraret. dēm ē ei q̄ illa tuica
fuisset ihesu Tūc impator iussit eū i
carcere recipi donec sapiētū ofilio
deliberaret q̄d de eo fieri oporteret
Data ē ergo i pylatū sīa vt morte
turpissima dānaret Audiēs hy⁹ pi
latus cultello p̄prio se necauit a ta

ma

li mortē vitam finiuit Cesar cognita morte pylati dixit Vere mortuꝰ est morte turpissima cui manus ꝓpria non pepcit Mole ergo ingenti alligatur et in tiberim fluuium immergitur Spūs vero maligni et sordido corpori maligno a prauo congaudentes. nunc in aquis. nunc in aere rapientes mirabiles mundacones in aquis mouebāt a fulguā tempestates tonitrua i aere terribilē generabāt itavt cuncti horrore terribili tenerentur Quapropter romani ipsuz a tiberi extrahētes deri sionis cā. ipm in vienna deportauerunt et rodano fluuio immerse rūt. vienna enim dicit. q. via gehenne quia erat tunc locꝰ maledictōis Vel potiꝰ dī bienna eo ꝙ vt dicit biēnio sit ostructa sed ibi nequaz spūs affuerūt. ibidē eadem operantes Nomies ergo illi tātā infestacōnez demonū nō ferētes vas illū maledictō isa se remouerūt a illud sepeliendum losānie cūtatis territorio omiserunt Qui cum nimis ꝑfatis infestacionibꝰ grauarent ipsuz a se remouerunt a in quodā puteo montibꝰ circūsepto imiserunt vbi adhuc relacōne quorū dā quedaz dyabolice machinaciones ebulire videnť Pucusqꝫ in prēdicta historia aporisa legitur q̄ vtruz recitanda sit lectoris arbitrio reliquatur Nota tñ ꝙ in hystoia scolastica legit ꝙ pylatꝰ a iudeis accusatus est apud tiberiū de violēta in nocētū interfectione a qꝫ iudeis redamātibꝰ imagines gentiliū in templo ponebat a qꝫ pecuia repositam in carbonā in suos redegerat vsus. in hoc faciens aqductꝰ in domū suā a ꝓ hisoibus deportatus est in exiliū lugdunū vsū oriundus fuerat vt ibi in oprobrium gentis sue moreretur Potuit esse si tñ illa hystoria continet veritatem ꝙ ꝓmo iam edēm deportatꝰ erat vt lugdunū in exiliū deportarē tur a ꝙ ante reuersionem voluiam ad imperatorem ibi fuerat deportatus sed postmodū tiberiꝰ audiēs q̄ tiber xp̄m occidisset. ipm de exilio educi ad se romā adduci fecit cuse bi? aūta veda in suis chronicis nō di cūt ipm in exiliū relegatū. sed tñ ꝙ in mltas damnitates incidens propria se manu peremit

Dicto de festiui

tatibꝰ q̄ occurrūt infra tēpꝰ reuiacōnis qđ incipit ab adūvsqꝫ ad moysez. qđ tps repūtat eccā a lxx. vsqꝫ ad pascha Sequit videl festiuitatibꝰ q̄ eueniūt infra tps reconciliacōnis qđ tps repreſētat eccā a a pascha vsqꝫ ad octauā pēthecostes.

De resurrectōne domini

Resurrectō christi tercia die a passione ipiꝰ fcā est Circa āt ipaz resurrectō nē dnicā septē p ordinē fūt ꝯsiderāda Prio q̄liē verū sit ꝙ tribꝰ diebꝰ a tribꝰ noctibꝰ sepulchro iacuit a tercia die resurrexit Secō quare ñ stat vt mortuꝰ est resurrexit ivsqꝫ in diē terciū expectauit Tercō qliē resurrexit Quarto quare resurrecti onem suaz accelerauit nec vsqꝫ ad

videret hēre ptātē ponendi aiaz su
am sicut resurgendi Et hec racio vi
detur tangi a Chorin. xv. sup illud
qm̄ xp̄s mortuꝰ est aē. Ideo mquit
de morte premittitur. vt sicut vera
mors ostendit. ita vera resurrectio
oñdatur. Quarto ppter restaurādo
rum p̄figuracōez Hanc racionem
assignat petrus rauennas dicens
Tres dies voluit esse sue sepulturē
.s. que sunt in celo restauraturus q̄
in terra reparaturꝰ a que apud i
feros redempturus. Quinto propt
triplicis status iustoruz represen
tatōnē Hāc rōem assignat greg.
sup ezech. dicēs. Sexta feria cristꝰ
passus est sabbato q̄euit in sepul
cro. dñica aūt die resurrexit a mor
te. Nīs enī vita adhuc nobis sexta
feria est qz in angustijs a doloribꝰ
cruciamur ꝙ sabbato q̄si in sepul
cro q̄escimꝰ qz requiem aie pꝰ mor
tez inuenimꝰ Dñico aūt die a cōdici
one octaua vino iā corpoē a morte
resurgemꝰ a in gloia anime etiā cū
carne gaudebimꝰ Dolor ergo nos
in sexta. requies in septima. a gl'a
excipit in octaua. Hec grego. Ter
tiū. s. qualiter surrexerit notā
dum q̄ p̄mo surrexit potenter quia
virtute xp̄ria. Jo. ix. Potestatē ha
beo ponendi aiaz meā a iterꝝ sūendi
eā Jtē Jo. ñ. soluite tēpl'z hoc aē. Se
cūdo felicit quia depōita oī miseria
mat. xxvi. post q̄ aūt resurrexe. p̄ce
dā vos i galileā Galilea interp̄tat
trāsmigratō xp̄s ergo q̄ surrex
it i ga. p̄cessit qz de miseia ad gl'az
de corrupcōe ad icorruptōez trāsi
uit Leo papa post passionē xp̄i tu

m. ñ.

generalem resurrectōnē distulit.
Quinto ppē qđ ē surrexit. Sexto q̄ci
ens ipse resurgēs appauit Septō
qualiter prēs q̄ erāt in limbo idez
eduxit a qđ ibi egit Circa primum
notandū q̄ xp̄s trib9 diebꝰ a trib9
nocthib9 in sepulcro fuisse dicit ſm
aug9 p sinodicē vt prima dies ac
cipiat ſm ptē suā postremā secun
da dies ſm se totā a ptē sui integraz
Tercia ſm ptez sui p̄maz a sic erūt
tres dies. a q̄libet hoz dieꝝ suam
nocte habuit p̄cedentē Tūc ei ſm
hebā mutatꝰ ē ordo a cursꝰ dieruz a
nocthū. Antea em̄ dies p̄cedebāt et
noctes seq̄bāt Post passionē aūt h
ordo mutatꝰ est ita q̄ noctes p̄ce
dūt a dies sequūt a hoc misterio cō
gruit. qm̄ hō prio de die gīe cecidit
i nocte culpe Per xp̄i aūt passionez
a resurrectōez de nocte clpe rebijt
ad diē gīe Circa ſm scīēdū ē q̄ due
mīes fuit vt nō statiz q̄n mortuꝰ fu
it xp̄s resurgēt ꝙ vsq̄ i diē sciuz ex
pectaret ppē quinq̄ rōes Prio ppē
sig̃cōez vt. s. ex hoc sig̃ret q̄ lux sue
mortis auerauit nrāz duplā mortez
iō vna die integra a duab9 nocthib
iacuit in sepulcro vt p diem intelli
gat lux fuc mortis a p duas noctes
nrā duplex mors a hanc resurrectō
nem assignat glo. sup illud. Luce.
xxiij. O portuit xp̄m pati aē. Secū
do ppē pbacōnē. q̄ sicut in ore duo
uꝝ vel triū testiū stat omne vbū. sic
in trib9 diebꝰ experit quis oē fēm.
Et iō vt mortē bene pbaret a se pro
basse oñderet trib9 diebꝰ iacuit i se
pulcro. Tercio ppter sue ptātis oñ
stionē q̄a si statim resurrexisset nō

ptis vīcultis mortis īfirmitas īm
ꝑtutē·mortalitas ī eternitatez cō tu
melia trāsiuit īm glām·Tercō ēsur
rexit vtilit qz capta preda Ihēre·ii
ij·Ascendit leo de cubili suo a ꝑdo
gen tuū se leuauit Itē ioh·cū exalta
t9 fuero de tra·aiaz.s.educēdo de libo
a corp9 de sepulcro oīa trahaz ad
me ipm Quarto surrexit mirabili
ter qz sepulcro manēte clauso·sic
exīte clauso mris vco exiuit et ad
discipulos ianuis clausis intrauit
Sic nimirū exīte clauso sepulcro ī
de exīē potuit a exiuit Vnde legit im
hystoria scolastica q cuidā mōcho
sā laurēcij extra muros āno dñi M
exi·mānti de cīgulo suo q accinct9
erat īsoluto a piecto añ iluz vox īm
aere facta ē·Sic potuit xps clauso
ꝑdire sepl'cro·Quito surrexit vera
cit īm corpe vero a ꝑprio Sext āt mo
dis se vere resurrexisse ꝑbauit Pri
mo p āgelū q non mētit Secdo per
frequētez apparitōez p hec duo oñ
dit se vē resurrexisse·Tercō ꝑbauit
p cōmestionē p qđ ꝑbauit q non
surrexit arte magica Quarto p pal
patōez p qđ ꝑbauit q īm vero cor
pe surrexit Quinto p cicatricuz oñ
sionē p qđ ꝑbauit q īm eodē corpe
īm quo mortu9 fuit Sexto p domus
ianuis clauſ īgressionez p quod
oñdit q glificat9 surrexit Vee em
oēs dubitacōes circa xpi ēsurrecti
onē vidē fuisse ī discipulis Sexto
surrexit īmmortaliter quia nunq̄
de cetero moriturus Ad Roma·vi·
Christus resurgens a mortuis iam
non moritur ac·Dicit tū dīomisi9 īm
epla ad demophilu Cristū etiaz
post ascēsionē cuidaz scō viro noīe
carpo dixisse Paratus sum rursus
ꝑ hoīb9 saluandis pati·per quod
videtur si possibile essz adhuc pro
hominibus mori paratus esset Re
tulit em̄z predict9 carpus vir mire
sācitatis beato dyonisio vt plani
us īm eadē epla cōtinetur Cū īfide
lis quidā fidelē quēdā puertisset
adeo carp9 moleste tulit vt ex hoc i
firmitatē incurreret Tāte autez sā
ctitatis fuit vt nunq̄ celebraret q̄n
sibi celestis viso inferretur Sed cū
pvtriusq̄ conuersione orare debe
ret deum tamen quotidie exorabat
vt combusti one quadam ambo
rum simul immiseri corditer abrū
peret vitas·Et ecce circa noctis me
dium dum euigilaret a hanc orati
onem faceret subito domus i qua
erat īm̄o diuisa fuit et quedam
forma immensa ibidem apparuit
Respiciens oz sursum vidit celum
apertum a ibidem ihesum circūda
tū mlt'tudīne āgelorū deide iuxta
fornacez predicti viri tremuli duo
staē cernūtur q̄ a serpentib9 de for
nace procedentib9 a muolutōib9
violenter īm fornacem trahebātur
necnon a quibusdam viris de for
mibus impingebantur Hoc vides
carp9 adeo īm istorum vindictam
delectabatur·vt superiorem q̄dem
visionem contemneret īntueri a in
eorum vindictam totus intentus
maneret·ita q plurimū moleste
ferebat q īm fornacem nō cito cade
bant Tandem cum difficulter in ce
lū respexit a ꝑdictam vt prius visi
onez vidisset·ecce ihesū illorū īnim

fideles cognoscerẽt ita in semetipsis in fine mũdi pmia resurrectõis sperarẽt Idẽ. nõ pl9 ꝑ tḃuanã mortẽ esse voluit ne si in illo resurrectio differret. in nobis oino desperaret Idẽ. Dem9 spẽ resurrectõis nrẽ cõsi derata gl'a capitis nri Circa quintũ xpc qđ resurrexit sciẽdu9 est q xpc quatuor magnas vtilitates nostras resurrexit Opat em̃ sua resurrectio iustificacõem pcõrũ docẽs nouita tẽ mox generãs spẽ de receptõe remunerãdox q causãs resurrectõez oim. de pmo Ro. iij. Traditꝰ ẽ xpc delicta nrã q resurrexit xpc iustificacõez nrãm de scdo Ro. vi. Sic xps resurrexit a mortuis p gl'am pris ita q nos in nouitate vite ãbulemus De terco v pe. ij. q xpc terciaz suam resuscitauit nos in spẽ vite p resurrectõnẽ ihesu xpi a mortuis De qrto v ad Clo. xv. xps resurrexit a mortuis pmicie dormiẽtiũ. q mqđ per hoiem mors q p hoiem resurrectõ mortuorũ. Et nota q sicut patet p pdcã xps de sua resurrectõne qtuor hz xpria Primum est qz nrã resurrectõ vsq; in finẽ differt. sua vero die tercia celebrata est. Secundum quia omnes p illum resurgim9 ille vero p se Vnde ambro. Quõ potuit adiutorium sui corpis querere suscitãdi qui alios suscitauit. Terciuz est quia nos incineramur. sed corpus eius incinerari non potuit. Quartum est qz sua resurrectio est nrẽ resurrectõis cã efficiens. exemplaris q sacramentalis De prima cã glo. sup psalm. Ad vespꝛeum demorabitur flet9 qz. Resurrectio cri

m. iij.

miserꝰ q sup celesti throno surrexit. q vsq; ad illos cum multitudine angelorum descẽdens manũ extẽdit q ipos eripuit. Dixitq; carpo ihesu manu extenta. p cute otra me de cetero. paratꝰ sum em̃ etiã tuus9 si necessitas exigeret. p hoib9 saluãdis pati. q hoc mihi est amicũ. ꝙ nõ q̃ alij pecẽt hoies Hãc aũt visionem quã recitat dyomisius grã huius vbi posuim9. Circa quartuz quare non expectauit cũ alijs resurgere. qñ. s. fiet generalis resurrectõ sciẽdũ ẽ q xpc tres rõnes nouit differre Prio xpc ter corpis dignitatẽ Cũ em̃ illud corpus esset dignissimum ex eo q erat deificatũ siue diuinitati vnitum nõ fuit decẽs vt tam diu sub pulue iacꝛet. Psalmis. nõ dabis scm̃ tuum vidꝛe corrupcõem Idẽ psalmista Surge dne in requem tuã tu q archa sc̃. Et vocat archa sanctificacõis corpus istud qđ fuit cõtentiuz diuitatis Scdo xpc fidei firmitatẽ Si emz tunc non surrexisset fides p̃isset. nec deum verũ alij eũ credidissent qđ pz ex hoc qz in passione exceptavgie oes ea amiserant ꝙ cognita resurrectõne ipaz recuperauerũt v cor. xv Si xps nõ resurrexisset vana eet fides nra Tercõ xpc ter nre resurrectionis exemplaritatẽ Raro ei inuenitur q̃ resurrectõez futurã speraret. nisi ea in exẽplo pcessisset videret et xpc hoc dicit apls. Quia xps resurrexit nos resurgem9 qa eius resurrectõ e nre resurrectõis cã exẽplaris Grego. dns mostrauit qđ promisit premouit fiẽ oes ipsũ resurrexisse

sti cā efficiēs est nostre resurrecti
onis a aie īpūtia corpis īn futu
ro de secūdo vsq; ad chorīn. xv. Si cri
stus surrexit aē. De terco usq; ad roma
nos vi. vt quō xps aē. Circa sextū
.s. quotiēs resurgēs apparuit est
notandū q; ipsa die resurrectō mis
quinq; vicib9 apparuit a alijs. die
b9 sequētib9 alijs quinq; vicibus
Prio eī apparuit marie magdale
ne Jo. xx. Item matb. vl. Surgens
mane pma sabbati apparuit pmo
marie magdalene aē que typū ge
rit pēitentiū Voluit eī pmo appa
rere marie magdalene quinq; de
causis Primo quia ardenti9 dilige
bat Luce. vij dimissa sunt ei pcā
multa. qm dile. mul. Secūdo voluit
apparē marie magd. vt oñderet se
mortuū p pcatoribus Matb. ix.
Non veni vocare iustos sī pctōres
Terco vt oñderet ḡa meretrices p
cēdūt sapientes in regno celorum
Mat. xxi. Amē dico vobís ḡa mere
trices aē. Quarto vt sicut mulier fu
it nuncia mortis. ita esset nūcia vi
te ſm glo Luto vt vbi abundauit
delictū. sup abundaret a grā sic dī
Ro. v. Secūdo apparuit mulieribꝫ re
deuntib9 a monumēto qñ dixit eis
Auete que accessertūt a tenuerūt pe
des ei9 Mat. vlē. Et typū gerūt hu
mlīū quibus dominus apparet.
Tum ratione sexus. tum ratione
affect9 qe tenuerūt pedes ei9 Terco
apparuit symoni sīvbi aut qñ nes
citur nisi forte qñ rebibat a monu
mēto cū iobe Potuit ei eē q; petr9
alicubi a iobe duertit et ibi dñs
ei apparuit Lu. vl. Vl forte qñ ad
monumētū sol9 mtrauit sicut dī in
hystoria scolastica Vel forte in ea
uea siue spelūca dī eē in eade hysto
ria q; qñ xpm negauit fugit in ca
uea; q mō dī gallicant9 in qua vt
dicit p tres dies fleuit a eo q; xpm
negauit a ibi xps sibi apparuit et
eū cōfortauit. Petr9 aūt mēpretat
obediens a gerit typū obediētiū q
bus apparet dñs Quarto apparuit
discipul' cuntib9 in emaus qs itez
pretatur desiderīū cōsiliū a figmficat
paupes imitatores xpi. q voluit il
lud cōsilium adimplere vade a ven
omnia Quinto apparuit discipulis
congregatis absente thoma. a sig
mficat religiosos cū floreb9 quinq;
sensum dausos Johannis xx. De
v. apparicōnes ipa die resurrectio
nis facte sunt a has repētat sacer
dos in missa q̄nquies se vertens ad
populum. sed tercia versio est cum
silentio que figmficat terciam ap
paritionem factam Petro que nes
citur vbi vel quando facta fuerit.
Sexto apparuit octaua die discipu
lis congregatis presente thoma q
dixerat se non credere nisi videret a
figmficat hesitantes in fide Jo xx.
Septimo apparuit discipul' piscā
tib9 Joh. vl. a figmficat pdicātes
q̄ sūt piscatores hoim. Octauo ap
paruit discipulis in monte thabor
Mat. vl. a figmficat cōtemplatiuos
q̄a in pdcō mō re transfigurat9 fu
it Nono vndecim discipul' recūben
tib9 in cenaculo vbi incredulitatem
eorū duriciā cordis exprobrauit
Mat. vl. p qs intelligim9 pctōres
impenitentes trās gressionis positos

ad testificandū p filio mducere eos non decuit. Si em̄ verba extranea tū semiatū deliramēta visa sunt. quō nō magis matrez p filij amore credres deliraē Hoc ergo euāgeliste non scripserunt ſ.p cōstanti dereliquerūt. Decuit ei mrem pri9 letifi care de resurrectōne quā amplius ceteris ostat voluisse de morte ne matrem p̄treat q̄ sic alios cōsolari estimat Hoc ec testat ambro. li. iij. de virgimb9 dic Vidit maria resurrectōnē dn̄a p̄ma vidit a credidit vidit maria magda. q̄ vis adhuc ista nutaret Sedulius q̄z agens de xp̄i apparitōne sic dicit Sempervgo manes huius sēpib9 astās hucc palā dns pri9 obtulit de septio aūta vltimo. ſ. q̄ litre patres q̄ fuerāt i lim bo xp̄s eduxit a quid ibi egerit euā geliuz ap'e non explanauit Aug. tn̄ i q̄dā s̄mōe a mcccxcm9 i suo euāgelio aliq̄tenus hoc oñdūt Ait em̄ scūs aug9. Moxvt xp̄s spm̄ trabi dit vnita sue deitati aīa ad inferno rū p̄funda descēdit Cuncq tenebrarum terminū q̄l q̄dā dep̄dator splēdib9 a terribilis attigisset. aspicētes eū impij ac tartarie legiones fuit mq̄rere ceperūt dicētes Vnde ē iste tā fortis. tā tribil. tā splēdis9 taz p̄clar9. Mund9 iste q̄ nobis sb. fuit nunq̄ nobis talem mortuum misit. nūq̄ iferis talia munera destinauit. q̄s est ergo iste mūdus qui sic intrepid9 nr̄os fines ingredit. a n̄ solū nīa supplicia non verē. verū etiā alios de vinculis nīis absoluit Ecce ipsi qui sub nostris solebant suspirare tormentis insultant nob

m. iiij.

quos dns aliq̄n̄ misericorditer visitat. Decio apparuit discipulis in mō te oliueti Au. vl. p quos significat misericordes a mie oleū diligentes de hoc loco ascēdit in celū q̄ pietas ad oīa valet p̄missionez hns ac. v Thi. iiij. Sūt a alie tres apparitio nes q̄ refert in ipa die resurrectionis facte. sed tn̄ hr ex textu nō habentur Prima q̄ apparuit iacobo iu sto a iacobo alphei. de q̄ apparitōe inuenies in legenda ipius iacobi Alia est q̄ ipa die dicit apparuisse ioseph sic legit in euāgelio nicodemi. Nā cū audisset iudei q̄ ioseph corp9 ihesu a pylato petisset a ipsū in monumēto suo posuisset in big nati aduers9 eum ip̄m capt̄ a in q̄ dā cubiculo diligēter clauso a sigillato reduserūt. post sabbatū eum occidē volentes Et ecce ihesus i ipa nocte resurrectōis suspēsa domo a q̄tuor āgul ad eū intrauit a faciez ei9 exhsit a osculū dedit a ide sabuis sigillis eū educēs in domum suā in Aramathiā ip̄m adduxit Tercia ē q̄ ante ceteros vgīm gl'ose appa uisse credit. licet hoc ab euāgelistis subticeat Hoc romana ecclā appro bare videtur. q̄ statim ipsa die apd sc̄am mariā celebrat stacōez Si ei hoc ido nō credit. q̄a null9 euange liste testatur osequens est q̄ post resurrectōnez nūq̄ sibi apparuit qe vbi vel q̄n̄ null9 euāgelista edisse rit. sed absit vt talez matrem talis filius tali negligentia dehonoraueit sed ido forsitā hoc euangeliste sub ticuerit. q̄ eoz fuit officiū solūmō resurrectōis testes mducē Matrē āt

te præpcõne salutis. Et nõ soluz iã
nichil verenẽ ꝙ insup nobis mínãt
Nunq̃ hic mortui supbierunt nec
aliqñ sic potuerũt leti esse captiui
Vt quíd huc istũ adducẽ voluisti
o prínceps noster. Verỹt oĩs leti
cia tua. in luctũ uersa fũt gaudia
tua Duz tu xp̃m suspendís ĩ ligno
ignoras quãta dãna fusti meas ín
ferno Post istas crudelíũ voces ín
fernalíũ ad impiũ dñm oẽs fére i fra
cti sunt vectes a ecce inumeábiles
sãctoruz ꝓli ei⁹ gemib⁹ ꝓcluti. la
crímabili voce dicebant Aduemísti
redẽptor nũói. aduemísti quẽ desi
rantes q̃tidie expectabam⁹. descen
disti ꝙ nobís ad ínferos noli nob
deesse cũ reuers⁹ fueris ad supeos
Ascẽde dñe iesu xp̃e ínferno expoli
ator a autore mortis suis vicul ínreti
to. redde iaz leticiã mũdo Succurre
mq̃unt iã seuas extingue penas re
solue captiuos pũ hic es absolue
reos dum descenderís defende tuos
Nec aug⁹. In euangelio autem ni
codemí legitur ꝙ carímus a leuci⁹
filíj simeonis semis cum christo re
surrexerũt a annea cayphe a mcode
mo et ioseph. a gamalieli ab eis
adurati q̃ christus apud ínferos
gessit narrauerunt dicentes Cum
essemus cũ oĩbus patrib⁹ nostris
ín caligine tẽbraz subito fact⁹ est
aureus sol calor purpureus a rea
lis lux illustrãs sup nos. statimq̃
adam humanĩ generis pr̃e exulta
uit dicẽs Lux ista autoris lũis ẽ se
pitẽ. q̃ nobis pmisit mittere coeẽ
num lumen suum. At exclamauit
ysayas dicẽs Nec est lux p̃ris fili
us dei sic p̃dixi cũ eẽz viu⁹ ĩ tris Po
pul⁹ q̃ ãbulabat ín tẽbris vidit lu
cẽ magnã. Tunc superuenit gem
tor nr̃ simeon a exultãs dixit Glo
rificate dominuz quía ego xp̃m ín
fantem natuz ín mambus susceptí
tẽplo. et opulsus a spiritu sancto
dixi Nunc viderunt oculi mei salu
tare tuum Quod parasti ante facíẽ
oim populoz tuoz. Post hoc supue
nit q̃dã eremí cultor. a ínterrogatus
a nobis q̃s esz. ait Ego sum Johã
nes qui christum baptisaui a ãte
faciẽ ei⁹ parevias eius preuni a ip
sũ digito ostẽdi. d. Ecce agn⁹ dei qui
Et descendi nũciare vobis q̃a ín xp̃
ímo est visitare nos Tunc sethy dix
it Cũ missem ad portas paradisi vo
gare dominum. vt trãsmitteret ín
angelũ suuz. vt mihi daret de oleo
mie a perũgerẽ corpus patris mei
Ade. cum esset ínfirmus. apparuit
ín mihael angelus dicẽs Noli labo
rare lacrímis orando ꝓter oleum
ligní mie q̃ nullo modo poteris ex
eo accipe n̄ qñ opleti fuerínt qui
q̃ milia et alias quíngenti ducen
ti anni Nec audiẽtes omnes patri
arche a ꝓphete exultauerũt magñ
exultatione Tunc sathã dux mor
tis dixit ad ínfernum prepate sus
cipere ihesum qui se gloriat̃ cristũ
filiũ dei esse a lõ est timens mortz
dicens Tristis est aía mea vsq; ad
mortem a mltos quos fect surdos
sanauit a daudos erexit Respõdes
ínfernus dixit si potens es tu q̃lis
est homo ille iesus qui non times
mort̃ potẽtie tue aduersatur. Naz
si dicit se timere mortem capere te

vultaꝝ tibi erit i sēpiterna secula
Cui sathā ait. Ego illuz tēptaui et
ꝑlm aduersꝰ ipm citaui Naz lācee
am exaui fel a acetū misaui lignū
crucis p̄pauit in primo est mors
eiꝰ vt p̄ducā eū ad te Cui infernus
Ipe ne ē qui fuit citauit lazaꝝ quez
tēbam. Cui sathā Ipse ē Cui infer
nꝰ Cōuerte p̄tutes meas a tuas
ne p̄ducas illū ad me Ego ei cum
audiui imperiū vbi eiꝰ tremui nec
lazaꝝ tenē potui sed exanimes
aḡla fuꝑ oēz agilitatē saliēs exiuit
a nob̄ Et cū hec loq̄reꝝ fcā ē vox vt
tomitruuz dicēs Tollite portas p̄n
cipes vrās a eleuamī porte eternales
a introibit rex gl̄e Ad hanc vocem
cucurrerunt dēmōes a hostia enea
cū vectibus ferreis clauserūt Tunc
dixit dauid . Nonne ego ꝑlꝛetaui
dicens Confitēant dño aīe. q̄ otri
uit portas eneas aīe. Facta ē iteruz
vox magna dicens Tollite portas
aīe. Videns infernus q̄ duabus vi
tibus exclamauerat. q̄si ignorās
ait Quis este rex glorie Cui dauid
dominus fortis a potens in prelio
ipse est rex glorie Tunc rex gl̄e su
puemit a eternas tenebras illustra
uit a extendens dominus manū a te
nens dextram Ade dixit. Paz tibi
cum ommb9 filijs tuis iustis meis
Et ascendit dominꝰ ab inferis a om
nes sancti secuti sunt eū dominꝰ ād
manum ade tradidit michaeli ar
changelo a introduxit eos in para
disū Quib9 occurrerunt duo viri ve
tusti dicētes. a interrogati sunt a sā
ctis Qui estis vos qui nobiscū in ife
ris mortui nondum fuistis a in pa
radiso corpe collocati estis. Et cū
dixit vnus ex eis Ego sum enoch qui
huc translatus sum. Hic est Helias
qui huc curru igneo assumptus ē
a nos adhuc mortem non gusta
uimus. sed in aduentum antixp̄i
reseruati sumus cū eo p̄liaturi et
ab eo occidendi Et post tribuuz et
dimidium diem iterꝝ in nubib9 as
sumendi Et cū hec dicēt ecce supue
nit aliꝰ vir portans in humeris si
gnuz crucis Qui interrogatus quis
eēt dixit Ego latro fuia cū Jesu cru
cifixꝰ fui et credidi ipm esse creato
rem a orauī. d. Memor esto mei do
mine cū veneris in regnū tuū. Et dix
it m̄ Amen dico tibi hodie aīe. Et de
dit m̄ istud signum crucis. d. Hec
portans ambula in paradisū a si n̄
dimiserit te ingredi angelus para
disi custos. oīa de illi signū crucis a
dices ad eum q̄ xp̄s qui nūc cruci
fixꝰ est trāsmisit me. a cū hec frat
res a duxissem angelo. statī aperiens
introduxit me. a ad dextraz paradisi
collocauit me. Cū hec carimꝰ a ceu
eiꝰ locuti fuissent. subito trāsfiguā
ti sunt. a āpliꝰ visi non sunt. Dic
teda q̄ illi q̄ cū dño surrexerunt vt
veri essent testes resurrectionis cor
pꝰ non dimisert. sed cuz dño ascē
dēte in corpe a aīma post xl dies
ascenderunt Vbi aūt fuerunt inter
die resurrectionis a ascensionis no
uit deus qui nihil ignorat Gregoꝰ
q̄ misenus vel Augꝰ. sm quosdā li
bros de hoc eodem sic ait Confesti
etena vox inferoꝝ xp̄o descendēte
resplenduit Mox ferruginei iamto
res talia inter se vmbrosa silentia

metu imalmbente sub murmuãnt
Quis nãq; ẽ iste ẽbibit a nimio splẽ
dore coruscãs nũq; talẽ noster exce
pit tartarus nũq; i nrãz cauernam
talẽ vomuit mũd. iuasor est iste
ñ debitor. effractor est. destructor
non pct̃or sed p̃dator. iudicem vide
mus nõ supplicez. venit pugnaẽ ñ
succũbere. eripere nõ manẽ de noie

Secũd⁹ dicatur

q̃i se odens. sub lõe state
motũ se oponẽs Vel secundus q̃si
secũdãs id est mãdatis dñi obtp
ans Vel sedens q̃si secũ dux Fuit em̃
secũ dux qr ratõ sẽsualitati bñ pre
fuit a ipãz ad oẽ op⁹ bonũ adduxit
Vel dicit sedens respectu p̃m due
ẽ sunt vie eũdi ad vitã Prima per
penitẽtie lametũ sedã p martiriũ
Iste aũt martir preciosus nõ solũ
uit p p̃mã sed etiã p secundam

De sancto secundo

Secũd⁹ ctẽnu⁹

miles ẽ xp̃i athleta egre
gi⁹ a martir dñi gl'os⁹ i cãtate astẽ
si martirio coronat⁹ ẽ cui⁹ gl'osa p
sentia p̃dcã cãtas illustrat et eo ve
lut singl'ari patrono letat Vica
bto caloero q̃ a sapto p̃fecto i cãta
te astẽsi i carcẽ tenebat fidez crísti
edoct⁹ est Cũ g̃ btus marcianus in
tredonẽsi cãtate detineret i carcẽ. sa
pci⁹ illuc pficisci voluit vt eũ facẽt
immolare Sedens ãt cũ eo tãq; cã so
lacij est pfect⁹ btũz marcianũ videẽ
desiderans. Cũ g̃ extracãtatẽ astẽ
sẽ fuissent colũba sup sedm descen
dit a capitũ eius insedit Cui dixit sa
pci⁹. Vide sedẽ quõ dñs nostrũ te
amãt vt etiã aues celestes ad tevi
sitandũ transmittãt. Cu aũt ad ta
nagẽũ fluuiuz puenissent vidit se
cũdus angelũ dñi sup aq̃m ambũ
lãtẽ a sibi dicẽtez Secũde fidem ha
bras a sic sup ydolorũ cultores am
bulab. Cui sap⁹ Frẽ secũde deos
audio ad te loquẽtes Cui sedens Am
bulemus ad desideria cordis nostrũ
Cũ vero ad Brũrimã flumẽ puenis
sent. angel⁹ dñi similiter apparuit
eis dixit Secũde credis i deũ. an for
te dubitas. Cui secũd⁹ Credo vita
tẽ passionis ei⁹ Cui sapci⁹ Quid
est qd audio. Cũ ãt tridonaz igre
derentur marcian⁹ ad preceptũ an
geli de carcere exiens secundo appa
ruit eisq; dixit Intra secunde viam
veritatis et pergevt accipias pal
mam fidei. Sapricius dixit Quis
est hic qui nobis quasi sommians
loquitur. Cui secundus Tibi som
nium. sed michi ammonicio a con
fortacio est. Post hoc secundus.
Mediolanum iuit a faustinum et
Jonatam qui in carcere detinebã
tur angelus domini ad secundum
extra ciuitatem duxit. et ab eis
baptisma quadam nube aquam
p relente fuscepit Et ecce subito co
lũba de celo descẽdit a corpus a san
guinem domini deferens ea Fausti
no et Jonate tribuit. Debit autem
faustinus secundo corpus et san
guinem domini vt ad marcianũ
deferret Rediens ergo secund⁹ az
tã nox essz a ad ripã padi venisset
ãgelus dñi fenũ accipiens eq; sup
padũ ipsuz trãsiecit et vsq; Trido

nam pducẽs in carcẽrẽ ad marcia
nũ eũ induxit. Dedit sedꝰ marcia
no munꝰ faustinia ipe illꝰ sumẽs
dixit Corpꝰ a sãguis dñi meuꝫ sit
in vitã eternã Tunc ad mandatuꝫ
ãgeli secũdꝰ de carcẽ exiuit. a ad su
um hospiciuꝫ uũit Post hoc marci
anus capitalẽ sententiã accepit et
secũdꝰ corpꝰ eiꝰ rapiẽtes sepeliuit
Qꝫ audiens sapriciꝰ ipsuꝫ ad se uo
cauit. eiqꝫ dixit Quãtũ video te esse
xpianũ pfiteris Cui secũdus Vere
xpianũ pfiteor me eẽ Cui sapricius
quãtũ video malã morteꝫ desidera s
Cui sedꝰ illa tibi potius detur Cũ
qꝫ sacrificare nollꝫ. iussit expoliari eũ
Statiqꝫ ãgelus dñi affuit ibi a sibi
vestes parauit Tũc sapricius ipm
in eculeũ suspẽsuꝫ tã diu torqre fecit
donec eius brachia a suis opagi
bus soluerentẽ Sꝫ cuꝫ fuisset sanita
ti restituꝰ iussit eũ in carcẽ reduci.
vbi dñs eẽt ãgelus dñi ad euꝫ venit
eiqꝫ dixit Surge secundo a seqre me
a ducã te ad creatorem tuũ Tũc ip
suꝫ ad ciuitatẽ astensẽ pduxit Et euꝫ
in custodiã vbi erat calocerus a sal
uator cũ eo posuit. Quez videꝫ secũ
dus ad eius pedes se piecit Cui sal
uator Noli timere secũde qꝫ ego sum
dñs deus tuus q̃ te de oibus malis
eripiam Benedicẽsqꝫ eos ad ceteꝰ
ascẽdit Mane ergo sapꝫius ad eaꝫ
cerez misit q̃ carcere q̃de signatũ in
uenerũt sedm vo nõ inuenerũt Ver
tẽ astẽsez vt saltẽ calocerũ puniret
misit vt pdictꝰ calocerus sibi pñta
ret Et ecce renunciauerũt ei. q̃a se
cundus cũ calocero eẽt. Quo audito
eos ad se adducti fecẽ eisqꝫ dixit Qm
dñi mei sciunt vos eẽ cõtemptores
suos vos insiꝫ mori volũt Cũ aũt sa
crificare nollent picẽ eis resina liq
ri fecta sup eoꝝ capita fũdi iussit
a in eoꝝ os iactari Illi ãt hoc tãqꝫ
aqm suauissimã cuꝫ magno desi de
rio bibebant a voce data dicebant
Ruaz dulcia faucibus meis eloq̃a
tua dñe Tũc sapritiꝰ sup eos dedit
sniaz vt secũdꝰ i ciuitate astensi decol
laret. calocerus vo albigariuꝫ mit
teretur a ibidẽ puniret Cũ aũt btus
secundus decollatus fuisset. ecce an
geli dñi corpꝰ eius tulerũt et ipm
cũ mltis laudibꝰ a cãtu sepltuẽ de
derũt Passꝰ ẽ ãt treco calẽdas apl'

De sãcta maria egiptiaca.

Maria egiptiaca
q̃ pecatrix appellat. xlvii.
ãms in eremo artissimã vitã duxit
quã circa annũ dñi. cdxx. tempore
Claudij imtrauit Quidam autem
abbas nomine zozimas dum ior
danem transiretasset et eremum
magnam peutret. si forte aliquem
sãctum patrẽ inuenire et vidit quẽ
dã ambulãtez nudo nigroqꝫ corpe
a ex incendio solis exustũ Dec aũt
erat Maria egiptiaca Statimqꝫ fu
gam arripuit a zozimas post eam
velocius curzere cepit Tũc illa
abba zozima q̃d me perseqri
noscere nõ quia non possum
ciem meã auertere eo q
a nuda ꝫ palliũ tuũ
possim fine verecun
se noiari audiens

um tribuit a im terrā pstrat⁹ vt eū
benedicęret rogauit Cui illa. Ad te
pater benedictō magis spectat quē
sacer dotij dignitas ornat. Ille vt
audiuit qp nomen a officiū ei⁹ sciz
āpli⁹ mābaka se benedici obnixi
us pcabat. Tūc illa benedict⁹ de⁹
recēptor aiārū nrāz. Cūq illa ex
tensis mamb⁹ oraret vidit eam q̄si
vmbr⁹ cubiti mensura eleuari a terra
Tūc senex dubitare cepit ne forte
spiritus esset malignus a fingēdo
orationem faceret Cui illa satisfaci
at tibi de⁹ qui me peccatricez muli
erem immundū spiritum estimasti
Tūc zozimas illam p dūm cōiura
uit vt oditōnem suā ei deberet nar
rare Cui illa Ignosce mihi pat. qz
si statū meū narrauero velut a ser
pēte territ⁹ fugies a aures tue a ser
mōib⁹ mei⁹ otaminabūtur a aer
soridib⁹ polluet. Cūq ille velemēt
istaret dixit Ego ei i egipto nata xij
etatis mee āno alexandriam veni
Ibiq xij. āmis me publice libidini
bi eci a nulli vllatenus me negaui
Cū āt hoies regionis illi⁹ p oād a
scā crucē Jerosolimā ascēderent ro
gauī nautas vt me secū dimitterēt
pficisci Cūq vo me de naulo ēqrerēt
dixi nō hēo frēs aliud naulū b pro
naulo hēatis corp⁹ meū Sicq me
fusceperunt a corp⁹ meū nauli grā
habuerūt Cū aūt ierosolimaz pue
nissez a p adorandā crucē vsq ad
ecclesie cum alijs deuenissem
cuī fibiliter repulsā patior
trare pmittor Iterū aūt
uemvsq ad limen ia
riā patiebar repul
se sed cū oēs ad eū libere habierent
aditū nec aliquid impedimentū Rediens igitur ad me
a cogitans qp hoc michi ob scelerū
meorū immanitatē accidēt. pec⁹
meū cepi mamb⁹ tūdere. lacrimas
amarissimas fundē a cordis imo
grauit suspirare respicienscq vidi
ibidē imagiem beate virginis Tūc
illaz lacrimabiliter exorare cepi. vt
peccatoz meorū veniā impetraret
a adorandā crucez sanctā me in
trare pmitteret promittens me se
culo abrenunciaturam. a de cetero
caste mansuram Cunq hoc orassē
a in nomine virginis fiduciam re
cepissem fores iterum ecclesie adi
a fine aliquo impedimento eccle
am intraui Cum autem sanctam
crucem deuotissime adorassem qui
dam mihi tres nummos tribuit de
quibus tres panes emi Audiuiq
vocem dicentem mihi Si iordanez
transieris salua eris Jordanez igi
tur transiui a in hoc. desertum veni
vbi xvij. annis nullum penitus
hominem videns manfi Illi autem
tres panes quos mecum detuli in
star lapidis p tempora durauerūt.
et xvij. annis michi ex his comedē
do suffecerunt Vestimenta autem
mea iam dudum putrefacte sunt
Decemseptem annis in hoc deser
to a temptationibus carnalibus
molestata fui sed nunc per dei gra
tiam omnes vici. Ecce omnia ope
ra mea narraui tibi a rogo vt pro
me ad dēm pces fūdas Tunc senex
i terrā pstrat⁹ i fāula sua dūm bñ
dixit. cui illa obsecro te vt i die dñi

terram fodere et seḋ neq̃ et vidit leonē ad sevemētē mānsuete dixitq̃ illi zozimas Sācta hec mulier precepit sepelirī corpus suum a ego cū sim senex fodere nō possum. nec eē aptū habeo ferramentū. Tu ergo terram fodevt possimus eiꝰ corpꝰ sanctissimum sepelire Tunc leo fodere cepit a aptam foueam prepa rauit Quo pacto leovt agnus mā suetꝰ abiit. a senex ad suū moaste rium glorificans deum vemit.

De nois mptatione.

Ambrosius dicit ab ābra q̃ ē spēs valde redolens a preciosa ipse em̄ valde preciosꝰ extitit a m̄ dictis a m̄ factis suis valde redoluit. vl dicit ambrosius ab ambra et fios qđ est deus q̃si ambra dei. Deꝰ nāq̃ p eū q̃si p ambram vbiq̃ redolet Fuit em̄ et est bonꝰ odor xpi m̄ omni loco vel dī ab ambor qđ est pcal humis et spōr qđ est puulꝰ quasi pal in multorū filiorū spūali generatōne. Lumiosꝰ i sacre scripture expositōe ea p uulꝰ sua humili uersatōe. vl sicut dī m glosario Amb. odor vel sapor celestis dicit Ambrosia esca āgelorū Ambrosiū celeste mellisauum Fuit em̄ celestis odor p odiferā fama Sapor p explatōez im̄ena. celeste mellisauū p dulcē scriptura expositōez. esca āgelica p gl̄osam fruitōez Eiꝰ vitā scripsit paulinꝰ volusianus epꝰ ad augustinum

De sancto Ambrosio

te cene ad iordanē rēdeas a corpus dñi tecū feras Ego aūt ibidem tibi occurrā, a de manu tua corpꝰ sacrū suscipiā Nā a die q̃ hic vem̄ cōionē nō accepi Rediens igitur senex ad monasteriū euoluto āno dū dies dñice cene appropiquaret tulit cor meꝰ dñicū a vsq̃ ad ripā iordanis venēs ex alia pte ripe mulierez stā tē pspexit q̃ sup aq̃s facto crucis signaculo uit et ad senem vsq̃ pue nit Quā vidēs senex obstupuit et ad pedes eiꝰ humiliē se pstrauit Cui illa vide ne feceris cuz sacrā dñica apud te hēas a sacerdotij dignita te refulgeas Sed obsecro vt seq̃nti āno ad me pē redire digneris Tūc illa suscepto dñico corpe a facto signo crucis super iordanis aquas uit et heremi solitudinem petijt. senex vo ad suū mōsteriū rediens sequēti anno ad locū i quo pmꝰ cū illa locutꝰ fuerat vemit a eā ibidem expirasse ꝛpperit q̃ lacrimari cepit a eā tāgere nō pſumpsit dixitq̃ intra se Ego q̃d corpus cultū sācte sepelire volebam. ꝑ timeo ne hoc sibi displiceat Hec eo cogitante vidit iuxta caput suū trāsm̄ tra scriptas ita otinentes. sepeli zozima. marie corpus cultū redde terre pulueres suma ora p me ad dēum. Ad cuius precptum secunda die aptilis re liquū hoc sepulcrum Tunc senex pro certo cognouit qꝝ moꝛvt dñm̄ sacrum corpus acceptā ad desū redijt vitā finiuit. Illudq̃ desertuz qđ zozimas p ēgmta dierū spacia vixābulauit illa m̄ vna hora pau rita ad dēū m̄ grauit Cunq̃ senex

Ambrosius filius ābrosij pfecti rome cum in ānābule in atrio pretorij eet positꝰ a dormiēt examen apū subito aduenies facie eiꝰ a os ita opleuit vt qsi in alueolu suū intrarēt pariēa exirēt Que postea euolātes in tātā aeris altitudinē subleuate sūt vt hūanis oculis minime viderēt q pacto territꝰ patait Si vixerit ifātulꝰ iste aliquid magni erit Post ea cū adoleuisset a videret matrez a sororē sacrā vginē mānꝰ sacerdotis oscula i ipse ludes sorori dextrā offerebat asserēs a sibi id ab ea fieri optere Illa vovt adolesceret et nesciēs q̄d diceret ēspuebat. Rome igit litteris eruditus cū cās pretorij splēdide poraret a Valentiniano ipatoe ad regēdā liguriā emiliāq puincias directꝰ est. Cūq mediolanū veniss a ibide eps tūc deesset cōuenit pplꝰ vt sibi de epo proūdet Sed cū inter arrianos a catholicos de eligendo episcopo sedicionō modica oriret illuc Ambrosius cā sedande sedicois prexit Et statim vox infantis insonuit dicens. Ambrosiū epm. cuiꝰ voci omis vnāimiter cōsensum ābrosiū episcopū acclamātes. quo ille cognito vt eos a se frotib⁹ remouer. eccā exiēs tribunal ascendit a cōtra consuetudinē suam tormēta psonis adhibei iussit Qs cū faceret popul⁹ mihilominꝰ acclamabat Pdicm tuū sup nos Tūc ille turbatꝰ domū ēdita plīā pfiteri voluit quod vt ne facerz reuocatꝰ est publicas mulieres ad se ingredi fecit vt his visis ab eius electōne pplm revocaret Sed cum nec sic pficeret q̄ sēper pplm Pdicm tuū sup nos acclamare videt fugā media nocte petijt. cūq Cicinuz pgere se putaret mane ad portam mediolanenſ ātatis q̄ romana dimuenit. q̄ inuentꝰ cū custo direct a pplo missa relatō est ad clementissimū impatoez valētinianuz q̄ cum summo gaudio accepit. q̄ iudicꝰ a se directi ad sacerdociū peterēt Letabat etiā pbꝰ pfectꝰ q̄ verbū suū in eo fuerat adipletū dixerat ei cū proficisceti mandata dōnaret vade age nōvt inde q̄ vt eps Pdicte lacōe itez abscōdit q̄ muetꝰ cū ad huc eet catlxeumin⁹ baptisat Et octauo die in epale cathedrā sublimat. cū ātꝰ ānos quatuor romā uisset a soror sua sacrā vgo eiꝰ dextrā oscularet subridēs ait Fecte vt dicebam tibi sacerdotis manum oscularis Cū aūt in quandā ciuitatez p quod epo ordināndo iuisset a eiꝰ electōni Justina imperatrix a alij hereticī cōtradicerēt volentes vt de sua secta aliqs ordinaretur vna de arrianorū vginib⁹ impudētice cetris tribunal ascēdit a beatū ābrosiū p vestimētū apprehendit. volens ipsuz ad partē mulierū traxere vt ab eis cesus de eccā cū iniuria traxere tur Cui ambrosius ait. Etsi ego indignus tanto sacerdocio sum. te tamē nouconuenit in qualemcunq sacerdotez manus iniicere Vñ timē debuisti iudicium dei. ne tibi aliud contingat. quod dictum exitus cō firmauit. Nam die alio mortuaz

ad sepulcrū vsq; deduxit grāz pro
otumelia rependens. Qs fēm omnes
valde pterruit. Postq; mediolanū
reuers⁹ mnūeras msidias a iustīa
ipatrice ptulit. muneribus a bōri
b⁹ pl'm otra eū excitāte. Cuz ergo
multi eū m exiliū pelle mterēt vnus
eo;ū ceteris mfelicior m tātū furorē
exci tat⁹ est vt iuxta eccām sibi do
mū locaret. Hac de cāvt ī eade q̄dri
gā parata hēret. Sz dei iudicō ipso
die quo ip̄m rape arbitrabāt ī
eade q̄driga a de eade domo m exili
um repuls⁹ est. Qui tñ ābrosi⁹ red
dens bona p malis sumptus et ne
cessaria mīstrauit. Qantus et offi
cium ī ecclesia mediolan. p̄mū ce
lebrari īstituit. Erant etiam tūc te
poris mediolani multi a dēmōib⁹
obsessi q̄ se torqueri ab ambrosio
magnis vocib⁹ damitabāt. Justi
na aūta multi arriano; cū īsimul
habitarent dicebant. Pro pecuia
ambrosiuz homines cōparе qui se
ab immundis spiritib⁹ vexaē men
tirent. a ambrosio dicerent se tor
queri. Tūc sūbito vn⁹ ex illis arria
nis qui astabāt arrept⁹ a dēmonio
i medīū p̄siluit atq; damare cepit
Vinaz sic torquerent vt torq̄or q̄
nō crēdūt ambrosio. Ac illi cōfusi
in piscinā dimersū homiuē necaue
tūt. Quidā hereticus acerrim⁹ dispu
tator a dur⁹ a inconuertibilis ad fidē
cū audiret ambrosiū predicantez
vidit ad aures ei⁹ angelū loquētē
verba que populo predicabat q̄
viso fidem quā pfēbatur cepit de
fendere. Quidā aureus spex dēmōes ad
uocabat a ipos ad uocanduz am
brosio transmittebat. Sed reuersi
dēmones renūciabāt q̄ non solūz
ad ipsum sed nec etiā ad fores do
m⁹ sue appropinq̄re valebāt. Quo
niā ignis insuperabilis oē illū edi
ficiū circumiret. vt etiā longe positi
vrerentur. Predict⁹ vero arusper
cū a iudice ppē quedam maleficia
torqueretur damabat a b ābrosio
se torqri. Quēdā dēmoniacuz ingre
dientem mediolanū dēmō dimisit
egredientē inuasit. Interrogat⁹ de
hoc dēmō ait se ambrosiū timuisse
Alius quadā nocte eius cubiculū
adiit vt gladio ipsum necaret. p̄ce
vel precio a Justina inductus. Sz
cum dextra gladium eleuasset. vt
ipsum p̄cuteret cōtinuo aruit ma
nus eius. Cum viri thessalonice ci
uitatis aliāq̄ī impatorē deliq̄ssent
a eis Imperator precib⁹ victi am
brosij indulsisset dam agente curi
alium malicia per iussum impera
toris nesciente ambrosio plurimi
occisi sunt. Quod vt ambrosius cō
perit imperatori copiam intrandi
ecclesiam denegauit. Cui cum im
perator diceret q̄ Dauid adulteri
um a homicidium dimisisset rndit.
Qui secut⁹es errantē sequere correp
gentē. Qs cum audisset demētin⁹
imperator ita gratanter accepit q̄
publice pemitentiam agere non ne
gauit. Quidam a dēmonio arrep
tus damare cepit ab ambrosio se
torqueri. Cui ambrosius. Ommu
tesce dyabole. q̄ non torquet te ā
brosius sed iniquitas tua quia illuc
homines ascendere conspicis vnde
tu turpiter corruisti. Nam am

brosi⁹ nescit iflati Staticq ille om
mutuit Quadā vice cū btūs ābro.
p ētatē pgeret casu quida lapsꝰ
est a in terra pstratꝰ iacebat quez
vidēs alter videre cepit Cui ambro
si⁹ At tu q̄ stas vide ne cadas·quo
dicto statī lapsum doluit suū q̄ rise
rat alienū Quadā vice Ambrosius
ad palatiū macedonij mgri officio
rum vt pro quodam intercederet
venit sed cū fores clausas inueisset
nec intrandi copiam habere potu
isset ait At tu quidē venens ad ec
desiam a nō clausis ianuis sed ap
tis ingredi nō valebis·elapso aliq̄
tempe metuēs inimicos Macedo
nius ad ecclesiā fugit a patentib⁹
ianuis aditum habere non potuit
Fuit aūt beat⁹ ambrosi⁹ tāte absti
nentie q̄ quotidie nisi in sabbato
a die dominico a festis p̄cipuis ie
iunabat Tante autem largitatis
fuit·q̄ omnia q̄ habere poterat ec
clesijs a pauperib⁹·nil sibi retinēs
tribuebat·tante compassionis vt
cum aliquis lapsum suuz sibi con
fitebatur sic amarissime flebat q̄
illū simlit flere opellebat Tāte hu
militatis a laboris vt libros quos
dictabat ppria manu scribēt nisi
cum infirmitate corporis grauare
tur Tante autem pietatis a dulce
dinis vt cum alicuius sancti sacer
dotis·vel epi sibi obitus nunciaē
tur sic amarissime flebat vt vix cō
solari valeret Cum autem interro
garetur Cur sanctos viros qui ad
gloriam pficisc̄bantur sic defleret
aiebat·ne putetis me flere quia re
cesserunt vel quia me ad gloriam
precesserunt sed q̄a difficile inueit
qui tam dign⁹ eius officio habeat
Tāte ec cōstancie a fortitudinis q̄
impatoris vel p̄ncipū vicia nō pal
pabat·sed eos vote libera ost ātiss
me arguebat Cū q̄dā vir q88ā fla
gitū ppetrasset a corā eo adduct⁹
fuisset dixit ambrosius · Oport tt
illum tradi sathane in interitū car
nis ne talia deinceps audeat perpe
trare quem in eodem momento ci
adhuc sermo esset in ore eius spi
ritus immūd⁹ discerpere cepit Qua
dā vice vt aiunt·cuz beatus ambro
si⁹ roma pgret a i quadā villa Tus
cie apud quēdā hominē nimiuz lo
cupletem hospitatus fuisset·illum
hominē super statu suo sollicite re
q̄siuit Cui ille req̄sito respondit Sta
tus meus dñe semper felix extitit a
glorios⁹ Ecce em diuicijs infimis
abundo·seruos et famulos q̄ plu
res habeo copiosam filiorum ne
potum turbaz possideo a omnia se
p ad vota habui nec vmq̄ aliq̄ d
mihi aduersum accidit vel q8 con
tristaret euenit Q8 audiens ābro
sius vehementer obstupuit et his
qui secum erant in comitatu dixit
Surgite a hinc q̄ citius fugiamus
qz domin⁹ nō est in loco isto festina
te nec in fugiendo moram facite ne
nos hic diuina vltio apprehēdat.
a in peccatis illorum pariter nos i
nodat Cū ergo fugerēt et aliq̄tu
lum p̄cessissent subito se terra ape
ruit et hominē illum cū vniuersis
que ad illum ptinebant ita ab sor
buit vt nullum inde vestigiū rema
neret quod cernēs ābrosius dixit

ecce fratres q̄ misericorditer deus
pcat cuz hic adusa tribuit·a q̄ se
uere irascit cū spūpspa hic elargit
In eodē āt loco fouea q̄dā pfundis
sima remāsisse dicitur q̄ vsq̄ hodie
i huiꝰ testimoniū pseuerat. ¶ Cū
āt ambrosiꝰ ēdicē oīm malorꝝ aua
ricia magis ac magis ī oibꝰ crescē
cernēt: a maxime ī his q̄ erāt ī po
testatibꝰ ostituti apud q̄s oīa pre
cio vēdebātur·nec nō ī his q̄ erāt
sactis misteriis ꝺputati vehemē
ter īgemuit a se de huiꝰ seculi eēū
na libari īstātiꝰ exorauit·q̄ cum
se obtinuisse gaudēt ꝛuelauit fra
tribꝰ q̄ vsq̄ ad resurrectōez dñicā
cū eis esset Añ vero paucos dies
q̄ lectulo detineret. xliij. psalmū
cū notario dictaret sbito ipso vidē
te notario īmodum sancti breuis
ignis caput eiꝰ coopuit atq̄ pau
latim p os eiꝰ tanq̄ ī domū hitatoꝛ
ītrauit. Tūc facies eiꝰ tanq̄ mire ef
fecta ē. ꝟ postmodū ad suā spēm re
uersa ē. Igit ipsa die scribēdi a di
ctādi finē fecit: nec ipm psalmuz
explere potuit. Post igit paucos
dies infirmitate corpis laborāē ce
pit Tūc comes italie cū mediola
ni esset nobiles cōuocauit: dicens
q̄ tāto viro recēto periculū esset: ne
italie ītꝛitꝰ iminēt Rogauit q̄ vt
ad visū dei accederēt rogātes vt si
bi adhuc spaciū viuēdi a dño im
petrāēt Qꝫ ille vt ab illis audiuit
respōdit. Nō ita imē vos vixi vt me
viuē pudeat·nec mori timeo cū bo
nuz dominū habeam⁹. ¶ Eo tēpe
quo eiꝰ diacon īuicē conuenerīt tra
ctantes īmē se quis post eiꝰ obituz
bonus esset. Cuiz ergo a loco im q̄
vir dei ambrosiꝰ iacebat longe es
sent a simplicianū ita silenē noias
sent vt vix inuicē se audirent. Ille
ab eis lōge positꝰ tercio exclama
uit senex ꝟ bonꝰ. Qꝫ audiētes trepi
di fugerunt a nō nisi illū post eiꝰ
obitū elegerūt. ¶ Honoratus qui
daz epūs vercellis q̄ beati ambro
sij exitū expectabat cū se soporī de
disset vocē se tercio clamātez audi
uit. Surgē q̄ modo es recessurus.
Qui cōsurgēs mediolanū cōcitus
venit·a ei dñici corpis sacramētū
dedit. Moxq̄ ille manus ī moduz
crucis expādit a vltimū spūm inter
verba oīomis efflauit. Floruit cir
ca ānos dñi. cccl xx. Cuz āt in hoc de
paschē corpus eiꝰ ad ecclesiā fuis
set elatū plurimi infātes baptiza
ti eū viderunt ita vt reliq̄ eū seden
tē in cathedra in tribunali dicerēt
Aliq̄ āt ascēdentē parentibꝰ digito
demōstrarent Nōnulli vo stellā su
per eiꝰ corpus se vidē narrauerunt
¶ Quidam p̄sbiter cum in conuio
cum multis alijs esset a sācto am
brosio detrahere cepisset eum con
tinua plaga percussit et de conuio
ad lectulum adductus vitam fini
uit. ¶ In vrbe cartaginensi cum
tres episcopi in simul cōuuarent:
a vnꝰ eoruz beato ambrosio detra
xisset reuelatū est illi quid illi pre
sbitero q̄ sibi detraxerat accidisset
Qꝫ cum ille vilipenderet sbito leta
le vulnus accepit a extremuz con
tinuo diem clausit. ¶ Notandum
q̄ beatus ambrosius in multis cō
mendabilis fuisse videt. Primo

ꝫ liberalitate q̃a omnia q̃ habe
bat pauperum erant Vñ refert de
seipso q̃ imperatori promitti fic re
spondit Et est i decreto xxiij. q. viij.
Si a me peteret quod meum esset
fundũ meũ. argentũ meũ. hmõi.
nõ refragarer quãq̃ oia que mea
sunt pauperũ sunt Scdo in mundi
cie puritate: fuit em̃ ẏgo. vñ refert
Jeronimꝰ eũ dixisse Virgĩ tatem
nõ solũ efferimꝰ ꝫ seruamus Ter
tio commendabilis fuisse videtur
i fidei firmitate. Vñ dixit cũ impa
tor peteret basilicã. q est in eodem
.c. Prius est vt anima mihi q̃ fi
dem auferat. Quarto in martyrij auꝺ
ditate Vñ legitur in quadã epla
sia de basilica non tradenda q̃ p̃
positꝰ valentiniani Ambrosio mã
dauit dicens Tu extemplo valenti
nianum caput tibi tollo. Cui Am
brosius. Deus p̃mittat tibi vt fa
cias quod minaris. atq; vtinam de
us auertat eos ab ecclesia. q in me
omnia tela sua conuertat. q meo sã
guine sitim suam expleant. Quarto
in oõmis instantia. Vnde dicitur
de eo q habetur i libro. xi. historie
eccãstice Ambrosius aduersus re
gime furorem. nõ se manu defensa
bat aut telo sed ieiunijs q ꝺtinua
tis vigilijs sub altari positus per
obsecrationes defensorem sibi at
q; ecclesie deũ parabat. Sexto i la
crimarũ abundantia. Habuit em̃
tria genera lacrimarũ. s. lacrimas
compunctionis pro aliorũ culpis
Vnde dicit Paulinus de eo in legẽ
da q̃ cum aliquis lapsum confite
batur sic amarissime flebat q̃ illũ
flere similiter compellebat. Habu
it etiam lacrimas deuotionis pro
ecclis desiderijs Vñ sup̃ dictus e a
paulino q̃ cũ interrogaret Cur san
ctos qui moriebant sic fleret Rñdit
ne me putetis flere q̃ recesserunt.
Habuit lacrimas ꝑpassionis pro
aliorũ miserijs. Vñ ipse dicit de se
q est in decreto in supiori. c. aduer
sus milites gothos. Lacrime mee
arma mea fuit. Talia em̃ munimẽ
ta sunt sacerdotis. aliꝫ nõ possum
nec debeo resistẽ. Septimo omẽda
bilis fuisse videt i forti ꝺstãtia. Cu
ius ꝺstantia maxie i tribus appa
ret. p̃mo i defensione katholice ve
ritatis vñ dicit in li. xi. eccle. hyst.
q̃ Justina mr valentiniani impera
toris arriane hereseos alumna cõ
turbare cepit eccãrum statũ. omi
nari sacerdotib9 depulsiones q exi
lia ñ ariminens ꝺcilij decreta reuo
carent Quo bello ecclesie mutuma
turtim validissimã pulsabat Am
brosiũ. In eius q̃ p̃fatiõe sic de eo
cantatur. Tanta Ambrosio ẏtute
solidasti ꝺstãtie. tanto munere ce
litus decorasti vt p̃ cuz expulsa tor
querent demonia. arrianorũ impi
etas ꝑpulsa tabesceret. ac secularĩ
um p̃ncipum colla tuo iugo subꝺ
cta rebellarentur humillima. Sexto i
tuitione ecclesiastice libertatis Vñ
cum impator auferre vellet q̃ndã
basilicã oppposuit se Ambrosius cõ
tra impatorez sicut ipse testatur
q est in decret. xxiij. q. viij. Conue
nior ipse a comitib9 vt per me basi
lice fieret mutua traditio dicentib9
impatorez iussisse suo iuri tradi de

toris nō agnoscis molez tue p̄sumptionis Sed forte recognitiōez peccati p̄hibet p̄tās impij Decet te vt vincat ratio p̄tātem. p̄nceps es o impator & seruoz. Quibus ergo oculis aspicies cōis dm̄ templū. & Quibus calcabis pedibus scm̄ pauimentum. & Quō manus extendes de quibus sanguis adhuc stillat inuist? & Qua p̄sumptione ore tuo pcultū sanguis mei? p̄cipies duz & monū tuoz furoē tāt? iuste fit sāguis effusus. & Recede ergo recede: nec secundo peccato priorem nequiciaz augere cōtendas Suscipe vinculum quo te dominus nunc ligauit est medicina maxime sanctitatis. His sermonibus impator obediens gemens a flens ad regalia remeauit. Cū ergo diu in fletu mānisset rufinus magister militū causam tante tristicie requisiuit. Cui ille. Tu inquit mea mala non sentis quia seruis a mendicantibus aperta sunt templa: mihi vero ad ea ingressus non est. Et hec dicēs singula verba singultibus intercipebat. Cui rufin? Curre si vis ad ambrosium vt tibi soluat vinculū quo te ligauit. Et illi. Non poteris persuadere ambrosio quia non verebitur impialem potentiam vt legem posset preuaricare diuinam. Sed cū ille p̄mitteret q̄ eum flecteret: eum impatori ire p̄cepit: a ipse post paululū est secutus Mox autē ambrosi? rufinū vidit: a ait. Jm puerilia canū imitat? es o rufine: tante videlicz nec is autor existens Et nunc pudorē ex fronte deterges

here Respondi si patrimoniū petit iuadite. si corpus occurrā Vultis in vincula rape vultis i mortē volūtatis ē mihi. nō ego me vallabo circūdabo ēplōz. nec altaria tenebo vitaz obsecrās: & p altaribz? gratis imolabor. Mandamur tradē basilicā. vrgemur & p̄ceptis regalibz? & confirmamur scripture sanctis mibz? Que rndit. Tang? vna ex insipientibz? locut? es Noli gūare te impator vt putes te i ea q̄ diuina sunt impiale aliq̄s ius habē. Ad impatorē palacia p̄tinēt: ad sacerdotes ecclesie. Sāct? nabuth vineā suas p̄prio cruore defendit: & ille vineā nō tradidit suā. nos tradem? xp̄i ecclesiā. tributū cesaris est: nō negē. Ecclia dei ē: cesari vtiq̄ non deneē. Si de me aliq̄d cōpellere tur a poscere aut funci?: aut domus: aut aurū: aut argētū id q̄ mei iuris esset libēter offerrem tēplo dei mihil possuz nec decerpe nec detrahere: cui illud custodiendū non decerpendū acceperim. Tercio apparet ei? cōstantia i obiurgatione vi tij a iniquitatis. Vñ legitur in hi storia tripita a in quadā cronica q̄ cum apud thessalonicā ciuitatē orta seditiōe quidam iudices fuissent a populo lapidati: theodosi? impator indignat? iussit oēs interimi: nocētes ab inocentibz? non discernens. vbi fere q̄nq̄ milia hoim funt occisa. Cum igitur impator mediolanū venisset a ecclesiā intrare vellet: occurret ei ambrosius ad ianuā. eiq̄ aditū p̄hibuit: dicens Cur impator post causam tanti fu

onn ere læsis otra maiestatem la
trare diuinã. ¶ Cũq; rufin⁹ p impa
tore supplicasset a dicẽt eũ seq; sup
no zelo accẽsus ãbrosi⁹: ait. ¶go ti
bi pdico qm̃ ingredi eũz sac̃ limina
phibeo. Si vo ptãtz in tyrãidez
mutauerit: nc̃ illẽt suscipio. ¶ð
cũ rufin⁹ ipatori nũciassz: ait. Per
gã ad eũ vt iustas i sacẽ otumeli
as pcipiã. Cũ g; remisset a sua sol
ui vicula postulassz: occurrẽs am
brosi⁹ a ingressuz phibẽs: ait. Ruã
pmam oñdisti post tantas imq̃ta
tes. ¶ Et ille Tuũ ẽ imponẽ a meum
obtpare Rex cũ ipator alligaret
q; dauid adulteriũ a homicidiuz
omisissz: ait ãbrosi⁹ Rui secut⁹ es
errãtẽ seq;re corrigẽtẽ. ¶ð ita gtã
ter ipator cepit q; publicã pmam
agẽ nõ recusauit. Cũ g; reconciliat⁹
ecclesiã intrassz a itra cãcellos sta
ret: req;rit ãbrosi⁹ q̃d ibi spectaret.
Cui cũ dicẽt se pceptionẽ sacrorũ
misterioz expectare: ait ambrosi⁹
Q ipator iteriora loca tm̃ sacerdoti
bus sũt collata ¶gredẽ g; a hãc ex
pectationẽ omunẽ habe cũ ceteris.
Purpura nãq; ipatores facit ñ sa
cerdotes. Cui impator ptin⁹ obedi
uit. Cũ g; cõstãtinopolĩ reũsus ex
cãcellos staret: mãdauit ei eps vt
itraret. Et ille ait Vix discẽ potui q̃
differẽtia sit ipatoris a sacerdotis
Vix eñ veritatis iuenim gẽm. am
brosiũ nãq; solũ noui võri põtificẽ
Qctauo i sana doctrina ¶i⁹ nãq; do
ctrina hz altã pfũditatẽ. Ihero. de
ꝓ. doctoribꝫ. Ambrosi⁹ sup pfũdo
cũ pina rapt⁹ a aeris volucer q̃ dũ
i pfũdũ ingredit: frẽm de alto rape
vi. Firmã hz solicitatẽ. Ihero. ibi
dẽ. ¶i⁹ oẽs snie fidei a ecclesie a oim
vtutũ firme sũt colũne Elegãtẽ vir
tutũ venustatẽ hñtes. Aug⁹. i li.
de nuptijs a otinẽtia otra pelagiũ
hereticha sic laudat ãbrosiũ vt
dicat btus ambrosi⁹ eps: i cui⁹ pci
pue libris romana lucet fides q̃ seri
ptoz inẽ latinos flos q̃dã emicuit.
Et sbdit Aug⁹. Cui⁹ fidẽ a puriss
mũ i scepturis sensũ: nec immic⁹ q̃
dẽ ausus ẽ reptrẽdẽ. Magnã aucto
ritatez ãtiq̃ doctores sic aug⁹. vba
sua p mag̃ auctoritate trẽbãt. Vñ
aug⁹. ad ianuariũ q; cũ mẽ ei⁹ mi
rata fuisset cur mediolãi sabbo ñ
ieiunarem. a de hoc aug⁹. ãbrosiuz
interrogasset: ait ãbrosi⁹ Cũ roma
veio ieiuno sabbo sic a tu. ad quã
tu fortẽ eccliaz veneris ei⁹ morẽ ser
ua si cuiq; non vis ẽ scãdalũ: nec
quẽq; tibi. Et subdit aug⁹. ¶go de
hac snia etiã atq; etiã cogitãs. ita
sp habuit tanq; eã celesti oraculo
acceperim.

¶ Vita a passio tiburcij a valeri
ani in passiõe sãcte Cecilie otinet.

de nomine.

¶ Georgi⁹ dicitur
a greos q8 ẽ tra et orge q8 ẽ
colẽ qi colẽs trã i8 ẽ carnẽ suã Au
g⁹. ãt i li. de tri. dic̃ q; tõ tra ẽ in al
titudie mõtiũ a tpamento colliũ a
plamicie cãpoz Prima em̃ tõe ad
virẽtes herbas. sed a ad vmeas.
tcia ad fruges Hic btus georgius
fuit alt⁹ despicic̃do iferiora a io ha
buit virorez puritatis. tpat⁹ p di
scretionẽ: a io hũit vnuz inẽe io

cūditatis. Plan⁹ vo fuit p hūilita
te: a io ꝓtulit fruges bone opatio
nis Vl dī a gena q8 ē sacr a gion
q8 ē luctatio q̄i sac luctatoꝛ. qꝛ lu
ctat⁹ ē cū dracone a carnificē. Vl'a
gear q8 ē sacēū a gio arena q̄i sac
arena. Fuit ei arena qꝛ pōderosus
mor gūitate: minut⁹ hūilitate: a
fice⁹ a carnali voluptate. Vl'geor
gi⁹ dī a geor q8 ē pegrin⁹ a geyr p
cipio a vs ꝯciliatoꝛ. Ipse ei fuit pe
grin⁹ i oēptu mūdi: ꝓcisus i coro
na martiꝝ: a ꝯsiliatoꝛ i p̄dicatiōe
regni. Hi⁹ legēda mr scp̄turas apo
crifas i niceno ꝯcilio ꝯnūerat ex eo
qꝛ ei⁹ martiriū certā relatōez ñ hz
Nā i calēdario bede dī qꝛ fit passus
i parsidia i cītate diapoli. Alibi le
gitur qꝛ q̄escit i cītate dispoli q̄ pri⁹
libda vōbat a est nūc ioppē. Alibi
dī qꝛ passus sit sb diocleciāo a ma
ximiano i patoꝛib⁹ Alibi qꝛ sb dio
cleciāo i patore p̄sax p̄ncipib⁹ septu
agita regib⁹ ipi fui. Hic vo dī qꝛ
sb datiano p̄side i pantib⁹ diocleci
ano a maximiano.

De sancto Geoꝛgio.

Geoꝛgi⁹ tribu
no gñe capadoci⁹ puenit
q̄dā vice i puīciā libie q̄ dī silena
nūc quā ciuitatez erat stagnū ad
instar maris i q̄ draco pestifer lati
tabat q̄ sepe ipl'm ꝯtra se armatū
in fugā ꝯuertat. flatuq̄ suo ad mu
ros cīuitatis accedēs oēs inficiebat.
Quapꝛp̄ ꝯpulsi ciues duas oues
q̄tidie illi dabāt vt ei⁹ furoꝛē seda
rent Alioq̄n sic muros ciuitatis i
uadebat a aerē inficiebat qꝛ plurī
mi interibāt. Cū g̃ iam oues pene
deficerēt inuito ꝯsilio ouē cū ad'un
cto hoie tribuebāt. Cū g̃ sorte filij
a filie oēs darent a sors neminez
excipet a iā pene omēs filij a filie
ip̄i essent ꝯsūpti: q̄dā vice filia re
gis vnica sorte ē dep̄hensa a dracōi
adiudicata. Tūc rex cōtristat⁹ ait
Tollite aurū a argentū: etiā dimi
dium regni mei a filiā meā m̄ dimit
tite ne talē moriat. Cui ip̄l'us cuz
furore rndit. Tu o rex hoc edictuz
fecisti et nūc oēs pueri nri mortui
sunt a tu vis filiā tuā saluare. Nisi
in filiā tuā cōpleueris q8 i alijs oꝛ
dinasti i succēdem⁹ te et domuz tuā.
Q8 rex audiēs flē cepit filiā: dicēs
Heu me filia mea dulcissima q̄d
de te faciā: aut q̄d dicā? Nō pl⁹ vi
debo nuptias tuas. Et ꝯuſus ad po
pulū: dixit Oro iducias octo dieꝝ
tugēdi m̄ filiā tribuatis. Q8 cū po
pulus admissset i fine octo dieꝝ
Reūsus est populus cuz furore: di
cēs. Quare p̄dis populū tuū ꝓpter
filiā tuā? En omēs a flatu draconis
morimur. Tunc rex videns qꝛ filiā
non posset liberare induit eā vesti
bus regalibus. a amplexat⁹ eam
cum lacrimis: dixit. Heu me filia
mea vnica de te filios in regali gre
mio nūtrire credebam: a nunc sor
te approbante vadis a a dracone
deuoreris. Heu me filia mea dul
cissima: proponebam ad tuas nu
ptias magnatos a p̄ncipes iuita
re: palaciū margaritis ornare: tim
pana a organa audire. et nunc va
dis et a dracone deuoreris. et deo
sulans dimisit eam: dicens. Vti

nam filia mea ego antea mortuꝰ
essem qꝫ te sic amisissez. Tūc illa p
cidit ad pedes pīis petēs ab eo be
nedictōem suā. Quā cū pī cū lacri
mis bñdixissz: ad lacū pcessit Quā
btūs georgiꝰ casu iꝫ trāsiēs vt plo
rantē vidit eā qđ hīet inꝛrogauit
Et illa. Bone iuuenis velociꝰ equuz
ascēde a fugē ne mecū piꝰ moriais
Cui georgiꝰ Noli timē filia ꝧ dic mi
qđ hic pstolaris oi plebe spectāte
Et illa. Video bone iuuenis qꝫ ma
gnifici cordis es: tu ꝧ cur mecum
mori dēideras. Fuge velociꝰ. Cui
georgiꝰ. Filia noli timē: hinc nō di
scedā donec mihi qđ habeas ītima
bis. Cuz ḡ illa sibi totū exposuissz
ait georgiꝰ Filia noli timē qꝫ ī xpī
nomine te iuuabo Et illa Bone mi
les mecū nō peas: sufficit em vt so
la pcedā. naz me libare nō posses a
mecū pires Cū hec loqꝫ ecce dra
co veniens caput de lacu leuauit.
Tūc puella tremefacta: dixit. Fu
ge bone dñe: fuge velociꝰ. Tūc ge
orgiꝰ equū ascēdēs et cruce se mu
niens draconez ꝛra se dēo omendās ipm ḡuiꝰ vulne
rauit a ad trā dēiecit. dixitqꝫ puel
le. Proijce zonā tuā ī collū dracōis
mihil dubitās filia Rđ cui fecissz se
qđat eā velut māsuetissimꝰ canis
Cum ḡ eū in cīuitatē duceret: populi
hec videntes p mōtes a fortitudies
fugē cepēt: dicētes. Ve nob qꝫ iā
omēs pibimꝰ Tūc georgiꝰ ānuit
eis: dicēs. Nolite timē. ad hoc enīz
me iussit dñs deus ad vos vt vos a
pēs literarē draconis. Tātumō
ī xpm ētē dicte a vniuꝰqđqꝫ vīm ba
ptisēt. Tūc rex a omēs ꝓpli bapti
sati sunt. Btūs āt georgius euagi
nato gladio draconē occidit. a ip
suz eꝝ ciuitatē efferri p cepit. Tūc
qttuor paria bouum ipm in magnuz
cāpuz foras duxerūt. Baptisatu fuit
in illa die vigīti milia hoīm exceptis
puul'a mulieribꝰ. Rex āt in honorē
beate marie a btī georgii ecclesiaz
mire magnitudinis ostruxit. de cu
ius altari fons viuꝰ emanat. cuiꝰ
potꝰ omēs lāguidos sanat. Rex ve
ro infinitā pecuniā sō georgio ob
tulit: quā ille accipe rēnuēs: pau
peribꝰ dari pcepit. Tunc btūs ge
orgiꝰ regez de qttuor breuiē instru
xit. s. vt eccīaz dei curam hīet: sacer
dotes honoraret: diuinuz officiū li
bēter audiret: a sp paupez memor
esset. a sic osculato rege īde recessit
In aliquibus tamen libris legitur
qꝫ cum draco ad deuorandū puel
laz pergeret: georgius se cruce mu
nuit: a draconem aggrediens in
terfecit. Eo tempe impantibus di
ocleciano a maximiano sub presi
de daciano tanta psecutio christi
anoꝝ fuit vt infra vnū mensē de
cem a octo milia martirio coronā
rentur Vñ inter tot tormenta mul
ti christiani deficiebant a ydolis
īmolabant. Quod videns sanctꝰ
georgius tactꝰ dolore cordis itrin
secus oia qđ hēbat dispsit. militā
rem habitū abiecit. xpianoꝝ ha
bitū iduit: a ī medīū pfiliēs exda
mauit. Omēs diꝫ gētiū demonia.
dñs autem celos fecit. Cui preses
iratus: dixit. Qua pſumptione au

des deos nros dæmonia appellare.e
dic tñ vñ es tu: aut q̄ noie vōis.e
Cui georgi⁹ ait. Georgius vocor ex
nobili ꝓsapia: capadocie ortꝰ pa
lestinā xp̄o fauente deuici: ꝙ oia de
li. Cū āt p̄ses eū ab se inclinare nō
posset iussit eū in eculeū leuari et
mēbratim corp⁹ ei⁹ vngul'lamari
Appositis insup ad latera facibus
a patētib⁹ viscerū trimis: sale pla
gas ei⁹ cōfricari iussit. Eadē nocte
dñs cū mgēti lumie ei appauit: a
ip̄z dulciē ꝯfortauit. cui⁹ melliflua
visione a allocutiōe sic ꝯfortatus
est vt p̄ nihilo duceꝫ cruciat⁹. Vi
des dacian⁹ q̄ eū pēnis superare nō
possz: quēdā magū accersiuit. eiq̄
dixit. Xp̄iani suis magicis artib⁹
tormēta ludificāt a deorū nostrorū
sacrificia puipēdūt. Cui mag⁹. Si
ātes ei⁹ superē nequeo capitis re⁹
ero Ipse ē maleficijs suis īme dis
a deoz suoz noib⁹ muocatis vene
num vīo miscuit a scō georgio si
mendū porrexit. Cōtra qđ vir dei
signū crucis edidit. Hausto q̄ co
nihil lesiōis sensit Rursum mag⁹
p̄ori fortiꝰ venenuz miscuit. qđ vir
dei signo crucis edito sine lesiōe ali
qua totū bibit. Quo viso magus
statiz ad pedes ei⁹ cecidit venīa la
mentabiliter petijt: a se xp̄ianū fi
eri postulauit quē mox iuxta deol
tari iussit. Seq̄nti die iussit georgi
um ponī in rota gladijs bis acutis
vndiq̄ circūseptam vt eū frustatim
incideret. ꝙ stati rota frāgit: a ge
orgi⁹ illesus penitus inuenit. Tunc
irat⁹ dacian⁹ iussit eū i sartagine
plūbo liq̄facto plenā p̄mi. q̄ facto
signo crucis in eā intrauit. ꝙ vtute
dei cepit in ea q̄si in balneo refoueri.
Qđ videꝫ dacianus cogitauit eum
mollire blādicijs: quē minis superare nō poterat vel tormentis. Dixit
q̄ illi. Vides fili georgi q̄nte man
suetudinis sunt dij nostri q̄ te bla
sphemū taz patienē sustinēt: pati
mhilominꝰ si ouerti voluerīs idul
gere. Age ō dulcissime fili qđ hor
tor vt superstitione relicta dijs nris
sacrifices: vt magnos ab ipsis et
a nob cōseqūris honores. Cui geor
gius subridēs: ait Vt ōd a p̄ncipio
non magis p̄suasisti blādis q̄m̄oi
bus q̄ tormentis.e Ecce parat⁹ sum
facere qđ hortaris. Hac dacianus
p̄missione delusus letus efficitur.
iussitq̄ sub vocē p̄comis vt omnes
ab se ouemirent a georgiū tādiu re
luctantē tandē cedē a sacrificare vi
derēt. Q̄nata ergo tota ciuitate p
gaudio cū georgi⁹ doloz templū
sacrificaturus intraret: et omnes
ibidem gaudentes astarent flexis
genibus: dominū exorauit vt tem
plum cum ydolis sic oīmo destru
eret quatenus ad sui laudem a po
puli cōuersionem mihil de ea pēnis
remaneret. Statimq̄ ignis de
celo descendens templū cum dijs a
sacerdotibus cremauit. Terraq̄
se apiens omnes eoz reliquias de
glutiuit. Hic exclamat ambrosi⁹
in prefatione: dicens Georgius fi
delissimus miles christi dum xp̄ia
nitatis p̄fessio filētio tegereꝫ sol⁹
inter xp̄icolas intrepid⁹ dei filiū ē ꝯfes
sus Cui a tantaz fidei constantiā gra

tia dīuīna concessit vt a tyranni ce ptātis p̄cepta otēnēt a īnūabiliuz nō formidaret tormēta penaz. O felix a īdit⁹ dn̄i pliatoz quē nō solū tyr alis regnī blāda ñ psuasit, pmis sio: ſ psecutore detūso simulachro tū ei⁹ī abissuz portēta dīecit. Hec ambrosi⁹. ¶ Audiēs āt dacian⁹ q̄ georgi⁹ sic fecisset ip̄m ad se adduci fecit: eiq̄ dixit. Que sunt maleficia tua pessime hoīm q̄ tātū facin⁹ cō misisti. Cui georgius. Ne credas rex sic esse: ſ mecū pgea itrū me īmolaē vide. Cui ille. Intelligo fraudē tuā: q̄ me vis facē absoꝛberi sic tēplum a deos meos absoꝛberi fecisti. Cui georgius. Dic m̄ miser: dij tui q̄ se iuuare nō potuerūt quō te iuuabūt. ¶ Irat⁹ mimis ipatoꝛ: dixit alexādre vxoꝛi sue. Deficiēs moriar ab hoc hoīe me supatū cerno. Cui illa. Tyrāne crudeł a carnifex: nū q̄d ñ dixi tibi sepi⁹ ne xp̄ianis molest⁹ esses q̄ deus eoꝛ p ipsis pugnaret. a nunc scias me velle fieri xp̄iānā. Stupefact⁹ ipatoꝛ ait. Heu peh doloꝛ: nunq̄d a tu seducta es ¶ Fecitq̄ eā p capillos suspēdi a flagellis durissimis cedi. Que cū cederet dixit georgio. Georgi tūmē veritatis q̄ putas pueriaz nō dū aqua baptismi renata sū. Cui georgi⁹. Nichil hesites filia: q̄ sāguinis tui effusio baptism⁹ tibi reputabit et corona. Tūc illa orās ad dn̄m emisit spm̄. Huic testat ambro. in p̄fatione: dicēs. Ob hoc a gētiū regia psarū crudeli a viro dicta tasnia nō dū baptismi grām obtenta glorio se passionis meruit palmā. vñ nec dubitare possumus q̄ rosea pfusa sāguinis vnda reseratas poli ianuas ingredi meruit. regnūq̄ possidēs celoꝛ. Hec ambrosi⁹. Seq̄nti vero die georgi⁹ talē accepit sniaz vt p totā ciuitatē traheret: postmoduz capite puniret. Orauit āt ad dn̄m vt q̄cūq̄ ei⁹ imploraret auxiliū petitiōis sue obtēq̄ret effectū. Diuina āt voꝛ ad eū venit: dicēs q̄ sic fiēt vt oꝛauit. Cōpleta aūt oꝛatione capitis abscisione martiriū cōsūmauit. Circa ānos dn̄i cclxxxvij. Dacian⁹ aūt cū de loco in q̄ decollatus ē redire: ignis de celo cecidit a ipm cum ministris suis cōsūpsit. ¶ Refert gregoꝛi⁹ Thuronens q̄ cū q̄dā q̄s dā reliq̄as georgij deferrēt: a in q̄ dā oratoꝛio hospitali fuissent: ma ne nullaten⁹ capsā mouē potuerē donec ibidē reliquiaruz pticulā dimiserūt. Legit in hist oꝛia anthiocena q̄ cū xp̄iani ad obsidēdū hierusalē p gerēt q̄daz inuenis specio sissim⁹ cuidaz sacerdoti appauit q̄ scm̄ georgiū ducē xp̄ianoꝛ esse dicēs monuit vt eius reliq̄as secū in hierl'm deportarēt a ipe cū eis iit; Cū aūt hierl'm obsedissent a saracenis resistētib⁹ p scalas ascēdē nō auderēt: georgi⁹ armis albis indut⁹ a cruce rubea insignit⁹ appauit: inuēs vt post se secure ascenderēt: a ciuitatē obtinerēt. q̄ ex hoc aiati ciuitatē ceperūt et saracenos occiderant. ¶ De nomine.

Arc⁹ interpretat sublimis mādato. cer

tus. decimat⁹. a amar⁹ Sublimus
mãdato rõe pfectõis ĩ vita. qz nõ
solũ suauit mãdata cõia ꝫ etiã sb
limia fiẽ sũt ocilia. Cert⁹ rõe certi
tudinis ĩ doctrina. qz doctrinã euã
gelij sincerã tradidit: vtpote quã
a petro mgõ suo didicit. Declina
tus rõe pfũde hũilitatis. nã ꝑ hmi
mã hũilitatẽ pollicẽ sibi ãputasse
dĩ: vt sacerdotio reprobus hĩeẽ.
Amar⁹ fuit rõe acerbitatis. qz vbi
qz p ciuitatẽ tract⁹ fuit: a ĩmẽ hec tor
mẽta spm tradidit. Vl marc⁹ dĩ a
marco q ẽ malle⁹ maior. Qui q dez
eode ictu ferẽũ domat: melodiã ge
nerat: imudẽ firmat. Sic marcus
vnica doctrina sui euãgelij domat
hereticoz pfidiaz. dilatat laudẽ di
uinã a cõfirmat ecclesiã.

De sãcto Marco euãgelista.

Marcus euãge
lista leuiticus gne a sa
cerdotis: petri apli ĩ baptismate fili
us atq ĩ diuio ꝫmõe discipulus
cũ ipso bto petro romã pfectus ẽ.
Cũ aũt petrus ibidẽ euãgeliuz pdi
caret rogauerẽt fideles q erãt rome
az fideliũ memoriã debẽt oscribere
Qd ille q dez vt ex ore magistri sui
bti petri audieãt fideli stilo cõscri
psit. Petrus ãt illud diligẽter exa
minãs vbi oĩ veritate plenuz ospe
xit recipiẽdũ ab oĩbus fidelib⁹ ap
probauit. Videns ãt petr⁹ marcũ
ostãtẽ m fidẽ ipsiũ aglegiã destina
uit: vbi vbũ dei pdicãs inumeras
getiũ multitudies ad fidẽ xpi ouer
tit: ac euãgeliũ suũ silr ibidẽ oscri
psit. Qd quidez vsq hodie ĩ aglegi
ensi eccl'ia ondik: a deuotõe ogrua
refuatur. Tandem btus marc⁹ Er
magoram ciuẽ aglegiensẽ quẽ ad fi
dem xpi ouerat: romã ad btm pe
trum adduxit vt eũ aglegie in epm
osecraret. Suscepit itaq Ermago
ras pontificatus officiũ. Qui cũ agꝫ
legiensez eccãz optime gubnassz tã
dez ab ifidelib⁹ capik: a ibidez mar
tirio coronak. Marc⁹ vo a btõ pe
tro alexãdriã missus ẽ. a ibidẽ pri
m⁹ Vbũ dei predicauit. In pmo ãt
itroitu suo vt ait Philo diserussi
m⁹ iudeoz maxima multitudo ĩ
fidẽ a deuotõe a otinẽtie obseruatio
ne aduñata ẽ. Papias ãt Jero poli
tan⁹ epus valde predaro ei⁹ preco
nia dilucidauit stilo. Petrus vero
damiam de eo sic ait Tantã ei dez
apud alexãdriam gratiã preroga
uit: vt omes q tunc ad fidei rudimẽ
ta ofluerent mox p otinentiã a to
tius supne ouersatiõis instantiã
tanꝫ ad monastice pfectõis fasti
giũ puolarent Ad qd nõ mõ mira
culoz pdigijs: nõ mõ pdicationis
eloquijs: ꝫ etiã eximijs⁹ puocabat
exemplis. Et vtj. Factũ est autez
vt post mortez petri ad italiã dem
de sit reuersus: vt terra in qua da
tum est sibi euangeliuz scribere sã
ctas mereretẽ ei⁹ reliquias possidẽ.
Beata es alexandria triumphali
hui⁹ sanguine purpurata. Felix
a tu italia corporis huius thesau
ro dnes effecta. Tante aũt hũili
tatis fuisse dicit vt pollicẽ sibi am
putauerit: ne ad ordinẽ sacerdotij
posset humano iudicio promoueri

Verūtñ dispositio dei a auctoritas
scā petri pualuit q̄ ipsuz alexādrie
epz destituit Nox āt vt alexādriā
eīt igressus sbito calciamēntū ei⁹ ru
ptū est atq; solutū Rō im spū itelli
gēs: ait· Vere expeditū fecit dñs
iter meuz· nec me sathanas impe
dire potuit quē ab opibus mortu
is dñs iā absoluit Videns āt mar
cus quēdā sutorē vetera calciamē
ta suētē: eidē calciamēnta tradidit cor
rigēdū· Rō cū facēt simistrā manū
suā vulnerauit ac fortiē exclama
re cepit· Vn⁹ deus Quo audito vir
dei: ait· Vere psperuz fecit dñs iter
meū· Facto q̄ luto ex sputo manū
ei⁹ iunxit a otinuo sānitatē recepit
Vidēs hō ille tantā ei⁹ efficaciā im
domū suā illū introduxit· a ḡs esset
a vñ pscrutari cepit· At ille se dñi
nri ihu xpi suū ofessus ē· Cui ille·
Vellē ego q̄ videre eū· Et marcus
Ego eū tibi demōstrabo Incipiens
q̄ marc⁹ xpm ei euāgelizauit: a ip
suz cū tō domo sua baptisauit· Au
diētes āt viri ētatis illi⁹ quēdā ga
lileū q̄ deoꝝ sacrificia otēnēt adue
nisse ei insidias posuerunt Rō ille
cogscēs hoiem illū quē cupiebāt q̄
dicebāt amanus ibidē epm ordia
uit: a ipse pētapolim prexit· Et cuz
ibidē duobus ānis stetisset iteruz
alexādriā rediit· q̄ a iuē mare i ru
pibus ecclesiā ostruxerat i loco q̄
dī buculi: et fideles ibi multipli
catos iuenit· Pōtifices āt tēplorū
eū oplēndē conabant· Cū aūt in
solēnitate paschali btūs marcus
missam celebraret: ouenerūt illuc
omēs a funē in collo ei⁹ misso ipm
p ciuitatez traxebāt: dicētes· Tra
ham⁹ bubalū ad loca buculi· Car
nes āt eius i trā fluebāt a sāguie
lapides rigabant· Post hoc i car
cere redudit: a ibidē ab āgelo ofor
tat· Hz a ipse dñs Jesus xps ipm
visitauit eūq; cōfortauit: dicens·
Pax tibi marce euāgelista meus
Noli timē q̄ ego tecū fui vt eruā te
Mane ergo facto funē iteruz collo
mittūt: a huc illuc q̄ raptum ptra
hūt: exclamātes Trahite bubalū
ad loca buculi· Ille āt dū traheret
grās agebat: dicēs In manus tu
as dñe omendo spm meū Et hec di
cens spm exalauit: circa ānos dñi
lvij· sub Nerone· ¶ Cū āt pagani
eū vellent cōburē subito aer ptur
batur: grādo exorit: tonitrua into
nāt: fulguraq; coruscāt ita vt quis
q̄ dē mitteret a sem corp⁹ ibidē in
tactū reliquerūt Xpiani vo corp⁹
ei⁹ rapuerūt a in ecclesia cū oi reue
rentia sepelierūt Fuit āt forma le
ati marci hmōi Longo naso: sub
ducto supcilio: pulcher oculis: recal
uaster: plixa barba: hitudis optī
me: etatis medie: canis aspsis: affe
ctōe otinēs: grā dei plen⁹ Anno āt
incarnatōis dñi· cccclxvi· tpe leōis
ipatoris · Veneti corp⁹ scī marci
mānu armata Rō alexā· tulerūt· a ipz
venetias trāstulerunt: vbi eccla
in honorem sancti marci mire pul
chritudinis fabricata ē Quidā nā
q̄ mercatores veneti q̄ alexādriaz
prexerāt duos presbiteros custo
des corpis sācti marci pcib⁹ a pro
missiōib⁹ induxerūt vt oclte corp⁹
illud tolli permitterent a venetias

trāſportarēt. Veſtīt cū corp⁹ dē tum lo leuarēt tāt⁹ odor tōtā alexā driā ſic pfudit vt oēs vñ tāta pdi ret odoris ſuauitas mirarent. Cuz aut nauigarēt a q̄ dā corp⁹ ſancti marci deferrent alīs nauib⁹ reue laſſent: vn⁹ eoz ait. Poſitā alicu ius egiptij corp⁹ vobis datū defer tis a ſancti marci vos corp⁹ deferre putatis. Cōtinuo g̃ nauis i qua erat corp⁹ ſācti marci p ſeip̃az mira celeritate se vtit: a in naue in q̄ ille reſidebat inſurgēs lateris ptz fre git. Non pus eum dimittēs donec oēs ſe ibidē corpus eſſe bti marci crederē acclamarēt. Cuz q̄dā no cte naues curſu velocissimo duce tenē a naute tēpeſtate q̄ſſati a tene bris obuoluti: q̄ pgerent ignora bant: ſcīs marc⁹ quidā mōachū ex ſto di corpis ſui apparuit: dicens. Dic hoīb⁹ iſtis vt velociter vela de ponāt q̄ nō lōge a tra diſtāt. Qui bus depositis mā e facto se iux̄ q̄n da inſulā inuenerūt. Vez cū p lito ra diuersa trāſirent et illū ſem the ſaurū oīb⁹ occultarēt vemētes ico le exclamabāt. O q̄ bū eſtis q̄ ſcī marci corp⁹ portatis. ſimitez vt ipz ſuppliciē adoremus. Quidā nau ta adhuc oīno incredul⁹ a demone ārripiē a tādiu vexat donec ad cor pus ſcī adduct⁹ se credē cōfiteret. q̄ libatus gloriā deo dedit: a beatū marcū epīcopū i magā deuotiōe ha buit. Circa āncs dñi. Cccxli. a pud papiā i iuentu ordinis fratz pdicatoz fuit q̄dā frat religioſe ac ſācte vite noīe Julian⁹: natiōe ſauentin⁹. iuuenis corpe ſ canus

im mente: q̄ infirmitate vltima ela boras cū pace dom⁹ ſup ſtatu ſuo req̄ſſet et ille morte ſibi imminē di ceret: ſtatī facie exhilarat⁹ a manī bus: ac toto corpe plaudēs dama re cepit. Date locū frēs q̄ p mīma letitie abūdātia aīa iam pfiliet ex corp⁹: ex eo q̄ tā iocūdos rumoes audiui. Et eleuatis in celū manib⁹ dicē cepit. Educ de custodia aīam meā ad confitēdū nomī tuo. me expe ctāt iu. do. re. cc. Infelix ego homo q̄s me libabit de corruptione mor tis hui⁹. Inē hec ille leui sōno obdor mīes vidit btm̄ marcū ad se venisse a eūdē iux̄ eū lectulū se collocasse. Et ecce vox ad eū: dicēs Quid ibi agis o marce. Et ille Ad moriendē istū ac cessi: q̄ deo ei⁹ miſterium e acceptū. Et iterū vox ad eū: dicēs. Quare mē ceteros scōs ad eū maxime tu venī sti. Et ille Quia ſpecialē habuit de uotionē. a locū vbi corp⁹ meū q̄e scat sedula deuotiōe visitauit. a iō veni eū in hora ſui exitus visitare Et ecce q̄dam albati tōtā domū im pleuerūt. Quib⁹ ait marc⁹. Quare hic venistis. Et illi. Vt istū aīam in ſpectu dm̄ p̄sentem⁹. Quigilās ait p̄dict⁹ frat p̄ce dom⁹ a q̄ ego ista audiui mīſit otinuo a omīa q̄ viderat ſibi recitans cū mlto gau dio in dño feliciter obdormiuit.

De ſancto marcellino papa.

Marcellin⁹ an nis nouem et menſi bus quattuor romanam eccleſiaz

rexit hic iussu diocletiani a maximiani capit: a ad sacrificandu ad ducit. Cuz ãt ñ assentiret a ex hoc diuersa tormẽtoz gña sustinẽ debẽret metu passiõis duo gna imẽsi i sacrificio posuit. Tũc magẽ ínfidelitũ adẽ leticia: ß fideles ingẽs ẽstitia p cussit Veritũ ínfirmato capite fortiora mẽbra resurgũt et minas pncipuz puipẽdũt Tunc fideles ad fiimũ põtificẽ ouemũt a ipm plimũ redarguũt qđ ille cernẽs in cõsilio epoz se fuposuit iudicãdum. Ad quẽ illi Absit vt summ9 põtifex ab aliq iudicet: ß tu i te collige causã tuã a pprio ore te dijudica Ipse aũt iã pemtẽs plimũ igemuit a seipm deposuit: ß tñ ois turba iterũ eũ re elegit. Qđ cesaẽs audiẽtes ipz iterũ capi fecerũt & dũ nullaten9 sacrificare vellet eũ decapitari mãdauerũt a iterũ creuit furoz hostil' vt infra mensez decẽseptẽmilia xpiano rũ pimerẽtur. Marcellin9 ãt dũ decapitari debẽt se xpiana sepultura idignũ eẽ asseruit. a ideo oẽs q ipm sepelire pſumerẽt excõicauit. Quapropt corp9 ei9 tribus dieb9 insepultũ remãsit. Post hoc btus petr9 apls marcello successori sãcti marcellini apparuit: dicẽs. Frater marcelle qre nõ sepel' me. Cui ille Nõne dudũ sepult9 es dñ Ceui apl'us Me insepultũ reputo q diu marcellinũ isepultũ videro. Cui ille Nõne dñe nosti qz oẽs q ipm sepelirent anathematizauit. Cui petr9. Nõne septũ ẽ qz q se hũiliat exaltabit. Vñ hoc attẽdẽ debuisti. Vade g a ipm ad pedes meos sepelias. Qui statiz iuit a iussa laudabiliter compleuit.

De nomine sancti vitalis.

Qitalis qli viuẽs tal' qz tal' viuebat exteri9 i ope q̃lis eãt it9 i corde Vl vital' a vita Vl vital' vi tuẽs alis q vi tuẽs se alis vtutũ Ipe ei fuit tãq vnũ de aiatib9 dei q vidit eze chiel hñs i se q̃ttuor alas. s. alam spei q volauit i celũ. alaz amoris q volauit i deũ. alã timoris q volauit i infernũ. alã cogmitiõis q volauit in seipm Eius passio in libro Geruasii a prothasii reperta fuisse putatur.

De sancto vitale.

Qitalis miles cõsularis ex valeria vre Geruasiũ a pthasiũ genuit. hic cum paulino iudice Rauennam ingressus cũ quendã ibidẽ xpianuz medicũ noie vitalem p9 multa tormentoz gña iussuz & collari videt et ille medic9 nimiũ expauisset exclamauit ad eũ sanct9 vital' dicẽs Noli frat vitale medice qui alios curare dsueuisti teipm morte eterna occidẽa q ad palmã p mlt as passiões weisti noli coronam amittẽ ti bi a deo pparatã Qđ vitalem audiens cfortat9 ea de pauore suo premens martiriũ libẽter accepit. Btus autẽ vitalis euz honorifice sepelirifecit a post hoc ad paulinuz dominum suum vltra venire cõtempsit Ille vo nimiũ idignat9. tũ qz ad se venire noluit. tũ qz vitalem sacrifi

care volentē retraxit. tū qz se xp̃iana nū eē oſidit iuſſit eū in eculeū leuari. Cui vitalis ſtultiſſim⁹ es ſi me putas decipe q̄ alios ſp ſtuduí liberare. ſt ait paulin⁹ miſtris ducite eū ad palmā: etſi ſacrificare noluerit foueā p̃fundiſſimā donec peruenatis ad aquā ibidē facite ibi: a eū viuū a ſup̃mū ſepelite. ſ8 et fecerūt a beatū vitalē ibidē viuū ſepelierūt. Circa ānum dñi. lvij. ſub Nerone. ſacerdos ātq̄ hoc oſiliuz dederāt ſtatī arrept⁹ a demōe p. vij dies iſamies in illo loco exclamabat dicēs. Incēdis ſācte vitalē die aūt ſeptīa in flumē a demōe p̃cipitatus miſa abiit expirauit. Vxor āt ſcī vitalē cū mediolanū rediret iueīt q̄ſdā ydolis imolātes. q̄ cū ea hortarē tur vt ydolis imolata comedēt: nō dixit. X̃piana fui: nō licet mihi 8 vīis ſacrificijs māducare. ſ8 illi audientes tā dure eā verberauerūt q̄ hoīes fui q̄ cū eo erāt vſq̄ mediolanū eaz ſemiuiuā deduxerūt: vbi infra triduū ad dñm felicit migrauit.

De ſancto Quirino legendam quere in fine.

De nomine ſancti Petri.

Petr⁹ interpre tat agnoſcēs vel diſcalcians. Vt petr⁹ dī a petros q8 eſt ſine mū. Per hoc itelligunt tria p̃ule gia q̄ fuerūt in btō petro. Fuit ei p̃dicator egregi⁹ a mde dī agſcēs. qz a pfectā ſep̃turaz noticiā hūit. a im p̃dicatōe q̄cūq̄d cuiq̄ oueīret agnouit. Sedo fuit vgo puriſſim⁹ a mde dī diſcalciās. qz a pedib⁹ ſuaz affectionū oēz amōrē mortuū diſcalciauit a exuit: vt ñ ſolū corpe ſ etiā mēte vgo eſſz. Tercio fuit martir dñi gl'ioſus a ide dī firm⁹. qz martiriū p̃ confeſſiōe fidei oſtāt ſuſtinuit

De ſancto Petro martire.

Petrus nouus mārtir de ordīe p̃dicatoz fidei pugil egregi⁹ de cīitate veronē. extitit oriūd⁹. Die tā q̄ ſplē didū lumē 8 fumo liliū cādēs 8 ſetib⁹. rutēs rosa 8 ſpīnis orīt dū 8 pēnīb⁹ p errorē excecatis lucid⁹ p̃dicator exurgit a de ſauciatis mentē corpeq̄ corruptis vgmale dec⁹ p̃cedit: ac de ſpīnis idē ecclīe medio deputatis indidit⁹ martir aſcēdit. Parētes nāq̄ ſuos infideles a hereticos btūs petrus habuit. a q̄z tū errore ſe permitt⁹ mūdū ſuauit. Cuz ātadhuc ſeptē eſſz ānoz a a ſcol' rediret a patruo q̄ hereſiz ſapiebat q̄dnā in ſcolis diſcēt interrogat. e. Qui rīndit ſe dī dicīſſe. Credo in deū p̃iem oīpo ac̃. Et ille. Noli dicē creatorē celi a terre: cū ipſe viſibiliū creatoz nō fuerit. ſ diabol⁹ oīa iſta q̄ vident creauit. Ipſe vo puer ſe potiꝰ velle dicere ſic legerat: affirmabat. et ſic ſcīptū eāt ſe poti⁹ credē velle dicebat. Tūc ille p auctoritates hoc ei p̃ſuadē vt poterat nitebat. Quas oēs puer ſpūſcō plen⁹ ſic ottra cuz oūnt: eūq̄ p̃rio gladio intremit. vt ille quo dūer teret non habēt. Qui indigne ferens a puero ſe ofuſum. a patrī totū q8 inde ſe geſtuz fuerāt retulit. avt petr⁹ a ſcol' remouēt modis oīb⁹ p̃ſuaſit. Timeo eī

ait: ne cū petrus tenē fūerit erūdi
tus ad meretricē illam romanā ec
desiā se ꝺūtat: a sic fidē nrā; ꝺestru
at a ꝺfundat. Ruī nesciens vēx: ꝺi
xit. Qū petrū hereticoꝝ pfidiam de
structurū esse tā ꝙ alē cayphas p
phetauit: ꝙ qꝛes a deo fiebat paē
fratris monitis assensuz non pbē
bat: sperās ꝙ p aliquam hēresiar
chā ad suā sectā cū tradi facēt cuz
in grāmaticalib⁹ fuisset erudit⁹.
Videꝫ igiē puer scūs nō esse tutū
cū sacerꝺotib⁹ hītare mūduz: parē
tesq; ꝺespiciēs: mūꝺ⁹ ipe fratꝝ pꝺi
catoꝝ ordinē īttoiuit. In q̄ q̄dē or
ꝺie ꝙplaudabiliē vixerit papa ino
cētius in sua epl'a apit: ꝺicēs. Cuz
eñ btūs petr⁹ a mūdi fallaciis in
adolescētie ānis puide ordinassz ad
ordinē fratruz pꝺicatoꝝ se trāstu
lit In q̄ quidē ordine. xxx. fere āno
rum spacio fult⁹ cat⁹rua virtutuz
fide ꝑambula. spe astāte: comite
caritate: sic ꝑualuit a pfecit circa
defensionē ipsi⁹ fidei p q̄ tot⁹ arde
bat q8 otra illi⁹ ꝺiros hostes mē
te intrepida feruēti spū otinuū cer
tamē exercēs suū. tandē agonē ꝺū
tinū victrici supante martirio ofū
mauit. a sic petr⁹ dign⁹ firm⁹ in pe
tra: fidei petra ꝺemū passiōe allisus
ad petrā xp̄m ꝺigne laureat⁹ ascē
ꝺit. vginitatē q̄ mētis a corpis sp
illibatā fuauit: nec ali cui⁹ mortal'
crīminis vnq̄ sensit cōtactū sic suo
ruz cōfessoꝝ fideli testimonio est p
batū. Et qꝛ seru⁹ delicate nutrit⁹ p
teruit in dñm carnē suā assidua ci
bi: a pot⁹ parcitate restrinxit. De
vero p ocij ꝺesidiā hostilib⁹ parce
ret insidijs: i iustificatiōib⁹ ꝺm ex
ercebat assidue: vt eo circa licita
opa totaliē occupato locū i illo illi
cita nō hīent a a spūalib⁹ neq̄ijs
tut⁹ erat Nocturna q̄dē filētia hūa
ne ꝺeputata q̄eti post dormitionez
breuē ꝺecurrebat in studijs lectio
nū a somni tēpus vigilijs occupa
bat ꝺies aūt impēdebat cōmodis
aiarū vel seculi iminēdo pꝺicatio
nib⁹ vel ofessionū audiētie insistē
do: aut hereticoꝝ dogma pestiferū
validis ratiōibus confutando: in
quibus specialis dono gratie no
scitur daruisse. deuotione insuper
gratus: humilitate lenis: obedien
tia placidus: benignitate suauis:
pietate cōpatiēs: pacientia cōstās:
caritate p̄stabilis: a in cūctis mo
rum maturitate cōposit⁹: alios p
fusis virtutū aromatibus attrahe
bat. Feruēs q̄ amator fidei cultor
p̄cipu⁹ ꝓpugnator ardētior. sic ami
mo suo fidē impēsserat sic se totum
in illius mācipauerat obsequium
ꝙ quecq; verba a opa virtutum fi
dei redolebāt. Pro hac q̄ mortem
subire cupiens. Dic p̄napaliter a
ꝺño attentis a crebris supplicatio
nibus postulasse ꝓbatur ꝙ non si
neret eum ex hac luce migrare: ni
si sumpto pro illa calicē passiōis.
Nec fraudatus est tandem a ꝺesi
derio suo. Multis vero in vita miracu
lis daruit. Nam cum apud medio
lanum quendam episcopum here
ticorum a fidelibus captum beat⁹
petr⁹ examinaēt a mlti epi a religi
osi a maxima ps ciuitatis illuc cō
uenissz a dies. tū exp̄dicatōne. tū

examinacõne in longũ ptracta fu
isset a maxim⁹ estus cũctos affli ge
ret. dixit ille hereſiarcha coraz oĩ
bus. O petre puerſe ſi tu es ita ſã
ctus ſic hic ſtult⁹ pp̃s te affirmat
cur eũ eſtu mori ꝓmittis a non vo
gas dñm vt nutẽ aliquã im̃ponat
vt nõ moriatur ℟ ſtult⁹ pp̃s tãto
eſtu. Ad quẽ b̃tus Petr⁹ rñdit Si
vis ꝓmittẽ te abnegatuꝝ hereſim
tuã a fidẽ catholicã recepturũ roga
bo dñz a faciet q̃ dixiſti. Tũc fau
tores hereticoꝝ oclamãtes. hereſi
arche dixerunt. Promitte ꝓmitte.
credebãt em̃ q̃ fieri non poſſet q̃
beat⁹ petr⁹ coram oĩbus ſe factuz
ſpondit a maxĩe cuz nulla vel mi
nima nubecula in aere appareret.
Catholici ãt ſup obligatione bea
ti petri triſtari cepẽrũt timẽtes ne
fides catholica ex hoc ofuſionẽ pa
teret. Cũ ℟ hereticꝰ obligaẽ ſe nol
let. b̃tus petr⁹ cuz magna fiducia
dixit Ad hoc q̃ verus deus viſibili
um a mũſibiliũ creator monſtre
tur a ad ſolationẽ fidẽliũ a ofuſio
nẽ hereticoꝝ rogo deuz vt aliq̃ nu
becula aſcendat a ſe im̃ ſolez a po
pulũ im̃ponat. ℟ q̃ p̃miſſo crucis
ſignaculo factũ fuit p magnaz ho
ram in modũz papilionis pp̃m p
tegente nubecula. Contract⁹ qui
dam noĩe Aſerbus cum p q̃ndã an
tra deret in ſectario mediolanen.
ad b̃tm̃ petꝝ duct⁹ fuit. quẽ cũ bea
tus petr⁹ ſignaſſet. ſtinuo ſanat⁹
ſurrexit. Quedã etiã miracula q̃
p eũ dñs dum adhuc viueret fecit
Innocenti⁹ in p̃dicta epla recitat

dicens. Cuidã nobilis filiũ pre
nimio a horribili totiꝰ gutturis tu
more nec loqui nec ſpirare valen
tẽ leuatis ad deũ manib⁹ a crucis
in eo facto ſigculo. illoq̃ accipien
te illius capam a infirmo ſuperpo
nente eũ illico ſanauit. Idẽq̃ nobil
vehemẽti poſtmodũ corpis tortio
ne grauat⁹ credẽs a metuens exm
de ſibi mortis imminere diſcrimẽ
capã ipſam quã extunc ſeruaue
rat reuerenter fecit afferri. qua ſuo
appoſita pectori mox vermem quẽ
dam duo habentẽ capita a pilorũ
denſitate villoſũ euomuit plena li
beratione ſecuta. Quidam etiã iu
uenem muto immiſſo digito in os ei⁹
fueq̃ lingue ſoluto ligamine bene
ficiũ loq̃le oceſſit. Dece alia plu
ra duz viueret dignat⁹ ẽ p eũ dñs
operari. Verũ cũ peſtis hereticа i
longobardie ꝓuincia pullularet
a multas iã ciuitates contagione
peſtifera infeciſſet ſũmus põtifex
ad peſtẽ diabolicaz abolẽdã diuer
ſos inquiſitores de ordie predica
toꝝ in diuerſis longobardie par
tibus delegauit. Sed cũ apud me
diolanuz hereticũ nõ ſolum multi
numero. ſz etiã magni ſeculãi potẽ
tia. acuti fraudulenta eloquẽtia a
plemi diabolica ſcia rideret ſum
mus põtifex ſciens a intelligẽs he
atũ petꝝ vir esſe magnimũ q̃ ab
hoſtium multitudine nõ paueret
Animã dũtens q̃ conſtantẽ vtutẽ
p quam aduerſarioꝝ potẽtie nec
in modico cederet. cognoſcens eti
am eius facundiam per quam faci
le fallacias hereticoruz detegeret.

non ignoras ꝫ sup ipm ꝫ dūma plene sapientia eruditū p quam friuola hereticoꝝ argumēta rōna bilit̄ ꝯfutaret ipm tam strennuꝫ pugilē a tā mōfessum dñi bellatorem i mediolano a eiꝰ comitatu ꝫstituit a ꝫfitorē suū auctoritate cōcessa plenaria ordīauit. Ipse igitur ꝫuictū sibi officiuꝫ diligenter exercēs hereticos vbiq; p̄q̄rebat nullā eis req̄z tribuēs: ꝫ mirabiliter oēs confundēs. potēter expellēs sapienc̄ ꝺuices ita vt nō possent resistē sapie a spūi q̄ p eū loq̄batur Qꝺ videntes heretici a tollentes ꝺ ipius morte cū suis fautoribꝰ tractaē cepērūt: arbitrātes se posse pacifice viuē si eoꝝ tā validꝰ p̄secutor ꝺ medio tolleret̄. Cū g̃ p̄dicator ꝫtrepidus mox martir futurꝰ de cumis mediolanū p ꝫfitendis hereticis pgeret ꝫ ipso itinē palmaꝫ martiriꝫ assecutus est: sicut Jnnocēcius explicat ꝫ hec v̄ba Cum de ciuitate cumana vbi frem fui ordinis ibi morātium p̄or erat mediolanum pgēt p exeq̄nda ꝫfitiōe cōtra hereticos sibi ab aplica sede cōmissa sicut ꝫ publica p̄dicatiōe p̄dixerat q̄dam ꝺ ipsoꝝ hereticoꝝ credentibus p̄ce illoꝝ ꝫductus a p̄cio ī eum iter salutaris ꝓpositi p sequēntē funestus ꝫsiliit. ī agnū vtiq; lapsus. ferus ꝫ mitē. ꝫ piū impiꝰ. furibundus ī mansuetū. ꝫ modestum effrenꝰ. pfanus ꝫ scm̄ presumit ꝫsultū. exercet conatū. mortē ītemtat Sacrū āt illiꝰ caput crudelit̄ ꝫpetens duris ꝫ ipsum ꝫpressis vulneribus a saciato sāguine iusti ense venerādum illum nō diuertentē ab hoste: ꝫ exhibētē se ꝓtinus hostiā a cesoris sustinentez ꝫ pacientia truces ictus ꝺimittit spiritu petēte supna: ꝫ ipso loco passiōis occisum. Ipso q̄ sacerdo lego p̄ssuras ꝫ xp̄i ministꝝ geminas inculcāte: ille nō querula voce murmurās: ꝫ sufferens omnia patienc̄ suum domino spm̄ cōmendabat: dicens. In manꝰ tuas domine cōmendo spm̄ meum. Symbolū etiam cepit dicē fidei. cuius nec ī hoc articulo desijt esse p̄co ꝓvt ipe nephād? q̄ a fidelibꝰ captꝰ fuit aqn dā frater dñicus q̄ comes illiꝰ erat a ab ipo lictore percussus diebus aliq̄bus supuixit postea retulerūt Sed cum adhuc martir domi palpitaret cultellum crudelis lictor arripuit a per latera eius transfixit. Jn ipsa autem die sui martiriꝫ confessor martir propheta a doctor q̄ dāmodo esse promeruit. Confessor ꝫ eo q̄ fidem christi etiam ꝫ tormenta constantissime cōfessus fuit. Et ꝫ eo q̄ ipsa die confessione more solito facta obtulit deo sacrificium laudis. Martir ꝫ eo q̄ pro defensione fidei sanguinem suum fudit. Propheta ꝫ eo q̄ cum ipse tunc quartanam pateretur a socij dicerent q̄ non possent mediolanum applicare ille respōdit. Si nō poterimus ad domum fratruꝫ peruenire: apud sanctū simplicianuꝫ poterimus hospitari Qꝺ a factum est. Nam cū eiꝰ sacruꝫ corpus deferetur fratres propter ꝛmiam populi frequentiam non potuerunt

illud eadem die ad domū deducere
sed apud sanctū Simpliciannz de
posuerūt a ibidē illa nocte remānsit
doctor. in eo q etiā cū pateret fidē
veram edocuit. dū symbolum fidei
clara voce decimit. Eius q̄ passione
nerand a dominice passionī multū
similis fuisse videt. Xp̄us em̄ pas
sus p veritate fidei quā predicabat
Petrus p veritate fidei quaz defēde
bat Xp̄s passus est ab infideli po
pulo iudeorum Petrus ab infideli
turba hereticorū Xp̄s in pascha
li tempore crucifigitur. Petrus eo
dem tpe martiriū patitur Xp̄s cū
pateretur In manus tuas dñe cō
mendo. dicit. Petrus cuz occide
retur eadē verba clamabat Xp̄us
pro. xxx. denarijs fuit traditus vt
crucifigeretur. Petrus pro. xl. lib.
papiensiuz fuit venditus vt inter
ficeret Christus p passionez mul
tos ad fidē adduxit Petrus p mor
tem mortē multos conuertit ¶ Quā
uis emiz fidei pugil egregi⁹ hereti
corz dogma pestiferz i vita sua plu
timū eradicauerit. post mortez tñ
suam eius meritis a coruscātib⁹
miraculis fuit adeo extirpatū vt q̄p
plurimi errorem suū relinquerēt
et ad gremū sancte ecclesie cōuo
larent. ita vt ciuitas mediolanū a
comitatus eiusdē vbi tot hereti
corum cōuenticula residebant adeo
sic purgata est vt alijs expulsis a
alijs ad fidē conuersis. null⁹ ibidez
auderet aliquatenꝰ apparere Plu
res etiaz de eis maximi a famosi p̄
dicatorū ordinē sunt ingressi q̄vis
nunc hereticos a corz fautores fre

tione mirabili psequunt Sic nē
sampson plures philistheos interfecit
moriēs q̄p occiderat viuēs Sic gra
nū frumēti cadēs in terraz a infide
liū mamb⁹ oppressum a mortuum
vberē ofurgit in spicā Sic botrus
in torcular calcatus liq̄ris rebun
dat in copiā Sic aromata pilo cō
tusa odorē plen⁹ circūfundūt Sic
gēnū sinap is otritū virtutē suam
multiplicit demōstrauit. ¶ Post
sancti viri glorioſi triumphū mi
tis eū dñs miraculis illustrauit.
quoz quedā summ⁹ pōtifex refert
dicēs Post mortē ipsius lāpades
ad sepulcz ei⁹ venerabile depēden
tes pluries pse ipsas absq̄ omni
humano studio a ministerio diui
tus sunt accēse. q̄p quemēs minis
eā vt q̄ lumine fidei excellēter da
ruerat singulare de ipō ignis ac lu
minis miraculū appareret. Quidā
autē dū rescreet cuz alijs a ei⁹ sāc
titatez a miracula depuaret sumpto
quodā sub obtestacōne morsello
q̄p eū nō posset si circa hoc delinq̄
ret trāsglutiē. sentit mox ip̄m fuo
gutturi sic inhærentē vt illuz educe
re vel imducere non valeret. Quaē
ilico penitens. a iam vultus muta
to colore quasi sentiēs vicine mor
tis euentum. facto intra se voto q̄
linguam decetero ad talia nō re la
paret fuit protinus illo euomito li
beratus. ¶ Idropica quedam ad
locum passionis illius auxilio viri
puemens fusa ibi oratōne sanita
tem integram mox recepit. ¶ Ob
sessas a demonibus longo tempe
mulieres martir ipse derectis illis

cuz multo sanguinis vomitu de cor
poribꝫ liberauit. febres expulit. lā
guores curauit plurimos et diuer
sos ¶ Quidā sinistre manꝫ digituz
ex morbo fistule plurimoz foramī
nū ocauitate defossum mira cōsoli
datione sanauit ¶ Quidam insup
puer ex casu grauissimo sic oppres
sus vt motu et sensu penitꝫ destitu
tus tanꝙ mortuꝫ defleret. mox ap
posito ꝺ fra suo pectori sacro eius dē
martiris cruore ꝺtacta imolumis
exurrexit ¶ Quedā etiā aliꝫ carnem
cāer edax sedula corrosione vora
bat. limitis huiꝫ fra vulneribꝫ ē cu
rata. Alij etiā diuersi infirmitatibꝫ
occupati q̄ sepulcrū eiꝫ mvehicuꝫ
a alijs fustētaculis adierūt eximꝫ
post modū plena incolumitate rece
pta sine aliq̄bus subsidijs redierē
¶ Cū āt summꝫ pontifex Inno. iiij.
tratū petz sanctoz martyz catha
logo assēpsisset frēs apud medio
lanū ad capl'm cōuenerūt Volen
tes āt eiꝫ corpꝫ ad altiorē locū trās
ferre cū plus q̄ p annuz sub fra ia
cuisset a ita sanuz a integz ac sine
alicuiꝫ exalatōe fetoris reptū ē ac
si eadē fuisstz die sepultū Frēs igē
sup magnū pl'pitū iux plateā cor
pus eiꝫ cū magna reuerētia dedu
xerūt. a ibidē sic sanū a integz oī
ppl'o ē oīsum a ab eo supplicit̄ suo
catū Dreꝫ miracula supdicta in lit
teris summi pōtificis posita plura
alia sūt opata Nā sup locū passio
nis eiꝫ sepe lumiaria de celo descē
tia a ad celuz ascēdētia plures reli
giosi alijq̄ p plures visibiliter cō
spexerūt Inē q̄ duo luminaria du
os frēs in habitu p̄dicatoruz levi
disse testati sūt ¶ Quidā inuenis no
mine gmofridus de cīitate cumana
duz de pāno tumice sācti petri lēret
et q̄dam hereticꝫ eidē dicēdo dice
ret. vt si sanctū eū crederet in ignē
pannū ipm picēret. si oburi nō cō
tingēt absq̄ dubio sanctꝫ eē tā ip
se fidei adhereret. Mox sup car
bones accēsos pannū sācti petri p
iecit. ꝫ ab ipō igne altiꝫ resiluit. de
inde p se sup carbones rediēs ipōs
ardētes penitꝫ extinxit Tūc incredu
lus ille dixit Sic p oia pannꝫ mee
tumice faciet. positꝫ ē igit̄ sup carbo
nes allatꝫ exvna pte pānꝫ heretici
et ex alia pte pannꝫ sācti petri Nā
nus āt hereticiꝫ mox vt ignis calo
rem sensit. penitꝫ ē obustꝫ Pannꝫ
vo sācti petri in igne p̄ualuit a ig
nē extinxit ita q̄ nec pilus aliq̄s de
eo obustꝫ fuit Q8 vides hereticus
advia veritatis redijt a miraculuz
ommibꝫ publicauit ¶ Apd florētiā
inuenis q̄dam hereticꝫ puitate cor
ruptus cū in eccā fratz de florētia
cū quibusdā alijs inuenibꝫ an qñ
dam tabulam vbi ē depictū martꝫ
riū sancti petri staret. vides lictoē
eū pcutiētē cuagmato ad ipz gla
dio dixit Vtinā ego ibi fuissem q̄
validius pcussissez Quo dicto sta
tim mutus effectus ē Cūq̄ socij re
q̄rerent q̄d haberet a ipse eis mhil
respondere posset. eum domum re
duxerūt Sed cū in via quandaz ec
clesiā sācti michaelis vidisset. cla
ptus de manibꝫ sociorz ecclesiā in
trauit Et flectēs genua. corde seni
petz rogauit vt sibi pceret. voto q̄

abuemissent ad dom̃ fratr̃ p̃dicā
tor̃ uenerunt. a deo a beato Petro
grās referentes eis dē fratrib⁹ to
tius miraculi seriē narrauerūt. Mu
lier q̃dam in flādria cū iam tres fili
os mortuos peperisset a ex hoc a viro
odio haberet. rogauit sāctum petr̃
vt sibi in auxiliū fieret Cū ergo q̃r
tū filiū peperisset filr mortuus ē rep
tus Ruē mī recipiēs ad rogandū
sanctū petr̃ totā se dtulit eius vt re
uiuiscere faceret p̃cibus deuotis ex
orās. vi⁹ orationē cōpleuerat. a ec
ce q̃ erat mortu⁹ apparuit viu⁹ Cui
igit ad baptismū portat⁹ fuisset a
vt iohānes uocaret. diffinitū esset.
sacerdos cū ei⁹ nomē dicere debue
rit. nesciēs dixit petr⁹ Vñ istud no
mē ex deuotiōne sācti petri postmo
dū sp retinuit In puincia theuto
nie apud traiectū. mulieres q̃das
videntes ad eccām fratr̃ p̃dicator̃
in honore sancti petri martiris ma
gnū dorium fieri ppt̃ or̃. dum ipē
in platea dsisterēt a filarent astā
tib⁹ sic dicebāt Ecce isti p̃dicatorēs
oēm modū lucrādi nouerūt. nam
vt magnā possint pecuniaz cumu
lare a lata edificare palacia. vnuz
nouū martirem inuenerūt dū hec
a similia dicerent. ecce subito totū
filiū sāguine cruētat a digiti quib⁹
filiū tenebāt mox rēplent sanguīe
Qđ ille videntes a admirantes digi
tos diligēter exterguūt. ne forte in
eis incidisset aliqua incisura Sed
cum digitos oīno sanos ac illesos
cōspicerent ac huz sic sanguinolen
tum viderent trementes ac pauen
tes dicere cepērūt Vere q̃ preciosi

potuit se obligās. q̃ si liberaretur
pcā sua cōfiteret a oēm hereziz ab
negaret. tūc subito loq̃laz recupa
uit Et veniēs ad dom̃ fratr̃ abiu
rata hereſi pcā sua dfessus ē data
licētia dfessori q̃ hoc in ppt̃o p̃dica
ret Ipē q̃ in publica fratrū p̃dica
tione fugēs cora omni multitudi
ne hoc cōfessus ē Nauis quedā cū
in medio maris pene naufragiuz
pateret. seua fluctuū mūdacōe q̃s
sata onesq̃ caligīnose noctis tene
bris tenerent. vniuersi naute diū
sor̃ sāctorū suffragia postulabāt
Et cū nullū sue liberationis videret
indiciū. seq̃ p̃icitari plurimū for
midaret. q̃dam de eis nacōe ianue
sis facto silentio sic eos alloquitur
Viri frēs. nūquid nō audistis q̃li
ter quidā frat̃ de ordine p̃dicatorū
noie petrus nup ob defensionē fidei
catholice ab hereticis sit interfectus
multa p eū dñs signa ondit Nūc
ergo deuote ei⁹ patrocinū implo
remus. q̃ spero q̃ a nrā nequaq̃ po
stulacōe fraudabimur Assentiūt
vniuersi. beatū petrū in sui auxiliū
deuotis p̃cib⁹ inuocantes Illis sic
orantib⁹ mox antemna nauis in q̃
velus appendit. cereis accensis tota
plena cōspicitur. ita q̃ ois obscuri
tas illor cereorū mirabili fulgore
fugabat. noxq̃ illa taz caligīnosa
in die clarissimū ommutat Respicie
tesq̃ viderūt quendā cū habitu frē
tū p̃dicatorū sup velū stantē de q̃
nulli dubiū fuit q̃n btūs petrus ex
titerit Statim ergo mare requieuit a
tranquillitas magna fuit Cū ergo
predicti naute ianuam incolumes

martiris sāguini detraxim⁹ nō hoc sāguinis miraculū tā stupēdū euenit. Currentes ergo ad domuz fratrū p̄ori oia exposuerunt ac filiū sāguine cruentatū eidē p̄tauerūt Prior ãt ad multoz ĩstantiã vnã solēnem p̄dicationem duocauit a quicq̃d p̄dictis mulieribꝰ acciderãt coram ommibꝰ retulit a filiuz ipm sic cruentatū cūctis oīt Vez q̃dã magister artis grãmatice in eadē p̄dicatiõe dsistẽs factū cepit plurimū dericere. a astantibus dicere videre mõ qualit isti frẽs simpliciuz corda decipiũt Nã cū aliq̃bus mulierculis de suis familiaribꝰ cõdixerũt vt ipm filiū in aliq̃ sanguine otingerent a sic miraculose accidisse narrarent. dū hec ille diceret. p tinꝰ diuine vltiõis plagã excepit a ipm validissimaz febriũ est⁹ multis cõspicientibꝰ sic vexauit vt ꝺ predicatione ipsa int̃ manꝰ amicoz ĩ domũ p̄priã deferret Sz cū vehementer febris exacerbaret a ille mortez vicinã timeret predictũ p̄orem a cersiri fecit a reatũ suũ cõfitẽs deo a beato petro coram dicto p̄ore votũ vouit q̃ si eiꝰ meritis sanitatẽ recipet eũ in speciali deuotiõe ĥeret. a de cetero linguã ad talia nõ laxaret Mirares. mox vt predictũ votũ p̃tulit integrã sanitatẽ recepit Quadã etiã vice cũ subp̃or predicti loci q̃sdam pulcherrimos lapides a magnos in quadã naui duceret. nauis ipsa ex improuiso cuidã litori sic adhesit vt nullatenꝰ posset moueri. descẽdentes vo naute oms vnanimit ipsã impellebãt. ꝙ nullatenꝰ mouere poterãt Cũ ergo nauẽ se amisisse putarẽt. predictꝰ sp̃or oibus alijs licẽciatis manũ ad nauẽ apposuit. et leuit ipsaz impellẽs dixit In nomine sãcti petri martiris in cuiꝰ honorez lapides istos deferimꝰ vade. Et statim nauis velocissime se mouit. et de litore sana recessit Sup quaz nautꝫ ascendẽtes oms sanã hylares ad ꝓpria remearũt In puicia francie in cãtate lemonensi puella quedã cũ in aq̃ rapi trãsiens decidisset a p magnuz spaciũ tpis stetisset. tandẽ de flumine mortua ẽ extracta Mortis eiꝰ erant q̃tuoz argumẽta. s. magnũ spaciũ tpis. rigiditas corpis. a frigiditas a migredo. delata ẽ igit a q̃busdã ad eccaz fratrũ Qui cũ eã sãcto petro vouissent ostituo vite est reddita a saluti ffẽ Johãnes polonꝰ cũ apꝰ tonomaz q̃rtana laboraret a in festo sãcti petri martiris. sermonẽ ad deu facẽdum accessionẽ eadẽ nocte inf̃ autumnum naturalem expectans. timere valde cepit. nẽ in mũcto sibi fmone deficẽt Ad sãcti igit petri ouersus suffragia ad altare ipsiꝰ cum deuotione accessit oãs vt eiꝰ meritis iuuaret cuiꝰ gloriaz debebat p̃dicare Sicq̃ factũ ẽ q̃ illa nocte remitꝰ febris cessauit a pꝰea eũ nũq̃ iuasit Matrona q̃dã noie giolda. vxor iacobi de vallesanacũ cũ p. xiij. annos ab imũdis spiritibꝰ fuisset obsessa. veit ad quẽdã sacerdotẽ dicẽs Ego fũ ꝺmoniaca a spũs malignꝰ me vexat Mox sacerdos territꝰ fugiens sacristiã intrauit a libz quẽdã in quo erant diuisiões demonũ et

stolam latenter sub cappa deferēs
cū bona societate ad mulierem re
diuit. Quez mox vt vidit ait Latro
pessime q̄ fuisti. Quid ē q8 sb cap
pa occulte portasti. Cū āt sacdos
adūracōes suas faceret a mihil cu
tationis afferret venit illa ad btm̄
petz dum adhuc viueret ab eo po
stulans adiuuarī Cui ille pphetica
voce rndit Cōfide filia ne desperes.
qz etsi q8 postulas ad pñs pficere
non valeo tps tñ veniet qz a me id
q8 petis. plenarie obtinebis. q8a
factū ē. Nā post passionē eius cuz
ad ei⁹ sepulcz p̄dicta mulier accel
sisset. ab illa infestacōne dēmonū
fuit penit⁹ liberata. Mulier q̄daz
noīe Eufemia 8 loco corrigonogo
mediolanī. dioc. vij. annis a dēmo
nib⁹ ē vexata. ꝫ cū apud sepulcrū
sancti petri ducta fuisset cepērūt de
mones eam ampli⁹ agitare a p os
eius cūctis audiētib⁹ clamare Ma
riola. mariola Petrie. petrie Tūc
dēmones exeūtes eā q̄ mortuā di
miserūt. ꝫ post modicuz plene sana
ta surrexit Asserebat āt q̄ diebus
dñicis a festiuis a marie q̄ñ missa
celebrabat eā dēmones amplius
molestabāt Quedā mulier noie
verbona de berengo p. vij. ānos a
dēmonib⁹ agitata. cū ad sepulcruz
sancti petri fuisset adducta vix a mil
tis viris potuit detineri Inter quos
erat q̄dam credēs hereticoruz noie
conrad⁹ de ladriano qui illuc adue
nerat vt sancti petri miracula deri
deret Qui cū p̄dictā mulierē cuz ce
teris detineret. dēmones eidē p mu
lierem dixerūt Cur tres nos nōne
mittes. Nōne te ad talez locū portā
uimus a ibi tale homicidiū perpe
trasti. Nōne te ad talem ad talē
locuz te duximus a ibi tales tale fla
gicium cōmisisti cuicq multa ei pctā
dicerent q̄ null⁹ alius nisi ipē sol⁹
sciebat vehementer expauit Mox
autē dēmones colluz a pēd⁹ mulie
ris exorciātes a inde exeūtes semi
uiuā eā dimiserunt sed post modi
cuz penitus sanata surrexit Predi
catus autē cōradus hoc videns a stu
pēs ad fidē catholicā est conuersus
Vir q̄dam noie opito credēs here
ticoruz cui occisione cuiusdā hereti
ce de sanguinee fue ad eccāz fratrū
venisset a ad tūbaz sācti petri pgēs
duos ibi denarios dispexit. ipsos de
narios accipiēs dixit Bonū est vt
debibam⁹ istos Statimq̄ totus ce
pit tremē. nec de eodem loco po tu
it aliq̄liter se mouere Qui territus
p̄dictos denarios in loco suo mox
restituit a sic inde abscessit Videns
autē beati petri virtutē inde hereſiz
deseruit et ad fidem catholicā se cō
uertit Sanctimonialis q̄daz erat
in alemania in claustro occūbaeh
ordinis scī fixti cōstācien. dioc. q̄
p annūa ampli⁹ grauē guttā i ge
nu ppessa ē ita q̄ nullo ēmedio po
terat liberari. a qz hoc sepulcz cor
poraliter visitare nō poterat. vt pote
q̄ erat sub obediētia ostituta a q̄ i
firmitate grūssima vigebat. cogi
tauit saltē p̄dictū sepulcz sācti pe
tri mētali gressu adire ac deuocōe
sedula visitare. discēs vo qi. xiiij.
dietis 8 loco illo mediolanū possit
adiri q̄tidie p q̄libet dieta. C. pat

noster ad honorē sācti petri dicere
cepit. Mirū in modū cū istas mēta
les dietas talit cepit facē fuccessi
ue spa paulati cepit melius se hīre
Atvbi vltimā dietā pfecit a ad tū
baz mētali gressu puemt flexis ge
nib⁹ acsi pūtialiter coīā tūba asta
ret psalteriū cū deuotiōe totū legit
Quo expleto ab illa infirmitate a
deo liberataz se sensit vt iā inde mo
dicū qd sentiret Rediēs vo eo mō
q̄ ierat añcp oēs dietas expleuisse
pemtus ē sanata Vir q̄dā de cana
picio de villa maxati noie eufinus
graue valde infirmitatē incurrit Nā
vena fracta in inferioribus tibi an
teri⁹ sine cessatione sāguinez emit
tebat ita qp a nullo medicoruz ali
qd sibi remediū potrat adhiberi
Cum ergo sāguis p. vij dies a no
ctes cōtinue effluxisset. ille btm pe
tr deuote in sui auxiliū inuocauit
Qui tā subito sanat⁹ ē vt int effusaz
oēm a receptā liberationē nullū
pene fuerit in tuallū Cū āt se so po
ri dedisset. vidit quendaz frēm in
habitu ordinis p̄dicatorū grossuz
facie atq brunū. quē sociū btī pe
tri martiris estimabat sic ve a ta
lis forme extiterat Qui cuz ex passi
one palmas plenas sāguine cū q̄
dā suaui vnguento eidē offerebat
dicēs Sāguis adhuc recēs ē. veni
igit ad recentē sāguinem btī petri
Qui euigilans sepulcrū sācti petri
statuit visitare Quēdā comitissa
de castro masino yporiens dioc. cū
in btm petr spālem deuotionē ha
beret a in ei⁹ vigilia ieiunaret Cuz
ad suā eccāz vt audirēt vespas ac
cessissent vna eaz candelā quādā
in honorē btī petri martiris añ q8
dā altare btī petri apli posuissz cō
burendā Que cū domū redissent fa
cerdos auaritia duct⁹ in ipam cādē
lam sufflās eā extinguē voluit sed
mox lumē redijt a denuo ipaz accē
dit Sedo a tertio eaz extinguē volu
it sz lumē vt pus redijt vnde tedio
affect⁹ choz intrauit a añ maiz al
tare aliā cādelā muemit quā deric⁹
in honorez btī petri posuerat q̄ ei⁹
vigiliā fidr ieiunabat quā sacdos
bis extinguē voluit sz nequit Qdvi
dēs deric⁹ irat⁹ dixit dyabole apti
miraculū. nō videtis q̄ sctis petr⁹ in
vult vt suā extiguatis candelam.
Territi igr a stupētes sacdos a de
ricus castz ascēderūt a p̄dictū mi
cus cūctis omnib⁹ narrauerūt Vir q̄dā
noie Roba de meda cuz vsq ad ve
stes suas in tuto oīa p̄disset do
mū in sero rediēs cuz lucerna accē
sa lectū suū abijt a vidēs se tā vile
pannos tēre a se tot amisisse obdo
rās. p̄ mīna desperatiōe cepit spiri
tus malignos inuocare ac se eis de
ore nephario omendaē. Statimq
tres demones affuerūt q̄ lucernam
accēsam in solariū pijcientes cuz
p collū arripuerūt tā fortiter ipm
strīgētes vt nullaten⁹ loq posset
Quē cū plurimū agitarent. q̄ erāt i
domo inferiori ad eū ascendentes
dixerūt Quid est qd agis o roba.
Quib⁹ demones rnderūt Ire in pace
vrā a lectos vestros intrare Illi āt
predicti viri vocē ei⁹ esse credētes p
tin⁹ redierūt Illis recedentib⁹ cepit
multo fortius a demonibus agitari

qs illi cognoscentes sacrā dctrz ꝑti
nus aduocauerūt q̄ cum ꝑ btm̄ pe
trz dēmones adiurasset duo ꝑtin⁹
exierūt Sequnti āt die ad sepulcz
sācti petri deduct⁹ ē ad quē frater
guilhelm⁹ accēdēs cepit dēmones
increpare Qui euz quē nūq̄ viderāt
ex noīe vocāre ait Frat guilhelme
ꝑtrz te nūq̄ exitu⁹ q̄ B nr̄ ē a nrā
opa fecit. quē cū increpar̄et q̄ no
mie vocaret ait Vocor belzephas
Vez cū ꝑ btm̄ petrz adiurat⁹ fuis
set ipm̄ in terrā piciēs mox exiuit
Ipē āt pfecte san⁹ remāsit a pmaz
salutarem accepit Cū q̄dā hēret
cus acertim⁹ disputator a eloquē
tie singularis cui beato petro cū ad
huc viuēt disputaret. a errores su
os sbtiliter a acute ꝓposuiss, in me
dū ac btm̄ petrz vt cū deret ad ꝓpo
sita importunis purgēt. ille delibe
racōem petēs oratoriū q̄dam q̄
ꝑpe erat intrauit cū lacrimis orās
deū. vt cām fidei sue defēdēret a loq̄
ēt tumidū. a ad fidei veritatē rēduce
ret a lingue ꝑuatione pumiret. ne
p eā de cetero otra fidei veritatez tu
mēt Rediēsq̄ ad hereticū coraz oī
bus palam dixit vt suas iterū ꝓpo
neret rōnes. q̄ ita pmit⁹ fact⁹ ē mu
tus vt nec vnū solū v̄bū aliq̄ tenus
ꝓferre valeret vñ heretici cōfusi re
cesserūt a catholici deo grās retule
rūt Cū in ramis palmarū dum ad
huc viuēt btūs petrus mediolani
ꝑdicaret. a ibi vtriusq̄ sexus esset
maxia multitudo dixit publice alta
voce Scio p certo q̄ hēretici tractāt
mortē meā ita q̄ p morte mea iaz
pecunia deposita ē ꝙ faciāt q̄cquid
possint q̄ magis ꝑsequar eos mor
tuus q̄ nūc viuus q8 vez fuisse mani
festū ē. Apud florētiā in monaste
rio de rupulis. sācti monialis q̄daz
in orōe posita ea die q̄ btus petrus
mortē fustinuit vidit btām v̄ginē
in excelso throno in gloria residē
a duos frēs de ordine ꝑdicatorz in
celū ascēdere a hinc inde iuxta eā collo
catos ee. a cū inquireret quinā eēnt.
audiuit voce dicentē sibi. B ē petrus
q̄ i cōspectu dn̄i tāq̄ fumus aroma
tū gloriosus ascēdit Reptūq̄ pro
certo ē q̄ eadē die mortē subiit in q̄
sācti monialis visione vidit Vñ cū
grauī a longa infirmitate laboraēt
ad rogandū btm̄ petrz tō deuocōe
se dtulit a sanitatē integrā mox re
cepit Scolaris q̄dā cuz de magdale
na ad montē pessulanū rediret. ex
quodā saltu adeo ē ruptus in inguī
ne vt dolore nimio vexaret a incede
re nō valeret. Dic aliq̄n audiens ꝑ
dicatū q̄ q̄dā mulier terrā sāguīe
bū petri respsam sup cancri corro
sionē ponens fuerat liberata. dixit
dñe deus de terra illa nō habeo. sed
qui illi fre meritis bū petri tantaz
dedisti v̄tutē. potes a isti dare Acci
piēs ergo de tra cū signo crucis a
muocacōne martiris loco suppositu
it a statī curat⁹ fuit Anno dn̄i.
Mccliz. in cīvitate cōpostellana. fuit
quidā vir noīe Bndictus q̄ tibias
inflatas hēbat in modū vtriū vē
trez tumentē instar pregnātis Fa
cīē tumore horribilē totūq̄ corpus
inflatū ita vt mōstrū aliqs videret
Dic cuz a quadā matrona vix sup
baculū se sustentans elemosinam

peteret illa ꝛ̄ndit. Magis fossa ꝙ̄ ei
lo aliq̄ ꝛ̄digēs ſ̄ meo cōcilio ac
q̄escere ad dom̄ū fratꝝ p̄dicatoꝝ ū
pgēs et pc̄ā tua confitēs b̄ti petri
patrocinia ꝛ̄muoca. Ille āt cū ad do
mū fratꝝ remiſſꝫ a hoſtiū ecc̄e clau
ſum eēt ſec̄ portā ſe poſuit a dormi
uit. Āt ecce q̄dā reuerend⁹ ꝛ̄habi
tu p̄dicatoꝝ eidē apparuit a cappa
ip̄m cooperiens eū ꝛ̄ eccl̄ā ꝛ̄troduxit. Ille āt euigilans a ꝛ̄t⁹ ꝛ̄ eccl̄ā
ſe reperit a p̄fecte ſe ſanatuꝫ ꝛ̄uenit. Q̄ multis admiracōem ꝛ̄tu
lit a ſtuporem cū viderent hom̄inē pene mortuū tā ſubito liberatū.

¶ De nom̄ibus ꝛ̄terpretatione

Philippus dicitur os lāpadis vel os ma
nuū vl̄ dī a philos q̄ ē amor a yp
q̄ ē ſup. q̄i amator ſupnoꝝ dicit ē
ig̃ os lāpadis p̄pt̄ ſuā ſ̄culentā p̄
dicacōnem. os manuū p̄pt̄ aſſiduā
operacōnem amator ſupnoꝝ p̄pter
celeſtem cōtemplationem.

¶ De ſancto philippo apoſtolo.

Philippus apoſtolus cū xp̄o ā̄mis p ſichi
az p̄dicaſſet. a pagan̄is teneꝫ a ad
immolandū ſtatue martis ab eis
dē opellit. Tūc ſubito draco q̄dā ꝛ̄
gēs de ſub aſſe ſtatū exiuit q̄ filiam
pōtificis q̄ ignē miſtrabat ꝛ̄ ſacri
ficio ꝛ̄fecit duoſq̄ tribunos q̄ cū
miſtri philippum ꝛ̄ vincul̄ detine
bāt extinxit. Ceteroſq̄ ad ſui flat⁹
feroꝛe infecit vt om̄ſ morbidi red
derent. dixitq̄ philipp⁹ Credite ꝛ̄
ſt ſtatuā iſtam confringite a ꝛ̄ loco
eiꝰ ecc̄e d̄m adorate vt ꝛ̄firmi ſa
nent a mortui ſuſcitent. At hij q̄
cruciabant. damabant. Tm̄ face vt
ſanemur a hūc martez p̄tm̄ oſtm
gem⁹. Tunc philipp⁹ draconi p̄ce
pit vt ꝛ̄ locū deſertū deſcēderet ita
vt nulli oīno noceret. Qui ſtatim fec
fit a vlteri⁹ nō opuit. Tūc philipp⁹
om̄ſ ſanauit et illis trib⁹ mortuis
vitā impetrauit a cūctis credentibꝰ
p annū vnū eis adhuc p̄dicauit a
eis p̄sbiteros a diacones ordinās
in aſyā ꝛ̄ ciuitatē ierapolim venit
ibiq̄ hereſim hebionitarū. q̄ xp̄m
carnem fātaſticā aſſumpſiſſe doḡ
matiſabāt extinxit. Erāt āt illic due
ſacratiſſime vḡines p q̄s d̄ñs mul
tos conuertit. Philipp⁹ āt an̄. viij. di
es obit⁹ ſui om̄ſ p̄sbiteros a epōs
cōuocauit. eiſq̄ dixit. Dos viij. dies
ꝓpt̄ admonicōem vrām ꝛ̄ d̄ñs cō
ceſſit. Erat āt ānoꝝ. lxxxviij. p⁹ hoc
ꝛ̄fideles ip̄m tenuerūt a cruci adꝛ̄
ſtar mḡri quē p̄dicabat affixerūt.
et ſic ad d̄m migrauit a feliciter vi
taz opleuit. Juxt̄ euz āt due filie ei⁹
vna a dextris a alia a ſiniſtris ſepl̄
te ſūt. De iſto philippo ſic dicit yſi
dor⁹ ꝛ̄ lib. de vita a ortu a obitu ſā
ctoꝝ. Philipp⁹ gallis p̄dicat xp̄m.
barbaraſq̄ gentes vicinaſq̄ tene
bras a tumēti oceano ꝛ̄ductas ad
ſcientie lumē fideiq̄ portum deducit
Denū ꝛ̄ ierapoli phrigie puincie
vbe crucifixus lapidat⁹q̄ obiit. fi
mulq̄ cū filiab⁹ ſuis requeſcit. Dec
plidor⁹. De philippo āt q̄ fuit vn⁹
de. viij. dyacom̄b⁹ dicit. Jrē. i mar
tirilogio. q̄ viij. p⁹ iulij ſignis ap
diziſs inclit⁹ apud ceſaream requeuit.

ũ quẽ tres filie eius tumulate sũt. Nã qrta apud ephesũ requiescit Primus ꝙ philippus ab isto differt. qꝛ ille fuit apls iste dyacon⁹. ille qꝛ scit ap⁹ ierapolim iste apud cesaream. ille habuit duas filias xpho tissas. iste quatuor Licet hystoria ecclesiastica videat dicere qꝛ fuit philippus apls q habuit quatuor filias xpho tissas. ꝙ in hoc magis Jheronimus credendum.

De noie.

Jacob⁹ interpretat vel supplantãs festinãs vel pparãs. vt dicit iacob⁹ a iaqs e deus a cobar qs e onus vel iacob⁹ qsi iacops a iaculo a corpe qs e cesio qꝛ e cesus iaculat dr ꝙ supplãtator mũdi p octẽptũ. supplãtãs festinãte dyabolũ. pparãs ad oe bonũ corp⁹ suũ Male enim passiones nob⁹ insũt ex tribus sic dicit Gregorius. mcen. Ex mala educacone siue conũsatione Ex corpis mala habitudine Ex vicio ignoratie Curant aũt vt dicit ex bono consuetudine. bono exercitatione. studio doctrine Sic btus iacobus curauit. a ideo corp⁹ ad oe bonũ patiẽ habuit dr etiaz pdus diuinũ pfectũ exercitacõez a ꝙ gustatẽ moꝛ Jaculis cesus p martiriũ de sancto iacobo apostolo.

Jacob⁹ iste apostolus vocat⁹ e iacobus alphei. s. filius Jacobi frat dñi Jacobus minor et iacobus iust⁹ Jacobus alphei dr nõ tm secm carnẽ. ꝙ etiã secm nois interpretationẽ Alphe⁹ interpretat doct⁹ vel doctrinã vel fugitiu⁹ vel millesim⁹ dicit ergo iacobus alphei qꝛ doct⁹ p sciẽtie inspiracõnem. doctrinã p aliorꝝ eruditionem. fugitiu⁹ doctrinã p despectõem. et millesim⁹ p humilitatis reputationẽ Frat quidẽ dñi dicit ex eo qꝛ similim⁹ sibi fuisse phibet ad vt pleriqꝫ in eoꝝ specie falleretur Vñ cũ iudei ad capiendũ xpm pgerẽt ne forte iacobus in psona xpi caperent a iuda q xpm a iacobo tanq̃ eorũ familiaris optime discernebat signũ oculi accepũt. Hoc etiaz testat ignatius m epistola ad iohannẽ euangelistã sic dicẽs Si licitũ e mihi apud te m ihero solime ptes volo ascẽdere vt videã illũ venerabilem iacobuz q cognominat iustus quẽ refert xpo iesu similimũ facie vita q modo cõuersatiõis ac si eius dem vteri frater esset gemell⁹. quẽ dicũt si videro. video et ipm iesum secm omnia corpis eius liniamẽta. vel dicit frater dñi qm xps a iacobus sic a duab⁹ sororib⁹ descẽderat. sic a duob⁹ fratribus .s. ioseph a cleopha descẽdere putabant Non enim dicit frater dñi qꝛ fuit filius ioseph sponsi marie ꝙ alia vxore sicut aliq̃ voluerũt dicere. ꝙ qꝛ erat filius marie cleophe qui quidem cleophas fuit frat ipsius ioseph Licet mgr iohannes beleth dicat qꝛ alphe⁹ pr ipsius iacobi fuit fr ioseph sponsi marie q dꝛ ñ credit Judei ergo vocabãt frẽs q se extra q pte sãguinis cõtingebãt Vel dicit frat dñi xpi progatiuã q excellentiam sanctitatis Ob quã pre ceteris apostolis ihero solimis epus est ordinat⁹ dicit a Ja

cobus minor ab dñam Jacobi zebedei Licet em iacob⁹ zebedei nat⁹ fit p̃or. fuit tñ vocacõe posterior. Vñ etiã hec consuetudo i pleriscq religionib⁹ obseruat vt ille q̃ p̃or ingredit. maior vocet. a ille qui posterior. minor. licet sit p̃or. qz ætate maior. a sanctitate dignior. dñi etiaz iacob⁹ iust⁹ ppter me tũ excellẽtissime scitatis Nã sm ieronimũ tante ẽuerẽtie a sãctitatis in ppło extitit vt sim briã vestimẽti certatim tangere cupe rent vñ a de ei⁹ sanctitate sic scribit egesipp⁹ apłoz vicin⁹ sic in hysto riis ecclesiasticis legit Suscepit i quit ecclam frater dñi iacob⁹ q̃ ab oibus nouatus ẽ iust⁹ ab ipis tpi bus dñi p durans vsq ad nos Dic extero mris fuit sanctus fuit. vinũ et sicerã nõ bibit. carnes nũq̃ mã ducauit. ferũ in caput ei⁹ nõ ascẽ dit oleo nõ ẽvnct⁹. balneo nõ est vsus sindone a veste linea sp indu tus. totiẽs in oõne genua flexit vt callos i genib⁹ sic in calcaneis vide retur hẽre p hac icessabilia sũma iusticia appellat⁹ ẽ iust⁹ a abba qd est interp̃tatũ mumimentuz po puli a iustitia Dic solus inter apo stolos ppẽ mimã sanctitatẽ suaz p mittebat ad sãcta sanctoz itrare. nõ q̃dem cã immolacõis sz oõnis. hec egesipp⁹ dicit Et etiã q̃ inter apo stolos p̃mus missam celebrauit. nã ppter sue excellentiã sãctitatis hũc sibi honorez apostoli fecerũt. vt post ascensionẽ dñi p̃m⁹ int eos missaz ihero solimis celebraret eti am añq̃ esset in ep̃m ordinat⁹ Cũ añ eius ordinacõem in actibo dica tur q̃ discipuli erãt pseuerantes i doctrina apłoruz a omunicatione fractionis panis qd de missa celebratione accipit. vel forte ideo pri mus celebrasse dr. qz p̃m⁹ in pontifi calib⁹ eã dixisse phibet Sic a petro post modũ p̃mus in anthiochia missaz celebrauit a marcus in ale xandria. B perpetue virginitatis cu stos extitit sicut testat Jhero. in li bro cõtra iouinianũ In parasceue aũt mortuo dño. sic dicit ioseph⁹ et ihero. in libro de viris illustrib⁹ iacobus votũ vouit se nõ omesturũ donec videret dñm a mortuis surre xisse In ipsa ãt die resurrectionis eius cũ vsq in diẽ illũ iacob⁹ cibuz nõ gustasset eidẽ dñs apparuit ac eis q̃ cũ eo erant. dixit Ponite mẽ sam a panẽ deinde panẽ accipiens bñdixit a dedit iacobo iusto dicẽs Surge frater mi iacobe comede qz filius hominis a mortuis surrexit. Septimo ergo anno ep̃atus eius cum añ die pasche apostoli ihero solimis venissent. interrogante eos iacobo quãta p eos fecisset dñs corã populo referebãt Cũ ergo se ptẽ diebz iacobus cũ aliis apostolis in templo p̃dicasset corã cayppha et aliq̃bus indeis a iã ppe esset vt ba ptisari vellent. repente q̃dam tem plum ingrediens clamare cepit O viri israelite q̃d facitis. et Cur ab istis magis vos decipi permittitis Jntantum autem populum conci tauit vt apostolos lapidare vellẽt Ascẽdit ãt homo ille super graduz vbi iacobus predicabat et ipm precipitauit deorsum et extũc plu

timum claudicauit Hoc autez sep
timo anno post ascensionē dñi bea
tus iacobus passus ē In āno aūt
episcopat9 sui xxx videtes iudei q
paulum nō possent occidere eo q
ad cesarē appellasset a romā miss9
fuisset. psecutionis sue tirānidē in
iacobū conuertert otra eū occasio
nē q̄rentes Et sic p̄dictus Egesipp9
ap̄lor9 otemporane9 refert dm q i
hyst9iis ecclesiasticis inuenitur
iudei ad eū conuenert dicētes Ora
mus tevt reuoces pp̄lm q ipse er
rāt in iesu putans q ipse sit xp̄us
Precamur ergo tevt suadeas om
nibus conuentib9 in die pasche d
Iesu Tibi em̄ obtēperabim9 oēs.
et de te tā nos q̄ pp̄s testimoniuz
ferim9 q̄ iust9 es a psonā nullius
accipis Statuerūt ergo illū super
pinnam templi a voce magna da
mātes dixert Vivoz iustissime cui
nos oēs obtpare debem9 qm̄ popu
lus errat post ihesum q̄ crucifixus
est. enuncia nobis q̄d tibi videtur
Tūc Jacobus cū mgēti voce rndit
Quid me interrogatis de filio homi
nis. Ecce ipe sedet in celis a dextris
sume vtutis. venturus iudicare vi
nos a mortuos Hoc audiētes xp̄ia
ni valde gauisi sūt a libēter eū audi
erūt Pharisei āt a scribe dixerunt
Male facim9 tale testimoniū p̄sta
ri ihesu. sed ascendam9 a precipite
mus eū deorsum vt ceteri terreant
et eidē credere nō presumāt Et fimt
voce magna clamauerūt dicentes
O O et iustus errauit Ascenderūt
ergo a precipitauerūt eū Cū ergo
cum precipitassent. lapidib9 euz
obruebāt dicentes Lapidem9 iaco
bum iustum Qui dejectus nō solū
mori nō potuit. cōuersus a sup ge
nua p̄cumbens dicebat Rogo dñe
dimitte eis. q̄ nesciūt quid faciūt
Tūc vnus de sacerdotibus de filijs
rechab exclamauit Parcite q̄so.
Quid facitis. Oro vobis hic orat
iustus quē lapidatis Tunc vnus
ex ipsis partica fullonis arripiēs
valido ictu caput eius impetijt et
cerebrum excussit Hec egesippus
Talicq martirio migrauit ad dñz.
sub Nerone qui cepit āno dominī
lvij. Sepultus ibidem ppe templū
Cum autē populus vellet mortem
eius vindicare a malefactores cape
re ac punire protinus aufugerūt.
Refert Josephus q ppter peccatā
mortis iacobi iusti factum sit exci
dium ihrusalem et dispersio inde
orum Sed non solum ob mortem
iacobi sed etiam ob mortem domi
ni precipue hec facta est destructō
Sed q̄id dominus dicit. Non re
linquent in te lapidem super lapi
dem. eo q non cognoueris tempus
visitationis tue. Sed qm̄ dominus
non vult mortem peccatoris. a vt
ipsi excusacōnem non haberent pe
nitentiam eoz p quadragīta an
nos expectauit a p apostolos ma
xime p iacobum fratrem dñi inter
eos otinue predicantē eos ad penitē
tiam reuocabat Sed cū admoniti
one eos nō posset reuocare. voluit
eos saltē p digīs exterrere Naz in
his quadragīta annis eis ad pe
nitentiā datis multa monstra a p
digia sic refert ioseph9 euenerūt.

Nam stella prefulgens radio. per omnia filij visa ē ciuitati & sup im minē. ac p totū annū exticalibus flāmis ardē In q̄daz festo azimo ruz hora noctis nona tant⁹ fulgor templū circūdedit vt oēs diem clarissimū factū putarent In eadē festiuitate vitula ad ȳmolandū ab ducta inē mīstroz man⁹ agnaz subito ē emixa Post aliq̄t dies xpe solis occasū visi sūt curr⁹ a q̄druge in omni regione p aerem fieria ar matoz cohortes miscēri nubibus vrbes circūdare agmīb⁹ improuisis In alio die festo q̄ pēthecosten appellat. noctu sacerdotes in templū ingressi ad mīsteria ex more cōplēda. motus q̄sdam strepitusq; sēserunt ac voces subitas audierūt dicētes trāseamus ab hīs sedib⁹. Ann quartū etiā annū belli q̄dā vir nomine Jesus ananie filius in festo tabernaculoz repente clamare cepit. vox vox ab oriēte. vox ab occidēte. a q̄tuor vētis. sup ihēroso lymā & sup templū. vox sup sponsos & sup sponsas. vox sup vniūsum pplm. Prędictus igit vir capit. cedit verberat. & ille nil aliud dicere nequiens. q̄to plus verberat. tanto fortius eadem clamitabat Ad iudicez igit adducit. tormētis duris afficit. vsq; ad patefactōem ossiū lamiat. & ille nec p̄ces nec lacrimas effundebat. sed quodā vlulatu p singula pene verba cadē p ferebat. ab dēs etiā h° Ve ve ihēroso lymis Dec ioseph⁹. Cū aūt iudex nec admonitionib⁹ cōtereret. nec tantis p digijs terreretur Post. xl. annū dñs vespasianū et titū ihērusalē adduxit a ipām ciuitatē fundit⁹ destruxerūt Dec āt fuit cā aduētus ipoz in ihrlm. sic in quadā hystoria inuenit. ticz apocrisa Vidēs pylat⁹ q; ibm innocentē odēpnauerunt timēs offensā tiberij cesaris p se excusādo nunciū albanū noie ad cesarē destinauit Sodē āt tpe vespasian⁹ monarchiam in galatia a tiberio cesare tenebat nūtius ergo pylati ventis rōtrarijs i galatiā pellit. & ad vespasianuz adducit. Talis āt seruus abat ibi cōsuetudo vt quicūq; ibidē naufragium pateret rebus a seruitutī pncipis subderet. Quē vesp asian⁹ quis essz aut vñ venisset. seu quo tēderet req̄siuit Cui ille. Jheroso lymitanus sum. de partibus illis venio romam vsq; tendebam Cui vespasianus. de terra sapientum venis. artē nosti medicanimis. medicus es. curare nos debes Vespasianus eū quoddam genus vermiū narib⁹ in fitū ab infantia gerebat Vnde & a vespis vespasianus dicebat Cui vir ille respondit Artem medicaminis domine nescio et ideo cū te tē nō valeo Cui vespasianus Si si me curaueris. morte morieris. Cui ille ait Ille qui ceros illumināuit. demones effugauit. mortuos suscitauit. ille nouit quia artē medicandi ignoro Cui vespasianus Quis est iste de quo tanta faris. Et ille Jesus nazaren⁹ quē inde ip̄i iudeī occiderūt. in quē si crediderīs sanitatis grām obtinebis Et vespasian⁹. Credo q; q̄ mortuos suscitauit me etiā de hac infirmitate liberare

potuit Et hec dicendo. vespe de eius
natibus ceciderũt a tunc otinuo sa
nitatez recepit Tũc vespasian⁹ mgẽ
ti gaudio replet⁹ ait. Certus sũ qz
filiꝰ dei fuit q̃ me curaẽ potuit Deri
ta igiẽ a cesare licẽtia iherosolimã
cuz manu armata pgama omnes
pditores huiꝰ a occisores fundit⁹
euertã dixitqꝫ albano nũcio ppla
ti Rebus avita sanus a incolumis
domũ tuã mei licẽtia reũtaris Ves
pasian⁹ ergo romaz adijt a destru
endi iudeã a iherusalez a tiberio ce
sare licentiã impetrauit. Per anos
igitur plures exercitũ cõgregauit
tpe.s. Neronis impatoris cũ iudei
impio rebellassent Vñ fm croicas
nõ fecit hoc zelo xpi sed qz a domi
no recesserant romanoꝝ Mortuo
igitur tyberio a imperante anasta
sio iherusalem cuz copioso exerci
tu vespasianus aduenit. Et in die
pasce iherusalem p circuitũ poten
ter obsedit. ibiqꝫ mfimta multitu
dinem que ad diem festum conue
nerant conclusit Per aliquod aũt
tempus añq̃ Vespasianus iheru
salem aduenret. fideles q̃ ibi erãt
a spiritusancto admonentur vt in
de recedant et in quodã oppido trãs
iordanem quod pella vocatur se
cedant. vt ablatis ab vrbe sanctis
viris. celesti vindicte fieret locus.
tam de vrbe sacrilega q̃ de populo
scelerato Quandam autem citatẽ
iudee nomine Jonapatã in qua Jo
sephus princeps et dux erat. pri
mo oĩm est aggressus. ꝫ iosephꝰ
cum suis viriliter resistebat Tandẽ
videns iosephus immnere excidi
um ciuitatis. Assumptis duodecim
iudeis sub terraneam domuz intra
uit Vbi q̃driduana fame afflicti iu
dei non consentiente iosepho male
bant ibidem mori q̃ vespasiani se
subicere seruituti. volebant aũt se
mutuo interficere a sanguinem in
sacrificium deo offerre. Et qm̃ iose
phus inter eos erat dignior Vole
bant em̃ eum p̃mitus occidere vt
eius effusione sanguinis deus citi
us placaretur. Vt vt in cronica di
citur. ideo mutuo se interficere vole
bãt. ne darent in manibus roma
norũ At iosephus vir prudens et
mori nolens. iudicem mortis a sa
crificij se constituit. et quis prior
alium occidendus esset inter binos
et binos sortez mittere iussit Mis
sis itaqꝫ sortibus. sors nunc vnũ
nunc alium tradidit donec ventuz
est ad vltimũ cuz quo iosephꝰ sor
tes missurus fuit Tunc iosephus
homo strennuꝰ et agilis gladiũ il
li abstulit a quid magis eligẽt vi
tam. s. aut mortez requisiuit. avt sine
dilacõne eligeret precepit Et ille ti
mẽs rñdit Viuere nõ recuso. si gra
tia tui vitam cõseruare valeo Tũc
iosephus vni familiari vespasiani
et sibi etiã familiari latenter locutꝰ
est Et vt sibi vita donaret petijt et
qđ petijt impetrauit Cũ aũt ante ve
spasianum iosephus esset addu
ctus. dixit ei vespasianꝰ Mortem ti
muisses si huiꝰ petitõibus liberatꝰ
nõ esses Et iosephꝰ. si q̃d pperam
actum est. in melius cõmutari po
test Et vespasianus. Ruinctus ẽ.
quid facere potest. Et iosephus.

Aliq̃ó facẽ poterо si dictis meis au
res tuas demulsero Et vespasian⁹
Concedat vt vobis inueteas. vt q̃c
quid bonⁱ dicitur⁹ es pacifice audi
atur Et iosephus Impator roma
nus interijt. a sanat⁹. impatorem
te fecit Et vespasian⁹. si pphēta es q̃
re nō es vaticinatus huic pⁱlo ciui
tatis q̃ mee subiciēda sit dicōⁱ.e
Et iosephⁱ. p. xl. dies hⁱ eis p̄diri
Interea legati romano q̄ venūt et
vespasianū in impⁱū sublimatum
asserūt. eūq̄ romā deducūt Hoc q̄
eusebi⁹ in cronica testat q̃. f. Jose
phus vespasiano p̄dixit taz de im
patoris interitu q̃ de sua sublima
cōe. Reliq̃t āt vespasian⁹ impator
tytū filiū suū in obsidione ihe⁹usa
lem Tytus āt vt in eadē hystoria
ypocrisa legit audiēs patrem suū
in impⁱum sublimatū tanto gau
dio a exultatione repleť. q̃ neruo
rū ⁹tractōne ex frigiditate cōrum
pit a altero crure debilitať. palifiq̄
torq̃tur Josephⁱ āt audiēs tytuz
infirmitate laboraē. cām morbi. tē
pus morbi. a morbū diligēter inq̃
rit Causa nesciť. morbⁱ ignoratue
de tpe āt q̃m audita patris electi
one hoc sibi acciderit aperitur Jose
phus āt vir prudens a sapiens ex
paucis multa ⁹iecit a ex tpe mor
buz a cām muenit scies q̃ gaudio
et leticia supabundāti debilitatus
fuit Aniadūtes itaq̄ qm̃ ⁹trariа
cōtrarijs curanť scies etiam q̃ qđ
amore ⁹quiritur. dolore frequēter
amittiť. q̄rere cepit. an aliq̃s eet q̃
p̄cipis inimicicijs obnoxi⁹ tene
reť Et eāt ibi seru⁹ adeo tyto mole
stus vt fine velemēti p turbacōne
nullaten⁹ im cū posset respicere nec
etiā nomen ei⁹ audiē. dixit itaq̄ ty
to Si curari desidēs ois qui i meo
comitatu venerit. securus habeať a
salutis Tūc iosephⁱ cito prandiū
fieri fecit a mensaz suā oppositam
mēse tyti locauit a seruū a dextris
suis sedere fecit Quē tyt⁹ respicies
molestia ⁹turbat⁹ infremuit et q̃
pus gaudio infrigidat⁹ fuerat ac
censione furoris incaluit. neruosq̄
distendēs curatus fuit Post hⁱ ty
tus a seruū in sui grām a iosephū
in sui amicitiaz recepit Vtz āt hec
hystoria legēda sit. lectoris iudiciō
relinq̃tur Biennio ergo a tyto ihe
rusalez obsessa inter cetera mala q̃
obsessos grauiter purgebāt tāta
fames oēs tenuit. q̃ parēs filijs
et filij parentib⁹. viriz orib⁹ ave
res vitas cibos nō tm̃ e manib⁹ ip
ertiā ex ipsis dētibus rapiebāt Ju
uenes etiam etate fortiores velut si
mulacra p vias oberrādo p fame
examines cadebāt. q̃ mortuos sepe
liebāt sepe sup ipos mortuos mor
tui cadebāt Fetorē itaq̄ cadauerū
nō ferentes ex publico sūptu ipa
sepeliebāt. ⁊ deficiente sūptu avm
ceti cadauez multitudine. de muro
cadauera p̄cipitabāt Ac tytus cir
cuiens cū vidisset valles cadaueri
bus repletas a totaz patriā ex co
rum fetore corruptā. manus suas
cū lacrimis ad celū leuauit dicēs.
deⁱ tu vides q̃a ego hec non facio.
tanta emz ibi fames erat q̃ calcia
menta sua a corrigias comedebāt.

Matrona insup q̃daz generosa di

Joseph ab arimathia ciuitate iudee
secq a iudeis ibidē meduz et mura
tū fuisse eo q xp̄m sepelisset Addi
ditq q ab illo tpe vsq nūc celesti
sit cibo past9 a dīno lumine cōfor
tatus. In euangelio tñ Nicodemi
dī q cū iudei ip̄z reduxissent Xp̄s
resurgēs īde eum eripuit a in ari
matiaz duxit Qōt dici q cū ebud9
a p̄dicatione xp̄i ñ cessaret a iude
is iterq ē reduxus Mortuo q̄q̄ spa
siano impatore Tytus filio9 eius
eidem in impio successit. q fuit vir
de mētissim9 a multe liberalitatis.
tāteq tomitatis fuit sic ait Iusebi
us cesarienfis in cronica a testatur
Hiero. q dū quodā sero ēcoridat9
fuisset q illo die mihil boni fecisset
aut mihil dedisset ait. O amici hūc
die p̄didi Post longa vo tpa q̄dā
iudei ierusalem reedificare volen
tes exēūtes p̄mo mane de rore plu
rimas cruces inuenerūt Quas ter
riti fugientes. et secūdo mane redeū
tes vnusquisq vt ait milet9 in croni
ca. cruces sanguineas vestib9 suis
insitas inuenit. qui vehemēter ter
riti in fugā iterū reuersi sunt Iz et
tertio reuersi. vapore ignis de fra
prodeuntis pemit9 sunt exusti

In inuentione sancte crucis

Inuentio sācte crucis dicit q tali die crux inuēta fuisse refert Mā a ante fuit inuēta a Seth in terrestri paradiso sic infra narrat A salomone i libano A regina saba in salomonis tē plo A iudeis i aqua piscine Probatice ab helena in monte caluarie.

uicius nobilis sic legit in historia ecclesiastica Cū predones in ei9 do mū ireuētes a eaz omnib9 expoliass sent nec sibi vltra q̄d cōmederet re mansisset. puulū lactentē tenens in manib9 ait Infelicis mīs. infelici q filio in bello in fame in diretp cōe. cui te reseruabo. Nem ergo nūc O mi nate esto mīi cib9. p̄ domibus su um iugulauit a coxita a dimiduz cō medēs p̄te altera occultauit Et ec ce ofest im p̄dones odore carnis co cte sentientes in domū irruūt a misi carnē p̄dat mortē minant Tunc il la detegēs infātis membra. ecce inq vob partē optimaz reseruaui at il los tant9 horror inuasit q nec loq potuerūt & ulla Meus ē inq B fili us. meuz est p̄tm Securi edite q ego p̄ro medi quez genui Nolite aut mīe religiosores a feis mollio res fieri Q si vincit vos pietas ec dū iaz comedi Illiō tremētes et territi discesserūt Tandē sedo anno vespasiani imperij tytus ihlm ce pit a captā subuertit. templūq fā ditus destruxit et sic iudei xp̄m tri gintu denarijs emerant. sic a ipse vno denario. trigintu iudeos vendi dit Sicut āt narrat Joseph9 nona gintaseptē milia iudeoz vēdita sūt a undecies cētena milia fame a gla dio pierūt Legit q̄ q tytus iterās ierusalez quendā muz decissimū vidit. ipmq p̄storari p̄cepit. facto q foramine quendā int9 senē aspe dua camicie veneabilez inuenerūt dui req̄situs q̄s eet. Ñ dixit se esse

Inuentio san
cte crucis p⁹ānos ducētos
a rēsurrectione dn̄ facta ē. Legit̄ i
euāgelio Nicodemi q̄ cū Adaz in
firmaret̄ Seth filij⁹ ei⁹ portā pa di
si terrestris adijt. a oleū mie quo
patris corp⁹ pungeret vt sanitatē
recipet postulauit Cui apparens
Michael āgelus ait Noli laborare
nec flere p oleo ligni mie obtinen
do q̄ nullatenus illud assequi pote
ris ñ q̄n cōpleti fuerīt q̄nq̄ mlia
q̄ngenti anni. licet ab Adā vsq̄ ad
passionez xp̄i tm̄ quinnq̄ mllea.
cc xxiij. fluxisse credant Legit̄ q̄
alibi q̄ angelus eidē ramusculum
quendā obtulit a iussit vt in mon
te libani plantaret̄ In quadaz ho
hysto. grecoz licet apocrisa dī q̄
angelus de ligno in quo peccauit
Adā eidē tradidit. d. q̄ q̄n fructuz
faceret p̄ sanaret̄ Qui rediens et
patrem mortuū inuenies. ramuz
sup tumulū patris plantauit Qui
plantatus in arborem magnā cre
uit vsq̄ ad salomonis tpa pdu
rauit V tū aūt hec vera sint. lecto
ris iudicio relinquat̄ Cū in nulla
Chronica vel hystoria autentica
hec legant̄ Salomon āt arborem
tam pulchraz ꝑsiderans ipaz inci
di precepit. a in domo saltus loca
ri Nusq̄ tm̄ vt ait Johānes beleth
locari potrāt nec alicui loco apta
reperiri valebat Sed modo aut ex
cedebat longitudinem aut deficie
bat minia breuitate Si q̄n vero sm
loci exigentiam ipam rationabi
liter decurtassent. adhuc breuis vide
batur q̄ omnino in cōgrua habe
batur Ob hoc indignati artifices
ipam reprobauerūt a sup quēdā
lacū vt esset pons trāseuntib⁹ pie
cerūt Regina aut saba cū venisset
audire sapientiā salomonis et p
dictū lacuz transire vellet. vidit in
spiritu q̄ saluator mūdi in ligno
illo suspendēdus erat. a ideo sup il
lud lignū transire noluit. sed ip̄z
ptinus adorauit. In hystoria tri
scolastica legit̄ q̄ p̄dictum lignuz
regina saba in domo saltus vidit
Cūq̄ ad domū suā venisset. intima
uit salomoni q̄ in ligno illo q̄daz
suspendēdus eāt. p cuius mortem inde
oruz regnū deleri debebat Salomō
igitur p̄dictum lignum inde fustu
lit a in profundissimis terre visce
ribus dimergi fecit Postea pbati
ca piscina ibidem facta est vbi na
thinnei hostias abluebant a ñ so
lum ex descensu angeli. sed etiā ex
virtute ipsi⁹ ligni traditur ibidez
fieri a aque cōmotionē a infirmo
rum curationem Appropinquante
vero passione xp̄i. predictū lignū
supnatasse phibetur Cum autem
illud iudei vidissent. ipsū accepert
et inde crucez domino pauerūt In
ipsa aut̄ cruce quatuor genera li
gnoz fuisse perhibent. s. palme. ci
pressi. oliue et cedri Vnde Rhus li
gnum crucis palma cupressus ce
drus oliua In cruce em̄ fuit hec q̄
drupler differentia lignorum. s. li
gnū erectū. lignū transuersum. ta
bula supposita. a truncus cui cruz
erat infixa Vel etiaz sm̄ Gregor.
turon̄. Tabula trāsuersa q̄ fuerat

fub pēdib⁹ xp̄i Vnde quodlibz lig
notū istoꝝ potuit esse alicui⁹ pre
dictoꝝ Hanc differentiā lignoꝝ
videtur apostolus innuere cuz dic
Vt possitis conprehendē cū oīb⁹
sāctis que sit longitudo altitudo la
titudo. sublimitas a p fundū Que
ba Aug⁹. sit exponit Crucez inquit
dñi cui⁹ latitudo dicit in trāsuerso
ligno quo extendūtur manus Lō
gitudo a terra vsq ad latitudinem
qua a manibus infra totū corpus
affigitur Altitudo a latitudine vsq
furfum cui caput adhæret. Profun
dū vo qđ terre infixū absc̄o dic Istō
lignum pciosū crucis per. cc. an
nos vel vltra sub terra latuit. ꝙ ab
helena matre cōstantini imperato
tis hoc modo repertuz fuit In tem
pore illo congregata est iuxta danu
bium fluuium multitudo innume
rabilis barbaroꝝ volentium trā
sire fluuium a oēs ēgiones vsq ab
orientem suo dominio subiugare.
Quod vbi constantinus impator
audiit ipse castra mouit et contra
danubium secum exercitu suo col
locauit At barbaro cum crescente
multitudine. a iam fluuium trans
eunte cōstantinus nimio terroꝛ cō
cutitur. videns qz essent cuz eo die
crastina bellum inissuri Sequēti
ergo nocte ab angelo excitatur a
vt fursum respiciat ammonet Qui
in celum aspiciens vidit signū cru
cis ex clarissimo lumine factum lit
teris aureis hunc titulum vide ns
scriptum In signo hoc vinces. qui
celesti visione cōfortatus signū cru
cis fecit a ipsā ante suum exercitū
ferri iussit irruensq i hostes. illos
in fugam vertit a multitudinez ma
ximam interfecit Tunc constātin⁹
omnes templorum pontifices con
uocauit a cuiusnam dei hoc signuz
esset diligentius requisiuit Quib⁹
se nescire dicentibus. quidam xp̄i
ani aduenerūt a ei sācte crucis mi
sterium a fidem trinitatis plenius
enarrauerūt Qui in xp̄m pfecte cre
didit et ab Eusebio papa. vel fm
quosdā libros a cesariēsi epo sacz
baptisma susc̄epit. ꝙ i hystoria m⁹
ta ponunt q̄bus otradic̄ histo. tri
p. a eccles. a vita sc̄i siluestri. a ge
sta romanoꝝ pōtificū Scōm quos
dā nō fuit iste ostātin⁹ impator q̄
a beato siluestro papa fuit bapti
satus a ad fidem cōuersus sic aliq̄
hystorie videntur innuere Sed fuit
constantinus pater istius cōstāti
ni sicut in aliquib⁹ hystoriis mēi
tur Ille enī constantinus alio mō
ad fidem venit sicut in historia sā
cti siluestri legitur. nec ab eusebio
ꝙ a siluestro baptisatus fuisse nar
rat Mortuo tñ isto cōstantino. cō
stātin⁹ memor victorie prīs quaz
virtute sancte crucis habuerat. he
lenam matrem suam ihrusalez p
ipsa crucē inuenienda transmisit.
Hystoria tamen ecclesiastica hanc
victoriam aliter factaz narrat Ait
enī cp cum maxentius romanū im
pīuz tyrannisset. cōstantin⁹ impera
tor iuxta pontem in albūz cū max
entio cōflicturus aduenit Cum er
go anxius multuz esset a p sibi intē
tendo auxilio ad celum oculos cre
bro leuaret. vidit per soporem ad

ōrientis partem in celo signuz cru
cis fulgore igneo rutilare angelos
q̄ astare eiq̄ dicere. Constantine
in hoc vince's Sic dicit in hystori.
tripartita dum ostātinus miraēt
quid hoc esset Cristus nocte super
uemente eidē apparuit cū signo q̄
vidit in celo Jussitq̄ vt fieret eius
signi figuraco que ferret auxiliuz
in cōgressionibus prelioꝝ Tūc cō
stantinus letus reddit⁹ a victo
ria iam securus signū crucis q̄ in
celo viderat in sua fronte designat
a vexilla militaria i signacula cru
cis transformat q̄ in manu dextera
aureaz crucez portat Post hoc do
minum exorauit ne dextram suam
quaz signo munierat salutari. cru
ore romanoꝝ maculari p̄mitteret
sed fine sanguinis effusione victo
riam sibi de tiranno p̄staret Maxē
tius aūt insilit nauib⁹ ad decipulā
compositis fluuiū sterni ac suppo si
tis pontibus exequari Cū aūt con
stātin⁹ ad fluuiū appropinquaret
Maxēci⁹ cū paucis in occursū velo
tius eo pgit iubēs vt ceteri eū seq̄n
tur. fuiq̄ oblit⁹ opis pontem oscē
dit. a decipula qua cōstantinū deci
pere voluit est deceptus a i fluuij p
fundū demers⁹ Cōstantin⁹ vero ab
oībus vna mimitet est suscept⁹ Et si
cut legit⁹ in quadaz cronica satis
autentica. cōstantin⁹ tunc perfecte
non credidit. nec tunc sacruz bap
tisma fuscepit. sed aliquāto tempo
ris spacio interiecto visionem illā
petria paul⁹ vidit a sacro baptisma
te per silvestrum papam renatus
a a lepra mundatus in christum
demcēps perfecte credidit a fic ma
trem suam helenam ierosolimaz
misit. vt crucez dñi requireret Am
bro tū in epla de obitu theodosij a
histo. tripar. dicit q̄ in vltimis cō
stantin⁹ baptismuz differens fuit
vt posset in iordanis fluuio bapti
sari Hoc idem dicit Jheron. in cro
nica. Certum est autem q̄ sub sil
uestro papa xp̄ianus effectus est
vtq̄ aūt baptismū distulerit in du
bium v̄tur Vnde de illa legenda
sancti silvestri quo ad plura simili
ter dubitatur. Hec ergo hystoria
de inuentione sancte crucis que in
ecclesiasticis hystoriis inuenitur
cui etiā cōsonat cronica videtur ce
magis autēticaq̄ illa que p ecclās
recitat Cōstat em multa ibidē esse
que nō cōsonant veritati misi forte
q̄s velz dicē vt supi⁹ dictū est q̄ si
fuit constantin⁹ ꝯ cōstantius p̄ceps
q̄ tū multū autēticaz nō videt. hicz
in q̄busdā vltramarinis hystoriis
sic legat⁹ Cū aūt helena ierosoli
mā venisset. omis iudeoꝝ sapientes
q̄ in tota regione erant ad se cōgre
gari precepit Hec aūt helena pus
tabulata fuit ꝯ xp̄e ei⁹ pulchritu
diez constanti⁹ sibi eā coniūxit fm q̄
dicit ambro. in hec v̄ba. stabulariaz
hanc fuisse asserūt. ꝯ cōiuncta e con
stantio semori qui postea regnum
adept⁹ est Bona stabularia q̄ tā di
ligenter p̄sepe dñi req̄siuit Bona
stabularia q̄ illū stabulariū non
ignoauit q̄ vulnea curauit a latro
mlt⁹ vulnerata Bō stabularia q̄
maluit oīa estimare stercora vt cri
stū lucrifaceret iō illaz xp̄s de sterco

re leuauit ad regnū. hec ām̄. Alij
vo asserūt a in quadā cronica legi
tur q helena fuit filia Thoelis re
gis britonum quā cōstātius in bri
tāniā remīs cū esset vnica pūi suo.
duxit in vxorē. Vñ insula post mor
tem thoelis sibi deuenit. hoc eē ipi
britones attestāt. Licz alibi legat
q fuit treuerēs. Judei g̃ minuz for
mīdātes dicebāt admodū. q̃re pu
tatis q regina nos ad se faciat con
gregari. Vnus aūt eoz noīe iudas
dixit Scio em̄ q vult addiscere vbi
nā sit lignū crucis in quo ihs fuit
crucifix⁹. videte ergo ne aliquis si
bi confiteri presumat. sinaūt certis
sime sciatis q lex nra euacuabit a
patrem traditōes sūdit⁹ destruēt.
Zacheus ei au⁹ me⁹ p̄nunciauit pūi
meo simoni. p̄ me⁹ moriēs dixit m̄
Vide fili qñ iquirēt crux xp̄i. illam
manifesta antq̄ alīq patiaris tor
mēta Nus q̃ em̄ extunc gēs iudeoz
regnabit g̃ illi q̃ crucifixū adorāt
q ipe est xp̄s filius dei. Cui ego dixi
Pat mi. si vē prēs nūi ipm esse dei
filiū cognouerunt. cur ipm crucis
patibulo affixerunt. Et tūt Nouit
dns. q nunq̄ in osilijs eoū extiti
g eis sepius ostrabixi. q̃vo ipe pha
risēoū vicia exprobrabat ipz cru
cifigi fecerūt. Ipse vo die tercia re
surrexit a celos videntib⁹ discipul
penetrauit In quē ec̄ stephanus
fē tuus credidit. quē indeoz rabanus
lapidauit Vide ergo fili ne ipsum
vl discipulos eius audeas blasphe
mare. Nō videt āt probabile q pat
istius iudee tpe passionis eē potuerit
cū a passione xp̄i vsq̄ ad helenaz

fuit q̃ iudas fuit. fluxerunt pl⁹ q̃.
cc.xx. anni nisi forte dicerēt q tunc
hoies pl⁹ q̃ nō viuebāt dixerūt g
iudei ad iudaz Nos talia nūq̃ au
diuim⁹ veruntn̄ si de hoc regina q̃si
erit. vide ne hoc aliq̃ten⁹ sibi obstra
tis Cū g illi añ regina stetissent
a illa eos interrogass de loco vbi
dñs fuerat crucifix⁹ a ipm locum
nullaten⁹ indicaē vellēt. iussit eos
oēs cremari igne. at illi timentes
tradidērūt iudā dñtes Hic dña in
stri a phete filio⁹ optie nouit legez
a tibi oia q̃ ab eo q̃sieris indicabit
Tūc illa oēs dimittēs tenuit iudā
solū Cui dixit Moys a vita tibi ppo
sita sunt. q̃ maluerīs eligē Osten
de m̄ ergo locuz q̃ golgata dicitur
vbi fuit dns crucifix⁹ vt crucē ei⁹
inuenire possim Aūt iudas Quō lo
cū scire valeā cū. cc. iā ām̄ fluxerūt
a nequaq̃ illo tpe nat⁹ eē m̄. Cui
regina Per crucifixuz fame te peri
mā nisi m̄ dixeris veritatē Ipsum
igit̄ in puteū siccū iussit pōi a ibi
dem famis molestia cruciari Cum
ergo ibidē sex diebus sine cibo mā
sisset. die septīa extrahi petijt a cru
ce se ibicatuz p̄mīsit Cū ergo ex
tract⁹ ad locū venisset a ibidez ora
set. loc⁹ subito omouet a sum⁹ avo
matū miri odoris sētiēt ita q̃ mira
tus Judas ambab⁹ manib⁹ plau
dere t et dicēt In veritate xp̄e tu es
saluator mundi Erat āt in loco illo
sicut in ecclesiastica hystoria legi
tur templum veneris quod adria
nus imperator ibidem construxe
rat vt si quis christianoruz ibi ad
orare voluisset. videretur venerem

adorare Et ideo infrequens et pene obliuioni dat⁹ fuerat loc⁹. Regina aūt templū fec̄ destruia locū marari. Post hoc iudas p̄ gens se viriliter cepit fodere a vigilia paſſus fodiens. tres cruces abscondi tas repperit q̄s ad regina⁊ ptin⁹ deportauit. dū āt crucē xp̄i ab illis latronū nescirent discernere eas in ciuitatis medio posuer̄ūt. ibiq⁊ gloriam dñi prestolātes. Et ecce cū ciere ca horā nonā quida iuuenis mortuus deferret. iudas feretrū tenuit. a p̄ma a secūda crucē super corp⁹ defuncti apposuit. ſ nequaq̄ ille surrexit Apponēs āt terciā ptin⁹ defunct⁹ surrexit. In hyst. aūt ecclesiastica legitur q⁹ cuz quedā mulier p̄ maria ciuitatis seminua iaceret Macharius eps ilerosolimitan⁹ p̄ma a secunda crucē adhibuit sed nihil p fecit Terciam vero apposuit. a protinus mulier aptis oculis sanata surrexit Amb. vo dicit. q⁹ discreuit ipsā crucē dñi ab alijs. p titulū quē posuerat pylat⁹ quē ibidē inuenit a legit. dyabol⁹ vero in aere vociferabat dicens O iuda quid fecisti. Indeſinenter contraria opat⁹ es Nam ille me suadente fecit proditionez a tu me renuente ihesu inuenisti crucez p illum multo tū lucrat⁹ sum aias p te p̄dere video⁹ iam lucratas. per illum regnabam in pl'o per te iaz repellar a regno. Verūtn tibi vicē rependā a cōtra te regem alū suscitabo. quē fidē deserēs crucifixi cum tormētis te faciat negare crucifixū Ꝙ ꝙz de iuliano apostata dictuz videt q⁹ iudaz ep̄m ilerosolimis fa tū multis tormētis affecit a martirez xp̄i fecit Audiens Judas voci feāntē diabolū mihil extimuit. sed diabolū constanter maledixit dicēs Crist⁹ te damnet in abissum igneū eternū. Post hoc iudas baptisatus a quiriac⁹ appellat⁹ a ilerosolimorum defuncto epo idē in episcopuz ordinat. Verū cū btā helena clauos dñi non haberet rogauit ep̄m q̄ri acū vt ad locū pergeret a clauos domini requireret Qui cū venisset a ad dñi preces fudiss⁊. otinuo clauis lux fulgētes in terra apparuerunt Quos ille accipiēs ēgime detulit Illa aūt genua figēs in terra a caput inclinās eos cum multa reuerentia adorauit Crucis ergo partē helena detulit filio. partez vero clauis argenteis conditam reliquit imperio Clauos vero quibus omnium cum fuerat corpus affixum portat ad filium. Ex quibus vt Eusebius cesariensis refert frenos quib⁹ vtebatur ad bellum composuit a equilis galeam suam armauit Nonullis vero asseruit vt Grego. turonē. dicuos quatuor in dominico corpe fuisse. Ex quib⁹ helena duos in freno imperatoris posuit Tertium in mare adriatico q⁹ vsq⁹ tunc fuerat nauigātiū vorago piecit p̄cipiēs hoc festum deinuentione crucis singulis āmis solemnē celebrari Am. vo sic dicit Quesiuit helena clauos dñi a inuenit. a deuno frenos fieri precepit a de altero diadema iuxit. recte clauis in capite. corona in cruce. in manu helena

vt sensus preemineat. Fides lucceat potestas regat Sactū aūt qriacū epm iulianꝰ apostata postmodū interfecit ex eo qꝺ sactaꝫ crucē mue mit cūvbiqꝫ signum crucis destrue re niteretꝰ Cū em̄ cōtra persas pge ret. cepit qriacū inuitare ad sacrificia ydolorū. qꝺ cū ille renueret. dextrā abscidi fecit dicēs Hac manu mul tas epl̄as scripsit. qꝺ multos a deo cū sacrificijs reuocauit Cui qri acꝰ Multū m̄ eamis insēsatę fuisti qꝺ prius cp̄m in xp̄o crederem sepius ad synagogas iudeorum scribebaꝫ epistolas vt nullus in xp̄m credēt et ecce nunc scandalū mei corporis abscidisti Tūc iulianus plūbum liquari fecit a in os ei⁹ infundi de inde lectum ferreuꝫ afferri a in eo q̄ riacū extendi a subter carbones sal a adipem spargi Sed cum quiria cus immobilis pmanēt dixit ei iulianus Si nō vis sacrificare dijs saltem dic te xp̄ianuꝫ non esse qꝺ cū execrās. recusaret. iussit altaꝫ fo ueam fieri a serpentes venenatos ibiderꝫ imponi a quiriacū in eā iacta ri. sed tamē serpentes cōtinuo mor tui sunt Jussitqꝫ iulianus in calda riā oleo feruentissimo plenaꝫ qria cū mitti Qui duꝫ se signans sponte intrare vellet vocans dñm vt eum iterum in lauacbro martirij bap tisaret Jratus iulianꝰ iussit pectus eius gladio perforari. a sic in dño cōsūmari meruit Quanta autē sit virtus crucis in illo fidēli notario patet quem quidā magus decepit a ad quendam locum in quem de mones aduocabāt duxit promit tens ei qꝺ multis diuitijs abunda ret Et ecce vidit quendā magnum ethiopem supēr excelsum thronuꝫ sedentē in circuitu eius alios ethi opes circa eum cū lanceis a fustib⁹ stantes Tunc ille dēmon magum predictum interrogauit dicēs. qs est iste puer. Et ille domīe seruus vester est Cui dēmon si vis me ad oratea seruus meus esse a christū tuū negare. faciaꝫ te sedere in dextera mea Ille autē mox signum cru cis edidit et se cristi saluatoris ser uum libere esse exclamauit. Statiꝫ qꝫ vt edidit signum crucis oēs il la dēmonū mlt̄itudo euanuit Post hoc cū qꝺā vice templū sce sophie notari⁹ p̄ dictus cū dño suo intrassꝫ et ātē saluatoris imagine m ambo starent. vidit dominus eius qꝫ pre dicta imago supēr notariū oculos fixos haberet a ipsiꝫ attente aspi ceret Quod videns dictus domin⁹ a admirans iuuenez ex parte dex tera stare fecit Viditqꝫ qꝫ imago i illaꝫ partem itū oculos voluisset a supēr notariū fixos haberet Rur sumqꝫ fecit eū ex parte sinistra ire Et ecce iteruꝫ imago oculos voluit a notariū vt prius respicere cepit Tunc admirat⁹ a domino vt sibi di ceret quid apud deum meruisset ꝓpter qs sic eū imago respiceret. dix itqꝫ se nullū hominē sciū esse nisi qꝫ eū cōtra diabolo negare noluisset.

De sancto Johanne an portam latinam.

IOhānes apo stolus a euangelista duꝫ

epłæsi predicaret a p̄cōsule capiē
avt dijs īmolaret imutatur. a ad
domicianū impatorē epłam destina
tur īm qua magn⁹ sacrilegus a deo
rū ꝺep̄tora crucifixi cultor noīa
tur. Jussu ergo domiciani romam
ꝺducē a deducto oīs capilli p de
risione a capite prescinduntur. ac
ante portaz vrbis que latina dicīē
in dolīū feruētis olei igne defubē cā
dente p̄cipitare iubē. nullū tñ ibi
dē dolorē sensit ꝙ premit⁹ illes⁹ exiuit
In illo ergo loco a xp̄ianis ecclesia
fabricatur a dies illa tanq̄ dies sui
martirij solemnisatur. Cum ergo
nec sic a predicatione xp̄i cessaret
iussu domiciani īsulaz pathmos
relegat⁹ est Nec tñ impatores ro
manī apostolos pſequebāē qꝫ cri
stū p̄dicabāt cū ipi nullum deū res
puerent sed ꝗa ipsum sine senat⁹
autoritate deificatū aiebāt qđ ipsi
ommino fieri phibebant Vñ legiē
in hystorī. ecclesiasti. qꝫ cū pylat⁹
quadam vicē ad tyberium epłas
de xp̄o misisset a ipse tyberi⁹ eius
fidem a romanis recipi assentiret.
senatus ommino respuit ex eo qꝫ ñ
sui autoritate deus vocat⁹ fuit Alia
causa est qꝫ legitur īm quadaz cro
nica ex eo qꝫ romanis pri⁹ nō appa
ruerat Alia cā est ex eo qꝫ omniuz
deoꝝ cultū cui romanī īseruiebāt
euacuabat Alia cā est ex eo qꝫ mū
di despectū p̄dicabat a romanī ava
ricia ambitiosi erant xp̄s hoc eē fiel
nō pmisit ne hoc humane potētie
ascriberēē Alia cā fm mgr̄m iohā
nē bæleth quare ipatores a senatus
eristū a apostolos pſequebāē. ꝗa
videbatur ei⁹ deus mimis supb⁹ et
mundus eo qꝫ cōsortem habere nō
dignareē Alia cā est quā Orosius
refert qꝫ senat⁹ indigne tulit qꝫ pi
latus ad tyberiū a nō ad senatum
de xp̄i miraculis litteras destinauit
a do ei⁹ cōsecrationez inter deos fi
eri noluit vnde tyberi⁹ iratus mul
tos de senatorib⁹ occidit a quosdā
exilio damnauit. Mat aūt ipsi⁹ le
ati iohānis audiēs filiū rome deti
neri materna opassione omota. ro
mā ad eū visitandū accessit sed dū
venisset a ipsuz in exilīū relegatuz
audisset. indeꝫ rediret īm cāpania
ciuitate verulana migrauit ad eristū
cui⁹ corp⁹m quodaz spēcu sepultū
multo tempe latuit sed postmodū
a filio suo iacobo revelatū fuit qđ
quidē multo odore redolens. ac mi
raculis multis refulgēs. ad predi
ctam ciuitatem cum multo honore
translatum est

De sāto Seruacio quere in fine.

De letania maiore a mīore

Letanie in an

no bis fiunt scilicet i festo
sancti Marci que dicīē letania ma
iora in trībus diebus ante ascen
sionem dominī nostri que dicitur
letania mīor. Et interpretatur leta
nia supplicatio vel rogatio Prima
ergo letania tripliciter vocaē Pri
mo dicitur letania maior Secundo
dicitur processio septiformis Ter
tio dicitur crucēs nigre dicīē autē
letania maior p̄ter treꝫ cās. ſ. rōe

illi⁹ a quo ĩstituta est. s. a magno
gregorio papa vrbis rome Rõne
loci in quo ĩstituta est · rome q̃ ẽ
dña et caput mũdi ex eo q̃ ibi cor
pus ẽ principis apostolorũ a apo
stolica sedes Rõne cẽ p qua ĩstitu
ta ẽ a p magno a grauissimo mo
to Romam em̃ cum in quadragesi
ma cõtinenter vixissent et in pasca
corpus cristi reciperẽt · postmodũ
omesationib⁹ ludis et luxurie fre
nа laxabant Ideoq̃ dom̃in⁹ puoca
tus ad iram pestem maximam in
eos misit quã ingũiariã vocant · v
apostema siue inflaturã in iguine
Tam seua autez pestis ista fuit vt
hoies in via · in mesa · in ludis · in col
loq̃is subito morerent · ita vt cũ ali
q̃s vt dicitur sternutabat · sepe cuz
ipa sternutatõne spiritum exala
bat Vnde cũ aliq̃s aliquez sternu
tantez audiebat · sta tiq̃ accurrẽs
deus te adiuuet acclamabat Stab
inde a demceps vt dicũt hec adhuc
consuetudo seruatur · vt cuz aliquem
sternutantem audim⁹ · deus te ad
iuuet acclamam⁹ Rursuz vt fertur
cũ aliq̃s oscitabat frequenẽ conti
nuo a subito spm̃ emittebat Vnd
cũ aliq̃s se velle oscitare sentiebat
cõtinuo signũ crucis sibi impm̃ere
festinabat · a hec cõsuetudo simili
vsq̃ modo seruat Hec autẽ pestis
q̃liter ortum habuerit in vita sancti
gregorij scribitur Secundo dicitur
Processio septiformis eo q̃ beat⁹ gre
gorij p̃cessiones q̃s tunc faciebat
p septez ordines disponebat · nã in p̃
mo ordine erãt ois clerus · i sc̃o om
nes monachi a religiosi · i tertio oẽs

sanctimoniales · in q̃rto omnes infã
tes · in quinto omnes laici · in sexto
omnes vidue a cõtinentes · in septi
mo omnes iungate Sed quod mõ
non possumus in numero psonaz
supplemus in numero letaniarum
que septies dici debent anteq̃ ifig
nia deponantur Tertio dicitur leta
nia cruces nigre · qm̃ in signuz me
roris ex tanta strage hominuz a in
signũ penitẽtie · nigris vestibus in
duebanẽ Et forte p̃ter eandez cãm
cruces a altaria · saccis et ciliciis ve
labant Hoies etiam fideles vestes
penitentiales debẽt assumere · Alia
autem dicitur letania minor que
fit tribus diebus ante ascensionẽ
dñi quam beatus mamertus
episcopus vienne tpe leonis imp
atoris qui cepit anno dñi · cccc xviij
ante institutionem prime letanie
istituit · que dicitur letania minor
rogatõnes a p̃cessio dicẽ ãt letania
minor ad differẽtiaz p̃me · q̃ sez in
stituta est a minori ep̃o in minori
loco a p mõrbo minori Cã aũt insti
tutõis huiꝰ hec fuit Tunc emz ap⁹
vienaz frequentes a maximi terre
motꝰ fiebãt qui domos a ecclesias
plurimas subuertebant Nocturni
somnitus a clamores sepe audieban
tur Tunc etiaz alis terribile valde
accidit · qa die pasce ignis de celo
cecidit a regis palatiuz ocremauit
Aliud insup mirabilius fiebat Si
cut em̃ demones porcos intrauerũt
sic p missionem dñi ihũ p̃ctã hoi in hu
pos a feras intrabãt a nullos verẽ
tes non solũ p vias sed a per cãtaẽ
discurrebãt · a passim pueros a se

nes viros. et fœminas deuorabant Cum ergo tam doloroſi caſus quo tidie fierent. predictus epiſcopus triduanum ieiunium indixit. leta nias inſtituit. a ſic predicta tribula tio conquieuit. deinde ſtatutum eſt ab eccleſia vt hec letania vniuerſa liter obſeruetur. dicuntur etiaz ro gationes quia tunc omnium ſan ctorum ſuffragia implora⁹. Et meri to talis obſeruantia his diebus ſ uanda eſt a rogationibus ſanctoꝝ a ieunijs his diebus inſiſtendum eſt multiplici ratione. Primo vt de us bella pacificet. que i vere frequē tius cōcitantur. Secūdo vt fructus terre cōſeruando mltiplicz. Tertio vt motus carnales qui hoc tempore magis feruent in ſe q̄ſq; magis mortificet. In vere ei ſāguis magis feruet a illiciti mo tus magis pullulāt. Quarto vt ad receptionez ſpiritusſancti ſe quiſq; magis habilitet. Nam p ieunium magis habilitatur. a p rogatiōes digniores reddit. Quas alias ratiōes aſſignat mgr guillelm⁹ altiſiodo renſ. Prima vt. ſ. xpo aſcendente et dicente. petite a accipietis. ofidenti us petat eccleſia. Secunda q̄ eccā ieiunata oret vt parum habeat de carne p ipi⁹ carnis macerationem a adquirat ſibi alas p orationez q̄ oratio eſt ala aie qua volat i ce lū. vt ſic xpm aſcendentē libere poſ ſit ſequi qui aſcendens pandit iter ante nos a volauit ſuper pēnas vē torū. Auis ei que multū abūdat in carne a parū in plumis bñ volare nō pōt ſicut pz in ſtructione. Dicit etiā p̄ceſſio q̄ tūc eccā generalē facit p ceſſionez. In hac āt p̄ceſſione crux deferetur. cāpane pulſant. vexillum portat. Draco quidem cū mgētī cau da in quibſdam eccleſijs baiulat et olim ſanctorū ſingulariter patro cinia implorantur. Ideo aūt crucem ibidem deferim⁹ et campanas pul ſam⁹ vt demones territi fugiāt. Nā ſicut rex in ſuo exercitu habet inſi gnia regalia ſcz. tubas et vexilla. ſic xp̄s rex eternus in ſua eccā mili tanti habet campanas p tubas cru ces p vexillis. Et ſicut aliquis tiran nus valde timeret qui alicui⁹ regis potentis a ſibi inimici tubas i ſua terra audiret a vexilla videret. ſic de mones qui ſunt in iſto aere caligi noſo vehementer metuūt quādo tu bas xp̄i. ſ. cāpanas pulſari ſentiūt a vexilla. i. cruces cōſpiciūt. Et iſta dicitur eſſe ratio quare eccā cāpa nas oſueuit pulſare q̄n tēpeſtatē cōcitari videt. vt. ſ. dæmones q̄ hoc faciūt tubas eterni regis audiāt a ſic territi fugiāt a a tēpeſtatis cōci tatione q̄eſcant. Licet alia rō ſit q cāpane tūc fideles āmonēt a puo rent vt p inſtāti periculo oratōi in ſiſtāt. Aliud eſt vexillū eterni regis eſt ipa crux ſm illud. Vexilla regis ac. Vs q̄ vexillū dæmones valde ti ment ſm q̄ dicit Criſ. Vbi cūq; im q̄t dæmōes ſignū dominicū viderit fugiūt timētes baculū quo plagaz accepērūt. Et hec ē rō q̄re i q̄buſdā eccleſijs tpe tēpeſtatis de eccā crux extrahit a tēpeſtati opponit vt ſcz dæmones vexillum ſiimi regis videāt a territi fugiant. Ideo crux in p̄ceſſi

ōne deferturā cāpane pulsātur vt
demones in ipo aere existētes terri
ti fugiant a a nrā infestatione desi
stāt Vexillū aūt ibidē deferē xpter
repsentandā victoriā resurrectōis
a ascensionis xpi. q cū magna pre
da celos ascendit Vnde vexillū per
aerē incedens est xps in celū ascen
dens Et sicut vexillū qđ in pcessiōe
defertur multitudo fidelium seqtur
sic xpm ascendentē magna sancto
rū collectio comitatur Cant? aūt q
ibi fiunt fignificāt cant? et laudes
angelorū. q xpo ascendenti obuia
uerunt a ipm cui sua so cietate vsq
in celū cū multis laudibus pduxe
runt In qbusdā āt eccles̄iis maxime
in eccles̄iis gallicanis consuetudo
habetur qp draco qdā cum longa
cauda a inflata plena scz paleo vel
aliquo tali duob? diebus primis an
te crucē a tertia cū cauda vacua p?
crucē defertur Per qđ significabat
qp in pmo die ante legem a in secu
do sub lege dyabol? in hoc mundo
regnauit. i tertio aūt die scz gracie
p passionem xpi de suo regno fuit
expulsus Rursus in ipsa pcessione
oim sāctor singularit patrocinia
imploram? Quare aūt tūc sāctos
rogamus plures cē assignate fuit
supius Sunt ātā alie cause generā
les xpter quas deus ordinauit. vt
sanctos oremus scz xpter nostram
inopiam. xpter sāctorū gloriaz et
dei reuerentiā Beati em vota suppli
cātiū scire possunt. qp in illo etrno
speculo intelligunt quantuz vel ille
pertinet ad gaudiuz vel nobis ad
auxiliū Prima ergo rō est xpē no
straz inopiā Et hoc vel xpē inopiā
quam habemus in merēdo vt vbi
nostra nō suppetunt merita patro
cinentur aliena Vel xpter inopiā
quam habemus in contemplando
vt qui non possumus summā lucē
inspicere in se. saltez in sanctis vi
de re valeamus Vel propter inopiaz
quam habemus in amando quia
plerūq imperfectus homo magis
sentit se affici circa vnum sanctum
qp etiam circa deum. Secunda ra
tio est propter sanctorum gloriaz
Vult em deus vt sanctos inuoce
mus vt dum per eorum suffragia
quod petimus impetramus ipsos
glorificemus a magnificentius col
laudemus. Tertia ratio est prop
ter dei reuerentiaz. vt peccator qui
deum offendit quasi non audeat
deum in propria persona adire. si
amicorum possit patrocinio implo
rare In huiusmodi autez letaniis
est illud angelicum canticum fre
quentandum Sancte deus. sancte
fortis sancte a immortalis miserere
nobis Refert em Johannes da
mase. libro tertio qp cum apud Cō
stantinopolim propter quandam
tribulationem letaniā ficerent. qui
dam puer de medio populi in celū
rapt? istud canticuz ibidem edoct?
est deinde ad populum rediens. il
lud angelicum canticum in conspe
ctu populi decantauit a mox omis
tribulatio cessauit In calcedonen
si qđ synodo fuit canticuz istō appro
batum Et concludit damas. Nos
aūt ita dicim? vt sic p istud cāticū
demones rescindant Sancte de? scē

fortis sce a immortalis miserere nobis huiꝰ ergo cantici laus a auctoritas ex quatuor colligitur. Primo ex eo qꝫ angelus illud edocuit Secundo ex eo qꝫ ad eius platione m illa tribulatio conꝯcuit. Tertio ex eo qꝫ calcedonenſ synodꝰ illud approbauit Quarto ex eo qꝫ dæmones adeo illud timent.

¶ De ascensione dñi

Ascensio domini

Mi. xl. die a resurrectione facta est. Circa quam septē pr ordinē ꝯsiderāda sunt Primo vñ ascendit Secdo quare nō statī post resurrectionem ascēdit Tertō qliter ascendit. Quarto cū qbus Quinto q̄ merito ascendit Sexto q̄ ascendit Septimo quare ascendit Circa primum notandum. qm̄ de monte oliueti vsus bethaniam in cælos ascendit q̄mos ſm aliaz translationē dicitur triū luminum mōs Nam de nocte a parte occidentis illuminabatur igne templi quia erat ignis ingis in altari Mane illumīabatur a parte orientis Primo enīz accipiebat radios solis antꝙ illustraret cīa tem Habebat insup copiā olei qđ est fomentū luminis. a iđ dicitur mons triuz luminū In hunc ergo montem Christus discipulos ire precepit. Nam in ipa die ascensionis bis appatuit. semel vndecim apostolis comedentibus in cenaculo. Omnes quidē. tam apostoli ꝙ alij discipuli. necnō mulieres habitabant in illa pte ierusalem q̄ dicebatur Cebamello scz in mōte syon vbi dauid sibi cōstruxerat palatium Et erit ibi cenaculū illud grande stratū in quo dominus precepit sibi parari pascha. Et in cenaculo tunc vndecim habitabant apostoli Ceteri autem discipuli et mulieres habitabant circa quaꝫ per diuersa hospicia dum ergo in illo cenaculo comederēt dominus eis apparuit a incredulitatem eorum exprobrauit Et cum comedisset cum eis et precepisset vt in montem oliueti versus bethaniam irent. ibidez qꝫ iterum eis apparuit ac in discentibus querentibus respondit. a eleuatis manibus eis benedixit a inde coraz eis in celum ascendit De loco ascensionis dicit sulpicius episcopus iherosolimitanus et habetur in glosa Quia cum ibi postea esset edificata ecclesia. locus ille in quo insti terūt vestigia Cristi ascendentis nū qꝫ potuit sterni pauimento immo resiliebant marmora i ora collocā tium Calcati etiam pulueres a domino hoc dicit esse documentum qꝫ vestigia impressa cernuntur. et eandem adhuc speciem velut prefis vestigijs terra custodit Cetera secundum quare scilicet nō statim vt resurrexit ascendit. sed pertim quadraginta dies expectare voluit Notandū qꝫ hoc fecit propter tres rationes Primo propter resurrectionis certificationem. difficilius erat probare veritatem resurrectionis qꝫ passionis Quia a prima die vsq ad tertiam vere potuit probari passio. ſ ad veram resurrectionez

Vnde glosa. quadragita horis mor
tuus fuerat ꝑter hoc quadragita
diebus se viuere cõfirmabat Qz ve
ro o parentur sicut hora ad mõ
tuz insinuat Isaye liij. in momen
to indignationis abscondi faciem
meam parum ꝑa te. et miserico r
dia sempiterna miser⁹ sum tui Cir
ca tertiũ. s. qualiter ascendit notan
dum q ascendit ꝓmo potenter ꝗa
viris⁹ ꝑpriis. Isaye. xlij. Quis est
iste qui venit de edom cũ gradiens
in multitudine virtutis sue. Item Jo.
iij Nemo ascendit in celũz .s. ꝑpria
virtute nisi descendit de celo filius
hominis qui est in celo Licet eñ qi
in quodam globo nubis ascenderit
hoc tamen non fecit q nubis mini
sterio indigeret. sed vt per hoc ostẽ
deretur q omnis creatura parata
est obsequi creatori suo. Ipse eñ
potentia diuinitatis sue ascẽdit Et
in hoc notatur differentia secundũ
q dicitur in hystoriis scolasticis
Nam Enoch translatus est Heli
as subiectus est Primus secũdum
gregorium per coitum generatus
a generans. Secundus generatus
et non generans. Tertius nec ge
neratus nec generans. Secundo
ascendit patenter quia videntib⁹
discipulis. Vñ dicitur videntibus
illis eleuatus est. Item Johannis
decimo sexto. Vado ad eum qui mi
sit me et nemo ex vobis interrogat
me. quo vadis. Glosa. Ita palam
ascendit vt nemo interrogz quod
visu corpali fieri cernat Ideo eiz
videntibus illis ascendere voluit vt
ipsi ascensionis ei⁹ testes existerẽt

probandã plures dies requirebã
tur a ido maior tempus requirebat
inter resurrectionẽ a ascensionẽ q3
inter passionẽ a resurrectionez de
hoc etiaz sic dicit Leo papa in ser. de
ascensione. Quadragenari⁹ hic die
rum explet⁹ est numer⁹ sacratissi
ma ordinatione dispositꝰ. a adver
sitatẽ nostre erudition⁹ impensus
vt dum a dño in hoc spacio mora
ꝓcie corpalis extenditur fides re
surrectionis documẽtis necessariis
muniret Gratias agim⁹ dñe dispẽ
sationia sanctorũ patrum necessa
rie tarditati dubitatum est ab ill
ne dubitaretur a nobis Sedo ꝓpẽ
apostolorũ consolationẽ. qe ei⁹ consola
tiones diuine supabũdãt tribula
tionib⁹ a tps passionis fuit tps
tribulatõis apostolorũ. tẽpus ãt
resurrectõis fuit tps consolatõis ipo
rũ Ido plures debuerunt esse dies
isti ꝙ illi Tertõ ꝓpẽ mistica3 signi
ficationẽ vt p hoc daret intelligi q
consolationes dñe cõparantur ad tri
bulationes sic ann⁹ ad diem. dies
ad horã. hora ad momẽtuz a sicut
ãnus ad diẽ Qz ei⁹ penẽ sic ann⁹
ad diẽ ptz p illud qđ legitur Isay
quadragesimo primo. Predicate
annum placabilem dño et diẽ
vltionis deo nostro Ecce pro die tri
bulationis reddit annuz consola
tionis. Qz autem comparentur si
cut dies ad horam patet per hoc q
dominus quadraginta horis mor
tuus iacuit quod fuit tempus tri
bulationis. a per quadraginta di
es resurgens apparuit discipulis.
quod fuit tempus consolationis

et naturam humanā ī cēlū ferri
gauderēt. a ipm sequi desideraret
Tertio letanter. qz inbilantib9 an
gelis Vñ ps. Ascendit de9 in iubi
latione Aug9. Ascendente xpo pa
uet omne cēlū. mirant astra. plau
dunt agmina. tuba sonat. a letis
se miscēt blāda modulamina cho
ris Quarto ascendit velociter ps Ex
ultauit vt gygas ac. Valde ei velo
citer ascendit qñ tantū spaciū qñ
in momento paruit Refert ei rab
bi moises maximus philosoph9
qz scz qlibz cursus cuiuslibz plane
te habet in spissitudine viā ngen
torum annoz a tātū spaciū quan
tū posset aliquis ire de via plana ī
ngētis anns a distātia inter cēlū
a cēlū a circulū et circulū est simili
ter vt dic via ngētoz annoz Et
ideo cū sint septem cēli. erit pm ip
sum a centro terre vsqz ad cōcauz
cēli saturni qd est cēlum septimum
via. vñ. miliū annoz a vsqz ad cō
cauū cēli. vij. milū et septingētoz
ānoz. a tantū spaciū quātū de via
plana aliqs iret in. vij. milib9 sep
tingētis annis si tm viueret. ita tñ
qz quilibet ān9 cōponatur ex. ccclx
dieb9. a item cuiuslibet die sit. xl. mi
liaria a quodlibz miliare sit duoz
milū passuuz. Hec rabbi moyses
Verum aūt hoc verum sit. deus scit
Hanc enim mensurationez ille no
uit qui omnia fecit in numero pon
dere et mensura Iste ergo magn9
fuit saltus quē crist9 de terra fecit
in cēlum. a de hoc saltu a quibusdaz
alijs saltibus xpi sic dicit ambro.
Saltu quodam xps venit in hunc
mundū. apud patrē erat. in virgi
ne venit a ex vgine in presepe trāsi
liuit. descendit in iordanem. ascēdit
in crucē. descendit in tumulum. exiit
rexit e tumulo a sedet ad dextrā pa
tris ¶ Circa quartū cū quibus scz
ascendit notādū ascēdit cū magna
preda hominuz a magna multitu
dine angeloz Qz em cū preda ho
minū ascendit ptz p illud qd dicit
in ps Ascendisti in altū. cepisti cap
tiuitatē ac. Qz aūt ascenderit cū mi
tiuitudine āgelorū patz p illas inter
rogationes qs xpo ascendente mi
nores angeli fecerunt maioribus
vt habetur Isa. lxiij. Quis ē iste q
venit de edom tinctis vestibus de
bosra. Vbi dicit glosa qz quidam
angeloz non plene cognoscentes
misterium incarnationis a passio
nis a resurrectōnis videntes ascen
dere ad celos dñm cum multitudine
angelorū a sanctoz hoīm propria
vtute ipsuz incarnationis a passio
nis misterium admirant a āgelis
comitantib9 dñm. dicunt Quis est
iste qui venit de edom. Et in ps. simi
liter Quis est rex glorie. Hoc omissis
aūt in libro angelice gerarchie ca
vij. insinuare videtur qz duz xps as
cenderet tres questiones ab ange
lis facte sunt Prima fecerunt ma
iores angeli admirantes sibi ipsis Se
cunda fecerunt maiores xpo asce
denti Tertia fecerunt minores ma
ioribus Querunt igitur inter se ma
iores dicentes Quis est iste qui ve
nit de edom tinctis vestibus de bos
ra ac Edom sanguinea interpretatur
bosra inimica. quasi dicant Quis ē

iste qui venit de mundo sanguineo p
peccatis inimico p malicias contra
deum. Vel q̄ venit de mundo sangui
neo a inferno inimico ꝛñdit dñs
Ego qui loquor iustitiam et dyonisi
us ponit talē litteram. Ego ei dic dis
puto iustitiam a iudiciis salutaris
In receptione humani generis fu
it iustitia. in quantū scz factor crea
turā suam a domino alieno reduxi
it Et fuit iudiciū iquātuz dyaboli
alieni uiris muasorez ab eo quem
possidebat hominē potenē eiecit Sz
sedm hoc fac B dyonisi⁹ questiōez
Cū ipsi superiores angeli sint de pxi
mi a deo immediate illuminent
quare ab inuicem quant quasi ab
inuicē discere cupientes Sed sicut
ipse soluit a cōmentator exponit.
in eo q interrogant significent se
scientiam appetere In eo aūt q p
mo inter se cōferūt demōstrāt q di
uinā in se pcessionē nō audent pre
uenire Apud se ergo prius interro
gare deliberant ne forte illūminatō
nē que ipsis a deo fit mins festi a
interrogatione preueniat Hec er
go questio non est doctrine inqui
sitio sed ignoantie professio Sed a
questio quam fecerūt sūmi angeli
ad cristū dicētes Quare ergo ruby
est idumētū tuuz a vestimēta tua si
cut calcantiū in torculari dñs dici
tur habuisse in dumētū. i corp⁹ suū
rubētū. i sāguine cruētatū. ex eo q
adhuc dum ascenderet i corpe suo
cicatrices habebat Voluit em cica
trices in corpe suo seruare fm q di
cit beda q̄nq̄ de causis Ait em sic Ci
catrices dñs suauit a iudicio seruā

turus est vt fidez resurrectois astru
at vt p hoīb⁹ supplicādo eas patri
repētet. vt hom q̄p miserico ditet
sint redemptiuicerant. vt reprobi
q̄p iuste sint damnati agnoscant.
vt perpetue victorie sue certum tri
umphū deferat. Huic ergo questio
ni dñs rūdit Torcular calcaui solus
de gentib⁹ nō est vir mecuz. a pōt
vocari torcular crux in qua tanq̄
in prelo impressus est vt etiā san
guis effunderet Vel torcular vōt
diabolū q̄ humanū gen⁹ sic fumbo
peccatorū inuoluit a strinxit vt q̄c
q̄ dim eis spūale erat exprimeret a
solum vinacia remanerent. sed no
ster bellator torcular calcauit. vin
cula peccatoruz dirupit a in celum
ascendens postmodum tabernā ce
li aperuit a vim spūssancti effudit
Tertia questio est quā fecerūt mi
nores angeli maioribus dicentes
Quis est iste rex glorie. Quib⁹ illi
responderunt. Dñs virtutū ipse est
rex glorie De hac angelorū questi
one a aliorū cōuemēti responsione
sic dicit Aug⁹. Sanctificat diuino
comitatu imensus aera omnis illa
volitans p aera dmonū turba xpo
ascēdente transfugit Quibus otan
rentes āgeli q̄s essz scisciantur di
centes Quis est iste rex glorie. qui
bus alij respondentes dixerūt Hic
est ille candidus a roseus Hic est
ille qui non habuit speciez neq̄ de
corez infirm⁹ in ligno. fortis in spo
lio. vilis in corpusculo. armat⁹ in
plio. fed⁹ in morte. pulcher i resur
rectione. candidus in virgine rubi
cundus in cruce. fusc⁹ in opprobrio

Nota quid
sit hoc Bene
scribere per
mile q

claris im celo Circa quintū. s. quo merito ascēdit Notandū q triplici merito ascendit de q sic dicit ibēr. Propt vitatē. q illa q pplxetas p miseras adiplesti Propt māsuetu dinē. q sic ouis p vita ppli immolaris Et ppt iustitiam eius nō ptāte ß iustitia eripuisti hoiem a dextera tua deducet te mirabiliter. potētia siue virtus deducet te hoc est in celuz Circa sextū quo. s. ascādit Notāduz q sup oīs celos ascendit sm q dicit Eph. iiij. Qui descendit ipse est a q ascēdit sup oēs celos vt adimpleret oia Sup oīs celos dic q plures sunt celi sup qs ipe ascēdit Est ei multiplex celū. s. celū materiale. rationale. intellectuale. a superfubstātiale Celuz materiale multiplex est. s. celū aereū etherēū. olim piū. igneū. sidereū. crist allīnū a empireū Celū āt rōnale est hō iust9 q dicit celū rōne inhabitatōis dine q sic celū ē sedes a habitatō di sm q dr psa. lxvi. Celū in sedes est sic aia iusti sm q dr Sap. Aia iusti ē sapientie sedes Rōne conuersatōis facte. q sancti p cōuersatōnē a desiderū semp habitāt in celo. sic dic apostol9 ad philip. iii. Nra cōuersatio in celis est Rōne operatōis cōtinue. q sic celū cōtinue mouet sic a sancti p cōtinuā opa cōtinue mouent Celū intellectuale est āgel9 Angeli ei dicūtur celi. quia sunt altissimi rōne dignitatis a excellētie. de q̄rum dignitate a excellentia dic dyon. i li. de di. no. ca. iiij. diuine mētes sūt sup reliqua existētia. a diuīt supra reliqua viuētia. a intelligunt a cog

Est multiplex celum

nosunt sup sensuz a ratōnē a pluz q̄ omnia existentia pulcrū a bonū desiderāt et eo ptipant Secundo sunt pulcherrimi rōne nature a glorie de quo tū pulcritudie dic dyo. in eo dē libro Angelus ē manifestatio occulti lumis. speculuz purgatissimū. incōtaminatū. icōmīquati macultatū suscipiēs si est phas dicē pulchritudinez tōmformis dei formitatis Tertō sunt fortissimi ratione virtutis a potētie. de q̄rū fortitudine dic dam. i li. ij. c. iij. Fortes sūt a pati ad dei voluntatis expletōz a vbiq̄ ofestim iuemunt vbicūq̄ dīnus iusserit nut9. Celū ei hz altitudinez pulcritudinē fortitudinem de duob p̄mis ecd. xliij. altitudis firmamētū pulcritudo ei9. de ttio Job. xxxviij. Tu forsitan cū illo fabricatus es celos qui solidissimi q̄ si ere fusi sunt Celū aūt sup fubstātiale est equalitas diuine excellentie de quo Christus venit. et vsq̄ ad illud postmodum ascendit. de quo dicit in psalmo A summo celo egressio eius. a occursus eius vsq̄ ad summum eius Super omnes igitur hos celos vsq̄ ad ipm celum superfubstantiale Christus ascendit Q̄ emz ascendit sup oēs celos materiales habet pilud q̄d dicitur in psalmo Eleuata est magnificentia tua supra celos deus Super omnes enim celos materiales vsq̄ in ipsum celum empireum ascendit. Nam sicut Helias curru igneo ascendit ad sublimatem regionem nec eam transcendit. sed in paradisum terrestrem trāslat9 est

qui adeo eminet vt pingat ad sb
marez regionē. nec eam transcen
dit. In hoc igit̄ celo empiteo xp̄s
sidet a est specialis q̄p tria ci⁹ mā
sio ā geloꝝ et aliorū sc̄oꝝ sc̄t' cō
gruebat habitatō illis ha
bitatorib⁹ Illud em̄ celuz cęteros ce
los excellit dignitate. p̄oritate. situ
ambitu. a ideo cōuenies ē habita
tio cristi qui omnes celos rationa
les intellectuales trāscendit dig
nitate. eternitate. situ immutabili
tatis a habitu ptātis. Similit est
cōgrua habitatio sancto rū Illud
enim celuz est vniforme. immobile
luminositatis perfecte. a capacita
tis immense Et recte cōgruit ange
lis a sanctis qui fuerūt vniformes
in operatione. immobiles i dilectō
ne. luminosi in fide siue cognitōne
capaces in sanctispiritus receptio
ne Q2 autez super omnes celos ra
tionales id est omnes sanctos ascē
dit patet per illud quod dicitur
Cantici ii. Ecce iste venit saliens in
montibus transiliens colles. qwo
cantur montes angeli. colles vero
sancti viri Q2 vero super omnes ce
los intellectuales id est angelos as
cēdit patet per illud quod dicitur
in ps̄ Qui ponis nubem ascensum
tuum qui ambulas super pennas
ventorum Item ascendit super che
rubim. a volauit super pennas vēto
rum Q2 autem vsq; ad celum super
substantiale id est dei equalitatez
ascendit patet per illud quod di
citur Marc. vlt. Et dominus quidē
iheſus post q̄ locutus est eis assum
ptus est in celum a sedit a dextris
dei dextrā em̄ dei ē equalitas Ber.
Domino meo a domino singulariē
dictum a datum est sedere a dextris
glorie ipsi⁹ vt pote in gloria coeq̄li
in essentia cōsubstantiali. p gene
ratione cōsimili. maiestate nō dis
pari. eternitate non posteriori Vel
pōt dici q̄ xp̄s in ascensione sublimis
fuit q̄druplici sublimitate scz
locali remuneratione premiali co
gnitionali a virtuali. De primo ad
ephes. iiij. Qui descēdit ipse est a q̄
ascendit super omes celos De scdo
ad philippens. ij. Factus est obedi
ens vsq; ad ac̄. Vbi dicit August.
Humilitas dat̄itatis est meritum
dat̄itas humilitatis est premium
De tertio psal. Ascendit super che
rubim id est super omnem scientie
plenitudinem De quarto patet. q̄
ascēdit super seraphim Ad col'. iiij
Scire etiā ac̄. Circa septimuz quare
scilicet ascendit Notandum q̄ ascē
sionis siue nouez sunt fructus siue
vtilitates Prima vtilitas est conse
cutio amoris diuini Joh xvi. Nisi
ego abiero. paraclitus non veniet
ad vos Vbi dicit Aug⁹. si carnali
ter mihi hęseritis capaces spiritus
non eritis Secunda est maior cog
nitio dei Joh. xiiij. Si diligeretis me
gauderetis vtiq; q̄a vado ad prēz
ac̄. Vbi dicit aug⁹. Ideo subtrahor
formam sui in qua pot maior me
ē vt deum spūaliter videre possitis
Tercia est meritum fidei. De hac sic
dicit Leo papa in sermōe. de ascēsi
one Tunc ad equalem patri filiuz
eruditio fidei gressu mentis cepit
accedere a cōtrectatōe corporee in

xpō substantie que patre minor ē
nō egere Magna cū em̄ hic vigor ē
mentium mirandanter credere. q̄
corporeo nō videnē intuitu et ibi fi
gere desiderīū quo nequeas in fer
re cōspectū Aug⁹. iiij. li. confess. Exul
tauit vt gigas ad currendam viam
Nō ei tardauit sed cucurrit damās
dictis factis. morte vita descensu as
cēsu Clamās vt redeam⁹ ad eū a dis
cessit ab oculo vt redeam⁹ ad cor a i
ueniam⁹ eū Quarta est nra securi
tas Jō em̄ ascēdit vt noster aduo
catus sit apud patrem Valde emi
securi esse possumus quādo talē ad
uocatum apud patrem nos habere
cōsideramus Jo. ij. Aduocatū habe
mus apud patrē ihesum christum
iustum a ipse est ypiciacio pro pec
catis nostris De hac securitate sic
dicit hie. Securum accessum habes
o homo apud deum. vbi mater est
ante filiū a filius ante patrem Ma
ter ostendit filio pectus a vbera. fi
lius ostendit patri latus a vulne
ra. Nulla ergo potest ibi cē repul
sa vbi tot sunt caritatis insigna
Quinta est nostra dignitas Mari
ma quidē dignitas nostra est q̄n
natura nostra vsq; ad dexteram dei
exaltata est Vnde angeli hanc di
gnitatē in hominib⁹ considerantes
dēceps phibuerunt se ab homīe
adorari sicut dicitur Apo. xix. Vide
di inquit ante pedes eius vt adora
rem eum Et dixit michi. vide ne fe
ceris. conseruus tuus sum a fratrū
tuorum Vbi dicit glo. in vetri lege
non phibuit se adorari sed post as
cēsionem videns sup se exaltari ho
minem. ab homine timuit adorari
Leo papa in sermo. de ascensi. Na
tura hodie nostre humilitatis est
vltra cunctarum altitudinem pote
statum ad dei patris prouecta con
sessum vt mirabilior fieret gratia
dei cum remotis a conspectu homi
nū que merito reuerentiā sentiebāt
indicere. fides non diffideret. spes
nō fluctuaret. caritas non tepesceret
Sexta est spei nostre solidissima he
bre. iiij. Valentes ergo pontificem
magnum qui penetrauit celos ihe
sum christum filium dei qui tenet
spi nostre confessionē. ad Hebre.
vi. Qui confugim⁹ ad tenendā pro
positam spem. quam sicut ancoram
habemus anime tutam a firmam
a mēdentem vsq; ad interiora vela
minis vbi precursor pro nobis in
troiuit ihesus De hac iterum Leo
Christi ascensio nostra est proue
ctio. Et quo processit gloria capi
tis eo spes tenēdita corporis Sep
tima est vie ostēsio Mich. ij. Ascē
dit pādens iter ātē eos Aug⁹. Via
tibi factus est ipe saluator. surge
ambula. Valeas q̄ tēdas noli pi
grescere Octaua est ianue celestis
apertio Sicut enim primus adam
aperuit ianuam inferni. sic a se
cundus paradisi Vnde cantat ecclesia
Tu deuicto mortis aculeo aperi. ac
Nona vtilitas est loci preparacio
Joh. xiiij. Vado parare vobis locū
Augustinus. Domine para quod
paras Nō enim tibi paras a te no
bis paras quando locum paras vt
tibi in nobis et in te nobis sit loci
preparatō extrema salutatis mansio

Spiritus sanctus hodierna die vt sacra actuū testat hi storia i apl̄os in liguis igneis mis sus est. Circa cuius missionē octo consideranda sunt. Primo a q̄ mis sus est. Secūdo q̄t modis mittit̄ si ue missus est. Tercio quo tpe mis sus ē Quarto q̄tiens apl̄is missus est. Quinto q̄lit̄ est missus. Sexto in q̄s est missus Septimo xp̄i q̄d missus ēt. Octauo p q̄d missus ē. Circa p̄mū. s. a quo missus ē notā dū q̄ spūsanctū pat̄ misit: a filius misit: a ipse etiā spūssanctus seipm dedit a misit. de p̄mo Jo. xiiij. Pa raditus aūt spūssanctus quem mittet pater rē. de secūdo Jo. xvi. Si aūt abiero mittā eū ad vos. Missio ei in istis inferioribus hz opationem ad suū mittentē sub triplici habi tudie. s. vt ad dantē esse: et sic mit titur radius a sole. vt ad dātē vir tutē: a sic mittit̄ iaculū a pjectore. vt ad dantē ūus dictōem siue au ctoritatē: a sic mittit̄ nuncius a p̄ce ptore Secūm hūc triplicē modum missio potest cōuenire spūisancto Mittitur enim a patre a filio tanq̄ ab eis hūs esse a virtutē a auctoritatē in opando. Nihilominus a ipse spūssanctus seipm dedit a misit: qđ videtur insinuari Jo. xvi. cū dī tis rē. Cum aūt venerit ille spūs verita Ram sicut dicit leo papa in sermone de penthecoste. Beate trini tatis incōmutabil̄ deitas vna ē in substantia: indiuisa in ope: soro

in voluntate: par in omipotentia: eq̄ lis in gloria. Diuisit autē sibi op̄ nostre redemptionis misericordia trinitatis vt pater xpiciaret̄: filius xpiciaret: spūssanctus ignireret. Quia enim spūssanctus deus est: ideo recte di citur seipm dare. Hoc aut̄ q̄ spūs sanct̄ deus sit ondit Ambro. in li. de spūsancto; sic dicens. Ex q̄ttuor istis manifesta diuinitatis ei⁹ glo ria oprobat̄. Deus enim esse cognoscitur aut q̄ sine peccato ē: aut q̄ peccata cōdonat: a q̄ creatura nō est ꝑ creator: aut q̄ nō adorat sed adoratur. Et in hoc oñditur q̄liter beata trinitas se totalit̄ nob exhibuit. Pater enim oia q̄ habuit nob exhibuit. q̄ sic dicit Aug⁹. Misit nobis filiū suum in p̄ciū nostre redemptōis: spūsanctū in p̄ulegiū nostre adoptiōis: a seipm totū restituat in hereditatē adoptionis. Silr filius eius totaliter se nobis exhibuit. q̄ sicut dicit Bern̄. Ipse pastor: ipse pascua: ipse redemptio. Dedit enim nob aiaz in p̄ciū sāguinē in potū: a carnem in cibū: a deitatē in p̄mū. Similit̄ spūssanctus omia sua dona nob exhibuit a exhibet. q̄ sicut dī pri. ad Cor. xiij. Alij p spūsanctū datur sermo sapiētie. alij autē sm scientie sm eundem spūm. alij fides in eodem spū. Leo papa. Spūssanctus inspirator est fidei a doctor scientie. fons dilectionis. signaculū castitatis et totius causa salutis. Circa secundū. s. q̄t modis mittit̄ siue missus est notā dum q̄ spiritussanctus duob⁹ modis mittit̄. s. visibiliter a inuisibiliter.

Inuisibiliter cum mentib⁹ castis
habitat. Visibiliter cū in aliquo
signo visibili demōstrat. De mis
sione inuisibili dicitur Jo. iij. Spūs
vbi vult spirat a vocē eius audis
Nec mīx. q sicut dicit Bern. de ver
bo inuisibili. Per oculos nō intrauit
q nō est coloratū. ⁊ neq; p aures
q non sonuit. sed neq; p nares q
non aeri mīscet: ⁊ mētu. nec infi cit
aerem: ⁊ facit. neq; p fauces quia
non est manſuz vt haustū. nec ta
ctu corpis vllo q palpabile non
est Queris ⁊ cū ita sint inuestigabi
les vie eius vnde adesse nouerim.
Nempe ex motu cordis p̄sentiam
ei⁹ intellexi: a ex fuga vitioz adū
tu potentiā virtutis ei⁹: a ex diſcuſ
sione siue redargutione occultoz
meoz admiratus sum p̄fundita tē
sapie ei⁹: a ex quātula aciq; emen
datione morū meoꝝ exp̄tus sum
bonitatem manſuetudinis eius: a
ex reformatione a renouatiōe spi
ritus mentis mee pcipiuta cāq; spe
ciem decoris ei⁹: a ex intuitu bonz
ommū simul expauī multitudinē
magnitudinis ei⁹ Nec Bñ. Missio
autē visibilis est cū in alīq; signo
visibili oñditur. ¶ Et notandū q
in q̄ntuplici specie visibili spūſſcūs
demonstrat⁹ est. Primo i specie co
lūbe sup xp̄m baptisatuz Luc. iij.
descendit spūſſanctus corpali spe
cie sicut colūba in ip̄m. Secūdo in
specie nubis lucide sup ip̄m trāſſi
guratuz Matb. xvij. Adhuc eo lo
quente ecce nubes lucida obūbra
uit eos. Vbi sic dicat glosa. Sicut
baptisato dño sic et clarificato mi
sterio sancte trinitatis ostenditur
Spūſſanct⁹ ibi in colūba: hic i nu
be lucida. Tercio demōstratus est
in specie flatus Jo. xx. Inflauit in
eos et dixit eis. Accipite spm̄ sc̄.
Quarto in specie igms. Quinto in
specie lingue. Et in hac duplici spe
cie apparuit bodierna die. Ideo au
tez q̄ntuplici specie rez monstrat⁹
est: vt dē intelligi q̄ harū rerū p̄
tates opant in cordibus in q̄b⁹ illa
bitur. Primo mōstrat⁹ est i specie
colūbe. Colūba gemitū p cātu hz;
felle caret. in foraminib⁹ petre ma
net. Sic spūſſanct⁹ illos q̄s replet
facit p suis peccatis gemē Isa. lix.
Rugiem⁹ q̄si vsi omnes a q̄si colū
be meditātes gemem⁹ Ad Ro. viij
Ipse spūs postulat p nob gemiti
bus ienarrabilib⁹: et nos postulā
tes a gementes facit. Secūdo illos
q̄s replet facit sine felle amaritudi
nis esse Sapi. xij. O q̄ bon⁹ et sua
uis est dñe spūs tuus in nob. Jte
in eodē. viij. vocat suauis. Iemign⁹
hūan⁹. ex eo q suaues iemignos
a hūanos facit. suaues in fmone:
iemignos in corde: hūanos in ope.
Tercio i petre foraminib⁹ a ichri
sti vulneribus facit illos quos re
plet habitare. Cañ. ij. Surge ami
ca mea: speciosa mea a veni: colum
ba mea. Glo. ffoues mihi pullos
meos infusiōe spūſſancti i forami
nib⁹ petre. Glo. in xp̄i vulneribus
Tren. vlti. Spūs oris nostri chri
stus dñs captus est i peccatis no
stris: cui diximus. In vmbra tua
viuemus in gentibus. q̄si dice
ret. Spūs qui est oris nostri: q̄

os nostrum est christus dominus quia est os nostrum. et caro nostra facit nos dicere christo In vmbra tua id est in passione tua in q̃ christus fuit tenebrosus a despect9: vi uemus p̃ iugẽ memoriaz. Secũdo monstratus est in specie nub. Nubes em̃ a terra eleuatur: refrigerium prestat: a pluuiũ generat. Sic spũssanct9 quos replet a terra eleuat p̃ cõtemptuz terrenoz Ezech. viij. Eleuauit me spũs inter cheruz a terrã. Item ezech. i. Quocũq; ibat spũs illuc eũte spiritu et rote pariter eleuabantur sequẽtes eũ. Spiritus enim vite erat in rotis. Item Grego. Gustato spũ despipit omis carn. Secundo refrigeriuz prestat contra incentiua vitioz. Vnde et beate virgini dictum est. Spiritus sanctus supueniet in te: a virt9 altissimi obumbrabit tibi: id est te ab omni estu vitiorũ refrigerabit Vnde et spiritussanctus vocat aq̃ que habet vim refrigeratiuaz Jo. vij. Flumina de ventre eius fluent aque viue Hoc autem dixit de spiritusancto quẽ erant accepturi credentes in eu. Tercio generat pluuiam lacrimarum. p̃s. Flabit spiritus ei9 et fluent aque. s. lacrimarum. Tercio monstratus est i specie flatus. Flatus lenis est et calidus. Lenis est ad mulcendum et ad respirandum necessarius est. Sic spiritussanctus lenis est id est velox est ad se diffundendu. Omnib9 ei mobilib9 mobilior ẽ. Glosa sup illud. fact9 ẽ repẽte de celo sonus ẽ. Nescit tarda rerum molimina spiritussancti gratia. Secundo calidus est ad inflãmandũ Luc. xij. Ignem veni mittere in terram a quid volo nisi vt ardeat. Vnde a austro vento calido comparatur Can. iiij. Surge aquilo a veni auster a perfla ẽ. Tercio lenis est ad demulcendum. Vnde ad eius lenitatem insinuandaz vocatur nomine vnctionis. i. Jo. ij. Vnctio ei9 docet vos de omnibus. Vocat nomine roris. Vnde cantat ecclesia. Et sui roris imtima ẽ. Nomĩe aure tenuis. ij. Re. xix. Et post ignẽ sibilus aure tenuis: et ibi dñs. Quarto necessarius est ad respirandu Adeo quippe necessari9 est q̃ si ad horã subtraheret se homo cõtinuo moreret. Sic a de spũsancto intelligendum est. p̃s. Auferes spirituz eoruz a deficiẽt a in pul. ẽ. Emitte spirituz tuũ a creabunt ẽ. Jo. vi. Spũs est q̃ viuificat Quarto monstratus est in specie ignis. Quinto in specie lingue. Quare aũt in hac die duplici specie apparuit dicetur infra. ¶ Circa terciũ. s. quo tempe missus est notandũ q̃ missus est quinquagesimo die a pasca. Ideo autem in die quinquagesimo missus est vt detur intelligi: quoniam a spiritusancto est legis perfectio: eterna remuneratio: a peccatoruz remissio Legis perfectio: quoniam secũm glosam a die agni immolati quinq̃gesimo die data est lex in igne. In nouo etiam testamento quinq̃gesimo die a pasca xp̃i descẽdit spũs in igne lex in mõte syna. spũssanctus in monte syon. lex in

sublimis montis loco: spiritus sanctus datur in cenaculo · vnde p hoc insinuat qz ipse spūssanctus ē pfectio totius legis · qz plenitudo legis est dilectio. Secundo eterna remuneratio est in spūsancto · Vñ glo. Sicut q̄dragesimus dies quib⁹ post resurrectōem cū discipulis conversatus est p̄sentē ecclesiā designat ita quinq̄gesimus dies quo spūssanctus datur denariū eterne remunerationis exp̄mit Tercio peccatorū remissio. Vñ glo. ibidē · Ideo in quinq̄gesimo · qz indulgētia fiebat in iubileo: et p spm̄ peccata remittūtur. Et sequit in glo. In spūali iubileo rei mortis soluunt: debita dimittūtur: exules in patriaz revocant: hereditas amissa reddit: servi a hominēs peccato renundati a iugo servitutis liberantur. Ducuscq̄ glosa rei mortis soluūtur a liberantur. Vñ ad Ro. viij. Lex spiritus vite in xp̄o liberauit me a lege peccati a mortis debita peccatorū dimittūt qz caritas opit multitudinē peccatorū. Exules in patriā revocantur p̄s. Spiritus tuus bonus deducet me in terrā rectam. Hereditas amissa redditur. ad Ro. viij · Ipse spiritus testimoniū reddet spiritui nostro: qm̄ sumus filij dei. Si autem filij a hereditate. Servi a peccato liberāt. ij. ad Cloz. iij. Vbi spiritus dn̄i ibi libtas. ¶ Circa quartuz: q̄tiēs scz apl's missus est scendum q̄ sm glosā tribus vicib⁹ eis datus est s. añ passionē: post resurrectionez: a post ascensionez. Primo ad faciē dū miracula. Secūdo ad relaxādum peccata. Tercio ad confirmāduz doctrina. Primo q̄n ad p̄dicāduz eos missus fit: a sup oia demonia: avt lāguores curarent eis ptātem dedit hec em̄ miracla p spm̄ssanctū fiūt sm q̄ dicit Matth. xij. Si aut in spū dei ejcio demonia ꝛc. Non tñ oseqns est vt q̄cūq hz spm̄sanctū faciat miracula · qm̄ sicut ait Gregō. Miracula hoiem sanctū non faciūt: sz oñdunt. Nec q̄cūq facit miracula hz spm̄sanctū · qm̄ a mali asserūt se fecisse miracula: dicētes · dñe dñe nōne in noīe tuo p̄phetauim⁹ ꝛc. Deus em̄ facit miracula p̄priam auctoritatē · āgeli p materie habilitationez · demones p virtutes naturales rebus insitas · magi per occultos otractus cū demonibus · xp̄iani p publicā iusticiam · mali xp̄iani per signa publice iustitie. Secūdo dedit eis spm̄sanctū qñ in eos insufflauit: dicēs Accipite spiritū sanctū quoz remiseritis peccata ꝛc. Non tñ p̄t quis peccata remittere q̄ntuz ad maculā que est in anima: aut quātū ad reatuz id est obligationem ad penam eternā: aut quantū ad dei offensam que solū modo ex infusione gratie et virtute cōtritionis remittūtur · dicit tñ sacerdos absoluere · tuz qz a culpa absolutuz esse insinuat · tum qz penam purgatoriaz in tempalem cōmutat · tum qz de ipsa tēpali ptem relaxat · Tercio dedit eis hodiernā die qñ eoz corda sic solidata sunt vt nulla tormēta timerēt · p̄s. Spiritus oris eius omnis virtus eoz. Aug⁹. Talis ē gratia spūssancti

q̄ si tristicia; imuenit: dissoluit. si
desideriū p̄ncios; osumit. si trepi
dationes; abicit. Leo papa. Spera
bat ab apostolis spūssanct⁹. non
vt tūc p̄mū sāctor habitator esse
incipet: ß vt sactata sibi pectora a
fecūdus accēderet a copiosi⁹ mun
daret: cumulans sua dona non im
minuans. nec ideo non⁹ ope: q̄ diti
or largitate. Circa quintū. s. q̄li
ter missus est notandū; q̄ missus
est cū sono a linguis igneis: a ipe
lingue apparuerūt sedēdo. Sonus
autē fuit repentinus celestis vehe
mens a replens. Repentin⁹. quia
spūssanct⁹ tarda molimina nescit
Celestis. q̄ celestes efficit. Vehe
mens. q̄ timorē filialē inducit: vel
q̄ eternū ve abimit. Vñ vehemēs
q̄si ve abimens. Vel q̄ mentē ab
omni carnali amore vehit. Vñ ve
hemens q̄si vehēs mentē. Fuit eti
am replens. q̄ spiritussanct⁹ oēs
apl̄os repleuit. Vñ. repleti sūt om
nes spūsancto ⁊c. Triplex aūt est
signū plenitudinis q̄ fuit in apo
stolis. Primum est non resonare
vt patet in dolio: q̄ cū plenū ē nō
resonat. Job. vij. Nunq̄d mugiet
bos cū ante p̄sepe plenus fuerit. e
Quasi dicēt. Cum p̄sepe cordis ple
nitudinem h; gratie: locū non h;
mugitus impacientie. Hoc signum
habuerūt apostoli. q̄ in tribulati
onibus p impacientia; nō resona
bāt. imo ibāt gaudētes a cōspectu
cōsilij ⁊c. Secundum signū est nō
plus recipe siue societatē habere.
Quādo enī vas aliq̄ liquore plenū
est aliud recipe non p̄t. sic homo
satu e nō appetit amplius. Sic san
cti q̄ hūt plenitudinē gratie: non
possunt recipe aliū liquorem tri
rene delectationis Isa. i. Plen⁹ sum
a ideo holocausta ⁊c. Similit quia
gustauerūt celestē suauitatē: ideo
nō sitiunt frenā voluptatē Aug⁹.
Qui biberit de fluuio padisi cuius
gutta vna maior ē occeano. restat
vt in eo situs hui⁹ mundi extincta
sit. Hoc signū habuerūt apostoli
q̄ mil p̄riū voluerūt hīe: ß in cōmu
ni oia diuidē. Tertiū signū plenī
tudinis est supfluē: vt pat; in flu
uio iundāte Ecci. xxiiij. Qui implet
q̄si phison sapiā; Ad ītām. Illi⁹
fluuij p̄riū est fluē a circūadiacen
tia irrigare. Sic apostoli cepēt ef
fluere. q̄ cepērūt loqui varijs lin
guis. Vbi dicit glosa. Ecce signu;
plenitudinis. plenum vas erūpit
Ignis in sinu non p̄t occultari. Ce
pērūt iterq̄ circūadiacētia irrigare.
Vñ statim petrus p̄dicare cepit.
a tria milia hoīm cōuertit. Secūdo
missus est in linguis igneis. circa
q̄s tria videnda sunt. Primo quare
cōiunctim in linguis igneis. Secū
do q̄re in igne potius q̄ in alio ele
mento Tercio q̄re in lingua pti⁹
q̄ in alio membro. De primo scien
dum q̄ triplici rōne apparuit in lin
guis igneis. Primo vt ignea ver
ba p̄ferrent. Secūdo vt legē igne
am p̄dicarent. s. legem amoris. de
his duob⁹ Heron. Venit spūssanc⁹
in linguis igneis: vt linguis oīm
gētiu; verba ignea loquerentur.
Tertio vt spūsanctū qui ignis ē
p eos loqui cognoscerēt. a hoc ne

q. iij.

diffiderent: a ne alioꝝ conversionē sibi attribuerēt: avt omēs eoꝝ verba tangꝫ dei audirent. ¶ De secūdo sciendū est q̄ missus est in specie ignis multiplici rōe. Prima sumitur penes eiꝰ septēplicē grām. Spiritus em̄ ad modū ignis alta humiliat p donum timoris: emollit dura p modum pietatis: illumīat obscura p sciam: restringit fluida p consiliū: consolidat mollia p fortitudinez: clarificat metalla tollēdo rubiginem p donū intellectꝰ: sursum rēdit p donum sapie Secūda ratio sumit penes eiꝰ dignitatē a excellētiam. Ignis em̄ excellit oīa elemēta specie: ordine: a virtute. Specie ratione pulchritudinis in luce. Ordine rōne sublimitatis in situatiōe. Virtute rōne vigorositatis in actione. Sic a spūssanctꝰ in his oīa excedit. Propter p̄mū dī spūssanctꝰ icomp̄hensibilis: cū capiat omēs spiritus intellectuales. Propter tercīū dicit inuincibiliter habēs omnē virtutem Sapi. vij. Tercia ratio sumitur penes eiꝰ multiplicē efficaciā. Hanc rōnē assignat Rabanꝰ: sic dicēs. Ignis q̄tuor habz naturas. vrit: purgat: calefacit: a illumīat. Sic spūssanctꝰ exurit peccata: purgat corda: teporem excutit: a ignorātiā illustrat. Hec Rabanꝰ. Exurit peccata Vñ Zach. xiij. Per ignē exurit eos sic vrit argētū. Hoc etiam igne vri petebat p̄pheta: dicēs Vre renes meos rē. Purgat corda Isa. iiij. Si sāguinez hierl'm lauerit de medio eiꝰ in spiritu iudicij a spiritu ardoris. Teporez excutit. Vñ dī de illis q̄s replet ad Ro. xij. Spiritu feruētes rē. Grego. In igne apparuit spūs. q̄ ab oi corde quod replet teporem frigoris excutit: a hoc in desiderio sue eternitatis accendit. Ignorātias illustrat Sapi. ix Sensum ātuum q̄s sciat nisi tu dederis sapiaz a miseris de altissimis spūsanctū. Et pri. ad Cho. ij. Nobis ātem revelavit deꝰ p spm̄ suum: Quarta ratio quare. s. missus est i specie ignis sumit penes eius amoris naturā. Amor ei hz figurificari p ignē triplici rōe. Primo q̄ ignis semp est i motu. Sic amor spūssancti q̄s replet facit sp esse i motu bone operationis Vñ Grego. Amor dei nūq̄ est ociosus. Opaꝫ em̄ magꝝ si est. si autē operari negligit amor nō est Secūdo q̄ ignis mē cetera elementa est maxime formale: a mobile hz de materia a multum de forma Sic amor spūssancti quos replet facit hīe mobilitatē de amore terrenoꝝ a plurimū de amore spūalium: vt ipsi iam nō carnalia carnaliter: sed spūtius spiritualiter diligāt. Distinguit em̄ Bern. q̄ttuor modos diligēdi s. diligē carnē carnaliter. spm̄ carnaliter. carnem spiritualiter. et spm̄ spūaliter. Tercio q̄ ignis hz alta mirare: sursuz tendē: fluida aduna re a cōgregare. Per hec tria intelligitur triplex vis amoris. Amor ei sic habet ex vbis dionisij i li. de divi. nominibus habet triplicē vim. s. inclinatiuā: eleuatiuā: et coordinatiuā. Inclinatiuā q̄ inclinat superiora inferioribus. Eleuatiuam quia

eleuat mfetiora supiorib⁹. Coor
dinatiuā. qz coordinat equalia me
qlib⁹. Nec dimisit⁹. Nanc em; tri
plicē vim amoris spūssanct⁹ effi
cit in his quos replet: qm inclinat
eos p humilitatē a sui otēptu;. Ele
uat in desideriū supnoza coordinat
inuicē p vnitatē moy. ¶ De tercio
sciendū qz apparuit potiꝰ in lingua
qz in alio mēbro triplici cōne. Lin
gua em est mēbrū igne gehēne in
flāmatū difficile ad regendū: a uti
le bū rectu;. Quia & lingua igne in
fernali inflammata erat. ideo igne
spūssancti indigebat Jac. iiij. Lin
gua vestra ignis est ꝛc. Quia diffi
cile regit. ideo grā spūssancti p cete
ris indiget Jac. iij. Omis natura
bestiaꝝ ꝛc. Quia vtilis valde est si
bene regit. ideo necesse fuit vt spi
ritꝰsem rectorē hꝫet. In lingua eti
am apparuit: ad significādū qz pre
dicantib⁹ valde necessariꝰ fuit. Pre
dicātibus em necessariꝰ est: qz fa
cit eos loqui feruēter absqz trepidi
tate. a ideo missus est ī specie ignis
Beꝛn. Venit spiritussc⁹ sup disci
pulos in linguis igneis vt verba
ignea loqrēt: a legē ignea lingue
ignee pdicarent ofidēter absꝫ pusil
lanimitate Act. iiij. Repleti sūt om
nes spūsancto: a cepert loq cuz fi
ducia verbuz dei ꝛc. Multipliciter
ꝓter capacitatis auditoz diuersi
tatē. a ideo dī Act. ij. qz cepert loq
variis linguis Vtiliter ad edifica
tionē a vtilitatē Isa. lxij. Spūs dn̄
sup me eo qz vnxit me ꝛc. Tercio
ipse lingue apparuert sedēdo ad
significandū qz pfidētibus a indi
cibus necessariꝰ est. qz offert aucto
ritatē ad peccatū remittendu; Jo.
xx. Accipite spūmsanctu; qz remi
seritis peccata ꝛc. Cōfert sapiam ad
iudicandum Isa. xliij. Dona spūm
meū sup eū: iudiciūqz gētibus pfe
ret Manuetudinē ad supportādu;
Nūi. x. Dabo eis de spiritu q̄ in te ē
vt supportetur onus populi tecū.
Spiritus moysi erat spiritus man
suetudinis Nūi. xij. Erat Moyses
manuetissimus ꝛc. Ornatū sācti ta
tis ad informādu; Job. xxvi. Spi
ritus dn̄ ornauit celos. ¶ Circa
sextū aut̄ in quos.s.missus est no
tandū qz missus est in discipulos
qui fuerūt receptacula mūda. Sm
qd de eis cantat. Fuerūt em; rece
ptacula munda a habilia ad suscē
ptionem spūssancti ꝓpter septe; q̄
fuerunt in eis. Ipsi enim p̄mo fue
runt animo quieti: qd notatur in
hoc qz dicitur. dum cōplerentur di
es pentecostes. ꝛ requietiōis. Illd
em; festum erat ad requiem deputatum Isa. lxvi. Sup quem requi
escet spiritus meus: nisi super hu
milem a quietū. Secundo fuerunt
dilectione vniti: qd notatur in hoc
qd dicitur. erāt omnes pariter ꝛc.
Erat em̄ eis cor vnuz a aīa vna.
Sicut em; spūs hominis non viui
ficat membra corporis nisi vnita
sic nec spūssanctus membra spiri
tualia. Et sicut ignis lignorum di
uisione extinguitur: sic spiritussan
ctus per discordias in hominibus
Et ideo cantatur de apostolis Inue
nit eos concordes caritate: et illustra
uit eos mundas diuinitas deitatis

Tercio fuerunt in loco secreto: qđ notatur in hoc qđ dicitur. in eodez loco. s. in cenaculo Ozee. ij. Ducam eam in solitudinē ꝛ loquar ad cor eius. Quarto fuerunt in oratione assi duí. Vnde ꝓmittitur. Irant pseue rantes vnanimiter in oratiõe Vñ cantamus de eis. Quantib9 apostolis deū venisse nunciauit. Qz enim oratio necessaria sit ad susceptõez spiritussancti ondit Sap. vij. In uocauí et venit in me spūs sapie. Itē Jo. xiiij. Rogabo patrem ꝛ alium paradituz dabit vobis. Quinto fuerūt humilitate ꝓditi: qđ notatur in hoc qđ dicitur. sedentes. ps. Qui emittis fontes in cõuallibus ꝛ grām spūssancti donat in humilibus Isa. lxvi. Sup quem requiescet spūs meus ꝛc. Sexto fuerunt pace coniuncti: qđ notat in hoc qđ erāt in hierlm q̄ interꝓtatur visio pacis. Qz autem ad recipiendum spm̄sanctū pax necessaria sit ostē dit dns Jo. xx. vbi ꝓmo pacez: ob tulit dicēs. Pax vob. Deinde stati insufflauit: ꝛ dixit. Accipite spm̄sā ctū ꝛc. Septimo fuerūt oꝑatõe erecti: qđ notatur in hoc qđ spm̄sā ctū receperūt in supiori cenaculo. Vnde dicit glosa ibidem. Qui spm̄ sanctū desiderat: carnis domicilium mens cõtemplatione transcēdens calcat. ¶ Circa septimuz ꝓter qđ s. missus est notandum qđ ꝓter se ptem causas que notantur in hac auctoritate: paraditus autē spūs ꝛc. Primo ad cõsolandum mestos qđ notatur cum dicitur. paradit9 qđ idem est qđ consolator ꝛ Isa. lxi Spiritus dñi sup me ꝛc. Sequitur Vt ponerem osolationē lugētib9 syon. Grego. Cõsolator dicit spūs qui de peccati perpetratiõe merenti bus dum spez venie preparat ab afflictione tristicie mentem leuat. Secūdo missus est ad viuificandū mortuos: quod notat cum dī. spiri tus qz spūs est q̄ viuificat Ezech. xxxvij. Ossa arida audite verbum dñi ꝛc. ecce ego immittā in vos spi ritū ꝛ viuetis. Tercio missus ē ad sanctificādum imundos: qđ notat cū dicitur. sanctus. Sicut enim di citur spūs qz viuificat: ita dī sanctus qz sāctificat ꝛ mundat. Vñ sāctus idē est qđ mundus. ps. Flūminis impetus vmundās ꝛ abundans gratia spūssancti. letificat ciuitatē dei ꝛ ecclesiā dei. Et ꝓ istud flumen sanctificauit tabnaculū suū altissi mus. Quarto missus est ad confir mādum amorem inter discordes ꝛ odiosos. quod notat in hoc qđ dī. pī. Pater enim dicitur eo qđ natura liter diligit nos Jo. xiij. Ipse enim pater amat vos. Si paē ꝛ nos filij eius ꝛ fratres admuicē. Et inē frēs ꝓfecta amicitia ꝓseuerat. Quinto missus est ad saluandū iustos: qđ notatur ideo qđ dī. in noie meo qđ est Jesus ꝛ salus interpretat. In no mine igit Jesu ꝛ salutis paē misit spm̄ vt ondat qđ ad saluādas gen tes venit. Sexto missus est ad docē dum ignaros: qđ notatur in eo qđ dicit. ulcus docebit oia ꝛc. ¶ Cir ca octauū notanduz qđ datus fuer missus est primo in ꝓmitiua eccle sia ꝓ oõne Vñ cantib9 apl'is ꝛc.

st Luc. iij. Orante Jesu descēdit spi
ritussc̄us. Secūdo p vbū dei deuotā
q attentā auditōem Act. x. Adhuc
loquēte petro cecidit spūssc̄us ꝛc̄.
Tercio p assiduā opatōem: qđ no
tatur ī manuū impositōe Act. vij.
Tūc imponebant manꝰ sup illos
ꝛc̄. Vel impositio manuum signifi
cat absolutionē q̄ fit ī confessiōe.

De nomine.

Gordianꝰ di
cit a geos qđ ē doma
siue domꝰ q dyan qđ ē clausū q̄si da
ra domꝰ m q̄ deꝰ habitat: sic dic Au
gust. m li. de tri. Bona domꝰ ē pari
bus mēbris dispositā: ampla q lu
cida. Sic iste scūs fuit piter dispo si
tus p ordie vnitatē: amplꝰ p ca
ritatē: lucidꝰ p veritatē. Epimachꝰ
dicit ab epi qđ est supra q machos
pugna q̄si p supmis pugnās.

De Gordiano.

Gordianꝰ vi
carius iuliani impatoris
cū quēdam xp̄ianū noīe ianuariū
ad sacrificandū opellēt: ad p̄dica
tionē tñ ipsi⁹ ianuarij ad fidē cum
vxore sua noīe marina q. liij. viris
ordus est. Qđ audiēs iulianꝰ iuſ
sit ianuariū in exiliū mitti. Gordi
anus vero si sacrificare nollet capi
te tūcari. Decollatus est g̈ gordia
nus: q corpꝰ eius p septē dies ab ca
nes piectū ē. Sz cū ouino remāsisset
intactū: tandē a familia sua rapiē:
q cū btō epimacho quez dudū p̄di
cꝰ iulianꝰ occidi fecerat. sepeliē nō
longe ab vrbe miliario forte vno.
circa ānū dn̄i. cccl⁹.

De nomine.

Nereus inter
pretat lucis cōsilium
Vel nereꝰ a nereth qđ ē lucerna q
vs festinās Vel nereꝰ q̄si ne ē neq
q̄ reꝰ sfuit g̈ osiliū lucis ī vgimita
tis p̄dicatiōe: lucerna ī honesta cō
uersatiōe: festinās ī zeli feruore:
neq̄q̄ ceus in oscie puritate. Achi
leus ab achi qđ est frac meus q le
sa qđ ē salꝰ q̄si fratꝛ salꝰ. Horum
passiones Eunuchꝰ Victorinꝰ q Ma
ro secui xp̄i diligēter scripserūt.

De sādis Nereo q Achileo.

Nereꝰ et achi
leus eunuchi cubicu
larij domicelle neptis domiciani ī
peratoris fuerūt: q⁹ btūs petrus
apostolus baptisauit. Cum ergo
predicta domicella aureliano filio
consulis nupta esset: q gemmis q
purpureis vestibus tegeretur: ne
reus q achileus ei fidez predicaue
runt: et virgimitatem corā ea mul
tipliciter cōmendauerunt: osten
dentes virgimitatem deo esse pro
ximam: angelis germanaz: homi
nibus imnataz vxorem vivo subici
pugmis q calcibus cedi: deformes
partus sepius pereati. Rursus q̄
vir mūis dulcia mōita sustinē po
tat oportē grādia ouitia pati ma
riti. Illa aūt inter cetera dixit Scio
patrem meum fuisse zelotipium q
matrem meam ab eo plurima cō
uitia passaz esse. Nūquid vir me

talis fuerit⁹ ē. ¶ Cui illi. Quādiu fuit sponsi videntur esse tenigm: ꝙ marito effecti crudeliter dñanē: aliq̄ ancillas p̄ferūt dñab⁹. Omnis aūt sāctitas amissa p pnām reuocari p̄t: sola ỽginitas ad statū suū reuocari non p̄t. Neat⁹ em̄ p pnām expelli p̄t: ỽginitas reuocari non p̄t vt ad statū pristine sanctitatis attingat. Tunc ¶ Flauia domicella credidit a ỽginitatē vouit: et a sācto Clemēte velata est. Rō spōsus ei⁹ audiēs licēcia a domitiano impetrata ỽginem cū sāctis Nereo a Achileo in pōciana insulā relegauit: putans se p hoc posse ỽginis ꝓpositū imutare. Post aliqđ tēp⁹ cum ipe ad insulā prexit: a multis muneribꝰ scōs vt ỽginē suaderēt: inducēret. ipsi hoc pemit⁹ respuentes: ipaz magis in dño ꝛfortabāt Quapropter cū ad sacrificia cōpellerent a dicerēt se a btō petro apostolo baptisatos: nulla rōe posse vel imolare: capite cēsi fūt. Circa ānū dñi. lxxx. Quoꝝ corpa iuxta sepulchꝝ sācte petronille posita fūt Alios etiā sanctos. ¶ victorinū: eutichem: a maronē quib⁹ domicella ad hērebat tanq̄ suos tota die i suis p̄dijs laborare faciebat. a vespere cantabꝝ eis ad manducanduz dabat. Tandē tādiu eutichem cēdi iussit q̄usq̄ spm̄ exalaret. Victorinū vero in aquis fetētib⁹ suffocari fecit. Maronē vero saxo ingēti oppressit. Cū autē imanissimā petrā quā vix septuagita robusti viri mouere poterāt sup sāctū victorinuz iactassent: ipe p̄dictū lapidē in humeros accepit: a q̄ leues pedes ad duo miliaria portauit. Et cū plurimi crēdidissent cōsulares ipm occidi fecit. Post hoc aurelianus domicellā de exilio reduxit: et duas virgines eufrosinā a theodorā collectaneas ei⁹ vt eis suaderēt misit. Quas cū domicella ad fidē conuertit. Tūc aurelianus cuz spōsis p̄dictarū puellarū: a trib⁹ iocularibꝰ ad domicellā venit vt ei⁹ nuptias celebraret: a ipam saltez domicellā violēter oppimēt. ¶ Sed cuz domicella p̄dictos duos iuuenes ad fidē conuertisset aurelian⁹ domicellā in thalamuz introduxit: et ibidē mimos canē fecit: a ceteros se cū saltare iussit: volēs eaz postmodū violare. Sed cū deficerent mimi in canēdo a ceteri in saltādo: ipe tñ p duos dies nō cessauit q̄usq̄ saltando deficiēs expirauit. Luxurius vero frater ei⁹ impetrata licēcia omnes illos q̄ crediderāt interfecit: et cubiculo vbi p̄dicte vginēs morabant ignē suppositū. Que orantes spm̄ emiserūt. Quaꝝ corpa sanct⁹ cesarius mane illesa reperiēs: sepeliuit.

¶ de nomine.

Dancrac⁹ dicitur a pan quod est totum et gratus quod est cit⁹ quasi totus cito gratus. hoc in sua pūcricia. Vel sicut dicit in glosario pācras dī rapia pācranari⁹ flagellis sbiect⁹. pācr⁹ lapis varie colorat⁹ Ipe ei rapuit p̄dā dēmonū captiuoꝝ. fuit sbiect⁹ flagellꝰ tormē

wz colorat⁹ varietate vir tutū.

De sancto Pancratio.

Pancraci⁹ no bilissimis parētib⁹ oz tus. dum apud frigiā a pre a ma tre orbat⁹ essz sub cura diomisij pa tui sui relict⁹ est. Ambo g romaz vbi largū habeb āt primomiuz re dierūt. In quoz vico Cornelio⁹ pa cū fidelib⁹ latitabat. A q̄ quidē cornelio cū p̄dict⁹ diomisi⁹ a pācra tius fidē xp̄i receperunt: tandē dio misi⁹ in pace moriē a pancraci⁹ ca pitur a cesari p̄tat̄ erat āt pācta cius q̄si ānoz. xiiii. Cui dixit cesar Infātule fuadeo tibi ne mala mor te moriaris: q̄ cū puer sis facile de cipis. a q̄ nobil⁹ oprobatis a caris sim⁹ me⁹ fili⁹ extitisti. rogo te vt te cedas ab hac vesania: vt velut fi liuz meū te habeā. Cui pācracius. Etsi puer sū corpe: cor tū gero sem le. et vtute dn̄i mei Jesu xp̄i terroz vester tantū apud nos est q̄ tū hec pictura quā cernim⁹. dn̄j āt tui q̄s me hortaris colē deceptores a ger manoz stupratores fuerūt q̄ etiā nece parētib⁹ pepercerūt. q̄ si hodie fuos tuos cognosces: ptin⁹ occidi iuberes. tales deos minoz quō cole te non erubescis. Augustꝰ g repu tans se a puero victum: iussit euz in via aurelia decollari: circa ānos dn̄i. cclxxv. Cuiꝰ corpꝰ Octauilla senatrix diligēter sepelluit. Ad eiꝰ sepulchz vt ait Grego. turonēs. si q̄s falsū iurare voluerit añ q̄ ad cācellū chori puemat: aut statz a demone captꝰ insanit: aut cedēs in pauimentū p̄tin⁹ vitaz p̄dit. Ais nō modica int̄ duos erat. a iudex reū minime ignorabat. zelo igit̄ iu stitie iudex ductꝰ ambos ad altare scī petri duxit. a ibidē reū innocētiā suā quā p̄tendebat iuramēto expi are coegit: rogās apl̄m vt aliq̄ in dicio oñderet veritatē Cū āt ille in trasset a mi mali passus fuisset iu dex eiꝰ malicie oscius zelo accensus iustitie exclamauit. Senior iste pe trus aut nimis misericoꝛs est: aut iuniori defert. eamꝰ ad pancraciū iuuenē a ab eo veritatē req̄ramꝰ. Cū g venissent a sup eiꝰ tumulum reus falsū iurare p̄sumpsisset: ma nū inde retrahē nō potuit: a ibidē postmodū expirauit. Vñ vsq̄ hodie a plerisq̄ obseruat̄: vt sup reliq̄ as sācti pancracij p arduis cauſ iuramentū fiat.

Dicto de festiuitatibus q̄ occur runt ab aduētu dn̄i vsq̄ ad pentecosten: dicendū est de festiuitatibus q̄ occurrūt a pēntecoste vsq̄ ad ad uentū dominī.

Dicto de festiuitatibus q̄ occurrūt infra tp̄s reconciliatiōis: q̄s tēpꝰ repsentat ec desia a pascha vsq̄ ad octauā pēte costes. Sequūtur videre de festiui tatibus que euenīūt infra tēpus peregrinationis: quod tempus re presentat ecclesia ab octauis pēte costes vsq̄ ad aduentum dominī. Principiū āt huiꝰ tpis ñ sp hic ici pit: sed iuxe paschalē tminū varia

¶ De nomine vrbani.

VRbanus ab vrbanitate dict⁹ Vel vrban⁹ ab vr qđ ē lumē vel ignis a bana ñsio. Fuit em̄ lumē p ou satiōez honestā. Ignis p caritatē succensā. Rūsio p doctrinā. Vel fuit lumē siue lux. qe lux est i aspectu amabil'. in essentia imaterialis. i situ celestis. in actu putil'. Sic iste scūs amabilis fuit in ouersatiōe: imaterialis i mūdi despectiōe: celestis in otēplatiōe: putilis in predicatione.

¶ De sancto vrbano.

VRbanus ca lixto pape successit. Cui⁹ tpe cū fuisset magn̄ psecutio xp̄ianoz. Tandē alexāder cui⁹ mater noie haema xp̄iana erat: quā Origenes ouerterat imperiū sumpsit. Ipsa g̃ filiū precib⁹ matnis induxit vt a psecutiōe xp̄ianorū cessaret. Verūtn̄ Almachi⁹ vrbis p̄fectus q̄ btāz cēciliā decollauerat in christianos crudeliter seuiebat. Sanctū g̃ vrbanū diligēter inquirifecit: a in quodā antro cū trib⁹ p̄sbiteris a tribus diaconibus repertū: in carcere mitti iussit. Post hoc coraz seipo adduci fecit. Et q̄ ñq; milia hoim cuz sacrilega cecilia a illustrib⁹ viris tiburcio a valeriano seduxeat eidē obiecit a thesauros cecilie requisiuit. Cui vrbanus. Vt video plus te ad seuiēdū isēos iducit cupiditas q̄ cult⁹ deo cū Thesaur⁹ cecilie p man⁹ paupe cū celos ascēdit. Cū g̃ sem̄ vrbanū cū socijs plumbatis cederēt a ipe nom̄ dm̄ elyō inuocaret sbridēs pfect⁹: ait. Sapiēs vult iste senex videri a io nūc ig̃ta loquit. Cuz āt ipi ñ possent itez in carcerē reduci: vbi tres tribunos ad se venientes cū custode carceris Anolino scūs vrban⁹ baptisauit. Audito g̃ q̄ anolin⁹ xp̄ian⁹ fcūs esz p̄fecto fistit. a sacrificare renuēs decollat Sāct⁹ vrban⁹ āt cū socijs ad simulachz ducit a thura imponē virgetur. Tūc orāte vrbāo simulachz cecidit: a xp̄i. sacerdotes q̄ ignem mistrabāt: occidit Tūc sādi g̃uis sime lamiant. a post hec ad sacrifiādū ducunt: q̄ in ipsū ydolū expuentes frōtes cruce mumierūt: a iuē dato pacis osculo capitalē sniaz acepūt sb alexādro: q̄ cepit circa ānos dm̄. ccxx. Sz statī carpasius a demōe arripit a deos suos blasphemās a xp̄ianos iuit⁹ magnificās a demōe suffocat. Qđ ei⁹ vxor in amenia vidēs: cū filia sua lucina et tota familia a scō fortunato p̄sbitero baptisma suscepit. a post hoc sācto⁹ corpa honorifice sepeliuit.

¶ De nomīe sancte petronille.

PEtronilla dicit a petēs a thron⁹ qđ ē sedes. a illaz q̄si petēs thronū illaz. s. vginū. ¶ De scā petronilla.

PEtronilla cuius vitā btūs marcell⁹ scripsit fuit filia scī petri apli: q̄ ei mimis speciosa esz. a ex voluntate

Petrus exorci
sta duz ab archemio im
carcere detineret a p dicti archemij
filia a demone vexaret: a ob hoc a
patre sepi9 plageret: dixit ei petr9
q9 si im xpm credet sta filia ei9 sa
mitatē recipet. Cui archemi9. Mi
ror q roe de9 tu9 filiā meā libare po
terit q te tāta p eo patientē libare
nō valet. Cui petr9 Potes qdē ē de
us me9 eripe me: s vult vt p pas
sionē trāsitoriā puenia mā9 ad gl'az
sempiternā. Cui archemi9. Si me su
per te cathenas duplicāte de9 tuus
libauerit a filiā meā libauerit: pti
nus iipm credā Qd cū factū fuisz
scūs petr9 cādidis vestib9 ibut9 a
tenēs signū crucis eidē apparuit a
ille se pedibus ei9 pstrauit: a filia
ei9 sanata est. Ipsecz cū tota domo
sua baptisma suscepit. permisitcz
alis incarceratis q exirēt liberi qui
cūcz vellēt fieri xpiani Multiscz ali
is credentib9 a btō marcellino pbi
ro baptisātur. Qd audiens pfect9
oēs incarceratos ad se adduci pce
pit. Ruens archemi9 cū uocās a ma
nus eoz deosculās: dixit Vt si qs
vellet venire ad martiriū: veniret
intrepid9 a si qs nollet: abiret il
lesus Cōpto aūt iudice q marcelli
nus a petr9 eos baptisasset ipsos
accersiuit et eos sepatī i carcē redu
sit. Marcellin9 quidē nudus sup vi
trū fractū pstermitur: a ei lumen a
aq negatur. Petrus vero im carcē
alio i artissimo cippo ostringitur.
Angelus āt dñi marcellinū iduēs
a soluens ipm cum petro im domo

patris febrib9 laboraret discumbēti
bus apud eā discipul9 dixit ad eū
petrus. Cū oēs a te sanent infirmi
tur petronillā iacere pmittis. Cui
petr9. Quia sic ei expedit. Verūtā
ne iputet impossibilitas sanitatis
ei9 meis fmōib9 excusari: ait ad il
la. Surge petronilla velociter a mi
nistra nob. Que statī sanata surre
xit a eis ministrauit. Cōpleto āt mi
sterio: dixit ei petr9. Petronilla
redi in lectū tuū. Que statī rediit: a
vt prius febrib9 laborare cepit At
vbi i dei amoē cepit esse perfecta: eā
perfecte sanauit Comes igit Flacc9
ad eā venit vt ipa z ppt ei9 pulchri
tudiez accipet in vxorē Cui illa tūdit
Si me i vxorē hīe desideras iube ad
me vgmes venire q me vsqz ad do
mū tuā deceat associare. Quas cū
ille pararet petronilla ieiuniis et
oīomib9 insistē cepit. a corp9 dñi
suscipiēs ac i lecto se reclinās post
tribuū ad dñm migrauit. Flacc9 aūt
debitū se videns ad feliculā sociā pe
tronille se rūtit. Et vt aut sibi nu
beret aut ydolis imolaret: pcepit.
Qd cuz illa vtrūcz renuēt pfectus
eā septē diebus sine cibo a potu i car
cere eam fecit: ac post modū i ecu
leo tortā occidit: ac ei9 corp9 i doa
cam piecit. Qd tū scūs Nicodemus
eleuās sepeliuit Vñ a flacco comi
te Nicodem9 accersit a sacrificare
venies plūbatis creditur: a i tybe
rim ei9 corp9 pijcitur. s a iustino
eius clerico leuatur a honorifice se
pelitur.

de scō Erasmo legēdā quē i fine.

¶ De sancto Petro exorcista.

archemñ vestiuit vt septez diebꝰ ꝑ̄m ꝯfortarent a postea se iudici ꝑ̄sentarēt: ꝑ̄cepit. Cū ergo ꝑfectꝰ eos i carcē nō mouemisset, accersitū archemnū a sacrificare nolentez in cripta cū vxore sua viuos obrui iussit. Ꝙ sācti marcellinꝰ a petrꝰ audietes illuc venerūt: a i illa cripta sanctꝰ marcellinꝰ xp̄ianis se ꝑtegētibꝰ missaz celebrauit. dixitq; sācti ad incredulos. Ecce archemiuz potuisse mꝰ libare a nos abscondere: ſ neutū voluimꝰ facē. Tunc irati gentiles archemnū gladio necauerūt. matrez vero cū filia lapidibꝰ obruerūt. Marcellinū aūt a petrū ad mfulā nigrā q̄ nunc cādida ꝑ eoz martiriuz vocaē decollauerūt xpe diocleciani: q̄ cepit anno dñi clxxxvij. Quoz aias vestibꝰ splē didis a gēnis idutas ab angelis in celuz deferri: spiculatoꝛ noie dorotheꝰ vidit. vnde et xp̄ianus effectus postmodū in pace req̄euit.

¶ De nominibus sanctoz Primi a Feliciani.

Primus qua si fūmꝰ a magnꝰ. Feliciaꝰ qſi felix anus a felix senex. Ille em̄ dicit fūmꝰ siue magnus dignitate ꝑ̄ martirij ꝑ̄fessionez. ptāte ꝑter miraculoz opationē. sanctitate ꝑter vite pfectōem. felicitate ꝑter gloriosā fruitionē. Iste aut̄ felix dī senex nō solum ꝑter tpis antiquitatē ſ etiā ꝑter reuerentie dignitatē: ꝑ̄ sapiē maturitatez: ꝑter moz grauitatē.

¶ De sanctis Primo a Feliciano.

Primus et Feliciaꝰ apꝰ diocletianū a Maximianū a tēploz pōtificibꝰ accusant̄q; misi eos sacrificare nolentes nulla a dñs bñficia obtinere valebūt. Jussu igit̄ impatoz i carcere reduduntē: ſ ab angelo soluti postmodū iterū impatoribꝰ ꝑsentant̄. Quib cū in fide firmi pfisterēt crudeliter lamiati sepant̄ abiuicē. dixitq; ꝑses feliciano vt siue senectuti ofuleret a dñs imolaret. Cui feliciaꝰ. Ecce iam. lxxx. annos habeo: a. xxx. anni sunt exq̄ veritatez agui a elegi do fuire q̄ me ꝑt de tuis mambꝰ libare. Tuc iussit eū ꝑses ligari: a duos i mambꝰ et pedibꝰ affigi: eiq; dixit. Tamdiu torqueri iussit: et triduo mihil ꝑemitꝰ mīstrari. Post hoc sanctū Primū adduci fecit eiq; dixit. Ecce frater tuus impatoz decretis consensit a ob hoc magnꝰ in palacio venerat̄. tu ergo simlit age. Cui ille. Licet diaboli filius sis: veritatis in ꝑte dixisti q frater meus impatoris celestis decreto cōsensit. Tuc iratꝰ ꝑses iussit facib⁹ latera eius incendi: et plumbum buliens in os eius infundi. cernēte feliciano vt sic terreri posset. Ipse aut̄ plumbum tanquam aquam frigidam suauiter bibit. Tunc ꝑses iratꝰ duos leones ad eos mitti ꝑcepit. Qui statim ad eorum pedes se proiecerunt: et tanquaz agni mansueti corā eis steterunt. Rursus vi sos

Sicut etiam patet Actuū. ix. Quia cū post ouersionē paulus hierosolimā venisset et discipul' se iungē vellet: a omēs eū tanq̄ hostē agnī fugerēt: barnabas ip̄m audacter appellē dit: a ad discipulos a apostolos duxit. Perseuerant' op̄ā dō fortia. q̄ suuz cor p̄ macerauit a ieiuniis afflixit. Vñ dicit Actuū. xiij. de barnaba a quibusdā aliis. Ministrantib⁹ āt illis dño a ieiunijs rē. Constāter sufferēdo aduersa sic apostoli p̄hibēt ei testimoniuz: dicentes. Cuz carissimis nostris barnaba a paulo hoibus q̄ tradiderūt aias suas p noīe dñi Jesu xp̄i. Secūdo fuit ordinat⁹ q̄ntū ad deum deferendo dei auctoritati: maiestati: a hoītati Auctoritati q̄ō ptz ex hoc q̄ officiū p̄dicationis ibi nō vsurpauit: ſ hoc ex auctoritate dei accipere voluit sic habet Act. xiij. dixit spūssc⁹ is. Segregate mihi barnabā a saulū in op⁹ ad q̄ assumpsi eos: Secūdo deferēdo dei maiestati Cum enim sic habet Act. xiij. maiestatē diuinā sibi quidā vellent attribuē: a ei tanq̄ deo hostias immolare: vocātes eū iouē tanq̄ priorez a paulū mercuriū tanq̄ prudentē a loq̄ntē ptinuo: barnabas a paulus discissis tunicis clamauerūt. Viri quid facitis. ſ Et nos mortales sumus siles vobis. ab his vanis annūciantes vob: ouertimi ad deum vīuū. Tercio deferēdo dei hoītati. Nam sicut habet Act. xv. Cuz hoītatē gratie dei q̄ gratis a non ex lege sum⁹ saluati q̄dā ꝯsi de iudeis artare a diminuē vellēt: asserētes hoc sine circūcisione nequaq̄ sufficere. Paulus a barnabas contra eos viriliter restitcrūt: et solum hoc mitatem gratie dei sine lege sufficere ostendērūt. Insuper a questionez ad apostolos detulerunt a contra illoz errorem apostoloruz epistolas impetrauerūt. Tercio fuit optime ordinatus q̄ntum ad primū quia gregem suuz pauit verbo: exemplo: a beneficio. Verbo: q̄ vbū dei sollicite euangelizauit. Vnde dicitur ibidem. xv. Paulus a barnabas demorabantur antiochie docentes et euangelizantes cū alijs pluribus verbum dei. Hoc etiā patet p illaz maximā multitudinē quā antiochie conuertit: adeo vt ibi p̄mo vocarentur discipuli xp̄i ani. Secundo suum gregem pauit exemplo. q̄ vita sua fuit omnib⁹ speculuz sanctitatis a exemplar religionis Fuit enim in oī suo opere vtilis a strennuus: oī moz honestate cōspicuus: omī gratia spiritussancti plenus: et omni virtute a fide p̄clarus de his quattuor habetur Act. xv. Misertūt barnabam antiochiam. Et sequitur. Hortabatur omnes in p̄posito cordis p̄manere in domino: quia erat vir bonus plen⁹ spūsancto a fide. Tercio fuit gregez pauit beneficio. et hoc dupliciter. Est enim duplex beneficium suus elemosina. ſ. temporalis que cōsistit in necessariorū subministratione. a spūalis q̄ cōsistit in offense dimissiōe Primaz habuit beatus barnabas quando elemosinaz fratribus qui erant hierusa

disti ꝛueles ſñā mihi ſimilit hac
nocte dñs apparuit dicēs Cōſtās
esto barnaba qꝫ etēna p̄mia p ci
pies·eo qꝫ gentē tuam reliquísti a
ammā tuaz p meo noie trabidisti
Cū ergo paulus a barnabas dū ī
anthiochia p̄dicassent·āgelus do
mini paulo apparuit dicens ffesti
na venire ihꝛusalem·qꝫ quidā fra
tres aduentū tuuz prestolanē ibi
dem Cū ergo barnabas cypꝛ vel
let pgere et parentes suos inuisere
Paulus autez ihꝛusalem ꝓperare
vellet·sancto sic instigante spiritu
ab inuicē discesserūt Vez cuz pau
lus barnabe qđ sibi dixerat āgel⁹
de eo indicasset ſñdit barnabas
ffiat voluntas dñi ſnūc autē cypꝛ
vado et ibidem vitam finiens·Te
amplius non videbo·Et cum flens
se eius pdib⁹ humiliter volutaret
cōpatiens ei paulus dixit Noli fle
re qꝫ sic dñi est voluntas ſñā q ñi do
mini⁹ hac nocte apparuit dicēs Ne
phibeas barnabā ire cipꝛ qꝫ ml'
tos ibidē illuminabit a martiriuz
consūmabit Pergens igitē barna
bas cypꝛū cū Johāne·euangeliū
sancti mathei secum detulit et sup
infirmos ponens multos dei⁹ tu
te sanauit Cum autem de cipro ex
issent muenerunt Elimā magum
quē paulus lūmine oculorum ad
tempus priuauerat Qui eis resti
tit a paulō intrare prohibuit die
igitē quadā vidit barnabas homi
nes et mulieres nudas currentes
a sua festa agentes·vnde indigna
tus templo maledixit·subito pars
ei⁹ corruens multos oppressit Tā

lem detulit·Naz sicut dicit actu·xi·
Cū facta esset fames maxima sub
claudio ītm qꝫ pphetauerat agabo
discipuli p vot quisqꝫ habebat p
posuerunt in ministerium mittere
habitātib⁹ in iudea fratribus·qđ
et fecerūt mittentes ad seniores p
manus barnabe et pauli Secūdā
elemosinam siue beneficiū habuit
qñ iohanni qui ognominabatur
marcus offensam dimisit Cuz em̄
dictos discipulos barnabā a pau
lum reliquissz redeuntib⁹ a penitē
ti barnabas indulsitq itez in disci
pulum assumpsit Paulus vo ipz
itez assumere in discipulū renuit·
et ideo inter eos sepatio facta fuit
Vtrqꝫ em̄ ex pia causa q ex intēti
one hoc fec̄ ſñā qꝫ barnabas ipm
assumpsit hoc fec̄ ex dulcedine mi
sericordie Qz āt paulus ipm assu
mere noluit hoc fecit ex feruoris re
ctitudine ſñā sicut ibidez dicit glo.
Actu.xv Rm̄a in frontem facie se
cōstituens nimis trepide steterat
merito paulus ipm abiecit ne il
lius q̄i contagione vires alioz cor
ruperent Illa āt sepatio nō est fa
cta ex motione vicij. ſ ex īstinctu
spiritussancti·vt.ſ.ab inuicē sepa
rent a pluribus predicarent·sicut
et postmodū factum ē Nam cū eēt
barnabas in p comia ciuitate·p di
cto iohanni eius osobrino vir qui
dam splendidus in visu apparuit
dicēs·Johannes ostans esto qꝫ
amodo non iohānes·sed marcus
vocabens Quod cum ille
barnabe retulisset·respondit ei Ca
ue diligenter·ne cuiquaz quod vi

dem salaminā deuenit et ibi cōtrā eū p̄dctus magus sedition̄ non modicā excitauit Cōprehēdentes igit iudei barnabā multis affectū iniurijs trahebāt a iudici ciuitatis puniendū tradere festinabāt Cōpto aūt q̄ eusebius vir magn⁹ a potēs de gñe Neronis illuc aduenisset timuerūt iudei ne ip̄m de manib⁹ eoz eriperet a sic liberū abire p̄mitteret Ligātes igit funē in collo ei⁹ ex porta eū traxerūt a ibidē euz p̄tinus obruerūt demq̄ nec sic iudi impij saciati ossa ei⁹ in quodā vase plumbeo reduserūt in mare eadez precipitare volētes Johes āt discipulus ei⁹ cū duob⁹ alijs de nocte cōsuetēs ea rapuit a in q̄dā crypta occulte sepeliuit Que ibidē mvt ait Sigebert⁹ vsq̄ ad tp̄a zenonis imperatoris a gelasij pape. s. vsq̄ ad ānū dn̄i q̄ngentesimum latuerūt. ꝙ tūc ip̄o reuelante repta fuerūt Beatus āt dorotheus sic ait Barnabas in roma p̄mo xp̄m p̄dicauit ep̄us mediolanensium fact⁹.

De nomine.

Vitus dicitur a vita. distinguit āt Aug. in libro de tri. triplex genus vite. s. actuosū. q̄d p̄tinet ad vitā actiuaz Otiosū q̄d p̄tinet ad otiū Spūale vite ꝺtēplatiue a ē tertiū ex vtroq̄ cōpositū Et istud triplex genus vite fuit in eo. vel dr̄ vitus. q̄ ē vtus a virtuosus Modest⁹ q̄i stās in mō hoc ē in medio vtutis. Qualitet ei vtutē tanq̄ mediū. circūstant duo vicia tanq̄ extrema Naz extrema prudēcie sunt dolositas a fatuitas tēperancie. desiderioz carnaliū ad impletioa ommimoda sui afflictō Extrema fortitudinis. pusillanimitas a temeritas Extrema iustitie crudelitas a remissio.

De sancto Vito.

Qui⁹ puer egre gius a fidelis ānoz. xij. in Sicilia martirium passus ē. Die a patre crebro vrb̄abat. eo q̄ idola cōtemnebat nec ipsa adorare volebat Qđ audiens valerian⁹ p̄fect⁹ puer accersiuit. a sacrificare nolē tē fustib⁹ cedi iussit. brachia ātz verantuz a man⁹ p̄fecti ptin⁹ auertūt Clamauit q̄ p̄fectus. Ve mi. q̄ manuz amisi Cui vit⁹ Accedāt ad te dij tui a te sanent si p̄nt Cui ille Nunq̄d a tu vales facē hoc. Cui vitus In noīe dn̄i mei valeo Statiq̄ p eo oratiuit a sanitatē sibi obtinuit. dixitq̄ p̄fect⁹ patri Coripe puerū tuū ne male peat Tūc euz in domū ducēs diuers musicoz generibus a puellaz lusib⁹. aliaq̄ delectatiaz generib⁹ imutare animū puerī satagebat Cū āt eū in talamuz inclusisset mirabilis odoris fragrantia inde exijt q̄ prēza a totā familiaz mirabili odore p̄fudit Aspicies q̄ p̄ hostiuz vidit. vij. āgelos circa infantē stantes dixitq̄ dij venerūt in domū. statiq̄ cecat⁹ est Ad cui⁹ damorē tō ciuitas lucana cōmota ē. ita vt valerianus occurreret a qđ sibi accidisset inrogaret Cui ille. Deos vidi igneos avultuz eoz ferre non potui Ad tēplū igit iouis ducit et

ōrātes animās dño reddidērt Quo
cū corpa ab aglis custodita Flore
tia illustris matrona sancto vito
reuelāte repperit. a ea accipiēs ho
norifice sepeliuit Passi sunt āt sub
dyocliciano q̄ cepit circa annum
dm̄. cclxxxvij. ¶ De nomine.

QViricus dr̄ q̄i
querens arcū. vel a chisil
qs ē fortitudo a cui miger. vl a q̄ris
qs idē ē qs hasta vel a q̄rūles qs
dicit sedile. ipē enī fuit arcꝰ ⁊ cur
uus in sui humiliatione. fortis in
tormentoꝝ ꝓpessione. miger in sui
despectione hasta i inimici debella
tiōe. dei sedile ex dei hitatione Hec
em̄ in eo grā suppleuit que etas ne
gauit ¶ Julita uuas vita. q̄ vita
spūali vixit a ꝑ hāc multis ꝓfuit.

¶ De sancto Quirico.

QViricꝰ fuit fili
us Julite illustrissime ma
tronē ⁊ conj q̄ psecutionez fugere
volēs. in tarsū filicie cui puero suo
quirico q̄ erat triū annoꝝ uxit Que
cū alexādro pfidi pītare. in vlnis
suis puer gestabat. qs due famu
le fue vidētes fugerūt. et eaz ptinꝰ
reliquerūt. Preses igit puer eius
in vlnis suis cepit a matrem sacri
ficare nolentē crudis neruis flagel
lari fec. Puer aūt matrē flagella
ri ospiciēs amare flebat a lamēta
biles voces dabat Ac ꝑses puerū
quiricū inter vlnas a sup genua po
nēs. eū oscul a alīs blandicijs de
mulcebat Infans autē ad matrez
respiciens. pfidis oscula abhorre

r. ij.

pro recūpatione suis tauz cuz cor
mibꝰ aureis polliceꝛ Sz cū mihil pfi
ceret. filiū p sua sanacōne rogauit
et humē suis precibꝰ recupauit Cū
autē nec sic crederet. ꝑ potiꝰ filiū oc
cidere cogitaret angelus dñi mode
sto pedagogo eiꝰ apparuit a vt na
uē ascendēs puez ad aliā terrā de
duceret imperauit. qs cū fecisset aq̄
la eis cibuz afferebat. a multa ibi
de mīracula faciebat Interea filiꝰ
diocliciani impatoris a demōera
pit. a ñ vitus hucanā vemat. ms se
nūq̄ exire fatet Vitus q̄rit a mue
tus ad impatorē adducit Cui dyo
cliciaꝰ Puer puerum meū sanare
vales. Cui ille Nō ego. ꝑ dñs. Sta
tim q̄ sup eū manꝰ ipositus a ptinꝰ ab
eo demon aufugit Et ait diocletia
nus Puer cōsule tibi a dijs sacrifi
ca ne mala morte intereas Qs cuz
ille recusaret a i carcerē cū Modesto
missus fuisset. subito ferri moles
q̄ eis erat ipo sita cecidit a carcer im
medio lumine corusauit Qs cū im
patori nunciatū fuisset. eductus i
libanū ardentē mittit. ꝑ tñ ille sus
egredit Tūc leo terribilis ad eum
ducendum dimittit. ꝑ tñ ab eo si
dei virtute placat Tandē ipe cū mode
sto a Crescētia nutrice sua q̄ semp
eū secuta fuerat in eculeū suspendi
iubent Sz subito aer turbat terra
contrist. tonitrua mugiūt. pdoluz
templa corruūt a mltos occidūt Im
patoꝛ āt territus fugies. pugnis
se putiebat dicens Ve mī qm ab
uno puero victꝰ sum Illi āt ab an
gelo cōtinuo soluti iuxe qs dam flu
me se muenerūt Et ibi pausātes a

bata caput cū indignatione vltōes
vultū eius vngul lamabat a mri
consonas voces dabat. qi diceret
Et ego xpian9 fū Vandem tam dū
reluctās pside īm scapulis momor
dit. Tūc pses indignat9 et dolore
cruciat9 puerū ab alto pcipitauit
p grad9 ita vt tribunali tenellū ce
reb9 adhereret Julita vo filiū ad
regnū pcessisse vidēs. leta grās do
reddidit Tūc iulita iussa ē exco ria
ra buliēte pice pfundi a demū ca
pite trūcari In quadā āt legenda
muenīt qp qdam tyrannū blandi
entez equevt minantē puīpēdens
xpianū se esse ofitebat. fm qdez tē
pus elinguis infantulus. ß i eo lo
qbat spūssanct9 Quē cū pses mē
rogaret qs eū docuisset rndit. Tu
am o preses miror īsipientiā q i
me tantillā cernēs etatulā. nec dū
tpis circulo trimam. pcūctaris qs
me diuinā docuerit sapientiā Rui
dū cederet damabat Xpian9 sum
Et qciens hoc damabat. tōtiens vi
res īm tormēta recipiebat Preses
aūt matrē cū puero mēbratim scin
di fecit a eoz mēbra ne a xpianis
sepelirēt dispgi iussit Sz tñ ab an
gelo sūt collecta a nocte a xpianis
sepulta Vox corpa tpe ostantim
magni cuz pax eccē reddita essz ab
vna ancilla q adhuc superat reue
lant. a īm deuocōne magna ab om
ni populo habent. Passi sūt āt cir
ca annos dm. cccxxx. sub Alexādro

De sancta marina.

Marina virgo
vnica erat pri suo Cū aūt
pr̄ q88ā monasteriū intrassz mu
tauit habituz filie suevt nōsceia. ß
masculus videretur Rogauitqz ab
batē a frēs vt filiū eiꝰ vnicā recipe
rent Qui eiꝰ pcib9 annuētes īm mo
nachū ē receptꝰ. a frat marinꝰ ab
ommb9 appellatꝰ Cepit āt religio
se valde viuē a valde obēdiēs ee. Cū
autē eet. xxvij. annoz. a pr̄ eius se
morti appropinqre sentiret. filiā su
am vocauit a ipaz in tono appositio
cōfirmās pcepit ne aliqñ alicui re
uelaret qp mulier eet Ibat igr̄ frē
quenter cū plaustro a lob9 a tigna
monasterio deferebat Cōsueuerat
autē hospitari īm domo cuiusdā vi
ri cuiꝰ filia cū de quo dā militē cōce
pisset. īterrogata marinum mona
chū se violasse asseruit. īterroga
tus marinꝰ cur tm flagiciuz perpe
trasset peccasse fatet a vexmā pecca
tur Statūqz de monasterio ciectus
ad hostiū monasterij māsit a trib9
annis ibidē pmanēs buccella pa
nis fustē tabat. postmodū filiꝰ ab
lactat9 abbati mittitur et marino
educand9 tradit a ei eo ibidez per
duos ānos itez omorat Oia autē in
maxīa paciētia recipiebat a īm oi
bus deo grās referebat Tandē eiꝰ
humilitatis a pacīe cie fratres mi
serti eū īm monasteriū recipiūt a q
qz officia viliora sibi iūgunt Ipē
autē oia hilariter susciebat a ei
ā pacīeter a deuote agebat Tan
dē īm tomis opib9 vitam ducēs mi
grauit ad dnm Cuz āt corpꝰ eiꝰ le
uarēt a īm vili loco sepelire dispone
rēt. recipiētes mulierē ipm ee vide
rūt Stupefacti omēs a timore p̄triti

se in die famulaz plurimū deliqsse fatent. Curr̄ūt oēs ad tam grande spectaculū. a vemā postulabant ig noātie. a delicti. Corp⁹ igit̄ in eccā honorifice posuer̄ūt. Illa āt que fa mulam dei infamauerat. a dēmōe arripit̄. a scelus suū confitens. a ad se pulcra⁹ gimis veniens liberat̄. Ad cuius tumulū populi vndiq; cōflu unt. a multa mācula fiūt. Obiit āt xiij. calendas Julij.

De nomīnibus.

Gervasius dici tur a gera qđ est sacruz et vas. vel à geua qđ est īmolatus. a syon puulus q̄i sacer p vite meritū. vas p̄ tutum receptaculū. pegri nus p mundi ptemptū. puulus p sui despectū. Prothasi⁹ a pthos qđ est primū. a syon dei⁹ siue dm⁹. vel a paul. a stasis qđ est positō quasi primus p dignitatē. dm⁹ p dilecti onē. paul positus a mūdi affectio ne. Hoz passionē Ambrosius in libello ad eorum caput posito scri ptam repperit.

De sāctis Gervasio. a Prothasio.

Gervasi⁹ a pro thasi⁹ gemini frēs filij fue r̄ūt sanctivitalis. a bēe valerie. Qui oia sua p aupib⁹ erogantes mane bant cū sancto Nazario. qui apud hebredunū oratoriū ostruebāt. et eis Celsꝰ puer lapides porrigebat Qui vero Nazariū iam celsum habu isse narrat̄ forte p anticipationez accipiēt cū longe post eū sibi fuisse oblatum. ex historia Nazarij colli

gatur. Cū aūt̄ omnes ad Neronē impatorem deducerent̄ seqbatur eos eiulans puer Celsus quez aiz vnus milituz alapis cederet. a cū tē Nazari⁹ increpar̄et. irati milites nazariū calcib⁹ cecider̄ūt. a ipm cū alijs in carcere reduser̄ūt. a postmo duz in mare p̄cipitauer̄ūt. Hz tandē Gervasiū. a Prothasium mediola num duxer̄ūt. Nazari⁹ vo miāculo se liberatus mediolanū vemit. Eo qđ tpe supuemente comite Astasio q̄ otra Marcomannos p̄ficiscebatur ad bellū. deoz̄ cultores ei occur rerunt asserentes q̄ dij sibi nō dare cōtemnerent nisi prius Gervasius et prothasius immolarent. Conti nuo igitur tenentur. a vt sacrificēt minitantur. Cui cū Gervasius om nia ydola surda et muta esse diceret et ipse ab ompotenti deo victoriaz habere doceret. iratus comes tā diu euz plūbatis cedi iussit q̄ diu spiritum exalaret. Deinde prothasiuz accersiri iussit. eiq; dixit. Miser. vel tu viuere stude. a noli cū fratre tuo mala morte perire. Cui prothasius. Nuis ē miser. Ego qui te non timeo. aut q̄ me timere probaris. Cui Astasius. Ego te miser homo quomodo timeo. Cui prothasius. In hoc me times q̄ a me ledi. pbaris si non sacrificauero dijs tuis. Si emz te ledi a me nequaq̄ timeres nunq̄ ad sacrificia ydolorum me ipsum cōpelleres. Tunc em̄ comes in eculeuz suspendi p̄cepit. Cui pro thasi⁹. Nō tibi comes irascoz quo mā ceos tui oculos coz dis accen do. q̄n potiꝰ tui miserecoz. q̄ nescis

q̄ facis Age igit̄ q̄ cepisti vt mi
chi cū fratre meo hodie possit oc
curr̄e hemigmitas salvatoris. Tūc
comes iussit eū accollari Philipp⁹
aut̄e seru⁹ xp̄i cuz filio suo corpora
eoꝝ rapuit & occulte in domo sua
in archa saxea sepeliuit & libellū
eoꝝ ortū vitam & finē obtinentez ad
eoꝝ caput posuit Passi sunt aut̄e
sub nerone circa ānos dn̄i. lvi. Do
rū corpora multo tpe latuerunt. ꝙ
tpe b̄ti ambrosij hoc mō repta fu
erūt Ambrosio nāq; in eccā sancto
ruz Felicis & nabōris in oratōne posi
to ita vt nec vigilaret apte nec dor
miret integre Apparuer̄t ei duo pl̄
cerrimi iuuenes vestib⁹ candidissi
mis & collobio & pallio induti cali
gis calciati secuz manib⁹ extensis
orātes Orauit igit̄ ambrosi⁹ vt si
est illusio nō vltra appareat. si āt
veritas denuo reuelet̄ Simili ergo
mō canente gallo orantes secū iu
uenes apparuer̄t Tertia vo nocte
defecto corpe iam ieiunijs nō dor
mienti sed stupēti cui tertia psona
sibi apparuerūt que simlis paulo
apostolo videbat̄ sm q̄ in pictuā
pspexāt. Illisq; tacentib⁹ apostolus sibi dixit Isti sunt q̄ nichil ter
renū desiderātes mōnita mea secu
ti sunt. quoꝝ corpora in eo repies
loco in quo stas. xp̄i. pedū altitudi
ne terre cooptam archā inuenies
et ad caput eoꝝ libellū in quo or
tus eoꝝ cōtinet̄ & finis Conuoca
tis igit̄ vicinis oepis ipse p̄or ter
re fossor accessit & omnia put dixe
rat sibi paulus inuenit & licet iā
cc. annis & vltr̄ fluxissent ita tū eo
ruz corpora incorrupta sunt repta
acsi ipsa hora ibid̄e fuissent posita
Infup & odor mirabilis inde frag
bat Cecus aut̄e quidaz tangēs fe
retrum illuminatus ē et multis alijs
meritis eoꝝ curati sunt. In hoc
solennitate pax iter longobardos
et romanū imperiū reformata fuit
& ideo grego. papa Loquet̄ dns
pacē in plebem suā. in mtroitu mis
se cātari instituit Vñ & officia pas
tim sāctis inuenūt ptim euēnib⁹ q̄
in ipsis otigere dieb⁹ Refert aug.
in li. xxij. de cīvitate dei q̄ ipō pñte im
patore & multa turba q̄dam cec⁹
ad mediolanū ad corpora ma tū
rū gervasij & pthasij lumē recepit
Vtr̄ āt sit predictus cecus an ali
us ignorat. Idē q̄ refert ibid̄e. q⁹
quidam iuuenis in villa que dicit̄
victoriana que ab ipporegio. xxx.
miliarib⁹ distat cū in quodaz flu
mine equū lauaret otinuo dyabo
lus eū vexabat & in flumen tang̃
mortuū precipit Cum aut̄ vespere in
ecclesia istoꝝ martirum quere
erat cantarent̄. illeo cab⁹ illis q̄si
pcussus cū grandi fremitu eccām
intrans altare tenebat atq; inde
amoueri nō valens tang̃ si ibid̄e
alligat⁹ fuisset. & cum demō vt inde
exiret ad iuuāret̄ ille se ei⁹ mēbra cū
exiret āputare minabat̄ Cū ergo
exiret a diuāt⁹ oculus ei⁹ in mapul
lam fusus tenui venula dep̄endebat
ꝙ in loci suū sic̄ potuerūt oculū re
uocarūt & ecce inter paucos dies
meritis sanctoꝝ Gervasij & pthasij plene sanat⁹ ē Ambrosi⁹ q̄ in p̄
factione sic ait. Nōn sunt qui vexillo

celesti signati victricia apostoli arma sumpserūt. a a mūdanis nexibus absoluti neq̃ssimi hostis vicioꝝ actē pternētes liberi a expedi ti. xp̃i dñm sūt secuti O q̃ felix germanitas q̃ sacris inhærendo eloq̃is nullo potuit mpellari otagi o O q̃ gl̃osa certamis. cāvbi pariē coronāt q̃s vn⁹ vter⁹ matern⁹ effudit

¶ De sanctis decem milib⁹ martiribus legenda q̃re in fine.

¶ De nomine

IOhannes baptista mlt̃iplr̃ noiat dī eiꝑba amicus spōsi. lucerna. āgelus. vox. helias. baptista saluatoris præco iudicis. a p̃cursor regis In xp̃o hæta designat p̃rogatiua ogmitionis In amico spōsi prerogatiua dilectionis In lucerna ardēs p̃rogatiua sanctitatis In āgelo p̃rogatiua vgimitatis In voce p̃rogatiua humilitatis. In helia p̃rogatiua feruoris In baptista p̃rogatiua mirabilis honoris In p̃cone prærogatiua p̃dicatiōis In precursore prerogatiua prepationis.

¶ De sancto iohāne baptista

NAtitas Johānis baptiste ab archāgelo gabriele hoc mō annunciata fuit dauid em̃ rex sic habet in hystoriis scolasticis volens cultū dei ampliare. xxiiij. sūmos sacerdotes instituit. quoꝝ tñ vn⁹ maior erat q̃ p̃nceps sacerdotū dicebat Statuit āt sedecī viros. viij. de eleazar. a viij. de ythamar Et sm̃ sortē dedit vni cuiq̃ ebdomadā vicis suę Abias autē. viij. ebdomadam habuit. de cui⁹ gñe zacharias fuit. Erāt āt ipse a vxor ei⁹ elisabeth senes a absq̃ liberis. Cū ergo zacharias tēplū dñi vt mos erat ponēt ingressus fuisset a multitudo ppli de foris expectaret. app aruit ei gabriel archāgelus Cui āt zacharias in ei⁹ visione timeret ait āgelus Ne timeas zacharia. qm̃ exaudita ē oō tua. Propriū ē em̃ bonoꝝ āgeloꝝ sm̃ q̃ dicit glo. ex sua visione territos benigna exhortatōe p̃tin⁹ solari. Econtra mali angeli se in angelos trāsfigurātes si q̃s ex sui p̃tia territos senserint. ap hoc eos horrore concutiūt Annūciat ergo gabriel zacharie se filiū habituꝝ cui⁹ nomē iohes esset. q̃ mūa sicera⁹ nō biberet a añ dñi in spiritu a vtute helie precedēt Johes voc̃ helias rōne situs. q̃ ambo in deserto. rōne victu⁹ q̃ ambo in victu parci. rōne vestitus q̃ ambo vestitu mculti. rōne officij q̃ ambo p̃cursores. s̃ ille precursoꝝ iudicis. iste saluatoris. rōne zeli q̃ vtriusq̃ verbuz q̃si facula ardebat. Zacharias āt osi deras sui senectutez a vxoris sterilitatē dubitare cepit a more iudeoꝝ signū ab āgelo req̃siuit. Angelus aūt p eo q̃ vbis suis nō credidit. ip̃m tacit̃mitatis plagā p̃cussit Notandū āt q̃ dubitatio ofueuit fieri aliq̃n ppt̃ p̃missoꝝ magnitudinē sic̃ legit de abrahā Rñ em̃ sibi dñs p̃miserat q̃ semē suū terrachanaā possidēt. dixit ad eū abrahā dñe vñ scire possim q̃ possessu

rus fum eã. Et rñdens dñs Sume
mqt vacuaz mẽ trimã ac. Aliqñ ꝓpẽ
fragilitatis ꝓpe ꝯsideratiõẽ ſicut
patet i gestone q̃ ait de seipõ. Ob
secro mi dñe in q̃ literato iſrl Ecce
familia mea infima ē in manasse.
et ego min⁹ in domo patris mei
et ex h⁹ signũ pcm̃t a accepit. ali
qñ ꝓter naturẽ impossibilitatẽ ſic
pz in zara Cũ enim dixisset dñs Re
uertẽs vẽniã ad te habit zara fili
uz. uſit zara p⁹ hostiũ dicẽs. Post
q̃ ꝯsenuit a dñs me⁹ vetulus ẽ ac.
Quid ē ergo q̃ sol⁹ zacharias ex
eo q̃ dubitauit mutrit plagã ta
cẽtatis cũ ibi eẽt magnitudo p
missionis a ꝯsideratio ꝓpe fragilita
tis q̃ talem filiũ se habituz indig
nũ ꝛputabat. a cũ hoc impossibili
tas naturalis Hoc multiplici de
cã factuz fuisse putaẽ Prio fm be
daz. qñ discrediẽdo locut⁹ ẽ. iõ silen
tio plectit vt tacẽdo credere di scat.
Secõ qñ ido mut⁹ esse ect⁹ ẽ. vt ma
ius miraculũ in natiuitate filij appa
reret. cũ em̃ i natiuitate iohis pri lo
q̃la reddit. miraculuz miraculo cu
mulaẽ Tertiõ qñ ingruũ fuit vt uo
cẽ amittẽt qñ uox nascebaẽ. a legi
silenciũ imponebaẽ Rẽuo qñ ipse
a dño signũ pcm̃t a ipam tacẽti
tatẽ in signũ accepit Cũ ãt zacha
rias foras ad ꝓplm exisset. a eũ mu
tuz factũ viderũt cognouerũt ipõ in
nuente q̃ visionẽ vidisset in tẽplo
Cõpleta aũt septimana offrẽs sui
abiit i domũ suã a cepit Elisabet.
et mensib⁹. v. se occultauit. ꝺa ſic
ibidẽ dicit Amb. ptus sui erubescẽ
bat etatẽ. ne in senectute vacasse li
bidinivideret. a tñ gaudebat ste
rilitatis carẽ opprobrio q̃ opprobri
um ẽ mulieribꝰ nõ lẽre pmũ nup
cias. ꝓpẽ q8 a nup cie celebrant a
carnalis coit⁹ excusaẽ Mẽse ãt sex
to vẽgo maria q̃ dñm iã cepẽat cõ
gratulans vẽgo fecũda ablate ste
rilitatis a populus senectuti venit
ad elisabeth. a cũ eã salutasset Jo
hãnes iaz spũsancto replet⁹ sensit
filiũ dei venire ad se. a p̃ gaudio in
mris vtero exultauit a tripudiauit
et motu salutauit quẽ voce saluta
re nõ potuit Exultauit em̃ q̃i gesti
ens salutare et dño suo assurgere
Mãsit ergo vẽgo cũ ognata sua tri
bus mensib⁹ ministrãs ei Natũq̃
puer vẽgo beata suis manibus de
terra leuauit vt haberẽ in hystõ.
scolast. et. q. more gerule officiosis
sime pegit Dic dñi p̃cursor iohes
nouẽ spãliter p̃uilegijs clarauit Mã
ꝺmo idẽ ãgelus q̃ dñz annũciauit
ipm annũciauit ivtero mris exul
tat. mr dñi ipm a tra leuat. liguã
tat. mr dñi ipm a tra leuat. liguã
pfis reserat. baptismũ prim⁹ ordi
nat xpm mdice mõstrat xpm ma
nib⁹ suis baptisat Jhm xpm pre
ommibus laudat. In limbo positis
xpm venturũ pnũciat Propẽ hec
nouẽ priuilegia vocabaẽ a dño p
phetaa plusq̃ pphetaa Crisost. etiaz q̃
re dicatur plusq̃ pphetaa sic ait Pro
phete ẽ bñficiũ pphetie a do accepe
runt. Propphete ẽ bñficiũ baptisma
tis deo dare. Propphete ẽ vt ipẽ de
deo pphetet nõ vt de⁹ de illo pphetet
Oẽs pphete pphetauerũt de xpõ. de
illis ãt pphetatũ nõ ẽ Ipẽ ãt nõ so
lũ pphetauit de xpõ ſ etiã alij de

te pphetauerũt de illo Oēs porro
res vbi fuerũt iste ãt ipsa vox. Qñ
tũ ãt ipsa vox primo vbo nõ tñ
būt. tñ iohes pmã ore xpõ nõ tam
xps. ſm Amb. laus iohis ex ãq
cõ prelẽdit. ſ. ex parentib9. ex mã
ritis. ex moribꝰ. ex munẽ. ex pre
dicatõe. Laus ãt parentuz ſm eũ
de Am. ex ãq manifestat Ait ei
sic plena laudatio q̃ gen9 in mori
bus mores in eq̃tate. officiũ in sac̃
docio. factũ in mãdatis iudiciũ in
iustificationib9 ꝓ pretẽdit Secõ ex
miraculis quoꝝ q̃dam fuerũt añ
ei9 ceptiõz in vtero. ſ. angelica an
nunciatio. nois impositio. a loq̃le
pris amissio Quedã q̃ tũ ad ei9 cõ
ceptionẽ in vtero ſ. sup naturalis
cõceptio. ei9 in vtero sãctificatio et
pphetalis dñi repletio Quedam
q̃ tũ ad ei9 natiuitatẽ. ex vtero. ſ. vtri
usq parentis spũs pphetalis ade
ptio. qz a mẽ nomẽ sciuit a pẽ can
ticũ edidit Loq̃le pris reseratio et
spũssancti replecio Vñ a zachari
as pẽ ei9 implet9 est spũsancto ac̃
Amb. Respicite iohem q̃ tẽ vtus
sit eius vocabulũ. cui9 nuncupacõ
reddit muto vocẽ. patri plem a pi
etatẽ populo sacerdotẽ. Prius em
erat tacẽs lingua. sterilis filio. p
uatus officio Atvbi iohes nasc̃
sit repentẽ pat̃ pphẽta loquele vsũ
recepit. plez a spũsancto suscepit.
sacerdotẽ functio recognoscit Ter
tio ex moribꝰ q̃ sanctissime vite fu
it de cui9 sãctitate Crisꝰ. Conuersa
tio iohis ommuz vitam faciebat
culpabile m apparere. sic si videas
albũ vestẽ dicis Satis candida ve
stis ẽ si vo polueris inq̃ muez. in ci
pit sordida apparere. et si ve sordi
da nõ ẽ Sic quantũ ad opacõem
iohãnis omnis homo videbat̃ im
mũdus Cui9 quidez sanctitatis tri
plex habuit testimoniũ Primo a
supcelestib9 4 ab ipsa trinitate a
primo a patre q̃ vocat eũ angelum
Mal. iij. Ecce ego mitto angelũ me
um ac̃ Angelus ãt ẽ nomẽ officij.
nõ nature Et ideo dicit angelus ra
tione officij ex eo q̃ ommũ ãgelo
rum officium exercuisse videt Ha
buit em officiũ seraphim Interpre
tatur em seraphim ardens. qz illi
nos ardẽtes i dei amore faciũt Et de
iohãne dr̃ eccle. lxiij. Surrexit hẽli
as q̃si ignis ac̃. Ipẽ em venit in spi
ritu a virtute hẽlie Secõ habuit of
ficium cherubim Cherubim interp̃
tatur plenitudo sciẽcie. a iohãnes
dicit lucifer Job. xxviij. Nunquid
ꝓducis lucifer in tpe suo ex eo q̃
fuit termin9 noctis ignorãcie a im
ciũ lucis gracie Tertio habuit of
ficium thronoꝝ quorum officiuz
est iudicare Et de iohãne dicit qz
arguebat hẽro dicẽs Nõ licet te
habere vxorem fratris tui. Quarto
habuit officium dominationum
que docent nos erga subditos do
minũ gerere. et Johannes apud
subditos habebat̃ in amore. erga
reges in timore Q̃nto habuit offi
ciũ p̃ncipatuũ q̃ docent nos supio
res reuereri. a Johes dicebat de se
Qui de terra est de tra loquitur. de
xpõ ãt q̃ de celo venit sup oēs est.
Itẽ cui9 nõ fuz dign9 soluere corri
gią calciamenti ac̃. Sexto habuit

officiū potestatū p qs potestates aereę vel otrarie arcent que nō potuerūt nocere sibi iaz sanctificato. a nob etiā arcebat cuz ad baptismū pme nos disponebat Septimo habuit officiū virtutū p qs fiunt miracula. a btūs iohes multa miracula in seipō ondit Magna enim fuerūt miracula mel silvestrea lacustas edere pilos camelorū indumenta hmōi Octauo habuit officiū archāgelorū. qui revelabat maiora. sic ea que spectabāt ad nrām redēptionē cui dicebat Ecce agnus dei ac. Nono habuit officiū angelorū. qui annūciabat mīnora sic ea que spectabāt ad mores. vt illud Primam agite ac. Itez militib⁹ dicebat Neminē oppugnetis ac. Secdo ipsi⁹ iohis sanctitas habuit testimoniū a filio sic patet matb. xi Vbi eū xps multiplicit a mirabilit cōmēdat dicēs inter cetera Inter natos mulierū non surrexit maior iohāne baptista Petr⁹ damianus Ab illo vbo iohis sunt deprompta preconia. p qđ fundata ē arida a mouent fidera a fūt odita elemēta Tertio habuit testimoniū a spū sancto cuz p patrez suū dixit Tu puer ꝓpheta. ac Secdo a celestib⁹ a angelis. sic patet Lu. Vbi eū angelus multiplicit commēdabat ondēs quāte sit dignitatis q ad deū cum dicit erit em magn⁹ coram dño. qui te sanctitatis q ad seipm cui dicit Vinū a sicera nō bibet a spūsancto replebit ac. Quāte vtilitatis quo ad primū cui dicit Et multos filio isrl̄ convertet ac. Tertio a sub celestib⁹ a ab hoib⁹ sicut a patre suo a vicinis cum dicebāt Quis putas puer iste erit ac Quēto cōpetē dit laus iohis ex munē habuit em mun⁹ in statu. in vtero. i egressu ex vtero. in mūdi progressu a in mūdi egressu In vtero habuit triplex mirabile mun⁹ grē Prio gti am q in vtero sanctificat⁹ fuit Vñ fuit sanctus añq nat⁹ Ihēre. pmo Priusq te formarez in vtero nouite. a añq exires de vētre sanctificaui te Secdo grāz qua ꝓphetare meruit sicut in vtero matris qui exultās deum adesse cognouit. vñ crisos. lens ostē dere qualiter plus sit q ꝓpheta dicit Propheta est p meritō cōuersationis a fidei ꝓphetiam accipere Nunquid ꝓphēte fuit vt p⁹ fieret propheta q hō. Et quia consuetudo erat vt prophete inungerentur tunc qui beata virgo elisabeth salutauit xps iohannez in propheta inunxit. sm q dicit crisos. in hec verba de eo Christ⁹ fec mariam salutare elisabeth vt sermo procedens de vtero matris vbi habitabat dominus et per aures elisabeth ingressus descenderet ad iohannem vt ille eum vngeret in pphetam Tertio habuit gratiam qua meritis suis matri ꝓphetie spū tradidit Vñ crisos. volens ondere qualit pluscq ꝓpheta fuit ait Quis ꝓpheta cui eēt ꝓpheta ꝓphetam facere potuit. Helias q damvnxit helizeū in ꝓphetā. nō enim ꝓphetandi grām illi donauit Iste at in vtero mūis exiliēs dimittit sciaz mūdonauit. a os illi⁹ mūdo profectionis

apparuit. vt cui⁹ nō videbat p̄sonā
cognosceret dignitatē. dicens Vñ
hoc mihi vt mē dñs mei veniat ad
me In egressu ex vtero habuit tri
plex mun⁹ qm̄ eius ort⁹ fuit mira
culosus sanct⁹ a iocundo. ex mira
culosus excludit defect⁹ impotencie.
ex sanct⁹ beatus culpe. ex iocūdus
lamentū miserie Celebrat ātē eius
natiuitas ſm mg̃m Willel. altiſi
odorens triplici rōne. Primo rōe
sāctificationis in vtero. Secdo rōne
dignitatis in officio Ipē em̄ tanq̄
lucifer venit a eternū gaudiū nob
prim⁹ nūciauit Tertio rōne iocun
ditatis in ortu suo dixerat em̄ an
gelus Et multi in nativitate ei⁹ gaude
būt. a idō dignū ē vt a nob⁹ in eius
natiuitate gaudeam⁹ In mundi p
gressu habuit silr multiplex mu
nus In hoc ātē patet ei⁹ excellē tissi
ma a diuersa munera gre qm̄ ha
buit pfectionē oim sanctor⁹ Nam
pheta fuit dn̄s dixit Ruit p⁹ me vē
turus ē ac̄. Plus q̄ pheta qm̄ xp̄m
digito demonstrauit. Apl⁹s q̄ a
deo missus fuit. Apl⁹s em̄ idē ē q8
missus. Vñ fuit homo missus ac̄ē
Martir q̄ p iusticia mortē sustinu
it Cōfessor q̄ confessus ē a nō nega
uit. Virgo vñ pter virginitatē ap
pellatus est angelus Mal. iij. Ecce
ego mitto angelū ac̄. In egressu 8
mūdo habuit triplex mun⁹ q̄ effi
ciēt martir imuēt⁹ Tūc em̄ palmā
martirij adeptus ē. dirigit nūci⁹
preciosus Ipē em̄ tūc illis q̄ erant
in limbo p̄cioſū nūciuz attulit. s. de
aduētu xp̄i a eor⁹ redēptione. Et co
lit eius exit⁹ gl̄oſus Eius em̄ exi
tus de omnib⁹ q̄ ad limbū descēde
runt spāliter ab ecclā solēmisat a co
lit gl̄oſe Rūto ex ei⁹ p̄dicatione.
Circa cui⁹ p̄dicacōem angel⁹ ponit
quatuor cū dicit Et multos filioz israhel
conuertet ad dñm deū ipōz a p̄ce
dēta c̄. Ponit nāq̄ fructū ordinem
virtutē a finez sic in ira pz Et notā
dū q̄ p̄dicatio ioānis triplicit fuit
ommēdabilis Ipē nāq̄ p̄dicauit fer
uenter efficaciter a prudenter. Ferueng
cū diceb at Gemimia vipera az ac̄ q̄
q̄dez feruor fuit inflāmat⁹ caritate
q̄ erat lucerna ardēs Vñ ipē dicit
in p̄sona ihēre. Posuit os meum vt
gladiū acutū Informat⁹ veritate
q̄ erat lucerna lucēs Vñ ioānis. v.
Vos misistis ad ioānem a ille testi
monū phibuit veritati. Pirect⁹ a
discretione siue sciētia Vñ turb et
publicanis a militib⁹ ſm vnius cu
iusq̄ exigentiā ꝓpriam legē dedit. Et
firm⁹ ostācia Vñ tā ostāter p̄di
cauit q̄ ex hoc vitā amisit Hec em̄
quatuor dī tenere zel⁹ ſm q̄ dic Bern.
zelū tuū inflāmet caritas informet
veritas regat sciā a firmet ostan
tia Secdo p̄dicauit efficaciter qm̄ ad
predicationē eius mlti conuersi sūt
Predicauit em̄ verbo p assiduita
tem doctrine a exēplo p sāctitatez
vite Tertio p̄dicauit prudēter Cu
ius prudentia predicacōnis in tri
bus fuit Primo in eo q̄ vsus fuit
comminacōnibus vt malos terre
ret dicens Jam em̄ securis ad ra
dicem posita est ac̄. Secundo vsus est pro
missionibus vt bonos alliceret di
cens Penitentiam agite appropin
quabit em̄ regnū celorū Tertio ē

vsus moderationibus vt mediocres
paulatī ad pfectōnem attraherēt
Vñ turbis a publicanis a militibus
leuia imponebat. vt postmodum
ad maiora pueheret Turbis vt ope
ribus mie īsisterent Publicanis
vt se ab alienoruz appetitu abstine
rent Militib9 vt neminē oculterent
a nulli calumniā facerent a suis sti
pendijs cōtenti eēnt Et notandum
q9 iohes euāgelista hac die ad do
minū migrauit. sed ecclesia festuz
iohānis euāgeliste tertia die post
xp̄i natiuitatē celebrandū īstitu
it q9 tunc ecclesia eius dedicata fu
it. a solēnitas natiuitatis baptiste i
suo die mansit Mirum. q9 hec dies
ab angelo gaudio natiuitatis pre
cursoris auctenticata fuit Non aūt
dogma sādū est q9 euāgelista ba
ptiste cessit tāq̄ minor maiori. Nō
enī decēs ē ḡs eoz maior sit dispu
tare. q8 īm quodā exemplo dūmi
tus est oñsum. Erant enīz vt legiē
duo doctores theologi quoz vnus
baptistā. alter p̄ferebat euangeli
stam Tandē sup hoc solenni dispu
tatione īdicta quilibet valde solli
citus erat autoritates a efficaces
rationes īuenire quib9 suuz iohā
nem posset preferre Aduenīēte āt
disputationis die q̄libet sanctoruz
emulatori suo apparuit eiq̄ dixit
Bene cōcordes sum9 īm celis. de no
bis non disputetis īm terris Tunc
illi sibi ad īuicē a omni populo vi
sionē publicauerūt a dūm bñdixe
rūt Paulus historiogr̄ph9 longo
bardoz romane eccē diaconus et
cassinen. monachus. cū deberet q̄
dam vice cereuz consecrare. fauces
eius raucē facte sunt. cum prius o
cales essent Vt ergo vox sibi resti
tueret ymnū Vt queant laxis cē.
ad honorem beati iohannis bapti
ste cōpositū. vbi īm principio petit
vocem sibi restitui sicut a zacharie
restituta fuit. Sēm q9 dicē Joh. de
leth ossa mortuoruz aialiū vndecū
q9 collecta hac die ab aliq̄bus cō
buruntē Cuius duplex est causa vt
ait Joh. deleth Una ex antique īs
stitutionis obseruantia Sunt enī
quedā animalia que draconeo vo
rantē que īm aere volant. īm aq̄s na
tant. īm terra ambulant Quādocū
q9 autem dum p aera ambularēt
ad libidīnem cōcitabantē et īm pu
teis et īm aquis fluuialib9 sperma
iactabant. et īde sequebat letal
annus Contra hoc igitur istud fu
it inuentuz remedium vt de ossibi
animaliū rog9 fieret. a sic talia aia
lia fum9 fugaret Et quia istud ma
xime hoc tpe fiebat. ideo adhuc i
aliquibus locis obseruatur. Alia
causa est ad repr̄sentandum. q9
ossa sancti iohānis īm sebastea ci
uitate ab īfidelib9 obusta fuerūt
Ferunt etiā facule ardentes. q9 io
hānes fuit lucerna ardēs a lucens
Et rotaūtē. q̄a sol tūc īm circulo de
scēdit. ad significandū q9 fama io
hānis q̄ xp̄s putabat descēdit fm
q9 ipē testimoniuz phibuit dicens
Me oportz minui. illū āt crescē Hoc
significatū ē fm q9 dicē Aug̃. īm eoz or
tib9 a īm eoz mortib9 In eoruz orti
b9. q9 circa natiuitatē iohis incipiūt
dies decrescē Juxē illud Solstitium

detimo xp̃m pretitatq; iohannem
Itrã in eoz mortib⁹. qz corp⁹ xp̃i
in cruce ẽ exaltatuz. corp⁹ iohãis
capite minoratũ. Refert paulus in
hiſtoria longobardoruz q; rocha
rich rex longobardoꝝ in ẽ eccãm
ſãcti ioh̃is baptiſte cũ mlto orna
tu ſepultus fuit Quãdazvo cupidi
tate illect⁹ nocte ſepulchz apiens
abſtulit vnã ſa. Cui iohes appa
rens ait. Cur fuiſti tangere michi
cõmiſſum. eccãm meaz deretero in
gredi non valebis. qs vtiq; ſic eue
nit Nã qñcũq; p̃dictã eccãm intra
re volebat q̃i a validiſſimo pugile
gutt̃ eius feriebat a ſic ſbito retro
cuebat.

De ſanctis Johanne a Paulo

IOhannes et Paulus p̃mi cerij a p̃poſi
ti oſtantie filie oſtãtiã auguſti fu
erũt eo tpe cũ gẽs ſit hica daciã a
tracią occuparet. a Gallican⁹ dux
romanoꝝ exercitus cõtra gentẽ illã
mitti deberet. Cõſtantią filią cõſtã
tini ſibi p mercede laboris in vxorez
dari petebat qs a romanoꝝ p̃ncipes
inſtãtius ſicuꝝ poſtulabãt. Pr̃ãt
plurimũ triſtabat ſcãs filiã poſt
q; a beata agnete ſanata fuerat in
vgine tatis xp̃o poſito poſitã facili⁹ oc
cidi poſſe q; ad ꝺſenſũ idmarí Vir
go tñ deo ꝺfidens patri cõfiluit vt
eam ſibi ſpõderet. cuz victor rediret
Verũtamẽ duas filias ſuas q̃s ex
vtero defuncta ſuſceperat. idẽ galli
can⁹ ſecũ manere p̃mitteret vt per
eas mores a votũ p̃cis ſcire poſſz et
ipſa duos p̃poſitos ſuos iohannez
a paulũ ſibi cõcederet in ſpe q̃ſi fie
mitatis maioꝝis rogans deũ vt fili
as a ip̃m ad deũ conuerteret Qs vbi
omnib⁹ placuit gallican⁹ aſſump
tis Johanne a paulo a copioſo ex
ercitu p̃ficiſcit ſed tñ a ſithicarum
gẽte exercitus frangit a m̃vrbe tra
ciaz de hoſtib⁹ obſidet Tũc accedẽ
tes iohãnes a paulus eidẽ dixerũt
Facvotũ deo a celi a eris victor me
lius q̃ fuiſti Qs cũ feciſſet inuenꝝ
ferẽs i humero crucẽ ſibi apparuit
a dixit Dñe gladiũ tuũ a ſeqre me.
quẽ ille accipiens p media caſtra
iuit a ad regẽ v ſcz deuemẽs illũq;
occidens ſolo timore vniuerſũ exer
cituz ſubiugauit a romanis fec̃ tri
butarios duoq; viri armati eidem
apparentes eum h̃m inde confirma
bãt Fact⁹ igit xp̃ian⁹ romã rediit
a cũ mlto honore ſuſcept⁹ rogauit
auguſtuz vt ſibi in dulgeret ſi filiã
ſuaz mĩme deſponſaret eo q; de cete
ro xp̃o viuere otinent̃ ponderet Qs
cum auguſto plurimũ placuiſſet
a due filie gallicani a oſtãtia vgi
ne ad xp̃m conuerſe fuiſſent gallica
ni ducatui ceſſit. a oĩa paupibus
tribuẽs xp̃o cui alijs dei ſuis i pau
ptate ſuiuit Multa ãt miracula fa
ciebat ita vt ſolo iuſſu demones ꝺ
obſeſſis corpib⁹ effugaret [illegible]
ſacre opinionis fama m tot[illegible]
terraz m tñ excreuit q; a
et occidẽte vniuẽſ vitũ
cõſule lauante pedes p[illegible]
tẽ menſã. aquã ma[illegible]
languẽtib⁹ ſollici[illegible]
cetera ſãcte fuit[illegible]
tz Cõſtantino

tius constantini magni filius arria
na hæresi depuatus impium tenuit
Vex cui constantius frater ostātim
duos filios .s. gallū a Julianū reliq
set. constantinus dictum gallū fecit
cesarem a otra iudeā rebellantē mi
sit Quem tū postmoduz interfecit
Julianus vero timēs ne exemplo fra
tris a ostantino perimeret. monas
teriū ingressus ē vbi magnā reli
gionem simulans lector ordinatus
est Qui p maleficiū demones cōsu
luit. trifum accipiēs q ad impiū
sublimandus esset Post aliqđ tē
pus vrgentibus negocijs cōstan
tinus iulianū cesarem creauit a eū
in galliaz destinauit q omnia stre
nue agebat Mortuo autē constati
no a iuliano apostata in imperiuz
a cōstantino sublimato. iussit iuli
anus gallicano vt aut diis imola
ret aut abscederet Tāto enim viro
necē nō audebat inferre Ille ergo
alexandriaz prexit et ab infidelibus
p corpus transfixus coronā marti
rij pcepit. At iulianus captus cu
piditate sacrilega auariciaz suam
euāgelij colorabat testimonio Nā
facultates a xp̄ianis auferens di
cebat Xp̄s vester dicit in euāgelio
Qui non renūciauerit omnibus que
det non pt meus esse discipu
dicens igit q Jobes a pau
ibus quas virgo cōstā
rat xp̄ianos paupes fu
mandauit eisdez q si
. ita a sibi adherere
ixerūt dum glori
stantinus a filio
e esse seruos xp̄i
gloriabant. nos famulabāmur eis
dem Tu vero q religionem plenā
virtutibus reliquisti. a te oio recef
sim⁹ et tibi obedire otemnim⁹ Qui
bus iulian⁹ mādauit Ego in eccā
dericatū obtinui. et si voluissem ad
primum gradū ecclesie pueuissez
Sed cōsiderans vanū esse inertiam
sectari a ocium milicie animum de
di. diisq sacrificās eorū suffragijs
imperiuz obtinui. Vnde vos in au
la regia nutriti. non debetis laterī
meo deesse vt p̄mos vos in pallacō
meo habeam. Q si a vobis otem
ptus fuero agaz quod necesse est
vt cōtemni non possim Qui respon
derunt dicentes Deum tibi prepo
nentes minas tuas nequaq̄ time
mus ne dei eterni inimicitias in au
ramus Ad hoc iulianus Si infra
decem dies vltro ad me venire con
tempseritis coacti postmodum fa
cietis q8 sponte facere non curatis
Cui sancti dixerūt Jaz decimū esti
ma preteriisse diem. a hodie facito
q8 tunc te factuē minaris Quib⁹
iulian⁹ Putatis ne q martires vos
faciant xp̄iani. Nisi in offenseritis
pumā vos. nō vt martires. sed vt
publicos hostes Tūc iobes a pau
tus p totos .x. dies elemosinis in
sistebāt a omnia sua paupib⁹ ero
gabāt. decima āt die missus ē ab
eos therencian⁹ q dixit eis. dñs me
iulian⁹ statuā culam nouā auream
iouis ad vos misit vt eidē thura in
cendatis. alioq̄n ambo simul pibi
tis Cui sancti Si dñs tuus ē iulian⁹
habeto pacē cuz illo. nob⁹ alius dñs
nō ē nisi ihs xp̄s Tunc iussit eos

Julianꝰ occulte collaudauit in fouea ante domū sepeliri. famā faciens qꝫ in exiliū eēnt missi Pꝰhº filiꝰ Terencianꝰ a dēmōe rapit & in tria domū clamare cepit qꝫ a demone verberet. Qꝺ videns terēcianꝰ scelꝰ cōfitet xpianꝰ esse dicit Passio sancti autē ab eo scribit & eiꝰ filiꝰ liberatur. Passi sunt aūt circa annos dñi cclxiij. Refert greg. in omel. euāgelij Si qs vult pꝰ me venire ac. qꝫ quedā matrona dū eccām hoc sāctiꝰ frequentiꝰ visitaret a die qua haz mūdi rediret. duos stātes monachos sub pegrino habitu inuenit. qs pegrinos elemosinā ipsis dari pcepit Hi aūt puſq; discesserūt eis ad largiendū elemosinā appropinqſſet astiterūt ei vicissim a dixerūt Tu nos mō visitas te in die iudicij recipiem⁹ et qcqꝺ poterim⁹ tibi pstabim⁹ Quo dicto ab oculis eiꝰ ablati sūt Amb. de istis martiribꝰ sic dicit in pſa. Bñ martires Jobes a paupertate & tribulatione ad hec venit impleuerūt qꝺ dauitica voce canit Ecce qꝫ longe a qꝫ iocunꝺa tua cū. Nascēdi lege sortes. fidei sanctitate diuicti. passionis eqlitate similes. in vno semp dño glorioſi

De sancto Leone papa.

Leo papa. vtī miraculis bte vginis legitur in eccā sācte marie maioris in die resurrectionis dñice missaz celebrabat. a dū fideles p ordinē communicarent a qꝺam matrona manū eius osculata fuisset. ex hoc in eum vehemēs carnis tēptatio insurrexit At vir dei in semetipm seuerissimꝰ vltor insurrexit a eadē die manum se scandalisante occulte prosecuꝰ aputauit a se reiecit Interea in populo murmur oriebat. cur sūmꝰ pontifex more solito dñica nō celebraret Tūc Leo ad btām vginem se diuertit. a eiꝰ pudicicie totaliter se omisit Tūc illa continuo sibi astitit a manū suaz sanctissimis mamb⁹ sibi restituit & formauit. iubēs vt procederet. a filio suo sacrificiū immolaret Leo igit oī populo qꝺ sibi cōtigerit pdicauit et manū restitutā omnib⁹ euidenter ostendit Die calcedonē. ecclīā celebrauit solasqꝫ vgines velari instituit Ibi etiā statutū fuit vt vgo maria mē dei appellaret Leo qꝫ tpe attile yta liaz destruebat Sanctꝰ igit Leo in eccā aplorꝫ tribꝰ diebꝰ a noctibꝰ orōi vacās pꝰ hº dixit ad suos Qui vult me seq sequat Cū ergo ab attilam approp̄inqſſet. illeꝰ beatuz leonē vidit. descēdit de equo eiusqꝫ pedib⁹ puolut⁹ rogauit vt peteret quicqꝺ vellz Qui petijt vt ab italia discederet a captiuos relaxaret. Et cū argueret a suis qꝫ triūphatorꝫ orb a sacerdote victꝰ esslz Rñdit Prouiꝺi mihi aūobis Vidi enimz a dextris eiꝰ fortissimū militem euaginato gladio stantē a michi dicentē Nisi huic pareueris cū tuis omnib⁹ interib Cūqꝫ btūs Leo epistolā ad fabianū epm ostantinopolitanū aduersus eutichiū a nestoriū scripsisset super sepulcꝫ bti petri ipam posuit et ieiunijs et orōib⁹ insistens dixit. Quicqꝺ in hac epistola vt homo errauit. tu cui ecclesie cura cōmissa est. corrige et emenda. Et post

dies. xl. cranti illi petrus apparuit dicēs. legia emēdaui Accipiensq; leo epistolā. inuenit mamb⁹ aplī correctam emendatam Alijs etiam quadragīta diebus ieūnijs et oīb⁹ sepulcro beati petri leo astitit. obsecrans vt suoꝝ peccatorum veniam sibi impetraret Cui petrus apparens ait Dep̄recatus sū pro te dominum a omnia peccata tua tibi dimisit Solūmodo de manuz impositione debes inquirī. id est siue bene siue aliter alicui manus imposueris exigeris Obijt circa annum dn̄i. cccclx.

De nomine.

Petr⁹ trinomius extitit Vocat em̄ symō bariona Symō interpretat obediens vel ponēs tristitiaz Bariona filius colūbe Nam bar. lingua syra dicit filij. iona hebraice colūba Fuit em̄ obediēs q̄n xp̄us ip̄m vocauit q; ad vni⁹ iussionis vocē dn̄o obediuit Ponens tristitiam quādo xp̄m negauit quia egressus foras fleuit amare Filius colūbe. q; deo simplici intētione seruiuit Secundo vocat⁹ est cephas quod interpretat caput vel petra vel increpās ore Caput ratione principatus in prelatiōe. petra ratione firmitatis in passione. increpans ore ratione constantie in predicatione Tertō vocatus est petrus quod interpretatur agnoscens vel discalcias vel dissoluēs. agnoscēs q; xp̄i dignitatē agnouit cū dixit Tu es xp̄s filij dei viui. discalcias q; pedes affectuū suoꝝ ab omni ope mortuo et terreno discalciauit cum dixit Ecce nos reliq̄mus oīa nr̄a. Et vincula peccatorū nostroꝝ a nobis dissoluit a h⁹ p claues q̄s a dn̄o recepit Habuit autē triplex ognomen dictus est em̄ simon iohāna q̄d interpretat dn̄i pulcritudo Secō simon iohannis q̄d interpretat cui donatuz est Tercō simon bariona q̄d interpretat filius colūbe p quod bat intelligi q; ipse habuit pulcritudinem moꝝ dona virtutū. abundantiā lacrimaꝝ. q; colūba habet gemitu; pro cantu Istud autem nomen petrus Jesus sibi primo imponēdu; p̄misit Jo. primo Tu vocaberis cephas q̄d interpretat petrus Secō p̄missum imposuit fīē dicit Math. iiij. Et ip̄e fuit simoni nomē petrus Tertio impositum confirmauit cum dixit Mat. xvi. Et ego dico tibi q; tu es petrus. et sup hanc petraz ædificabo Eius martiriu; Marcellus Lin⁹ ep̄s Egesippus a Leo papa scripserūt

De sancto Petro apostolo.

Petrus apostolus īm̄ ceteros apostolos maioris feruoris extitit Nā a scīe dn̄i p̄ditorem voluit. quia vt dic Aug⁹. si eum sciuisset dentibus eū discerpsisset Et ob hoc dn̄s p̄dito rem suu; noīare nolebat. q; vt ait Crisost. si ip̄m noiasset. petrus cōtinuo surrexisset a ip̄m ptinus trucidasset Die sup mare ambulauit ad dn̄m. in dn̄i transfiguratione a puelle suscitatione a deo electus fuit

Statꝛem in oꝛe piscis inuenit. da
ues regni celoꝝ a dño accepit. pas
cendas oues xpi o suscepit Tria
milia hoim in pẽthecostes sua pre
dicatiõe conuertit Claudiuꝰ cui ioꝑe
sanauit. a tũc. v. milia hoim cõuer
tit. Anamie a saphire mortez pdix
it Eneã paliticũ curauit. cornelium
baptisauit Tabitã suscitauit Vm
bra coꝛpis sui infirmos sanauit Ab
herode mcarcꝛatur. ꝙ ab angelo li
beatur Qualis aũt eius cibꝰ vel in
dumẽtũ fuerit ipse testatur in li. de
mentis Panis inquit solus michi
cum oliuis a raro cum oleribus in
vsu est Indumẽtũ ãt hoc ẽ mihi qꝫ
vites tunica cũ pallio a hoc haiẽs
nihil aliud requiro Refertur qꝫ qꝫ
semp in sinu sudarium portabat q̃
crebro fluẽtes lacrimas tergebat
Quia qñ dulcedinis allocutionis a
presentie dñi memoꝛ erat. p mi
nia amoꝛis dulcedine lacrimas cõ
tinere non poterat Quando etiam
culpam negationis ad memoriã
reducebat vbertimas lacrimas
emittebat Vnde adeo in cõsuetudi
ne habuit flere vt eius facies tota
adusta lacrimis videret sicut dicit
demens Item etiam dicit qꝫ audi
to i nocte gallicantu ad oratõnem
surgere osueuerat Tunc simlit ad
fletum prumpere cõsueuit. Refert
quoqꝫ demẽs ꝺm qꝫ in hist̃ijs ec
desiasti. inuenitur qꝫ cui vxoꝛ petri
ad passionẽ duceretur. petrꝰ mgẽti
gaudio exultauit a eã ꝓ nomine
noie post eã exclamauit O coniux
memento dñi Quadã vice cum pe
tens ãpls duos de discipulis suis
ad predicãdũ misisset dũ. xx. dies
iuissent vnꝰ illoꝝ defunctus ẽ. alter
ad petrum rediit. a q̃d acciderat nũ
ciauit Hic dicitur fuisse marcialis
vel ꝺm aliquos beatꝰ maternꝰ Ali
bi legitur qꝫ fuit btus franco soci
us eiꝰ q̃ defunctus est fuit presbit
georgiꝰ Tunc petrꝰ baculũ suum ei
dedit precipiẽs vt ad socium pge
ret a eum super ipsum poneret Qꝫ
cum fecisset ille qui iam per quadra
ginta dies iacebat mortuus proti
nus resurrexit viuus Eo tpe erat in
ihrlm q̃dam magus nomine Sy
mon q̃ se primam veritatẽ dicebat
a sibi credens ppetuos effici assere
bat. a nulla sibi impossibilia dice
bat Legitur etiam in libro demeu
tis ipsum dixisse Adorabor vt deus
publice diuinis donabor honoꝛib⁹
a q̃quid facere voluero petro. Ali
quando cum mater mea Rachel nõ
leret me exire ad agrum vt meterẽ
ego falcem videns positam precepi
falci vt per se meteret. a messuit de
cuplo amplius alijs Addit quoqꝫ a
hoc ꝺm qꝫ dicit Ihꝛom. Ego sũ ser
mo dei Ego sponsus. ego paradisꝰ
ego omnipotens. ego omnia dei.
Serpentes quoqꝫ eneos faciebat
se mouere. statuas eneas a lapide
as ridere a canes cantare Dic igitur
vt linus ait volens disputare cum
petro. et ostendere qꝫ deus esset sta
tuto die venit petrus ad locum cer
taminis a astantibus petrus dixit
Pax vobis fratres qui veritatem
amatis Cui symon Nos tua pace
opus non habemus Si enim pax
sita concordia ad inimicandaꝫ vt

ritatem̃ mihil poterimus proficere
Habent emi inter se pacē latrones
ꝓter qđ noli inuocare pacem sed
pugnā duob⁹ emi dimicantibus
tūc erit pax cum alter fuerit supa
t⁹ Et petr⁹ Cur times audiē pacē.
Et peccatis enim bella nascunt Vbi
aūt peccatū nō fit pax est In dispu
tationib⁹ veritas in opib⁹ iustitia
inuenitur· At simon Nihil dicis ꝙ
ego ostendaz tibi duim̃tatis mee
potentiaz vt repēte adores me· Ego
sum prima veritas a possiz volaē p
aera· nouas arbōes facere lapides
in panē mutare· in igne fine lesiōe
durare· a omnia que volo possiz fa
cere Contra hūc ergo petrus dispu
tabat a omnia eius maleficia dete
gebat Tunc simon videns quia pe
tro non posset resistere oēs libros
suos magice artis ne forte magus
ꝓderetur in mare proiecit a roma
vt vbi deus haberet prexit Qđ cuz
petr⁹ operit eū iseq̃ura vsq; romā
pficiscit Quarto ergo āno claudij
impatoris petrus romam applicu
it· a ibi āmis xxv· sedit a duos epis
copos linum a detum sibi coadiu
tores ordinauit sic ait iob· beleth
vnum extra muros vrbis· alium in
tra ordinauit Predicationi ãt in si
stens· multos ad fidez conuertebat
infirmos q̃ plures curabat ꝙ in pdi
catione sua sep laudās et pferens
castitatē Quatuor cōcubinas agrip
pe pfecti conuertit adeo q; ad pfe
ctum redire vlterius recusauerunt
Vnde iratus prefect⁹ aduersus pe
trū querebat occasionez Post hec
apparuit petro dñs· ꝙ· Simō a nero

cogitāt cōtra te mala ꝙ ne timeas
qz tecuz sum vt eruā te a dabo tibi sui
mei pauli solatiuz· q̃ cras romā in
gredietur Scies ꝙ petr⁹ vt ait lin⁹
qz velox est depositio tabernaculi mu
i uentu fm posit⁹ manū demē
tis apprehēdit a euz ep̃m ordinauit
a in cathedra loco sui sedere coegit
Post hoc paul⁹ fidē dñs predixerat
Romā venit a cū petro cristū predi
care cepit Symō aūt mag⁹ in tantuz
a nerone amabatur· qvite ei⁹ a sa
lutis a totius cātatis custos sine du
bio putabatur Quadam aūt die
sicut dicit leo papa duz ante nero
nē astaret· eius effigies subitom u
tabat· a modo senior· modo adoles
cētior videbatur Quod cum videret
nero verum hunc esse dei filiuz esti
mabat dixit itaq; symon magus
neron· sicut ibidem refert leo· Vt
scias optime impator me veru dei
filium esse· iube me decollari· et die
tertia resurgaz Precepit ergo ne
ro carnifici vt ipsum decollare debe
ret Qui cum putaret se decollare sy
monem· decollauit arietem Simon
autem arte magica illesus euasit a
arietis mēbra colligens ita absco
dit et se tribus diebus occultauit
Sanguis aūt arietis ibidem congela
tus remansit· die aūt tertia ostēdit
se neroni dicens Fac sanguinē me
um q̃ effusus est extergi quia ecce
ego qui decollatus fueram sicut p
misi die tertia resurrexi· Quem ne
ro videns obstupuit· a ipsum vez di
filium putauit Hec leo· Aliquando
etiam cum in conclaui cuz nerone
esset· demon in eius specie forisq̃

batur. Demiꝝ romāni eū in tanta
veneratione habuerunt· ꝙ eidem
imagīem fecerunt a hunc titulum
superscripserunt. Symoni deo scō
Petrus autem a paulis ad Nero
nem introierunt. a omnia eiꝰ male
ficia detegebāt Addiditꝝ petrus ꝙ
sicut in xp̄o sunt due substātie. s. dī
a. hōis ita in isto mago sunt due
substantie. s. hōis a diaboli dixitꝝ
Symon vt testant sāctꝰ marcellꝰ a
leo Ne diutius hunc patiar inimi
cū precipiā angelis meis vt vim di
cēt me de isto Cui petrus Angelos
tuos non timeo. sed ipsi timent me
Nero ait Nō times simonez q̄ diui
nitatē suā rebꝰ affirmat. Cui petrꝰ
Si diuinitas est i ipso. dicat nunc
mihi quid cogito vl q̄d facio quā
cogitationē meā priꝰ auribus tuis
infinuo vt non audeat mentiri q̄d
cogito Cui nero Accede huc a dic mi
quid cogitas Petrus autē accedēs
secreto dixit Jube michi panem or
deaceum afferri a occulte dari. Qui
cum allatus fuisset a petrus illum
benedixisset a sb manica abscōdis
set ait. Dicat Symon q̄ se deum fac
quid sit cogitatū. quid dēm. q̄d fa
ctum Rndit simon Petrus magis
dicat q̄d cogitē ego. dixitꝝ petrus
Quid cogitet simon me scire docebo
dū qs cogitauerit fecero. Tunc sy
mon indignatus exclamauit. Pro
tedāt canes magni a deuorent eum
Et subito canes maximi apparuerūt
a in petrum impetum fecerunt. Ip
se vero panem benedictum obtulit
a subito ipsos in fugā conuertit Tūc
ait ad neronē petrꝰ Ecce ostēdi me
nosse quid cogitauerat cōtra me
simon non vobis ꝑ factis. nā q̄ primi
serat contra me angelos venturos
exhibuit canes vt oīdat se nō ha
bere diuinos angelos ꝑ caninos
Aitꝝ simon Audite petre a paule
Si hic vobis non possum nocere ve
niemus vbi oportet me vos iudica
re ego ātvobis ꝑ parco. hec Leo
Tunc simon vt ait egesippus a lin
in superbia elatus ausus est se ia
ctare ꝙ mortuos posset suscitare a
accidit vt quidam iuuenis moreret
Vocatis ergo petro a simone hāc
omīs de voluntate simonis sentētiaz
firmauerūt vt ille occideret q̄ mor
tuū suscitare non posset. Symon ꝑ
dum sup mortuū suas incātatiōes
faceret. visus est a circūstantibus
caput agitare defūcti. Tūc omnes
exclamātes petrū lapidāe volebāt
Petrꝰ ātvix impetrato silentio ait
Si viuit defunctꝰ. surgat. ambulet
a loquat alioquin sciatis fātasma
ee quia caput mortui omouet Se
petur simō a lectulo. vt diaboli fi
gmēta plene denudētur Sepatur ꝑ
simō a lectulo a puer imobil emā
sit Petrꝰ aūt alonge stās oratōe
facta exclamauit dicēs Adolescens
in noie ihu xp̄i nazareni crucifixi
surge. a statim vīus surrexit a ābu
lauit Cum ātvellet populus simo
nem lapidāe. ait petrꝰ Illi satis e
ad pena; ꝙ agnoscit se in suis arti
bus supatum. Magister ātnoster
nos docuit vt p malis bō rēddamꝰ
dixit autem simon Scitote petre a
paule. non vobis contiget qd cupi
tis vt martirio vos digner coronā

te Qui respondérunt Audiemat nō bis quod cupimus · tibi aūt nūq̄ bene sit · q̄ quecunq̄ loqueris mōtiris · Tunc simon vt ait sanct⁹ marcellus iuit ad domum marcelli discipuli ei⁹ ligauitq̄ maximū canez ad hostiuz dom⁹ ei⁹ dicēs ſſuncvidebis si petrus qm̄ ad te venire consueuit ingredi poterit post paululum venit petrus · a facto cruces signo canem soluit Camis autez oīb⁹ alijs blandus · solum Symonez p sequebatur Qui apprehēdens eum ad terram subtus eū dereciit a eum strangulare volebat Accurrens ergo petrus cāi clamauit ne ei noceret Et camis quidem corpus eius nō lesit · vestes aūt lacerauit vt ille nudus penitus remaneret · Populus autem et maxime pueri simul cum cane post eum tamdiu cucurrerunt donec illū · q̄ stupum de ciuitate fugauerunt Cuius opprobriū pudorē nō ferēs p annū nusq̄ cōparuit Marcellus cū hec mirabilia videns deceps petro adhesit Postea vo simon rediēs iterū in neronis amicicia est recept⁹ Symon igit̄ videns vt dicit leo populū cōuocat a se a galileis grauiter offensuz p hibuit a ideo vrbem quā tueri solebat se deserere velle dixit Et die statuit quo in celum deberet ascendere q̄ indignabatur in terris amplius habitare · Statuto igit̄ die turri excelsam fm linū capitoliuz ascendit a inde se deiciens coronatus lauro volare cepit dixit autez paulus ad petrum · Meum est orare a tuuz imperare dixitq̄ nero Verax ē homo iste · vos aūt seductores estis Petrus aūt dixit ad paulum Paule erige caput a vide Cumq̄ leuasset caput a vidisset simonem volantē dixit ad petruz Petre quid cessas Perfice q̄ cepisti Jam enim nos dominus weat Tunc petrus ait · Adiuro vos angeli sathane q̄ euz in aera fertis per dominum nostrū ihesum christuz · vt amplius ipsum nō feratis a corruere dimittatis Et cōtinuo dimissus corruit Et cōfractis cruribus expiauit Audiens hoc nero talem virum se p̄ vidisse doplows pdā hec leo debitq̄ eos i manibus pauli viri predarissimi qui tradidit eos in custodiaz Martimi sub cura militum processerunt a martimiani Quos tamen milites petrus ad fidem cōuertit Vnde carcerez aperuerunt a eos illesos dimiserunt · Quapropter paulin⁹ post passionem apostoloruz pro cessuz to q̄ cristiani essent capite cesi fuit a martimianum accersiuit a cōperit Rogabant ergo fratres petruz vt inde discederet · a cū discedere nollet tandem victus precibus ab cessit Et cum venissz ad portam vt leo tenebatur ab locum qui nunc dicit fācta maia ad passus vidit xp̄m sibi occurrēte a ait dñe q̄ vadis · cui dit Venio romam iteruz crucifigi Cui petrus dñe iterz crucifigeris Cui dñs min⁹ Etiā Petrus vo ait Ego dñe reuertar vt tecū crucifigar Hiis dictis dñs videte petro a lacrimāte i celuz ascēdit Qui dū xp̄e de passione sua

lum reuocare dignatur Crux mea caput meum in terra debet oñdere a pedes ad celū dirigere · quia non sum dignus ita ī cruce esse vt domi nus meus · crucem meam girate a capite demisso me crucifigite Tūc illi crucem verterunta pedes sursuz manus autem deorsuz fixerūt Tūc populus furore replet9 neronē a p fectum volebat occidere et aposto lū literare Qui eos rogauit vt pas sionē suā non impedirent Dñs au tē vt ait egesippus a linus aperuit oculos eoruz qui ibi flebant a vide runt angelos stantes cuz coronis de floribus rosarum a lilioū petrū in cruce stantez cum eisa librum a xp̄o accipientē · a ea verba que lo quebatur ibi legentez Tūc petrus vt testat idem egesipp9 8 cruce dice re cepit De dñe imitari optaui · sed rectus crucifigi non vsurpaui Tu semper rectus · excelsus a altus nos p̄m hominis filij · qui caput suum demersit in terram · cuius lapsuz si gnificat spēs geneatiōis humane Sic em̄ nascamur vt p̄ni in terrā vi deamur effundi Mutata quoq; cō ditione vt hoc mūd9 putet esse de xtū qđ cōstat esse sinistz Tu domi ne ñ oia es totuz quod es qz es ñ totū · amb̄l aliud nisi tu solus Gra tias tibi ago spū toto quo viuo q̄ te intelligo · quo ipellor Vbi due alie rōes tanguntē · q̄re rect9 nolu it crucifigi Videns q; petr9 q; fideles gloriam suā vidissent · grās agēs a deo fideles commendans spiritū emisit Tunc marcellus a apuleus fratres discipuli ei9 eum de cruce de

dictum intelligeret ēdixit · Cūq; hoc fratribus retulisset a ministris ne tomis capit · a p̄fō agrippe presen tatur Facta āt ē facies ei9 fic solvt ait linus Cui dixit tu ne es ille q̄ im plebibus a mulierib9 quas a tho rovitorum sepas gliaris · Quez a postol9 increpans dicebat se ī cru ce dñi gliari Tunc petrus tanq; ali genigena iussus est crucifigi · Pau lus vero quia ciuis erat romanus iussus ē capite truncari De hac āt sniā in ipōs data dicit dyomisius in epla ad thimotheū de morte pauli in hec verba O frat mi thimothee si vidisses agones consummatiōis ip̄orum · defecisses quidem pre tri stitia et dolore Quis non fleret illa hora qñ preceptuz snie egressum ī eos est vt s. crucifigeretur petrus a paul9 decollaretur Vidisses tūc tur bas iudeoruma gentiliū p cutiētes eos a expuentes in facies ip̄oū Ad uemēti autē terribili tpe cōsūma tōis ipsoz cū separent ab mulcem ligaueūt colūnas mundi non vti q; absq; fratruz gemitu a ploratu Tunc inquit paulus petro Pax te tum fūdamētū ecclesiarū a pastor ouiū a agnoruz xp̄i · Petr9 aūt ad paulū Vade in pace predicator bo noruz morum mediatora dux a so latium iustoruum Cū āt elōgassent eos ab mulcem · secut9 fuz magistz meum sō em̄ in eodē loco occidēūt eos Dec dyomisi9 Petrus autez vt leo a marcell9 testantur · dū vemisz ad crucem ait Qm̄ dominus de celo ad terrā descendit recta cruce subli matus est Me āt quē de terra ad ce

ꝓfuerunt a diuersis obientes aromatibus sepelierunt Isidorus in libro de ortu vita ⁊ obitu sc̃orum sic ait Petrus postꝙ anthiocenā rexit fidauit ecclesiā sub claudio cesare. otra simonē magū romā pgit ibiq; prdicās euāgeliuz xxv. āmis eius cēvrbis pontificatū tenuit. xxv. vi. āt anno a passiōe dñi a nerone deorsum vt ipse voluit crucifixꝰ est Dec Isidō. In ipsa aūt die petrus ⁊ paulus dyonisio appāruerūt secū dñs ꝙ ipe ait in prdcā epla in hec verba Attende miraculū vide ꝓdigium feat mithimothee diē victimationis illorum Nam ꝓsto fuit itpe sepationis eorū Post mortē autē illorum vidi eos inuicem manu ad manum intrantes portas vrbis et indutos vestes luminis a coronis claritatis a lucis ornatos Dec dionisius Nero aūt impunitus non extitit sed super hec scelera ⁊ alijs que omisit. manu ꝓpria se pemit Quorum scelera aliqua hic breuiter īseramus Cuz seneca mgr suus vt īq̄dam histo. licet apocrifa legit̄ consignam mercedem sui laboris spēret. iussit ipsum nero eligere arborem in cuius ramo suspendiuz affectaret dicēs ꝙ laboris hec sui ꝓmium recepturus esset Cu autez seneca ꝛequireret vnde hec mortis suppliciuz meruisset iussit acutū gladiuz supvertice eius crebro vibrari Seneca vero nutu capitis mināti gladio cedebat metuens piditari mortis periculo Cui nero ait Magister vt quid nutū capitis mināti gladio cedis ⁊ Cui seneca Domine summa ideo mortē vereor et inuitus mōrior Cui nero Si adhuc ego te metuo vt puer metuere cōsueui quare te viuente q̄te non potero viuē ⁊ ꝓpterea itaq; seneca Si me mori nec̃ē. saltez m̄ cōcede. vt qđ voluero m̄ eligā genus mortis Cui nero Festinꝰ eligas tantum mori non differas Tunc secta balneo in aqua tepida facto. incisis vtroq; brachio sibi imminuit sc̃ē et sic nimio sanguinis fluxu ibidez vitam finiuit a sic quodam prēsagio Seneca nomen habuit q̄i se necās manu ꝓpria se necauit. Hic seneca duos fratres habuisse legitur Vnus fuit iulius gallio declamator egregiꝰ q̄ manu ꝓpria se pemit Alius mela pat lucani poete q̄ lucanus in passione venarum iussu nero nis obīsse legitur Rursus nero nemis obscenus ⁊ pharia mētis ductus insania. vt in eadem historia reperit matrē occidi a scindi iussit vt videz q̄liter in ei⁹ vtero foueba Phisici vo eū de mris arguētes ꝓditione dicebant Jura negāta phas ꝓhibet vt filiꝰ matrem necet q̄ ipm cū tanto dolore peperit a cuz tanto labōe sollicite dūme enutriuit Quib⁹ nero ffacite ergo me puero impregnari a poste a parere vt q̄nt⁹ dolor matri meę fuerit scire possim Pane insup volūtatem patiendi conceperat eo ꝙ pvrbem transiens quandam mulierem vociferantem audierat dicāt ei Non est possibile quod natura ē otrariū. nec est possibile qđ ratioi non est consentaneum dixit ergo eis nero Nisi me feceritis puero impregnari ⁊ parere. omnes vos cru-

tum fecerunt a vsq extra ciuitatez
psecuti sunt Qui vidēs q euadere ñ
posset. fustem dentiuz mœsibus ex
acuita se p medium palo transfix
it a tali morte vitaz fimuit Alibi ta
men legitur q a lupis deuorat⁹ sit
Redeuntes igitur romam. ranā ñ
testudine latentem mueneūt a ip
sam extra ciuitatē pficientes obus
serunt Vnde a ps illa ciuitatis vbi
rana latuerat lateranuz a latente
rana nomen accepit Tempe sācti
cornelij pape greci fideles ap̄lorū
corpora furati. eadez q asportabāt
Sed demones in p dolis habitātes
diuina coacti virtute damabāt Vi
ri romani succurrite quia dij vestri
auferuntur Quapropter fidelibus
intelligentibus de apostolis. gen
tilibus vero de suis dijs multitudo
adunata fidelium et infidelium il
los psequitur Vnde greci timētes
apud Catatumbas apostolorum
corpora in putrum proiecerūt sed
a fidelibus inde postmodum sunt
extracta Grego. tamen in registro
dicit q tanta eos vis tonitrui atq
fulguris terruit ac dispersit vt ea a
pud catatumbas dimitterent Sed
cuz dubitarent que ossa essent be
ati petri a que beati Pauli. oranti
bus fidelibus a ieiunijs mistētibo
de celo eis responsum est. Maiora
ossa sunt predicatoris. minora pi
scatoris et sic ossa ab inuicem sepa
uerunt a in suis ecclesijs quas cui
libet edificauerant posuerunt Alij
vero dicunt q papa siluester volēs
ecclesias cōsecrare tam pua q ma
gna ossa in lance summa cum reue

deli morte faciaz interire Tunc illi
impotionantes. ranaz sibi occulte
ad bibendū dederunt a eā artificio
suo in eius ventre excrescere fecerūt
a subito ventre eius nature cōtrari
uz non sustinēs intumuit ita vt ne
ro se puero grauiduz estimaret. fa
ciebantq sibi seruare dietaz qlem
nutriende tane nouerant cōuenē
dicentes q ꝑter cōceptum talia re
fugeria eum seruare oporteret Tā
dem inmo dolore vexatus medicis
ait Accelerate tempus ptus adest
q languore piendivix anhelitum
heo respirandi Tunc ipsum adwo
mitū potionauerūt a ranaz visu ter
ribilem humoribq infectā a sāgui
ne edidit cruētatam. Respiciens q
nero ptum suum ipm abhorruit a
mirabatur adeo monstruosuz dix
erit autez q tam deformē fetū pro
tulerit eo q tps ptus noluerit ex
pectare Et ille Fui ne talis de mūis
egressus latibulis Et illi Etiaz Pre
cepit ergo vt fetus fuꝰ aleretur a te
studim lapidum seruandus inclu
deretur Dec in cronicis nō legūtur
sed aperisa sunt dei de mirat⁹ qlis
a qnta fuit fucensio troie romam
pvij. dies a noctes fecit fucēdi Qs
ex altissima turri pspectās letat⁹ q
flamme pulcritudine. tragedo ha
bitu heliadam decātabat. sicut ha
betur in cronica Hic vetibus aureis
piscabatur. cantib⁹ intendebat ita
vt omnes citharistas a tragedos
superaret. virum in vxorem duxit ipse
vtvxor a viro accept⁹ est vt ait oro
sius Romani vero vesaniam eius
vltrius non ferentes in eum impe

rentia ponderauit a me dietatem in
vna eccia a me dietatez in alia col
locauit. Dubitatur autē ab aliqui
quibus vtrum eadem die Petras
a paulus passi sunt Dixerūt enim
quidam q eadem die reuoluto an
no Sed sācti Hieronimus a omnes
fere sancti qui de hoc tractant i hoc
ordāt q eadē die a eodem anno
passi sunt. sicut etiā manifeste ha
bētur ex epla dnomisn Sicut dicit
leo in quodam sermone vbi sic ait
Non ei sine cā factū putam q vno
die i vno loco. vni tiram tolerauē
sniaz In vno die passi sunt vt pari
ter ad xpm puenirēt Vno loco ne
alteri roma deesset. Sub vno pse cu
tore vt equalis crudelitas vtrum
q cōstringeret Dies ergo p meito
locus p gloria. pse cutor decretus
est p virtute Nec Leo Licet autē ea
dem die a hora passi sunt nō tamē
in eodem loco. sed in diuersis Et q
dicit leo eodem loco passi sunt hoc
dicit ex eo q ambo rome passi fue
runt De hoc quidā metrice sic dicit
Ense coronat paulus. cruce petrus
eodem. Sub duce. luce. loco. dux ne
ro. roma locus. Item alius Ense sa
crat paulū pax lux. dux vrbs cru
ce petrū. Licet autez eadem die pas
si fuerunt. ordinauit tñ gregē. vt ip
sa die specialiꝰ fieret quo ad offici
um solēnitas petri a in sequēti die
memoratio pauli Tum. ꝙa eadez
die dedicata fuit eccā scī petri Tum
q maior est dignitate. tū q per cō
uersione Tum q p martū obtinuit
rome

¶ De nomine

Paulꝰ interpre
tat os tube vel os eoruz seu
electū. mirabile vel electōnis mira
culum Vel paulꝰ a pausa qđ ē gre
ce requies Vel dicitur modicꝰ lati
ne Per hoc intelliguntur ser prero
gatiue quas habuit paulus p ce
teris apostolis Primum est ling
ua fructuosa qe ab yllirico vsq ad
ihrlm repleuit euāgeliū Et inde di
cit os tube Secundu caritas viscē
rosa qe quis infirmat. a ego nō in
firmor Quis scandalisat. a ego nō
vror Et inde dicitur os eoruz scili
cet cordis de quo ipse Os nostrū patz
ad vos o chorinti cor nostrū dilata
tum est Tertiuz ē cōuersio mira cu
losa a inde dicitur electuz mirabile
qe mirabiliter electꝰ a cōuersus fu
it Quartū ē manꝰ operosa a inde dici
tur electōis miraculū Magnū ei mi
raculū fuit qñ elegit sibi ppriis ma
nibꝰ sumptꝰ ac qrere a icessanter p
dicare Quintū fuit cōtemplatio de
licōsa. qe raptꝰ ē vsq in tertiū celuz
Et inde fuit dñ reqes qe i contempla
tione reqritur reqes mētis. Sextu;
huilitas vtuosa. a inde dr modicꝰ
De hoc aūt noīe paulus tres sunt
opinōes Origenes vult q semp
fuit bimonius et vocatus semper
paulꝰ a saulꝰ Raban aūt vult q
ante dictꝰ ē saulus a saule ergo sup
to sed post cōuersionez vocatus est
paulꝰ quasi puulus a modico a hu
mili spiritu. Unde a nomen suum
interpretando dicebat Ego sum mi
nimus apostolorum ac. Beda vult
q dictus est paulꝰ a sergio paulo

p cōsule quez ad fidē uertit Passi
onē sācti pauli lin⁹ papa descripsit

De sācto paulo apostolo.

Paulus apostolus post sui cōuersionem multas psecutiōes ppessus est. qs beatus hilarius breuiē enumerat dicens Paulus apostolus in philippis virgis cēditur. in carcere reponitur. in ligno pedibus affigitur. in listris lapidatur. in yconio thessalonica ab iniquis pseqtur. in epistolis scriptis datur. in damasco p sportā a muro deponitur. in iherusalem sistitur. cēditur. ligatur. insidiatur. in cesarea daudit⁹. criminat⁹. nauigans in italiam periculo dirigitur romam veniens sub nerone iudicatur a occisus finitur. Nec hylarius Aplatuz inter gentes accepit quē dam cōtractum in listris erexit. in uenem qui de fenestra ceciderat a mortuis expirauerat fuscitauit a mlta alia miracula fecit. Apud mitilenam in sula vipera manum eius mouasit sed nihil eum lesit. quin potius in ignem ipsam excussit. Dicitur quoqz q omnes qui de pgenie illius hominis qui paulū fuscepit hospicio nascuntur. a venenosis vllatenus non leduntur. Vnde cum pueri nati sunt in cunis eorum serpentes ponuntur vt probent si filij veri eorū sūt. Innuitur autez alicubi q paulus est minor petro. qñqz maior. qñqz equal. Sed reuera dignitate minor predicatione maior. sanctitate eq

lis. Refert hyamo q paulus a pullorum cantu vsqz ad horaz quintaz labori manuuz insistebat deinde p dicationi vacabat. ita q plerumqz vsqz ad noctem ptrahebat. Residuum vero tēp⁹ comestioni. somno a orationi satis necessariū erat. Veniens vero romam cū nero nondū esset in imperio confirmat⁹ a etiaz audiens q de lege iudeorum a fide xp̄ianoruz inter paulum a iudeos questio vertebatur non multuz īde cuāuit a sic paulus quo volebat libere ibat a libere predicabat. Jheronimus quoqz in libro de viris illustribus ait q. xxxi. anno a passione dn̄i anno secundo neronis Paulus romā vinctus mittitur a per biennium in libera manens custodia aduersus iudeos disputauit. Deide a nerone dimissus euangeliū in occidentis ptibus predicauit. Quarto decimo vero neronis anno eode m anno et die quo crucifixus ē petr⁹ capite truncatur. Nec Jheronimus. Eius autem sapiētia a religio vbiqz diuulgabatur. a ab omnib⁹ mirabilis habebatur. Multos etiaz de domo cesaris sibi in amiciciam copulauit et eos ad fidem christi conuertit. Quedam etiam scripta eius coram cesare recitata sunt a ab omnibus mirabiliter cōmendata. De natus etiam de illo alta sentiebat. Quadam vero die cum paulus circa vesperas in quodam solario predicaret. q dam iuuenis nomine patrodus p̄ fenestram nerois a sibi admodum dilectus. vt paulum propter multitudinem commodi⁹ au

dixet fenestraz ascendit a paululū
ibi dormitando decidens expirauit
Quod audiens Nero plurimum de
eius morte doluit a statim alium i
eius officium ordinauit Paulus
vo p spiritum hoc cognoscens dix
it astātibus vt illuc irent a patro
dū cesaris carissimū ad se defūctuz
afferrēt Quem allatum paulus su
scitauit a ad cesarem cum socijs su
is misit Qui cuz de morte eius lamē
tarētur ecce patrodus inuenis ad
esse pre foribus nunciatur Audiēs
nero patrodum viuum. quez pau
lo ante nouerat mortuuz plurimū
quidem expauit a eum ad se ingre
di recusauit Tandem persuasu am
corum intrare permisit Cui nero ait
Patrode vinis. Et ille. Cesar vino
Et ait nero Quis te fecit viuere Et il
le Dominus ihesus xps rex oim se
culorum Iratus nero dixit Ergo il
le regnabit in secula a resoluet oia
regna mundi. Cui Patrodus. Eti
am cesar Tunc nero dedit ei alapaz
dicens Ergo militas illi. Et ille Vti
q milito quia me a mortuis excita
uit. Tunc. v. ministri imperatoris
qui ei iugiter assistebant dixerunt
ei Cur impator puerilis iuuenē pru
dentem a veracitet ridentem Nama
nos illi regi inuictissimo militam?
Quod audiens nero eos reclusit in
carcerem vt minimum torqueret qs
minimum ante dilexerat Tunc omis
xpianos fec inqri a oēs sine interro
gatiōe puniri per tormēta valida.
Tunc paulus victo? inter ceteros
ātē Neronē adduct? est Cui nero O
homo magni regis seruus. mihi āt
vinctus. cur milites in eos mihi sub
trahis a tibi eos colligis. Cui pau
lus Nō solum de tuo angulo mili
tes collegi. sed etiam de orbe viuez
so. quib? rex noster donat talia q
nunq̄ deficienta que omnez exclu
dunt indigentiaz largietur. Huic si
subiect? esse volueris saluus eris q
tante extat potentie vt index oim ve
nata mundi huius p ignē figurā
resoluat Hec audiens nero a ira i
census quia figurā mundi p ignē
paulus dixit resoluendaz. omnes
xpi milites igne cremari iussit Pau
lum vero tanq̄ maiestatis reum ca
pite truncari Tanta autē cristiano
rum occisa est turba vt popul?o
manus pallaciuz neronis virtute
irrumperet a seditionem cōtra cuz
excitare moliens p damaret. Pōe
modum cesar. tempera inssionem
Nostrates sūt quos perdis. rema
num tuenē imperiuz. Timens impe
rator mutauit edictū vt null? xpia
nos tāgeret. donec impator de eis
plenius iudicaret Quapropt paul
lus iterum est reductus a aspectui
neronis oblatus Quez vt nero vi
dit vehemētissime exclamauit Tol
lite maleficū. decollate impostorez
nec sinite viuere crimiatorez. auser
te de superficie terre mentiū immuta
torem Ad quem paulus ait Nero
tempe modico patiar. sed vinaz et
naliter domino ihesu cristo. Nero
dixit Auferte ab eo caput. vt me re
ge suo fortiorem intelligat quē ni
deuicti videamus vtrum superuiuē
valeat. Cui paulus. Vt scias me
post mortem corporis eternaliter

vīuere cū mihi caput abscisū fuerit
vīuus tibi apparebo. Et tūc cognoscere poteris. qr xps est dñs vite a
mortis Et his dīs ad locum supplicij ducitur Qui cum duceretur dixerunt ei tres milites q̄ eū ducebāt
Dic nobis paule. quis est ille rex vester quem tantum diligitis q̄p eo
magis mori q̄p viuere eligitis Et q̄lem inde mercedem habebitis Tūc
paulus de regno dei a pena inferni
adeo eis predicauit q̄ ipsos ad fidem conuertit Qui cum rogassent
eum vt libere abiret quo vellet ait
Absit fratres vt fugiam. Non enim
fum profugus. sed miles christi legitimus Scio enī q̄ per hanc vitam
transitoriam ad vitam trāsibo eternam Mox ātvt fuero decollatus vi
ri fideles rapient corpus meū Vos
aūt locum notate illuc eras mane
venite Inuenietis iuxta sepulcrum
meum duos viros sc̄z lucam titum
orantes Quibus cum dixeritis quatis abunt et regni celestis facient he
redes Quod cum loqueretur misit
nero duos milites vt viderent si ad
huc esset occisus Et cum eos vellet
conuertere. illi dixerunt. Cum mor
tuus fueris a resurrexeris. tūc credemus his q̄ dicis. Nūc aūc cito veni
quod meruisti accipe Cumq̄ ad locum passionis duceretur in porta
hostiensi q̄ndā matronā noīe plau
tille discipule pauli que sm dicitur alio noīe dicebat lemobia q̄
forte binomia fuit obuiam habuit
Que flens se suis orationibus cōmendauit Cui paulus. Vale plautilla

eterne salutis filia commoda mihi
tū quo caput tuum tegis a mihi oculos meos ligabo a postmodū illis
tibi restituam Quod dum sibi tradere
tur irridebant ei carnifices dicētes.
Quid impostori isti a mago tam p
cioſū pānū tribuis vt ipsū amittas
Cum ergo ad locum passiōis paulus venisset aduersus orientē a manibus in celū extensis diutissime cū
lacrimis patria voce orauit a gratias egit Post hoc valefaciēs fratribus oculos sibi de velo plautille ligauit a vtrunq̄ genu in terra figēs
collum extendit et sic decollat9 est
Moxq̄ caput eius a corpe exiliēs
Ihesus christus. qui sibi in vita sua
tā dulcis extiterat. a quē tā crebro
nominauerat hebraice data voce insonuit. dicitur enim ipsum in suis
epistolis christum vel iheſum vel
vtrunq̄ quīgentis vicibus nominasse De eius autem vulnere vnda
lactis vsq̄ in vestimenta militis exiluit a postea sanguis efflurit In
aere lux mirabilis emicuit De corpore odor suauissimus emanauit Dimissus autem in epistola ad thimotheum de morte pauli sic dicit In hora autem illa tristitie plena fratrem dilectū dicente carnifice Paule
collum para Tunc beatus paulus
suspexit in celum mundens frontem
a pectus suum signo crucis. deinde
statim dicebat. Domine mi ihesu christe in manus tuas commendo spiritum meum et cetera. Et tunc absq̄ tristitia et compulsiōe extendit
collum suum et accepit coronam
Percutiente autē carnifice caput ut

amputante pauli. beatissimꝰ christi martir explicuit velū a sanguinez propriuz collegit in velo a ligauit euz a obuoluit a tradidit illi femie Reuerso autē mlite carnifici dixit lemobia Vbi dimisisti magistruz meū paulū. Respondit mles Cū socio suo iacet ibi extra vrbē in valle pugilum et velo tuo facies eius velata est Ipsa vidēs ait. Ecce nūc intrauerunt petrus et paulus indu ti veste preclara et coronas fulgen tes a luce radiantes habebanti ca pitibus suis Et protulit velum san guine cruentatum a mōstrauit eis ꝓpter qđ opus ꝯmplures crediderunt dño. et facti sunt xpiani Hec dyomisius. Audiens nero qđ conti gerat vehemēter extimuit a de his omnibus cuz phisa amicis loqui cepit dū hec mutuo loquerentur venit paulus. i. amicus clausis a ante cesarem stans ait. Cesar ecce pau lus regis eterni inuicti mles Nunc crede quia nō sum mortuus sed vi uus sed tu misēr eterna morte mo rieris eo ꝙ sanctos dei iniuste interficis Et his dictis disparuit. Nero autē ex nimio terrore velut amens effectus qđ ageret ignorabat Et suasu a consilio amicoꝝ patroduz a barnabam cum alijs soluit a q̄ vellent ire libere pmisit Illi vero mi les. Longiꝰ magister militum et aggestꝰ ad sepulcruz Pauli mane venerunt a duos viros. Stitiuz et lu cam orantes inuenerunt a i medio eorum paulu stantē viderūt Quos titus a lucas videntes vehementer territi fugere ceperunt a paulus di sparuit. Illi ãt pꝰ eos clamabãt di cētes. Non vt putatis vos sequi mur sed a vobis baptisari volumꝰ sicut paulus vobis dixit. quez mo do vobiscum orantem vidimꝰ Hec illi audientes reuersi sunt cum ma gno gaudio a eos baptisauerunt Caput ãt pauli in quandã vallez proiectum fuit. a pre multitudine aliorum. quī interfecti fuerunt a il luc proiecti inueniri non potuit Le gitur aũt in epla dyomisij. ꝙ cum quadam vice fouea mundaretur. a caput pauli illuc cum alijs pue gamentis proiectum fuisset q̄dam pastor illud in virga sua leuauit a iuxta caulas ouiuz fixit Vidit ãt per tres noctes cōtinuas ipe cū do mino suo sup predictum caput lu mino suo mirabile refulgere qđ ei epo a fidelibus nūciatuz fuisset dixerūt Vere hoc ē caput pauli egressus igitur episcopus a vniuersa turba fidelium caput illud secu detulerūt a in quadaz mensa aurea illud po nentes corpori coniungere attēpta bant Tunc patriarcha respondit Nos scimꝰ. quia multi fideles occi si sunt a eoruz capita etiam in eo dē loco dispersa sunt. Vnde dubito il lud caput corpori pauli coniunge re Sz caput hoc ad pedes corporis ponamus et omnipotentem dñm exoremus vt si caput suum est con uertatur corpus et capiti coniun gatur quod dum omnibus placu isset caput ipsum ad pedes corpis pauli posuerunt Et ecce cunctis o rantibus a stupentibus corpus se vertit et in loco suo capiti se iunxit

et sic oīs deum bene dixerūt a hoc
esse caput pauli veracē cognoue
runt hoc dyonisius refert Greg.
turoñ. q̄ tpe iustini iunioris daru
it ꝙ q̄dā desperans laqueū sibi pa
bat. nomē tamē pauli inuocās sem
per dicebat Adiuua me sācte pau
le Tunc affuit quedā vmbra squa
lida hortans eū ac dicēs Ipa bone
vir. age q̄ agis. morā ne feceris
At ille semp parās laqueum dice
bat Beatissime paule a diuua me
Expedito iam laqo affuit alia vm
bra tanq̄ hois dicens illi que ho
minem hortabatur Fuge miserrie
q̄a paulus aduocat? aduemit Tūc
squalida vmbra euanuit. a hō ad
se rediens a laqueū proiciens pe
nitentiā cōdignā accepit In eade
quoq̄ epla que sup̄ dcā est btūs
dyonisi? mortē pauli magistri sui
piis verbis deplorat dicens. Quis
dabit oculis nostris aquas et pu
pillis nostris fontes lacrimarū vt
plorem? die ac nocte lumē ecclesia
rum q̄ extinctum est. Quis non nu
duet fletū a gemitū aut non vestie
tur lugubribus a mente attonit?
nō obstupescet. Ecce etenim petr?
fundamentū ecclesiaz a gla scōrū
apostolorū a nobis recessit a nos
orphanos dereliquit Paulus quo
q̄ gentiū familiaris solator pari
ter defecit nobis. a vltērius non in
uenīē Qui fuit pater patrū. doctor
doctorum. pastor pastor. abissus
sapiētie. fistula altisona p̄dicator
veritatis isatigabilis. Paulū vero
dico nobilissimum apostolū Die
āgel? terrestris a hō celestis imago
et similitudo diuinitatis a deiformis
o mis nos dereliquit Nos imq̄ im
pes a indignos in hoc otēptibili a
maligno mūdo. a ingressē ad cri
stum deum suū dūm a amicū Deu
frē mi thimothee dilecte aie mee
vbi est pat? tu? magister a amator
Vnde tertullianus salutabit. Ecce ei
orphan? facti? es a ēmāsisti sol? Jā
nequaq̄ scribet tibi sua manu san
ctissima dicēs tibi fili carissime Ve
m frē mi thimothee Quid hoc ac
cidit tibi tristicie a tenebrarū a dā
mi. quia orphani facti sumus Jam
non venient ad te epistole eius in
quibus scriptum sit. Paulus mo
dicus seruus Jesu christi Jam nō
scribet te vltrius cūctatibus dicēs
Suscipite filium meum dilectum
Complica frater libros prophēta
rum a signa sup eos quia neminez
habemus interpretem parabolaz
a paradigmatum a eloquiorum
ipsorum dauid prophēta plange
bat filium suum a dicebat. Ve mi
hi quis det vt moriar pro te fili mi
ve michi Ego autem Ve mihi ma
gister mi. vere ve mihi Amodo ces
sauit a defecit concursus discipulo
rum tuorum romam venientium a
querentium nos Jam nemo dictu
rus est. Eamus a videamus doc to
res nostros a interrogemus eos
q̄liter regere nos oporteat ecc̄las
nobis cōmissas. a interpretabunt
nob eloquia dñi nostri ihesu xp̄i
eloq̄a pphaz Vere ve his filijs fra
ter mi thimothee qui p̄uati sūt pa
tre spūali. quibus p̄uatus ē grex
Et nobis frater etiam. ve qui p̄ua

ti sumus magistris nostris spūali
bus q̄ collegerāt intellectū a sciētiā
veteris ac noue legis et colligauē
rāt in suis epl'is Vbi ē cursus pauli
a labor sanctorū pēduz eius.e Vbi
est os loquens a lingua cōsulens a
spūs teneplacēs do suo.e Quis nō
ploret aululet.e Nam q̄ meruerunt
gloriam a honorem apud deū tan
q̄ malefactores traduntur i mortē
Ve mihi qe in illa hora ituitus suz
corp⁹ sanctum sanguine innocēti
cruētatum Deu mihi pater mi ma
gister a doctor non quidem reus ta
li morte extitisti Nūc ergo quo ibo
te querere gloriā xp̄iano rū a laus
fidelitū.e Quis conticescere fecit voce
tuā fistula ecclesiarūz a fistula alti
sona plectrum psalterij decacordi
Ecce introisti ad deū tuū a dūz quē
desiderastis toto affectu cōcupisti
Jherusalez a roma praua amicitia
equales facte sunt in malo. Jheru
salem crucifixit dominum nostruz
iesum christū Roma vero apl'os
eius interemit. Jherusalem autem
seruit ei quem crucifixit Romavo
solemnisando glorificat quos inter
emit Et nūc frater mi Thimotheе
quos dilexistis toto corde desidera
bas Sic ei saul rex a ionathan in
vita non sunt separati. nec in morte.
Et ego ñ sum separ⁹ a domino ma
gistro meo. misi cuz separet nos ho
mines pessimis a imq̄ Et separatio vni⁹
hore non erit semp Anima eius cog
noscit dilectos etiam sine hoc q̄ ei
loq̄ntur qui nūc ab eo elōgati sūt
In die autez resurrectionis magñ
iactura essz separari ab eis Nec dyo
misius Johannes cr̄isostom⁹
i libro de laudibus pauli. hūc glo
riosum. apostolū multipliciter ome
dat sic dicens Nihil prius erauit
q̄ pratum quod dā insigne virtutū
a paradisum spūalez Pauli aiam
nūcupauit Que autē lingua laudi
bus eius inuematur eq̄lis. cū oia q̄
sunt in hoib⁹ bona aia una possideat
a ea plene cuncta accumulāte nec
soluz hominū. sed etiā quod p hus
ē angelor.e Nec tñ idcirco ētinebi
m⁹ quin potius pauca dicemus Est
enim hoc magnum laudis genꝰ ai
orōmis copiam virtus supata ma
gnitudo laudati. Sicq̄ vnci mul
to est nobis glosius q̄m sepevi
cisse. Vnde ergo oportumus lau
dum eius sumemus exordium misi
ab hoc ipo p̄mum vt oīdam⁹ euz
tō oim possidentez.e Abel obtulit sa
crificiū a inde laudatur. Sed si pau
li hostiam adducamus in medium
quantum celuz a terra superior appa
rebit Si quidē semetipsum p dies
singulos immolauit. Quam tamē
hostiam dupliciter offerebat. tū i
corde tum in corpore mortificatōez
circūferēs Non enim oues offebat
aut boues sed semetipsum duplici
ter immolabat Neq̄ his otent⁹ fu
erat sed etiaz orbē vniuersū studuit
offerre Qui terraz ac mare. grecias
ac barbariez omnēq̄ sub celo regi
onem quasi volitans circuiuit. ex
hominib⁹ angelos faciens. q̄mmo
ipos homines quasi ex demonib⁹
in angelos pueliens Quid huic ho
stie reperietur equale. quaz paul⁹
gladio spūssancti immolauit a in

illo altari quod lotatum est sup ce
lum obtulit Sed abel dolo germa
ni pussus occubuit Paulus vero
ab eis interfectus est quos ab inu
meris malis cupiebat eruere Vis
ãt eius innumeãs tibi ostẽdi mos
tes totvticz quot etiam dies vixit.
Noe se tantum legitur in archa f
uasse cum liberis Hic autẽ multo
seuiori iundante diluuio nõ archã
coaptando compagimbus tabula
tum sed epistolas componendo p
tabulis vniuersiz orbem pericitã
tem ex medijs fluctibus liberauit.
Hec autem archa nõ vno loco cir
cũfertur. que orbis terminos com
prehendit. nec bitumine ac picẽ f
spiritusancto tabule eiꝰ sunt punc
te Hic suscipiẽs rationabiliũ aia
lium cultoẽs pene irrationabilibꝰ
animalibus stultiores imitatores
effecit angelorum Illam quoqz vi
cit archam. quia illa corruum rec
piens corruum rursum emisit a im
tãẽ nõ potuit Hic vo accipitres mil
uosqz suscipiens fecit colũbas a
exludens omnem feritatem mãsue
tudinem spũs introduxit Abrahaz
miratur omnes quia ad dei precep
tũ patriaz atqz cognatos reliquit
Sed quomodo paulo posset equa
ri qui non tantũmodo patriã atqz
cognatos. sed seipsum mũduzqz re
liquit. imo etiam celum a celum ce
lesce Et hec omnia xpm suscipiendo
despexit vnum pro cunctis illud so
lum id est christi caritatem reqrẽs
Neqz presentia inquit neqz futura
neqz altitudo aẽ. Sed a abraham

in periculum se tradens hostibus
filium fratris eripuit At paulus v
niuersum orbem de ipsa diaboli ex
trahens manu innumerabilia pe
ricula sustinuit propriis mortib9
maximam securitatẽ alijs compa
rauit Filium quoqz abraham vo
luit immolare Paulꝰ vero nec ami
cum nec proximum immolanduz
domino adduxit. sed semetipsum
miles immolauit In ysaac pacien
tiam aliqui admirantur. quoniaz
putros a se fossos obstrui patieba
tur At paulus non putros cernẽs
lapidibus obrutos. sed propriuz
corpus non solum sicut ille cedebat
sed a eos etiaz a quibus patieba
tur in celum studebat euellere Ruã
to em amplius obruebat iste fos
tanto erumpebat magis ac pluẽs
ex se fluuios effundendo manauit
de lõga inimitate a patiẽtia Jacob
scriptura miratur Et quenam illa
est adamantina anima que pauli
patientiam possit imitari Neqz ei
vni. annorum sed totius vite serui
cium p sponsa ptulit xpi. Non ad
ustus solum estu diei a noctis gelu
f tẽtationes pperẽs a nũc qdem ve
ribus nunc vero lapidibo scissus
atqz collisus a inter certamina vbi
qz psiliens captas oues ex diaboli
faucib9 extrahebat Sed a ioseph
vtute pudicitie decoratus. Et ego
vereor ne iaz ridiculum sit hinc eti
am Paulum laudare. qui semet
ipsũ cru cifigẽs non solũ huanoꝝ
corporuz pulcritudies. sed oia etiã
qvidem in eb9 data ac decora cer
nebat qpadmodũ nos faullã cine

rēq; despicim⁹ q̄ q̄i mortuus prius
ad mortuum īmobilis pmanebat
Stupent iob oēs hoies. Est em̄ ad
letha mirabilis At paulus nō mē
sibus tantū. sed annis plurib⁹ in
agone pdurās tam clarus emicuit
nō testa vel gleba samęz carnis ra
dens sed ipsi⁹ intelligibil⁹ os leois
frequenter murrens a pugnans
aduersus temptationes īnumeas
omni eāt lapide tolerabilior qui ñ
a trib⁹ vel quatuor amicis sed a cū
ctis īfidelib⁹ a fratribus etiā op
probria sustinebat. cōfutatus ab
omnibus atq; maledict⁹ Et illi erat
magna hospitalitas a cura paupe
rū. sed quam ille impendebat curā
carne debilibus. hanc iste animis
morbidis exhibebat Illius omn
aduenienti aperiebat dom⁹. huj⁹
vero anima vniuerso patebat or
bi. Et ille quidē cū oues a boues ha
beret īnumeros erat īm paupes li
teralis Dicēo michil amplius cor
pore suo possidens de hoc sufficienē
indigentibus ministrabat Quod
alicubi memorās Necessitatib⁹
inquit meis a his qui mecū erant
manus iste ministrabant. Sed et
vermes atq; vulnera. seuos sancto
iob inferebant doloēs Sed si pau
li vitā. famē cathenas pericula q̄
cōsideres q̄ a domesticis a ab extra
neis a cuncto patiebatur orbe sollici
tudinez quā p ecclesijs. vstionem
quā pro scādalizatis. singulis per
dies singulos perferebat videb⁹ q
omni saxo erat durior anima ista a
ferrum atq; adamante īfirmita
te superabat. que enim ille corpore
hec paulus mente sustinuit quem
omni verme molestior de singul⁹ q̄
busq; labentibus mestitia consu
mebat Vnde a iuges ex eo fontes
lacrimarum non solum diebus. sz
etiam noctibus effluebant Omn
q̄ muliere pturiente vehementius
affligebatur īm singulis propt̄ qs
etiam dicebat. Filioli mei quos ite
rum parturio Moyses pro iudeoꝝ
salute deleri elegit de libro Moyses
itaq; se cum ceteris obtulit perire
paulus pro ceteris non enim cum
preeuntibus periēvoluit. sed vt sal
uentur alij ipse de glorie eternita
te decidere. Et ille quidez pharaon
hic diabolo quotidie repugnabat
Ille pro vna gente. isto p vniuer
so orbe certabat Non fudore. sed sā
guine Johannes baptista īm cibū
locustas et mel siluestre sumebat
Sed paulus īm medio mūdi ita stre
pitu quemadmodum iohannes īn
eremo quiete versatus est. Nō qui
dem pastus locustis ac melle sil
uestri. multo autem his victu vilio
re contentus est ac necessario qui
dem indigens cibo feruenti studio
predicandi Verum illius aduersꝰ
herodiadem apparuit magna con
stantia. iste non vnum aut duos
aut tres sed īnumeros et īm subli
mi positos potestate corripuit imo
longe illo seuiores tiranos. Restat
vt paulum iaz angelis cōparem⁹
īm quibus magnificatz predicam⁹
quia cum omni cura obediunt dō
Quod dauid admirando dicebat
Potentes vtutes que fa. v. Quid
vero aliud propheta in angelis mi

ratur qui facit inquit angelos su
os spūs: a mīstros suos ignē vrē
tem. Sed hoc in paulo possum⁹ in
uenire: qui velut igmis ac spūs to
tum terrarū p curruit orbē: a pcutiē
do purgauit. sed nondū celū iste
sortitus est. a hoc est oino mirabi
le. qp talis versabat in celis: etiam
mortali adhuc carne circūdatus.
Quāta g nos sum⁹ cōdemnatiōe di
gni cū vno hoīe bona oia in se con
gregāte. nec mīmā quidē eorum
ptem studem⁹ imitarí. Non enīz a
liam sortitus est ille naturaz. nec
dissimilē nactus aiam. nec alteraz
habitans mundū: ꝫ in eadē terra
eadēq regione sub eisdez etiam le
gibus nutritus: a moribꝰ cūctos
qui nūc sunt hoīes vel fuerunt ami
ni virtute: trāscēdit. Nec vero hoc
solū in illo mirabile est qp p abun
dantia deuotionis non sensit dolo
res: quodāmō p virtute deceptus
ꝫ etiā p virtutē ipam p mercede
pēsauit. Naz nos quidē ppē eaz: nec
apposita mercede certam⁹ quam ille
cōplectēs etiam sine pmio diligebat. Cūcta illa q aspitate sui vidē
tur impedire virtutē. cū oī mansue
tudine ppetēs qtidie celsiorꝫ: qtidie
assurgebat ardētior. a mtē tatis si
bi periculi noua sp alacritate pugnabat. q cū mortē sibi iminētē videt
ad cōionē delcātionē q gaudij ali
os puocabat: d. Gaudete a o gratu
lami mihi Itaq ad cōfusionē a im
iurias qs ob pdicādi studiū sustí
nebat magis qp ad honoruz oble
ctamenta pperabat: mortis potiꝰ
qp vite desiderium appetēs. pauper
tatis qp opulentie a multo ampli
us labores qp alij requiē post labo
rem: ac mercedem magis eligēs qp
alij voluptatē. Studiosius p inimi
cis a fructuosiꝰ oras qp alij adūsus
inimicos. Vñ illi formidandū erat
atq metuendū offensa mimiz dei.
Nec desiderabile illi erat aliud: nisi
placere deo sp. Nō dico āt qp mihi p
sentiuz desiderabat: ꝫ nec aliqd fu
turoz Non em mihi dicas mercēs
a gētes exercitus pecunias puinti
as a ptātes. Nec em nec qsi arane
am fila reputauit: ꝫ ea q pmittū
tur in celis a tūc eiꝰ ardentē in xpo
amorē videbis. Dic siquidē p illiꝰ
dilectiōe non angeloz: nō archan
geloz dignitatē: nec quicqp horuz
simile cōcupiuit. Qd emz erat ma
ius omnibus: xpi amore fruebat
cum hoc beatiorem se cunctis puta
bat. Sme hoc āt neq pncipatuū:
neq dnationū socius esse cupiebat
Sed cū hac dilectiōe magis esse vl
extremꝰ. imo etiam ex numero pe
nul moriū qp sine hac mē sumos et
honores sublimes. Hoc em erat il
li maximū a singulare tormentuz:
ab hac caritate discedē: hoc illi erat
gehēna: hoc sola pena: hoc infini
ta a intolerabilia supplicia. Ꝫz per
frui caritate xpi hoc illi vita: hoc
mundꝰ: hoc pmissio. Nec bona vi
debant in numera. Sic despiciebat
vniuersa q timemus vt solet ber
ba iam putrefacta cōtemni. Tyrā
nos vero ac imperatores spirātes
furorem velut quosdā esse culicēs
estimabat. Mortem vero atq cru
ciatus a mille supplicia qsi ludum

t q

putabat esse puerotuz dūmodo p xp̄o aliq̄d sustineret. Decorabat em̄ magis vinctus cathena q̄ dya demate coronatus Item̄ cū artat⁹ carcere habitabat in celo: ac litēti us vertera cupiebat a vulnera q̄ alij brauia diripiāt Et dolores nō minus q̄ p̄mia diligebat: cū ipos vtiq; dolores loco duceret p̄mioz: Pterea illos etiam gratiā nomi nabat. qm̄ q̄ nobis sunt causa tristi cie hec sibi parabāt maximā volu ptatē. Merore q̄; maximo vrebat pter q8 a dicebat. Quis scandali zatur a ego non vror. Etsi in mero re dicat quis ie esse aliquā voluptā tem. Multi em̄ q̄ filioz mortibus vulnerant aliq̄d solationis acci piunt cū suis fletib⁹ relinquūtur. magisq; dolent cū deflere phibent Sic a paulus nocte et die cōsolati onem accipiebat ex lacrimis. Nul lus quippe tanto affectu mala p̄pa quanto ille deflebat mala aliena. Quēadmodū em̄ illū opiatis affli ctum cū p̄ditionez defleret peccato rum. qui vt illi salui fierent a celo rum gloria cupiebat excludi. Naz non saluari illos multo acerb⁹ estimabat q̄ seip̄m pire. Nunc g̃ cuinam rez poterit aliq̄s opare. Cui ferro. Cui adamanti. Quid nā illam aliq̄s appellet aiam: aureā vel magis adamantinā. Nam et omni erat adamante fortioz. a au ris gemisq; p̄ciosioz. a alteraz q̄dez materiā firmitate: alterā sup̄abat p̄ciositate Cui igitur rei huius ab aliq̄ anima cōparetur. Naz q̄dē que sunt oīno nulli. Q̄ si vel auro ada mantis fortitudo: vel adamāti bo noz daretur auri tunc forte aliquo modo cōparatio eius pauli posset aie cōuenire. Sed q̄d ego adamantez a auraz ad similitudinē adduco pau li. Mundū si ex diuerso appendas omnē etiam tūc videbis aptē pau li emergere pōdus examinis. Mū do igitur a oībus q̄ in mundo sunt paulū dicim⁹ digniorē. Si igit mū dus eo dign⁹ non est: sed forte vel celū: s illud q̄ inuenit inferius. Si em̄ non solū celuz: s etiam q̄ habē tur in celis dei postposuit caritati. Quō non magis dns q̄ tanto ē te nigniōr scō paulo quāto etiā mali am bonitas antecellit: innumeris celis eū iudicat esse digniorē. Non em̄ nos tantum diligit deus q̄ntum ipse diligit a nobis. s tanto effusi us q̄nto nec sermo sufficit explica re. In paradisum q̄; hunc deus ra puit: et in celū terciuz subleuauit. Nec imerito siq̄dem paulus in ter ra gradiens sic se gerebat i caelis quasi angeloz societate frueretur Nā visibili adhuc corpori colliga tus illoz p̄fectione gaudebat: tan tisq; fragilitatibus subditus i nul lo inferioz supmis virtutibus appa rere certabat. Nam a tanq̄ penna tus totum docēdo peruolauit orbem a celut incorporeus labores periculi laq; cōtempsit. nec ymbriuz frigo ra gelida: nec solis fulgura radian tia ptimescens. a quasi iam celuz possidens: cuncta prius terrena de spexit. a tanq̄ cum ipsis iam incor poreis virtutibus degens iugi me tis intentione vigilauit. a angelis

quidem sepe diuersaꝝ gentiū cura cōmissa est. Sed nullus illoruꝫ ita creditū sibi populū gubernauit vt paulus vniuersum orbē. Sicut au tem aliquis indulgentissimus pat afficitur erga filiuꝫ frenesi cōpre hensum: cuiꝰ quanto magis cōuitijs ictibusq; pulsatur tanto eius pi us miseret & deflet. ita paulꝰ illis a quibus affligebatur maiora ad hibebat fomēta pietatis Sepe enī p illis qui eum quotidie verbera uerant & eius sanguinē sitiebant lacrimabat. vehemēter dolebat: & p eis orabat: dicens. Fratres qui dez cor vnū ꝛc. Vehemēter q; mo rebatur ac penitus dissecabat cū eos peregrīos videret. vt es missum in ignem: ferrū totū profecto ignis efficitur. Sic paulus caritate succē sus effectus totus est caritas: qui si cōmunis totius mūdi pater es set: ita in amore hoīm & ipsos eoꝝ imitabat parentes: imo cūctos nō solū carnales verū etiam spūales patres solicitudie ac pietate supa bat. Omnē enī prorsus hoiem deo exhibere cupiebat. Quasi enī vni uersum mundū ipse genuisset: sic omnes in dei regnuꝫ festinabat in ducere corpus & animaꝫ p his q̄s diligebat impendens. Domo iste ignobilis et circūforaneus q̄ artez exercebat in pellib⁹: tanta virtute p gressus est vt vix. xxx. annoꝝ spa cio a romanis: & psas: & parthos & medos: & indos: & sithas Ethio pes et siromathas atq; saracenos & omen p:sus hoīm genus sb iu go mitteret veritatis. Et sicut in sti

pulas aut fenuꝫ ignis imissus: sic omnia demonū opa cōsūpsit. Pau li igitur insonante lingua: & omni igne vehementi⁹ irruente cedebāt oia atq; fugiebant: & demonū cul tus: & tyrānoꝝ mine: & domestico rum insidie sicut radijs solis orie tibus & tenebre fugātur: & adulte ri ac fures foueis condunt: & latro nes recedunt: & homicide ad antra fugiūt. omniaq; lucida efficiūtur: & clara desup radijs illustrātibus. Sic vbiq; dissemiante paulo euan geliuꝫ fugabatur errorꝫ: veritasq; remanebat. Adulteria & alia dictu fetida defecerūt atq; cōsumpta sūt isto ignis vapore paleaꝝ vice pe untes. Clara vero inter hec veritā tis flāma surgebat resplendēs: et vsq; ad celi sublimitatē ascendens ab his potissimū eleuata qui eaꝝ opprimere videbantur. nec picula aut impet⁹ pcessuꝫ eius impedire potuerūt. Erroris vero talis est cō ditio q; nullo sibi obstante osene scit ac defluit. Talis autez ecōuer so status q; multis impugnātib⁹ suscitat & crescit. Rm igitur ita de⁹ genus nostrū nobilitauit: ei fil'es studeam⁹ imemorū. Neq; impossibi le istud putem⁹. qm̄ tale illi quale nobis corpus fuit. talis aīa. tales cibi. idem illū teq; formauit. & quē admodū illius: ita est deus tuus. Vis dei dona in paulo cognoscere Vestimenta eius terrori demōib⁹ erant. Nec vero ampli⁹ admirāda q; paulꝰ cū i picula irrueret teme ritatis arguī potuerat. nec cū peri cula fugeret timiditatis. Amabat

etenim presentez vitam ob lucrū
docendi. Et rursus valde eam despi
ciebat ob philosophiā ad quam
illū mundi contemptus euexerat.
Demqz cū videris paulum pericula
fugientem non minus illuz admi
reris qz cuz sepiculis gaudet oppo
nere. Vt enim hoc fortitudinis ita
illud est sapientie. Et cum videris
illuz de seipso aliqua sonantē simi
liter admireris ac si videris illuz se
metipsuz despicere. Vt enim illud
humilitatis est: ita istud est magna
nimitatis. Magis eniz merebatur
loqndo de se qz tacendo volebat lau
dari. quoniaz nisi fecisset istud cul
pabilior illis esset q se importune
laudare dixerunt. Nisi enim glo
riatus fuisset credidos sibi omnes
perdidisset quia dum se humiliaſ
fret eos extulisset amplius tūc paul⁹
magis meruit gloriando qz alie laū
des propias occultando. Nec tantuz
quisqz profuit cuz sua merita cela
ret qntū iste cum poterat. Est autē
grande malum de seipso aliqd gran
de dicere atqz mirabile. Extremeqz
demētie ē nlla imminēte necitate rerū
a necitate violēta propijs laudibus
velle decorari. Non hoc sm dm loq
indiciū est: s potius insanie est. Hoc
enim oem mercedē euacuat laboriby
sudoribusqz quesitam. Extremim alti
us de se efferre sermonem glorioſi
est a insolentis seseqz iactātis. Di
cere autez illa tantūmodo que pre
sentis cause necessarie sunt: feudū
amantis a multorū remedia cogi
tantis: sic fecit a paulus qui dum
a pseudo carpetur in laudes suas
ire compulsus est: maxime que su
am dignitatem ostenderent. Plu
ra autem et maiora retulit. Ve
am inquit ad visiones a re. d. par
co autem ne. Tanta paulus tamqz
crebro cum dño halēs colloquia
qnta nec pphetarū nec apostolorū
vllus habuit p ea ipse humilior
reddebatur. Visus est plagas me
tuere vt discretes. qz cū sm naturā
vnus erat e pluribus p voluntate.
non solū sup multos homines: ve
rum etiam vnus ex angelis erat.
Neqvero metuere plagas reprē
sione dignū: sed plagaꝝ metu ali
quid indignum pietate cōmittere.
Vocipso enī quo plagas timet q
in certamine non vincit admirabi
lior ostendit qz ille qui non timet
Sicut nec merē culpabile est: s p
mercedē aut facē: aut dicere coz q
deo displicent. Vide qualis fuerit
paulus ostendit. qz in tali natura
viuens potuit quodāmodo supra
naturam. Qz si mortez timuit: nec
ipsaz quidem recusabat. Non enī
habere naturaz infirmitatib⁹ sub
ditam. s seruire infirmitatibus cri
minosuz est: vt merito ille mirabi
lis habeat qui intellectualitatez natu
re voluntatis virtute superauit. q si
iohannē qui dicebatur a marcus
a consortio separauerit: hoc vtiqz re
dissime p pdicationis officio effi
cit. Cum siquidē qui istud suscipit
officium non oporteat esse mollem
aut resolutum: sed fortem ap cun
cta robustum. Neqz enī attingere
qsqz deret pdari huius muneris fun
dionem: nisi paratus sit animam

milies ponere in mortez atqz diserimina. Qui enī non tali animo est: multos alios suo perdet exemplo. magiscqz vtile est si quiescat: sibiqz tantū vacet. Non ita gubnatorez: non ad bestias dimicantē: non ludiqz gladiatorio destinatuz: nō quē pias oino sic ad discrimina a mortes paratam atqz deposita oportet habere aiam: vt eū qui officium suscepit p̄dicādi. Naz a piscula pfecto maiora a aduersariī seruites nuscp̄ prius simili cōditiōe certanē. Celū nāqz in p̄mio i supplicio eos facta cōmotio est: noli hoc deli ctum putare. Non enim cōmoueri malū est: sed irrationabiliter: nul loqz iusto flagitādo negocio commoueri malū est. Hunc emiz affectū pudus nobis creator inseruit vt dormientes animas atqz resolutas ab mertia atqz desidia suscitaret. Quasi enī gladio aciem itamē ti nostre ire acumen imposuit: vt cum oportet vtamur. Benignitas autē non semp bona est: ꝙ cū illaz tempus afflagitat. Quando vero illud non adest: a illa vitiosa ē. Ita paulus sepe hoc vsus est affectu a imoueste loquētibus melior eāt iratus. Hoc aūt erat in eo mirabile q̄ cū vinculis: verteribꝰ: atz vulneribus longe splendidior eāt ꝙ adornate: purpuraqz fulgentibus Cūqz vinctus p tam vastum pelagus ducebat: ita gaudebat tāqz in maximū impiū ducereť Postqz ve ro romā ingressus est. nec ibi sta re cōtentus est: sed in hyspaniam

pcurrit. Nec vnū quidē die in ocio passus est a q̄ete trāsire: ꝙ in p̄dicandi ardore ipo igne ardētior. nec picula timuit: nec irrisiones erubuit. Hoc vero maiori admiratiōe dignū est q̄ cū taz esset audax ac velut ad pugnaz semp accinctus: et ignem quēdam belli aspirās: rursus placabilem atqz flexibilē prebebat se. Nam seuienti vel potius seruenti p̄cepit vt iret tharsum non recusauit. Dixerūt p murū eū deponi oportē a passus est. Cuiz rei gratia ista faciebat vt p̄dicationi diutius insisteret cum multis hinc credētibꝰ iret ad xp̄m. Metuebat pfecto ne forte paup hinc atqz inops multoruz salutis abscederet. Ceterū cum hi qui subvno pugnāt magistro viderint infixa vulnera fluentē sanguinē: a nec sic hostibus aliqñ cedentē: sed stantē fortiter hastasqz vibrantē: a crebris ictibꝰ aduersariox coruē facientez nec oino dolori parcentez maiori absqz dubio tanto duci alacritate subdunť Hoc itaqz factū est i paulo. Videtes ei illū ligatū cathenis a nichilomin⁹ in carcere p̄dicantē Videntes etiā ip̄m vulneratum et tñ verberātes ipsos i monē capiētem: maiorē pfecto fiduciā colligebant. Idqz significans ait ita. Vt plures e fratribus cōfidentes in de maiorem haberent audatiā sine timore verbum dei loqui. Tunc certiorem alacritatez a ipse capiebat ac vehementius in aduersarios ferebatur. Sicut emiz ignis in diuersas pleruicqz materias incidens au

getuē magis a mērementa sortiē. Sic a lingua pauli quibuscūq; fuisset admota: ad se eos cōtinuo trāsferebat Impugnatoribus q̄ eius pabulū spūale hinc efficiebaē. qp ipsos euāgelij magis flāma crescebat. Hec Crisostomus.

De sancto Kiliano hystoriā require in fine.

De septem fratribus.

Septem frēs fuerūt filij beate felicitatis. quoz noīa sunt Januarij. felix. phillipp⁹. siluan⁹. alexander. vitalis. a marcial'. Hos omēs cū matre iussu impatoris anthonij: publi⁹ pfect⁹ ad se vocari fecit. Suasitq; matri vt sui a filio cū suoz miserēri debēt. Que ait. Neq; blandicijs tuis potero allici: nec terroribus frangi. Secura em fū de spūsancto quē habeo q̄ te supabo vna: a meli⁹ vincā occisa. Et ouersa ad filios: ait Videte filij mei celū a surfum aspicite carissimi q̄ ibidē vos xp̄us expectat. Fortiter p xp̄o pugnate: a fideles vos in xp̄i amore exhibete. Q̄ p pfect⁹ audiēs eam alapis cedi iussit. Cū g̃ mater a filij in fide cōstantissimi pmanerent omēs matre videte a exortante diuersis sunt supplicijs interempti. Hanc btām felicitatē vocat gregorius phisq̄ martirez. quia septies passa est in septē filijs: a octauo in corpe pprio. Gregori⁹ in omelia. Beata felicitas q̄ credēdo extitit ancilla xp̄i pdicādo etiā facta est mater xp̄i. Septē quippe filios sic post se viuos timuit relinq̄re: sicut carnales parētes solēt metuē ne mortuos pmittant. Parturiuit spū q̄s carne peperat vt p̄dicando parēt deo q̄s carne peperat mūdo. filios suos q̄s carnē suā esse nouerat sine dolore nō poterat morietes videre Sed erat vis amoris intrinsece que dolorē vincēt carnis. Recte g̃ hāc feminā vltra martirem dixerim q̄ totiens in filijs est a tam desidera ter exticta. dū em multiplex martirū timuit: ipa q̄ martirij palmā vicit. qa a amore xp̄i sola sua mors mimme sufficiat. Passi sunt aūt circa annos dn̄i. ex. sub decio imperatore.

De sancta theodora.

Theodora nobilis mulier a speciosa apud alexandriā tpe zenonis imperatoris virū habebat diuitē ac timentē deū. diabolus aūt theodoram inuidēs sanctitati: virū quendā diuitē in illi⁹ cupiscentiam incitauit q̄ eam crebris nunciis a munere bi preberet: sed illa nūcios respuebat a munera cōtemnebat. Instabat aūt ea molestabat q̄ ipaz habere quietem nō pmitteret: a pene deficere videret. Tandez q̄ndaz magam ad eā misit q̄ eam vt viri illius misereret sibiq; cōsentiret pluribus mū hortabat. Que cū dicēt se coram oculis dei cuncta cernētis tam grande peccatū nunq̄ cōmittere malefica abnūpit. Quicq̄d in die fit hoc deus vtiq; scit a videt. Quicq̄d aūt

vesperascente et occidente sole com
mittit deo minime mutet. Dixitq3
puella maleficę. Nūquid veritatez
dicis. Et illa. Etiam veritatez dico
Decepta puella verbo maleficę: di
xit vt vesperante die viruz ad se ve
nire faceret a voluntatē suaz comple
ret. Quod cum viro retulisset vehe
menter exultans ille: hora qua di
xerat ad eam venit: secumq3 cōcubu
it: a abscessit. Theodora autem ad
sepulturam tribus diebus amarissime flebat
a facie suā plangebat: dicens. Heu
me: heu me. perdidi animā meam.
destruxi aspectum decoris mei. Vir
autem eius rediens a vxorem suaz
sic desolatam a meretrē videns: cau
sam tamen nesciens eam cōsolari
minebatur. sed illa nullam cōsolatio
onem recipere volebat. Mane autē
facto quoddam monasteriuz mo
nialium adijt: a abbatissam mulier
rogauit an deus quoddam genus
peccati aut graue delictum q3 die
aduespascente cōmiserat: scire pos
set. Cui illa. Nihil deo abscōditum
est. a deus scit et videt omne quod
fit: quacunq3 etiaz illud hora com
mittatur. Rue flens amare: dixit.
Da mihi libū sancti euangelij vt
sortiar mercedē patrē. Et apiens: re
perit. Quod scripsit: scripsit. Rediens
ergo domū. dum quadaz die vir
suus abesset comaz suam precidit
vestimenta viri assumens ad quod
dam monasterium monachorum
quod p. xviij. miliaria distabat:
festinauit. a vt ibidez cū mōachis
recipetur: petijt. et quod petijt im
petrauit. Interrogata de nomine: di
xit se theodoruz nūcupari. Illa er
go officia omnia humiliter facie
bat a ei⁹ seruitium oībus gratum
erat. Post aliq3t aūt āños abbas
fratrem theodoruz vocauit: a vt bo
ues iungeret a oleū de ciuitate af
ferret: precepit. Vir autem ei⁹ plurimuz flebat: timens ne cū viro alte
ro recessisset. a ecce angelus domi
sibi dixit. Surge mane a sta ī via
martirij petri apostoli: et que tibi
obuiauerit vxor tua erit. Quo facto
theodora cum camelis venit a virū
suum videns a recognoscens intra se
dixit. Heu me bone vir quantuz labo
ro vt eripiar a peccato quod feci i
te. Cui autem appropinquasset sa
lutauit eum: dicens. Gaudeat dns
meus. Ille autem eam penitus nō
cognouit. Sed cū diutissime expe
daret a se deceptuz clamaret: est fa
cta vox ad eū: dicēs. Ille qui te he
ri mane salutauit vox tua erat. Tan
te autem sanctitatis fuit beata the
odora vt multa miracula faceret.
Nam a hominem a bestia laceratū
eripuit: a suis precibus suscitauit
Ipsāq3 bestiaz insecuta maledixit:
que subito mortua corruit. Diabo
lus autē sanctitatē suā nō ferre va
lens: eidē apparuit dicēs. Meretrix
pre oībus et adultera reliquisti
virū tuū vt huc venires a me con
temnetes. Per virtutes meas tre
mēdas suscitato plius in te. etsi nō
fecero te crucifixū negare: nō dicas
quia ego sum. Ipsa sibi signū cru
cis edidit: a ptinus demon euanu
it. Quadaz autem vice cuz de ciui
tate cū camelis rediret: a in quodā

loco hospitata fuisset: puella q̄dam ad eam de nocte venit: dicens. Dormi mecū. Quod cum respueret iuit ad alteram qui in eodem hospicio iacebat. Cum autē ei⁹ vēter intumuisset a de quo cōcepisset interrogata fuisset: ait. Monachus ille theodorus dormiuit mecū. Natum igit puerum ad abbatem monasterij trāsmiserūt. Qui cū theodorum increpare ille sibi indulgeri peteret: scapul' suis puerum ipo fuit a de monasterio proiecit. Illa autē eiecta. extrā monasteriū p septem ānos mansit a de lacte pecorum puerum nutriuit. Diabolus autem tante eius patientie inuidēs: in specie viri sui se trāsfigurauit: eique dixit. Quid hic agis dña mea. ecce langueo p te nec aliquam cōsolationem recipio. Veni ergo lux mea: q̄ si cum viro alio iacuisti hoc tibi indulgeo. At illa credens virū suum esse: dixit ad eum. Nunq̄ amplius tecū māebo q̄ filij⁹ iohannis militis dormiuit mecū: a volo agere penitentiam de eo quod in te peccaui. Et cum orasset statim euanuit a demonem esse agnouit. Altera iterum vice diabolus voluit eam terrere. Nam in similitudine ferarum terribilium ad eā demones venerunt. a vir quidam instigans eas: dicebat. Comedite hanc meretricem. Illa autem orauit a euanuerūt. Altera vice multitudo militum veniebat quā princeps precedebat: et eum ceteri adorabant. dixeruntq̄ milites theodore. Surge a adora principem nostrum. Que respondit. Dominum deum adoro. Quod cū principi nūciatum fuisset iussit eam adduci: et tot tormentis affici vt mortua putaretur. Et postmodum omnis tumba euanuit. Altera itrum vice vidit ibidem aurum multum. quesignans se refugit illud a deo se commendauit. Altera igitur vice vidit quendam camistrum plenū omni genere ciborum ferentem: et sibi dicentem. dicit princeps qui te recidit: tolle comede: quia nescienscit hoc. Illa autem se signauit: a ptinus euanuit. Completis autem septem annis abbas pacientiam eius considerans eam conciliauit: a cum puero suo in monasterium introduxit. Vixq̄ duos postmodū annos laudabiliter peregisset puerum accepit: a se cum illo in cella sua dausit. Quod cum abbati reuelatum fuisset misit quosdam monachos qui diligentius auscultarent quidnam cum eo loqueretur. Illa autem puerum amplexans a deosculans: dixit illi. Fili dulcissime tempus vite mee venit. relinquo te deo. ipsum patrem et adiutorem habeas. Fili dilectissime ieiuniis et orationibus insistas: et fratribus meis deuote seruias. Et hec dicens spiritum tradidit: et in domino felicit obdormiuit. circa annum domini. cccl xx. Quod puer cernes plurimum cepit flere. In ipsa autem nocte visio monstrata est abbati in hunc modum. Nuptie maxime parabantur. a veniebant ordines angelorum: prophetarum: martirum: a omnium sanctorum.

De sanctis felice et natore martiribus hystoriã que re ín fine.

De nomínis ínterpretatione margarete virginis.

Margareta dícitur a quadãm preciosa gẽma que margarita vocatur. Que gemma est candida: parua: et virtuosa Sic beata margareta fuit candida per virgínitatem: pãrua per humílitatem virtuosa per míraculorum operationem. Virtus autem huius lapidis dicitur esse cõtra sanguínis effusionem: contra cordis passionem: et ad spíritus confortationẽ. Sic beata Margareta habuit virtutem contra effusionem sui sanguínis per constantiam. qm̃ in suo martirio cõstantíssima extitit. Cõtra cordis passionem id est demonis temptationem per victoriam qm̃ ipm diabolũ superauit. Ad spũs confortationem per doctrínam. qm̃ per sui doctrínam multos animos confortauit: et ad fidem christi conuertit. Eius legendam Theotim⁹ vir eruditus scripsit.

De sancta Margareta.

Margareta de ciuitate antiochie fuit filia theodosij gẽtilíũ pñiarchẽ. Nu

Et ecce ín medio eorum mulier sola gloria circundata. et venit vsq; ad nuptias. a oníes astantes adorabant eam. Et audita est vox: dicens. Hic est abbas theodorus q̃ falso de puero accusãtus est. et sẽptẽ tempora super eo mutata sunt Castigata est enim. quia cubilevi ri cõquínauit. Excitatus autem abbas concitus cum fratribus ad cellam eius iuit: et ipsam iam defunctam ínuenit. Et íntrantes a díscooperiẽtes: ipsa; esse femínã ín uenerunt. Misitq; abbas pro patre puelle que eam ínfamauerat. a dixit illi. Vir filie tue mortuꝰ est et auferens vestimentu; mulieres esse cognouit Factus est autem tímor magnus super omnes qui hoc audierunt. Angelus aũt domíni locutus est abbati: dicens. Surge velociter equum conscende et ín cíuitatem vade. a si quis tibi obuia uerit assume a tram adduc. Qui dum pergeret quídam vir currens sibi obuiauit. Quem cum abbas ínterrogaret quo curret: ille ait. Mulier mea defuncta est: et vado videre eam. Et assumpsit abbas virum theodore ín equum: et veníentes plurimũ fleuerunt. a ipsam cum multis laudibus sepelierunt Vir autem eius cellam theodore vxoris sue accepit et ibidem pmanens: tandem ín domino obdormíuit. Puer autem theodore nutricẽ sequẽs: omní moꝛ honestate polleba ita q̃ mortuo abbate monasterij: ipse ín abbatem vnanimẽ est electus.

trici hec trādit: a ad adultaz eta
tem veniens baptisaē. et propter
hoc exosa patri plurimuz habeba
tur. Quadam igitur die dum iam
decimūquintuz annū attigisset: et
cum alijs virginibus oues nutri
cis sue custodiret: prefectus olibri
us īde transitum faciens: a puel
lam tam formosā cōsideras mox
in eius amorem exarsit. a pueros
ad ipsam cōcitus misit: dicēs. Ite
a ea cōprehendite vt si libera est
eam mihi in vxorem accipiā. si an
cilla eam mihi in cōcubinā habeā
Cum igitur eius conspectui fuisset
p̄sentata eam de genere suo a no
mine ac religione req̄siuit. Illa au
tem respondit se genere nobilem a
nomine margaretam ac religione
christianam. Cui prefectus. Duo
prima tibi recte conuenunt: q̄a no
bilē habetis a margarita pulcher
rima comprobatis. sed terciū tibi
non cōuenit vt puella tā pulchra
a nobilis deum habeat crucifixū.
Cui illa Vnde scis christum fuisse
crucifixum. Et ille. Ex libris christi
anorum. Cui margareta. Cum igi
tur legatur pena christi et gloria
que verecundia est vestra vt vnū
credatis a alterū denegetis. Cum
autem margareta eum sponte cru
cifixum asserēt pro redemptōe no
stra: sed nunc eum in eternuz vive
re affirmaret iratus prefectus: eā
in carcerem mitti iussit. Sequenti
autem die eam ad se venire fecit:
eiq̄ dixit. Bona puella miserē pul
chritudinis tue: a deos nostros ado
ra vt bene tibi sit. Cui illa. Illum
adoro quem terra cōtremiscit: ma
re formidat: venti a omnes creatu
re timent. Cui prefectus. Nisi mi
hi consenseris: corpus tuum faci
am lamiari. Cui margareta. Chri
stus semetipsum pro me in morte
tradidit: et ideo pro christo mori
desidero. Tunc prefectus iussit ea
in eculeum suspendi: et tam crude
liter primo virgis: deīde pectini
bus ferreis vsq̄ ad nudationem
ossium lamiari q̄ sanguis de eius
corpore tanquam de fonte puriss
mo emanauit. Flebant autē qui
ibi aderant: a dicebant. O marga
reta vere de te dolemus: quia cor
pus tuum tam crudeliter lacerati
conspicimus. O qualem amisisti
pulchritudinem propter tuam in
credulitatē. iam nunc saltem cre
de vt viuas. Quibus illa. O mali
cōsiliarij recedite et abite. Hec car
nis cruciatio anime est saluatio.
dixit q̄ ad prefectum. Impudens
canis: insatiabilis leo in carnem
potestatē habes: sed animā chri
stus reseruat. Prefectus autē fa
ciem clamde operiebat: nec tanta
sanguinis effusionem videre pote
rat. Deīde eam depōi fecerat: et
reduci in carcerem iussit: et mira
ibi claritas fulsit. Vbi dum esset
orauit dominum vt inimicuz qui
secum pugnat: sibi visibiliter de
monstraret. Et ecce draco immā
nissimus ibidem apparuit. Qui dū
eam deuoraturus impeteret: signū
crucis edidit: et ille euanuit. Vel
vt alibi legitur os super caput e
ius ponens: et linguam suā super

calcaneum porrigens: ipaz protinus deglutiuit. Sed dum eam absorbere vellet: signo se crucis munivit. Et ideo draco virtute crucis crepuit a virgo illesa exiuit. Istud autem quod dicitur de draconis deuotione a ipsius crepatone a poeri sum reputatur. Diabolus iteruz vt eam decipere posset in speciez hominis se mutauit. Quem videns i oratione se dedit. Et dum surrexisset diabolus ad eam accessit a manuz tenens: dixit. Sufficiat tibi qd feci sti: iam nunc cessa de mea persona Illa autem eum apprehendit p caput a sub se ad terram diecit: a super ceruicem eius dexterum pedem posuit: dicens Sterne re superbe demon sub pedibus femine. Demon autem damabat. O beata margareta superatus sum: si inuenis me vincere non curarem. Ecce a tenera puella superatus suz a inde plz doleo. quia pater tuus a mater ami mei fuerunt. Illa vero illum coegit vt diceret cur venisset. a qui se venisse ait vt sibi consuleret q̄ monitis presidis obediret. Coegit quoq̄ vt diceret cur christianos tam multipliciter temptaret. a qui respondit naturale sibi esse odium contra viros virtuosos. Et quanuis sepe abeis repellatur: tamen desiderio sedendi infestus existit. Et quia mutet hominí de felicitate quam ipse amisit: quanuis eam recuperare non posset. ipsam tamen aliis auferre contendit. Addiditq̄ p salomon infinitam demonum multitudinem in quodam vase inclusit. sed post mortem sua cum de illo vase demones ignez mitterēt a homines ibi dem magnum esse thesaurum putarent vas confregerunt: et demones aerem impleuerunt. His dictis virgo pedem subleuauit: a dixit. Fuge miser. a demon statim euanuit. Secura igitur efficitur. quia que principem vicerat: ministruz paulubio superaret. Sequenti igitur die conuentibus populis iudici presentatur: a sacrificare contemnens exuitur: corpusq̄ eiz facibus ardentibus comburitur: ita vt cuncti mirarentur quomodo tanta tenera puella tot possz tolerare tormenta. Deinde in vase magno pleno aqua ipsam ligari. a pomi fecit vt ex penaruz commutatione crescere vis doloris Sed subito terra conditur: et cunctis videntibus virgo illesa egreditur. Tunc quinq̄ milia virorum crediderunt: et pro nomine christi capi tależ sententiam acceperunt. Prefectus autem timens ne alij conuerterentur concitus beatam margaretam decollari fecit. Illa autem impetrata oratione spacio: pro se a pro suis persecutoribus: necnō a pro eius memoriam agentibus a se inuocantib? deuote orauit. addens vt quecunq̄ in partu periditans se inuocaret: illesam prolez emitteret. Factaq̄ est vox de celo q̄ in suis se nouerit petitionibus exauditam. Surgens q̄ ab oratōe: dixit spiculatori Frater tolle gladium tuum et percute me Qui pauties caput eiz uno ictu abstulit. Et sic martirij coronaz su

sepit·passa est aũt·xiij·kalẽdas augusti: vt in ei9 hystoria inuenit Alibi legit q9 in·iij·ydus iulij·de hac virgine quidã scis sic dic·Beata margareta fuit timoris dei plena iustitia p̃dita religiõe: compta ornatõe p̃fusa: honestate laudabilis: patientia singularis·nihil q9 in ea cõtrariuz xp̃iane religioni inueniebat. odiosa patri suo·dilecta deo domino Jesu christo.

¶ De nominis interp̃tatione.

Alexius dict9 est ab a qđ est valde a lexis qđ est fmo·inde alexius q̃si valde in verbo dei robust9·Vl alexius q̃si ab exi9·Vl ab ambio ambis a exios qđ est circulus·a inde alexi9 q̃si ambiens circuluz a creatore incipiente et in creatorẽ desinẽtem·qđ quilibet sapiẽs debet facẽ s.vt a deo incipiat a in eodẽ desinat Qui enim a deo incipit a ad eũ nõ reuertitur gehẽne sentiet cruciatus.

¶ De sancto Alexio.

Alexi9 fuit filius Eufemiani viri nobilissimi romani: a i aula impatoris p̃mi·cui tria milia puerorum assistebant q̃ somis aureis cingebãt: a vestimentis sericis induebãtur. Erat aũt p̃dict9 eufemianus valde inseruiens·a singulis diebus in domo sua tres mense paupib9: peregrinis: orphanis: a viduis parabant quib9 strenue seruiebat·Et hora nona ipse cũ viris religiosis tibuz in timore dñi capiebat·Cui vxor noie agalaes erat: q̃ eiusdez religionis apposita erat·Cũ aũt filiũ nõ haberẽt: ad p̃ces tñ suas domin9 eis otulit filiuz·post quẽ ipsi demceps in castitate viuẽ firmauerũt·Traditus g̃ puer liberalibus disciplinis·a cui in oib9 phie artibus ipse floreret: a iaz ad puberez etatẽ venisset puella sibi de domo impiali eligitur: a sibi in oiugẽ copulat·Venit nox in q̃ cuz spõsa sua cepit secreta silentia Tũc scis iuenis spõsam suã cepit i dei timore instruẽ: ac ipaz ꝓuocare ad virginitatis pudorez·deinde anulũ suum aureũ et caput baltlei quo cingebat sibi suauda tradibit: dicens. Suscipe hoc a sua donec deo placuerit: a dñs sit inter nos·Post hoc de sua a sua accipies ad matre discessit Ascendensq9 occulte nauẽ loadiciaz vsq9 deuenit·Indeq9 pgẽs edissam ciuitatẽ syrie ꝑfectus est vbi imago dñi nostri Jesu xp̃i sine hũano ope facta in sindone habebatur. Quo puenies oia q̃ secuz detulerat paupibus distribuit: a vestimẽta vilia induẽs cũ ceteris paupibus in atrio dei gemtricis male sedẽ cepit de elemosinis vero q̃ntum sibi sufficere potrat sibi retinebat. cetera vero alijs pauperib9 erogabat At pater de recessu filij multum ingemiscens per vniuersas mundi partes pueros suos misit qui euz inquirerẽt diligẽter·Quoruz dũ aliqui ad ciuitatem edissam venissent ab eo cognoti: si ipsi euz minime cognoscentes eidez cum ceteris

pāupibus elemosinas tribuēbāt
Quas accipiens grās egit deo: di
cēs. Grātias tibi ago dñe: qa ser
uis meis elemosinā me recipe feci
sti. Reuersi autē pueri patri nunci
ant qnuscp valeat repiri. Mater
ergo sua a die sui recessus saccū in
pauimēto cubiculi strauit vbi ciu
lans lamentabiles voces dabat:
dicens. Hic semp in luctu manebo
donec filiū meū recupabo Sponsa
vero ad socrum suam dixit. Donec
audiaz de sponso meo dulcissimo
instar turturis solitaria trecū mae
bo. Cum igitur alexius in pdicto a
trio. xvij. annis in dei seruitio pmā
sisset: imago tandē beate virginis
que ibidez erat custodi ecclesie: di
xit. Fac introire hoiem dei quia di
gnus est regno celorū: a spūs dei
requiescit sup eū. Nam oratio eius
incensus in ospectu dei ascēdit. Cuz
custos de qnam diceret ignoraret:
iterū ei dixit. Ille qui foris sedet in
atrio ipse est. Tūc custos festinus
exijt a ipm in ecclesiaz intro duxit
Quod factū duz cunctis innotescēt
a ab oībus venerari cepisset hu
manā gloriā fugiens inde recessit.
a laodiciā venit. ibiqz nauē ascen
dens cū in tharsū cilicie vellet pge
re dispensante deo nauis a ventis
pulsa in romanuz portū deuenit.
Qd cernens alexius ait intra se. In
domo patris mei ignotus māebo
nec alicui onerosus ero. Patrē er
go a palacio redeuntez multitudi
ne subsequentium circūdatum ob
uiū habuit: ac post cum clamare
cepit. Secue dei me peregrinum in
domo tua suscipi iubeas: a dñs mi
mēse tue me nutriri faciat: vt tui
qz pegrini dignetur dñs miserēri
Qd audiens pater ob amorez filij
sui eum suscipi iussit: a locum pro
prium in domo sua tribuit: a cibū
de mēsa sua sibi constituit: a mini
strum propriuz delegauit. Ipse au
tem in orationibus perseuerabat:
a corpus suum ieuniis a vigilijs
macerabat. Famuli autē domus
ipsum deridebant multipliciter: a
aquam vtensilium super ei⁹ caput
frequenter fundebant: et multas
ei murias irrogabant. sed ipe ad
omnia patiens valde erat. Decem
a septem ergo annis in domo pris
ignotus permansit. Videns autē
per spiritum qp appropiquaret ter
minus vite sue: cartam cum atra
mento petijt: a totum ordinem vi
te sue ibidem conscripsit. Domini
ca ergo die post missarū solennia
in sanctuario vox de celo insonuit
dicens. Venite ad me omnes qui
laboratis a onerati estis: et ego re
ficiam vos. Quod audientes om
nes in facies suas territi ceciderūt
Et ecce vox secundo de celo: dicens.
Querite hominem dei vt oret p ro
ma. Querentib⁹ illis a minime in
uentibus iterum dictuz est. In do
mo eufemiani querite. Requisit⁹
ille se nihil scire Qd hoc dicebat Tūc
imperatores archadius et honori
us vna cū pontifice innocentio ad
domum predicti viri venerunt. Et
ecce minister alexij ad dñm suū ve
nit dicēs. Vide dñe ne ille pegrin⁹
vester sit. qz magne vite a pacien

cie hõmo est. Currens igitur eusẽ
mianus eum defunctum reperit:
a vultũ eius tanq̃ vultuz angeli
rutilantẽ vidit. voluitq; cartaz scri
ptam quã in manu habebat acci
pere: ꝫ nequit. Iniens igitur cũ hoc
impatoribꝰ a põtifici retulissz a il
li ad eũ intrassent: dixerũt. Ruãuis
peccatores sumꝰ regmi tñ guberna
cula gerimus a hic vniuersalez ci
ram regimimis pastoralis. da no
bis igitur cartam vt sciamꝰ que i
ea scripta sunt. Et accedẽs pontifex
cartam de manu accepit: a ille eaz
statũ dimisit. Fecitq; eã legi coraz
omni populo a multitudine a pie
ipsius. Et eusemianꝰ hoc audiens
mimo timore conturbatus: obstu
puit et factꝰ exammis. resolutisq;
viribus in terrã decidit. Cum vero
aliq̃ntulũ ad se redijsset vestimen
ta sua scidit. cepitq; canos capitis
sui euellere: barbã trahere: atq; se
metipm discerpe: ac sup corpus fi
lij sui corruens: exclamabat. Deu
me fili mi: quare sic me contristasti
a p tot annos mihi dolores a gemi
tus iniulisti. Deu me miserũ: qz vi
deo te baculũ senectutis mee i gra
bato iacentẽ: non loquentẽ mihi.
Deu me qualem cõsolationẽ de ce
tero habẽ potero. Mater vero eiꝰ
quasi leena rumpens vete: ita scis
sis vestimentis exiens coma dissolu
ta: ad celũ oculos leuabat. Et cũ
pre mimia multitudime sanctũ cor
pus adire non possz clamabat: di
cens. Date viri mihi aditũ vt vide
am filium meum: vt videaz consolationez anime mee qui fuxit vte
rã mea. Et cum pceuemisset ad cor
pus inclinens supet illud: exclama
bat. Deu me fili mi tume oculoũ
meoũ quare sic nob fecisti. Rua
re tam crudeliter nobiscuz egisti. e
Videbas patrem tuũ et me misse
ram lacrimantes: et non ostende
bas teipm nobis. Serui tui miseri
abãtur tibi a sustinebas. Et iterũ
atq; iterum pstrine bat se sup cor
pus. a nũc brachia sup illud expã
debat: nũc manibus vultuz angeli
cuz otrectabat: osculansq; clama
bat. Plorate mecuz omes qui ade
stis. qz p. xvij. annos cuz in domo
mea habui: a non cognoui qz vmi
cus filius meus esset. Serui eiꝰ con
tucia bãtur a alapis pcutiebant.
Deu me: quis dabit oculis meis
fontem lacrimaruz vt plangã die
ac nocte dolorez anime mee. Spõ
sa vero eiꝰ induta veste adriatica
cucurrit plorãs: et dicẽs. Deu me
qz ego hodie desolata sũ a appari
vidua. a ideo non habeo in quem
pspiciã: nec in quẽ oculos leuem
Nũc ruptũ est speculum meũ: a pe
riit spes mea. Amodo cepit dolor
qui finem non habet. Populꝰ aũt
audiẽs hoc lacrimabiliter flebat
Pontifex cum impatoribus posu
erunt corpus in honorato feretro:
a duxerunt in mediam ciuitatẽ. a
nunciatũ est populo muentuz esse
hoiem dei quez ciuitas tota quere
bat. Et omes obuiã curebãt cor
pori sancto. Si quis aũt infirmus
corpꝰ sacratissimũ tangẽt: ptinus
curabatur. ceci visuz recipiebant.
demoniaci liberabãtur. a obs infir

mi a quacūq; ifirmitate detēti ta
cto corpe scō curabāt. Impatores
āt tāta mirabilia videtes cepīt p
se cū pōtifice lectū portare vt ipi sā
ctificarent ab eode corpe scō. Tunc
impatores iussert copiā auri et
argenti i platris spargi vt turbe
occuparent amore pecuniarū: a si
nerent corpa scōrū pduci ad ecclesiā
Sed plebs amore pecuniay seposi
to magis ac magis ad tactū sāctis
simi corpis irruebat: et sic cuz ma
gno labore ad templū sācti tomisa
cij martiris illud tandē pduxert: a
illic p septē dies i dei laudib9 psi
lentes opati sunt ex auro a gem
mis a lapidib9 pciosis i q; sāctis
simū corp9 ei magna veneratiōe
collocauert. xvij. die mensis Julij
De ipso āt monumēto ita suauis si
mus odor fragrauit vt omib9 vi
dentib aromatib9 plenū. Obiit autē
xvi. Kalendas augusti: circa ānos
dñi. cclxxxviij.

De interptatione nomīs.

Daredis di
cta est qi viridisa pra
xim qđ ē viride. Inde praxedis q̄si
viridis. qe virvit a floruit flore vir
ginitatis.

De sancta praxede.

Daredis vir
go fuit soror beate po
tentiane: que fuerūt sorores beati
nouati a thimothei: q̄ ab aplis i
fide erudite sūt. Que cū psecutiōe se
uiēte multoz xpianoz corpa sepe
liissent: et facultates suas pauperi

b9 erogassent: tandē in pace q̄euc
rūt circa ānos dñi. clx. sub marco
anthonino secūdo.

De nominis interptatione.

Maria interp
tatur amay mare: vl
illuminatrix: ā illuminata. Per hec
tria intelligunt tres ptes optime
q̄s elegit. s. ps pme: ps otēplatio
nis mene: a ps celestis glie. De q̄
triplici pte intelligit qđ dixit dñs
Maria optimā ptē elegit q̄ nō au
feret ab ea. Prima em̄ ps non au
feret rōne finis: q̄ est cōsecutio bea
titudinis. Secunda rōne cōtinuita
tis: qe cōtinuatio vie cōtinuat pa
trie. Tercio rōe eternitatis. Inq̄ntū
igit elegit ptez optimā pme dicit
amay mare qe ibi multaz amari
tudinem habuit. Rō ptz. qe tot la
crimas fudit q̄ inde pedes domi la
uit. Inq̄ntū elegit optimā ptē ote
platonis interne dī illuminatrix. qe
ibi hausit auide qđ postmoduz ef
fudit abūde. ibi lume accepit quo
postmodū ceteros illuminauit. In
q̄tū elegit optimā ptē celestis glo
rie dī illuminata. qe nūc illuminata
ē a lumie pfectissime cognitōis in
mente: a illumnabat lumine clari
tatis in corpore. Magdalena dicit
q̄si manens rea. Vel magdalena
interptat munita: vel muicta: vel
magnifica. per q̄ insinuat q̄lis fuit
ante cōuersionem: qualis in uer
sione: a qualis post cōuersionez.
Nam ante cōuersionē fuit manēs
rea. p obligatōez ad penā eternā.
in cōuersione munita per pemten

tic armaturam. Optime em̃ omnibus armis penitentie se munuit. qz quot in se habuit oblectamenta tot in se reperit holocausta. Pro cõuersionẽ magnifica p gratie superabundantiã. qz vbi abũdauit delictũ supabundauit a gratia.

De sancta maria magdalena.

MAria magdalena a magdalo castro cognomiata darissimis est exorta natalib9: vtpote ex regia stirpe descendẽtib9. Cuius pater syrus. mater vero eucharia nuncupata ẽ. Hec cum fratre suo lazaro a sorore sua martha magdalũ castz qd est secundo miliario a genazareth et bethamã castellum qd est iuxta hierusalem a magnã hierosolimorũ partẽ possederãt. Ruit tñ oia imẽ se taliter diuisse ferũt qz maria magdalum a quo a magdalena nũcupata est. a lazarus ptez vrbis hierusalem: martha bethamam possiderent. Cuz aũt magdalena delicijs corpis se totaz exponeret: a lazar9 militie plus vacaret: martha prudens ptes sororis a fratris a tuaz strennue gubnabat: a militib9 et famulis suis a paupibus necessaria ministrabat. Omnia tamẽ hec post ascensionẽ dñi vendiderũt. a ad pedes apostoloz p̃ciũ posuerũt Cuz igit magdalena diuicijs abũdaret. qz rerũ affluentiã voluptas comes sequit̃ q̃nto diuitijs et pulchritudine splenduit tanto corp9 suũ voluptati substrauit. Vñ iam noie pprio pdito pectatrix osueuerat appellari. Sed cũ xps illic a alibi p̃dicaret: illa nutu inspirata diuino ad domũ symonis leprosi vbi audiuit eũ discũbere pperauit: a nõ audens vt pectatrix imẽ iustos ope re retro secus pedes dñi masit: vbi pedes eius lacrimis lauit: capillis tersit: a vnguẽto p̃cioso punxit. Nã incole regiõis illi9 pter vehemẽtissimũ solis ardorez vnguẽtis a balneis vtebanr. Cũq3 symon pharis seus intra se cogitaret: quomaz si hic essz pphẽta nequaq3 a pectatrice se tangi pmitteret dñs illũ de sua pba iusticia redarguit: a mulieri omnia pectata dimisit. Hec est ergo illa maria magdalena cui dñs tam maxima beneficia contulit, a tanta signa dilectionis ostendit. Nam ab ea septez demonia expulit: in suo amore eam totaliter accẽdit: a familiarissimã eam sibi constituit. Hospitam suã fecit: pauperem eaz in itinere habuit: eã semper dulciter excusauit. Nam excusauit eam apud phariseum q̃ dicebat ipam imundam. a apud sororem suaz que dicebat eam ociosã. a apud iudam qui dicebat eã pdigaz. Lacrimantẽ vidẽs: lacrimas tinere non potuit. Cuius dilectio ne quatriduanũ mortuũ fratrem suscitauit. Cuius amore marthaz sororez suã a fluxu sanguinis quẽ septẽ annis perpessa fuerat: liberauit. Cuius meritis martillaz sororis sue famulã vt illud taz beatũ a dulce verbũ. Beatus venter qui

populuz ad phanum confluere vt
ydolis imolaret. assurgens vultu
placido. facie serena. lingua difta
eos ab ydoloz cultura reuocabat
et xpm ostantissime pdicabat Et
ammirati sut vniuersi pre spe. pre
facundia. pre dulcedine eloquetie
illiz Nec mirū si os qđ tam pia a tā
pulcra pedibus salvatoris infixe
rat oscula. ceteris amplius vbi dei
spiraret odorem Post hec ãt adue
nit a princeps puincie illius cum
vxore suavt p habenda prole ido
lis imolaret Cui magdalena xpz
predicans sacrificia dissuasit Inte
rea cuolutis aliquot diez cuncti
lis apparuit in visu magdalena il
li matrone dicens Quare cū tot di
uicijs abūdatis. sanctos dei fame
a frigore mori pmittitis. Addidit
q minas nisi marito suo persuade
ret vt sanctoz imopiam releuaret
iraz dei ommpotētis incurreret Ip
sa aūt viro imdicare timuit visionē
Sequenti igitur nocte eidē similia
dixit sed adhuc viro suo hoc imdi
care neglexit. Tertio sub ītempesto
noctis silentio appauit vtrisq fre
mens a irata vultu igneo acsi tota
domus arderet et ait dormis ne ti
rane mēbrum patris tui sathane
cuz vipera coniuge tua q tibi imdi
care nolui verba mea. Quiescis ne
crucis christi inimice. diuersis ci
borū generibus ventris tui ferecta
ingluuie sanctos dei fame a siti per
mittis perire. Jaces ne in pallacō
pānis iuolutis sericis. a illos deso
latos a fine hospicio vides et pte
ris Nō sic inq ñ sic euades nec ipu

v.v

te portauit a vbera que fuxisti excla
mans diceret dignaz fecit Nā sm
ambrosiuz illa fuit martha a hec
eius famula Hec ē inq illa q dñi
pedes lacrimis lauit. capillis ēfit
et vngēto punxit Que in tpe gre
solennē pnām pma fecit que op
timā ptem elegit Que ad pedes se
dēs dñi verba audiuit. Que dñi ca
put punxit Que iuxta crucē in dñi
passione fuit. Que vngēta parās
corpi ei vngere voluit Que a mo
numento discipulis recedētibz nō
recessit Cui xps resurgēs pmo ap
paruit a apl'oz apl'am fecit Post
ascensionē ei dñi āno. xliij. a passi
one cum iudei iam diu stephanū
occidissent. et ceteros discipulos
a iudee finibz eiecissent diuersas
gentiū discipuli fuerunt rgiones
verbū ibidem dñi seminātes Erat
autē tunc tpis cū apostolis beatz
Maximinz vnus de. lxxij. discipul'.
cui a beato petro beata maria ma
gdalena fuerat commendata In
hac igit dispsitōe btūs maximinz
maria magdalena Lazarus frat
eius Martha sozor ipsiz a martil
la pdissequa marthe necnō et be
atus Cedoniz qui cecus a natiuita
te extiterat sed a dño fuerat illumi
natus. omnes hij imsimul a pluēs
alij xpiam ab infidelibus nauī im
positi vt oīs simul submergeren
tur. dīno tamē nutu marsilliaz de
uenīūt. vbi cum nullos qui eos vel
lent recipe hospitō inuenissent sb
quadā porticu q phano gentis il
lius erat proxima morabant. Cū
autem maria magdalena videret

ne fetes q8 tm̃ eis bñfacere distu
listi · sic locuta ē a abscessit Cūq
matrona euigilās suspiraret a tre
mēt viro suo ea dē dē cā suspiranti
ait dñe mi vidisti ne somniuz q8
vidis Vidi inquit · ammiratia pa
uere nō desino · q̄d mdē faciemus
Cui mulier Vtili⁹ est ei obtempe
rare q̄ p iram dei sui quē predicat m
currere Qua ꝓpter ipsos hospitio
receperūt · a eis necessaria mīstr̃
rūt Cum āt quadā die maria ma
gdalena predicaret predict⁹ prin
ceps dixit ei Putas ne posse de fē
dere fidem quā predicas Cui illa
Equidē illam defendere presto suz
vtpote quotidiamis miraculis a p̄
dicatōne magistri mei petri q̄ Ro
me presidet roborataz Cui p̄ceps
cum ōmge dixit · Ecce dictis tuis p
omnia obtemperare patisumus si
a deo quem predicas nobis filiuz
impetraueris ꝓpter hoc īmāt mag
dalena nō remanebis Tunc beata
maria magdalena p ipis dñm ex
orauit · vt eis filiuz cōcedere digna
ret Cuius preces dñs exaudiuit a
matrona illa cōcepit Tunc vir ei⁹
cepit velle profisciscī ad petz vt p
baret si vt maria de xp̄o predicaue
rat sic veritas se haberet Cui dixit
vxor eius Quid est domie Putas
ne sine me proficiscie Absit te enim
recedente recedam · te vemente veni
am · te quiescente quiescaz Cui vir
ait Nō sic fiet dña · q̄ cum sis gra
uida a infinita picula in mari sint
desacth piditari posses Domi igit̄
quiescas a curam possessionibus
nostris impēdes Cōtra instabat
illa · femineuz nec mutans femina
morem · et cum lacrimis pedibus
eius puoluta quod petebat tandē
obtinuit Maria vero humeris eo
rum signuz crucis impo fuit · ne an
tiquus hostis eos in aliquo i itine
re impediret Nauem igitur omni
bus necessarijs copiosissime one
rantes et cetera que habebant in
marie mag · custodia relinquētes
p fiscisci cepērūt Jam q̄ vmis dieia
nocdis cursu cōsūmato cepit mīmi
uz mare mumescere · ventis flare
ita vt oēs a maxime grauida ma
trona a debilis tam seua inundati
one fluctuuz quassati grauissimis
angustijs vigerent in tm̃ q̄ in ea
subito dolor ptus irruit a mter an
gustias ventris a p̄ssuras tpis fili
um pturiens expirauit Pat⁹ ergo
puerulus palpitabat · a mamilla
rū mūnaz q̄rens solatia lamenta
biles dabat vagit⁹ Proh dolor na
tus ē infans viu⁹ · a matricida ef
fect⁹ meri eū ouemit · cū nō sit q̄vi
te sibi tribuat alimentū Quid faci
et pegrin⁹ cui vxor ē mortuam vide
at · a puerulū vagientez q̄rulis vo
cib⁹ matris mamas appetentē · la
mētabat plurimū a dicebat heu
heu mis q̄d facies Filiū here desi
derastia matrē cū filio p dibistis au
mari h° corp⁹ añ q̄ ī simul peam⁹
q̄ din em̃ nobiscuz fuerit hec q̄sa
cio nō cessabit a cuz corp⁹ appetē
dissent vt illud in mare iactarent
Parcite inquit pegrin⁹ peite etsi
nec m̃ nec mri pcere voluerit is mi
sereminī saltē puerulī vagiētis dimi

te modicū a fustimete si forte muli
er p̄ dolore in extasi posita adhuc
valeat respirare Et ecce nō procul a
naui q̄dam collis apparuit Quo vi
so utili⁹ esse credidit corp⁹ et pue
rulū illuc deferri q̄ maximis lebuis
bari ad deuocandū Vixa a nautis
prece a p̄cio extorsit vt illic appli
carent Cūq; illic p̄ duricia fouee
non potuisset effodere in secretiori
pte collis damide suppositā corp⁹
collocauit a puerulū mātis ei⁹
apponēs cū lacrimis ait O maria
magdalena cur ad p̄ditōis a mi
serie mee cumulū Marsilie ptib⁹
applicuisti.e Cur infelix āmonicō e
tua hoc iter arripuisti.e Petisti ne d⁹
minū vt mea mulier hac de cā oci
pet vt pireat.e Ecce enī occepita pa
tiendo mortē subiit. occ pt⁹ q̄ ē na
tus vt pereat cui non sit q̄ enutriat
Ecce q̄ prece tua obtinui tibi cui
dia mea omendaui deoq; tuo omē
do. Si potens ē memor fit aie ma
tris. a p̄ce tua misereat ne pereat
natus Cūc damide sua corpus cū
puero circūq; operuit a postmo
dum naue ascendit Cūq; ad petrū
venisset Petr⁹ ei obuius fuit Qui
viso signo crucis humeris eius affi
xo q̄s esset a vñ venisset scisciatus
est qui omnia p ordōmez narrauit
Cui petrus Pax tibi fiat. bene venī
stia vtili cōsilio credidisti nec mo
leste feras si mulier tua domit. si
puerulus cū ea q̄escit Potes ē emī
dñis cui vult dona dare. data auer
te. ablata restituere a merorem tu
uz in gaudiū omutare Petrus āt
ipm in Jheroso limā duxit. a ōmia
loca in q̄bus xp̄s predicauit. mira
cula fecit locū etiā in quo passus
est a in quo celos ascendit eidē on
dit. Cunq; de fide a petro diligēter
fuisset instruct⁹ biennij spacio ia
elapso. nauem ascendēs ī patriā e
uasit Cunq; nauigarent dño di
sponente iuxta colle in quo corp⁹
uxoris cū puerulo positū fuerat p
uenerunt Qui prece a p̄cio eos ad
ibi applicandū induxit Puerulus
autē ibidē a beata maria magda
lena more lumis obseruatus frequē
ter ad litus maris p̄cedebat a ibi
dē vt puerox moris ē cum lapillis
a glareis ludere solitus erat Et cū
applicuisz. vidit puerulū more so
lito in litore maris cū lapillis ludē
tem q̄dnā esset āmirati nō desinēs
de scapha exiliit Quem videns pue
rulus cum nūq; tale quid vidisset
expauit. a ad solita matris recur
rens vbera occulte sub damide la
titabat Peregrin⁹ vo vt maiesti
us videret illuc accessit a puerulū
pulcerrimū matris vbera fugētez
muemit a accipiens puerū ait O
bta maria magdalena q̄ felix eēz
O q̄ michi omnia p̄spera abuemis
sent. si mulier respiraret a mecum
repatriare valeret Scio eq̄dē scio.
et procul dubio credo. q tu q̄ pue
rum dedisti a in hac rupe per bien
nium pauisti. poteris matrez pre
ce tua prisstine restituere sanitati.
Ad hec verba mulier respirauit a q̄i
a somno euigilās ait. Magnā me
riti es maria magdalena a glorio
sa. que ī ptus mei pressuris obste
tricis impleisti officiū a in omnib⁹

necessitatibus ancille tue seruicii expleuisti. Quo audito pegrin⁹ admirat⁹ ait Vinis ne vxor mea dilecta. Cui illa Vino eq̃dem Et nũc primo de pegrinatione de qua et tu venisti vemo a fic̃ petr⁹ te Ihero solimã duxit a omnia loca in quibus dñs passus est mortuus a sepultus. a alia pluã loca oñdit sic et ego vna cum beata maria magdalena duce a comite vobisq; fui a singula loca conspexi a cõspecta memorie cõmendaui. Et incipiẽs omnia loca a miãcula que vir ei⁹ viderãt ado plene explicuit vt nec in articulo deuiaret Tunc pegrinus receptа cõiuge a puero nauẽ letus cõscendit a paulo post Marsilie partibus applicuerunt. Et natum egressi mueneũt parataz mariam magdalenam cum suis discipulis predicantem. Et pdibus eius cum lacrimis prouoluti omnia q̃ eis acciderant narrauerunt a a beato maximio baptisma fuscepẽrt. Tunc in ciuitate Marsilie omnia ydolorum templa destruẽtes. xpi ecclesias construxerunt. a beatuz lazarum in eiusdem ciuitatis episcopum vna mirifice elegerunt Tãdem diuino nutu ad aquensem ciuitatem venerunt a populum illuz ad fidem christi per multa miracula deduxerunt. vbi etiã beatus maximinus in ep̃m est ordinatus. Interea beata maia magdalena supne contemplationis auida asperrimam heremum petijt a in loco angelicis manibus p̃parato p. xxx. annos incognita hominibus man sit In quo quidem loco nec aquarum fluenta nec arborum nec herbaruz erant solacia vt ex hoc manifestaretur q̃ recẽptor noster ipsam non terrenis refectionibus ꝫ tantum celestibus epulis dispositu erat satiare Quatiẽt autẽ die septem horis canonicis ab angelis i etheria eleuabat. a celestiuz agminum glorioſos cõcentus corpora libus auribus audiebat vnde diebus singulis his suauissimis dapib⁹ satiata a inde p eosdem angelos ad locum pprium ruocata corporalibus alimentis nullatenus indigebat Sacerdos ãt q̃dam solita stadia loco eidem vicinã sibi cellã locauit die igit quadã dñs predicti sacerdotis oculos aperuit a corporeis oculis euidenter aspexit. quatiter angeli ad predictum locuz in quo beata maria magdalena morabat descendebant a eam in etherea subleuabant a post horе spaciu cum diuinis laudibus reuocabant. Voleñs ãt sacerdos tam amabilis visionis agnoscere veritatem. creatori suo se precibus commendãs ad predictuz locũ audacter deuotione pperabat Cunq; adueniens iactuz lapidis ppinquaret cepit eius cura resoluia timoreva lido ipsius precordia mebullitus anhelare Cunq; retro redire abundanter ipsum cura cũ pedibus simul prebebãt. Sed fiso tramite ad predictuz locũ accedere conaret totiens eũ lãgu⁹ corpis a hebetudo mois omnib⁹ phibebãt. Intellexit igit

ebat. neminem aũt videbat Con
citus beatum Maximinũ adijt. et
ei omnia p ordinem narrauit Sã
ctus autẽ maximinus mimo ẽple
tus gaudio saluatori immẽsas gr̃
tias retulit a illa die hac hora vt si
bi iussum fuerat solus ingressus
oratorium vidit beatã mariã ma
gdalenam in choro adhuc stantẽ
eor̃ qui eã duxerant angelorum
Erat autẽ spacio triũm vel duoũ
cubitor̃ eleuata a terra in medio
angelorum stans a extensis mani
bus dñm exorans Cũ autẽ bt̃us
maximinus ad eã accedere trepi
daret cõuersa dixit ad eum Acce
de huc pater ppe nec fugias fili
am tuam Appropinquante ãt illo
sicut in ipsi⁹ beati maximini libris
legit. ita vultus eius extinua et
diuturna visione angelorũ radia
batvt facilius solis radios ꝑ ipi⁹
faciẽ intueri ꝗs posset Conuocato
igit̃ vniuerso clero a sacerdote pre
dicto corpus a sanguine dñi ab
epõ beata maria magdalena. cui⁹
multa lacrimar̃ iundatione fusce
pit. deide toto corpusculo añ alta
ris pstrata crepidinẽ sanctissima
illa anima migrauit ad dñm. p⁹
cuius exitũ tantus odor̃ suauitatis
ibidem ẽmansit. vt p vij. fere dies
ab ingredientib⁹ oratoriũ sentire
tur Cuius sanctissimũ corp⁹ bt̃i⁹
maximinus diuersis conditũ aro
matibus honorifice sepeliuit a p⁹
morte suã iuxta ipam se sepeliri ꝑ
cepit Elegipp⁹ ãt vel ẽm quosdã
libros Joseph⁹ satis cũ hystoria
ꝓdicta ordinat. Ait em̃ in quodã

v. iij.

vir dei illis procul dubio celeste eẽ
sacramentũ ad qđ accedere hũa
num non poterat experimentum
Inuocato igit̃ saluatoris nomine
exclamauit Adiuro te p dñm vt si
hões vel aliqua racõnalis creatu
ra que in illa spelunca habitas mi
respondeas a tui edisseãs veritatẽ
Cũq; hoc tertio repetisset beata ma
ria magdalena vidit. Accede ppi⁹
et omniũ que desiderat anima tua
scire poteris veritatẽ Cunq; ille tre
mẽs vsq; ad medij spacij terminũ
ꝑrexisset. ait ad eũ. Memini
ex euangelio de maia illa famosis
sima peccatrice que pedes saluato
ris lacrimis rigauit a capillis ter
sit et suorum delictor̃ veniam me
ruit. Cui sacerdos Memini Et plus
q̃. xxx. annorũ euoluta sunt cur
ricula. q hoc esse factum sãcta ec
clia confitetur ecclesia Ego inq̃t sũ
illa que p. xxx. annorum spacium
omnibus hominibus ignota pmã
si. Et sicut heri tibi cernẽ permissum
est. sic diebus singulis angelicis
manibus in ethera subleuata. cele
stium agminum dulcissimã ibi
lationẽ septenis vicibus p singu
los dies corporeis auribus audiẽ p
merui Quia ergo a dño michi re
uelatũ est q ex hoc migraturus fuz
seculo beatum Maximinũ adeas a
ei hoc studeas intimare Proximo
die resurrectionis dñice tpe quo
ad matutinũ surgere consueuerat
oratoriũ solus ingrediatur. a me
dio p angelorũ ministeriũ inue
niet consistentẽ Sacerdos autẽ vo
cem eius velut vocem angeli audi

suo tractatū · q̄ maria magdalēa
post dn̄i ascensionē p ardore cari
tatis xp̄iane trdio q̄s habebat nunq̄
viz videre volebat Sed post q̄ ad
aquēse territoriū venit in desertuz
abiita · xxx · ām̄is ibi incognita mā
sit · vbi vt ait q̄libet die p septē ho
ris canonicis ab angelis in aera
leuabat. Addidit tn̄ q̄ sacerdos
dum ad eā venisset repperit eaz in
cella dausā Qui ad ei⁹ petitionem
vestē sibi porrexit quā indues ad
eccām secuz iuit a ibi cōione pcep
ta · eleuatis in oōne manib⁹ iuxta
altare in pace q̄euit. Temporib⁹
autez karoli magni. s. anno dn̄i se
ptingentesimo sexagesimo nono
Gerard⁹ dux Burgundie cuz deve
ore filiuz habere nō posset. larga
manu res suas paupibus eroga
bat. et multas eccīas a monaste
ria ostruebat Cū igit vizeliacense
monasteriū ostruxisset misit ipse
et abbas monasterij monachoz
quendaz cum decenti comitatu ad
aquēsem ciuitatem vt inde si possz
beate marie magdalene reliquias
trāsportaret Venēs ergo p̄dictus
monach⁹ ad predictā ciuitatē cuz
ipam fundituus a paganis destru
ctaz repperisset casu q̄dā inuenit
sepulcz cui⁹ sculptura marmorea
demōstrabat q̄ corp⁹ beate marie
magdalene reposituz ibi erat In
ipō emz sepulcro historia ei⁹ mira
ope sculpta erat. Nocte igit ofrin
gēs assumptas reliquias cū gaudio
et honorifice secū ad hospicium de
portauit · in ipa āt nocte beata ma
ria mag . cidz monacho appāruit
dicēs ne timeret ꝙ cepti opus pfi
ceret Rediēs igit cū a monasterio
ad mediā leucā venisset nullo mō
inde reliquias mouere potuerunt · do
nec venīet abbas cuz monachis
cū pcessione honorifice sūt recepte
Miles q̄dam q̄ in singulis ām̄is ad
corpus bē Marie magdalene veni
re osueuerat in prelio occisus est
Qui dū in feretro a parentib⁹ plo
raretur Marie magdalene se oppo
nebant devotis q̄relis ipsa cur de
uotū suū fine ofessione a pna mo
ri permisisset Cuc subito q̄ defunct⁹
fuerat stupētibus cūctis surrexit.
et sacerdotē ad se vocari fecit Cūq
devote cōfessus fuisset a viaticum
cepisset ptinus in pace quieuit Na
uis quedā viris a feis onusta nau
fragiū ptulit Vna autez fria cum
essz pregnās a se in mari peridita
ri cōspiceret magdalenā mq̄ tum
potrāt indamabat vocēs q̄ si me
ritis suis ab ipō naufragio euade
ret a filiū pareret ipm eius mona
sterio odonaret. Statiq̄ fria q̄daz
spēa habitu venerāda ei apparuit.
que eā p manū arripiēs piditan
tib⁹ alijs incolumē ad ripaz pdu
xit Ipa āt postmodū pepita votū
suū fidelit adimpleuit. Fuit aūt q̄
dam mariā magdalenaz spōsam
fuisse Jobis euāgeliste quā duxe
rat tunc qn̄ xp̄s ō nuptijs ipsum
vocauit Ut ex hoc ipsa indignata
q̄. s. sponsuz suum sibi abstulerat
abiita oi voluptati se dedit Sz qa
congruū nō erat vt Jobis vocatio
dānationis sibi occasio fieret dīs
ad pnām miseric̄orditer ipam cō

scelez imanitatē cecidērat ꝙ oīa exercēs flagicia ea que salutis erant nō solū nō facere sed nec audire volebat Jn beatam tñ mariā magdalenā deuotionē magnam habēs eius vigiliā ieiunabat a festum colebat Dū igit eius tumulum visitasset maria magdalena nec ex toto dormiēti nec ex toto vigilanti tanquā mulier formosa lugubres gerens oculos et duorum angelorum dextra leua ꝙ fuste tata presidio apparuit ei ꝙ dixit Cur q so Stephane indigna meis meritis facta rependis Cur labiorum meorum instantia nulla cōpunctiōe mouetis Et quo em̄ deuotionē in me habere cepisti p te dñm semp instanter exorauit Surge igit a penitras neq; ei ego te deserā donec deo fueris reconciliatus Jlle igitur mox in se infundi tantam gratiam sensit ꝙ seculo abrenūcians religionem introiuit a pfectissime vite fuit Jn cuius morte visa est Maia magdalena iuxta ferretrum angelis astitisse et eius animam quasi columbam candidam cum laudibus in celum fustulisse.

De nominis interpretatione

Hpollinaris dicitur a polles a ares vtus quasi polles vtutib9 Vel dicit ab apollo qđ interpatat mirabilis et naris p quā intelligit discretio qi mirabilis discretionis vir vel dicitur ab a qđ est sine a polluo a are9 virt9 quasi virtuosus sine polluti one viciorum.

v.iiij.

uerūt Et qa a summa delectatiōe carnali ipam remouit ideo ipsam summa delectatione spūali q̄ eam amor dei p̄ ceteris impleuit. Qđa q̄dam de iohāne fatent. q̄ idcirco dulcedine sue familiaritatis eū pre ceteris decorauit qa a p̄dicta eū delectatiōe remouit. Nec āt a quibusdam falsa a friuola reputant ꝙ frater altius in p̄mio sup euangeliū Jobis ponit ꝙ hec sponsa de cuius nupcijs vocatus fuerit ide iohes in virginitate p̄mānsit et in societate beate marie v̄ginis matris xp̄i postmodum visa fuit a tandē fine bono quieuit Vir q̄dam oculorum lumine priuatus cū ad monasteriū viceli accēs causa visitandi corpus beate marie magdalene veniret a suus ei ductor diceret se eccām iam videre. ille magna voce exclamauit O sancta maria magdalena vtinam aliqñ videre mereat ecclesiam tuā Statimq; eius oculi sunt apti. Qui dam dum p̄cā sua in quadā cedula scripsisset ea sub palla altaris beate marie magdalene posuit rogans ea vt sibi indulgentiā impetraret Qui postmodum cedulam accipiēs p̄cā sua in de oīo deleta inuenit Quidā dum ob pecunie exactionē in cōpedibus teneretur magdalenā in suū adiutoriū sepe inuocabat Et ecce quadam nocte mulier quedam speciosa sibi apparuit que vincula frangēs a ostium reserans sibi vt fugeret imp̄auit. Qui se absolutū videns inde protinus aufugit Clericus quidam de flādria Stephan9 nomine i tanta

De sancto Appollinari.

Appollinaris petri apostoli discipul⁹ ab eo dē rauennaz de roma missus est vbi vxor tribuni sanata ipaz cū viro ei⁹ et familia baptizauit Rs q̄ dem iudici nunciata ab eo Appollinaris ptin⁹ ac cersit. duct⁹q̄ ē ad templū Jouis vt ibi imolaret Cū āt diceret sacerdotib⁹ p dolor auza argentū p dolis appensuz meli⁹ paupib⁹ dari q̄ añ dæmones sic appē di ptin⁹ rapit a fustib⁹ cæsus semiuiu⁹ relinquit ꝙ a discipulis collectus in domo cuiusdā vidue sex mēsib⁹ reqeuit Inde āt venit ad ciuitatē Classen. vt quendā nobilē mutū ibidē curaret Cū āt domū ingrederet puella quedā spūm imūdum hūs exclamauit dicēs Recede hic serue dei nā facia te ligatis manib⁹ et pedib⁹ de cīate extrahi Ruem appollinaris intrepās ptin⁹ ex ea exire coegit. Cū q̄ sup mutū nomē dñi inuocasset a curat⁹ fuisset plus q̄ quingēties hoies crediderūt Paganī āt fustib⁹ cæsuz phibebāt. ne iesum noiaret. Ipe vo in terra iacēs clamabat qm ipe ē verus de⁹ Tūc nudis pedib⁹ eū sup prunas stare fecerūt Sed cū adhuc xp̄m cōstantissime p dicaret extra vrbem piecerūt Eo tpe dū Rufus patricius duxrauenne filiā infirmam habēta ad eā sanandā appollinarem vocasset moxvt in domū ingressus ē defuncta ē Cui Rufus dixit Vtinā domū nō introisses dijs emz magni irati sūt. a filiā meā sanare noluerunt Tuvo ei q̄d facere potuis Cui appollinaris Noli timere. tm̄ ñ iura q̄ si puella surrexerit eā creatorē suū sequi nequaq̄ phibebis. Rs cū fecisset facta oōne puella surrexit a nomē xp̄i ofitens cū matre et cū magna multitudine baptisma suscepit. a vxor pmansit. Rs audiens cæsar scripsit ad p̄fectum pto vt appollinarem aut sacrificare facēret. aut in exiliū mitteret. Perfectus igit eū sacrificare nolentem fustib⁹ cedi iussit. et in eculeo extēsum torqueri mādauit Vbi dū dominū ostātissime p̄dicaret aquaz feruentē in eius vulneribus recenti busiactari iussit a sic grauī pondere ferri vinctū in exiliuz mittere vouit Videtes āt xp̄iani tanta in impietatē accensi animo i pagānos irruerūt a plus q̄ ducentos viros ex ipsis occiderūt. Rs vidēs p̄fectus ab scō dit se a appollinarez in artissimū carcerez misit Deinde ea thenatū in nauē posuit a cū tribus clericis eū sequētibus in exilium misit. Vbi solūmodo cū duobus clericis a duob⁹ militib⁹ periculum tempestatis euadēs ipos milites baptizauit Deinde rauennaz redi ens a pagānis capita ad templū apollis ducit. cui simulacruz videns ipm maledixit a sbito corruit Rs videtes pontifices ipm thauro inuidi p̄tauerūt Rui index cū cecum filiū suū illuminasset credidit. a ipsum q̄tuor āms in suo p̄dio mansit Post hoc cū pontifices apd vespasianū eū accusassent iussit. Vespasian⁹ vt q̄cūq̄ dijs irroga

Christina qua
si crismate vncta hūit eñ
balsamū tom odoris in uersatio
ne a oleū deuotionis in mētra bñ
dictionē grē. ¶ De sācta xp̄ma

Christina nobi
lissimis pentib⁹ orta in ty
ro. Italie a p̄re suo in quadā turri
cū. xij. pedissequis collocata ē deos ar
gēteos a aureos secū hūs Et cū pul
cerrima esset a multis in cōiugi
um peteret. parentes ei⁹ nulli eā
volebāt dare volentes vt in dei
cultura ⁊ go maneret Ipsa āt a
spūsancto docta ydolor sacrificia
abhorrebat. a mēsa dijs imolan
da i fenestra abscōdebat Veniēti
aūt p̄ri ei⁹ pedisseque dixerūt Filia
tua dñe dijs nr̄is imolare dētnit ſ
xp̄iana se eē asserit. P̄ āt ei blan
dies ad deor ecturā eā p uocabat
Cui illa Noli me velare filiā tuā
ſ ei⁹ quē sacrificiū laudis dez Nō
em dijs mortalib⁹ sed dō celi offer
re sacrificiuz laudis decet. Cui pat
Filia mea nē vm deo tm officiū of
feras ne tibi alij irascant Cui illa.
Bñ locut⁹es nescies veritatē. Offe
ro em sacrificiū p̄ri a filio a spūisā
cto Cui pat Si tres deos adoras cui
etiaz a alios non adoras. Cui illa
Tres illi vna deitas sunt Post h⁹
christina deos confregit et aurum
et argentū pauperibus erogauit.
Redieus pater vt deos adoraret ſ
ipsos non inuenies ab ancillis q̄d
de illis christina fecerit audies ira
tus iussit eā expoliari a. xij. viris

ret iniuriā aut satisfaciat ꝑ vtrū p̄
uer Nō em iustum est mētē vt deos
vindicem⁹ ſ ipsi de inimicis suis se
vlciscī potuit si irascant Tunc de
mostenes patritius eū sacrificare
nolentē cui dā centurioni iaz xp̄ia
no tradidit. cui⁹ rogatu p gens m
vicū leprosoz vt ibidē p̄ter furo
rem gentiliū latitaret p̄p̄s āt euz
insecutus ēqvsq ad mortz diutis
sime cesus ē Vbi p septē dies sup
veniens a discipulos admonens
spūi tradidit a ibidez a xp̄ianis ho
norifice sepultus ē circa annos do
mini. lxx. sub vespasiano De hoc
martire sic dicit ambrosius in pre
fatione Appollinaris dignissim⁹
presul a pncipe petro rauēnaz mit
titur iesu nomen incredulis nunci
are Qui dū mira virtutū illic signa
cōferret in xp̄o credentib⁹ seuis ver
berz flagellis sepe contrita a semle iaz
corp⁹ ab impijs horrendis crucia
tibus lamat Sz ne de suis vexatio
nib⁹ fideles trepidet in vtute nois
iesu xp̄i signa aplica p̄fecit Post
mortē puellā resuscitauit mortu
am. visū ospicuū cecis reddidit a
muto restaurat loq̄lam Obsessaz
a demonio liberat o tagionē mun
dat leprosi. dissoluta morbo pesti
fero sanat mēbē. portentū simula
crisimē cū tēplo deiecit O dignissi
mus admiratione p̄conijs pōtifex
q̄ quz pōtificis dignitate aplicaz p
meruit accipe ptātez O fortissim⁹
atletha xp̄i q̄ etatis iā frigescēte
caloē ostanter in pemis ihm xp̄m
mundi pōdicat redēptorem.

De inter p̄tatione nominis

ebi adeo vt ipsi ministri deficerēt
Tūc xp̄ina patri dixit Sme hono
re a pudore abominabil' deo. q̄ me
cedūt deficiūt. pter illis a diis tuis
si vales virtute Tūc cathenatā eā
in carcerē mitti iussit Audiēs mē
hoc vestimēta sua scidit a ad carce
rez p gens filie pedib⁹ se pstrauit
dicēs Filia mea xp̄ina lumen ocu
lorū meorū miserere mei Cui illa.
Quid me dicis filiā tuā. Nescis q̄
nomē dei mei habeo. Cunq̄ mil si
bi posset psuadere adviz redit a
q̄d sibi mdicauit Tūc p̄ius
fit eā ad tribunal suum duci. Cui
dixit Sacrifica diis finaūt multis
afficieris supplicijs a mea filia nō
dicēris Cui illa Magnā mihi grāz
prestitisti q̄ iā me nō vocas filiaz
diaboli Qd āt de diabolo nascāt de
monē. Tu es p̄ ipsius sathane.
Tūc ille iussit carnes ei⁹ vngulis
radi. a mēbra ei⁹ teneta dirumpi
Christina aūt de carnib⁹ suis acci
piēs mvultū patris piecit dicens
Accipe tirāne. a carnē a te gemtaz
comedē Tūc p̄ sup rotam eā posu
it a ignem cuz oleo accēdit sed flā
ma exibēs mille quingētos viros
occidit. Pater āt eius hec omma
magicis artibus ascribens ipam
iterū in carcerem mitti fecit a tota
nocte iussit pueris suis vt lapidez
grandē ad collū eius ligarent et i
mare pijcerent Qd cuz fecissent. p
tinus angeli eā assumūt Xp̄s āt
ad eā descendit. a eā in mari bapti
zauit dicēs. Baptizo te in deo p̄ē
meo. a in me iesu xp̄o filio ei⁹. a in
spiritusancto Et omisit eā micha
eli archangelo. q̄ eam ad terram
reduxit. Qd audiens p̄ frontē su
am plangens dixit Quibus malefi
cijs hec facis vt in mari erercēas
tua maleficia mala. Cui illa Stul
ta a infelix a xp̄o hanc gratiā acce
pi Tūc in carcerem eā misit iubēs
vt mane decapitari Ipsa āt
nocte Vrbanus pater eius mortu
us inuenit Huic q̄dam malus im
quus successit nomine Hyon. q̄ ai
nam ferreā fucensam cū oleo. resi
na a pice parari fecit a christinaz
ibidē iactari Cunāq̄ a quatuor vi
ris agitari vt citius consumeret Tunc
xp̄ina deū laudat q̄ eam nup trena
tam demuo volebat vt infantulam
in cunabilis agitari. Tūc inde
iratus fecit caput eius rabia nu
dam p ciuitatē vsq̄ ad Appollinē
ducivbi ydolo imperauit et coram
ens in pulueream est redactuz. Qd
audiens inde expauit a spiritum
trabidit Huic successit Julian⁹ q̄
fornacē succendi fecit et xp̄inaz in
ipsaz iactari. vbi p quinq̄ dies cū
angelis cantans et deambulans
illesa pmānsit. Quod audiens Ju
lian⁹ et magicis artibus hec asceri
tens duas aspides. duas viperas
duos q̄ colubros ad eam mitti fe
cit Sed serpentes pdes ei⁹ lingūt
dēt. colubri collo se voluentes ludo
rez lingūt Julian⁹ āt incātatori di
xit Nunquid a tu magus es. Irri
ta bestias. qd cum faceret serpēs
in eum impetū fecerūt a eū ptinus
occiderūt Tūc serpentib⁹ impauit
xp̄ina a ad desertū locū ire fecit. a

mortuū hoiem suscitauit Tūc Juli
anꝰ mamillas eiꝰ pſ cādi mādauit
de quibꝫ lac cū sāguine fluxit de em
de linguā eiꝰ presādi fecit Xp̄s ma
ro neq̄q̄ loq̄lam amittens p̄
sciſſurā linḡue accipiēs ī faciē Ju
liani: pie cita oculum eiꝰ mde p̄cuti
ens eū excecauit Frat̄ q̄ Julianꝰ
sagittas vnā circa cor aīe ī la
cus eiꝰ dimſit a illa p̄cussa spm̄
deo reddidit· circa anos dm̄· cclxxx
vij· Req̄ſcit āt corꝑ eius ī q̄dā
castro q̄ bulsena vocat̄ ínter vrbē
vetere ma viterbiū sito Tirꝰ emz q̄
iuxt̄ castr̄ illud erat fūdit̄ē cēsa·

¶ De mterp̄tatione nomīs·

Iacobus iste a
postolus dictus ē iacob
zebedei Jacobꝰ frat̄ ioh̄is Boaner
ges a filiꝰ tonítrui a iacobꝰ maior
dicit̄ em̄ iacobꝰ zebedei· s· filius nō
tm̄ carne sed etiā noīs ínterp̄tati
one· zebedeꝰ ínterpretat̄ donans si
ue donatus· a b̄tus iacobꝰ seipsuz
deo donauit p mortis martiriū· et
a deo nobis donatus ē in specialez
patronū dicit̄ iacobꝰ frater ioh̄is
q̄ fuit eius frater nō tm̄ carne· ſ
etiā moꝛ simílitudíne Ambo emz
fuerūt eiusdē zeli eiusdez studíj et
eiusdē voti Eiusdez zeli ad dm̄vl
ascendū Cū emz sa maritanī xp̄m
non recepent Jacobus a ioh̄es di
xerūt. Vis dñe dicēdat ignís 8 ce
lo a cōsumat illos Eiusdem studíj
ad addiscendū vnde isti duo preci
pue fuerūt q̄ xp̄m de die ī dicij a
alíjs vetuſtis ínterrogauerūt Eius
dē voti ad obtinendū· q̄ sessionez
xp̄i ad dextrā a sinistrā ambo hē e
re uoluerūt dicit̄ filiꝰ tonítrui· rōe so
nore p̄dicationis· q̄a malos terre
bat· pigros excitabat oēs sua al tu
dine ī admíratione ē querebat vñ
dicit Beda de ioh̄e q̄ tā alte ītonu
it vt si aliq̄ntulū alti⁹ ínt onuiſſz to
tus mūdus euz capere nō potuiſſz
Dē iacobꝰ maior sic̄ alter mino⁹ p̄
mo rōe vocacōis q̄m p̄mꝰ vocat⁹
est a xp̄o Secō rōe familiaritatis·
q̄m maiorē familiaritatē vidit̄ xp̄s
habuísse cū isto q̄ cū alio Q8 p̄z
q̄ ipm̄ ad secreta sua admíttebat
sic̄ fuit ad puelle reſuscitationē et
ad glorioſā trāſſiguratione⁹ Ter
tio dē maior rōe passiōis q̄ p̄mꝰ
ínter cetros ap̄los passus ē· Sic̄
ergo dē maior alio ex eo q̄ prius
vocatus est ad apostolatum· Ita
potest dici maior· ex eo q̄ prius
vocat⁹ē ad eternitatis gloriā

¶ De sancto Jacobo apostolo

Iacobꝰ aposto
lus filiꝰ zebedei· post ascen
sionē dm̄ dū p iudeā a samaria⁹ p
dicauerūt hiſpamā tandē iuxt̄ vt ibi
v̄bū dm̄ nūciaret Qz dū ibi ml̄t pſi
cere se videret· a solūmō ibidē ix· di
scipulos acq̄siuíſſet· duos ex ill̄ ex
cā prædicandi ibi relīq̄t· a alios se
ptem secū assumens· iter ī iudeā
rediit Magē autē ioh̄es beleth di
cit· q̄ tm̄ vnū ibi cōuertit Cū igit̄
ī iudea verbū dm̄ p̄dicaret magꝰ
quídā noīe Hermogenes· cū pha
riseis discipulū suū noīe Philetū·
ad iacobum mísit vt ipse philetꝰ
Jacobum ita coram iudeis confun

ceret q̄ sua p̄dicatio falsa esset Cū cum apostolis eū cōtā omnib⁹ ra cōnabiliter vincēret. a multa cōtā eo miracula fecisset rediit philet⁹ ad hermogenē doctrinam Jacobi approbās a miracula recitans ac eius discipulus fieri se velle conte stans avt ipē eius similiter effice ret discipulus p̄suadēs. Tūc Per mogenes iratus arte sua magica ita eū immobilez fecit vt se nulla ten⁹ mouere posset dicens Videbi mus si iacob⁹ tuus te saluat Qđ cū philetus iacobo p puerū nūciasset misit ad eū Jacobus subariū suum dicens. Accipiat subariū a dicat dñs erigit elisos ipē solvit cōpedi tos Statim q̄ vt de subario tactus esset solutus ē a vinculis. magicis artibus Hermogenis insultauit et ad Jacobū pperauit Iratus igi tur Hermogenes dæmones aduo cauit precipiēs vt ipm iacobum vinctum cū phileto adsē adducāt vt de ipsis se vindicet ne discipuli eius de cetero sibi audeāt taliter in sultare Venientes autez dæmones ad iacobuz in aere vlulare cepērūt dicētes Jacobe apostole miserere nobis. q̄ ante q̄ nostrū tps adue niat iam ad dem⁹ Quib⁹ ait Vt q̄d miseri venistis ad me. Qui dixerūt hermogenes nos misit vt te a phi letū ad ipm duceremus. Sed mox vt ad te venimus angelus dei nos cathenis igneis religauit et pluri muz cruciauit Quib⁹ iacobus Ex soluat vos angelus dei. et ad ipm redite a eum ad me vinctū adduci te. sed illesum Qui cuz abissent ap prehendētes Hermogenē manus ei a tergo ligauerunt a ipm sic vin ctum ad iacobum adduxerunt di centes Misisti nos vbi incēsi sum⁹ et grauiter cruciati dixerunt q̄ de mones ad iacobū da nobis in eū potestatez. vt possimus tuas inu rias a nostra incendia vindicare. Quibus ait Jacob⁹ Ecce philetus ante vos ē cui eū nō tenetis. Qui illi Nos nō possumus nec formi dare q̄ que in cubiculo tuo ē manu cō tingere. dixit q̄ iacobus ad phile tum vt bona pro malis fm q̄ chri stus nos docuit reddam⁹ Hermo genes te ligauit tu eum solue Co tutus Hermogenes confusus ste tit a Jacobus ei dixit. Vade liber quocunq̄ volueris Non est enim discipline nostre vt inuitus aliq̄s conuertatur. Dixitq̄ Hermoge nes. Ego noui iras dæmonum mi mihi aliquid dederis quod mecuz habeam me occident. Cui iacob⁹ baculum suum dedit Ille autez p rexit a omnes libros artis sue ma gice ad ap'lm cremandos adduxit Jacob⁹ autez ne forte odor incēdii vexaret incautos eos in mari pro iici fecit Projectis igit libris ad apostolum rediit et plantas eius tenens dixit Animarum liberator accipe penitentez quem inuidentez et detrahentem hactenus fustinui sti Cepit igitur in dei timore per fe ctus esse adeo vt virtutes plurime per eum fierent. Videntes autem in dei Hermogenem conuersuz ze lo cōmoti Jacobū adierunt et cur iesum crucifixū predicaret increpa

uerũt Ille ẽo cũz eis p scripturas
aduentũa passionẽ xp̃i eũ denter
ꝓbasset plurimi crediderũt Abia
thar pontifex anni illi⁹ seditionez
in populo excitauit a missoq; fune ī
collo apostoli ipsum ad tyrodem
agrippam adduci fecit. Cunctis ius
su eius ad decollandũ ducerẽt qui
dam paliticus mviã iacẽs ad eũ
clamauit. vt sibi samitatẽ cõferret
Cui Jacobus ait In nomine iesu
xp̃i p cuius fidẽ ducor ad decollã
dum exurge sanus a benedic crea
torem tuũ a statim sanus surrexit
et dñm benedixit Scriba autẽ qui
funez in collo eius miserat a trahẽ
bat noie Josias h⁹ videns ad pedes
eius sepiecit. a vemẽa petẽs se fieri
xp̃ianum postulauit Quos videns
Abiathar eum teneri fecit. sibiq;
dixit. Nisi nomẽ christi maledixe
ris cũ ipso Jacobo decollaberis Cui
Josias Maledictus tua maledicti
omnes dii tui Nomẽ autez dñi nr̃i
iesu xp̃i sit benedictũ i secula Tũc
Abiathar os eius pugnis cedi ius
sit a missa de eo legatione ad tyro
dem impetrauit vt cum Jacobo de
collaretur Cuz autẽ ambo decolla
ti deberent. Jacobus a spiculatorẽ
lagenã aque petijt a ibidẽ Josiaz
protinus baptizauit a statiz capi
tis obtrũcatione vterq; martirium
consũmauit. Decollatus est autez
beatus Jacob⁹. viij. kalendas Ap̃
lis in annunciatõe dominica viij.
kalendas Augusti Compostelle
translatus a. iij. kalendas Janua
rij sepultus quia sepulcri eius fa
brica fuit ab augusto vsq; ad ianu
arium protelata Statuit ergo ec
desia vt festuz eius viij. kalendas
Augusti in tẽpore s. magis ogruo
celebretur vniuersaliter celebrari De
collato autem Jacobo vt ait Johã
nes beleth qui hanc translationẽ
diligẽter exequitur discipuli eius
corpus nocte timore inde orum ra
pientes. naui illud imposuerunt.
et sepulturam diuine prouidẽtie
committentes nauem sine regimi
ne conscenderunt et angelo duce
in galliciam in regno Lupe appli
cuerunt Erat autez in hyspania re
gina quedam nomine Lupa sic di
cta nomine et merito vite Deponẽ
tes igitur corpus de naui sup quẽ
dam magnum lapidem illud posu
erunt qui lapis mox vt cera corpo
ri cessit. et in sarcofagum se corpo
ri mirabiliter coaptauit. Ingredi
entes ergo discipuli ad lupam di
xerunt dñs iesus christus mittit
ad te corpus discipuli sui vt quez
noluisti suscipere viuuz. suscipias
vel defunctũ Et narrantes ei mira
culũz quasi sic illuc sine regimine
aduenissent. locũ ad ei⁹ sepulturã
cõgruum petierunt Quod dum re
gina audisset vt dicit ibi mgr̃ Jo
hannes beleth eos in dolo ad quẽ
dam vitũ crudelissimũ vel fm alios
ad regem hyspanie destinauit vt
eius sup hoc sensum haberet Qui
eos cepit a in carcerem reclusit.
Cum autem ille discumberet ange
lus dñi carcerem aperuit et eos li
beros abire pmisit Quod dum il
le cognouisset velociter post eos
militꝫ qui eos caperent destina

uit Cum ãt milites illi pontẽ transirent fracto põte oms in flumine sunt submersi Qs ille audiens permitẽtia ductꝰ a sibi a suis metuẽs misit post illos rogãs vt ad se rẽdirenta quicq̃d vellent ad libitũ impetrarent Illi ãt redierũt a populũ ciuitatis ad fidẽ dñi ouerterunt Qs lupa audiens vehementer doluit a redeuntib9 ad se discipulis a assensum regis apetiẽtib9. illa rñdit Accipite boues quos habeo in tali monte a plaustruz iungite ac corpus dñi vestri deferte a locum sicut volueritis edificate Hec autez Lupa lupina cogitatione dicebat Sciebat enim boues thauros esse indomitos et silvestres a ideo putauit qꝺ nõ possent iungi vel applicari vel si iungerentur huc illuc qꝫ discurrerent a sic curꝫ dissiparent et corpus deferrent a ipsos necarent Sꝫ nõ est astucia neq̃ sapia aliqua cõtra dñm Illi emiz dolum eius non cogitantes montẽ ascendunt a draconẽ quendã ignez spirantem a in eos irruentez cruce apposita p medium ventrez scindũt Facto etiã sup thauros signo crucis velut agm̃ptinus mansuescunt Et eos iugentes. corpus sancti Jacobi cũ lapide sup quem positũ fuerat in curru posuerũt Boues aũt sine alicuius regimine. corpus in medũ palaciũ lupe detulerũt Qs illa videns a stupens credidit a xpiana effecta omnia que petierunt tribuit a palaciũ in ecclesiaz sancto iacobo dedicans magnifice ipsam dotauit a in bonis operib9 vitaz finiuit Vir q̃daz nomine leonardus de epatu mutinensi vt ait calixtus papa dũ captus a cathenatus in profundo turris positus esset et semp beatũ Jacobuz mueraret apparuit ei sanctus Jacob9 dicens. Veni sequere me m galleciã a cõfractis cathenis cũ dispunsset illevinculis ad colluz suspensis ad summitatẽ turris ascendit a in de sine aliqua lesione vnum saltũ fecit cum tñ turris .lx. cubitoꝝ altitudinem posset Quidaz vt ait Beda cum enorme peccatũ plurimũ cõmisisset. et eps cõfitentem absoluere timuisset hominẽ illũ cedula i qua illud peccatũ scriptuz erat ad sanctum Jacobum misit. Cum ergo in festo eiusdẽ cedulaz sup altare posuisset a sanctũ Jacobũ vt illud peccatũ deleret suis meritis exoraret cedulam postmodũ apuit a peccatum penitus deletum inueniens deo a sancto Jacobo gr̃ias reddidit a factum omnib9 publicauit Trigita viri de Lotharingia vt ait vbertus bisõtinus circa annũ dñi Mlxxi. ad sanctuz Jacobum pperantes omnes vno exemplo fidem sibi mutui seruicij promiserunt Vnus igitur illoruz infirmatus .xv. diebus a socijs expectatus Sed tandem a cunctis relinquitur a a solo illo qui fidem non promiserat ad pedẽ mõtis sancti michaelis custodiẽ sed adhuc spirante die moriẽ Vnus aũt ppe illi9 loci solitudinẽ a desuncti piaculaz horrẽdã a imminentẽ noctis caligine a gentis barbare feritatẽ timuit valde sed

statim btūs Jacob⁹ m spē eētis si
bi apparens a eū osolans ait Tra
dē hūc mortuū a tu asc̄ende post
me sup equū uz Sic q̄ illa nocte añ
solis ortuz. xv. dietas pagētes ad
montē gaudij q̄ est dim̄ dia leuca
circa sāctū Jacobū puenerūt Ibi
q̄ sanctꝰ Jacobus vtrūq; dēposuit
precipiēs vt canonicos sancti Ja
cobi ad sepeliendū pegrinuz mor
tuū suo caret a socijs suis dicēt. q̄
ꝑtz fidē eoꝝ fractā eoꝝ pegrina
tio nil valeret Qui iussa opleuit a
stupēdꝰ so cijs de ciꝰ itinē ea q̄ sā
ctus iacobꝰ dixerat intimauit vt
ait calixtꝰ ꝑp ¶ Theutonicꝰ q̄dā cū ¶ 7
filio suo circa annū dñi Mxc. ad sā
ctū iacobū pgēs in vrbe Tholosa
na gtā hospitandi dūertēs ab ho
spite iebriabat a ab eo in malha
phus argētꝰ abscōdit Mane ḡ
exeūtes q̄ latrones insequēs suo
rāt a q̄ phū argētū furati fu
erāt eisdē obiecit Cui cū dicerent
q̄ eos puniri faceret. si apud eos ci
phū inuenīē posset a cū apta mal
ha inuentꝰ fuisset ꝓtinꝰ a iudice ra
pīunt Data ergo sīa oia q̄ habe
bant hospiti dant aunꝰ eoꝝ ad su
spendū iudicat Sed cū pē ꝓ filio.
filiꝰ ꝓ patre mori vellet tandē filiꝰ
fuspendit. a pē ad sanctū iacobuz
merēs ꝓgredit Igit post dies xxx
vi. tedies. a ad corpꝰ filij dūertēs
a sup eū lamētabiles voces ꝓmēs
ecce filiꝰ suspēsus euz osolari cepit
dicēs dulcissime pē ne fleueris q̄
nūq̄ sic bñ fuit. q̄m hucusq; scūs
iacobꝰ me fustentat a celesti dulce
dine refocillat Q̄ pat audiēs ad

vrbē cucurrit a vemētes populi fili
um pegrini molūmē ꝺ̄ po fuerūt a
hospitz fuspēderūt. Refert Hugo
de scō victor. q̄ cuidā pegrino ad
sem̄ iacobū pgēti diabolꝰ m spē sā
cti iacobi apparuit a de miseria pñ
tis vite plura ꝛmemorās feliciz se
cē si ob honorē suū se necaret asse
ruit Qui mox gladiū arripuit a p
tinꝰ semetipm occidit Et cuz ille in
cuiꝰ domo fuerat hospitatus fuspe
ctꝰ lēret a mori plurimū formida
ret ꝛtinuo q̄ fuerat mortuꝰ reuixit
asserēs q̄ dū dem̄ō q̄ morte suas e
rat ad fupplicū ipm duxisset btūs
Jacobꝰ mox cucurrit a ereptū ad
thronū iudicis deduxit a accusan
tibꝰ demonibꝰ vt vite restitueretur
obtinuit Quid ā inuenīs in terri
torio Augdunen. vt narrat hugo
abbas dumiacens q̄ ad sem̄ iaco
bum frequēt cum deuocōe magī
ire solebat. q̄dā vice dū illuc tende
re vellet nocte illa in formicacōem
lapsus ē Pergenti igit nocte qui
dā ꝺyabolus i spē sācti iacobi ap
paruit dicēs Hosti q̄s sū. Negāti
illi dixit diabolꝰ go sū apls Jaco
bus quē singulāms visitare ꝛsue
uisti Sciās q̄ multū de deuotione
tua gaudēbā sed nup ꝺ̄ domo tua
egredies in formicationē cecidisti
et nō confessus ad me accedē ꝓsupsi
sti q̄si tua pegrinatio deo michil
placere posset Nō sic expedit. ꝺ̄ q̄
cunq; ad me pegrinādo venire desi
derat. prius pcta sua p cōfessionez
debet pādere. a post pegrinādo ea
dem ꝛmissa pumē Ex his dictis de
mon euanuit. Tunc inuenīs anx

iatus. domum suam redire. et pec
cata confiteri. dem8 iter remcipere
dispo nebat Et ecce diabolus iter
apparens in specie apostoli h° om
mino dissuasit asserens q pecatū
illi nullo modo remittere mi si pe
nitus sibi genitalia mēbra absci
deret Beator āt foret si se vellet oc
cidere a p eius nomine martir eē
Juuenis igitur nocte socijs dormi
entibus gladiū arripiens genita
lia sibi presidit. dem de eodem cul
tro se per ventrem transfixit Exp
gefacti socij hoc videntes a plurimū
formidantes au fugerunt ne de ho
micidio suspecti haberent Vex tñ
cuz eius fouea pare qui fuerat de
functus reuixit a cunctis fugienti
bus a stupētibus que sibi accide
rant en arrauit dicens. Cū me ad
suggestionez demonis occidissez.
dēmones me capiētes vius romaz
ducebant Et ecce post nos sanctus
Jacobus ptinus cucurrit a dēmo
nes de fallacia plurimum increpa
uit Cunq; admunē diuci9 disceptā
rent cogēte beato Jacobo ad pratū
quod dā vemim9 vbi vgo beata cū
multis sāctis colloquēs residebat
Cui cum beatus Jacobus pro me
cōq̄stus fuisset illa dēmones plu
rimū increpauit a me vite restitui
precepit Beatus igitur Jacobus
me suscipiens vite me reddidit vt
videtis Post triduum igitur solis
m illo cicatricib9 manentib9 iter
arripuit a inuentis socijs oīa p
ordinem enarrauit Franere9 qui
dam vt ait calixtus papa cuz vxo
re sua a filij circa annū dñi. Mc. ad
sanctum Jacobum ibat tū volens
mortalitatē que erat in francia fu
gere. tū sanctū Jacobū volens visi
tare Qui cum ad vrbem Papilom
am venisset vxor eius ibidē obijt.
a hospes totam illi9 peciam fibi
cui iumento quo vehebantur puei
vsurpauit. Ille autē desolatus in
cedens quosdaz pueros humeris
portabat. quosdam ad manstra
bebat Cui vir cum asino occurēs
dauit vt sup illum pueri vehērent
Qui cum ad sanctum Jacobum p
uenisset eidem vigilanti a orāti sā
ctus Jacobus apparuit a an se co
gnosceret inquisiuit Cui neganti
ait Ego sum Jacobus apl'us qui
tibi meum asinuz commodauit et
iterū a cōmodo reuertenti Sed sci
to pnoscens q hospes tuus de so
lario corruens morit a omnia q ti
bi abstulerat rehabebis. Que cuz
omnia ptigissent ille domuz letus re
diit a pueris de asino depositis asi
nus statim disparuit Quidā mer
cator a quodaz tirāno inuiste spo
liatus in custodia tenebat qui de
uote sanctum Jacobuz in suj auxi
lium inuocabat Cui sanctus Jaco
bus vigilantibus custodibus ap
paruit a vsq; ad turris summitatem
ipm pduxit. Statim q turris se a
deo inclinauit q ipsi9 summitas re
e equalis fuit. de qua fine salui de
scendens solutus recessit Quem ci
stodes insequentes licet in xta cuz
pgerent tamē ipm videre nō pote
rant. dum tres milites vt ait eccl
tus bisontius dyocesis lugduñ.

ad scūm iacobū pgerēt. vn⁹ eoꝝ
a q̄dā mulier cl'a amoē sci iacobi
rogat⁹. saculū ip̄i⁹ sup equū suuꝫ
portabat dēde quēdaꝫ ifirmū i via
deficiētēꝫ iuenīēs ip̄m sup equū po
suit a ifirmi burdonē a baculū cum
saculo mulieris accipiēs equum
patiē seq̄bat. Sꝫ feruoē sol'a labo
re tū neris fr̄ēd⁹ ē cū galicīā adūeīs
set ifirmitate g̃uissima laborauit.
Cūq̄ a socijs de salute aie rogarēt
ille trib⁹ dieb⁹ extitit mut⁹. Sꝫ q̄r
ta die socijs suis morē expectātib⁹
g̃uiter suspirās ait. grās ago d̄o et
scō iacobo. qr ei⁹ suꝫ meritis liberāt⁹
Cūq̄ ei q̄d mōebatis facē vellē de
mōes ad me venerūt me tā grauit
ostrigentes. vt mihil qd ad salutē
aie ptinerꝫ loq̄ posse. Vos q̄ppe au
diebā ꝫ prius rndere non potera
Nūc āt scūs Jacob⁹ huc intrauit fe
rēs in sinistra manu saculū muli
eris a dextra baculū p aupis q̄s i
via adiuuerā Ita qr burdonē p lan
cea a saculū p sauto tēret. a demo
nes q̄ irat⁹ aggrediēs eleuato ba
culo demōes terruit a i fugā cōuer
tit Nūc g̃ ecce bt̄ Jacobi me grā
liberauit a loq̄laꝫ restituit Vocate
igit̄ ad me sacerdotē qr dū in hac
vita esse nō possuꝫ. Et puersus vni
coruꝫ dixit. Amice noli amodo tuo
dño militare qr veracit̄ es d̄anat⁹
a mala morte in primo pitūrus Se
pulto aūt socio cū ille dño suo hec
dixissꝫ ille p nihilo hec ducens a se
emendare otemnēs. post modicuꝫ
lancea in bello p fossus interijt. Cū
cuidā viro de visitatione vt ait Calixt⁹
papa ad scūm iacobū ꝓperāti pecu
nia defecisset a ille mēdicare erubes
ceret. sb̄ q̄dā requiescens arbore sō
niabat qr sāct⁹ Jacobus euꝫ pasce
bat. Suggilās g̃ subcinericiū panē
ad caput reperit. de q̄ q̄ndēcū die bo
vixit quousq̄ ad ꝓpria remeauit.
Singulis em̄ die⁹ sufficiēter bis
de ipso comēdēs. seq̄nti die ip̄m in
tegꝝ in saculo inueniebat Refert
Calixt⁹ papa qr cuius q̄dam bate
monie verbis circa ānuꝫ d̄m̄ millesi
mū. c. ad sāctū iacobū veniens hoc
soluꝫ postulasse dicit̄ ne d̄emœps
ab aliq̄bus hostibus caperetur Re
diens g̃ p sicilīā in mari a sarrace
nis capit̄a pluries ab eis per nūdi
nas vēditur. ꝫ tū cathene q̄bus li
gat⁹ fuerat soluebantur. Cū āt iā
xiiij. vicib⁹ vēditus fuissꝫ. a dupli
cibus cathenis astrictus esset et il
le beatuꝫ iacobū muocaret. sāctus
iacob⁹ eid̄e apparuit dicēs Rm̄ in ec
clesia mea assistēs post posita salute
aie liberatiōem tm̄ corpis postula
sti. ideo in hec pericula incidisti. ꝫ qr
d̄ns misericors est misit mevt te re
dimā Statiq̄ ruptis cathenis p ter
ras a castella sarracenoꝝ veīt. par
tē quandā cathene i testimonium
hui⁹ miraculi ferēs ad terrā suam
cunctis videntibus a stupētib⁹ redijt
Cū ei cuꝫ aliq̄s capere volebat visa
cathena ptinus territus fugiebat
Sed a cuꝫ leones alieq̄ fere in euꝫ
p deserta gradientesꝫ vellent isurge
re mox visa cathena terrore mimo
cōcutiebāturꝫ in fugā ptinus ver
tebant Anno d̄m̄. Mccxxxviij. ivi
gilia sāctī iacobi i q̄dam castro qd
dicit̄ pratū inter florentiā a pisto

xv

rū sito Iuuenis q̄daz simplicitate rusticana deceptus in segetes tuto ris sui ignez ap̄posuit. eo q̄ hereditatē suā sibi vsurpare volebat Tēt⁹ ergo a cōfessus ad caudā equi trahendus in cendio adiudicatus est Qui pctm cōfitens et beato iacobo se deuouens cū sup terraz petrosā diutius in sola camisia tract⁹ fuisset nec in corpe nec in camisia aliquā sensit lesionē tandez ad palū ligat ligna vndiq; congerunt igne suppositio ligna a vinculā obuoluūtur sed ipse semp btūz iacobū suo cauit. nec in camisia nec in corpore aliq; lesio repitur quē dum in ignez vellēt iterum iactare a populo eripit. a de⁹ in pplo suo magnifice collaudatur

De interpretatione nominis

Xhistofer⁹ an

te baptismū dicebat reprobꝰ sed postmodū xp̄oferus dictus est quasi cristū ferēs ex eo. q̄ cristū q̄tuor modis portauit scz in humero p traductionē. in corpe p maceratione. in mēte p deuotōnē. in ore p confessionē. in factis p p̄dicatiōez

De facto Xp̄ofero.

Xp̄ōferus gene

re chananeꝰ pcerissime statureq; vultusq; terribilis erat. et xii. cubitos in longitudine possederat q̄vt in q̄busdā gestis suis legit cū staret cū q̄dam rege chananeorū venit sibi in mentē vt maiorē p̄ncipē q̄ in mūdo esset quereret. a ad illū dez monaturꝰ accederet Venit ḡ ad quendam maximū regē de q̄ fama generalis tenebat q̄ maiorē p̄ncipē mundus nō haberet. quē repiens libenter recepit a in sua curia manere fecit Quadā at vice ioculator q̄dam cātationez quandā coraz rege cātabat in qua diabolū frequēter nominabat. Rex aūt cuz fidē xp̄i teneret q̄ncunq; diabolū nominare audiebat ptinꝰ in facie eius crucis signaculū imp̄mebat Quod videns Xp̄oferus plurimū āmirabat cur hoc rex ageret. a quidnā signū huiusmōi sibi vellet Cū āt de hac re regē interroga ret a hoc sibi manifestare nollz. ait ei xp̄oferꝰ Nisi hoc mihi dixeris vlterius tecū non manebo Quare coactꝰ rex dixit ei Quicunq; diabolū nominare audio. hoc signo me multo timēte ne in me ptātez accipere a mō nocere tibi noceat metuis. ḡ ille maior a potētior te esse q̄ncte quē tu itaq; fortē mīdare probaris. Frustratꝰ ḡ fuz spe mea putans q̄ potētiorē mūdi dñm inuenisse z ia nūc valeas q̄ ipsū diabolū querē volo a cū mihi dñm assumā a fuꝰ eius efficiar discipulus igit a rege a diabolū q̄rere p rabat Cū āt p q̄ndam solitudinez pgeret vidit militū dimicātiū q̄ vnꝰ fer⁹ a horribilis venit ad eum a q̄ p get requisiuit Cui cristoferus ait Vado q̄rē dñm diabolū vt ipsū in dñm assumā Cui ille ego sum ille quē q̄ris Gauisus cristoferꝰ se ei in fuū p petuū obligauit a ipsū p dño suo accepit Cū ḡ ābo pgeret a in q̄dā via omniū crucē erectā inuenisset. Moxvt diabolꝰ ipsā crucē vidit territꝰ fugit a viā deserens p

aſperā ſolitudiem xp̄ōfer⁹ duxit a
poſtmodū ip̄m adviā reduxit Rs
vicēs xp̄ōfer⁹ a āmīrās īrrogauit
eū que ī tantū timēs viā planā reli
q̄it a tantū deuīās p aſperā ſolitu
diez ierit Rs cū ille nullatenꝰ ſibi m
dicaē vellz dixit Xp̄ōfer⁹ Niſi hꝰ mī
dicaueris ſtatī a te diſcēdā Rua ppē
opulſus dyabolꝰ dixit ei Ruidā hō
q̄ dī Xp̄s ī cruce affixꝰ fuit eꝰ crucis
ſignū cui video plīmū ptimeſco et
fugꝰ fugio Cui Xp̄ōferꝰ. g ille Cri
ſtus te maiora poteſtatē eꝰ ſignū ī
tantū formidas Invacuū g labora
ui. nec adhuc maiorē mūdi p̄ncipē
reperiſ Jāvaleas q te deſerere volo
a xp̄m mīrere Cū igit̄ q̄ſſet q̄ſnā
ſibi xp̄i noticiā īdicarz. tandem ad
q̄ndā eremitā venit q ſibi xp̄m p̄di
cauit a ei⁹ fidē diligēt inſtruxit dix
itq eremita xp̄ōfero Rex iſte cui ſ
uire deſideras iſtꝰ req̄rit officiū q̄a
te frequēnt i ciuitatē oportebit Cui cri
ſtoferꝰ Aliꝰ req̄rat obſequiū. q iſtā
tē neq̄q agē valeo. Rurſus eremi
ta Multas q̄z orōnes te ſibi facē o
portebit Cui xp̄ōferꝰ Neſcio q̄d ſit
hoc nec hmōi obſequiū pficē poſſuz
Cui eremita Noſti talē fluuiū m q
mlti trāſeūtes piditant a pereunt
Cui xp̄ōferꝰ Noui a ille Cū pcē ſta
tuiē fis a fortis viribꝰ ſi iuxta illū flu
uiū reſidēs a cūctos trauicēs regi
xp̄o cui fuiē deſideras plīmū g tū eſ
ſeta ſpero q ibidē ſe tibi maīfeſta
ret Cui xp̄ōferꝰ Vtiq illꝰ obſequz
agē valeo a me ſibi ī hoc fuituz
ꝑmitto Ad predēm g fluuiuz acceſ
ſita ibidē ſibi hītaculū fabricauit
Portāſq q̄ndā ptica loco baculi in
maībꝰ q ſe ī aq fuſtētabat a oīs
ſine ceſſatione tranſferebat Cuolu
tis igit̄ mltis diebus cū ī domūcu
la ſua q̄eſcerz audiuit voce eꝰ dā pu
erū ipſū vocātis a dicētis Xp̄ōfere ve
ni foras a meipſuz traducas Cōci
tus g foras exilijt. ſ nemīnē reppe
rit Redieſq ī domūculā predcāz ite
rū voce ipi⁹ acclamātis audiuit Cui
rurſus foās cucurrit ſ nemīnē iue
nit Tertia vice ab eodez vt p̄us vo
catꝰ exijt a puez q̄ndā iuxta ripaz
fluuīs iuenit q xp̄ōfez vt ipſuz tra
ducēret obnixe rogauit. Xp̄ōferꝰ
g puez ī humeris eleuās a baculū
ſuū accipiēs fluuiū trāſiturꝰ itruit
Et ecce aq fluuīs paulatī ītumeſce
bat. a puer inſtar plūbi gūſſime
pōderabat. Quāto magis pceſ
bat. tāto magis vnda creſcebat. a
puer magis ac magis xp̄ōferi hūe
ros pōdere intolerabili deprimebat a
dovt xp̄ōferꝰ ī āgustia mlta poſi
tus eēt a ſe piditari plīmuz formi
daret. Sed cū cuaſiſſet a fluuiū trāſ
fretaſſet. puerū ī ripa deposuit ei q
dixit Jn magno puer me periculo
poſuiſti a adꝺ pōderaſti q ſi totum
munduz ſup me huiſſē vix maiora
pōdā pſēſſē Cui puer rñdit. ne mi
reris xp̄ōfē q nō ſolū mūdum ſup
te habuiſti ſ eē illū q creauit mun
dū tuis hūeris baiulaſti Ego ei ſuz
criſtꝰ rex tuus cui ī hꝰ ope ipſe deꝰ
uis. avt vexme dicē oprobres. cū p
trāſieris baculū tuū iuxta domūcu
lā tuā ī terram figeā mane ipſum flo
ruiſſe et fructificaſſe videb. Statiq
ab oculꝰ ei⁹ euanuit Veiens ergo
xp̄ōferꝰ tū baculū ſuuz ī terram fixiſ

set mane surgẽs inuenit ipm ad
modũ palme frondes et dactilos
ptulisse Post hoc ãt samonaz ci
tatez licte veit vbi dñs eorũ linguã
nõ intelligeret. oauit dñm vt illi
linguę sibi ocederet intellectũ dñ ãt
i prece cõsisteret. iudices eũ isanu
putantes reliq̃uit. Assecut xpõfe
rus qđ petebat vultũ operiẽs ad lo
ca certamis veit a xpianos q̃ torq̃
bant i dño ofortabat Tũc vnus ex
iudicib m facie eius p cussit Cui cri
sto fer vultũ diso operiẽs dixit Ni
si cristianus eẽm meã ptin iuriaz
vindicasse Tũc xpõferus vgã suã i
terrã fixit. a xpi oversionẽ ipli vt
frondęret dñm exorauit Qđ cuz ptin
factũ fuisset Octo milia hoim ere
dierũt Rex ãt ducẽtos milites qui
eũ ad se ducerẽt misit a cũ eũ mueis
sent oantẽ a ei hoc itimaẽ timerẽt
iterz rex totidẽ misit. q̃a cũ eo oãte
ptin oauerũt Surgẽs igit xpõfe
rus dixit eis Quid q̃ritis filioli mei
q̃ ipsi vultũ videtes dixerunt Rex
misit nos vt tevinctũ ad ipsũ duca
m Quibus xpõferus Si ego voluc
ro nec solutus nec ligatus a vobis
duci potero dicũt ei Si ergo ñ vis
vade liber quo vis. a nos regi dice
m q te nequaq̃ inuenim Non ita
iąt sed ego vobiscũ ibo Ipse ãt eos
ad fidẽ ouertit a ab eis man sibi li
gari a tergo fec a se regi vinctũ pre
cedẽtes Quẽ rex videns territ est a de
sede sua ptinus corruit. demde a ser
uis suis leuat. de noiea patria cũ
interrogauit Cui xpõferus Ante ba
ptismum dicebar reprob nũc aũt
xpõferus voco. aũ baptismũ cha
naneus. nunc xpian. Cui rex. stul
tũ tibi nomẽ impositi cristi. s. cru
cifixi qui nec sibi pfuit. nec posse
tibi potuit Nũc ergo cananee ma
lefice quare nõ sacrificas diis nuis
Cui xpõferus Recte vocatus es da
guus q tu es mors mũdi. soci dy
aboli. dij tui fũt opa manuũ hoim
Cui rex imẽ feras nudus es a nõ po
tes misi feralia a hoibus incognita lo
qui Nunc & si sacrificaueris mag
nos a me cõsequeris hõres Sin aũt
duris supplicijs ofumeris Nolẽtez
ergo sacrificare in carcerẽ missa il
los milites qui ad xpõfer missi fu
erũt. p noie xpi fecit decollari. deide
duas formosas puellas. q̃rũvna
dicebaẽ mcea a alia aq̃lina secuz in
carcẽ fecit ẽduci. p mittes eis mlta
munera si eum ad peccatũ allicerẽt
Quod videns xpõferus ptinus in
orõnez se dedit. si cũ a puellis plau
su manuũ a ãplexibus vrgeret suz
rexit a ait illis quid queritis a q̃
huc introducte estis At ille vultus
eius daritate p territe dixerunt Mi
serere nri sãcte dei vt in deũ quẽ pre
dicas credere valeamus Qđ audies
vos seducte estis p deos iuro q ñ sa
crificaueritis mala morte pibitis
Que ẽsponderunt Si vis vt sacrifice
mus iube plateas mundari a oes
ad tẽplũ congregari Quo facto cũ
templũ introissent. agulum posue
runt in colla deoz a ad tram tralẽ
tes in puluerẽ cõfregerũt dixerũt
q̃ astantibus Invocate medicos
vt curent deos vestros Tunc iussu
regis aquilina manibus suspendit

Niceam et Aquilinam publico lu
panari longo tempore sub meretri
cia sorde famulantes ad castitatis
habitū reuocauit. easdē q̄ coronā
p̄sepe edocuit Propterea mē igne
um rogū ferreo scamno ostrict⁹ mi
mū calorē non timuit atq̄ p diez
integrum ommū militū sagittis
transfigi non potuit. cetetū vna ex
his carnifices oculū collisit cui tñ
beati martiris cruor mixt⁹ cū lumē
restituit a corpis cecitatem tollēdo
illuminauit a mētē Naz a apud te re
miaz ipetrauit atq̄ vt morbos a infir
mitates ꝑpellat supplicāt obtinuit

De septem dormientibus

Septem dormi
entes i ciuitate ephes. ori
unt deci⁹ aūt impator psequens
xp̄ianos cū venisset ephesū iussit
edificari templa i medio ciuitatis vt
oms miscerent cū eo sacrificijs ydo
lorū Cum ergo oms cristianos in
q̄ri iussisset a cūctos aut sacrificare
aut mori oppellet. tantus penarū ter
ror cūctis inerat. q̄ p̄ filiū a filius
patrē abnegaret Inverte illa septē
inuenti sunt xp̄iani. s. maximian⁹.
malchus. marcian⁹. dyonisius Jo
hannes. serapion. a constanti⁹. q̄
hec videntes mimis dolebāt Et cū es
set p̄mi palacij sacrificia idolorum
spernentes i domo sua se celabant
a ibi ieiunijs et orationibus vaca
bāt Accusati igitur ante deciū sta
tuuntur a ꝓbati veraciter cristi
ani. dato eis ꝑspiscendi spacio vsq̄
ad reditū decij dimittunt Et illi pa
trimoniū suū interim in paupes

f. iij.

et ligato ad eis pedes māgno saxo
membra eius diripiunt. Que cum
ad dominū migrasset soror eius m
cea ignez p̄icitur sed inde illesa
exiēs ptinus decollatur. Post hoc
xp̄ofer⁹ regi p̄sentatur q̄ eum vin
gis ferreis cedi iussit a cassidē igne
am i caput eius pomi deinde scam
nū ferreum fieri fecit et xp̄ofer⁹ ibi
dem ligatus in ignē iniecta picē suc
cendi. sed mstar cere scamnū ostrin
gitur a xp̄ofer⁹ illesus egredit de
inde iussit eum ad stipitez ligari a
q̄dringentis militibus sagittari
Sagitte autē omnes in aere suspen
debāt nec ipsum aliq̄ cōtingere
potuit Rex aūt putans ipsū a mili
tibus sagittatū cui eidē insultaret.
subito vna de sagittis ab aere veni
ens a retro se vertens. regē in oculo
p̄cussit a ipsum protinus exacauit
Cui xp̄ofer⁹ Crastina die cōsumē
dus sum Tu igit ti rannе lutū de sā
guine meo facies et oculum mun
ges a sanitatem recipies Tunc ins
su regis ad decollandū ducit et ibi
fusa oratione decollatur Rex autē
modicū de sanguine eius accipiēs
a sup oculū ponens ait In nomie
dei sancti xp̄oferi videa continuo sa
nus effectus est. Tunc rex credens
precepit. vt siquis deum aut xp̄ofe
rum blasphemaret otinuo gladio
feriēt⁹ Ambro. aūt in p̄fatione sic
ait de hoc martire Xp̄ofero tante v
tutis cumulū a doctrine gratiaz do
mine contulisti vt q̄draginta octo
milia hominuz de gentilitatis erro
re ad xp̄iani dogmatis cultū eorum
cātibus miraculis reuocaret Quicq

expendentes: mitto filio in montem celion secessērūt & ibi esse secretius deceuerūt. Diu g̃ sic latētib⁹ vno eoꝝ semp ministrauit. & q̃dies intrabat vrbē habitu mendici se vestiebat. Cuz g̃ deus in vrbē redisset & eos ad sacrificādū pquirī iussisz malchus eoꝝ minister territus ad socios redijt & eis furorē impatoris indicauit. Qui cū g̃ quid terreretur: malchus tñ allatos panes eis apposuit vt cibo cōfortati fortiores rēderent. Postq̃ autē cenauerunt sedentes & colloq̃entes in luctu & lacrimis: subito sic dñs voluit dormierūt. Mane facto cum q̃siti fuissent & inuenirī nō possent & deus doleret q̃ tales iuuenes pdidisset: accusati sunt q̃ hucusq̃ in monte celion latuissent: & sua xp̃ianis pauperibus erogantes in suo ꝓposito pmanerent. Jussit ergo decius parentes eoꝝ adesse & cōminatus ē eis mortē nisi de eis diceret q̃q̃d scirent. Illi autez eos filiꝰ accusauerūt: & diuitias suas impēdisse pauperibus conquesti sunt. Tūc cogitans quid de eis faceret: nutu dei os spelūce lapidibus obstrui iussit vt ibi morerētur fame & inopia. Qđ fecerunt ministri. Et duo christiani theodorus & rufinus eorum martirium describentes caute inter lapides posuerunt. Mortuo igitur decio & tota illa gēneratione post ānos ccl xvij. tricesimo anno imperij theodosij pullulauit hereses eoꝝ q̃ negabāt resurrectionez mortuoꝝ. Vñ tristat⁹ theodosius xp̃iānissim⁹ ipator. q̃ fidē tā ipie agitari videbat. ī

duris cilicio sedēs i interiori loco p singulos dies flebat. Quod videns misericors deꝰ cōsolari lugentes & cōfirmare spem de resurrectione mortuoꝝ voluit & thesaurū sue pietatis apiens ꝓdictos martires ita fusca ut Misit igit ī cor cuiusdā burgēsie ꝓpositi in illo mōte edificaret stabula pastoribꝰ suis Cemētarijs ergo spelūcaz apientib⁹ furrexerunt sācti & se inuicē salutātes putabāt se tm̄ vna nocte dormiuisse & ꝓpinanā tristiciā recordātes interrogabāt malchū q̃ eis ministrabat q̃d de eis deci⁹ decreuisset. At ille rñdit Sicut dixi in sero q̃situs fuim⁹ vt ydolis immolem⁹. ecce q̃d de nobis cogitat impator Rñdit maximian⁹ Et deus scit q̃ nō sacrificabim⁹. Cūq̃ socios ꝓfortasset iussit malchꝰ vt emptum panē ad vrbē deferret & plures q̃ heri panes afferēs & q̃d iussisset impator & rediēs nūciaret. Tollēs g̃ malch⁹ .v. solidos de spelūca exiuit videns lapides mirat⁹ē & alios cogitās paꝝ de lapidib⁹ cogitauit. Veniēs g̃ timid⁹ ad portā vrbis valde mirat⁹ē videns sup̃positū signum crucis vñ pgēs ad alteram portā dū itē signū inuenit vltra modū mirat⁹ ēvidens oēs portas signo crucis apposito & mutatā ciuitatē. signāsq̃ se ad p̃mā portā redijt se estimās somniare. Vñ se ꝓfirmās & vultū ꝓpriens vrbē ingredit & audiens pueros panū audiuit hoies loquentes de xp̃o & ampli⁹ stupefactus ait. Quid est inquit q̃ heri nemo audebat xp̃m noiare & nūc oēs cristuz ꝓfitentur: puto q̃ hec nō ē ecclesio

ille nñbit se mihil mueniſſe ſ̄ de ſac
culo parentū ſuoꝝ eoſdē denalos
habuiſſe et queſitus cui⁹ ciuitatis
eſſet reſpōdit Bñ ſcio q̄ hui⁹ ciuita
tis ſum. ſi hec ē cīas ephes Proco
ſul dixit. fac venire parentes tuos
vt teſtentur ꝓ te Quos cū nominaſ
ſet a nullus eos ꝯgnoſceret dicēbāt
eū ſe fingere vt aliquo modo eua
deret Et ait p̄cō ſul Quomodo credē
mus tibi q̄ hoc argentū parentū
tuoꝝ tuū fuerit. cū ſcriptura ei⁹ habe
at pluſq̄. cccl xxti. annos a ſit p̄mo
tū diex decii impatoris a in nullo
ſimiles ſint argentris noſtris ſ Et
quō pntes tui ante tantū temp⁹ fu
erūt. tu vero iuuenis viſ decipe ſapi
entes a ſenes ephesi Idcirco iubeo
te legib⁹ tradi donec ꝛfitearis q̄d i
ueniſti Tunc p̄cidens malch⁹ ante
eos ait. Pro deo domī dicito m̄ q̄ō
vos interrogo a ego dico vob q̄ ē
in corde meo Decius impator qui
fuit in hac cīate vbi eſt. ſ Ep̄s dixit
Fili non eſt hodie in terra q̄ decius
nomneť Impator autē fuit ante
lōgum temp⁹ Malch⁹ āt dixit In
hoc dñe ita ſtupeo. et nemo credit
m̄. ſ ſeq̄mini me a oñdam vobis ſo
cios meos q̄ ſunt in mōte Celiō et
ipſis credite. Hoc ei ſcio q̄ a facie
decij impatois nos fugim⁹. a ego
ſero vidi q̄ ingreſſus eſt decius im
pator ī hāc vrbē ſi tū hec eſt cīas
ephesis Tūc ep̄s cogitās in corde
ſuo dixit p̄conſuli. q̄ viſio eſt quaz
de⁹ vult oñdere in iuuene iſto Per
rexerūt ſ cū eo a cīatis pl̄ma ml̄
titudo a ingreſſus eſt p̄us malchus
ad ſocios ſuos Et poſt eū ep̄s ingre

x. nñ.

cū cīas q̄ alīt edificata eſt. ſ alīā
ciuitatē neſcio talē. Et cū interrogās
audiſſet hāc eſſe ephesim. errare
veraciter ſe putauit a redire ad ſo
cios cogitauit Acceſſit tñ ad eos q̄
panē vendebant a cū argēteos ꝓtu
liſſet mirati venditores panuz dice
bant admodū q̄ ille inuenis anti
quū theſaurū inueniſſet Malch⁹
vero eos ad modū loquētes vidēs
putabat q̄ vellēt eū trahere ad im
patorez a territus rogauit eos vt
ipſum dimitterēt a panes a argēte
os retinerēt At illi tenentes eū dix
erunt Vñ es tu q̄ theſauros antiq̄
cū impatoꝝ inueniſti Indica nob
a etiam⁹ ſocij tecū a celabim⁹ te. q̄a
aliter celaē non potes Malch⁹ vero
non inuenebat q̄d diceret eis p̄ pa
uore Illi ergo eū videntes tacentē
miſſo funem ei⁹ collo trahebāt ip
ſuz p vicos vſq̄ ad mediuz cīatis.
a exiit rumor ad oēs q̄ q̄dam iu
uenis theſauros inueniſſet Cōgre
gatis ergo ad eū vniuerſis volebat
ſatiſfacere eis q̄ nihil inuenerat a
circūſpiciens oēs a nemine cog
noſci poterat a ꝓſpiciens in ꝑplm
volebat agnoſcere aliquē de ſuis o
ſanguineis quos viuere putabat.
a nullum inuenies ſtabat quaſi in
ſanus. q̄ cuz audiſſet ſanct⁹ mar
tinus epiſcopus antipatera p̄con
ſul q̄ nuper in vrbē venerat manda
uerūt ciuib⁹ vt eū caute adducerēt
a argēteos eius. Cūq̄ a miniſtris
traheret ad eccl̄az putabat ſe duci
ad impatorem Epiſcop⁹ igitur a p
cōſul mirantes argenteos āſierūt
vbi theſauz in cognitū inuenisz At

dies iuc it me lapides literas signi
latas duob⁹ signil' argētris a cō uo
cato p'lo eas legit Et audiētib⁹ et
mirantib⁹ cūctis a videntib⁹ scōs sedē
tes i spelūca et facies eoꝝ tanq̄ ro
sas florētes p̄cidētes gl'ificauerūt
deū. statimq; eps a pō sul miserūt
ad tūc odosiū impatorē rogātes vt
cito veniret a mirabilia dei nup ostē
sa videret Qui p tūn⁹ surgens de hu
mo et de sacco in q̄ lugebat glorifi
cās deū venit a ostātinopoli i epīe
suza a obuiātib⁹ ei cūctis ascēderunt
sil' ad spelūcā ad scōs. a mox vt sā
cti viderūt impatorē splēduerūt fa
cies eoꝝ sic sol a ingressus impator
p̄cidit ante eos. gl'ificās deuza surge
s aplexat⁹ ē eos a sup singulos
fleuit. d. Sic video vos tanq̄ si vide
rē dīm refuscitātez lasarū Tūc dix
it scūs maximian⁹ ad eū Crede nob
q̄ p̄pt̄ te refuscitauit nos dn⁹ añ bie
magne resurrectōis vt credas īdu
bitanter q̄ resurrectō mortuoꝝ ē Ve
re ei ē surrexim⁹ et viuim⁹ aut in
fās ē iuxta mūis nō sētiēs lesionez
et vnuit sic fuim⁹ viuētes iacētes a
dormiētes a nō sētiētes Et his dcis
videntib⁹ cūctis idormiētes capita i te
rā obdormierūt a trad̄erūt spūm se
cūdū dei imperiū Surgēs āt impa
tor cecidit sup eos flēs a deosculās
eos Et cū iussisset fieri loculos aureos
i q̄b⁹ mitterent ī ipa nocte apparu
erūt dicētes impatori Vt sic hacte
n⁹ in tra iacuerāt a extra surrexe
rāt ita eos dimitterēt. donec eos de
us iterū suscitaret Jussit q̄ impator
locū illū i aureatis lapidibus ador
nari a oēs eps resurrectōnē ofitē
tes absolui. Qui. cccl xii. ānis dormi
se dicūtur dubiū eē pōt. q̄ āno do
mini. cccclxxviij. surrexerūt dcis
āt ignaut tm vno āno a tbus mē
fib⁹ scīano dīn. cclxx. a ita nō dormi
erūt nisi āmis. cc. xc. De noie

Qazari⁹ dicitur

q̄i nazareus q8 interpretat
olecrat⁹ vel mūdus vel sepatus vel
florid⁹ a custodies In hoie repiunt
tres q̄nq; s. cogitatō affectō intentio
actio a locutio. Cogitatō āt dr̄ est
se scā. affectō mūda. intentio recta
actō iusta. a locutio moderata Hec
oīa fuerūt i btō nazario habuit ei
cogitatōnē scāz Et in dī olecrat⁹ Af
fectōnē mūdā a īde dī mūd⁹ Inten
tōez rectā a inde dicit sepat⁹ Inten
tio ei est q̄ sepat opa q̄a ex oculo
simplici corpus lucidū Ex oculone
q̄ corp⁹ tēbrosum creat Actōnem
iustā a in dī florid⁹ q̄ iust⁹ floēbit
sic lilīū. locutōem moderātā a īde dī
custodies q̄ custodiuit vias suas
ius q̄si excelsus q̄ se sup se extulit
dū etatem puerilē vtute animi sup
auirl Dorū vitā a passionē Ambro
sius in libro geneasi a pthasi ēpe
tisse dicit In q̄bus dā āt libris legi
tur q̄ quidā p hus nazaio deuot⁹
eius passionē conscripsit quā cera
eius qui sāctoruz corpa sepelierat
a ad caput illorum posuit.

De scō nazario

Qlarius filius

illustrissimi viri noie affri
cani sed indeia a bīē p̄petue xp̄iani⁹

simē. a romanorūm nobilissimea
a petro apostolo baptisate cuz ha
beret. ix. annos plurimuz mirabat
videns patrem a matrez in obsua
tione religionis taz dissimiliter va
riari et p mater sua legem baptis
mi. pr̄ vero sup legem sabbati seque
retur. Vnde cuinaz magis adhereret
deberet plurimum dubitabat cum
vtroq; eū ad fidem suaz attraheret
Tandem nutu dei vestigijs matris
adhesit. a a beato lino papa sacz
baptisma suscepit. Quod pater in
telligens cepit ipsum a sācto pposi
to auertere a tormētorum genera
q̄ xp̄ianis inferebāt p ordinē ex
plicaē Q2 aūt dī eum a lino papa
baptisatū forte itelligiē nō quī tūc
erat papa ꝫ q̄ futurus erat Nazari9
emz post baptismū sic infra patet
annis multis supuixit q̄ tn̄ a nero
ne martirium ptulit. quī petrū an
no vltimo sui imperij crucifixit Li
nus autem p9 morte petri papa fu
it Cū aūt patri nullatenus assenti
ret sed potius cristū cōstantissime
predicaz. ad p̄ces pntum q̄ ne oc
ciderē timebāt deverbe romana ex
ita vñ. samarios a oneātos accipi
ens p ciuitates ytalie venit et om
nia pauperibus erogauit. Decimo
aute anno digressionis sue a roma
placētiā ide mediolanū aduenies
sactos. gervasiū et pthasiuz ibidē
in carcē detineri repperit Audito āt
q̄ nazarius predictos martires am
maret ato ad p̄fectū ptrahitā i cō
fessione xp̄i pduras fustibus vbe
ra sic exverbe illa pfectus cū de lo
co ad locum pgeret. mr̄ eius q̄ ob
ierāt sibi appāuit a filiuz suū ho
tans vt ad gallias peraret admo
nuit Cūq; ad vrbē gallie q̄ gemell9
dī aduenisset. a ibidē plurimos cō
uertisset q̄dā matrona filiū suū no
mine celsū elegātē puerū sibi obtu
lit rogās vt ipm baptisaz a secuz
duceret. Qd p̄fectus Galliarū audi
ens ipsum cum puero Celso retro
mamb9 vinctū. a collo catena con
strictum in carcere redusit vt eū in
crastino tormētis afficerz Tunc vx
or sua misit ad eum asserēs iustū
eē iudiciū vt innocentes occideret.
ꝫ deos oipotentes vindicare presu
meret Quibus verbis preses cōtre
ctus sactos absoluit ꝫ ne ibi predi
carēt admonuit a interdixit Venit
autem ad vrbem treueris a ibi cri
stum primus predicans. a mltos
ad fidem cristi conuertens ibi eccām
edificauit Quod audiēs cornelius
vicarius neronis mirauit q̄. c. mi
lites ad eum capiendū misit Quez
cum illi iuxta oratoriū qd sibi con
struxerat inuenissent. man9 eis liga
uerūt dicētes Magn9 nero te vocat
Quibus Nazari9. Incōposit9 rex in
opositos milites habet. Quare eū
venientes honeste nō dixistis Nero
vocat te a venissem. Vinctuz ergo
ad Neronē ducebāt a celsuz puerū
plorātem alapis cedētes vt seqret
vigebant Quos cum nero vidisset
iussit eos in carcerē recludi. donec
ipsos supplicijs excogitatis pime
ret Interea cū nero q̄dā vice ad capi
ēdas feras venatores misisz. subito
ferarū multitudo erūpens viridariuz
neronis intrauit vbi mltos lacerauit

pluēſq; occidit in tātū vt Nero tur
batus diffugeret a vulnerato pede
vix ad palaciū pueiret Multis ãt
dieb⁹ doloē illi⁹ vulneris decūbens
tandē nazariꝰ a celsi memínit a pu
tauit deos sibi iratos fuisse eo q; tā
diu ipsos viuere pmísit Jussu igit
impatoris nazariū mlites calcib⁹
tūdentes. a pueū vberātes de carce
re eduxerūt a coraz impatore statue
rūt Vidēs ãt Nero factē ei⁹ istar so
lis. fantastice deludi putauit. et vt
magicas artes deponēt sibi dixit a
vt diis imolaret pcepit. Duct⁹ igē
nazarius ad tēplū rogauit vt oēs
exirent a sic eo orāte oia ydola sunt
ofracta Rō audiens Nero iussit ip
sū i mare precipitare. precipiēs vt
si forte euaderz ipsum insequentes
igni cōburerēt. a puerē ei⁹ i ma
ri pjcerent. Nazari⁹ igit a puer cel
sus nauí imponūtur. a in mediū
pelag⁹ ducti ibi pcipitant Ez sta
tim circa nauez tēpestas maxia cō
citatur. circa sācios trāq̄llitas ma
gna cernē. Cūq; illi se piditai time
rent a malorū que in sanctos com
miserant peterēt ecce nazari⁹ cum
puero celso sup aq̄s ābulās hilari
vultu eisdē apparuit. ac sup nauez
oscēdens ip̄is iā credētib⁹ orōe sua
mare placauit ac inde cū eis ad locū
p passus vere sexcētos mirta vrtez
Januensē pueit. vbi cū diucius p
dicasset. mediolanū tādem vbi scōs
gualiū a pthasiū reliq̄rat venit Rō
cū anolin⁹ pfectus audisset. eū rema
nēte celso i domo eiꝰdam matrone
in exiliū direxit. Nazari⁹ vo romaz
veiens a patrez suū iā senem a cri
stianū iueniens. quō conuersus fue
rit inquisiuit. Qui dixit petrū apsto
lū sibi apparuisse a vt precedētes se
ad xp̄m vocez a filiū seq̄ret admo
nuisse. deinde a tēploruz pōtifice⁹
ad vrbē mediolanū. vñ roma i exili
um missus fuerat redie cum iuria
mlta expellit vbi cū puero celso pre
sētat presidi Qui eductus extra por
tā romanā i locū q̄ dicit tres muri
cuz puero celso decollatus est Quo
rum corpora cum cristiani rapuis
set. et i ortis suis collocassent in no
cte cuidam sancto nomine ceracio
apparuerunt dicentes vt eoruz cor
pora in domo sua propter neronez
profundius sepeliret. Quibus ille
Queso domine sanare prius filiam
meaz paraliticā Que ei sanata fu
isset corpa eoruz tulit a vt iusserāt
sepeliuit Post lōgū vero tempus de
us eorum corpa beato Ambrosio
reuelauit Celsum autem i loco suo
relinquens. nazariū cuz sanguine
recenti quasi eadez hora sepulti mi
ro odore fragrantez incorruptū cum
capillis et barba reperiens ad ec
clesiam apl'orum transtulit a ibi
honorifice sepeliuit Celsum quoq;
inde post modum sustulit a in eadez
ecclesia collocauit Passi sunt circa
annos dñi. lvij. De hoc martire sic
dicit Amb in pfatione Martir sanct⁹
roseo lustrat⁹ cruoe nazari⁹ celeste
meruit oscendere regnū Qui dū p in
numeā tormētoz supplicia crudeli
us veraret tirānica rabie fidei osta
tia superabat nec potuit psecutoruz
illatis cede minis qn̄ p se certāte
ipe autor victorie xp̄s dns dimica

bat ducē ínterea ad tēplū ydolis
pælibare ꝓphanis q̄bꝰ portēta di
uino fultꝰ ꝑsidio mox vt ímgressꝰ
ē tacegit ī puluerē Ob hoc liq̄das
maris ínvndas longiꝰ m. era pie
tas ãgelici muneris famulatu so
lida mē fluctꝰ vestigia pfigebat O
felix a índitꝰ dñi ꝑliator q̄ mundi
ogressus ꝓncipē ínnumeram ꝓpli
multitudē vite sociaút eterne O
magnū a meffabile sacmetū vt de
illoꝝ potiꝰ salute leteť eccā q̄s pu
míssē mūdꝰ exultat O btā mē nato
cū suoꝝ glorificata tormētis q̄s ñ
plādu nō gemitu ad ínferna dedu
cit ß ad celestia regꝝ mígrātes per
petua laude ꝓsequitur O testis fra
grātissime mtore celesti fulgide cu
ius mestimabiľ odor salutis pre
pollet aromatibꝰ quē ambrosiꝰ re
piens perennē patronū dedita me
dicū fidei ꝓpugnatorē sacri plij bel
latorē Tu dubū multo latitantꝝ
puluē dragmā ínuenis accensa v
bi virtute supna vt pateāt xpē cun
ctis tua munea sectis. ãgelicos cer
nāt humana q̄ lumiā vultꝰ. Dec
ambrosiꝰ.

De nomine

Felix dictus ē
a felicitate Vel felix q̄si fe
rēs lites a tribulatiões istiꝰ mun
di ꝓvita eterna Vel felix q̄i ferēs
lixē. ꝙ aquaꝝ ad fidē. ꝙ ducēs ꝓplm
ad fidē.

De sancto Felice.

Felix loco Libe
rij m papā eligit a ordiat
Cū enī Liberiꝰ ꝓp nollet arriane he
resi assentire imssꝰ ē in exiliū a con
stātio filio ostātium a ibi p triēniū
moratꝰ ē Qua ꝓpē totꝰ de rus roma
nꝰ loco eiꝰ felicē ordmauerūt. ipō li
berio volētes a sentiētes Qui q̄dez fe
lix ocilio ouocato cotā xlviij. epis
ostātiū arrianū a hēticū a ducs p
sbiteros sibi fauentes odemnauit
Quare ostantiꝰ mdignatꝰ felicē de
epatu deiecit a liberiū eo pacto re
uocauit vt. s. solūmō ostātio a alijs
q̄s felix odēnauerat cōicaret Libe
riꝰ g exilij tedio affectꝰ hēretica p
uitate subscripsit Et sic ītantū p se
cutio exercuit vt q̄plimi sacdotes
a deiecti liberio ñ phitēte necati sūt
i eccīa. Felix vo de epātu deiectꝰ cū
ī p̄dio suo hītaret ide eductꝰ mītū
capitis obtrūcatōe ꝓmeruit: circa
ānos dñi. ccxl. De nomibꝰ.

Implicius di
ctꝰ ē a simplicitate q̄si si
ne plica falsitatis. Faustinꝰ q̄i fau
stꝰ. ꝙ fortūatꝰ Beatꝝ q̄i btitudīē
capiēs Vl dī beatꝝ a btā a ares q̄s
ē virtꝰ q̄i btā virtꝰ. De sanctis
Simplicio Faustino a Beatrice.

Simplicius a fau
stinus fres cū sacrificare otēne
rēt. sb diocleciano mlta rome sup
plicia ptulerūt. Tādē data sētentia
decollati sūt a ī tiberi corpa eoꝝ ꝓ
iecta sūt Soror āt eoꝝ noie beatrix
eoꝝ corpa s fluie leuauit a hōrifice
sepelijt. Lucretiꝰ āt pfatus a vicariꝰ
eiꝰ dū p̄diū ipiꝰ ābiret eā teneri fec
it vt ydolis immolarz precepit. q̄m
renuentem lucretius nocte a suis
suis prefocari fecit cuius corpus

lucima vgo rapuit a ūx ta fratres
suos sepeliuit. p⁹ hoc lucreci⁹ p̄biū
itrauit. vbi fcō aīcis suis ouuio cū
martirib⁹ isultaret. isātul⁹ q̄dā la
ām̄es pāmis iuolut⁹ de gremio mr̄is
q̄ ibi adēat cunctis audiēt⁹ exda
mauit Audi lucreci Occidisti a iua
sisti ecce dat⁹ es i possessionē inimici
Stauīq; lucreti⁹ tremēs a dēmōe ar
ripit a tres horas ado est vexatus
vt in ipso ouuio moreret Qd vidē
tes qui aderant ad fidē ouersi sunt
a narrabāt oībus passionē sācte
beatricis i cōuuio vindicatā Passi
āt sunt anno dn̄i. cclxxxvij.

De sancta martha

Martha hospi
ta cristi Siro p̄re. euchaia
mre ēgali exp gēie descēdit Dat āt
ei⁹ syrie a maritime multarū oraz
dux extitit Tria aūt opida sez mag
dalū a bethaniā vtrāq; a ilerosoli
mitane vrbis partē martha cū so
rore iure mane hereditatis possidē
bat Nūq; legitur āviz habuisse ā
cōtubernīū subisse Ministrabat āt
dño nobili hospita. a sororē pitur
ministrare volebat qvidebat sibi q
ad fruendū tāto hospiti nō suffice
ret tot⁹ mūdus Post ascēsionē dn̄i
cū facta eēt dispersio discipu
lorū. ipa cū frē suo Lasaro a sorore
maria. necnō a btūs maximin⁹ qui
eos baptisauit a cui a spūsco erant
cōmendate. multiq; alij ablatis re
mis. vela gubnaculis. oībusq; ali
mētis ratibus ab infidelibus indu
dunt qui dño duce marsiliaz pue
nerunt Tandē territoriū aquēse ab
eunta ibi. populū ad fidē cōuerte
rūt. Erāt aūt martha valde facunda
a omnibus gratiosa. Erat āt tunc
tēporis sup rodanuz i nemore quo
dā inter arelatū a auinionez draco
q̄dam. medius animal. a medius
piscis. grossior boue. longior equo
habens dentes vt spata acutos a
cornua vtraq; parte munit⁹ caput
hominū. dentes vt gladios acutos
comas eq̄nas squamas birsutas
caudaz viperinam binis pennis in
vtraq; parte defendebat. vnde nec
iaculis nec alijs armis cedebat et
tante fortitudinis vt duodecim le
ones velvrsi Qui latens in flumine
transeūtes perimit a naues submer
gebat Veneat aūt per mare de gal
lacia asie generat⁹ a leuiathā qui
est serpens aquosus a ferocissimus
et a bonacho animali qd gallacia
gignit Qd īsectatores suos p spaci
um iugeris sterc⁹ suum velut spicu
lū dirigit. a q̄cq̄d tetigerit sic ignis
exurit Ad quē martha a popul'o
gata accedens ipm in nemore quē
dam hoiez manducātez reperiens.
a quā bñdictā sup eaz iecit. a crucē
sibi oñdit Qui ptinus vict⁹ vt ouis
stās a sācta martha ꝑprio cingulo
alligat et illico a populo lanceis et
lapidibus pimit Vocabat āt dra
co ab incolis tharascon⁹ Vñ in hūc
memoriā loc⁹ ille ab hinc vocat ta
rascon⁹ q̄ antea vocabat verluc e mi
ger lac⁹ eo q̄ ibi erāt nemora vm
brosa a nigra Ibi igitur beata mar
tha de licētia maximini mgri sui a
sororis sue dimcepſ remasit a oro
mib⁹ a ieiunijs i cessanē vacabat

Inde ꝯgregato ibidē magno soro⁊
ꝯuētu a ad ī⁊roz bēe marie vgīis
magna edificata basilica satis ibi
aspaz duxit vitā. carnē a oēm pin
guedīez ouā caseū a vīū vitās. se
mel tīn i die edebat. cēcies in die a
totidē i nocte genua flectebat Qua
dāvice dn̄i ap̄s auimonē mk vrtē a
fluuiū rodam p̄dicaēt inueis q̄dā
vltra fluuiū ꝟsistēs ei⁹ vba audire
desideras cī nauigio carēt nudus
natare cepit ꝙ subito avi fluis rapi
tur a ptin⁹ suffocat Cui⁹ corp⁹ vix
sēda die iuentū añ pedes marthe re
tis solo pstrata talit orauit Ado
nay dñe iēsu xp̄e q̄ frēz meū dilēm
tuū oli resuscitasti. ēspice mi ḥspes
care ad fidē astātium a resuscita pu
erū istū a app̄hensa ei⁹ manu mox
puer surrexit a sacz baptīsma suscē
pit Refert eusebius li. v. eccāstice
histo. q̄ mulier emorroissa post q̄
sanata fuit i curia sua statuā fecit
ad imaginē xp̄i cū veste a fibria sic
ē videāt a ipsā pk̄muz reuerebat
Herbe vo ꝙ statua erescētes q̄ ātē
nullius erāt vtutis cī simbriā at tī
gerēt tāt vtutis erāt vt mk̄u infir
mi ide sanarēt ur Illā āt emorroissā
quā dn̄s sanauit Amb. dicit fuisse
marthā Refert ām Jhero. a habet
i hist̄ori. trip. q̄ iulianus apostata
imagiez quā emorroissa fecit ide su
mis fuit ofracta Obitū āt fuuz dn̄i
sibi a ñ p ānum reuelauit m q̄ toto
āno febribus elaborās āte octauā
die sui exit⁹ angelicos choros soro
ris sue in celuz aiam deferentes au
dīuit. que mox fratrū a sororū ore
tu ogregato ait Mei comites a dul
cissim atūm m̄ q̄so cōgratulami. q̄a
angelicos choros sororis mee aiaz
ad celos deferētes cerno O pulch
rima a mea dilecta soror vivas cū
mgro tuo ac hospite meo i sede be
ata Statiq̄ martha exituz suū vici
nū p̄sentiēs suos ām onuit vt lumi
nibus accēsis circa se vsq̄ ad obitū
vigilarēt Nocte vo media ātē trā
situs sui die cū stupor sōno grauā
tis vēt⁹ velut mēs ir ruit a tuia extī
xit Illa vo malignoruz spūuz turbā
cernēs orare cepit Mi p̄ hely mi ho
spes care congregati sunt ad me uo
rādum me seductores mei scripta
tenētes mala q̄ gessi Deli ne elōge
ris a me ꝙ i adiutoriū meuz itende
Et ecce sororez ad se venīentē vidit q̄
manu facē tenens cereos a lampa
des inde accendit dūq̄ altera alte
rā noie ꝓprio vocaret ecce crist⁹ ad
uenit dicens. Veni dilecta mea ho
spita a vbi ego sum ibi eris mecū
Tu suscepisti me in hospitio tuo
ego te recipiā i celo meo a tuo cātes
te exaudiā amore tuo tuo. apprepi
q̄nte vo hoā fui exit⁹ foās se ferire
tit vt celū vidē posset Jussit se in tra
sup cinerē ponere signū crucis corā
se teneri a i hec vba orauit. hospes
mi care hāc paupcula tuaz custodi
a sic mecū dignat⁹ es hospitari sic
me suscipe i hospitō tuo celesti Jus
sitq̄ vt passio sm lucā corā se lege
retur cuz diceret Pat in man⁹ tuas
comendo spiritū meum. illa spiritū
emisit Seq̄nti vo die. s. dominica duz
circa corpus eius laudes exsolue

renē. Circa horam tertiam apud pe
tagoricas beato francomiro missam
celebrantia post epistolā in cathe
dra dormitanti dñs apparuit ei di
cens dilecte mi franco si vis imple
re q̄ oli hospite nōe pollicitus es fur
ge cito a sepulcro me. Quo iussa ꝓpē
te subito ābo tharasconus venerūt
Et circa corp⁹ eius psallentes totū
officiū ābo ceteris rītibus pegerūt a
corpus eius i sepulchro suis mani
bus collocauerūt Verū dū apud pe
tagoricas finitis cātib⁹ dyaconus
lecturus euāgeliū bñdcōez petens
epm excitarz rūt Frēs mei cur me
excitastis. Dñs ei ihs crist⁹ ad cor
pus hospite sue marthe me duxit a
ipsā tradidim⁹ sepulture. dirigite g̃
illic nūcios q̄ nob anulū nr̄m aure
um a cirotheas crisseas deferāt. q̄
dū ad sepeliēdum corpus me apta
rēt sacriste omēdauī a ea exobliui
one dimissi. qr me tā cito excitastis
Missi nūcij a hoc vt episcop⁹ diceāt
iuementes anulū. solāq; cirotheā
attulerūt. aliā vo sacrista i hy resti
moniū ētinuit. Addidit q; btūs frā
co dicēs cui p⁹ sepulturā ab eccā ex
iremo⁹ frater q̄dā illius loci rūsperi
tus nos isecut⁹ dñm interrogauit q̄
noie vocaret Cui ille nihil rndens
ostēdit ei codicē quē i manu tēbat
apertū i q̄ nihil aliud scriptū fuit nisi
vficulus iste In memoria eterna erit
iusta hospita mea. Ab auditione
mala non timebit i die nouissimo
Cui vo codicē uoluerat in cūctis fo
liis hoc repperit scriptū Cum ād ad
ri⁹ tumulū crebra miracula fierēt
Clodoneꝰ rex frācoruz cristianus ef
fectus. a a scō remigio baptisatus
cui gnē renū pateret dolorē ad eius
tumulū veniens sanitatē integrā repe
tauit Quapter locū illū ditauit. et
triū miliariuz spacio extraq; ptē
rodani terrā villas a castra dedit.
locūq; illum liberū fecit Martilla vo
ci⁹ famula vitā eius cōscripsit. q̄⁹
modū i sclauonia p gēs. et ibi cuā
geliū xpi predicās p⁹ decimū annū
a dormitōe marthe i pace q̄euit.

De nomine

Hdon dictus

ē ab abditus a on qđ ē to
tū vt ome Inde abdon q̄i abdit⁹ a
remotus ab oi mq̄ name to vicioꝝ
Senne dr a senos qđ est sēsus a en
qđ est i Inde sennem q̄i i sensu. vel
sēnez q̄i senex a q̄i sine etate i sensu

De sāctis Abdon a Senne

Hdō i Sēnen

sub decio ipatore martiri
um passi sunt. Cū ei decius ipator
babilonia; cū alijs puncijs supe
rassz q̄sdā xp̄ianos ibi inuenit. q̄s
secū advrbē corbulā deducēs diu
sis ibi supplicijs osummauit a eos
duo subreguli rapientes. s. abdon
a sennem sepelierūt Vnde accusa
tia decio presentati romā post cur
vinc̄ti catenis ducūtur. a i ospectu de
cij a senat⁹ introducti a sacrificare a re
ū suarū recipē libertatē. a moribꝰ re
striarū deuocari iubent. Cōtēnentes
itaq; a expuentes im simulacrū ad
threatu ptrahūtur a ad eos duo leo
nes avisi qtuor dimittunt. qui cum
sāctos ñ tāgerēt. ꝙ etiā custodiēt

imectis im eos gladijs occidunt. a
ligatis pedib⁹ trahi fūt a iactati añ
mlt⁹ acz sol⁹ Qui cū ibi t̄duo iacuis
set Quirin⁹ sb̄di acon⁹ eos collegit a
i domo sua sepeliuit. Passi fūt aūt
circa ānū dm̄ ccl.

De nomne

OGermanus dici
tur a germie et ana qđ est
sursuz q̄i supnū germē. Tria ei req
runt in semie germinātē. s. calor na
tural. hūor nutmental a rō semia
lis. Beat⁹ g̃ german⁹ dē q̄i semen
g̃minans qđ i ipō fuit calor p feruo
rem dilectōis hūor p pīguedinez de
cationis p quā mlt⁹ i fidē a mori
bus g̃nabat Eius vitā cōstantius
pscr̄ ad sāctū sen surriū epz altisio
dorōneñ sepfit.

De. s. Germano.

OGermanus no
bil genē i vrbe altisio. a li
beal⁹ studijs plimū erudit⁹. tan
de romā ad discēdā iuris sciaz ēpfe
ct⁹. vbi tantuz dignatis accepit vt
eū senat⁹ ad gallias mitteret vbi
apicē tot⁹ ducat⁹ burgundie obti
nēbat Cū g altisiodorōnensē citatē ce
tris diligēt⁹ gubnarz. arbōrem qn
dā pmū i media citate tēbat ab cu
ius ramos p admiratiōe venatiōis
ferarz capita suspēdebat Sz cū scīs
amator citatis illi⁹ epūs de tali cum
vanitate sepe ēt arguit monens vt
arbōrez icidi mādaret ne alīq mala
occasio xp̄ianis ex h⁹ eueniret. ille
nullatenus acq̄euit q̄daz vice abūte
g̃mano arbōrē icidit a mēdio totā
dedit. qđ g̃manus audiēs xp̄iane
religiōis oblitus vallatis militib⁹
suis illuc adueīt a mortē epō intēp
tauit Sp̄s āt dīna reuelatōe g̃ma
nū sibi succēssurū agnoscēs furiēti
cessit augustudunuz prexit Post
modū altisiodorz reūsus germanū
caute i eccl̄ā odusit a ibidē euz tōsu
rās euz sibi succēssurz esse predixit
Qđa fem̄ est Nā paulo post ipse fe
licit̄ obijt a germanuz ois plebs i
āntistitē postulauit Qui sba paupe
tibus erogata. acvxoē i sororē con
mutata corpus suū p. xxx. ānos sic
afflixit vt nūq̄ panē frumētū nī vīnū
nō acetū nō oleuz ñ legumen nūq̄
vl salē p sapore comedērit Bis tm̄
in ānо. s. in pascha a natali sumebat
vīnū q̄ tn̄ ipsuz vīnī saporē aq̄s mi
mis extinguebat In refectōe p mū
cinerē plōrabat deīde panē ordea
ceū sumebat Sp̄ ātē ieiunās nunq̄
ñ vespe comedebat In estate vl hye
me nullā vestē huit p̄t̄ cilicinā tu
nicā vel cucullā Que vestis ñ forte
alicui donaret tā dīu ab ipō fēbat
donec attritione minima solueretur
Lect⁹ suꝰ cinis a cilicio a sāculo or
nabat. nullusz puluinar caput ab
humeris leuabat q̄ sp̄ gemēs a sā
ctorū reliq̄as i collo gerēs nūq̄ ve
stimentū raro calciamēta a raro ci
gulū detrahebat Sup̄ hoiem fuit si
q̄dē oīa qđ gessit Tal ei ei⁹ extitit vi
tavt si miracul carnisset incredibi
le videret. tāta fuerīt miracula vt ñ
merita p̄cessissent fāta smata puta
rēnt Hospitat⁹ i q̄dā loco cū p⁹ce
nā mēsa iterū pararet admirat⁹ ite
rogat cui denuo prepararet Cui cum di
cerent q̄ homis illis mulieribus q

de nocte iecdũt ꝓparárent illa nocte scis ḡmanꝰ statuit vigilare. et ecce vidit mltitudinẽ dæmonũ i forma hoim̃ mulierũ ad mẽsaz vẽnẽtz. q̃ eis ꝓcipiẽs ne abirẽt. cũctos de familia excitauit. iq̃rens si illas personas cognoscerẽt Qui ei oms vicinos suos a vicinas esse dicerẽt misit ad domos singulorũ dæmonꝰ precipiẽs ne abirent a ecce oẽs in suis lectulis sunt inuenti. Adiuãti ḡ se dæmões esse dixerunt q̃ sic hominib⁹ illudebãt Io tpe beatus lupus epꝰ trecasine floꝛebat cuius vrbẽ cũ rex attila obsideret sup portã beatꝰ lupus accamãs q̃s esset q̃ eos sic impeteret req̃siuit. Cui ille Ego sum attila flagellũ dei Quo cõtra huilis pꝛesul gemẽs ait Et ego lupꝰ beuastator gregis dei et indigens flagello dei. Moxq; portas reserari iussit Illi autẽ dimitꝰ execati p portã ad portã transierũt. nemiñẽ videntes aut ledentes Btus ḡ germanus assumpto sãcto lupo epo i britamiã vbi hæretici pullulauerãt pfectꝰ est Sz dũ in mari essent a tẽpestas maxima oriret. oratione sci ḡmani trãquillitas magna efficit a honorifice a popul suscipiuntur quoꝝ aduentũ dæmones iã predixerant. q̃s scis ḡmanꝰ ab obsessis corporibus expulit Verum duz hæreticos eiecissent ad pꝛia ẽdierũt Cum in q̃dam loco infirmꝰ decũberet. cõtigit vt totus ille vicus repẽtino incẽdio oflagraret. qui cum rogaretur vt inde asportaẽtur a igne euaderet. Ille incendio se opposuit a vltra citraq; omnia consumente flamma hospicium eius non tetigit dum ad britamiam iterato rediret vt hæreticos cõfutaret. quidam ex discipulis eius gradu cõcito ei⁹ vestigia sequebat. q̃ tñ apud torma domorum infirmus occubuit. Redeuntes dicens i de beatus ḡmanus sepulcꝛum discipuli aperiri fec Ipsumq; vocauit ex nomine q̃d ageꝛ a an secum adhuc militare cuperet requisiuit Mox ille residens cuncta sibi costa re suauia ac se nolle eo tra vltꝛi⁹ reuocari respõdit Tũc sco annuẽte vt req̃escerz. ille depposito capite tur fum in domino obdormiuit. dum i britania predicaret a fibia sociis rex britanie hospicium denegasset bubulcus regis regressus a pascuis acceptaz p̃hendam in palatõ ad priũ tuguriũ referens vidit btum germanũ cuz sociis fame a frigoꝛe laborantẽ Quos in domo sua benigne recepit a vnicam vitulam quẽ habebat hospitib⁹ occidi mandauit. Post cenã sãctus germanꝰ ossa vituli sup pellem vituli opposita ad eius oratione vitulꝰ sine mora surrexit. Sequẽti die germanus regi festinꝰ occurrit cui ei hospicium denegauerit patenẽ inq̃rit Tũc rex vehemẽter attonitus sibi respondere nõ potuit Et ille egredere inq̃t a regnũ melioꝛi dimitte. Germanꝰ igit dei mandato subulci ei vxore sua venire fecit et vniuersis stupentib⁹ regez ostituit a extũc regis ex genere subulci ꝓcuntes dominant genti britanie Cum sancti nes cõtra britones dimicarent et se paucos viderent. sanctos inde trãs

euntes ad se vocauerunt et ab eis
pdicatõ certatim oẽs ad baptismũ
grãz uolabãt. Die igit paschæ ex
ferunt fidei pfectis armis pperant
fortit pliari. Qs alij audiẽtes auda
der otra iermes pperãt. Hz germa
nus latẽs cũ socijs suis oẽs ãmo
nuit vt cũ ipe alleluia acclamaret
oẽs sibi vno clamore rñderent. Qs
cũ factũ esset tantꝰ hostes sup se ir
ruentes terrorẽ iuasit vt armis pie
cis nõ solũ mõtes: ꝫ a cẽtũ sup se
uere putarẽt: cũctiq; diffugerũt.
Quadaz vice dũ p augustudunuz
trãsiẽs ad tumulũ scõ cassiani epi
de uemisz; quõ hñret se inqsiuit. Il
le stat e tumulo cũctis audiẽtib9
rñdit. Dulci q̃ete pfruor a aduentũ
receptoris expecto. Et ille. Ruiescæ
p lõgũ in xp̃o tps a p nob attritꝰ
mẽdo vt obtinẽ sacre refurrectõis
gaudia mereamur. Cũ apud ra
uennã deuemisz: a regina placida
a filio suo valentiano honorifice fusce
ptus ẽ. Horaẽvo cene regia misit ei
vas argẽteũ amplissimũ delicato
rib9 cibis plenũ. Qs ille sic fusceptꝰ
vt cibos famul' tradẽt a sibi p pau
perib9 vas argenteũ retinẽt. Loco
vero muneris misit regie scutellã
ligneã panẽ ordeaceũ otinentẽ Qs
illa libent fusceptꝰ a vas illud post
modũ argẽteo texit. Quadã vero
vice dũ pdicta regina eũ ad ouiuũ
mutasset: ille temere ãnuens ab
hospitio suo vꝫ ad palaciũ: eo p
ieunꝫs a oẽ̃ib9 esset ofect9 asino
deferẽte portat9 est. Hz dũ comedẽt
asin9 sãcti germani mortuꝰ est. Qs
regina audiens equũ mire mãsue

tu dimis epõ psentati fecit. quez in
tuens: ait. Me9 mihi asin9 psentet
qe qui huc me attulit: reportabit.
Pergẽsq; ad cadauer. Surge mãt
vt nostro reũtamur hospitio. Sta
timq; fubsiliẽs seipsũ ocussit. a q̃si
mhil mali passus esset germanuz
ad hospitiũ deportauit. Hz añq; de
rauẽna exiret pdixit q neq; q̃ in hoc
seculo diuti9 moraret. Post modi
cũ febre arripit: a die septia i dño
morit. a corpus ei9 ad gallias sic
a regina petierat: trãsportat. Obi
it aũt circa ãnos dñi. cccxxi. Verũ
cuz scis germano btõ eusebio ver
celleñ. epõ pmisisset q in sui reuer
sione ecclesiã quã fundauerat sibi
dedicaret: cũ intellexisset eusebius
scm germanũ exisse de corpe eccle
siam suã dedicatur9 cereos accendi
iussit. ꝫ q̃to pl9 accẽdebant: tanto
plus extinguebãtur. Qs vidẽs euse
bius itellexit dedicationẽ aut alio
pe oportẽ fieri: aut alteri epõ reſ
uari. Cũ igit corpus bti germani
vercellas delatũ fuisset: mox i pdi
ctã ecclesiã iducit: a statũ oẽs cerei
diuinit9 mslãmant. Tũc eusebius
pmissiõis sãcti germani memint
a qs se viuẽs factuz pmiserat mo
tuuz fecisse cognouit. Dº ita opor
tet accipi vt nõ intelligat de mag̃
eusebio vercellẽsi q pe ipi9 factũ
sit hoc. Nã ipe ſb valẽte impatore
mortuꝰ fuit. et a morte ipsi9 vꝫ ad
mortez sãcti germani vltra. l. anni
efluxerãt. Fuit g̃ ali9 eusebi9 ſb q̃
istud qs enarrat: euemit

De sancto Lupo gero episco
po monasteriensi.

Beatus lupo
gerus ex pīe Tyagri
mo·mīe vero Ratbur
ga ort⁹ ē. Mat̄r ei⁹ cū nata eēt pa
gana hora ipsa iussa est sūmergi:
eo q tm̄ filias gūaret. ꝟ infans cē
pit reluctari a situlā in q̄ mergi de
buit vtraq; mānu arripuit. In hac
lucta mulier vicina supueit et pu
siolā de manu mergētis rapuit: et
mel gustādū ei⁹ oī ipo fuit. Nā mel
gustātes īfātes ap⁹ pagānos ne
cari illicitū est. a sic eā eadē mlier
occultē nutriuit. Ex hac sic fuata
nat⁹ est lupger⁹. Cuius mat̄ dū il
lū gestaret a q̄dā die gruit corruēt
vt ꝺ salute ei⁹ oēs desperēt. Cū p⁹
paucos dies mat̄ cū sanū vidit: q̄
vt īfātiū trāsit statū cepit deo de
uot⁹ existē. a i suo voto lr̄is tradit⁹
est cuidā traiectēsi pbīo noīe gre
gorio discipulo sc̄i bonifacij epi et
mr̄is. Vbi veiens de ētra āglos ve
nerāb⁹ albert⁹: rogat⁹ a gregorio
vt suus coadiutor ordiarēt: obtinu
it. Qui vicē epi ibi gerat: a ita osē
sit vt a suo pōtifice ordiaretur. a as
sūpto lupogero eboraci ordiatus ē
vbi a lupogerus diacon⁹ est ordia
tus: a ibi familiaritatē Alcuini do
ctoris doctissimi adept⁹ est. Et cuz
post acceptos ordies remeassent:
lupogerus vir a gregorio ipetrata
licēcia cupidīe disc̄edi ad Alcuinū
redit vbi tribus āmis studēs: q̄to
āno erudit⁹ ad p̄iaz redit. Eodē
tpe scūs lebuin⁹ veiens: a predicto
gregorio presbīo missus ē predi
care gētib⁹ ultr̄ fluuiū ysola ad lo
cū q dauēta dr̄: i oīnio frācoꝝ a sā
ctonū: dato socio ex sua. saglica cē
te merchelino puero enutto a sco
willibrordo: vbi multos conuertēt.
Vbi lebuin⁹ ad celos migrās die
clausit vltimū. Post mortē illi⁹ sa
ctones imbi zelātes collectōi chri
stianoꝝ locū illū preda a incēdijs
vastauerūt. Ea tēpestate gregorio
defūcto: albīnus i epātu succēssit: q̄
ibi lupogerus epālis cure socīū ac
cersiuit. a missus ab ipō diruptas
ecc̄as a a pagānis icēsas reedifica
uit. Indē pgēs i frisiā ferocissimos
gētiles iueniens: ibi pdūit. Indē in
colomēsi ecc̄ia ordiatus ē presbīt.
Eodē tpe widikindo pncipe saxo
nū frisiā vastāte: a ad idolatriā de
lictā reo gēte: tūc albert⁹ epūs
e mūdo migrauit: scūs lupogerus as
sūpto secuz frātre suo Hildegrimo
romā petijt. a rogauit bīm̄ leonē
papā vt i hereditate sua pēna mo
nasteriū edificare cōcedēt. Cui pa
pa reliq̄as saluatoris a ei⁹ genitri
cis marie: necnō a ap̄loꝝ petri et
pauli ad predictū mōsteriū ostru
endū dedit. Exiens āt a roma venit
venerabilē a ide ad mōtē cassinuz:
vbi duobus āmis regulaz bīi Be
nedicti dibicit sūb abbate q̄ eius co
gnat⁹ erat. et p̄dēte eū Alcuino ma
gistro ei⁹. Karolus rex ad se eū vo
uit: a sibi duoꝝ mōsterioꝝ electō
nem dedit. vnū erat vginū: alterū
canonicoꝝ regulariū. Et elegit mo
nasteriū virgoꝝ. dedit igitur ei mo
nasteriū i pago bragbate q̄s lorā
sa noiatur cū oībus ad ipsū ptinē
tibus. Dis itaq; tpib⁹ pagani fri

veniam petijt. Ordinatus presbi
ter tanta sanctitate micuit vt i mis
teriū solenijs ipm manus eius miste
riū angelicū apparet. Post hec cū
arriana pestis totā ytaliā infice:
impatore ostātino eidē hereti fauē
te: iuliꝰ papa eusebiū in vercellen.
epm osecuit q tunc ipe alias vrbes
tenebat ytalie pncipatū Qs hereti
ci audientes oēs fores ecclie clausi
fecerūt. At eusebius vrbē ingressus
añ hostiū maioris ecclesie q ē hea
te marie genua flexit: a oia hostia
sua mox oratione apuit. Auxentiuz
mediolañ. epm hetica puitate cor
ruptū de epatu eiecit. a p eo viruz
catholicū dyomisiū ordinauit. Sicq
bus eusebius totā ecclesiā occide
tis: a athanasiꝰ totā ecclesiā orien
tis ab arriano pste purgabāt.
Arrius nāq pbr alexādrinꝰ fuit:
q xpm creaturā ee dicebat asserēs
q erat qñ nō erat: a ppt nos factus
est vt nos p eū tanq̄ p instrumen
tū deꝰ crearet. et iō cōstātinus cele
brari fecit ociliū micenū vbi ei⁹ er
ror cōdēnat⁹ est. Ipse āt postea mi
serabili morte iteriit. q oia intesti
na p secessuz emisit. Constātinꝰ āt
cōstantij filiꝰ ipsa hereſi corrupt⁹
fuit. Quo circa cōstātinꝰ imperator
cōtra eusebiū indignus multoruz
epoz osiliū duo cauit: a dyomisiuz
accersiuit: multasq epas ad euse
biū destinauit: q scās malicia im
multitudine pualē venire otēpsit
a fuā senectutē opposuit. Vñ impe
rator cōtra eiꝰ excusationē statuit
in mediolañ. vrbe q ppe erat ocili
um celebrari. vbi cū eusebiuz dees
se videret iussit arrianos fidē suaz
describere a dyomisiuz epm medio
lañ. ac. xpix. epos eiusdez fidei fecit
subscribē. Qs audiēs eusebius ex
vrbe sua pfectus mediolanuz exijt
a se multa passuū pdixit. Cū igit
ad quendā fluuiū venissz vt medi
olanū pgeret: nauis paulex alia
ptē flumis existēs: eo iubēte ad euz
venit: a eū cū socijs sine gubnato
re trāsportauit. Tūc ei pdictꝰ dyo
misius obuiauit a ad pedes eiꝰ pci
dēs venīā postulauit. Cū igit euse
bius ad impatorē nec minis: nec
blandicijs flecti posset coram oibus
dixit. Vos dicitis filiū minorē esse
patre: cur g̃ m a filiū a discipulu
ptulistis? Nō ē ei discaplis sup ma
gistrū: nec suus sup dñm: nec filiꝰ
sup pārem. Qua rōe illi cōmoti sta
tim chyrographum quez scripserāt a
cui dyomisiꝰ subscripserat ei obtulerūt
Et ille nō pꝰ filiū subscribā cui au
ctoritate pfuz. si istū mēdite nouū
q cui subscribā si vultis oscribite.
Sicq dei nutu imēsus ē chirographus
cui dyomisius a. xpix. epi subscripse
rāt Arriam aliū chirographū conscri
pserūt a eusebio alijsq epis vt sb
scriberēt tradiderūt. Qz ab eusebio
aiati q nullatenus osētirēt: cepērūt
primū gtulari q chirographū cui co
acti subscripserāt penitus cōbustū vi
debāt. Tūc iratus ostātinꝰ eusebi
um voluntati arriāoꝝ tradidit quē
ptinus de medio alioꝝ rapiētes a
duriꝰ flagellātes: eū p gdus pala
cij a sūmo vsq ad imū: a ab imo vsq
ad sūmū traxerūt. Cuz g̃ capite qs
sato sanguine multum fudisset et

p. iij.

adhuc nō assentiret: vinctis post
tergū manibus p collū ipm cū fu
ne trahebāt. Ipse āt grās agēs di
cebat se pfessione fidei catholicæ
mori esse paratū. Tūc ostātin⁹ libe
riū papam: dyonisiuz: paulinū: a
oēs alios epōs q̄ ei⁹ exēplo aiati fu
crāt i exiliū mitti fecit. Eusebiū vo
aps micopoli i vrbe palestie arriāi
duxerūt: a ipm i q̄dā artissimo loco
posuerūt vt eēt illo lōgitudie breui
or: latitudie āgustior. ita vt cursua
t⁹ nec pedes extēdē: nec se i lat⁹ al
tez vtē posset. capite q̄ depsso hu
meros tātū et cubitos mouē pote
rat. Vez ostātino defūcto: iulian⁹
eidē succedēs: a oib⁹ placē volēs iu
bet exulatos epōs reuocari et de o
rū tēpla apiri et pacē frui sub q̄ le
ge q̄sq̄ vellet. Et sic eusebi⁹ ide exi
ens ad athanasiū venit: a q̄ pta pas
sus fuerit eidē oppositi. defūcto āt
iuliano: et iouiniāo regnāte sopi
tis arriāis eusebi⁹ verc̄llas redijt
a cū pplus cū magō exultatōe susce
pit. Et itez valēte regnāte arriāi
repullulāt. a eusebij domū vallan
tes: a ex domū ipm supinū trahen
tes: lapidib⁹ eū obruerūt. a sic ad
dnm felicit migrās: i eccīam quā
ipse ostruxerat sepult⁹ ē. Ferē q̄z
hāc grāz fuc ciuitati eusebi⁹ a deo
suis pcab⁹ ipetrasse vt nullus arri
anus ibidē viuē possit. Vixit aūt fm
cronicaz ad minus lxxxviij. āms.
Floruit circa ānos dn̄i. cccl.

De machabeis.

Machabei sūt
septē frēs q̄ cū mre sua
reuerēda et eleasaro sacerdote p
obseruatōe legis ei carnes porcīas
nollēt comedē maudita supplicio
ruz gña ptulerūt: fm q̄ i libro pri
mo machabeoz plenius cōtinet. Et
notādū q̄ eccīa oiētal' facit festū
de sās vtriusq̄ testamēti. Occiden
talis āt nō facit festū de sās veteris
testamēti: ex eo q̄ ad inferos descē
derūt p terq̄ de inocētib⁹: ex eo q̄ i
ipsis singul' occisus ē xp̄s a suis ma
chabeis. Sūt āt q̄tuor rōes q̄re ec
clesia de istis machabeis liez ad ipe
ros de sāctis facit: solēnizat. Prima ē
xp̄ē p̄rogatiuā mrij. Quia em̄ iau
dita supplicia vltra scōs veteris te
stamēti passi sūt. iō p̄uilegiati sunt
vt eoz passio meito celebret. Hec
rō pōit i hystoria scolastica. Secū
da ē xp̄ē repsentatōez misterij. Se
ptenarij⁹ ei numer⁹: nūer⁹ ē vmūsi
tatis. Significanē g̃ i istis oēs pa
tres veteris testamēti celebritate di
gnī. Naz licet de ipsis nō solēnizet
eccīa: tū q̄ ad limbū descēderūt. tuz
q̄ multitudo multoz nouoz sibim
trauit. i his tū septē imēdit oib⁹
ruerētiā. q̄ p septenariū nūm vt
dictū est vmūsitas designē. Tercia
est xp̄ē exēplū pacīedi. Proponūt
em̄ i exēplū fidelib⁹: vt s. eoz stā
tia ad zelū fidei aienē a ad pacien
dum p legē euāgeliū: fiē illi p lege
moysi fortit⁹ acūganē. Quarta est
xp̄ē cām supplicij. Nā p defēsiōe le
gis fuc talia supplicia passi sūt: fiē
a xp̄iam̄ p defēsiōe legis euāgelicē
patiunē. Has tres vltias rōes as
signat magist̄er iohes beleth i sū
ma sua de officio.

epus quid vellet. Vt videā inqt p amoenē dei. Et statī vidit ille: a cornā epō letus comedit. ¶ In villa bu lerbeke mulier illicito cōnubio cō iuncta sancto p munē vas mellis misit qđ accipe noluit: ꝫ ministri illud accipiētes sub altari absconde rūt. Inclinato epō añ altare vt miſ sam celebraret vas crepuit p feu sta a mel fusuz est. a fecit foras p oia p̄sbr. et nō cessauit donec mu stā copulam separet. ¶ Jussit ali quādo in frisia in villa bleri sturio nez capi cū tpe illoz piscīū nec ibi repirent: misit piscatores i nomie dn̄i. a ecce iactātib⁹ rete subito nu bes aduenit tangp ouez vel piscem afferens in aq̄ valida cecidit: a sta tim sturionē magnū oportunū epō obtulerūt. ¶ Cū scūs p villā mep pe dictā transiret vidit die dominica multitudinē populi latronē fuspē dere volentez quē hūiliter postula uit sibi cōcedi. ꝫ cū nollent vix ob tinuit vt ei⁹ confessionē audire po tuisset suspensus est homo & ecce ad vespam veniens in villā q̄ ascēn dorp dī: sex a loco suspensiōis mili aribus distās: corruit ad pedes epi q̄ illic hospitat⁹ erat: a dixit homo mirātib⁹ aduentū eius. Vidi a la tere epi duos splendidos iuuenes a cū eo colloq̄ntes quoꝝ alt festi ne rediit a mihi suspēsō nescio q̄d suppositū a mihil mali sensi. a circa vespam recedētibus rusticis me de posuit. quō tam cito illuc venerit me ignorante. ¶ Monasteriū iuxt fluuiū Rura ex diuina reuelatione in saltu edificauit. Ad quem locuz

v ·ij·

so nū regno se francoz trādiderūt volentes xp̄iani fieri. Quib⁹ luyd ger rex cōtulit cōsso wilkino. Et postea cuz epātus treuerensis va cās ei offerret a rege recipe renuit a potiꝰ elegit rudibus a nō doctꝰ p̄dicare gētib⁹. Et frisonuz occidē taliuz a saxonū cepit strenue offi ciū sibi omissuz mīstrare: impato tis ofilio itrauit īsulā in cōfinio frisonuz a dacioz positā: q̄ fosethy lant dī. Ab quā remigās cū ei ap p̄pinq̄ret cepit cane pſ. Exurgat deꝰ a dissipētur inimici eius Et ecce nubes ab insula surgēs añ eum fu git. Et dixit socijs. Ecce diabolꝰ añ faciē nrām discedit. Et ascendēs i in sulā oēs duertit. fana destruxit. ecclesias edificauit. et filium p̄nci pis baptisās de fonte suscepit ian bracū noīe: q̄ post hoc p̄sbiter ordi natus est. Ille scūs karolo p̄dixit q̄ normānī terrā suā vastaturi es sent quā cōuerterat sic ei reuelatū fuerat. a germane fue significauit q̄ hec mala ipsā visura essz. a ego inq̄t ante te trāsibo. Eius em̄ diebꝰ maxima pax fuit. Coactus aūt ab hildebrādo epō subire onus ponti ficale cepit miracul̄ clarus exist̄e.

¶ In frisia cecū bremsoz curauit a indixit ei super peccātis pnām. Cui p̄cepit vt nulli dicēt. q̄ cecos multos baptisauit et ipsos lupꝰ gerus cōfirmauit. ¶ In villa alia saxonie cecus quidā clamās cū ele mosinas oblatas suscipe nollet: ꝫ ad epm introire vellet: iussit diaco no suo vt ei numum daret a non accepit. Introducto autē quesiuit

vemens cum omnes dissuadere ꝑter laborez ipse tota nocte orās vidit omnes arbores mane a vento destructas a ita ad opandū oēs viso hoc miraculo animauit Vna arbor remansit sub q̄ nocte orauit locū eundē a sem futuz p̄dixit a sic postea cōpletū est: i eodē loco se sepeliēduz p̄dixit. Accusat⁹ apud imperatorē tanq̄ negligēs: euocat⁹ ab epō venit: a iuxta palaciū māsionem accepit. Mane cuz b is a tre vocaret: nō nisi post psalmodiam venire voluit. Et dū vemisset a a cesare accusaret cur venire tardasset rīdit Obediendū magis deo est q̄ hoīibus: a hoc mihi p̄cepisti seruandum cuz epatū mihi pmisisti oratiōe finita veni. Qđ liēter audiens impator eū in sua gratia dimisit. Infirmat⁹ tn̄ q̄die diuina celebrabat a dnīca die q̄ noctez mortis ei⁹ p̄cessit: valefaciens gregi mane coeffelt missam audiuit. hora tercia willerbeke venit: a ibi vltimo missaz celebrauit. Recedente pl̄o dixit discipulis suis se illa nocte migraturū. rogauit q̄ vt i werdena ex̄ ecclesiam suaretur corp⁹ q̄ mumgeruforden dī donec frater meus hildegrim⁹ ab impatore vt ibi sepelior obtineat. et hoc erit signū q̄ post morte e natib⁹ sanguinem effluxisse repietis a impatori significabitis. Hora quā p̄dixerat trāsijt: a iux imensa emicuit q̄ totam regionē illūminauit: et vsq̄ ad celos ascēdit. Vidit hoc gotfridus q̄ aterat ei⁹ cognatus. a ꝑter hoc eū migrāsse cognouit Vidit q̄ hoc signū karolus imp̄ator: q̄ eadē hora ad inspiciēdū sidera cū alcuino exierat. Dum autē ipse ferri nō p̄mittēt: in ecclesia mōsterien si quat⁹ est donec hildegrim⁹ catalaunens epūs mādato regis accepto: die obitus sui tricesimo illū in loco quē elegerat sepeliuit ex̄ ecclesiā. Et cū tādiu quat⁹ esset nō est corruptus: q̄ odore imenso spirans: sanguis sic p̄dixerat e naribus ei⁹ stillauerat. Obiit aūt circa annuz dn̄i. ccclx. a sepultus est werdene eodē anno. vij. kl. aprīl Et iuxta eū hildegrim⁹ frater eius epūs. a nepos ei⁹ gotfridus ipsi⁹ successor se tumulari rogauerūt.

De nomine.

Eusebius dicitur ab eu qđ est bonū a sebe qđ ē eloquētia vel statio. Vel eusebius sonat bon⁹ cultus. Ipse em̄ habuit bonitatē in sanctificatione sui: eloquentiā in defensiōe fidei: stationē in cōstantia martirij: bonū cultū in reuerentia dei.

De sancto Eusebio.

Eusebi⁹ semper virgo existēs: duz ab huc eat hec eum in⁹ esset ab eusebio papa baptisma a nomē suscepit. In quo baptismo man⁹ angelice vise sunt q̄ ipsū de sacro fonte leuauerūt. Matrona q̄daz ei⁹ pulcritudine capta: cū ipsi⁹ cubile adire vellet: custodientib⁹ angelis puenire nō potuit. Vñ facto mane ad eius pedes p̄cubit a ab eo lamentabiliter

Varon̄ p. fil. [illegible]
Joh. e. [illegible]

De sancto petro ad vincula.

Festum sancti petri apostoli qđ ad vincula dr quadruplici de causa mysterium fuisse putat. s. i memoriã libationis petri. in memoriã libatois sancti petri: p destructõ ritu gentiliũ: q̃ p impetrãda absolutõe spualiũ vinculoz. Prima ḡ causa est i memoria libatois petri. Sã sicut dr in historia scolastica Herodes agrippa romã adijt: a ibi gayo nepoti Tiberij cesaris familiarissimus extitit. Quadã ãt die dũ esset herodes in curru cũ gayo: leuatis in celũ manibus: aiebat. Vtinã viderez mortẽ istius semis a te dñm totius orbis. Hec auriga herodis audiuit a tiberio otinuo mittitur Quapropt indignat9 tiberius cesar herodẽ reclusit in carcere. Vbi dũ q̃dã die iuxt arborẽ immixtus esset cuidã frondibus mysebat bubo: vnus de captiuis pitat ei. Noli timẽ q̃ cito liberaberis: a i tantũ sublimaberis q̃ amicos tuos in tui iudicia citabis: a i hac pspe tritate morieris. q̃ cito aũt hui9 generis aial sup te videris vltra q̃ntũ diem viuẽ nõ valeb. Post aliq̃s tẽpus tiberius moritat a gay9 in imptũ sublimat. qui q̃dẽ herodẽ de vincult liberauit: a magnifice sublimatũ regẽ in iudaicã regionem imisit. Cũq̃ vellet misit manu9 vt affligẽt q̃sdã de ecclesia. Occiso ãt iacobo fratre iohis gladio ab eodẽ añ diem azimorũ. videns q̃ gratũ eãt iudeis in die azimorũ petrum apprehẽdit a in carcerem reclusit: volẽs post pascha p̃ducere eum pplo. Angelus ãt eidẽ nocte assistẽs mirabiliter eum a vinculorũ nexibus absoluit: a ad mysteriũ p̃dicatois liberũ ire iussit. Facinus ãt regis dilationẽ nõ patit vltiois. Sequẽti vo die custodes ad se veniri fecit: vt p fuga petri diris eos penis afficẽt. Hoc tñ facere impedit9 ẽ ne solutio petri alicui noceret. Sã actus i cesaream descẽdit: a ibi percussus ab angelo expirauit. Item sic dicit Joseph9 in. xix. antiq̃tatũ libro cũ cesaream abuenisset et ad eũ totius puincie viri vnanimiter conuenissent: ille veste fulgẽti ex auro argẽtoq̃ mirabiliter contexta indutus ingressus die p̃cedit ad theatrũ: vbi cũ p̃mo solis radios vestis argẽtea suscepisset: repercusso splẽdore duplicata spectãtibus lucẽ fulgor metalli vibratis effudit vt intuẽtibus pstringeret aciem terror aspectus. a p hoc plus aliq̃s a deo q̃ humane nature ẽ artifex arrogãtia: mentiretur illico adulantis vulgi increpãt voces: dicẽtes. Nuncupatq̃ hoiem te timuimus si ex hoc iam sup humanã naturã te esse fatemur. Et dum adulatoriis demulceret honoribus et oblatos sibi diuinos honores nõ respuẽret: respiciens vidit insidentẽ sup funiculum capiti suo angelum: a bubonẽ mortis eius p̃time nunciũ. Respiciensq̃ ad pplm: dixit. Deus ego deus vester morior. Sciebat enim iuxta p̃dictõem auguris se infra q̃nq̃ dies morituru a otinuo percussus post q̃nq̃ dies morituros vnibus eius viscera corrodẽtibus: expirauit. Hec ioseph9.

In memoriã igit tam mire libe

rationis principis apostolorum a vinculis. a tam dire vindicte in tyrannum ptinus subsecute: ecclesia festum sancti petri ad vincula solemnizat. Vnde a epistola in missa canitur in qua hec liberatio facta fuisse phibetur. Et fm hoc videtur q hoc festū deberet vocari petri a vincul. ¶ Secūda causa institutōis extitit: qm alexander papa q sextus post btm petrū rexit ecclesiā. a hermes pfectus vrbis rome q p alexandrū ad fidē uersus fuerat: a Quirino tribuno in diuersis locis in custodia tenebat. Dixitq tribunus ad hermetē prefectū. Miror te vir prudentē honorē dimittere p latrone a vitā aliā sommiare. Cui hermes dixit. Et ego añ hos ānos hec oia deridebā: a hanc vitā solā esse putabam. Respōdit Quirinus. Fac g me pbare q aliā vitam esse noueris: a otinuo fidei tue discipulū me habebis. Cui hermes dixit. Scīs alexander quē tenes in vinculis: ipse hoc melius te docebit. Tunc quirinus maledicēs alexādro: ait. Ego tibi dixi vt me pbare faceres hoc a nūc me mittis ad alexādrū quē p suis scelerib⁹ teneo vinculatum Verūtamē sup te a alexandrū custodiā duplicabo. et si ipm tecū vel te cū illo inuenire potero: vere fidez tuis a ei⁹ fmonibus adhibebo. Fecit qđ dixit: a alexādro ptinus hoc indicauit. Orante sancto alexādro angelus ad eū venit: a ipsum ab hermete in carcerē adduxit. Et inuenies eos Quirinus filiū plimū admirat⁹ est Et cū hermes quirino narraret quō alexander filium suum mortuū suscitaret: dixit alexādro quirinus Pascitaret: dixit alexādro quirinus Pa leo filiā gutturosā noie Balbina pmitto g me tuā recipe fidē si filie mee impetrare poteris sanitatem. Cui alexāder. Vade citius a ipsam ad carcerē meum adducito. Cui dixit quirinus Cū hic sis quō in carcere tuo potero te inuenire. ¶ Ad quē alexander. Vade cito: q q me huc adduxit: ille me illuc cito reducet. Pergēs g quirinus filiā suā ad carcerem alexādri adduxit: ibidez iuemiens: ad pedes suos se prostrauit Tūc filia ei⁹ cepit vincula alexandri deuote osculari vt sanitatez reciperet. Cui alexāder dixit Noli filia has meas osculari catenas: sed potius gas sancti petri apostoli diligēter inquire: qs deuote osculās recipies sanitatē. Quirinus g in carcere vbi detentus fuerat petrus diligenter rogas inquiri fecit. Tasch auz inuenisset filie sue osculandas dedit. Illa mox vt osculata est vincula: sanitatis est integre bñficiuz assecuta. Tunc quirinus remā petēs: alexādrū de carcere extraxit: a ipse cū familia a alijs ꝯplurib⁹ baptisma suscepit. Tūc scīs alexander hoc festū. iij. Kl. augusti celebranduz instituit. a in honorē apostoli petri ecclesiā fabricauit: vbi vincula repositum a ad vincula nocauit. In hac solennitate ad pdictā ecclesiā solet fieri magnus concursus populi: a ibi ppl⁹ vincula osculat. ¶ Tercia causa institutiōis fm venerabilem Bedā hec est. Octauian⁹ impator a anthoni⁹ sibi nuncē affinitate cō

iunctí: sic mtr se mundi totí impe
rii diuisere: vt octauian⁹ in occi
dente y talia galliā a hispaniā: an
thonius vero i oriēte asiaz pontū et
africā possideret. Anthoni⁹ at lasci
uus a lubric⁹ cū sorore octauiani i
uxorē hīet ipsā repudiauit: a deo
patrā reginā egipti i uxorem acce
pit. Ob hoc idignus octauian⁹ ma
nu armata i asiā otra anthoniū p
cessit: a ipm i oibus supauit. Tūc
anthonius a deopatra uicti fuge
runt. a semetipsos p dolore mmo
occiderūt. Egipti igitur regnū octa
uianus destruxit: a romanā puin
tiam fecit. Inde alexandria; prexit
a ommibus eam diuitijs spoliās:
romam ipsas transuexit. Vnde m
tantū rempublicā auxit: vt p uno
denario daretur qđ prius p qtuor
vendebatur. Et qz ciuilia bella val
de urbem vastauerant: ita eam re
nouauit vt dixit. Inuenī latericiā:
relinquo marmoreaz. Quia igitur
in tantū rempublicaz ille auxerat
augustus primo ommū vocatus
est. Vnde a ab eo augusti dicti sūt
qui sibi imperio successerunt: sicut
a iulio cesare auūculo eius cesares
appellātur. Vnde a hunc mensem
augustum qui prius sextilis dice
batur. quia sextus a martio erat:
populus suo nomine intitulauit:
eum augustum vocans. In memo
riam itaqz a honorem victorie illi⁹
quam prima augusti octauianus
habuit omnes romam hac die so
lennizabant vsqz ad tempus theo
dosij impatoris: q cepit regnare āno
a natiuitate dom. cccxcv. Iudosia

igitur filia predicti theodosij impe
ratoris uxor valentiniani hieroso
limam ex voto prexit vbi quidam
iudeus p magno munere duas ei
catenas obtulit: quibus sub hero
de petrus apostolus vinctus fuit.
Cum igitur romam rediisset: a i ka
lendis augusti in honorem impera
toris gentilis romanos solēnizare
videret: dolens q dānato homini
tantus honor exhiberet. cogitansqz
q non de facili eos a tali cōsuetudi
ne reuocare possz: cogitādo tracta
uit vt obseruantia quidem sic sta
ret: sed i honorez sancti petri fieret:
a illum diem vniuersus pl'us ab
vinculis nōiaret. Habita igitur
cogitatiōe cū beato pelagio papa
populū blandis exhortationibus
mduxerunt vt obliuioni tradere
memoria principis paganoz: et
celebris fieret memoria principis
apostoloz. Qđ dum cūctis placuis
set: illa catenas quas de hierusalē
attuleāt protulit a populo osten
dit. Papa vero a illam catenaz p
tulit qua sub Nerone idem aposto
lus vinctus fuit. Hac ergo illis so
ciata ita miraculose vna catena ef
fecta est: ac si omni tempore vna a
eadē catena extitisset. Vnde papa
a regina p tin⁹ statuerūt vt quod
hominū mdiscreta religio faciebat
gentili dānato: mutata in melius
faceret apostolorum pncipi petro
Ipsa g vicula papa cū regina i ec
clesia sācti petri ad vincula posuit. a
ip̄az muneribꝰ multis a p̄uilegijs
magnis dotauit: ac p̄dictā die vbi
qz fore celebre mstituit. Hec Beda

Quante autem virtutis hec catena fuerit anno a natiuitate dñi qua dringẽtesimo octogesimo octauo appuit Quendam enim comitẽ ottonis imperatoris xpianum diabolus añ oim astantium oculos tam crudeliter arripuit vt seipm dentib⁹ lacerare⁊ Tunc iussu imperatoris ad iohem papam ducit vt catena sancti petri eius collo circũdaret. Sed duz alia catena furientis collo fuisset imposita a nichil ex hoc puenisset salutis nimirum ibi nichil latebat virtutis. Tandem vera petri catena pducit a furientis collo imponit. Tante aũt virtutis pondus diabolus ferre non potuit. ꝙ mox coram oib⁹ exclamans: abscessit Tunc theodericus metheñ episcopus ipsam catenam arripuit: et eam se nullatenus dimissurum nisi manus sibi precideretur: asseruit. Cum ꝙ super hec inter epm a papam alios ꝙ deri cos ꝗuis oriret contentio: imperator tandem litigium ipm sedauit: et epus ex ipsa catena anulum a papa impetrauit. ¶ Narrat miletus in cronica ꝙ his diebus apud empiz draco ingens apparuit. in cuius ore donatus epus vtute insignis expuens: mox eum occidit. pus tñ ante eius faciem digitis crucem designans. a eide ostendens quem vix septem iuga bouz ne eius putredine aer inficeret ad locum incendij trahere potuerunt. ¶ Idem ꝙ ait ibidem ꝙ diabolus tunc in spem mox fi se posuit: ꝙ iudeos vndecunq; congregans sup magnum montis precipitium: iuxta mare eos duxit. Ruos duz ad terram promissionis sicco pede ipso peunte ducere polliceretur: innumeros ne ca

uit. Vñ creditur ꝙ diabolus imbi gnatus. quia occasione iudei ꝙ regi ne catenam dederat plausus Octauiani cessauit de eis se taliter vindicauit. Multi autez ex eis qui euasere fuit ad baptismi gram conuolarunt Cuz enim mons ipse declinus maiestatis acutis rupibus lacerati ꝙ in mare precipitati mortui sunt. Cuncti reliqui idem facere vellent a de prioribus duz piscatores inde transeuntes ma duz qd acciderat narrauerunt eisdem. et sic illi conuersi sunt. Hec in historia tripertita. ¶ Quarta causa institutionis hic assignari potest. Do minus enim a vinculis petrum miraculose absoluit. a eidem ligandi et absoluendi potestatem dedit. Nos autem vinculis peccatorum obligati tenemur: a absolui indigem⁹. Igitur a ipsum in solennitate que dicitur ad vincula honoram⁹: vt sicut ipse a vinculis absolui promeruit Et sicut absoluendi a domino potestatem accepit: sic et ipse a peccatorum vinculis nos absoluat. Hanc vltimam institutionis causam non nullam existisse de facili quis percipere potest: si videat ꝙ absolutionem a vinculis in apostolum facta epistola commemorat absoluendi potestatem sibi concessam euangelista recitat absolutionem nobis ab ipso faciendam hodierna oratio postulat. Quamuis ꝙ claues qs accepit intelligat. Quamuis etiam damnandos absoluit in quodam miraculo qd legitur in libro miraculorum beate virginis satis daret

argenteū pleñuz croco. dixitq; ga
maliel. Hi calati nostri sūt loculi.
a hec vose sunt nostre reliquie. Ca
lat⁹ plen⁹ vosis rubeis est loculus scī
Stephāi q̄ sol⁹ ex nobis martirio
meruit coronari. Alij duo vosis al
bis plen⁹: mei a mico dēmi loculi sūt
q̄ sincero corde i cōfessiōe xp̄i pseue
rauim⁹. Quartus vero argēteus croco
plen⁹ est. Abibe filij mei q̄ candore
virginitatis pollebat: et mūdo de
mundo exiuit. His dictis iteruz di
sparuit. Feria āt sexta seq̄ntis eb
domade eidē irat⁹ apparuit: et de di
latione ac negligētia eū grauiter in
crepauit. Cōtinuo igit̄ lucian⁹ hie
rosolimā adijt: a iohi epō cuncta p
ordinē enarrauit. Pergūt igit̄ cuz
alijs epīs accersitis ad locū predi
cto luciano oīsuz. Cūq; cepissent
fodē terra cautē a suauissimo odo
rem sentē. Ad cuius odoris mirā fragrā
tiā meritis scōz. ixx. hoies a diuer
sis infirmitatib⁹ liberant. Sicq; in
ecclia syon q̄ est i hierl'm vbi scūs
stephan⁹ archidiacon⁹ officio fū
ctus est cū magno gaudio scōz re
liq̄as trāstulerē: a eas ibidē hono
rifice obiderūt. Huius visiōis a inuen
tiōis mentōez facit Beda i cronica
sua. Hec autē inuentio scī stephani
facta est eadez die q̄ eius passio cele
brat: a eius passio i hac die fuisse di
cit. Festa āt ab ecclia mutata sunt du
plici rōne. Prima est: qm̄ xp̄us iō
nat⁹ est i tertis vt hō nascerē: i ce
lis decuit g̃ vt natiuitati xp̄i cōti
nuarē natale scī stephāi q̄ p̄mo
p xp̄o martirizat⁹ est qđ est nasci
in celo: vt p hoc nōrē vnā ex alia
seq̄. Vñ etiaz cāntat̄ de ipso. Heri
xp̄us nat⁹ est i terris vt hodie ste
phan⁹ nascerē: in celis. Secūda ra
tio: qm̄ festū de iuētōe solēni⁹ age
bat̄ q̄ festū passiōis. a hoc tū pp̄
reuerentiā natiuitatis dñi. tū pp̄ re
multa miracula q̄ in ipsi⁹ inuentiōe
dñs oñderat. Cuia g̃ passio eius di
gnior est q̄ inuētio: a ob hoc solē
nior debet esse. iō eccia festū g̃ pas
siōe ad illud tps trāstulit in q̄ in
ampliori reuerētia habeat. Trās
latio āt eius vt ait Aug⁹. hoc mō fu
it. Cū alexāder cōstātinopolitan⁹
senator hierl'm cū vxore sua adijt:
a p thomā martirī stephāo pulcerri
mū oratoriū ostruxit: ac post eius
obitū iuxta corp⁹ eius se sepelirī fecit
Cuius g̃ septē āmis iuliana vxor
sua i patriā suā volēs redire: vtpo
te q̄ a p̄ncipibus iniurias patiebat̄
corpus viri voluit deferre. Rō cum
ab epō cū multis p̄cibus postulas
set epūs duos loculos argēteos p
tulit: dicēs. Nō noui q̄s ex his sit
loculus viri tui. Et illa. Ego noui. Et
impetū faciēs amplexata est corp⁹
stephāi. Sic g̃ dū corpus viri pu
tat accipe: casu corpus pthomar
tiris accepit. Cuz aūt nauiz cū cor
pore oscēdisset ymmo audiunt̄ āge
lici: suauissimo odore effragrat. da
māt dēmōes: seuā suscitāt tēpesta
tem: dicentes Ve nobis: q̄ pthoma
martir stephan⁹ transit diro nos
cremans igne. Cum ergo naute
naufragiū formidarēt stephanū
inuocat̄: a otinuo apparuit eis: di
cēs. Ego sum: nolite timē. Statimq;
trāquillitas magna subsecuta est

Tunc audite sunt voces demonuz clamantiū. Impie p̃nceps nauem mēde: q̃ aduſari⁹ noſter ſtepha nus eſt i ea. Tūc p̃nceps demonū q̃nq; dem̃oes q̃ nauē imēderēt: mi ſit. ⁊ angel⁹ dn̄i eos i pfūdū dimer ſit. Et cū calcedoniā veniſſent demo nes: clamabāt. Seruꝰ dei venit qui lapidatus eſt ab iniq̃s iudeis. Cō ſtātinopolim ḡ imolūmes puene rūt: a im q̃daz ecclesia corpꝰ ſancti ſtephani cū mag̃ reuerētia odide rūt. Dec Augꝰ. Conūctio aūt cor poris sācti ſtephani cuz corpe san cti laurētij hoc odie facta fuit. Cō tigit em̃ eudoſiaz filiā theodoſij im peratoris a demone g̃uter cructia ri. Rs cū pzi cōſtantinopolim oſti tuto intimatū fuiſſet: iubet filiā cō ſtantinopolim adduci vt ſacroſan ctis ꝓthomartiris reliquijs tāge retur. demon āt in ea damabat. Niſi ſtephanꝰ romā veniat nō exi bo: qm̃ ſic eſt apl̃oz voluntas. Rs cuz impator audiſſet a dero a po pulo cōſtātinopolitano obtinuit vt corpꝰ sācti ſtephani romāis da rent a ipſi ſancti laurētij corpꝰ ac cipent. Tūc impator ſup hoc pela gio pape ſcribit. Papa vero de oci lio cardinaliū impatoris petitiom conſenſit. Miſſi ḡ cōſtātinopolim cardinales corpꝰ sācti ſtephāi ro mā deferunt: a greci p accipiendo corpe ſancti laurētij ꝓſequūtur. Capue ḡ corpꝰ sācti ſtephāi pro thomartiris recipit: a brachiū eiꝰ dextrū a capuanis deuotis p̃ciꝰ obtinet: a metropolitana ecclesia in eiꝰ honore fabricat. Cū āt romā veniſſent a in ecclesia ſancti petri ad vincula corpꝰ deferre vellent ve ctores ſubſiſtūt: nec vltra p̃cedere poſſunt demon autē in puella da mabat. Fruſtra laboratis: q̃ non hic ⁊ apōſ fratreꝫ ſuū laurentiū ſe dem elegit. Illuc igit̃ corpꝰ deferē: a ad eiꝰ tactū puella a demonio li berat. At laurentiuſ fratris ſui ad uentui ogratulās a arridēs: in alte raz p̃tē ſepulcri ſeceſſit: a medieta tem illiꝰ fratri vacuā dereliq̃t. Ore tem illiꝰ fratri vacuā dereliq̃t. Ore ci vero dn̄i manꝰ apponūt vt laurē tiū auferunt: ad terrā velut exani mes corruerūt. Sed oratiꝰ p eis papa a dero a ppl̃o vix ad ſe ad ve ſpaz redierūt. oēs tñ infra dieꝫ di es mortui ſunt. Latim etiā qui ſibi oſenſerāt in frenesim verſi: ſanati non potuerūt q̃ aduſq; ſcōꝝ corpa imſimul cumulata fuerūt. Tūc vox de celo audita ē. O felix roma q̃ cor pꝰ laurētij hyſpani: a ſtephāi hie roſolomitani gl̃oſa pignora vno claudis mauſeolo. Facta ē iſta oīō cio circa annū dn̄i. cccxxv. Refert Augē. i li. xxij. de ci. dei: ſex mortuos ad iuocatōez sācti ſtephani ſuſci tatos. videlicet q̃ndaz q̃ cū mortuꝰ ſic iacēt vt ei iā pollices ligarent: iuocato ſup eū noīe bti ſtephāi cō tinuo ſuſcitatꝰ ē. ¶ Item quēdā pue rū a plauſtro otritū. quē mr ad ec cleſiā sācti ſtephāi deferēs: viuuz a ſanuz recepit. ¶ Item q̃ndā ſancti monialē q̃ cū in extremo ſpū oſti tuta: ad eccāz sācti ſtephāi delata fuiſſet a ibi expiraſſet: videntib⁹ oīb⁹ a ſtupentib⁹ ſanata ſurrexit.

¶ Item q̃ndam puellā apud ypo

De sancto Stephano.

Stephanus papa cū multos gēti liū verbo & exēplo cōfirmasset: & multa corpa scōrū martyrū sepelisset a valeriano & galieno āno dñi. ccl x. fūmo studio pūrit vt eū & clericos suos aut sacrificare cogerēt: aut diuersis supplicijs punirēt. Deuenerunt q̄ edicū vt q̄cūq; eos p̄deret totā eorū substātiaz possidēt. Quapropt̄ dēc de ciuitate clericis oppidi statim sunt: sine audientia decollati. Sequenti die stephanus papa oppidi: & ad templū martis ducit: vt ibi aut idolū illud adoraret: aut sniam capitalez subiret. Cū aūt templū ingressus fuisset: & vt templū destruēt exorasset: statū magnus templi corruit: & omnis multitudo pre timore aufugit. Ipse vero ad cimiteriū sce lucie p̄exit. Quod audiens valerianus milites plures post eum misit. Qui venientes ad eū missaz celebrātē inuenerūt: & stātē in cathedra inuenerūt. Item notāduz circa institutōem huius festiuitatis q̄ ecclia hoc p̄sens festū sub noīe passiōis sācti stephāi solennizare approbatur. quū hac die passiōis sue martirium pegit. Sed in die martirij sui que trāsuersa cele britatis ordine post festum natale dñi a fidelibus memoratur: inuentionis ei⁹ exhibet memoria. Cuius causa sup altematiue hic inferet. Cum aūt de ei⁹ passiōe vt in pōnibus patuit agēt: desup tres cause ibidē sunt annotate. Require ē.

Apud coloniā vrbē in monasterio sācti petri erat quidā mōchus lemis: lubricus: & lasciuus. Hic dū sibi ta morte fuisset p̄uentus: demones ipm accusabāt: & quilibet gña pctōrum otra ipm clamabāt. Vnū dicebat. Ego sum cupiditas tua q̄ tā frequēter cōtra dei p̄cepta cupiuisti. Aliud dicebat. Ego sum vana gl̄ia q̄ te apud homines iactāter exaltasti Aliud āt. Ego sum mēdacium in q̄ mētiendo peccasti Et cetera silr. Econtra quidā bona opa q̄ fecerat excusabāt cū: dicētia. Ego sum obediētia quā semp tibi spualibus exhibuisti. Ego sum psalmorum cātus q̄s frequēter deo decāsti. Cūis āt petrus cuius erat monachus p ipso deprecatus deū audiit. Cui dixit dñs. Nunq̄d nō p̄ba me in spiritu dixit. Dne q̄s habitabit in tabernaculo tuo, aut q̄s requiescit in mōte sco tuo. Qui ingredit sine macla & operat iustitiā. Qui loquitur veritatē. Quō pt hic salus cē cū nō sine macula sit ingressus: nec sic iustitiā operatus, & rogāte āt p eo petro cū vgine matre dei: hāc dñs suscepit vt ad corpus rediret & ibi pnāz ageret. Tūc ocyus petrus clauū quē manu tenebat diabolū percussit & in fugā vertit. Anima vero in mānu cuius dāpnāta q̄ in p̄dicto mōsterio mōachus fuerat tradidit: & vt ad corpus ipaz reducte: p̄cepit. Qui ab eo p mercede reductōnis postulauit vt singulis diebus p eo psalmus miserē mei deus dicēt. & vt sepulturā ei⁹ sepe scobis mundaret. Ipseq; de morte rediens q̄ sibi cōtigerant omnibus enarrauit.

¶ De inuentione sancti Stephani.

Inuentio corporis protomartiris Stephani anno dñi ccccxvij. honorij principis septio anno facta fuisse narrat. Scripit autē eius inuentio: trāslatio: a cōmūnicatio. Inuētio ipsi⁹ hoc ordine facta fuit. Nā cū quidā presbī noie Lucian⁹ in territorio hierosolimitāo quez genrabius inter viros illustres ome morat. Et hec scripsit feria sexta cū in strato suo quiesceret a pene euigilaret. Vir quidaz senex statura pcer⁹: vultu decor⁹: barba plixa: pallio cādido amictus: cui gemule auree a cruces ierāt cōtexte. calciat⁹ caligis in supficie dauratis. eidem apparuit q manu aureā virgaz tenēs tetigit eū: dicēs. Suma cū diligētia nros patefacito tumulos. qe in dieb⁹ ter in despecto loco recōditi fuimus. Vade g dic iohi epō hierosolimitano vt nos in loco honorabili reponat. quia cū siccitas a tribulatio mundū deuasset: nrōz suffragijs de⁹ mūdo ppiciari decreuit. Cui Lucianus presbī dixit. dñe qs es. Ego sū inqt gamaliel q pauli apostoli enutrui a ad pedes meos legē pdocui. q āt mecū iacet scūs est Stephan⁹ q a iudeis lapidatus ex ciuitatez piectus ē vt a feris a auibus voraret. Quz hec oīno ille pbibuit cui idē martir illesā fidē seruauit. Ego āt ipsuz cū sūmā reuerentia multū collegi: et in meo nouo tumulo sepeliui. Alius autez q mecū iacet est meo dilect⁹ nepos me⁹ qui nocte Jesuz abijt: a a petro et iohanne sacerdōtū baptisma suscepit. Quapropt indignū in euz pncipes sacerdotū eū occidissent misi ob nostri reuerentiaz dimisissent. Verū tamē omnē eius substātiaz diripuerunt: a a pncipatu deposuerūt. multis eū afficientes verberib⁹ semiuiuū reliquerūt. Nunc cuz ego in domo mea duxissem diebus aliq bus supuixit: a defunctuz iuxta pedes sancti stephāi sepelire feci. Cetera vero q mecū est: ipse est abbas filius meus: qui anno etatis sue vicesimo mecuz baptisma suscepit a virgo pmansit: ac cum paulo apostolo meo legem didicit. Uxor vero mea Ethna a selemius filius meus qui fidez xpi noluerūt recipere: nostra nequaq̄ dignī fecerunt sepultura fuere: ꝯ eos alibi sepelitos inimies: a eoz tumulos vacuos a manes. Hoc dicto scūs gamaliel disparuit. Lucian⁹ vero euigilans dñm exoranit vt si hec visio in veritate fieret eidē secūdo a tercio apparēt. In sequenti igit feria sexta ei dē sic ꝑ⁹ apparuit: et cur ea q sibi dixerat neglexisset: q fuit. Nō inqt dñe neglexi: ꝯ rogaui dñz vt si hoc ex deo esset in tercio apparēt. Dixit eq gamaliel. Cū in mēte tua cogitasti si nos inimici quō singulo rū reliqas discerne posses ex his q tibi sub similitudine offero singulorum loculos a reliquias edocebo. Ostenditq ei tres calatos aureos a quartū argenteū. quoz vn⁹ erat plen⁹ rosis rubētib⁹: alij duo rosis albis. Quartū etiā oñdit calatum

nens. cui⁹ tumeā cū pīa ad ecclesiaz
sancti stephāi deportassz: eā post
modū sup corpus defūcte filie pie
cit: a illa statī surrexit. Jtē quen
dā iuuenē ap̄s ypōnēs. cui⁹ corp⁹
cū vnctū fuisset oleo sācte stephani:
statī surrexit. Jtē q̄ndā puer q̄
cū ad eccl̄az sācti stephāi mortu⁹ fuis
set delat⁹: ad inuocatōez sācti stepha
ni vite ē ptin⁹ restitut⁹ de hoc mar
tire p̄cioso sic dicit Aug̃. Martirem
istū Gamaliel stolatus reuelauit
Saul⁹ spoliat⁹ lapidauit: xp̄us pā
nis iuolut⁹ ditauit: a preciosa la
pide coronauit. Jdē. In stephano
emicuit puleritudo corpis: flos eta
tis: eloq̄ntia sm̄o cinātis: sapiētia
sācte mentis: opatio dīmitatis.
Idez. Fortis colūna dei cū īmē lapi
dis feras manus captatorio forpice
tenētur fide laudabili ignebat. et
p̄emebat: feriebat: a ducebat.
cōstringebat: a angebat. edebat
a nō vicebatur. Jdē sup illd. dura
cernice ꝛc. Dicñ blādit: ß muthit
nō palpat: ß puocat. nō trepidat:
ß istigat. Idē. Attēde stephanū cō
fuū tuuz. hō eāt sic a tu. de massa
pecati eāt sic a tu: eo p̄cio redēpt⁹
a tu. diacon⁹ eāt euāgeliū legebat
q̄s legis vel audis a tu. Jbi iuenit
scr̄ptū. diligite īmicos vr̄os ꝛc.
didicit legēdo: p̄fecit obediendo a
opando.

De nomine.

Dominicus dī
citur q̄si dn̄i custos: vel a
dño custodit⁹. Vel dī dn̄icus: q̄tū
ad ethimologiā hui⁹ nois q̄d est
dns. dicit ā at custos dn̄i tribus mo
dis. Custos honorīs dn̄i: q̄ ad deū.
custos vinee dn̄i vel gregis dn̄i: q̄
ad p̄imū. custos voluntatis dn̄i siue
p̄ceptorum dn̄i: q̄ ad seipm̄. Secun
do dī dn̄icus q̄si a dño custoditus
dns ei custodiuit ipm̄ q̄tū ad tri
plicē statū suuz. In quoꝝ p̄mo fi
it laicus. in secō regl'aris canōic⁹.
in tercio vir apl'icus. Nā in p̄mo eū
custodiuit faciendo eū laudabiliē
incipere. in secūdo feruenter p̄ficē. in
tercio p̄fectōez apprehēdē. Tercio
p̄t dici dn̄icus p ethimologiā hu
ius nois dns. dns nāq̄ dī q̄si do
nās minas: vel donans munī: vel
donās minī. Sic btūs dn̄icus fuit
donās. a. odonās minas p̄ iniuria
rū dimissionē. donās munus p li
teralem largitionē. q̄ nō sol̄ū sua
paupibus tribuit: ß etiā seipsum
pluries vendē voluit. donans mi
nus p corpis macratiōem. q̄ cor
pori suo semp minus dabat q̄ ap
petebat.

De sancto dominico cōfessore.

Dominicus or
dinis predicatorū dux a
p̄ īndit⁹ ex hyspāie ptib⁹ villa q̄
dī callagora oxoniensis dyocesis
patre felice: matre vo iohāna no
mine sm̄ carnē duxit originē Cui⁹
mē añ ipsi⁹ ortū vidit ī sōnis se ca
tulū gestātē in vtero: ardētē in ore
faculā baiulātē: q̄ egressus ex vte
ro totā mūdi fabricā īcēdebat Cui
dam etiā matrone q̄ ipsū ex sacro
fonte leuauerat videbat q̄ puer
dn̄icus stellā p̄fulgidā haberet in
fr̄onte que totū orbem illustrabat.

dum adhuc esset puerulus a fub
nutcis custodia instituꝰ dñm ihesus
est sepe lectū dimittē a sup nudaz
terrā iacē. Missus tādē palestinā ad
studiū amore sapie addiscēdū. vi
nū p decēniū nō gustauit. Vbi cū
fames valida essz: libros cū oī sua
supellectili vendidit: a p̄ciū eorum
paupibꝰ erogauit. Crescēte iā sua
fama ab epō oxoniēsi in sua eccle
sia canonicus efficit regularis: et
postmodū oibꝰ suis vite spēculū a
canonicis subprior ordinat. Ipse
āt nocte ac die lectōi a oīom vaca
bat: assidue deū exorās vt sibi hāc
grāz infundē dignaret q̄ se totū a
liqñ saluti posset impendē primo
rū. In libro q̄ de collatōibꝰ patrū
studiosissime legēs magnū p̄fectō
mis cumulū apprehēdit. Pergens
āt cū p̄dicto epō tholosā: deprehēdit
hospitē suum hereticā p̄uitatē cor
ruptū quē ad fidē xp̄i conuertit a q̄si quē
dā p̄micias manipulū future mes
sis dño p̃tauit. Legit in gestis
comitis mōtis fortis q cū b tūs do
minicꝰ q̄dā die adūsus hereticos
p̄dicasset: auctoritates q̄s i medīū
produxerat redegit i sep̃tis. a cuidā
hereticō cedulā illā tradidit vt sup
obiectis deliberare debēt. Illa āt no
cte ab ignē hereticis congregatis ce
dulā quam recepat produxit i medi
um. Cui socij dixerūt vt in ignem
eā p̄icēret. Etsi cōburi ostingēt: imo
eoz fides pfida va esset. Si vo cō
buri nō posset: veraz fidē romāe ec
desie p̄dicaret. Quapropē cedula i
ignē p̄iecit. Que cū aliq̄tulū morā
in igne fecisset: incōbusta ab igne
p̄tinus cūctis stupētibus p̄siluit.
Vnꝰ aūt ceteris durior dixit. Proij
ciatur iterū et sic expiamur plem
us veritatē. Proiecit iteruz: a p̄sili
uit iterꝫ incōbusta. Iterū ille dixit.
Tercio p̄iciat a tūc sine dubio rei
exitū cognoscem9. Proiecit tercio
a iterum incōbusta p̄silyt a illesa
Heretici āt in sua duricia pmanē
tes districtissima int se firmatōe
iurauerūt ne hoc aliqs publicaret
Quidā tū miles q̄ ibi aderat a qui
nostre fidei aliquātulū adhērebat
istꝰ postmodū publicauit. Factū
autē est istud apud montē victori
alē. Sile quoddā dz accidisse apꝰ
fanū Jouis inducta ibidē in diebꝰ il
lis contra hereticos q̄dā disputatōe
solēni. Cuz i p̄tibus abigētiū mor
bus hereticē p̄uitatis increscēt: a a
pud fanuz Jouis celebris disputa
tio ibidta esset vt sub iudicibus de
putatis ab vtraq̄ pte scripta pre
sentari deberet assertio fidei quā de
creuat. Libellus sācti dñici p cete
ris catholicoz libris eligit: a ime
di se discrepātibꝰ statutū est vt vtroꝰ
q̄ libellos in ignē p̄icerēt: a quem
cūq̄ libellos in igne p̄icerēt: a quem
p cuius dubio otinēt. In magnū igit
ignē accēsū: hereticoz liber statim
cōburitur. libellꝰ vero sācti dñici ni
lebitur. Verū ab igne p̄silit in lon
ginquū. Secūdoq̄ iniectꝰ ac tercio
eque p̄siit incōbustꝰ. Ceteris igi
tur ad p̄pria redeuntibus: et epis
po oxoniensi defuncto: solus ibidē
sanctus dominicus cum paucis fi
bi adherentibꝰ mansit cōtra here

ticos verbū dei ostanter annūciās
Irridēbāt āt eū aduersarij veritā
tis. sputa. lutū a hmōi vilia pjicē
tes in eū. a tergo p derisu sibi pal
liū alligātes Cū āt sibi in tritū mi
narēt impterrit⁹ rīdebat Nō ego
martrij dign⁹ sum gloria nondū
merui mortē Qua ppter locū transi
ens in q̄ sibi pater fuerāt insidie. n
solū intrepid⁹ vr etiā cantans et
alacer incedebat q̄ illi audiētes
et āmirātes dixerūt ei Nunq̄d nō ti
mor⁹ horroē ocutis. Quid actu
rus eras si te opressēdissem⁹. At
ille Rogasse⁊ vos ne repētinis sbi
to me pinerētis vulneib⁹. ꝫ pau
latiz a successiue membra singula
mutilantes artaretis demde oīs
coraz meis oculis detūcatis mem
broz pticulis ipōs etiā oculos eru
entes ad vltimuz seruiuiū lacera
tūq̄ cor⁹ sic pmittretis in suo sā
guine volutari. vt prius ad libitū
vēm necaretis Cū em quendaz re
perisset q̄ppter nimiā quam patie
bat inopiā hereticoz osortijs ad
hesiss decreuit seipz venūdare q̄ te
nus ex accepto p̄cio 8 seipō a ege
statis sit occasionē p̄cideret. et sb
errore venūdatū liberaret q̄a fecis
set n̄ inopie ei⁹ 8ma mia alit puí
disset. Alias a cū quedā mulier
fratrē suū i sarracenoz captiuita
te detentū lamētabili sibi cōqstio
ne exponēt nullūq̄ sibi ad ei⁹ libe
rationē fauere⁊ supesse osiliuz Ille
intima opassione cōmot⁹ seip̄m p
recēptione captiui vendendū obtu
lit. Sz de⁹ q̄ ipm necessariozem ad re
demptionez spūalem multoz capti
uoz p̄uiderat nō p̄mīsit. Hospi
tatus in ptib⁹ tholosanis apud q̄s
dā matronas ab hereticis p oīta
tionē religionis decep tas p tota
q̄dragesimā vt sic dauū dauo ob
tūderet. in pane solo a aq̄ frigida
cum adiūcto sibi socio ieiunauit
Nocte vo vigilans cū necessitas co
gebat. lassa mēbra sup nudaz ta
bulam redimabat. Sicq̄ factū est
vt illas matronas ad agnitionē
veritatis p̄duceret Post hoc āt
cepit de institutione ordis cogitare
cui⁹ officiū eēt p mundū p̄dicādo
discurrēa otra hereticos fidē catho
licā omunire Cū g̃ mānisset in pti
bus tholosanis p decē ānos a trāsi
tu oportēt epi vsq̄ ad tps quo la
tranēse concilīū debuit celebrari. cū
salcōe tholosano epō romā ad con
cilium gnale adijt. ac a sūmo pōtifice
Innocētio ordinez q̄ p̄dicatoz di
ceret a eēt confirmari sibi suisq̄ suc
cessoribus postulauit. q̄ cū aliq̄ tulū
se difficilem exhiberet. Nocte q̄dā
ipē idez pōtifex vidēbat in sōnis q⁹
latranēsis eccā grauē ruinā sbito
minarēt. Q8 dū tremēs aspiceret
ex aduerso vir dei dñicus occurre
bat humerisq̄ suppositis tot⁊ illā
casurā fabricā sustentabat Euigi
lans ātā visionē intelligēs petico
nez viri dei hilarit acceptauit hor
tans vt ad frēs suos redieus regu
lā aliq̄ approbatā sibi eligeret et
sic ad ipm redies confirmationem
ad libitū reportaret. Regressus g̃
verbuz sūmi pōtificis fratrib⁹ pa
tefecit Erāt āt fratres nūo circit.
xvi. Qui inuocato spūsancto ēgu

lã bñ Augus. doctoris a p̃dicatoris egregii ipi pitr a rea noie p̃dicatores futuri vna mmiter elegerunt Quasdã quidẽ artioris vite ꝯsuetudines qs sibi p formã ꝯstitutionũ obseruãdas statuerẽt. mlup assumẽtes Vex mtrea mnocẽtio defũcto a honorio in summũ pontificez sublimato. ꝯfirmationez ordinis ãno dñi Mccxvi. a p̃dicto honorio impetrauit dñs ergo rome in eccã sancti petri p dilatatione fui ordis exoraret. glorioſos p̃ncipes apl̃oꝝ petrũ a paulũ ad se vemẽtes aspexit Ruoꝝ p̃mus viz petrus baculũ Paul⁹ vo sibi liby tradere videbatur Addebant q dicẽtes Vade p̃dica qm̃ a deo ad hoc mínisteriuz es electꝰ Moꝛ q in momẽto tpis videbat ei q filios suos p totũ mundũ dispsos aspicẽt mcedẽtes dños a dños a verbũ dñi populis p̃dicantes Ruappter tholosam ꝯdiẽs fratres suos dispsit a q̃sdam parisi⁹ Alios tandẽ ꝯnomiã. a q̃sdaz q̃dez in hispaniã destmauit Ipe vo Romã reuersus e Monach⁹ q̃dã añ ordinis predicatorũ mstitutionez in extasi fact⁹ vidit btam vgmem flexis genib⁹ a mctis manib⁹ pro humano gne filiũ deprecantẽ Rui dans sepe pie matri rpulsã tandẽ mstãtu sic ait. Mater mea q̃ꝰ posfuz vel debeo illis amplius facere. e Patriarchas a pphetas mlsi a patrũ se emẽdarũt Veni ego ad eos. de mde mlsi apl̃os a me a illos occiderunt Misi martires a cõfessores. nec illis acqeuerũt Sz qe non est phas vt tibi aliq̃d denegez. dabo eis p̃dicatores p qs valeãt illuminari a mũdari dñi atvemã otra illos Simlem visionẽ ali⁹ vidit etpe quo xp̃i. abbates Cisterciẽ. ordinis tholosã cõtra hereticos sunt trãsmissi Mã cui filius matri oranti rñdisset vt sup dixit mat Bone filimon fm eoꝝ maliciã sed fm tuam miaz agere debes Tuc filius victus mris p̃cib⁹ ait Ad votũ tuũ adhuc hanc cũ eis miam faciã. q p̃dicatores meos eis mittaz q eos moneant a mformẽt Si se non correxerint. ampli⁹ iam nõ peam Ruidã frater minor q̃ multo tpe soci⁹ sã disfrãciscí exiterat plurib⁹ fratribus de ordine p̃dicatoꝝ narrauit q cũ btus dñicus rome p ofirmatione ordis sui apud papã mstaret. nocte orãs vidit in spũ xp̃m in aere existentẽ a tres lanceas in manu tenentez a otra mundũ eas vibrantẽ Cui velociter mẽ occurrit. q̃dnaz vellet facere rq̃siuit. Et ille Ecce totus mũdus trib⁹ vicijs plenus e. s. supbia cupiscẽtia a auaricia Et ideo his trib⁹ lanceis eũ volo pmere Tuc vgo ad eius genua p̃cidẽs ait Fili carissime miserere et tuã iusticiã mia tpato Cui xp̃s Nõne vides q̃nte mĩurie irrogãtur. e Cui illa. Tpa fili furorem et paulisper expecta Debeo enim filem seruũ a pugilem strenuuz q vbiq discurrens mundũz expugnabit a tuo dño subiugabit Alium q̃ seruũ sibi in adiutoriuz dabo q̃ simlit decertabit Cui fili⁹ de placat⁹ facie tuã fuscepi. si velle ego vidẽ q̃s vis ad tm officiũ desti

nauē. Tūc illa xp̄o sanctū dñm̄ cum
p̄tauit Cui xp̄s Vere bon⁹ a strē
nuus pugil iste a studiose faciet q̄
dixisti Obtulit a ei sanctū frātiscū
et hūc xp̄s sic a p̄mū parit omen
dauit Sanct⁹ ergo dñm̄us socium
suum in visione sua diligēter cōside
rās quē aīa nō viderat in crastino
in eccl̄a inuentum exeq̄is q̄ de nocte
viderat sine mora cognouit et ī
eius amplex⁹ a oscula sācta tuēs
ait Tu es soci⁹ meus tu pater cur
res mecū Strem⁹ simul a null⁹ adū
sarius p̄ualebit. Visione q̄ p̄e
dictam sibi p ordīnē enarrauit Et
ex tūc factum ē eis cor vnū a aīa in
dño q8 a p suos posteros manda
uerūt p̄petuo obseruari Cū quē
dam nouicīū apulū recepisset ad
ordīnē quidā q̄ p̄dicti nouicīj so
cij fuerāt adeo eū puerterūt q ab
seculū eū iā redire deliberās vestes
suas modis ommibus expetebat.
Q8 btūs dñm̄us audiēs oīno se
debit Igit cū dictū iuuenē iam reli
giosis vestibus expoliassent et
iā sua ea missa induissent Ille ma
gnis vocibus clamare cepit ac di
cere. Sīn estuo. en ardeo. en tot⁹ ex
uror. Extrahite extrahite hanc ea
missā maledictā q̄ me totū exurit.
Nullo ē mō ēscere potuit q̄usq̄
exutus camisia religiosis vestib⁹
denuo ē indutus a ad claustrū re
duct⁹ Existente beato dñm̄o Bo
nomie cū fratres iā ad dormiendū
iuissent. q̄dam frat⁹ uersus a dia
bolo vexari cepit. q8 cum frat⁹ ex
nerus Lausanens⁹ mgr̄ ei⁹ audiss
btō dñm̄o hoc studuit indicare Sā
ctus āt dñm̄us ad eccl̄am aīa alta
re se portari p̄cepit Qui cum fuisset
vix a decez fratrib⁹ deportatus. di
xit btūs dñm̄us Adiuro te miser vt
dicas mihi q̄re vexas creaturā dei.
et q̄re a quo huc intrasti Qui rīndit
Vero eū q̄ meruit Bibit em̄ heri
in cāpate sine licētia a nō adhibito
signo crucis Vñ tūc intrauī in eū
in specie bibionis q̄n potius ipē silr
cū vino me bibit. Hoc āt tunc eū
bibisse vexq̄ cōptum ē Inter hec fa
cāū est p̄mū signū ad matutinas q̄
audito diabolus q̄ in eo loquebā
tur dixit Amodo h plus stare nō
possum exq̄ capucinati furgunt. Et
sic ad oīōem btī dñm̄i exire cōpul
sus ē Cū in p̄tib⁹ tholosanis q8
dā flumē vir dei dñm̄us transisset.
libri ei⁹ nullus hītez cōseruatorīū
in flumine ceciderunt die tertia pi
scator q̄dam ibidē hamū p̄iciēs.
cū magnū piscē se prendidisse pu
tauit libros illos extraxit pēitus
sic illesos acsi in aliq armario fu
issent cuz sūma diligētia custoditi
Cū ad q8dā monasteriū venisset.
a fratres q̄escerent nolens eos in
quietare. oīōe fusa clausis ianuis
monasteriū cū socio introiuit.
Idē etiā apertū est cū in oflictu hē
reticorū cū quodā uerso cisterci
ensiū fuisset Nā cū sero ad quādā
eccl̄az deuenissent. a clausā inuenis
sent oīōe fusa a beato dñm̄o intus
se subito inuenerūt a nocte illam
totā in oīone duxerūt. Post la bo
rem itineris anteqū ad hospiciū de
uenisset. sitim ad fontē aliquez ex
tinguere soluerūt ne in domo hospi

tis aliq̃ notam ꝑtraheret. ¶ Scolaris q̃dam carnis lubrici pacẽs venit in quodã festo ad domũ fratrũ vt ibi de Bononia missam audiret Cõtigit autẽ tunc missaz beatum dñicum celebrare. Cum autẽ ad oblationẽ deuẽtũ fuisset dict9 scolaris accessit. a manũ eius cuz magna deuocõe osculatus ẽ. Quã cũ osculatus fuisset. tantã ex ipsa ꝓdire sensit odoris fragrantiam. quantuz in vita sua nunq̃ aliqñ ẽ expertus Et extũc est9 libidinis mirabiliẽ in eo refriguit vt q̃ añ eãt van9 a lubricus. efficereẽ postmodũ ostinens atq; cast9 Et q̃ prudentiores carnalib9 inhiando osensit postmodũ abstinẽtie puritate mirebat quẽ tunc cogitationũ malarũ traxit ingluuies. nũc fragrãtibus castimoniis ac fuccensis intus desideriis ardentibus. eisdẽ cogitatu saltẽ non cõsentire dinoscebaẽ. Q quãta mũditie puritate illius caro pollebat. cui9 odor tã mirabiliẽ sordes mẽtis purgabat ¶ Sacerdos q̃dam videns aliqũ btũz dñicuz cũ suis fratrib9 p̃dicationi tam diligẽter insistere. deliberauit eis adhereẽ dũmodo nouuz testamẽtũ sibi ad predicandũ necessariuz haberе posset Dec ipso cogitante quidã inuenis pulcerrim9 venale testamentũ sub veste baiulans affuit. q̃ statiz cuz magno desiderio sacerdos emit Sed duz adhuc ali quantulũ dubitaẽt fusa ad deum prece. impssa q̃ sup libz exteriuz cauce libz aperuit. a oculos ad capitu lũ q̃ p̃mo se obtulit mox conuertit Et illud q̃ in actib9 apl'oz petro dictum est eidẽ occurrit. Suzge desce de naui ad eũ eis michil dubitans qz ego misi illos. Statiz q; fiẽ ges. eisdẽ adhesit Cũ in ptibus tholosanis i theologia ingẽet migẽ quidã scia fama predarus. Quo dã mane ante ortũ solis dñ suas leciones p̃legeret. oppressus sõno capiti suũ in cathedra reclinauit vidit q̃ ẽ sibi q; septem stelle sibi p̃sentaret Qui duz de nouitate talis exeret Qui dñs de nouitate talis exeret nisi plurimuz miraret. subito in lumine a quantitate p̃dicte stelle immutabiliẽ creuerũt q; totũ mundũ illuminauerũt Qui cui gilas q̃dnaz sibi hoc vellet plurimũ mirabat Et ecce dñ scolas intrasset a legeret. Beatus dñicus a cũ eo sex fratres eius dez habitus ad p̃dictũ migrim hu milit accesserũt a suũ ei ꝓpositũ intimãtes dixerũt. q; scolas suas ut perẽt frequẽtare Qui recolẽs visionẽ. ipsos eẽ septez stellas q̃s viderat nullaten9 dubitauit. sed spũ q̃ reuelante hoc dixerit credidit. Romeviro dei dñico posito vir q̃dam migr Reynald9 sancti Auiani Aurelianensiuz decan9 q; etiã Parisi9 in iuẽ canonico repeãt amis. v. Romã cũ Aurelianensiũ epo mare transiturus aduenerat dudũ ãt imposito suo lẽbat. relictis omnib9 p̃dicationi insistere. Sz quonã mõ ib cõplere possz nondũ aduterat Cũ ãt a quodã cardinali cui hmõi votiz exp̃sserat de institucõne ordinis p̃dicatorũ didicisset a beato dñico accersito eidẽ suũ ꝓpositũ reuelasset. extũc ipsius ordinis deliberauit in

gressum Nec mora grauí febrium infirmitate arripit et de eius salute penitus desperat Perseuerante autem in oratione beato dominico ac beatam virginem cui tanquam speciali patrone curam ordinis totam commiserat exoratente vtrum saltem modico tempore sibi vitam concederet dignaretur Ecce subito virginem mire ab modum speciosis comitatam puellis Raimaldus euigilans a morte expectas ad se visibiliter venientem aspexit. blandaque facie dicentes sibi Pete a me quod vis a dabo tibi deliberanti quoque quod peteret vna ex predictis puellis suggessit ne quod petebat. si se totum virginem mire voluntati committeret Quod dum fecisset illa manum extendens virginea aures eius nares os manus renes et pedes salutari quasi secum deuiceat vnctione punxit. formulas verborum per singulas vnctiones subministrans. ad renes ait Stringant renes tui cingulo castitatis. ad pedes ait Vngo pedes tuos in preparatione euangelij pacis Addidit quoque dicens Ecce mittam tibi ampullam restitutionis plene sanitatis Tunc ei habitum ordinis suum dicens In manu tua iste est habitus ordinis tui Hec autem visione nec similiter beatus dominicus in oratione posita totam vidit Mane autem facto ad eum venientes sanctus dominicus a sanum perfecta ab eo de toto serie visionis audiuit a habitu quem vngo monstrauerat assumpsit Nam antea fratres suppellicijs vtebantur Die autem tertia mane dominicus affuit a raynaldum adeo punxit quod in solum est febrium sed a ardore nec cepit sentire sic extinxit vt sicut ipse postmodum confessus nec primum eo motus

libidinis de cetero pullulauit Hac visione intrato exhibita quidam religiosus de ordine hospitalarioz. pius te quod sancto dominico presens oculis vidit a stupuit Hac visione multis fratribus publice obitum beatus dominicus publicauit Missus quoque raynaldus bonam predicationem ardenter imitabat et fratrum numerus excrescebat Postquam autem missus parisius non post multos dies in domino obdormiuit. Juuenis quidam nepos domini stephani cardinalis de fossa noua cum equo in foueam precipicio lapsus interiit mortuus est eductus. quem beato dominico oblatus oratione fusa est viste pristine restitutus In ecclesia sancti sixti architectum quendam oductum a fratribus subrupta quedam trauma desuper resoluta contriuit diuque sub eumulo cadentis macerie iacentem extinxit. sed vir dei dominicus defuncti corpus de cauerna subductum ab se deferri iussit oratione quoque sua suffragio statim vite simul a sanitati restituit In ea de ecclesia apud romam duo fratres circiter xl. manerent a quodam vicepapissa valde modicum inuenissent. beatus dominicus id modicum quod habebat in tres partes diuidi super mensam mandauit. deinde vnusquisque buccellam panis cum gaudio frangebat ecce duo iuuenes eiusdem habitus forme quos ceteris refectorium intrauerunt Pallioz sinus quos a collo pendebat desuper plenos pambo deferentes. quibus in capite mense seruo dei dominico silenter oblatis. ita subito discesserunt vt nullus de cetero vel vnde venirent vel quo abiissent scire posset Tunc sanctus pater dominicus manu ad fratres circumquaque pensa modum inquit fratres mei

z. iij.

comedite ¶ Cū bt̄us dñicus aliq̄n
in itinē positus eēt a gūis pluuia
rū mūdatio facta eēt. ille signum
crucis edidita sea a socio adeo ō
nē pluuiā ꝓpulsauit a q̄ facto pa
pilione de cruce. cum tō terra dēsa
ymbriū imūdatione madescēt nec
vna gutta ad spaciū triū cubitorū
eos contingebat Quadā vicē dū im
ptubus tholosanis trāsisset nauí
gio quandā aquā. nauta ab eo de
narīū ꝓ mercede trāsitus exigebat
Cuí cuz vir dei ꝓ seruicio sibi impē
so celoz regnū promittēt addens q
ꝓpi discipulus eēt nec auz nec pe
cuniā deportaret ille euz p cappam
tralēs Aut cappā mq̄t mihi dimittes
aut denariū mihi solues Tunc vir dei
erectis in celū oculis paululū itra
seipm oras mox q̄ in terrā respici
ens a denariū dño nec dubiū pcu
ratuz nutu iacentē vidēs. Ecce mq̄t
frat q̄ postulas tolle a me libez
in pace dimitte Cōtigit aliq̄n viro
dei iter agēte associari sibi religio
sum quendā uersationis q̄dez sci
tate domesticū ꝫ loq̄la a lingua pe
nitus alienū Dolens ita q̄ diui
nis eloq̄is vna cum illo mutua se
collocutiōne refouē nō posset Tan
dē a dño vt vnꝰ lingua loq̄rēt alteri
us. vbis q̄ sic alterutruz variatis
se. p triduū q̄ videlz simul ituri erāt
intelligerēt ipetrauit Quadā vicē
cū quida multis obsessus demoni
bus sibi fuisset oblatꝰ iste stolaz
accipiēs pus sup ꝓpū collū posuit
Deinde demoniaci collū cinxit. mā
dās illis vt de cetero hoiem illū nō
vexarent Ipse vo in eius dē obsessi
corpe torq̄ri stati cepērūt fortiē ac
clamare Permitte nos exire Quaē
nos b cruciari cōpellis. At ille Nō
dimittow inquit nisi mihi fideiusso
res dederitis q̄ vltra nequaq̄ ītra
tis Quos inq̄unt fideiussores possu
mus tibi dare. Et ille. Scōs marti
res quoz corpa in hac eccīa requi
escūt Et illi Nō possum⁹. q̄ nrā me
rita cōtradicūt Optetow mihi q̄t da
re alioq̄n a cruciatu ꝫ nequaq̄ li
berow vos dimittā Tūc rndērūt ad
hec opam se daturos a postmodū
dixerūt Ecce impetrauim⁹ licet im
meriti q̄ sācti martires fideiusserīt
p nobis Requirente āt eo huiꝰ rei si
gna dixerūt Latis ad capsaz in q̄
sunt recōdita capita martiz a caz
nuemetis inuersā Quesitū ē. a ita
inuentū sic illi fuerāt ꝓtestati Dre
dicante āt eo aliq̄n. quedā matro
ne ab hereticis depuate eius pedi
bus p oluite dixerūt Serue dei ad
iuua nos. si vera sunt q̄ hodie pdi
casti iam dū mentes nras erroz is
spūs excecauit Quib⁹ ille Cōstan
tes estote a expectate paulisp vt vi
deatis q̄li dño adhesistis. Statī q̄
viderūt de medio sui cattū vnuz te
rrimū p silire q̄ magnī camis pse
rens quantitatē. hēbat grossos ocu
los a flāmantes. linguā longā la
tam q̄ sāguinolentā a ptractā vs
q̄ ad vmbilicū Caudāvo hīs cur
turpitudinē q̄cūq̄ vteret oīdebat
de quib⁹ fetoz intolerabilis exala
bat Cūq̄ circa illas matronas se
aliq̄n dū huc illucq̄ vtisset. tandē
p coridā cāpane in cāpanile cōscen

cūis̄ ingressum ad ordinez frēs mirabilit affectabāt Cū āt btūs dn̄s cui põre monasteriū cassamarie cisterciensiū in vigilia assumptionis btē marie sermocinarent familiari q̄dam ofidētia exigēte materia dixit ei Pater tibi põr qđ tm̄ nulli adhuc exposuivnq̄ nec tu alteri q̄diu vixero revelabis Oz nū q̄ a deo in hac vita aliq̄d petiī qđ nō assequerer iuxta votū Cui cū p̄ dictus põr diceret q̄ forsit ā añ eū vitam suā finiret Btūs dn̄s spū pphetico dixit q̄ ipse prior post se diu viuēt fidē a facti fuisse ostat p̄ dixit Cūc ille prior abiecit Pete q̄ pēvt det tibi mgr̄m cõradū ad ordinē cuis̄ frēs intuitū in tm̄ flagitate videnē At ille. Rem in̄q̄t frat difficilem postulasti. Finito oplet orio ceteris fratrib9 ad q̄escendū pgentib9 ipē in eccā remansit a in ordē more solito pnoctabat Conuenientib9 igit̄ fratrib9 ad primā cū cantor incepisset Jaz lucis orto sidere Ecce lucis noue sid9 nouū fulgurus mgr̄ cõradus subito venies et ad pedes sācti dn̄ici se pstern̄es habitū ordis instāter petiit pseuerant accepit Hic fuit in ordine valde religiosus a lector in ordine plurimū gratiosus. Qui tandē moriens cum iā oculos clausisset a fratres eum migrasse crederent ille aperis oculis frēs circūspicies ait dn̄s vobiscum Quibus rndentib9 Et cū spiritu tuo Adiunxit Fideliuz amine p miam dei requiescant in pace. a sic protinus ille in pace quieuit. Ineāt āt huo dei dignō firmaval

cessū dispauit. fedā post se vestigia derelinquens. Ille g̃ matrone deo gr̄as agentes ad catholicā fidē fūt conuerse. Cū in pūbus tholosanis quosdā hereticos cōuicisset a illi essent incendio deputati. aspiciens inter eos quendā raymundū noie ait ministris Istū seruate. nec ali quo mō cū ceteris ob urat Cōuersusq̄ ad eū blādeq̄ alloquēs Scio in̄q̄t fili mi scio q̄ adhuc licz tarde bonus hō eris a sanct9 dimiss9 ita q̄ p annos .xx. in hereticā pūitate pmansit Tandē conuersus a frat p dicator efficiē a in eodē ordine vitam suā laudabilit duxit a felicit consūmauit Cūq̄ esset in hispania q̄busdā sibi fratribus associatis apparuit ei p visum immanissimus q̄dam draco q̄ fratres suos q̄ secū erāt absorbere aptis faucib9 nitebat. Q̄d vir dei intelligens fratres fortiter rēsistere hortabat Q9 modicuz omnes illi excepto fratre adā a duob9 cōuersis ab eo recesse fuit Interrogatus āt q̄dam ex illis ab eo an similiter vellz abire ait. Absit pat̄ vt relicto capite seq̄r pedes. sed otinuo orōi se dedit a fere oēs post modicū sua orōe conuertit. Apud sanctū fructū in vite cuz fratribus existēs subito facto supercuz spiritu dn̄i ad capl̄m fratrib9 cōuocatis palā omnib9 nūciauit. iiij. frēs ex ipis in breui. duos viz in corpe. duos āt in aia morituros Post modicū duo frēs ad dn̄z migrauerūt. duo vo de ordine recesserunt. Existente eo tonorie erat ibi mgr̄ q̄dam Conrad9 theutonicus

de mētis eq̄litas misi cū ab ꝯpassi
onē a mīaz turbaret. Et qz cor gau
dēs exhilarat faciē placidā īterī
oris hoīs ꝯpassionez manifesta de
foris tēmgnitate p̄debat Tpe diu
turno cū fratrib⁹ suis socijs ne q̄dē
honestatis tenore nemo cōicē. no
cturnis horis. vigilijs aīa ōmibus
nemo īstātior. Diez īmpiebat p
ximis. noctez ꝛo de suis oculis q̄si
quendā fontē effecerat lacrimaz
Frequēter q̄n cor p⁹ dñi eleuabat
in missa in tm mētis rapiebat ex
cessu. acsi ibi xp̄m incarnatū oculꝯ
cor palib⁹ p̄ntez videret. ꝑter q̄d
missaz cū ceteris multo tpe nō au
diuit Erat ād sibi in eccā pnoctan
di ꝺ fuetudo crebrerrima vt vix aut
raro certū ad q̄escendū locū videre
tur hēre Et cū lassitudīne fuccēdēte
sōnj impellaret nātas. siue añ al
tare å sup lapidez capite reclīnato
paululū q̄escebat Tres singul no
ctib⁹ recipiebat manū ꝑpa de qua
dā catena ferrea disciplinas Vnā
videlicet p se Alterā p pctōribus
qui vsanct in mūdo Tertiaz vo pro
his q̄ in purgatorio cruciantur
Electꝰ aliq̄n in coreaceñ. ep̄m oīo
renuit ꝺestans se potiꝰ terraz dese
rere q̄p electōmi alicui de se facte ali
quatinꝰ cōsentire Interrogatus ali
q̄n cur non libentiꝰ Tholose in tho
losana q̄ dioceſi in ciꝰ videlicet di
oceſi q̄p carcassonēſi morabat rñdit
Ruia in tholosana mq̄t dioceſi mlt
os q̄ me honorāt muemio Apud
carcassonā vero oēs econtrario me
impugnāt Interrogatus a q̄dāz ñi
quo libro amplius studuiſſz Rñdit
in libro cāritatis. Quadā vice dū
vir dei dñicus apud bononiā ostī
tutus in eccā pnoctaret. diabolus
in spē frīs eidē apparuit Ruez sāc⁹
dñicus fratrē estimās eidez innue
bat vt cū ceteris ad q̄escendū pge
ret Ille vo q̄ derisōe eisdē sibi nu
tibus rñdebat Tūc sanct⁹ dñicus
Quisnā eēt q̄ sic eius mābatuz ꝺte
neret scire wolēs. cādelaz ad lāpadē
accēdit. a i facie ipsiꝰ respiciens q̄
diabolus eēt ꝺfestiz agnouit Ruē
cū wemēntiꝰ increpaēt. mox eidē
diabolus de fractiōe silētij insultāe
cepit Sanctꝰ āt dñicus vt pote fratꝝ
magistro sibi loq̄ licere asserēs co
egit ipm vt sibi diceret de q̄ frēs i
choro temptaret Qui rñdit Facio
eos tardeuenire a cito exire. Deinde
duxit euz ad dormitoriuz de q̄ frēs
ibidē ēptaret inq̄rens Qui ait Fa
cio eos nimis dormire tarde surgē.
sic q̄ a dīno officio remanē a intēr
dū imundas cogitationes habere
Deinde ad refectoriū eū duxit de q̄
ibi frēs ēptaret q̄siuit Tūc demō
p mēsas saliēs plus a minꝰ sepiꝰ
repetēdo dicebat. Ruē auz sanctus
dñicus q̄d sibi hoc vellet interroga
ret ait Fratres quosdā temptat vt
plus comedāt a sic ex nimia cibi sū
ptione delinquāt Quosdā vt minꝰ
sumāt vt in dei seruicio a obserua
tione sui ordīs debiles fiāt Inde du
xit eū ad locutoriū. de quo ibidem
frēs ēptaret inq̄rens Tūc ille ere
bro linguā reuoluēs mirabilis cō
fusionis sonū ꝑmebat Ruē auz sā
ctus dñicus q̄d sibi hoc vellz inter
garet ait Hic locus totus meus ē

Cuz em̃ ad loquendū frēs cōueni
unt eos tēptare stndeo vt ofuse lo
quanťa multis sese inutilibꝫ vbis
immiscēāt aliū nō expectet
Postremo duxit eā ad capitulū. ſ
cū aſi hostiū capituli fuiſſet. dēmō
nullatenꝰ intrare voluit. ſ ait Cūe
locū nunq̄ ingrediar. q locus ma
ledictionis ēa totū ibi amitto qđ
in alīs locis lucror Nā cū ali quez
fratrem p aliq̄ negligentiā delin
quere fe cerno. mox in loco hō male
dictionis de ipa negligētia se pur
gat a cōrā ommibꝫ se pclamat nā
hic monenť. ß ofitenť. ß accusan
tur ß verberanť. ß absoluuntur a
sic totz amisisse me doleo qđ ali
bi me lucratū gaudebaz. ſt his di
ctis euanuit Tandē appropinquā
te pegrinationis termino. ostitu
tus apud bononiā grauī cepit cor
poris infirmitate languere Sui āt
corpis dissolutio sibi īvisione mō
strata ē Vidit em̃ iuuenē pulcerri
mū his vbis ipz inuocantez a dicē
tē Veni dilecte mi. veni ad gaudia
veni Cōuocatis g ex fratribꝫ bono
mensis nouembris. xij. ne eos exhere
des et orphanos derelinq̄et. testa
mentum odidit. d. Hec fūt q vobis
tanq̄ filijs hereditario iure possidē
da relinq̄ Caritatē habete. humili
tatē seruate. pauptatē voluntariā
possidete. Illud vero q̄ potuit distri
ctiōe phibuit ne q̄s vnq̄ in suo or
dine possessiones īduceret tpales
Maledictionē dei ommipotētis a su
am terribiliť impcans ei q̄ pdica
torz ordinē terrenaz diuiciaz pul
uere pfumeret maculare Fratribꝫ

vo de ei⁹ destitutione inēsolabili
ter dolentibꝫ dulciť eos osolās ait
Newos mea filij corpaliſ turbꝫ di
scessio. nullatenꝰ dubitantes vtili
ter mewos mortuuz habituros q̄
viuū Proinde ad extremā horā ve
nies anno dñi. Mcexxvi. in dño q̄
euit. Cuiꝰ quidē trāsitus eadē die.
cadez q hora fratri gnali tūe pori
predicatorꝫ de brixia a postmodu
eiusdē ciuitatis epō hoc modo mō
straťNā cum in cāpanili fratꝫ ca
pite ad murum indūato leui sōno
dormitasset. vidit celū aperiri a du
as scalas cādidas ad terrā sibimet
ti. Quaꝝ sūmitatis xp̄s cū mūlte te
nebat et angeli p eas iubilantes
ascēdebāt a descēdebant In medio
autē scalaruz a in imo sedēs posita
erat a sup sedē velato capite frater
dñicus sedēs Hs āt a mī eius sca
las furtiū trahebāt donec sedentez
in celū eleuato. aptura celi clausa
est Venies igiť p̄dictus frater bo
nomā. cōtinuo eadē die a hora pa
trem migrasse ognouit Frater q̄
dam nomine rao positus apud ti
bur eadē die a hora q̄ pater migra
uit a corpe. ad altare missam cele
braturus accesserat Cū autē vidis
set eū bononie egrotasse a ab locī
canonis veniens in q̄ de viuis mē
tio fieri ofueuit. vellet q pro salu
te eius orare subito factus est in
excessu mentis Vidit q virum dei
dñicum corona q̄dā aurea laurea
tū totū q mābili splēdore fulgētē
duob⁹ quibusdam viris reuerēdis
comitatuz. hincinde extra bonoi
am via regia, precedentem. diem igi

tur notans a hora. muenit tūt ser
uū dei dñi. a corpe migrasse Cū
igitur sub terra corp⁹ eius multo
tpe iacuisset a creb resc̄tib⁹ mdesi
nēter miraculis non posset vlteri⁹
eius sāctitas occultari fideliū dig
nū duxit deuotio corp⁹ eius ad al
tiorē locū trāsferre Cūq; monume
tū fuisset fractū a fracto vix ferreis
instrumētis. cemēto. sublatoq; la
pide patefactū tanta ex ipō suauis
simi odoris erupit fragrātia vt nō
tā sepulcr̄ q̄ cella videret aroma
tū patuisse Qui q̄dem odor cuncta
supabat aromata nec alicuius rei
naturalis odor similis videbatur
nec solum ossibus ā puericie sacri
corpis vel capse imerāt. minimū eti
am terre circū quaq; ogeste ita vt
ad longinq̄s postmodū regiones
delata odorē ipm longo tpe tine
ret Fratruz vero manib⁹ maxime
aliq̄d de reliq̄is sacrosāctis tange
tibus fic mhesit vt q̄ntūcunq; lote
vel etiā ofricate p plures dies con
seruate fragrātie testimoniuz pñ
tarent In puincia vngarie vir q̄
dā nobilis cū vxore sua a filio par
uulo ad reliq̄as bti dñici q̄m ferue
la habebant visitandas accessit.
At filiꝰ eius infirmatus ibidez ad
extremuz vite moriēdo puenit Pr̄
autē corp⁹ filij coram altari bti dñi
ci collocās lamētari cepit ac dicē
Beate dñce letus veni ad te. en tri
stis redo. cū filio veni. en orbat⁹ re
cedo Redde m filiū meū. redde m le
ticiaz cordis mei Et ecce circa no
ctis medū puer reuixit a p ecclām
ambulauit Juuenis quidam cu
iusdā nobilis dñe mancipiū duz
in quodā fluuio piscationi insiste
ret in aquā lapsus suffocat⁹ dispa
ruit Magno āt spacio tpis intrcte
cto corp⁹ eius & p fundo fluuij mor
tuuz ē eductū dña āt eius p ei⁹ sus
citatione btm dñicum inuocauit
promittēs se ad suas reliq̄as nudis
pedib⁹ accessuraz a refuscitatū ma
cipiū libertati daturā Statiq; q̄ fu
erat mortuꝰ in medū videntib⁹ omi
bus vite reddit⁹ pstituit votūq; su
um p dicta dña vt promerat adim
pleuit In eade puincia dū quidā
vir filiū suū defunctū amare lugēt
et btm dñicum p ei⁹ refuscitatione
inuocaret circa pullor cantuz qui
mortuꝰ fuerat oculos aperuit a pri
dixit Quid ē pat q̄ sic habeo face
madefactā Et ille Lacrime p̄is tui
fūt fili. q̄a tu mortuꝰ fueras a ego
solus remansi omni gaudio desti
tutus. Cui ille Multū fleuisti pī. si
btūs dñicus desolationi tue cōpa
tiēs vt tibi viuꝰ redderer suis meri
tis impetrauit Languid⁹ quidaz
p. xviij. ānos cecus reliq̄as bti dñi
ci visitare desiderans tanq; ceptas
ire de lecto surrexit. q̄ tantā sibi su
bito sensit virtutē q̄ passu cōcito
gradi cepit. tanto magis in quale
scētia corpis a dlumināciōe oculo
rū proficies q̄nto q̄tidie in itinē pce
debat donec tandē ad locū destina
tū puenies pfectū recepit vtriusq;
būficium sanitatis In eade puin
tia vngarie q̄dam matrona ad ho
norē beati dñici missam disponens
facere celebrari sacerdotez hora de
bita non inuenit Quapter cande

las tres ad hoc patas manufgio
mūdo inuoluit a in quodā vase re
posuit. Aliquantulū āt diuertēs a
postea redies cādelas flāmis patē
tib⁹ ardere vidit Currētes oēs ad
taz grāde spectaculū. tādiu ibi tre
mētes a orātes steterūt. donec sine
lesione manutergij remit⁹ arserūt
Apud bonomiā scolaris qdā noie
nicolaus. grauī renū ac genuū do
lore ē vexatus adeo ꝙ ꝫ lecto surge
re nō valebat Cui⁹ a femur leuuz
emarcuit i tm ꝙ ois ab eo spes cu
racōnis absceſſit deo ḡ a btō dnō
co se deuouēs cū se filo de q facien
da erat cādela totum mēsuz eēt in
longū cepit a colluz ac pect⁹ cinge
re Cū tandē genu filo ābiente cin
xisset inuocato ad q̄ libet mēsuraz
noie ihu xpi a btī dnici otinuo sē
alleuiatū sentiēs. exclamauit Ego
sum liberatus Et exurgēs a p̄ gau
dio lacrimans sine aliq̄ fulcimēto
venit ad eccām. in q̄ corp⁹ sci dnici
quiescebat In eadē q̄z ciuitate
multa a fere innumerabilia de⁹ p
seruū suū benedictū dnicum opat⁹
est. In sicilia apud augustā cū pu
ella qdaz vicio lapidis laborabat
inuidi deberet mī eius pro mstāti
piculo filiā suaz deo a beato dnico
cōmendauit. Sequēti ergo nocte
dormienti puelle btūs dnicus asti
tit a in manu eius q̄ torquebat la
pidē posuit a abscessit Quē puella
cui gilans a se liberatā inueniens
matri dedit a visionē p ordinem ex
plicauit Mī vero lapidez in domuz
fratrū attulit a ipm in memoriaz
tanti miraculi corā imagine sācti
dnici suspenderūt. Apud palaciaz
in sicilia mulier quedā paup filiū
habebat q̄ infirmitate q̄dā strophu
laz q̄s pueri in collo here cōsueue
rūt plurimū affligebat Cūq̄z sup
hoc nullū posset remediū inuenire.
vouit deo a btō dnico q̄ si liberare
tur. ipm in ope eccē fratz q̄ tunc
cōstruebat gratis facēt laborare
Sequēti āt nocte q̄daz in hitu fra
tris sibi apparuit. ei q̄z dixit Muli
er cognoscis hmōi res. nomināS
ei q̄tuor gña renū. s. viride pilatū.
lapaciū a fuciaz porri. Que cū dice
ret. agnosco. Ille ait Vade a accipe
hoc a cōficias cuz suco porrie pone
ea sup tombaciū. et impone collo
filij tui a sanabit Luigilans autē
hec fecit a fili⁹ eius liberat⁹ votum
mīs impleuit Quidaz de ptib⁹ de
mōtis monstruose inflat⁹ beato
dnico se vouit Cui dormienti btūs
dnicus apparuit. ventrē q̄z ei⁹ fine
dolore scindēs imundicias oīs ex
traxit a iterū manu sua sacra vncti
one osolidās ipm pfecte sanauit
In augusta ciuitate cum in festo
trāslationis beati dominici matro
ne quedam que in ecclesia fratrū
missaz solēnijs interfuere domuz
redirent a quandā mulierem p fo
ribus dom⁹ sue filantem viderent.
ipsā caritatiue redarguere cepēre
cur i festo tanti pīis a seruili ope
nō cessaret Illa vero indignata ri
dit Vos que estis bizote fratrum
festa colite sancti vestri Statim q̄z
eius oculis in tumorem cū pruritu
uersis ex ipsis ceperunt vermes
protinus scaturire Ita ꝙ vicina

quedam xiij. vermes eduxit ex eius oculis in instanti Cōpuncta q3 ad ecclām fratrem venit ibiq3 pctā sua cōfitēs a voto emittēs q3 deceteto sancto dei dnico nō detraheret et eius festa deuote ageret. ptinus restituta ē pstine sanitati Sactimonialis quedā noie Maria ap8 tripoliz in monasterio q8 dī magdalena validissimis infirmitatibz elaborans. ac in tibia guiter pcussa q3q3 mē sibz cruciatu miserabili vrgebat. ita vt singulis horis eius exitus timēt q3 intra se ēcolligēs. intra semetipsam sic orauit dñe mi nō sū digna orare te nec exaudiri a te Sed rogo dūm meū bētum dnm cum vt sit media tor inē te a me a nī impetret bnficiū sanitatis Cum g3 diu cū lacrimis exorasset. in extasi facta vidit beatū dnm cum cū duobz fratribus apta cortina q3 ad lectū eius pēdebat intrantē sibiq3 dicentē Quare tm sanari desideās. Et illa. Dñe vt deo deuotius seruire possim Tūc ille de sub cappa vnctionē mire fragrātie pferens. tibiā eius punxit a stati sanata fuit Et ait. Hec vnctō ē valde pciosa dulcis a difficilis Cuius vbi cū mulier req3reret rōez. dixit Hec vnctio dilectiōis ē signū Que videlicet pciosa ē q3 nullo precio emi pt. a q3 in domis dei nullū ē melius dilectōne dulcis q3 mihil dulcius ipsa caritate difficilis q3 cito p dit nisi caute custodiat In ipa nocte sororis sue in dormitorio q3escenti apparuit dicēs Ego sororē tuam sanitati reddidi Que surrēs ipam sanatā inuenit Que cū etiā se sensibili vnctōe sētiret inunctā ipam cū tombice cū multa reuerētia ptrsit Q8 cū abbatisse sorori a confessori oia retulisset a vnctionē in tombice pīitasset tanta a tā noua odoris fragrātia fūt p tussivt nulla ei possent aromata opari Ipaz aūt vnctionē cū multa reuerentia seruauerūt Quā gratus extat deo locus in quo sacrosanctū corpus christi dnici patris req3escit licet miracūlis multis claruit. vnū tñ h pponere sufficiat Refert mgr alexander epūs vindocinens in postillis suis sup illud vbū Misericordia et veritas obuiauerūt sibi a3 q3 quidā scolaris degēs bonomevamita tibz seculi deditus visionē talez cōspexit Videbat siq3dē sibi q3 in quodā campo magno cōsisteret a tergo ibi dem tēpestas imgēs sup ipm descēderet Qui cū fugeret a facie tempestatis ad quandā domuz puenit. quā cū clausā inuenisset a pulsās ad ostiū se ibidē recipi postulasset hospita q3 demtus erat rndit Ego fuz iusticia q3 hic habito a hec domus mea ē. q3 at tu iust9 nō es in ea habitare nō vales Ab cui9 vera illa plurimū merēs absterrit a alia domū vltra illam ospicies ad eā veīt a pulsās ab hostiū se ibidē recipi postulauit sed q3 demtus eat hospita rndit Ego fuz veritas que hic habito et hec dom9 mea ē Te autē hospitio nō recipio q3 veritas eū nō liberat qui eā non amat In q3 absc3dens tertiā domū vltī illam cōspexit ad quā veniēs se sitīt cōtra impetū tēpestatis ēcipi flagi

tauit Cui que ꝛ intus erat ñdit
ego fuz pax q̄ habito ſñ̄ eſt āt
pax impijs ſed tm̄ hoibus bonevo
luntatis Verūtñ qꝛ ego cogito cogi
tacões pacis a nō afflictionis. vti
le tibi cōſilium do. Vltra me ſoroꝛ
mea habitat q̄ miſeris ſemp auxi
liū p̄ſtat. Ad hanc accedꝛa ei⁹ mo
nita cōple. Cū g̃ accessiſſet q̄ de in
tus erat ſibi ñdit ego ſum mia q̄
hic habito Si g̃ ab imminente te
peſtate ſaluari deſideras. vade ad
domuz in q̄ fratres p̄dicatores de
bonomia habitant. ibi q̄ inuenies
ſtabulum doctrine a in tus preſepe
ſcripture. aſinū ſimplicitatis. cum
boue diſcretionis. miam illuminā
te a puer ibm ſaluante Cū g̃ pre
dictus ſcolaris euigilaſſet a ad do
mū frat⁹ venit a viſione p ordinem
recitās hītū ordis petijt a accepit

De nomine

Sixtus dicitur
a fios q8 e de⁹ a ſtatus q̄ſi
ſtimus ſtatus Vel ſixtus a ſiſto ſi
ſtis q̄ſi firm⁹ a fix⁹ in fide a paſſio
ne bona opatione

De ſacto ſixto ꝑpa martire

Sixtus papa a
thenien⁹ natione. primuz
quidaz p̄bꝰ ſ̄ poſtea xp̄i diſcipu
lus a pōtifex ſumm⁹ electꝰ decio a
valeriano cuz duob⁹ diaconib⁹ fu
it felicissimo a agapito p̄ñtatus
eſt Que cuz decius nullis poſſet p
ſuaſionib⁹ mdmare. fecit eū duci
ad tēplū martis. vt ā ſacrificaret.
aut i cuſtodia mamertini recipet

Sed cū ſacrificare renuēs in cuſto
dia ducerēt. btūs laurentius poſt
eū clamās ibat. d. Quo pgredꝛis
ſine filio p̄. Quo ſacerdos ſancte ſi
ne miſtro ꝑperas. Cui ſixt⁹. Non
ego te deſero fili nec deſerā q̄ ſed
maiora tibi debent certamina. p⁹
triduū me ſequis ſacerdotē leuita.
Interim g̃ theſauros eccē accipe a
quib⁹ tibi vidēt diuide Quos cū ille
xp̄ianis paupib⁹ diſtribuiſſet. va
lerian⁹ p̄fectus decreuit vt ſixtus
ad templuz martis ſacrificaturus
ducerēt. qꝰ ſi renueret. ibidez capi
te trūcarēt Quo cū ducerēt. beatus
laurenti⁹ poſt eū clamare cepit ac
dicere Noli me deſerīnq̄re p̄ ſācte
qꝛ theſauros tuos iā expēdi q̄s tra
dibiſti mihi Tūc milites audien
tes theſaur laurentiū tenuerūt dix
tum ät cum felicissimo a agapito
ibidez decollauerūt. In hac die eſt
feſtū trāſfiguratiōis dñi a ſāgui
nis xp̄i de nouo vino ſi inueniri p̄ot
in aliq̄bus eccleſijs conficiēt. vt ſal
tem de maturā vua in calicē aliq̄n
tulū eliquat In hac etiaz die tace
mi bene dicunt a populus inde cō
cat Rō autez huius eſt ex eo qꝛ dñs
diſcipulis ſuis i die cene dixit. Non
bibam amō de hoc geminine vitis
donec biba illud nouuz in regno
p̄tis mei Illa vo trāſfiguatio dñi.
a qꝰ dixit nouū vinū repñtat glo
riosam innouationez quā xp̄s ha
buit poſt reſurrectionem Et ideo in
hac die trāſfigurationis q̄ reſurre
ctionē repñtat. vinum nouuz in q̄
ritur. non qꝛ in hac die vt quidam
aiūt trāſfiguratio facta ſit ſed ab

apl'is hac die manifestata Transfiguratio enix facta fuisse dr circa principiū veris discipuli ät ꝓpter phibitionē eis factā ipaz tamdiu celauerūt a in hac die manifestauerūt Jta legit in li. q dr mitrale.

De nomine

Onatus dicitur q̄i deo natꝰ a hoc ꝓpter regeneracōem a gr̄e infusionē et glorificationē q̄ē triplex gnatospūalis a deo. s. natiuitatis. religiositatis. a corpis mortalitatis. Nā aux scī moriunt tunc nasci dicunt. vñ obitꝰ scōrum nō mors sed natale vocat. Quer em̄ appetit nasci vt recipiat ampliorē locū ad manendū vberiorē cibum ad vescendū. liberaliorē aerem ad respirandū a lucem ad videndū Et q̄ sācti aux de vtero matris eccē p mortez exeūt illa q̄ tuor fm modū suū recipiūt do nasci dicunt Jdeo nasci dicunt Vt donatus quasi dono datus.

De sancto Donato

Onatus aux Juliano impatore eruditus a nutritus ē ita q̄ p̄dictus iulianꝰ fuit tūc in subdiaconez ordinatus. sed cū in impium sublimatꝰ fuisset. prem a matrem sācti donati occidit Donatus vo in arentinam ciuitatē aufugit a apud Hilariuz monachū manēs multa ibidē miracula fecit Naz prefectꝰ ciuitatis hūs filiū demoniacū. cum eū ad beatū donatū adduxisset clamare cepit īmundus spūs ac dicere Jn nomine dn̄i ihesu xp̄i noli m̄ molestꝰ ee vt de domo mea egrediar Q̄ do nate q̄re me coartas exire cū tormentis Sz orāte donato ptinꝰ liberat Vir q̄dam Eustasiꝰ noie exactor fiscī in tuscia pecuniā publicaz in custodia xp̄is noie eufrosine dereliquit Sz cuz puincia ab hostibꝰ vastaret pecuniā abscōdit a dolore pentiuentꝰ vitaz finiuit Vir ät eiꝰ recedens cū pecuniā nō posset inuenire et iā cū filijs suis ad supplicium traderet. ad sanctū donatū ofugit. Donatꝰ ät ad sepulcz xp̄is cum eo pgēs. orōe facta dara voce dixit Eufrosina p spm̄ sanctū te adiuro vt dicas nob vbi talez pecuniā posuisti. et facta ē vox de sepulcro dicens Jn ingressu domꝰ mee ibi eā suffo di Et eūtes ibi eā vt dixerat inuenerūt Post aliq̄t ät dies Satirus epūs in dño obdormiuit a omis clerus donatū in epm elegit Cum autē vt refert grego. quadam die missa celebrāta populus omunicaret. et dyaconꝰ omunicatis xp̄i sanguinē ꝓpinaret. subito paganoꝝ impulsu dyaconus cecidit a calicē sanctum fregit de quo cum ipē a omnis populus plurimuz mestꝰ esset donatꝰ fragmēta calicis colligēs orōne facta ipm in formam pristinā restauraūit Vna autem particula a diabolo absconsa fuit que calicē predicto defecat que tñ est ad testimoniuz huius miraculi reseruata Pagani autē hoc viso miraculo ad fidez conuersi sunt. a lxxx. baptisma suscepēūt. Fons quidaz adeo erat infectus vt quī

scidit dem dixit sāto donato Jube me pī dormīe Et ille Vade amodo filiū regem To tpe cū fere āis trib⁹ nō pluisset a sterilitas magē cēt infideles ad impatorem theodosiū ocurrerunt petētes vt sibi donatū traderet q̄ p artē magicā hoc fecisset Ad instantiā q̄ impatoris donatus egressus dīm exorauit a pluuiā copiosaz dedit a cēteris infusis ipē siccis vestib⁹ domū rediit Cū āt gothi eo tpe italiā deuastarēt a multi a fide xpi recederēt euadrian⁹ pfectus a sancto donato et hilario 8 apostasia reprehensus sāctos ipos cepit opellēs eos vt ioui immolarent Q8 cū renuerēt. hilariū expoliatū tādiu cedi fecit. quousq̄ spiritū exalaret ponatū vero in carcerem reclusit. et postmoduz eū decollari fecit Circa annū dm cccxxx.

De sācto ciriaco martire

Ciriacus a maz cello pp diacon⁹ ordinatus cōprehēsus a ad maximianū deductus iussus ē. cuz socijs suis vt terram foderet a ad locū q̄ ibi ostruebat suis eaz humeris deportaret. vbi erat sanctus sāturnīnus senex quē ciriacus a filiinn⁹ ad portandū inuabāt. Tandē in carcerem reclusum prefect⁹ iussit ciriacū p̄ntari. Et cū eū appropiman⁹ educēt. subito vox cū luce de celo veniens dixit Venite benedicti patris ac̄. Et tūc appropiman⁹ credidit. et baptisari se fecit a ad prefectum confitēs christum venit Cui prefectus Nū

tinq̄ de illo biberet protin⁹ more ret Dum ergo sanctus Donatus sup asinū suū illic iret. vt orōe fecta aquā sanaret draco terribilis inde erupit et pedes asini cauda inuoluēs ptra donatuz ptinus se erexit Ruit donat⁹ flagello q̄d am putiēs. vel fm q̄ alibi legit in os eius expuēs ptinuo interfecit Orauit q̄ ad dēū. a oē venenū a fōte fugauit Aliū etiā fontē dū ipse cū socijs suis valde sitiret. sua orōe ibidē produxit. Cū filia theodosij impatoris a demone vexaret. a ad sanctū donatū adducta fuisset. dixit donatus Exi immūde spūs et noli i plasmate dei habitare Cui demō da mihi transitū q̄ exeā aut quo vadā Cui donatus Vnde huc venisti. Cui demon De eremo Et donat⁹ Illuc revertere Et demon Video signū crucis in te ex q̄ ignis exijt ptra mea pretimore ignoro q̄ vadā Sed da mihi locū exeūdi a exeo. Cui donatus Ecce habes transitū redi ad locuz tuū. a vniuersā domū ocutiēs exiuit Cū quidā mortu⁹ efferretur aduenit q̄d az cui cirogr̄pho asserēs deberi sibi ab ipō. cc. solidos Vnde nullatenus ipm sepeliri sinebat. q8 cū vxor eius vidua beato donato cuz lacrimis ibi casset adiungēs q̄ hō ille pecuniā totaliter recepisset assurgēs ad locū iuit a manu defunctū tāgēs ait Audi me Qui rndit Ego sum Et sanct⁹ donat⁹ ad eū Surge a vide q̄d agas cū homine isto q̄ te sepeliri non simit. Qui resides eū de solutione debiti coram omnib⁹ oui cit a cirographū accipiēs manu

quíd tu xp̃ianus effectus es. Cui rñdit Ve m̃. qz p̃didi dies meos Respondit prefect⁹ Vere mō p̃des dies tuos. a iussit eum decollari Saturmin⁹ ãt. a fisinn⁹ cum sacrificare nollent. diuersis supplicijs affecti tandē decollati sũt Filia ãt dyocleciani noie archemia cũ a demone vexaret. clamabat in ea demon dicēs Nō exeaz misi Ciriac⁹ diaconus veniat Vñ ad eaz adduct⁹ ciriac⁹ cũ demoni imperabat rñdit Si vis vt exeaz da m̃ vas aliqd in qd intrem. Rñditq; ciriacus Ecce corp⁹ meũ si potes ingredere Cui demon Invas tuum intrare nō possũz qz vndiq; ẽ signatũ a dauſuz ꝫ si eñ cis me scito qz in babiloniã factã te venire Et cũ coact⁹ exisset Archemia clamauit dicēs qz deũ quẽ p̃dicat Ciriac⁹ videt Cũ g illã ciriac⁹ baptisasset a ex grã dyocleciani a se rene vxoris eius in domo quã ei dederãt securus viuẽt. venit nuntius a rege pſax ad dyoclecianum rogãs vt ad se ciriacus mitteret qz filia sua a demone vexabat. Ad preces g dyocleciani ciriacus cũz largo a smaragdo nauí impositus necessarijs in babiloniam let⁹ iuit. Cũq; ad puellã puenisset demõ p os ei⁹ clamauit dicēs Fatigatus es ciriace Cui ciriac⁹ Nō sũ fatigatus sed vbiq; dei ofili⁹ q auxilio gubernatus Ait demõ Tũ ego ad qd voluí te p̃duxí Tunc ciriacus dixit demoni Imperat tibi Jhs xp̃s vt exeas Et statí exiẽs demõ dixit O nomen terribile qd me coartat exire Et sic sanatã puellã cum patre et matre a mltis alijs baptisauit Et cũ sibi multa munera offerrent nec cũpe voluit sed. xlv. diebꝰ ibidẽ in pane a aq̃ ieunãs tandẽ romã re dijt Post duos ãt mẽses dyocleciani defunctus ẽ Cui maximian⁹ succedẽs iratus de sorore sua archemia ciriacũ cõprehẽdit a nudum et cathẽnis ligatũ ante currũ suum trahi iussit Iste maximianus p tanto p̃t dicta filiꝰ dyocleciani q si bi successit a eius filiã habuit in vxorẽ q valeriana nũcupata ẽ demandauit carpasio vicario vt ipm cũ socijs sacrificare cõpelleret. aut diuersis supplicijs occideret Et ait picem sup caput eius liquasset a in eculeo suspendisset fecit ciriacũ cũ omnibꝰ suis socijs decollari carca annũ dñi tricentesimũ. Carpasius autẽ cũ domũ sancti ciriaci intrasset a ad derisionem xp̃iano rũ in loco vbi ciriac⁹ baptisabat se balnearet. a epulas cum. xix. soci⁹ celebraret. subito oms mortui sũt Et ex tũc clauso balneo gẽtiles christianos timere a venerari cepe runt.

¶ De nomine

Laurentius dicitur quasi laureaz tenẽs q̃ est corona de lauro facta. quia d hmõi oliz tamis victores corona bant Hec ãt arbor ẽ victorie ostensiua ꝺ tinua viriditate amena. odore grata. et efficacia virtuosa Beatus ergo Laurẽtius dicit̃ a lauro. qz victoriaz obtinuit in sui passione. Vñ et confusius Decius dixit.

puto. quia iaz vi3i sum⁹ Viribita
tem habuit i cordis mũdicia a pui
tate Vñ dixit Mea nox obscurũ ac-
dorẽ p memorie pretuitatez Vñ
dispsit debit paupib⁹ iustitia ei⁹
ac Beatus maximus Quomõ non
huiꝰm eternum manebit iustitia
quãa sãcto impleuit ope et marti
rio glorioſiſſimo cõsecrauit. efficac
tiã q̃ habuit per tuosã predicati
onẽ p quã lucillu3 ypolitũ a roma
nũ ad fidem conuertit huius ãt arro
dis efficatia ẽ qe calculũ frãgit. fur
bitati subueit fulmẽ nõ metuit. sic
laurẽtius frangit cor duruz. spũa
lez rebbit audituꝫ ptegit a fulmine
sñie reprobꝫ

De sancto laurentio martire

Laurentiꝰ mar
tiz a leuita genere hiſpanꝰ
a beato ſixto romã deductꝰẽ Naz sic
dicit magiſter iob. beleth. cũ idem
beatus ſixtus hiſpamã pfectꝰ eſſet
duos iuuenes ibidẽ reperiẽs. ſ. lau
rentium a vincentiũ eius cognatũ
morũ honeſtate opoſitos et in om
ni actione predatos ſecũ romã ad
duxit Quorũ alter. ſ. laurentiꝰ ſecuz
rome mãſit Vincẽtius vero eius co
gnatus i hiſpamaz rebiit a glorio
ſo martirio vitã finiuit. Huic autẽ
poſitioni Jo. be. repugnat tempus
martirij vtriuſq̃ Laurẽtiꝰ ſb decio
vincẽtius aũt in inuenitꝫ etate ſub
dyocleciano a daciano paſſus eſt
Sz inẽ decij a dyocletianꝰ fluxerũt
ãm circiꝫ. xl. a impatores septẽ me
dij fuerũt. Vñ tunc beatꝰ vincẽtius
nõ potuit inuenis extitiſſe Be

ãt ſixtꝰ ſãctũ laurentiũ ſuũ archidi
aconũ ordinauit Eo tpe philippus
impator a filius ſuus noie philip
pus fidem criſti receperãt Et criſtia
ni effecti eccã ſublimaẽ plurimuz
intẽdebant Iſte philippꝰ fuit pmꝰ
impator quez origenes vt dicit ad
fidez conuertit Licet alibi legatur q̃
btus põtiꝰ eũ conuerterit Regnauit
aũt milleſimo anno ab vrbe cdita
vt milleſimꝰ rome annus xp̃o poti
us q̃ ydolis dicaret. Qui q̃dem an
nus milleſimus fuit a romanis cũ
ingẽti ludoruz a ſpectaculorũ appa
ratu celebratuꝰ Erat ãt philippo ipe
ratori miles quidã noie decius ma
nimis bellis industrius plurimuz a
famoſus Cũ ãt iſtẽ tpibus gallia
rebellaſſet. impator illuc deciuz
ſit vt rebellantẽ galliã roma
perio ſubiugarz Miſſus
ſpere cũcta gerita ad
victoria romam
perator eius a
honorificar
vſq̃ veronã
am malo
noari ſe ſe
bia mtur
elatus
morte ſu
impatoꝛ
ne quic
tenet it
lauit
rato
mu

thesaurum patris a suum beato sixto a sancto Laurencio omendauit vt si ipsum a decio interfici contingeret thesaurū ipm ecclesijs a pauperibus ipsis erogarēt. Nec te moueat q thesauri quos laurentius dispensauit non dicant impatoris ꝫ ecclesie Quia potuit esse q cum istis thesauris philippi imperatoris aliquē etiā thesaurꝫ eccē dispensauit. vl ideo dicunt thesauri ecclesie. q philippus eos reliqrat ecclesie dispensandos Post hec philippus aufugita se a facie decij occultauit. Senatus ergo obuiam decio pcessit a ipsum in imperiuz oferauit Nec vero pbitorie sed zelo y dolatrie dominum suuz occidisse videret. xpianos cepit crudelissime psequi pcipi los sine vlla miseri cordia tru hac psecutiõe multa mi corruerūt Inter quos iuniorem martirio co pe decius de thesem faciens ixtus tāq̄ is thesau ipsum in cp illata et a thesem Laurst eū dane filio ministro ro sa idi Nū

dispensationē. Cui Beatus Sixtus dixit Non ego te desero fili nec te relinquo. sed maiora tibi debent p fide christi certamina Nos quasi senes leuioris pugne cursum recipimus. te autem quasi iuuenē manz gloriosior de tyranno triumphz. Post triduum me sequeris sacerdotem leuita. dedit q ei omnes thesauros. precipiens vt ecclesijs a pauperibz erogaret Beatus ergo laurentius xpianos die ac nocte diligentius quesiuit a vnicuiq̄ put opus fuerat ministrauit Veit q ad domū cuiusdam vidue que multos christianos i domo sua absconderat quā longus dolor capitis detinebat sanctus autem Laurentius p impositionem manus eaz a dolore capitis liberauit a pauperum pedes lauās omnibus elemosinam dedit eadz nocte in domū cuiusdam cristiam veniens quendam cecū ibidez reperit a facto signo crucis eum illuminauit Cum autem beatus Sixtus decio nollet consentire nec idolis immolare ipsum ad decollādū duci precepit Accurrens autem beatus laurentius post ipsum exclamabat. Noli me derelinquere pater sancte q thesauros tuos iaz expēdisti quos mihi trabidisti Tue mandates audientes thesauros. laurentiuz tenuerūt a patrennio ebuno trahere rūt Ipse autē decio eū pntauit. Cui decius ait Vbi sūt thesauri eccē qs apud te cognouimus esse absconditos. Qui cū sibi nō vnderz trahidit cū Valeriāo pfecto vt a thesauros et a sacrificet idol. a diuis cū in

tribuo laurentius pauperes. cecos
a claudos collegit a cos in palacio
salustiano coram decio presentauit
dicēs Ecce isti sunt thesauri eterni
qui nunq̄ minuuntur sed crescunt
qui in singulis dispguntur Horum
enim manus thesauros in ceteris de
portauerunt Valerianus presente
decio dixit Quid variaris per mlta
Jam nunc sacrifica et magicam ar
tem depone Cui laurenti⁹. Quis de
bet adorari qui factus est. an qui fe
cit. Iratus decius iussit eum scor
piombus cedi a omne genus tor
mentorum ante ipsum afferri Quē
cum sacrificare uideret vt hec torm̄
ta euaderet Respondit. Infelix has
epulas semper optaui Cui decius
Si epule iste sunt. tibi similes pan
de prophanos vt tecū pariter epu
lentur Cui laurentius Jam celis no
mina sua dederunt a eorum aspectib⁹
non es dignus Tunc iubēte decio
nudus fustibus ceditur a arbētes
lamine ad latra eius apponuntur
dixitq̄ laurentius. Domine ihesu
christe deus de deo miserere michi
seruo tuo quia accusatus non ne
gaui. te dominum confessus sum.
dixitq̄ ei decius. Scio q̄ per artez
magicam tormenta deludis. me āt
deludere non valebis Testor deos
deasq̄ quia nisi sacrificaueris di
sis supplicijs puneris Tunc iussit
eum plumbatis diutissime cedi Lau
rentius autem orauit dicēs Domi
ne ihesu criste accipe spiritum me
um. Audientq̄ decio vox de celo in
sonuit. Adhuc multa certamina
dicentur tibi Tunc decius replet⁹

fretire faciat supplicijs a tormentis
Valerianus āt cuidaz prefecto no
mine ipolit⁹ in custodiaz cum tra
didit quē ille cum multis alijs in car
cere reduxit Erat autem in custodia
illa quidaz gentilis nomine lucill⁹
qui plorando lumen oculoruz ami
serat Cui cum beatus laurentius lu
men se restaurāe promitteret si in cri
stum crederet a baptisma suscipēt
Ille se baptisari instanter postula
uit Accipiēs ergo aquaz beat⁹ lau
rentius dixit ei Omnia in confessio
ne lauantur Cunq̄ ipsuz de articul'
fidei diligenter interrogasset Et ille
se omnia credere confessus fuisset
aquam super caput eius effudit a
ipm in xp̄i nomine baptisauit Statī
q̄ qui cecus fuerat lumen oculoruz
recepit Qua propter multi ad euz
veniebant. a ab eo illuminati red⁹
bant Hec videns ypolitus dixit ei
Ostende michi thesauros. Cui lau
rentius. O ypolite. si in dominum ihe
sum cristum credideris a thesauros
tibi ostendo a vitam eternam pro
mitto Cui ypolitus Si dictis facta
compenses faciam quod hortaris
Eadem hora ypolitus credidit et sa
cum baptisma cū familia sua susce
pit Baptisatus autez ait Vidi ani
mas innocentiū letas gaudere p⁹
hoc mandauit valerianus ad ypo
litum vt laurentiū presentaret Cui
laurentius Ambulemus pariter.
Ad tribunal ergo ambo venerunt
a fit iterum inquisitio de thesauris
Laurentius autez triduo inducias
petiit. quas valerianus eidem sub
ypolit⁹ pollicitatione accessit In hoc

furoꝫ dixit Viri romani audiuistis dæmones sacrilegum istum conso lantes qui nec deos colit nec tormẽ ta metuit nec iratos principes ex pauescit Jussitq; eum iterum scor piombus cædi Subridens autem Laurentius gratias egit a p astã tibus orauit. Eadẽ hora miles q̃dã nomine romanus credidit a beato Laurentio dixit Video ante te iuue nem pulcherrimum stantẽ; et mẽ bra tua cum linteo extergentẽ. Ad iuro ergo te per dominum deum vi num ne me dereliquas sed festina me quanto tius baptisare. Dixitq; decius valeriano Puto etiaz quia per magicam artem iaz victi sum? Jussit ergo eum de cathasta solui a i custodiaz ypoliti reduci Ro nus autem afferens vrceum cum aqua ad pedes laurentii procidit a sacrum ab eo baptisma fuscepit. Quod vt decius comperit romanuz fustibus cædi iussit Qui cum liberẽ se cristianum profiteretur iussu de ej decollatus est Eadem nocte lau rentius ad decium adducitur Cuz autem ypolitus fleret a se cristianũ esse vellet dixit ad eum laurentius In interiori homine absconde ꝑpm a dum clamauero audiaz vem Om nia igitur tormentorum genea co ram decio affecuntur dixitq; laurẽ tio decius cesar Aut dijs sacrificab aut nox ista in te cum supplicijs ex pendetur Cui laurentius Mea nox obscurum non habet sed omnia in luce clarescunt dixitq; decius Affe ratur lectus ferreus a rẽgescat i co orum ax laurentius Ministri ergo eũ exuunt a sup eratem ferreã extẽ dunt a prunis supp ositis eum cum furcis opresserunt Dixitq; lauren tius valeiano Pisce miser quia car bones tui mihi refrigerium p̃stant tibi autez eternum supplicium pa rant. q̃a ipe dñs nouit q̃a accusa tus non negaui eũ Interrogat? cri stũ cõfessus fuz Assatus grãs ago dixitq; hilari vultu ad decium Mis Assasti vnã ptez. gira aliam a mã duca et grãs agẽs dixit. Gratias ago tibi dñe iẽu xp̃e q̃ ianuas tu as ingredi meruia sic spũ emsit. Confusus decius cum valeriano ã bulauit in palatium tiberi relicto corpe sup ignem Quo d ypolit? ma ne rapuit a cum iustino presbitero in agro verano obitũ aromatibus sepeliuit Xp̃iani ergo ieiunantes duo vigilias celebrauerũt mugi tus dantes a lacrimas effundentes Vtũ aũt vez sit q̃ laurentius sub isto decio passus sit a pluribus du bitatur. cũ i cronica fixus longe p? deciuz fuisse legatus Eutropius ta men hoc asserit dicens. Decius in xp̃ianos pscutionem mouens in ter ceteros Laurentium a leuitam beatissimum a martiẽm extinxit In quadam autem cronica satis autẽ tica dicitur q̃ nõ sub hoc decio im peratore qui Philippo successit sed sub quodam decio iuniore. q̃ cesar non imperator extitit martirium passus fuit. Nam inter decium im peratorem a hunc decium iuuenez sub quo laurentius passus dicitur plures imperatores a fumi pontifi ces extiterunt. Item vt ibidem dici

tur cum decio imperatori gallus a
volusianus eius filius imperio fue
cessissent. a post eosdem valerian⁹
cū galieno eiꝰ filio imperiuz tenuis
sent dicti valerian⁹ a galien⁹ decū
iuenē cesarē. nō tamē impatorez
fecerunt Naz antiquitus qñq ab a
liquibus impatoribus fiebant ce
sares. non tamē augusti vel impa
tores sic legit̄ q⁹ dyocletian⁹ maxi
mianū cesarē fecit a postmoduz ce
sarem augustum creauit Tpe aūt
horum imperatorum. s. valeriani a
galiem sixtus romanā sedem tene
bat Dic ergo decius cesar appella
tus non impator factus beatū lau
rentiū martirem fecit. Deci⁹ enim
impator duobus tm̄ annis regna
uit a beatum fabianū papam mar
tirē fecit Fabiano successit cornē
lius qui sub valeriano et galieno
ꝙ. xv annis imperauerunt martiri
satus est cornelio successit lutꝰ. lu
cio stephan⁹. stephāo sixt⁹. Hec
in cronica legunt Etsi hoc verum est
tunc positio Jo. beleth vera posset
esse Legitur tñ i quadam alia cro
nica q⁹ predict⁹ galienus fuit bimo
nius Dictus est enim galien⁹ a decius
Et sub illo passi sunt beat⁹ sixtus a
laurenti⁹ circa ānū dñi cclx. Hofre
dus quoq; in libro suo qui dicitur
anthēomides asserit q⁹ galien⁹ vo
catus est alio nomine deci⁹ Refert
greg. in li. dyalo. q⁹ in sabinia que
dam monialis fuit que carnis qui
dem cōtinentiā habuit. sed lingue
petacitatem nō dedidicit Hec duz
in eccā sācti laurencij fuisset sepul
ta ante altaē martiris a demonib⁹
secata. ps illesa permanet. altrā o
crematur. ita q⁹ mane adustio visi
bilit̄r appareret Gregorius quo
q; turon̄. ait q⁹ quidaz sacerdos dū
ecclesiam quandam sancti lauren
tii repararet a trabs quedaz nimi
um breuis esset. rogauit beatū lau
rentium. vt qui pauperes fouerat
sue inopie subueniret. Rue subito
sic excreuit vt pars nō modica ab
undaret Ruam partez sacerdos mi
nutatim incidit a multas inde infir
mitates sanabat J. Refert gre
gorius in libro dyalogorum q⁹ q̄
dam insuper presbiter nomine san
ctulus laurentij ecclesiam a longo
bardis incensam reparare volens
artifices multos cōduxit Quadam
autem vice duz quid eius appone
ret non haberet. premissa oratione
in dibanum respexit. a ibidem can
didissimum panem inuenit Sed cuz
vix ad vnius prandij esum tribus
personis sufficere videretur. lauren
tius artifices suos nolens deficere
sic predictum panem multiplicari
fecit q⁹ in alimentum decem dierū
operarijs cunctis sufficeret In eccle
sia sancti laurentij apud mediola
num vt refert vincentius in sua cro
nica calix quidam cristallinus mi
re pulchritudinis hēbatur Qui cuz
in quadaz solēnitate ad altaē a dy
acono portaret. elapsus e manib⁹
in terram cecidit a statim omnino
fuit Ar dyaconus merens fragmē
ta collegit a sup altare ponens bea
rum laurentium exorauit a fractuz
calicem integrum et solidatum re
cepit Legitur quoq; in libro de mi

raculis beate virginis ꝙ quidam iudex stephanꝰ nomine vome eat qui munera libenter accipiens multoꝝ iudicia pueretbat Dic tres domos ecclesie sancti laurentii a vnū ortuz sancte agnetis violenter abstulit a ablata iniuste possedit Accidit autem vt moreret ante dei iudiciuz duceret Quē sanctꝰ laurētiꝰ cernens ad eum cum nimia indignatione accessit a ꝛbus vicibꝰ brachiūm eius durissime strinxit a dolore nimio cruciauit. Sancta vero agnes cum alijs virginibus respicere in euz nolunit ꝫ faciē suā ab eo auertit Tūc iudex sup eū sententiā ferēs dixit Rm̄ aliena subtraxit et munera accipiēs veritatē vendidit In loco iudex pditois trabatur. Sā ctus vero proiectus quem idem stephanus invita suavalde dilexerat ad beatum laurentium a sanctam agnetez accedens ꝓ eo vehemaz precabatur Illis vero a beata virgine ꝓ eo orantibus accessuz ē vt eiꝰ anima ad corpus rediret a ibidem triginta diebus penitentiā ageret Accepit insuper a beata virgine in mādatis vt ps Beati immaculati. singulis diebus vite sue diceret Cūq; ad corpus rediisset. brachiuz eius ita erat liuidū a adustū acsi ī corpore passus esset Quod signū in eo extitit quoad vixit. Male ergo ablata restituens a penitentiaz a gēs die tricesima migrauit ad dominū Legitur quoq; invita sancti Pnrici imperatoris ꝙ dum ipse a kune gundis vxor eius virgines insimul permanerent. dyabolo instigāte de quodam milite vxorem suspectam habens supet candentes vomeres xv. passibus nudis pedibus incedere eam fecit Que ascendens dixit Sicut me ab hyrnico a ab omnibus intactam nouisti ita xpe me adiuua Cui vox dixit. Virgo maria tegimem liberabit Totam ergo candentem massam illesa pcurrit Cum ergo cesar obsisset multitudo maxia demonum ante cellam cuiusdā ere mite trāsibat Qui aperta fenestra interrogauit vltimum quinam esset Et ille Legio demonū sumꝰ q̄ ab morē cesaris ꝓpeamꝰ si forte ꝓ illū in eo reperire possimꝰ Adiurat aūt vt ad se rediret Qui rediens dixit Nihil pfecimꝰ. qz dū falsa vxoris suspicia a alia bona a mala in statera fuissent posita. adustus ille laurentius ollā aureā imēsi ponderis attulit a dū supasse videbamur. olla iactata. ps alia statē plurimuz pōderauit Tūc ergo iratus vnā aurem olle ꝓrupi. Ollā calicē vōbat quez dictus cesar ecce emstensi quā ispe ciali deuotione habuerat in honore sancti laurentij fieri fecerat. cui ꝓpē magnitudinē due aures ierāt Reptūq; ē a impatorē tūc obsisse a vnā aurē calicis fractaz eē Refert Grego. in regis. ꝙ dū p̄cessor suus q̄dā ad corpꝰ sācti laurētij ꝓperare cupet a vbmā corpus eiꝰ esset nesciret. subito corpus eiꝰ ignoranter aperiē omnesq; qui pūtes erāt taz monachi q̄ mā sionarij qui corpꝰ eius viderunt infra quindeciz dies mortui sunt Notandū ꝙ passio sācti laurentij inter sanctoꝝ martiꝝ

passiones excellentissima videt esse
in quatuor sicut ex dictis sancti ma
rimi epi a beati aug⁹ colligit. Pri
mo in passionis acerbitate Secun
do in effectu siue utilitate. Tercio in
constantia siue fortitudine. Quarto
in mirabili pugna a modo victorie

¶ Primo ergo excellentissima
fuit in pene acerbitate sicut dic bea
tus maxim⁹ epūs vel sm quosdaz li
bros amb. Non enim fratres beat⁹
laurenti⁹ breui vel simplici passione
pimit Naz qui gladio peritit semel
moritur. qui in flammaꝝ camino
mergitur vno impetu liberat Dicat
longa a multiplici pena cruciat vt
mors ei non desit ad supplicium a de
fit ad finem Legimus beatos pue
ros in penaꝝ suaruz deambulasse
flammis a igneos globos pedib⁹
conculcare Unde a beatus laurenti
us non minore gloria preferēdus
est Siquidem illi in penaꝝ suaruz
flāmis ambulabant. hic in ipō sisp
licij fuit igne discubuit Illi vestigi
is pedum conculcarunt icēdia. iste
laterum suorum diffusione restrin
gitur Illi stantes in pena eleuatis
manibus orabant ad dīm. iste p
strat⁹ in sua pena toto corde domi
num dep̄cabatur Et notandū q⁹ be
atus laurenti⁹ post beatum stepha
nū inter ceteros martires primatū
tenere dicit. Nō quia maiora fusti
nuerit q⁹ ceteri martires aut multi
taz penaꝝ alij etiā maiorē fusti
nuisse legant Sed hoc ppt̄ tres cās
dicitur simul cōcurrētes Primo p
pter locū passionis. quia rome q⁹ ē
caput mundi a vbi est sedes apo
stolica passus est Secō propter p̄
dicationis officium q⁹ officium p̄di
cationis diligenter impleuit. Ter
tio ppter laudabilez distributionē
thesaurorū quos omnes sapiēter
pauperib⁹ distribuit Nas tres rō
nes ponit magister Wilhel. Altisio
do. Quarto ppter authenticaꝝ appro
batum ei⁹ martirium. Quia etsi de
aliquibus maiora tormenta legā
tur tū hoc authenticuz non habetur
a aliquādo in dubium vertit Cui⁹
autez passio est i ecclesia valde so
lēnis a approbata Undea multi sā
cti in suis sermonibus eius passio
nem approbant a confirmāt Quinto
ppter dignitatis gradum quia fu
it archidiacon⁹ sedis ap'lice post
quē vt aiunt in romana sede archi
diaconus non surrexit Sexto propt
ter seuiciam tormentoruz q⁹ gui
sima supplicia p̄tulit vt pote qui su
per craticulam ferreaz assat⁹ fuit Un
de eo dicit beatus aug⁹. Lacertos
artus a multa verberum sectione c
isos subiecto precipit igne torre
ri vt per craticulam ferreā q⁹ iā de feruo
re cōtinuo vim in se hēret vrendi cō
uersoruz alterna mutatione mem
broꝝ fieret cruciat⁹ vehemētior a
pena p̄ductior Sexto fuit excellētissi
ma in effectu siue utilitate Ipsa ei pe
ne acerbitas sm Aug⁹. a maxime
fec eū glorificatōne sublimē. opti
onea fama celebrez deuotōne lau
dabilem. a imitatōe insignē. Prio
igit glificatōe sublimē. Un aug⁹
dic Seuisti p̄secutor i martirē con
seuistia auxisti palmā duz aggre
gas penas Nunquid non advicto

ris gloriã ingeniũ tuũ reppẽrit qñ
in honorẽ transierũt triũphi istru
menta supplicij.e Itẽ maximus vel
sm quosdaz libros Amb. qbus in
fauillã mẽbra soluãtur fidei tñ for
titudo nõ soluit Corpus detrimẽtũ
fustiz ꝫ lucruz salutis acq̃rit. Itez
Aug⁹. Vere beatũ corpus qđ nõ a
fide xp̃i tormentũ imutauit sed ad
requiez sãcta religio coronauit Se
cũdo opinione a fama celebrẽ Vñ
maxim⁹ vel sm quosdã libros Am
brosius. beatũ martirẽ laurentiuz
grano sinapis possum⁹ opare. qui
diuersꝫ attritus passionibꝫ p totuz
orbẽ grã sui meruit fragrare mste
rij Qui antea constitut⁹ in corpore
erat humilis ignotus a vilis. postea
qñ vexat⁹ lacerat⁹ exustus vnúsꝫ
per totũ mundũ ecclesijs odorẽ sue
nobilitatis iusdit Jdõ sãctũ est ac
deo placitũ vt natale sancti lauren
tij p̃cipua veneratione veneremur
Cuiꝰ radiantibꝫ flãmis victrix hũc
quoq diem totus orbe xp̃i coruscat
ecclesia. In tanta emz martirij gl'a
predar⁹ extitit. vt passiõe sua mũ
dum illumĩnauerit vniuersuz. Ter
tio deuotione laudabilem. Quare
autẽ sit laudand⁹ a cũ deuotõe sus
cipiend⁹ ostendit aug⁹. ebus rõmi
bus sic dicẽs Sãctũ virũ laurentiũ
tota delem⁹ deuotione suscipe. Pri
mo qꝛ preciosũ sãguinez suũ ppẽ do
minũ tradidit Deide qꝛ ei prerega
tiua apũd dñm nẽm non mínima
cõtulit. ostendẽs qualis debeat eẽ
christiani fides. de cuius cõsortio
martꝛes existẽ meruerũt Secundo
qꝛ idem tam sancte conuersatiois
fuit vt coronã martirij tempore pa
cis mueniret Quarto fecit eum imi
tatione insignem. Vnde Augusti.
Pic totius causa passionis propẽ
quam morti est addictus sanctus
vir vt sui simles esse ceteros horta
retur In trib⁹ aũt se nobis imitabi
lẽ exhibet. Primo in aduersorum
fortꝫ ꝓssione Vñ aug⁹. Ad erudi
endum dei populũ nullo⁹ est utilior
forma q̃ martirũ. eloquẽtia facit
ad exorandum fit rõ efficax ad sua
dendum Validiora tñ sunt exẽpla
q̃ verba. a plus est ope docere q̃
voce. In quo excellentissimo gene
re doctrine beatus martir laurenti
us q̃ gloiosa polleat dignitate. cẽ
psecutores ipi⁹ sentire potuerunt.
qñ mirabilis animi fortitudo non
solũ non cederet sed etiam alios ex
emplo sue tolerãtie roborãret Secũ
do se nobis imitabilẽ exhibiz i fidei
magnitudine a feruore Maximus
vel sm quosdã libros Amb. dum
fide sua psecutoris flãmas vicit. os
tendit nobis p ignem fidei gehẽne
incendia supare. a amore xp̃i diem
iudicij non timere Tertio ardẽn
ti amore Idem vel Amb Illumiauit
mundum plane laurenti⁹ eo tpe quo
ipse fuce̅sus est. a flãmis qs
ipse ptulit oim xp̃ianoꝝ corda ca
lefecit de his trib⁹ etiam fiunt di
Maxim⁹ vel Ambro. sm qsdaz li
bros sãcti laurẽcij exemplo puoca
mur ad mãtirũ. accendimur ad fi
dei caleſcim⁹ ad deuotionẽ Tertio
fuit excellentissim⁹ in cõstãtia siue
fortitudine de cõstãtia sic dicit au
gustin⁹. Beat⁹ laurentius mãsit in

xpō vsq; ad temptationez · vsq; ad
tyrānicaz interrogationem · vsq; ad
acerrimā ōminationē · vsq; ad per
emptionē In q̄ longa morte q; bñ
māducauerat · bene biberat rāq;
illa esca saginat⁹ · illo calice ebri
uz tormenta non sensit · in regnū
successit Adeo aūt fuit ostans · fir
m⁹ q; non solū tormentis nō succu
buit ſ; eē ex ipīs tormētis vt hēatur
ex dictis beati maximi factus est p
fectior in timore · feruētior in amore
iocundior in ardore De primo sic
dicit Extendit sup flammatū igni
tos globos · sepius versatur · i late
ra ſ; quanto pl⁹ penarum patitur ·
tanto amplius xp̄um dñm ptimes
cit Quantū ad secundū sic ait maxi
m⁹ vel secūdū alīq̄s libros ambro
si⁹ Granū sinapis cuz arrosū accen
ditur Laurentius cum patitur iflā
matur · Item nouo admirationis
genere alius illum torquet · alij se
uientes tormenta pficiūt · deuotio
tem laurentiuz saluatori supplicia
atrociora fecerunt Quantum ad re
tium sic dicit Cor eius in fide xp̄i tā
ta magnanimitate cōcaluit · vt de
specto p̄prij corporis cruciatu in sa
nissimo tortori suo triūphantibus
eius ignib⁹ letus illuderet Quarto
fuit excellentissima in mirabili pu
gna · quo modo victorie Beat⁹ nam q;
laurentius sicut ex verbis beati Ma
xīmi augustini manifeste colligi
tur quinq; ignes exteriores terribi
les quodāmodo habuit quos tamē
oēs superauit fortiter · extinxit Pri
mus fuit ignis gehenne Secund⁹
materialis flamme · Tertius carna
lis concupiscentie Quartus ardēn
tis auaricie Quintus furientis ira
rie De extinctione primi ignis scili
cet gehenne sic dicit maximus ·
Nunquid cedere poterāt momenta
nee corporis vstioni cuius fides
eternum gehenne extinguebat ar
dorem · Itez transijt per ignē mom̄
taneum atq; terrenuz sed flammā
gehenne perpetuo exurētis euasit
De extinctione secundi ignis scili
cet materialis flamme sic ait max
imus vel ambrosius secundū q̄sdā
libros Corporali laborabat mœn
dio sed diuinus ardor materialem
extinxit ardorem Item quamuis rex
improbus ligna subijceret · mœn
dia maiora supponeret tamen san
ctus laurentius fidei caloē has flā
mas non sensit Item augustin⁹ su
perari caritas cristi flamma nō po
tuit · a leuior fuit ignis qui foris v ſ
sit q̄ p̄ q̄ intus accendit De extinctio
ne tertij ignis scilicet carnalis con
cupiscentie sic dicit maximus Ecce
beatus Laurentius transijt p ignē
quo non adustus inhorruit sed il
luminatus effulsit · Arsit ne arderet
a ne exureretur exustus est · De ex
tinctione quarti ignis scilicet ava
ricie qualiter videlicet auaricia illo
rum qui thesauros cupiebant eva
nuit a frustrata est sic dicit Augus
tinus · Armatur gemia face homo
peccatis cupidus a veritatis inimi
cus · Auaricia vt rapiat aurum Im
pietate vt auferat Christum · nihil
obtines nihil pficis humana cru
delitas · Subtrahitur autz inven
tis tuis materia corporalis a Lau

rentio in celum abeunte tu deficis flammis tuis ¶ De extinctõne q̃nti ignis exteriꝰ.s. furentis insanie qualiter videlicet insania psequentiũ frustrata ea annichilata sic dicit maxim⁹ vel fm quosdaz libros ambrosij Superatis igitur flãmatũ satellitibus atq; ministris omne mũdane insanie restringit incendium Et ad hoc vsq; diabolica psecutio intentio vt a vir fidelis ad deum suum gloriosus ascenderit a crudelitas psequentium eum suis ignib⁹ confusa torpescat Q2 enim psequẽtiuz insaia ignis fuit ostendit cũ ait Furor gentilis accensus craticulã parat ignem tam vt indignatiõe sue flãmas ignibus vindicaret Nec miz si hos quiq; ignes exteriores supauit. qm̃ vt ex verbis predicti maximi habetur. tria refrigeria it⁹ habuit a tres ignes in corde portauit p q̃ oẽz ignẽ exteriorẽ a refrigerio mitigauit. a maioris ardoris incendio superauit Primum namq; refrigerium fuit desiderium glorie celestis Secundum meditatõ legis diuine Tertiuz puritas ocie. Per hoc triplex refrigerium omnez ignẽ exteriorem extinctũ fecit. a frigidũ reddidit de prio refrigerio q̃ est desiderium celestis gloie sic dicit maxim⁹ vel ambrosius secundum q̃sdam libros Neq; emiz beatus laurentius ignium tormenta visceribus sentire potrat qui sensibus paradisi refrigerium possidebat Item licet iacet ante pedes tyranni exusta caro. corpus examine. nihil detrimẽti tamẽ patitur in tortis cuius anima demoãtur in celis De secundo refrigerio quod est meditatio legis diuine sic dicit maximus vel ambrosius Duz christi cogitat precepta frigidum e illi omne quod patitur De tertio refrigerio quod est puritas cõscientie sic dicit Ardet profecto totis visceribus fortissimus martir a vitur sed regnum celi pertractans refrigerio sciẽtie victor exultat Habuit etiaz vt idem oñt tres ignes interiores p quos omnes ignes exteriores maiori incendio supauit Primus fuit fidei magnitudo. Secundus ardens dilectio Tertius vera dei cognitio que ipsum tanq̃ ignis irrabiauit De primo igne sic dicit idem ambrosius Inquantum in illo ardor fidei ferbuit in tantum supplicij flamma frigescit Itẽ esse salutaris ignem feruorem fidei legimus in euangelio Ignem veni mittere in terram Hoc igitur igne beatus laurentius accensus. flammaz non sensit incendium ¶ De secũdo igne sic ait idem vel ambrosius Ardebat extrinsecus martir laurentius tirannj seuientis incendijs. sed maior illum intrinsecus christi amoris flãma torrebat De tertio igne sic dicit Fortissimum martirem seuissima psecutoris superare flamma non potuit. quia longe ardentius veritatis rabijs mens eius accensa feruebat Itez odio perfidie a amore veritatis accensus appositaz sibi extrinsecus flammam. aut non sentit. aut vicit Habet autem laurentius inter ceteros martires tria privilegia quantũ ad officiũ Primuz

est ivigilia Sol⁹ ei mꝫ alios habet
vigiliã Qz vigilie scõrũ ꝑ mꝫtas
ordinationes hodie i ieiunia omu
tata sunt Mos em fuit olim ꝯferre
Johãnes beleth vt i festiuitatib⁹
sãctoꝝ hoies cũ vxoribꝰ a filiabꝰ
ad eccã venirẽt ibi cũ lumiaribꝰ
pnoctarẽt. ꝙ multa adultria im
his vigilijs fiebant statutũ fuit vt
vigilie i ieiunia ouerterẽt Nomen
tñ ãtiquũ retẽtũ ẽ qꝫ ñ ieiunia ꝙ vi
gilie adhuc appellãt Secõm pule
giũ em octauis Ipe ei sol⁹ cuz ste
phano hz octauas imꝫ martiẽs si
cut martin⁹ inter confessoes Certũ ẽ
i ꝛegressib⁹ antiphonarũ qꝫ solus
ipe ꝓ paul⁹ habẽt. sed paul⁹ ꝑ ex
cellẽtiã ꝓdicatois. iste ꝑ excellẽ
tiã passionis.

De nomine

Polit⁹ dicitur
ab ypos qꝫ est supa litos
qꝫ ẽ lapis qi sup lapidez a xpm fũ
dat⁹ Vel ab ma polis qꝫ ẽ cãtas.
Vel ypolit⁹ qi valde polit⁹ Fuit ei
sup lapidẽ xpm bene fũdatus p cõ
stãtiã a firmitatez Fuit m cãtate su
pna p desideriũ a audita tm Fuit
bñ polit⁹ p tormẽtoꝝ acerbitatz

De sancto ypolito martire

Polit⁹ post
qꝫ corp⁹ sãcti laurẽtij sepe
liuit venit m domum suam a dans
pacem seruis a ancillis suis oõs sa
cramento altaris qꝫ iustinus pre
sbiter obtulerat omuicauit. a ap
posita mensa priusqꝫ cibum sume
ret vementes milites cũ rapuerũt
a ad cesarez duxerunt Quem vidẽs
decius cesar subridens dixit ei Nun
qda tu magus effectus es qui cor
pus laurentij abstulisti. Cui ypo
lit⁹ Nec feci non qi mag⁹ sꝫ vt xpia
nus Tũc decius furore repletꝰ pre
cepit vt habitu quo xpian⁹ vteba
tur expoliaret a os eiꝰ lapidibꝰ tũde
ret Cui ypolit⁹ Nõ me expoliasti sꝫ
magis vestisti Cui decius Rũo insi
piens effectus es qꝫ nuditatẽ tuaz
nõ erubescis. Nunc igit sacrifica a
viues ne cuz laurentio pereas. Cui
ypolit⁹ exemplũ merear bũ laurẽ
tij fieri quez tu ore polluto auius es
noiaẽ Tunc decius fec euz fustibꝰ
a pectinibus ferreis lamari Ille ãt
se xpianũ esse voce clara confitebatur. a cũ tormentis huiusmodi de
tineret veste militari qua anteavte
bat eũ vestiri fecit. hortans vt ami
citiã a maliciã pstinã retineret Cui
cũ ypolitus diceret se xpo militaẽ
decius ira repletꝰ valeliano pfecto
euz tradidit vt oês facultates ei ac
ciperet a diris tormentis eũ mficeret Inuento quoqꝫ qꝫ eius familia
xpiana essz adducti sunt oms ãte
ipsi⁹ cõspectum. Qui cuz ad sacrifi
cia cogerentur. Concordia nutrix
ypoliti p omnibus respõdit. Nos
cũ dño nostro maluim⁹ mol pudi
ce. qꝫ viuere impudice. Cui valerian⁹
Genus seruoꝝ mi si cũ supplicijs ñ
emendat Tunc presente ypolito a
gaudente iussit eaz tam diu plum
batis cedi quousqꝫ spiritum emsit
dixitqꝫ ypolitus Gratias ago tibi
domine quia nutricem meam ante
conspectum sanctoꝝ tuorum pmi
sisti. Deinde extra portaz tiburtinã

valerianus ypolitū cū familia sua duci fecit Ipolitus autem oēs confortans dixit Fratres nolite metuere. qz ego a vos vnum dominuz habemus Jussitqz valerianus vt in cōspectu Ipoliti omnibus capita amputarent Ipoliti vero pedes ad colla indomitorum equorum fecit ligari a per carduos a tribulos tamdiu trahi donec spm exalaret Obiit circa annos dñi. cclxvi. Eorum autez corpa iustinus presbiter rapuit a iuxta corpus sancti laurentij sepeliuit Corpus vero sancte cōcordie inuenire non poterat. quia fuerat in doacam proiectuz Miles aūt q̄dā nomine porphirius credens beatā concordiam aurum aut gemmas in vestimentis habere ad quendā doacariū noīe hyreneuz q̄ erat occulte cristian⁹ accessit a dixit Secretum custodia extrahe corpus concordie de doaca qz spero q aurum aut gemmas in vestib⁹ suis habet Qui ille Ostende mihi locuz a secretum habebo a quicq̄d inuenero nunciabo Cū enim extractū fuisset a nichil inuenisset. miles ille ptinus fugit a hyreneus vocato quodaz xpiano noīe abundo corpus ad sāctū iustinuz detulit Quod ille deuote suscipiens iuxta corpus sancti ypoliti a aliorum sepeliuit. Qd valerian⁹ audiens hyreneū a abundū tenuit et ambos in doaca vivos misit. Quorum corpa iustin⁹ rapuit a cū alijs sepeliuit Post hoc decius cuz valeriano in aureū curruz ascendit a pgūt ad āphiteatrū vt cruciant xpianos Arrept⁹ q̄ dem a demonio damabat O ypolite catenis aspis vinctū me ducis Valerian⁹ similiter exclamabat O laurēti igneis catenis me ligatū trahis a eadez hora valerianus expirauit Decius aūt dum reuersus duo a demone vexatus damabat Aduro te laurenti. modicum cessa a tormentis a sic miserabiliter mortuus ē. Qd vxor eius triplomia crudelis videns dimissis oibus ad sāctū iustinū cū filia sua cirilla accessit a ab eo cuz multis alijs baptisari se fecit Alia vo die duz oraret triplomia spm emisit Cuius corpus iustin⁹ presbit iuxta corpus sancti ypoliti sepeliuit. Audientes .xl vij. milites q regina a eius filia xpiane facte essent venerūt ad eaz viroribus suis ad iustinū presbiterū vt baptisma susciperēt. Quos oīs dyomisus q̄ sācto sixto successerat baptizauit Claudius āt ipator cirillā cum sacrificare nolliz ungulari fecit a ceteros milites decollari Quoruz corpora in agro verano cum ceteris sepeliuntur Et aduertendū q erpīsse habetur hic q illi decio qui laurētium et ypolitum martirizauit successit claudius Claudius āt nō successit decio impatori imo decio successit sm cronicas volusian⁹ volusiano galienus galieno claudius oportet ergo dicere vt videtur q aut galienus fuerit bimo min⁹ a q dicit⁹ sit galienus a decius sicut dicit vincentius in chronica sua a gofredus in libro suo aut q galienus in sui admonitorium quendā noīe decū fecit cesarem nō tm impatorem sicut dicit Richardus in cronica sua de hoc

mñe sic dic̃ Amb. i p̃facion̄. Beat⁹ martir ypolitus xp̃m vex dux cō fidet̄ās miles ei⁹ esse maluit q̄p dux milit̄ cō probari Btūm q̄ laurenti um sue custodie mācipatū nō pse cut⁹ē ꝙ sb̄secut⁹ Qui cū thauros ec desie discutit mueit thesauruz non quē tyrān⁹ eriperet sed quē pietas possidēt. Inuemt thesauū vñ vere diuicie peterent. spreuit fauorez ty rānī vt cū ẽgis ppetui gtia probare tur. mēbris diuidi nō confugit ne nexib⁹ diuellet̄ur eēmis. ¶ Pubul cus q̄dam noie petrus cum i festo beate marie magdalene plaustrū iunxisset a boues sequēs frequent ipos maledictis vrgeret. ptin⁹ bo ues a aratrū a fulmine abfummū tur a ip̄e pet⁹ q̄ hec impecat⁹ fue rat supplicio atrocioi torquebat nā ignis eū arripuit adeo q̄ a carnī b⁹ a neruis tibie a cruris cōsūptis ossa paterēt a ipsa tandem tibia a sua cōpage penit⁹ solueret. Tunc il le ad quādā ecclām btē virgis acce dens tibiā ipsā in quodā foramine eccē abscōdit a beatā vgine p sua li beratione rogabat Et eccē nocte q̄ dam beate vgo cuz sācto ypolito ei invisione affuit a eidē ypolitovt pe tūi sāitati restituēt impauit Stati q̄ scūs ypolit⁹ tibiā cruis pedēq̄ ex foramie suscipiēs loco suo q̄si surcu luz arbori in momēto inseuit in q̄ insertione tantos dolores sensit vt suis dāmatib⁹ totaz familiā excita ret. Qui surgentes a lumen accēden tes petūi duo cruca a duas tibias habē cōspicūt. sed se deludi putan tes ipm iterū a iterū otractabant a

vera mēbra lētē ospiciebant Qui vix euz excitātes vñ hoc sibi accidē rit saltabāt Et ille eos ludē existi mās tādez vidē rēvidita stupuit ꝙ tñ noua rosa mollior q̄ vetusta ad sustimētiā corpis nō poteat exeq̄ri Vñ ad publicatōz miraculi p ānū claudicauit. a tūc iteruz btā vgo ei dē apparēs scō ypolito dixit vt q̄cq̄d curatōi deest supplēt Euigilās & a se penit⁹ sanatū videns deuotoriuz i troiuit Cui dyabol⁹ i spē nude muli eris frequētissime appabat a nu dā ei se imgerēs quāto ille forti⁹ re sistebat tāto illa ei impudēti⁹ imi nebat Cui & ab illa plurimū vexare tur tādē ille stolaz sacerdotalē arri piēs collū ei⁹ cinxit a mox dyabol⁹ abscedēs cadauer putridū ibidē re māsit Tanusq̄ fetoriñ exalabat vt nullus q̄ hec vidit ābigeret q̄n cor p⁹ mulieris alicuius mortue fuisse quod dyabol⁹ assumpsit.

¶ De assumptiōe gl'ose vgīis

Assūptio glo

riose vgis q̄lit̄ facta sit ex q̄dā libro apocrifo q̄ Johāni euā geliste ascribit̄ edocet̄. Apostolis namq̄ ob predicatiois grām di uersas mūdi sub euntib⁹ regiones virgo beata in domo iuxta montez syon posita dicit̄ remansisse dīa q̄ loca filij sui. s. locū baptismi. ieiunij passiois ac̄ quoad vixit deuotōe sedula visitabat Et sm q̄ ait Epy phanius. xxiij. anis post ascensi onē filij sui superuixit. Refert q̄ q̄ beata virgo quando crist⁹ concepit erat annoū. xiij. a in. xv. ipsi

pepita manſit cum eo ānis xxxiij
a poſt mortem criſti ſupuixit ānis
xxiiij. Et ſm hoc qñ obijt erat an
noruz. lxxij. Probabili9 tñ videtur
qđ alibi legitur vt xij ānis filio ſu
peruixita ſic ſexagenaria ſit aſſum
pta Cuz apli totidem ānis predica
uerint in iudea a circa ptes illas ſi
cut eccāſtica tradit hiſtoria die q̄
quadam dum in filij deſideriuz cor
virginis vehemēter accendit. eſtu
ans animus ꝺmouctura in exteri
orem lacrimarum abundantiaz ex
citatur Cunqz ad tempus ſubtracti
filij equanimiter ñ ferret ſbtracta
ſolacia ecce angelus cum multo lu
mine eidem aſtitit et reuerenter vt
pote ſui matrem dñi ſalutauit Aue
inquit benedicta ſuſcipiens benedi
ctionem illius q̄ mādauit ſalutem
iacob Ecce autem ramū palme ab
te dominā de pabiſo attuli quē ate
ferret tū deportari iubebis cū die ter
tia de corpe aſſumeris Nā filius tu
us te matrem reuerendā expectat
Cui maria reſpondit. Si iueni gra
tiā in oculis tuis obſecro vt nomē
tuum mihi reuelare digneris. Et
hoc peto inſtātius vt filij a fratres
mei apoſtoli ad me pariter cōgre
gētur vt eos āteq̄ moriar corpali
bus oculis videam a ab eis ſepeliri
valeam a ipis pñtibus ſpm dō red
dam. hoc iterum peto a obſecro vt
anima mea de corpe exiens nullū
ſpm terrerimuz videat. nullaq̄ mi
hi ſathane poteſtas occurrat Cui
angelus. Cur ſcire deſideras nomē
meum domina qđ admirabile eſt
a magnum. Ecce autez omnes ad
te hodie cōgregabuntur apoſtoli
q̄ nobiles tibi exhibebunt exequi
as funeris a in eoruz ſpāli ſpm ex
alabis Nam qui olim apletaz de iu
dea in babilonem i crine attulit ſi
to ipe paulubio ad te aplos ad
ducere poterit i momēto Malignos
aūt ſpūs videre cur metuis. cum ca
put eius oīno ꝺtriueris a ſpoliaue
ris ipm fue imperio ptātis Fiat tñ
voluntas tua vt ipos non videas.
His dictis angel9 cū multo lumine
celos aſcendit Palma autez illa mi
ra claritate ſplendebat a eāt q̄dez
ꝟge viriditate conſimilis ſed folia
ei9 vt ſtella matutina fulgebāt Fa
ctū ē āt dū iohs in epheſo predica
ret celū repēte intonuit a nūbes cā
dida ipſum ſuſtulit ac raptum ante
marie ianuā collocauit Percuciēs
q̄ hoſtiuz interius introiuit a reue
rēter ꝟginē virgo ſalutauit Quē ſe
lix maria aſpiciens vehemēter ob
ſtupuit a pre gaudio lacrimas con
tinere nequiuit. dixitq̄ ſfili Iohes
memor eſto verborum magiſtri tui
q̄bus me tibi in matrēa te ñ i filiū
ꝺmendauit Ecce a dño euocata de
bitū hūane ꝺditionis exoluo a cor
pus meū tibi cura ſolicita recomē
do Audiui emz iudeos ꝺſiliū inſſe
dicētes. Expectem9 viri frēs q̄duſ
q̄ illa q̄ ihm portauit ſubeat mor
tē a corp9 ei9 cōtinuo rapiem9 ac in
iectū ignib9 oburem9 Tu q̄ hanc
palmā deferri facies ante feretz cū
corp9 meū duxeritis ad ſepulcruz
Dixitq̄ iohs. Optinaz ꝟ eēnt apo
ſtoli omnes fratres mei vt deces
tes tibi parare poſſemus exequas

ac exsoluere laudes dignas Hec il
lo dicẽte omnes apostoli de locis in
quibus p̃dicabãt a nubib9 rapiũ
tur a ãte marie hostium colloca
Quí videntes sese ibidẽ ĩsimul con
gregatos mirabant dicentes. Que
nam causa est ꝓpter quã nos dñs
ĩsimul cõgregauit. Johannes ꝙ
ad eos exist a dñam de corpe recẽs
surã prędixit a addidit dicẽs Vide
te fratres ne cũ obierit aliquis eã
defleat ne hoc videns populus con
turbẽt a dicat Ecce isti quo timent
mortem qui tamen alĩs predicant
resurrectionem Dyonisi9 pauli apo
stoli discipulus in libro de diuinis
noibus hoc idem asserit apostolos
ĩ dormitione virgis ouemisse a se
sibi mẽ fuisse ac vnũquẽq in laudẽ
cũstia virginis sermonem fecisse.
Ait em̃ sic loquẽs ad thimotheũ
Nos vt nosti a ipse a multi sãctoz
nostroz̃ fratũ cũ cõuemissem9 ad
visionem corpis vite ꝑncipis a qs
deũ suscepit Aderat aũt a frater dei
Jacobus a petrus fũma a puectissi
ma theologorum summitas Post
ea visum est post visionẽ vt vniuer
se generachie laudauerĩt a sic vnus
q̃sq erat sufficiens ĩsimitr̃ virtutis
domitatez̃ trarchite ifirmitatis Dec
byo. Cuz aũt beata maria omnes
apl̃os cõgregatos vidisset dñm be
nedixit a ĩ medio eorũ ardentib9
lampadib9 a luceris osedit Circa
vero horã noctis tertiam xp̃us ad
uenit cũ angelorum ordinib9 priar
chaz̃ cetibus. martiz̃ agmib9. ofes
sorũ acie vg̃inũ choris a ante thoz̃
vg̃inis acies ordinanta dulcia can
tica frequẽtant. Quales aũt exeq̃e
ibidẽ celebrate sunt ex predcõ libel
lo q̃ ioh ãnes ascribit edocẽt. Nã p̃o
ipse ihesus michaũit a dixit Veni
electa mea a ponam te ĩ thronum
meũ qz cupiui spẽm tuã Et illa pa
ratũ dñe cor meũ paratũ cor meuz
Tunc omnes qui cũ ihesu venerãt
dulciter ĩtonãt dicentes. Dec est
que nesciuit thorũ ĩ delictis habe
bit fructum ĩ respectione aiarũ sã
ctaz̃ Ipsa aũt de semetipsa cecinit
dicens Beataz̃ me dicẽt omes gene
rationes Quia fecit mihi magna q̃
potens est a sanctum nomen eius
Tunc cantor cantoz̃ omnib9 excel
lentius intonauit. Veni de libano
sponsa veni de libano veni coronа
beris Et illa Ecce venio. qz in capite
libri scriptum est de me vt facerem
voluntatem tuaz̃ de9 Quia exultauit
spũs meus in te d9 salutari meo Sic
q̃ marie aia de corpe egredit et in
vlnas filij aduolauit Fuitq̃ taz̃ a
dolore carnis extranea q̃ a corrup
tione extiterat aliena dixitq̃ apo
stolis dominus Corp9 vg̃inis ma
tris mee in vallem iosaphat defer
te a ĩ monumento nouo qs ibidẽ
iuenietis recõbita me ibidez̃ ĩduo
donec ad vos redeã expectate Stati
q̃ circũdederũt eã flores rosarũ ro
sei. cetus martiz̃ a lilia vallium. ag
mina sez̃ ãgelorũ confessorũ a vg̃inũ
Post eã apl̃i clamitãt dicẽtes Vir
go prudentissima quo progrederis
Esto nri memor O domina Tũc ad
concentum ascendentium. cetus q̃
remanserãt admirati concito obui
am ꝓcesserunt Videntesq̃ regez̃ su

um femine animam in vlnis xpi ſſ
baiulantem illaq; ſup illū mirā
obſtupefacti damaē cēperunt dicē
tes Que ē iſta que aſcēdit de deſer
to delicijs affluens inixa ſup dile
ctum ſuum. Quibus comitātes dix
erunt Iſta eſt ſpecioſa inter filias
ieruſalem ſicut vidiſtis eaz plenā
caritate a dilectione Sicq; in cēlum
gaudens ſuſcipitur a a dextris filij
in throno glorie collocat. Apoſto
li autem viderunt eius animaz tan
ti eſſe candoris vt nulla mortalium
lingua poſſet effari Tres autez vir
gines que ibidem eāt. cum corp9
eius lauandi gratia expoliaſſent.
tanta ſtati corpus claritate reſplē
duit vt tangi quidem ad lauanduz
poſſet. videri autem non Tamdiu
autem lux illa ibidem reſplenduit
donec corpus eius a virginibus lo
tum fuit Apoſtoli autē corpus ei9
reuerenter cēperunt a ſuper feretrū
poſuerunt Dixitq; iohannes petro
Hanc palmam ante feretruz petre
portabis. q; dñs nobis te p̄tulit a
ſuarum ouium paſtorem a princi
pem cōdmauit. Cui petrus. Hanc
potius portare te cōuenit. quia vgo
a dño es electus. a dignuz ēvt pal
mā virginis virgo ferat Tu in ſup
ſuper pectus domini recumbere me
ruiſti. a exinde ſapientie ac gratie
plus ceteris fluēta potaſti. Et iuſtū
videtur vt qui a filio plus recepi
ſti muneris etiaz impendas virgi
ni plus honoris Tu ergo portaē de
bes hanc palmam tuminis ad exe
quias ſāctitatis. qui potatus es po
culo lucis de fonte perpetue darita
tis Ego autem portabo cum feretro
ſanctum corpus Cetri autem apo
ſtoli fratres noſtri circūdantes fe
retrū referent laudes deo Paul9 āt
dixit ei Et ego q; minimus omniz
veſtrum ſum portabo tecum Sleuā
tes itaq; petrus a paulus feretrum
Petrus incepit cātare a dicere. Exi
yſrahel de egipto alleluia. Cetri āt
apoſtoli cantus dulciter proſequē
tur dñs autem feretrum a apoſto
los nube p̄texit ita q; ipſi non vide
bantur. ꝫ tm eoꝝ vox audiebatur
Affuerunt a āgeli cum apoſtol cō
cinentes a terraz totam ſonitu mi
re ſuauitatis replētes. Excitati oēs
ad tam dulcē melodiaz de ciuitate
velocius exeunt. a quidnaz hoc ſit
diligenter ſciſcitant. Tunc extitit q;
diceret mariam illaz eſſe quā diſci
puli ihesu efferunt mortuaz a circa
illam quā audiris concinunt melo
diam Tunc omnes ad arma ocur
runt a ſe mutuo hortabantur dicē
tes Venite omnes a diſcipulos oc
cidamus a corp9 illud quod ſedu
ctorem illum portauit ignib9 cōbu
ramus. Princeps autez ſacerdotū
obſtupuit et ira repletus ait. Ecce
tabernaculum illius qui nos a ge
nus noſtrum turbauit. q̄lē glaz
nunc accepit. a hoc dicens manus
ad lectū miſit volens illud euertere
ac ad terrā deducere Tunc manus
ei9 amb̄e ſubito aruerūt a lectulo ad
hereſerūt ita vt ad lectulū manib9 pē
deret et mimo cruciatu vexatus la
mētabiliter eiularet. Reliquus āt
populus ab angelis qui erāt i nu
bibus cecitate percuſſus ē. Princeps

autem sacerdotū damabat: dicēs. Sancte petre in hac tribulatione me non despicias: ꝙ p me obsecro p̄ces fundas. memor em̄ esse debes q̄liter aliq̄n tibi astiti: et q̄lē de accusante ancilla hostiaia te excusa ui. Cui petr⁹. In obsequijs dñe nostre impediti fum⁹ a curatiom̄ tue modo intēdē nō valem⁹. verūtm̄ si in dñm nostr Jesuz: a m̄ hac que ipm portauit credideris: spo q̄ cōtinuo sanitatis beneficio potieris. Qui m̄dit. Credo dñm Jesuz vez es se filiū dei: a hac sacratissimā mēz ei⁹. statimq̄ a feretro man⁹ ei⁹ solute sunt. ꝙ tm̄ in brachijs adhuc aridas remāserat: a dolor vehemēs nō recesserat. dixitq̄ ei petr⁹ Oscula re lectū a dic. Credo in dñm Jesū quez ista invtero portauit: a post partū virgo pmansit. Qđ cū fecisset cōtinuo p̄stine reddit⁹ est sanitati. dixitq̄ ei petrus. Accipe hanc palmā de manu fratris nostri Johānis a pones eā sup pp̄m excecatū: a quicūq̄ credere voluerit recipiet visum. qui autez credē noluerit videre non poterit in eternū. Mariā autē portantes apli in monumento posuerant. a iuxta illud vt dñs iusserat cōsedērūt. Tercia die venies Jesus cuz multitudine angelorum ipsos salutauit: dicens. Pax vobis. Qui m̄derūt. Gloria tibi de⁹ q̄ facis mirabilia magna solus. Et dixit aplis dñs. Quid gratie a bonoris vobis videt vt mee nūc ofertam gemitrici. Et illi. Justuz videt dñe seruis tuis vt sic deuicta morte regnas in secula: sic tue resuscites matris corpusculū a a dextris tuis collocēs in eternuz. Quo ānuente michael archangelus cōtinuo affuit: a marie animā corā deo p̄sentauit. Tūc saluatoz locutus est: dicens. Surge p̄xima mea columba mea: tabernaculū glorie: vasculuz vite: templū celeste. vt sicut p coi tū latē non sensisti crimmis: sic in sepulcro resolutionē corpis mimme patiaris. Statimq̄ anima ad marie accessit corpusculū: et de tumlo p̄dijt glorioſuz. Sicq̄ ad etherеuz assumit thalamū comitāte secum multitudie angelorum. Thomas ātem cū abesset: a rediēs credē recusaret subito zonā q̄ corpus ei⁹ p̄cinctuz fuerat ab aere recepit illesā: vt vl fic intelligēt totaliter eam fuisse assumptam. Hoc aūt totū qđ p̄dictuz est apocrifum est. de quo ait Dieto. in epla q̄ ad paulā a eusto chiū esse videt. Ille sane libell⁹ vere apocrifus est cēsendus: misi quo ad aliq̄ fidedigna q̄ videtur a scis approbata: q̄ sunt noue. s. q̄ pmissa sit a exhibita virgim omimoda solatio: apl'oz oim cōgregatio: fine dolore sūmatio: sepulture in valle iosaphat p̄paratio: exeq̄ alis deuotio: xp̄i a totius curie celestis obuiatio: iudeoz p̄secutio: miraculoz in oi causa decētr coruscatio: in anima simul a corpe assumptio. Porro multa alia ibi sunt posita potius ad simulationem q̄ ad veritatē. vt q̄ thomas nō affuerit aveniens dubitauerit: et his similia que p se patēt: q̄ sunt relinquēda potius q̄ asserenda. Vestimen

ta autem ipsi⁹ ad cōsolationez fidē
lium dicunt in tumulo remansisse
Vñ a de q̄dam pte ipsaꝝ vestiū ta
le miraculū otigisse narrat. ¶ Cuz
dux normanoꝝ vrbē carnotēsiū ob
sedisset: eps illi⁹ vrbis tumcaz bea
te marie q̄ ibidez fuabat more ve
xilli haste impposuit: a subsequēte
pl'o securus ad hostes exiuit Statī
q̄ ois hostilis exercitus amētia et
cecitate p̄cussus est. stabatq; tot⁹
corpe tremul⁹ a totus aio stupefa
ctus. Qs illi de ciuitate cernētes di
uino iudicio supaddūt a atrociter
hostes cedūt. Qs beate marie plu
rimū displacuisse pbat: ex eo q̄ tu
mca illa disparuit a visum otinuo
hostis recepit. ¶ In reuelatiōib⁹
sācte elizabeth legit q̄ dū ipsa eli
zabeth q̄dā vice in spū rapta esset
vidit in loco valde remoto q̄ddaz
sepulcrū multo lumie circūfusum
a q̄si spēm mulieris in eo: a circūsta
bat multitudo maxima angeloꝝ.
et post pusillū in sepulcro erecta ē
a in sublime cuz illa astantiū mul
titudine eleuata. a ecce in ei⁹ occur
sum vir quidā de celis āmirabil⁹ a
glorios⁹ aduenit: portās in dextra
vexillū crucis: a cum eo infinita mi
lia angeloruz. Sicq; eā alacriter su
scipientes cū magno cōcentu eaz in
celū reduxerūt. Post modicuz tem
pus elizabeth angelū cū q̄ sepe lo
quebat: de p̄dicta visiōe interroga
uit. Qui rīndens: ait. Ostēsuz est ti
bi in hac visiōe quō tam in carne
q̄m in spū dña nrā in celū assumpta
est. Dicit aūt in eisdē reuelatōibus
sibi reuelatū esse q̄ post q̄dragīta
dies sui trāsitus a corpe sit assum
pta. Nam btā maria secū colloq̄ns
ait. Post ascensionē dñi anno ite
gro a tot dieb⁹ q̄t sunt a die ascēsi
onis vsq; ad diez mee assumptōis
supuixi Omnes ātapli mee dominū
oim affuerūt: a corpus meū reuere
ter sepulture dederūt. sed q̄dragesi
mo die post modū resurrexi. Cum
āt elizabeth eam interrogaret vtrū
hoc māifestare vel celare debēt: di
xit. Nec carnalib⁹ a incredulis reue
landa: nec deuotis a fidelib⁹ absco
dēda. ¶ Notandū est ergo q̄ virgo
maria assumpta a exaltata est ite
graliter a honorabiliter: letāter a
excellēter. Assumpta est em integre
in aia a corpe: sic pie credit eccia.
Qs quidē multi scōz non solū asse
runt: sz etiā hoc pbare aptis rōnib⁹
molīunt. Bernardi em rō est. quī
scōz corpa deus p̄ciosa sublimiuz
vt puta petri a iacobi tam glorio
se venerabilia tradidit: et honore
tam mirifico sublimauit vt a ipsis
deputet locis eoz veneratiōi cōgeu
us: a ad ipsa mūd⁹ properet vniuer
sus. Si g̃ marie corpus sup terraz
esse dicat: cū nec deuota frequēte vi
sitatiōe fidelīū: nec eidē loci⁹ depute
tur honoris. minuz videbit xp̄us
honorē matrem corpis cōtēpsisse:
cū tn sup terrā alioz scōz corpora
sic honoret. Dieronim⁹ etiā dicit q̄
xviij. kl'. septēbris maria celos ascē
dit. Qs vero dicit de corpali marie
assumptōe ecclesiā potiꝰ eligē pis
dubitare q̄ aliq̄d temē diffinire. a
sequētibus credēduz esse sic pbat.
Si non desunt q̄ dicāt in his q̄uz

christo fuerexerunt perpetuā resurrectionem iā esse cōpletaz: necnon credāt custodē virginis Johannē in glorificata carne gaudē cū xpō nec nos de btā maria factū abnuimus. Cur id nō magis credendū est de matre saluatoris? Qui em̄ dixit: honora p̄rem tuū a matrē tuā et nō vem̄ legē soluē: ꝫ adimplere. Profecto matrē suā sup oēs honorauit. Augꝰ autē nō solū hoc affirmat: ꝫ etiā trib⁹ rōnib⁹ hoc ꝓbat. Et p̄ma quidē est carnis xp̄i a vgi nis vnitas. ait ei sic. Putredo nāq; a vermis hūane est opprobriū cōditōis. a quo opprobrio cū Jesus alien⁹ sit maie natura excipiē quā Jesus de ea assumpsisse ꝓbat. Secūda vero est corpis ei⁹ dignitas. Vñ ait. Thronū dei thalamū dñi celi. tabnaculū xp̄i dignuz est ibi esse vbi ipse est. Tam p̄ciosuz thesauz dign⁹ est celo huari q̄ terra. Tercia est virginal' carnis pfecta integritas. ait em̄ sic. Letare maia leticia ienarrabili in corpe a aia. in ꝑprio filio per ꝑpriū filiū. nec seq̄ debet corruptōis eē una quā nulla secuta est: tantū filiū patiēdo integritatis corruptio vt sit semp̄ incorrupta quā tāta pfudit grā. Sit ite grā vnens q̄ oim integrā pfectaz q̄ genuit vitā. sit cū illo quez i filio gessit vtero. sit apud illū illa: q̄ genuit: fouit: a aluit illū Maia dei genitrix: dei ministratrix: et nutrix. de q̄ q̄ sentire aliter nō audeo: aliē nō p̄sumo. Ad hoc facit q8 ille verificator egregi⁹ ait Trā sit ad ethera virgo puerpa virgula iesse. Nō sine corpe: ꝫ sine tpe trānsit ad esse.

Secūdo assumpta est letāter. de hoc dic̄ gerhardus epūs a martir in suis omelijs Hodie btām virginem celi suscepit letando: angeli gaudēdo: archāgeli inhilādo: throni exultādo: dñatōes psallēdo: p̄ncipat⁹ armonisādo: ptātes citharisādo: cherubim a seraphim hymnisando: atq; ad sup̄ne dūme maiestatis gloriaz adducēdo. Tertio assumpta est honorabiliter. q̄ ipse Jesus et totus milicie celestis exercitus eidē obuiā venit Vñ hodie romim⁹. Quis illud cogitare sufficiat q̄ gloriose hodie regina mundi p̄cessit. Quāto deuotōis affectu tota in ei⁹ occursuz celestiū legionuz p̄dierit multitudo. Quātis ad thronū cantūcis sit deducta. Quā placito vultu: quā serena facie: quaz dulcis amplexib⁹ a filio sit suscepta a sup oēz creaturā exaltata. Idez. Hodierna die credendū est militiā celoz festiue genitrici dei obuiam aduenisse. eamq; ingēti lumie circūfulsisse. avß ad dei thronū cū laudibus a cāticis spūalibus p̄duxisse. Celestē q; militiā hierl'm tūc in effabili leticia exultasse. a iocūda tam ieffabili caritate a oī gratulatione inhilasse. qm̄ festiuitas que hodie nobis renouat annua: illis oīb⁹ est facta ꝯtinua. Credit q; q̄ ipse saluator p se totus festiu⁹ occurrit a cū gaudio eā secū i thronō collocauerit. alias quō implesset q8 in lege ipe mandauit: honora p̄rem tuū a matrem tuam. Nec Hiero⁹.

Quarto assumpta est

excellenter. Hieronim⁹. Hec est di
es in q̄ vſq; ad thronū celsitudinē in
temerata mat̄a virgo pcessit: atq;
in regni solio sublimata post xp̄m
gloriosa resedit Qualiter ātem cele
sti gloria sublimata sit oñdit bea
tus Gerhardus epūs i omelijs su
is: dicēs Sol⁹ dñs Jesus xp̄s p̄t hāc
magnificare quēadmodū fecit vt
ab ipa maiestate laudē ōnue acci
piat a honore angelicis stipata
choris: archangelicis vallata tur
mis: thronoz hymcinde possessa in
bilatōibus: dñationū circūcincta
tripudio: p̄ncipatuū circumsepta
obsequijs: potestatuz amplexata
plausibus: virtutū girata honori
bus: cherubim circūstātiata hym
nificationib⁹: seraphim vndiq; pos
sessa ineffabilib⁹ cātationib⁹. Ipsa
q; ineffabilissima trinitas penni tri
pudio sibi applaudit: atq; sua gra
tia in ea tota redūdante oēs eidez
attendere facit. apostoloz splēdidis
sim⁹ ordo ineffabili laude illā attol
lit. martirū multitudo oīmode sup
plicat. dñe tāte cōfessoz exercitus
innumerabilis ōtinuū sibi resonat
canticū. virginū candidissima con
cio iugem choreā ad suā celebrat
gloriā. inuite etiaz infern⁹ sibi vu
lat. q̄ pacissimi demōes oclamāt.
¶ Quidā deric⁹ virginē maie deuo
tus cōtra doloreż q̄nq; vulneż xp̄i
eam quotidie p hec verba q̄si oso
lari studebat: dicēs. Gaude dei ge
nitrix vgo inmaculata. gaude q̄ ab
angelo gaudiuz suscepisti. gaude
q̄ concepisti. gaude q̄ genuisti ekm
luminis claritatē. gaude mat̄. gau
de sancta dei genitrix virgo. Tu so
la matrū inupta. te laudat omnis
factura. genitrix lucis: sis pro no
bis q̄sum⁹ perpetua imfuētrix. Hic
cū immio langoꝛe coꝛrept⁹ ab ex
trema vemisset: pauoꝛe pturbari ce
pit. Cui virgo apparēs: dixit. Cur
fili tanto timoꝛe trepidas q̄ totiēs
mihi nūciasti. Gaude etiā tu. a ve
ekna le gaudeas vemī mecū. ¶ Fāt
quidā monach⁹ valde lubric⁹: sed
in btāz mariā valde deuot⁹. q̄dam
nocte ad sōlus assuetū pgēs: corā
altari trāsiens btām vginē saluta
uit. a sic de ecclesia exiens: duz quē
dam fluuiū vellet transire in aquā
incidēs: expirauit. Cui⁹ aiam cū de
mones rapuissent: affuerūt ange
li vt eā libarent. Quib⁹ demōes di
xerūt. Vt q̄d huc venistis: mihil in
hac aia habetis. Statimq; btā ma
ria affuit. et cur ei⁹ aiam rapere p̄sū
pserāt: increpauit. Illi āt dixerūt.
Quia cuz fimisse vitā in malis opi
bus iuenerūt. At illa. Falsa sune
q̄ pfertis. scio enī q̄ alioq; pgēs me
p̄mo salutabat: a rediens fil'r faci
ebat. q̄ si dicitis vob vim fieri po
namus hoc in iudicio sūmi regis.
Cūq; de hoc corā dño disputarent:
placuit ei vt aia ad corpus rediēt
a de suis actib⁹ penitēt. Infra fra
tres videntes matutinas differri
sacristā quer̄ut: avsq; ad fluuiū per
gētes sūmersuz in aq̄ reppererunt.
Cūq; extracto corpe secuz quid fa
ctū fuerat: mirarent. ille repēte ad
vitā redijt: a rem gestā referēs vi
tam in bonis opibus cōsūmauit.
¶ Miles quidam potens valde ac

dūes dū oīa bona sua īdiscrē
ta lībalitate dispergēt ad tantā de
uenīt īopiā: vt q̄ ofueueāt magī
tribuē iaz īcupet mīmis indigē
Habebat āt vxorē pudicissimā a
beate marie deuotā. Appropīquā
te āt q̄dā solēnitate īq̄ p̄dict⁹ mi
les multa donaria ofueuerat elar
girī: cui iam q̄d tribuēt non habēt
mīa cōfusione a verecūdia duct⁹
quousq̄ p̄dicta solēnitas trāsisset
deserti locū meroris amicuz petijt
vt fortune sue īcōmoda plangēt
a verecūdiā euitaret. Et ecce subito
quidā eq⁹ valde terribil⁹: terribi
liorez hīs assessorē ad eū accessit
Cui⁹ assessorez alloquīt: a ille cau
sam tante sue tristicie scīscitat. Cui
cū oīa q̄ sibi contigerāt p ordinez
enarrasset: ille ait. Si mihi īmo
dico obtēperare volueris: magis q̄p
antea gloria a diuitijs abūdabis
Spōdet ille p̄ncipi tenebrarū se q̄c
quid īsserit libēter facturū dūmo
do ipse sibi impleat q̄d p̄mittit. Et
ille. Ecce pges īdomuz tuā: īm tali
loco requires: a ibidē tot auri a ar
gēti pōdera a tot lapides p̄cios⁹ īn
uenies. Mihi aūt hoc facias vt ta
li die vxorē tuam huc ad me addu
cas. Sub tali promissiōe miles do
muz reuertit: a īn loco de quo dixe
rat querēs oīa repperit q̄ p̄dixit.
Que iuenies mox emit palacia:
largit dona: redimit feudos: opa
rat fuos. Appropīquāte vero die
statuta vxorē suā vocauit: a dixit.
Equū ascēde: qz aliq̄ longi⁹ mecū p
gere te oportet. At illa tremēs a pa
uens viri impio cōtradicē nō p̄su
mens: beate marie se deuote omen
dauit a post virū abire cepit. Cuz
āt longi⁹ p̄cessissent a īm via quā
dam ecclesiā inuenissent: illa de eq̄
descendēs ecclesiā intrauit: viro ex
teri⁹ expectāte. Dū vero btē marie
se deuote omendaret illa sūbito ob
dormiuit: et virgo gloriosa p̄dic
te matrone habitu a q̄litate p om
nia sil⁹ 8 altari p̄cessit: a foras exi
ens equū cōscēdit matrona illa īm
ecclesia remanēte. Vir āt suā vxorē
esse arbitrat⁹ est. Cū autē ad locuz
statutū venissent: ecce princeps te
nebrarū cū īmpetu nimio veiebat
a ad locū festinabat. Sed cū appro
pīq̄sset statī ille īfremuit: et tre
mens ac pauens accēdē nō p̄sum
psit. dixitq̄ militi. Infidelissime do
minū cur mihi talē illusisti: a p tā
tis būficijs mihi talia contulisti.
Ego em̄ tibi dixerā vt ad me addu
ceres tuā oūgē: et tu mihi adduxi
sti dñi genitricē. volebā vxorē tuā
a adduxisti mihi mariā. nam cum
vxor tua mihi multas īferat īu
rias: de ea volebā expetē vltionez
Et tu ad me istaz adduxisti vt me
torqueat a īm infernuz mittat. Au
diens hec vir vehemēter stupebat
a p timore a āmiratōne nimia loq̄
nō poterat. Beata āt maria dixit.
Qua temeritate nequā spūs deuo
te mee nocē p̄sumpsisti. Non hoc
tibi īpūne cedet: et nūc te hac ple
ctor sententia vt īm infernuz descen
das a alicui me cū deuotōe īuocā
ti nocē de cetero non p̄sumas. Ille
aūt cū multo eiulatu recessit: a vir
de eq̄ exiliens se ad ei⁹ pedes p̄stra

uit. Cuem virgo increpās ab sua vxore q adhuc in ecclesia dormebat iubet redire: a oēs diuitias de monis abisse. Redies g dū adhuc vxōē suā dormientē inuenīret: eaz excitauit. a sibi q acciderāt: enarrauit. Cuz āt domū redissent a oñes demoms diuitias abiecissent: ī laude virginis deuotissime pmansert a multas postmodū diuitias ipa largiente virgine receperūt. ¶ Ad iudiciū dei quidā in visione rapiē qui peccatoꝝ sarcina gꝫabaē. Et ecce sathan affuit: a dixit. Mihi in hui? hois aīa habetis xpiāj: ꝫ mei potius extat dñij. habeo em publicū instrumētū. Cui dixit dñs. Vbi est tuū instrumētū. At ille. Instrumentū habeo qđ ore xpti o dictasti a perpetuo duraturū sanxisti. dixisti em. Quacūq hora de fructu huius ligni comederitis morte morie mini. Cū igiē iste sit de pgenie illorum q vetitū comederūt cibū: iure instrumēti publici mei in iudicio debet mori. Dixit aūt dñs. Permittatur homo p se loq. Ille autē ōmutuit. Dixit itez demon. Meus est prescriptiōe. qz euz iam triginta ānis possedi: a mihi tanq̄ suus pprius obediuit. Et ad hoc itez ille ōmutuit. Demon itez dixit. Meus est etiam. qz etsi aliq̄ bona fecerit: ei? mala īcōparabil'r vincunt bona. dñs autē noluit otra cū cito pferre sententiā: eidē octo diez terminū contulit vt octauo die corā se cōparet: a de his oībus rōnez redderet. Cum g a facie dñi tremens ac metēs abiret quidā ei obuiauit a rausam tante tristicie rēq̄siuit. Cui ille oīa p ordinez retulisset: ait. Nec tieas: ne formides. qz de p° virili te iuuabo. Cuz āt ab eo interrogaret q̄ noie vocaret: ait. Veritas e nomē meū. Inuenitq̄ secūdū qui pmisit eū iuuare de secūdo. Interrogatꝰ āt quo noie vocaret: rndit. Justici a vocor. Die āt octauo ad iudiciū venit: a demō ei pmo obiecit. Ad qđ rndens veritas: ait. Duplicē mortē esse nouim?. corpis. ſ. a gelēne. Illud g instrumentū qđ p te demō allegas non loquit de morte gelēne ſ corpis. Qđ q̄dē ex hoc manifestū est. qz cū oñes illi sentēcia īcludātur. ſ. q corpe moriant. nō tñ oēs gelēne ignib? moriunt. Quātū em ad mortem corpis est sp duratuū. Quātū vero ad mortē aīe est p christi sanguinez reuocatū. Tūc demō videns qz in pmo succubuit: secūdū sibi obiecere cepit. Sed iustitia affuit: a p eo taliter rndit. Licet euz multis ānis seruū possederis: tamē ratio semp cōtradixit. Semp emz ratio murmurabat q tam crudeli dño seruiebat. Ad tertiū obiectuz neminez habuit adiutorem. Dixit qđ dño. Afferat statera: et bona a mala oīa pōderent. Veritas autez a iustitia peccatori dixerūt. Ad matrem misericordie que iuxta domiuum sedet tota mente recurre: a eā in tui adiutoriū inuocare studē. Qđ cum ille fecisset: beata maria in ei? adiutoriū venit: a sup statera ex illa pte vbi erāt pauca bōa manuz apposuit. Diabolus aūt ex alia pte trahere conabatur. Sed mater mi

fertico: die ꝓ̃ fuauit a peccatorez libe
rauit. Ille igit ad se rediens in me
lius vitā mutauit. ¶ Circa annos
dñi. cccc.xxvij. in ciuitate biturien
si cū xp̃iani in die paschē cōicarent
cū pueris xp̃ianorū quidaz puer
iudeoz ad altare pcedēs corp⁹ dñi
cū eisdez accepit. Reuersus domuz
cū a patre vñ vemiss; interrogare t:re
spōdit se cum pueris xp̃ianis cum
quib⁹ ad scolas ibat ad ecclesiaz
iuisse et cum eis cōicasse. Tūc pat
eius furore replet⁹ pueū apprehē
dit: a otinuo in fornacē ardētē que
ibidē erat: piecit. Statī autē dei ge
mitrix in spē imagis quā sup altare
puer viderat eidē affuit: a eū illesū
ab igne suauit. Mater vero pueri
multos xp̃ianoz a iudeoz suis da
moribus ogregauit. Qui videtes
pueū in fornace mhil lesionis ha
bentē ipm inde extraxerūt. a quō po
tuiss; euadē: interrogauerūt. Qui re
spōdit. Illa reuerenda dña q̄ super
altare stabat mihi auxiliū pbuit.
et oē a me incēdiū ꝓpulsauit. Tūc
xp̃iāi intelligentes eē imaginē btē
marie: pīez pueri acceperūt a ipm
in fornacē piecerunt: q̄ cōtinuo cō
bust⁹ a penitus osūpt⁹ est. ¶ Qui
daz mōchi añ die iuxta flumē sta
bant: a ibidez se fabulis a otiosis
sermōibus resoluebāt. Et ecce audi
unt remiges per flumez impetu mi
mio nauigātes. Quib⁹ mōachi di
xerūt. Qui vos estis? Et illi. Demo
nes sumus q̄ aiam Ebroimi prepo
siti domus regis francoruz q̄ a mo
nasterio sācti Galli apostatauit.
a ipsuz in infernū deferim⁹. Qb⁹ au
dientes monachi vehementissime
timuerūt: a fortiter exclamauerūt
Sancta maria ora p nobis. Quib⁹
demones dixerunt. Bene mariā in
uocastis. vos ei dissepe a sōmer
gere volebam⁹. q̄ vos dissolute a
extra horā ofabulantes iuenim⁹.
Tūc monachi redeūt ad cenobiū
a demones pperant ad infernum.
¶ Quedā mulier sibi a demōe in for
ma hois visibiliter apparēte multas
molestias sustinebat. multaq̄ re
media nūc aque bñdicte aspsiōez:
nūc hoc: nūc illud adhibebat reme
diū. ꝯ nec ille cessabat. Quidaz vir
scis osuluit sibi vt cum ad eā accē
deret: illa eleuatis manib⁹ sancta
maia adiuua me ꝓtin⁹ exclamaēt
Qb cū illa feciss;: diabolus q̄si lapi
de pcussus veritus fugit: stetit: et
post modū dixit. Malus diabol⁹ in
tret in buccā illius q̄ te istud do cu
it: a statī euanuit. nec ad eaz post
moduz accessit. Notandū q̄ q̄dā
miraculū virginis est in fine legē
de sācti Ipoliti. q̄ in eo de ipō sācto
Ipolito agitur in parte.

¶ De nomine.

Bernard⁹ di
cit a bēr q̄b est put⁹
vel fons a nardus: q̄vt dicit glosa
sup cāticis est herba hūilis: a cali
de nature: a odorifera. Fuit eñ cali
dus in feruēti amore: humil⁹ in oō
satōe: fons in doctrine emanatiōe:
a puteus in scientie pfūditate: et
odoriferus in fame suauitate. Eius
vitā abbas Guilhelmus sācti thē
odorici a socius beati Bernardi et

Bernalb⁹ abbas Boneuallis scri
pserunt.

¶ De sancto Bernardo abbate.

BErnardus i
burgūdia Castrofōta
nis opido: ex nobilib⁹ valde a reli
giosis parētibus ort⁹ est. Cui pat
recelin⁹ miles: seculo strēnu⁹: nec
min⁹ deo religiosus. matr̄ vo Aletb
nuncupata est. Hec septē filios ge
nuit. sex mares: femina3 vnā. Ma
res āt oēs mōchos futuros: fēiam
sācimonialē. Mox āt vt filiū par
tu ediderat: māib⁹ ꝓpr̄is ipm deo
offerebat. Alienis vteri b⁹ ipōs nu
triri refugiebat. ꝙsi cū lacte matr
no matrni q̄dāmō tom infūdēs eis
naturā. Cū āt creuisset ꝙ dīus sb ma
nu ei⁹ erāt: eremo magis ꝙ curie
nutriebat. Cibis grossioib⁹ cōib⁹
pascēs eos: ꝙsi cōtinuo ad eremū tūs
mittēdos. Cum g̃ tercīū filiū. s. Ber
nardū adhuc gestaret in vtero vi
dit sōniū p̄sagiū futuroꝝ catulū. s.
totū cādidū in dorso sbrufum: a la
trantē in vtero se hīe. Rs cui cuidā
viro dei exposuiss: ille ꝓphetica vo
ce rēdit. Optim catuli mat eris: q̄
dom⁹ dei custos futur⁹: magnos cō
tra inimicos habit latrat⁹. Erit ei
p̄dicator egregi⁹. a multos medici
nalis lingue grā curaturus. Cum
āt Bernardus adhuc puerul⁹ ess
a g̃ui dolore capitis egrotaret: ve
nientē ad se mulierculā vt dolorem
sui capitis suis carmīb⁹ mitigāret
cui indignatōe nimia exclamās rep
pulit a abiecit. Puero āt bono ze
lo diuina nō defuit clemētia: ꝙ cōti
nuo surgēs literatū se esse cognouit.

¶ In sactissima dīce natiuitatis
nocte cū puer Bernardus matuti
nale officiū in eccīa expectaret: a q̄
hora xp̄us natus fuisset scire aspe
ret: appauit ei puerul⁹ Jesus q̄ ite
rū ān oculos suos ex vtero matris
nascēs. Vñ q̄dam virit hāc fuisse
horā natiuitatis dīce ꝙ putauit.
Ab illa g̃ hora i his q̄ ad illud pti
nent sacrāmtū a sensus ei ꝓfundi
or a primo copiosior datus est. Vñ
a postmodū in laudē gemitricis et
gemiti mē ipsa suoꝝ tractatuuꝝ in
signe opusculū edidit: i quo
illā lectōem euāgelicā Missus ē ga
briel angelus: explanauit. ¶ Vi
dens antiqu⁹ hostis ꝓpositū pueri
tam salubre: ei⁹ castitatis ꝓposito
mūdit: multosq̄ sibi laqos tēpta
tionis opposuit. Cū em aliqñ in q̄n
dā feiam oculos defixos aliq̄ dīu te
nuisset: cōtinuo de seipō erubescens
in seipm seueriss⁹ vltor insurgit:
ac in stagnum gelidā aq̄ insili
ens: tādiu ibidē pmansit donec pe
ne exanguis effect̄s p grāz dei a ca
lore carnal' ocupiscentie tot⁹ refri
guit. ¶ Circa idez tēp⁹ instinctu de
mōis puella quedā in lectū dormi
entis se nudaz iniecit. Quā ille sen
tiens cū oi pace a silentio ꝓcē ei le
ctuli quā occupauerat cessit. a i la
tus alterꝝ se rōtens: dormiuit. Mi
sera vero illa aliq̄ dīu sustinēs a ex
pectās: deiñ palpās a stimulans.
nouissime cum imobil' ipe psiste
ret: illa licet impudentissima eāt eru
buit. a horrore ingēti atq̄ admira
tōe pfusa surgēs: aufugit. ¶ Cuz

itꝝ in dom̃o cuiusdã matrone hospitare: illa adolescẽtez aspcũ deo rũ ofidẽtiã vetemẽter in ei⁹ ocupiscẽtiã exarsit. Cum ãt seorsũ lectũ sibi sterni fecit ipsa ipudẽter a silẽtre de nocte surgẽs ad euz accessit. Quã ille sentiẽs ptin⁹ exclamauit. Latrones: latrones. Ad quã vocez mulier fugit: familia surgit: tucna accẽdit: latro ꝙrit: ꝫ minime iuenitur. Ad lectulos singuli redeũt. quiescũt ceteri: ꝫ nõ illa misa reqescit. Nazdenuo exurgit Bernardi lectũ petit. Sz ille latrones latrones denuo exclamauit. Latro itꝝ ꝙrit: ꝫ neqꝫ ab eo q̃ sol⁹ noueat publicare vsqꝫ dcio iproba mlr sic repulsa: vix tãdẽ metu vl dispatiõe cessauit. Cuz ãt seqnti die iter agẽt: arguẽtes eum socij quõ totiẽs latrones sõmauerit pqrebãt. Quib⁹ ille ait. Veraciter hac nocte insidias sũ ppessus latrõis. qr hospita miteba tur m̃ auferre thesauz irrecupabile castitatis. Perpẽdes igit ñ eẽ tutũ cohitare spẽti: fugã meditari cepit: a ordine cistercien. extũc igredi deliberauit. Qd cũ frẽs ei⁹ cogscẽrẽt: a eũ ab hoc pposito modis ommib⁹ phiberẽt. tãtã ei dñs grãz cõtulit vt ñ solũ ipse a vsiõe ñ phiberet: ꝫ oẽs frẽs suos a multos ãlios ad religionez dño lucrarẽt. Bernard⁹ tñ frat ei⁹ miles strenu⁹ hec frattis vba vana putabat. a ei⁹ oino mõita repellebat. Tũc Bnard⁹ fidei iã ignei⁹ a fratno caritatis zelo mixt imodũ exaspat⁹. Scio m ꝙt frat mi: scio qr sola vratio itellectũ dabit auditori. Digitũ qꝫ latri ei⁹ apponẽs. Veniet mqt dies a cito veniet qñ lancea lat⁹ hoc pforabit. a ad cor tuuz ofilio qd abijcis viã dabit. Post paucos dies Gerhard⁹ ab inimicis capit. a in loco cui frat digitũ impsuerat infixã lãcea gestãs trahit: a i custodia vinculat. Ad quẽ Bnard⁹ veniẽs: cuz sibi loq̃ ñ pmittẽt ad eũ exclamauit. Scito frat Gerarde qr i pximo iturꝰ sum⁹ a mõsterium itraturꝰ. Ea dẽ nocte cõpedes de ei⁹ pedib⁹ cecidẽrũt. a hostio p se apto let⁹ aufugit Indicauitqꝫ fratri se mutasse ppositũ a fieri velle mõchũ. ¶ Ab incarnatõne dñi. M. cxij. Astitutõe domus cistercien. xv. Fu⁹ dei Bernardus ãnos nat⁹ circit. xxij. hñs cu socijs ãplius q̃. xxx. ordinẽ cisterciẽñ. ingressus est. Cũ ãt Bnard⁹ cuz fratrib⁹ suis domũ patnã egredẽt Guido pmogenit⁹ videns Vmardũ frẽz suũ minimũ puez ludẽtẽ i plateis cũ pueis. Sia iqt frat Vmarde ad te solũ respicit oĩs hꝛa possessiones nre. Cui ñ puerilit puer rndit. Vos g celũ hẽtis a m̃ trã solũmõ relinqtis. Nõ ex eq̃ diuisio hec fcã est. Modico g tpe cũ pze remãsit. ꝫ frẽs postmoduz secut⁹ ẽ. Ingressus g ordinẽ fũ⁹ dei Bern. ita tot⁹ im spm̃ absorpt⁹ ẽ a deo tolit mãcipat: vt iã nullt sẽsib⁹ corpeis vtẽtur. Jã qppe ãnũ m cella nouitiorũ exegerat: a adhuc an dom⁹ habẽt studiez igrabat. Mlto tpe eccliaz itrãs a exiẽs i capite vbi tres erãt feneſtre vnã tãtũ putabat eẽ fenestrã. Abbas ãt cistercien. frẽs ad edificãdaz domũ dareualliſ mit.

et eis Bernardus in abbatē p̄fecit. Qui multo ibidē tpe in inma pauptate degebāt: a pulmēta sepius ex foliis fagi officiebāt: a panē de ordeo a milio a vesciis faciebāt. Vigilabat āt suus dei vltra possibilitatē hūanā Nullū em̄ tēpus se magis pdē oqueri solebat q̄ quo dormiuit. p donec satis reputans opatōez somni a mortis vt sic dormiētes videant mortui dormiētes. Vñ etiā si quē forte durius stertentez audierat seu min⁹ cōpositē viderat iacentē: pacienter ferre vix potrat a secularit̄r seu carnal̄r eum dormire causabat. Ad comedēdū vix aliqua voluptate trahebat appetit⁹ ꝫ solo timore defect⁹. sic accedebat ad sumendū cibū q̄si ad tormentū Post cibuz sp q̄tū comederit pausare cogitare solit⁹ erat. Si qñ vel ad modicū mensurā solitā excessisse se deprehendit impune abire non patiebat. Sic gule illecebras edomuerat: vt ipsā q̄ saporis discretionē ex magna pte p̄diderat Naz a oleū sibi p errorem aliqñ pp̄ma tum bibit: et penitus ignorauit. nec pus ib cognitū est donec q̄dam labia ei⁹ miraret̄ inuncta. Sagime insup crudū p errorē sibi oblatuz p butiro multis diebus nosc̄ comediſſe Solā āt aquā sibi sapere bat: eo q dum sumēt: fauces et guttur eius refrigeraret. Ruic q̄d i scripturis dixerat: maxime in filiis a in agris meditādo a orando se offerebat̄ accepisse: a nullos se aliquādo magros habuisse misi querulos a fagos inter amicos dicē solebat. Denicq̄ confessus est aliqñ medi tanti vel orāti sacrā omnē vel suppositā: vel expositā sibi apparuisse scripturā. ¶ Quodā tpe sicut ipse in cāticis refert cū inter loqndum ex his q̄ suggerebat spūs: etsi nō in fideli: min⁹ tñ fidēti aio reseraret vt hīet quid dicēt denuo tractaturo ecce vox venit ad eū: dicēs. Donec istud tenueris aliud non accipies. Investibus ei semp pauptas placuit Sordes nūq̄ mundiuz animi fore iudicēs aiebat: aut negligētis: aut mamē apud se gloriāris: aut foris hūanā gloriaz affectātis. Proinde verbū illud i ore ei⁹ frequēt: semp in corde. Qui hoc facit q̄s nemo mirabit omnes. Vñ a tribicū plurib⁹ āmis portauit q̄ diu occultuz eē potuit. Sed vbi hoc cognitū esse sensit: continuo illud abiiciens ad cōia se dedit. Nūq̄ sic vsit vt nō potius ad videndū q̄ ad rependendū sibi vigilare oportēt. a visui suo magis studiū adhibē q̄ frenū. Cuz āt patientie genus solit⁹ eāt dicē triparti tū: videlicet ad Deū p iniurias ad dāna rerū: ad corpis lesionē: hāc ipe his exēplis se hīe pbauit Cuz em̄ cuidā epō amicabil̄r eū āmonens q̄ndā scripsisset epl̄az: ille vehemēter exacerbat⁹: amarissimā reseruit epl̄az: in pncipio ita dicēs Salutē a nō spūs blasphemie: tanq̄ ex spū blasphemie illi scripsisset. Ad q̄s ille Ego blasphemie spiritū mee hīe nō credo: nec maledixisse cuiq̄: nec maledicē me velle scio: p̄ter principi populi mei. ¶ Quidā abbas pro vno cenobio cōstruendo

sexcentas marcas argenti eidē mi
sit. Sed tota pecunia cuz deferret a
predonibus sublata est. Quo au
dito: nihil aliud dixit nisi Benedi
dus qui nobis pepcit a tanto one
re. Sed a illis inqt qui tulerūt leui
us est ferendum. tum qz hoc huma
na cupiditas sustulit. tum qz pecu
nia magna magnā eis tēptationis
occasionez ingessit. ¶ Quidā insu
per canonicus regularis ad eū ve
nit: vt in monachum recipetur in
stanter rogauit. Cui cum ille non
adquiesceret: & ad suā ecclesiā redire
psuadēt. Vt quid ergo ait ille in li
bris tuis pfectionez tantopere com
mendasti si eam non exhibes cupi
enti. Vtinaz illos tuos tenerem li
bros vt eos penitus lacerarez. Cui
ille. In nullo eorum legisti non posse
te in tuo claustro esse pfectū. morz
correctionem: non locorum mutationez
in libris oibus commendauit. Ille ve
ro insanus in eū impetū faciēs taz
graviter eius maxillam pcussit vt
succederet tuborem ictui: ac post tu
rem tumor ebulliret. Jā q aderāt in
sacrilegū insurgebāt. Sed puenit
eos seruus dei: damās & abiurans
p nomen christi vt nullatenus tan
gerēt: nec sibi quicqz iniurie infer
retur. Nouicius autem intrare volē
tibus dicere consueuerat. Si ad ea
que intus sūt festinatis: hic foris
dimittite corpa que de seculo attu
listis. soli spiritus ingrediantur.
caro autē non prodest quicqz. Pa
ter eius q solus domi remanserat
ad monasteriū uenit: & ibidem post
aliquod tempus in senectute bona
diffessit. Soror aūt eius seculo nupta
cum in delicijs et diuitijs seculi pe
riclitaret: quodam vice fratres suos
ad monasteriū visitatura accessit.
Cūq venisset cuz comitatu & appa
ratu superbo: ille cā tanqz rete diabo
li ad animas capiendas abhorru
it: nec ad videndum eam exire aliq
tenus adquieuit. Videns illa qz nul
lus fratrū suoz occurreret. sed ab
vno eoz q tūc portarius erat ster
cus inuolutū diceret tota lacrimis
resoluta. Ethi pecatrix fum inqt. p
talibus xpus mortuus est. Quia enī
pecatricē me sentio: ideo eo cōsiliū
& colloquiū tuoz requiro. Ethi de
spiciat frat me? carnē meā: ne despi
ciat suus dei animā meā. Vereat
& pcipiat. & quicqd pceperit adim
plebo. Hāc ergo pmissionē tenens
exijt ad eam cum fratrib? suis. Et
qz causa a viro separari non potuerat
primo ei omnē mūdi gloriaz imēdi
xit: & formā matris imitandā eidē
imbicēs eam dimisit. Illa vero redi
ens ita repēte mutata est vt in me
dio seculi vitā duceret eremiticaz.
& ab omni seculo prorsus se facere
alienam. Tandez precibus multis
vitam suum vicit: & ab ipso absolu
ta monasterium intrauit. ¶ In
firmatus aliquando vir dei cum ex
tremuz iam spiritum trahere vide
retur in excessu mentis sue ante tri
bunal dei visus est psentari. Assu
erāt & sathā ex aduerso improbi cuz
accusatoribus pulsans. Vbi vo ille
oia fuerat pfecutus et vir dei pro
sua fuit parte dictur?. Nihil territi
tus aut turbat?: ait. Fateor nō suz

dignus ego: nec ꝑ ꝓpꝛijs ꝓssuz me ritis regnū obtinere celoꝝ. Ceterū duplici iure illud obtinēs dñs me us hereditate.s.ꝑris a merito passi onis. altero ipse ōtētus alterū mi hi donat. Ex cuiꝰ dono iure illud mi hi vendicās nō confundor. In hoc ꝙ vo ofusus inimicus ouentꝰ ille so lutus a vir dei in se reuersus. Tan ta aūt abstinētia labore a vigilijs corpus suū attriuit vt ḡuissima et fere cōtinua egritudine lāguēs cō uentū vix sequi posset. Quadā aūt vice dū ḡuissime infirmaret fratri bus p eo instāter orātibꝰ: aliq̄tu lū ꝙualuisse se sensit. Cōgregatis ḡ fratribꝰ dixit. Quid tenetis me se rū hoiem. Fortiores estis a iuuā istis. Parcite q̄so parcite: a sinite me abire. A multis āt ciuitatibus vir dei in ep̄m elect⁹: p̄cipue a ciui tate ianuensi a ciuitate mediolanē si petētibus se: nec ānuens: nec im probe renuēs dicebat se nō esse su um: ꝙ alioꝝ suꝛicio deputatū. Frēs āt ex cōsilio viri dei sibi ꝓuiderāt: et sūmi pōtificis auctoritate erāt mu niti ne q̄s gaudiū suū ab eis tollē posset. Quodā tpe cū frēs cartu sienses visitasset: et ipsi ab eo in omnibus pl'imū edificati fuissent vnū fuit qđ p̄dicti loci priorem ali q̄ntulū mouit. s. q̄ sella cui equitā do insidebat mīnꝰ neglecta erat a patrū p̄decessōre pauptatē. Qđ cuz di ctus p̄or vmi ex fratribꝰ a ille viro dei retulisset nō mīnꝰ ipse miratus q̄lis esset sella: q̄rebat. Nā a dista valle vs̄ ad cartusiā venerat: a tñ q̄lis eēt sella penitus ignorabat.

Juxta lacū etiā lausanensez toti us diei itinē pḡes pemtꝰ cū nō vi dit: aut se videri nō sciuit. Cū em̄ se ro facto de eo dē lacu socij loq̄rētur interrogauit eos vbiā lacꝰ ille eēt. Qđ illi audiētes plurimuz admira ti sunt. Vincebat sane in eo sublimi tatē noīs hūilitas cordis. nec tātū poterat cū vniūsus erigē mundus ꝙtū seipse deijcē solus. Sūmus re putabat ab oībus: infimū ipse se reputās. a quē sibi oēs ipse se ne mini p̄ferebat. Demq̄ sic ipe sepiꝰ fatebat int̄ fūmos q̄s honores a fa uores pꝓꝝ in alterū sibi mutatꝰ hoiem videbat: secꝫ potius reputa bat absentē velut quoddā somni um suspicatꝰ. Vbi vo int̄ simplici ores fratres erat amica spꝫliebat hūilitate frui. ibi se inuenisse gau debat a in ꝓpriā redisse p̄sonā. Sem per āt inuenichat aut orās: aut le gēs: aut scribēs: a meditās: a fra tres vbo edificans. Quadā vice cū ꝓpꝛo p̄dicaret: et oēs vba ei⁹ at tēte ac deuote susciperent: ei⁹ aio que dā talis irrepsit tēptatio. Vere nūc optime p̄dicas: a ab oibꝰ libenter audiris: et sapiēs ab oibꝰ reputa ris. At vir dei de tali tēptatiōe pul sari se sentiens parump subsistit. a an p̄cederet vel finē faceret cogita re cepit. Statimq̄ diuino confor ta tus auxilio tēptatori silenter respō dit. Nec per te icepi: nec p te finiā tam. Sicq̄ secutus p̄dicationem vsq̄ ad finē p̄secutus est. Mona chꝰ quidā q̄ in seculo tribalꝰ fuerāt atq̄ lusor: maligⁿ stimulatus spū ad seculū redire voluit. Cum autez

beatus Bernardus eū retinere nō
posset: interrogauit eū vñ vidur⁹
esset. Qui rñdit. Ad taxillos ludere
scio: et iñ viuē potero. Et ille. Si ti
bi capitale cōmisero: vis singulis
annis ad me redire a tucy mecū di
uidere. Qs ille audiens gauisus est
a ubē se actuꝝ pmisit. Viginti er
go solidos ei dari p̄cepit: a ille cuz
illis abijt. Hoc āt faciebat vir sā
ctus vt eū itez reuocare posset: sic
a postmodū factū est. Ille ḡ abiēs
totū pdidit. a ad portaz ofusus re
dijt. Quo audito vir dei ad eū let⁹
exijt. extēditq; gremiū vt simul di
uiderent lucrū. Cui ille. Nihil p̄ lu
cratus suz: ꝫ etiā capitali vestro nu
datus sum. si vultis p capitali ve
stro recipite me. Cui Bernardus.
benigne rñdit. Si ita mḡt est: meli
us elt vt te hic recipiā q̄p vtrunq;
pdā. ¶ Quadā vice dū btūs Ber
nard⁹ iumēto insidēs aliquo pgeret
cuidaz rustico materia sic se offerē
te de cordis instabilitate i oōne cō
questus est. Qs ille audiens mox
eū despexit. a in oōnib⁹ cor firmū
a stabile se hīe dixit. Volens autē
Bernard⁹ eū conuincere a a fua te me
ritate coercere: dixit. Sequestra te
paulisp a nobis: et tota q̄ poteris
intētione oratiōez dñicaz ichoato.
quā si absq; alia cordis vagatōne
finire poteris: iumentū cui insideo
tuū pculdubio mox habeb. Tu āt
mihi fide tua spōdeas. q̄p si aliꝰ ibi
dez cogitaueris: hoc mihi aliq̄ten⁹
nō celabis. Letat ille: a tanq̄ iumē
tum iam lucratū se reputās auda
cter secedit a seipm colligēs oōez
dñicaz inchoauit. vir oīois imple
uit dimidiuz: a ecce importuna co
gitatio de sella cordi suo se ingerit
vtcū eaz habere debeat cū iumēto. c
Qs ille aduertens cōcitus ad Ber
narduz rediit. a quid in ipa oōne
solicite cogitau erit: indicauit. a de
se vt prius temere non p̄sumpsit.
¶ Frater Robertus eius mōach⁹
a fm seculū ꝓpinquꝰ in adolescētia
sua q̄rūdam psuasione deceptꝰ du
macū se cōtulerat. Venerabilis āt
pater postq̄p aliq̄diu dissimlauit
eundez statuit p epistolaz reuoca
re. Quaz cum sub dictaret ali
us monachus eam sub more con
scriberet: subito mopinatus imbr
erupit. a is qui scribebat cartaz cō
pilare voluit. Cui Bernard⁹. Op⁹
dei est scribere ne formidēs. Scp̄sit
ergo epistolam in medio imbris
sine imbre. Cum enim vndiq; plu
eret: ibidem tamen molestiam im
bris virt⁹ expulit caritatis. ¶ Cū
quodda monasteriuz quod vir
dei construxerat occupasset musca
rum incredibilis multitudo: ita vt
ommibus grauem molestiaz gene
rarent: ille dixit. Ego ex cōmunico
eas. Mane autem omnes parietes
mortuas inuenerūt. ¶ Cum a sum
mo pontifice mediolanum missus
fuisset vt ip̄m cū ecclesia recōcilia
ret. a iam papiam redisset quidaz
vxorem suam demoniacā ad eū ad
duxit. moxq; p os misere mulieris
diabolus in contumelias eius pru
pit: dicēs. Non me de amicula mea
hic periculos edens a brasicas de
uocat: pelles. At vir dei ipsam ad

ecclesiā beati Siri remisit. Ppūs autē Sirus hospiti suo deferre noluit nec ei dē aliqd curatōis impendit. Sicq itēū ad btm Bernardū ad ducta est. Tūc diabol⁹ p os ei⁹ garrire cepit: ac dicē. Non me expulit sirul⁹: nec eiciet Bernard⁹. Ad hec fu⁹ dei rndit. Nec Sir⁹ nec Bernardus te ejicit: ꝫ dñs Jesus christus Mox vt ille orationē effudit spirit⁹ nequā dixit. Qm libēter egrederer de hac amicula ḡuit molestatus in ea. ꝙ libēter egrederer ꝫ nō possum. qr nō vult magn⁹ dñs. Cui sācdus a qs ē magn⁹ dñs. Cui ille Jesus nazaren⁹. Ad quē vir dei. Vidisti nevnq̄ eū. Quo rndēte. Etiā. Ait. Vbi eū vidisti. Et ille. In gloria. Et saīs. Et tu ingl'ia fuisti. Quo rndēte. Vtiq. Et ait. Quō inde existi. Et ille Cū lucifero mlti cecidim⁹. Hec aūt oia lugubre p os vetule oībus audiētib⁹ loqbat. dixitq ei vir dei Nunqd ī illaz gloriā rebire velles. At ille miro modo cachinnās: ait. Tarde ē. Tūc orāte viro dei de mulie exiuit. Sz cū vir dei iñ cessisset diabol⁹ ipaz itēū iuasit. Vir āt ei⁹ post scm accurrēs: qd acciderat indicauit Ille āt collo ei⁹ alligari catulā otinētē hec vba pcepit. In nomine dñi nri Jesu xpi pcipio tibi demō ne hāc mulierē amodo otingē psumas. Qd cū fcm fuisset: ad eā postea nō ē ausus accedē. ¶ Apud aqtanā qdā mulier miserabil' eat q a qdā demōe petulāte icubo vexabat. Sex enī āms abusus est ea. a icredibili vexauit libidine. Aduenīte āt illuc viro dei: demon mulieri ne ad eaz accedat vlx mētē mināt. qr mil ei p desse posset. Et cedē te eoipse q ei⁹ fuerāt amatoz crudelissimus fieret psecutor. At illa ad virū dei se cure accessit: a q̄ patrē cū multo gemitu enarrauit. Cui ille. Tolle hūc meū baculū a in tuo lectulo pone: etsi qd agē pt: agat. Qd cū fecisset a ī lectulo suo recūbēt adest ille otinuo: ꝫ nec ad cōsuetaz op⁹: nec ad ipm cubile p̄sumit accedē: ꝫ acerrime mināt. qr illo recedēte se de ea atrociē vindicabit. Qd cū illa Bernardo retulisset: ille populū duo cauit: a oēs cātelas i manu accensas hīe pcepit. demonēq̄ cuz vniuerso q̄ aderat cetu exōicauit. ac ne ad illaz vel aliā d inceps accessuz habeat: iterdixit. Sicq illa a tali illusiōe penit⁹ libata est.

Cū in eade puitia vir scūs legatiōe fugeret et ducē aqtanie eccle reconciliaret: a ille modis oīb⁹ reconciliari renuēt: vir dei ad altare celebraturus accessit: ipo duce tanq̄ excōicato p foribus pstolāte. Cū autē pax dñi dixit: corp⁹ dñicuz sup patenā posit a secū tollit: atq ignea facie a flameis ocul' foras egredie a vbis trib⁹ comitē aggredie. Rogauim⁹ te inqt: spreuisti nos. ecce ad te accessit fili⁹ vigmis q̄ est dñs ecclesie quam tu psequeris. adest iudex tuus in cui⁹ noie omne genu curuatur. adest iudex tuus in cuius manibus illa anima tua deuenīet. Nunqd a ipsum sicut seruos eius otemnes. Resiste ei si vales. Statimq dux totus irriguit a membris ommibus dissolutus ad

pedes ei⁹ penitus ꝓfiliuit. Que vir dei calce pulsaꝰ surgẽ iubet a dei au dite sentẽcia. Ille aũt tremebũdus surrexit. et quicq̃d vir scis ꝓcipie bat ꝓtin⁹ adimpleuit. ¶ Cum re gnũ germanie ꝑ q̃dã magna sedã da discordia fuus dei itrasz: archi epus quidã quendã venerabilem clericũ obuiã ei misit. Cui dñs cleri cus se ei obuiaz a suo dño missum fuisse diceret: vir dei tñdit. Ali⁹ dñs misit te. Mirat⁹ ille: se nõ misi a suo domino archiepõ missuz fuisse af firmabat. Cõtra su⁹ xpi dicebat. Falleris fili falleris. maior dñs est q̃ misit te xpus. Qs clericus intelli ges: ait. Putas ꝙ mõch⁹ velim fi eri: absit a me. si cogitaui: nec ascẽ dit sup cor meũ. Quid multa. In eo dem itinere seculo valefecit: a a vi ro dei habitũ fuscepit. ¶ Cum quẽ dam militẽ valde nobilẽ ab ordinẽ recepisset: a quodã tpe virũ dei se quereꝛ grauissima cepit tẽptatiõe pulsari. Cum autẽ eũ quidã de fra tribus tam tristẽ videret: causã tã te tristicie requisiuit. Cui ille tñdit. Scio inq̃t: scio ꝙ nunq̃ ampli⁹ le tus ero. Qs verbũ cũ dictus frater ad suũ dei ptulisset ille p eo atten tius orauit. Statiq; ille frater q̃ taz tẽptat⁹ a tristis erat tantũ ceteris apparuit iocũdior a hilarior q̃ntuz pus ceteris tristior. Cuz ãt ei dict⁹ frater verbuz mestitie qs locut⁹ fuerat amicabiliꝰ improparet: ille tñdit. Etsi dixi nũq̃ ampli⁹ let⁹ ero si nũc dico nunq̃ amplius tristis ero. Cũ scis Malachias epus hiber nie tu⁹ vitam plenã virtutib⁹ ipe descripsit ab christum feliciter mi grasset: a vir dei hostiã salutarem offerret: gloriaz eius dño reuelãte cognouit. et eo inspirante post cõ munionem formaz orationis mu tauit: leta voce sic dicens. Deꝰ qui beatum Malachiam sanctoꝝ tuo rum meritis coeqsti. tribue qs. vt qui ꝑciose mortis eius festa agno uim⁹: vite quoq; imitemur exem pla. Cui dum cantor q̃ erraret: in nueret: ait. Non erro: si noui quid dico. Demde accedens sacra eius ve stigia osculat. ¶ Cuz instante qua dragesima a multis fuisset tirom bus visitatus: rogauit eos vt in il lis saltem sacris diebus a suis va nitatibus a lasciuijs abstinerent Quibus nullo modo acquiescenti bus iussit eis ꝓmari vinũ: dicẽs. Bibite poculuz aiaꝝ. Quo hausto subito mutati recedũt. a qui modi cũ temp⁹ denegauerũt totu tẽpus vite sue deo dederũt. Tandẽ beatus pater Bernardus morti felicit ap propinquans: ait fratribus suis. Tria vobis obsuanda relinquo q̃ in stadio ꝑsentis vite q̃ curri me memini totis viribus obsuasse. Nemini scandalum facere volui. a si aliqñ incidi: sedaui vt potui. Mi nus semp sensi meo ꝙ alteri⁹ cre didi. Ihesus de ledẽte nunq̃ vindicã; expetis. Ecce caritatẽ: humilitatez: et pacientiã vobis relinquo. Demq; cũ post multa miracula ꝓpetrass;: a centũ sexaginta mõsteria cõstru xisset: multosq; libros et tractat⁹ cõpilasset: consũmatis vite sue die bus circater ãnoꝝ. lxvis. Anno dñi

millesimo centesimo quinquagesimo tercio inf filioz manz obdormiuit in dño. Post obitū vero ipsi⁹ multis gloriā suā manifestauit. Cuidaz em abbati in q̄dā mōsterio apparuit. avt se seq̄ret admonuit Ruicū seq̄ret: dixit ei vir dei. Ecce ad montē libam venim⁹: a tu hic manē debes. ego āt illuc ascendā. Interrogat⁹ ab eo ad q̄d vellet ascēdē. & discē mq̄t volo. Mirat⁹ ille. Quid inquit vis discē pī cui nullū hodie credim⁹ esse filem. & dt ille. Nulla hic scientia: nulla veri cognitio. surdū scientie plenitudo: surdū v̄a noticia veritatis. & ī hoc vbo disparuit. Ille āt die notauit: a tūc viz dei bernardū de corpe migrasse inuenit. Multa aūt alia a pene innumerabilia miracla p suū dei dēz opatus est qui q̄tidie miraculis claret a gloriosus i secula benedictus.

¶ De ethimologizatione nominis sancti thimothei.

Thimotheus q̄si timorē tenēs. Vla timore: a theos q̄d ē dz q̄si timor dei.

¶ De sancto thimotheo.

Thimotheus sub Nerone a pfecto vrbis rome duz ḡuiē torq̄ret a calce vna ei⁹ plage aspgerent a ipse in his grās agēt: duo āgeli sibi astiterūt: dicētes. Erige caput ī celū et vide. Aspiciēsq; vidit celos aptos a Jesuz coronā gēmatā tenentē: et dicētē sibi. Hāc de mānu mea accipies. Qd q̄dā vir noie appollinaris videns baptisari se fecit. Quapropt pses iussit ātos i cōfessiōe dñi pseuerantes decollari: circa annos domini. lvij.

¶ De ethimologizatione nomis sancti Simphoriani martiris.

Simphorian⁹ a simphonia dī. Fuit ei sicut vas musicū: emittēs armoniam virtutū. In quo tanq̄ in vase tria fuerūt. Naz sic dicit Auerrois sonatiuū debet esse ductū ad resistē dū: lene ad cōtinenduz: latū ad implenduz. Sic et simphorian⁹ tanq̄ vas musicū. ductus ei fuit p austeritatē. lenis alijs p māsuetudinē. latus omnibus p caritatis amplitudinem.

¶ De scō Simphoriano martire.

Simphorian⁹ in augustudunēsi vrbe natus. dū adhuc adolescēs essz tanta moz grauitate pollebat q̄ seniorum vitam anticipare videretur. Cum igitur pagani festū veneris celebrarent: a statuam ante tradi um p̄fectū preferrent: simphorianus affuit a nolens eum adorare: dū cēditur a carceri mancipatur. Et cum eductus de carcere ad sacrificium cogeretur: a multa ei donaria pmitterentur: dixit. dñs noster vt nouit remunerare merita: ita etiā nouit punire peccata. Vitaz quā xp̄o soluturi sum⁹ ex debito: soluam⁹ ex voto. Sera penitudo ē sb̄ iudicis tuūsse ospectū. munera vrā fucata mell' pmixta dulcedine

male credulis mẽtib⁹ venẽna pa
tiunt Cupiditas vẽa oĩa haben
do mil possidet q⁹ diabolicis artib⁹
obligata. miseri lucri detinet cõpe
dibus. a gaudia vẽa in similitudi
nẽ cũ ceperunt splendere franguñt
Tũc ũdex ira repletus data sñia.
precepit vt Simplicianꝰ occideretur. q̃ cum ad locũ duceret. mater
eius de muro exclamans ait Nate
nate memẽto eterne vite. fursuz re
spice a regnantẽ in celo mtuere. Ti
bi vita nõ tollit ß in melioꝝ mutat
Mox igit decollatus ẽ. a a xpianis
corpꝰ eius sublatuz a honorifice ẽ
sepultũ Ad cuiꝰ sepulcz tanta fie
bant mira cula vt etiã a paganis
in honore maximo haberet Refert
gregoriꝰ turonẽ. q⁹ de loco vbi san
guis eius effusus ẽ. q̃dam xpianꝰ
tres lapillos sãguine eiꝰ respsos
sustulit. a in capsa argẽtea tabuꝝ
igneis circũsepta locauit. Quã cũ
in quodã castro locasset a totuz ca
strũ mendiũ cõsumpsisset. de me
dio ignis p̃dicta capsa sana a ite
gra ẽ educta Passus ãt est circa
annos dñi. cclxx.

De nomine

Bartholomeus

interp̃tat filiꝰ suspendẽtis
me vel filiꝰ suspendẽtis aq̃s dr̃ em
a bar q⁹ ẽ filiꝰ a tholos q⁹ ẽ sũmi
tas et moys q⁹ est aqua Jñ bar
tholomeꝰ a filius suspendẽtis aq̃s
a dei q̃ mentes doctorum sursũ ele
uat vt aq̃s doctrinay inferius fun
dãt Per primũ vero triplex nota
tur suspendiũ q⁹ ipse habuit Fu
it em̃ suspẽsus a eleuatus ab amo
re mũdi vl̃ suspẽsus a intentꝰ amo
ri celesti. vel suspensus a totaliter ĩ
nixus gracie a auxilio dei. vt nõ a
suis meritis sed a dei adiutorio vi
ta sua dependeat. Per secundũ no
tatur pfunditas siue sapiẽtie de cu
ius sapientie pfunditate dicit dy
onisiꝰ in de mistica theologia diui
nus bartholomeꝰ dicit a multam
theologiã esse a minimã a euãge
lium latũ a magnũ a rursus ociũ
Et vult oñdere bartholomeus fm
intentionẽ dy onisij q⁹ vna intẽtio
ne pñt õia affirmari de deo Alia
cõsideratione magis p̃pe negari &
eleuatus ab amore mũdi.

De sancto bartholomeo apl̃o

Bartholomeus
apostolus veniens ad In
diam que ẽ in fine orbis. tẽpluz in
quo erat ydolũ noie Astaroth in
trauit a q̃i pegrinus ibidez mane
re cepit In hoc ydolo q̃dam demõ
habitabat q̃ se languentes et in
firmos curare dicebat sed nõ sanã
do subueniebat ß a lesione cessan
do Sed cũ templum languentib⁹
plenũ esset a nullum ab ydolo re
sponsum haberet posset ad alias ci
uitatem pxerunt vbi aliud ydo
lum nomine Berith colebatur Et
interrogãtibus cur sibi astaroth
ñsum non daret Rñdit Berith de
us vester catenis igneis ostrictus
est nec aspiare nec loqui audet ex
hora illa q̃ apostolus dei bartholo
meꝰ ingressus ẽ. dicũt illi & quis

est bartholomeꝰ. Et ille. amicus est dei omnipotẽtis. q ido venit in illam puinciã vt oẽs deos idole euacuet. Et illi dic nob signa eius vt eũ inuenire possimꝰ. Quibꝰ demon ait. Capilli eius nigri. crispi. caro cãdida. oculi grãdes nares eq̃les et directe. barba plixa hñs paucos capillos canos. statura eq̃lis. collobio albo dauato purpuraq; vestit. Induit pallio albo qđ p singl̃os ãgulos gẽmas hz purpureas. vigintiseꝛ anni fũt exq; vestes. sãdalia eiꝰ nec veterescũt nec soꝛdidant. Cencies flexis gembꝰ per diem orat. ter cẽcies p noctẽ. angeli dei cũ eo ambulant q̃ nunq̃ eum fatigari nec esurire pmittit. Semper eo dẽ vultu. animo letus. hilaris pseuerat. Omnia preuidet. oia nouit. oim gentiũ linguas nouit et intelligit. q; vobis cũ loquoꝛ ipse iã nouit. q; qñ queritis eum si vult oñdere se vob si ãt nõ vult nõ poteritis eũ inuenire. Rogo ãt vos vt cũ eum inueneritis. rogate eũ ne huc veni at ne ãgeli sui hoc mihi faciãt qđ meo socio iam fecerunt. Cũ igit p duos dies solicite querentes eum minime inuenissent q̃dam die quidã demoniacus exclamauit dicẽs. Apostole dei bartholomee iẽdũt me oꝛões tue. Cui apostolus. Obmutesce et exi ab illo. et statim liberatus est. Qđ audiẽs rex regionis illius noie polemius cũ haberet filiã lunaticã misit ad apostolũ rogãs vt ad se veniret et filiã sua sanaret. Ad quã cum apostolus veniisset et eam catenis ligatam videret q; ac cedẽtes moꝛsibus lacerabat. iussit eam solui. et cum ministri ad eam accedere nõ auderent dixit. Ego demonium qđ in ea est iam ligatum teneo et vos timetis. Et statim soluta liberata ẽ. Tunc rex camelos auro et argẽto et lapidibus preciosis onerauit et apostolum dei bartholomeum inquirit faciẽs nullatenꝰ inuenire potuit. Mane autem sequẽti apparens apostolus cui solo rege in cubiculo dixit ei. Vt quid mecum auro et argẽto tota die quesisti. Ista munera necessaria fũt his qui terrenas voluptates requirũt. Ego mihil terrenũ mihil carnale desidero. Tunc sanctꝰ apostolus bartholomeus cepit eum multa de mysterio nostre redemptionis docere. ostendens inter cetera xp̃m vicisse diabolum p mirabilem ogruentiã potẽtiam iustitiã et sapientiam. Cõgruum em fuit vt qui filium dei adam factum de terra dũ adhuc esset virgo vicerat. a filio virginis vincere. tuẽ potenter quoq; ipm vicit cum de sua dominatione eum potenter eiecit quã dyabolus p deiectionem primi hominis vsurpauit et sicut alicui victoꝛi tyrãni comites suos mittit vt eius titulos vbiq; erigãt et tyrannos deiciant. sic xp̃s victoꝛ nuncios vbiq; mittit vt dyaboli cultus euacuent et christi statuet. Juste vero qꝛ iustum ẽ vt qui homẽ vincẽs hominẽ detinebat a ieiunãte homine victus amplius hominẽ nõ teneret. Sapiẽter auẽ duxit ars dyaboli deludi arte xp̃i. Ars dyaboli fuit vt sicut accipitꝛ

rapit auem. ita in deserto raperet
xpm. vt si ieiunas nō famesce ret.
absq; dubio deus esset Si ät esuri
ret ipm vt primum hominem p ci
bum deuinceret Sed cognosci de9
non potuit qz esuriuit. nec vinci qz
eius temptationi nō cessit Cuz er
go eidem sacramēta fidei predicas
set dixit regi qz si baptizari vellz de
um suum ligatum catenis sibi oñ
deret Si quidē hoc probare vis iubeo
illum egredi statuam a hoc ipsuz
confiteri. Cui rex crastino cum pō
tifices obtulerint hoc probato Se
quēti ergo die iuxta regis palati
um dum pōtifices ydolo sacrifica
rent. cepit clamare demon ac dice
re. Cessate misei sacrificare nobis
ne peiora me patiamini q catenis
igneis ab āgelis iesu christi quē
iudei crucifixerunt religatus sum.
putantes eū a morte detineri Ille
autem ipam mortem que regina
est nostra captiuauit a ipsum no
strum principem mortis vinculis
igneis vinxit. statimq; omnes mi
serunt funes vt simulachruz euer
tirent sed non potuerunt Aposto
lus autē demoni precepit vt inde
exiens ydolum ipsum cōminueret
Qui statim exiens omnia ydola tē
pli p seipm confregit Demde fusa
oōne ab apostolo Deus abrahā
deus ysaac a deus iacob q nobis
hanc ptātem dedisti vt cecos illu
minem9 leprosos mūdemus peto
vt omnis multitudo hec sanet Illi
videntibus amen omnes infirmi
ptinus curati sūt Apls ät tēpluz
deo dedicauit a demonem in deser
tum abire precepit Tunc āgelus
domini ibidem apparuit a templū
circāuolans in quatuor āgulis si
gnuz crucis digito suo sculpsit di
cēs Hec dicit dominus Sicut vos
omnes ab omni infirmitate vestra
mundaui. ita a templū hoc ab om
ni sorde mundabitur. a habitato
re eius quem apostolus in deser
tum ire precepit prius tamen euz
vobis oñdam Quem videntes ne ti
meatis. sed quale signum in lapi
dib9 his sculpsi. tale in vestris frō
tibus imprimatis Tunc ostendit
eis ethiopem nigriorem fuligine
facie acuta. barba plixa. crinibus
vsq; ad pedes ptēsis Oculis igne
is vt ferrum ignitū scintillas emit
tentibus. flāmas sulphureas ex
ore a oculis spirantem. catenis ig
neis vinctuz retro manib9 Et dixit
ei angelus Quia insultationez aposto
li audisti a in tēplo omnia ydola
cōfregisti. soluā te ad vadas in talē
locū vbi nullus homo moratur et
ibidē sis vsq; ad diē iudicij Ille ät
solutus cuz magno strepitu ad vu
latu disparuit. Angelus ät dñi in
celū cūctis videntib9 euolauit Tūc
rex cū vxore a filijs omni q popu
lo baptizatus ē a relicto rgno apo
stoli discipulus effectus ē. Tunc
oēs temploz pontifices congregati
ad Astragē regem fratrem eius cō
ueniunt a de donoz filiorū amissi
one et tēpli subuersione a regis p
artez magicā deceptione ctra apo
stolum fūt conquesti Astrages igē
rex indignatus mille viros arma
tos ad capiendū apl̄m destinauit

Qui cū adduct⁹ fuisset coram eo dixit ei rex Tu nec es ille q̄ cōfusti fratrem meū. Cui aplūs Ego eū non euerti ſ cōuerti Cui rex Sic tu fecisti fratrem meū deū suū relinquere a tuo credere. sic ego faciā te deum tuū relinquere a meo sacrificare. Cui aplūs Ego deū quē colebat frater tuus ligaui a ligatus oñdi. et vt simulacrū frāgeret coegi Si sic poteris facere deo meo. poteris me ad simulacra uocare Smaūt ego deos tuos omnuā a tuo corde deo meo Hec illo dicēte nunciat regi q̄ dei⁹ suus baldach cecidisset a cōminut⁹ fuisset. q̄ audiēs rex purpurā q̄ indutus erat scidit a aplīm fustibus cedi iussit a cesum viuus excoriari mādauit Vltimo sicut legit̄ i plurib⁹ legendis fecit eū decapitari Xp̄iani āt corp⁹ eius tulerūt a honorifice sepelierūt Rex āt Astriges et templor pontifices a demonib⁹ arrepti mortui sunt Rex āt polemius in ep̄m ordinat̄ a xx. annis officiū ep̄atus laudabiliter impleuit Post hec plenus vtutib⁹ in pace quieuit de genere siue passiōis diuersa ē opinio Nā btūs dorotheus dicit q̄ crucifixus est. Ait enim sic Bartholomeus in dis p̄dicauit q̄ et euangeliū s̄m matheū in xp̄ria eorum lingua eis tradidit dormiuit in albana cīuitate magne armenie crucifixus deorsū. hūs caput Beatus āt theodorus dicit q̄ fuit excoriatus In multis āt libris legit̄ q̄ tm̄ fuit decollatus Hec autē cōtrarietas p̄t taliter solui vt dicat̄ q̄ primo crucifix⁹ fuit. deinde antequā moreret̄ de cruce fuit depositus a ob maiorē cruciatū fuit excoriat⁹. postremo capite truncatus Anno autē dm̄ ccxxxi. Saracenī sicilie. insulas Liparitanā insulā vbi corp⁹ sādi bartholomei q̄escebat vastauerūt ac ei⁹ sepulcra infringentes. ossa ipsius d. spserūt Naz ad hāc insulam corp⁹ eius talit̄ de india abuisse phibet̄ Cū em̄ pagani xp̄i ignoranti frequentia venerarent corpus ei⁹ plurimū veneratī Indigēti in loculo plumbeo posituī in mare precipitauerūt q̄ dīno nutu ad insulā p̄dictam deuenit Cuius igit̄ saracenī ossa eius dispsissent illis decedentib⁹ apparuit aplūs cuidā monacho dicēs Surge collige ossa mea q̄ dispersa sunt Cui ille Qua rōne ossa tua colligere aut aliquē honorē tibi exhibere debem⁹ cū nos vastari permittis. Cui ille Per multū temporis meis meritis dīs populo huic pepercit sed eorum peccatis minis ingruentibus et vsq̄ in celum ascendentibus iam p eis non potuit veniam obtinere Sed cuz monachus diceret Quō inter tot aliorum ossa sua inuenire possz ait Nocte ad ea colligēda ibis a quevt ignē splendentia videris hec leua bis Que omnia vt dixerat inueniens apostoli ossa leuauit a super quandā nauē cōscendēs Beneuentū que est metropolis apulie ea transtulit Cū quedā mulier vas plenuz oleo attulisset vt in lampade beati bartholomei poneret quantūcūq̄ vas fuit lampade indimaret̄. mīl ex eo exi

ualebat. cum tñ digitos in vas
intterent a oleuz liquidū oio pal
paret Tūc q̄dam exclamauit Qui
to q̄ apostolo acceptū nō ēt hoc
oleū in suaz lampadē infundatur
Quappēr in aliā lampadē infude
rūt a ptinus oleū emanauit Cum
impatoz fredericus beneuentuz de
struere ta oēs ecclās q̄ ibidē erāt
ditui mādasset ciuitatē totam ad
aliuz locū trāsferre intendēs vir q̄
dam quosdā vivos albatos a ful
gētes inuenit q̄ admuicē loq̄a in
se aliq̄ tractare videbant Qui cum
vehementer ammiras q̄ nā essent
interrogasset vn⁹ eoruz ait Iste
est bartholome⁹ apl's cuz ceteris
sās quoz in hac vita ecclē hēban
tur Qui insimul dueneruīt vt inse
inq̄rerent a tractarent q̄li pena es
set ille plectēdus q̄ eos de habita
culis suis eiecit a iā inter eos inui
olabili sniā est firmatū vt ille sine
noxa ad iudiciū di accedat & his
omnibus in eius iudicio ñ̄surus
Post modicū vero tps dict⁹ nr̄pa
toz miserabilit vitam finiuit Le
gif in quodā libro de miraculis sā
ctoz q̄ quidam mgr festū sancti
bartholomei omni āno solēniter
celebrabat Cui p̄dicanti in specie
cuiusdā puelle diabolus admodū
speciose apparuit quā iiectis i eā
oculis ad prandiuz inuitauit Qui
dū in mēsa ꝯsisterent illa in amo
rem suū multū eū allicere nitebat
Btūs bartho. in spē pegrini p̄ fori
bus affuit Et vt amore sū bartho
lomei introduceret ob mxi⁹ flagita
uit Qua dissuadēte pamis mittit ꝙ

ille hūc accipe ñ cunsauit Rogauit
tñ mgrm p nunciū vt sibi diceret
q̄d magis i homine p̄ciū esse puta
ret Cui cuz ille dicēt risibile Quel
la ñdit imo p̄dñ cui q̄ hō cōpicit
nasci atq; viuit Cui bartholome
us ñdit q̄ ille bñ intulit & z multi
ex pfundi⁹ indagauit. Sedō dict⁹
pegrin⁹ mgrō mandauit vt sibi diceret
q̄s locus vm⁹ pedis eēt vbi de⁹ in
terra maiora mīacula oñdisset Cui
cū ille dicēt locus cruc̄is in q̄ deus
mirabilia opatus ē Illa ait imo
caput hoīs in q̄ q̄i minor mūdus
existit Vtroq; cuiq; sniaz apl's appro
bauit Tercō inq̄siuit q̄nta distan
tia eēt a fūmo celi vsq; ad pfundū
infernī Cui cū mgr se nescire dicēt
illa ait Nō video q̄ p̄capitet Sed
ego hoc noui q̄ de altero ad alterū
decidit a optet q̄ h⁹ tibi oñdā Tūc
diabolus cū magno cruciatu se in
abissum p̄cipitauit Et dū q̄rerent
pegrinū mīme inuenerūt Simile
fere legit de beato andrea Btūs āt
ambrosi⁹ in p̄fatiōe quaz fac de il
lo apl'o eius legendā abbreuiās
ita dicit discipulis xp̄e tuis vnica
similitudē p̄dicantib⁹ p̄sonalē trini
tatē tuā mūdo mirabilit dignat⁹
es oñdere maiestatē Inter q̄s bea
tissimū bartho. magna virtutū pre
rogatiua colendū benigna tui p̄spe
ctio ad ap'l'm direxit longinquum
q̄d licet remit⁹ hūana conuersatiōe
remotū tibi tñ p̄dicatiōis augmē
to meruit ꝯsignare vicinū O q̄tis
preconiis apl'm mirabilē celebrā
dū cui dū ad seminādū fidē primo
tū corda nō sufficerēt populoz al

latis q̄ vestigijs extremos terrarꝫ
fines penetrauit ī dorꝫ cū languē
tiū īnumeā catrua templum īgressus dēmoniacū effecit illico vt
nulluz cultoribꝰ dēmon p̄steret tūi
fū O q̄ mira virtutū ipsi⁹ īsignia
dū humana uocēbba sonantez cō
tra se aduersatiū solo iussu lacrā
tis dutissime viris rōdidit mutū.
regīā dyabolica cōtagione luna
ticā liberauit Quellaz solutisq̄ nexi
bus patri repūtauit saīssimā O
q̄ sublimis sāctitatis eiꝰ mīacutū
dū antiquuz humani generis īmi
micū suū fecit īmihilū rōdigere si
mulacruz O q̄ digne exercitui nu
merandꝰ celesti cuiꝰ vt miraculis
fidē omobaret certissimā angelus
apparuit supera delapsus ab aula
Is igit catenatū dēmonem cūctis
ostēdens desoīmē salutiferam saxo
dīcam impsserat crucē Rex regi
naq̄ filī baptisant cuz gētr vrbiū
q̄ xij accole te dū p̄ēm corpe se
quunt a mēte Ad extremū vo tnt
plorū de latu p̄tificū neophiti po
limij feat tyrānꝰ btm aplm oīmo
de ostantē īn fide cesū atq̄ exortia
tū acertimā fec̄ suscipe mortē. Qui
tāte mortis viriliť pferendo diserti
mē gl'osi certamīs ad celeste gau
dū reportauit triūphū Btūs aūt
theodꝰ abbas a doctor p̄cipuꝰ d
hoc aplo īnť cetera sic ait Aplus
dei bartholomeꝰ p̄mū īn licaonia
p̄dicauit postmodū īn īndia ad vl
timuz īn albana vrbe. s. maiorīs ar
meníe. vbi p̄mo excoriatꝰ tandem
capite plexꝰ ibidē sepultꝰ ē Qui dū
ad predicandū mittereť a dño vt
opīor audiuit Vade discipl'e me
us ad p̄dicacōz. exí ad pugnaz. ea
pax elto piculoz Ego pēnuz opꝰ
cōsummauí p̄us testis factꝰ. Vas
q̄ nec īm ē imple imitare magīm
tuū. emlare dñz tuuz. sāgné sāgui
bꝰ pone. carnibꝰ carnē trade. q̄q̄ p
te passꝰ fi⁹ stmui. anma tibi sint. te
migmi tasi fidoribꝰ māsuetudo mē
maleficos. pacīētia īm hís q̄ pecūt
Nō īsultauit aplꝰ sīvt famulꝰ fidē
lis dīco acq̄escens p̄cepto pergit
gaudēs tā q̄ tuz mūdi vt tnebro
sos illuminaret tā q̄ sal tra gen
tes īsipidas saliret tāq̄ a grīco
lavt spūalem culturā pficeret Pe
trus q̄ aplꝰ docet nacōes. seda
bartholomeꝰ fac miracula valida
Petrꝰ decrū capite crucifigit Bar
tholomeꝰ p̄ q̄ viuens excoriatꝰ e
capite pledit. ad q̄t valet petrus
misteria capescēda ad tot bartho.
sufficat penetrāda eq̄liter fraidāt
eccāz. equa lance habuít a cetera
dīne carismata Hic ex dīno duode
narū nūo medio ab vtraq̄ pte so
nū dīne sermocīationis dat fidem
cithara armoniā Oēs aplī vnīsi
tatē mūdi sibi dispcientes p̄cones
regis regū ostituti sūt Huic āt est
sors a porcio armenie locus q̄ est
ab euigilath vsq̄ gabaoth distri
buta Igit vidē eum lingue aratro
rōnabilia rura sulcantē fidei vbz
īpfundo cordis recōdentē padisū
et vineas dñi plantantez. singulis
passionū remedia medicinalit īm
serentē. spīnas non īntelligibiles
euellē silvas īpietatis secare. sepes
dogmaticas circūponē Sz equales

mercēdes cuātoꝝ obtulerūt. Vti
q̄p honore mihonorātiaz. Pro bñ
dictione maledictionē Pro mune
tibus pēnas Pro rēq̄scibili vita
amarissimā mortē Nā postq̄ mto
terabilia tormēta subijt ab eis di
scoriatus in morez follis fuit. Nec
postq̄ migrauit ex hoc mundo ne
glexit oculos ꝑmutabat mira
culis perditos a ꝓdigijs admitte
bat aduersos Sz bestialem mētez
mil erat q8 a malo retrahēt Ruiꝺ
de cetero faciūt. Insaniunt otra il
lud sactum corp9 Respuūt egroti
medentez. orbi manuducntē. ceci
ductorē. naufragi gubernatorez.
mortui viuificatorem Et hoc quō.
Proijciūt nāq̄ i pelag9 corp9 san
ctum Mota ē igit cū impetu de rēgi
omib9 armenie archa cum q̄tuor
alijoz martijz archis q̄ simili dū
signa oparent cū ea fuerūt in ma
re piecte Et p tm̄ spaciū maris q̄
tuor his p̄cedentibus a tanq̄ nim
stris obsequiū quod dāmō apl̄o sa
cientib9 venerūt in ptes Sicilie in
insulā q̄ liparis nuncupat sic epō
oñsum q̄ tunc pñs erat reuelatuz
fuit Venit ad paupculam thesau
rus ditissim9 venit ad ignobilem
p̄ciosissima margarita Venit ad
mestaz splendidissimū luminare
Alijs igit q̄tuor ad diuersas tras
euntibus. sanctū apl̄m in dicta in
sula reliquerūt Et mz predictos q̄
tuor martires apl̄os retrorsū relin
quēs vnū. s. Papm̄ū in ciuitatē co
lumnā Achaciū āt in ciuitatē que
Chalcedō cat q̄ꝰ hodie suffragijs
suis splendet Reliq̄s vero ducs in
calabritidē terrā direxit Susceptꝰ
est igē in multis p mmis laudibꝫ.
et cādelis a templuz sibi magnifi
ce fabricat. Mōs āt vulcan9 insule
otigu9 cui habitatorib9 erat nociu9
eo q̄ p vi. stadia ignē emittebat.
q̄ p stadia vij. se visibiliter elon
gauit circa mare suspēsus ita vt vsq̄
hodie appareat videntib9 q̄si figu
ratio fugientis ignis Nūc gaude
btē beatoz trr btē bartholomee q̄
es ōne lucis splendoz. sācte eccie
piscatoz rōnabilū piscū peritus
captoz. dulcis frēs viuide palmi
tis. vulneratoz diaboli. mūdū suo
latrocinio vulnerantis Gaudeas
sol orbis terre cūcta illuminās. os
dei. lingua ignita sapiētiā pmens
fōs iugit salutis emanās q̄ mat
immeabilib9 gressib9 sācti ficasti.
qui terrā purpureā tuo cruore sā
xisti. q̄ ad celos cōmeasti vbi i me
dio ōne acies refulgēs. in splendo
re immarcessibilꝭ glorie splendēs.
in exultatione iocūditatis insacia
bilis gaudes. Nec theodorus.

De nomine

Hugustin9 hoc
nomē sortitus ē. vel ꝑ tre
excellentiā dignitatis vel ꝑ fure
rez dilectionis vel ꝑ ethimologi
az nois. ꝑ tre excellentiā dignita
tis qm̄ sic impator august9 p̄celle
bat oms reges. sic et iste excellit
oēs doctores fm q8 dicit ēmigius
Nā alij doctores opant stellis da
melis. xi. Qui ad iustitiā erudiunt
multos q̄i stelle at. Dic aūt opa
soli sic patet in epl'a q̄ de eo cātat

Quasi sol refulgẽs · sic ipse ẽfulsit
in templo dei Sc̃o ꝓpter feruorem
dilectionis · Cm̃ sicut mẽsis augu
stus valde feruet estu caloris sic a
ipse valde incaluit igne dñi amo
ris · Vñ ipse in libro cofessionuz de
se dicit Sagittaueras tu cor meuz
caritate tua aĉ · Itẽ ibidem Aliqñ i
tromittis me in affectũ multũ mu
sitatuz introrsus nescio ad quam
dulcedinem Cũ si pficiak in me ne
scio q̃d erit · vnũ scio q̃ vita ista ñ
erit Tertio ꝓpter ethymologiã no
minis · dicit enim augustinꝰ ab au
geo a astin q̃ est ciuitas et ana
q̃ est sursũ Inde augustinꝰ q̃i au
gẽs supnã ciuitatẽ Vñ de eo cãtak
Quũ ꝑ natuit ampliare ciuitatẽ aĉ
Velut dr̃ in glosario Augustinꝰ
dicit magnificus felix p̃claruꝰ fu
it enim magnificus in vita · p̃claruꝰ
in doctrina · felix i gloria Eius vitã
opilauit possidonꝰ calamensis epꝰ
vt dicit Cassiodrꝰ in libro de viris
illustribus ·

De sancto augustino epõ

AVgustinꝰ do
ctor egregiꝰ in puicia af ri
cana in ciuitate cartagine si ortus
ex honestis valde parentibꝰ · s · pre
Patricio · mre Monica genitꝰ et li
teralibꝰ artibꝰ sufficiẽter edoctus
fuit adeo vt sumus pbus a rhetor
luculentissimꝰ haberet · Nã libros
aristotilis a oes libros literaliuz
arciuz quoscũq; legere potuit p se
bibicit a itellexit · sic in libro cõfessi
onũ testat dicẽs Omnes libros arci
um q̃ liberales vocãt · tũc nequissi
mꝰ malax cupiditatũ seruꝰ p me
ipm legi a intellexi quoscũq; lege
re potui Itẽ in eode Quicq̃d ẽ de ar
te loquẽdi a disserendi · q̃cq̃d de in
uentionibꝰ figuraz a de musicis a
de numeris sine magna difficulta
te nullo hoim tradẽte intellexi scis
tu dñe deꝰ meus · q̃a celeritas intelli
gẽdi a diserendi donũ tuũ est sed ñ
inde sacrificabã tibi · Vex q̃ scie
tia sine caritate nõ edificat sed in
flat in errorẽ manicheoꝝ q̃ ꝓpm
fãtasticũ fuisse affirmãt a carnis
resurrectionẽ negãt incidita in eo
p ãnos nouẽ dũ adhuc adolescens
esset pmãsit Ad has etiã nugas
adductus ẽvt arborẽ fici ploraẽ di
ceret cũ ab ea ficus vl foliũ tollere
tur Cũ q̃ esset annoz · xix · a quen
dã libr̃ũ cuiusdam pbi in quo va
nitas mũdi cõtemnẽda dicebak p
legeret ex hoc q̃dem liber plurimũ
sibi placuit Sz q̃ nomẽ Jhesu xpi
q̃d a mre imbiberat ibi nõ erat do
lere cepit Mater vero eiꝰ ꝑ eo plu
rimũ flebat a ipm ad vnitatẽ fidei
reducere satagebat Quadã q̃ vice
vt legit in libro cofessionum mi vi
dit se stare in quadã linea lignea
licet tristẽ · et quidã ei pulcrrimꝰ
iuuenis astitit a causam tante tri
sticie rẽq̃siuit · Que cũ diceret Per
ditionẽ filij mei aug · deploro Ille
iussit esto secura · q̃vbi tu ibi ille
Et ecce continuo iuxta se filiũ suũ vidit
stare Nec dũ augustino retulisset
Ille ait Falleris mũ nec tibi sic di
ctum ẽ · sed vbi ego ibi tu Econtra
illa dicebat Nõ fili mihi dictum ẽ
vbi ille ibi tu · Et vbi tu ibi ille No

gabat igitur sedula mater q̄i im portuna quendaz ep̄m sicut in eo dez libro ꝯfessionū aug⁹ testat vt ꝓ filio suo intrœdere dignaret q̄ tanta quodā modo importunitate deuicꝫ ꝓphetica uoce tñdit Vade se cura q̄ impossibile ē vt filius tanta cū lacrimaz pereat Cū āt ap⁹ cartagine multis annis rhetoricaz docuisset occulte mē nesciēte romā venit ibidem multos discipulos congregauit His temporibus mediolanenses a prefecto simacho romanorum petierunt sibi docto rem in rhetorica destinari Presulabatur tunc ibi vir dei ambrosius et ad preces mediolanensiuz illuc mittitur augustin⁹ Mater autem eius quiescere non valens cū multa difficultate ad eum venit et ipsum iam nec vere manicheum nec vere catholicum reperit Cepit autem augustinus beato ambrosio adhærere et eius predicationes frequenter audire erat autem valde in predicatione sua ꝑcipuus vt ne q̄d contra ipsam manicheorum hæresim vel pro ipsa diceretur Quabā vice circa illum errorem ambrosius diutius disputauit et ipsius rationibus et autoritatibus cōfutauit ita vt error ille a corde Augustini penitus pelleret. Quid autem post hoc sibi contigerit ipē in libro confessionum narrat dicens Cum te primum agnoui suscepta sti infirmitatem aspectus mei. radians in me vehemēter a cōtremui amore et horrore et inueni longe me esse a te in regione dissimilitudinis tanq̄ audirem vocem tuaz de excelso Cibus sum grandium cresce et manducabis me nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue s̄ tu mutaberis in me Cum autem sicut ibidem refert via christi sibi placeret sed p ipsam ad ipsum adhuc ire pigeret. immisit dñs in mentem eius vt ad simplicianum in q̄ lucebat gr̄ia diuina pgeret vt sibi estus suos secum cōferenti pferret Quis esset aptus modus viuendi ad ambulandum in via dei. in q̄ alius sic alius sic ibat displicebat enim ei quicquid agebat in mundo pre dulcedine dei a decore dom⁹ eius quam dilexit Simplicianus autem cepit eum hortari Ipē quoq̄ cepit seipsum hortari ac dicere. Quot puerq puelle in tra ecclesiā deo seruiunt. tu non poteris a isti et iste possunt. ꝯ An vero isti et iste in seipsis possunt a nō in deo suo. ꝯ q̄d in te stas a nō stas. ꝯ Proijce te in eū a excipiet te a sanabit te Interhorum colloquia memoria vi dentium in medium venit Vnde exhilaratus Simplician⁹ narrat qualiter idem adhuc gentilis ob sui sapientiam rome q̄d maximū tunc erat statuam meruiss a qualiter se sepius christianū dicebat. Cui cum Simplicianus diceret. nō credo nisi te in ecclesia videro ille iocū de dicebat Nunquid parietes faciunt hominem christianū. ꝯ Tandē dū ad ecclesiaz venisset et ei tanq̄ vereundo occulte liter vbi erat simbolum fidei ad legendū datus fuisset. ille in altū ascendit a alta voce

pronunciauit mirañ te roma gau
dente ecclesia. omnes autẽ subito
pstrepuerũt victorim⁹. victorim⁹ci
to sonuerunt a cito siluerunt Tũc
etiam ab africa quídam amícus
augustini nomine Pontian⁹ sup
uenít a vitam a miracula illi⁹ magi
ni anthonij qui nup in egipto sb
cõstantino impatore defunct⁹ fue
rat rcitauit Dum exemplis augu
stin⁹ vehemẽter exarsit. ita q̃ so
cium suũ alipp̃um tã vultu q̃ mẽ
te turbatus inuasit a fortiter exda
mauit Quid patimur Quíd audi
mus? Surgunt indocta rapiũt a nos cũ doctrinis nostris in
infernũ demergimur? An q̃ pas
serunt pudet sequia nõ pudet nec
saltẽ sequi? Et ac currens in quen
daz ortũ sub quadã ficu se pirait.
vt in eodẽ libro confessionum cõme
morata amarissime flens lamẽta
biles voces dabat dicẽs Quãdiu
q̃ diu Cras cras sine mõ sine pau
lulũ? Modo nõ habebat modum a
sine paululũ, pdibat in longũ quũ
de hac sui tarditate plurimum oq̃
rebat. sicut post modum in eodẽ li.
scripsit Heu michi q̃ excelsus es in
excelsis. a q̃ pfundus in pfundis
et nusq̃ recedis a vix redim⁹ ad te
Age domine a fac a exacta et reuo
ca nos Accẽde a rape a fragra a dul
cesce. impedimẽtis omnib⁹ sic time
bam expediri quãdmodum impe
diri timendum est Sero te amaui
pulcritudo tam antiqua a tam no
ua sero te amaui Intus eras a ego
foris a ibi te querebam. Et in ista
formosa que feci sti deformis irru
ebam. Mecum eras a tecũ nõ erã.
Vocasti a clamasti et rupisti sur
ditatem meam Coruscasti a splen
duisti. et fugasti cecitatez meam.
Fragrasti a adduxisti spũm a an
helo Gustaui a esurio a sitio te Te
tigisti me a exarsi in pacem aman
tis pacez tuã Cum ãt amarissime
fleret. audiuit vocem dicentez sibi
Tolle lege tolle lege Apuit q̃ sta
tim codicem apostolicum et come
dis oculis ad primum capitulum
legit Induimini dominum iesum
christum a statiz omnes dubieta
tis tenebre ab eo diffugerunt In
terim autem tam vehementissimo
dentium dolõe torqueri cepit vt se
re sicut ipse ait ád credendum opi
nionem. Cornelij philosophi du
cetur. qui summũ bonuz amme
in sapientia. sũmum vero bonũ cor
poris in nullum sentiendo dolorez
posuerat Jam vehemens autem il
le dolor fuit q̃ etiam loquelã ami
sit Quo circa vt in libro confessionũ
refert in tabulis cereis scripsit vt
omnes pro eo orarent vt dolorem
illum dominꝰ mitigaret Ipse igit
cum alijs genua flexit et subito se
sanuz esse sensit Insinuauit ergo
p litteras sancto viro ambrosio vo
tum suum a moneret quid sibi de
libris sanctis legendum essz quo
aptior fieret fidei christiane At ille
iussit Isaiam pphetam eo q̃ euã
gelij a vocationis gentiũ prenũtia
tor videat Cuius pncipũ cuz Au
gustin⁹ nõ intelligeret. totũ aliud
tale ee arbitrãs distulit vt illud le
geret cui in sequentibus sãctis magis exer

citat⁹ eēt Aduenīēti ergo pascali
tempore Augustīm cū esset anno
ētā trigīta cuz filio suo Adeodato
puero avalde ingenioso quem au
gustin⁹ in adolescētia sua dum ad
huc gentilis a pbs esset genuerat.
necnō a cū alipio amico suo. meri
tis mris a pdicatione ambrosij sa
cz baptisma suscepit a tūc ficferē
ambrosi⁹ Te deū laudam⁹ mqt. a
augg. Te dnm cōfitemur mdit. Et
sic ipsi duo hūc ymnū alternatim
cōposuerūt a vsqz in finē decantaue
rūt Sicut etiam testat hoross⁹ in li
bro suo q dicit speculū eccē In ali
quib⁹ aūt libris antiqs titulus ta
lis preponit Canticū ab ambrosio
et augustīno cōpilatū Protinus
autē in fide catholica mirabiliter cō
firmat⁹ spē oēm quā hēbat in secu
lo derelīqt a scolas qs regebat ab
renunciauit Quanta āt dulcedine
dīm amoris extūc fruerē. ipē hoc
in libro confessionū aperit dicēs Sa
gittaueās tu cor meū caritate tua
et gestabāmba tua transfixa in vi
scerib⁹ meis. Et exēpla seruoz tuo
ruz qs de migris lucidos. de mortu
is vivos fecerat congesta in sinum
cogitationis mee verebant a abso
rbebāt grauez torporē. a ascendēti
a cōuallea plorationis a cantanti
canticū graduū. dederas sagittas
acutas a carbones vastatores nec
faciabat in illi⁹ dieb⁹ dulcedine mi
rabili cōsiderare altitudinē cuiusq; di
uini sup salutez generis humani
Quantum fleui in ymnis a cāticis
tuis. suaue sonātis ecclie vocib⁹ cō
mot⁹ acriter voces ille influebant
autib⁹ meis a eliqbat veritas tra
i cor meū a currebāt lacrime a bñ
mihi erat cuz eis Tūc em in ecclīa
medio lanensi hec cātica instituta
sūt Et damaui clamoē alto cordis
mei O im pace O imdipz O q dixit
idipm dormiā a somnū capiā Tu
es em idipm q nō mutaris a in te
reqes obliuiscēs labor oim Lege
bam totū psalmū illū Et ardebā q
fuerā latrator amarus a cecus ad
uersus litteras de melle celi melli
tas a de lumine tuo luminosos et
sup scripturas hmōi tabescebam
Xpē iesu adiutor me⁹ qp suaue mi
subito factuz ē carere suauitatib⁹
nugax mearuz. a qs amittere me
tus fuerat. ia dimittere gaudium
erat Ejiciebas em eas a me vera
tu a summa suauitas Ejiciebas a
intrabas p eis omi voluptate dul
cior. ß nō carni a sāguini. omni lu
ce clarior ß omni secreto interior.
omni honore sublimior ß nō subli
mibus in se. Post hec assumptis
Nebridio a Euodio a mīe ad afri
cam remeabāt Sed cū essent ap̄ō
hostia Tiberina mater eius defun
cta est Post cuius mortem beat⁹
augustīnus reuersus est ad agros
ꝓprios vbi cum his qui sibi adhe
rebant ieiunijs a orationibus de
vacabat Libros scribebat a indo
ctos docebat Fama autem ipsius
Augustīni vndiqz diffundebatur.
et in omnibus libris suis a actibo
ām mirabilis habebatur. Refugie
bat autem ad aliquam ciuitatez
accedere que episcopo careret n:
ipm in predicto officio predicti cū

geret. Eodem tempe apud Ipones erat quidam vir magnarum opū qui augustino misit q si ab eū ac cederet a verbū ex ore suo audiret seculo renunciare posset Rō augustinus vbi operit illuc ocatus uit Audiēs āt Valeri⁹ yponens epūs famam eius · ipm plurimū remīē tem in eccā sua p̄sbiterq ordinauit Nōnullis q̄dem lacrimas suas fu pre inerp̄tantib⁹ a tanq̄ eū oso lantib⁹ a dicentib⁹ qa locus p̄sbi terij licet ipē maiori dign⁹ eēt a pp pinq̄ret tñ epatui Qui statim mo nasteriū clericoz instituit a cepit viuere fm regulā sub sāctis aplis cōstitutam de cui⁹ monasterio fe re decz epi sunt electi Et q̄ p̄dict⁹ eps erat grecus et min⁹ in latina lingua litteratus a doct⁹ Augusti no ptātem tribuit vt otra morem orientalis eccē coram se in eccā pre dicaret Vñ cum multi epi deroga rent · ille de hoc nō curabat dūmo do p eum fieret q8 p se fieri nōva lebat Eodē tpe fortunatū presbi terum Manicheū a alios hereticos precipue rebaptisatos donatistas et manicheos cōuicit abstulit a fu gauit Cepit āt beatus Valeri⁹ for midare ne sibi augustin⁹ tolleret et ab alia ciuitate in epm peteret Nam a aliq̄ ablatus fuisset misi eum ad locū secretū tranfire curas set · ita vt inueniri minime potuisset Impetrauit igit ab archiepō Car tagine si vt ipē cedēt a augustinū ypponensi ecclesie in epm promoue ret Sed cum hoc aug⁹ oīmode rau sa ret cōpulsus tñ a coactus fuerat

buit · a epatus curaz suscepit. Rō in se postea fieri nō debuisse vt suo viuente epō ordinare tur a dixit et scripsit pter concilij generalis p hibitionem quaz postmodum or dinatus didicit nec q8 sibi faciz esse debuit alijs fieri voluit Vnde etiam sategit vt in cōcilijs epōrum cōstitueret · vt omnia statuta pa trum ordinandis deterent ab ordi natorib⁹ timari Ipse āt de se di xisse postmodum legit In nulla re michi dūm sentio sic iratum fuisse dominum vt in hoc q dum nō essem dignus po ni ad remuz posuit me ad ampli strē in apice regiminis eccē Vesti mēta eius et calciamēta alia nec mūda nimū nec abiecta plurimū sed ex moderato a cōpetenti habitu erāt Ipē emz de se dixisse legit ssa tores de p̄ciosa veste erubescō a ideo cui dat m̄ vēdo eāa q̄ vestis nō pt esse cōis preciū sit cōmune Mensa frugali a parca semp vsus est ai tre oleraa legumina ppē infirmos et hospites plerumq carnes hēbat In ipsa autem mensa magis lecti onem vel disputationem q̄ epla tionem diligebat et contra peste detractionis in ea sic scriptum ha hebat Quisquis amat dictis abste tum rodere vitam Panem mensam veritam nouerit esse sibi Nā et ali quando cum quidam sibi familia rissimi cepi ad detractionem lin guā laxassent · adeo dure eos rebar guit vt diceret q̄ nisi desistereut a versus ipos deleret · aut a mesa re cederet ¶ Quadam vice cum quos dam suos familiares ad prandiuz

muitasset vnus illoꝝ curio sior cete
tis coquinaꝝ ingressus ē Cūq; om
nia frigida repisset Reuersus ad
augustinū interrogauit qđ cibꝝ
prāsurus ipse paterfamilias pre
parasset Cui aug⁹. Nequaq; taliū
epulaꝝ curiosus mīdit Ego vbi
suꝫ nescio Tria em a beato Amb⁹.
se didicisse ait Primū qd vxorē cui
q; nunq; peteret Secundꝫ q; mīli
tare volentē ad hoc nō ꝯmendaret
Tertiū q; ad cōuiuia inuitatus nō
iret. Causa p̄mi est ne inter se nō
cōuenient a sibi maledicāt Causa
secundi ē ne militantes caluīniam
exerceant a m eū alij culpā refun
dant Causa tertij est ne forte tem
perancie modū pdat Tante autē
puritatis a humilitatis fuit vt ip
sa etiā minima pcta que ap⁹ nos
nulla vel minima pcta reputant. ī
libro ofessionum deo cōfitebat a
de his coram dño humiliter se ac
cusat Nā ibidē accusat se de eo q;
cum puer esset ludebat ad pilam
cum ad scolas ire deberet Itē de eo
q; nolebat legē vel addiscere nisi
vi a parētib⁹ vl magistro vrgeret
Itē de eo q; fabulas poetaꝝ sicut
fabulam Enee cū adhuc esset pu
er libenter legebat a dydonez mor
tuam pter amorem ploābat Itez
de hoc q; de cellario parentū vl mē
sa aliqua furabat vt pueris lude
tibus daret Item de eo q; in ludis
puerorum fraudulentas victorias
exercebat Itē de eo q; pira de qua
dam arbore vicina vinee sue cum
esset annoꝝ .xvi. furatus fuit Ite
eodē quoq; libro accusat se de ip
sa modica delectatione qua aliq̄
sentiebat dicens. Sic me dauisti
vt quēadmodum medicamēta sic
alimenta sumpturus accedam sed
dum ad quietem sanctetatis ex in
digentie molestia transeo in ipso
transitu insidiat mī laqueꝰ cupi
scentie Jpē em trāsitus voluptas ē
et nō est aliꝰ quo trāseat quo trā
sire cogit necessitas Et cū salua sit
causa edendi a bibēdi. aduīgit se q̄
si pdissequa piculosa iocūditas.
Et plerūq; preire conat vt eius cā
fiat qđ salutis causa me facere. vl
dico vl volo Ebrietas lōge ē a me.
miserere veris ne appropiquet mihi
Crapula autē nonnunq; furrepit
seruo tuo. miserere veris vt longe fi
at a me Et quis est dñe qui nō ra
piatur aliquantulum extra metas
necessitatis. Quisquis ille est pfe
cto magnꝰ est magnificet nomen
tuū Ego āt nō sum q; homo pecca
tor sum Pauebat etiā se suspectuꝫ
de olfactu dicens De illecebra od
orum nō satago mimis cū absūt nō
requiro cum obsunt nō respuo. pa
ratus eis etiaꝫ semp carere ita nī
etiam videor forsitan fallor. Nemo
em securus esse debet in ista vita q̄
tota temptatio nominat. vez em
qui fieri potuit ex deteriori melior
nō fiat ex meliori deterior. Idem de
auditu ofitetur dicēs Voluptates
auriū tenatiꝰ me implicauerūt a sub
ingauerūt. Ꝑresoluisti a liberasti
me Cū m accidit vt me amplius cā
t⁹q; res q̄ camē moueat pūaliter
me peccare ofitror a tē velle q; ñ au
dire cātā ē Accusat eē se de visu si

cuit de eo q̄ aliq̄n̄ mimis libenter a
audiebat canē currentē a deo q̄
p agrū casu trāsiens. venationez
libēter p̄spexit. et de eo q̄ domi exi
stens araneas muscas suis retib⁹
capiētes mimis attēte ⁊spexit Id⁹
autē de his cor̄a dño cōfitet vt ibi
dem dicit Quia aliq̄n̄ hec a homis
meditatiom̄b⁹ auertūt et or̄ōes in
terrūpunt Accusat etiaz se de ap
petitu laudis a motu iamis glorie
dicens Qui laudari vult ab homi
nibus vituperante te. nō defēdetur
ab hominibus iudicāte te. nec eri
pietur dānante te Laudat homo
p̄pter aliq̄s donum quod dedisti.
et tn̄ plus gaudet se laudari q̄ do
num Temptamur his temptati
onib⁹ quotidie sine cessatione. q̄
tidiana fornax nostra ē humana
lingua. verūtamen nollet vt vel au
geret n̄ gaudium cuiuslibet homi
mei suffragatō or̄is alieni. sed au
get fatet nō solū sed vituperatio
minuit Contristor tn̄ aliq̄n̄ laudi
bus meis. cum ea laudant in me
im q̄b⁹ ipse mihi displiceo. vt etiā
bona minora a leuia plurīs estimā
tur q̄ estimanda sint Hereticos
vir iste sanct⁹ validissime cōfuta
bat. ita vt ipsi inter se publice pre
dicarent pctm̄ non esse interficere
augustinum quem tanq̄ lupum
occidendū esse dicebāt a occisori
bus omnia pcta sua a d⁹ dimittē
da asserebant Multas ab eis insi
dias ptulit ita vt sibi aliquas per
gēti in via insidias ponerent. sed
dei puidentia itineris errore sedu
ctum inuenire nō possent Cōpau
per semp memor erat. eisq̄ ex his
que habere poterat. liberaliter ex
hibebat Naz a devasis dnīcis ꝑ
paupes a captiuos aliq̄n̄ redimebat
frangia cōflaria indigentibus di
spensari. domum vel agrum. siue
villaz nunq̄ emere voluit Multas
etiam hereditates sibi dimissas re
spuit eo q̄ mortuorum filijs vel p
ximq̄s ipsa potius deberi dicebat.
In his q̄ que ecclesia possidebat i
tentus amore vel implicatus non
erat. sed die ac nocte de scripturis
a rebus diuinis cogitabat. fabri
caruz quoq̄ nouarum nunq̄ stu
dium habuit. deuitans in eis im
plicationem sui animi quez semp
liberū habere volebat ab omni mo
lestia corpali. vt libere vacare pos
set cōtinue meditatiom̄ a assidue
lectiom̄ Nō tamē illa edificare vo
lentes prohibebat nisi forte immo
derate fieri cōspexisset Laudabat
quoq̄ plurimū illos q̄bus mortē
di desideriū inerat a sup hoc trū
epō̄z exempla sepius recitabat
Ambrosius enim cum in extremis
esset a rogaretur vt prolōgationē
vite sibi precib⁹ obtineret Respō
dit Non sic vixi vt me pudeat inter
vos viuere. nec mori timeo quoni
am bonum habemus dominum
Quod rōsum Augustinus mirabi
liter extollebat Addebat quoq̄ &
alio episcopo Cui cum diceret eū
ecclesie multum necessariū fore Et
ideo adhuc eum dom⁹ literaret
ait Si nūq̄ bene. si aliquādo qua
re modo non. de alio quoq̄ epō
re modo non. de alio quoq̄ epō
aiebat ciprianum referre. q̄ cū in

firmitate grauj laborarēt adhuc
sibi sanitatē restitui exorabat Cui
iuuenis speciosus apparens cū in
dignatione īfremuit a ait Pati ti
metis exire non vultis q̄d facia vo
bis. Feminarū nullā vnq̄ nec eti
az germanā sororē aut fratris sui
filias. q̄ deo piter seruiebāt secuz
habitare pmisit dicebat em̄ q̄ a
si de sorore vl nepotib⁹ nulla mali
posset oriri suspicio. tū q̄a tales p
sone sine alijs sibi necessarijs esse
nō possent a ad eas etiā alie abuē
tarent ex illis possent infirmiores
aut humanis tēptationib⁹ cōmo
ueri. a certe malis hominū suspicō
nib⁹ infamari. Nunq̄ cū muliere
solus loq̄ volebat nisi secretuz ali
q̄s interesset Cōsanguineis sic be
ne fecit vt non diuicias haberent
sed vt aut nō aut minus egerent.
Raro p aliquo litteris aut verbis
intercedere volebat. recolens quen
dam p̄bm otēplatione fame ami
tis nō multū prestitisse Et sepe di
cebat Plerūq̄ potestas que petit
permit Cū autē id faciebat. stibuz
fibi tēperabat q̄ onerosus nō essz
sed mere vel vrbanitate dictamis
exaudiri Volebat potiꝰ inter igno
tos q̄ inter amicos causas audiē
dicens Quia inter illos poterat li
bere iniquuz ognoscere avnum ex
his amicū esset facturus Pro quo
.s. iusticia mediāte sniam daret Ex
amicis vero esset vnuz p̄bituruz. s.
cōtra quē p̄ferret sententiā. A mꝰ
tis ecclesijs inuitaba a ibi verbum
dñi p̄dicabat a multos ab errore
cōuertebat Aliqñ a p̄posito digres

sionē i p̄dicationē facere osueue
rat a tunc dicebat deum hoc ad p
fectum salutis alicuius ordinasse.
sicut in quoda mamichreoz nego
ciatoē patuit q̄ in quadam p̄dica
tione Augustini vbi ipse digressi
onem faciens otra hunc errorē p
dicauerat ouerfus fuit. Eo tempe
cum Gothi romam cepissent y do
latrea infideles xp̄ianis plurimū
insultabant Propter qđ aug⁹. li.
de ciui. dei opposuit in quo iustos in
hac vita debere p̄mi Impios autez
florere ostendit Vbi de duplici ciuita
te. s. Jherusalez a Babilonica a ea
rum regibus agit Quia rex Jheru
salem xp̄us Rex vero Babilonis ē
dyabolus Quas duas ciuitates vt
ibidem dicit duo amores fibi fabri
carunt Quia ciuitatem dyaboli cō
struxit amor sui vsq̄ ad otemptuz
dei crescēs Ciuitatē autez dei amor
dei vsq̄ ad otemptuz sui crescēs In
diebus autem eius āno scilicet do
mini quadringentesimo quadra
gesimo Wandali totam africe pro
uinciam occupauerūt vastantes
omnia nec parcentes seruj ordini
vel etati. Post hoc autem ad ypo
nensem ciuitatē venerunt a ipam
manu valida obsederūt Sub hac
tribulatiōe Augustinus pre cete
ris siue senectutis amarissimam a
lugubrem duxit vitam. Fuerūtq̄
sibi lacrime pānis die ac nocte duz
alios videret occisos. alios effuga
tos ecclesias sacerdotibus vidua
tas. ciuitates cū accolis dissipatas.
Inter tot tñ mala cuiusdam sapi
entis sententia se osolabat dicēn

tis non erit magnuz·magnū non
putans q cadūt ligna et lapides
et mœiunt mortales Conuocatis
autē fratrib⁹ dixit eis Ecce rogaui
dñm vt aut nos ab his piculis eru
at. aut pacientiā tribuat ā me de
hac vita suscipiat ne tot calamita
tes videre cōpellar It ecce tertium
qđ petiuit obtinuit a tertio obsidi
onis mense febrib⁹ laborās lecto
decubuit· Intelligēs āt dissolutio
nē sui corpis imminere. septem psal
mos pmiales sibi scribi fecit Ipōs
q̄z in loco cōtra parietez positos le
cto decūbens legebat a vbertim ac
iugiter lacrimas fūdebat· It vt do
vacaret vberius a eius intentio a
nullo impediri posset ante decz di
es sui exitus nullū ad se ingredi p
cepit nisi vel cū medicus ingrederetur vel cum sibi refectio portaret.
Quidā autē eger ad eū venit et vt
sibi manū imponeret a ab infirmi
tate curaret ipm instāter rogauit
Cui Augustin⁹ rūdit Quid ē hoc fi
li qđ loqueris. putas q si tale qđ
facere possem mihi hoc ipm nō cō
ferrem· Ille āt instabat asserens
sibi in visione preceptū esse vt ad
eū accederet a sanitatem reciperet
Videns augustin⁹ fidē eius p eo
orauit a sanitatez recepit· Energu
menos multos curauit a plura alia
miracula fecit In ti·xpi·de ciui·dei
duo mīacula de se tanq̄ de quodā
alio refert dicens Iponēsem quan
dam virginē scio que cū se oleo p
unxisset·cū p illa orans presbiter
lacrimas suas instillauerat·mox
a demone fuisse sanatā· In eode
etiā libro sic ait Scio etiaz ep̄m se
mel p adolescēte que nō vidit ora
se illūq̄ illico demonio carnisse ſſe
lii āt dubiū videt q̄n de se loquat.
sed humilitatis causa seipm no
luit noiare In eodez qđ libro de ci
uitate dei ait Q cū quidam inadi
deret a de eius morte ob incisio
nem plurimū timeret cū infirm⁹
multis lacrimis deū exoraret cum
eo a p eo Aug⁹ orauit a fine aliq
incisione integram sanitatem re
pit Demiq̄ dissolutioni corporis
app ropinquās hoc memoriale de
cuit nullum videlicet hominē quā
tūcunq̄ excellentis meriti fine con
fessione a eucaristia delere trāsire
Ad extremā autez horam veniens
membris omnib⁹ sui corpis inco
lumis integro aspectu atq̄ auditu
anno etatis sue septuagesimo sep
to episcopatus vo sui anno·xlv·
coram positis fratribus et oranti
bus migrauit ad dñm· Testamē
tuz nullū fecit qm̄ facere et paup
xpi non habuit Floruit āt anno
dñi·cccc·Ihoronim⁹ qđ in quadam
epistola scribēs Augustino ait du
obus libellis tuis eruditissimis a
omni eloquentie splendore fulgē
tibus respondere non potui Certe
quicqđ dici potuit et assumi inge
nio et de scriptura q hauriri fonti
bus a te positū atq̄ dissertuz ē Sz
queso tuerentiā tuā parūp me pa
cialis tuū laudare ingemū· Itaq̄
aug⁹·sapientie lumē prefulgidū
ppugnaculū veritatis et fidei mum
mentū· omnes ecclesie doctores tā
ingenio q̄ sciavicit meop abilitez

florens tã exemplis virtutuz q̃ affluentia doctrinaꝝ. Vnde a beatus remigi⁹ Jheronimum aq̃sdã alios doctores commemorans sic cõdu dit. Vos omnes augustin⁹ ingeio a scientia suavicit. Nã licet Jheronimus sex mília volumina Origenis se legisse fateatur. iste tamẽ tanta scripsit: vt nõ soluz dieb⁹ ac nocti bus scribere libros ei⁹ qs nõ posset ß nec legere quidẽ occurrat. voluisanus ãt cui Augustin⁹ epl̃as scripsit. sic de eo dicit. Legi dei dẽ q̃cq̃d augustinũ cõtigerit ignorare Jheronim⁹ etiam in libro de duodecim doctoribus sic de eo scribit Aug⁹. epũs volans per montium cacumina quasi aquila a ea que sunt i mõtium radicibus non cõsideras mlta celorũ spacia. terraꝝq̃ sit⁹ a aq̃tum circuitum claro sermone pnũciat. Demiꝝ in quanta euz reuerẽtia a dilectione Jherommus habuit. patet in epistolis quas ad eoz mi sit. in vna quaꝝ sic dicit. Domino sancto ac beatissimo pape augustino Jheronimus. Omm quidem tẽ pore beatitudinem tuaz eo quo decet honore veneratus sum et habitantem in te dilexi dominum saluatorem. Sed nunc si fieri potest cumulo aliquid addim⁹. a plene cõplemus vt absq̃ nominis tui mẽtione ne vnam horam quidem pretire patiamur. Idem quoq̃ in alia epistola ad eundem. Absit aũt vt quicq̃ de libris beatitudinis tue attingere audeam. Sufficit enim mihi mea probare. a aliena non carpere. Gregorius in epistola ad Jnocentium. Africe prefectuz de eiꝰ libris sic ait. q̃ expositionem sancti Job vobis transmittiwoluistis. vestro studio congaudemus. ß si de licioso cupitis pabulo sagmari. beati augustini compatriote vestri opuscula legite a ad comparationẽ illius similagimis nostrum furfurem non queratis. Idem quoq̃ in registro sic ait. Legiẽ q̃ btũs Aug⁹. nec cum sorore habitare consenserit dicẽs Que ei sorore mea sunt sorores mee ñ sũt. docti ergo viri cautela magna nobis debet esse instructio In prefatione quoq̃ Ambrosij sic legiẽ Magnificẽtiaz tuã i mortificatõe Augus. adoram⁹ tua i oibus operantẽ vt tute vt nullis pmissis blãdimẽtoꝝ vllatenꝰ vir tuo ignitus spiritu vicereẽ Quia euz ita oi genẽ pietatis imbuerat vt ipse tibi ara a sacrificiũ a sacerdos eẽt a tẽplũ. Btũs isup pspera i tertio libro de vita contemplatiua sic de eo dicit Sãct⁹ Aug⁹ epũs acer ingemio suauis eloquio secularis litteratuẽ peritꝰ i ecclesiasticis laboribꝰ opositus In q̃tidianis disputationibꝰ dar⁹ In oi sua actione ꝓpositꝰ. i questionibus soluendis acutꝰ. in quinendis hẽticis circũspectus. in expositione fidei nostre catholicus. in explanandis scripturis canonicis cautꝰ Ber. q̃ sic de eo scribit Aug⁹. hic ẽ validissim⁹ malleus hereticoruz Post hoc ãt cũ barbara gens terrã illaz occupassent a loca sancta ꝑphana rẽt. fideles corpꝰ augustini ꝑcepũt a ipm in sardiniaz transtulerunt Trãsactis ãt ab eiꝰ obitu ãnis cclx

d ij

rx· circa annū dñi·cccccviij Lupus ducatū longobardoruz rex audiens Sarracinaz a saracenis depopulatā· solēnes illuc nuncios misit vt doctoris sācti reliquias papiā deferrēt Qui magno precio dato corpus sācti augustini tulerūt vsq; ad ianuā deportauerūt Qđ ducatū rex audiens vsq; ad predictā ciuitatē cū magno gaudio obuiauit a reuertēz accepit Cuz aūt manerent corpus deducē nullo modo de loco mouei potuit donec rex votū emisit q; si in se deduci permitteret ibidez in suo noie ecclesiam fabricaret Cū aūt votum fecisset statim sine oni difficultate in de deductū est Rex āt qđ vouerat impleuit a ibidez in honore sancti aug⁹· ecclesiaz fabricauit· Idē miraculū die sequenti in q dā villa epatus tridonēs q dicit Casselle otigit a eodē mō ibidē i hōre sācti aug⁹· eccāz fabricauit Insuper villā ipaz cū oibus suis appēdicijs cōcessit seruiēt ib⁹ eccē sācti augustini ppetuo possidendā Quia vero rex videāt sancto complacere vt i suo noie eccā fieret vbicunq; per nocte māsisset a timēs ne in aliquo loco vbi desidērabat locū sibi eligeret in omni loco vbi de nocte cum corpore hospitabat in hōre ipsi⁹ eccāz ostruebat· Sicq; cum magno gaudio papiā deducit a in eccā sancti petri que celū aureū dicit· honorifice collocatur Molēdinarius q dā q in btūm aug⁹ spāle devotionem hns cū qndā infirmitatez q dicitur flegmasalsū i tibia patēt· beatū aug⁹ deuotē i sui adiutoriū in uocabat· Cui pvisum sanct⁹ aug⁹ apparuit a tibiā manu palpās integre restituit sanitati Qui excitat⁹ se liberatū inuenit a dño beato aug⁹. grās reddidit Quidā puer cū vicio lapidis p̄mereret a de cōsilio medicoꝝ incidi debēt· mat pueri mortis sibi timēs periculū beatī aug⁹. in sui filij subsidiū inuocauit stati q; fusa orōne puer lapidē cū vrina emisit a plenam sanitatem recepit In monasterio qđ Elemosina dicitur· monach⁹ q dā in vigilia sancti aug⁹ rapt⁹ in spū vidit nullē splendidā celitus elapsā a se nullē augustinū sedentem pōtificalib⁹ insignitū Cui⁹ oculi q si duo soles radij totā illā eccām illuminabāt a odor ide exalabat Cuius aūt bernard⁹ dum quadā vice in matutinaꝝ solēnijs interesset a aliquātulū obdormiuisset a de quodā tractatu sācti augustini lectiones agerentur vidit quēdā pulcerrimum iuuenem sibi astantē· de cui⁹ ore tantus inundantium aquarum impetus exibat q; totā illā eccām videbatur replere Qui augustinum esse non dubitauit qui fonte doctrie totā eccāz irrigauit. Quidā sāctum augustinū valde diligens monacho custodi corpis sci aug⁹ magnam pecuniam dedit vt sibi sancti augustini digitum vnum daret Sed ille acepta pecunia digitum cuiusdam mortui sericis inuolutū sibi tbuit· simulās eē digitū aug⁹. quē ille sp devotissime adorabat a ori oculisq; apponens crebro pectori astringebat Cuius fidem deus intuens digito illo pfecto vnuz digi

tum augustīni tā mirabiliē ꝙ misericordiē sibi dedit Qui cum repatriasset a multa ibi miracula fierent. fama vsq; papiā delata est. Cum predictus monach⁹ assereret ꝙ cuiusdam mortui digit⁹ ille eē sepultū aperuerūt a vnū deesse de eius digitis inuenerūt Vñ abbas re cognita monachū de officio depositū a dire afflixit ¶ Apud burgūdiaz in monasterio qđ dicit Fontanetū erat quidā monach⁹ Hugo noie. sancto augustino valde deuotus q̄ in eius scriptis mīro desiderio pascebatur Quē eē crebra supplicatōe rogauerat vt ipm ex hac luce mīg re non sineret nisi in die sue sacratissime solēnitatis. Ipe igiē. xv. die ad festū eiusdē sic cepit diris febribus estuare vt in vigilia ipsi⁹ superā humū tanq̄ moriens ponēt̄. Et ecce plures decori ac fulgētes viri a mīcti albis eccāz dicti monachi processionaliter ītrauerunt qs seq̄batur q̄dā reuerend⁹ pontificalib⁹ mīsignit⁹ Quidā āt monach⁹ i ecclesia ꝺsistens hoc vidē⁹ obstupuit a quinā essent vl quo pgerēt inquisiuit Cui vnus eorū dixit. ꝙ sāct⁹ aug⁹ esset cum suis canonicis qui ad deuotum suū morientē pgeret vt eius ām̄am ad regnuz celestis gl̄e deportaret Post hoc illa reuerenda processio infirmariā ingrediē. vbi cuz aliq̄diu mansisset. sācta illa aīa a carne soluta est Quā dulcis amic⁹ a ab hostium insidijs se curā reddidit a in celi gaudia ītroduxit. Legiē q̄ ꝙ duz beatus aug⁹ adhuc in carne viueret a quedam relegeret ātē se transire conspicit demonem q̄n dā librū humeris suis baiulantez Qui a beato augustino ꝓtinus ad iurat⁹ vt sibi que in libro illo scripta lateāt pandat Qui pcta hom̄iz ibidem scripta esse asserit. que vn dequnq; colligit a reponit Moxq; ei precepit vt si aliq̄d peccatoꝝ suoꝝ ibi scriptū retineat sibi legendū cōtinuo manifestet Ostenso āt loco nihil augustīn⁹ ibi scriptuz reperit. nisi ꝙ quadā vice cōpletoriū ex oblatione dimisit Precipiensq; dyabolo vt suū pstolet aduentū eccāz est ingressus a cōpletoriuz deuote dixit a solitas orōnes pegit Reuersusq; dixit ei vt predictum locū sibi ostendat iterū relegendū Qui duz crebro reuolueret a tandem locū vacuū reperisset iratus dixit Turpiē me decepisti Demitet me quia libz meū tibi ostendi. quia peccatū tuū orationū tuaꝝ virtute delesti⁹ his dictis euanuit ¶ Cū quedā mulier a quibusdā malicios⁹ mulierib⁹ accusata ad beatū aug⁹. accessit a super hoc ei⁹ cōsilium iplorauit Quē cum ipm studentē inuenisset a eū salutasset. ille nec ad eū respexit nec q̄e q̄ sibi respōdit Cogitans illa ꝙ forte ob mīmā sāctitatē in facie mulieris nollet itendē ꝑpius accessit a negotiū diligenē exposuit. sed ille nec se ad eā conuertit nec responsuz aliq̄s sibi dedit Jōq; illa cū tristitia magna recessit Altēa āt die cū aug⁹. missaz celebraret a dcā mulier īt esset. p⁹ eleuatōez dn̄ici corpis rapta īspū vidit se positā ātē tribunal sēssime tatis vbi vidit aug⁹ facie īdma

ta de trinitatis gl'a attentissime a
stilissime disputantē. Fcāq ē vox
ad eam dicēs Cum ad augustinuz
iuisti. ille sic de trinitatis gloria at
tentissime disputabat. a ido qbi
fueris penitus nō aduertit ꝙ ad eū
se cuē redeas qa eum dementem
inuenies a salubre cōsiliū reportab
Qꝺ cū fecisset augustinus eum be
nigne audiuit a osiliuz salubre do
nauit Ferē q̄q; dū quidaz ī spiri
tu rapt⁹ sanctos angelos in gloria
ospexisset a beatum augustinuz mi
nime vidisseż quendā de sanctis vbi
nam augustin⁹ esseż inq̄siuit Qui re
spondit Augustinus residet in excel
sis vbi disputat de gloria excellen
tissime trinitatis ¶ Cū quidā papi
enses a marchione malaspie i car
cere detinerent. ab eis omis pot⁹
est petit⁹ interdict⁹ vt possż ab eis
magna pecunia extorqueri Vñ plu
res iam spiritum exalabāt pluēs
q̄vrinā suā bibebāt At quidam iu
uenis inter eos existens qui in bea
atī aug⁹ deuotionem habebat ipsuz
in sui adiutorium inuocauit Tūc cir
ca noctis medium sāct⁹ augustin⁹
p̄dicto adolescēti apparuit a quasi
manū eius dextram apprehendens
vsq; ad flumen grauatioli deduxit
Ibiq; cuz foliovitis in aqua made
facto sic eius linguam refrigeauit
vt qui iam vrinaz bibere cupierat
de potu nectaris non curaret Pre
positus cuiusdam ecclesie in beatī
augustinū magnam deuotionem
habēs cū p tres annos grauē infir
mitatē incurrisset ita vt de lecto sur
gere non valeret Aduciētē solem
nitate sācti augustini cū iam i ei⁹
vigilia ad vesperas pulsaretur ad
rogandū sanctum augustinuz tota
deuotione se otulit Cui aug⁹ in alb
apparēs eidez ter citato ꝓprio noie
dixit Ecce assuz tociens a te vocat⁹
Surge cito a celebra in officiuz ꝑ
tinū Qui sanus surgens cūctis
stupētib⁹ eccāz intrauit a officiuz de
uote pegit Cuz cuidā pastori seuū
vlc⁹ inter scapulas ortū esset. ad
mor⁹ inualuit vt iā esset totis viri
bus destitut⁹ Qui cum ad sāctū au
gustinū p̄ces emitteret. eidē aug⁹
invisu apparuit a sup locum infirmū
manū apponēs pfecte eū sanauit.
Idē q̄vir precedente tpe oculorum
lumine ē p̄uatus Qui cū sanctū au
gustinū sedule inuocaret. quadaz
die circa meridiē eidem apparuit a
oculos manib⁹ suis tergēs p̄stinaz
sibi restituit sanitatē ¶ Circa ānū
dm octingentesimum duodecimuz
q̄dam viri grauiter infirmi numero
plusq; quadraginti de germania
a gallia romā ibant ad limina
ap̄lor̄u visitanda. quor̄ q̄dā scam
mis in terra curui se vehētes. alij ba
culis se sustentantes. alij p̄uati
oculis p⁹ alios se trahentes. alij o
tractas man⁹ a pedes habētes perge
bāt q̄ mōtes trāseuntes ad locū qui
dr carbonaria pueneūt Cū āt pene
ad locū q̄ cana dicit adueniss̄ent q
fb⁹ militaibus a papia distat scūs
aug⁹ pontificalib⁹ idut⁹ de q̄dā eccā
in hōre sanctoz cosme a damiani
cōstructa exiens eisdē apparuit eos
q; salutans q̄ tenerent req̄siuit Qui
cū rñdissent adiecit Ite papiā de

cenobio sancti petri qđ dicit celuz
aureū interrogate ibi miseriozdiā
hebitis quam optatis Ruí cū eū de
noie suo mterrogassent ait Ego suz
Augꝰ quō dū yponenꝫ ētatis eps
statimqꝫ ab oculis eoruz euanuit
Illū autem papiā pergētes cuz ad
dictū monasterium puemissent a
ibi corpꝰ sācti augustīi requiesce
re dicissent. cepērūt omnes voces
leuare a vnanimit cōclamare San
cte augꝰ adiuua nos. Ad quorum
clamores ciues et monachi excita
ti. ad tam grande spectaculū cōflue
bāt. a ecce ex nerūoz distēsione sā
guis multꝰ cepit effluē ita vt ab
mterroitū cenobij vsqꝫ ad tumbā sā
cti augustīi tota terra sanguíne
videret respersa Cū āt ad sepulcrū
sancti augustīi venissent oēs sani
tati sunt mtegre restituti ac si nulla
in eoꝝ corporib⁹ lesio extitisset Ce
pit extunc sancti augustīi fāma
crebrescere a multitudo languētiuz
ad ei⁹ tumulū aduentare Ruí oēs
salutis beneficia reportantes sue sa
lutis pignera reliquerūt Factūqꝫ
ēvt tāta prēdictoꝝ pignez fuerit
copia vt mde totū oratoriuz a porti
cus plena essent itavt eundi a rede
undi impedimentū non modicū ge
neraēt Ruappter monachi necessi
tate opulsi ea mde remoueri fecerūt
Notandū qꝫ cū tria sunt q a mūda
nis hominib⁹ appetunt. scz diuicie
delicie a hōres. Iste vir sācti⁹ tāte p
fectōis extitit qꝫ ipse diuicias otēp
sit. honores respuit. voluptates ab
horruit Qz diuicias otemneret. ip
se testat in libro soliloquioꝝ vbi
hō mterrogat eū dicēs. diuicias nul
las cupis. Et rndit augꝰ. Nec qđē
nec nūc primū Nam cū. xxx. ānos
agā. xiiij. anm fere sunt exquo ista
cupere destiti. nec aliud m his pre
necessitatez a victū cogitaui Pror
sus vnꝰ ciceronis liber m facile per
suasit nullo modo appetēdas eē di
uicias Qz autem hōres respuerit i
eodē li. testat vbi ratō eū mterrogat
dicēs Ruid honores. Et rndit augꝰ
Fateor eos modo ac pene his die
bꝰ cupe destiti Voluptates quoqꝫ
a delicias otēpsit a quantū ad con
cubitū a quātū ad gustū Ruātū ad
pmū mterrogat eū ratio m eodē li. di
cēs Ruid de vroe. Nōne te delectat
pulcra. pudica. morigerata. diues
pserti si certꝰ es mhil ex ea te mo
leste passurū. Et rndit Augꝰ Ruātuz
libet velis eā depmgere atqꝫ cumu
lare homis oibꝰ mhil m tam fugien
dū qꝫ concubitū eē decreui Cui ratio
Nō ego quero qđ decreueris si vtz
adhuc allicerís. Et rndet Augꝰ pr
sus mhil hmōi quero. mhil defide
ro eē cū horrore atqꝫ aspnatōne ta
lia recordor. Rūsū ad scdz interrogat
eū ratō dicēs Ruid de cib⁹. Et respō
det augꝰ Siue de cibo a potū. siue de
balneis ceteraqꝫ corpis voluptate
mhil mterroges. tm abeo peto qntū
im valitudis opem oferre potest.

In decollatōe sācti Johānis
baptiste quatuor de
cauſ istituta fuisse videt. sic m li. mi
trali de officio inuenit Primo pter
d. iij.

ci⁹ decollationē Scdo propter ossi
um ipsius cōcremationē a collecti
onē Tertio ꝓpter capitis ipsi⁹ inuen
tionē Quāto ꝓpe digiti ipi⁹ transla
tionez a eccē dedicacōz Et sm hoc fe
stū istud a q̄busdaz diuersimode
noiaē. s. decollatio. collectō. iuētio
a dedicatio Primo g̃ celebraē hoc
festū ꝓpter ip̄ius decollationez que
q̄dē hoc modo facta est Nā vt habe
tur in hystoria scolastica herodes ā
tipas filiꝰ magni herodis romaz p
ficiscens a p fratrem suū philippū
transitū faciens cū herodiade vxoē
philippia sm Josephum soroē he
rodis agrippe secreto pepigit q̄ in
reditu suo vxorem repudiaret a ip
sam in oūgiū duceret Rō vxorem
suā. s. filiā aretle regis damasceno
cū mīme latuit a ideō non expectato
viri reditu ad patrem q̄citius se
stīmauit Rediens autem herodes
herodiadem philippo abstulit et
arethem regem a herodem agrippā
a philippū in sui inimiciciā cōcita
uit Johānes aūt euz de hoc argue
bat q̄m sm legē quā receperat fra
tri suo vxorez ipō viuentē sibi mīm
me habere licebat Videns herodes
q̄ iohānes cū tā dure sup hoc īdar
gueret a qꝫdam ꝓpter predicationem a
baptismū sm Josephū magnū po
pulū congregaret ipm in carcere vin
culauit vxori placere cupiens a ppli
sub sequētis iohānē dispendiū pti
mescens Ipsū autez occidere voluit
si populū timuit. Desiderātes autē
herodias pitra herodes occasiōz
aliquā inueniret vt iohānē occidere
possent videnē inē se secrete cōbixis
sent herodes natalis sui die coram
pmis galilee suisq̄ pncipibus cele
braret a puelle saltanti filie herodi
adis q̄cq̄d petierit a sibi datuū in
tanto firmaret a ipa caput iohis
petente illud sibi propē iuramentū
factū eū tribuere oporteret. Sed de
iuramento facto cōtristari se simu
laret Qz emz hāc versuciā a simula
tionē habuit vē mnui i scolast. hi
sto. vbi sic dicit. Credibile ē q̄ he
rodes cum vxore de nece iohānis sb
tali occasiōe faciēda prius secreto
hoc tractauerit Item Jhe. in glo.
Jdo forte iurauit vt occasionem in
ueniret occidēdi Nam si illa pīs ā
matris inditū postulasset herodes
vtiq̄ non consensisset. Ordinato g̃
conuiuio puella adest coraz omni
bus saltat placens cunctis. se sibi
q̄cq̄d petierit datuū rex iurat. q̄a
matre premonita. caput iohānis
expostulat Sed verse illis herodes
ꝓpter iusiurandū se ctristatū simu
lauit eo q̄d dicit Rabanus teme
re iurasset qđ facere oporteret. Et
tristitiaz p̄ferebat i facie cū leticiā
haberet in mēte excusat sc̃us iuā
mēto vt sub occasione pietatis im
pius fieret Igitur spiculator mitti
tur. caput Johis p̄cidit puelle da
tura a puella matri adultere p̄sen
tur Aug⁹ de occasione hui⁹ iuratio
nis narrat i sm one quoda quem
fecit in decollatione iohānis bapti
ste tale exēplū Fuit quida homo i
nocens et fidelis a quo audiui qđ
narro Cum eiē q̄dam sibi negaret
qđ sibi acō modauerat vel qđ sibi
debebat Cōmot⁹ ille p̄uocauit eū

ad iusiurandū Ille igit̄ iurauit et
iste p̄dixit. Dicebat ergo in ipa no
cte se ad iudicē raptum fuisse a ab
eo interrogatum fuisse his verbis
Quare puocasti homines ad iura
tionem quem sciebas falsū ee iu
ratum? Respondit ille. Negauit
mihi rem meā. Et ille. melius erat
vt rem tuam p̄deres q̄ vt anima
ei⁹ falsa iuratione perimeres? Pro
strat⁹ igit̄ tam grauiter cēdi iuss⁹
est vt in dorso euigilātis plagaꝝ
vestigia apparerēt Sz indultuz est
illi post q̄ emendat⁹ est. Hec aug⁹
In hac āt die Johannes decollat⁹
non est. sed circa dies azimorū an
no precedēte passionē xp̄i. Oportu
it ergo vt p̄ter dn̄ica sacramenta
minor cederet maiori Hic exclamat
Johānes Crīs. dicens. Johannes
scola virtutū. magisteriū vite. sācti
tatis forma. norma iusticie. virgini
tatis speculuz. pudicicie titulus. ca
stitatis exemplū. pen̄tēcie via. pec
catoꝝ vema. fidei disciplina. Johā
nes maior hoīe. par angelis. legis
sūma euāgelij sanctio. apostolorꝝ
vox. silentiū p̄phetarū. lucerna mū
di. p̄cursor iudicis. totius medius
trinitatis. et hic tantus datur mere
trici. traditur adultere. addicit sal
tatrici. Herodes autem impunitus
non abiit. sed in exilio damnatus
fuit. Nam sicut habetur in hiſtoria
Scolastica alter Herodes scilicet
agrippa cui esset strennus sed pau
per. p̄ nimia paupertate desperās
quandam turrim intrauit vt ibidē
se famē afficiēs moreretur. Quod
cum Herodyas soror sua audisset
viro suo scilz Herodi tetrarche sup
plicauit vt euz inde educeret a sibi
ministraret. Quod cum fecisset et
ambo insimul epularentur. Hero
des tetrarcha mero mcauit a hero
di agrippe beneficia q̄ sibi contule
rat imperare cepit Ex hoc ille ve
hemēter doluit et romā proficiscēs
interim a Gaio cesare in gratiam ē
recept⁹ vt ei duas tetrarchias sci
licet Lisanie a abilene tribuēt a re
gē in iudeā imposito dyademate de
stinaret. Vides herodias q̄ frater
suus haberet nomē regis viro suo
molestis precib⁹ insistebat vt Ro
mā pgeret a sibi nomē regiū opa
raret Ille vero cum multis diuiciis
abundaret. adquiescere nolebat.
magis diligens ociuz q̄ honorem
laboriosum. Tandem vxoris deui
ctus precibus Romam cum ipsa
perrexit Quo cum ipse pergeret he
rodes agrippa intelligens cesari lit
teras destinauit q̄ Herodes cuz re
ge parthorum amicicias firmaue
rit a romano imperio voluerit rebel
lare Et in argumentum huius rei
significauit ei q̄ in ciuitatibus su
is habebat arma que sufficerent se
ptē militib⁹ armatorum. Lecta au
tez epistola Gaius quasi aliunde
incipiens herodē de statu suo inter
rogauit a inter cetera vt cuz tanta
copia armoꝝ esset in vribus suis
quantā ipē audiuit requisiuit. Qđ
ille minime negauit Tunc Gaius
verum esse credens quod herodes
agrippa scripserat ip̄m in exiliū re
legauit Vxor autem eius q̄ erat
soror herodis agrippe q̄m maxime

diligebat potestatez tribuit vt in terram suam rediret Ipsa autez virum suū in exilium voluit comitari dicens q illum cui comunicauerat in prosperis non derelinqueret ad uersis Lugdunum igitur deportati fuerunta ibi vitam miserabiliter finierunt Hec in historijs scolasticis Secundo institutа fuisse videt ppter ossium ipsius concremationem a collectionem que ipsa die secūdū quosdam fuerunt deremataq a fidelibus ex parte collecta Vnde q̄si secundum martirium patitur qui in suis ossibus concrematur Et ī ecclesia tanq̄ eius secundū martirium hoc festū celebrat Sicut em̄ legitur in xii. libro historie ecclesiastice cū discipuli Johānis corp9 eius apud sebastez vrbem palestine inter helizeum a abdiaz sepelissent a ad eius tumulum multa miracula fierent. Julēte Juliano apostata gentiles ossa eius sparserūt a cum miracula non cessarent post ea collecta a ī igne deremata ī pulverem redegerunt a p agros vētilauerunt hec in hijstorijs scolasticis Beda vero dicit in cronicis. q ipsa ossa collecta latius sparserunt et sic quodammodo fm martirium passus videtur Hoc quidam representant nescientes dū in ei9 natiuitate ossa vndiq collecta cōcremāt dū autem ad cremandum colligerentur vt habetur in hystorijs scolasticis quidam monachi a ibero solimis venientes latenter colligentibus se miscuerūt magnā quoq partem eorum tulerunt Ipsaq ossa ad philippum ibero solimitanū episcopum detulerunt. qui ea postmodum athanasio alexandrino episcopo misit Postmodum vero theophilus eiusdem vrbis episcopus ea in templo serapis a soordibus purgato reposuit a in honorē beati Johannis basilicam cōsecrauit Hec beda a in histo. scolasticis Nunc autem apud ianuam deuoluntur sicut alexander tertius a Innocentius quartus rei veritate cognita suis priuilegijs approbarūt Sicut autem herodes qui eius caput amputari fecit suorum scelez penaz ptulit. sic a iulianum apostatam qui eius ossa comburi iussit. vltio diuina pcussit De cuius percussione habetur in historia sancti iuliani que est post cōuersiōez sancti pauli De huius autem iuliani apostate origine imperio crudelitate a morte. In hijstoria tripartita plenus edocetur Constantius namq frater magni cōstantini eiusdem patre duos habet filios scilicet Gallum a Julianum Mortuo autem constantino. Constantius eius filius Gallum cesarem fecit quem tamen postmodum interfecit At Julianus metuens monachi effectus est Cepitq magos cōsulere si posset adhuc ad imperiuz peruenire Post hunc constantius Julianum cesarem fecit a ad galliaas misit vbi victolas multas exercuit Corona autem aurea inter duas columnas dependens rupto funiculo super caput eius inde transeūtis decidit eumq aptissime co

ronauit cunctis diamantibus quia imperij signum esset Cunqz a militibus appellaretur augustꝰ et corona cum qua coronaretur ibidez deesset. vnus torquem quem habebat in collo Juliani capiti impositaq; sic ab eis imperator est effectꝰ Tunc figmentum christianitatis quod habebat abiecit a templa ydolorum aperiens a eis sacrificasse paganorum pontificem nominabatq; signum crucis vbiqz destruebat Quadam die vos super cuius vestimenta ceterorumqz qui cum eo erant cecidit a gutta quelibet se in crucis signaculum transformauit Volens autem complacere omnibus mortuo constantino voluit vt vnusquisqz cui vellet ritui deseruiret Ac de curia sua eunuchos tonsores a cocos fugauit. Eunuchos quidez quia vxor eius obieat post quā aliā non duxerat Cocos quia cibis simplicioribus vtebatur Tonsores autem vnus inquit sufficit multis . Multos libros dictauit in quibus omnes ante se principes lacerauit Vt ergo cocos atqz tonsores expelleret . opus philosophi non tamē imperatoris egit. Vt autem detraheret atqz laudaret neqz philosophi neqz imperatoris fuit Dum aliquando Julianus ydolis sacrificaret a visceribus pecudum immolati signaculum crucis coronā circundatum eidem ostensum est Quod ministri videntes timuerunt a interpretantes crucis futuram vnitatem victoriam a interminabilitatem Quos Julianus cōfortans ait hoc esse signum christianitatis dogmatis coercendi nec vltra circuitum dilatandi . Dum cōstantinopoli fortune Julianus sacrificaret Maris episcopus calcedonie . q̄ pre senectute lumē amiserat ad eū accedens ipsum sine deo impium a apostatam appellauit Cui Julianꝰ ait. neqz galileus tuus potuit te curare. Et ille de hoc gratias ago deo meo quia ideo lumie me priuauit ne te videam pietate nudatum Julianus autem nil aliud respondes abscessit Apud anthiochiam vasa sancta a pallia colligens a ī terra proiciens sedit super ea et ignominiaz addidit Mox qz in locis illis adeo est percussus vt in de vermes scaturirent et carnes corrodebant. a qua passione quousqz vixit liberari non potuit Julianus quoqz prefectus dum ad p̄ceptū imperatoris ecclesiarum vasa abstulisset super ea mingens ait . Ac ce in quibus vasis marie filio ministratur Cui repente os versum ē in anum a egestioīs organum est factum dum apostata Julianus fortune templum intraret a ministri templi aqua vt mundaretur ingredientes aspergentur Valentinianus aspersionis guttam vidit in damidea indignatus pugno percussit ministrum dicens se maculatuz potius q̄ purgatum. Quod videns imperator iussit eum in custodiaz redigi et ad extremum destinari Erat enim christianus qui pro merce de meruit postmodum ad imperium sublimari in odium quorum

christianorum Julianus templū iudeorum iussit reparari ipis iudeis sumptū largissime sūministrās Sed dum maximā cementi copiaz ministrassent subito ventus maximus veniens totam disperfit. dein de terremotus maximus ē effectus. postmodum ignis a fundamētis egrediens plurimos cōcremauit. Alio vero die signuz crucis in celo apparuit a iudeorum vestes nigro colorē crucis signaculo sunt imple te. Cum ad psas vadēs tesiffontez et regē obsidēt rex sue patrie par tem obtulit si ab eo discedēt. Ille autem nullatenus adquieuit. Du tabāt ei fm pithagore Platonis qz sētentiaz et mutatione corporuz alexandri animaz possidere aut eē potius in alio corpore alius Alexander. sed iaculum repente disrumpēs eius lateri est infixum quo vulnere terminū vite fuscepit. quī vero itulit actenus ignoratur Sed alij quendam inuisibiliū hoc intulisse ferunt. Alij vnum pastorem ysmaelitarum. Alij militem fame a itinere fatigatum sed siue homo siue angelus fuit palaz est qa diuinis visionib9 ministrauit. Calixt9 ait eius familiaris dicit eū a demone fuisse passum Hec in hystoria tripartita Tertio instituta fuisse videt decollatio propter capitis ipsius inuentionem. Nam hac die vt aiunt caput eius repertuz est Sic enim dicitur in vndecimo libro hystorie ecclesiastice Johannes in castello arabio dicto machero̅ta fuit vinctus et capite truncatus. Herodias autem caput Johannis in Jherusalem fecit deferri a iuxta herodis habitaculum caute sepeliri. timens ne propheta resurgeret. si cum corpore caput sepelisset Tempore vero Marciani principis vt habetur in hystoriis scolasticis Johānes caput suum duobus mōachis qui Jherosolimam venerunt reuelauit. Qui ad palatium quod herodis fuerat properantes caput ipius inuenerūt saccis cilicinis inuolutum vestib9 vt estimo quib9 in deserto fuerat obuolutus. Qui dum cum predicto capite ad propria remearent quidam Emissene ciuitatis figulus paupertatis fugiens comitez se eisdez exhibuit. Hic duz peram sibi creditam portaret amicitus nocte a sancto Johā fugiens Emissenā vrbem cum sancto capite est ingressus. Ibi qz qndiu vixit in quodaz specu sanctuz caput venerans prosperitatez non modicam assecutus est. Moriens autem illud sorori sue sub fide reuelauit et fm eundem modum sibi inuicem successores fuerūt. Post multum vero tēporis sancto Marcello monacho in eodem specu degenti beatus Johannes caput suū hoc modo reuelauit Videbat enim sibi dormienti qp multe turbe psallentes incederent et dicerent. Ecce sanctus Johes baptista venit deinde vidit beatuz Johem quē vn9 a dextris a alio a sinistris ducebat Omnes qz venientes ab eo bndicebant. Ad quē cuz Marcell9 accessisset eleuās eū p mentum appre

hendes debit ei osculum pacis Tūc Marcellus interrogauit eum dicens Domine mi dilecte. vnde ad nos veniſti. Et ille. De sebaste veni Cum ergo excitatus fuisset et de hac visione plurimum miraretur. quidam alia nocte cum dormiret quidam ad eum veniens excitauit Et ecce dum excitatus fuisset vidit quandaz stellam fulgentez i hostio cellule residere Quam surgens cum palpare vellet subito in aliam partem se transtulit. Ille autem abire cepit post eaz quousqz stella stetit in loco vbi erat caput Johannis baptiste vbi fodiens reperit vrnam a in ea sanctum thesaurum Quidam autez cū nō crederet manū ad vrnam misit. sed statim manus exaruit a vrne adhesit Orantib9 autem socijs manum abstraxit sed ualida remansit Apparuit autez ei dem iohannes dicens Cum caput meum in ecclesia deponetur vrnā continges a sanitatem recipies. quo da fecit a integram sanitatem recepit Hoc autem cum marcellus Juliano eiusdem vrbis episcopo indicasset. ab eis est eleuatum et in vrbem delatum Ex quo tempore cepit in eadem vrbe decollatio Johannis celebrari ipsa die sicut in hystoria scolastica habetur quo caput ē inuentum siue eleuatum Postmodum constantinopolim est trāslatum Nam sicut dicitur in hystoria tripartita cum Valens imperator iussisset sacrum caput in vehiculo ponia constantinopolim transferri cum circa calcedoniaz venissent vehiculum nullatenus trahi poterat quantumcunqz bues stimul vrgerentur. Ideoqz ipsum ibidem deponere sunt coacti. Sed cum postea theodosius ipsum inde auferre vellet a quandam matronaz virginē custodie capitis mancipatam reperisset ibidem. rogauit eam vt sibi auferre dimitteret sacruz caput Illa autem consensit credens qsicut tempore Valentis ita a nunc nō permitteret se auferri Tunc deuotus imperator purpura sua caput amplectens constantinopolim trāstulit a ibidem pulcerrimam eccāz edificauit Hec in hystoria tripartita. Et inde ad gallias apud pictauiam regnante Pipino postmoduz ē translatum vbi eius meritis multi mortui sunt resuscitati. Sed sicut punit9 ē herodes qui iohannē decollauit. a Julianus apostata qui ei9 ossa combussit. sic a herodias punita est que pūellevt caput peteret suggessit a ipsa puella que hoc petiit. Quidam enim dicunt qd herodias in exilium dampnata nō est nec ibi defuncta Sed cum caput iohannis in manibus teneret a eidē gaudens plurimum insultaret. diuino nutu caput ipsum in eius faciem insufflauit a illa protinus expirauit Hoc quidem vulgariter dicitur Sed quod superius dictum est vt in exilio cum herode miserabiliter consumpta fuerit. sancti tradunt in cronicis a sic tenendum videtur Filia vero eius cum super glaciem deambularet. sub ea glacies resoluitur a ipa in aqs cōtinuo p̄cipitat

In cronica vo dicit q̄ tra ipām vi
uā deglutiuit ꝛō ꝑt intelligi fic de
egipcijs in mari rubro prefocatis
dicit. Deuorauit eos terra Quarto
istituta fuisse dē decollatō bti Jo
hāmis ꝑpt digiti ipius trāslationē a
ecclē dedicatōz Digit⁹ em̄ suus q̄ do
minū osit vt ferē oburi non potuit
Vñ a predcīs monachis ipe digi
tus rapt⁹ē quē postmodū vt habe
tur in hystoria scholastica sācta te
cla inc alpes attulit a i eccā scī mar
tini collocauit. Hec i hystorijs Poc
etiā testat mgr̄ Johēs beleth dicēs
Q̄ predcā sācta tecla ipius digitū
q̄ oburi nō potuit de vltramarinis
ptib⁹ in romaniā attulit a ibi i ho
norē sācti iohis eccām fabricauit
Quā eccāz vt ibidē dic q̄dā hac die
dedicatā fuisse asserunt. Vñ a dño
papa statutū fuit vt hec dies p to
mūdū celebris hēret. Apd mamen
miā citatē gallie matrona q̄daz io
hāni baptiste valde deuota deū in
stanti⁹ exorabat vt sibi de reliq̄is Jo
hāmis aliq̄n aliq̄d donaret. Cū aūt
nihil orādo ꝓficere se videret. re sūp
ta de deo fiducia uāmēto se astrix
it vt acten⁹ non ꝛmederet donec q̄d
petebat acciperet. Cū āt die⁹ ali q̄
bus ieunasset. pollicē sup altare mi
ri cādoris vidit a dei donū leta fusce
pit Tres āt epi illuc accurrentes ei
q̄libet de illo pollice ptem vellz acca
pe tres sanguis guttas in linthēo
suppositō stillare stupuerunt a sin
gl'i singl'as se meruisse rliq̄as sūt
letati Theodolia regia longobar
dorū medcie urta mediolanū no
bilē eccām in hōnorez sācti iohan
nis baptiste ostruxit a ditauit. ꝑ
cedente tpe vt testat Paul⁹ hist oia
lōgobardorū ostātin⁹ q̄a ostās im
pator wolēs ytaliā a lōgobardis eri
pe a q̄dā scō viro q̄ spm̄ ꝓphecie ha
buit de exitu belli q̄siuit Qui nocte
orōni vacās mane rnt Johāmē egi
na eccāz cōstruxit a ipe ꝑ lōgobar
dis otinue mlcedit a ideo supai nō
possunt Veiet tamē tēp⁹ quo loc⁹
ille despicieā a tūc supabūtur. q8
tēpore karoli fuerat ipletū. Vir q̄
dā magnz virtutis vt ait Gregori⁹
i dyalogo noie Sācdulus duz quē
dā dyaconē a longobardis captū
in sua custodia tali cōditione hēret
vt si fugeret ꝑ eo ipe sententiaz ca
pitalez subiret Coegit emz p̄dict⁹
Sācdulus ipm̄ dyaconē vt fugeret
a se literaret Quaꝓter Sācdulus
ad decollandū adducitura ad hoc
fortissimus spiculator eligitur. de
quo dubium non erat quin vno
ictu caput ipsius abscideret Extem
so quoq̄ collo cuz ipse carnifex for
ti ac horribili misu brachium cum
ense in altum leuasset. ille protin⁹
exclamauit Sancte iohannes fusci
pe illum. Statimq̄ brachium car
foris irriguit a erecto in celum gla
dio. brachium inflexibile remansit
Prestitoq̄ uāmēto q̄ s cetero nul
lum cristianum feriret. vir dei pro
eo orauit et brachium statim de
posuit

De sancto Felice presbitero.

Felix presbi
ter a frat⁹ suus similiter
noie felix Decedci ãoa

maximiano oblati sunt. quorum
semor cū ad templū serapis vt ibi
dem sacrificaret adductꝰ esset mſuf
flauit in faciē statue eq ptinꝰ cecidit
ductꝰ similiter ad statuā mercurij
patiē ifufflauit a ptinus statua ce
cidit ductꝰ ät tertio ad simulacrū
dyane simlīt fec Tortus igit in ecu
leo ductꝰ ē qrto ad arborē sacrlegā
vt ibi imolaret. qū flexis gembꝰ
orauit a in arborē fufflās eā a radice
subuertit a simulacrū cū ara a tem
plo arbore corruente cōtriuit. Rs
cū pfectus audisset eū ibidem decol
lari precepit a corpus eiꝰ lupis a
cambꝰ deliquit Tūc qdā in mediū re
pēte pfiliēs xpianū se libē ofessus
est Ambo ḡ se mucē oculāres ibi
dem isimul decollati sūt Xpiani vo
ei⁹ nomē ignorantes eū adauctū
vocauerunt. eo q sācto felici auct⁹
sit ad coronā martirij Quos cū cri
stiani in foueā quā arbor effecerat
sepelissent. pagani eos effodere vo
lentes ptinꝰ a dyabolo sunt arrep
ti. Passi sunt circa ānū dñi. cclxxx
vij.

De sācto Sauiniano martiē.

Sauinianus et
a sauina fuerunt filij sanc
ti viri nobilissimi sed pagani Qui
de prima vxoē Sauinianum genu
it. a de secunda Sauinam filiaz ge
nerauit a ex nomine suo ambos vo
cauit Legēs autem sauinianus ver
sum illū Aspges me dñe ac. qō hoc
esset qrebat sed intelligere nō va
lebat Vñ intrans in cubiculū in ci
nere a cilicio pstratꝰ iacebat dicēs
se malle in oi qp nō intelligē sensum
verbi Cui apparēs angelꝰ dixit Fo
li te vsq ad mortē affligere qm iue
nisti gratiā apud deum. a cū bap
tisatꝰ fueris mue candidior eris a
tunc intelliges qō nunc qris Hec
dente āgelo letꝰ efficit. a ydola dece
tero venerari ptemnēs a pre pluri
mū obiurgat Cum ḡ pat sepiꝰ sibi
diceret. Melius est vt qp deos non
adoras tu solꝰ moriaris qp nos oēs
isimul in morte tua inuoluamur la
tēter effugit a ad vrbem treca sinaz
deuenit. Cunq; super fluuiū seca
ne venisset a ibi vt baptisaretur do
minū exoraſſz. ibidē baptisatꝰ ē dix
itq; ei dñs Nūc muenisti qō tādiu
querendo labōasti. Statimq; in ter
rā baculū fixit a facta oratiōe bacu
lus ille coraz multis astantibꝰ frō
des a flores pduxit ita qp. Mcvij.
viri dño crediderūt Impator autē
hoc audiens ad eū capiendū mili
tes plures direxit q̄ eū orantem in
uenientes ad eū accedere timuerunt
Impator aūt plures priorib⁹ misit
Qui venientes cum eo orāte pit ora
uerūt Surgētiq; dixerūt Impator
desiderat te videre. q cū venisset a nol
let sacrificare manꝰ eius a pedes li
gat fec a vectibꝰ ferreis cedi Cui Sa
uinianus adauge tormenta si po
tes Tunc iussit eum impator i me
dia cīate sup scānū ligari a suppoſi
tis lignis oleoq; a igne iendio cō
cremari Ex autē mtuēs vidit eum
in media flamma stantem pariē a
orantē. stupefactus in faciez suam
cecidit a surgens ei dixit Fera ma
la non tibi sufficiunt anime quas

decepisti misia nos p magicā artez
decipere moliaris.⁊ Cui sauinian⁹.
Adhuc multe a me a tuipse per
me sunt dño credituire Cū āt impā
tor ex hoc nomē dei blasphemassz
in crastinū iussit eū ad stipitem li
gari a sagitari Sagittte a dextris a
a finistris in aere suspēdebātur nec
aliqua eaz lesit Altera die impator
ad eū veiens dixit ei Et vbi ē de⁹ tu⁹
vemat nunc a de sagittis istis te li
beret.⁊ Statimqz vna de illis sagittis
exiliens regez in oculo pussit a pe
nitus excecauit Vñ irat⁹ iussit eū i
carcere recipi a in crastino decolla
ri Sauinian⁹ āt orans vt ad locuz
vbi baptisat⁹ fuerat trāsferret.⁊ cō
fractis catenis a aptis hostijs per
medios milites transiens illuc veit
Qs audiēs impator iussit euz illuc
insequi a capite trūcari Videns āt
Saphinianus milites insequētes
sup aquā velut super terrā ambula
uit quousqz ad locū fui baptismi p
ueīt Cū ergo milites trānsnatassent
a eū putare formidārēt ait ill' Se
curi me putite a de sanguine meo
ad impatorez vrm deferte vt lumē
capiata dei virtutē cognoscat Per
cussus igitur caput suuz leuauit a
passib⁹ .xlix. illud portauit At im
pator cū de ei⁹ sanguine oculuz te
tigisset cōtinuo sanat⁹ est dicens.
Vere magn⁹ et bonus est deus cri
stianoꝝ Qs audiēs qdā que .xl. an
nis lumen amiserat ad locū se por
tari fecit a facta orōne ptinus lumē
recepit Passus ē āt .ix. kal. februa
rij. Sz hoc iō inserui vt hystoie sorō
tis sue cui⁹ festuz pcipue h recolit
hec qqz historia iungat Cū g so
ror ei⁹ Sauina frem suū qtidie fle
ret a p eo y dō l' supplicarz. tandē sibi
dormienti apparuit āgel⁹ dicēs Sa
phina noli flere sed quecunqz hēs
de relinque a muemies frem tuū in
honore maximo ostituiz Que cui
gilās coetanee sue dixit Amica mea
aliqd ne sensisti.⁊ Et illa Etiaz dña
Mā vidi hominē loquentem mecū ꝫ
nescio quid dicentem At illa Non
me māt accusab Et illa absit dña
Que cunqz vis facias. t mī non te occi
das. Sicqz i crastino ab recessertē
Cūqz igit pī dū eam fecisset iqui
ri a non inuemisset. eleuatis i celuz
mamb⁹ ait Si tu es deus potens in
celo. idola mea omnīno que natos
meos saluare non potuerunt Tunc
dñs intonās omnia cōminuit a cō
fregit Qs multi videntes crediderūt
Verū beata sauina romā veniens
ab eusebio papa baptisata a duos
cecos. duosqz cōtractos sanās. v. a
mis ibi pmansit Cui dormienti ap
parēs angel⁹ dixit Sauina qd est
qd facis. vt tuas diuicias deserēs
nunc hic in delicijs epuleris.⁊ Sur
ge a vade in trecas ātatem vt frem
tuū ibidē iueias Dixit ergo famule
sue Mō oportz nos ꝫ amplius ha
bitare Et illa dña quo vis ire.⁊ Ic
ce oēs te valde diligunt a tu pegre
mori cupis.⁊ Et illa deus nob⁹ pui
debit a accipiens pane ordeaceū in
vrceū rauenā deuemt Veniensqz ad
domū cuiusdā diuitis cui⁹ filia qsi
mortua plangebat. se ibidē a fami
lia hospicio recipi postulabāt q ait
dña mea quo hic hospitari vales

quadam die plurimos ad cōuiuia
inuitasset cum vinū ad medīū prā
dium non haberet. sic respōdit mi
nistro. Credo q deus qui volatilia
pascit nostram pficiet caritatē. Et
ecce nuncius affuit q centū vini
modios p foribus esse nunciauit.
Cum omnes de curia sibi vehemēt
detraherent q virginem dei filiam
p excessoris sui nimis immoderate
amaret. coraz detrahentibus ipsā
virginem apprehendens. osculat9 ē
eā dicēs Nihil nocent hominū ver
ba aliena quem ppria nō maculat cō
scientia Quia cū ipaz deum arderet
amaē nouerat eā mēte purissima
diligebat Cum rex fracoz Lota
rius burgundiā intrans senescallū
suū contra senonē. direxisset vt eui
tatem obsideret. sanctus lup9 eccāz
sancti stephani ingressus cāpanam
pulsari fē Quā hostes audientes tā
tus error inuasit vt nisi fugerēt mor
tē se euadē non putarēt Tandē ob
tento regno burgundie cū rex aliuz
senescallū senonē. misisset et btūs lu
pus ei nō occurrisset. indignat9 mi
nus adeo ipm apd regē infamauit
vt rex btūz lupū in exiliū destinarz
q ibi doctria et miraculis valde em
cuit Interea senonē. quendā epm q
locū sci lupi inuasrāt occidentes. vt
sanct9 lupus de exilio rediret a rege
ipetrauerunt Quez rex vidēs exilio
tale factū ita diuinitus ē mutat9 vt
coram eo prostrat9 veniam peteret
Multisq auctū muneribꝰ sue resti
tuit ciuitati Qui dū parisi9 remearet
ei multa incarcerator turba aptis
hostibꝰ, solutisq vinculis obuiauit

cū filia dñe mee moriatur oēs gnē
se affligāt. Nō pter me inquit mo
rietur Intrās g manū puelle appre
hēdit et sanā eā erexit Et cū vellēt eā
retinere nullatenꝰ acqeuit Cū ergo
iuxta trecas ad miliaē sauinaveīs
set dixit famule suevt modicū pau
saret Et ecce q̄dam vir nobil noīe
Laicerius de ciuitate veniens. dixit eis
Vñ estis. Cui sauina hic fuz de ci
uitate ista. Et ille Cur mētiris. cū loq
la tua te mdicat esse pegrinā. Et
illa dñe vere pegrina sum a fratrē
meū sauinianū dū p ditū rqro Qui
ait Vir ille quē q̄s ante paululū
p xp̄o decollat9 est a m tali loco se
pult9 Tūc psternens se ī orōe ait
dñe q me semp in castitate tuasti
nō pmittas me āplius diris itineri
bꝰ fatigari nec me de loco isto vlte
rī9 moueri Cōmēdo tibi famulā me
am q̄ppē me tāta sustinuit Fratrē
q meū quē hic videre nō potui. fac
vt i regno tuo videā merear Fcā āt
orōne mīgrauit ad dñm Q8 vidēs
ei9 famula cepit flere. q ad sepeliē
dū necessaria nō habebat Predictus āt
vir p̄conē p ciuitatē misit vt oīs ad
sepeliendū mulierē pegrinam ve
nirent Qui venientes honorifice eā se
pelierūt Pac q die fit festū sancte
Sauine q̄ vxor valentini militis fu
it a cui nolliz sacrificare sub Adriāo
impatorē decollata ē. De. s. Lupo

LVp9 apud au
relianū ex genere regali o
tus dū ciuitis vtutibus emitet Seno
nensis archiepūs est elect9 Qui cuz
omnia fere paupibus erogaret a

Quadã die dominica cuz missaz ce
lebraret. lapsa ẽ celit9 gemma ĩ ei9
sãcto calice · quã rex inter suas reli
quias collocauit Rex clotarius au
diens q̃ cãpana sancti stephani ĩ
sono miram haberet dulcedinem
misit vt parisi9 deferret vt ab ipõ
sepi9 audiret Sed cuz hoc sancto hi
po displicuissz. mox vt de vrbe seno
nica delata est. som sui dulcedinez
pdidit Qđ rex audiẽs statim restitui
iussit. Statiq̃ sono reddito insonu
it septim ab vrbe milliario Itaq̃ san
ctus lup9 obuiã preripta qđ dolẽs p
diderat cũ hymnoe cepit Nocte qua
dã cũ oraret instinctu dyaboli vehe
mẽter ficiens · iussit sibi aq̃m frigi
dã deportari Dolos aũt intelligẽs
inimici · puluinar suuz supvas posu
it a ibi dyabolũ int9 medusit · q̃ tota
nocte vociferando vlulare cepit Fa
cto ãt mane qui eũ tẽptare veneãt
in die cõfusus absessit · Quadã no
cte dũ more solito ciuitatis ecclesias
circuisset. rediẽs domũ audiuit dei
cos suos rixãtes eo q̃ cũ mulieribo
formicari vellent Qui eccãm intrans
pro eis orauit a mox ab eis omnis
stimulus tẽptationis absessit Ve
nientes q̃ ãte illum venia postula
rũt Tãdez multis clarus virtutib9
in pace quieuit Floruit autem cir
ca annos dnĩ · cccx

De sancto mamertino

Mamertin9 pri9 paganus cui ydola q̃dãvi
te coleret · vnum oculum perdidit a
vna manus eius aridi tatem incur
rit Qui cuz se deos offendisse puta
ret a templuz ad orandũ ydola
pgeret · obuiauit ei quidaz vir reli
giosus nomine sauinus qui eũ vn
de tanta sibi infirmitas accidisset re
q̃siuit Qui ait · deos meos offendi a
ideo eos orare vadovt que michi
abstulerũt irati · reddant pricij Cui
ille respondit Erras frater erras si
demones deos putes sed vade ad sã
ctum Germanum altissiodorensez
epm etsi ei9 cõsilio acquieueris cõ
tinuo sanus eris. Qui statiz iter ar
ripiẽs venit ad sepulcrũ sancti anna
toris epi a plurimorum sanctorum
Secessitq̃ propter pluuiam nocte
illa ad quandam cellulaz sup tum
bã sancti ostiarij collacatam Cum
autem obdormuissz apparuit ei vi
sio mirabilis q̃ quidam. s. vir venit
ad hostium celle cius vocauitq̃ san
ctum cõcordium vt veniret ad festũ
Quod sanctus pegrinus et sancti9
amator cũ aliis episcopis faciebãt
Cui ille de tumulo respondit Non
possum modo venire q̃ hospitẽ que
dam me custodire oportet ne a ser
pentibus qui hic habitant occida
tur · Abiens ille que audierat nun
ciauit Reuersusq̃ ait Sancte octo
di surge a veni a adduc tecum viru
ui anum subdiaconẽ a vuianum ac
colitum vt officium suum faciant
Alexander aũt hospitem tuũ custo
diet Visumq̃ est mamertino q̃ sã
ctus cõcordius apprehensa manu
duceret eum secũ. Cunq̃ ad eos ve
nissz dixit ei sanctus amator Quis
est ille qui tecum ingressus est · Qui

ait. Hospes meus est. Et ille expelle cū qꝫ pollutus est. Qui cū expellē tur, pstratus corā eis sācti amatoris grām impetrauit. Qui iussit ei vt ad scm Germanū pgē festinaret Euigilās ꝫ ad scm Germanū veit: et corā eo pstratus veniā postulabat. Qui cū ea q̄ sibi otigerāt enarrauerat: prexerūt ambo ad tumbā sācti Cōcordij. a remoto lapide viderunt plures serpētes q̄ dēcē pedum longitudīnez exēdebāt. Cūqꝫ oēs diffugerēt impetrauit eis vt ad talem locū pgant vbi de cetero neminī nocere psumāt. Sicqꝫ Mamertinus baptisat⁹ est a sanat⁹. Factusqꝫ est mōchus monasterij sancti Germani: vbi post scm Alodiū abbas fuit. Huiꝰtpe i eius mōsterio scūs Martin⁹ extitit. Cuiꝰ oratiōez scūs mamertin⁹ pbare volens vilius officiū monasterij ei cōmisit. pastorē. Leū faciens bubalorꝫ. Cū igit̄ in insula q̄daz boues a vaccas litēter custodiret: tanta sanctitate pollebat qꝫ etiā aues silvestres ad se veniētes manu ꝓpria nutriebat Maz a aptū q̄ ad cellā eiꝰ cōfugeāt a canib⁹ eripuit a abire fecit. Latrones q̄daz cū eū expoliassent a veste eiꝰ secū ferentes abirēt: soluz ei palliolū dimiserūt. Qui statim post eos clamauit: dicens. Reuertimini dñi mei ecce denariuz in meo palliolo colligatū inuenietis q̄ vobis forsitan necessarius erit. Qui ptin⁹ reuertentes palliolū cū denario abstulerūt a nudū penitus dimiserūt. Sed cū festināter ad suas latebras ꝓperarent tota nocte cūctos in ipo crepusculo ad eius cellulā sunt rapti. Quos ille salutās in cella sua benigne recepit. pdesqꝫ eoꝝ lauās: qn tū potuit ministrauit. Qui stupefacti de eo qđ fecerunt: doluerunt. Et vnusquisqꝫ eoꝝ ad fidē ꝛsus est.

¶ Quadā vice cum q̄daz rumores monachi secum manētes: vise cuidam q̄ quibus insidiabat laqos tetendissent: illa in laqos nocte irruēs tenebat. Qđ sācius Mamertinus pſciens de lecto surrexit. a eū increpiens dixit illi. Quid facis hic o misera? Fuge cito ne capiaris. Hāqꝫ absoluēs dimisit. Veruz cū mortuꝰ fuisset a corpꝰ eius altari odoꝝ deportarent. cum fuissent in q̄dam villa nullo modo inde illud mouē potuerunt q̄adusqꝫ quidā incarceratus subito fractis vinculis liber exiliēs venit ad corpus. a cū alijs vsqꝫ ad vrbem portauit. vbi in ecclesia sancti Germani honorifice sepultus est.

¶ De nomine.

Egidius dicitur ab eqđ ē finis a geos terra et dya datū siue diuinuz Ipse nāqꝫ fuit finis terre per terre noꝝ despectionem. datus p scīētie illustratōem. diuinus p amoꝛez q̄ assimilat amantē amato.

¶ De sancto Egidio abbate.

Egidiꝰ Athenis ex regia stirpe pgenitus: a sacris litteris ab infantia eruditus. Dum q̄dam die ad ecclesiā pgeret cuidā egro in platea iacēti a elemosinā petēti tunicā suā

tribuit qua imbuta sanitatem in te
gra mox recepit. Post hoc paretī
bus suis in dño quiescētib⁹ patri
monij sui xp̄m fecit hereditē. Qua
daz vice dū ab ecclesia rediret vir
quida a serpēte p cussus eide obuiꝰ
extitit. ꝙ ore fusa egidius ptinꝰ
virꝰ fugauit. Quenda demonia
cum etiā in ecclesia cū ceteris consi
stentē: a fidēles clamoribꝰ suis tur
bantē egidius demone fugato sa
nauit. Veniū hūani fauoris formi
dans piculū daz litus maris petijt
a nautas quosda in mari piditari
cōspiciens: facta oratione tēpestatez
omnez sedauit. Applicātibus aūt
nautis audito q romā tendēt: gra
tias eius meritis egerūt. a q cum
gētis secū velerent: p miserūt. Cū
igit a relatū venisset a bienmio cuz
sācto Cesareo eiusdē ciuitatis epō
mansisset: a ibidē quādam februci
tantē triennio curasset: eremuz cu
piens dam biscessit. Et cum veredi
mio eremitica sanctitate cōspicuo
dū mansit vbi sterilitatē terre me
ritis suis fugauit. Sed duz vterq
miraculis choruscaret: hūane lau
dis timēs periculū: relicto eo in teri
orem eremū penetrauit vbi q̄dā
antrū a quendā fonticulū repiēs.
q̄ndam mhilomin⁹ eruā diuinitꝰ
preparatā ibidē habuit i nutrice:
q̄ certis horis lactis alimonia sibi
p̄rebat. Sed cū ibidez regis pueri
venarentē: predictā videntes eruam
ceteris feris cōtemptis: hanc cū ca
nibus insequūtur. A quibꝰ duz ve
hementer vrgeret: ad pedes sui cō
fugit alūni. Ille vero admirās cur
p̄ter solitū sic mugiret. ꝯpiens ve
natores audiēs dñm exorauit: vt
quā sibi nutricē tribuerat fuaret.
canū autē nullus in fera lapidis ia
cū sibi appropinq̄re ausus est: sed
cū mimio vlulatu ad venatores re
uertebant. Nocte ꝙ supuenētes do
mum redeunt a sequēti die illuc re
uertētes casso labore domū itez re
dierūt. Qđ cum rex audisset rez vt
erat suspicatus cū epō a multitudi
ne venatoz illuc p̄perauit. Sz cū ca
nes vt p̄us accedē non p̄sumerēt:
ꝙ omnes vlulando redirent: locuz
p̄cū densitate inaccessibilem i gi
rum circūdederūt. Vnus autē inean
te sagittaz dirigēs vt inde eruam
expelleret: viro dei pro cruo orāte
graue vulnꝰ inflixit. Sed militēs se
mitaz ferro apientes ad ipsius de
uenerūt spelunca. Et videntes senez
habitu mōachali vestituz. canicie
autē a etate venerabilem. eruā q̄
ab eiꝰ genua p̄uolutā: solus epūs
a rex eū pedites adierūt: ceteris re
trostare iussis. Et interrogauerūt
eū q̄s esset: vel vñ venisset: aut cur
tam densam eremi vastitatez petis
set: seu q̄s eū vulnerare p̄sumpsis
set. Quibus cū ad singula rndisset
a illi ab eo venia humiliter postulas
sent: medicos sanando vulneri spo
pōdērūt a multa donaria obtulerūt
Sed ipse nec medicinam adhiberi
voluit: a munera otemnēs. ad ipa
etiam nō respexit: q̄ potius sciens
virtutē infirmitate p̄fici dñm exo
rauit: ne q̄ diu viuēt sanitati p̄sti
ti redderet. Sed cum rex eū frequē
ter visitaret et pabulū salutis ab

eo recipẽt ei immẽsas diuitias ob
tulit: ꝫ eas ille recipe penitus recu
sauit: ãmonens vt ibi monasteri
um ostruẽt vbi monastici ordinis
disciplina vigẽt. Qꝺ cũ rex fecisset
victus Egidius lacrimis et ꝓcibꝰ
regis postꝙ plurimũ renuisset illi
us monasterij curaz suscepit. Pu
ius famã rex Karolus vt audiuit:
eius impetrato aduẽtu reuerenter
eũ suscepit. Quẽ inter cetera salutis
colloquia rex rogauit vt ꝓ ipso di
gnãret orare. ꝙ quoꝺ dã facinus
enorme cõmiserat quod nll'i vnq̃
nec ipsi scõ ofiteri audẽt. Sequenti
igiẽ dñica die dũ Egidius celebrãs
ꝓ rege oraret: angelus dñi eidẽ ap
parens cẽdulã sup altare posuit in
qua scriptũ erat p ordinẽ regis pec
catũ: a ꝙ Egidij iam ꝓcibus essz di
missuz: si tñ penitẽs deinceps absti
neret. Adiunctũq̃ erat in fine ꝙ q̃s
quis sem Egidiũ ꝓ q̃cũq̃ cõmisso
inuocaret: si tñ ab illo desistẽt ei⁹
meritis sibi remissuz nõ dubitaret
Oblata igitur regi cẽdula pctõ suo
rex agnito remaz hũiliter postula
uit. Egidiꝰ autẽ cum honore rediẽs
apud nemausensẽ vrbẽ filiũ princi
pis q̃ tunc obieãt: suscitauit. Vbi
post aliq̃ tulit tẽpus ꝓnũciãs mo
nasteriũ suum non longe post ab
hostibus euertendũ: romam adijt
a ꝑuilegia eccl'ie sue duoq̃ hostia
cipsima in quibꝰ sculpte erãt ima
gines apostoloz a papa impetrãs
dimittẽs ea in tiberim: diuino regi
mini cõmendauit. Et ad monaste
riũ rediens cuidã cõtracto apud ce
bronem gressuz restituit. Cũq̃ ad
monasteriũ redijsset ꝓdicta hostia
in portu iuenit. a grãs agẽs deo q̃
ea inter tot maris pericula illesa ser
uasset. Illa in limimbꝰ ecclesie sue
ad decus ecclesie a munimentũ pa
ti romane sedis erexit. Tantẽ do
minꝰ diem sui obitus iminẽ sibi p
spm̃ reuelauit. Qꝺ ille fratribꝰ ibi
cãs a ꝑ se orare suadẽs: i dño felici
ter obdormiuit. vbi choros ãgelo
rum eius aiam in celũ ferentiũ plu
rimi se audiuisse testati sũt. Claru
it circa annos a natiuitate dom̃i se
ptingentos.

De natiuitate virginis Marie.

Natiuitas glo
riose virginis Marie ex
tribu iuda a regia stirpe dauid du
xit originem. Matheus autẽ a Lu
cas non generationẽ beate Marie
ꝫ Joseph describũt: q̃ tamen a cõ
ceptione christi penitus alien⁹ fu
it. ꝙ cõsuetudo fuisse dr̃ vt ñ muli
erũ: ꝫ virorꝫ generatõis series te
reret. Verissime autẽ virgo beata
ex ꝓgenie dauid descendit. Qꝺ ꝓ
pue patet ex hoc. quia vt sepe scp̃tu
ra testat christus de semine dauid
duxit originẽ. Cum igitur christꝰ
de sola virgine natꝰ sit: manifestũ
est a ipsam virginẽ ex dauid na
tam esse. a hoc ex catena nathan.
dauid em̃ inter ceteros habuit du
os filios Nathan a Salomonez. Ex
catena igitur Nathan filij dauid
vt testatur Johannes damascen⁹
Leui genuit Melchi: a Panthera
Pãther genuit Barpãthera. Bar
pãther genuit Joachim. Joachim

virginem Mariam. Ex catena autē Salomonis Nathan habuit vxorem ex qua genuit Jacob. Defūcto autē Nathan Melchi ex tribu Nathē qui filius q̄dē Leui. Frater autem Panthēris nupsit vxori Nathan: matri autez Jacob a genuit ex ea Heli. Facti autē sunt fratres vterim Jacob a Heli. Jacob q̄dem ex tribu Salomonis. Heli autē ex tribu Nathan. Defunct⁹ est autez Heli ex tribu Nathan sine liberis. a accepit Jacob frater eius q̄ ex tribu Salomonis erat vxorem eius a fuscitauit semen fratris ei⁹ a genuit Joseph. Joseph igit̄ natura est filius Jacob ex descensiōe Salomonis. Scd̄m legē autez Heli q̄ ex Nathan. Naz filius q̄ nascebatur fm naturā quidē erat generantis. Fm autez legē defuncti. Hec Damascenus. ¶ Sicut autē in ecclesiastica historia dicit a Beda in sua cronica testatur: cuz omnes generationes hebreoz a aliēgenaz in archiuis templi secretioribus seruarentur Herodes omnes iussit incendi: estimās se nobilez posse videri si deficientibus probamentis progenies sua ad israhel ptinere crederet. Fuerūt tamen q̄dam dñici sic dicti ob pximā q̄tatē xpi q̄ a nazarem fuerūt: q̄ ordinē gnatōis xpi partī vt a pauis didicerant: partiz vt a quibusdam libris habuerant quos domi habebant q̄ntuz potrāt prodcebant. Joachim aūt accepit vxorem nomine Anna: que habuit sororem nomine Hysmeria. Hec autez genuit Elizabeth a Aliud. Elizabeth autē Johannē baptistaz. De Eliud nat⁹ est Eminen. De Eminen aūt natus est sanctus Seruacius. cuius corpus est in opido traiecti super fluuiū mosam in episcopatu leodiensi. Anna autem tres viros habuisse dicitur. s. Joachim Cleophā a Salome. De primo autez viro. s. Joachim vnam filiam sanct Mariam matrem domini genuit: quam Joseph nuptui dedit quae christum dominū genuit. Mortuo autem Joachim accepit Cleophā fratrez Joseph. a genuit ex eo aliam filiam quā similiter Mariā nominauit: a Alphēo postmodum in cōiugem sociauit. Hec autem Maria ex Alphēo viro suo q̄tuor filios genuit. s. Jacobum minorem Joseph iustum qui et Barsabas Simonem a Judam. Mortuo secundo viro Anne: tercium accepit nomine Salome: ex quo aliam filiaz genuit quam rursus Mariā vocauit: a Zebedeo in cōiugez trādidit. Hec autem Maria ex Zebedeo viro suo duos filios genuit. s. Jacobum maiorem a Johannem euangelistā. Vnde a de hoc extat versus. Anna solet dici tres concepisse Marias Quas genuere viri Joachim Cleophas Salomeq̄. Has duxere viri Joseph Alphēus Zebedē⁹. Prima parit xpm Jacobum q̄ sedam minorem. Et Joseph iustum pepit cum Simone Judam. Tercia maiorem Jacobum: volucremq̄ Johannez. Sed mirum videtur quō beata Maria potuit eē cognata Elizabeth vt supius dictum est. Constat enim

Elizabeth vxorem fuisse Zacharie qui erat de tribu leui. Et ꝑm legem quilibet de sua tribu et familia du cere debebat vxorem. Et ipsaz de filiabus Aaron Lucas fuisse testat. Sed sciendū quia ipse Aaron et Ioiada summus sacerdos ambo de tribu iuda duxerūt vxores. Vnde trib⁹ sacerdotalis a regalis cognatione semper admodū probatur fuisse cōiuncte. Potuit autem vt dicit Beda huiusmodi coniunctio ex recentiori tempore fieri: datis nuptui feminis de tribu in tribuz: vt manifeste beatam Mariam que de tribu iuda regia descendit cum tribu sacerdotali cognationem generis habuisse cōstaret. Et ita beata Maria de vtraq; tribu erat. Voluit enim dominus vt he due tribus priuilegiate ꝓpter misteriū ad iuuem miscerent. quia dominꝰ de eis nasciturꝰ erat qui vere rex a sacerdos ꝓ nobis semetipsuz offeret et fideles suos in militia huius vite pugnantes regeret: a post victoriam coronaret. qđ etiam ex nomine christi ꝙ iuncti innuitur. qꝫ soli sacerdotes a reges a ꝓphete in lege veteri vngebantur. Vnde a nos a christo christiani dicimur: et genus electum a regale sacerdotiuz appellamur. Sed a quod dicebat q; mulieres tantū sue tribus nominibus iungerētur: dictum fuisse constat ne distributio sortiuz confunderet. Quia vero leuitica tribus sortem inter ceteras non habebat mulieres de illa tribu nubere poterant cui volebant. Historiaz autem natiuitatis virginis beatę Hieronimus vt in prologo refert adolescentulus in quodaz libello legit ꝙ post multum temporis vt se ibidem legisse recoluit: rogatus transcripsit. Joachim nāq; ex galilea a ciuitate nazareth sanctaz Annā ex bethleem duxit vxorez. Ambo autez iusti erant a sine reprehensione. In omnibus mandatis domini incedebant. omnēq; suā substātiam triphariē diuidebant. Vnaz partem templo a templi seruitoribus impendebant. Aliam peregrinis a pauperibus erogabant Tertiaz sibi a familie sue vsibus reseruabant. Et ita per annos viginti plem ex cōiugio non habētes voluerunt domino ꝙ si eis sobolez concederet: eam seruitio domini mācipa rent. Cuius rei gratia cum singulis annis in tribus festis pcipuis hierusalem frequentarēt: in festo encenioꝝ Joachim cum contribulibus suis hierusalem ascendit: et cum ceteris ad altare accedens oblationem suam offerre voluit. Qđ videns sacerdos cum indignatiōe repulit: et cur ad altare dei accedere presumeret: increpauit. asserēs non esse conueniens maledicto legis obnoxium oblationem domino legis offerre. nec inter fecūdos infecundum in conspectu domini et qui populuz dei non auxit astare. Joachim vero sic confusum se videns pre pudore domuz redire noluit: ne similiter a otribulibꝰ suis qui hoc audierant tantū opprobrium sustineret. Secedēs ergo ad pa

storēs filios cuz ibi aliq̄ diu fuisset quadaz die ei solus angelus cum magna claritate apparuit: et de eiꝰ visione turbatum āmonuit: dicēs Ego sum angelus domini missus ad te vt nūciem tibi preces tuas exaudītas esse: a elemosinas in cōspectu domini ascendisse. Vidi eñ pudorem tuum et audiui sterilitatis opprobriuz: nec recte tibi obiectuz. peccati quippe non nature vltor est deus. et ideo cum alicuiꝰ vteruz claudit ad hoc facit vt mirabilius denuo aperiat et nō libi dimissse quod nascitur: sed diuini fore muneris cognoscatur. Prima gētis vestre mater Sara nonne vsq̄ ad nonagesimuz annum sterilitatis opprobriū pertulit: et tamen Isaac cui repromissa erat omniuz gētiuz benedictio generauit? Rachel etiam nonne diu sterilis fuit: a tamen Joseph genuit qui totius egipti dominiuz habuit? Quis fortior Sampsone a sanctior Samuele: et tamē hi ambo matres steriles habuere? Rationi igitur a exemplis credē dilatos diu cōceptus a steriles partus mirabiliores esse solē. Proinde Anna vxor tua pariet tibi filiam: a vocabis nomen eius Mariam. Hec vt vouisti erit ab infantia domino consecrata a adhuc ex vtero matris sue spiritusancto plena. Nec forinsecus inter populares si in templo domini semp morabitur: ne quid fimistrū de ea aliquid suspicetur. Et sic ipsa ex sterili mire nascetur: ita mirabiliter ex ea altissimi filius generabit: cuiꝰ nomen erit Jesus. a p eum omnibus gentibus erit salus. Et tibi hoc signuz. Cuz veneris ad aureaz hierosolimis portam Annā vxorē tuā obuiam habebis q̄ de tua turbatiōe modo solicita: tuc in cōspectu tuo gaudebit. His dictis angelus ab eo discessit. Anna autē cuz amare fleret et quonaz vir suus iuisset: ignoraret. idē angelꝰ eidē apparuit: a sibi eadē que viro ānunciauerat: patefecit: addēs vt pro signo hierosolimis ad aureā portaz pgeret: a sibi de viro suo redeunti obuiaret. Igit̄ iuxta angeli p̄ceptuz ambo sibi iuxta cem obuiātes de mutua visione letati: a de prole pmissa securi adorato dño domū redierūt diuinū pmissum hilariter expectātes. Anna ergo cōcepit: a filiam pepit: a nomē eius Maria vocauit. Cōpleto itaq̄ p trienniū ablactatiōis tempe templū dni virginē cum oblatiōibus adduxerūt. Erant aūt circa tē plū iuxta. xv. graduū psalmos. xv. ascensionis gradus. Nam q̄ templū in monte erat cōstitutū alta re holocausti qd forinsecus eāt adire misi p gradus non poterat. In horum itaq̄ nouissimo virgo constituta cunctos fine alicuiꝰ adiutorio ita cōscēdit: ac si iā etatis p fecte fuisset. Perfecta igitur oblatiōe filiam cum alijs virginibus in tēplo dimittētes: ad p pria redierūt. Virgo autē quotidie in omni sanctitate p ficiēs: a ab angelo q̄tidie visitabat: a visiōe diuina quotidie fruebatur. Quarto autē decimo etatis sue anno pontifex denunciauit: et

virgines que in templo instituebantur a etatis tempore in plesset domus retineret vt viris legitime iungerent. Cuius mandato cum cetere paruissent: sola virgo Maria hoc facere non posse iudicauit. tum quod parentes sui ea domui seruitio mancipassent. tum quod virginitatem suam domino ipsa vouisset. Tunc anxiatus pontifex eo quod nec contra scripturam que dicit: vouete et reddite vestri domino fringendum putaret. nec morem gentis insuetum introducere auderet. Ad imminentem igitur festiuitatem iudeorum seniores conuocatis: omnium vna hec fuit sententia vt in re tam dubia domini consilium quereretur. Cum autem orationi insisterent et pontifex ad consulendum dominum accessisset: mox de loco oratorij cunctis audientibus vox insonuit dicens. vt quicunque de domo dauid nuptijs habiles coniugati non essent singuli virgas singulas ad altare deferrent. et cuius cuique virgula germinasset et in cacumine eius spiritus domini sub specie columbe insedisset: ipse procul dubio esset cui virgo desponsari deberet. Erat inter ceteros Joseph de domo dauid: cui cum meo genium videretur si vir iam puericie etatis tam teneram virginem duceret in vxorem. ceteris virgas suas afferentibus: solus ipse virgam suam subtraxit. Vnde cum ad diuine voci consonum apparet pontifex iterato dominum consulendum putauit. Cui dominus dixit quod solus ille virgam non attulit cui virgo desponsari deberet. Proditus itaque Joseph cum virga suam attulisset: et ipsa dilecto

floreg germinasset: et in eius cacumine columba de celo venies insedisset liquido oibus patuit ipsi virgine fore desponsada. Desponsata igit virgine Joseph: ipse quide in suam ciuitatem bethleem recedit: domus sua dispositur a nuptijs necessaria puisurus. Virgo aute Maria cu septem vginib9 eo cuius a collectaneis suis qs ob oniione miraculi a sacerdote accepat: ad domu parentu in nazareth recusa e. In dieb9 at illis angelus Gabriel eide apparuit: et de ea nasciturum dei filiu nunciauit. Dies aute natiuitatis vginis aliq9 tpe fideles latuit. Contigit igit sic refert Johes Beleth vt quida vir scus sedule otemplatoi insistes singulis anis. vi. pbus septembris i oratione posit9: iocundissima angelorum solemitate audiret. Cuq sibi deuotissime hoc reuelari petet cur qlibg ano illa tantu die et no alia hec audiret. diuinug recepit musug quod vgo gloriosa Maria tali die fuerit mundo nata pter cui9 natalem toti mundo salus redemptionis essg idubie pditura. et ideo hoc manifestaret filijs sacte ecclesie vt cocordes fierent in hac celebritate celestis curie. Cuz aute hoc sumo pontifici et alijs innuisset: et illi oibus: scripturis: ieiunijs: et antiquatuz testimonijs cu periissent. hui die in honore natiuitatis virginis celebrandu vniuersaliter statuerut. Octaua aute die natiuitatis vginis Marie olim no celebrabatur. sed dns Inno cti9 quartus natone ianuensis ipsam instituit celebrandam. Cuius hec

fuit causa. Gregorio enī nono per
mortē; sublato de medio statim ci
ues romani oīes cardinales i quo
dam cōclaui incluserunt vt citiꝰ ec
clesie puideretur Sed cū per plures
dies concordare non possent a ipsi
a romanis multas molestias fusti
nerent. vouerūt regime celi q si ciꝰ
meritis cōcordarent a libere abire
possent octauas sue natiuitatis diu
neglectas decreto statuerēt celebrā
das. Sicq; in dīm Celestinū cōue
nerūt a liberati p dominum Inno
centiuz votū adimpleuerūt Celesti
nus enī; modico tempore supuix
it a ideo per eum implei non potuit
Et nota q tres natiuitates ecclesia
solemisat scilicet natiuitatē Christi
natiuitatem marie a natiuitatem
Johannis baptiste Que tres nati
uitates designant nobis tres spiri
tuales natiuitates. Cum Johāne
namq; in aqua Maria in pemtētia
Cum christo renascimur in gloria
Cum igitur natiuitatem baptismi
in adultis oportrat precedere con
tritionem a glorie similitre Sed ille
due merito vigilias habent Sed cū
pemtentia tota sit p vigilia n̄ opor
tuit vt vigiliam haberet Octauas
vero omnes habent quia omnes
ad octauas resurrectionis ālelāt
Miles quidaz valde strennuus et
beate virgini Marie valde deuotus
ad templeamētum vadens quoddā
primo monasterium in honore be
te marie cōstructum in itinere rep
tum missaz auditurus intrauit Cū
autem missa misse succederet a ille
ob honorem virginis nullam pre
termittere vellet. Tandē monaste
rium exiens ad locum cōcitus pe
rabat: a ecce redūtes ei occurrunt
a euz strēnuissime militasse refert
Qđ dum oīes qui aderāt idez asse
rerent: a vniuersi eum strennuissi
me militasse acclamarent: necnō a
quidā q se ab eo captos dicebant
se eidē offerrent Perpendēs vir dis
cretus. vrbanam reginā vrbano
modo ipm honorāsse: qđ acciderat
manifestauit a ad monasteriū re
diēs filio vginis deretero militauit
Episcopus quidā qui beatā Ma
riam in sūma reuerentia a deuotōe
habebat: quandam ecclesiā beate
virginis in media nocte ex deuoti
one adibat. Et ecce virgo virginū
comitata vniuerso virginuz choro
veneti viro occurrit: a sūmo cuz
honore susceptū ad ecclaz quā dēde
bat ducere cepit: p̄canentibus du
abus de choro puellis atq; dicenti
bus. Cantemus dño: socie cātem⁹
honorem. dulcis amor xpi psonet
ore pio. Quos versus totꝰ aliꝰ cho
rus virginū resumēdo p̄cantabat
Predictaq; bine cantatrices binos
qui sequūtur in ordine versus sibi
cute sunt. Primꝰ ad ima tuit magī
de luce supbus. Sic homo cū tumu
it primus ad ima cuit. Sicq; viruz
dei cum tali p̄cessione vsq; ad eccle
siam p̄duxerūt: duabus semp ince
pientibus a ceteris respondētibꝰ.
Quedaz mulier solatio viri sui
destituta vnicuz filiū habebat quē
tenerrime diligebat. Quadam au
tem vice filius eius ab inimicis ca
ptus a in custodia vinculat. Qđ

illa audiēs mōsolabiliter doluit
a beataz virginez cui multuz deuo
ta erat pro liberatōe filij importu
nis precibus exorabat. Tandez vi
dens q̄ sic nihil pficeret: ecclesiaz
in q̄ erat sculpta imago beate Ma
rie sola intrauit: et corā imagine
stans: ipam sic alloquitur: dicēs.
Virgo beata p liberatōne filij mei
te sepe rogaui: et adhuc neq̄q̄ ma
tri misere subuenisti. tuuz pro filio
meo imploro patrocinīū a adhuc
nullū sentio fructū Igitur sicut filī
us meus mihi ablat⁹ est: sic a ego
filiū tuuz tibi auferā a obsidez pro
filio meo in custodia ponā. Et hec
dicēs propius accessit: a imaginē
pueri quaz virgo in gremio baiu
labat auferens domuz: abijt. Acci
piensq̄ imaginē pueri ipsam in lin
theo purissimo inuoluit a in archa
recōdens: ipsam cū claue diligenti
us obsirmauit: bonū obsidez pro
filio suo habere se gaudens a ipsū
diligēter custodiens. Et ecce sequē
ti nocte beata virgo iuuenē appara
it: a ianuā carceris apiēs ide vt
exeat cēpit: eiq̄ dixit. Matri tue
fili dicas vt meū reddat filiū exq̄ si
bi reddidi suū Qui exiēs ad matrē
venit a qualiter beata virgo euz li
berauerit: enarrauit. Illa āt pluri
mū exultans: imaginez pueri acce
pit a ad ecclesiā vadens beate Ma
rie reddidit: dicens. Gratias vobis
dña refero q̄ mihi meuz vnicū fili
um reddidistis: a nunc vobis filiū
vestruz reddo. q̄ meum me recepis
se psitor. Erat quidā fur q̄ sepe
latrocinia exercebat: sed in beataz
Mariam magnā deuotionez habe
bat: a eā crebrius salutabat. Qua
dam igitur vice furtim quedaz ra
piens capitur a suspendio iudica
tur. Cum autē suspenderetur: conti
nuo beata virgo eidem affuit a su
spensuz tribus diebus vt sibi vide
batur suis manibus sustentauit:
ita q̄ nullam lesionem persensit.
Illi vero q̄ euz suspēderant casu trās
euntes: euz viuentē a vultu alacri
reperierūt. a arbitrantes q̄ nō bñ
suisset laqueo strict⁹: gladio ipm
iugulare volebāt. Et beata Maria
ferentiū gladio manū opponebat
et illi sibi nil nocē poterāt. Cogno
scēns ḡ illo referente q̄ btā Maria
sic euz iuuaret: miratus euz dimi
sit: a amore vḡinis abire liberuz
dimisit. Qui abiens monasteri
um intrauit: a quoad vixit in serui
tio dei gemitricis pmansit. Fuit
q̄dā deric⁹ q̄ btām Mariā valde di
ligēs: horas ei⁹ sedule dicātabat.
Cū āt parētes ei⁹ morerenē alium
non habentes hēredem: eidem hēre
ditatē maximaz dimisērūt. Cōpul
sus ē igr ab amicis vt vxorē acciꝑ
ret a hereditatē ppriaz gubnaret.
Quadā āt die cū ad celebrādas nu
pcias tenderet: in itinē q̄dā eccīaz rep
perit: a recordat⁹ fuitij btē Marie
ingrediēs eccīam horas ei⁹ dicē ce
pit. Et ecce btā Maria eidē appari
it a q̄ seueri⁹ ei dixit. O stulte a in
fidelis: tur me amicā a spōsā tuā re
linq̄s a in femiaz aliā anpōis. Ad
hec ille opūct⁹ ad socios redijt a to
tuz dissimulās celebratis nuptijs
media nocte relictis oib⁹ de domo

aufugit: a monasteriū intrans be
ate Marie deuote seruiuit. ¶ Sa cer
dos em̄ cuiusdam parrochie a ho
neste vite: nullā missaz misi missaz
beate v̄ginis sciebat: quā in hono
re ei⁹ sedule dēcātare solebat. Apd
ep̄m igr̄ accusatur a ab eo citr ac
cersitur. Cum vero corā ep̄o se aliā
missam nescire dicēt: ep̄us cuz q̄si
seductorē crebrrime redarguit. a
ab officio eū suspendēs ne decetero
missaz cātare ālegē audeat īhdi
xit. Seq̄nti nocte btā v̄go ep̄o ap
parens eū plurimū increpauit: et
cur suū sic male tractasset mīmistrū
a cācellariū req̄siuit. addiditq; q
ipse tricesimo die moreretur: misi il
le ad ofiuetuz officiū restitueretur.
Tremefact⁹ ep̄us p̄sbiterū accersi
uit: a vemā postulans vt nullā ali
am missam p̄ter illaz quā sciebat
de beata Maria celebrare debeat im
perauit. Ruidaz dericus van⁹ a lu
bricus erat: ſ tn̄ dei genitricē pluri
mū diligebat. et eius horis stans
deuote a alacriter decātabat. Qua
dam igr̄ nocte in visione vidit se
ante tribunal dei astare: a dn̄m cir
cūstantibus dicere. De illo q̄ vos
aspicit quo iudicio dign⁹ sit vos
ipsi decernatis quē tādiu toleraui:
a nullū adhuc in eo emendatōis
signū inuenī. Tunc dn̄s oibus ap
probantib⁹ sup eū damnatōis tu
lit sentētiā. Et ecce virgo beata sur
rexit: a filio suo dixit. Pro isto o fi
li dementiā tuā rogo vt sup eū sen
tentiā damnatōis mitiges. viuat
ergo hic ob grāz mei qui ob pro
pria merita addictus morti Cui do
minus. Cuius eum petitōibus tri
buo si vel saltē nunc eius correctio
nem cōspexero. Et cōuersa v̄go ad
hoiem: dixit. Vade a amplius noli
peccare ne deterius tibi oūgat. Ille
igitur excitat⁹ vitam mutauit: reli
gionez petijt: a ibi in bonis opib⁹
vitam finiuit. ¶ Apud siliciaz āno
dn̄i. cccc xc vij. fuit quidaz vir no
mine Theophilus cuiusdā epi vi
cedn̄s: vt ait Philobert⁹ carnotē
sis ep̄us q̄ tam prudenter sub ep̄o
tuo ep̄o cuz dignū ep̄atu totus po
pulus acclamabat. At ille vicedo
minatu otent⁹ aliū in ep̄m maluit
ordinari. Tandē ab officio iuste ab
ep̄o dejectus: in tantā impacientiā
est elapsus vt ad fidē reuipandaz
dignitatē cuiusdam iudei malefici
consilium expeteret. Ille igitur di
abolum aduocabat. a aduocatus
concitus venit. Theophilus ergo
iussu dēmonis christū a matrē ei⁹
abnegauit: a christiane pfessioni
abrenūciauit. a ipsius abrenūcia
tionis a abnegatōis cyrogr̄phū
scripsit. a scriptū anulo sigillauit:
a sigillatuz dēmoni tradidit. et sic
eius seruitio se addixit. In crasti
num ergo procuratione dēmonis
Theophilus in episcopi graciam
recipitur a in sui dignitatem officij
restituitur. Tandem ab se reuersus
de eo q̄d fecerat valde ingemuit: et
ad v̄ginē gloriosā vt sibi in adiu
torīū fieret tota mentis deuotione
cōfugit. Quadam ergo vice beata
Maria in visiōe sibi apparēs de im
pietate ip̄m redarguit: et diabolo

abrenunciare precepit: a christus dei filiū a nomē christiane nitatis pro positū cōfiteri fecit: a sic ipm in sui a filii grām recupauit: a ad iudicium idulte vene iterū sibi apparēs cyrographū qđ diabolo dederat sibi reddidit. a sup pectus vt iaz nō se diaboli suū timēt: ꝫ p virginē se liberū factū gaudēt. Quo Theophilus recepto imgēti gaudio vehemēter exultans coraz epō oiq; pplo qđ acciderit retulit. a cūctis āmirātib⁹ a virginē glorioſā laudātib⁹ ipse post triduū in pace quieuit. ¶ Qui dā vir a vxor sua vnicā filiā hītes eam cuidaz iuuenī pulcerrimo nuptui tradiderūt. Ob amorez aūt filie generū secū in domo tenebant. Mater aūt puelle iuuenez amore filie sue tā diligēter colebat vt non maior esset amor puelle ad puerum ꝙ socer⁹ ad generū. Iné hec malicioſi dicē cepēr ꝙ hoc nō filie causa facēt: ꝫ vt eiscē p filia se se ingererēt. Cuz igiē mulieris animuz tāta fallacitas cōcussisset: timēs ne in vulgi fabulaz verteret: duos rusticos alloquit. et si occulte genez stragla re velint cuilibet viginti solidos polliceatur. Quadā ḡ die eos in cellario reduces: maritū suū ex industria interfecit a filiā alio trāsmisit. Tūc adolescēs iussu dñe sue cellariū vt vinū afferret ingrediť: et mox a latrombis strāgulat. Mox socer⁹ ipm in lectū filie retulit: a q̄si dormiētez vestib⁹ circūtexit. Reditūb⁹ ḡ matrito a filia a ad mensaz positis: iubet mat filie vt maritū deberet excitare a ad mensaz vocare. Quez cuz defunctū reperisset a hoc cōcita hūciasset: tota familia in lamentū vertitur: a ulla mulier homicida q̄ dolens cū ceteris lamentat. Tandem mulier de ppetrato scelere valde ingemuit: a sacerdoti oia p ordinem confessa fuit. Post aliq̄t tēpus iter mulierē a sacerdotē litigiū orit: et a sacerdote sibi generi homicidiuz irrogat. Rs cū ad parentū iuuenis noticiaz deuenisset: adducit ad iudicē vt ab eo ignibus cōcremāda damnet. Timez ḡ suuz imminere cōsiderans: ad btām virginē se cōuertit: a eius intrans ecclesiā i oratione cū lacrimis se pstrauit. Post modicū exire opellitur a in magnū pjectā ignē oēs ibidē stare illesaz a incolumē obtinētur. At parentes pueri ignē paruū esse putātes ad sarmēta cōcurrūt a in ignē pjiciūt. Videntes autē ꝙ nec sic m aliq̄ ledere retur: lanceis a hastis eā impugnare cepērūt. Tūc ūdex q̄ aderat vehementer obstupuit: a eos ab ipius impugnatione cōpescuit. Eam aūt diligēter considerās: nullū in ea signū incēdij: p̄ter sola vulnera lanceaz inuenit. Cum autē parentes eius domuz eā reduxissent: a eā fomentis a blandicijs recrearent: nolēs deus eā vlterius hūana suspitione fedari: post triduuz in laude virginis pseuerātē ex hac vita vocauit.

De sancto Adriano martire.

ADrian⁹ a Maximiano impatore martirium passus est. Cuz eū predictus

Maximian⁹ in nicomedia vbe ido
lis imolaret: iussu ei⁹ cunctos xp̃ia
nos p̃q̃rentes alij timore pene: alij
amore ꝓmisse pecunie: vicim vici
nos: xp̃m̃q̃ domesticos ad supplici
um ptrahebant. Inter q̃s. xxxiij. a p
quirẽtibus ꝺp̃hẽsi añ regẽ addu
cti sunt. Quib⁹ rex ait. Nõ audistis q̃lis
pena adhibitus xp̃ianos posita sit: vt
q̃ edicta nra contẽpserũt: impunitꝫ
euadẽ nõ valeãt. ℭ Cui illi dixerũt.
Audiuim⁹: a stultitie tue iussionẽ
irrisim⁹. Tũc rex irat⁹: nervis cru
dis eos cedi iussit. a lapidib⁹ ora
eor ꝺtundi mãdauit: ac ãnotata
vnusquisq̃ ꝺfessiõe ferro vinctos
in carcẽ reduci fecit. Quor ꝺstãti
am Adrian⁹ p̃tor officij militaris
ꝺsiderãs: dixit eis. Adiuro vos p de
um vestrũ vt mihi dicatis q̃ est remu
neratio quaz expectatis p ista tor
mẽta. ℭ Ad hoc sancti dixerũt. Quod
nõ vidit nec auris audiuit: nec in
cor hois ascẽderũt q̃ p̃parauit de⁹
diligẽtib⁹ se. Tũc Adrian⁹ in medi
um pfatiẽs: ait. Annotate me cum
istis: q̃a ego xp̃ian⁹ fuz q̃s cũ im
perator audisset nolentẽ sacrificare
vinctũ ferro i carcere posuit. Nata
lia vero vxor ei⁹ audiẽs viz suum
incarceratũ: scidit vestimẽta flẽs plu
rimũ a eiulãs. Sed cũ didicisset q̃
xp̃i fidẽ xp̃i in carcere missus fuisset
gaudio repleta ad carcerẽ cucurrit
a vincula viri sui a alior ꝺsculari
cepit. Erat em xp̃iana: ꝺ xp̃i psecu
tionẽ se nõ publicauerat. Et dixit
ad virũ suũ. Beatus es dñe mi Adria
ne. q̃ inuenisti diuitias q̃s tibi non
dimiserũt parẽtes tui. q̃b⁹ egẽt hi
qui multa possidẽt: q̃s non erit re
nandi tẽp⁹ nec mutuo accipiẽdi.
dũ null⁹ aliũ de pena liberabit: nec
pater filiũ: nec mat filiã: nec suus
dñm: nec diuitie possessorez. Cũq̃
eũ admonuisset vt omnẽ terrenaz
gl'am ꝺtẽneret: a amicos a pentes
spneret: a semp ad celestia cor ha
beret: dixit ad eã Adrian⁹. Vade so
ror mea: tpe passiõis nre te accer
sia vt videas finẽ nostrũ. Sicq̃ vi
ruz suũ alijs sanctis recõmendãs vt
eũ. s. ꝺfortarẽt: rediit in domũ suaz
Postmodũ audiẽs Adrian⁹ diem
sue passiõis adesse: dans munera
custodib⁹: a scõs q̃ secuz erat in fi
delissores domũ abiit vocare. Nata
lia sicut iuramẽto ꝓmiserat vt eo
ruz passionibus pñs eẽt. Quã ãt
eũ vidẽs: p̃cucurrit a nũciauit Na
talie: dicens. Absolutus est Adri
anus et ecce venit. Et illa audiens
non credebat: dicens. Et quis pote
it eũ absoluẽ a vinculis. ℭ Non mi
hi contingat vt soluatur a vincul'
a sepetur a sanctis. Dum hec loque
retur venit puer domesticus: dicẽs
Dn̄ dominꝰ meus dimissus est. Il
la autem putans q̃ martirium te
fugisset: amarissime flebat. Et cuz
vidisset eũ surgẽs velociꝰ hostiũ do
mus corã eo clausit: a dixit. Longe
a me efficiaꝰ q̃ a deo corruit. nõ mi
hi cõtingat loq̃ ori illi⁹ p q̃s domi
nuz suũ abnegauit. Et cõuersa ad
euz dixit. O tu miser fine deo: q̃s te
te coegit apprehendere q̃s non potu
isti pficẽ. ℭ Quis te supauit a sanctis
aut quis te seduxit vt recederes a
cuẽtu pacis. ℭ Dic mihi cur fugisti

antꝙ pugꝫ fieret: antꝙ repugnā
tem vidēs. ℭ Quō vulneratꝰ es: nec
dū emissa sagitta et ego mirabar
si ex gēte sine deo a de gne impioꝝ
aliquis offerret deo. Heu mi infeli
ci a miserere q̄b facta ā q̄ obiecta sū hu
ic ex gne impioꝝ. Non est oēssus
mihi vmꝰ hore spaciuz vt vocarer
vxor mꝫis: ꝫ vt dicerer vxor trans
gressoris. Ad modicum q̄dē exulta
tio mea fuit: et ecce p secula oppro
briū meū erit. Hec ā btūs Adria
nus audiēs vehemēt gaudebat:
admirās de femia iuuenē pulcerri
ma a nobili a añ. xiiij. menses nu
pta quō talia loq̄ posset. ℭ Vñ a ex
hoc ad martiriū actōr effectus:
vba eiꝰ libētissime audiebat. Sed
cum eā mmis affligi vidēt: dixit ei.
Api mi dña natalia. non em vt pu
tas martiriū fugi: ꝫ tm vt pmissi vo
care veni. Que nō credēs: ait. Vide
quō me seducit transgressor. ℭ Quō
mētit alē Judas. ℭ Fuge me miser.
iam mei paz interficiā vt satieris.
Et dū morarer ad apiendū dixit ei
Api citiꝰ: nā vadā a vltra nō vide
bis me. a post hoc fugeb q̄ me añ
exitū nō videris. Fideiussores dedi
scōs martires: etsi mmstrū me q̄rē
tes nō inuenerint. sustinebūt sancti
tormēta sua simul a mea. Hec au
dies Natalia apuit: a sibi innuicē p
strati ad carcerē simul abierūt: vbi
Natalia p septē dies scoꝝ vulnera
cuz linthreis pciosis extergebat. Sta
tuta aūt die impator eos p̄sentari
iussit. Qui resoluti pēs ita q̄ am
bulare nō poterāt velut aialia por
tabant Adrianꝰ vo retro ūmdis
manibꝰ seq̄bat. Dein Adrianꝰ por
tans sibi ceuleū cesari p̄sētat. Na
talia vo adiūgēs se: ei dicebat Vi
de dñe ne forte trepides cū tormēta
videbis. modicū quidē nūc patris
ꝫ cōtinuo cuz angel exultab. Adri
anus ergo sacrificare nolens grauis
sime cesus ē. Currēsq̄ Natalia ad
scōs q̄ erant in carcē: ait. Ecce domi
nus meꝰ inchoauit martiriū. Cuz
āt rex ne deos blasphemaēt mone
ret: ille ait. Si ego ita torqueor q̄a
eos q̄ nō sunt dij blasphemo: q̄t
ipse torq̄ris q̄ deū verū blasphe
mas. ℭ Cui rex. Hec vba te illi se du
ctores docuerūt. Ad quē Adrianꝰ.
Quare seductores eos dicis q̄ sunt
doctores vite eterne. ℭ Currēs Nata
lia hec tristia viri sui alijs cum gau
dio referebat. Tūc rex a q̄ttuor va
lidissimis viris fecit cuz grauissime
cedi. Omnes aūt penas a inrogati
ones a tribōes Natalia alijs qui e
rant in carcē cōtinuo referebat. In
tantū aūt cesus est vt eiꝰ viscera ef
funderentē. Tūc ferro vinctꝰ cū alijs
in carcē reclusit. Erat āt Adrianꝰ
iuuenis delicatus valde a decorus
xviij. annoꝝ. Natalia vero virū su
um supinū iacentē a totū laceratū
ꝯsiderās: mittēs manū sub vertice
eiꝰ: dicebat. Btūs es dñe meus: q̄
dignꝰ effectꝰ es nūo scōrū. beatꝰ es
lumē meū vt patiaris p eo q̄ p te
passus est. Respice nūc dulcis meꝰ
vt videas gloriā eiꝰ. Audiēs āt im
perator q̄ multe matrone sāctis in
carcē mīstrarēt: pcepit ne vlterius
ad eos ingredi pmittant. Qd audi
ens Natalia seip̄am tonsurauit: a

habitū virilē assumēs: sanctis in carcē mīstrabat: aliasq; ad hoīdu xit. Rogauitq; virū eiꝰ vt cū essꝫ in gloria hanc pcēp se deo faceret vt se intactā custodiēs ab hoc seculo citius euocaret. Audiēs rex que matrone fecissent iussit iudē afferri: vt ofractis sup eā crurib⁹ sancti martires interirēt. Timens āt Natalia ne vir eiꝰ ex alioꝝ pēnis terreretur: rogauit mīstros vt ab eo incipent. Abscisis pedib⁹: crurib⁹ q; ofractis petijt eū Natalia vt manuꝫ sibi abscidi pmittēt: vt alijs q̄ plura passi fuerūt cōparēt. Quo facto spm̄ reddidit. ceteriq; vltro pedes tendētes ad dñm migrauerunt. Rex āt eoꝝ corpa cremari mandauit. Natalia vero manuꝫ Adriani i sinu suo abscōdit. Cuꝫ āt corpa sāctoꝝ in ignē p̄cipitarētur voluit Natalia se cū eis in ignē precipitare: ꝫ subito vehementissim⁹ imber prupit et ignem extinguēs: corpa scōꝝ illesa seruauit. Christiani vero cōsilio inito eoꝝ corpa cōstantinopolim transferri fecerūt: quisq; pace ecclesie reddita domuꝫ remeantes cū honore referrentur. Passi āt sūt circa āños dm̄. cclxxx. Natalia vero domi remanēs: manū sācti Adriani sibi retinuit: quā in solaciū vite sue ad caput lecduli semp tenebat. Post hoc āt tribun⁹ vidēs Nataliam tam pulcrā: taz diuitē: tam nobilez: de voluntate imperatoris honestas matronas ad eā misit vt i fium diligū osentiret. Quib⁹ illa respondit. Quis m̄ pstare potrat vt dūgerer tali viro: ꝫ peto vt triuz diecū m̄ denē imducie vt valeā me ꝑpare. Hec āt dicebat vt iñ fugē posſz. Cū āt dñm exoraēt vt se fuaret itactā: sbito obdormiuit. a ecce vn⁹ mīm sibi apparuit a eā dulcit osolās vt ad locū in q̄ sunt corpa mīm veiat: ipauit. Euigilās igit a manū Adriāi solā accipiēs cū multis xpiāis nauiz oscēdit. Rs tribun⁹ audiēs cū mltis militib⁹ eā secutus ē. Exurgēs āt vēt⁹ otrari⁹ multis eoꝝ sbmerſ redire opulit. Media āt nocte diabol⁹ i spē fātastica his q̄ erāt cū Natalia apparuit: a q̄ woe naueri eis ait Vñ venitis a q̄ pgitis. Ett illi. dx mīcomedia venim⁹ a ostātinopolz pgim⁹. Quib⁹ ille ait. Erratis: ad sim̄ stratz pgite vt redi⁹ nauigēt. Hoc āt dicebat vt eos i pelag⁹ mittēt et pirēt. Cuꝫ āt vela mutarēt: sbito Adrian⁹ in nauicula se dēs eisdez apparuit a e os nauigare sic̄ p⁹cepāt admonuit asserēs malignuz spm̄ fuisse q̄ sibi locut⁹ fuerāt. ponēsq; se añ eos: precedebat illos a via eis oñdebat. Natalia vo Adrianū p̄cedē videns: imēso gaudio repleta ē. Sicq; añ p̄ illuce scēt dies ostātinopolz aduenerūt Cū āt Natalia i domū vbi erāt corpa mīm introisset a manū Adriani ad corp⁹ posuisset a post oionē dormitasset Adrian⁹ eidē apparuit a salutās eā vt i ebrnā pacē secū veniret: p̄cepit Que cū euigilasſz a sōnū astātib⁹ retulisſz: valefaciens oīb⁹ emisit spm̄. Fideles āt corp⁹ eiꝰ accipiētes iuxta corpa martīū illud posuerunt.

De sancto Gorgonio martire.

Gorgonius i dorothe⁹ apud Nicome diaz ꝓmi ī palacio diocleciani an tique renūciāt militie: vt liberi re gem suū seq̄nt: a xp̄ianos se vocē libera ofitean̄t. Qđ cesar audiens plurimū anxiabatur: egre ferens ꝑere tales quos ītra palaciū nu tritos moz a generis nobilitas de corabat. Cū igitur nec mīis: nec blandiciis mouerentur: in eculeo distendūtur: et flagellis a vngul toto corpore lamiari: acto a sale nudatis pene eoz viscerib⁹ pfudū tur. Et cū hec alacriē tolerarent in craticula assanē: vbi q̄si i lecto flo tum vidēbātur iacē: mhilq̄ lesiōis sentire. Deide iussu cesaris laq̄o su spendūtur: a corpa lupis a canib⁹ exponūtur. ꝑ tū intacta a fidelibus colligūtur. Post multos ānos cor pus sancti Gorgonij romā trāsla tuz est. Anno aūt dm̄. d. cclxxiiij. epūs metenſ. nepos Pipīni regis ipīuz ab gallias trāstulit. a in gor ciensi monasterio collocauit. Pas si sunt circa annuz dm̄. cclxxx.

De sanctis Prothō a Jacincto.

Prothus i ia cinctus fuerūt domicel li a in studio pbie socij Eugenie fi lie Philippi nobilissimi romanoz Qui quidē Philipp⁹ a senatu prefe cturam alexandrie accepit. et illuc Claudiā vxorē suā a filios Auitū a Sergiū: filiā q̄ Eugemā secū duxit Porro Eugema oibus liberalibus artib⁹ a lris eāt pfecta. Prothus a Jacinct⁹ secū studuerāt a ad per fectōem oim scientiaz deuenerāt. Eugenia q̄ xv. etatis sue anno ab Aquilino aq̄lini cōsulis filio vxor petitur. Cui illa. Marit⁹ non nata libus sed moribus est eligēd⁹. Per uenit ꝑ ad mān⁹ ei⁹ doctrina Pau li: a cepit animo fieri xp̄iana. Per missum tūc erat xp̄ianis apud ale xandriā habitare. Vñ illa q̄si sola cianda pgēs: ad villam trāsiens audiuit christianos cātantes. Om nes dīi gētiū demōia ꝛc. Tūc dixit ad pueros Prothuz a Jacinctum qui secū studuerāt. Phoz silogis mos scrupuloso studio trāsegim⁹ Aristotilis argumēta a Platōis ideas a Socratis monita a breuiē quicq̄d cātat poeta: quicq̄d orator a quicq̄d philosophus cogitabat hac sen tentia excludūtur. Dñaz me vobis vsurpata potestas. sororez vero sa pientia fecit. Simus ergo fratres et christum sequamur. Placet cōsilium. a assumpto habitu viri ad monasteriū cui Deleriu⁹ vir dei ꝑerat vēnit qui nullam ad se femi nam venire sinebat. Qui etiaz qua dam vice cum hereticō disputans cum vim argumentoruz ferre non posset: magnum ignem accendi fe cit vt ille q̄ nō obureret et verā fidē p bare⁹ hīe. Qđ cū factū esset p cor in trauit a illesus exiuit. Hereticus aūt cum intrare nollet ab omnib⁹ est expulsus. Ad hūc igit cū accessiss a se viz dicēt: ille ait. Recte vir di cēris: qz cū fis femina viriliē agis Nam sibi ei⁹ditio a deo fuerat re

uelata. Ab eo igit̄ cū ꝓtho a iacin
cto mō astitiuz habitū accepit a se
frēm eugemū ab oīb⁹ appellari fe
cit. Pater āt eius a mater videntes
curā Eugenie domuz vacuū redis
se: merentes vndicz filiā inq̄rī fece
runt: ꝛ mīme inuenire potuerunt
Interrogant igit̄ vates q̄d de filia
eoz factū sit. Qui rñdert eā a dijs
īt̄ astra trāslatā. Quocirca pater
imaginē filie fecit: a ipsā ab oīb⁹
adorari mādauit. Ipsa vero cū so
cijs in dei timore pmānt a mortuo
preposito illa p̄ficitur Alexandrie.
Tūc matrōa quedā dūes a nobil'
Melancia noie erat: quaz sācta Eu
genia oleo pungēs: a q̄ttana libe
rauit in noie Jesu xp̄i. Vnde multa
misit ei munera: ꝛ nō recepit. Pre
dicta igit̄ matrona fratrē Eugeni
um virū esse arbitrās sepius eaz
visitabat. Videsq̄ elegantiā tuē
tutis a elegantiā corpis i ei⁹ amo
rem vehementer exarsit. a vt cum
eo cōmisceri posset anxia cogitare
cepit. Simulās igit̄ languorez mi
sit vt ad eā veniret a se visere dig
retur. Que cuz venisset aperuit ei q̄
liter in eius amore capta essz: a q̄li
ter in ei⁹ cōcupiscentia estuaret: ro
gans vt secū carnaliter cōmisceret
Statiq̄ eū apprehendēs amplectit
a osculat: a ad crimen hortat. Ꝙ
factū frat Eugenius abhorruit: di
cens. Recte Melancia nomen hīe
cognoscēris. Nigredinis em̄ repleta
pfidia nigra dicēris a obscura.
filia tenebraruz. amica diaboli. hīe
pollutōis. fomentum libidinis. so
ror anxietatis perpetue. a filia mor
tis sempiterne. Illa vero decepta
se vidēs: a timens ne forte scel⁹ pu
blicaret voluit ipsa pus dere gere.
clamaēq̄ cepit q̄ Eugēi⁹ ipaz volu
it violare. Abijt igit̄ ad philippū
p̄fectū a cōquesta est: dicēs. Juue
nis quidā pfidus xp̄ianus ad me
medendi causa ingressus irruens
in me: impudēter me voluit viola
re. a nisi vnius ancille q̄ intra cubi
le erat fuissez libata suffragio: fue
me libidini sociasset. Audiēs hec
p̄fectus ira incēdit: a missa appari
toz multitudine Eugenium ceteros
q̄ suos xp̄i ferro victos adduci
fecit. Diemq̄ statuit in quo oēs
trahi deberent moribus bestiaruz.
Accersitis autē eis coram se dixit
ad Eugenium. Dic nobis sceleratissi
me: hec vos xp̄us vester docuit vt
opam corruptōis detis: a matrōas
impudēti vesania violetis. Cui Eu
gen⁹ dimissa facie ne agnosceret
rñdit. dñs noster castitatē docuit
a integritatē suantibus eternam
vitaz pmisit. Nunc aūt Melancia
falsam testez monstrare possum⁹
ꝙ ꝛ melius est vt nos patiamur q̄
illa cū iniuria fuerit pūiat: a fru
ctus pacientie nostre depereat. Ve
rū tamen adducat ancillā quā dic
nostri sceleris esse testem vt ex ore
ei⁹ possint refutari mendacia. Que
cuz adducta esset illa a dña sua do
cta cōstanter sibi opponebat q̄ do
mīnā suā opprimē voluerit. Cunq̄
oēs similiter de familia deprauati
sic eē testarent: ait Eugenia Tēp⁹
transijt tacendi: a tēp⁹ aduenit lo
quēdi nolo vt impudica in seruos

xpi ctūmē iponat. nec fallacia glo
riek Vt ām mendaciū veritas supe
ret. a sapiētia maliciā vincat. veri
tatē oñdam non pter iactantiā sz
pter dei gloriaz. Et hec dicēs tum
cam a capite vsq; deorsum scidit et
femina apparuit dixit q; prefecto
Tu mihi pē. claudia mē. frēs hij
duo q̄ tecum sedēt auitus a sergi⁹
ego eugenia filia tua hōrij duo fra
tres ptus a iacinct⁹ Qs audiens
et filiā cognoscere incipiēs in am
plexus cū matre irruit a lacrimas
multas effudit Eugenia ām vestibo
aureis induit a in sublime tollitur
Ignis ām de celo venit a melanciā
cum suis consumpsit Sicq; eugenia
patrem. matrem. totā q; familiaz
ad fidē xpi cōuertit. ita q; pīpter
hoc a pfectuā depositus a xpianis
eps ordinat a in ordē psistens ab
infidelibus occidit Claudia ām cū
filijs suis a eugenia romā reuerti
tur a multos ibi ad xpm cōuerte
bant Eugenia ām iussu impatoris
ligato grandi saxo ad collū in tibe
rim precipitat sed rupto saxo sup
vndas inolumis gradiebatur
Tūc in fornacē ardentē pijcit. sed
extincta fornace ifrigerio vtebat
Reduxit in tenebrosum carcerem
q; lumen splendidissimū radiabat
eidez. Cunq; p. x. dies sine cibo fuis
set saluator eidē apparuit a panez
candidissimū sibi porrigens dixit
Accipe cibū de manu mea ego sum
saluator tuus quē tota mētis inten
tiōe amasti Eodē die q; ad terram
descēdi. ego recipiā te. In die q; na
talis dñi speculator mittit a caput
eius abscidit. Que postmodum mīi
apparuit a q; die dñica ipaz seqre
tur p̄dixit Veniēte igit dñica die
claudia in orōne posita spūm emi
sit Protus ām a iacinctus cū ad tē
plū traherent orōne simulacrū cō
minuerūt Et cū sacrificare nollent
capitis obtruncatione. martirium
postmodū cōpleuerūt Passi autē
sūt circa annos dñi. cclvij.
De sancto materno reqre in fine

Prologus

Exaltatio sancte crucis dicit q̄a tali die
fides a sancta crux plurimū exalta
ta fuit Notandum ām q; añ xpi pas
sionez lignū crucis fuit lignū vili
tatis q; hmōi cruces de lignis vi
libus pabant Fuit lignum infru
ctuositatis q; quantūcūq; in mon
tem caluarie plantaret. fructū mi
nime faciebat Fuit lignū ignobi
litatis q; supplicū latronum Tene
brositatis. q; tenebrosū a fine om
ni decore erat Mortis q̄a ibi hoīes
tradebant Fuit etiā lignū fetoris
q; in medio cadauez plantabat
Post passionē multipliciter fuit
exaltata q; vilitas trāsijt in p̄cios
tatē Vñ dixit andreas Salue crux
preciosa q̄ē. Infructuositas i fer
tilitatē Can. vij. Ascendā in palmā
et apprehendā fructū eius Ignobi
litas in sublimitatē Aug⁹. Crux q̄
erat supplicium latronū trāsit ad
frontes imperatoz Tenebrositas
in claritatē Crisō. Crux emīa cicatri
ces radijs solis ī iudicio erūt luci
diores Mors in vite p̄petuitatē Vñ

cantat Vt vñ mors oriebat ac. Sfe
tor in odoris suauitate Can. Cū
esset rex i accubitu suo nard⁹ ▾ crux
ac. ¶ De exaltatione sācte crucis

Exaltatio san

cte crucis solēniter ab ec
clesia celebrat qa in ea fides pluri
mū exaltata fuit Anno em dñi. d. c
xv. pmittente dño flagellari ppl'm
suū p sentencia⁹ pagano rū Cosdroe
rege p sa⁹ oia regna terra⁹ suo im
perio subiugauit Jherusalem aūt
veniens a sepulcro dñi erutus re
dijt sed tñ ptē sācte crucis quā sā
cta helena ibidē reliq̄rat asportauit
Volēs āt Cosdroe ab omnib⁹ co
li vt de⁹ turris ex auro in
trium gentib⁹ gemmis fecit Et ibidē
solis a lune a stellaru⁹ imagines
collocauit Per sb̄tiles a occultos
ductus q̄ de⁹ desup aquā infunde
bat a in sb̄terraneo specu eq̄ q̄dri
gas trahentes in circuitu ibāt vt q̄
turrim mouerent a tonitruū simu
larent Filio q suo regno tradito
in tali fano ⁊phan⁹ residet a iux se
crucez dñi locās apellari se ab oī
bus deū iubet Et sic legit in li. mi
trali de officio Ipē Cosdroe i thro
no residēs tanq̄ pī. lignū crucis si
bi a dextris posuit loco filij et gal
lū a sinistris loco spūssancti De ve
ro patrez iussit noiari Tūc Eracli⁹
impator exercitū copiosū collegit
cōtra filiū Cosdroe iux danubiū
fluuiū dimicatur⁹ aduenit Tandē
vtriq̄ principib⁹ placuit vt ipsi
sup pontē soli ⁊fligerent a q̄ victor
existeret ipē sine dāno vtriusq̄ ex
ercitus imperiū vsurparet Pcrē
tū etiā erat vt q̄unq̄ principē suū
iuuare p̄sumeret cruri⁹ ex alis a
brachijs ab eo cōtinuo in flumie
mergeret At Eracl⁹ tutū deo se
ob tulit a sācte cruci se devotione
qua potuit omēdauit Amb⁹ ita
q̄ in cōflictu durātib⁹ Eracl⁹ dīs
victoriā tribuit a cunctū exercitū
suo imperio sb̄iugauit adeo q̄ vni
uersus ppl's Cosdroe fidei xp̄iane
se subdidit a sacr̄ baptisma susce
pit Cosdroe āt ignorabat exitu⁹
belli q̄ eu⁹ ab omnib⁹ odiret a ne
mie sibi timeret Eracl⁹ āt ab eu⁹
puenit a in throno auro cū sedē
reperiēs eidē ait Quia lignū crucis
tuū modulu⁹ honorasti si bap
tismū a fidez x̄p̄i suscepis adhuc vi
tam a regnū p nutus a te acceptis
obsidib⁹ obtinebis Si āt hec ip̄lere
cōtempseris gladio meo te feriaz
et caput tuū presidā Cū g illi ab
quiescere nollet extracto gladio
eū ptinus decollauit Et q̄ rex fue
rat sepeliri fecit Filiū vero suū de
annoz quē ei eo ēpperit baptisa
ri fecit a de sacro fonte ip̄m suscipi
ens regnū paternū ei dimisit Tur
rim vero illā destruēs argēteu⁹ in p
dā sui exercitus tribuit Auro vo a
gēmas ab repandū ecclias q̄s ty
rann⁹ destruxerat ī seruauit Sacrā
igit crucē suscipiēs Jherosolimam
reportauit Cū aut̄ de mōte oliue
reportauit Cū aut̄ de mōte oliue
descendens p portam qua dñs
nus passurus intrauerat in equo
regio a ornamentis imperialibus
ingredi vellet repēte lapides porte
desup ceciderūt a muri. q. vn⁹ paries se

clauserunt Sup quo stupentib⁹ cū
ctis · angelus dn̄i signuz crucis in
manib⁹ tenens · sup portā appa
uit · d · Cū rex celoz ad passionē per
hā e portam intraret · nō cuz cultu
regio · ꝫ humili asello ingrediens
humilitatis exemplū cultoribꝰ fu
is dereliq̄t · Et his dictis angel⁹ ab
cessit Tūc impator lacrimis diffu
sus seip̄m discalciauit a vestimen
tavsq; ad camisiā exuit crucēq; dn̄i
accipiēs vꝰ ad portā humilit̄ ba
sulauit Moxq; duricia lapidū cele
ste perpendit impiū Statimq; porta
se fulserigēs libez intrātib⁹ patefe
cit ingressum · Ocuz āt suauissim⁹
qui eo dē die · eo dēq; momēto quo
de curru cosdroe sacra crux fuit ab
lata ihēroso limis de psaz puincia
p tā longa terraz spacia fuerat
elapsus tūc redijt · oēsq; mirabili
suauitate refecit · Rex aūt deuotissi
mus in has crucis laudes prupit
O crux splendidior cunctis astris
mūdo celebris · hoibus mlt̄ū ama
bilis sanctior vniuersis · q̄ sola dig
na portare fuisti talentū mūdi dul
ce lignum dulces clauos dulcis mu
cro · dulcis hasta · dulcia ferens po
dera · Salua p̄tem cateruā in tuis
hodie laudib⁹ congregatā · Sicq; pri
osa crux in loco suo restituit̄ et an
tiqua miracula renouant̄ · mortuꝰ
quidā vitā restituit̄ · palutici · iiij · cu
rant̄ leprosi · x · mūdant̄ · ceci · xv · illu
minant̄ dēmones effugant̄ a ava
tijs languoribꝰ plurimi liberant̄ ·
Et sic impator eccl̄as reparans a
regijs muneribꝰ cumulās ad ꝓpa
tem cauit In cronicis āt hoc aliter
gestū fuisse narrat̄ · dicit q; dū cos
droe vniuersa regna occupās ihe
rusalem cuz zacharia patriarcha
et lignū crucis cepisset a eraclius
cū eo pacē facere vellet · iuauit ille
se cū romanis pacē non factuz · do
nec crucifixū abnegarēt a solē ado
rarent · Tūc eraclius zelo armatꝰ
cōtra eū exercitum mouit a psas
multis plijs deuastauit a cosdroe
vsq; ad thesifontē fugere cōpulit ·
Tandē cosdroe dissenteriam incur
rens mendasā filiū suū in regē co
ronare voluit Qꝰ sijnois eius p̄mo
genitus audiens cū eraclio fedus
inijt · patrēq; cū nobilibꝰ psequēs
in vinculis iecit Quē pane tribula
tionis a aqua fustētans angustie
tandē sagittari a occidi fecit · Post
modū oīs incarceratos cū patri
archa a ligno crucis eraclio resti
nauit Ille āt preciosū lignū crucis
ihēroso limā detulit a postmodum
constātinopolim deportauit Hec
in multis cronicis legūtur · De hoc
autez ligno crucis sic dixit sibilla
apꝰ paganos sic dicit in hystoria tri
ptita O ter bñdictū lignū in q̄ deꝰ
extēsus ē hoc forte dictū est ꝓpter vi
tam nature gratie a glorie que ex
cruce puenit · Apud ostantinopo
lim iudeus quidā eccl̄am sancte so
phie ingressus quandā imaginez
xp̄i ibidem ospexit Qui se ibi solū
cōsiderans gladiuz arripuit a ꝓ
p̄mquas in gutture xp̄m pcussit ·
Statimq; inde sanguis exiuit a iu
dei faciem a caput aspersit Qui ter
ritus imagmem accipiens a ipsaz
in putrum proijciens statim aufu

gît·quídam ãt xp̃ianus ei obuia
uít·sibiq; dixit Vñ vemis iudæ ali
quẽ hominẽz occidisti·& Ille Fal
sum ẽ·Cui turſus ille dixit Vere ho
micidiũ ꝓpetrasti·a ideo sãguine
aſperſus es Et iude⁹ Vere de⁹ xp̃ia
noz magn⁹ ẽa fides ei⁹ firma per
oia cõprobat Nequaq; em̃ puſſi
hoiem·ſed xp̃i imagĩẽ Et ꝯtinuo
ſanguis de ei⁹ gutture emanauit·
duxit ãt iude⁹ hoiem illũ ad pute
um a mde ſanctã imagĩẽ extraxe
rũt Plagã ãt in gutture imagĩs
xp̃i vt ferẽ adhuc hodie cernit Et
iude⁹ ꝯtinuo fidẽ efficit Apud ſi
riam in ciuitate beruth q̃dam xp̃i
an⁹ ſub annua penſione hoſpitiũ
hñs imagĩẽ dñi crucifixi circa le
ctuli faciez in pariete affixerat et
ibi oões ſuas cõtinue faciebat.
poſt annũ vero aliã domũ locauit·
et imagĩẽ ibidẽ ex obliuione reli
quit·Quidã ãt iude⁹ predictam do
mũ oduxit a die qua dãvnũ de con
tribulib⁹ ſuis ad ouiuũ inuitauit
Inẽ epulas ãt ille qui inuitat⁹ fu
erat·caſu circũſpiciens imagĩez
infixã parieti intuẽ·et in illum q̃
ipm̃ inuitauerat ita fremens Cur
imagĩez Jeſu nazareni tenere au
deat ominaẽ·ille autẽ cũ adhuc p
dictã imagĩem nõ vidiſſet ſa cra
mẽtis q̃bus potuit affirmabat q;
illam de q̃ dicebat imagĩẽ pemit⁹
ignorabat Tũc illi placatum ſe ſi
mulans valefecit a ad principem
ſue gẽtis abiens iudeuz illũ de hoc
q̃ viderat accuſauit·Judei & ogre
gati·ad domũ eius cõueniunt a vi
ſa imagine illũ otumeliis diris af
ficiunt·et extra ſynagogã ſemiui
uũ pijciunt Imagĩẽ vero pedib⁹
oculcantes cuncta in ea dñice paſ
ſionis opprobria renouarunt·Cũ
vero latus lancea pforaſſent·pti
nus ſanguis a aqua vertiz exiuit
et ſuppoſitũ vas impleuit·& cupe
facti iudei ſanguinẽ illum ad ſyna
gogas detulerũt et oẽs infirmi ex
ipõ mundi ptinus curabant·Tũc
iudei epõ terre oia p ordinẽ narra
uerũt a baptiſmũq; fidẽ xp̃i vnam
miter ſuſceperũt·Ips ãt ſanguinẽ
illũ i ampullis criſtallinis a vitre
iſs ſeruauit·Chriſtianũ autẽ illũ
ad ſe accerſiuit a q̃s tam puleram
imagĩẽ compoſuiſſet inquiſiuit.
Ac ille dixit Nicodẽm⁹ eaz opoſuit
quã moiſes Gamalieli·Gamaliel
zacheo·zacheus iacobo·Jacobus
ſimoni derelinquit·Sicq; in itrualla
lem vſq; ad exidiuz vrbis fuit·do
nec ide a fidelibus in regnũ agrip
pe delata a mde ad patriã meaz de
ducta ã parentib⁹ meis ad me in
re hereditario deuemt Factũ ẽ hoc
anno dñi ſeptingentesimo quinq;
geſimo Tũc oẽs iudei ſynagogas
in eccleſias conſecrauit·Et extunc h
mos inoleuit·vt eccẽ conſecrarent q;
ante tm̃ altaria cõſecrabant·Pro
pter iſtud miraculuz ordinauit ec
cleſia q̃nto kalendas decẽbris·vt
vt alibi legit q̃nto y⁹ nouẽbris
memoriã fieri dñice paſſionis Vñ
et rome cõſecrata eſt ecclesia in ho
norem ſaluatoris vbi ampulla cũ
illo ſanguine reſeruat·a ſolenne
feſtum tũc agit Virtus crucis eti
am apud infideles maxia p oĩa

ꝓbat. Nam vt greg. in li. iij. dya
lo. memorat andreas fundane ci
uitatis epc̃s dū quandā sc̃monia
lem secū habitare pmitteret anti
qus hostis cepit spēm illi⁹ cui⁹mē
tis ei⁹ impm̄ere vt in lecto nephā
da cogitaret Quadaz die in te⁹ qui
dam romā veniēs cui iam dēmare
die cerneret ubi manere possz mi
nime repisset in q̄dam tēplo apol
linis manere se otulit Qui ipm lo
ci illi⁹ sacrilegiū ptimescēs. q̄uis
fidez crucis minime haberet signo
tū crucis se munire curauit Nocte
media euigilans vidit maligno⁹
spūum turbā quandaz q̄s in obse
quiū cuiusdā ptātis pire eū q̄ qui
ceteris perat in eoz medio sedere
Qui cepit singuloz spūuz sibi ob
sequentiū cās actus q̄ discutere.
q̄tenus vnusquisq̄ q̄ntū egissz ne
quicie inueniret Moduz āt huiꝰ di
scussionis gre. cā breuitatis ptā
sit ꝑ exsimili i q̄dam exēplo q̄s le
gīt in vitas patrū inotescere pōt.
Nā dum q̄dam in templū idoloꝝ
intrasset vidit sathanā sedentē et
oēm ei⁹ milicia ei assistentē Et veni
ens vn⁹ de malignis spiritib⁹ ado
rauit eum Cui ille Vñ venis. Et ait
In illa puincia fui et ibi bella plu
rima suscitaui a pturbationes mul
tas feci a sanguinē copiosū effudi
et veni nūciare tibi. Cui sathā. Rec
te tpe hoc fecisti. Et ille In 30. die
bus Et sathā. Quāe tanto tpe hꝰ
fecisti. Et ait astantib⁹ sibi. Ite et
flagellis eū cedite et duriꝰ verbera
te Et secūdus veniens adorauit di
cēs. In m arī dñe erā. a cōmocōes
maximas excitaui a naues mꝛtas
demergens hoies q̄ plures occidi
Et ait Quāto tpe hec fecisti. Et ille
In. xxij. diebꝰ Et misit hūc simili
flagellari dicēs In tā modico tan
to tpe laborasti. Et tertiꝰ veniens
ait In quadā ciuitate fui a uiras i
quibus dā nuptijs excitani a mul
tam sanguinis effusionē feci a spō
sum ipm occidi a veni nūciare tibi
Cui dixit Quāto tpe hec fecisti. Et
ille In. x. diebus Et ait illi. Nonne
plura in tantis diebꝰ opatus es. Et
iussit eū a circūstantib⁹ verberā
ri Et q̄rtus veniens ait In eremo
māsi a p quadraginta ānos circa
quendā monachū labuāui a vix tā
dem ipm in lapsuz carnis p̄cipita
ui Rō sathan audiēs de solio suo
surrexit a eū deosculans. coronam
quā i capite suo tēbat abstulit et
capiti ipsi⁹ imposuit a ipm secū cō
sedere fecit dicēs Magnā quippe rē
fortitē egisti et plus oibus alijs la
boriose ꝓpetrasti. Hic igitē vel simi
lis p̄t esse mod⁹ illi⁹ discussionis
quā greg. p̄termittit Cū ergo sin
guli spūs exponerent q̄d egissent
vn⁹ in medū pfiduit a q̄ntam car
nis tēptationez de illa sc̄moniali
femina andree animū omouisset
apuit addens q̄ heri hōā vesptina
vsq̄ ad hoc mentē ei⁹ traxerit. vt in
tergo illi⁹ blandiēs alapaz daret
Tūc malign⁹ spūs euz hortatus ē
vt pficēt q̄d cepisset vt illi⁹ cume
singularē mē ceteros palmā tenēt
Preceptoꝝ vt q̄rerent q̄snā esset il
le q̄ ia cerē in templo eoꝺē presum
psisset Cum aūtem ille vehemēti⁹

palpitaret a missi spūs euz crucis misterio signatū vidrēt. territi ex clamauerūt Vere vas vacuū a signatū. Ad hāc vocē ptinꝫ illa maligno⁊ spūum turba disparuit Judeꝰ āt ocius ad epm venit a ei oia p ordinē enarrauit qđ ille audiēs vehemēt ingemuit a oēm mulierem a domo sua a vicinia ptinus ēmouit a in deū baptizauit Refert qđ Greg. in li. dial. q. qdā cīmonialis ortū ingredies a lactucā cōspicies cupiuit eā quā sig crucis bn dicere oblita. aui de mo mordit ꝫ arrepta a diabolo ptinꝫ cecidit. Cuz āt btūs eqtius ad ea venissz. diabolus clamare cepit ac dicē Sedebā ꝫ sup lactucā. illa venit et momordit me Ad impium āt predicti viri mox de ea exiuit.

Jtē de scō Johāne crisostomo trēq re in fine.

De nomine.

Ornelius iter

ptat intelligēs circūcisionē Jpē em mtellexit mtelligēdo seruauit circūcisionem a supfluis ūcitis etiā a necessarijs Vt cornelius a cornua leos qđ ē ppls. q. cornu et fortitudo populi Cipriaꝰ dī a cipros qđ ē mixtura a ana qđ ē furfur. Vel a cipro qđ ē mestitia vl hereditas Ipse em hūit supnaz mixturā grē a virtutū. mestitiā pcōz et hereditatē celestiū gaudioz.

De scō cornelio.

Ornelius papa fuit cessor sācti fabiani a decio cesare cū suis clericis in exilio relegat. Ibiqꝫ a sācto Cipriano cartagmēsi epō īrās exortationis accepit. Tandē de exilio reductꝰ decio pūtat. Cū āt immobilis permanet iussit eum deciꝰ plūbatis cedi. Precepitqꝫ vt ad tēplū martis ducerēt vt ibi sacrificaret. a sīam capitalē subiret. Cuz ḡ illuc ducerēt miles qđā eū rogauit vt ad domū suā diūteret a p vxore sua salutia q̄ p. v. ānos palitica iacebat orāret Quecū ad ciꝰ orōem sanata esset. xxi. milites cuz ipsa a viro suo dño credidērūt. q̄ oēs ūtēte decio ad tēplū martis deducti. a in illud exputeꝰ cum scō cornelio martirizati sunt. Passus ē āt circa annos dñi ducentesimūquartū

Cipriaꝰ āt cartagmēsis epūs i ea dem ētate patrono pcōsuli pūtat Qui cī a fide nullatenꝰ mutari posset in exiliū mittit Indeqꝫ vocatꝰ a galieno pconsule q̄ patricio fuit cessāt sīaz capitalē accepit Qua sīa lecta dixit cipriaꝰ deo grās. Cū āt ad locū cū spiculatoꝛ venissz pcepit suis vt eidez spiculatori pro mercede. xxvij. aureos darēt. Acci piēs qđ tinthēū manu sua oculos texit a sic coronā suscepit circa annū dñi ducentesimūquinqgesimū septimū.

De nomine

Vfemia dicē

ab eu qđ ē bonū a fēia qđ bō fēia vtilis. honesta. et delcābilis qꝫ hꝰ triplici mō dī bonū. Fuit em vtilis alijs p ouersationez. honesta sibi p morū oppositionē delectabilis deo p celestē ptemplacōem

Vel dicit̃ eufemia q̃si eufomia q3 est suauis sonoritas Suauis aũt son⁹ fit tribus modis. s. vocevt in cantu. pulsu. vt in cithara. flatu. vt in organo Sic beata eufemia fecit do dulcẽ sonũ cũ voce predicatoris. cuz pulsu bone opationis et cum flatu deuotionis.

¶ De sancta eufemia

Eufemia filia

senatoris vidẽs xp̃ianos tpe dyocletiani tam diuersis supplicijs lamiari. ad iudicẽ ꝑtrauit a xp̃m publice ofitens exẽplo sue cõstãtie etiã viroz aios ofortabat ¶ Cum igit̃ iudex xp̃ianos successiue occidẽt. alios pñtes eẽ iubebat vt saltẽ territi immolarent dñ ostãtes tã crudeliter lamiari viderẽt. ¶ Cum ꝙ corazeufemia scos crudeliter detẽca ret. ipsa coz ostãtia ãpli⁹ puocata. iniuriã a iudice pati damabat Tũc iudex gauisus ẽ putãs eã vel le sacrificijs cõsentire Vñ cum ab ea quã sibi facẽt iniuriã req̃isset illa ait. ¶ Cũ siz gñe nobilis cur mihi ignotos a aduenas ãpomis et facis põres ad xp̃m ptingere a ad pmissam gl̃iam puenire. ¶ Cui iudex. Putabã te ad mentẽ rediisse a gaudebaz te nobilitatis tue vel seruo meminisse. Reclusa igit̃ in carcere a sequẽti die fine vinculis adducta iterz gr̃ussime ẽ oquesta cur cõtra leges ipatoz sibi soli avincul pceret. Tũc alapis dutissime cedi tur a in carcere reclusit Quã iudex secut⁹ ex libidine opprimẽ voluit. sed illa viriliter reluctãte. manuz eiz virtus ꝺna extraxit. Tũc ꝓposituz dom⁹ sue ad eã direxit mlta pmittes si eã faceret ꝺsentire Sz ille carcerẽ dausũ nec dauib⁹ apire potuit nec securibus frãgere donec a demone arrept⁹ damãs a seipz dilamãs. vix exasit deinde educta posita ẽ sup rotaz cui ꝙ vectes carbonib⁹ plen erãt a artifex itra rotã tale signũ trahentib⁹ dedit. vt qñ sonũ faceẽt simul traherẽt a sic exeũte igne vectes corpus vgĩnis dissiparẽt Sz nutu dei ferramentũ q̃ rota trahebat de manu ei⁹ decidens sonũ fecit a cõtinuo illis trahentib⁹ rota artificẽ ꝺminuit et eufemiam stantẽ sup eã illesã seruauit. Tũc pentes artifices lamẽtates supposito igne eã cũ rota ꝺburẽ voluerẽt ꝙ rota cõbusta. eufemia ab ãgelo soluta in q̃dam loco excelso incolumis stare ꝺspicit̃ Appellian⁹ iudici ait Virtus xp̃ianoꝝ nõ ñ fercovincit Vñ ꝺsulo vt eã facias decollari. Erectis igit̃ scalis cui q̃dam ad eã capiẽdã manũ mittẽ vellz mox totus palsi dissolut⁹ vix ide semiuiu⁹ educt⁹ ẽ Alio autez noie sosthenes ascendẽs ꝺtinuo mutat⁹ ab ea veniam petiit a euagĩnato gladio ad iudicẽ exclamauit. ꝙ se libenti⁹ occideret. ꝙ eã quã angeli defendebãt ꝺtingeret Deinꝺ qz inde educta. iudex cãcellario suo iussit vt ad eã oẽs petulãtes iuuenes ꝺuocaret. q̃ tãdiu eã illuderent donec fatigata deficẽt Sz ille ad eam ingredies. a multas vgines splendidissimas circa eã oãtes vidẽs monitis eius ꝓtin⁹ xp̃ianus effect⁹ ẽ Preses ve

ro virginē p capillos suspēdit ꝙ im mobilē pmanentē negato cibo in carcerē reduci fecit vbi. vij. diebꝰ inedē quatuor magꝭ lapides sic olim cōstringere. Illa vero ab āgelo q̄ tibie satiata dū. vij. die inē lapides durissimos posita esset. ad eiꝰ oratōez ipsi lapides in cinerem sūt redacti. Nā preses a puella se victū erubescēs ea in foueā pici iussit. vbi tres tāte immanitatis bestie erāt. que omnē hominē deglutirēt. q̄ statim blandiendo ad virginē decurrentes. et iunctis ad mutuē caudis ei q̄si cathedrā ad sedendū prebētes. iudicē hec videntē velut mētiꝰ obstupuerunt Nā cū preses fere p angustia moreret ingressus carnifex vt dñi sui iniuriā vindicaret. gladiū in latus eiꝰ fixit a xpi martirē fecit. Ruē iudex p mercede veste serica induit a torq̄ aurea circūdedit Sz egredies a leone arripit a ab eo pemtꝰ devorat Vñ sui eū diutiꝰ p̄q̄rentes. vix pauca eiꝰ ossa cū veste scissa a torq̄ aurea reppererūt. Sācta āt eufemia in calcedonia cū honore sepulta ē. Meritis cuiꝰ oēs iudeia gētiles calcedonie in xpz crediderūt Passa ē āt circa annos dñi. cclxxx. Amb. de hac vgine in psa. sic ait Virgo alma triūphatrix vgnitatis retinēs mitrā. passiōis meruit vestiri corona. Cuiꝰ precibꝰ inimicus hostis euincit. prisc⁹ adūsarius supat. a fornacis igne vgo sospes eripit. duri lapides in pulueré uertūt. fere māsuescāt. collaq̄ sūmittunt. atq̄ oīa penaruꝫ supplicia eiꝰ oratōe finiuerant Nouissime gladij mucrōe cōfossa. carnea relinquēs claustra celesti choro iūgit leta. Hec sacra vgo tibi dñe eccām tuā ornet. Hec ꝙ nobꝭ pctōribꝰ inexpllz. Hec etiā vota nra vt virgo vnula illiba ta tibi prestet.

De sancto lamberto

Lambertus nobilis gñe sed nobilior sanctitate vite a pmeuo etatis fue teris erubit⁹. adeo p fui sūtatē ab oībus amabat vt p⁹ theodardū mgrm suū traiectēsis eccē in epm meruit pmoueri. Quē theodericus rex frācie plurimū diligebat. a pē oībus epis caruꝫ hēbat. Sz crescen te inuidoruꝫ malicia. sine cā eū im pij expellentes honore debito pua uerūt. a faramundū in eiꝰ cathedrā statuerūt. At lābertus monasteri um ingressus p septē ānos ibidem optime conuersatus ē. Quadaz vero nocte ad oratōem surgēs in pauimē to p ignorātiā sonū fecit. Qđ audi ens abbas dixit Quisquis hūc so nū fecit. vadat ad crucē Tūc Lam bert⁹ illico nudis pedibꝰ cilicio ad crucē cucurrit a ibi tā diu in niuea glacie fixꝰ stetit. donec fratribꝰ p⁹ matutinas se calefaciēt ibꝰ abbas eū deesse cognouit. Et audiēs a fra tre qđam q̄ ille esset q̄ ad crucem iuisset. euz intro duci fecit a ab eo venia cū monachis postulauit. Il le vero nō solum indulsit. ꝙ de bono pacientie sūlimiter p̄dicauit Post septē annos faramundus expulsus est a sācto iuuēte pipino rege ad sedē ꝓpriam ē reductus. Cū autez sic

prius vbo et exēplo pollēt insurgē tes in eū duo maligni cū grauiter insectari cepērūt qs amici pōtificis sic meruerūt occidere. Quē tpe lā bertus pipini dāmā meretrice quā tenebat plurimū increpauit Quo ād quidā ossāguineus meretri cis. a eoz q occisi fuerant domesti cus aule regis congregato exercitu. domū circūquaq obsedit volēs oc cisoz nec cē in sanctuo imdicare Lā bertū At cū puer Lāberto in cōne posito nūciasset. ille ofisus in dño vt eos expugnaret mucronez arri puit. ß ad se redies gladiū de ma nu iecit. melius iudicās vt pfisten do a morte do vinceret. q̄ vt sāctas man de impioz sāguine macula ret. Tunc vir dei suos admonuit vt pcā sua confiterent a morte patientē sustinerent Statimq impij irruē tes sanctū Lambertū in cōne pro stratuz peremerūt. xv. kal octob sb rege francoz childeberto. Quib de scendentib quidam ex eis famulis cuadētes corp eius occulte ad ca thedralem eccām nauigio pduxe rūt a ci mlta ciuitatis mestitia se pulture dederūt.

De nomine

Matheus bino minus extitit. s. Mathe a le ui Mathe ād mterptat q̄i donum festinationis vel donatoz cōsilij Vl dicit Mathe a magna a theos qđ est deus q̄i magnus de Vel dicit a man a theos deus q̄i manus dei Fuit em donū festinacōnis p festi nā quersionem Donatoz ossilij per salubrem pdicationē. Magn de pvite pfectionē. Man dei p euan gelij dei conscriptionē. Leui ād mt pretat assumptus vel applicatus siue additus aut appositus Fuit em assumptus ab exactōne vectigali uz applicatus numero apostoloz. additus consortio euangelistarū et appositus catalogo martiz.

De sancto Matheo apostolo.

Mathe apostolus in ethiopia pdicans in ciuitate que dicit Vadaber duos magos noie zaroes et Arphaxat reperit. q̄ ita homines suis artibus dementabāt vt quos aliq vel lent membroz officio et sanitate priuare viderent. Qui in tanta su perbiam erupērūt vt se quasi deos ab omnib facerēt adorari Mathe us ād apostolus predictā ciuitatē ingressus. et apd eunuchū candacis regine quez Philippus bapti zauerāt hospitatus. Ita magoz p stigia detegebat q̄ q̄dq ipsi facie bāt hominib in pniciem. hoc ipse cōuerteret in salutē. Eunuchō aūt scm Mathēū interrogāte quō tot lin guas loqueret a intelligēt. exposu it Mathe quō spūsco descēdēte oim linguaz sūaz apli cepissent vt si cut illi q̄ p superbiā turrim vsq in celū edificare volebāt pre confusione lin guaz ab edificādo cessauerunt. sic apli p omniū sciētiā linguaz tur rim nō de lapidib sed de virtutib cōstruāt p quā oēs qui crediderit in ce lū ascendāt Cū venit q̄ dicēt

magos illos cuz duob⁹ aduenisse draconib⁹ qui ignem sulphureuz ex ore & naribꝫ euomentes homines occidebāt Apls autē signo crucis se munies ad eos securus exist· quez mox vt dracones viderūt· añ pedes ei⁹ prostrati dormierunt Dixitqꝫ magis Et vbi ē ars vrā· & excitate eos si potestis ego āt ñ dum rogassem qđ in me cogitaueratis inferre· in vos ptin⁹ retorsissem Cuz āt apls ēuenisset· in noie iesu dracones vt abirent p̄cepit et nullū ledentes abierunt Cepitqꝫ ap̄l'o de glia paradisi terrestris magnū sermonē cōtexere asserens oibus mōtibus eminere & primū celo esse spinas vel tribulos ibi nō ee nec lilia nec rosas ibi marcescere· senectutē ibi nō venire· & homem semp iuuenē ibi dē manere Angelorꝫ organa ibidē sonare· aues vocatas otinuo obedire De hoc āt paradiso terrestri dixit homem eiectū esse· sed p xpi natiuitatē in paradisū celestā reuocatuz fuisse Et cuz hoc populo loqueret· ecce subito tumult⁹ exortus ē in q̄ filiꝫ regis mortu⁹ plangebat Ruem cū magi suscitare nō possent suadebāt regi q̄ in deoz assortiū raptus esset· & ideo simulacrū & templū sibi cōstrui oporteret Predict⁹ autē eunuch⁹ magos custodiri faciens apl'm aduocauit Qui oōe fusa p tin⁹ eū suscitauit Quapter rex nomine Egesipp⁹ p vniuersas suas prouincias misit dicēs Venite & videte dū in effigie hominis latentez Venerūt igit cuz coronis aureis & diuisis sacrificiorū generib⁹ volentes sibi sacrificare· Quos matheꝰ cōpescuit dicens· Viri q̄d facitis· & ego deus nō sum· sed seru⁹ dñi iesu xpi Illi igit de auro & argento qđ sibi attulerāt ipso iubente· eccām magnā fabricauerūt quā intraz 30· diebus ·33· annis sedit & totā ethiopiā ad fidem xpi cōuertit Rex āt egesipp⁹ cum vxore sua & filia & omni populo baptisatus ē Epigemā qđ filiā regis apostolus deo dicatā phisq̄ ducentis virginibus prefecit Post hoc aūt hirtacus regi successit & virginē predictā cuz seruore concupiscens diu cū regni sui apso p̄misit· si eā sibi in suū coniugium facere et cōsentire· Cui apls ait vt iuxta morē predecessoris sui die dñica ad eccām ueniret et p̃ter epigemia cū ceteris virginibus q̄ tō sint iusta cōiugia audiret Quo rex cū gaudio festinauit· putans q̄ epigemie vellet cōiungi suadere· Matheꝰ igit virginib⁹ et omni populo congregatis de bono matrimonij diu locutus· a rege p turimuz ē laudatus· credēte q̄ hoc ideo dicēt vt vōgimis animū ad consensum matrimonij p̄uocaret Deinde impetrato silentio sermonē repetit· d· Cū bonū sit matrimoniū si saluo fede teneat· bene scitis astantes q̄ sine gis sponsam aliqs seruoz vsurpare nō solūz regis offensam· & mortem insup mereretur Nō quia vxorem duxisse prohibeat· sed q̄ sponsam dñi sui accipiens eius matrimoniū violasse conuincit Itaq tu rex sciens epigemiam regis eterni

sponsam effectam a sacro velamine consecratam quo poterit sponsa? potestatis te tollere a tuo ea matrimonio copulari? Quo audito rex pre ira insanies furibundus absce? sit Apostolus at intrepidus et constans ad patientia? oes a constanti am confortauit a Epigenia coraz se ex timore prostratam cu ceteris virginibus bene dixit. Post missaru? aut solennia rex speculatorem misit q? iuxta altare Matiheu? stante? a tergo gladio interfecit a martire? cosecrauit Qs populus audiens ad palaciu regis incensurus oma perabat. sed a presbiteris a dya conibus vix detenti apostoli martirium cu gaudio celebrau?t. Rex vero cum nec p matronas ad eaz directas nec p magos Epigeniaz posset aliqtenus immutare totam domu eius igne copioso vallauit vt ipsam cu ceteris virginib? ocre maret Apostolus at eisdem appatens omnem igne ab ei? domo excussit. qui etu?pens ipsius regis palaciu inuasit a solo rege cuz vnico filio suo vix euade?te cuncta cosumpsit Stasiq? filio? arreptus a demonio. patris sui crimina ofitens ad sepulcz apostoli ppetrauit. Pater vero turpissimo? leprosus effectus cu curari non posset manu ppria se interemit. populus at fratrez Epigenie ab apostolo baptisatu regem constituit. q? p annos octuaginta regnauit. et filiu suu sibi substitue? christianu cultum magnifice ampliauit a totam ethiopie puncia?

ecclesijs xpi repleuit. zaretes au?te et arphaxat ab ea die qua regis filium apostolus suscitauit in ipsi dem fugerunt sed simon a Judas ibide eos vicerunt. Notandu? q? in beato Matheo quatuor p?cipalia? cosiderant. Primum est obedie?tie velocitas. quia mox vt xp?s euz vocauit continue teloneu? reliq?t nec dominos suos timens rationes vedigalium imperfectas reliquit et xpo pfecte adhesit. Pro hac velocitate obedientie quida occasione erroris sibi assumpserunt. sic? recitat Jeromimus in originali super predictum locum dicens Arguit in hoc loco Porphirius a Julian? augustus vel imperitiaz historica me?tientis vel stulticiam eoruz qui statim saluatorem quasi irrationabiliter quemlibet vocantem hominem sunt secuti. cum tante virtutes tantaq? signa precesserun?t. que apostolos antequ? crederent vibisse no? dubium est Certe fulgor ipse et maiestas dimitatis occulta q? etiaz in humana facie reluce bat ex primo ad se venie?tes trahere potrat aspectu Si em in magnetu lapide hec e? virtus dicit vt anulos a festucas sibi copulet q?nto magis oim creator ad se trahere potrat q?s volebat. Nec Jheronimus Sedm e? eius largitas siue liberalitas q? stati fecit ei diuitiu magnu in domo sua Qs quide diuitiu no? tm fuit magnum ro?e tante prepationis. s? etia? fuit magnu. p?mo ro?e voti q? ex mag affectu a desiderio ip?m re?cepit. sedo ro?ne misteri. q? illud diuitiu fuit

ñdicatiuuz magni mīsterij qđ mi
steriū exponit glosa sup hūc·dicēs
Qui domicilio xp̄m recipit in kno
maximis exultrantiū pascit delcā
tiombꝫ voluptatū Tertio rōne do
cumentoꝝ·qꝫ ibi magna documē
ta exhibuit Hīc miam volo q non
sacrificiū q nō egēt q sancti sunt me
dico ac̄. Quarto rō e imutatorū·qa
magni discipulentes q iam imutati
fuerūt sic xp̄s q discipuli eiꝰ Tertī
um est eiꝰ humilitas q apparuit in
duobꝫ Primo in hoc qꝫ se publica
num manifestauit Ceteri euāgeli
stę vt dic̄ glosa verecūdie cā q euā
geliste honore nomē vulgatū non
ponūt Ipē sm qđ scriptū ē Justus
in p̄mis accusatoꝛ ē sui Matheū se
et publicanū noiat·vt oñdat nul
lū ouersum delere de salute diffide
re cū apl's q euangelista de publi
cano repēte sit factꝰ Secō in hoc qꝫ
ad suas īmurias paciens fuit Qñ
em̄ pharisei murmurabāt qꝫ xp̄s
ad hoiem pc̄ōrem diuertiſſz potu
isset eis Matheꝰ ñdisse ac dixisse·
Vos potiꝰ miseria pc̄ōres estis q
vos iustos arbitrātes medicū fu
gitis Ego āt iā pc̄ōz dici nō valeo
qui ad medicū salutis confugio q ci
dem vulnꝰ meū non absc̄ōdo Quar
tuz ē euāgelij ipsiꝰ in ecc̄a magna
solennitas Eius āt euangeliū p ce
teris euangelistis magis in ecc̄ia
frequentat sicut q psalmi dauid q
epistole pauli p̄ ceteris scripturis
amplīꝰ in ecc̄a r̄citant Cuiꝰ hec est
ratio qm̄ teste Jacobo tria sunt ge
nerā pecatorū. s. pc̄m̄ superbie luxu
rie q auaricie Pc̄ō superbie pecca
uit saulus a saule supbissimo re
ge dictus·q ecc̄am sup modū pse
cutus ē·Pc̄ō luxurie peccauit dꝰ.
qui q adulteriū omisit q pter ipm
adulteriū fidelissimū militē Vriaz
occidit Peccato auaricie peccauit
matheꝰ q p auariciaz lucris turpi
bus imbiabat Fuit enim telona
riꝰ Est āt teloneum vt dic̄ Jsidorus
locꝰ in portu maris vbi mercēs na
uiū q nautaꝝ emolimēta rōdunt
Thelos āt grece vt dicit Beda lati
ne dicit vectigal Licz igē iste pc̄ō
res extiterint·eoꝝ tñ pīa adeo do
placuit vt nō solū dñs eoꝝ culpis
ignoscęret·sed in eis etiā dona sua
multiplicia cumularet Nā seuiſſi
mū pse cutorē fecit fidelissimū pre
dicatorē Adulteruz q homicidā fec̄
xp̄ianoz q psalmistā Lucris imbian
tē q cupidū fec̄ euāgelistā q apostо
lum Igit horum tria dicta nobis
tā frequentiꝰ recitant vt nullꝰ q cō
uerti voluerit desperet de venia qñ
tantos in culpa tales cōspicat fuis
se in gratia Notandū in sup qꝫ sm
beatum Ambrosiū circa cōuersio
nem beati mathei queda fuerūt ex pte medici·queda ex pte in
firmi sanati·queda ex pte modi
sanādi In medico tria fuerūt·s. pa
tientia qua radicem ignouit homi
tas q medicamēta adhibuit·potē
tia q ipm tam subito immutauit po
tuit·De his tribus sic dic̄ Ambro.
in psona ipsiꝰ mathei Hic pōt au
ferre cordis mei dolorez·animę pa
uorez qui nouit occulta Et hoc qn
tum ad primum Inuenit medicuz
qui in celo habitat q in terris spat

git medicamēta. hoc q̄ntum ad se
cundū hoc p̄t solus sanare vulne
ra q̄ nescit sua. hoc q̄ntū ad tertiū
In ipso āt infirmo sanato. s. i bt̄o
Mathēo tria ꝯsiderant fm q̄ bt̄us
Amb. oñt Ipse nāq; morbuz pse
cte exuit. curāti gratus extitit a sa
nitate receptā sp se munduz serua
uit Vñ ait Sequebat Mathē iaz
letus a alacer exultat dicēs Jam
nō publicanū gero. iā nō porto se
ui. exui leui post q̄ xp̄z indui a hoc
quo ad primū. Odi gen̄ meū. fu
gio vitaz meā. solū te sequor dñe
Jesu. q̄ sanas vulnera mea. hoc q̄
ad sc̄m. q̄s em̄ me supat a caita
te dei q̄ in me ē tribulatio. an āgu
stia. an fames. hoc q̄ ad tertiū Mo
dus āt seruandi fm Amb. triplex
fuit Primo em̄ xp̄s ip̄m vinculis
ligauit. sed cautriū imp̄ssit. ecio
em̄ putredinē emūdauit Vñ ait
Amb. loquēs in p̄sona. Mathei li
gatus fū fidei clauis a tomis opēdi
bus caritatis. auferz dñe Jesu meo
rū putredines p̄cōz dum me ha
bes vinculis caritatis ligatuz. seca
q̄ q̄nq; inueneris vicios. hoc q̄n
tū ad primū Omne mandatū tuuz
sic cautriū imp̄ssum teneb. q̄ li
cet vrit. n̄ putrefacta carnis exuit
ne ad vicium vsurpat contagio Et si
mordet medicamentum. tūc vlceris
tollit vicium. hoc q̄ntuz ad sc̄m Ve
micito dñe mi cōfes occultas a late
tes varias passiones aperi cito vul
nus ne noxi⁹ serpat humor. a mū
da omne q̄ fetidū est pegrino la
uacro. Hoc q̄ntum ad tertiū. Ius
autē euangeliū anno dn̄i quīgē
tesimo q̄ mani⁹ suis scripserat
cū ossibus bti Barnabi repertum ē.
q̄ quidē euangeliū sanct⁹ Barna
bas secū ferebat a sup infirmos il
lud ponēs omis tam fide Barnabe
q̄ merito Mathei otinuo liberabat

de nomine

Mauric⁹ dicitur
a mari a cis q̄ ē womēs vel
ducens a vs q̄ interp̄tat ofiliator
vel festinans. Vel dicit a mauron
q̄ fm Jsidoz grece dr̄ nigrū Ipse
nāq; habuit amaritudinez p̄ mo
lestu miserie a dilacōne patrie. Fu
it womens sup supfluoz abiectio
nē. ducens a firmus p tormentoz
perpessionē. Confitator p cōmili
tonū exhortationem. Festinās p
feruorem et tonoū operum multi
plicationem. Niger p sui despectō
nem. Dorum passionem scripsit a
compilauit beatus Eutherius Lu
gdunensis archiepiscopus.

de sc̄o Mauricio

Mauricius in sa
cratissima legiōe. que thē
bea dicit. dux extitisse phibet. Dicti
sunt autem thebei a ciuitate sua q̄
thebea nuncupata est Est autē ip
sa regio in partibus orientis vltra
fines arabie habilis operib⁹ fru
ctibus fertilis. arboribus delecta
bilis habitatores vo regionis illi
us dicunt esse magni corpib⁹ ar
mis strennui. bello fortissimi. calli
di ingenio. sapia locupletissimi Ip
sa q̄ ciuitas centū portas habuit super

nilum fluuiū qui de paradiso egredi
tur sita fuit. de qua dicit Ecce vel
thebea centum iacet obruta portis
Vnde iacob frater dñi verbū dñm pre
dicauit a fide xpi eos pfecte docuit
Dyocecian⁹ aūt a maximian⁹ volē
tes fidē xpi penitus extirpare tales
epl'as p oēs prouincias in q̄bus
xpiani morabant trāsmiserūt. Si
aliq̄d determinari oporteret a sci
et totus mundus ex vna parte ogre
gatus essz a sola roma ex alia pte
cōsisteret. mūdus totus vid⁹ fuge
ret a sola roma in culmine scientie re
maneret. Cur & vos pua plebicu
la eius p̄ceptis resistitis a otra ip
sius statuta tam stolide superbitis.
Aut & deoz immortalium fidē suscī
pite. aut imutabilis deor̄ dāna
tiōis sma pferet Christiam hmōi
litteras suscipiētes nūcios oēs va
cuos dimiserūt Tūc dyocecian⁹ a
maximian⁹ in iram omoti in oīs
puincias miserunt vt oēs bellicis
armis apti Romā venirent a oīs
romano rebelles imperio subiuga
rent Litere aūt augustoz ad pl'm
thebeoz delate sunt. Cui populus
fm dei p̄ceptū q̄ dei erant deo a q̄
erant cesaris cesari reddebāt Con
gregantes igit electā militū legio
nez. s. 6666. eos ad impatores mi
serūt vt in bellis iustis impatores
iuuarent. non contra xpianos ar
ma mouerent. sed eos potiꝰ defen
sarent Huic aūt sacratissime legi
oni dux erat inclitus mauriciꝰ. Si
gnifer aūt candidus Innocētiꝰ & tu
periꝰ victor a cōstantius Dyocleci
anus ergo maximianū quē sibi in
collegā imperij assumpserāt otra
Gallias cuz infinito exercitu misit
et ei legionē thebeam sociauit q̄
a sancto marcellio papa exhortati
fūt vt añq̄ gladijs interirent q̄ fi
dem xpi quaz acceperāt violarent
Cum ergo vniuersus exercitꝰ mō
tes Alpiū transmeasset. iubet im
peratoꝛ vt oēs qui secum erant im
molarent idolis a otra rebelles im
perio maxime cōtra xpianos vna
mimiter cōiurarent. Qđ sancti mili
tes audientes. viij. miliaribus ab
exercitu se cesserūt a in quodaz lo
co ameno iuxta vadanū osederunt
Qđ audiēs maximian⁹ missis mi
litibus p̄cepit vt ad deoruz sacrifi
cia festinarent Qui se nō posse hoc
facere rñderunt. vtpote q̄ fidez xpi
haberent. Tūc impatoꝛ ira fucen
sus ait. Jungitur despectui meo ce
lestis miluria a mecū religio roma
na otemnitur Sciat otumax miles
nō solū mihi. sz dijs meis me posse
dare vindictā Tūc cesar missis mi
litibus iussit vt aut dijs eos sacri
ficare opellerent. aut decimū quez
q̄q eoz ptinus decollarent Hī igit
cū gaudio capita extendētes vnus
añ alter festinabat a ad mortem
puenire certabāt Tūc sanctꝰ mau
ricius assurgēs inter cetera sic cō
tionatus ē. Cōgratulaꝛ vob. quia
oīs p fide xpi mori pati estis. Cō
militones vros necari fustimuī q̄
vos ad passionē pro xpō paratos
vidimus et dominī mandatū seruauī.
qui ait petro. Mitte gladiuz in va
ginā Quia ergo iam omilitonum
corporib⁹ vallati sum⁹ a sociorum

sāguine rubricatas vestes hēmus
nos ipōs ad martiriū seq̄mū Dec ḡ
si plz cesari mandem⁹ tñ sa Milites
sum⁹ impator tui q ad defensionē
reipublice arma fuscepim⁹. Nō ē
in nob⁹ pditio. nō formīdo. si xp̄i fi
de nullatenꝰ deserim⁹ Cū hec ipera
tor audisset iussit vt iterꝝ decimuz
trucidarēt. Quo facto Exuperiꝰ sig
nifer vexillū accipiens q inē omni
tones stans dixit Glosus dux nē
Mauriciꝰ de nōoꝝ omilitonū gla ē
locutꝰ Nec Exuperiꝰ signifer nr idō
hec arma arripuit vt talibus re si
stam⁹. Proficiāt dextre nre hec ar
ma carnalia q armenē virtutib⁹ q
talia si placet cesari remittam⁹ tñ
sa Milites sum⁹ impator tui. serui
autꝝ qs libere pfitemur xp̄i Tibi
debem⁹ milicia. illi victoria. A te la
boris stipendiū. ab illo eoꝝdiū sū
pfim⁹ vite. Omnia p ipō tormēta
fuscepati sum⁹ q ab eius fide nū
q̄ discedem⁹ Tūc impūs cesar iuſ
sit suū exercitū totam legionē cir
cūdare ita vt necvnꝰ euadere possꝫ
Vallanē ḡ milites xp̄i a militib⁹
diaboli q nephandis mamb⁹ tru
cidanē. pdib⁹ cōculcanē equoꝝ et
xp̄o p̄cioſi martires osecranē. Pas
ſi autem fūt circa ānos dñi. cc. lxxx.
Dei āt nutu q̄plures euaserūt vt
ad regiones alias venientes xp̄i no
men p̄dicarent q glorioſissime in
locis alijs triūpharent. Ex q̄bus
esse dicunē Solitor Auctor q Oc ta
uiꝰ apud thaurinum. Alexander
apud birgamū Seds apud vince
milū. necnō q btūs Constātius et
Victor q Vrsus q q̄plures alij. Cū
igiē carnifices predam diuiderent
q insimul epularenē quendā senē
noīe Victorē inde casu transeuntē
ab secū quiuandū inuitant Ille āt
re q̄rere cepit quō iter tot milia oc
cisoruz possent cū gaudio epulari
Cum āt a quodaz audisset q̄ p si
de xp̄i mortui essent. suspirans ille
vehemēter ingemuit btm̄ oino se
clamitans si cū illis fuisſz occisus.
Cum āt cōperissent qm̄ xp̄ianus
esset in eum impetum fecerūt q ip
sum protinꝰ trucidarunt Post hō
autem Maximianus apud medio
lanū. diocletianus vo apud nico
mediā vno die purpuram deposu
erūt. vt priuatam vitā agerent. q
adolescentiores. s. Constātius q Ma
ximianus et Galerius quos cesa
res fecerant imperarent. Sed cum
Maximianꝰ iterum tyrannice im
perare vellet a Constancio gene
ro suo pſecutus. suspendio vitaz fini
uit. tandem corpus sancti Inno cē
tij de eadem legione in vnda roda
ni immersum a Damiciano gena
nensi q grato augusto donensi q p
thasio eiusdem loci epis cū alijs i
eoꝝ eccā est sepultū In cuiꝰ struc
tione q̄dam gētilis artifex erat q
alijs die dñico solēnisantibꝰ solꝰ
opus suū exercebat Adest sācto
exercitꝰ. rapit. cedit. et arguit q
opus suū xp̄hanus assumpserit q
de die dñica cuz alij diuinis intē de
rent. mechanicis inhiaret Cor re
ctus ab eccāz cucurrerit q se xp̄ianū
fieri postulauit Amb. in p̄fatiōe de
his martirib⁹ sic ait Catua fidelū
ōmo lustrata lūie ab extremis ter

re finibus vēmēs a tibi fidēliē sup plicauit a tam corpis bellatoruz le gio mucromib⁹ circūsepta q̄q̄ spi tualibus etiam armis vallata ad martiriū vigili cōstancia pperauit quos pestifer tirānus vt eos meti p terreret ab interitionē supplicij gladio decimauit atq̄ postmodū cōstanter eos pdurātes in fidē vni uersos piter capiti plecti precepit Sed hīj tāto caritatis ardōe ferue bant vt erectis armis flexo pobli te passim geniculantes spiculato rum tela hilari corde fuscipent In ter q̄s btūs mauriciⁿ tue fidi amo re sucessus decertādo martirij ē co ronaz adeptus. Hec Ambrosiⁿ Mu lier q̄dam filiū suū abbati mona sterij in quo sanctoz corpa requi escāt erudiendū tradidit quem in breui defunctuz irremeabili luctu plangebat Cui apparens mauri cius. cur filiuz suuz sic fleret q̄ suit Que sibi rīdit q̄ q̄ dū viuēt a la crimis nō cessaēt Cui ille Noli eū flere vt mortuū. ſ scias eū habita re nobiscū Qđ si pbare desideras. cras et ommb⁹ diebus vite tue si ad matutinas surrexeris vocē eius inter monachoz psallentiū voces audire valebis Qđ illa semp fecit et vocē filij cum monachis cantan tem semp discernens audiuit. Rex gurturamich⁹ cuz thesauros suos relictis seculi pōpis paupibus et ecclesijs erogaret quendaz pbite cū misit vt sibi de sacrosādis reliq̄ is asportaret Qui cuz reliq̄is impe tatis redies cū nauis orta tēpesta te periret capsaz cū reliquijs fluctibus oppositi a mox trāquillitas magī secuta fuit Anno dñi. d. cc lxviij. cū quidaz monachi obtētu karoli a nicolao papa corpa san cti Vrbani pape. a sācti Tiburcij martiris impetrassent a rectōres sanctoz martiz ecclāz visitassent. ab abbate et monachis impetra runt vt corp⁹ sancti mauricij a ca put sācti Innocētij apud anthisi odoruz in ecclia quā sanct⁹ germa nus cisdē martirib⁹ duduz dedica uerat transportaret ¶ Refert Pe trus damiani q̄ī Burgūdia erat quidā dericus supbus a ambitio sus q̄ quādā eccām sācti mauricij sibi vsurpaueāt. q̄dam potēte mi lite plurimū obsistēte dū āt qua daz die missa cātaret a in fine eua gelij audisset Omnis q̄ se exaltat humliabit aī. verisit miser a ait. Falsum est nāq̄ Nam si ego meis hostib⁹ humliassez me. tot hodie ecclesie diuicias nō hērem Et ecce fulmē istar gladij in os eius p q̄s verba blasphemie euomuit itroi uit a subito eū extinxit.

¶ De nomine

Justina a iusti

cia dicta Ipsa emz p iusti ciam vnicuiq̄ q̄s suum ē reddidit s. deo obedientiam. superiori prela to reuerentiam. pari concordiā. mi norī disciplinā inimicis pacez. mi seris a afflictis opassionē operosā. sibi scimoniā ¶ De scā Justina

Justina virgo de

cīuitate anthiochie filia sacerdotis

rebiſt ⁊ ante eu3 cõfuſus ſtetit. Cui Ciprianus. Nunq̃d tu ⁊ victꝰ es ⁊ Que eſt miſer virtꝰ veſtra vt vnã puellã non poſſitis vincẽ: nec in eã ptãtq3 hĩe: ſed econuerſo certe ipa vos vincat ⁊ tam miſerabiliẽ vos pſternat ⁊ Quid ſemp multiloqui vſq̃ hũc eſtis ⁊ pſumptuoſi q̃vmus iamis femine iaz virtute opulſi elingues ac impotẽtes pemtꝰ ſine labore ſic ſtatiſ coacti ⁊ dic tũ obſeruo mihi in quo eſt eiꝰ tã maxima fortitudo ⁊ Cui demõ ait. Si mihi iuraueris vt a me nequaq̃ recedas virtutẽ eius victorie tibi pandam Cui Cipꝛianꝰ Per q̃d tibi iurabo ⁊ Cui demon. Jura mihi p virtutes meas magnas qm̃ a me nunq̃ recedes. Dixit ei Cipꝛianꝰ. Juro tibi p vtutes tuas magnas q̃ a te nunq̃ diſcedaz. Tũc diabolus q̃ſi ſecutus ei dixit. Puella illa ſignuz crucifixi edidit: ⁊ ſtatiz cõtabui ⁊ omnem vtutẽ amiſi: ⁊ quaſi cera a facie ignis cuiꝰ vtute liq̃ſcit: ſic ego a facie eius effluxi. Dixit ei Cipꝛianus. Ergo crucifixuſ maior te eſt ⁊ Et demon. Vtiq3 maior oĩbꝰ eſt. ⁊ nos ⁊ omnes q̃s hic decipimꝰ tradetigmi inextinguibili cruciandos Cui Cipꝛianus ait. Ergo ⁊ ego a micus fieri debeo crucifixi ne tantã aliquãdo penã incurram. Cui diabolus. Juraſti mihi p vtutes mei exercitus p quã nemo pinrareva let q̃ a me nunq̃ diſcedes. Ad quez Cipꝛianꝰ Te ⁊ omnes fumigãtes tuas vtutes cõtemno: ⁊ tibi ⁊ omnibus demoniꝰ tuis abrenuncio ⁊ crucifixi ſalutari fig̃ me munio.

Statimq3 diabolꝰ ab ipſo cui cõfuſione receſſit. Tũc Cipꝛianꝰ ad epiſcopũ iuit. Quẽ vidẽs eps ⁊ credẽs eũ remiſſe vt xpianos in errorem mitteret: ait illi. Sufficiãt tibi o Cipꝛiane hi q̃ foris ſũt. mihi poteris aduerſus eccĩam dei. iuicta eſt em̃ virtus chriſti. Cui Cipꝛianꝰ. Certꝰ ſum q̃ iuicta eſt virtꝰ chriſti. Narrãſq3 q̃ ſibi acciderãt: ab eo baptiſmi ſe fecit. Qui poſtmodũ tã i ſcie tia q̃ i vita valde pficiẽs: mortuo epõ ipſe in epm̃ ordinatꝰ eſt. Ptãz deo Virgine Juſtinã in mõſterio poſuit: ⁊ multis ſacris Virgimbꝰ eam ibidẽ in abbatiſſam pꝛefecit. Scis autem Cipꝛianꝰ martiribꝰ epꝛas ſepe mittebat: et eos in certamine roborabat. Comes ãt regiõis illiꝰ audiẽs famaz Cipꝛiani et Juſtine eos ad ſe pĩtari fecit. ⁊ an ſacrificare vellẽt: req̃ſiuit. Qui dũ in fide xpi firmi pſiſterẽt: iuſſit eos in ſartagine plenã cera ⁊ picẽ et adipe pomi. qd̃ tũ mirum eis refrigeriũ pſtitit: nec aliq̃d ſupplicii irrogauit. Sacerdos ãt idoloꝝ pꝛefecto dixit Jubeas me dũe añ ſartagine ſtare ⁊ oꝛeſtim vincã omnẽ vtutẽ eoꝝ. Cum g̃ iuxta ſartagine remiſſet: dixit. Magnꝰ eſt deꝰ Hercules ⁊ pater deoꝝ Jouis. Et ecce de ſartagine cõtinuo igmis exiuit ⁊ pemtꝰ eũ cõſũpſit. Tunc Cipꝛianꝰ et Juſtina de ſartagine extrahunt: ⁊ data ſuper eos ſentẽtia pariter decollant. Eorum coꝛpa cum ſex diebus a canes proiecta mãſiſſent: poſtmodũ romã tranſlata ſunt. Nunc ãt placentie reqeſcunt. Paſſi ſunt autem

vij. kalēdas octobris Circa ānū cc.lxxxvij.

De nomínibus

COsmas dicit̄ a cosmos qđ est forma vel ornatus vel secundū ꝓsidoꝝ cosmos grece latine dicitur mūdꝰ. Fuit ei forma aliꝭ ím exemplis. ornatus ꝑtutibꝰ bonis Mūdꝰ ab oībꝰ vitiis

Amanus dictus est damma q̄ bā bestia que humilis est a māsueta. Vel damianꝰ a dogma qđ ē doctrína a ana quod est surſum. vel a daminum quod est sacrificium vel damianus q̄si domini manus. ipse enim māsuetudinez habuit ím conuersatione. doctrinā supnaz docuit ím predicatione. sacrificiuz fuit ím carnis mortificatiōe. domi ni manꝰ fuit ī medicinali cuātione

De sāctis Cosma a Damiano

COsmas et damianꝰ g̃mani fratres ím ciuitate ægea ex ꝛligiosa matre noīe Theodora nati sūt di arte medicine docti. tantā a spiritu sācto gratiam acceꝑerunt vt oēs languores non solum ab hominibus ſ̄ etiam a iumentis curarent. gratis oīa tribuētes. Matrona aūt quedā nomine Palladia cum oīa sua ím medicis cōsumpsisset. ad scōs dei accēsit a ab eis sanitatem ītegrā reportauit. Tunc illa qđdā munusculū sancto damiano obtulit. a cū nollet recipere. illa cuz sacramētis terribilibus abiurauit. qđ ille adquiescuit recipere. Nō quidē ꝺnusꝰ cupiditate muneris ſ̄ deuotioni satisfaciens offerētis. a ne nomē dñi videretur spernē. ꝓ qđ videbat sic adiuratū se ee. Docvbi scās Cosmas operit. precepit ne corpꝰ eiꝰ vna tiba cū ipsius corpe poneret̄. Sed sequenti nocte dominꝰ Cosme apparuit a fratrē suscepto munē excusauit. Audiēs eorū famā ꝓcōsul iziit as eos ad se accersiri fecit a q̄ eorū sunt nomina. que patria. que fortuna ꝛquirere cepit. Sācti martires dixerūt. Noīa nīa sunt Cosmas a damianꝰ. Et alios tres fratres hēmꝰ quorū noīa sunt Antimꝰ Leontius a Euprepius. Patria autez nīa arabia est. Porro fortunaz cristiani nescunt. Jussit ḡ ꝓconsul vt fratres suos adducerēt a simulacris immolarent. Sed cuz omnino immolare detenerēt precepit eos ī ꝓdibus a mambꝰ dure torqueri. Cuz autez eius tormēta cernerēt ī ſſit eos catena ligari a ím mare precipitari. sed statiz ab angelo de marí liberantur a ante pfidē statuūtur qđ pses ydolorās ait. Permagnos deos maleficijs vincitis q̄ tormenta cōtemnitis a mare sopitis. Docete ergo me hec vestra maleficia a ī nomine dei Adriani sequar vos. Et hoc dicto statiz duo dēmones affuerunt a eū g̃uissime ím faciez cecidērunt. Et ille damās dixit. Deprecor vos O homines vt ꝓ me ad deuz vestrū oretis. Quibꝰ orātibꝰ cōtinuo dēmones discesserūt. Preses ãt dixit. Videtis q̄liē aduersum me dii ímdignati sunt. q̄ eos relinq̄re cogitabā Jā ḡ deos meos vos nō patiar

blasphemare. Tunc eos in ignem copiosius iactari pcepit. ꝙ tñ eos nihil lesit qñ potius flãma longe psiliit a multos de astãtib⁹ interimit Jubent ꝙ in eculeũ suspẽdi. ꝙ angelo ipos custodiẽte fatigatis admodũ medio ministris añ pfidez depositi illesi. Tres igr fres fecit in carcere reduci: a Cosmã a Damianũ crucifigi: a pplo lapidari. Sed in suos lapides redibant auctores: a ꝑplurimos vulnerabãt. Tũc preses furore repletꝰ eductis tubꝰ fratribus a stantibꝰ iuxr crucẽ: iussit Cosmã a Damianũ a qtuor militibus sagittari. Sagitte vo couerse plurimos vulnerabãt: ꝙ sanctos martires nõ ledebãt. Videns autẽ preses in oibꝰ se confusiz vꝙ ad mortẽ angustiatꝰ: fecit oes qnqꝙ fratres insimul decollari. Memores ãt christiani vbi qꝰ dixerat Comsas ne in vnuz sepelirent: cogitabãt quo vl vbi vellẽt sãcti mres sepeliri. Et ecce subito camelꝰ aduenit a humana voce pclamãs: scos in vno loco sepeliri pcepit. Passi sunt ãt circa ãnos dñi. cclxxx. sub diocleciano.

Rusticꝰ quidã cũ post laborẽ messis in cãpo ore apto dormiret: serpes in eiꝰ ventrez ingressus est. Luigilãs autẽ cũ nihil sentiret domuz redijt a sero facto grauissime se torqueri sẽsit. voces igr mirabiles emittebat a scos dei Cosmã a Damianuz in sui auxiliũ inuocabat. Sed cũ dolor sẽp increscẽret ad eccliaz sãctoꝝ martirũ confugit: a ibidem eo subito dormiẽte serpens sic intrauerat p os eiꝰ exiuit. Vir quidaz logiꝰ pfectus sanctis martiribus Cosme a damião vxorem suã cõmendauit: dans ei signuz cuiꝙ tinꝰ deberet ãnuere si aliqñ ad se eã vocaret. Post hoc autẽ sciens diabolus signũ qꝰ maritus ei dederat se in hoiem trãsfiguauit a vxori eiꝰ signũ viri offerens: dixit. Vir tuus ab illa ciuitate me misit ad te vt ducã te ad eũ. At illa ad hoc ire formidans: ait. Signuz qdem agnosco: ꝙ qꝰ sãctis mribus Cosme a damião cõmendata sum sup eoꝝ altaẽ mi iura qꝙ securã me duces a tũc tecũ ꝙtinus ꝙficiscar. Ille autẽ otinuo vt dixerat sibi iurauit. Secuta ꝑ eum cũ ad quẽdã locum secretũ venisset voluit eã diabolus de iuramento ꝙcipitare vt ipsã occidẽt. Qꝰ illa sentiens exclamauit. Deꝰ scoꝝ Cosme a damiani adiuua me. vbi enim credidi a secuta sum eũ. Confestim aũt sãcti cum multitudine dealbatoꝝ ibidem affuerũt a eaz liberauerũt. diabolus vero statim euanuit. Et dixerũt ei. Nos sumus Cosmas a Damianꝰ quoꝝ iuramento credidisti. Ideo qꝙ festinamus venire in auxilium tibi. Felix papa atauꝰ sãcti Gregorij in honore sãctoꝝ Cosme a damiani nobilez ecclesiã rome ostruxit. In hac ecclesia quidã vir scis martiribus seruiebat cui iam cancer vnũ crus totũ ocupauerat. Et dormiẽti illo scis Cosmas a damiãꝰ deuoto suo apparuerũt: vnguẽta ferramẽtũ secũ ferẽtes. Quoꝝ vnꝰ alteri dixit. Vbi carnes accipiemꝰ vt abscisa carne putrida locuz vacuum repleamus. Tunc ait alter

In cimiterio sancti petri ad vincula
lxbie ethiops recēs sepultus ē. Et
rece ad cūtatē ꝓpeauit a coxā mau
ri attulit. Precedentes q̄ coram in
firmi. loco ei⁹ coxā mauri mortui i
seruerunt a coxā infirm ad corp⁹
mauri mortui detulerūt. Euigilans
āt cū se sine dolore sensisset manū
ad coxā posuit a nihil lesionis inue
nit. Apponēs q̄ candelā cū in cute
nil malivideret cogitabat an non
ipse q̄ eāt. ꝙ alius alter esset. Redi
ens āt ad se. pre gaudio de lectulo
psiluit a quid in somnis viderāt a
qualiter sanat⁹ fuerat omnibus
enarrauit. Qui cōciti ad tumulum
Mauri miserūt a coxā p̄dicti viri lo
co illi⁹ in tumulo positā reppererūt

De sāto Foseo episcopo

HOseus episco
pus cui⁹ historiam Beda
scripsisse creditur. Duz omni virtu
tea domitate polleret ad extremū ve
niens spiritum emisit Vidit q̄ du
os angelos ad se venientes a eius
animam deferentes. Tertiuz vero
armatuz sauto cādido a gladio ful
gureo se precedentem conspexit de
inde demones clamantes audiuit.
Precedamus a ante faciem illius
bella commoueamus Cum ergo
preessissent cōuersi ignita iacula
in eum iactabant. sed angel⁹ pre
cedens sancto ea suscipiebat a ptin⁹
extīguebat Tunc demones angel⁹
opponentes dixerūt. Ociosos ser
mones sepe dixit a ideo illesus nō
debz perfruivita btā. Quib⁹ āgel⁹
Nisi p̄ncipalia vicia otra eū ptule
rūtis ꝓter minima nō peribit Tūc
dixit demō Si iust⁹ est de⁹ lō bnon
saluabitur Scriptuz ē em. Nisi cō
uersi fueritis a efficiamini sic par
uuli nō intrabitis in regnū celorū
Cui angeli excusās ait Indulgētia
in corde habuit. ꝙ cōsuetu do hoim
obtinuit. Cui demō respōdit Sicut
accepit maluz ex cōsuetudie ita ac
cipiat vindictā a supno iudice San
ctus angelus dixit Judicemur āte
deū Pcliante aut̄ angelo. aduer
sarij cōtriti sunt Tunc demon dixit
Seruus q̄ scit voluntatē domini a nō
facit plagis vapulabit multis Cui
angel⁹ Quid em iste de voluntate do
mini sui nō ipleuit. Cui demō do
na imquorū recepit. Cui angelus
Credidit q̄ vnusquisq̄ eoꝝ penite
tiā egisset. demō dixit Ante debuit
ꝓbare penitētie pseuerantiā. a sic
fructū suscipere Angel⁹ respōdit. Ju
dicemur āte dñm. Sed demō fuccu
buit. Iterū aūt ad bellā dū surrexit
dicēs Vsq̄ nūc estimabam⁹ deū ve
racē qui omne delictū q̄ in terris
non purgatur se in eternum puni
turum promisit. Die igitur homo
quandam vestem a quodam vsu
rario recepit. nec ꝙ hoc punit⁹ fuit
Vbi est ergo iusticia dei. Cui an
gelus silete q̄a dei occulta iudicia
ignoratis Quamdiu enim spatur
penitentia comitatur hominem di
uina misericordia demon respon
dit Sed nullus hic locus est penite
tie Cui angelus profunditatem iudi
cioꝝ ignoratis Erit etenim Tūc di
uinus taz grauis eū pcussit vt post

modum vite restituit. semp pausi omis vestigium retineret. Arripien tes aũt dæmones vnũ ex his quos ingemuerũt quebãt ipsum in eum iactaueruũt quí eius humerũ max illam cũ mœndit cognouit cũ hoiez q̃ ille eãt ei⁹ vestez accepat dixit cũ ãgl's qđ incẽdisti ardet in te Si cñ huiꝰ viri in pctis mortui donũ nõ accepisses nec pena in te arderet a hãc passionẽ pmittẽre dõ p recep tione illiꝰ vestis recepit Alẽ autez dæmõ dixit Adhuc est at ei ãgusta porta vbi illũ superaẽ poterimꝰ. di liges proximũ tuuz sicut tipsum Respondit angelꝰ Vir iste in proxi mos operatus est bona Ad uersari us respondit Nõ sufficit hoc nisi et i am seipsum dilexerit Cui angelus fructꝰ dilectõis est bene operari. quia deꝰ red dat vnicuiq; sm opera sua dixit cũ diabolꝰ Sed q̃ verbum de diligẽdo nõ implebit damnãdus erit. Pugnãte turba nephãda sã cti ãgeli victores fuerunt. dixit iterꝫ dæmõ. Si deus iniquꝰ nõ est ubi il lius trãsgressio ei displiceꝫ. vir iste pena cũ expers nõ erit. Promisit ei seculo abrenũciare. a ecõuerso se culũ dilexit extra id qđ dem ẽ. No li te diligẽ mũdũ neq; ea q̃ i mũdo sunt. Sacis ãgelus respõdit Nõ sibi ea que sunt seculi. ꝫ hominibus in digẽtibus dispensãda dilexit. Rñt dæmõ. Qualicũq; mõ diligat cõtra præceptũ diuinũ est Victis aduersa rijs cursuz diabolus ad callidas cõ uertit accusacões dicẽs. Scriptũ est Si nõ annunciaueris impio im pietatẽ suã. sanguinẽ ei⁹ de manu tua requiram Hic nõ annunciauit digne pctõribus pmãz. Rñt ãgelꝰ. Quã do pctores despicũt verbũ Lingua etiã doctoris. ppedit dũ vidꝫ q̃ pre dicatio audita despicit. Vñ prudẽ tis ẽ dũ ñ ẽ tps nosse tacẽ. In oiv ro otradictõe dæmonũ puatida mi mis extitit pugna. donec iudice do mino triũphãtibus ãgel' deuictis q̃ aduersarijs immensa claritate vir sanctus circumfusus est vnde ãt vt be da testat ex angel' dixit ei Respice mũdum Respiciẽs q̃ vidit vallẽ te nebrosã et q̃tuor ignes i aere aliq bus spacijs a se distãtes dixit cũ ei ãgelus Hi sunt q̃tuor ignes q̃ mũ dũ succẽdũt Vnde ẽ ignis mẽdacij cũ hoc q̃ abnẽũciare diabolo ab om nibus põpis ei⁹ i baptismo homi nes promiserũt minime ipleũt Tres cupiditatis cũ mũdi diuicias amo ri celestiũ põnũt Tertiꝰ est diss. n sionis cũ animos primo cũ i supua cuis rebus offẽdere nõ formidant. Quartus impietatis cũ infirmiores spo liare eis fraudẽ facẽ p nihilo du cũt Deinde illi ignes appiq̃ntes i vnũ redacti sunt a illi appmq̃bat. timẽs q̃ ãgelo dixit. dñe ignis mã approquat. Cui ãgelꝰ. qđ ñ accẽdisti nõ ardebit p debitã pnã Tãdẽ redu ctus est ad priũ corpus. plãgenti bus ppiquis q̃ eũ mortuũ estima bãt. Ille ãt aliquãto tpe supuixit a in bonis opibus laudabiliter vi tam finiuit.

Prologus

Michael intez̃ tatur quis vt deus a quoti

ens sicut ait gregorius. Cum mire virtutis atq; agilis michael nntiphibeat vt ex ipso actu et nomine dei intelligi qa null⁹ pt facé qd facere pualet deus Et idcirco eidem michaeli multa q̄ sunt mirę vtutis attribuunt. Ipe em vt daniel attestatur in tpe ādxpi cōsurgeta p electis tanquā defensor a ptector astabit Ipse cū draconea angelis ei⁹ pugnauit a ipsos de celo eiectēs. victoriā magnā fecit. Ipe cū diabolo de moysi corpe altercat⁹ est. ex eo q̄ diabol⁹ eius corpus pdere vellet vt ipm̄ p deo iudeorū pplus adoraret Ipse scōrū aiaꝝ recepit et in pabilsum exultationis perduxit. Ipe ei fuit princeps synagoge ꝙ nūc constitutus est a dño pncps eccē. Ipe vt dī plagas egipciis intulit. mare rubrū diuisit. populū p desertu duxit et in ram promissionis intro duxit Ipse inimicorū āgelorū acies signifer xpi habet. Ipse ad dm imperiū ādxpm existentē in mōte olineti poterit occidet. In voce ipsius archangeli michael mortui resurgent. Ipse crucē. clauos. lanceā a coronā spinea in die iudicij presentabit.

De scō Michaele archāgelo.

Michaelis archāgeli sacra solēnitas dē apparitio victoria. dedicatio. a mēoria. Apparitio āt ipsius āgeli multiplex est. Pria q̄m in monte gargano apparuit In apulia nāq; est q̄da mōs noīe garganus iuxta cīuitatē. q̄ dī Sipōtus Anno āt. dm. cccxc in pōtificatu Siluestri Sipōto erat q̄da⁹ vir nomine Garganus. a quo mons ille nomen acceperat. Vel p̄m quosdam libros ipse a monte nomen acceperat. q̄ ouiū a bouū infinita multitudine pollebat Cuz aūt greges circa predicti montis latera pascerent. cōtigit quendā thaurū alios relinquere a vticē montis conscendē Cum ergo domum alijs redeūtibus non redisset. collecta dominus multitudine famulorum per deuia que q̄q̄ requirens ipsum tandem in vertice montis iuxta hostium cuiusdā spelunce inuenit Permotus itaq; cur soliuagus incederet mox in ipsum sagittam toxicatam direxit ꝙ statim velut a vento retorta ipsum qui iecerat repercussit. Turbati super hoc ciues. episcopū adeunt a super re tam stupenda ipsum rēq; cūe Qui tribuanuz ei sic reuelatum dixit a a deo esse quereudū admonuit Quo peracto sācto⁹ michael apparuit episcopo dicens. Sciatis hominem illum voluntate mea fuisse percussum Ego enim fuz michael archangelus qui locū hūc in terris incolere tutum q̄q̄ seruare statuens Hoc volui probare indicatio. ipsius me loci inspectorem esse atq; custodem. Statimq; episcop⁹ a ciues cum pcessione locū adeūt a ingredi non presumētes oratio mi pre foribus insistebant. Secunda apparitio ē que circa annos domini. d. cc. x. accidisse ascribitur. Nā in loco qui tumba dicit iuxta mare sex miliarib⁹ ab urbe adriacēsi Michael epō pōtē ciuitatis apparuit

iulēs vt in p̄bō loco eccām ostru
eret a sic in monte Gargano. ita a
ibi memoriā sī michaelis archā
geli celebraret Cum āt eps de loco
in quo ecclesiam ostrueret dubita
ret ab ipso edocetur vt ibi eam fa
ceret vbi thaurū a latrombus ab
scondituꝫ inueniret. Itē de loci
amplitudine dubitās. iubetur mo
dum in amplitudine statuere qn
tum videret thaurum in circuitu pe
dibus prostrauisse. Due āt rupes
ibidem erant quas nullatenus vi
rtus humana mouere poterāt. Tūc
Michael cuidā viro apparuit. pre
cipiens vt ad predictum locuꝫ ac
cedat a ipas rupes remoueat Quo
accedēte. tam facile rupes mouit.
vt nihil hauere pōderis viderentur
Edificata ergo ibidē ecclesia de mō
te Gargano partem pallij quod
sup altare sādus michael posuit a
ptem marmoris supra quod stetit
ab suam ecclesiam detulerat. Cum
vero ibidem aque penuriaꝫ paterē
tur monitu angeli foramen in q̄dā
saxo fecerunt a tanta aquarum co
pia protinus emanauit vt vsq; nūc
cuī beneficio copiosius sustentētur
Hec āt appitio in predcō loco xvij
die kal' nouembris solenniter cele
bratur. In eodem autēꝫ loco quod
dam memoria dignum contigisse
referatur miraculum. Ille eniꝫ mōs
vndiq; oceano cingitur sed bis in
die sācti michael' iter prelēs popu
lo aperitur. Cum ergo copiosa tur
ba ad ecclesiam pergeret. contigit
quandaꝫ mulierē q̄ in dā vicinā q;
partiri secū ire. q ecce magno impe
tu vnda rebita ois turba timore cō
cussa ad litus fugit. Sola āt muli
er pregnās fugere non valuit sed
a mari capta fuit. Et archāgel⁹ mi
chael mulierē illesā fuauit Ita q;
cuā in medio pelagi filiū parturiuit
quez suscipiēs lactauit a mari iteꝫ
sibi ire p̄tente cū puero leta exiuit
Tertia apparitio est q̄ rome tēpe
gregorij pape legit accidisse Nam
dū idē gregorius xp̄i pestem inguinariā letanias maiores instituisseꝫ
a deuote p salute pp̄li exoraret. vi
dit sup castrum q8 olim memoria
Adriani dicebat āgelū dm̄ q̄ gla
diū cruentatū tegebat a vaginā
mittebat. Vñ sād⁹ greg. intelligēs
p̄ces exaudītas eccām in lōreꝫ āge
lorū ibidem ostexit Vñ a castrum
illo vsq; nūc castꝫ sā angeli vocat
Hec autē apparitio cū alia q̄ in mō
te gargano apparuit cum Sipōta
nis victoriā debit octaua y⁹ maij
celebratur Quarta apparitio est q̄
consistit in gerarchijs ipsorum an
gelorum. Nam prima gerarchia
dicit epiphania vel supior apparitō
Ultima dicit ypophania vel dim
phania vel inferior apparitio Et dici
tur gerarchia a gera quod est sa
crum a archos p̄nceps quasi sacer
p̄ncipat⁹. Quelibet enī gerarchia
cōtinet tres ordines Naꝫ supior cō
tinet Cherubin Seraphim a thro
nos. Media continet secundū assi
gnationem dyonisij dīnatiōes virtu
tes a ptātes. Ultima continet secū
dū assignationem eiusdem. Prin
cipatus Archangelos a Angelos.
Et horum ordinatio a dispositio po

Nō p̄ sit gerarchia et vñdeꝫ Dion⁹

test videri p simile in terrenis principatibus. Nã ministroꝝ q̃ sunt sb vno rege. q̃daꝝ op̃ant immediate circa psonã regis sicut cubicularij ostiarij et assessores Similes his sunt ordines p̃me gerarchie Quidã vo habẽt regimen regni in omuni non deputati huic vel illi puincie vt p̃ncipes milicie a magistri curie Sil'es his sunt ordines sc̃de gerarchie. Quidã vo p̃ponũtur ad regimẽ alic9 ptis regni vt p̃positi a balliua huiusmõi minores officiales a his sil'es sũt ordines tcie gerarchie Tres igit̃ ordines p̃me gerarchie accipiunt̃ in quãtũ do assistũt ad ip̃m ouertũtur Ad hec ãt ea neãria sunt. s. sũma dilectõ. a hoc q̃ntum ad ordinez seraphi q̃ in̊p̃retat̃ ardẽs Perfecta cognitio h° q̃ntũ ad cherubin q̃ in̊p̃retat̃ pleitudo sc̃ie Perpetua op̃hẽsio siue fruitio. hoc q̃ntũ ad thronos q̃ in̊p̃retãtur sedẽtes q̃m eis sedet deus a quiescat Tres ãt ordines medie gerarchie accipiunt̃ in q̃ntũ habẽt p̃esse a regere vniuersitatẽ hoim in cõmuni hoc autẽ regimen consistit in tribus p̃mo in p̃sidẽdo siue imperãdo. a hoc p̃tinet ad ordinez dnacõnũ ad quez spectat alijs inferioribus p̃eẽ a eos in ommibus misterijs dimis dirigẽ ac eis oia imperare Rõ inuitur zach. v. vbi vn9 ãgelus alteri dixit. Curre a loqre ad puerũ istuz dicẽs ac Sc̃dm regimẽ consistit i operãdo. a h° ptinet ad ordinez vtutũ q̃b9 nihil ẽ impossibile exeq̃ qđ opterat q̃a eis datũ est posse sup oña difficilia ad ministeriũ diuinũ per tinentia Et io attribuitur eis miãcal la facere. Tertio consistit h° regimẽ in arcendo. s. vt impedientia a infestãtia arceãtur. Et hoc ptinet ad ordinem ptãtũ q̃ habẽt arcẽ cõtrarias ptãtes Quod fignificatuz est Thobie vii° vbi dicitur q̃ rapha el religauit demonem in deserto superioi. Tres vero ordines vltime gerarchie accipiuntur secundum q̃ habent regimen determinatuz a limitatum Quidam enim eorum presunt vni prouintie. Hi sunt de ordine principatus sicut erat princeps persarum qui preerat persis de quo habetur dan. x. Quidaz vero deputati sunt ad regimen multitudinis vt pote vnius ciuitatis Et hi dicuntur archangeli. Quidam vero ad regimen persone singularis. a hi dicuntur angeli Vnde dicuntur minima nunciare ex eo q̃ eorum ministerium ad vnum hominem limitatur Archangeli vero dicuntur maiora nunciare quia ad vnum vnius multitudinis dignius est q̃ bonum vnius hominis In assignatione autem ordinum prime gerarchie Gregorius cũ dyonisio concordat. quia accipitur pernes eorum fruitionem que consistit in feruenti dilectione quo ad seraphim Profunda cognitione quo ad cherubin. Perpetua refectione quo ad thronos Sed in assignatõe medie vltime a duob9 ordinibus. s. principatus virtute dissentire videntur Gregorius enim a Bernardus alias considerationem habuerunt prout scilicz media gerarchia acci

pitur penes prelationez vltima pe
nes mínistrationem Prelatio aũt
ín angelis triplex est. presunt enĩ
angeli angelicis spiritibus a hi di
cũtur dominationes Presunt etiam
bonis operibus a hi dicuntur prín
cipatus Presũt demonib⁹ et hi di
cuntur potestates Et ordo a grad⁹
dignitatis ín his patet Mínisteri
um autem triplex est. Quod dam
quod consistit ín operando. quod
dam ín docendo. a ín docendo á ma
iora á mínora. Primum est virtu
tum. secundum archangelorum ter
tium angelorum Quinta appaícõ
ẽ de qua legit ĩ hystoria trípertita
Nam iuxta constantinopolim est
quídã loc⁹ vbi olí dea vesta cole ba
tur. Sed nunc ecclesia ĩ hõre sancti
Michaelis est fabricata Qui etiã
loc⁹ michaelium nũcupatur Cum
igitur quendam nomine aglinuz
ardentissima febris rubis doloribo
mota comprehẽdisset estuãti me
dici poculũ dederũt quod cuomuit
adeo vt postmodũ quicqd comede
ret euomebat Cu aũt vicin⁹ morti
esset ad locũ hũc se duci fecĩ. cedes
si illic aut mori aut languore pua
ri. Cui Michael apparens dixit vt
confectionez sibi ex melle a vino a
pi pere faceret a omnia que comede
ret ibi ín tingeret. a sic plenaz sani
tatem reciperet Quod cum fecisset
plene liberatus est cuz tamẽ secun
dũ medicine rationem cõtrariũ eẽ
videat calida pocula dolericis exhi
bere Hec ín historia trípertita. De
cũdo dẽ solennitas sãcti Michaelis
victoria Multiplex ãt victoria ipsi
us archãgeli Michaelis a aliorũ
ãgelorũ memoratur. Prima est quã
archangel⁹ Michael predictis Si
pontanis hoc mõ pstitit. Post ali
quod enim tempus ab mueto lo
co Neapolitę adhuc gentiles con
tra Sipontanos et Beneuentanos
q. l. mliaribus a Siponto distant
ordinato exercitu bellare cęperunt
q de epi oppido ḱbuo índucias petie
rũt vt ieiunio ḱbuano vacarent. a
patronũ suũ Michaelẽ ín sui auxi
liũ iplorarẽt. Tertia aũt nocte Mi
chael epõ apparet pẽs dixit exau
ditas victoriã affuturã pmittit. et
q̃ta diei hora ínstet hostib⁹ occur
rendũ Quib⁹ occurrẽtibus. mons
garganꝰ ínmẽso tremore cõcutit
Fulgura crebra volãt. a caligo te
nebrosa totũ montis cacumen ob
duxit ita vt dC. viri de aduersariis
tã ex ferro hostiuz q̃ ex sagittis ig
neis ínterirẽt Reliq̃ vero virtute ar
chãgeli perta. idolatrie renũciarunt
errorẽ a cõtinuo colla christiane fi
dei submiserũt Sed a victoria ẽ quaz
Michael archãgel⁹ obtinuit quã
do draconẽ a lucifer cũ oĩb⁹ suis se
quacib⁹ de celo expulit. de q̃ illud
q8 habet Apõ. xij. Fact. ẽ pl. ma.
ín. ac Cũ enĩ lucifer dei eqlitatẽ ap
petisset. archãgel⁹ Michael celestis
exercitꝰ sigfer aduemẽs ipsuz luci
ferũ cũ suis seqcib⁹ de celo expulit
a ĩ hũc aerẽ caligínosũ vsq ad diẽ
iudicij retrusit. Nõ ei pmissũ ẽ eis
hĩtare ĩ celo siue ĩ supioẽ pte aeris
q̃ loc⁹ dat⁹ a amen⁹ẽ Nec ĩ era no
biscũ ne nimis nos infestarent ꝑ ínt
celũ a terã vt dñs supi⁹ aspiciũt et vi

dent gloriã quaz amiserũt ĩ volo
rem hẽant a cũ ĩferĩ cõspiciunt a
videt homines illuc ascẽdere. vñ ip
si ceciderũt. ĩde mũdia toz q̃antuz
Frequenter tñ extima dispẽsatio
ne ad nostz exercitiũ ad nos descẽ
dũt Vñ sic aliquibus viris sãctis
mõstratum ẽ frequent circa nos
volitant sic muscę. Innumerabiles
em̃ sunt. a velut muscę totuz aerem
repleuerunt Vñ dicit Haymo vt
philosophi dixerũt a doctores nr̃i
opmant aer iste ita plen9 ẽ demo
nib9 a maligñis spiritib9 sic radi9
sol minutissimis puluisc̃ Licet
aũt tot sint tñ iuxta sñam Origę.
eoz exercitũ minuim9 cuz eos vin
cim9 ita vt q̃ ab aliquo sãcto viro
vict9 fuerit. dem̃ceps de illo vicõ de
quo victus est ipm nõ valeat tẽp
tare. Tertia victoria ẽ quã ãgeli q̃
tidie de demonib9 obtinent dum p
nobis cõtra eos pugnãtes ab eo
ruz tẽptatione nos liberãt. Trib9
autẽ modis nos ab ipsorũ tẽpta
tione liberant Primo potestatẽ de
mons refrenando Apocalip. xx. de
angelo qui demonez ligauit et m
abissuz misit Et thobie. viij. de dia
bolo ĩ deserto supiori religato Hu
iusmodi em̃ religatio nihil aliud
est q̃ potestatis eius refrenatio.
Secdo cupiscentiã refrigerãdo Hs
significatum ẽ genesis. xxxij. vbi
dicit q̃ angelus tetigit neruũ Ja
cob a statim emarcuit Tertio me
moriã dñice passionis nr̃is menti
bus imp̃mẽdo Hoc significatuz ẽ
apoca. viij. vbi dicit Nolite nocere
terre a mari neq; arboribus q̃ ad
usq; signe9 ac̃. Ixz Ezc. ix. Signa
thau in frõtes virorũ gemẽtium.
Thau em̃ littera ad modũ crucis
facta et q̃ hoc signati sũt. nõ timẽt
angelũ pussorẽ vñ ibidẽ dr̃ Super
quem videritis thau nõ occidatis
Quarta victoria est quã archãge
lus Michael de antixpõ habitur9
erit q̃n ipm occidet Tũc enim mi
chael p̃nceps magn9 vt dicit da
niel. xij. consurget a pelechis tãq̃
adiutor a pt̃ector contra antixp̃m
fortiter stabit Deinde antixp̃s vt
dicit glosa Apoc̃. xiij. sup illud vi
di vnuz de capitib9 eius abscissum
ac̃. mortuũ se finget a p triduũ la
tẽs postea apparebit dicẽs se fusci
tatũ artęq; magica ferentib9 cum
demonib9 in aera ascẽdet a vniuer
sis mirantibus adorabũt eũ Tan
dem in montem oliueti ascendẽs
vt dicit glosa super. ij. thessalo. ij.
quẽ dñs iesus interficiet ac̃. dum
stabit in papilione a in solio suo
in illo loco extra quẽ dñs ascendit
Michael aduenies ipz interficiet de
quo p̃lio a victoria intelligitur sm
Gregoriũ illud q̃d dr̃ apoc̃. xij. Fa
ctũ est prelium in celo Michael ac̃ Il
lud em̃ vbũ de triplici p̃lio micha
elis exponit. s. de prelio q̃d habuit
cũ lucifero cum ipum de celo expu
lit a prelio quod habet cũ demõi
bus nos infestantibus et de isto
Tertio hec solennitas dicit de
dicatio ex eo q̃ hac die p̃dictuz lo
cũ in mõte gargano a se dedicatũ
fuisse Michael archãgelus fuela
uit Reuersi em̃ Sipõtam a cede ad
uersãrio a tã magnifica victivi

toria adhuc dubitare cepĕrt. vtz predictum locum ingredi vel dedicare deberent Tunc episcopus suphis duxit papam Pelagium cōsulendum. Qui respondit dicēs Si homo ecclesiam illam dedicaē deberet hoc maxime die quo victoria data est fieri oportteret Si vero aliter sācto Michaeli placuerit ab ipso est sup hoc eius requirenda voluntas Instantibus ergo papa a episcopo cū ciuib9 triduano ieiunio Michael in hac die apparuit dicēs. Non ē opus vobis quaz ego edificaui dedicare ecclesiam Ipse enim qui cōdidi dedicaui. Precepitqz vt die sequenti locum cum populo ingredientes ipsum precibus frequētarēt a se specialem suum patronuz sentirent Deditqz ei consecrationis signum vt scilicet ab oriēte per postulā ascēderent a ibidez vestigia hominis impssa marmori inuenirēt Mane igiē episcopus a vniuersus populus ad locū venerūt. a intrograe dientes criptam magnam ibidem a tria altaria mueñerunt Quorum duo in australi parte posita erant Tertiū vero in orientali veneandū quidem a tulreo pallio circumtectū Celebratis igitur ibidez solennijs cum sacram communionem accepissent. omnes ad propria cuz ingmēso gaudio redierunt. Episcop9 autem ibidez sacerdotes et clericos delegauit. qui iugiter diuinum officium celebrarent In eadem spelunca aqua lucida et minimum dulcis emanat qua post communiōez populus potatur. a diuerse egritudines sanantur. Tunc summus pōtifex his audits hūc diē in honez scī Michaelis a oim beatorū spūuz p totū orbem vniuersaliter statuit celebrandum Quarto hec solennitas dicit memoria scī Michaelis in qua tam solennitate oim āgelorū memoriā agim9 a oēs generaliter honoramus. Decet nāqz nos eisdē laudē a honorem ipendere multiplici ratione Ipsi enim sunt custodes nri ministratores nri frēs a cōciues nri. aiaz in celū portatoēs. a orōnū nrārū apud deū repsētatores. regis etenim nobilissimi milites a tbulatoz cum consolatores. Prio ergo dem9 eos honorare qe sūt custodes nri Cuilibz enim homini dāt duo angeli. vn9 mal9 ad exercitiū. alius bonus ad custodiendum. Custodia enim hominis angeli deputatur homini a in natiuitate in vtero. et statim post natiuitatem ex vtero et semp est cum ipso iam adulto In hoc enim triplici statu necessaria est homini custodia angelica Naz dū paruulus adhuc est in vtero potest interim a damnari. Dum est extra vterum ante adultam etatem. potest a baptismate impediri Dum est in adulta etate ad diuersa peccata potest pertrahi. Dyabolus ei in hoie adulto ratiōem seducit p astucias. voluptatē allicit p blādicias. vtutē opprimit p violentiā Jō necesse fuit vt bonus angelus eidē ad custodiā deputaret vt hoiem erudiat et dirigat otra fallacia. exhortet et moneat ad bonū contra blādicias. et defendat ab oppressione cō

Pelagius ppa 1. statuit festū michaelis et alioz angelorz

tra violentiam Effectus autē āgelice custodie in homie q̄druplex assignari pōt Primus est vt proficiat aīma in bonū gratie a hoc facit āgelus in aīa trib⁹ modis Primo omne impedimentū ad bonū ēmouēdo Hoc significatū ē Exodi·xij· vbi angelus percussit primogenita egipti Secō de pigricia excitando q̄s significatur ē zacha·iiij·Angelus dñi excitauit me q̄i homine q̄ excitat a somno Tertio in via pfectū ducēdo a reducendo Rō significatū est thob·v·a in angelo q̄ eū duxit et reduxit Secundus effect⁹ est vt nō cadat in malū culpe·a hoc facit āgelus trib⁹ modis· Primo impediendo peccatū futurū ne fiat Hoc significatur est Numeri xxij·in balaam qui ad maledicendū Israel p gens ab angelo impeditus ē Secō increpādo preteritū vt ab eo q̄s recedat·Hoc significatur est Judic· ij·vbi cū angelus filios israhel de preuaricacōne increpasset ipsi eleuauerūt vocē a fleuerūt·Tertio violentiā inferendo vt a pēnā eripiant Hoc significatū est i violenta eductione Lothe vrois de zodomis·v· de peccati consuetudie·Tert⁹ effect⁹ est si cadat q̄ post modū resurgat Et hoc facit angelus trib⁹ modis Primo mouēdo ad otricionē Hoc significatur est thobie·xij·vbi ad documentū angeli de felle p q̄s intelligit cōtritio liniuit patris oculos .i. cordis. Secō purgādo labia ad confessionē·Rō significatum est Isa·vij·vbi p angelū labia Isaie purgant·Tertio gaudendo ad satisfactionē Luce·xv·vbi dī q̄ maius gaudiū est super vno peccatore cē·Quartus effectus ē ne teneas vel in tot mala cadat quoties vel ad q̄t diabolus incitat·Et hoc fit trib⁹ modis .i. p tātem demonis refrenādo cupiscentiam debilitādo et memoriā passionis nostris mētibus imprimendo & q̄bus sup dictum ē·Secō debemus eos honorare q̄ sunt ministratores nri Omnes em̄ sicut dī Heb·x·sunt administratorij spūs cē·Omnes em̄ propter nos mittuntur q̄ superiores ad mediocres mediij ad infimos infimi mittuntur ad nos Hec āt missio cōpetit bonitati dei Jn hoc em̄ manifestat diuina bonitas quantū nrām salutē diligat dum nobilissimos spūs q̄ei intima caritate iungunt·dirigit et trāsmittit ad procurandū salutē nostrā Secō cōpetit hec missio caritati angelice cū caritatis ardētis sit maxime desiderare alioū salutem Ob quā·etiam dixit Isaias·vi·Ecce ego domine mitte me Et āgeli pūt nos iuuare p eo q̄ vident nos suo auxilio indigere a malos impugnare Jdō q̄ ad nos mittant lex exigit āgelice caritatis Tertio opetit hec missio humane indigentie Mittūtur em̄ angeli ad inflāmandū affectum ad amorem Vnde in signū hui⁹ leguntur missi fuisse in curru igneo Secō ad illuminādū intellectū ad cognitionē Hoc significatū est Apo·x·in angelo q̄ hēbat libr⁹ apt⁹ in manu sua·Tertio mittūt ad corroborandū in nob⁹ oē imperfectum vsq̄ in finē Hoc significatur

vel dñjudicans locutiones. Est aũt multiplex pulcritudo. Prima ẽ spiritualis: que est i aia. Secũda moralis: q̃ cõsistit ṁ honestate moꝝ Tercia ṁtellectual': que est pulcritudo angelica. Quarta supnatural' q̃ est diuina. Quinta celestis: q̃ est scõꝝ i pria. Hanc q̃ntuplicẽ pulcritudinẽ Hieronimꝰ i se habuit. Nã habuit spualez ṁ virtutũ varietate: moralez ṁ virtutũ honestate: ṁtellectualez ṁ excellẽti puritate: supnaturalez i ardẽti caritate: celestẽ ṁ eẽna caritate. Dñjudicauit etiaz locutiões siue verba: taz sua q̃ alioꝝ. Sua examinate p̃ferendo. alioꝝ vera confirmando: falsa cõfutãdo: dubia exponendo.

De sancto Hieronimo.

Hieronimus eusebij viri nobilis filiꝰ: ab oppido stridonis q̃ dalmacie a pãnonie cõfinia tenet: extitit oriũdus Hic adhuc puer romã adijt: a litteris grecis: latinis: et hebraycis plene eruditus est. In grãmatica donatũ habuit p̃ceptorẽ. In rhetorica autẽ Victorinũ oratorẽ. In scripturis ãt dñicis exercitabaꝰ die a nocte: ac ṁde hausit auidẽ q̃ postmodũ effudit abũdẽ. Quodã tpe sicut in epla ad Eustochiũ phibet dũ de die Tullij a nocte Platonẽ auidẽ legẽt: eo q̃ fmo ṁultꝰ sibi ṁ libris ꝓphanicis non placẽt. circa mediã. xl. tam subita et ardenti febre arripiꝰ vt toto frigescente iã corpe vitalꝭ calor i solo pectore palpitaret. Duꝫ vo exq̃e funeris p aũ

tur: subito ab tribunal iudicis trahiꝰ. a ṁterrogatꝰ cuiꝰ cõditionis esset xpianũ se esse libẽ ꝓfitẽꝰ. Ad quez iudex. Mentiris ṁq̃t. Ciceroniani es: nõ xpiani. vbi ẽ eñ thesaurus tuꝰ: ibi a cor tuũ. At Hieronimus ẽmutuit: a otinuo iudex ipm durissime cedi iussit. Tũc damauit a dicit. Miserẽ mei dñe: miserere mei. Tunc q̃ astabãt p̃cabanꝰ vt veniam tribuẽt adolescẽti. Ipse ãt p deum iurare a dicẽ cepit. Dñe si vnq̃ habuero codices seculares: si legero te negabo. In hac igĩ iuramenti verba dimissus: subito reuiuiscit. Tunc lacrimis totũ se imuenit perfusum. a ex verberibꝰ q̃ añ tribunal fuscepat: scapꝭas exhibiꝰ iuenit liuientes. Tãto autẽ studio libros dñicos extũc legit: q̃nto libros gẽtiliuz vnq̃ legerat. Duz ãt esset annoꝝ. xxxix. ṁ romana ecclesia catholicalis ꝑsbiter ordinatꝰ est. Mortuo vero liberio papa Hieronimus fiṁo dignꝰ sacerdotio ab oibꝰ ac clamaꝰ. Sed duz q̃tũdã clericoꝝ et monachoꝝ lasciuiã ṁcreparet: illi ṁdigti ei ṁsidias parauerũt: ꝫ et pellẽ mulierbrẽ vt ait Jo. Beleth ab eis turpiter est derisus. Nã cuz Hieroꝰ. ad matutinuz more solito surgẽt a uestẽ mulieris quã emuli iuxt lectũ posuerant reperit: fuãq̃ credẽs induit: a ī ecclesiã sic processit Hec ãt emuli fecerũt vt mulierem hñe in thalamo credereꝰ. Qđ ille videns: tãte eoꝝ vsamie locũ dedit a ad Gregoriũ nazanzenũ cõstãtinopolitãe vrbis epm puenit. Posq̃ ãt ab ipso sacras lras didicit: ī ec

muz ꝓperauít. vbi q̃nta ꝓ chriſto
ſuſtinuerít ipſe ad ſuſtochiũ nar
rat: dicẽs. Quotiens ĩ eremo con
ſtitut⁹ a illa vaſta ſolitudie q̃ exu
ſta ſoliſ ardoribꝰ horridũ mõchis
p̃ſtat hĩtaculũ: putauí me romãis
delicijs ĩteſſe. Horrebãt ſacco mẽ
bra deformia. ſqualida cutis ſitu
ethiopicæ carnis obduxerat quo
tidie lacrime: q̃tidie gemitus. Etſi
q̃ repugñtẽ ſomn⁹ imminẽs opꝓeſ
ſiſſet: nuda humo vix oſſa hærẽtia
colliebãt. de cibis a potu taceo. Cũ
etiã languẽtes aq̃ frigida vtantur
a coctũ aliq̃d accepiſſe luxuria ſit
a tũ ſcorpionũ tm̃ ſoci⁹ a feraz ſe
pe choreis ĩſeraz puellaz. a ĩ frí
gido corpe a carne p̃mortua ſola li
bidinis ĩcẽdia pullulabãt: ita q̃
ſp flebã a repugñtẽ carnẽ edoman
dã media ſubigebã. diez crebro cõ
iunxí cũ nocte. Nec p̃us a pectoris
ceſſabã verberibꝰ q̃ a dño rediret
trãquillitas. Ipſaz q̃ cellulã meã
q̃ſi cogitationũ oſciaz ptimeſcebã.
a m̃ iratꝰ a rigidus ſolus dẽtra pe
netrabã. Et vt m̃ teſtis ẽ dñs poſt
multas nõnunq̃ lacrímas m̃ vide
bar ĩteſſe agmibꝰ angelorz. Per
q̃driennũz g ibidẽ pñia ſic pacta
ad bethleez oppidũ remeauít: vbi
prudẽs aial ad p̃ſepe dn̄ ſeſe obtu
lit pmãſurũ. Bibliothecã autẽ ſuã
quã ſũmo ſtudio ſibi oblitẽrãt dau
ſam: alioſq̃ libros itrũ relegẽs: di
em ieũnijs ducebat ad veſperum.
Multos ãt ibidẽ diſcipulos coadu
nãs in ſcõ ꝓpoſito. a trãſlatõn e cri
pturaz q̃nq̃ginta ãnis a ſex menſi
bus defudauit. a vſq̃ ad finẽ vite
virgo pmãſit. Licet ãt ĩ hac legẽ
da dicat q̃ virgo ſp fuerit: ipe tũ de
ſe ſcribit ad Palmacaũ Virginita
tez ĩ celo prefero. nõ q̃ habeo: ſ q̃
magis miror q̃ nõ habeo. Tãta de
mi q̃ laſſitudine fatigatꝰ ẽ vt ĩ ſtra
to ſuo iacẽs fumiculo ad tratẽ ſuſpẽ
ſo ſupinis mambꝰ ſe leuaret: vt. ſ.
officiũ mõſterij ꝓut potat: exhibe
ret. Quadã vero die aduerſa paſcẽ
te cũ Hieronimꝰ cũ fratribus ad ſa
cra lectiõez audiendã ſe dẽt: ſubito
leo q̃daz claudicãs ĩgreſſus ẽ. Quo
viſo cũ ceteri frẽs fugerẽt Hieroꝰ
eidẽ q̃ſi hoſpiti obiúauít. Leo g cũ
pedez leſum oñderet: vocatis fratri
bus pedez ſibi p̃cepit abluí: a dili
gẽter eiꝰ plagã requírí. Qũ cuz factũ
fuiſſz: ĩuenerũt leõis plãtã a ſenti
bus vulneratã. Adhibita g diligẽ
ti cura leo ſanauit. et oĩ feritate de
poſita ĩt eos q̃ſi aial domeſticum
habitauít. Tũc videns Hieroꝰ. q
nõ taz ꝓ ſanitate ſui pedis q̃ ꝓ eoz
vtilitate leonẽ deus miſiſſet: de fra
trũ oſilio hoc eidez iniũxit officiuz
vt aſinũ quẽ habebant q̃ lig̃ de ne
more portabat: ipſe leo ad paſcua
ducẽt: a ductũ ibidẽ cuſtodiret. Qũ
a factũ eſt. Mã mũicta leõi aſíná cu
ra: more paſtoris ĩduſtrij eundo ad
paſtũ ſoci⁹ incẽſſant itineris cure
paſcẽdo vñcuiq̃ deſẽſor tutiſſimus
erat. Veruntñ vt ſe cabaret a aſino
ſolitũ pficẽt op⁹: oſuetis ſp horis
cuz eo domũ redibat. Quadã g vi
ce paſcẽte aſino a leõe gruiſ ſopora
to mercatores cuz camel⁹ ĩ trãſeũ
tes aſinũ ſolũ viderũt: eũq̃ citꝰ ra
puerũt. Exp gefactꝰ leo cũ ſociũ nõ

inuenīret: fugiens huc illuc q̄ ibat
Quē tandē nō inuenīes ad portam
mōasterij tristis rediit: a mtr̄ vbi
erat solit⁹ p̄ verecūdia īgredi non
p̄sūpsit. Et videtes fratres q̄ tardi
us solito a fine asino venisset: puta
uerūt q̄ fame opulsus asinū comè
disset. Volēteseq̄ ānonā cōsuetā sibi
ebuē: dicebāt. Vade a reliquā ptē
aselli mādē a tuā īgluuiē reple. De
sitātes tñ vtrū hoc fecisset: exierūt
ad pascua si forte aliquod indiciū
mortis inuenirēt. Et nihil inuenētes
reuersi Hieronimo retulerūt. Tūc
mortis ei⁹ officiū asini imponūt.
Qđ cū leo pacienter ferret: q̄daz die
expleto ope ad agr̄ exist hac illac
ve discurrit: sciscitās quid de
suo socio factū fuisset. Et ecce vidit
alōge negociatores cū onustis ca
melis p̄cedēte asino venētes. Mos
ei illi regiōi ē vt q̄n cū camel' lōgi⁹
ḡdiunt: cameli vt directi⁹ vadant
p̄cedentē a collo fumiculū gestātes
asinū subsequūtur. Recognito igī
leo asino cuz mgēti rugitu sup eos
irruit: a boies in fugā vertit. At leo
terribil'r rugiēs p̄cutiebat cauda
fortiter terrā: p̄territosq̄ camelos
sic erāt onusti añ se ad cellā ire coe
git. Qđ cuz frēs vidissent a Hiero
nimo nūciassent: ille ait. Hospiti
bus nostris frēs carissimi pedes
abluite: escas p̄parate: a sup hoc volū
tatē dñi expectate. Tūc leo cepit p
mōsterius vt solebat let⁹ discurrē
singuloz fratrū vestigijs se p̄ster
nēs: a q̄si de p̄petrata quaz nō fece
rat culpa cauda alludēs: vemaz po
stulabat. Hieronim⁹ āt futuroruz
p̄scius: fratrib⁹ ait. Ite a vemēti
bus hospitib⁹ necessaria p̄parate
Adhuc eo loq̄nte nūcius venit ad
eū: annūciās añ fores hospites ad
esse q̄ abbatē vellēt. Ad q̄s cuz ille
iuissz: p̄tin⁹ illi ei⁹ pedib⁹ puoluū
tur p̄ culpa venīā postulātes. Quos
ille benigne eleuās: p̄cepit vt sua
recipent a aliena nō vsurparēt. Ro
gabāt igī illi btm̄ Hieronimū vt
medietatē olei p̄ bñdictiōe accipi
at: q̄b⁹ vix assentiēs. tādez coactus
suscepi inbz. Promiserūt aūt se an
nuatim eandē olei mensuraz fratri
bus ipsis daturos: a a suis dari be
redib⁹ p̄cepturos. Cuz āt oliz in
ecclīa vnusquisq̄ canēt qđ volebat
Theodosi⁹ impator vt ait Iob. Be
leth damasū papā rogauit vt ali
cui viro docto ecclīastici officiuz cō
mitteret ordinandū. Ipse igī scies
Jeronimū i lingua latina: greca: et
hebraica p̄fectū: a i oi sapia sūmū
eisdē officiū omisit. Hiero⁹ igī psal
teriū p̄ ferias distinxit: a vnicuiq
ferie nocturnū p̄sū assignauit: ac gl'a
p̄ri m cuiuslibet psalmi fine dicen
duz instituit. Deinī ep'las a euāge
lia p̄ circulū āni decātādas: ceteaq
ad officiū ptinētia p̄ter cātuz cōna
bilit ordinauit. Misitq̄ illū de beth
lee ad sūmuz pōtificē: et ab eo q̄ a
cardinalib⁹ fuit valde p̄batū a p̄ce
tuo autēticatū. Post hoc āt in ecc
lesiē i q̄ dñs iacuit monumētū si
bi ostruxit. vbi expletis. lxxxviij
ānis a. vi. mēsib⁹ sepult⁹ fuit. In
q̄ta reuerētia Augustin⁹ cū habu
erit ptz i ep'lis q̄s ei misit. in quaz
vna ei tali mō scribit. dño dilectis

simo a cultu sinceritissimo ecclesiastice obseruando atq; amplectendo. Hieronimo Augustinus. Alibi q̄ de eo sic scribit. Sacris Hieronymus presbyter greco: latino: et hebrayco eloquio eruditus: in locis sanctis atq; in libris sacris vsq; ad decrepitam vixit etatem. cui nobilitas eloquii ab oriente in occidentem instar solis lampas resplenduit. Beatus ait Prosper in suis cronicis sic ait. Hieronymus presbyter in bethleem toti in mundo clarus habitat: egregio ingenio a studio vnius ecclesie fuies. Isidorus in libro. et hymo. ait. Hieronymus trium linguarum pitus extitit. Cuius interpretatio ceteris anteferat: quam a vtroq; tenacior est: et perspicuitate sue dationis: atq; vt potest a xpiano interpretatior. In dialogo q̄ seueri discipli sci Martini q̄ eius epe fuit sic de Hieronymo. scriptum habet. Hieronymus per fidei meritum: doctrinaq; vtrumq; non solum latinis atq; grecis: sed etiam hebraycis ita lectis instructus est vt se illi in omni scia nemo audeat opponere. Cui iugis ad usus malos pugnare: perpetuoq; certamine. Odiret eum hereticus. qr oes impugnare non desinit. Odiret clericus. qr vitam eorum insectabat a crimina. Sz placet eum boni diligunt a miratur sanctum q̄ eum hereticum esse arbitrat insanum. Totus sp in lectione: totus in libris est. nocte dieq; non desinit. aut legit sp: aut scribit. Hec Severus. Et sic ex his verbis patz a sic ipe sepe testat multos persecutores a detractores pressus est: qs tm persecutiones ppetuas vel leuiter fustinuerit ptz ex eo qr sic dicit epla ad asellam. Gras ago deo: qr dignus sum habitus quem oderit mundus. Maledicat me garrium: et scio ad regnum puenire per infamia a bona fa

ma. Jere. Vtinam ob dnm mei nomen atq; iusticia vmusa infidelium turba me persequat: vtinam in opprobrium meum solidus exurgat hic mundus vt merear a xpo laudari a flue pollicitationis spare mercedez: gratia itaq; a desiderada temptatio est: cuius premium a xpo speat in celo. nec maledictum quis est q̄ dicit una laude mutat. Obiit autem dnm annos. ccclxxxviii. ¶ De nomie.

REmigius dicit a remige q̄ est nauis ductor: vel rector. Vel dicit a remis q̄ sunt instrumenta q̄bus nauis ducit a a gyron latitatio. Ipse ei ecclia gubernauit: a a piclo naufragii ea duxit ad portum pacifici. a p ea luctat est contra infidias demonis. ¶ De sco Remigio epo.

REmigius regem lo

douicum a gentez francoz ad fidem conuertit se dicit debat ei rex rome noie Rotumagensem xpianissimam q̄ virz fuum ad fidem mitebat contente: sed negabat. q̄ cum filium genuisset eum baptizare voluit: sed rex omnino phibuit. Illa vo precem non valens. tande hoc a rege obtinuit a filium baptizauit. Qui cum baptizatus esset subito mortuus est. Cui rex nunc apparet qr xps vult deum est q̄ eum p quem fides eius potest sublimari non potuit in vita sua uare. Cui illa Imo in hoc a deo meo valde me diligi sentio qr primum fructum vetris mei cum recepisse cognosco q̄ regnum in finite tuo meliori filio meo largitur est. Cōcepit itez a alium pepit quem vt primum cum multa instantia baptizari fecit: sed en subito infirmatur ita qr eius vita desperat. Aitq; rex vxo

ri vere debilis est de⁹ tuus. qz nul
lū i suo noie baptisatū ofuare pt.
Nā si mille genueris a cūctos bapti
saueris oīs sil' pibūt. Oz tñ puer
cōualuit a sanitatem recepit: ita q
post pīez regnuit. At fidel' mr virtū
suū ad fidē ducē conabat: ꝫ ille mo
dis oīb⁹ resistebat. Qualr ār ad fi
dē ofūsus est i alio festo qđ ē post
epipha⁹ dictū est. Volens āt rex
Ludouic⁹ fals xp̄ian⁹ remēsez ec
clesiā dotare bt̄o Remigio: dixit vt
q̄tū circuiret duz ipse meridie dor
miret: sibi donaret. Qđ a factū est.
Oz cū q̄ddā molendinū hīet metra
fines bū Remigij: molēdinari⁹ ipz
dū circuiret cuz indigētōe repulit.
Cui dixit. Remigi⁹ amice non sit ti
bi dubiū vt hoc molēdinū in sil' ha
beam⁹. At ille vt eū eiecit: statiz ro
ta molēdini i otrariū vti cepit. Cla
mauitq⁹ post Remigiū: dicēs Serue
dei veni a tēam⁹ pie molendinuz.
Cui ille. Nec m̄: nec tibi Statiq⁹ ro
ta se aptauit a molendinuz permit⁹ de
glutiuit. Preuidens Remigi⁹ famē
futurā cū i q̄dā villa bladi cumu
los⁹ gregalis iebriati rusticis semis
prudētiā deridētes igne supposuert.
Qđ ille audiēs illuc veit. a p frigoē
etatis et vesptim tpis se calefacē
cepit: a trāq̄llo corde dixit. Sp foc⁹
bon⁹ est. verūtñ q̄ hoc fecert a poste
ri eoz viri i genitalib⁹ cupti. a mu
liēs gutturose cūt. Qđ i villa illa
sic euenit: q̄usq⁹ p Karolū sūt disp
si. Notāduz āt q illud festū sācti
Remigij qđ agit' i ianuario ē festū
felicis obit⁹ ipi⁹. Istud āt dī esse
de ei⁹ sacri corpis trāslatōe. Cuz ei
corp⁹ eius post obitū ipius i eccīa
sācti Thimothei a Apollinaris
cū feretro deferret' seus eccīaz sācti
Christofori cepit adeo pōderare q
nullaten⁹ moueri potuit. Tādez co
acti rogauerūt dñm vt eis oñdere
dignet' si forte i eccīa illa vbi nulle
reliq̄e sāctoꝝ q̄escebāt sepeliri vel
let: statī corp⁹ leuissime sūtulerūt:
a ipm ibi honorifice posuerūt. vbi
cū mlta miracula fierēt: eccīaz am
pliauerunt. Et facta cripta retro al
tare eū effossum corpus ibi repone
vellent: moue nullaten⁹ potuerūt.
Cum āt i oīomibus pnoctarent et
media nocte oēs piter obdormis
sent: in crastinū. s. kalen. octob. inue
nerūt sepulcrū cū corpe sācti Remi
gij i illā criptā ab āgel' deportatū.
qđ tñ post longum tēpus i pulcri
orem criptā eadem die cū argēto a
capsa translatuz est. Floruit circa
annos dñi. cccl.xxx.

De sācto Leodegario pōtifice.

Leodegari⁹ dū
oī virtute pollēt: eduensi
ecclesie meruit in pōtificē promoue
ri. Qui duz potario rege decedente
cura regni cuius pmeretur: volun
tate dei a pncipum osilio Childeri
cū fratrem potarij adolescētē valde
idoneū prefecit in regē. Sed Ebro
inus Theoderici uz ipsius Childeri
ci germanuz pficē mtebatur. non
ppē regni cōmodū: ꝫ qz ꝺ ptāte eie
ctus a oībus odiosus irā regis et
pncipuz verebat. Timens g Ebro
inus: licētiaz a rege petijt a mōste
riū introiuit. Quo cedente a fratre;

suum Theodericu3 ne ꝯtra regnu3 aliq3 molirē i custodia detinente sācitate a puidētia ep̄i pace mirabili oēs gaudebāt. Sed post aliq3 tēp9 rex maligꝝ osilio dep̄uat9 mātū i viri dei odiū excitat ꝙ opportunitatē a modū mortis ei9 attētius inq̄rebat. Sz ep̄us blāde ferens a inimicos vt amicos complectēs egit vt i die pasche ivrte cui p̄erat celebraret. Et ecce illa die nūciatu3 est ei ꝙ rex i illa nocte q̄q3 ō more ei9 tractauerat pfidē detexiss3. At ille mil trepidās: ꝙ illa die cū rege i mēsa ꝯicans: psecutorē fic fugit ꝙ i luxumeñ. mōsterio dño seruiēs etiā Ebromo q̄ i mōasterio habitu ibi latitabat: sedula caritate fuiuit. Post modicū rex moriē: et Theodericꝰ i regnū sublimat. Quare Leodegariꝰ pli fui lacrimis a p̄cib9 mot9 a abbatis impio opulsus: ad sedē suā redijt. Et Ebromus protinus apostatauit: et regis seneschallꝰ ordinat9 ē. Qui licet p̄ malus fuerit: tñ postea peior fuit. toto q̄ studio Leodegariū occidē mitebatur. Missis ḡ militib9 q̄ eū caperēt Cū hoc Leodegariꝰ opiss et eoz furori cedēs dū i hītu pōtificali de vrbe egrederet a militib9 capit q̄ ei statī oculos eruerūt. Post bienniū vo Leodegariꝰ cū fratre suo Garino quē Ebromꝰ exulauerat: i palaciū regis adductꝰ. cū ad irrisionē Ebromi sapiēter et pacifice rñderēt: ne quā ille iussit Garinū lapidibus obrui. semq3 ep̄m die tō nubis pedib9 p quēdā fluuiū super acutissimos lapides decurrentē deduci. Et audiēs q̄ in his deu3 laudaret singuā ei9 p̄scidi fecit: a postmodū eū cuidā custodi tradidit vt ip̄m nouis supplicijs rebuaret. Ille vouſū loq̄ndi nō p̄didit: ꝙ p̄dicatōi a exhortatōi put pōt at: vacabat. Proditq3 qñ a q̄le ip̄e a Ebromus ex hac vita migrent. Lux āt imēsa in modū coronē caput ei9 circūdedit. Quā cū multi vidissent: q̄d hoc eēt ab eo q̄sierūt. At ille se in oronē prosternens d9 grās retulit a astātes vt i meli9 vitaz mutarēt: admonuit. Q8 audiēs Ebromus a iuidens: missis spiculatorib9 eū decollari mādauit. Cuz ḡ ip̄m ducerēt ait eis. Nō ē māt op9 frēs vos diuti9 fatigari: ꝙ hic ip̄lete desideriū ei9 q̄ vos misit. Ad hoc tres eoz adeo fūt opū cti ꝙ ad pedes ei9 p̄cidētes: venia3 p̄cabant. Quart9 vo cū eū decollasset: protinꝰ a demōe arrept9 a igne piect9: vitā miserabiliter finiauit. Biennio expleto audiēs Ebromꝰ cor p9 viri sci mltis mācul illustrari: misabili cruciat9 inuidia: milite illuc misit an vt sic se hīet vītas: imaret. Miles āt arrogās a supb9 cū illuc veniss3 cū calce tūbā sci pauens: exclamauit. Moriat q̄ mortuum miracla facē posse credit. Mox ille arrept9 a demōe a subito moriēs morte sua scm̄ āpli9 omēdauit. Audito his Ebromꝰ āpli9 iuidia torq̄batur: a famā sci extīguē nitebat. Sz iuste p̄dicatōez sci gladio neq̄ter nequā ip̄e occidetur. Passus ē cū ānos dñi. d. clxxx.

De duob9 Ewaldis q̄re in fine.

De nomine.

Francisc⁹ pri⁹ dicebat Johes: ꝙ muta to noīe vocat⁹ ē Frācisc⁹. Cui⁹ mutatōis mltiplex causa fuisse vidī. Primo rōe miracli ꝛmutādi. Līm guā ei gallicā mādulose a dño recepisse cognouīt. Vñ dī in legēda sua qꝫ cū ardēte spūssū ardētia v̄ba foris eructās gallice loqbat. Secdo rōe officij ꝛmulgādi. Vñ dī i legē da qꝫ ōma puidētia sibi h⁹ vōbulū indidit: vt ex singl'ari a īsueto noīe opimo misterij ei⁹ toti⁹ intelligēt orbi. Tercio rōe officij ꝛsequē di: vt. s. p hoc daret intelligi qꝫ ipse p se a filios suos multos suos pcī a diaboli debebat frācos a libos sacere. Quarto rōe magnimitatis in corde. Frācis a feritate dī fuit. qꝫ eis mest nālis feritas a magnimitas aior. Quīto rōe v̄tuositatis i fmōe qꝫ ei⁹ fmo istar securis vicia iacebat Sexto rōe hōestatis i cōsatōe Aiūt ei frācisc⁹ dici fig qđā istar securiū q̄ rome añ ꝛsules ferebant q̄rāt in terroꝛez a honorem.

De sancto Francisco.

Francisc⁹ seru⁹ a amic⁹ altissimi i ciuitate Assisij ortꝰ a negociator effect⁹ fere vß ad .xx. etatis sue ānū tēp⁹ suuz vāe viuēdo ꝛsūpsit. Que dñs īfirmitatis flagello corripuit a i viz altero sbito tōsmutauit: itavt iā spū ap̄bico pollē cepit. Nā cū qđā vice ipe cū plībus pecuniosis captꝰ diro fuisset carceri mācipat⁹: dolētib⁹ aliis hic sol⁹ exultat. Redarguꝰ sup hoc a ceptāuis: rīdit Jō me exultare nouerītis: qꝫ adhuc saīs p totū seculū adorabor. Quadā vice romā causa deuotōis pficiscēs: vestimēta sua depositt et paupis cuiusdā vestimēta iduēs: añ eccīam sī Petri cū paupibus sedit: a cū eis velut vnꝰ ex illꝭ auide mēdicauit. Et sepi⁹ sicle fracti: nisi notoꝝ vēcīdia ipedisset. Antiquꝰ hostis cū a sā lubrio ꝓposito cōabat aūtē: a feiaz q̄ndā sue cātatis mōstruose gibbo sā cordi ei⁹ imittit. a nisi respiscat a ceptis silem se factuꝝ minat: ꝙ a dño ꝛfortat⁹ audiuit Frācisce amara p dulcib⁹ sume a trip̄m otēne sime cupis agnoscē. Quenda igit le pfuz obuiū hns cū hoies hmōi natural'r abhorrēt: dimittūs oracli memor accurrēs i oscla ei⁹ ruit a p⁹h⁹ ille statī dispauit. Quapꝛopt ad leprosoꝝ hitacla ꝓpēat: a eoꝝ manus deuote osculās: pecuniā donat

Ecclesiā sādi damiāi causa orationis īgredit a imago xp̄i eū mācu lose alloq̄tur. Frācisce mq̄t vade repara domū meaz q̄ vt cernis tō destruitur. Ab ea g̃ hora aīa ei⁹ liq̄facta ē: a crucifixi opassio eius cordi mirabil'r ē īfixa. Insistit solicite eccīe reparāde: et vēditis q̄ hēbat cū pecuniā cuidā pbro daret: et ille tīore pentū recipe recusaret: corā ipō eā pjcīēs: tāq̄ puluerē vilipē dit. qre a p̄e ligat⁹ a captus pecuniā ei restituit: ac vestē pie resignāt a sic nudus ad dñm euolauit a clicio se iduit. Aduocat īsup seruꝰ dei quēdā simplicē viz quē loco pīis suscipiēs: cū p̄ ei⁹ maledicta

congemiñet: ipse sibi ecōuerso bñ
dicat. ¶ Frater etiã ei⁹ carnal hie
mali tpe cũ vilibus pãnicul' tectũ
oīoni vacãtẽ a tremebundũ vidẽs
ait cuidã. Dic Frãcisce vt de sudore
suo vnã tibi minutã vẽdat. Qđ ille
audiẽs alacriter rñdit. Reuẽa ego
hãc dño meo vendã. Quadã die cũ
audiret ea q̃ dñs discipul' ad p̃di
candũ missis locut⁹ ẽ: statũ ab vni
úsa suãda tota virtute ofuegit. sol
úit calciamẽtũ 8 pebibo. tunica vna
vili iduẽ. a p corrigia mutauit fu
miculũ. ¶ Tpe miús p sibiã ãbulãs
a latrombꝰ capiẽ: a ab illis q̃s sit
req̃situs: p̃ cone dei esse se asseruit.
Quẽ illi arripiẽtes m muẽ p̃iciũt:
dicẽtes. Jace rusticẽ p̃ deo dei. Multi
nobiles ac ignobiles: clerici et lai
ci spreta seculi põpa ei adheserunt
q̃s p̃ sais docuit euãgelicã p̃fecti
onẽ implẽ: p auptatẽ appetẽdere:
et p viã simplicitatis icedere. Scri
psit ptẽa euãgelicã regulaz sibi et
suis fratribꝰ habitis a hñdis: quã
papa Jnocẽtiꝰ cõfirmauit. Cepit
ex tũc feruẽtiꝰ vbi dei semia spgẽ:
et cũtates a castella suo feruore mi
rabili circuire. ¶ Frat quidã erat
q̃ntũ a foris videbat eximie sãctita
tis: ß tñ admodũ singularis q̃ tan
ta districtõe silentiũ obſuabat vt
nõ verb: ß signis a nutibꝰ ofiteret.
Cum sãctus ab hoibꝰ laudaret vir
dei illuc aduemẽs: dixit. Simite frẽs
nec m̃ in eo diabolica figmẽta lau
dare. Moneatur semel vel bis i eb
domada ofiteri. qđ si nõ fecerit dia
bolica tẽptatio est: et deceptio frau
dulenta. Monẽtibꝰ illũ fratribꝰ: di
gitũ oris suo impposuit a caput excũ
tiẽs: se nullatenꝰ cõfessurũ innuit.
Mõ post multos dies ab vomitũ re
dijt: a i facinorosis actibꝰ vitã fini
uit. ¶ Fatigatꝰ ex itinẽ fuꝰ dei dũ
asinũ eqtaret: socio ei⁹ Leonardꝰ
de Assisio silr fatigatꝰ: intra se cogi
tare cepit. Mõ de pari ludebãt paren
tes ei⁹ a mei. Cõtinuo dei vir de asi
no descẽdes: dixit. Mõ ouenit me eq̃
tare et te pedes ire: qr nobilior me
fuisti. Stupefactis frat ad pedes eius
p̃cidit: a veniã postulauit. ¶ Trãs
eũti sibi aliqñ mlr q̃dã nobil' cõci
to gdu occurrit. Cuiꝰ lassitudine
a meduso⁹ anhelitꝰ nmfatꝰ: q̃dã
requirẽt mãsuit. Et illa. Ora p me
p̃: qr salubre appositũ qđ cõcepi vi
ro meo impedietur nõ exeqr: ß i fui
tio xp̃i m̃ plurimũ adusat. Cui ille
Vade filia qr cito de eo ꝺsolatione
recipies. a ex ptẽ dei omnipotẽtis a
mei sibi denũcies qr nũc ẽ tps salu
tis: a postea eqtatis. Qua denũciã
te vir sbito imutat: a otinẽtiã pol
licetur. ¶ Cuidã rusticꝰ in q̃dã so
litudie siti deficiẽti: fontẽ aq̃ bibe:
suis oīombꝰ impetrauit. ¶ Cuidã
fratri sibi admodũ familiari secre
tũ hoc scõ instigãte spũ retulit: di.
Hodie ẽ aliqs fuꝰ dei sup terrã ppẽ
quẽ q̃d vixerit nõ pmittet dñs fa
mẽ sup hoies deseuire: sic p reuelõu
bio fuisse narrat. Sz illo sblato tõ
in otrariũ oditio pmutat. Nã post
ei⁹ felicẽ trãsitũ p̃dicto fratri appa
ruit: di. Ecce iã venit fames: quã dũ
viuere veire ego sup eraz dñs nõ p
misit. ¶ In festo pasche cũ frẽs in
eremo mẽsã acurati⁹ solito albis

ẽ balleis ⁊ vitreis ꝑpatassent: et
vir dei hꝰ ꝺsperissꝫ ꝓtinꝰ gressuꝫ re
trahẽs capellũ cuiusdaꝫ paupis q̃
tũc adꝛat capiti suo imponit: ⁊ ba
culũ mãu gestãs foras egredit: ⁊
ad hostiũ ꝑstolat. Mãducãtibꝰ gꝰ
fratribꝰ clamat ad hostiũ vt amo
re dei pegrino paupi et infirmo ele
mosinaꝫ largiãtur. Vocatꝰ paup
ingredit: ⁊ ĩ tra solꝰ recũbens disci
pit ĩ cinẽ. Qꝫ vidẽtes frẽs stupoẽ
nimio fũt repleti. Quibꝰ ille. Mẽsã
vidi patã ⁊ ornataꝫ ⁊ paupeꝝ ho
stiaꝫ eũtiũ nõ esse cogui. Pauptaꝫ
tẽ ĩ se ⁊ ĩ alijs adeo diligebat vt
pauptatẽ dñaꝫ suã sp võret. Siqũ
paupiorẽ seipõ vidẽt ꝓtinus iuꝺe
bat: ⁊ se ab illo vinci timebat. Mã
et cũ die q̃dã paupculũ quẽdã ob
uium habuisset: ait socio suo. Ma
gnã verecũdiã iniulit nob huiꝰmo
pia ⁊ pauptatem nrãꝫ reꝑhendit.
Nam ꝑ meis diuitijs ꝑ mea dña
pauptatẽ elegi: ⁊ ecce ãpliꝰ relucet
iiſto. ¶ Cuꝫ paup cõrã eo trãsiẽt
⁊ vir dei ĩtima fuisset cõpassiõe cõ
motꝰ: dixit ei socio. Et si hic paup
sit, forsitã m tõ ꝓuintia nõ est eo di
tior voluntate. Cui vir dei dixit. Cito
exue tunicã tuã ⁊ paupi tribue: et
ad eiꝰ pedes ꝑstratꝰ culpabilẽ te ꝓ
clama. Cui ille protinus obediuit
¶ Quadã vice tres mꝫiẽs facie et
habitu per oĩa siles obuiã habuit: q̃
eũ taliẽ salutauerũt. Dñ vemat do
mina pauptas. Et otinuo disparu
erũt: ⁊ vltra vise nõ fũt. ¶ Cuꝫ ad
ciuitatẽ aretij deuenisset ⁊ ibi bellũ
intestinũ cõmotũ fuisset: vidit vir
dei de burgo sup terram illã domo
nes exultãtes. Vocãsq̃ socium suum
nomine Siluestꝝ: dixit ei. Vade ad
portam ciuitatis: ⁊ demõibus vt
ciuitatẽ exeãt ex parte oĩpotẽtis
dei: ꝓcipe. Qui festinanter añ por
tam valenter clamauit. Ex pte dei
⁊ patris mei Franciſci diſcedite de
mones vniuersi. Sicq̃ oĩes ciues
post modicũ ad cõcordiã redierũt
¶ Predictus autẽ Siluester dũ ad
huc sacerdos secularis esset vidit
in somno crucem auream de ore Frã
cisci prodeuntem: cuius sũmitas ce
los tangebat: cuius brachia ꝑ tẽ
sa: in latum vtranq̃ partem mun
di amplexãdo cingebat. Compũ
ctus sacerdos protinus mundum
deseruit: ⁊ viri dei perfectus imitator
efficitur. ¶ Existente vivo dei in ora
tione diabolus ter eũ nomine pro
prio vocauit. Cui cum sanctus re
spõdisset: abiecit. Nullus est enim
adõ in hoc mundo peccator q̃n si cõ
uersus fuerit non indulgeat dñs.
Sed quicũq̃ semetipm penitentia
dura necauerit: miſericordiaꝫ ĩ eter
nuꝫ non inueniet. Cõtinuo seruus
dei p reuelationẽ cognouit hostis
fallaciã: quõ mereꝝ eũ ad deposeꝝ
reducẽ. Cernẽs vero diabolꝰ q̃ sic
non ꝓualuit: ĩguez carnis tẽptatio
nẽ ei immittit. Qꝫ vir dei sentiens ve
stẽ deposita: cordula durissima se
verbat: di. Dia. tã asine sic te ma
nere decet: sicq̃ subito flagellũ. Sed
cũ tẽptatio nequaq̃ discedẽt: foãs
exiens in[illegible]ue se nudum dimersit.
Accipiẽsq̃ muez in moduꝫ pile se
ptẽ glacios ꝺponit. Quos sibi ꝓ po
nens cepit alloq̃ corpꝰ. Ecce inquit

hec mai⁹ vox tua. Iste q̄tuō due sunt filie tue: a duo filij. relīq̄ due suus sunt a ancilla. Festina g̃ oēs mouē: qm̄ frigore moriunt. Si aūt eaū multiplex te solicitudo molestat: vni dño solicit⁹ fui. Iuico dia bol⁹ confusus recessit: a vir dei deū glorificās i cellā redijt. ¶ Cum apud dñm Leonē cardinalez sācte crucis ab eo rogatus aliq̄ diu moraretur nocte q̄dā demōes ad eū venientes: ipz grauissime verbauerūt. Vocāsq̄ sociū a rem sibi apiens: ait. Demones sunt castaldi dñi mei qs destinat ipe ad pumēdos exactus. ego vo offensā nō recolo quā p pnāz a satisfactionē nō lauerim. ꝫ forte ideo castaldos suos in me pmisit ir ruere. qz maneo in curijs magnōū qs fortitā fratribus meis paupertatis bonā suspitōem nō gnat: q̄ forte me estimāt delicijs abūdare. Et surgēs sūmo mane iñ recessit. Exīte eo aliqn̄ i oīone: vidit sup tectū domus cateruas demonū cū strepitu discurrentes. Qui ocius foras exiens: a crucis signū sibi impmens: dixit. Ex pte oīpotētis dei vob dico demōes: vt q̄cq̄d vob pmissum est in meo corpe: faciatis. libēt oīa sustinebo. qz cū maiorē inimicuz non habeaz corpe. vindicabitis me de aduersario meo: dum in ipso vice mea exercebitis vltōez. Cōfusi g̃ demōes: euanescūt. ¶ Frater q̄daz socius viri dei in extasi foris inē cateras celi sedes vidit vnā dignissimaz a mirabili gloria fulgētē. Qui cum miraretur cui taz pclara sedes fuaret: audiuit. Sedes ista vnius de cuentib⁹ pncipibus fuit: a nūc scō Frācisco paratur. Et exiēs ab oratiōe vidit dei inrogat: di. Quid de te opinaris pī? Et ille. Videor mihi maxim⁹ pctōz. Statimq̄ i corde fratris spūs dixit. Cognoscē q̄ va fuerit visio quā vidisti: qm̄ ad sedē p superbiā posita hūilitas leuabit humilimū. In visiōe vir dei supīs seraphi inspexit crucifixū: q̄ sue crucifixiōis sigā sic ei impressit vt crucifix⁹ videretur a ipse. Cōsignē manus a pedes a latus crucis caracte. ꝫ diligenti studio ab oim oculis ipsa stigmata abscōdebat. Quidā tñ hoc i vitaverūt: ꝫ in morte plurimi inspexerūt. Q̄z autē hec stigmata p oia va extiterint: multis miraculis ostitit. Quoꝝ duo q̄ post ei⁹ obitū cōtigerūt hic interseré sufficiat. In apulia quidā noie Rogerius ante imaginē sācti Francisci stans cepit cogitare: dicēs. Est ne hoc vez vt tali dicauisset miraculo: an pia fuisset illusio siue fratrū fimulata iuētio. Q̄s cū mēte reuoluēt sbito audit sonū q̄si spiculū pfiliēs de bastā. sensitq̄ se in sinistra mānu grauiter vulneratū. Sed cum in chyrotheca nihil lesionis apparēt: chyrothecam de manu extraxit a graue vulnus q̄si sagitte in manu cōspexit. ex quo tāta vis p̄cedebat ardoris vt tot⁹ ex ardore a dolore deficere videretur. Cunctq̄ pemitēt: a brachi Francisci stigmata credē veraciter restaret: p duos dies dū sem dei p sua stigmata exoraret: fuit continuo liberatus. ¶ In regno quoq̄ castellie cuz q̄dam vir seruo dei de

uotus ad ꝯpletoꝝ pgeret: ab mi
dijs ad mortez alteri⁹ ibi patis ex
ercere ꝑtit: a letalit vulnerat⁹ se
miuiu⁹ relinq. deiñ gladiū in gut
ture crudel lictor infixit: a extrahe
nō valēs: recessit. Fit vndiq cur
sus a clamor: a ab oibus mortuus
plāgitur. Cū āt nocte media cāpa
na fratꝝ ad matutinas pulsaretur:
vox clamare cepit. Mi dñe surge
a vade ad matutinas: qz cāpana te
vocat. Statim ille manū eleuās vide
bat alicui inuevt gladiū extrahēt
Et ecce videntib oibus gladi⁹ qi va
lidissimi iact⁹ mānu pugil eminus
ꝑsiliuit. Statimq ille pfecte sanat⁹
se erexit: di. Btūs Frācisc⁹ ad me ve
nēs: suaq stigmata vulneribus
meis apponēs cor suauitate cūcta
vulnera delimuit Qui cū velz discē
dere sibi inuebāt gladiū extrahe
ret: qz loq alit nō valerē. quē stati
appetēdens valide piecit. statimq
stigmatib⁹ scis vulneratū guttur
demulcēs pfecte sanauit Invrbe
roma clara illa lumiaria oīb. s. bea
tus dñic⁹ a btūs Frācisc⁹ coraz
dño hostien. q postea fuit sūm⁹ pō
tifex aderāt. dixitq ei eps. Cur nō
facim⁹ de vīs fratribus epōs a p̄
latos: q do aumēto a exēplo ceteris
ꝑualēt. Fit mī scōs 8 tūdēdo lōga
otētio. Vicit tāc humilitas Frāci
sci ne se ꝑponēt: a vicit dñicuz vt
pm⁹ tūdendo humilit⁹ oledaret. dixit
ē btūs dñicus. dñe ḡdu bono si co
ē scūt sblimati sūt frēs mei: neq p
posse meo pmittā vt alind assequ
tur eacumē dignatis. Q⁹ hoc tūdēs
sūs Frācisc⁹ dixit. dñe mīores iō
vocati sunt frēs mei vt maiores fi
eri nō ꝑsumāt Colūbina simpli
citate plen⁹ oēs creaturas ad crea
toris hortat amore. p̄dicat audz.
audit ab ipsis. tāgūt ab ipso: nec
misi lucēciate recedūt Diūdies dū
eo p̄dicāte gaudirēt: ipso ipāte ꝓti
nus otticescit. Apd porticulā unꝰ
ei⁹ cellā cicada in vico residēs frequt
cāebat. quā vir dei extendens manū
vocauit: di. Soror mea cicada vei ad
me. Que statī obediēs sup manuz
ei⁹ ascēdit. Cui ille. Cāta soror mea
cicada a dñm tuuz lauda. Que sta
tim canēs: nō misi licētiata recessit
Depcat lucēs: lāpadib⁹: a can
del: nolens sua mānu detūpare ful
gorē. sup petras reuerenter ābula
uit ei⁹ intuitu q dī petra. Legit de
uia xp̄m cl'os ne trāseūtes pedibus
conculcarent. a apib⁹ ne media peāt
glacie hyemali met a tō via iubet
appōi. Frāno noie aīalia cūcta
vocabat. miro a ineffabili gaudio re
plebatur ob creatoris amorē. Co
ronā sibi magnā fieri ꝓhibebat: d.
Volo qz frēs mei simplices ptē ha
beāt in capite meo. Cuz qd dā aui
uz mltitudiez reppisset et eas velut
cōis ptcipes salutasset: dixit. Frēs
mei volucres mltū dētis laudaē cre
atorez q plumis vos induit. pēnas
ad volādu tribuit. aeris puritatē
cōcessit: et sine vestra solicitudine
vos gubernat. Aues autez cepērūt
adūsus eū extēdere colla: ptendere
alas: apire rostra: a in illum atten
te respicere. Ille vero per medium
illarum transiens: tunica pertinge
bat eas dem: nec tñ aliqua de loco

est mota donec licētia data omnes
insimul auolarūt. ¶ Cuz apud ca
stz almariū p̄dicaret: ppt̄ garrit?
hirūdinuz ibidem mīficantiū au
dire nō potat. Ruibus ille. Sorores
mee hirūdines iā tēp? est vt loqr
ego: qz vos satis dixistis. tenete si
lentiū donec vbuz dñi opleat. Cui
otinuo obedientes ptin? otticuerūt
¶ Transeūti aliqñ viro dei p apu
liaz: i via magnā bursā reperit de
narijs tumescētē. Ruā soci? vidēs
accipe voluit vt paupibus eroga
ret: ꝫ ille nullatenꝰ pmisit: di. Nō li
cet filij alienū auferre. Sed cū ille ve
hemēt instaret ffrāciscꝰ paululū
orās: iubet vt bursā tollat q̄ iā co
lubrū p̄ pecuīa otinebat. Rō videns
frat timē cepit. ꝫ obediētie volens
implē mādatū bursā māibꝰ cepit
a iñ magnus serpēs ptin? exiluit.
Et ait sādus. Pecuīa tuis dei mi
hil ē aliud q̄ diabolꝰ et colubr venenosus. ¶ Cum frat quidā gūit
temptaret cogitaē cepit q̄ si aliq̄d
scriptū de manu p̄is hīet illa pti
nus tēptatio fugaret. Sed cū rem
sibi nullatenꝰ apire audēt: q̄dā vi
ce vir dei vōuit eum: di. Porta mihi
filli cartā a atramentū: qz laudes q̄s
dā dei scribē volo. Ruas cū scripsis
set: ait. Accipe cartulā hanc a vsq
in diē mortis tue custodias diligē
ter. Statiq̄ ois temptatio ab eo re
cessit. ¶ Idez frater dū sanis infirmꝰ
iacēt: cogitare cepit. Ecce morti ap
propinq̄t p̄: a plurimū cōsolaret
si post mortē tumcā p̄is mei hīez.
Post modicū sanis vocat eū: dicēs
Tibi trado tumcā istā: et post mor
tem cā habeas cuz pleno iure. ¶ Cū
apud alexandriā lombardie cum
quodā viro hospitatus fuisset: ab
eo rogat vt ppt̄ euāgelij obseruātiā
de oi apposito māducaret. Rui cum
eius deuotōi obsetiret: ille caponem
septēnē p̄parat māducādū. Mādu
cātibo ille infidel q̄daz amore dei ele
mosinā petit. Mox vir dei nomē au
diēs bñdictuz mēbz sibi trāsmisit
capōis. Refuat infelix datū. qi cra
stinū duz sanis p̄dicaret oīt: dicēs
Ecce q̄les carnes comedit ffrāciscꝰ
quē vt sem honoratis. naz m̄ hoc in
sero tribuit. Sed cū mēbz capōis
piscis ab oibꝰ videtur: velut insa
nus a ppl'o increpatur. Rō cuz ille di
disset: erubuit. q̄remā postulauit
Redieruntq̄ carnes ad spēz sui. post
quā redijt p̄uaricator ad mentez.
¶ Cū q̄dā vice ad mēsā sedēt a de
pauptate btē vginis et filij ei? col
lato fieret. ptin? vir dei a mēsa sur
ges singuleꝰ ingemiat doloroso.
a pfusus lacrimis sup humū reli
quū panē māducauit ¶ Sacerdotali
bus manibꝰ q̄bus officiendi diuici
tatis sacīm data ē ptās magnas
volebat reuerētiā exhibē. Vñ sepe
dicebat. Si sādo cuiq̄ de celo remi
ti et paupculo alicui sacerdotis ma
nus deosculādas citius me offrrē:
a sādo dicerem. Exprecta sāde Lau
rēti. q̄ manus huius vbūvite cō
trectāt: a vltra humanuz aliquid
possident. ¶ Miraculū in vita sua ef
fulsit multis. Nā pāes ad bñdicen
dū ei oblati mltis infirmis atulē
salutē. Aquā i vinū ouertit: a inde

eger q̄uidā gustās p̄tin⁹ sānitatē
recepit. Cū vo ad dies iā appropi
q̄ret extremos lōga infirmitate cō
fect⁹ sup nudā humū nudū pone se
fecit ſfecitq̄ oēs frēs ibidē exītes
ad se vōri: a man⁹ singul⁹ ponens
oēs ibi p̄ſtitib⁹ bñdixit. a instar ce
ne dñice singul⁹ pāis buccellā diui
sit Innutabat vt moris fuit eāt oēs
creaturas ad laudē dei. ſſā a morte
ip̄az cūctis tribulē exosā hortabat
ad laudē: eicq̄ let⁹ occurrens ab su
um iuitabat hospiciū: dicēs. Bñ ve
niat soror mea mors. Ad extremā
q̄ horā veniens dormiuit i dño. Cu
ius aiaz frat quidā vidit i modu
stelle: filis lune i q̄titate: filis soli
in splēdore. Minister fratū i ter
ra laborās noie Augustin⁹ i hora
iā vltima posit⁹ cū diu iā amisisset
loq̄lā: subito damās: dixit. Expecta
me p̄: expecta. ecce iā venio tecu.
Querētib⁹ fratribus q̄d dicēt. Aic
Nō videtis p̄ez nr̄m ſfrācisci q̄ va
dit ad celū. Et stati in pace obdor
mies secut⁹ ē p̄ez. Cū dña q̄dā q̄
bto ſfrācisco deuota extiterat viaz
vniuſe carnis fuisset ingressa: a de
rici a p̄sbr̄i feretro exeq̄as celebrā
tes astarent: subito se mulier eri
git sup lectū a vnū de astātibus sa
cerdotibus vocat: dicēs. Volo pat
em confiteri. Ego enī mortua fuerā a di
to carceri mācipāda. qui p̄ctm q̄d
tibi pandā necdū cōfessa fuerā. ſ
cnāte p me scō ſfrācisco ad corpus
me redire idultū est: vt illo reuela
to pctō venīa merear. Stati⁹q̄ vt il
lud mānifestauero i pace cernētib⁹
vob⁹ q̄esca. Cōfessa igī a absolūto
ne recepta: mox i dño obdormiuit.
Cuz fratres de mœria plaustrū
quoddā a q̄dā viro mutuo peterēt
ille mdigt⁹: rndit. Ego poti⁹ duos
ex vob⁹ cū sācto ſfrācisco exoriarē
q̄ plaustrū meū vob⁹ accōmodarē
Sed i se reūsus semetip̄m redargu
it: a blasphemie pemituit iram dei
formidās. Morq̄ fili⁹ ei⁹ infirmat
a ad extrema deducit: q̄ filiū defun
ctuz vices i terra volutabat a flēs
a sāctū ſfrācisci inocās: dicebat.
Ego sū qui peccaui. me flagellat de
buisti. redde sācte iā deuote p̄canti
quem abstulisti ipie blasphemāti
Mox fili⁹ surrexit a plāctuz phil̄es
ait. Cum mortu⁹ essem sāct⁹ ſfrā
cisc⁹ p q̄dā viā lōgā a obscurā me
ducēs: tādez me i viridario pulcer
rimo collocauit: ac m deuote dixit.
Redite ad p̄ez tuū: nolo te āplius
detinē. Dnup q̄dā cuidā diuiti de
lōs q̄dā pecūie q̄titatē: rogat vt sci
ſfrācisci amore sibi emimū plōgaet
Cui ille suptr rndit Tali mq̄t te lo
co redudā vbi nec ſfrācisc⁹ nec ali
q̄s poterit te iuuare. Morq̄ vicula
tū i carcerē obscuz reduxit. Paulo
post ſfrācisc⁹ affuit: a fracto carcē
rupt⁹q̄ vicul⁹ hoiem ic̄olumē redu
xit ad p̄pa. Quidā miles sci ſfrāci
sci opib⁹ et miracul⁹ detrahēs: cū q̄
dā vice tudēt cū taxill⁹ resāia a cru
delitate plen⁹ cuīstātib⁹ ait Si ſfrā
cisc⁹ est sanis. xviij. vemāt i taxill⁹.
Mox i eis senari⁹ explicat⁹ apparuit
a vsq̄ ad. ix. vices q̄libz suo iactu ter
nos accepit. Sz imsamā insāie ad
des: ait. Si vez est q̄ ſfrācisc⁹ sit
sādus: cadat hodie gladio corpus

meū·si vēro sanctꝰ nō est ī cohimis
cuadā·Ludo finito vt eiꝰ oīo fieret
ī pctm̄ nepoti suo mūriā ītferebat
a ille gladiū arripiēs ī viscera pa
trui trāsfixit a ptinꝰ mēfrcit· Vir
q̄daz crure sic pdito eāt vt nullate
nus mouē posſz: scm̄ ſFrācisc̄ tali
bus vocibꝰ mdamabat· Adiuua
me scē ſFrācisce memor deuotōmis
et fuitij qȝ tibi impēdi· m asino te
portaui·scōs pedes tuos a manꝰ tu
as osculatꝰ fui. a ecce mori or dolēs
hmōi durissimo ī cruciatu· Mox
q ille sibi apparēs: cū puulo bacu
lo q̄ thau ī se figurā habebat locū
doloris tetigit: et fracto apostema
tꝰ ptinꝰ sanitatē recepit: ȝ sp signū
thau sup locū remāsit. Hoc signo
scūs Francisc⁹ lras ofuebat ofig
re· ¶ Cuz ī castro pomarco ī mōta
nis apulie q̄dā puella pīi a matri
vnica mortua esset· a matꝰ scō Frā
cisco deuota mīna tristicia fuisſz ab
sorpta apparuit ei scūs: dicēs· Noli
flē: q tucne hoc lumē q̄ deploras
extinctū mea est ītercessiōe reddē
duz Mater igī sumpta fiducia non
pmisit corpꝰ ex ictuz efferri: ȝ sācti
ſFrācisci nomē īuocās: a mortuam
filiā apprehēdens eā īcolumē alle
uauit· ¶ In vrbe romana cū puu
lus de fenestra palacij cecidisset a
pemitꝰ expirasset: btūs ſFrācisc⁹
ab oibꝰ īuocat̄: a vite ptinꝰ restitu
itur· ¶ In ciuitate fuessa cū q̄dam
domꝰ corrues̄ iuuenē quendā extin
xisset a cadauer iā ī lecto ad sepe
liendū posuissent: matꝰ btūs ſFran
cisc⁹ tota deuotōne q̄ potat īuoca
bat· a ecce circa mediā noctē puer
o scatabat a sanus surrexit: a ī vēr
ba laudis prupit· ¶ ſFrat· Jacob
reatinꝰ cuz ī nauicula q̄daz fluuiuz
quendā ptrāsisset cū fratribꝰ a so
cijs iā sup ripā positis· postremo se
ad exituz ꝑpararet: nauí reuoluta
ipse ī fundū flumis est sūmersus
ſFratribꝰ igī p deliberatōe sūmersi
btm̄ ſFrācisc̄ iuocātibꝰ ipso etiaz
corde vt poterat btī ſFrācisci auxi
liū implorāte: ecce dictꝰ frat p pfū
dum siccū pambulabat: et demer
sā nauículā capiēs cū ea puenit ad
litꝰ· vestimēta em̄ eiꝰ madida nō
fuerunt: nec aq̄ gutta ad eius tuni
cam proximauit.

¶ de sancta Pelagia.

Pelagia prima

femínaz antiochie ciuita
tis vbi a diuitijs plena: corpe pul
cerrima: hītu ambiciosa: et vana
aīo a corpe īpudica q̄daz vice p ci
uitatē cū ambitōe maxia trāsibat
ita vt mihil sup eā misi auza argē
tū a lapides p̄cios videret: ita vt
q̄cuq̄ iret aerē duietsoz aroma
tū odore replēt. Ruā p̄cedebat a se
q̄bat multitudo pueroz a puella
rū q a ipsi p̄claris erāt vestimētis
iduti. Ruam quidez sanctus pī nom
ne Nonnꝰ epūs diopoleos q nūc da
ria vocat vidēs: amarissime flere
cepit ex eo q illa maiorē habebat
curā placere mundo q̄ ipse habēt
placē deo. Protidēsq̄ sup pauimē
tum: faciem suam cum terra perau
siebat: et ipsam terram lacrimis
rigās: dicebat. Altissime deꝰ igno
sce mihi peccatori: quia vnus diei

meretricis ornatꝰ totius vite mee
iduſtriã ſupauit. Ne me dñe ofun
dat meretricis ornatꝰ totiꝰ vite añ
oſpectũ tremẽde maieſtatis tue. Il
la p terremis ſũmo ſe ſtudio orna
uit. ego tibi imortali dño placẽ p
poſui: a p meã negligẽtiam nõ im
pleui. dixitq; his q̃ ſecũ erãt. In ve
ritate dico vobis q̃ deꝰ hanc iudi
cio otra nos p ductuꝰ eſt: qm̃ hec
tã ſollicite ſe depingit vt terremis
amatoribꝰ placeat a nos celeſti ſpõ
ſo placẽ negligimꝰ. dũ hec a fimi
liã adiiceret ſubito obdormiuit. Vi
ſumq; eſt ei q̃ q̃dã columba magñ. fetu
da nimis circa eũ celebrãtẽ volaret
Qui dũ cathecumios abire p̃cepiſſet
columba diſparuit: et poſt miſſaꝫ re
diens a epõ i vaſe aq̃ merſa mũ
da a cãdida exiẽs tam alte volauit
q̃ videri nõ potuit. Fugilãs g̃ duꝫ
q̃dam vice ad eccliam p̃cedens p̃di
caret: a Pelagia p̃ſens eſſet: adeo
cõpuncta eſt q̃ ei leãs p nunciũ mi
ſit: dicẽs. Sancto epõ diſcipulo xp̃i
Pelagia diſcipla diaboli. Sic vere
xp̃i diſcipulꝰ cõprobaris: q̃ vt au
diui p miſeris pctõribus de celo de
ſcẽdit: me pcatrice: ꝫ penitẽtez ſu
ſcipe digneris. Cui ille remiſit. Ro
go vt humilitatẽ meã non tẽptes
q̃ hõ pctõr fuꝫ. Si vero ſaluari deſi
deras: ſolũ me videẽ nõ poteris: ſed
inf alios me videb. Cũq; ad euꝫ eo
ram pluribꝰ aduenisſet: pedes eiuſ
apprehẽdit a amariſſime flens: di
cere cepit. Ego ſuꝫ Pelagia pelagꝰ
imãtatis exundãs fluctibꝰ pctõꝝ.
ego ſuꝫ p ditõis abiſſus. ego vora
go a laqueꝰ aiaꝝ. multos decep tos

decepi q̃ nũc cuncta phoꝛtui. Tũc epi
ſcopus eaꝫ interrogauit: dicẽs. Qd ẽ
tibi nomen. Cui illa. In natiuitate
Pelagia vocor: ꝫ ppẽ vestimẽtoꝝ
põpaꝫ hoies me Margaritã appel
lãt. Tũc eps eã demẽter ſuſcipiẽs
pmaꝫ ſalutarẽ inuexit: et i dei timo
re diligẽter inſtruxit a ſacro baptiſ
mate regñauit. diabolꝰ aũt ibidez
damabat: dicẽs. O violentia quã
patior ab hoc ſeruo dei decepito. o
violẽtia. o ſenectꝰ mala. maledictꝰ
dies i quo otratuꝰ natꝰ es m̃. q̃ ſpẽ
meã maximã abſcidiſti. Quadam
inſup nocte cuꝫ Pelagia dormiret
diabolꝰ ad eã venit a eã excitãs: di
xit ſibi. dña Margarita q̃d vnq̃ ti
bi malefeci. Nunq̃d nõ oibus diui
tijs a gloria te ornaui. Queſo die
m̃ in quo te otriſtaui a tibi p tinꝰ
ſatiſfactiã. tãtũ obſecro ne me dere
ras: ne opprobriũ xp̃ianis efficiar
Ipſa autẽ ſe ſignauit a in diabolũ in
ſufflauit: a ſtatim euanuit. Die ter
cia oia q̃ habebat: congregauit: a
paupibus tribuit. Poſt aliq̃t au
tem dies cũctis ignoratibus Pela
gia i nocte aufugit a in montẽ oli
ueti deuenit vbi habitũ eremite ac
cipiẽs: i parua cella ibidez ſe coll.
cauit: a deo i multa abſtinẽtia ſer
uiuit. Maxime autẽ fame ab hom
nibus habebat: ac frater Pelagi
us dicebat. Poſt hoc quidã diaco
nus ſupradicti epi hieroſolimam
cauſa viſitãdi loca ſancta aduenit
Cui epus ait vt poſt ſcoꝝ locoꝝ
viſitationẽ quendã monachũ no
mine Pelagiũ quereret a ipm viſi
taret: cui ver ſuus dei eſſet. Qd cuꝫ

ille fecisset: mox ab illa cognit⁹ ne quaq̄ ipam ꝓpē mīmā maciē cog̃ uit. Cui dixit Pelagia. Mater ne ep̄m. a ille etiā dñe. Et illa oret pro me ad dñm. qr vere xp̄i aplus est. Recedēs aut̄ die tercia ad eiꝰ cellā rediit. Et cū ad hostiū pulsisset a nullus sibi apuisset fenestraꝫ aperuit a mortuū vidit. curr̄sq̄ cū hoc ep̄o nunciasset: ep̄us a der⁹ oesq̄ mōchi ꝺueneūt: vt tā scō viro exequias celebrarent. Cunq̄ de cella corpꝰ eiꝰ extraxissent: reperer̄ūt qꝺ mulier essz: a plurimū admirātes deo grās reddider̄ūt: a corpus scm honorifice sepelier̄ūt. Obiit aut̄ die octauo intrante octobre: circa ānos dnīm. cclxxx.

De scā Margarita dicta Pelagius.

Margarita dcā Pelagius virgo pulcerrima diues a nobilꝫ tāta fuit par̄tū solicitudine custodita et optimis moribꝰ instructa. tātaq̄ pudicicie honestate vigebat qꝺ ab hominꝫ modis oibus renuebat videri. Deniq̄ a qꝺaꝫ adolescēte nobili in cōiugiuz quer̄it: a vtriusq̄ pentis assensu cūcta nuptijs necessaria cuz imensa diuitiaꝫ a delicias gloria ꝓparanť. Cuz vero nupciarū dies aduenisset: a iuuenes et puelle et cūcta simul nobilitas añ thalamū iam paratū nuptiarū festa cū gaudio celebrar̄et: virgo deo inspirāte cōsideras dānuz vginitatis tam dānosis plausibꝰ cōpari: pstrata in terrā cū lacrimis gloriā virgini tatis a nuptiarū molestias tanta in corde suo cōpēsatione vibrauit qꝺ oia huiꝰ vite gaudia quasi ster cora respuebat. Vñ illa nocte avi ri ꝺsortio se abstinēs: media nocte deo se recōmendās: tonsis crinibꝰ in viri habitu clam aufugit. Lōge aut̄ ad quoꝺdā monasteriū veniens: a fratrē Pelagiū se appellās. ab abbate receptus est. a diligenter instructꝰ. Qui tam sancte ac religiose se habuit qꝺ defuncto sācti monialiū pulsore: de senioꝫ officio a abbatis impio licet iniustus monasterio vginuz est platus. Dum & eis non solū corpoꝫ necessaria: sed etiā animarū pabula cōtinue a incalpabiliter ministraret: diabolꝰ ei inuidens studuit q̄liter ꝓpꝫ eiꝰ cursuz obiectu crimis impediret. Nam vnā virginē que pre foribꝰ erat in adulteriū traxit: et intumescente vtero cuz iam celari non posset tantus pudoꝛ et doloꝛ omēs vicinas a monachos vtriusq̄ monasterij ꝺsternauit qꝺ solus Pelagius vtpote eoꝫ familiaris atq̄ prepositus sine iudicio a examiatōne ab omnibꝰ cōdemnat. Qui foras cum ignominia pellitur: a in qꝺaꝫ rupis specu reducitur: sibiq̄ mōachoꝝ seueriꝰ deputat qui sibi panē cinereuz a aquā tenuissime ministraret: quibus gestis monachi recesserūt: a solū ibi Pelagiuz reliquer̄ūt. At ille patienter omia sustinens in nullo turbatus fuit. si gratias ꝺ deo referēs ꝓ scōꝝ exemplo se ꝺtinue ꝺfortabat. Tandē cū finez adesse cognouisset abbatis a

monachis sic mãdauit Nobili ꝙ
ta ex genere margarita i seculo di
cta fui ẽvt pelag⁹ tẽtationuz tẽasi
tem. pelagi⁹ m̃ nomẽ imposui Vir
sum non p̃ decẽptione mentita qꝫ
factis ostendi de crimine virtutez
obtinui. pẽitentiã mnocẽs egi Jã
queso vt quã viri feminã nesciẽt
sãcte soroẽs sepeliãt Et sit expiacõ
iuuentutis ostensio moriẽtis vt fe
mine virginem recognoscant quã
calũniatores adultrũ iudicabãt
His auditis monachis et monia
lib⁹ ad spelũcam currentibus pela
gius a femmis femina et virgo in
tacta ꝺgnoscitur a cũctis pẽitenti
am a gentibus in monasterio vir
ginum honorifice sepelitur.

De sancta Taysi.

Aisis meretrix
sicut in vitas patrũ legiẽ
tante pulcritudinis extitit vt mlti
pter eam vendidis substantijs
suis adultã pauptatẽ deueirẽt
Sed a amatoes sui pre zelo lub⁹
inter se cõsertis frequenter puelle
limina sanguine inuenum reple
bant. Qꝫ audiens abbas pafnu
cius sumpto habitu secularia vno
solido pfectus est ad eam in quan
dã ciuitatem egipti dedit ꝙ ei soli
dum quasi p̃ mercede pecandi. Il
la accepto precio ait illi Ingredia
mur simul in cameram Cunqꝫ essz
ingressus et lectum vestibus pcio
sis stratum ascendere muitaretur.
dicit ad illam Si est interi⁹ cubile
in ipsum eamus Illa aũt dixit Est
qꝺã cubiculũ vbi nullus ingredi
tur Si vero deũ times n̄ est locus q̃
ei absco̅dat Qꝫ senex audiens dix
it ei Et scis esse deũ. Cũqꝫ illa respõ
disset se scire deum a regnuz futuri
seculi nec non a tormenta pctõrũ
dixit ei Si ergo nosti cur tantas a
mas pdidisti. Et non solũ pro
tua seꝺ illorũ redditura rõnem dã
naberis Illa vero hec audiens puo
luta ad pedes pafnucij cũ lacrimis
exorabat dicens Scio esse pẽiten
tiã pater. a confido remissionem te
orante sortiri Tm̃ peto trib⁹ horis
mducias a post hec quo iusseis ibo
a quecũqꝫ preceperis faciaz Cunqꝫ
locũ illi abbas cõstituisset vbi re
mire deberet illa acceptis ommbus
quecũqꝫ ex peccato lucrata fuerat
platisqꝫ in mediã ciuitatez populo
expectante igne cõbussit damans
Venite omes qui peccastis mecuz
avidere quõ ea q̃ mihi otulistis ex
uraz Erat aũt preciũ auri libra rũ
cccc. Que cum oia mcendisset ad lo
cuz quẽ abbas ei cõstituerat prex
it Quam ille repertovirginum mo
nasterio in cellulam reducẽs ho sti
um celle plumbo signauit. et puuz
reliquit foramẽ p̃ qꝺ ei victus mo
dic⁹ mferret Jussitqꝫ ei ommb⁹ die
bus patrũ pamsa paululũ aq̃ a ce
teris mmistrari Cum autem senex
discederet. ad eũ ait taisis Quo pa
ter mites vt ex naturali meatu me
am aquam effundã. Et ille m̃ cella
sicut digna es Cunqꝫ iteꝝ quõ de
beret deum orare mquireret respon
dit. Non es digna nominaẽ deum
neqꝫ m̃ labijs nomen trinitatis ad
ducere. nec ad celũ manus expan

Ja

dere qm̃ labia tua imq̃tate plena sunt a manꝰ tue sordibꝰ mq̃nate. ſ tm̃odo ic̃ubens cõtra celẽtem ſpice. hũc ſmonem frequenf ite rans Qui plasmasti me miserere mei Cuz g̃ trib⁹ annis fuisset mdu sa. dolunt abbas pafnuciuſ q ꝑfe ctꝰ ẽ ad abbatẽ anthoniũ vt ab eo req̃reret si remisisset illi deꝰ pcta. et narrata causa scũs ãthoniꝰ duo catis discipulis suis p̃cepit eis. vt il la nocte vigilãtes in oratõe singilla tim ꝑsisterent vt alicui ex his dñs declararet cãm p qua pafnuciꝰ ab bas venerat Cũ g̃ mœssarent orasſent abbas paulus maior discipu lus anthonij vidit subito in celo le ctum p̃ciosis vestibꝰ ordinũ quem tres virgines custodiebant. Cũq; paulus diceret. gl'a illa si esset an thonij. vox dixit. ſ̃ō ẽ patris tui ãthonij ſ thaisis mẽtricis Qꝺ cũ mane abbas paulꝰ retulisz ognita dei voluntate abbas pafnu tiꝰ cũ gaudio discessit Et mox ꝑfe ctus ad monasteriũ hostium celle dissipauit Illa vo rogabat vt ad huc manẽt mdusa dixit ãt ei gre dẽ qm̃ remisit deus pcta tua Et illa fuit Testor deũ. qz ex q̃ huc igressa fuz ex oibꝰ pctis meis feci velut sar cinam et statui ãte oculos meos. Et sicut nõ discedit an lachrymꝰ de naribꝰ meis sic nõ discesserunt pcta mea ab oculis meis ſ flebaz semp illa cõsideras Cui abbas pafnuciꝰ dix it Non ꝓpter tuã pnitentiã remisit tibi deꝰ pcta tua sed qz hũc timorẽ semp habuisti in aio Et cũ ide illaz exuisset. xv. dies supuixit a pausa tuit in pace. Abbas q; effrem aliaz meretrẽ simili fere mõ conuertẽvo luit. Nam cũ illa meretrix factuz ef frem ad peccãdũ impudẽter allice ret. dixit ei effrẽ. Seq̃re me Qua se quente. cũ ad quẽdã locaivbi erat magna multitudo hoim venisset. dixit ei Sede hic vt omiscear ceum Et illa. Quõ possum hoc facẽ tanta multitudine hic stãte. Et ille si ho mines erubescis nõne magis tuz dẽs erubescẽ creatorẽ q̃ revelat oc culta tenebraruz. Illa aũt confusa recessit.

¶ De nomine

Dionisius inter

ꝑtatur velemẽter fugiens Vel dr dyonisi⁹ a dya qꝺ est duo a misus qꝺ est eleuatꝰ qꝺ est duo duo eleuatus .l. secundũ corpus a aiaz Vel dicit a dione qꝺ est ven⁹ .l. dea pulcritudinis et syos quod est deus quasi pulcer deo. velut q dam aiunt dicitur a dyonisia que vt dicit ysidorꝰ est quedã gemma migra valens cõtra ebrietatẽ Fuit igitur velementer fugiens de mũ do p pfectã abrenũciationẽ eleua tus per mẽnã otemplationez pul cer deo p deo rezvtutũ. valens pec catoribus otra ebrietatẽ viciorum bic ante cõuersionẽ multa pœno mina habuit Vocatus est ei ario pagita Item dictus est theosophꝰ id est deum sapiens. Item a greco cũ sapientibus vsq; hodie dicitur peristera tranos qꝺ latine dicitur ala celi quia in celũ ala spualis in telligentie mirabiliter volauit Jez

dictus est macharius id est beat⁹
Item dictus est a patria ionic⁹ Jo
nica autē vt ait papias vna est ex
linguis grecorum Vel ionice sunt
genera rotunda⁹ colūnarum Vel
ionica⁹ vt idem dicit est pes q̄ ha
bet duas correptas sillabas et du
as longas. Per q̄s ostēdit q̄ ipe
fuit deum sapiens p occultorum i
uestigationem. ala celi p celestiū
contemplationez beat⁹ p eternorum
bono⁹ possessionem Per alia ostē
ditur q̄ ipe fuit mirabilis rhetor
p eloquentiā. ecclē fustentato⁹ per
doctrinam. breuis sibi per humilita
tem. longus alijs p caritatē Aug⁹
in lib. vij. de ciuitate dei dic q̄ io
nica est genus p̄boru⁹. s. italicum
q̄s est ex parte italie a ionica q̄s ē
ex pte grecie Ruia ergo dionisius
fuit⁹ erat p̄bs. ideo anthonoma
tice dicebatur ionicus Li⁹ passiōez
a vita⁹ grece dicit auit methodius
latine autē anastasius apostolice
sedis bibliothecarius vt dic ignā
tius remorum episcopus.

¶ De sancto dyonisio

Dionisius ario
pagita a btō paulo apl̄o
ad fidem xp̄i cōuersus fuit Qui ari
opagita a vico ciuitatis in q̄ habi
tabat dictus fuisse dr̄ Ariopagus
enim erat vicus maritus in quo erat
templū ei⁹ Athenē. eni singulos
vicos denominabāt a dijs q̄s cole
bāt. vt vicū in q̄ colebat mars
vocabant ariopaga. q̄ arios dicit
mars a pag⁹ vic⁹ ac. Dā vocabāt
panopagū et ita a singul⁹ dijs sin
gulos vicos denoiabāt Ariopag⁹
ām erat vic⁹ excellētior q̄ ibi eāt cu
ria nobiliū a scole liberaliū artiū Jn
h° g̃ vico morabat dyonī. maxi⁹
p̄bs. qui ob plenitudinē diuinoru⁹
numinū a sapie Theosoph⁹ v. dīi
sapiens dicebat. erat a secu⁹ apol
lophanus eius cōp̄bs Jbi ec erāt
epicuri q̄ ponebāt felicitatē hois in
sola corpis voluptate a stoyci qui
in sola aī virtute Jn die g̃ dīnce passi
onis cū tenebre fcē fuiss̄ et sup vni
uersā trā p̄bi q̄ erāt athēis nō po
terāt hmōi cām in cāis nālib⁹ inue
nire Nō fuit ei nālis edip̄s sol. tū
q̄ luna fere erat e r̄gione ad solē.
edip̄s vo fieri solz tm̄ i fine⁹ sol
a lune Luna āt tūc erat xv. a ita i p
fecta distātia a sole. Tū q̄ edipsis
ñ aufert lumē in vnius ptibus tre
Tū q̄ p tres horas durae nō pōt
Dui⁹ meminit dio. i epla ad apol
lophanū dicēs. Obfusi nāq; octes
vnsormitē tēbra⁹ caligine tabescē
te vt purgatu⁹ redijt solis diame
tu⁹. regulā p̄bi aridei assumpsim⁹
Cūq; reperimus q̄s erat notissimū
solē pati molestias nō dēre. aio ad
te pericie vaste sacrariū adhuc ne
scius tāte rei misteriū Qui inquaz
speculū doctrine apollophano hijs
secretis ascribis. Ad q̄s tu m̄ ore
diuino a nō humani sensus fmōe
dixisti O tone dyonisi diuinarū p
mutacōes sunt rez deinq; nōtū se
rie die a annū ānūtiacōnis quem
paucis nūis auribus fusp̄fis ito
nuit singulis acdamantibus recor
dari exptus dedi veritati man⁹ et
falsitatis fum nexibus absolutus

hec dyonisius Huius ē meminit in epla ad policarpū loquens de sea apollofano dicēs Ambo apud eliopolim tūc pītes a constātes in opmabiliter soli lunā mœdentem videbam⁹. ſNō ei erat cōsuetū tps Et rursus ipaz a nona hōrā vsq ad vesperā ab solis dyametrū supnā liter restitutā Eclipsim āt illā vidimus in octāte mensuatā vsq ad solarē ēminūvemētē postea egredientē a rursus nō ex eo dē a defectu a repugnatiōe sed ecōtrario ſm dyametry factā Hec dyonisi⁹ Tūc em̄ dyonisi⁹ cum apollophāo noto astrologice discipline apō eliopolim egipti prexeāt a postea inde reuersus est Qz āt illa eclipſ vniuersis ptibus terre lumē abstulit ptz ex eo q̄ lucas euāgelista hoc dicit a ex hoc q̄ vniuersitatis dñs patiebatur. a ex eo q̄ fuit eliopoli egiptia ex eo q̄ fuit rome Qz āt fuerit rome testat orosius dicēs Cū dñs patibulo affix⁹ ē ēmotu pvrbem facto saxa ī motibus fixa maxiatū q̄ vribū plurie ptes plus solito cōcussione ceciderīt Eodēq; die ab hora diei sexta sol ī totū obscurat⁹ tetra nox subito obducta fuis ē. adeo vt stellas tūc diurnis hōris vl' potius in illa horrenda nocte toto celo fuisse visas referat. Hec Qroſi⁹ Testatur etiā eusebi⁹ q̄ illa eclipsis fuerit i bithinia q̄ prouincia est asie minoris. a hoc allegat i cronica sua ex dictis ethnicoꝝ nāc. Tā dēvt in hiſtoriis scol. legit ē. phi ad hoc adducti sunt vt dicerent q̄ deꝰ nāe patit Alibi tñ legit ē q̄ dixerūt Aut ordo nāe pueritit ā elementa mentiūtur ā deus nature patit ē et elemēta sibi opaciunt Alibi vō dicit q̄ dionisius dixit Nec nox quā nouā miramur totius mūdi vitā hucē aduenturā significat Tūc athenienses illi deo arā ostituerūt. a suppositus est titulus Ignoto deo singulis ei aris supponebat titulus. in dicās cui eēnt dedicate Et cū vellēt illi offerre holocausta a victias dixerūt phi. Bonorū nīoꝝ nō eget ſ facietis flexiōes añ arā ei⁹ a supplicabitis ei q̄ nō q̄rit oblatōes prorz ſ deuocōes aiorz. Cū ē paul⁹ veisset athenas. eppauit a stoyci phi cū eo disserebāt Quid vult seminator verbū hic dicē. Alij dicebāt Nouoꝝ demonioꝝ videt ānnūciator esse Abduc ētes ē eū ad vicū phorū vt noua doctrina ibidez examē recipet dicentes Nouaq̄ dē inferſ auribꝰ nīis Volumus ergo scire q̄naz velint hec esse Athenienses āt ad nihil alij vacabāt nisi aut dicere vl' audiē aliq̄d nouū. Cū ergo paul⁹ singula dictoꝝ altaria pertrasseret a īmē cetrā ignoti dei altare vidisset. dixit ill' paulus Quem ignorātes colitis. hunc ego annūcio vobis verū deū q̄ fecit celū a terraz Deinde dixit dyonisio quē ceteris magis doctū in dimisi videbat Quis est dyonisi ille deus ignot⁹. Et dyonisius Ipse verus est deus q̄ īmē deos nō ē demōstratus ſ nobis est ignot⁹ a seculo venturo futur⁹. ai ppetuum regnaturꝰ Et paulus Hō an tm̄ spūs est Et dyo Deus a hō ē Sed io incogmitꝰ est

relegatū vbi ꝓphetauit ꝙ mox rēdi turus esset sic dicēs Gaudete vere di lecte. vē admirabilis et desiderabi lis a diligibilis valde dilecte Et ifra Ex custodia que est in pathmos dimitteris a ad terras asie reuerte ris a facies ibi dñi dei tui imitatio nes a his q̄ erunt p̄ te tradēs Post mitiom beate marie interfuit sicut ipse in li. de di. no. insinuat vidētur Cum ergo audisset petrū a paulū rome a nerone in carceribꝰ detineri epz sibi substituit a ad eos visitan dos accessit Petrū cū illi feliciter ad deū migrassent a demēs p̄sideret ab ipō beato Clemente in francia destinat a sibi rusticꝰ a eleutherꝰ sociant Missus g̃ paisius venit et mltos ibidē ad fidē conuertit a eccle sias plurimas fabricauit a in ipis dericos diuersi ordinis collocauit Tanta ãt in eo celestis gratia emi cuit ꝙ cū sepius pontifices ydoloꝝ otra eū seditiones ꝑpli excitarent a ꝑplus ad eū p̄duz sepe cū armis curret. mox illo viso aut omi feri tate deposita se eiꝰ pedibꝰ ꝓuolue bāt aut mimo timore soluti ab eiꝰ p̄nntia fugiebāt Sed dyabolus inui dens ꝙ q̄tidie sui cultura decrescēt a multiplicatis fidelibꝰ eccā triū phauet. Domicianū impatorē ī tā tā omouit seuiciā vt p̄ceptū daret ꝙ q̄cūq̄ xp̄ianū aliquem reperet ā ipm sacrificare cogēt aut diuerſ supplicijs cruciaret. Profectꝰ igitur fescēninꝰ otra xp̄ianos parisius a roma directus bt̄m dyonisiū po pulo p̄dicātē inuenit statiq̄ captū collaphisatū osputū derisū a loris

J. in.

qꝛ eius tñ in celis cōuersacio est Cui paulus Ille est inq̄ quez p̄di co q̄ de celis descendit. carnem susce pit morē sustinuit. et die tertia re surrexit Cū aūt dyonisiꝰ adhuc cū Paulo disceptaret fortuitu trāsiit cec⁹ p viā coraz eis Statimq̄ dixit dyonisius paulo. Si dixeris huic ceco in noie dei tui vide a viderit sta tim creclam Hz nevtaris verꝫ ma gicas q̄ forte nosti verba que hñt huiusmōi efficatiā ego formā vbo rū tibi prescribā: In hac g̃ forma verboꝝ dices ei. In nomine ihesu xp̄i nati de virgine crucifixi a mor tui q̄ resurrexit a ad celū ascēdit vi de Sed vt omis suspicio tolleretur paulus dixit dyonisio. vt hec ipse verba ꝓferret. Cū ergo in ea dē for ma dyonisius ceco vt videt dixisz ꝓtinus visum recepit Statimq̄ di onisius cū damari vxore sua a tota familia baptisatus est a fidelis effe ctus Sicq̄ a paulo p fenmū istru ctus athenis eps est ordiatus vbi ille p̄dicationi insistens ipsā ciuitatē a maxima pte regionis illi⁹ ad fidē adduxit Hunc paulus ea que in ter tium celū raptꝰ vidit reuelasse dici tur. Sicut a ipse dionisiꝰ in pleriscq locis insinuare videt Vñ de gerar chijs ipo cū ā geloꝝ ordinibus dis positionibus a officijs tā luculent a dare disseruit vt non putaes hoc ipm ab alio didicisse ꝙ ipsum pote rus etiā vsq̄ in ētium celū raptū fu isse a hec ibi oia ostendisse Prophe te spiritu dauit sicut patet in epi stola quā misit ad iohannē euan gelistā in pathmos insulā in exilio

durissimis alligatū cū sācis rustico a eleutherio sibi p̄sentari p̄cepit Cū q̄ sācti corā eo in confessione dñi starēt astarētecce quedā matrona nobilis vēnit a vir suus lubricus turpiter ab his magis deceptus aversus est Deo eius itaq; viro citiꝰ mittitur a in dñi cōfessione pseueras inuste necatur Sācti Deo a.xii. militibus flagellantur. Deinde magꝰ ponderē catēnay cōstricti carceri mācipāt Sequēti die dyomisiꝰ supcratē ferreaz suppositis flāmis nudus extēditur vbi dño decātabat dicēs Agnitū elo. tuū velle. a ser. tu. di illud. Inde autē erigit a ab bestias ferocissimas multo ic̄umio excitatas p̄sicit Sed cū i eū impetuose cōcurrerēt signum crucis opposuit a mānsuetissimas eas fecit. Deinde in cibanū iactat sed extincto igne nihil leditur. crucifigit a diutiꝰ ibidē torquetur Ni deposit⁹ cū sociis suis a multis alijs fidelibꝰ carceri mancipatur vbi dū missaz celebraret et plm̄ omunicaret dñs Ihs nūc cū immenso lumine apparuit panez accipiēs a dixit Accipe hoc care meus. q̄ mecū est maxia merces tua Dꝰ hoc presidi p̄tati. itez nouis supplicijs macerant a iuxta ydolū mercurij cū securibꝰ triū capita in confessione trinitatis p̄cidunt Statū q; corpus sācti dyomisij se erexit a caput suū inter brachia angelo ducēa celesti lumie p̄cedenti p duo milia la deportauit a loco. s. q̄ dī mōs martiū vsq; ad locū vbi nunc sua electione a dei p̄uidētia req̄escit Tā ta g̃ ibidē angelorum melodia insonuit vt iter mlt̄os q̄ audierāt a cre dideruīt a latcia p̄fati lubrij vxor xp̄iana se esse clamauit a mox ab impijs decollata et in suo sāguine baptisata ocubuit Filiꝰ eiꝰ āt nomine Iusbinꝰ rome sb tribus ip̄ā toribus militauit deide patrisiꝰ re diēs baptisat a religiosoꝝ nume ro sociatur. dū āt infideles metuerent ne socioꝝ rusticia eleutherij corpa xp̄iani sepelirent iusserūt vt in secana mergerētur. Matrona āt q̄dā nobilis vectores ad prādiū i uitauit a illis epulātibꝰ scōꝝ corpora furtiue subripuit a in agro suo occulte sepelire fecit Que postea p secucōne cessante ide abstulit a cor pori bti dyomisij hōrifice sociauit Passi sunt āt āno dñi .cc.vi. sub do miciāo. etatis Xo bti dyomisij āno .c. Cū apd arelatū scūs regulꝰ epꝰ missaꝝ solennia celebraret ap'lo cū noibus in canone recitatis ad iūxit a beatis martirib⁹ tuis dyonisio rustico et eleutherio Quo dicto cū adhuc dei famulos viuē credēt primuz mirari cepit aut eoꝝ noia sic nesciēs in canone retulisset Et ecce eidē mirāti tres columbe apparuerūt sup crucē altaris residētes que scōrū martiruū hatebāt noīa suis pectorib⁹ sāguine insigmita quas diligēter ituēs scōs migsse a corpo re intellexit Et nō q̄ ignarꝰ remens eps dicit in epla quā misit ad karolū q̄ iste dyonisius missus in gallia fuit. dyonisiꝰ ariopagita vt sup dem e. Item testat Iohes scotꝰ in epla ad karolū Nec forte ratio exputo tpis otradicit sicut aliqui

obiscẽ voluerũt. De sãcto Gereo
ne cũ sociis suis reqre i fine libri

De sancto Calixto papa.

Calixt⁹ papa ã
no dñi .cc.xij. sb alexãdro
ipatore martiriũ passus ẽ Cui⁹tẽ
porib⁹ ps eminentior vrb rome di
uino ẽ icendio cremata a sinistra
man⁹ i ouis aurea liqfcã tũc oẽs sa
cerdotes ad alexãdrũ impatorẽ ve
nerẽt petẽtes vt dij irati sacrificijs
placarẽtur dũ g offerrent. subito
celo sereno mãe die iouis dino ful
mie qtuor idolor sacerdotes mortui
sunt a ara iouis cõ cremata ẽ itavt
pp̃l⁹ roman⁹ fugẽt ex muros Au
diẽs ãt palmaci⁹ o sul qp calixt⁹ cũ
suis clericis trãs tiberi latitaret. ro
gauit vt xp̃iani p qs hoc malũ ob ti
gerat ad purgacõez cũtatis peit⁹ de
lerent Palmaci⁹ itaqꝫ ptãte accep
ta cũ illuc cũ mlitib⁹ ppeãssz. ꝫ illi
ptin⁹ excecati fuissent. fri t⁹ alexã
dro hoc ptin⁹ nũciauit Tũc ipator
iussit .vt die mercurij ois pp̃l⁹ cõ
ueniret a mercurio imolaret vt ab
eo sup his rñsa acciperẽt Qꝫ dũ fi
eret. ẽgo qdã templi noie iuliana
arrepta a demõ e exclamauit de⁹
calixti ẽ ver⁹ a vũ⁹ de⁹. q nisi ẽ pol
lutionib⁹ idignat⁹ Qꝫ audiẽs pal
maci⁹ trãs tiberi ad vrbẽ rauennẽ
siũ ad sem calixtũ accessit. a cuz ve
nia a failia se ab eo baptisari fecit
Qꝫ audiẽs ipator eũ accersituz bi
plicio senatori tradidit vt verb blã
dis eum moneret ex eo qp rei publi
ce p̃fimũ necessari⁹ eẽt Palmacõ
vo i ieiunijs a orõib⁹ pseueãte.
vsit ab eũ qdã p̃mittẽs qp si vxorez
suã palitcã sanaret otinuo credẽt
Cũ g palmaci⁹ oraret illa sanata
ad palmaciũ cucurrit dicẽs Bapti
sa me in noie ihu xp̃i. q tenuit ma
nũ meã a alleuauit me Tũc calixt⁹
veiens ip̃az cũ viro suo a simplicõ
a multis alijs baptisauit. qꝫ audi
ẽs ipator iussit oẽs baptisatos de
collari Calixtũ vo q̃nqꝫ dieb⁹ fine
cibo a potu manẽ fecit Ille ãt vidẽs
eũ ap̃li⁹ o fortari. iussit eũ diebus
singulis fustigari. deide p fenestrã
p̃cipitatũ. alligatũqꝫ saxo in pute
um p̃cipitari. Asteri⁹ ãt p̃sbit corz
pus ei⁹ de puteo eleuauit a ip̃z i ci
mitrio calipodij sepeliuit. De noie

Leonard⁹ odoz

pp̃li dr a leos qꝫ ẽ pp̃l⁹ et
nard⁹ q ẽ verba redlẽs qr odẽ bo
ne fame pp̃l'm ab se trahebat. vl'le
onard⁹ qi legẽs ardua. vel leonar
dus dr a leone Leo em qtuor hz in
se Primo fortitudinẽ quaz fortitu
dinẽ vt dic pisdor⁹ habet in pecto
re a in capite Sic beat⁹ Leonardus
habuit fortitudinem in pectore p ma
lorũ cogitationũ refrenationẽ Et i
capite p ifatigabilẽ supnoruzcõtẽ
plationẽ Secdo hz leo sagacitatez
a h° in duob⁹. s. in ocl⁹ oculi aptoe
cũ dormita in delectione vestigioruz
cui fugit. Sic leonard⁹ vigilauit p
laborẽ actiõis a vigilãdo dormiuit
p qdẽ otẽplationis et inde deleuit
vestigia totius mũdane affectõis
Tertio hz vtuositatẽ in voce qr ei⁹
vox etia die fuscitat leũculũ natum
mortuũ a oez vestiã figẽ facẽ gdũ

Sic leonardus multos mortuos ī
pcis refuscitauit a multos bestia
liter viuētes m opibus tōmis fixit
Quarto habet timorez m corde. qz
fm ysidorū. leo duo timet. sstrepi
tuz rotarū a ignē accensum Sic leo
nardus timuit et timendo vitauit
strepitū mūdane sollicitudinis et
idō m desertū fugit a ignē terrene
cupiditatis. a ideo oēs thesauros
oblatos contempsit

De sācto Leonardo.

Leonardꝰ fuit
se dicitur circa ānum dn̄i
d. Hic a sancto remigio remēsi ar
chiepō de sacro fōte leuatꝰ. ab ipō
salutaribꝰ disciplinis instructus est
Cuiꝰ parētes p̄mi m palacō regis
frācie lēbāt Hic tāta grāz a rege
obtinuit qp oēs icarcerati qs ipe
visitabat ptinus absoluebāt Cū
g fama scitatis eiꝰ excrescēt. ex mlt
o tpe eū secū manē coegit donec
oportuno tpe ei epātū donaret. qō
ille renuit a solitudiez desiderās re
lictis oibꝰ aurelianū p̄dicādo cum
frē suo lifardo deuenit. vbi postqp
m quodā cenobio aliqp diu vixerit
dū lifardꝰ sup ripā Ligeris solita
riꝰ manere vellet. a leonardꝰ p san
ctiſpūs admonitionez in aqtanea
p̄dicare disponēt osculantes se ab
inuicē discesserūt Leonardus g vbi
qz p̄dicās a multa miracula exer
cēs m quadā silua cītati lemonice
vicina habitauit vbi erat aula re
gia cū venacōis ostructa Accidit āt
m quadā die vt rex ibi venaret. a re
gina illuc cū delectationis egressa
ptū pciditare tur Cum ergo rex et
familia pter regime pciditationem
ligerent. a leonardꝰ p nemꝰ trāsi
ret a gementiū voces audiret. pcta
te motus illuc pgeāuit a rege vo
catꝰ ptinꝰ introiuit Cuz igitur a re
ge interrogatꝰ qs esset a se sā remi
gij discipulum fuisse narraret rex
spē bonā concipiēs a bono mgīo te
ne instructū existimās ipsū ad re
gimā induxit rogās vt p̄cibus suis
de recuperata coniuge a edita ple gau
diuz obtineret Tūc ille orōne fusa
qō petebat ptinꝰ impetrauit. Cum
āt rex mlta in auro a argento sibi
offerret. ille ptinꝰ recusauit admo
nēs vt hec paupibus daret dicēs
Ego nullis hoz indigeo g tm̄ in aliq
filiāz oēs tuis spretis hꝰ mūdi diui
cijs soli xpō famulari desidero Cuz
āt rex totuz illud nemꝰ sibi tradere
vellet ille ait Nō totū illud accipio
sed q̄ntū cū meo asello circuire pote
ro m̄ credi exopto. Qō rex libētissi
me adipleuit Cōstructo itaqz ibi
de monasterio diu ibi cū aduenis
sibi duobus monachis abstinen
tia mlta degebat Cū aūt aquavno
ab eis miliario distaret putū ibi
de ficū pemitꝰ fodi iussit quē aqua
orōmbus suis impleuit Loci aūt
illū nobiliacū appellauit eo qa re
ge nobili sibi traditꝰ fuisset. vbi tā
tis miraculis coruscauit qp q̄ncqz
eiꝰ nomē in carcē inuocassēt mox ru
ptis vinculis nullo obstabiente liber
abiret a suas ide catenas vl cōpe
des p̄sentarent. Do cū pluēs secū ma
nebāt a ibide dño seruiebāt Septē
qz famule de eiꝰ nobili stirpe vendi

tis oīb9 ad eū venerūt a distributo
singulis nemore ibi cū ipō manen
tes exēplo suo plurimos attraxerūt
Demū sācto9 viz leonard9 mltūs da
t9 vtutibus. viñ. ydus nouēbris
ad dñm felicit migrauit Vbi post
mlta fecisset miracula deuicis illi
us ecc̄ reuelatū est vt qđ locus ille
ꝑ multitudinis frequentiā art9
erat. alibi ecc̄am fabricarēt a illuc
corp9 sācti Leonardi hōrifice trās
portarēt. at illi cū ꝑlo tribuano ie
iunio a orōib9 insistētes. respicē
tes viderūt totā puinciā mue coop
tā locū āt illū in quo sāct9 leonar
du9 quiescē volebat omino vacu
um ospexerūt Vbi ita q̄ translatus
quanta miracula precipue circa in
carceratos dñs p eū faciat. immē
sa ferri varietas ex eius tumulū
dependentis testis existit Vicecō
mes lemouicensiū ad frorem malo
rū quandā grauissimā catenā fece
rat qua i cipo sui turris affigi mā
dauerat Qua catena q̄cūq collo cī
gebatur cuiuslibz aeris intēperiei
exposit9. nōna. s. q̄si mille morti
bus angebatur Accidit ātyt q̄dā
seruus sācti leonardi illa catena si
ne culpa ligaretur Qui cū iaz fēre
timū spūs efflaret. intra se q̄ potuit
voto sācto9 leonardo rogauit vt
q̄ alios liberaret. sibi q̄ suo suo sū
ueniret. Statim q̄ sāct9 Leonard9
in veste cādida sibi apparens dixit
Noli timere q̄ nō morieris Surge
a hanc catenā tecū ad ecc̄am meā
deferas Seq̄re me q̄ ego precedā
te. Qui exurgēs a catenā accipiēs
sci leonardi precedentem vsq ad
ecc̄am suā penitus secutus ē Stat̄
vt ante fores fuit beat9 Leonard9
ipm dimisit a ecc̄am intrans que
sanctus leonard9 sibi fecerat om
nibus enarrauit et catenā illā taz
maximam ante tumulū ei9 suspen
dit Vir quidam in loco sc̄i leo
nardi nobiliaco habitans a eidez
sancto valde fidelis existēs a q̄dā
tyrāno captus est. qui quidē tyrā
nus intra se cogitās dicebat Leo
nardus illē omēs expeditos absol
uit a omnis vis ferri añ ipsuz veluit
antr ignez liquescit. Si hē g̃ vincu
lis ligauero ꝓtinus leonard9 ab
rit a ipm liberabit Si autem ipsuz
custodire possem. mille solidis ipz
redimē facerem Scio g̃ quid faciaz
In turri mea profundā foueā faciaz
a hoiem hūc expedibus aggrauatū
ibidem submergam. deinde super
os foueam ligneam archā cōstru
am in qua armatos milites accuba
re faciam. Licet enim leonard9 fer
rum cōfringat tamen nondum sub
terra intrauit Quod cum totum vt
cogitauerat cōplesset et ille homo
sanctuz leonardum sepius ydama
ret leonardus nocte aduenies ar
cham in qua iacebant milites re
uoluit a tangē mortuos i sepulchro
ita eos sub ipsa oduxit Deinde cum
multa luce foueam ingressus ma
num fidelis sui tenuit ac dixit dor
mis an vigilas. Ecce Leonardus
quē tu desideras. At ille amminis
ait dñe adiuua me Confestim cō
fractis catenis apprehensum pro
prijs vlnis extra turrim portauit
Deinde secū sic amicos cōtā aico cōsa

bulās vsq; ad locū suū in dom̃um
ip̃z deduxit Peregr̃n9 q̃dā cū a visi
tatione scī leonardi remīsset a m al
uernia capt9m cauea indutus eēt
eos q̃ eum expant plurimū deꝑca
batur vt amore sācti leonardi cuz
mihil vlnq; eos offendisset eū ēlax
are deberēt Qui rñderūt q; nisi se co
piose redimeret nō exiret. a ille ait
Sit in ꝟris a sem̃ leonardū. cui me
sciatis recōmendatū Sequēti ḡ no
cte scīs leonard9 dño illius castri
apparuit. avt pegrinū suū dimitte
ret impauit Ille vo mane euigilās
a visionē q̃i somnū puꝑdens nl'
latenꝰ dimittē voluit Altera nocte
eadē imperās sibi apparuit ꝙ ille o
tempsit. Tertia vo nocte scīs leo
nard9 pegrinū accipiens extra opi
dū adduxit. statimq; turris cū me
dia pte castri corruēs oppssis pl'i
bus solū p̃ncipē ad fui cōfusionez
fractis cruribꝰ reſuauit. Miles qui
dā in britania incarcerat9 scūz leo
nardū iuocauit. qui statim cūctis
videntibꝰ a cognoscētibus a stupē
tibus in media domo apparuit et
carcerem itrās a vicula frāgēs ꝟi
catenas in manu posuit a p medīū
illoz deducens oēs timore pterruit.
Fuit a ali9 leonard9 eiusdē pfessio
nis a ꝟtutis cui9 corpus apō corbi
acū reꝑescit Die cū in mōsterio eēt
p̃latus tāta se humilitate deiciebat
vt oīb9 inferior videret Sed cū ois
fere pl'is ad eū cōflueret q̃dā iuidi
regi dotario fuasert̄ q; nisi p̃uide
ret p leonardū q̃ multos sb obten
tu religionis colligebat regnū frā
cie detrimētū nō modicuz fustineret

Quib9 rex nimis ītrebul9 eū expelli
iussit Venientes aūt ad eū milites a
do ei9 vbis opūcti sūt q; se suos fu
turos discipulos spopōderunt Rex
q; petītes venia petitā detractoes
reb9 a honorib9 p̃uauit leonarduz
valde dilexit. avix ad p̃ces sā detra
ctores bigmitati fue restituit Qui a
deo simlit ipetrauit vt q̃cūq; in car
cere detinerēt mox iuocato suo no
mine solueret̄ dū aūt q̃dā die orā
in cubēt Pens q̃dā maxi9a pte pe
dū vsq; in ei9 finuz se extendit. q; ap
h° nullatenꝰ ab orōe surrexit Cō
pleta vo rōe dixit ei Scio qz ab in
cio creacōnis tue hoies q̃ntuz p̃ua
les in q̃etas fuꝝ nūc fi in me tibi data
est ptās fac in me q̃q̃d merui Quo
dcō serpens per caputium eius exi
liēs ad pedes ei9 mortuus corruit
p9 hoc aūt cū duos epos discordā
tes sedasset in crastinū se finēduz
p̃dixit circa annū dn̄i q̄ngētesimū
septuagesimū

¶ De nomine.

LVcas intexpe
tatur ip̃e consurgēs vel ele
uans Vel dicitur lucas a luce Ip̃e
ei fuit oriri ab amore mūdi ele
uās se in amorē dei Fuit eē lux mun
di eo q; mūdū illuminauerit vmūsum
Mat. v. Vos estis lux mūdi ip̃e sol
q̃ dē lux hz in situ sb limitatē sec. xp̃
vi. sol oriēs in mūdo in altissimis dei
hz in ospectu delectabilitatē eccl'
xi. Dulce lumē solis a delectabile e
oculis videre solem. Habet in mo
tu velocitatez. ij. Est dre. viij. Magna
est tra a excelsuz ē celū a velox ē cur

fus sol' hz i effectu vtilitatē qz sm
pßm hō geneat hoiez a sol Sic et
luctis huit sublimitatē. p celestūz
otēplationē. delectabilitatē p dul
cē cōuersationē. velocitatem p fer
uentem predicationem. vtilitatez
p doctrine sue cōscriptionem

De sācto Luca

LUcas syr9 na
tiōe anthiochen9 arte me
dic9 fuit sm qsdā vn9 de. lxxij. disci
pul' dñi Sane cū Hiero. dicat eū fu
isse discipulū ap'lox ñ dñi. a glo.
sup. xxv. Sco. notet qd dño p dicā'ti
nō adhesit ß p9 resurrectōez ei9 ad
fidē venit Magis tenēdū ē qd ñ fuerit
vn9 de. lxxij. tz aliq fic fuerit opia
tur Qui tā te fuit pfectōis avite vt op
time ordiat9 fuerit a qntū ad deū a
qntū ad pximū a qntū ad se ipm a
quātū ad suū officiū Et m figuām
hz qdruplicis ordmacōis quatuor
facies habē dz. s. facie hois leonis
bouis a aqle Qlibet ei de aīalib9
hēbat qtuor facies a qtuor pennas
vt' Ezc. pmo Et vt hoc melio9 videat
imagīemur aliqs animal qs ha
beat caput quadratū a in qualibz
sup'ficie imagīemur vnā faciē. a
pte anteriori faciem hominis. a dex
tris faciem leonis a sinistris faciē
vituli. a a pte posteriori faciem a
quile Quia vero facies aquile sup
alias eminebat propter colli pro
ductionē qs in ea longū est. ideo dz
qd erat desup Qlibet etiā horū qtu
or pennas hēbat qd cū qslibz aīal
qi quadratū imagīemur a i qua
drato sunt quatuor āguli i quoli
bet angulo erāt vna pēnna. p ista
quatuor aīalia sm sāctos quatu
or euangeliste figurantur. qrum q
libet habuit qtuor facies scribēdo
s. de humanitate passione resurre
ctione a dīnitate. singule tn singl'is
p quandā appriationē attribuunt
sm ihero. Matheū hoie figuratur
qd pncipalit circa xpi humanitatē
im orat Lucas figurat i vitulo agēs
de xpi sacerdocio Marcū i leone eū
tētius scribēs de resurrectōe Catuli
ei leonis vt dīvsqz in die tertiū qsi
mortui iacēt sed rugitu leonis in
die tertio excitantur Iterū qd inci
pit a rugitu p dicationis. Johes fi
guratur in aqla ceteris altio9 volās
scribit de xpi dīnitate Xps ei de q
scribūt oīa ista qtuor habuit Fuit
s. hō natus de v9 gine. vitul9 in pas
sione. leo in resurrectōe. aqla in ascē
siōe. p has g qtuor facies iqb9 de
signat9 ē lucas sic qlibet alio euan
geliста oñdit qlit illis qtuor mōis
fuerit ordiat9 Nā p faciē hois oñdi
tur qd recte fuerit ordiat9 qntū ad
pximū quē debet rōe instruē māsue
tudine attrahē a libēalitate fouere
Hō ei est aīal rōnale mansuetū et
liberale Per faciē aqle oñditur qd
recte fuerit ordinat9 qntū ad deū
qd in eo oculus intellectus deum in tu
itur p otēplationē. vestrū affectus
ad xpm exacuit per meditacōnez
Senectus abiicitur p nouā cōuer
sacōez Aqla ei acuti lumis ē vt ro
tā sol' irreuerberabilit respiciat et
in altum mirabiliter eleuata pis
culos in medio maris videat Ro
strū etiā mimis abuncatū hz. i ta vt

impedit̃ur in cibo capiendo pctre allidit a sic vsui cibandi habile efficit Exusta in sup a calore solis et in fontē magno impetu se pjiciens frigidꝰ abjicit. calore sol' oculoruz caligiez ofumētea pēnaꝫ alleuiāte Per faciē leonis ostēdim⁹ q recte fuerit ordinatꝰ qntū ad se. q huit generositatē p honestā morū ouersationem Sagacitatē p insidiaruz hostiliū vitationē. a passibilitatez p afflictorū op passionē Leo em est animal generosū. q rex animaliū Est sagax q vestigia cauda sua delet ci fugit ne inueniat Passibile q quartanā patiē Per faciez vitulū siue bouis ostendit q recte fuit ordinatus qntū ad suū officiuz qđ fuit scribē euāgeliū Ibi ei morose præsit q icepit a nūtate p cursoris a natiuitate a infātia xpi a sic paulatī præsitvs q ad vltimā consummationē Discrete incepit. q p⁹ alios duos euāgelistas vt qđ illi obmisissent iste suppleret a quod sufficienter dixissent obmittēt Circa tēplū a sacrificiū imoratus fuit qđ ptz in principio a in medio a i fine Bos em est aial morosuz i vngulasciſſuz. p qđ intelligit discretiō a immolatio. Vez q̃liter btūs lucas in pbās q̃tuor modis ordinatꝰ fuerit melio⁹ ondit. si vite ei⁹ series melio⁹ idagē Dcio g ordiatus fuit qntū ad deū a hoc trib⁹ modis Tripliciē āt ordinat hō quantū ad deū fm beatū Bern. s. affectione cogitatione a intentione. Affectio debz esse sancta. cogitatio mūda. a intētio recta Affectionē g sanctā habuit et scō spū plen⁹ fuit Itero. in plogo sup Lucā Abjit inquit in bithinia plenus spū sācto Sed o habuit cogitationē mūdā. quia fuit virgo corpore a mente in quo notatur mundicia cogitationis ip̃ius Tertio habuit intentionem rectam. quia in omnibus que faciebat honorē domini q̃rebat. De his duob⁹ vitimis dicit in plogo sup actus apostoloz Sine crimine in virginitate permanens hoc quantum ad mū diciam cogitatiōis dño mauit seruire id est ad honorē dm. hoc qntū ad rectitudinē intētionis. Quarto fuit ordinatꝰ quantum ad primū Ad primū aūt ordinamur cum ei impendim⁹ quod debem⁹ Tria autē sunt fm Richardū de sācto victore quod primo debem⁹. s. nīm nosse nīm velle a nīm posse. avt quartuz addatur nīm agere Nostrum posse in subsidijs. nostrum nosse in officijs nostrum velle i desideriijs. nostrum agere in obsequijs Quātū ad hec quatuor ordinatus fuit beatꝰ lucas debitē primo primo suum posse in subsidijs. quod patet ex hoc. quia paulo in omnibus tribulatiōib⁹ sē per adhesit a ab eo nunq̃ discessit eidem in predicationis subsidium fuit. ij. ad thimoth. iiij. Lucas est mecū solus. Per hoc q dicit mecum tāq̃ adiutor a defensor notat q̃liē sibi subsidiū prestitit In hoc q dī solus notatur q constanter eidem adhesit. Item. ij. ad chor. viij. dicit de Luca. Non solū autez sed ordinatus est ab ecclesijs socius pegnationis nīre. Secundo debit primo

damus corrigi ignorantiã · p eius
bitatẽ nr̃az credamus diui imq̃ta
tẽ hec Bern. In his oĩbus fuit bea
tus lucas optĩe ordiatus Prio em̃
huit victũ sobriũ · a hº ẽplicit Pri
mo qui vixit otinẽter Nãvt testatur
Jhero. i plogo de eo sup lucã Ipse
nec uxorẽ vnq̃ habuit nec filios Soci
o socialitẽ hº notatur in hoc q dr̃
de ipõ a de deopha Lu. vlão. Duo
ex discipulis ibant ipsa die aĩ So
cialitas enim notatur in hoc q di
ci ẽ dis cipuli id est bene morigera
ti Tertio humiliter cuius humili
tas insinuatur in hoc q nomen so
cij sui. s. cleophe expressit a suum ta
cuit Nam secundũ opinionẽ quoꝝ
dã lucas ex humilitate nomen suum
tũc tacuit Secundo habuit actũ iu
stum Qui quidẽ actus fuit rectus p
intentionem · hoc notatur in colle
cta cum dicitur carnis mortificacõ
nem · iugiter in corpõe suo pro tui
nominis amore portauit Discretꝰ
per moderationem Vnde in forma
uitis monstratus est qui vngulã
findit per quod virtus discretois
exprimitur · Fuit etiaz fructuosus
per edificationem Adeo quippe fu
it proximis fructuosus q ab om
nibus carissimus habebatur Vn
de ad colosenses quarto · vocatur
ab apl̃o carissimus Salutat vos
inquit Lucas medicus carissimus
Tertio habuit sensum pium · ꝙa
credidit a in suo euangelio profes
sus est deum esse summe potẽtem
summe sapientem a summe bonuz
De duobus primis dicit in · iiij · ca
pitulo Stupebant in doctrina eius

suũ nosse i osilijs Tũc ei suũ nosse
primo tribuit cũ doctrinã euãgeli
cã a aplicã quã ipse nouerat ad
vtilitatẽ primo osẽpsit De hoc ipe
sibi testimoniũ phibz in plogo suo
dicẽs Visuz est a mi assecuto a pn̄
cipio diligẽter ex ordine tibi scribere
optĩe theophilevt agnoscas eoꝝ
de quib9 erudit9es veritatem
Qualiter ee pbuit suũ nosse in osilijs
ptz ex illo vso qs dic Jero. i plogo
suo · qr ei9 verba aie languẽtis sũt
medicina Tertio debit prio suo vel
le in desiderijs Qs ptz ex hoc qr ei9
salutẽ eternã desiderauit · Col. iiij ·
Salutat vos lucas medic9 · salutat
a salutẽ ekn̄ exoptat Quãto debit
prio suũ agẽ i obsequijs qs patz
ex hº q dñm quẽ aliqñ pegrinum
existimabat hospicio recepit a oé
obseq̃ũ caritatis exhibuit Fuit ei
soci9 cleophe dũ ibãt in emaus siẽ
aliq̃ dixerũt · lz Amb. dicat aliũ fu
isse cui9 etiã nomen pomit · Tertio
fuit bñ ordinat9 q̃ntũ ad se ipsum
Tria em̃ sunt sm Bern. q optĩe or
dinãt hoiez ad seipsum a ipm sem̃
piternũ. s. victus sobri9 actus iust9
sensus pius a qs libz Horũ sm ipz
bern · in ea diuidit Vict9 inquit so
bri9 erit si otinẽter si socialiter si hu
militer vixerimus Actus iustus erit
si fuerit recto · discretus · fructuosus
Rectus p bonã intentionez · discretus
p omensurationẽ · fructuosus per
edificacõnem · Jesus pius erit si si
des nr̃a sentiat in eũ summe potentie
summe sapie · summe bitatis vt p
eius potẽtiã nr̃az credamus iuuari
infirmitatẽ · p eius sapiam nr̃az cre

Quartō ⁊ vltimo fuit opꝑ ordinatus q̄ntū ad suū officiū qđ fuit scribere euāgeliū quod fulcitur mꝫta veritate repleť mꝫta vtilitate decoratur multa venustate ⁊ autēticatur multo cū autoritate Primo nā qꝫ fulcit multa vitate Est aūt ꝑplex veritas scilz vite iusticie ⁊ doctrine Veritas vite est adequatio mañ ad linguā Veritas iusticie est adeq̄tio sñie ad cām Veritas doctrine adequatio rei ad intellectū Hac ꝑplici veritate ipm euangeliuz Luce fulcitur. q̄a in ipō euāgelio hec ꝑplex veritas edocetur Ostendit ei lucas xp̄m hāc ꝑplicem veritatem in se huisse p testimoniū adūsarioū sicut patet luce. xxv. ca. Mgē scimus q̄ verax es ⁊ recte dicis vel doces. ecce veritas doctrine Et nō accipis psonaz hoim. ecce veritas iusticie sed in veritate viā dei docēs ibi notatur vitas vite Bona em vita dicitur via dei Secūdo ondit in ipō suo euāgelio xp̄m hanc ꝑplicem veritatē docuisse Prio ei ibidē docetur veritas vite. que ꝓsistit in obſuatōe mādatoꝝ dei Vñ dī ca. x. diliges dñm deū tuū ač. hoc fac ⁊ vives Itē xviij. ca. Interrogauit eū ač. Quid faciendo vitaz eternā possidebo ⁊ ač Et sequitur Mādata nosti. Nō occides Non furtum facies. Non mechaberis ač. Secundo ibidē docetur veritas doctrine Vnde quū busdam hāc veritatez doctrine puertentibꝰ dicebat. xi. ca. Ve vobis phariseis qui decimatis id est decimandam predicatis mentam ⁊ rutam ⁊ omne olus ⁊ preteritis iudiciū ⁊ caritatē dei ač. Ite ibidē Ve vobis legisperitis quia tulistis clauez scie ač Territio docetur veritas iusticie Vñ dicitur. xx. ca Reddite que sunt cesaris cesari ⁊ que sunt dei deo. Item. xxi. Verūtamen inimicos meos q̄ noluerunt me regnare super se adducite huc. Interficite ante me. Item xiij. vbi agitur de iudicio vbi ꝑ bis dicturꝰ est discedite a me oēs operarij iniq̄tatis. Secūdo eius euāgeliū repletur mꝫta vtilitate Vñā ille quia sꝑfit medicus fuit. ad dignandū qꝫ ibidez nobis medicinā vtilissimā ꝓpinauit Est aūt triplex medicina. Curatiua ꝑseruantia ⁊ melioratiua Hāc ꝑplicē medicinaz nobis lucas in suo euangelio cēlestē medicū ostendit ꝓpinasse Medicina aut curatiua est que curat a morbo ⁊ hec est pēitētia q̄ oēs morbos spūales curat. Hanc medicinā dicit medicū cēlestem nob exhibuisse. cū ait. iiij. ca. Sanare cōtritos corde ač Item. v. ca. Non veni vocare iustos ač Medicina melioratiua ē que sanitatē auget. et hec est obſuatio ꝓfectioꝝ Cōsilia em hominez melioremꝫ ꝓfectioē efficiūt Hanc medicinā ondit nobis medicū cēlestem ꝓpinasse. xviij. ca. cū ait Oīa q̄cūqꝫ hēs vende ⁊ da paupibus ač. Item. vi. ca. Ab eo aūt qui aufert tibi vestimentū ač Medicina ꝑseruatiua est q̄ ꝑseruat a casua hec est vitatio occasionū peccati et malarū societatū Hanc medicinā ostendit medicum cēlestem nobis tradidisse cū ait. xij. ca. Attēdite a fermento phariseoꝝ ač Ibi em docet ma

autẽticaẽ mlt̃oꝝ autoritate Multoruꝫ ꝯppe autoritate autẽticatum fuit qm̃ a ptẽ fuit p̃ordinatũ Jhẽ. xxxi. Ecce dies veniẽt dic̃ dn̄s a feriã pactũ cũ domo yſrahel & domui iuda fedus nouũ non ſm pactum qd̄ ꝓpigi cũ pribus eoꝝ &c̃. Sed hoc erit pactũ quod feriã cum domo yſrahel. poſt illos dies dic̃ dn̄s dabo legẽ meã in viſcerib⁹ eoꝝ &c̃. Ad litterã p̃mo loq̃tur de doctrina euãgelica. Deũ a filio fuit corroboratũ. Vñ dr̄ in eode euãgelio. xx vca. Celũ & terra tranſibũt. verba aũt mea nõ tranſibũt Tertio fuit a ſpũ ſãcto inſpiratũ Vñ dic̃ Jhero. in plogo ſup lucã Sãcto mueſtigãte ſpũ in ptibus achaie hoc ſep̃ſit euãgelium Quarto fuit ab angel̃ p̃figuratũ Fuit enim p̃figuratum ab illo angelo de quo dr̄ Apoc̃. xiiii. vidi angelũ volantẽ p medium celi habẽtem euangeliũ eternuꝫ &c̃ Iſtud euangelium dicitur eternum quia ab eterno efficienter id eſt a xp̃o qui eſt eternuſ deus. de eternis materialiter. ad eterna finaliter. in eternum perpetualiter Quinto a prophetis prenunciatum Nam Ezechiel ꝓplxetaiſtud euangelium prenunciauit cum vnum de animalibus faciem vitule dixit per quod euangelium lucę ſignificatum eſt vt ſupra dictum eſt Jtẽ qñ Ezech. ii. ſe vidiſſe librum qui erat ſcptus intus & foris & in quo erant ſcpta lamentatiões carmen et ve. Per hunc enim librũ intelligit euãgeliũ lucę qd̄ eſt ſcriptũ intus p̃ pfũdi miſterii occultationẽ & foris per

loq̃ & ſortia euitare. Vel p̃t dici q̃ ipm euangeliũ mlta vtilitate ꝓplet̃ur qm̃ in ipo omnis virt⁹ ſapie continetur De hoc dic̃ ſic Amb. Lucas omes ſapie vtutes euãgelij ſui complectitur hiſtoria. Docuit ei nãlia cũ a ſpũſãcto dnicã incarnationez exhibuiſſe reſeruauit. vñ & dauid nãle docẽs ſapientiã ait. Emitte ſpiritũ tuũ &c̃ Jhẽ cũ docuit tenebras i paſſione xp̃i factas terram tremuiſſe ſolem radios abſtraxiſſe Docuit moralia cũ in ipis bitudinib⁹ mores docuit Docuit rationalia cũ ait Qui fidelis eſt in minimo. & in mag. fidel̃ eſt Sine hac triplici ſapiẽtia ipa fides ipſuꝫ miſterii trinitatis eſſe nõ p̃ot. hoc eſt ſine rõnali naturali & morali Hec Amb. Tertio ei⁹ euãgeliũ decoraẽ mlta venuſta te ei⁹ ei ſtilus & mod⁹ loquendi val de venuſt⁹ & decorus eſt Ad hoc ãt q̃ alios in dictis ſuis venuſtatem & decorẽ teneat ea ſunt neãria q̃ tradit Aug⁹ ſ. vt placeat. vt pateat & vt moueat Vt placeat debet loqui ornate. vt pateat debet loqui aperte. vt moueat debet loq̃ cũ feruore Hũc ꝓplicẽ modũ habuit Lucas & in ſcribẽdo & in p̃dicãdo. De duobus p̃mis ii. ad ebreos. viii. Miſi m⁹ ãt cum illo frem glo. barnabã vel lucã cui⁹ laus eſt in euangelio p omes eccas In hoc q̃ dicit cuius laus & c̃ notatur q̃ locutus ẽ ornate In h⁹ q̃ dr̄ p omes eccas notat q̃ locutus ẽ apte Qz ãt cũ feruore locutus ſit p̃z ex h⁹ q̃ cor ardens habuit dicẽs Nõne cor nr̄m ardens erat in nob Quarto eius euãgeliũ

hiſtorie apertionē In quo etiam cōtinentur lamentū paſſionis carnē reſurrectōnis aue eterne dānationis ſic̄ p3. xi. ca. vbi mlta ponunt Sexto auḡme reſeratur Virgo enī btā oīa in corde ſuo obſeruabat a diligenť ꝛabat vt dī luce. ij. vt hoc poſtmodū ſcriptoribꝰ reſeraret Vñ dicit gloſa ibidē Oīa q̄ de dño vel a dño facta vel dicta ogn nouit i memoria recōdebat. vt cuz tps p̄dicande vl'ſcribē de incarnatiōnis aduenerit ſufficienter vnuſq̄ put eſſent geſta poſſet explicare querentibꝰ Vñ etiaz bernardꝰ aſſignās rōem q̄re angelus nūciauit b̄e virgini ꝛceptum elizabeth ait Jō ꝛceptus eliſabet nūciať maie. vt dū nūc ſaluatoris. nūc p̄curſoris edocť aduēctus. rex tps a ordinē tenēs ipſa poſtmodum meliꝰ ſcriptoribꝰ ac p̄dicatoribus euāgelij reſeret veritatē q̄ pleniꝰ de oībus a principio celitꝰ fuit īſtructa miſterijs Credibile ḡ q̄ euāgeliſte eā de mlt̄is req̄rebāt a ipa eos certificabat Et ſpāliť de bto luca q̄ ab eā tanq̄ ab archā teſtamti recurrerit a ab ea de mlt̄is certificatꝰ fuit. p̄cipue de his que ſibi ſoli cōſtabant ſic̄ de āgelica ānuntiatiōe. de xp̄i nūtiatea talibus huiuſmōi de q̄bꝰ ſolꝰ lucas agit Septūo apl'is intimatū Cū enī lucas nō fuit cuz xp̄o i oībꝰ actibꝰ a miracul'xp̄i. iō ſuū euāgeliū ſcripſit ſm q̄ apl'i qui p̄ntes fuerāt ſibi itimauerūt a retulerūt. ſicut ipe in plogo ſuo inſinuat dicēs Sicut tradiderūt nob̄ q̄ ab initio ipſi viderūt a miniſtri fuerūt ſmōes ac

Cum enī dupliciť cōſueuerit teſtimonium. ſ. de viſis a de auditis ideo dominus vt ait Auguſtinus duos teſtes voluit habere de viſis .ſ. matheū et iohannem. a duos de auditis. ſ. marcum a lucā. Et qm̄ teſtimoniū quod eſt de viſis firmꝰ a certius eſt q̄ illud q̄ eſt de auditis Ideo vt dicit Auguſtinus duo euangelia q̄ ſunt de viſis ponuntur extrema. alia duo q̄ ſūt de auditis ponuntur media vt hec media tanq̄ īfirmiora ab illis extremis que ſunt certiora hinc inde fulciātur et roborentur Octauo a paulo mābiliter approbatum Nam eius euangeliū mirabiliť e approbatū quādo ad cōfirmationē dictorum ſuoz lucę euangelium adducebat Vnde dicit Jheronimus in libro de viris illuſtribus Quidaz ſuſpicantur q̄ cienſcunq̄ paulus in epiſtol'ſuis dixit Secūdū euāgeliū meū de Lucę. euz ſignificare volumine a eius euangelium approbauit. cuz de eo ſcripſit. ij. ad cho. viij. Cuiꝰ laus ac

¶ Legitur i hiſtoria āthiochena q̄ dū xp̄iani q̄ erāt in āthiochia mlt̄is flagicijs ſe dediſſent obſeſſa a mlt̄itudie turcoꝝ fame ac miſeria mlt̄iplici affligebāť ꝑ cū plene ad dīm p pnāz fuiſſet ouerſi appuit cuidā ecclā ſcē marie ꝺ ſpo livigilanti vir q̄dā lucidꝰ. cādidis veſtimētis iduťꝰ Et ei q̄reret q̄ſnā eēt. dixit ſe eſſe lucā q̄ de āthiochia veneratvbi dīns mlticā celia apoſtolos a martires ꝺuocauerat a p ſuis peregrinis pugnarēt xp̄iani ꝑ ei ati oēz turcoꝝ exercitū ꝺfregerūt

De sancto Crisanto.

Crisātus filius
Romāi viri illustrissimi dū
fidem xpi edoctus essz. et a pze ad
idola reuocari nō posset. iussit euz
pater in oclauū recludi a q̄nq; pue
las eidem vt earū seducaē blandi
ēijs sociari Qui cū oasset deum ne
a fera pessima carnali .s. cōcupiscē
tia superaret otinuo p̄dicte puelle
somno oppresse nec potū nec cibū
sumere potrāt. sed educte exteri9
otinuo hec sumebāt. Tunc daria
virgo prudētissima dee veste dica
ta rogaē vt ad Crisantuz introeat
et eū dijs et patri restituat Qua in
gressa et a Crisanto de pompa ve
stiū reprehensa. Rñdit se nō ppter
pompam sed vt dijs a patri eū hu
milificaret sic indutā. Cūm itez Cri
santus eaz reprehenderet. cur p dijs
illos coleret quos ipsoz auctores
flagitiosos viros a impudicas fe
minas affirmarent. Rñdit Daria
Ebos p noia hoim elementa san
xisse Cui Crisātus si vn9 terraz vt
deam veneret Et alter vt rusticus
aret. plus rustico q̄ venerāti exhi
bere pbaē Et de mari et alijs silit
Tunc Crisantus a Darea ab eo cō
ūsa sanctispūs copula vnitia car
nale mūi momiū simulātes ad chri
stuz plurimos ouertebāt Nam et
Claudiū tribunū q̄ pus ei9 toto
fuerat cū vxoe ipsius a filijs a plu
rib9 alijs milituus ad fidem ouer
terūt Crisāt9 g̃ iussu Numeriāa
ni in fetidissimū carcerē ēcludiē. ꝛ
fetoz in odorez suauissimū omutaē

daria aūt lupanari tradiē sed leo
ab āphitheatro fugiēs hostiari
us lupanaris efficiē. Mittiē ergo
quida vt virginē corrumpat sed a
leone capiē a q̄si inuens a sācta
q̄d de captiuo fieri iubrat sciscitaē
Que p̄cepit ne cum lederet. sed ad
se venire pmitteret. Qui mox ouer
sus per vrbem cucurrit a Dariam
esse deam clamaē cepit Mittuntur
ergo venatores vt leonez rapiāē
Sed oēs a leone capiūtur a ante
pedes virginis ponunē ab ea cō
uertunē Tunc p̄fectus copiosum
ignem in itroitu celle mitti imsit
vt leo cū daria oburaē. q̄d leo cōsi
derās timuit a fugiens a virgine li
centiam accepit vt nullū ledens q̄
vellet abiret. Cū ergo p̄fect9 Cri
santo et Darie diuersa penarū sup
plicia irrogaret a nequaquaz ledi
valerēt. tandez mulctate diuges
in foueam deponunē. et terra et la
pidib9 obruti christo martires cō
sectanē. Hoz solēnitas h celebri9
recoliē vel crebri9

De vndecī milib9 virginum.

Undecim miliū
vgīnū passio hoc ordine ce
lebrata fuit. In britania nāq; rex
christianissim9 q̄dā fuit noie No
t9 vel Maur9 q̄ quandā filiaz nōie
Vrsula gñauit. Hec mirabili mo
dum honestate sapiētia a pulcritu
dine polleb at ita q̄ ei9 fama vbiq;
volabat. Rex āt āglie cū nimis p
potēs eēt a mltas natōes suo im
perio sbiugaēt. audita h9 vgīs fa
ma btm se p oīa fatebaē si p̄dicta

vgo suo vnigēito copularet. Juue
nis ec ad hō plimū estuabat. Mit
tunt g solēnes nūcios ad pīem vgi
nis magnis promissionib⁹ a blādi
cijs. magis adijcientes minas si ad
hīm suū vacui reuūtaret. Rex aūt ce
pit plimū anxiari. Tū ce xpi fide in
signitā cultori idoloy trade īdignū
ducet. Tū ce illā osetiree nll atenus
cogīscet. Tū ce ēgis ferocitate pluri
mū formidaret. Jpa āt dimit⁹ inspi
rata pū sua sit vt pdcō regi assensū
pberet. ea tn odicōe ppositā vt ipse
rex cū pre. xi. Vgines electissimas
sibi ad solacīū tradēt a tam sibi qp
alijs mille virgines assignet a opa
ratis trierib⁹ mducias trienij sibi
darēt ad dedicacōez sue Vgimtatis
a ipe iuuenis baptisat⁹ i hys eb⁹
annis in fide instrueret. Sapienti si
qdē vsa cōsilio. vt aut difficultate
ppositē odicōnis animū ei⁹ ab hō
auertēt aut hac oportunitate pdi
cas vgines secū deo dicaēt. At iu
uenis libēt hac cōditione accepta
apud pīez instetit a ptin⁹ baptisa
tus accelerari cūcta que Vgo petie
rat impauit pīāt puelle odiauit
vt filia sua quaz multū diligebat
viros qz solacijs tā ipse qp exer
cit⁹ indigēt i comitatu suo habēt
Vndiqz g Vgines ofluūt. vndiqz
viri ad tā grāde spectaculū currunt
Nā mlti epi ad eas ofluxerūt. vt se
cū pgerēt. Inē qs fuit Pantul⁹ ba
silicen eps q eas vsq romā deduxit.
Et in reuersus cū eis martiriū fusce
pit Hēa qq Gerasma regia sicilie q
vicū suū regē crudelissimū q i de lu
po fecerat agnum. Soror Mauricij
epi. et dacie mris sce Vrsule ei el
dez pīs sce Vrsule secrete p trās mti
massz. illa cotinuo inspirāte do cū
ciz qtuor filiab⁹ suis Babilla Juli
ana Victoria a Aurea a puulo suo
Adriano. q amore sororū suaz vl
tro se pegrinacōi īmgessit. relicto
regno i manu vni⁹ filij sui vsq ibri
tamā a anglā nauigauit. Cui⁹ cō
filio de diuersis regnis vgines col
ligebāt a earū sp ductrix expis ai
eis tāde martiriū passa ē. Jux cōdi
ctū g vgimb⁹ terib⁹ a suptib⁹ pre
patis omilitonib⁹ suis regia secre
ta reuelata i nouā militiā oēs oiu
rant sā mō belli pclia inchoāt.
mō āt discurrūt. intbū bella. plerū
qz fugā simulāt. omiqz gne tirocz
exercitate. vt nevl sic a martirij pal
ma p tpis nauseā possent diuertis
se. mihil qs aio occurrebat relinq
bāt in tactū. aliqū meridie. alīvic
vespe redibāt Cōsuebāt pceres a
pmates ad tā grāde spectaculum a
oēs admiracōe a gaudio replebā
tur Tāde cū virsula oēs ad fidē vgi
nes conuertisset sub vni⁹ diei spacio
flāte pspero vento ad portū gallie q
tiella dīa in de colomā deuenerūt.
vbi Vrsule angl⁹ dñi appauit. a
pdixit eas illuc integro numero re
uersuras a coronas ibidē martirij
pcepturas. Inde igit ad āgeli mo
nitionē roma tendētes aduersa fi
leā applicuerūt. a ibidē relictis na
uib⁹ romā pedestres venerūt. ab q
rum aduentum pp Cyriacus valde
gauisus ē. cū ipse de britānia oriū
dus erāt. a mlt⁹ in eas osangui
neas haberet cū omi clero ipas su

mo cū ĥonore suscepit. In ipa autē
nocte pape diuinitus reuelat eū cū
ipsis v̄gīnibus palmam martirij
p̄ceptuz q8 apud se celans mul
tas ex ipsis que adhuc baptisate
ñ fuerūt baptisauit Verū cū opor
tunū tps vidēt. a āno vno a. xi. eb
domadib⁹ p⁹ petrū eccām decimus
non⁹ rexisset. in cōuentu oīm ꝓposi
tū suū ibi cauit a coram oīb⁹ dignita
tē a officiū resignauit Ez cū oēs da
marēta maxime cardinales q̄ euz
delirare putabāt eo q̄ relicta pon
tificat⁹ gl'a post q̄sdam mulier cu
las fatuas ire vellet ille nullatenꝰ
acq̄escēs quēdaz virū sāctū q̄ ame
tus dict⁹ ē loco sui in p̄tificē ordi
nat a q̄a sedē aplicā multo dero re
liq̄t. nomē ei⁹ de catalogo p̄tificuz
idē cler⁹ abrasit oēmq̄ grāz quam
sacer ille virginū chor⁹ i curia Rō
na habuerat a tpe illo amisit Duo
ānt imq̄ p̄ncipes romane nrīcie. s.
maxī⁹ a africanꝰ videtes magnaz
mlt̄itudinez a q̄ mlti a mlte ad eas
cōfluerent timuerunt ne p eas ni
mis crescēt rligio xp̄iana Qua ꝓpt
eoz diligētiꝰ explorātes nūcios
miserūt ad iuliū cog̃tū suū p̄ncipē
gētis hunoꝝ vt educto cōtra eas
exercitu ipsas cū xp̄iane essent cū
venirent colomiā trucidarēt Beat⁹
igit Ciriac⁹ cuz illa nobili virginū
multitudine de vrbe egressus est.
Secutus ē aūt ipsum Vincentius
presbr cardinalis. Et Jacobus q̄ de
britania patria sua in antiochiaz
p̄fectus archiepatus dignitatez
septē annis ibidē tenuit. qui cū pa
pam tūc tpis visitasset. a ia vrbem
egressus de v̄gīnū aduētu audiss
contātus redijt a itineris ac passi
onis se eis sociuz fecit Mauric⁹ q̄
leuitane vrbis epūs auunculꝰ ba
silee Juliane. necnō. et Solari⁹
tuscēsis epūs a sulpit⁹ rauenꝑ epūs
q̄ tūc roma aduenerāt p̄dictis v̄gi
nib⁹ adhesere ūt. Ethereus q̄ spōsus
bte Vrsule manēs britanie p visi
onez angelicā a dño admonet vt
matrē suā hortaret fieri xp̄ianam
Nā pat eius in p̄mo anno q̄ xp̄ia
nus factus fuerat mortuꝰ ē. filius
eius Ethereus eidē in regno fuc ces
sit. Cuz āt sacre v̄gines cū eisdem
epīs a roma rdirent Ethereus a do
mino admonet vt p tinꝰ surgēs spō
se fue occurrat vt cū ea in colonia
palmā martirij accipiat Qui diui
nis monitis a dq̄ escens matrez su
am baptisari fecit. Et cū ipsa a so
rore sua puula Florentia iā xp̄ia
na a Clemente epō virginib⁹ obui
ans ad martiriū sociauit eisdem
Marcellus q̄ epūs grecie et neptis
sua Cōstantia que fuit filia Dom
thei constātinopolitani q̄ nubens
cuidā adolescenti filio cuiusdam re
gis. sed añ nuptias morte preuen
tus v̄ginitatē suaz dño vouit pvisio
nē admoniti roma venerūt a predi
ctis virginib⁹ ad martiriū se iūxe
runt. Omnes ergo v̄gines cū predi
ctis epīs colomiā tedierūt a ipsam
iam hunis obsessam inuenerunt
q̄s barbari videtes sup eas cū da
more nimio irruerēt. a q̄i lupi seui
entes in oues totaz illam multitu
dinem occiderūt Cū āt ad beatam
Vrsulā ceteris iugulatis venisset.

vidēs p̄nceps ei⁹ mirā pulcitudinē
obstupuit ac solās eā sup nec virginū p̄misit q eā sibi iungez coputaret ꝟ cū h° illa p̄mit⁹ ēspuisset·il le ꝛēptū se vidēs tūc directa sagitta eā trāsfigit a illa mīrtiriū cōsūmauit. Que dā ātvgo noie Cordula timore p̄territa in naui nocte illa se abscōdit·ꝟ in crastinū spōte morti se offerēs martirij coronam fuscepit Sz cū eius festū nō fieret·eo q cū alijs passa nō essz ipa post longuz tpus cuidam recluse apparuit p̄cipiēs vt sequēti die a festo virginuz eius q̄ solennitas ꝛcolatur Passe sunt ano·CCxxxviij·Ratio aūt tpis vt q̄busdā placet nō fuisti net q hec tali tpe sint peracta Sicilia em tūc nō erat regnū·nec cōstātinopolis cū hic fuisse dicat cū virginib⁹ has reginas vetius credit q di u post cōstātinū impatorē cuz huna gothi seuiebāt tale fit martiriuz celebratū tpe .s. maximiani i patoris q regnauit ano dn̄i cccclij vt i q̄dā chronica legit¶Abbas q dā ab abbissa colonie corp⁹ vn⁹ vginū impetrauit p̄mittēs q ipaz in capsa argentea in sua ecca collocaret Sz cū p ānū integrum sup altare eā i capsa lignea tenuissz q̄dā nocte dū abbas ipi⁹ mōsterij cū suo cōuētu cātaret Vgo corpaliter de sup altare descēdit a añ altare se reuerēter inclinās p medium chorū videntib⁹ mōchis et stupētib⁹ inde recessit Abbas g ad capsā currēs vacuā ipaz inuenies colomā ꝑceperat a abbatisse rei ordinē intimauit Nergētesq ad locuiuñ illō corpus sūpserāt illō ibidez inuenerūt Cū āt abbas vnā petēs illō vel aliud peteret certissime p̄mittens capsā p̄ciosā ut⁹ se factuz nullatenus impetrauit¶Religiosus q̄dā cū has Vgies in deuotiōe multa hēret q̄daz die duz grauit confirmaret vidit q̄dā virginē pulcertimā sibi apparētē a si se cognoscēt mq̄rentē Qui cū ad ei⁹ visionē miraret et se neq̄q̄ ipaz cog̃scē fateret: illa ait. Ego sū vna Vginū erga q̄s tm̄ habes dilectōnis affectū Et inde merces dilectōnis accipies si amore a hōze nr̄i cedem accipies si amore a hōze nr̄i vndecies milies dom̄icā orationem dixeris·i hora mortis i p̄tectiōez et in solatiū nostrā Qua disparēte: ille q̄ citius potuit hoc impleuit Statiq̄ vocato abbate mūgi se fecit. Qui cū vng̃etur subito exclamauit vt fugēnt aut sacris Vgib⁹ reuelētib⁹ locū darēt. Que cū abbas q̄d h° eēt interrogaret. a ille p̄missionem vginis sibi p ordinez enarrassz: recedētib⁹ cūctis a paulo p⁹ recessit ipm migrasse ad dn̄m inuenerūt

¶De scō Severino a de scis Crispino a Crispimāo g̃re i fine libri.

¶De nōminibus.

Symon interp̄tatur obediēs vl ponēs tristiciā. Dic hūit duplex cognomē. Dcūs e ei Symō zelotes: a Symon canāeus a cana vico galilee vbi dns aquā in vinū mutauit. Et idē e zelotes q̄s canāeus Cana ei zel⁹ interptat Hūit g° obediaz p̄ceptoz p executiōez. tristiciā afflictoz p passiōez. zelū aiaz p ostātē feruorē. Judas

mterp̃tat ꝺsites vel gl̃osus. vel Judas q̃i iubilꝰ dr̃s. Jp̃e em̃ hꝰit cõfessionẽ fidei. gl̃az regm̃. a iubilꝰ mḗi gaudij. Dic multiplex hꝰit cognomẽ. dcꝰ ẽ em̃ iudas iacobi supplẽ. fuit em̃ fr̃ iacobi minoris Scdo dcꝰ est thadeꝰ qꝫ mḗpretat appl̃ẽs p̃cipẽ. vel dr̃ thadeꝰ a thareꝫ deꝰ Thareꝫ dr̃ eẽ vestis regia. Jp̃e ei fuit vestis regia dei p oꝝ namẽtũ vtutũ p quã appl̃ebit p̃ cipem xp̃m. Vel thadeꝰ q̃i tã deꝰ v magnꝰ deꝰ. l. p adoptionez Tertio dcꝰ ẽ im hyst. eccl. lebeꝰ qꝫ sonat q̃i cor vl̃ corculꝰ. v cor dis cultor. vl̃ lebeꝰ q̃i lebes. Cor p magnanitatẽ Corculꝰ p puritatẽ. Lebes p grãz plenitudinẽ qꝝ q̃i olla a vas vtutũ a gr̃e eẽ pmeruit. Jor passionem sep̃sit Abdias ep̃s babilonie. ab ip̃is apl̃is ordiatus Quã Cropus Abdie discipl̃s tñ stulit in greciz Africanus in latinum.

¶ De sanctis Symone a Juda.

Symon chananeus Judas q̃a thadeꝰ fuerũt frẽs Jacobi minoris. et filij Marie cleophe que alpheo nupta fuit Judas vo ad Abagarũ regẽ edisse a thoma missus fuit pꝰ dñm aſcẽsionẽ Legit em̃ in hysto. eccl. qꝺ p dcꝰ rex Abagarꝰ dño nr̃o Jesu christo in hũe modum epl̃am dr̃sinauit Abagarꝰ euchanie filꝰ Jesu saluatori hoi q̃ appuit in locis ierosoli mor Salm Auditiz m̃ ẽ de tua sanitatibꝰ qs facis qꝺ sine medicam̃tis ab hois fiant ista p te. a qꝺ vbo cecos facis vide. claudos ambula re. lepr̃osos mũdari. a mortuos reuiuiscẽ. Ruibꝰ oibꝰ auditis de te statui in aio meo vnũ eẽ e duobꝰ. aut qꝺ tu sis deꝰ a descẽderis de celo vt hec facias. aut qꝺ filꝰ dei sis q̃ hec facis. Ptea ego scribẽs rogaueri teve di gneris fatigari vſq ad me. a egritu dinẽ meã q̃ diu laboro curare. Nã iudeus opi qꝺ iudei murmurãt adũ me volũt insidiari tibi. Veni ad me. qꝺ ẽ in pua ãtas. ſ honesta q̃ vtrisq; sufficiet. dñs ãt Jesus i hec verba sibi rndit. Beatus es qꝺ credidisti in me. cui ipe nõ videris me. Scptũ ẽ em̃ de me. qꝺ hi q̃ me nõ vidẽt. credẽt. a hi q̃ vidẽt nõ credẽt. de eo ãt qꝺ scp̃sisti ad me vt veniã ad te. oz me oia hec opl̃eꝫ pt̃e q̃ missus sũ. et postea me recipi ab eo a q̃ missus sũ. Cũ g assumptꝰ fuero. aliquẽ de discipul̃ meis mittã ad te vt cũẽt te a vnificet te. Hec in hist. eccl. Videns ãt Abagarꝰ qꝺ p̃tiat̃ xp̃m videre nõ posset. fm qꝺ in q̃da hystoria ãtiq̃ inue nit̃ sic Jo. dam. li. iiij testat̃ pictores quẽdã ad Jesuz misit vt dñi imaginẽ figuraẽt. vt sic ip̃m saltẽ p imaginẽ ꝺspicẽt quẽ in facie videre nõ poterat. Dz cũ ad eũ pictor venisset. pre mimiũ fulgorez q̃ ab eius facie pcedebat. in ei⁹ faciẽ dare neq̃bat intẽdere. nec eã vt sibi iussuz fueãt figuraẽ. Qꝺ dñs cernẽt dñs. vestimẽtũ lineuz ipsi⁹ pictoris accipiens a sue facie iponẽs. sui p si⁹ imaginẽ eidẽ impſſit. ac desiderãti regi Abagaro destinauit. Cuiusmõi ãt imagis dñs fuerit in eadẽ hystoria legit. sic ibidez testat̃ Jo. dam. Fuit em̃ vt ibi dr̃. bñ oculatꝰ. bñ supciliatꝰ. lõgũ ha

tēs voluīa accliuis q̄s ē signū ma
turitatis Illa āt epla dñi nr̄i Jesu
christi tāte virtutis eē dicit̄ q̄ i illa
cīate ebissa nl̄s lxxetuc⁹ vl̄ paga
n⁹ viuē valeat. nec tyrān⁹ alīq̄s
eidē nocē p̄suāt. ſſā si aliq̄ gēs ali
q̄ armata manu otra illaz cuitatē
insurrexerit infans aliq̄s sup por
tam stans epl̄am illā legit. a eadē
die hostes aut territi fugiunt aut
pacati cū eis cōponūt. fiant fertur
olim fuisse adimpletū. ſed postmo
duz cuitas a saracenis capta fuit
et xp̄ianata sblato beneficio p̄ter
abūdātiā peccatoz in orientē vndi
q̄ patefactā. Post q̄ vo dñs assū
pt⁹ est vt in hist. eccās. legitur:
misit thomas apl̄s Thadeū q̄ iu
das deus ē ad abagaz regē fz dei
pmissionē Qui cū ad eū venisset a
se discipulū xp̄i sibi pmissū dixisset
vidit abagar⁹ mvltu thadei quē
dā miz a diuinū splēdorē Quo vi
so stupefact⁹ a frit⁹ dñz adorauit
.d. Vere discipl̄s es ihu filij dei q̄
m̄ dixerat. mittaz aliquē ad te de
discipl̄is meis q̄ te curet a vitā pre
stet Cui Thadeus si in dei filiū credi
deris oia tui cordis desideria obtīeb
Cui abagar⁹ Credo vere a iudeos q̄
cū crucifixerit litēti⁹ trucidarē si m̄
possibilitas adesset. a neq̄q̄ roma
noz autoritas ipedirz Cū ḡ abaga
rus vt i aliq̄b⁹ libris legit leprosus
erat Thadeus epl̄az saluatoris ac ce
pita de ea eius faciem cōfricauit. a
statī plenā sanitatē recepit Judas
autē p̄mo in mesopotamia a pon
to p̄dicauit. simon vero in egipto.
demde ambo in pside venerūt a ibi
de duos magos Zaroen a Arpha
rat: q̄s Matheus de ethiopia fuga
uit inuenerūt. Tūc Varadach dux
regis babilōie cōm̄ indos ad p̄lium
p̄fecturus nullū a dijs suis potuit
hīe misū Pergētes āt ad ſſanū p
xime cīatis ibidē habuerūt mīsuz
q̄ xp̄i apl̄os q̄ venerāt dij mīdē ñ pos
sēt. Tūc eos dux m̄q̄ fecit. et iue
tos q̄nā eēnt vel q̄ de revelassent: in
fluit. Qui mīderūt. Si gen⁹ q̄ris he
brei sum⁹. Si odītōez: suos xp̄ianos
nos fatemur. Si cām: salutis vie cā
huc venim⁹. Quib⁹ dux mīdit. Cuz
felix reūsus fuero audiā vos. Cui
apl̄i. Modo magis ogruū ē te cōḡ
scē illū cui⁹ opa possis vincē: vl̄ cer
te rebelles pacatissimos inuenire.
Quib⁹ dux. dijs nostris potētiores
vos video: finē belli nob̄ togo p̄di
cite. Cui illi. Vt deos tuos mēdaces
esse cōḡscas in tem⁹ eis ab q̄sita da
re mīsa. vt cū dixerint q̄ igrāt phi
tem⁹ eos p oīa eē mētitos. Tunc
fātastica grāde bellū dixeīt futurū
a m̄l̄tū ppl'm hinc inde i p̄lio vuituz
Tūc apl̄i ridē cepūt. dicit eis dux
Me timor iuadit a vos ridetis. Cui
apl̄i. Noli timē: qe pax huc nobis
scū itrauit: et cras hora diei tcia le
gati in doz ad te veniēt: a se tue po
testati cū pace sbijciēt. Tunc pōti
fices etiā risū leuauerūt: a dixerūt
duci. Ad hoc isti securū te reddē vo
luīt: vt dum incaut⁹ fueris ab abūsa
rijs occuperis. Cui apl̄i. Nō tibi di
xim⁹: expecta vnū mēse: si vnū die
et cras i pace victor existes. Tunc
dux vtroq̄ custodiri fecit vt ex rei
exitu veraces honorarent: et men

bilē colē a adorare a nos signū ei⁹
cis in vīis frontib⁹ faciem⁹ a ofi
tare magos poteritis. Qđ cū fecissēt
a i frontibꝰ sigti eēnt ad regē itꝝ
corā magis ingtessi sūt Et cū a ma
gis supari nō possent: imo eis corā
oībus insultarēt. irati magi multi
tudinē serpentū aduenire fecerūt.
Statīq; ad iussū ēgis vēnētes apli
pallia sua de spentib⁹ impleuerūt:
a in magos piecerūt dicētes In no
mine dñi nō moriemi ß a serpētib⁹
laceāti dolorꝫ vīorꝫ mugitus dabi
tis. Cū ḡ spentes carnes eorꝫ come
derent a ipsi tanḡ lupi vulatent:
rex a ceteri rogabāt aplos vt eos a
serpētibus occidi pmitterent. Rui
bus apli nō dederūt. Nos missi sum⁹
ēducē a morte ad vitā: nō a vita p
cipitare i mortē. Et facta oīone ius
serūt spētib⁹: vt omē venenū qđ in
fuderāt reuocarēt a postmodū ad
loca sua redirent. Maiores aūt cru
ciatus magi senserunt cuz venena
serpentes retraherēt qp cū ante car
nes comederēt. Ruib⁹ apli dixerūt
Trib⁹ diebus dolores sētietis. tria
vo die sam erūtis vt vl sic a vestra
malicia recedatis Cū ergo tribus
diebus sine cibo a potu ac somno
doloribꝰ mimū cruciati māsissent.
apli ad eos vēnētes dixerūt. Non
dignat deꝰ habere coacta seruicia
Ideoq; surgite sam. a habentes li
berā facultatez faciendi qđ vultis
Illi āt in malicia pdurātes ab eis
fugerūt a pene otra eos totā babi
loniā omouerūt Post hoc filia cu
iusdā ducis ex fornicatōe cepit a
filiū puriēs dyaconez quēdā san

daces p emine punirent. Cuz ḡ in
crastinū quod apli pdixerāt eue
misset: a dux pontifices incēdere vel
let: prohibuerunt apli ne hoc fiēt
cum ipsi non viuentes occidere: ß
mortuos viuificare missi essēt. Tūc
dux valde iratꝰ. a qz eos occidere
nō permitterent. a qz de bonis illorū
aliq; recipere nollent: eos ad ēgem
duxit dicēs. Isti rex sūt diis latētes
in effigie hoīm. Cunq; sibi oia psi
tib⁹ pdictis magis narrasset. zelo
inuidie magi omoti dixerunt illos
malignos esse a otra regnū sbtilit
cogitasse dixit eis dux. Si audetis cū
eis ofligite Cui magi Si vis videqz
nos pstib⁹ loq nō poterūt. vemāt
huc viri eloquētissimi. etsi corā no
bis loq ausi fuerint nos p oia impe
ritos pbas. Cū āt plim⁹ aduoca
ti adducti fuissent: otinuo coram
magis ita muti facti sunt vt nec u
tib⁹ qp loq nō poterāt indicarent.
Dixerūtq; magi ad regē Vt sciaꝫ
nos eē deos: permittem⁹ eos loq ß am
bulare nō posse. itꝝq; reddem⁹ eis
gressū ß faciem⁹ eos aptis ocul⁹ mi
videre. Qui cū hec oia fecissent. dux
aduocatos illos arripit ofusos ad
apl⁹os duxit. Quos cū aduocati pā
nosos vidissent. eos in anio otēpse
cūt. Quib⁹ Simon. Sepe euenit vt in
tra serica aurea et gēmata: vilia
quedq; hēant inclusa. a i vilissimis
a ligneis capsis sint gēmaruz mo
lia pciosa opōita. Cuicūq; ḡ ali
cui⁹ rei cupit esse possessor: nō ma
gnope gestatorē ß ipm qđ gesta
tur expectat. permittite ḡ vos ab ido
lox cultura discedē. solū deū inuisi

ctū infamauit qp ea violaueit a ex
illo cœperit Cū autē parentes pu
elle diaconē occidē vellēt apli ad
uenientes qñ puer natus sit requīt
Qui rñderunt. Hodie hora prima
diei. dixerunt q apli Infantē hunc
adducite a diaconē quē accusatis
etiaz huc pducite Rō cui factū eēt
apli infanti dixerunt dic infans i
noie dñi si diacon⁹ iste hᵒ pfump
sit. Ad hᵒ ifans Iste diacon⁹ casti⁹ a
sancti⁹ ē. nec vnq̄ carnem suā coin
quinauit Cū aūt parētes instarēt
vt apli q̄rerēt quis auctor sceleris
huius fuisset. Rñderunt apostoli.
Nos innocentes absoluere debet.
nocētes pdere nō debet. Tūc etiaz
tempis contigit vt due tigrides fe
rocissime q̄ in singulis caueis clau
se erāt fugerēt a oēs q̄ sibi occur
rerēt deuorarent Tūc apostoli ad
eas venerūt. et in noie dñi eas ve
lut oues mansuetissimas fecerunt
Volentib⁹ autē aplis abire dis
cedere rogati p ānum a tres mēses
ibidē remāserūt In q̄ spacio plus
q̄ .lx. milia hoim exceptis puulis
cū rege et pricipib⁹ baptizati sūt
Predicti autē magi ad quādā ciui
tatez nomīe suamar vbi erāt. lxx
idolorum pōtifices venerūt a eos cō
tra aplos cōcitarunt vt cū illuc ve
nissent aut sacrificare opellerēt aut
pemit⁹ necarēt. Perlustrata igitur
vniuersa puincia. Cū apostoli ad
pdictam ciuitatez venissēt. ecclesie
predicte pōtifices cū vniuerso po
pulo eos capiunt et ad templū so
lis deducūt Demones autē p ener
gumenos clamare cepērūt. Quid no
bis a vobis apostoli dei viui. Ecce
in ingressu vestro flammis exuri
mur. Tunc angelus dñi apostol
apparens dixit vnuz de duobus eli
gite aut hoc repentinuz interitum
aut vestrum martiriū Facto autē
silencio apostoli dixerunt Vt scia
tis q̄ pdola hec demonibus plena
sunt. imperamus vt exeāt a singu
li simulachra sua cōfringant Sta
timq̄ duo ethiopes nigri a nudi cū
ctis stupentibus de simulacris exi
erūta confractis illis cū diris vo
cibus abscesserunt Quod videntes
pontifices in apostolos irruerunt
a eos protinus trucidauerunt In illa
autem hora cuz minia esset seremi
tas tanta fulgura extiterunt vt tē
plū tripharie scinderētur a illi magi
in carbones ictu fulguris vterent
Rex ât corpa sanctoz ab vrbe suā
transtulit a in eoz honorē ecclesiā
mire magnitudinis fabricauit.
De btō ât Simone i pluribus locis
inuenit q̄ crucis patibulo sit affix⁹
Qd ec̄ pfi. i li. 8 obi. apo. a eusebi⁹
in ecc̄l. his. a beda sup act⁹ aplorū
Et beleth in sū. sua testat. Cū enī
egipto pdicasset. iracundiaz rediit a
p⁹ mortem iacobi minoris i ep̄m
iherosolimitanū ab aplis vnanimi
ter est electus. et ān mortē suā .30.
mortuos suscitasse narratur Vnde
camitur de eo Ter denos mortuos
fluctibus mersos Dumaē vite red
didit Cū aūt eccl'az iherosolimita
nā p multos ānos rexisset a. Lxx
annū ageret itpe Traiani impa
toris cum attic⁹ consularis iherosoli
mis haberet ab eo capit a iniuri

is mlas afficitur. Adultimū i cruce ipm affligi iussit. Omnib⁹ qui adeūtā a ipis miātib⁹ vt. ex. annoruz sene exptulissēt crucis patibulū ipso nulli vero dicūt sicut est rei veritas qz nō fuit iste simō q crucis martiriuz ptulit. ꝟ fuit ali⁹ filiꝰ deophe R8 etiā eusebi⁹ cesariēsis i sua cronica testat. Itez Jsi. a Beda in suis cronicis. Nā Jsido. a eusebi⁹ q8 primus dixerāt postmodū i chronicis correxerūt R8 pz p bedā q se hoc sē fisse redarguit i suis retractatoibus. Vsuard⁹ qꝫ i suo martirilogio idē testat.

De scō quintino

Quintinus genē nobil⁹ et ciuis romanꝰ adueīt ambianē. veniēs a mlta miracula faciens iussu maximiani a p fecto capitalꝫ ad defectū cedētiuz vlterat⁹ carceri mācipat. Sz solue te eū āgelo in mediā vrbē iuit a ibi pplo pdicauit. Vñ iratꝰ carnifex oculeoꝫ ad corruptionē venaruz distēt⁹ neruis qꝫ crudis duriss̄ime cesus oleū picē adipē feruētissimū tolerauit a cui pfidē deridēt. iratus calcē acetū a sinapiū i os eiꝰ piecit Sz cū adhuc īmobilis pmanēt et apud neromandū adduct⁹ fuisset duos dauos a capite vsq ad cruta. a. x. mīt vngulas a carnē infigens tandē eū decollari fecit. Cuiꝰ corp⁹ in flumē piectū cū p. lv. annos latuisset. a q̄dam matrona nobili roma na ita reptū est. Nā cū assidue orō nī vacaret nocte ab āgelo monita ad castꝝ neromandū pperare ut tēt. vt tali loco corp⁹ scī Quintini reꝑ reperet a honorifice sepeliret. Cū g ad locū predictū cuz multo comitatu venisset a orōem ibidē effunderet corpus sancti Quintini incorruptū et redolens sup fluuiuz enatauit. Quod sepeliens p sepulture beneficio lumē oculoꝝ recepit: a ibidem edificata eccīa ad ppria remeauit.

De nomine.

Eustachiꝰ dicitur ab eu q8 ē bonū a stachys q8 ē fortuna. Inde Eustachiꝰ qsi bō fortūa.

De scō Eustachio.

Eustachiꝰ ātea placidꝰ vocabat. hic erat mgr militum Traiani impatoris. Erat āt opib⁹ mie valde assiduus ꝟ tñ idoloꝝ cultor. Habebat āt cōiugē rit⁹ eiusdē a mie exīt̄es. Quos qꝫ filios p creauit quos iuxē fui magnificē tiā magnifice educari fecit Et qz opib⁹ mie sedulꝰ īsistebat ad viā veritatis meruit illustrari. Quadā die dū veatōi īsistēt gregē ceruoꝝ reppit: īt q̄s vnū ceteris pcōsiorē a maiorē ospexit: q̄ ab alio ꝝ societate discedēs in silua vasti orem pfiliuit: alijs militib⁹ circa cer uos reliq̄s occupatis Placidꝰ hūc toto misu inseq̄batur: a ip̄z capere nitebat. Quē cū totis viribꝰ inseq̄ret: tādē ceruꝰ sup q̄dā rupis altitudiez oscēdit: a Placidꝰ appropiās q̄liē capi posset; aio sedulꝰ reuoluebat. Qui cū ceruū diligenē osideraret vidit īt cornua eiꝰ forēm scē crucis figuram sol' claritatē fulgētē: a imagiē christi q p os ceruí sicut olim pasi

nam Balaã sic ei locut⁹ est: dicẽs. Q placide q̃ō me inseq̃ris? Ego tui gr̃a i hoc aiali tibi apparui. Ego sũ xp̃s quẽ tu ig̃r̃as colis. Elemosine tue cor̃ā me ascẽdẽrũt: a ob hoc veni p hũc quẽ venabaris cerũ ut ego teip̃m venarer. Alij tñ dicũt q ipa imago q̃ink cotinua cerui apparuit hec v̄ba p tulit. Hec audiẽs Placidus mimo tione corrept⁹: & eq̃ i terrã decidit. a post vnã horaz ad se redies & ẽra surrexit: a ait. Revela m̃ q̃s es tu q̃ m̃ loq̃ris: a cr̃edã m̃ ti? Et xp̃us. Ego Placide sũ xp̃us qui celũ a terraz creaui: q̃ hucẽ oriri feci a a tenebris diuisi. q̃ tpa a dies a annos cõstitui. q̃ homiez de limo terre formaui. q̃ p̃ salutẽ hois i terris i carne apparui. q̃ crucifix⁹ et sepultus tercia die surrexi. Hec audiẽs Placid⁹ iterq̃ in terraz decidẽs: ait. Credo dñe q tu es q̃ oia fecisti. et q errantes ouertis. Cui dñs dixit. Si credis vade ad ep̃m ciuitatis a baptisari facias te. Cui Placid⁹ Vis dñe vt hec eadez vxori mee a filijs nunciem vt a ipsi in te cr̃edãt. Cui dñs. Renũcia illis vt a ipsi pariter tecũ mundentur. Tu quoq; die crastina huc venias vt tibi turfus appaream: et que futura sunt plen⁹ tibi pandam. Cum ergo domũ remisset a i lecto vxori hoc renũciasset exclamauit vxor: dicens. Dñe mi a ego illum transacta nocte vidi: dicentem mihi. Cras tu a vir tu⁹ a filij ad me venietis. Et nũc cognoui q̃m ipse ẽ christ⁹. Perrexerũt igit̃ media nocte ad ep̃m rome q̃ eos cum mag̃ gaudio baptisauit. et Placidũ vocauit eustachiũ. a vxorẽ the ospitam. a filios eius agapitum a theospitum. Mane facto Eustachi⁹ sicut pri⁹ ad venationem p̃cessit et ꝑ loca venies milites fuos q̃ sibi obtẽtu inuestigãt venationis di spsit. Stans q; m̃ loco p̃me visiõis formã aspexit. cadẽs q; in faciẽ suã dixit. Supplico tibi dñe vt manifestes q̃ p̃mseãs seruo tuo Cui dñs Btus es Eustachi qui accepisti labua cũ gratie mee q̃ mõ diabolus superasti. mõ eũ q̃ te decep̃rat confudisti. modo apparebit fides tua diabol⁹ em̃ eo q; ip̃z reliqueris cõtra te seuere armatur. Oportet te mlta sustinere vt accipias coronã victorie. Oportet te mlta pati vt & alta seculi vanitate humilieris et turfus in spũalibus diuitijs exaltaris. Tu g̃ ne deficias. nec ad gloriã pristinã respicias. q; p tentationẽ oportz te altercũ Job demõstrati. Sed cũ humiliat⁹ fueris veniaz ad te a im glorią pristinã restituã te. Die g̃ si modo temptationez vis accipere. aut i fine vite. Dicit ei eustachi⁹ dñe si ita fieri oz mõ nob tẽptationẽ accedere iube. & virtutẽ pacientie tribue Cui dñs Cõstãs esto q; gr̃ia mea cu sit odiet aias vrãs. Sicq; dñs in celos ascendit et Eustachius domũ rediens hec vxori sue nũciauit. Post paucos igit̃ dies mors pestifera ciues seruos a ancillas ipsius mua fit avm uersos occidit. Deinde post aliqs tps omnes equia omia ei⁹ pecora subito intrierunt Quidam autem celesti eius de predacõnez vitãs

ap noctem in domū ei⁹ irruentes
cūcta q̄ reppererunt asportarunt et
totā domuz auro a argento a reb⁹
alijs spoliauerūt a ipse cuz vxore sua
a filijs grās agēs nocte nud⁹ au
fugit. Qui cultorē veterēs egiptuz
p̄gebāt. totaq̄ ei⁹ possessio per ta
pinā maloz ad nichilū ē redacta.
Rex āt totusq̄ senat⁹ p magistro
militū tā strennuo mlt̄ū dolebāt
eo q̄ nullū de eo indiciuz repiri po
terat. Cū vero irrageret̄ approp
quauerūt mari Et muementes na
uim. sup eā nauigare cepерūt. Vi
dēs āt dñs nauis vxorē Eustachij
q̄ esset pulcra nimis. ipsaz pluri
mū hīe desiderauit. Cū vero trāsfre
tasset. naulū ab eo exigebat. Illis
vero nō hītib⁹ vñ solverent iussit
p̄ naulo detineri vxorē. volēs illaz
secuz hīe. Qđ vt Eustach. audiuit
nullatenus assentire voluit. Qui vo
eo ptradicente innuit dñs nautis
suis. vt euz in mare p̄cipitarent vt
vxorē suā habere posset. Qđ cū Eu
stachi⁹ perisset vxorez eis tristis
relict̄a a duos infantes accipiēs et
ingemiscēs ibat. d. Ve mihi q̄ vobis
q̄ mat̄ vrā alienigene marito tra
dita ē. Perueniensq̄ ad quendaz
fluuiū p̄ter aquarū abundantiaz
nō audebat cū duob⁹ filijs p trāsi
re. Et vno circa fluuiū relicto. altez
trāsportabat. Qui cū fluuiū trāsua
dasset. illū infantē quez baiulaue
rat sup̄ humeraz posuit a ad accipiēdū
aliuz festinauit. Cum āt circa me
diū fluminis pueniſſet ecce lupus
cōcitus venit a infantē quē depo su
erat rapiēs in silvas aufugit. Qui
de eo desperans ad aliū festinabat
Et cū abiret. leo abuenit a altez fi
liū rapiēs abijt. vñ eum insequi nō
valēs cū eēt in medio fluminis cepit
plangere a capillos suos euellēs vo
lens se in aquā p̄cipere nisi ip̄m di
uina p̄uidētia continuisset. Pasto
res aut̄ videntes leonē puerū vnū
portantē. eū cū cambo insecuti sunt
Pecunias āt dispēsacōnē leo pue
rū abiciens recessit. Quib⁹ quoq̄
aratores p̄ lupū iclamātes ip̄z de
ei⁹ faucibus incolumem liberauēt
Vtriq̄ vo. s. pastores a aratores
de vno vico fuerūt a penes se pue
ros nutrierūt. Dec. vo Eustachius
nesciebat sed meres a plorās ibat
.d. Ve mihi q̄a prius vt arbor pol le
bam. Et mō penit⁹ suz nudat⁹ Deu
me q̄ militudine militū circūdari
solebā sed nūc sol⁹ remanēs nec fi
lios sū recessus hīe Memi dñe te nō
dixisse q̄ oportz te tentari fidē Job
Sed ecce plus aliquid in me fieri vi
deo. Ille enim a si possessionib⁹ nu
dat⁹ fuerit tamē habuit sterc⁹ sup
quo sedere potuit. mihi aut̄ nil re
tum remansit. Ille amicos sibi com
patientes habuit. Ego immites
feras habui q̄ filios meos rapuerūt
Filij vxor est relicta. a me vero ab
lata. Da requiem domine tribulati
onib⁹ meis. et pone custodiam ori
meo Ne dedinet cor meum in vba
malicie a eiciar a facie tua a hoc
dicens cū lacrimis ad quēdā vicū
abijt et data mercede sibi agros il
loz hominum p. xv. annos custo
diuit. Filij āt ei⁹ in altero vico edu
cati sūt nec se fratres eē sciebant.

dominus autez vxorem Eustachij
conseruauit Nec illā ille alie igena
cognouit. sed potius eam intactaz
dimittens vitā finiuit. Imperator
aūta pls roman⁹ plimū ab hosti
b⁹ molestabat. a recordat⁹ Placi
di q̄ strennue otra ipos hostes se
pi⁹ dimicassz. de ei⁹ subita mutacō
ne plurimū tristabatur. direxitq;
mlcos milites sp diūsas mūdi par
tes pmittēs oib⁹ q̄ eū iuuissent mlt
os hōres a diuicias. Duo āt ex mi
lib⁹ q̄ aliqñ Placido mīstrauerūt
ad ipm vicū i q̄ degebat venerūt q̄s
Placid⁹ de agro veiens a cōsideras
eos ex iactu ptinus recognouit a
veiens in mēoriā dignitatis sue p
turbari cepit ac dicē. dñe sic istos
q̄ a kn mecū fuerūt pl spez vidi sic da
vt aliqñ diligē meā videē possiz Nā
de filijs scio q̄ a feris comesti sunt.
Veīt āt ad eū vx. d. Eustachi q̄ ci
to hōrē tuū recuperabis a filios a vx
orē accipies. Cū g̃ militib⁹ obuiassz
ipi eū minime cognouerūt. Cūq; eū
salutassent q̄sierūt si aliquē pegnū
noie Placidū cū vxore a filijs duob⁹
cognoscēt. Ille āt se nesciē. pfessꝰ ē
ad pōes tū ei⁹ ab hospiciū diūterūt
a Eustachi⁹ eis fuiebat Et recolēs
pstimū statū suū lacrimas otinē n po
terat. Egressus āt foās faciez lauit
a iterū redies eis fuiebat Illi vo
sideratēs ad iuicē dicebāt. q̄ filis ē
B illi quez q̄timꝰ Et mōēs ali⁹ dixit
valde q̄dez filis est Cōsiderem⁹ g̃ si
hz signū cicatricis i capite q⁸ sibi
i bello accidit ipe est. Et respicientes
a signū videntes ipz eē quez q̄rebāt
ptin⁹ cognouerūt. Et inclinētes a os
culantes eum cū vxore a filijs cum
salutati sunt Qui dixit eis q̄ filij
mortui eēnt a vxor detenta Vicini
āt oēs q̄ ad spectaculū ocurrebāt
dū milites vtutē ei⁹ et gloriā pdi
cabāt. tūc milites p̄ceptū impato
ris ei exponūt a optimis vestimen
tis ipm induūt. Post ter. xv. dieruz
ad impatorē deuenerūt. q̄ ei⁹ aduē
tū audiēs ptin⁹ ei dē occurrit a ipz
vidēs in osculat ei⁹ cuit. narrauitq;
oibus cūcta q̄ sibi p ordinē acide
rāt Statiq; ad magisteriū militie
trahit a idē q⁸ pus officiū exerce
re opellit Qui numeratis militib⁹
et p aucos cōtra tot hostes eē cog
noscens iussit tyrones colligē per
oēs ciuitates a vicos Cōtigit āt illaz
terrā in q̄ filij educati fuīt describi
vt darēt duos tyrones. Vnus āt
ei⁹ loci incole illos duos iuuenes
tanq̄ ceteris aptiores mgro mili
tū signauīt. Vidēs vero iuuenes
elegātes a morū honestate cōposi
tos cū sibi plurimū placuissent in
terp̄mos ordinauit eos
dē. Et sic p fect⁹ ad bellū subiectis
hostib⁹ exercitū suū trib⁹ diebꝰ in
quo dā loco vbi vxor sua paup ho
spita manebat req̄escē fecit Illive
ro duo adolescētes in tabernaculo
mīs sue nutu dei hospitati fuīt. nes
ciētes q̄ mr sua eēt Et sedentes cir
ca meridiē a mutuo fabulātes ex
ponebāt sibi inuicē de infātia sua.
mr vero eoz de otra sedēs q̄ ipsi re
ferebāt attentius audiebat. dice
bat em maior minori Ego dum in
fans eēm mihi ali⁸ recolo n̄ q̄ pī
me⁹ mgr militū erat. a mr mea spe

cio ſa valde duos q̄ filios habuerit
ſ. me q̄ alium minorem me q̄ a ipe
ſpecioſus valde erat atq; pcerus Ac
cipientesq̄ nos egreſſi ſūt de domo
nocte Ingreſſiq̄ ſunt nauē neſcio
quo euntes Cū aut̄ de naui egrede
remur mē neſcio quō in mari rapta
eſt Pater vo nī portans nos duos
q̄ flens pgebat Reiensq; ad quē
dā fluuiū trāſiuit cū frē meo mīore
a me ſup ripā dereliquit. Cū autez
reuerterer vt me acciperet lupus re
mita frēm meū rapuit a antrū ad
me a pximo quaret leo de ſilua exiēs
me rapuit a in ſiluā deduxit Paſto
res vo eru erūt me de orele omis et
ſum nutrit⁹ in illa poſſeſſione in q̄
a ipſe ſcis Et non potui ſcire quid
factū ſit de patre meo neq; de mā
te Nec audiēs mīor cepit flere et
dicere. Per deū vt audio frē tu⁹ ſum
qm̄ a q̄ me educauerit hoc dicebāt
q̄ de lupo erui m⁹ te. Et in ⁊plexus
ruētes oſculabāt ſe iuicē a fleuerūt
Audiēs h° mī eorū oſideras q̄ euē
tū ſuū ita ſeriatī diciſſent diu apd
ſe tractauit ſi filij ſui eēnt. Alta āt
die mgr̄m militū adijt dicēs de pre
cor te dñe vt me ad priaz meā pdu
ci iubeas. Ego de tra romanorū fū
a pegna h̄ ſum Et hoc dicēs vidit
in eo ſigna mariti ſui a eū ognoſcēs
cū ſe iā otinē nō poſſet pcidit ante
pedes ei⁹ a ait Precor te dñe vt ex
ponas m̄ p ſtimā vitā tuā Duto ei
q̄ ſis placidus mgr̄ militū q̄ alio
noīe diceris Euſtachius Quē pla
cidū ſaluator conuertit. q̄ talē a talez
tēptacōnē fuſtinuit a cui vxor que
ego ſū in mari ablata fuit. que ta
men ab omni corrūpcōe ſuata ſū
q̄ et duos filios. ſ. thēoſpitū a aga
pitum hūit Hec audiēs Euſtachi⁹ i
us a ipſā diligēter ꝯſiderās. vxorē
ſuā recognouit a lacrimatus pre
gaudio ipſam oſculat⁹ eſt glorifi
cās deum qui cōſolat afflictos Tē
dixit ei vxor. dñe vbi ſunt filij nri
Qui ait A feris capti ſūt Et expoſu
it ei quō pdidit illos Et illa Grās
agamus deo Quto enim q̄ quem
admodum donauit deus nobis vt
inuenīremus nos mutuez donabit
et etiam recognoſcere filios nōs
Et ille. Dixi tibi quia a feris capti
ſunt Et illa heſterna die ſedens in
orto audiui duos iuuenes ſic et ſic
ſuam infantiam exponētes. credo
q̄ filij mei ſunt Interroga ergo ab
eis a dicēt tibi Et ꝯuocās eos euſta
chi⁹ a audiēs a b illis infantiā ſuā
recognouit q̄ filij ſui eſſent Et am
plectētes eos ipſe a mat ſup eoz
collū plurimū fleuerūt a crebrius
eos oſculabātur. Quis ergo exerci
tus plurimū gaudebat de mutēcōe
eorū a devicta oia barbarorū Cū g̃
rediret ꝯtigit iā Traianū obijſſe a
fuiſſe ei ꝓrogē i ſceleri b⁹ Adri
anū Qui p victoria obtēta a imuēti
one vxoris a filioꝝ magnifice eos
ſuſcepit. a magnū ꝯuiuiuz ꝑparā
uit. Altera āt die ad templū idolo
rum ꝓcessit vt ibi ſacrificaret pro
victoria barbarorū. Videns vero q̄
Euſtachius nec p inuentōne ſuo
rum ſacrificare vellet. hortabat vt
ſacrificiū immolaret Cui Euſtachi
us Ego chriſtuz deum colo a illi ſo
li ſacrifico. Tūc impator ira reple

tus ipſuz cū vxore a filijs in arena
ſtauit a leonē feroc̄ ad eos dimit
ti fecit. Accurrens vero leo a dimiſ
ſo capite q̄ eos adorās: ab eis hu
milit̄ recepit. Tunc impator iouez
eneum mc̄di fecit: quoſq; vnos
imitti mandauit. Orantes ergo ſā
cti: a ſe dño cōmendantes iouez in
trauerūt: a ibidem ſpm̄ dño reddi
derūt. Tercia aut̄ die de ioue corā
impatore extracti: ita penitus in ta
cti ſunt q̄ nec capillos nec quic q̄
eoz vapores in c̄dijs aliq̄tenus ori
gerūt. Christiani vero corpora co
rum tulerūt. et in loco celeberrimo
rec̄condentes: ibidem oratoriū cōſtru
xerunt. Paſſi ſunt aut̄ ſub Adria
no circa ānū dn̄i. cxx. kal'. nouēb.
vel ſm quoſdā. xij. kal'. octob.

¶ De omnibus ſanctis.

OMnium ſcōz
feſtiuitas q̄tuor de cauſis
inſtituta fuiſſe videt̄. Primo p̄ter
cuiuſdam tēpli dedicationez. Secū
do p̄ter omiſſoz ſuppletiōez. Ter
cio p̄ter negligētiaz expiationez.
Quarto p̄ter orationuz noſtrauz
facilioꝛem impetrationem. Primo
igitur inſtituta eſt p̄ter cuiuſdaz
tēpli dedicationem. Romam em̄ cū
vniuerſo orbi dn̄arentur quoddaz
tēplū maximū cōſtruxerūt. i cuius
medio idolū ſuuz collocantes: oim
puintiaz ſimulacra p circuitū ſta
uerūt reſpicientia rectis vultibus
idolū romanoz. Siq̄n autem aliq̄
puintia rebellabat: otinuo vt aiūt
arte diabolica illiꝰ puintie ſimula
crū idolo Romanorum poſteriora
vertebat. tāq̄m renuens q̄ ab eiꝰ
dominio recēſſiſſz. Conciti ergo ro
mani ad illā puinciam copioſū ex
ercitū deſtinabant et ipſā ſuo do
minio ſubiugabāt. Verū nō fuiſſe
cit romanis q̄ ommū puinciaꝝ ſi
mulacra haberēt quin poſtea fere
ſingulis dn̄is templa ſingl'a conſtru
xerunt tanq̄ qui cunctaꝝ ciuitatū
et puinciaꝝ victoꝛes et dn̄os eſſe
ciſſent. Sed q̄a oia idola templum
ibi habere nō poterant ad maioꝛē
ſue vſanie oſtentationē vnū tem
plum ceteris mirabiliꝰ a ſublimius
in honoꝛē deoꝛ ommuz erexerunt
et pāthēon quod ſonat toti dij vo
cauerunt. Apan q̄d eſt totū a the
os deus. Pontifices em̄ idoloꝝ
ad maioꝛē populi deceptionem fin
xerunt q̄ ſibi a cybele quaz ommū
deoꝛ matrē vocabant. fuerit impe
ratum vt ſi de oībus gentilibuſ
vellēt victoriam obtinere dijs ſuis
templum magnū fabricarent ſſū
damētuz ergo ipſius templi ſperi
cuz iacet. vt ex ipſa forma deoꝛum
eternitas demonſtraret. Sed q̄a
titudo teſtudinis in ſuſtētabilis vi
debat cū ſupra terrā aliq̄ntuluz p
ceſſiſſz in edificio totū in tuis terra
replebāt ſimul vt dicit cū terra de
narios iacientes. a ſic quouſq; pre
dictū templū eſt mirabiliter oſtima
tum p̄ceſſerūt. Tunc data licentia
vt quicunq; terrā aſportare vellet
tota quā i terra inuenīſſet peaīa
ſua eſſz. Feſtine turba propetat a
templū cito euacuat. Deniq; roma
ni pīnam eneam a deauratam fa
bricant et in ſummitate collocant

Alunt autē qđ in hac oēs puincie mirabiliē sculpte erāt Ita vt q̄cūq; romām vſus venſſz q̄ ſua eſſet puincia ſcire poſſz Hec āt pcēdēte tpe iſtituit Vñs in tēplo i fūmitate apture ēmāſiet Tpe g̃ſſo ce impatois cū iā budū Roma fiēt dñi recepiſſz Bonifacius pp. qrtus a mag̃ Greg. circa ānū dñi .dcv. pdecm templū a Foca cēſare ipetrauit a oi ydoloruz eliminata ſpurcicia ipm iiij. ydus maij i hōrez vginis a oim martiruz ſecrūit. ac loc cū ſcē Marie ad martires appellauit. q nūc ſcā Maria rotūda appellat nondū ei ofeſſorum ſolēnia ab eccā agebant Sz qđ ad feſtū hui⁹ mlt̄itudo maxia ofluebat qđ pt defectū victualiū celebracōni vacare ñ potrānt. iō q̄dā pp Greg. hui⁹ feſtū i kal nouēbris qñ maior victualiū copia eſſe videtur messibus q vinde mijs celebratis fieri inſtituit ac p vniuerſuz mūdū hūnc diē in hōrez oim ſcōz celebrari ſolennit ordinauit a fic templū qđ fabricatū fuerat oibus ydolis. nunc dedicatū eſt omnib⁹ ſcis q vbi mlt̄itudo colebat ydoloruz ibi deuote laudatur mlt̄itudo ſcōruz. Sed o inſtituta eſt pt̄ omiſſoū ſuppletiōez Nos em̄ mlt̄os ſanctos omiſimus de q̄bus nullā feſtiuitatē ſiue memoriā fecimus Non em̄ poſſumus oim ſcōrū feſta agē. Tū pt̄ multiplicitatez. qm multi et q̄i infinīti ſūt Tū pter nr̄am infirmitatē. qm ifirma debiles ſumus. nec ad hoc ſufficere poſſem⁹ Tum pter tpis brevitatē. qm. q etiā tps ñ ſufficēt. Nā ſic ait Iero. in epla q̄dā que ſuo ca

lendario ppoſit nullus dies ē: excepto die kalēdaz ianuariaz i quo nō vltra q̄nq; milia mīm numer⁹ repiri poſſit aſcript⁹. Ideoq; eccia rōnabilit ordinauit: vt qm oim sanctoz ſingulariē feſta fac nō poſſumus: ſaltē oēs gñaliter inſil honorem⁹. Quare āt inſtituū ſit vt feſtiuitates ſāctoz i kris agam⁹. Magiſter Wilhelm⁹ altiſiodoren. i ſūma de officio pōit ſex rōnes Prima eſt pt̄ honorē diuine maieſtatis. Cuz em̄ ſāctis honorē impēdim⁹: deū in ſāctis honoram⁹: et ip̄m i eis mirabilez p̄dicam⁹. qm q̄ ſāctis honorē tribuit: illū ſpecialit honorat q eos ſāctificauit. Secda cauſa pt̄ auxilium nr̄e infirmitatis Qua ei p nos ſalutē hīe nō poſſum⁹. ido ſcōz int̄ceſſiōib⁹ indigem⁹: a q̄b⁹ vt adiuuari mereamur: merito ipſos honorare debemus. Legitur. iij. Reg. qđ Berſabee q̄ interp̄tatur putei ſatietatis ecclia triūphās. Filio ſuo deſiderātiſſimo regnū ſuis p̄cib⁹ obtinuit. Tercia cauſa eſt pt̄ augmētū nr̄e ſecuritatis: vt. ſ. pter gl'am q̄ nob⁹ in eoz feſtiuitate pponitur nr̄a ſpes a ſecuritas augmētetur. Si em̄ hoies mōrales nob⁹ ſil'es potuerūt ita p ſua merita ſublimari. conſtat qm nos ſil'r poterim⁹: cum manus dñi abbreuiata nō ſit. Quarta cauſa eſt pter exemplū noſtre imitationis. Cū em̄ hoz feſtiuitates recēſetur ad eoz imitationem pueniamur: vt. ſ. exemplo terrena cōtemnamus a celeſtia deſiderem⁹. Quinta cauſa eſt pter debitū mutue viciſſitudinis. Sancti enim de nobis in

celo festū faciūt quia gaudiū ē angelis dei aiabus sanctis sup vno peccatore pñiam agente. Vt igit eisdē vicissitudinē repēdam⁹ iustū est vt q̄ ipsi de nob festuz agunt in celis et nos de ipsis festum agamus in terris. Sexta cā ē ppter p curationē nūi honoris. Cum enim sanctos honoram⁹ tunc nostraz rē agim⁹ et nost̄ū honorē procuram⁹ q̄ eoz festiuitas est nra dignitas Nā cū honoram⁹ fratres nostros honora⁹ nos ipsos Caritas nāq facit oia esse cōia. omnia enim nra sunt celestia terrena a eterna. Preter has ratōnes ponit alias ioh̄es dam. li. iiij. ca vij. quare. s. sancti et eoz corpa siue reliquie dr̄eāt honorari. quarū quedā sumunt ꝗntū ad eoz dignitatez. qdā ꝗntū ad corpoz eoz pciositatē. dignitas em̄ eorū vt ibidez dic̄ duplex ē qm̄ ipsi sūt amici dei. filij dei. hēdes dei. a duces nri. Et ponit istas auctoritates de p̄o Jo. xiij Jam nō dicā vos seruos qz. de scdo Jo. i. dedit eis ptātē fi. dei fie. de ttio ad Ro. viij. Si aut̄ filij et hēredes rc̄. De qrto sic dicit ꝗntum laborates vt ducez inuenires q̄ mortali te regi adduceret a p te ad ipsū sermonē facēt duces igit totū⁹ generis humani. q̄ ad deū p nobis inuocationes faciūt nonne honorandi sunt: Vtiq; q̄dem honorādi templa erigētes deo a eorum memoriā venerantes. Alie sumūt ꝗntū ad corpoz pciositatē Et ponit idem damasc. qtuor a Aug. addit ꝗntum per q̄ manifestat pciositas corpoz siue reliquiaz. Ipsa ei sanctorū corpa fuerūt promptuariū dei. templū christi. alabastz spiritualis vngēti. fontes diuini. Organū spūssancti Prio em̄ fuerūt promptuariū dei. vñ Ot. Idi em̄ pmptuaria dei. pura cenacula facti sunt. Secūdo fuerūt templuz xpi & seqtur qm̄ p intellectū in corporib⁹ eoruz habitauit deus Ait em̄ apls nescitis q corpora vra tēplū in habitātis in vob spūssancti sunt. Deinde spūs. ē. Qualit̄ g nō honorāda aia ta tēpla dei a aiata dei tabnacla ac̄ de hoc dicit Crisō. Idō i edificacōe parietū delectat. deinde at in ouersacōne sanctorū ps. dñe dil. decorē domue. Quē decorē n diuersitas marmoꝝ splendētiū facit ꝙ quē pstat varietas viuentiū grāz. ille decorat carnē delectat. iste viuificat aiam Ille p tempe delectat a decipit oculos. iste aut̄ in perpetuū edificat intellectū Tertio fuerunt corpora sācta alabastz spiritualis vngens Vñ dixit Vngētū boni odoris estis manās sanctorū reliq̄e tribuentes a nullus talia tractat Si em̄ extra petra firma petra aqua in eremo emanauit. a ex maxilla asini sam sonit sitienti. ex martiriz reliquis vngētū bñ olens manat icredibile nequaquā erit sitientib⁹ demuz dei virtutez a sanctorum q̄ ab ipso habēt honorē. Quarto fuerūt fontes diuini Vnde ait Isti viuentes veritate cū libera pntia deo assistunt Fontes vobis salutares dominator xp̄s sanctorū suoz pbuit reliquias. multifoꝛmia beneficia irrigātes. Quinto fuerunt organū

spiritussancti Hāc tōem assignat aug⁹ in li. de ci. dei Non sunt otem nēda. ꝙ plurimū reuerēda sancto rum corpa quib⁹ dum adhuc viue rent spūssancti⁹ qui quibusdā orga nis ad omne opus bonū vsus est Nū apls An experimentū queritis eius q̄ in me loquit̄ xp̄s. Et de ste phano dī qm nō poterant resistere sapientie a spiritui q̄ loquebatur Amb. i hexame. Hoc ē preciosissi mū qm homo ꝙmeweris fit organū et corpalib⁹ labijs exp̄mit celeste oraculuz Tertio instituta ē festiui tas oīm sanctoꝝ ꝓpter negligētia rum expiationez. Licet em̄ pauco rum sanctoꝝ festa agim⁹. adhuc tñ illa pauca negligenter sepe agi mus. a multa ibidē p ignorātiam vel negligētiaz obmittim⁹ Si igit̄ in alijs solēnitatibus scoꝝ q̄s feci mus aliq̄d neglexerim⁹ in hac ge nerali festiuitate supplere possum⁹ et de negligētia nos purgare vale mus Hec rō tangi videt̄ in sermo ne q̄ hac die p ecc̄as recitat̄ In q̄ sicut dī decretū ē vt hac die sāctoꝝ oīm memoria habeat̄ vt q̄cq̄d hu mana fragilitas p ignorantiaz vel negligentiaz seu p occupationem rei secularis in solēnitatib⁹ sancto rum min⁹ pegisse in hac sācta ob seruatione soluat̄. Notandū ꝙ q̄ d triplex ē dīa sanctoꝝ noui testa mēti q̄s p anni circulū colimus. a q̄s hodie in simul recolimus. vt id q̄d negligēter fecim⁹ suppleamus .s. apostoli martires confessores a vir gines Et hi sm rabanum p q̄tuor mūdi ptes significant Per oriētez

apostoli. p meridiem martires. p occidentez virgines. et p aquilonē confessores. Prima ḡ differentia ē apostoloꝝ quoꝝ excellētia mani festat̄ ex eo ꝙ ceteros alios sanctos in quatuor excedūt Primo in preemi nentia dignitatis. Ipsi em̄ sunt sa pientes p̄ncipes ecclesie militātis potentes assessores eterni iudicis dulces pastores dominici gregis. Bern̄. Tales decebat humani ge neris pastores a doctores constitui qui a dulces essent a potentes a sa piētes dulces vt nos blande a mi seticorditer susciperent. potētes vt fortiter ptegerent. sapiētes vt ad viam a p viam ducerent que duc̄ ad ciuitatem Secō excedūt aposto li alios sanctos in preeminentia po testatis. de quoruz potestatis pre eminētia sic dicit Augustin⁹ Apo stolis deus dedit potestatez supra naturam vt eam curarent. supra demones vt eos euerterent. sup̄ ele mēta vt ea mutarent. sup̄ animas vt ipsas a peccatis soluerent. sup̄ mortem vt ipsam cōtemnerent. su p̄ angelos vt corpus dominicū cō secrarent Tertio excedūt alios sā ctos in p̄rogatiua sanctitatis. vnde ꝓpter eoꝝ maximā sanctitatem a gratiarum plenitudinem vite a cō uersatio xp̄i in eis tanq̄ in speculo relucebat. a cognoscebat̄ in eis sic sol in suo splendore. sic rosa in suo odore sicut ignis in suo calore de hō dicit Crisō. Misit christ⁹ apostolos quasi sol radios. quasi rosa suauí tatis sue odorem. quasi ignis scin tillas suas dispsit. q̄ sicut sol in suo

splendore a sic rosa in odoribus suis
sentitur sicut ignis in scintillis suis
aspicit. sic in illoz vtiutib9 xpi po
tetia cognoscit Hec cris. Quarto
excedunt apostoli alios sanctos in
efficatia vtilitatis de quoz effica
cia dicit aug9. loquens de apostol'
Ex abiectissimis. ex imperitissimis
ex paucissimis nobilitant. illumi
nant. multiplicant clarissima elo
qa p̄clarissima ingenia. copiosissi
ma agmina acutoz facundoz atq;
doctoz̄ Sed a dia est martiz̄ q̄z̄
dignitas a excellentia manifesta
tur ex eo q̄ passi sūt multiplicitez
vtiliter a ostant Multiplicit qm̄ p
ter martiriū sanguinis passi sunt
triplex aliud martiriū sine sangui
ne de q̄ triplici martirio dic terī.
Triplex ē martiriū sine sāguine. s.
pcitas in vbertate quā habuit ds.
largitas in pauptate quam exhi
buit thobias. vidualis castitas in
iuuentute qualis fuit Joseph in
egipto Sed in āt greḡ. triplex est
martiriū sine sāguine. s. pacientia
aduersoz̄. Vñ dicit Sine ferro
martires esse possum9 si pacientiaz
in animo veraciter custodim9 Cō
passio afflictoz̄ Vñ dicit Qui dolo
rē exhibz in aliena necessitate cru
cem portat in mēte dilectio enim
coz. vnde. dicit Ferre cum melias.
Odientez diligere martiriū est in
occulta cogitacōne Sed passi sūt
vtiliter. q̄ vtilitas ex pte ipsoz mar
tirum ē oim pctoz̄ remissio. meri
toz cumulacō a eterne glorie pce
ptio. Ista enim duo p̄cio sui sāgui
nis sibi emerūt a ideo preciosus a
precio plen9 de p̄mio a secundo dic
aug9. de ciui. dei. Qui ē preciosi9
q̄ mozs ꝓter quaz delicta non cō
mittunt a merita cumulant. Jdez
sup Job. Preciosus est sanguis
xpi sine pecato Fecit tñ ipse etiā
suoz̄ sanguinez preciosū q̄ qui
bus dedit suū sanguinē in preciu
Nam si suoz̄ sanguinez nō faceret
preciosum non diceretur preciosa
in conspectu dñi. Item ciprian9
Martiriū est delictoz finis. perfici
li termin9. dux salutis. pacientie
magister. dom9 vite. De tertio ber
nard9 Tria sunt que morte sancto
rum faciūt preciosa. q̄es a labore.
gaudium de nouitate. securitas de
eternitate Ex pte nostri duplex ē
vtilitas. qm̄ data sunt nobis in ex
emplar ad certandū Cris. Tu cri
stiane delicatus es miles si putas
te sine pugna vincere. sine certami
ne triumphare Exercevites fortit.
dimica atrociter. in prelio isto cō
certa sidera pactum. condicionē at
tende milicia nosce Pactum q̄z spo
ndisti condicionem quā accessisti
milicia cui nomē dedisti Vocem
pacto cuncti pugnarūt hac de cā
dati sunt nob in patronos ad au
xiliandum Adiuuant em̄ nos suis
meritis a oronibus. De p̄mo dicit
augustin9. O immensa dei pietas
que martiz merita nostra vult es
se suffragia. illos examinat vt nos
erudiat. illos ecruciat vt nos adqui
rat. illoz cruciatus nostros vult es
se profectus De sed ihero. ostravigi
lantiū Si apli a martires ad hoc

in corpe positi pñt orare p ceteris
qñ de se adhuc dubitarent esse solici
ti q̃nto magis p̃ corõas victorias
et triũphos. Vñ vñ⁹ tõ Moyses.
6000. armatorũ impetrauit veniã
a deo a stephanus se p saulo lapi
dantib⁹ veniaz dep̃cabat. Et post
q̃ cũ xpõ esse cepit min⁹ valebũt
Paulus apls. cixxvi. sibi dicit ĩ
nauí aias odonatas Et post q̃ hso
lum⁹ cepit esse cũ xpõ tũc oracu
lum⁹ ẽ. Tertio passi sũt martres
constãter Aug⁹. Framea est aia
martris splendida caritate. acuta
veritate. dei pugnãtis vibrata ẽ tu
te Que bella fecit. que otra dicenti
um catervas redarguẽdo supauit.
pussit infestos. pstrauit abũsarũ
os Jtẽ crisᵹ. Torti torquẽtib⁹ forti
ores steterũt ac lamãtes vngulis
laniata mẽbra vicerũt Tertia dia
est quorum dignitas et excellẽtia
manifestat ex eo q̃ deũ cõfessi sũt
tribus modis. s. corde ore et opere.
Cõfessio ãt cordis nõ sufficit sine
ofessione oris sicut pbat Crisᵹ. qua
tuor rõmbus Quantũ ad p̃mã sic
dicit Radix cõfessionis fides ẽ cor
dis, ofessio ãt fructus ẽ fidei Sicut
ergo q̃ diu radix est viua in terra
necesse ẽ vt ramos p̃ducat aut fo
lia. si ãt non p̃duxerit fine dubio
intelligis. qa radix eiꝰ in tra sicca
ta ẽ. sic q̃ diu fides cordis integra ẽ
semp germinat confessionẽ in ore
Si ãt ofessio marcidata fuerit oris.
intellige sine dubio. qr fides cordis
eius iam ante siccata ẽ. Quantum
ad secũdaz sic dicit Si tibi p̃dest cor
de credere a corã hominib⁹ nõ confi
teri. g̃a infideli in ypocrisi confiteri
xp̃m p̃dest a etiã si corde nõ credat.
Si ãt ille nõ p̃ficit sine fide ofitens
nec tu p̃ficis credẽdo sine ofessione
Quantũ ad tertiaz sic dicit Et si suf
ficit xpõ. qr cognoscis eum a etiaz
si cõfessus eũ nõ fueris corã homi
nibus. g̃ et sufficiat qr cognoscit
te xp̃s a etiãsi ofessus te nõ fuerit
corã deo Si ãt tibi nõ sufficit dogmã
tio eiꝰ nec illi sufficit fides tua Quã
tum ad quartam sic dicit Si enim
sufficeret tibi fides cordis. cor tñ
modo tibi deus creasset Nunc aũt
et os deꝰ creauit. vt corde credas
et ore ofitearis Tertio deuz cõfessi
sunt opere Qualiter autem quis de
um confiteatur aut neget. ostẽdit
Jheronimus in originali sup illud
Confitentur se nosse deum dicens
Xp̃s sapiẽtia ẽ. iustitia. veritas.
sanctitas. fortitudo. Negatur p in
sipientiam sapientia. p iniq̃tatez
iustitia. p mendacium veritas. p
turpitudinẽ sanctitas. p mbecilli
tatem animi fortitudo Et quocies
cũq; vincimur vicijs atz peccatis.
toties deum negamus et econ
uerso Quocies tene quid agimꝰ
deuz confitemur. Quarta differen
cia est virginum. quarum digni
tas a excellẽtia manifestatur. pri
mo qr ipe sunt sponse eterni regis
Ambrosius. Pulcritudinem quis
pot maiorem estimare de ore eius
que amãtur a rege. pbatur a iudi
ce dedicat a deo. semp spõsa semp
innupta Sedo manifestat ẽ virginuz
dignitas a excellentia qua cõpan
tur angelis Ambrosi. Virginitas

cōditionem humane nature superꝫ gredit ꝑ quā bonis angelis socia tur Maiorē tñ ē victoria vginum q̄ angelorꝫ Angeli em̄ sine carne vi uūt· vgines vero in carne viuendo triumphāt Tertio q̄ illustriores sunt fidelibꝫ vniuersis Cipriānus Virginitas ē flos ecclāstici germi nis · decus atq; ornamētū gr̄e spūa lis leta indoles laudis a honoris· opus integrū atq; incorruptū· dei imago ad sām̄oniam dei illustrior portio gregis xp̄i Quarto manife statꝫ virginū dignitas a excellētia q̄ preferunt̄ cōiugatis Hec aūt ex cellentia quā habet virginitas re spectu copule cōiugalis p̄z ex mul tiplici cōparatione ad ipsaz Illa em̄ impregnat ventrē ista mentē Aug⁹· Generosius elegit ī carne vitā iaz imitari angelorꝫ q̄ ex carne nu merū augere mortaliuz Est āt vbe rior felicior q; fecūditas non ventre graue scere sed mente grāde scere. Illa ꝓtulit filios doloris · ista filī os gaudij a exultationis Aug⁹· Ip sa cōtinentia nequāq̄ sterilis est. sed fecūda m̄ filiorꝫ gaudiorꝫ de marito te cōnē illa filijs replet ter rā ista celū Ihero⁹· Nupcie terraz replent· virginitas paradisū Illa ē ml̄te solicitudinis· ista q̄etis Gil bertus Virginitas est curaꝫ silen tiū pax carnis· redēptionis vitioꝫ p̄n cipatus virtutū Illa est bonū· ista melio⁹· Ihero· ad pāmachiū Tm̄ ē m̄ nuptias a virginitatē· quātuz in̄ non peccare a būfacere· imo vt leui⁹ dicā quantū inter bonū a me lius· illa ꝯparatur spinis ista rosis

Ihē· ad custochiūz Laudo nupti as ꝫ q̄ mihi virgines generāt· le go de spinis rosam· de terra auz· de cōcha margaritā Quinto mani festat virginū dignitas a excellē tia q̄ multis gaudent priuilegijs Ipse nāq; virgines coronaz aureo lam habebūt· canticum nouū soli tantabūt· vestimentis eisdem auz xp̄o gaudebūt· post ipz agnū sem p ambulant Quarto et vltimo in stituta est oīm sanctorꝫ festiuitas ꝑ facilioꝛem orationū n̄arum impetracōnem· vt sicut omnes sā ctos vniuersaliter hac die honora mus· sic a ipsi oēs insimul pro no bis intercedāt· vt sic dei misericor diā facili⁹ impetrem⁹ Si em̄ impos sibile est multoꝫ preces nō exau diri ostat q̄ impossibile valde eit omniū sanctorū ꝓ nobis orātium preces non exaudiri· Hec ratio in oratione tangitur cum dicitur de fideratam nobis tue ꝓpiciationis abundantiam multiplicatis inter cessoribus largiaris Intercedunt em̄ ꝓ nobis sācti merito a affectu Merito· dum nobis eorum merita suffragantur Affectu duz vota no stra cupiūt adimplere Quod tñ fa ciunt vbi voluntatez dei adimplen dam didicerunt Qz autem omnes sancti in die hac ad intercedēdum vniuersaliter pro nobis cōueniāt ostenditur in quadam visione q̄ sequenti anno ab huius solēnita tis institucōne cōtigisse narratur Cū em̄ in hac die custos ecclesie sā cti petri ex deuotione oīa altaria ci cuisset a oīm sanctorum suffragia

implorasset. ⁊ demũ ad altare scĩ petri redisset. vbi paululũ cõquie scens. ex se rapit. ⁊ ecce vidit regẽ regũ in sublimi solio cõsistentẽ et oẽs angelos in eius circuitu omorãtes Tunc vgo virginum in hyade matre pfulgenti aduenit quã innumerabilis multitudo vginũ a cõtinentiũ sequebat Huic rex ptinus assurrexit. ⁊ posito solio iuxe se sedere fecit. Post hoc aduenit qdam vestitus de pilis camelorum quem seq bat multitudo venerabiliũ seniorũ Deinde aduenit alius põtificali habitu decoratus quẽ aliquãtorus in habitu ofimili sequebat Postea vero pcessit innumerabilis multitudo Post qs aduenit turba diuersarũ gentiũ infinita Oĩs ⁊ assis regis soliũ aduenerunt ⁊ ipsũ flexis genibus adorauerũt. Is ãt q in pontificali habitu erat matutinas ceteris prosequẽtibus melius Angelus ãt qui pdictus custodem ducebat. ei visiones exposuit assertens virginẽ in pma acie mirabiliter ee. vestitũ de pilis camelorum Johannẽ baptistã cũ priarchis ⁊ pphis. Pontificali ornatu habitu Petrũ cũ ceteris apl̃is. Milites martires Turbã reliquã confessores Qui ideo oẽs ante regẽ venerũt vt p honore sibi hac die a mortalibus exhibito gratias agerẽt. ⁊ pmouerso orbe orarent Deinde ad locũ aliũ ipsum duxit. ⁊ utriusq sexus hoies alios instratis aureis. alios in mẽsis gaudẽtes diuersis delicijs. alios nudos et inopes auxiliũ mẽdicantes oĩbus dixit ãt hunc purgatorij locũ esse Abundantes vero alias illas esse quibus ab amicis p multa suffragia cõpiose subueniebat Egẽtes vero esse quorum cura nullatenus habebat. Jussit g vt oia sũmo põtifici nũtiaret. vt post festũ oĩm scõrum die statuẽt animarum. vt saltẽ gnalia suffragia p illis illa die fierent q̃ specialia habere neqrent.

¶ Cõmemoratio defunctorũ

Commemoratio oĩm fidelium defunctorum hac die fieri instituta ẽ vt gnalibus bñficijs adiuuẽt qui spãlia habere nõ prevalent sic in predicta reuelatione monstratũ est De duobus autẽ hic specialiter videri põt Primo de ipsis purgãdis. secõ de eorum suffragijs. Circa primũ videnda sũt tria. Primo q̃ sunt illi qui purgãtur. secõ p quos purgãtur. tertio vbi Horũ autẽ qui purgant tria sunt gna Primi q̃ satisfactione sibi minus data nõdum ꝓpleta decedũt. Verũtñ si tantam haberent cordis cõtritionẽ q̃ sufficeret ad pcm̃ delendum liberi a vitam trãsirent etiãsi satisfactionẽ minime ꝓplessent qr contricio ẽ maxima p pcõ satisfactio a maxia peccatu deletio Jhesu. Apud deũ nõ tã valet mẽsura tpis q̃ doloris. nec abstinẽcia tm̃ cibi rũ. quantũ mortificatio viciorum. Sz q̃ nunc adeo nõ ofterunt. ⁊ ante cõpletionez pmẽ moriuntur. igne purgatorij grauissime puniunt. ñ forte eorum satisfactõ ab aliq̃bus caris suis pficiẽda assumat Ad hoc aũt q̃ predicta cõmutatio valeat

quatuor requirunt. Primus est ex parte immutantis. s. dei auctoritas. qa sacerdotis auctoritate fieri dz Secundum est ex parte illius p quod fit immutatio. s. dei nutus qui in tali statu dz ei qui per se satisfacere nō valet sed adiuuari indiget Tertiū est ex parte illius in quē fit immutatio. s. caritatis. qui nō esse est ipsum esse in caritate q facit ipsam satisfactionē esse meritoriā et satisfactoriā Quartū est ex parte pene. s. debita proportionabilitas vt scz minor pēa cōmutet in maiorē qui plus satisfacit deo pēa ppa qui aliena Et ātū triplex pena. s. ppria a voluntaria a hec maxime satisfacit. Secūda est ppria sed nō voluntaria que est in purgatorio Tertia est voluntaria sed nō ppria sic est in p̄dicta immutatione a hec minus satisfacit qui pma est eo qui nō est ppria a magis qui secūda est eo qui est voluntaria Verūtamen si iste p q satisfactio est assumpta decedit. mihilominus tū in purgatorio cruciatur dz tū p penā quā ipse sustinet a quā alius p eo soluūt sic liberat Nam dūs a penā suā a penā illoruz in sorte computat Vñ si debuit in purgatorio sustinē penā duoz mensium. talis sic potuit euadere qui libera bit infra mēsem Nūqui tū inde eripit quousq debitū sit solutū Quo soluto illud qui solui dicimus est ipsius qui facit a in eius sinu conuertit Etsi ipse nō indiget quantū in sinu ecclē vel valet alius q in purgatorio sūt Secūdi q in purgatorium descendūt sunt q satisfactionez sibi minutā opleuerūt sed tū pena illa ex ignorātia vel negligētia sacerdotis sufficiens nō fuit. Si enim nisi magnitudo contritionis supplear totū in purgatorio oplebūt quod minus in hac vita fecerunt. deus enim q modū a mensurā peccatoz a penarum nouit addit pena sufficiētem ne aliqs patiū impunitū remanear. Vñ penitētia munita aut ē maior aut equal aut minor Si maior tunc illud qui plus fecerit cedit ei ad augmentū glorie. Si equalis tūc sufficit ad dimissionem totius culpe Si minor tūc illud qui istat supplet ex virtute diuine iustitie De his vero q in fine petierūt audi qd aug. scribat. Baptisatus ad horā. securus hinc exit Fidelis būviues securus hinc exit Agēs pnāz ad vltimum a recōciliatus si securus hinc exit. ego nō sum securus Ergo tene certū a dimitte incertum Hoc autē ideo dicit aug. qui tales ofueuerūt potius penitere ex necessitate qui ex voluntate. potius amore pene qui amore gloie Tercio q in purgatorio descendūt sunt q lignū fenū a stipulā secū ferūt. qui. s. circa suas diuitias intendendo infra deum carnali tenent affectu Affectiones eius carnales qbus debiti sūt domibus iugib9 possessionib9 ita tūi vt mihi deo p ponāt illis trib9 significant q fm suos amādi modos vt diuiti9 vt lignū vel minus vt fenū vel minimū vt stipula cremabunt Qui igitur vt dicit aug. etsi ei nus nō fit minus tū mō ē grauis Excellit ei oēm penaz quā vnqui passus ē aliqs in hac vita Nunquam in carne mutata ē tanta pena. licet mirabilia martires pas

si sint tor mētal Circa sēm p q̄s. s. purganē. sciendū q̄ purgacō illa et punicio fit p malos angelos ñ p bonos. Bom em̄ āgeli nō vexāt bonos ꝫ boni malos a mali bonos et mali malos Dicit tñ crēdum ē q̄ bom angeli fratres a cōciues suos frequenter visitant a cōsolanē et vt pacienē sufferāt exhortātur Sūt etiā aliud cōsolationis remedium ex eo. s. q̄ certi gloriā futuraz expectāt. Habent em̄ certitudinez de gloria. minorē quidez q̄ illi qui sunt in patria sed maiorē q̄ illi q̄ sunt in via Certitudo em̄ illoz qui sunt in patria ē sine expectatione et timore q̄ nec illā futuram expectant cum eaz p̄sentem habeāt. Certitudo āt illoꝝ qui sunt in via ecō trario ē. Sed certitudo illoꝝ q̄ sūt in purgatorio medio mō est. Est em̄ cū expectatione q̄ ipsam futuram expectant sed est sine timore: q̄ cū habeant liberū arbitriū ofir matū decetero se peccare non posse cognoscūt Forte tñ veri? est q̄ illa punicio nō fit p malos āgelos ꝫ diuina iustitia iubente a flatu ei? succedēte Circa tertiuz vbi sez purganē sciendū q̄ purganē in loco quodaz iuxta īfernū posito. q̄ purgatoriū dicit fm positionē plurīū sapientū. liz alijs videaē q̄ sint in aere vl' torrida zona sed tñ p dīa dispensationē diuersa loca diuersis animabus deputanē Et hoc multiplici de causa. s. aut ꝓpter eoz leuē punitionē. aut ꝓpter aliquos sācti onēm Primo ꝓpē eoz leuem punitionem sicut aliqbus fm greg.

reuelatū est quasdam animas in vmbra punitas esse Dicēdo ꝓpē eoz celeriorē liberationem vt. s. possint alijs suā indigentiā reuelare a ab eis suffragia petere a sic de pēa exire Sicut legit q̄dam piscatores sancti theobaldi in autūno frustū magnū glacie ꝑ piscē prēdiderūt. de quo magis q̄ de piscē gauisi. q̄ eps dolore pedū laborabat. ipam glaciē suis pedib? supposuerunt et magnū ei refrigerium prestabat Quadā vice de glacie hominis vocē audiuit. qui ab ipso adiurat? q̄s esset dixit. Sū queda? anima q̄ in hoc gelicidio ꝑ peccatis meis affligor vt liberari possem si. xxx missas fine intervallo. xxx. diebus celebres Qui cū missaꝝ medietatem dixisset. a se ia ad aliā prepasset. diabolica suggestione otigit q̄ fere omēs homines ciuitatis illi? inter se bella mouerent. vñ vocatus episcopus ad sedandum discordiā sacras deponens vestes missam illa die intermisit Item remcipiens et iam duas partes cōplens exercitus magnus vt videbaē ciuitatez obsedit a cōpulsus misse officiuz intermisit Deinde remcipiēs. a cū omnes exceptā vltima dixiss? a vltimaz inchoare vellet. tota villa et dom? epi accensa ē Cui cū seruiri dicerēt vt missaz intermitteret. ille ait Etsi tō villa cremari deberet missaz nō dimitterem Qua celebrata glacies protinus resoluta est a ig̃is quem se vidisse credebāt tang̃ fantasma recessit a nullū damnū intulit. Tertio diuersa loca diuersis

amimab⁹ dēputanť ꝓpter nr̄ām in
structionē vt. s. magnaz pēnā post
hanc vitā infligi peccantib⁹ cognos
cam⁹ sicut parisius otigisse legiť.
Magister em̄ filo quendā fuū scō
larem socīū egrotantez obmīre ro
gauit vt post mortē ad se rediret a
statū suū sibi rēnūciaret Post ali
qt igr̄ dies sibi apparuit cuz capa
de pgameno tō sophismatib⁹ de
scripta et mtus flāma ig . tō te
cta. Cui rēq̄sit⁹ a mgro q̄ i esset
ait Illeuiq; fū q̄ ad te reb . e pmi
si q̄ de statu suo requisitus ait Hec
capa plus sup̄ me ponderat a pre
mit q̄p siuna turrim sup̄ me hērem
Et ē mihi data vt eā portē p gloia
q̄m habui in sophismatibꝰ Porro
flamma igmis q̄ cooptа est pelles
sūt delicate a varie q̄s ferebā q̄ flā
ma me cruciat a exurit Sz cui mgr̄
illā pnā facilez iudicaret. dixit ei
dē defunctus vt manū extēderet a
sic facilitatē sue pene sentire posset
Cūq; manū extēdiss z illeuna gut
ta fui fudoris dimisit Cui predicti
mgr̄i manū sagitta citi⁹ pforauit
ita q̄ cruciatū miserabilē sensit et
ait Talis fū tot⁹ Ille ḡ mgr̄ ex ipi
us pene acerbitate p territ⁹ secu
lū deliberauit deserere a religionez
intrare Vn̄ mane scolarib⁹ cōgre
gatis hoc vsus opposuit Limq̄ coax
tamis eras coruis vanaq; vaīs Ad
logicā pgo que mortis n̄ timet ḡ.
Et sic seculū deserens ad religionez
cōfugit Quarto ꝓpť culpe m loco p
petrationē Sic aliq̄n fm aug⁹. aie
puniunť in locis in q̄bus delique
runt sicut pz p illud exemplū qđ re
citat Greg̃. in. iiij. dyalogoz Qui
dam nāq; presbiter dū balneū fre
quentaret. quendā vitū incognitū
ad suū obsequiū prepatum mue
niebat q̄ sibi semp secule ministrē
bat. q̄ dum q̄dam die p bñ dictio
nē a laboris mercēde quendaz pa
nē benedictū sibi exhiberet ille me
rens tūdit mihi ista q̄re bas pīs
Iste panis sānctus ē ego āt mādu
care nō possum. ego em̄ aliqū hu
ius loci dñs fui sed p culpis meis
post mortē h deputat⁹ sū Sed que
so vt omīpotētu deo hūe panē pro
peccatis meis offeras · tūc āt te ex
audītū esse cognosce. cū huc ad la
uandū veneris a me mīme iuene
ris. presbiť āt p vnā ebdomadam
salutarem p eo q̄tidie hostiā obtu
lit a reuersus cū iā minime inuenit
Quinto diuersa loca diuersis aīa
b⁹ aliqn̄ deputanť ꝓptr aliqui⁹ sci
oōem sic legiť q⁹ sanctus patric⁹
in q̄dam loco in hibernia q̄busdā
purgatoriuz impetrauit Cui⁹ hy
storiā post festū sancti Bñdicti in
uenies Circa sc̄z q8 ē de suffragi
is tria videnda sunt Primo de ipīs
suffragiis que fiunt Secō 8 his p
quib⁹ fiunt Tertio de his p quos
fiūt Circa suffragia q̄ fiunt notā
dum q⁹ quatuor sūt genera suffra
gioz que maxime defunctis pfunt
.s. fidelīū a amicoz oratio elemosi
narū largitio. salutaris hostie im
molatio. a ieūnioz obsuatio. Qz
primū gen⁹ suffragioz .s. amicoz
et fidelīū oratio eis pfit pz p exem
plū de pascha sio de quo greg̃. in.
iiij. libro dyalogoz narrat q⁹ cuz

vir mire sanctitatis a virtutis ertire
rit a duo tunc in sumos pontifices
electi fuissent. sed tu postmodu in
vnu illoz ecclesia conuenisset. ipe
tu paschasius qi ex errore aliu sp
pretulita in hac sma vsq ad morte
pmansit Qui cu esset defunctus a
dalmatica feretro suppositu demo
niacus tetigisset. statim sanatus
est Post multu vero tpis cum ger
man9 capuanus eps balneu ob
gratia sanitatis petisset predictuz
paschasium dyaconum stante et
obsequentez inuenit. Quo viso ve
hemeter extimuit. et qd illic tant9
vir faceret inquisiuit. Qui p nulla
alia causa se in loco illo penali depu
tatuz asseruit. misi qm illa tali ca
plus iusto sensit et addidit dices
Queso te p me dnm deprecare. atz
in hoc cognoscas qm exaudit9 sis
si huc rediens me non inueneris
Qui cu p eo oasset a illic post pau
cos dies redisset predictu paschasi
um in loco minime inuenit. Qz gra
te etia sint defunctis oes viuoz.
ptz p hoc qm quidaz vt refert cato
parisien. dum p cimiteriu trasiss;
iemp psalmu de pfundis cum de
uotione dicebat Qui cuz ab immi
cus p cimiteriu fugiens insequere
tur otinuo mortui surrexerta vnus
quisq instrumentum sui officij in
manu hns ipsuz viriliter defende
bat a inimicos territos fugauerut
Petrus qd dumacensis ait. qm cu q
dam sacerdos quotidie p mortuis
celebraret ex hoc apud epm accu
satus ab officio est suspensus. Cu
autem eps in magna solennitate
p cimiterium ad matutinas pergere
tet contra illum mortui surrexerit
dicentes. Iste episcopus nullas
nobis missas dat insuper sacerdo
tem nostrum nobis abstulit sed
certe nisi emendauerit. morietur.
Quo audito episcopus sacerdotez
absoluit a libenter pro mortuis ce
lebrauit Qz vero secundum gen9
suffragioum scilicet elemosinaru
largio eis prosit manifeste habe
ri potest ex eo qm in libro macha
beorum legitur. Quoniaz vir forti
simus Judas collatione facta du
odecim milia dragmas argeti mi
sit ierosolimam offerri ea ibi pro
peccatis mortuoruz iuste a religio
se de resurrectioe cogitans. Quan
tum etiaz elemosine defunctis va
leant colligit p illud exemplu qd
narrat greg. in. iiij. libro dialogo
rum Quidam naq miles ex corpe
educt9 animis iacuit q citi9 redi
ens que cuz eo gesta fuerat enar
rauit Aiebat naq qm pons erat
sb q niger ac caliginosus a fetid9
fluui9 decurrebat Transacto at po
te amena erant prata odoriferis
herbaz floribus exornata In q bus
albatoz hoim couenticula esse vi
debant qs mira floru suauitas sa
ciabat Hec vo erat in pdicto pon
te pbatio vt qsquis iniustoz vellz
trasire in tenebroso fetenti fluuio
labere. Justi vo securo gressu ad
loca amena puenirt Ibiq quen
dam petz nomine deorsu positum
magno ferri pondere ligatu sevidis
se asseruit Qui dum requireret cur
illic esset. dictu est tali. Dec ibi

eo patiẽ. quia si quid ei p faciẽda
vltione iubebatur ad inferendas
plagas plus ex crudelitatis deside
rio q̃ obediẽtia seuiebat Ibi etiã
quendam pegrinum se vidisse fa
tebatur qui ad predictum pontez
veniens. tanta eum alacritate trãsi
uit. quanta ℞ sinceritate vixit Ale
vero Stephanus nomine dũ trã
sire voluisset. eius pes lapsus est a
ex medio corpore iam extra pontẽ
iectus est Tũc a quibusdã tetre
rimis viris ex flumine surgentibꝰ
p coxas deorsum. atq; a q̃busdam
albatis a specõsissimis viris cepit
p brachium trahi sursum Cunq;
hoc luctamen fieret hys q̃ videbat
ad corpus redijt a quis in illo oc
culti arbitris examine obtinuerit
scire non valuit In quo dat intelli
gi. quia in illo mala carnis cũ ele
mosinarũ opatione certabãt Qui
enim p coxas deorsum p brachia
trahebatur sursum Patet mimꝝ.
quia a elemosinas amauerat a car
nis vicijs pfecte non resistebat Qꝝ
autem tertium genus suffragiorꝝ
s. sacre hostie immolatio plimũ
defunctis pfit ex multis exemplis
apparet Refert em̃ greg̃. in. iiij. li
bro dyalogorꝝ q̃ cũ quidam mo
nachus suus nomine iust9 ad ex
tremum veniens. tres se habere de
bitos aureos indicasset a de hoc in
gemiscens mortuꝰ fuisset. precepit
Gregorius fratribꝰ vt corpus eiꝰ
cuiꝝ tribꝰ aureis in sterquilinio se
pelirent dicens Decuma tua treuꝝ
sit in pditionẽ Tandẽ cuidaꝝ de fra
tribus Gregorius mãdauit vtrꝰ
ad dies. xxx. omni die p eo hostiã
immolaret Qui cũ iussa cõplesset
qui defunctus fuerat in die quadra
gesimo cuidã fratri apparuit Quẽ
frater requisiuit dicẽs. Quomodo
es. e Qui ille rñdit Nunc vsq; male
fui. sed amodo bene sũ qui a hodie
communionez recepi a penas eua
si Nec autem hostie immolatio ñ
solum mortuis sed etiaꝝ viuis plu
rimum profuisse inuenta est Qui
dam nãq; cum in quadam rupe ar
gentum foderet. subito rupis ex ci
dit a fũditus cunctos exfixit Vnꝰ
autem eoꝝ subtus in quodã sinu
ipsius rupis mortem euasit Inde
tamen exire non valuit Vxor autẽ
illius eũ defunctum existimãs. om
ni die p ipso missam celebrari faci
ebat a panẽ vnum vinumq; cũ
cãdela quotidie offerebat Qui dy
abolus inuidens. p tres dies conti
nuos eidem in forma humana ap
paruit et quo tenderet requisiuit.
Cui cum illa sui itineris causaꝝ ex
poneret ille ai ebat Noli frustrã te
rari Quia iam missa celebrata est.
et sic illa tribus diebus missaꝝ in
emisit. nec missam celebrari iussit
Quidam autem post hoc in pdicta
rupe argentum fodiens quandaꝝ
vocem audiuit desuper dicentem.
Parce ne te prematias quia capiti
meo imminet magnus lapis Cuꝝ
autem ille tremeret et ad hanc vo
cem audiendam plurimos vocaꝝ
set. iterumꝝ fodit a similem vocẽ au
diuit. Tunc oẽs propius accedẽ
tes dixerunt. Quis emꝝ es tu. e Qui
respondens dixit Parce periculis

quia magnus lapis qui sup me ea
dit Qui a latere fodientes ac ad eū
vsq; puementes eū sanū a incolu
mē extraxerūt Et scisitantes quo
mō ibi tam diu vixisset · dixit q̄ q̄
libet die panis vnus aureus vini
cum candela accensa nisi tm̄ in tri
bus diebus sibi oblatus fuit Q̄ ꝰ
uox ei⁹ audiens a vehemēter exul
tans agnouit q̄ de oblatione sua
fuerit fustentatus et q̄ dyabolus
eā decepit ne illis tribus diebus
missam cantari fecerit Illud vt re
stat̄ petrus dumacensis accidit
in villa nomine ferraria grane po
litane dyocesis Gregorius etiam
refert q̄ cum quidaz nauta in ma
ri naufragium perpessus fuisset a
quodam sacerdote p eo hostiaz im
molasset ipse tandē de mari san⁹ ex
iuit · Cum āt qualiter euasisset in
terrogaret dixit q̄ dum in medio
maris existeret a iam pene fatiga
tus deficeret q̄dam ad eum venit et
panē quendā sibi obtulit Quem
cui ille comedisset a confortatus vi
res recepit · et a quadā naui inde
transeunte receptus fuit Inuentū
q̄ est q̄ illa hora panem habuit
qua p eo sacerdos hostiam immo
lauit · Q̄ vero quartū suffragioz
gen⁹ s. sieuimoꝝ obseruatio defun
ctis p̄fit testat̄ greḡ · agēs tam de
isto suffragioꝝ genere q̄ de aliis
trib⁹ dicens Anime defuncto⁹ q̄tu
or modis solui Aut oblationi
bus sacerdotū precib⁹ sanctoꝝ
aut earoꝝ elemosinis aut ieiunio
ognatoꝝ Valet mihilomin⁹ p eis
pia facta ab amicis Vñ tulit q̄
dam solēnis doctor q̄ cū quedam
mulier viro filio mortuo de pauper
tate desperaret apparuit ei dyabol⁹
dicens q̄ ea ditaret si suam volun
tatem faceret · Cui p̄mittenti p̄mo
munxit ei vt vivos ecc̄iasticos in
suo hospicio receptos faceret for
mi cari Secundo q̄ pauperes in die re
ciperet a in nocte vacuos expelleret
Tertio q̄ orationes in ecclesia gar
riendo impediret Quarto q̄ nulli
hec ofiteri deberet Et tandē cū morti
approp̄inquasset a filio ad ofessi
onem admoneret illa ei factū ape
riens dixit se ofiteri non posse nec
sibi aliq̄d cōfessio valeret Sed cuz
ille cū lacrimis instaret a p̄miaz se
p ea facturū p̄mitteret illa cōpun
cta p sacerdote filiū destinauit · sed
anteqū sacerdos veniret demones
ad ea irruerūt quoꝝ horrore ac ti
more percussa mortua est Filius aūt
suus p ea petrā cōfitens a p̄miam
septennē faciens ipa opleta vidit
mātem ei de sua liberatione gr̄atias
referentem Valent etiā indulgen
cie ecclesie Vsi cum q̄dam aposto
lice sedis legatus quendā strēnu
um militē rogaret vt in terra albi
gensi in seruicio ecc̄ie militaret fa
cta indulgētia patre suo defuncto p
vnā ibidē quadragenaz moraturꝰ
qua opleta p̄ hiis dari⁹ ei appa
ruit a de sua liberatione gratias ei
egit ¶ Circa tertiuz · s. circa illos p
quibus fiunt quatuor videnda sūt
Primo qui sunt illi quib⁹ possunt
prodesse · Secundo quare eis de
bent prodesse Tertio si omnibus
equaliter prosint Quarto qualiter

fuffragia q̄ p ipſis fiunt ſcire p̄nt
de p̄mo qui. ſ. ſunt illi quib⁹ p̄nt
p̄eſſe Sciendu; q̄ ſic dicit Aug̃.
Oēs qui de hac vita ꝛcedunt aut
ſunt valde bñi. aut ſunt valde ma
li. aut mediocr̄iter bñi Suffragia
igit̄ facta p valde bñis. ſūt grāt̄ū
actiones. p valde malis. ſūt v̄ūo
rum q̄leſcunq; conſolationes. p me
diocr̄iter bñis. ſunt expiationes
Valde āt bñi dicunt. q̄ ſtatiz euo
lant. a abutroq; igne tā purgato
rij q̄ inferni liberi ſūt Eoꝝ āt ſunt
tria gña. ſ. pueri baptiſati mīres a
viri p̄fecti Qui. ſ. taz p̄fecte edifica
uerūt aurū a argentū a lapides p̄
tioſos. i. dei dilectionē p̄rimi amo
rem. bonā cogitationez. vt nō cogi
tēt placere mundo. ſed tm̄ deo Qui
etſi q̄q; venialiter peccāt. feruore
tñ caritatis ita in eis p̄ctm̄ conſumi
tur. ſic gutta aque a camino igni ſ
penitus abſorbet. a ideo ſecuz cre
mabile nunq̄ ferunt Qui igit̄ pro
aliquo iſtoꝝ triū generū oraret.
vel aliqua ſuffragia faceret. eis m
iuriaz faceret. Quia ſic dicit aug⁹.
Injuriā facit martiri q̄ orat p mar
tire Si vero alios pro aliquo valde
bono oraret quē tñ an euolaſſz du
bitaret tunc ille oōnes eſſent grā
ruz actiones. a ad meritū accedūt
oātis. ſm illud p̄s. Oratio mea in
ſinu meo conuertet̄ Dis em̄ trib⁹
generib⁹ celū protin⁹ aperit̄ cuz de
cedunt. nec aliquez purgatorij ig
nem ſentiunt Qđ ſignificatū eſt p
illos tres q̄bus celū aptum e Ap
tum em̄ eſt xp̄o baptiſato Lu. iij.
Jeſu baptiſato a oātē aptum e ce
lum Per qđ ſignificat q̄ celū ape
ritur omnib⁹ baptiſatis ſiue ſint
puuli ſiue adulti. ita q̄ ſi decederēt
p̄tin⁹ euolarent ad eternā requiē
et mox intrarent Baptiſm⁹ em̄ vir
tute paſſionis xp̄i mūdat ab omni
peccato a oī ligmali a veniali a mor
tali Sed̄ aptum eſt ſtephano la
pidato Actu. vij. Ecce video celos
apertos ac̄. Per quod ſignificat
q̄ aperitur omnibus martiribus.
ita q̄ ſtatim euolant cum decedūt
Etſi aliqua cremabilia haberēt.
omnia falce martirij reſecant Ter
tio aptū eſt Johanni p̄fectiſſimo
Apoc. iiij Vidi a ecce boſtium ap
tum eſt in celo Per quod ſignifi
catur q̄ viris p̄fectis qui totaliter
penitentiam compleuerunt nec ve
nialia cōmiſerunt. vel ſi aliquādo
committūt a feruore caritatis pro
tinus conſumuntur. celum ipſum cō
tinuo aperitur a mox in illud p̄pe
tuo regnaturi ingrediuntur. Val
de autem mali ſunt qui cōtinuo in
inferni baratrum demerguntur.
pro quibus ſi de eoꝝ damnacō
ne oſtaret nulla ſuffragia aliqua
tinus eſſent facienda ſm qđ dicit
auguſtin⁹ Si ſcirē p̄rem meū eſſe
in inferno nō plus oratem p eo q̄
p diabolo Si autez p aliq̄bus da
natis. de quorum damnatione du
bitatur aliqua ſuffragia fierēt ni
chil tamē eis prodeſſent. nec quā
tum ad liberationē. vt. ſ. ab ipſis
penis liberent. nec quantū ad miti
gationē vt. ſ. pena eis mitigēt vl di
minuat. nec quātū ad ſuſpēſionē
vt. ſ. ad tpus vel ad horam eoꝝ

damnatio suspendat. nec quantū
ad fortificationem vt. l. ad toleran
dum leuius roborent Quantū enim
ad aliqs horr in inferno nulla est
receptio. Medio cuiter ar tom dicū
tur q cremabilia aliqua. l. lignuz
fenū q stipulam secuz ferunt vel q
pmtentiā inuncta q sufficientem
morte preoccupati oplere ñ pñt.
qui nec ad hom sunt quin suffra
gijs egeāt. nec adeo mali q in eis p
desse valeāt Suffragia igr facta p
his sunt eorr expiationes vnde isti
sunt illi qbus ista suffragia solu
prodesse pñt. In hmōi suffragijs
faciendis ecclesia osueuit triplicē
numerū diem maxime obseruare
.s. septenariū tricenarium necnon
anniuersarium Et raco eorr assig
nat in libro mitrali de officio. Ob
seruat septenariū vt anime ad et
ne quietis sabbatuz puenāt. vel
vt eis oia peccata remittant q in vi
ta egerūt. que p septem dies duci
tur vel vt remittantur eis peccata q
egerūt cum corpore qd constat ex
quatuor humoribq a cum aīa in q
tres sunt vires Observat tricenari
us qui cōsistit ex tribq denarijs vt
purget in eis quicquid infidē trini
tatis q transgressione decalogi de
liquerūt Observatur anniuersari
um vt de annis calamitatis pueni
ant ad annos eternitatis Sic enim
anniuersariū sanctorr celebramq.
ad ipsorū honorem nostram vti
litatem. sic q anniuersarium defun
ctorum obseruamq ad ipsorum vti
litatem q nostram deuotionē. De
se cundo. s. quare eis suffragia dñt

prodesse Sciendum q triplici ratī
one Primo ratione vnitatis. Sūt
enim vnum corpus cum illis de eccle
sia militante q ideo bona sua delēt
eis esse cōmunia Secundo ratione
dignitatis quia cum adhuc viue
rent meruerunt vt hec sibi prodes
sent Et iterum dignum est vt qui
alios iuuerunt et ipsi ab alijs ad
iuuentur. Tertio ratione necessita
tis quia. s. sunt in statu in q se iuua
re non possunt de tertio vtrum. s.
equaliter omnibus prosint Scien
dum q si ipsa suffragia in speciali
fiunt. magis prosunt illis pro qui
bus specialiter fiūt q alijs Si aūt
in comuni fiunt magis prosunt eis
qui plus meruerūt in hac vita vt
sibi prodesse nt. si in equali vel ma
iori necessitate existunt de quarto
scz qualiter suffragia que pro eis
fiunt scire pñt Sciendū q hoc sm
Aug. scire possunt tribus modis
Primo p diuinam reuelationē qñ
scilicz deus hoc eis reuelat. Secūdo
per bonorum angelorū manifesta
tionem Angeli enim qui hic sem
p nobiscum sunt q omnes act. no
stros considerant in instanti quasi
ad eos pñt descendere q eis ptinus
nunciare Tertio p animaruz hic
exeuntiū intimationez Anime em
que de hoc mundo transeūt. hec et
alia eis nūciare possunt Quarto mi
hilominus scire possunt p experienti
am q reuelationē Cū enim a pēnis
se releuari sentiunt suffragia. p se
fieri cognoscunt Circa tertium sci
licet illos per quos suffragia fiūt
Sciendū q ipa suffragia si. p desse

delent oportet q̄ fiant ab his qui
sunt in caritate Nā si p malos fiūt
p̄esse nō p̄nt. vnde legit q̄ duz q̄
dam miles in lecto cum vxore sua
esset a luna valde lucens p rimas
intraret. mirabat quō homo ra-
nalis creatori suo non pareret. cū
eidē creature irrōnales parerent.
Et dū cuidā militi defuncto q̄ sibi
fuerat familiaris detraheret. subito
ille q̄ mortuus fuerat in thalamū
introiuit dixitq; illi Amice noli ma
le suspicari de aliq̄. a dona mihi si
q̄d in te peccaui. Cūq; super statu
suo interrogaret dixit Variis pēnis
affligor p̄cipue q̄ tale cimiterium
violaui a ibi quendā vulneraui eū
capa sua expoliaui q̄ in suppo-
nit et vno monte magis me p̄mit Ro
gauitq; vt p se orōes fieri faceret.
Cum ātē ille sibi dicēt. an vellet q̄
a tali sacerdote ip̄as orōes faceret si
eri. ille ad hoc nil rndēs. caput mo
re renuentis cōcussit Deinde dixit. si
vellet q̄ talis eremita p se oraret.
Cui ille Vtinā ille p me oraret. q̄d
cū se factuz p̄mittēt ille ait Et ego
dico tibi q̄ ab hac die vsq; ad duo
os ānos tu etiā morieris Sicq; ille
dispauit a miles vita sua in melio
mutata in dño obdormiuit Quā ātē
dictum ē suffragia facta p malos
p̄esse nō posse intelligendū ē ni
si sint opa sacramētalia. vt ē cele
bratio missē. q̄a hoc a malo nim
strō violari nō p̄t Vel ñ ip̄e defun
ctus vel alīq̄s ei⁹ amic⁹ aliq̄d ei
am mal aliq̄ dispēsanda rhq̄sset.
que tñ otinuo dispēsaē derent. nec
sic otingat q̄d cuidā otigisse legit

Miles em̄ quidam in bello karoli
magni cuz mauris. pugnaturus roga
uit cognatū suū vt si in bello mor
ret equū suū vendēt a paupib⁹ p
eiū daēt Quo mortuo cū equ⁹ nis
sibi placēt. cuz sibi rtinuit Et post
modicū tpis defunct⁹ ei tanq̄ sol
fulgēs apparuit dicēs Cognate.
bene p octo dies me fecisti pati pe
nas in purgatorio p̄ equū cui⁹ p
eiū vt dixerā paupib⁹ nō dedisti.
Sed impune nō feres Nobie ei ferēt
aiam̄ tuā in infernum dyaboli. a
ego purgat⁹ vado in regnū dei Et
ecce subito in aere audit⁹ ē clamor
velut leonuz vrsoz a lupoz a ip̄m
de medio abstulerūt.

De sancto Willibrordo epō
require in fine libri.

De quatuor coronatis

Quatuor coro
nati fuerūt Severus Severi
anus Carpoforus et victorin⁹ Qui in
tēte dyocleciano vsq; ad mortē icti
bus plūbatoz cesi sūt Horū noia
cū repiri nō possent. q̄ tñ post mlt
tos annos dño ruelante repta sūt
statutū fuit vt eoz memoria sub
nomimb⁹ aliorū q̄nq; martiruz. s.
Claudij. Castorij Simplitiani Ni
chostratis Simplicij recolerent. q̄
post duos ānos a martirio p̄dicto
rū passi sunt Isti em̄ martires cuz
oem̄ sculpture artē haberēt a dio
cleciano ydolū q̄d dam sculpere nol
lēt. nec sacrificare aliq̄tenus cōtēnt
iussu ipsius dyocleciani in locu⁹ los
plūbeos viui missi sūt. a sic in mare
precipitati Sub noibus igit̄ istoz

q̃nq̃ statuit melchiades ꝑp̃ predi
ctos q̃tuor hõnorari a q̃tuor corona
tos vocare añ. s. quã eorũ noia repe
rerũt ℣t. licet postmodũ eorũ no
mina rapta fuerit. vsus tñ obtinu
it vt q̃tuor coronati deinceps voca
rentur.

De sancto Theodoro

Heodorus in
vrbe marmaritanorũ sub
dyocleciano a maximiano marti
rio passus ẽ Cui preses cũ diceret
ꝑ sacrificaret a p̃stinã milicia reci
peret. rñdit theodorus Ego milito
dño deo meo a filio eius ieſu xp̃o.
Cui p̃ses Ergo deꝰ tuus filius hz.ꝫ
Cui theodorꝰ Etiã Ad quem p̃ses.
Possemꝰ eũ cognoscere. ℣t theodo
rus Eũ vtiq̃ potestis cognoscere et
ad eius accedẽ. Datis igit̃ inducijs
theodoro vt sacrificaret. templum
Martis nocte sanctus introiuit a
igne suppositio totũ illud incendit
Cui a q̃dam q̃ hꝰ vidit accusatus
in carcere. vt ibi fame moreret̃ re
ductus est Cui dñs apparens dixit
Cõfide serue meꝰ theodore q̃a ego
tecũ sum. Tũc turba mlta dealba
totũ virorũ clauso hostio ad eius ve
spes. cũ eo psallere cepit Qđ viden
tes custodes territi fugerũt Cũ at
inde eductꝰ fuisset a ad sacrificia i
uitaret̃ ait. Si carnes meas igne
cremaueris a variis consumas sup
pliciis donec fuerit spũs in naribꝰ
meis nõ negabo deũ meum Tũc ad
preceptũ p̃sidis in ligno suspẽsi
tur a unguibus ferreis tã crudeliter la
cera ei⁹ radunt̃ vt etiã ei⁹ coste nu
darent̃ Ad quẽ p̃ses. vis theodore
nobiscũ esse aut cum xp̃o tuo. Cui
ille cũ xp̃o meo a fuia fuga ero Tũc
iussus ẽ igne cremari i q̃ quidem
igne spiritũ emisit. sed tñ eius cor
pus ab igne illesum p̃mansit.

De nomine

Martinus quasi
martẽ tenẽs a bellum contra
vicia a p̃cta Vel martinꝰ q̃i marti
rum vnꝰ. Fuit em̃ martir saltẽ vo
luntate a carnis mortificatione Vel
martinꝰ interp̃tat irritãs vel puo
cãs seu dñans Ipe nãq̃ p meritũ
siue sanctitatis irritauit diabolum
ad iuidiã. puocauit deũ ad miaz.
dñatus ẽ carni siue p maceracõem
continuã Cui.s. carni rõ siue animus
dñari dz. vt dicit dyoñ. in epla ad
demophilũ Sic dñat̃ dñs seruo ã
pi filio. ã semꝰ lasciuo iuuẽculo.
sic rõ carni ei⁹ vitaz seuerꝰ cogno
mẽto sulpicius discipulꝰ sancti mar
tini quẽ gẽnadius inter viros illu
stres connumerat scripsit.

De sancto Martino

Martinꝰ sabba
tie pãnoniorũ oppido oriũ
dꝰ intra italiã papie alitꝰ cui p̃fe
cto tribuno militũ sub constantio a
iuliano cesare militauit. Nõ tñ spõ
te. qz ab infãtia diuinis inspiratus
cũ eẽt annoꝝ duodecim militꝰ parẽ
tibus ad eccl̃as confugit a catheumi
num se fieri postulauit et ex tunc
eremum intrasset nisi carnis infir
mitas obstitisset Sed cum cesares
decreuissent vt veteranorum filij

pro patribus militarent. Martin⁹ cū esset annorū .xv. ad militandū vigeť. uno tm̄ seruo otentus. Cui tm̄ martinus seruiens sepius ministrabat a calciamenta sepi⁹ detrahebat atq; tergebat. Quodaz hyemali tpe p portam ambianēsium transiens⁹ paupem quēdam nudum obuiū habuit. Qui cum a nullo elemosinā accepisset martinus hūc sibi seruatū intelligens. arrepto ense clamidez que sibi tm̄ supetat diuidit et ptez pauperi tribuens. reliqua rursus induit. Be quēti igiť nocte xp̄m dnm̄ dis sue que pauperem texerat pte vestitū vidit. ip̄m q; ad circūstātes angelos sic loquentē audiuit. Martin⁹ adhuc catēcumin⁹ hac me veste cōtexit. Uñ vir sanctus nō in gloriam elatus. sed dei bonitatē cognoscens. cū esset annorū .xviij. baptizari se fecit. Et adhuc ad instantiā tribuni fui qui tpe tribunatus expleto. se seculo abrenunciaturū p mittebat p biennīū militauit. Interea irruentib⁹ inter gallias barbaris. Julian⁹ cesar otra eos pugnaturus pecunias militib⁹ eroga gauit. At martin⁹ noles dem̄ceps militare. donatiuū recipere noluit. ꝫ cesari dixit. Xp̄i ego miles sum. pugnare mihi nō licet. Indignat⁹ ulianus dixit q; nō religionis grā sed metu belli imminentis milicie resignaret. Cui martin⁹ intrepid⁹ rndit. Si hoc ignauie ea ñ fidei ascribiť. crastina die añ aciez inermis astabo. a in nomine xp̄i. signo ceu cis nō dipeo p tectus aut galea. hostiū cuneos penetrabo securus. Uñ custodiri iubeť. vt inermis vt dixerat barbaris obiceret. Sed die sequēti hostes legatione mīsert sua omnia se q; dantes. Uñ nō dubiū est meritis sanctiviri. talem victoriam sine sanguine datam esse. qm̄ de relicta milicia ad sanctū hylariū pictauiensem epm̄ p̄exit. a quo acholitus ordinat⁹ monet. a domino p sopore mihi vt parentes suos adhuc gētiles visitaret. Profectus igiť multa aduersa se esse passurū predixit. Naz inter alpes incidit in latrones. Quoq; vnus securim in caput ei⁹ vibrasset. ictuz feriētis deptere sustinuit alter. ac vinctis eius post tergum manib⁹ vni eorū astantiū hostiēntib⁹ trahiť. Deraunctanti vero latroni an timuisset rndit. nō ꝫ se ita fuisse securū q; sciret misericordiaz dei maxime in tēptationibus affuturā. Incipiēs q; latroni predicauit. a ip̄m ad fidem duxit. Qui martinū adviā reducens laudabilem post modū vitā duxit. Cū autē mediolanū p̄teriisset diabol⁹ in humana specie sibi obuius fuit. a quo tēderet requisiuit. Qui cui rndisset se quo dūs eum vocaret tendere ille ait. Quocunq; ieris. hyabolus tibi aduersabiť. Cum āt martinus sibi rndisset. Dñs michi adiutor nō timebo quid faciat michi homo. statim ille euanuit. Itaq; matrem duxit. Pater vero in errore pmānsit. Sz cū hereſis arriana p totum orbez pullularet. a ille pene solus obsisteret publice cēsus a dertiis ciuitate electus mediolanū rediit. a

ibiq; sibi monasteriū statuit. Ex
inde ab arrianis eiect⁹: ad insulaz
gallinariā cuz vno solo pbr̄o pre
xit vbi elleborū g̃mē venenatū inē
alias herbas i cibū sumpsit. a vi
cinam mortē sentiens: omīe piculū
a dolorez virtute oōis fugauit.
Audiens vero qz b̄tus Hylari⁹ de
exilio rediret: obuiā pfectus est. a
a iuxta pictauū monasteriuz ordi
nauit. Vbi cū quēdaz adhuc cate
cuminū h̄ret pasūp a monasterio
discedēs. a rediēs reppeit eū sine ba
ptismo defūctū. Quē in cellā ducēs
a sup corp⁹ eius se psternēs: ipm
sua oōne ad vitam pristinā reuo
cauit. qp dum data sup eo sentēcia
obscuris locis deputata fuisset: per
duos angelos indicta est suggestū
hunc esse p quo Martinus oraret
Jussuz est igīt p ipsos angelos
corpus reduceret: a Martino vīq
red̄deretur. Alium insup qui laqo
vitaz finierat: vite restituit. Veruz
cū plebs turonica epō caret: ipsuz
plurimū renitentē sibi ordinari pe
tijt. Quidaz autē ex ipsis qui cōue
nerant eo qp deformis essz habitu
a vultu despicabilis: resistebant.
Inter quos p̄cipuus fuit quidaz
noīe defensor. Sed cum lector tunc
deesset quidaz accepto psalterio:
primū quem iuenit psalmū: legit
vbi versus hic erat. Ex ore infanti
um a lactentiū deus preparasti laudē
vt destruas inimicū a defensorē. Et
sic ille defensor est ab oībus confu
tatus. Ordinatus itaq epūs cum
ipsi⁹ tumultū non ferret: duob⁹ mi
liaribus extra vrbē monasterium
cōstituit: vbi cū octoginta discipu
lis cū multa abstinentia vixit. Naz
ibi vinū nemo nouerat: nisi quez
infirmitas coegisset. Mollior habi
tus ibi p crimīe erat: plurimeq; ci
uitates de his epōs eligebāt. Cū
quidā sub nomīe martiris coleret
a a Martino nīl de ei⁹ vita vel meri
to inuenīri posset. Quadā die sup
sepulcrū stans: orauit dīnm vt q̄s
esset vel cui⁹ meriti: indicaret. Con
uersus ad leuā vidit vmbram mi
serrimā stare. Rui cuz a Martino
adiuratus fuisset: dixit se latronez
fuisse a ob scelus p cussum esse. Cō
tinuo igī Martinus altare destrui
pcepit. Legitur q̄z in dialogo Se
ueri a Galli discipulorz sācti Mar
tini: vbi mīta suppleta sūt q̄ i ei⁹ vi
ta Seuerus dimiserat: qp Martin⁹
q̄daz tempore Valentinianū impe
ratorez pro quadā necessitate adi
it. Sed dle sciens eum velle petere
quod ipse nolebat dare: fores pa
latij sibi claudi fecit. At Martinus
semel a itez̄ passus repulsam cili
cio obuolutus a cinere cōsperfus
per vnam ebdomadam cibi et po
tus abstinentia macerat̄. Tunc
monente angelo ad palaciū venit
a nullo sibi prohibente ad impera
torem vsq; puenit. Quem cum ve
nientem videret iratus: qz fuisset
admissus ei assurgere noluit donec
sellaz regiam ignis opiret: a ipm
imperatorez a pte posteriori ignis
succenderet. Tunc sancto iratus as
surgens: virtutem diuinam se sen
sisse confessus est. multumq; ipm
complectens: sibi omnia añq; ro

garet cōcessit · multaq; munera obtulit: ꝫ Martinus non accepit. In eodē q; dialogo legit qualit̄ ter tium mortuum suscitauit · in quoꝝ suscitatōe et numero xp̄m secutus est · Cum em̄ q̄dam iuuenis defunctus fuisset a matre ei⁹ p resuscitatione filij btm̄ Martinuz exoraret: ille in medio cāpi vbi erāt innumerabilis multitudo gētiliū genua fixit a cūctis videntibus puer surrexit. Quapropt̄ illi gētiles ad fidez cōuersi sunt. ¶ Fidez q; viro sācto obediebāt etiā insensibilia: vegetabilia: a irrōnabilia dño mirāda in sācto suo faciente · Insensibilia autem sicut ignis a aq̄ · Nam cū in quodam fano ignē misisset in domo p̄ma a adherente agēte vēto flāma ferebatur · Tunc Martin⁹ sup tectū domus ascēdens: obuiū se aduenētibus flāmis insecuit Mox ptravim vēti flāma torq̄tur vt cōflict⁹ q̄dā cōpugnantiū inter se elemētoꝝ videret · Naus etiā q̄dā cui piditare t vt in p̄dicto dialogo legit: quidaz negociator necdum christian⁹ exclamauit · deus Martini eripe nos At statī trāquillitas magꝝ successit ¶ Similit̄ a vegetabilia · Nā cuz in quodā loco templū antiq̄ssimū diruisset: et arborē pini diabolo dedicatam vellet excidē: obsistentib⁹ rusticis a gētib⁹ vn⁹ eoꝝ dixit · Si in deo tuo fiducia habes: nos hāc arborē succidem⁹: a tu illā suscipe · etsi tecū est deus tu⁹ vt dicis: euades. Quo annuente succise arbori a iam versus euz ibidem ligatū cadenti: signuz crucis opposuit a in aliā p tem redies: rusticos q̄ in tuto loco erāt fere oppressit · Quo viso multi ad fidem uersi sunt. ¶ Irrationabilia q; animalia sibi pluries obedierūt: sic legitur in p̄dicto dialogo · Cuz em̄ canes lepusculū insequentes vidisset impauit canibus vt animal insequi desisterent: mox illi constiterūt · a q̄si vincti in suis vestigijs fixi: manserūt. ¶ Serpens etiā quidaz cū flumen quoddā natādo trāsiret Martin⁹ ait ad serpentē · In noie dn̄i ihu xp̄i eo te redire · Mox se ad verbuz sci retorsit a in ripā aliā transmeauit Et ingemiscēs Martin⁹: ait · Serpentes me audiūt a hoies me nō audiunt · Canis silē cum cuidā ex fidelibus Martini discipulis latraret · ille ad eum uersus: ait · In noie Martini iubeo te omutescē · Canis cōtinuo ommutuit ac si linguaz habuisset abscisā. ¶ Fuit aūt hūs Martinus multe humilitatis · Nā leprosuz quēdam cūctis horribilē parisi⁹ obuiū hūs: ipm osculat⁹ē atq; benedixit · Statimq; mundatus est ¶ In secreta rio q; residens · nunq; cathedra vsus est · Nā in ecclesia nemo vnq; illuz sedere exspexit · Sedebat autē i cella rusticana quā trípodem vocant Multe fuit dignitatis · qp̄ar apostolis dict⁹ est: a hoc p gram spūs sācti qui in eū in specie ignis ad modum globi descēdit: sic̄ fuit in apostolis · Vnde et apli frequēter cum tanq; comparē visitabāt · Legitur em̄ in p̄dicto dialogo q; quadā vice dum Martinus in cella solus sederet · a Seuerus a Gallus eius discipuli prefatib⁹ expectarent: subi

to mirabili cōcussi horrore plures
i cella audiunt simul colloqntes
de quo cū postmodu; Martinū req
fissent: ille ait. Dicā vob si vos qso
nulli dicatis. Agnes Teda et Ma
ria ad me venerūt. Nec tm illo die
si sepius se ab eis ofessus ēvisitari
a Petrū et Paulū apl'os a se sepe
videri phibuit. Multe iustitie fuit
Cum enī ad impatorez no ie Maxi
mu; iuitatus fuisse: a Martino pri
mo poculū fuisse oblatū: sperātib?
cictis vt post se regi tribuēt: psbi
tero suo dedit: nullū estimās digni
orem q̄ post se deberet bibere. a ici
gnū iudicās si aut regē: aut regis
primos psbitero ptulisset. Multe
patientie fuit Tantā enī in oibus
patientiā secuabat q̄ cū esset sum
mus sacerdos: impune sepe a cleri
cis etiaz minimis ledebatur. nec a
sua eos xpc hoc caritate repellebat
Nemo illū vnq̄ vidit iratum: ne
mo merentē: nemo ridentē. Nunq̄
in illius ore misi christus. nunquā
in illius corde: misi pietas: misi pax:
misi misericordia imerat. Legit q̄
in p̄dicto dialogo q̄ cuz Martinus
q̄dam vice in veste hispida nigro
a pendulo pallio circūtectus super
asellā p̄deret: equis de cōtrauen
entibus expauefactis: militantes
in terrā saltu p̄cipiti se dederunt. a
Martinum arripientes gutter ver
berauerūt. Ille autē mutus cedenti
bus terga p̄bebat: si magis illi fu
rebant eo q̄ ille q̄si non sentiēs ver
bera illata cōtemnere videret. Pro
tinus autē aialia adeo humo fixa
pmanebant vt q̄ tūcūq̄ flagellata
fuissent: velut saxa moueri nō pos
sent quousq̄ ad Martinū redeūtes
a peccatū suum q8 ignoāter in eū
omiserant ofitētes: ille eis licētiā
dedit. a gradu cōcito aialia p̄esse
runt. Multe assiduitatis fuit in ora
do. qe vt in legēda eius dicitur nū
q̄ vlla hora momētū q̄ ptransijt.
quo non aut oīom: aut lectōi incū
beret. Inter legendū tamen et ope
randum nunq̄ animū ab oratōne
laxabat. Nam vt fabris ferrarijs
moris est qui inter opandum pro
quodam laboris leuamie incudez
feriunt. Ita Martinus dum aliud
ageret semp orabat. Multe auste
ritatis in seipso fuit. Refert enī Se
uerus in epistola ad Eusebium. q̄
cum Martinus in q̄ndam villā die
cesis venisset: a clerici lectū sibi
plurimo stramie p̄parassent: ille
ibidem requiescens insuetam mol
liciem horruit: quippe qui nuda
humo vno tantū cilicio supiecto
cubare consueuerat. Itaq̄ permo
tus iniuria surgens stramentum
omne proiecit: a se super nudam
humu; collocauit. Circa mediam
vero nocte; tota illa palea igne ac
cenditur: a Martinus excitatus dū
exire tēptaret: si nequiret ab igne
capitur: et iaz ei? vestimenta vrun
tur. Rediens vero ad solitum ora
tionis confugiū: et crucis signaculuz
in medio ignis intactus pmansit.
a flāmas sensit volantes quas ma
le expertus fuerat vrentes. Mona
chi igitur excitati ocurrunt. a Mar
tinum quem iam consumptuz pu
tabant: de medio flāmaruz illesum

ebuciant. Multe cõpassionis erga delinquentes fuit. quia omnes volentes penitere cõpassiõis sinu recipiebat. Nam a cuz diabolus Martinum reprehenderet: cur semel lapsos ad pnaz recipet: eidem rñbit. Si tuipse o miserabilis ab hominũ infestatõe desisteres a te factoz tu oz penitueret: ego tibi ofisus in domino christi misericordiaz pollicer. Multe pietatis erga pauperes fuit. Legitur enĩ in pdicto dialogo q Martinũ in quadam festiuitate ad ecclesiam tendentẽ: paup q̃daz nudus secutus est. Martinus autẽ archidiacono pcepit vt egentem vestiret. Qz cũ facere distulisset ignes sus Martinus secretariũ: suã tunicam illi tribuit: a cõtinuo abscedẽ iussit. Cum g archidiacon⁹ moneret vt ad solennia pagenda pcederet: ille de se loquẽs rñdit se ire non posse: misi prius paup vestẽ accipiat. Archidiacon⁹ vero nõ itelligẽs q tum extrinsec⁹ capa tectus esset ipsuz nudũ interius non videbat pauperem nõ adesse fatur. At ille. Mihi ñqt vestis deferatur a paup non deerit vestiend⁹. Compulsus ille ad foz vadit a q̃nq argentris tunicã vilem a curtaz que dicit pe nula q̃si pene nulla capiens: añ pedes Martini iratus piecit. Quã ille secreto indúit. Cui⁹ manice vsz ad cubitũ: a longitudo vsq ad genua ptẽdebãt. a sic missaz celebratur⁹ pcedit. Dũ autẽ celebraret missam globus igneus sup caput apparuit: a a multis ibidẽ visus fuit. Huic añ miraculo addit magister Johannes Beleth. q cuz in missa ita nus ad deum vt moris est leuaret: manicis lineis retro latẽtibus cuz nec brachia eius erant grossa: nec multũ carnosa. nec pfata tunica ptenderetẽ: nisi vsq ad cubitũ remanserũt eadem brachia nuda. Tunc miraculose torques aurei et gẽmati deferũtur ab angelis: a brachia decẽter opiũt. Quem etiã tonsuz quadã vice conspiciens. Euangelii cuz mãt mandatũ ista compleuit Duas tunicas habuit: a vnã non habenti largita est. ita a vos mãt facere debetis. Multe etiaz potestatis fuit erga demones pellendos. Sepe enĩ ipsos demones exhoibus expulit. Legitur etiaz in pdicto dialogo q quedã vacca a demone agitata. cũ vbiq seuiret a multos cõfoderet: a versus Martinũ a socios in itinere furibũda cõcurreret: ille manu eleuata ipsam sistere iubet. Qua imobili pmanente vidit demonem dorso illius insidentem. Quez increpans. discede mãt funeste de pecude: a innoxiũ aial agitare desiste. Quo ptinus discedente: vacca ad pedes illius pstermitur: a ad eius impiũ cũ omi mansuetudine ad gregẽ suum reuertitur. Fuit a multe subtilitatis erga demões cognoscendos. Demones enĩ ita sibi conspicabiles reddebãtur vt aperte ab ipso sub imagine quacunq viderent. Nam interduz demon in Jouis psonaz: plerũq Mercurij: aliqñ Veneris vel Minuerue trãsfiguratũ se eius vultib⁹ offerebat. Quos omnes nominibus increpa

bat Mercurium maxime patieba
tur infestum Jouez brutū atq; le
tetem esse dicebat. Quadā etiaz
die diabolus i forma regis: purpu
ra a diademate a aureis caligis or
nat9 sereno ore letaq; facie sibi ap
paruit. Cūq; diu ambo tacuissent.
Agnosce inquit Martine quē cernis
Christus ego sum descensurus ad
terras. prius me tibi manifestare
volui. Ad hoc ei adhuc Martinus
admiras taceret: rursus ait. Marti
ne cur dubitas credere cū videas.
Christus ego sum. Tunc ille a spū
sancto docē: ait. dns Jesus xpus
non se purpuratū a diademate re
nitentē venturum esse p̄dixit. Ego
christuz nisi in eo habitu a forma
qua passus est. nisi crucis stigma
ta p̄ferentē venisse non credaz. Ad
hāc vocem ille dispauit: a totam
cellam fetore cōpleuit. Martinus
igitur obitū suum longe ante pre
scinit: quē etiā fratribus reuelauit
Interea condacensez diocesim cau
sa sedande discordie visitauit. pgēs
q; vidit mergos in flumīe piscib9
insidiantes: et quosq; capientes
Forma inquit hec demonū est. In
sidiant incautis: capiūt nescientes:
captos deuorāt: saturaticq; neque
unt deuoratis Impat igitur vt reli
cto gregite desertas peterent regi
ones. Staticq; grege facto montes
siluasq; petierūt. In illa igitur dio
cesi aliq̄ diu cōmoratus: viribz cor
poris cepit destituit a discipul' indi
cat se resolui. Tunc omēs flentes
Cur nos inquiūt pat deseris: aut
cui nos desolatos relinquis. Inua
dent enim gregem tuum lupi rapa
ces. Et ille eoz motus fletib9: flēs
q; sic orauit. dne si adhuc populo
tuo sum necessarius non recuso la
borem. Fiat voluntas tua. Dubita
uit em pene quid mallet. quia nec
vos deserere: nec a christo volebat
diu separi. Itaq; cum aliq̄ diu mo
lestia febriū teneret: a a discipulis
rogaretur vt in lectulo suo vbi i ci
licio a cinere decumbebat: stramē
tum aliquod ponēretur. Non decet
inquit filij christianū nisi in cilicio
a cinere mori. ego si aliud exēplū
vobis relinquo: ipse peccauī. Oculi
ac manibus in celū semp intent9.
inuictū ab oīone spm non relaxa
bat. Et cuz supm9 semp iacēret: a a
p̄sbiteris rogaretur vt corpusculū
mutatōne lateris releuaret. Dimit
me inquit fratres sinite celū pot9
respicere q̄ terram vt spiritus ad
dnm dirigat. Et hoc dicens vidit
diabolū assistere. Quid hic inquit
astas cruenta bestia. Nihil in me
funestum repies. Abrahe me sin9
recipiet. Et in hac voce anno domi
ni. cccxcviij. vite eius anno. lxxxi.
spiritū deo reddidit. Vultus q; ei9
tanq̄ iam glorificatus resplenduit
ac chorus angelox ibidē cōcinens
a multis auditus fuit. Ad ei9 trāsi
tuz pictauī sicut thuronici cōuene
runt: ibiq; magna altercatio orta
est. dicebāt enim pictauī. Noster
est monachus. nos requirim9 cō
mendatū. Quib9 illi Vobis est ab
latus: nobis a deo donatus. Nocte
q; media pictauī: omnes premit9 so
pnus a sic a thuronicis p fenestrā

M. iij.

ctiecti corpus p ligerim naui gio ad vrbz thuromcam cū magno gaudio deportatur. Beatus autē Seuerinus colonien epūs cū die dñica loca sancta post matutinas more solito circuiret: illa hora qua vir sāctus obijt angelos in celo cā tantes audiuit. Vocansq archidi aconem suum: interrogat si aliqd audiret. Et cū se nil audire diceret: a eps vt diligēter auscultaret: mo neret. Cepit furtiz collum extendē aures erigere: a sup fūmis baculo articulis sustentāte stare. Sed duz epūs p eo oraret quasdā in celo voces audire se dixit. Cui eps. Do minus meus Martinus est q mīg uit e mundo a nūc angeli in celum eum detulerūt. Demones autē affue runt qui eū retinere voluerunt: ꝫ ni hil suū in eo reperientes: cōfusi recesserūt. Archidiacon igitur diez et horam notauit: a tūc Martinū mi grasse cognouit. Seuerus etiā mo nachus qui vitam eius scripsit cū post matutinas leuiter obdormisz sicut ipse in q̄dam sua epla testat sāctus Martinus albis indut: vul tu igneo: scintillātib oculis: crine purpureo: tenens libēū in manu dextra. quez de vita eius idez Seue rus scripsit: eidem apparuit. Cunq post benedictōez in celū conscendē ipsum videret a cū eo ascendē cupe ret: euigilauit. Post hoc autez nun cijs vementibus eadē nocte sāctū Martinuz migrasse audiuit. Eo q̄z die sāctus Ambrosius mediolan. epūs missam celebrās sup altare: inter pplexa a epla obdormiuit. a cum eū nullus excitare psumēt a subdiacon misi ipso inuente epi stolam non audēt legere. Transa ctis duabū vel trib horaruz spacijs excitauerūt eum: dicentes. Jam ho ra pterijt: a populus valde lassus expectat. Jubeat dñs noster vt de ricus epistolam legat. Ad quos il le. Nolite turbari. Frater em meus Martin ad dñm migrauit: a ego ei obsequiū prebui: ꝫ vltimā orati onez vobis excitantib explere nō valui. Tunc illi diem a horā nota tes: inuenerūt sanctuz Martinū tūc migrasse ad celū. Capā eius vt ait magister Joh. Beleth reges fran cie in plijs portare obtinuerūt. Vñ ipsius capecustodes capellani dice bant. Post mortē autem ei anno lxiij. Cum btus Perpetuus ei ecclesiam magnifice ampliasset: a i ea corpus eius trāsferre vellet: se met a bis a tercio ieiunijs a vigilijs in sistentes: sepulcrū ei nullatenus mouere potuerūt. Cunq vellent di mittere: quidā senex pulcerrimus eis apparuit: dicens. Vsq q tarda tis. Non videtis sanctū Martinum paratū migrare vos si manu apponi tis. Tunc ille cū eis manus suppo suit: a cū suma velocitate sepulcrū leuauerūt. a in loco vbi nūc colit: posuerūt. Senex autez ille post hoc nusq apparuit. Dec trāslatio i men se iulij celebrat. Fert q̄z q tūc duo soci erant: quoz vn erat ceus et alter cōtractus. Ceus autem otra ctum ferebat: a otractus ceco viaz monstrabat. Sicq taliē mendican tes: multaz pecuniā adquirebant.

Audientes vero q̄ ad corp⁹ sancti Martini multi sanabātur infirmi Cuz in trāslatione corp⁹ eius extra ecclesiam p̄cessionaliter ducerentur timere cepērūt ne p̄dictum corpus iuxta domuz in qua manebant ducerētur: a sic ipsi forsitan curarent. Nolebant em̄ sanitatez cōsequi ne deperiret materia questus sui. Qua p̄ter de illa strata fugiētes se ad illam transferebāt p quaz corp⁹ ne quaq̄ duci putabant. Duz g̃ fugerent corpi ei⁹ ex improuiso p̄tinus obuiauerūt. Et q̄ deus multa bōa p̄stat inuitis: ambo contra eorum voluntatē cōtinuo sunt curati: licet de hoc plurimū tristarent. Ambrosius autē de beato Martino sic ait. Beatus Martinus p̄fidie erroris tē pla destruxit: vexilla pietatis erexit mortuos suscitauit ab obsessis corporibus demonia seua exclusit: ac variis laborātes languoribus salutis remedio subleuauit. Qui ita p fectus inuentus est vt xp̄m texisse in paupe a veste quā egenus accepērat mundi dñm induisset. O felix largitas q̄ diuinitas opiē. o dami dis gloriosa diuisio q̄ militē texit a regē. o ineffabile donuz q̄d vestire meruit deitatē. Digne huic dñe confessionis tue p̄mia cōtulisti. digne ei arrianorum subiacuit feritas. digne amore martirij p̄secutoris tormenta non timuit. Quid erit p oblatōe integri corpi recepturus qui p quātitate vestis exigue vestire deū meruit a videre. Sic sperātibus cōtulit medicinā vt alios supplicati omibus alios visu saluaret.

De sancto Brictio.

Brictius sancti Martini archidiaconus eiq̄ plurimū emulus multa eidem sancto cōuitia inferebat. Naz cum quidā paup Martinū requirēt: dixit ei Brictio⁹. Si illū deliruz queris p̄spice emin⁹. ille ē em̄ q̄ q̄i amēs celū respicit. Cū igit paup a Martino q̄d petierat accepisset: vir sanctus Brictiū ad se vocās: dixit. Ango tibi delir⁹ videor brictio. Q̄d ille p̄ verecūdia se dixisse negaēt ait Martinus. Nōne aures mee audos tuū erāt q̄n hoc eminus loquebaris. Amen dico tibi q̄ a deo obtinui vt mihi in epatu succedas. si scias te in epatu multa adūsa passuruz. Q̄d Brictio⁹ audiēs irridebat dicens. Nonne verum dixi istū deliratum esse. Post mortem igit sancti Martini Brictio⁹ in epatū est electus qui deinceps cōmi vacabat. Et licet adhuc iuuenis: tñ corpe castus erat. Anno āt epatus sui. xxx. mulier quedā religiose vestita q̄ ei⁹ vestimēta lauabat cū cepit a pepit filiuz. Tunc ois populus ad lapidibus ad ei⁹ ianuā congregatus est: dicens. Dū pietate sācti Martini iniuriā tuā dissimulauim⁹: si iam ne quaq̄ pollutas man⁹ osculari valemus. Illo aūt viriliter hoc negāte: adducite ait ad me infātez. Quo allato cū. xxx. essz diez dixit ad eū Brictio⁹. Adiuro te p filiū dei vt nūc dicas coraz oibus si ego te genuerim. Et ille. Non tu mātes pater meus. Populo autez vrgēte vt quis

essz pāret requirebat: ille ait. Non est hoc meū. frēi q8 ad me p̄tinuit Populus aūt hoc totū magicis artibus attribuebat: dicens. Neq; q̄p nobis falso pastoris noīe dñatur is. Tunc ille p̄ fui purgatiōe pruinas ardētes vsq; ad tumbam sācti Martini cūctis videntibus deportauit. Proiectisq; pruinis vestis eius illesa apparuit: a ait. Sicut hoc vestimentū a pruinis māsit illesu: sic corpus meū a otactu mulieris est mundū. Populo āt adhuc nō credēte: sem Brictiū cōtumelijs a iniurijs afficiūt: a a fua dignitate eijciunt vt verbum q8 sāctus Martinus dixerat implerēt. Tūc Brictius flēs papā adijt a septez annis ibidem pmanēs: quicq8 in sem Martinum deli q̄rat pmittendo deleuit. Populus āt Justiniānū p̄fecit: a romā otra Brictiū misit vt eū patū cōtra Brictium defēsaret. Quo cū tendēt in ciuitate vercellēsi vitā finiuit: a arme nius loco eius p̄fectus p̄fecit. Se ptimo igit anno Brictius ai auctoritate pape rediens. vi. ab vrbe miliario hospicū accepit: et Armenius eadem nocte spm exalauit. q8 Brictius p reuelationē cognoscēs ait suis vt surgerent: a secuz ad tumulādū thuroneū. eūm p̄perarēt Cum ergo Brictius ciuitatē p vnaz portaz ingrederet: ille p aliā mortuus efferebat. Quo sepulto Brictius sedē suā accepit: a septē postmodū annis p̄sidēs. a vitā laudabilem ducens. xliij. anno eūdem suis in pace quieuit.

De scō Rumberto quere in fine.

De nomine.

Cecilia quasi cœli lilia: vel cœcis via. Vel a cœlo et lya. Vel Cecilia q̄si cœcitate carens Vel dicitur a cœlo: a leos q8 ē ppl̄us. Fuit em̄ celeste liliū p vgi nitatis pudorez: cœcis via p exēpli informatōem. Celū p ingē otēplationē. Lia p assiduā opationem. cœcitate carens p sapie splendorez. Fuit a cœlū ppl̄i. q̄ in ipaz tanq̄ in celū spūale ppl̄us ad imitandū ituetur: solē a lunā a stellas a sapie p̄spicacitatē: fidei magnimitatē: et virtutū varietatē. Vel dī liliū. q̄ candorē habuit mūdicie: virorem ofcie: odorez bone fame. Vel dicat cœlū. q̄ sic dicat Jhō. Celū pbi volubile a rotundū a ardēs esse dixerūt Sic a ipa fuit volubil p opatōem solicitā: totūda p pseuerantiā: ardens p caritatē fuecensam.

De sancta Cecilia.

Cecilia virgo predarissima ex nobili romanoz gne exorta: a ab ipsis ainabulis in fide xpi nutrita: absq; dubio sp euāgeliū xpi gerebat in pecto re. a nō dieb9 neq; noctib9 a collo quijs diuinis a oratione cessabat. sui amq; virginitatē cōseruari a dño exorabat. Cuz āt cuidā iuuenī noie Valeriano despōsata fuisset: et dies nuptiaz instituta esset: illa sub

tūis ad cathē cilicio erat īduta·et
desup dauratis vestib⁹ tegebat·a
cantantibus organis illa in cor de
suo soli dño cui adhesit cantabat:
dicens. Fiat cor meū dñe a corpus
meū imaculatū vt non cōfundar.
Et biduanis ac triduanis ieiunijs
orans cōmendabat se dño quez ti
mebat. Venit āt nox īq̄ suscepit
vna cū sp̄so suo cubiculi secreta si
lentia: a ita eū alloquit·O dulcissi
me atq̄ amātissime iuuenis est mi
steriū q̄d tibi cōfitear: si mō tu ira
tus asseras tota te illud obseruātia
custodire. Iurauit Valerianus se illō
nulla necessitate detegē: nulla pdē
tōe. Tūc illa ait. Angelū dei habeo
amatorē q̄ mimo zelo custodit cor
pus meū. hic vel si leuit senserit q̄
tu me polluto amore attigas stati
mq̄ feriet te et amittes florē tue gētilis
me iuuētutis. Si āt cognouerit q̄ me
sincero amore diligas: ita q̄q̄ diliget
te sicut a me: a ostendet tibi grāz suam.
Tūc Valerianus nutu dei correptus:
ait. Si vis vt credam tibi ipsum an
gelū īm ostende: et si vere ꝑbauero q̄
angelus sit: facta q̄d hortaris. Si
autē virū aliū diligis: te a illū gla
dio feriā. Cui Cecilia. Si in deū vez
credideris a te baptisari ꝑmiseris
ipm videbis valeb̄. Vade ad īm tercium
miliariū ab vrbe via q̄ appia nūcu
pat: a paupib⁹ qs illic inuenies di
ces. Cecilia me misit ad vos vt ostē
datis īm sanctū Vrbanū: qui ad ipm
hec secreta mādata q̄ ꝑferā. Hūc
dū tu videris indica ei oia verba mea
a post q̄ ab eo purificat⁹ fueris et
rediens: angelū ipm videbis. Tūc
Valerianus ꝓcessit: a ꝑm signa q̄ ac-
ceperat sanctum Vrbanū ep̄m intra se
pulcra martirū latitantē inuenit.
Cumq̄ ei omnia verba Cecilie dixis
set: ille manus ad celū expandens
cum lacrimis: ait. dñe Jesu xp̄e se
minator casti cōsilij suscipe seminū
fructus quos in Cecilia seminasti.
dñe Jesu xp̄e pastor bone Cecilia
famula tua q̄si apis tibi argumēto
sa deseruit. Nam sponsus quē q̄si leo
nem ferocē accepit: ad te q̄si agnū
mansuetissimum destinauit. Et ecce
subito apparuit senex quidā niueis
vestibus indut⁹ tenēs librum au
reis litteris scriptum. Quem vidēs
Valerianus p̄e nimio timore q̄si
mortuus ceciderit: a a sene leuat⁹ sic
legit. Vnus deus: vna fides: vnus
baptisma. Vnus deus a p̄ omni
um: q̄ sup omnes a p omnia a in o-
bus nobis. Cumq̄ hec legisset dixit
ei senior. Credis ita esse: an adhuc
dubitas. Tunc ille exclamauit: di
cens. Non est aliud q̄d verius credi
possit sub celo. Statimq̄ illo disparē
te Valerianus a scō Vrbano baptis
ma susceperit. a redieṅ Cecilia cū an
gelo loquētē i cubiculo inuenit. An
gelus autem coronas duas ex ro
sis a lilijs in manu habebat. a vnā
Cecilie a alteram Valeriano tradidit
dicens. Istas coronas immacula
to corde a mundo corpe custodite:
q̄ de paradiso dei eas ad vos attuli.
nec vnq̄ marcescūt: nec odorē amit
tēt: nec ab alijs nisi qui castitas
placuerit videri poterūt. Tu āt Va
leriane q̄ vitā angelo credidisti: pete
q̄d cupis q̄q̄ volueris. Cui Valerianus

nihil mihi in hac vita extitit dulcius q̄ vnic⁹ fratris mei affect⁹. pe to igitur vt a ipse mecū veritatem agnoscat. Cui angelus. Placet domino petitio tua: a ambo cū palma martirij ad eū venietis. Post hoc ingress⁹ Tiburci⁹ frat Valeriāi cū minimū rosarū sēsiss; odorē: dixit. Miror hoc tpe rose⁹ hic odor a liliorum vñ hic respirat. Nam si ipsas rosas vel lilia in manibus meis tenerem. nec sic poterant odoramēta tante mihi suauitatis infundē. Cōfiteor vobis me sic esse refectum vt putē me totū subito imutatū. Cui Valerian⁹. Coronas habem⁹ q̄s tui oculi videre non p̄ualent flores roseo colore a mireo candore vernātes. Et sicut me interpellāte odorē sensisti: sic etsi credideris videre valeb. Cui Tiburcius. In somnis hec an dio: an in veritate ista tu loqueris Valeriane. Cui Valerian⁹. In sōnis vsq; modo fum⁹: ꝫ nūc in veritate manem⁹. Ad quē Tiburcius. Vñ hoc nosti; Et Valerianus. Angelus dñi me duxit quē tu videre poteris si purificat⁹ fueris a oībus idol' abrenūciaueris. Huic miraculo de coronis rosaꝝ attestat' Ambr. in p̄fatione: sic dicens. Sancta Cecilia sic celesti est dono repleta vt martirij palmā assumēt ipm mūdus est cui thalamis execrata. Testis ē Valeriāi duplex a Tiburcij p̄ua confessio q̄s dñe āgelica mānu oduliferis floribus coronasti. Virgo viros duxit ad gloriā mundus agnouit q̄ tū valeat deuotio castitatis. Hec Ambros⁹. Tūc Cecilia euidenter oīndit ei oia idola esse īsēsibilia a muta: itavt Tiburcius rīdēt et dicēt. Cui ita nō credit petius est. Tūc Cecilia osculās pect⁹ ei⁹: dixit. Hodie te fatror meū esse cognatū. Sic em; amor dei frēm tuum mihi duplicē fecit: ita te mihi cognatū deceptus faciet idolor. Vade ꝫ cū fratre tuo vt purificatō ez recipias a angelicos vultus videē valeas. Dixitq; Tiburci⁹ fratri. Obsecro te frat' vt mē dicas ad quē me ducturus es. Cui Valerian⁹. Ad Vrbanū epm. Cui Tiburci⁹. De illo Vrbano dicis q̄ totiēs dānat⁹ est a adhuc cōmorat' in latebris. hic si iuentus fuerit cremabit: a nos in illi⁹ flāmis piter inoluemur. Et dū q̄rim⁹ diuinitatē latentē in celis: icurrem⁹ furorē exurentez in terris. Cui Cecilia. Si hec sola esset vita iuste hāc p̄dere timeremus. Est autē alia melior que nūq̄ amittit' quaz dei filius nob enarrauit. Dia em; q̄ facta sunt filij ex p̄re gemit⁹ condidit. Vniuersa aūt q̄ odita sunt ex p̄re p̄decēs spūs aiauit. Hic igitur filius dei in mundū veniēs verbis a miracul' aliā vitā esse nobis mōstrauit. Cui Tiburci⁹ Certe vnū deus esse asseris a quō nunc tres esse testaris. Rñdit Cecilia. Sicut in vna hominis sapientia sunt tria. Lingua: memoria: a intellectus. Sic et in vna diuinitatis essentia tres p̄sone esse possunt. Tunc cepit ei de aduentu filij dei et passione predicare: et multas congruitates ipsius passionis ostendere. Quaz idco inquit filius dei ē tent⁹ vt gen⁹ hūanū

dimittatur peccato detentuz. Bene dictus maledicitur vt homo male dictus benedictione cõsequat. Illudi se patiat vt homo ab illusione demonũ liberetur. Spũm coronaz accepit in caput: vt a nobis sentẽtiã auferat capitalem. Fel suscepit amaritũ: vt sanaret hominis dulcoz gustũ. Expoliat vt parentũ nostrorum opiat nuditatem. In ligno suspenditur: vt ligni puarica tionez tollat. Tunc Tiburcius fratri suo dixit. Miserere mei a pduc me ad lviem dei vt purificationẽ accipiã Ductus igr a purificatus: angelos dei sepe videbat. et omia q postulabat, ptinus obtinebat. Valerianus ergo a Tiburtio elemosinis insta bat: a corpa sanctoz quos Almachius occidebat: sepulture tradebãt Quos Almachius ad se vocãs cur p suis sceleribus dãnatos sepelirent inquisiuit. Cui Tiburtius. Vtinam serui illoz essem qs dãnatos appellas: qui otemplserũt qđ videtur esse a non est: a mueneũt illud qđ videtur non esse a est. Cui pfectus. Quidnã est illud? Et Tiburtius. Qđ videt esse a non est: est omne qđ in hoc mũdo est qđ lviem ad nõ esse pducat. Quod vero videt esse a est: est vita iustoz a pena malorum. Cui pfectus. Non puto q mecu tua loquaris. Tunc iubet astare Valeriano: dicẽs. Quomaz non est sanã capitis frater tuus. tu ergo saltez sapienter poteris dare cui fum. Cõstat nos plurimuz errare qui gaudia respuitis a oia inimica gaudijs affectatis. Tunc Valerianus sevi disse ait. glaciali tempore otiosos iocantes a operarios agricolas deridentes: sed estiuo tempore dũ ad uemissent messes a gloriosi fructy labory. gaudentib9 illis q putabãtur vani: flere cepũt qui videbãtur verbam Sic a nos nũc fustime9 ignominiã a laborem. in futuro ãt gloriam recipiemus a eternã mercedẽ Vos autẽ nũc transitoriũ habetis gaudiũ. in futuro aũt eternum inuenietis interitũ. Cui prefectus Nos ergo iuidissimi pncipes eternum habebimus luctũ. qui pone vilissime ppetuum possidebitis gaudium Cui valerianus Pomũtiones estis non pncipes tempore vestro naticitius moituri et deorationem plus omnibus reddituri dixit autem prefectus Quid vertoz circuitu immoramur? Offerte diis libamina et illesi abscedite Sancti respondẽũt. Nos vero deo quotidie sacrificium exhibemus Cui prefectus Qs ẽ nomẽ ei9 Cui valerian9 nomen eius inuenire non poteris etiãsi pẽnis volueris Cui prefectus Ergo iupiter nom dei nõ est? Cui valerianus Nomẽ est homicide a stupratoris Adquẽ Almachius ergo totus mundus errata tua cum fratre tuo verum deum nosti? Valerianus respondit Nos soli non sumus. sed innumerabilis multitudo hanc sãctitatez recepit Traduntur igitur sancti in custodiam maximi Cui bus ille ait O iuuentutis flos purpureus. O germanus fraternitatis affectus quomodo ab moriz qsi ab epulas

festinatis.⁊ Cui Valerianꝰ ait. Qz si crediturꝫ sepmitteret: gloriã amarũ eoꝝ post mortem videret. Et Maximꝰ. Fulmínibus igneis ꝺsumar si nõ solũ illũ deũ ꝺfitear quez adoratis: si ꝺnegat qꝺ dicitis. Tũc dixerũt. Impa a carnificibꝰ huiꝰ diei índucias: a duc nos in domũ tuaz a faciemus te purificari. Quo facto venit Cecilia cũ sacerdotibus a baptísati sunt. Jpe igĩ Maximꝰ a omnis familia ac vniuersi carnifices dño credidерũt: a a scõ Vrbão quí illuc occulte vẽit baptísma fusceperũt. Igitur dum aurora finez daret Cecilia exclamaúit: dicẽs. Eia milites christi abjícite opera tenebrarũ a induamĩ arma lucis. Quarto igitur miliario ab vrbe sãcti ad statuã Jouis ducũtur. Et dũ sacrificare nollẽt: pitre decollãtur. quos Cecilia cũ sanctis colligens: sepelíuit. Tunc Maximꝰ cũ iuramẽto asseruit se in hora passionis eoꝝ angelos vidisse fulgẽtes: et aias eoruz q̃si virgines de thalamo exeũtes: qs in gremio suo in cẽlũ angeli detulerũt. Almachiꝰ vero audiẽs Maximũ christianuz effectũ: eum plũbatis tãdiu cedi fecit quousqꝫ spm̃ excussit. Cuiꝰ corpus sãcta Cecilia iuxta Valerianũ et Tiburciũ sepeliuit. Tunc Almachiꝰ amboz facultates cepit inquirẽ: a Ceciliã tanqꝫ Valerianí ꝺsugẽ fecit corã se astare. iussitqꝫ vt idolis ímolaret: aut smaz mortis acciper. Cum aũt ad hoc ab apparatoribꝰ vrgeretur et illí velemẽter flerent eo qꝺ puella taz decora a nobilis vltro se mortí trad̃ẽt: dixit ad eos. Hoc tom in uenes nõ est iuuentutẽ pdẽ: si mutare. dare lutũ a accipe auꝝ. daẽ vile habitaculũ a accipe pciosũ. dare breuẽ angulũ a accipe forũ pluciduꝫ. Si qs p mundo solidos daret nõne velociꝰ festinaretis. ꝺeꝰ aũt qꝺ accepit simplũ: reddet cẽtuplũ. Creditis hís q̃ dixi. Et illi. Credimꝰ xp̃m vez esse deũ q̃ talez possidet famulã Vocato g̃ Vrbano epõ. cete. a ampliꝰ baptísati sunt. Tunc Almachiꝰ sciz Ceciliã ad se vocãs: ait Cuiꝰ cõditõis es. Et illa. Ingenua fuz a nobilꝰ. Cui Almachiꝰ. Ego te de religiõe ínterrogo. Et Cecilia. Inter rogatio tua stultum sumit ínitiũ qꝺ duas mãsiões vna putat mãsitõne ꝺcludi. Cui Almachiꝰ. Vñ tibi tanta pfũptio mendi. Et illa. De ꝺscientia bona a fide ñ ficta. Cui Almachiꝰ. Jgras cuiꝰ ptãtis fũs. Et illa Potestas vĩa est qꝺ si vter vento repletus. quẽ si acus pupugerit: ois ptinꝰ rigor palescit. a quicqꝺ in se rigidũ habẽ cermit̃ mutuat. Cui Almachius. Ab inuriis incepisti a in iuriis perseueras. Cecilia respondit. Iniuria non dicitur: nisi quod verbis fallentibus irrogat. vnde aut iniuriaz doce si falsa locuta fuim: aut tripliz corripe calumniam inferentem. Sed nos scientes sãctum dei nomen: omnimo negare nõ possumus. Melius est enim feliciter mori qꝺ infeliciter viuere. Cui Almachius. Vt quid cum tanta superbia loqueris. Et illa. Non est superbia: sed ꝺstantia. Almachiꝰ dixit. Infelix ignoras: qꝺ viuificãdi

et mortificādi mihi trādita est po testas. Et illa. Cōtra veritatem pu blicā pbo te nūc esse mētitū. Vitaz em̄ viuentib⁹ tollē potes. mortuis aūt dare n̄ potes. Es igī minister nō vite: ß mortis. Cui Almachius. Jaz depone amētiā a sacrifica dijs Cui Cecilia. Nescio vbi oculos ami seris. nā qs tu deos dicis oēs nos sa xa esse videm⁹. Mitte igī manū a tangēdo discē: qz oculis vidē nō po tes. Tūc irat⁹ Almachi⁹ iussit eaz ad domum suā adduci. ibi qđ tō no cte a die iussit eā i bullīti balneo deteneri. Que qsi i loco frigido mā sit. nec modicū saltē fudoris psēsit. Qđ audiēs Almachi⁹: iussit eā im ipso balneo decollari. Ruā spicula tor tribꝰ ictib⁹ i collo pcussit: ß tn caput ei⁹ amputare non potuit. Et qz decretū eāt ne q̄rtam pcussionē decollādus accipēt: eā semineccm cruentus carnifex dereliqt. Per tri duū aut̄ supueniens oīa q habēbat paupibus tribuit. a oēs qs ad fi dez cōuertēat. Vrbāo epō cōmēda tūt: dicēs. Triduanas m̄ indutias postulauī vt hos tue bītūdīm cō mendarē: et hāc domū meā im eccle siā dsecrares. Sanct⁹ āt Vrbanus corp⁹ ei⁹ imē epōs sepeliuit: a domū suā vt rogauerat i eccīaz dsecrauit Passa est āt circa ānos dn̄i. ccxxiij tempe impatoris Alexādri. Alibi tn̄ legit̄ qz passa est tpe Marci au relij q impauit cū ānū dn̄i. ccxx.

De nomine.

Clemēs dict⁹ ē a cleos qđ est gl̄ia a mēs q̄si gl̄osa mēs. Habuit em̄ mēt̄ gl̄osā. s. purgatā ab oi sordē: ornata tā oi vtute: a decoratā oi nūc felicitate. Vel dī a clemētia qz clemēs a misericors valde fuit. Vel sic̄ dī in glosario. Clemēs: iustus: dulcis: matur⁹: pius. Just⁹ i actōe: dulcis in sm̄one: matur⁹ in cōuersatōe: pius in mētione. Dns vitā ipse i itinerario mseruit: maxime vß ad illū locū in quo qualr btō Petro m pōtificatu successit. Cet̄a ex ei⁹ gestis q̄ cōiter hñtur: sumūtur.

De sācto Clemēte epō.

Clemēs epūs ex nobili romanoruz psapia ortus est. Pater Faustinan⁹. mater vero ei⁹ Matidiana nūcupata ē. Habuitqz duos frēs: quoz vnus Faustinus: alter Faust⁹ dicebat. Cunqz Matidiana mater ei⁹ mira corpis pulcritudīne pollēt frater viri sui libidīnoso amore: in eā ve hemēter exarsit. Cum autem eam q̄tidie molestaret: et ipsa sibi nul latenus assentire vellet: viroqz suo hoc reuelare timeret ne inter duos fratres inimicicias suscitaret: cogitauit p aliquot tempus se a pria absentare donec illicitus amor con quiesceret quem aspectus sue pēsentie inflāmaret. Vt autem hoc a viro suo obtinere valeret: sommū callidum confinxit qđ in hunc modū viro retulit: dicēs. Ecce quoddam mihi p visu; astitit numen: p̄cipiens vt cōfestim cū duobꝰ gemin⁹ meis. scilicet Faustino et Fausto ab vrbe discederē: a tādiu abessem

donec ipse mihi redditum impetret. quō si non faceret fil' cū oībus libris interiret. Quō vir audiēs vehemēter expauit: ac vxorē cū duob⁹ liberis a suis et familia athenas misit vt ibi maneret a filios faceret erudiri. Mīorē autē filiū. s. Clemētē cū eēt annorū. v. sibi pī in solaciū retinuit. Cum āt mat cū filijs nauigaret: nocte q̄dā nauis naufragiū pertulit: a mater sine filijs a fluctib⁹ eiecta sup q̄dā saxū euasit: q̄ duos natos piisse ꝛsiderās p̄ nimio dolorē in maris p̄fūdū se p̄cipitasset: misi q⁹ eor⁹ saltē cadauera se recepturā sperabat. Vt vero nec vivos nec mortuos se repire nō posse cognouit clamores a vlulatus maximos dabat. manib⁹ suas morib⁹ lacerabat nec vllā cōsolatōem ab aliq̄ recipere volebat. Cunct⁹ mulie mulieres astarent q̄ sua infortunia eidē narrarent a nulla ex hoc cōsolatōem nō recipet: affuit q̄dā mulier inter ceteras q̄ virū adolescentē a nautā in mari periisse asserit: a ob sui amorē postmodū nubere recusauit. Recepta igī qualicūq⁹ ꝛsolatōe apud ipam manebat: ac quotidianū victū suis manib⁹ adquirebat. Sz nō multo post man⁹ eiq⁹ quas crebris morib⁹ lacerauerat fine sēsu a morte adeo fūt effecte vt cū ipsis nullatenꝰ operari posset. Illa āt q̄ eā fu sceperat paralisim incurrit: et de lecto surgē non valebat. Siccq⁹ Matidiana mendicare opellit: a ipsā cuz hospita ex his q̄ inuenire potrāt pascebatur. Completo igī āno quo Matidiana cum liberis discessit a p̄ria misit athēas nūcios vir eiꝰ vt ipōꝛ requirerēt: a q̄d ageret mutimarēt Sed q̄ missi fuerāt nullatenꝰ redierūt. Demicq⁹ cum alios misisset: a nil li redeūtes: se nullū in vestigiū reperisse narrarēt. Clementē filiū suum sub tutorib⁹ derelinq̄t: a ipse adq̄renduz vxorē cum filijs nauē cōscendit: sed minime rediit. Viginti igī āns Clemēs ꝛbat⁹ stetit: nec de p̄re vel matre vel fratrib⁹ aliq̄s indiciū inuenire potuit. Ipse autez Clemens studio lr̄aꝝ se cōtulit. a summum philie apicem apprehendit. Desiderabat āt vehement a studiose q̄rebat q̄liter sibi aie immortalitaꝰ p̄suaderi possz. Et ob hoc philoꝝ scolas frequēter adibat. a siq̄s q⁹ immortale esset obtinebatur: gaudebat. Siqñ vero q⁹ mortale esset cōcludebat: tristis discedebat. Demicq⁹ cū Barnabas romā venisset: et fidē xp̄i p̄dicaret: phi eū tāq̄ insanuz a amentē deridebāt. Vñ sc̄m quosdā Clemēs phus fuit qui eū p̄mo sicut alij phi deridebat a eiuꝰ p̄dicatōem ꝛtenebat: talē q̄stiōez p̄ deriſu Barnabe fecit: dicēs. Cum culex sit aial exiguum: quid est q⁹ sex pedes hz a insup alas possidet: Elephas autez cum sit imane aial neq⁹ alas possidet: a tantū q̄tuoꝛ pedes hz.ꝛ Cui Barnabas. Stulte questionē tuā facile respondē possem si veritatis causa discenda q̄rere videretis. sed nunc de creaturis vobis dicere absurdum est cū a vobis creaturaruz conditor ignoret. Quia em̄ creatorem non cognoscitis: iustū est vt in creaturis erretis

Hoc verbum cordi Clementis val
de imhæsit: ita q̄ fidez christi a Bar
naba instructus cœpit. a inde
am ad Petrū postmodū perauit.
Quem ille de fide christi instruxit a
anime immortalitate euidenter do
cuit. Eo tempe Symon magus du
os discipulos habebat. s. Aquilaz
a Niceta. Qui eius fallaciam co
gnoscentes eū reliquerūt a ad Pe
trum fugerūt. eiusq̄ discipuli effe
cti sunt. Cum autē Petrus Clemē
tem de sua interrogasset progenie
Ille q̄s patri a fratribus a matri
accidit per ordinem enarrauit Et
addens q̄ credebat q̄ mater cū fra
tribus in mari perissent. Pater ve
ro aut merore: aut similiter naufra
gio interisset. Q̄s audiens Petrus
lacrimas otinere non potuit. Rua
dam autē vice Petrus cuz discipuli
suis ad insulā in q̄ Matricliana: ma
ter Clementis morabat venit: vbi
quedaz columne vitree mire magni
tudinis erant. Quas cum Petrus
cum cetteris miraret videns ipsam
mendicantē: cur non potiꝰ suis ma
nibus operarētur increpauit. Que re
spondit. Speciem tantū dñe manu
um habeo que meis sic sunt debili
tate membris vt omino sint insensi
biles effecte. atq̄ vtinā me in ma
re precipitasset: vt vltra nō viuerez
Cui Petrus Quid est q̄s loqueris
nescis q̄ anime eorū qui se interi
munt grauiter punīuntur. Cui illa
Vtinā hoc mihi certū fieret q̄ ani
me post mortem viuant. Libenter
enim meipam occiderem vt saltez
vna hora dulces meos natos vide
re possem. Cunq̄ Petrus ab ea tan
tam tāte tristicie interrogasset: et il
la ei ordinez geste rei narrasset: ait
Petrus Est quidā adolescēs apud
nos nomīe Clemēs qui hec que re
fers matri a fratribus asserit acci
disse. Q̄s illa audiēs nimio stupo
re pertussa corruit. Cunq̄ ad semet
ipsam redisset cū lacrimis ait. Ego
sum adolescētis mater. Et p̄cidens
ad pedes Petri rogare euz cœpit vt
sibi filium suū ostendere dignaretur.
Cui Petrus. Cū adolescentē videris
paululū dissimula q̄suq̄ ab insula
cū nauī egrediamur. Q̄s cum se fa
cturā p̄misisset: tenēs Petrus manū
eius: ipaz ad nauē vbi erat Clemēs
ducebat. Videns vero Clemēs Pe
trū manu mulierē ducētē: ridere ce
pit. Mox autē vt mulier iuxta Cle
mentē fuit se otinē nō potuit: sed sta
tim in amplexus eius ruit: a crebro
oscularī cepit. Ruā ille tanq̄ insa
mentē mulierē cū indignatione repel
lebat: a aduersus Petrū indignatione
nō modica mouebat. Cui Petrus.
Quid agis o fili Clemens. Noli re
pellere matrem tuā. Q̄s cuz audisset
Clemēs: lacrimis īmensis suffusus iacētē
mātez occidit a eā recognoscē cepit.
Tūc ad p̄ceptū Petri hospita sua
q̄ paralitica iacebat adducit a ab
eo otinuo sanabat. Tūc mī Clemēs
de pace interrogauit. Cui ille. Ad te
rendū iuit: a vltra nō redijt. At illa
audiēs solūmō suspirauit. Grāde
ei p filio inuento gaudiū hns: reliq̄s
oēs osolabat merores. Intea cuz
Niceta a Aquila abessent a redeun
tes mulierē vidissent: q̄naz sit hec

mulier: prinde tantur. Quibus Clemens ait. Mater mea est quã mihi donauit p dñm meũ Petrũ. Post hec Petrus oĩa eis p ordinez enarrauit. Quẽ cũz audissent Niceta et Aquila subito furere cepũt. a obstupefacti cõturbari cepũt: dicentes dñator dñe deus: sunt ne vera hec an sõmiũ ẽ qđ audimus. Tunc Petrus Si nõ mẽt nos isanimus hec va sunt. At illi facie cõfricates: aiunt. Nos sumus Faustinus et Faustus quos mater nostra estimat intrisse in mari. Et accurrentes impl exus matris ruũt: a eam crebrius osculant. At illa ait. Quid vult hic esse. Ad quã Petrus Isti sunt filij tui Faustinus a Faustus qs in mari perisse putabas. Hec audiens mat p nimio gaudio velut amens effecta corruit. a post reũsa ad se: ait. Obsecro vos dilectissimi filij mei: narrate mihi quõ euasistis. Qui rñdẽrũt. Cum nauis fuisset resoluta et nos sup qndaz tabulã vehcremur quidã naute nos inuenietes in suã naviculaz posuerũt. ac mutatis nominib9 cuidaz nos honeste vidue Justine nomie vendiderũt: q tanqp nos filios habuit: a literalib9 artibus nos eruditi fecit. Tandẽ philosophiam edim9: a Symoni cuidam mago nobiscũ educato adhesim9 cũq eius fallaciã cognouissemus ipm oĩmo deseruim9: a Petri discipuli p Xpm effecti sum9. Sequnti aũt die assumptis Petrus tribus fratribus. s. Clemẽte Aquila a Niceta: ad quẽdã secretiorez locũ oĩomis grã descẽdit. Quos venerãd9 quidam senex: q tñ paup alloqui cepit: dicens. Miserecor vestri frẽs: qz sub specie pietatis vos gnie errare video. Neq; em̃ deus est: neq; cultus hic aliqs est: neq; puidẽtia mũdo. q fortuitus casus a genesis oĩa agũt. sicut a ego ex meipõ manifeste cõpi in disciplina mathesis p cetris eruditus. Nolite g° orare siue cetis: siue nõ. qđ vestra genesis cõtinet vobis erit. Clemens autem in eũ respiciens aio pulsabat a sibi se eũ alias vidisse videbat. Cũq; de mandato Petri Clemens Aquila a Niceta ai eo diutiꝰ disputassent: a puidentiã aptis rõmibus oñdissent: eũq; ob reuerentiaz cre bro pẽm vocarent: dixit Aquila. Quid necesse est vt eum pẽm vocemus: cum in mãdatis habeamus neminez sup terrã pẽz vocare. Et post hec respiciens ad senem: ait. Non iniuriose accipias pat̃ qz fratrem meum culpaui quia te pẽm vocaret. habemus enim tale mandatum ne aliquem isto noie vocemus. Cũq; Aquila hec dixisset: ñsit omniũ astantiuz cetus vna cuz Petro et sene. Et cuz ille causam requisitus inquireret: dixit ad eũ Clemẽs. Quia facis id de quo alios culpas senem pẽz vocãdo. Et ille negabat dicens. Vere nescio si eũ pẽz vocauerim. Vez cuz satis de puidentia disputatũ essz: dixit senex. Credere vtiq; puidentiã esse: si ap̃ria oscientia philosophus huic fidei ac cõmodare cõsensum. Noui em̃ meã a cõiugis mee genesim: a scio ea q vniuiq; nostruz dictabat genesis accidisse

Audite ergo oues mee scema a
mueietis scema cui⁹ exitus accidit
habuit nanq; martem cū venere
sup centū Lunā vero in occasu in
domo martis a finib⁹ saturni R8
scema adulteras fac a seruos ꝓpri
os amare in peregrinatione et in
aquis defungi Quod a ita factū ē
Incidit nāq; in amorē serui a peri
culum atq; opp⁹obriū metuēs cū
ipso aufugit a in mari periit Naz
sicut frater me⁹ retulit ipm p̄mo
adamauit Sed cum ipse assentire
nollet. in seruū sue libidinis amo
rem extorsit Nec tn ei imputandū
est qꝛ eam genesis hoc facere opu
lit. Narrauitq; quō sommū finxit
et quō cū liberis athenas vadens
naufragio periret Cūq; filij in eū
vellent irruere et rem aperire ꝓhi
buit petrus dicens quiescite quo
adusq; michi placuerit. dixitq; ei
petrus Si hodie cōiugem tuam ca
stissimā cum tribus pueris assig
nauero credes qꝛ genesis mihil fit.
Cui ille Sicut impossibile est re ex
hibere q8 p̄misisti. ita a impossibi
le est extra genesim aliq̄d fieri di
xitq; petrus Ecce iste est filius tuus
demes a hi duo gemini tui fausti
nus a faust⁹ Tūc senex resolutis
membris cecidit a q̄i examinis fa
ctus ē Filij autē irruentes in eum
osculabantur rerentes ne spiritū
reuocare posset Tandē ad se rediēs
oia vt acciderāt p ordinē audiuit.
Tūc subito vxor aduenit a cuz lacri
mis clamare cepit. Vbi ē vir me⁹
et dns me⁹ Hec cū illa q̄i amens
clamaret. senex cucurrit a cū mul
tis lacrimis amplecti a strangere
eā cepit Duz igit simul manerent
aduenit q̄dam nūcians appionē
et anubionez faustinam amicissi
mos cum symone mago hospitari
de quo faustinian⁹ valde gauisus
ad eos visitandos iuit Et ecce nun
cius venit q̄ diceret ministruz cesa
ris anthiochiaz aduenisse vt ma
gos oēs quereret a morte puniret.
Tūc symon magus in odiuz filio
rum q̄ ipm reliquerant vultus sui
similitudinē in faustinianuz imp̄s
sit. vt non faustinian⁹ sed symon
mag⁹ ab omnib⁹ putaret Hoc ātfecit vt a ministris cesaris loco suo
teneret a occideret. Ipē aūt symon
de ptibus illis absc̄essit Cū autez
faustinian⁹ ad petrū a filios rediss
expauerunt filij vultū symonis in
eo mutuentes. vocem ātpatris sui
audientes Solus ātpetrus fuit q̄
vultū eius naturalez videbat Cū
q; filij eius a vxore euz refugerent a
execrarent dicebat eis Cur exectra
mini a refugitis patrem vīm. Qui
rñderunt qꝛ ideo eū fugerent. qꝛ in
eo vultus symonis magi apparet
Cōfecerat symon quoddā vnguē
tum a faciem eius punxerat a vul
tum suum arte magica in eū imp̄s
serat Ipse ergo lamentabatur a
dicebat. Quid mihi misero accidit
vt vna die recognitus ab vxore a
filijs letari non potuerim cuz eis. e
Vxor vero sparsis crinibus et filij
plurimū flebāt Symon ātmag⁹
dū adhuc esset anthiochie petrū
plurimū infamauerat. magū ma
leficum a homicidam esse dicendo

dēmq; in tm̄ aduersus petrū pop-u
lum ꝯcitauerāt vt ipm̄ inuenire plu
rimū affectarēt vt carnes ei⁹ denti
bus lamarēt. Dixit ḡ petrus fau
stiniano Nm̄ quidē symon magus
esse videris. pge anthiochiā et co
rā omni ppl'o me excusa Ac ea q̄ de
me dixit symon ex psona sui ētra
cta Post hoc ḡ ego anthiochiaz
veniā et alienū hūc vultū a te effu
gabo atq; priū coīā omnib⁹ reddam
Hoc tū nullo mō credēdum ē q̄ be
atus petr⁹ mētiri mandauerit. cū
de⁹ nō indigeat nīo mēdatio Ideo
itineratiū demētis in q̄ scripta sūt
hec. liber apocrifus ē nec suscipiē
dus in talib⁹ vt q̄busdam placet
Verūtū dici p̄t q̄ petrus si diligē
ter verba sua ꝯsiderant non ei dixit
vt symonē magū esse se diceret ꝙ
vt ppl'o effigiē faciei sup̄ inducta
oīdens petrū ex psona symonis
ꝯmendaret a mala q̄ dixerat tuo
caret Et ille dixit se esse symonem
nō quantū ad veritatē ꝙ quantum
ad apparētiā Vnde q̄ dixit infra
faustinian⁹ Ego sū symō aī. sic dz
accipi vt quantuz ad apparentiā vi
deor esse symon Fuit igit̄ symon
supple putatiu⁹ Perrexit ḡ fausti
manus p̄ demētis anthiochiaz
a ppl'm ꝯuocans dixit Ego symon
annūcio vobis a ꝯfiteor oīa falsa
esse de petro Nequaq̄ em̄ est sedu
ctor vel magus sed ad salutē mun
di missus Quapter si de petro ali
q̄d otra ipm̄ dixero me tanq̄ sedu
ctorem a maleficū expellatis. Nūc
em̄ pnāz ago q̄ male me dixisse
agnosco. Moneo ḡ vos vt in ipm
credatis vos et ciuitas vrā insi
mul peatis Cūq; hec oīa que pe
trus iusserat opleret a in amorez
petri ppl'm incitasset petr⁹ ad cūve
nit a ōne facta effigiē vult⁹ simo
nis ab eo pēitus fugauit Popu
lus āt anthiochen⁹ petr⁹ benigne
acceptā ipm̄ in cathedra sublima
uit Qđ audiēs symon illuc prexit
et ppl'm cōuocans dixit Mitor q̄
cūvos salubrib⁹ preceptis instru
xerit a seductore petro vos monue
rim. vos ipm̄ nō solū audistis sed
etiam epāli cathedra sublimastis
Tūc oēs cū furore aduersus eum
dixerūt Mōstro nob⁹ similis es. nu
diustertius te pēituisse dicebas
et nūc tua nos p̄cipitare conaris.
Et impetū in eū faciētes cum igno
minia eū p tin⁹ expulerūt Hec oīa
demēs in libro suo de seipō narrat
et hāc hystoriā ibidē inseruit Po
hoc āt cū petr⁹ romā venisset a suā
passionez imminere vidēt demen
tez post se epm̄ ordinauit Mortuo
ergo p̄ncipe apl'oz petro. demēs
vir puidus p̄cauēs in futuz ne. sp
hoc exemplū quilibet vellet sibi in
ecclesia successorem statuere a here
ditate sanctuariz dī possidere Li
no cessit a postmoduz Cleto. Post
hos autem demēs eligitur. a pre
sidere compellitur. Qui ita in oruz
ornamētō pollebat vt Judeis et gē
tilib⁹ a oībus xp̄ianis populis cō
placeret. Singularū inopes regio
nū nominatī scriptos hēbat a qs
baptismi sācificatione mūdaret
nō finebat publice fieri inopie sī
ulcus. Cū itaq; domicellā virginē

nepte domiciani impatoris sacro velamine cōsecrasset a theodora vxore sisynnij amici impatoris ad fidē uertisset a in castitatis p posito manere pmitteret sisynnus zelo ductus eccām post vxorem su am occulte intrauit. scire volēs ppē quid illa sic eccām frequentaret Atubi a sācto demente oratio fu sa esset a populo rsponsū ē amen. sisynnius pmitus cecus a surdus effe ctus est Qui statim pueris suis di xit Cito me tollite a foās eicite Pu eri autē p totam eccliaz eū gira bant sed ad ianuas puenire non poterāt Quos cū vidisset theodora sic errantes. pmo quidē ab his de mauit putans q vir suus eā co gnoscere posset Postmodū autez quidnā hō esset eos interrogauit Qui dixerūt dns nr dum vult vide re a audire que nō licet cecus a fur dus factus ē Tūc illa se in orōem de dit. exprecās vt vir suus inde exire posset. Et post orōem dixit pueris Ite modo a pducite dominū vestr ad domum Cūq abisset theodā sancto demēti quid accidert inci tauit. Tunc sanctus demēs voca tu theodore ad eum venit a ipsū in uenit apertis oculis nil videns a nihil penitus audientem Cūq de mens pro eo orasset a ille audituz et lumen recepisset. videns demē tem iurta cōiugem suam stantez. amens efficit et se illusū magicis artibus suspicat Precepitq suis suis vt tenerent dementem dicēs Vt ingrederetur ad vxorem meā. me magicis artib? expcauit Pre cepitq ministris vt dementem li garent a ligatū traherent At illi li gantes columnas iacentes a saxa putabant sicut etiā sisynnio vide batur q sanctū demētem cuz suis dericis traherent a ligarent Tunc demens sisynnio ait. Quia saxa deos dicis. saxa trahere meruisti. Ille autem eum vere ligatum esti mans ait. Ego te interfici faciam. Clemens autē inde abcedens the odoram rogauit ne ab orōe cessa ret donec virum suum dominus vi sitaret Oranti ergo theodore De trus apostol? apparuit dicēs Per tevir tuus saluabitur vt impleat quod dixit frater me? paul? Sal uabitur vir infidelis p mulierem fidelem Et hoc dicēs abcessit Stati q sisynnius vxorem suam ad se vocauit. obsecrās vt pro se oraret et sanctum dementem ad se voca ret. Qui cum venisset ipsum in fide instruxit et eum cum. cccxiij. de do mo sua baptisauit Per hunc au tem sisynnū multi nobiles a ami ci traiani impatoris domino cre dierunt Tunt comes sacrorum pe cuniam multis debit a contra san ctum dementē seditionē maxim ā excitauit Tunc mamertin? vrbis prefectus populi seditionem non ferens ad se dementem adduci fe cit Quē cuz redarguere t a ad se in dinare temptaret. ait ille Optarez te ad rōem accedere Nam si canes multi otra nos latrauerint et mor sibus attractauerint a nunqd hoc nob pnt auferre q nos sumus ra tionales. ipsi sunt irrationales

canes. Sebicio ãt ab imperitis ex
orta oñdit se mihil habere certum
vel vez Tunc martin⁹ de eo tra
yano imperatori scribẽs. cñsum ac
cepit q aut sacrificaẽt aut trans
pontũ mare in eremo que abiacet
ciuitati crebrone ipz in exiliũ mit
teret Tũc prefectus cum lacrimis
dementi ait Deus tuus quẽ pure
colis ipse te adiuuet prefectus ei
nauẽ tribuit a oĩa necessaria mini
strauit Multi ãt dericia lapci eum
in exiliũ sunt secuti Profect⁹ autez
in ĩsulam inuenit ibi plus q̃ duo
milia xpianoz. ibidẽ iam budũ ab
secanda marmora dãnato cũ. Qui
sanctũ dementez videntes flatũ in
fletum a lacrimas peuerunt. qs
ille cõsolans ait Nõ meis meritis
ad vos me misit dñs vestre corone
participem me fieri Et cũ ab eis di
disisset q a sexto miliario aquam
suis humeris deportaret. dixit eis
Oremus oẽs dñm ihm xpm vt cõ
fessoribus suis fontem in loco isto
aperiat a q̃ pcussit petrã
in deserto syria a fluxerũt aque in
abundantia ipse nob laticẽ affluẽ
tez impetiatur vt de eius beneficijs
gratulemur Cunq oratione facta
hymnũ circũspiceret vidit agnuz
stantem qui pede dextro erecto q̃si
locũ epõ ostendebat Et intelligẽs
dominum iesum esse quem solus
ipse videbat perit ad locum et di
xit In nomine patris et filij a spi
ritussancti in isto loco pcutite Ded
cum nullus in ipso loco in quo ag
nus steterat contingeret ipse acce
pto breui sarculo leui ictu locũ sb
pede agni pcussit a statz maxim⁹
fons erupit a in flumen creuit Tũc
vniuersis gaudentib⁹ sanctus de
mens ait Fluminis impetus letifi
cat ciuitatẽ dei Ad hanc famã mk
ti ofluxerũt a vna die quingenti a
amplius ab eo baptisma suscepe
rũt a ydolox templa destruẽtes p
totam puinciam mtravnũ annuz
septuagintaq̃ ecclesias edifica
uerunt Post tres ãt annos traya
nus imperator hoc audiens quen
dam ducem illuc misit Qui cũ oẽs
hilẽter mori conspiceret multitudi
nẽ cessita solum dementem ligata
ad collux eius ancora in mari pre
cipitauit dicens Jam non poterũt
ipsum p deo colere Stante aũt om
ni mltitudine ad litus maris Cor
nelio a phebus discipuli eius om
nesq̃ orare ceperunt vt dominꝰ cor
pus sui martiris eis monstraret.
Statimq̃ mari p tria miliaria rece
dente. omnes p siccum ingressi sue
nerũt ad modum templi marmo
rei habitaculuz a deo paratũ a ibi
in archam corpꝰ sancti demẽtis a
ancorã iuxta eum Reuelatũ est ãt
discipulis eiꝰ ne inde tollerent cor
pus eius Omni ãt anno tpe passi
onis sue p septẽ dies ad tria mlia
ria maẽ recedit a sicut iter aduẽn
entib⁹ tribuit Inuna aũt solenni
tatũ mulier q̃dam cũ filio suo pa
uulo ad locuz accessit. Completis
autẽ festiuitatis solẽnijs cuz puer
obdormiret. sonus inundantium
aquarum sbito factus est. Mulier
autem territa a filij sui oblita cum
reliq̃ multitudie ad ripaz aufugit

eiulatu maxio flebata vsq; ad' ce
tum lamẽtabiles voces dabat Ac
p litora damãs et eiulãs discurre
bat si forte filiũ corp⁹ a mari litori
bus eiectũ videret Sz cũ ĩ ea spes
oĩs deficeret ad domũ redĳta totũ
illũ annum ĩ fletu a merore duxit
Post annum igit apto mari oẽs
anticipãs ad locũ cõcitauit si for
te de filio aliq⁸ vestigium inueniẽ
posset Cuz ergo añ tumulũ sc̃i de
mẽtis se ĩ oõe dedisset surgẽs vi
dit ĩfantẽ ĩ loco ĩ quo eũ reliq
rat dormientẽ Estimãs ãt eũ ee de
functũ accessit pius qi corp⁹ colle
ctura exanime. Sz cũ eũ dormientẽ
cognouisset excitatũ velocit expe
ctantib⁹ populis ĩcolumẽ ĩvolmis
leuauit a vbĩmã p illũ annũ fuerit
req̃siuit Ille aũt se nescire rñdit si
ann⁹ ĩteger p̃terierat. Sz tm̃ vm⁹
noctis spacio se suauit dormisse
putabat. Ambro. ĩ p̃fac. sic ait
Cũ ĩmq̃ssim⁹ psecutor bt̃m demẽ
te pẽnis affligere a dyabolo cogere
tur. non ei tormentũ ĩtulit Sz triũ
pbũ Jactat g̃ martir ĩ fluctibus
vt mergere. a ex hoc puenit ad p
mũz. vñ pete⁹ mgr̃ ei⁹ puenit ad
cetũ Ambroz g̃ ĩ fluctib⁹ xp̃s app
bans mẽtes dementẽ ad palmaz
victorie de p̃fundo reuocat. petruz
ad celestia regna ĩ eode elemẽto
ne mergere eleuat Refert Leo ho
stiensis eps qd tpe q̃ michael im
perator noue rome ẽgebat imperi
um. sacerdos q̃dã noie pbs cũ ter
sonã puenisseta de his q̃ narrant
ĩ hĳstoria demẽtis habitatores ĩ
terrogasset. qe aduene potiꝰ q̃ idi
gene erãt se nescire p̃fessi sunt. siq̃
de miraculũ maris recessus ob cul
pã ĩhabitantiũ iã diu cessauerat
a ob ĩcursũ barbaroz rumpi de
structũ fuerata archa cũ corpe ma
rinis fluctib⁹ obruta Sup q̃ mira
tus pbs a accedes ad ciuitatuncu
lam noie georgiã cũ epo a clero et
pplo accessit ad q̃rendũ sacras re
liq̃as ad ĩsulã ĩ q̃ estimabãt ee
corp⁹ martiris vbi cuz hymnis et
oõmib⁹ fodientes dĩa reuelatione
inuenerunt corp⁹ a ancorã cũ qua
fuerat ĩ mare p̃iectũ a deportaue
rũt tersonã Deinde p̃dict⁹ pbs cũ
corpe sancti demẽtis romã adĳta
multis ostensis miraculis ĩ ecc̃a
que nũc dr̃ sancti demẽtis honorifi
ce corp⁹ collocatuz fuit Jn cronica
ãt legit q mari ab illo loco exicca
to a beato cyrillo moranorũ epo ro
mam translatum est.

¶ De sancto Crisogono.

Crisogon⁹ iul
su diocletiani ĩ carcerem
redubit vbi sãcte anastasie alimo
nijs fouebatur Cum ergo anasta
siam vir ei⁹ĩ artissima custodia
posuisset Crisogono qui eã erudie
rat talia scripta direxit Sancto cõ
fessori cristi Crisogono anastasia
sacrilegi iugũ martii fusc̃pi. cui⁹
deo miserante thorũ mẽtita ĩfirmi
tate redimans. die noctuq; domini
nostri ieſu christi amplectere vesti
gia Cum iste patrimoniũ meum
ex quo illustratur cũ ĩdignacõe
ac turpib⁹ ydolatris exhauriat

me q̄ velut magā atq; sacrilegā in custodie tam grauissime mācipa uit vt me vitā tpalem amittere su spicer. mhil em̄ supest mi si vt amis so spiritu morti succūbam In qua morte lz glorier. tū mea mes mul tū contrist q; opes mee q̄s deo de uouerā a turpib⁹ cōsumunt Vale vir dei a me memēto mei Cui crisogo nus sic rūdit Vide ne turberis ih̄o q; pie viuenti tibi inferant adūsa Nō em̄ decipieris ꝟ p baris Cito ad te placitū tps ouertet a q̄i post no dis tenebras floridū dei tumē aspi cies atz post glaciei frig⁹ aurea ti bi tpa a serena succedent. Vale in dño a ora p me Demq; cū btā ana stasia fic i custodia artaret a vix ei pamis q̄dās daret estimās se mo riturā scō crisogono epistolaz in hec verba scripsit Cōfessori xpi criso gono anastasia Finis vit corpis Memēto mei vt egredientē meam amimā ipē suscipiat p cui⁹ amore ista sustineo q̄ ex ore hui⁹ vetule recognoueris Cui ille rescripsit Sē p est vt tumē tenebre ancedāt Sic etiā post infirmitatē salus ouertet et vita post mortez p mittit Vno fi ne oclubunt a aduersa hui⁹ mūdi et pspera. nec vel tristib⁹ desperatio vel letis elatio dominet Vnū mare est in quo nauicule corpis nostri velificant a sub vno corpis guber natore anime nre nautico fugunt officio Quorundā igit naues for tissimis carinaruz nexib⁹ solidate crebros equoris oc itatos fluctus illese pretereūt Quorundā vero fra gilis iunctura lignorū a i tranq̄llo vicinū morti oficiunt oc ursum Tu aut e o xpi famula crucis trophe ū tota mēte ostringe a te ipam ppa ra ad opus dei Igit dyocletianus aquilie ptibus positus ceteros xpi anos occidens sanctū crisogonū si bi pūtari iussit Cui cū diceret Acci pe ptātem p fecture tue a ofilatū gnis tuia sacrifica diis Rūdit Cri sogon⁹ vnū deū in celo adoro et di gnitates tuas q̄i lutū o tem no da ta q̄ sup eū sma ad quendā loca bucit a ibidē ptin⁹ decollat Cuius corp⁹ sanctus zeylus pbiter sepe liuit.

¶ De nomine

Katherina dici tur a catha q̄s ē vniuersū et tuma Omne em̄ edificiū dyaboli in ea vniuersaliter corruit Nam in ea tuit edificiū superbie p humilita tē quā in se habuit Carnalis cōcu piscentie p virginitatē quaz seruа uit Cupiditatis mūdane q̄ omnia mūdana despexit. Vel katherina quasi cathenula Ipa em̄ sibi p hō opa quandā cathenā fecit p quā vsq; ad celū ascendit Que quidem cathena siue scala q̄tuor grad⁹ ha bet q̄ sunt innocentia operis. mun dicia cordis. despectō vanitatis. lo cutio veritatis Quos xpheta per or dinem posuit Quis ascendet in mō tem dn̄i aut q̄s stabit in loco san cto ei⁹ Innocēs manibus et mūdo corde q̄ nō acce. in va. a. s. nec iu. in do. qc. Qualit ista. iiii. in beata ka therina fuerūt p̄z ex legēda sua.

¶ De sancta katherina

Katherina Co
sti regis filia oim libera
liū artiū studijs erudita fuit Cuz
aut̄ maxentiꝰ impator oēs tā di
uites ꝙ paupes ad alexandriam
duocasset vt ydolis immolaret a
xp̄ianos īmolare nolētes puniret
katherina cū esset annoz xviij a
in palatio diuicijs a pueris pleno
sola remāsisset audiēs aīaliū diū
soz mugitus a cantantiū plausꝰ.
missō dhuc nūcio inq̄rit fecit celeriē
q̄d hoc eēt Qđ cū didicisset assum
ptis aliquibꝰ de palatio signo cru
cis se munies illuc accessit ibiq̄
multos xp̄ianos metu mortis ad
sacrificia duci ospexit Que vehemē
ti dolore coris sauciata ad impa
torez se audacter ingessit a sic ait
Salutationē tibi p̄ferre a credimꝰ
dignitas et cōmis via monebat si
creatorez celi agnosceres a a dijs
animuz reuocares Stans q̄ añ ia
nuā tēpli p varias odusiones filo
gismoz allegoricea methaforice.
diserte a mistice mlta cū cesare di
sputabat Deinde rediēs ad cōmu
ne colloquiuz dixit Hec tibi tanꝙ
sapiēti p̄ferre curaui Nūc āt qua
re mecū sum cōgregasti hāc multi
tudinē ad colendā stulticiā ydolo
rū Miraris hoc templū manu ar
tificū opatū Miraris ornamenta
p̄ciosa q̄ velut puluis añ venti erūt
faciē Mirare potiꝰ celū a terrā ma
re a oia que in eis sūt Mirare orna
mēta celoz solē videlicet lunam a
stellas Mirare famulatū eoz q̄libet
a mūdi initio vs ad finē hodie cur
rūt ad occidentē a redeūt ad orien
tem a nūq̄ fatigant Et cuz hec ami
maduerteris interroga a discē q̄s
sit eoz creator. Cū āt ipm ipso do
nante intellexeris nec simlē illi i
uenīē valueris ipm adora ipsum
glorifica Ipse em̄ ē deꝰ deoz a dns
dominantiū Cū q̄ de filij incarnati
one sapiēter plurima disputasset.
stupefactꝰ cesar nō valuit ad hoc
rīndere. Tandē ad se reuersus dixit
ad eaz Sme o mulier. sine nos fini
re sacrificiū a post hoc tibi rīsa rē
demus Precepit q̄ eā ad palaciū
ducia cum omni diligencia custo
diri. admirās nimiaz eius prudēti
am a corpis pulcritudinē Erat em̄
speciosa valde a incredibili pulcri
tudine omniū oculis amnirabil
videbat Veniens igit cesar ad pa
laciū dixit katherine. audiuimꝰ tu
am eloquentiā a mirati sumus tu
am prudentiā Sed in deoꝝ sacrifi
cijs occupati. omnia plene intelli
gere nequiuimꝰ Nūc aūt ab imco
q̄gemē tuā requirimus Et sancta
katherina ad hec rīndit dicēs scri
ptum est Nec te collaudes necaq̄.
Hoc faciunt stulti quos gloria ve
rat inanis Confitebor tū meaz pro
genīem non tumore iactantie sed
humilitatis amore Ego em̄ sū ka
therina Costi regis filia Que q̄uis
in purpura nata et liberalibus di
sciplinis nō mediocriter instructa.
Hec tū oia detempsi a ad dnm Je
sum confugi dij autez quos colis
nec te nec alios iuuare possunt. O
igitur infelices taliuz numinū cul
tores quibus aduocata in necessi

tate nō assunt·in tribulacōe nō fue
runt·in periculis nō defenduūt Cui
rex Si ita ē vt asseris ḡ tot⁹ mūd⁹
errat a tu sola verꝫ dicis. Cū tñ oē
verbū nō ofumet nisi in ore duoꝝ
vel triū Si āgelus eēs si cēlica vir
tus tibi adēt adhuc tibi credē ne
mo deberet·qnto min⁹ cuz femina
fragilis eē pbaris Cui illa Ne ob
secro cesar a furore tevīci permit
tas In sapiētis aīo nō stet turba
tio dira ·Sic nanq; poeta ait Tu si
animo rexeris rexes·si corpe seru⁹
Et rex Vt video pestifeā callidita te
nos illa queaē disponis dū p exem
pla pboꝝ sermonē ptrahere mite
ris VideS āt cesar q ei⁹ sapientie
obuiare nō posset mādauit occul
te p leās vt oēs grāmaticia rheto
res ad ptorīū alexādrie festinanē
venirent īmensa munera ēcepturi
si cōcionatricē virginē suis asserēō
mib⁹ superarent Adducti igit sunt de
diuersis puincijs. L. oratores qui
oēs mōles in omm mūd ana sapi
entia excellebāt Quib⁹ interrogā
tib⁹ cur de tā remotis ptibus euo
cati fuissent rñdit cesar Est apud
nos puella sensu a prudētia incōpa
bilis q oēs sapiētes ofutat a deos
nēos demones esse affirmat·qm si
supaueritis·cū honore magno ad
patria redibitis Ad hoc vn⁹ indig
natus stomachanti voce rñdit·O
magnū impatoris ocliū q ob vnī
us puelle ofictū sapiētes mūdi de
remotis ptib⁹ aduocauit·cuz vn⁹
ex nīis clientulis eā poterat leuissi
me ofutare Et rex Potentiā q̄dem
habeo vi ad sacrificandū opellere
sed melius iudicaui vt aīis argu
mētis premi⁹ cōfutet Cui illi dixer̄t
Adducat coraz nob puella vt sua
temeritate ouicta nūq; se sapiētes
vidisse agnoscat Hz cui⁹go certa
mē q8 sibi imminebat didicisset to
tā se dño omendauit Et ecce ange
lus dñi astitit a vt cōstāter staret
āmonuit·asserēs q nō solū ab illi
vinci nō poterat·ḡ insup illa ipōs
cōuersos ad palmā martirij celesti
nabit Cum ḡ cora oratorib⁹ adduc
ta fuisset dixit impatori Quali iu
dicio otra vnā puellā q̄nquagīta
oratores opponis q̄s a pvictoria re
muneradōs premittis et me fine spe
mercedis pugnare opellis Erit tñ
mihi merces dñs ihesus xp̄s q est
spes a corona p se certantiū Verū
ti oratores dū fieri hominez ā pa
tri impossibile diceret·vgo a hoc a
gentilib⁹ predictū esse oñdit Nam
plato astruit deū circuitundū et
detrūcandū Sibilla q̄ sic ait Felix
ille de⁹ qui ligno pependit ab alto·
Cū igit vgo cuz oratorib⁹ sapiētis
sime disputaret et deos aptis rōni
bus cōfutaret obstupefacti illi et
q̄d dicerent nō inuenientes muti pe
mit⁹ fiūt effecti Tūc impator mimo
tra eos furore repletus merepare
eos cepit cur ab vna puella tā tur
piter se vīci permitterēt Tūc vnus
magē alioꝝ sic ait Moueris impa
tor q null⁹ vnq; añ nos stare potu
it q̄n otinuo vinceret Ista aūt pu
ella in q̄ spūs dei loquit sic nos con
uertit vt otra xp̄m aliq̄d dicē aut
oīno nesciam⁹ aut pemtus formi de
m⁹ Vñ impator ostāter fatemur

q̃ mĩ ꝑ babilionẽ ſĩaz & his q̃s
vſ mõ colui ꝑtuleris ecce omẽs
ad xp̃m ouertimur Audiẽs hoc ti
rann⁹ nimio furore ſuccenſus. oẽs
in medio ciuitatis cremari iuſſit. At
virgo ipſos ꝯfortans. ad martriũ
cõſtantes effecta de fide diligẽter
inſtruxit Et cuz dolerent q̃ ſine ba
ptiſmate diſcederent vgo rñdit Ne
timeatis. q̃ effuſio vri ſanguinis
vobis baptiſm⁹ reputabit̃ et coro
na Cum ergo ſigno crucis muniti
fuiſſent et flãmis fuiſſent imedi-
ita animas dño reddiderũt vt nec
capilli nec veſti mẽta eoz ab igne
m aliquo ledерent Cum ãt a xp̃ia
nis fuiſſent ſepulti tyrãn⁹ virginẽ
loquit dicẽs. O virgo generoſa in
uentus tue ꝯſule a poſt regimaz in
palacio meo ſecunda vocaberis a
imagine tua in medio ciuitatis fa
bricata. a cũctis velut dea adorabe
ris Cui virgo deſine talia dicere q̃
ſcelus fũt etiã cogitaẽ. Ego me ſpõ
ſam xp̃i tradidi. ille gloria mea. ille
le amor meus. ille dulcedo a dilectio
mea Ab eius amore nec blãdimẽ
ta nec tormenta potuerũt me reuoca
re Tunc ille furore repletus iuſſit
eã ſcorpionib⁹ cedi a cesam in ob
ſcurũ carcerẽ trudi Ibiq̃ dieb⁹ xñ.
fame cruciari Rege aũt p q̃busdã
cauſis inſtãtibus extra regionis
cõfinia pcedente regina ſancte ka
therine nimio amore ſuccẽſa cũ pn
cipe militũ noie porphirio media
nocte ad carcerez vgines ꝑrexit
Quo cũ regia introiuiſſet vidit car
cerẽ meſtimabili claritate fulgẽtẽ
a angelos plagas vgines pungẽ
tes Incipiẽs q̃ vgo eis gau
dia p̃dicauit a ad fidem ouertens
martriũ coronã eidez p̃dixit Sicq̃
vſq̃ ad mediã noctẽ ſermonem p
traxerũt Que cũ oia porphirius au
diuiſſet ad pedes vginis p̃cidit. et
cũ ducẽtis militib⁹ fidẽ ꝓfitet Quia
vero p duodecim dies ſine cibo tyrã
nus eã eſſe iuſſerat. xp̃s p eos di
es miſſa de celo cãbida colũba cele
ſti eã cibo rẽfouebat Deinde dñs cũ
multitudine angelorum a virginuz
eidez apparuit dicẽs Agnoſce filia
creatorem tuũ p cuius noie laborí
oſum ſubiſti conflictũ Conſtans
eſto q̃ tecum ſum Rediẽs igit̃ im
perator eã ſibi p̃ntari iuſſit Et videns
eã ſplendidiorẽ quã tanto ieiunio
eſtimabat afflictam putauit q̃ ali
q̃s eã in carcere ſuſtentaſſet a furo
re repletus cuſtodes torq̃ri cepit Il
la vero ait ego cibũ ab hoie nõ ac
cepi ſed xp̃s me p ſuũ angelũ enu
triuit Cui imperator Reddere oro q̃
moneo in corde tuo a noli dubitare
rñdere ſermonib⁹ Nõ te q̃ famulã
poſſidẽ cupim⁹ ſed regina potẽs a
rlecta decore i regno meo triũpha
bis Cui vgo Attẽdat tu obſecro et
iudicij examine veridica ſanxione
decerne quẽ magis eligere debeo. ã
potentem glorioſũ a decoz vel ifir
mũ mortalem ignobilẽ a deformẽ
Tũc imperator indignatus ait. Et du
obus vnũ tibi elige. aut ſacrifica
dijs a viuas aut exquiſita tormẽta
ſubi vt peas Et illa quecunq̃ tor
mẽta potes cogitaẽ ne differas q̃
carnifex a ſanguinez xp̃o offerre de
bero ſic ipſe ꝑ mẽ ſeipſum obtulit

Ipse em̃ deus meus. amator me⁹ pastor a spōsus vnicus me⁹ Tunc quid ā p̄fect⁹ furienti regi fuasit vt infra triduū q̃tuor rotas serris ferreis a dauis acutissimis circum septas p̄pararet. vt tā terribile tormentū virginē dissecaret a cæteros xp̄ianos tā dure mortis exemplū terreret Qrd matur q̃ ē vt duę vno ordine voluerentur a duę alię cōtrario impetu agerent vt ille deorsum lacerando otraherent ille repugnātes sursum deorsū impellerēt. Tunc ego beata dñm exorauit vt ad laudē sui nominis cōuersionē pop̄li circūstantis ipsam machinam dissiparet Et ecce angelus dñi cū tanto impetu diuellēdo cōcussit q̃ q̃tuor milia gentiliū interemit Regina āt que desup hoc aspiciebat. auscq; tūc se celauerat. statī descēdens impatientem de tāta seuicia durius increpauit Rex āt furore repletus cū regina sacrificare otemneret. iussit eā extractis p̃ us mamillis decollari Que cum ad martiriū ducerēt katherinā rogauit vt p se dñm precaret Que tibit Ne timeas a deo dilecta regina. qe tibi hodie p transitorio regno cōmutabit eternum a p̄ mōrti sponso tibi immortalem adquires Tunc illa ostans effecta. tortores hortabatur ne quod iussi fuerant facere morarent Ministri igit extra ciuitatem eā ducentes ferreis hastilib⁹ mamillas eius euellunt a postmodum caput precidunt Cui⁹ corp⁹ porphirius rapiēs sepeliuit Seqnti die cum de corpore regie quesisset ac multos ex hoc ad supplicium protrahi tyrann⁹ iuberet porphirius prouūpens in medium exclamauit Ego sum q̃ xp̄i famula. sepe liui a fidē xp̄i recepi Tunc magis ac magis effectus. fugitiū terribilem emittens exclamauit O mirum a miserandum Ecce porphirius qui eā vnicus amice mee cultos et tot⁹ laboris solatium decoptus est. Quod cum suis omnibus referret. illi rēsponderunt Et nos xp̄iani sumus et mortem subire parati sumus Tunc cesar furore ebrius. precepit omnes cum porphirio decollari et corpora eorum cambo dimitti Deinde beatā katherinā advocans ait Quamuis regina ars magica mori feceris si tamen regis filia eris prima in palacio meo eris Hodie aut dijs sacrificia offer. aut caput tuū amittes. Cui illa Fac q̃ cuiq; animo concepisti Parata nāq; me videbis ad omnia sustinenda Data igitur sup eam sententia decollari iubetur. Que cum ad passionis sue locum deducta fuisset erectis in celum oculis orauit dicens O spes a salus credentiū. O decus et gloria virginū iesu christe. rogo te obsecro tē vt quicunq; passionis mee memoriam egerit seu in tui amore vel in quacunq; necessitate me inuocauerit tue pietatis oculis cōsequat effectū Factaq; est ad eam vox dicēs Veni dilecta mea speciosa mea Ecce tibi celi ianua ē apta Nam hijs qui passionē tuā celebrauerint. optata p̄sidia p̄mitto. de celis Demq; cum decollata fuisset de

eius corpore p sanguine lacema
nauit Angeli ãt corpꝰ eius accipiẽ
tes ab illo loco ad montẽ synai iti
nere diecũ vigmti deduxerũt et ibi
honorifice sepelierũt Excuiꝰ ossibꝰ
indesinenter emanat oleũ qđ cun
ctoꝝ debiliũ mẽbra sanat Passa
est ãt circa ãnos dñi.ccc Qualiter
autẽ maxentiꝰ p hoc scelere a alijs
que omisit pumtꝰ fuerit i hystoria
de inuẽtione crucis habet Notan
dum q beata katherina ãmirabilꝫ
apparet in ãqbꝫ Primo in sapien
tia Secõ in eloquẽtia Tertio in cõ
stantia Quarto in mundicia casti
tatis Quinto in priuilegio dignita
tis Primo ergo ammirabilis ap
paret in sapiẽtia In ipsa emi fuit
omis species phie Philosophia
em diuidit in theoricã practicã a
logicaz Theorica diuidit in tres .i.
in intellectualez naturalẽ a mathe
maticã Habuit emz beata katheri
na sapientiã intellectualem in cog
nitione diuinoꝝ qua maxime vsa
est in disputatione otra rhetores
quibus vnũ solũ dñ vez esse pba
uit a deos omis falsos esse cõuicit
Secõ habuit naturalem in cognici
one ommũ inferioꝝ qua maxime
vsa est in disputatione otra impe
ratorem sicut patet ibidem Tertio
habuit mathematicam in cõtem
ptu terrenoꝝ Dec em scientia fm
Boetium speculatur formas sine
materia hãc beata Katherina ha
buit qñ animũ suũ ab omni mate
riali amore abstraxit Hanc em se
habere ostendit cũ impatori interro
gãti rñdit Ego em sum Katherina
Costi regis filia que qñs in pue
ra nata ac Hac maxime vsa est
cum regina quã ad otemptuz mũ
di a despectum fuit a defiderium cele
stis regni animauit Practica aũt
diuidit i tres in ethicã yconomi
cam a politicam Prima docet mo
res informare et se virtutibus exo
nare a ptinet ad omnes Secũda
docet familiã bene cõponere a perti
net ad patresfamilias Tertia do
cet vrbes a populos a rempublicã
bene regere a ptinet ad rectores vr
bium Hanc etiam triplicem scie
tiã btã katherina habuit Primã
em habuit cum se omni moruz ho
nestate compofuit Secundam cũ
familiam suam que sibi magna re
licta fuit laudabiliter rexit Tertiã
cum imperatorez sapienter instru
xit Logica diuidit in tres in demõ
strativaz probabilem a sophisti
cam Primuz pertinet ad philoso
phos Secm ad rhetores a dialecti
cos Tertium ad sophistas Hãc
etiam triplicem sciam habuisse vi
detur cum de ea scribitur pvarias
cõclusiones silogismoz allegorice
atq metaphorice diserte a mistice
multa cum cesare disputauit Secõ
fuit ãmirabilis in eloquentia Ha
buit emz eloquentiam facundissi
mam in predicando sicut pz in su
is predicationib9 disertissimaz in
rationẽ reddendo sicut pz cum dice
bat impatori Miraris hoc templũ
manu artificũ fabricatum ac Sua
uissimã in attrahẽdo sic in porphi
rio a regina qs eloquij sui suauita
te attraxit Habuit cc efficacissimã

eloquentiã in ouincendo. sicut ꝓz in rhetoribꝰ quos tam potẽter ouicit. Tercõ fuit ammirabilis in cõstãtia Fuit em̃ ostantissima in mimis illatis qꝫ ipsas otẽp̃sit Vñ imperatori sibi minanti rñdit. Quecũqꝫ tormenta potes cogitare ne differas. qꝫ carnẽ a sanguinem meuꝫ ꝑ xpõ offerre desidero Jtẽ Fac que cũqꝫ animo ocepisti patam enim mevidebis ad oĩa sustinenda. Secũdo fuit ostãtissima in domis oblatis qꝫ ea respuit Vñ cũ impatoꝛ sibi ꝓmitteret q ea in palacõ secũ daꝛ haberet rñdit. desine talia dicere que scelus sunt etiã cogitare. qꝫ ea supauit sicut ꝓz cũ fuit posita in carcere a sup rotam Quarto fuit ostantissima in mundicia castitatis Seruauit em̃ castitatẽ in ea inter que castitas periditari solet Quinqꝫ emꝫ sunt in qbus castitas piditat. s. affluentia resolues oportumitas inducẽs. iuuentus lasciuiẽs. libertas effrenãs et pulcritudo allicies Int hec beata katherina castitatẽ suauit. habuit maximã affluentiã rez vtpote que tã ditissimis parentibꝰ successit. habuit oportumitatẽ vtpote q̃ sui domina tõ die inter suos famulos versabat. habuit itez etatẽ iuuenilẽ. itez sui libertatẽ qꝫ sola a libra in palacio remãsit. De his qtuor dicitur supra katherina cũ esset anno ꝛũ. xviij. in palatio diuicijs a puerꝭ pleno sola remãsit Habuit etiam pulcritudinẽ Vñ dr q erat specio sa valde a incredibili pulcritudine oim oculis ammirabilis videbat

Quinto fuit ammirabilis in priuilegio dignitatis. Quedã em̃ puilegia specialia fuerũt in aliqbus sanctis dum deo placerent vt xp̃i visitacõ quod fuit in Johãne euãgelista olei emanatio qꝫ fuit in btõ Nicolao. lactis effusio qꝫ fuit in beato paulo. sepulcri prepatio qꝫ fuit i beato demẽte. petitionũ exaudicõ qꝫ fuit i beata Margareta qñ oranuit ꝓ agentibꝰ sui memoriã Hec oĩa simul fuerũt i beata katherina fiẽ ꝓz ex legẽda

¶ De sancto Saturnino.

Saturninus ab apl'oꝝ discipulis epꝰ ordinatus in vrbe tholosana direct⁹ est Cũ ãt ipõ ingrediente demões a rñsis cessarẽt. vn⁹ gentiliũ dixit. q̃ nisi saturninũ occiderent a diis suis ml̃ permit⁹ obtinerẽt Appreh dẽtes igit saturninũ nolentẽ sacrificare ad pedes thauri ligauerũt. eũqꝫ cum famulis agitãtes a summa arce ꝓ gradus capitolij ꝓcipitauerũt Sicqꝫ ofracto capite cerebro excusso martiriũ osũmauit. cuius corp⁹ due femine rapiẽtes. in ꝓfundo loco ꝓpter metũ gentilium condiderũt. Quod postea succesores eius ad locum reuerentiorem transtulerũt Fuit ali⁹ saturninus quem rome prefect⁹ diu in carcere maceratũ in eculeũ leuari. neruis fustib⁹. a scorpiombus cedi fecit Demde lateribus adustis deposituꝫ de eculeo decollari ꝓcepit. Fuit et ali⁹ saturnin⁹ apud africã frater sancti satiri Qui cũ predicto fratre

suo etiã reuocato a felicitate soroẽ dicti reuocati. necnõ a cũ perpetua genere nobili martiriũ passus est Quoz passio alio tpe potissimum recolit Cũ g̃ proconsul eis dixisset vt ydolis imolarent a illi nullatenus assentirent in carcerẽ missi sũt Q̃ audiẽs pater perpetue. ad carcerẽ flens cucurrit dicẽs Filia q̃d dixisti vel q̃d fecisti. deshonorasti genꝰ tuũ. Nũ quid aliq̃s de genere tuo i carcerẽ missus fuit. Cũ ãt audisset q̃ xp̃iana esset in eã cũ impetu cuz digitis ad oculos irruit a ei oculos eruere voluit a exclamãs egressus est Vidit ãt beata perpetua huius visionẽ quã in cẽstino socijs enarrauit dicens Vidi scalam aureã mirabili altitudine vsq ad celum erectã. que adeo angusta eãt vt nisi vnꝰ a puerus ascendere posset In dextera vero a leua erãt fixi cultri a gladij ferrei limati et exacuti itavt ascendẽs circa vel infra se nꝰ laterꝰ respicere poterat ꝫ semp ad celũ eũ erectũ stare oportebat. sub ea draco terrerimus a imgentis forme iacebat a p̃ timore q̃libet ascendere formidabat. Vidit etiã satiz p eam ascendentẽ vsq ad sursum et respicientẽ vsq ad nos et dicentẽ Ne timeatis hunc draconem ꝫ securi ascẽdite vt mecũ esse possitis. Hec audiẽtes oẽs gratias egerũt q̃ se vocatos ad martiriũ cognouerũt Dñtati igit iudicium sacrificare nollẽt fec̃ sacrum minꝰ cũ aliis viris a mulieribꝰ separia dixit felicitati Habes viz. Et illa Habeo sed otẽ no Cui ille Miserẽ tui puella vt vi

uas. maxie cũ infantẽ in vtero hꝫas Ad quẽ ait Fac de me q̃q̃d vis q̃ ad tui voluptatez nũq̃ trahẽ me vacabis Parentes vero btẽ ppetue cũ viro accurrẽtes ifantẽ puulũ btẽ ppetue q̃ adhuc lactabat ad duxerũt Et vidẽs eã pater stantẽ ante prefectum cadẽs in faciem dixit ei Filia dulcissima miserere meã hꝰ mestissime mãis tue a huiꝰ miserri mi viri tui q̃ post te vluere nõ valebit Perpetua vero immobilis stabat Tunc pater filiũ ad collũ eius iactauit a ipẽ a matra maritus eiꝰ manꝰ tenentes a flentes osculabãtur eã dicentes Miserere nãi filia a vlue nobis cũ At illa p̃iciẽs puultum et illos ꝛpellẽs ait discedite a me inimici mei q̃ nõ nouiwos Videns ãt prefectꝰ eoz ostantiã diuinissime verbatos in carcere posuit Sancti vero dum plurimum mesti essent de felicitate que octo iã mẽsibus pregnãs erat p ea oraueret et dolores ptus in ea subito irrueũt Peperit q̃ filiũ vnũ Quidã vo de custodibꝰ dixit ad eã Quid facies cũ ante prefectuz veneris si nũc tam grauiter cruciaris. Rñdit felicitas Nic ego p me patiar. ibi p me deus pacietur Extractis igitur de carcere ligatis post tergum manibus a nudatis natibus p plateas ducuntur a dimissis bestijs satirus a perpetua a leonibus deuorãtur Reuocatꝰ a felicitas a leopardis comedunt. Beatus vero saturninus gladio capite truncat circa annum dñi. ccxvi. sub valeriano a galieno impatoribus.

¶ de sancto iacobo martire.

Iacob⁹ martir cognomẽto mẽcasius nobilis gñe· ⁊ fide nobilior ex regione psaz a cãtate Elape oriundus fuit Hic ex xp̃ianissimis pentib⁹ ort⁹ est a vxore habuit Erat q̃ notissimꝰ regi psaz a iñ optimates primus Accidit ãt vt p̃ncipis mimo amore seducerẽt ad colẽda idola flectere Nec ãt mẽ ac vxor audiẽtes ꝓtin⁹ sibi sep̃ serũt dicẽtes Obe diẽdo mõli deseruisti eũ q̃ vita est Placẽdo future cito putredini. deseruisti sempiternũ odio rez Veritatẽ in mendaciũ cõmutasti a mõli obtẽperans· viuoz a mortuorum iudicẽ rliq̃sti Noueris ḡ nos amõ a te futuꝝ extraneas· nec tecũ de cetero aliq̃n⁹ moraturas Cũ autẽ has ltras Jacob⁹ legisset· amare flens ait Si mẽ mea q̃ me genuit xvxor mea a me exne e facte sunt quãto magis a me exne⁹ fact⁹ est de⁹ e Cũ ḡ p errorẽ suo ꝓplurimũ se afflixisset· nũcius venit ad p̃ncipẽ qui dicẽt Jacobũ xp̃ianũ eẽ Ruez p̃nceps aduocãs dixit Dic mihi si nazaren⁹ es e Cui Jacob⁹ Etiã nazarenus sũ Et ille Ergo mag⁹ es Cui iacob⁹ Absit a me magũ esse. Cũ ḡ ei mlta supplicia minaret· dixit iacob⁹ Nõ me oturbãt mine tue· qz tanq̃ vent⁹ flans sup petraz· furor tuꝰ aures meas cito ptransit Cui p̃nceps Noli iprudent agẽ ne grauí morte pereas· Cui iacob⁹ Hoc nõ mors ⁊ somn⁹ potiꝰ ẽ dicendũ Cui p⁹m o dicum refectio tribuat Cui p̃nceps Nõ te seducãt nazarẽi ꝺ centes mortẽ eẽ somnũ qz magni impatores timẽt eã Cui iacobus Nos nõ timem⁹ mortẽ· qz de morte ad vitã trãsire speram⁹ Tũ p̃nceps de o filio amoz hãc sup iacobũ tulit sñaz vt ab alioz terroꝛẽ mẽ brasi pumat Cũ ãt quidã ex opas sione sup eũ flẽnt ille ait Nolite su p eũ flẽ· ⁊ sup vos ipõs plãgite qz ego ad vitã pgo a vobis supplicia eẽna debent Tũc carnifices pollicẽ man⁹ ei⁹ dextre abscidẽrũt Et exdamãs Jacob⁹ ait· Liberator nazare ne suscipe ramum arboris mie tue· nã a cultoꝛe vinee sarmẽtũ abscidit vitis vt poti⁹ germinet a vero⁹ coronetur Cui carnifex Si assentire vis adhuc tibi pco a medicamẽtũ ad hibeo Cui Jacob⁹ Nõne ꝓspexisti stipitẽ vitis· qz cũ ãputant sarmẽta· ille nob⁹ q̃ rmanet i suo tpe cãlera calescẽ incipit p singula abscisionis loca ꝓducit germia· e Si ḡ vis putat vicissitudine tpis vt germinet q̃to magis fidelis hõ q̃ mvexavit xpõ cõpact⁹ ẽ· e Tũc carnifex indicẽ ei⁹ abscidit Bẽus ãt iacob⁹ dixit Suscipe duos ramos q̃s plãtauit dextera tua dñe Abscidit a tertiũ Et dixit iacob⁹ De triplici tẽmptacõe liberat⁹· bñdicã p̃ri a filio a spũisancto Et cũ trib⁹ ereptis decamiopueris ofitebor tibi dñe ai choro martiruꝫ psallã noi tuo xpẽ Abscisus ẽ et q̃rtus Et Jacob⁹ dixit Protector filioꝛ israhel q̃ in q̃rta benedictione ꝓnũciatus es· Sucipe a seruo tuo cõfessionem q̃rti digiti tã q̃ i iuda bñdicto Abscisso

quinto dixit Completū ē gaudiū meū Tūc carnifices dixerūt ei. Pax ce nūc anime tue ne pereas nec cō tristeris sivnā manū amiseris qm̄ multi sunt vnā manū tm̄ habētes et diuiciis a honoribꝰ abundātes Btūs iacobus dixit Qñ pastores i cipiūt pecora tondere Nunq̄d dex trum tm̄ vellus auferūt a simistrū dimittūt. Si ergo pecus qđ aial brutū est totuz vult vellꝰ amittere quāto magis ego homo rōnalis nō dedignabor p deo occidi. Accē dentes ergo impij ad simistrū ma nū digitum mimmū mciderunt Et iacobus dixit Tu dñe cū magnus esses mimimꝰ a puus p nob fieri voluisti. Et ideirco tibi reddo corpꝰ et aiam quā creastia pprio sang uine redemisti Abscidit a septimꝰ digitus a ait Septies in die laudē dixi dño Abscidit octauus a dixit Octauo die circūcisus est iesus. a octauo die circūcidit hebreus vt transeat ad legales cerimonias a meis seruꝰ tui dñe transeat ab i circūcisis a coinquinatum haben tibus prepucū. vt veniā a cōspica am faciē tuā dñe Incidit nonus a ait Hora nona tradidit spiritū in cruce xps. Vnde a ego dñe in dolo re nom digiti confitebor a gras ago Incidit decimꝰ et ait Decimus nu merus est in preceptis a Iota est prima lra nominis iesu xpi. Tūc qui dā de astantibꝰ dixerunt. O di lectissime quondaz noster pfitere tm̄ cora cōsule vt viuere valeas. Li cet eniz abscise sint manꝰ tue. sunt pitissim̄ medici q̄ tuis doloribus valeāt subuenire Quibꝰ iacobus dixit Absit a me nephanda simu latio Nemo em̄ mittens manū ad aratrū a respiciēs retro aptus est regno dei. Tunc indignati carnifi ces accesserūt. a pollicē pedis dextri abscidērūt Et iacobꝰ dixit Pes xpi pforatus ē a sāguis exiuit. Absci dit sedus pedis digitus a ait Ma gna mihi dies hec ē pre oibus di ebus. Hodie quippe ad deū fortez cōuersus ibo Abscidērūt a tertium et ante ipm̄ piecerunt. a subridēs Jacobus dixit Vade et tertie digi te ad socios tuos quema dmodū granum tritici multum fructū af fert ita a tu in nouissimo cū socijs tuis reñesces Abscidit quartus a ait Quare tristis es anima mea et quare cōturbas me. Spera in deo quoniā adhuc confitebor illi salutā revultus mei a deꝰ meus. Abscidi tur a q̄ntus a ait Nūc incipiā dice re ad dñm qm̄ dignū me fecit soci um seruis suis. Tūc accedētes ad pedem simistrū digitū puum absci derunt Et dixit Jacobꝰ Digite par ue confortaē quia magnus a par uus habent vnam resurrectionē. Capillus capitis non peribit quā to minus a socijs tuis minime se paberis. Abscinditur secundus et Jacobus ait. Destruite veterez do mum quia splendidioz parat. Ab scinditur tertius a ait Confiomibꝰ firmatoz in tus Abscidit quartus et ait Conforta me deus veritatis qm̄ in te confidit anima mea a in vmbra ale. Abscidit quintus a ait Ecce tibi dñe me vicesies immolor

Tūc accēdētes pedem dextrū absci
derūt at iacobus ait Nūc offeram
munus celesti regi p cuius amore
hec patior Abscideruūt a finistrū a
ait. Tu es qui facis mirabilia. ex
audi me dñe et salua me. Abscide
runt dextera manū a ait Miserico
die tue domine adiuuet me Ab fini
strā ait Tu es deus q facis mirabi
lia Abscideruūt dextr brachiū absci
dere a ait Lauda anima mea dñm
laudabo dñm ac. Abscideruūt a bra
chiū finistruz a ait Circūdederunt
me dolores mortis a m noīe dñi vi
dicabo r m eis Tūc accēdētes absci
derūt suram dextri cruris scindētes
vsq ad femur Tūc beatus iacob9
meffabili dolore grauatus exda
mās ait dñe iesu xp̄e adiuua me.
quia circūdederunt me gemitus mor
tis Et ait carnificib9 Carne noua
me dñs induet quaz vestra vulne
ra maculare neq̄bunt Jaz carnifi
ces defecerant. nam a prima hora
diei vsq ad nonā in eius incisione
fudabāt. Tūc iteruz accēdentes si
nistri cruris suram abscidēdo vsq
ad femur extraxerunt. Tūc exda
mās btūs iacobus dixit Domina
tor dñe exaudi me semiuiuū viuo
rum a mortuoz dñs. Digitos dñe
nō habeo vt ipsos ad te porrigaz.
nec manū vt eas ad te extendam
Pedes mei trūcati sūt et genua de
nuo demollita vt tibi genua flecte
re valeā a sum velut casura domus
ablatis quibus sustentat colūnis
Exaudi me dñe iesu xp̄e et de care
re aiam meā educ Dec cū dixisset
vnus de carnificibus accessit a ca
put eius amputauit Xp̄iani & de
culte accesserūt et corpus eius ra
pientes honorifice sepelierūt Pas
sus ē autē .v. kalendas decēbris

De sancto Pastore.

Pastor i eremo
multis āīs in abstinen
tia magna se affligēs. multa sācti
tate religione pollebat Cū autez
mr eius ipm a fratres eius videre
desideraret sed non posset obserua
uit diez Et illis ad eccām euntib9
ptinus se eisdez obtulit Atilli su
gientes a cella intrantes. in faci
em illius hostiū dauserūt Illa āt
añ hostium stans cuz mimo fletu
clamabat Pastor āt ad hostiū ve
nies dixit ei Quid sic clamas ore
tula. Que audiens vocez eius am
plius clamabat flens et dicēs Vo
lo vos videre fili mi Quid emz si vi
deas nos. Nunquid non ego sum
mater vestra que lactauī vos. a iā
tota cānis plena. Cui filius Dic
vis nos videre aut in alio seculo.
Que respondit. Si non videro vos
Hvidebo vos illic fili. q ait Si equa
nimiter ferre vales vt nos hic nō
videas. illic procul dubio nos vi
debis Que discessit gaudēs a dicēs
Si vos visura sum illic nolo vos vi
dere hic Iudex prouincie cum ab
batem pastorem videre cuperet q
requiret. filium sororis sue tanq̄
malefactorem tenuit et in carcere
posuit dicens Si pastor venerit et
pro eo intercesserit eum dimittaz
Mat ergo pueri ad hostiuz semis

plorans. cum ille sibi mhil ꝫ̃deret
ait Et si viscera ferrea habes aliqua
cõpassione moueris: saltẽ miseratio sanguinis tui flectat te qui
gẽit9 ñ existit. Ille ãt mandauit
ei Pastor filios nõ hz. Qua cũ dolore discedẽte dixit ei iudex. saltẽ vbo
iubeat: a ego eũ dimitto. Ille ãt re
mãdauit ei. d. Femina cãm fm le
gẽ: etsi dign9 morte habeꝫ: ptinus
moriaꝫ. Si mautẽ: fac quõ tibi placet. Docebat ãt frẽs. d. Custodire a
seipm ostendere a discretionez hñe:
opacõnes sũt aie Dauptas ebulatio a discretio opationes sũt solita
rie vite. Scriptũ ẽ em. Si fuerint hi
tres viri noe iob a damel ac̃. Noe
psonã hz mhil possidẽtiũ. iob ebulator. damel discretoriz. Si duas
tres oderit mõch9: pt ab hoc mũdo
liber eẽ. Et qrẽtes frẽs q eent: dixit Ke
pausatio carnalis. a vana gla. Si
vis inuenire reqem in h° sclo. a in
futuro: in omi cã die Quis sũ ego. s
Et nõ iudices quẽq. ¶ Cũ qdã fr̃ de
congregacõe offendisset: abbas de cõ
filio cuiusdã solitarij eũ expulit. q
cũ qi fletu desperaret: abbas pastor
eũ ab se adduci fecit. Quẽ benigne
osolans: misit ad illũ solitariũ dicens Audies ego de te videꝫ desidero Fatiga igit te vsq ad me Qui cũ veniset dixit pastor. Duo lõpies erant q
ambo flebant mortuos suos. Reliqt
ãt vn9 mortuũ suũ a abijt plorare
mortuũ alteri9 Qꝺ audiens solitarius a intelligens: in sermone ei9
compunctus est. Cum quidaz
frater Pastori dixisset se turbatũ
esse et locum illum velle deserere eo

qꝫ verba quedam de quodam fratre audisset: que eũ non edificare
rant. dixit Pastor ne hec vba crederet. quia vera nõ essent. Ille vero
vera esse asserebat qꝫ fr̃ fidelis ea
sibi retulit Cui Pastor. Nõ est fidelis qui tibi dixit. Nã si fidelis esset
nequaquã tibi talia diceret. Et ille
Ego vidi oculis meis. Ille autez interrogatus de festuca a ꝺ trabe qꝺ
essent. Rñdit de festuca qꝫ festuca
esset. Et de trabe qa trabs esset Et
Pastor. pone in corde tuo. qꝫ peccata tua sunt sic hec trabs. illi9 ãt verba velut hec parua festuca. ¶ Fraꝫ
qꝺã qui peccatum grande fecerat
volens penitere triennio. Interroga
uit si multũ esset Qui dixit Multũ
est Et quesitus si annũ iubereꝫ: ait
Multũ est Astantes ãt dicebant
vsq ad xi. dies. Et ille. Multũ est a
dicit. Puto quia si ex toto corde
hõ penituerit a pcm nõ iteraverit
a penitentiã tribua nã egerit fusci
piet dñs Interrogatus de illo qui
irascit fratri suo cc Ait ex omi re q
te grauare voluerit frater tuus ne
irascaris aduersus eum. donec oculum dext̃ tibi extrahat. Etsi aliꝫ
feceris. sine cã sibi irascaris Si aũt
aliqs te voluerit separare a deo p h°
irascere ei. dixit iterũ Pastor. Qui
querulosus est monachus non ẽ
Qui malitiaz in corde suo tenuerit:
monachus non est. Qui iracund9
est monachus non est. Qui malũ
pro malo reddit monachus non
est. Qui elatus a verbosus ẽ monachus non est. Qui vero vere monachus est: semper ẽ humilis: man

ſuet⁹ caritate plen⁹ a timorē dei ſep
et vbiq; p̄ oculis habet·et nō pec
cat·dixit iterꝝ·q; ſi ſunt tres in vnū
ex q̄b⁹ vn⁹ bñ q̄eſcat·Alij aūt in
firmet⁹ a gratias agat Tertius ve
ro miniſter eius ſit ex ſincera ver
tute Dñ tres ſimiles ſūt velut ſint
vnⁱ⁹ opis· Cū q̄dā fr̄ ſibi c̄qreret⁹
q; multas cogitatōes hñs in ipſis
pditaret⁹ eu; ſb̄ aere nudo eiecit di
cens·Expande ſinu; et appreh̄nde
ventum Qui ait·Non poſſu; Et ille
Nec cogitatōnes ꝓhibē potes vt
ñtroeant·ſed tuum eſt reſiſtē eis
Interrogatus a quodā fratre q̄d
ſit hereditate ſibi dimiſſa faceret di
xit vt poſt tres dies ad ſe rediret·
Qui cū rēdiſſet·ait illi Si dixero da
eā pntibus nō ē tibi merces Si di
xero da eā paupib⁹·ſecur⁹ eris·
q̄q̄d vis fac·ego cauſā nō habeo·
Hec in vitas patrum

De ſancto iohanne abbate·

Iohannes abbas
eū p annos xl·i eremo habitaſſ;·in
terrogauit eū q̄dā q̄n tū ex h° ꝓfe
ciſſ;a ille dixit·Exq̄ cepi ſolitarius
eē·nūq; vidit me ſol mānducātē Et
iohs·nec me iraſcētē Simile ferē le
gim ibidē q; cū Epipha⁹ epūs abba
ti Hilario carnes dare⁹ ille ait· Ig
noſce mi q; exq̄ accepi habitū non
mānducaui q̄q; occaſū Cui epūs Ex
q̄ accepi habitū nō dimiſi aliquē do
mire q̄n aliq̄d abūſū me tēret·nec
dormiui hñs aliq̄d aduerſū aliquē
Cui ille Ignoſce mihi q; melior es
q; ego Volēs iohes ad ſimilitudinē
angelor⁹ nihil opari· ſ deo ſine in

fermiſſione vacare ſe ipm expolia
uit·a vnā ebdomadā in eremo fecit
Cū aūt fame piditaretur a aculeis
muſcaꝝ et veſpaꝝ tot⁹ vulneraret⁹
ꝛuerſus ad hoſtiū fratꝛs ſui pulſa
uit·Ad quē ille:Quis es tu·Et ille
Ego ſum iohānes·Fratꝛ aūt dix
it ei Neq̄q; Johs enī angel⁹ factus
eſt et inter hoies vltra non eſt Et il
le vere ego ſum Et non apiēs ei·di
miſit eū affligi vſq; mane Poſtea
aperiens dixit Si hō es·opus hēs·
Ite ergū opare vt paſcaris et viuas
Si aūt angelus es quid q̄ris intra
re in cellaꝝ·Et ille dixit Ignoſce mi
fratꝛ q; peccaui·Cū āt moꝛeretur
rogauer⁹ eū fratres vt aliq⁹ ver
bum ſalutare ꝛpēdio ſuꝝ loco hꝛe
ditatis ſibi ꝛelinqueret Qui ingemi
ſcens ait·Nūq; feci ꝓpriaꝝ voluta
tē·nec aliquē docui quicq; q⁹ pri
us non fecerim Hec in vitas patꝝ

De ſancto moyſe abbate

Moyſes abbas
dixit fratri petenti a ſe ſmo
nem Sede in cella tua et docebit te
omnia Cum quidaꝝ ſenex in Ægi
ptum ire vellet ne fra
tres nimis ḡuaret:dixit ei abbas
Moyſes. Non vadas quoniam in
fornicationem caſurus es Qui con
triſtatus dixit Mortuum ē corpus
meū a tu mi iſta dicis·Cū g; iuiſſet
a quedā virgo ex deuotiōe ſibi ſer
uiēt ille ꝛualeſcēs eā violauit Que
aū filiū ꝓpriſſ; ſenex puerꝝ in vltimis
accipiēs in die magno feſtitatis q;
eāt in ſciti eccl̄aꝝ corā mltitudīe itra
uit Cū āt oēs fleret·dixit·videtis

ens dicebat. Bene tibi fecerūt ane
rarca carabare. quia cū hō non sis
qre te in medio hoim bare pfupsi
sti. Dec in vitas patrum.

De sancto Arsenio

Arsenius cum
adhuc in palatio cōsistēt a
vt ad salutē dirigēt oraēt audiuit
Arsenī fuge hoies asaluabeis. Ac
cedēs igr ad monachalē vitā a ibi
dē oās audiuit Arsenī fuge: tace: q
esce. Legit em ibidē de hac qete ap
petēda q cū tres frēs monachi scī
fuissent. vn⁹ elegit discordātes ad
pacē reducē. Secūd⁹ infirmos visita
re. Tercius in solitudine qescē. Pri
mus ergo laborās pter lites hoi
nū nō poterat omnib⁹ placere a te
dio victus vēit ad secūdū quē in
uenit animo deficiētez a mādatuz
pficere nō valētem. Et cōcordātes
ad terciū qui erat in solitudie vene
rūt. Cui cū tribulacōnes suas nar
rassent ille missa aqua in ciphodi
xit Attēdite in aquaz a erat cōmo
ta a turbulēta. Et rursus dixit At
tēdite mō quō quieta a lipida fca
est Qui cū intenderēt a vultus suos
vidērent ait Sic q in medio hoim
cōsistit: p turba nō videt pcā sua
Cū aūt qeuerit tūc pcā sua vidēva
lebit Quida etiā cū inuemisset quē
dā in eremo: velut bestia herbā mā
ducatē a nudū. curreb at p⁹ ipm fu
giētē: dicens. Expecta me quia ppē
deum sequor te. Et ille. Et ego pter
deū fugio te. Cuz autē vestē pcisi
set expectauit eū: dicēs Rn̄ materi
az mundi pieci sti a te expectaui te

infantē hunc. Filio⁹ inobediētie Ca
uete g wob frēs. qz in senectute h⁹ fe
cit oratē pro me Et pergens ad cel
lam ad pstinuz statum reuersus ē
Alius autez senex cui dixisset alteri
Ego mortuus sū. ille ait non ofidas
vite donec exeas de corpe. Nam si
dicis quia mortui⁹ es sathanas tñ
mortuus non est Cū frater qdam
peccasset. misit aūt ad abbatē moy
sen qui accepta sporta plēa arena
misit ad eos Que cū frēs quidnam
hoc esset interrogarēt dixit. Pecca
ta mea sūt post me currētia et nō
videō ea a veni hodie adhīa indica
re peccata. Illi autem hoc audien
tes. frī pepcerūt. Simile legitur de
abbate pore Nā cū fratres de quo
dā frē culpabili loqrētur ille tace
bat. Cū aūt accepisset saculū ple
nuz arena retro ēt de eadem arena
modicū ante ferret interrogat⁹ qd
hoc esset dixit Multa arena sunt pec
cata mea q post me ferēs ipa non
cōsidero nec pro eis rogo. Modica
vero arena sunt peccata fratis ante
me posita q sp ofidero ēt ipm indi
co cum tñ peccata mea añ me sēp
portare debeam a de ipsis cogitare
et p ipis deū rogare. Dū abbas
moyses fact⁹ fuisset clericus et epūs
ei imposuisset superhumerale. dixit ei
episcop⁹ Abbas fact⁹ candidatus
es a illi A foris dñe papa. haud ītā
tus Volens aūt eps eū pbare. di
xit clericis suis vt qñ ad altare ac
cederet. ipsū cū iniuria expellerenti
demde eū sequētes qd loqrēt audi
rent. Proiectētes g eū foras dixe
rūt Fri foras ethiops Qui egredi

Cui ille dicẽ quõ salus efficiar q
rẽdes ait Fuge homines a tace. Ma
trona qdã nobilis a senex venit vt
abbatẽ Arsemũ ex deuotiõe videt
Qui rogat a theophilo archiepo
vt se videꝫ permittet. nullaten⁹ adq
euit. Tãdẽ illa ad cellã eius peras.
ipz foris añ hostiũ celle inuenit a se
ad eius pedes prostrauit Ille ãt cui ĩdi
gnatiõe nimia leuauit eam ꝺ. Si
vis videꝫ facie meã vide. illa ãt p cõ
fusiõem a verecũdia faciẽ eius nõ osti
rauit Cui senex. Quõ cũ mlr sis tã
tã nauigacõez facẽ pstiteristi. ecce
eccẽ romã rediba qp abbatẽ Arseni
um videris alijs mlribꝰ enarraba
ille filiꝫ venient vt videãt me Et illa.
Si ꝺo dãte romã redibo. nullã huc
venire permittã Sz saltẽ obsecro vt
ores pro me a mei meoz fis Cui ille
Oro deũ vt deleat meoriã tuã de cor
de meo Et illa audies nimiũ turba
ta in ciuitatẽ venit. a p lsticia frequitaẽ
cepit. Qꝺ archieps audies ad eã
osolãdã accessit Illa ãt ostrata di
cebat Ecce ego ostrata morioꝛ Cui
archieps Nescis qm mlr es a immi
cꝰ p mlres scos impugnat: Et p
rea senex hꝰ dixit Naz p aĩa tua
sp orata fic osolacõe cepta cũ gau
dio ad ppria remeauit De qdã alio
pre legit qm cui discipulꝰ eius fibi di
cẽt Senuisti abba: Accedamꝰ pa
tũ iuxta mũdũ Ille ait Vbi nõ est
mlr ibi eamꝰ dixit ei discipulꝰ. Et
vbi ẽ locꝰ nõ hõs mlierẽ in forte so
litudo. Cui ille in solitudinẽ me tol
le Alius ee fr cũ meẽm suã vetulã
trãs fluuiũ portare debebat Ille ma
nus suas o trinuo pallio eius inuol
uit Cui illa dicebat vt quid sic ope
ruisti manus tuas O fili Cui ille
respondit. Corpus mulieris velut
ignis existit. et ex eo qm te contin
gebaz aliaz nõ feminaruz memoria
in aĩa veniebat. Arsemius ãt p totũ
tẽpus vite sue sedens ad opꝰ manu
ũm suarũ pannũ habebat in sinu
pp lacrimas: q crebro de oculis eius
current totã nocẽ in sõnez duce
bat. Mane ãt cũ pp naturę lassitu
dinẽ dormitatõi insistẽ vellet: dice
bat somno. Veni fue male. Et sur
ripiebat patũ sõni sedendo. a statiz
surgebat: dicẽs. Sufficit mõcho si
dormierit vna hora: si tũ est pugi
tor. Cũ p sãcti Arsenij nobilissi
mus senatoz vitã finiẽs a testamẽ
tũ faciẽs: magnaz hereditatẽ Arse
nio dimisisset Magistrianꝰ p dictuz
testamẽtũ ad eũ detulit. Qꝺ ille ac
ripies scindẽ voluit. Magistrianꝰ
ãt eius petibꝰ puolutꝰ: rogauit ne
hoc faceret. qm caput eius p cideret.
Cui Arsemius. Prius mortuꝰ fuz qm
ille. ipe g cũ modo mortuꝰ sit: quõ
me fecit heredez, Et remisit testamẽ
tũ mihil accipe volens. Quadã vice
facta est vox ad eũ: dicẽs. Veni et
ostendaz tibi opa hoim Et eduxit eũ
in quẽdam locũ: ostenditq ethio
pem incidentẽ ligna a facientẽ sar
cinã grãdem quã portare nõ potat
deinꝫ lignũ item icidebat a ad sarcinã
addebat. Et hoc faciebat diutius.
Ontq rursũ hoiez hauriẽtẽ aquaz
de lacu a effundentẽ aquã in cister
nam pertusaz q aquã refundebat.
in lacũ. a ipaz cisternã quã imple
bat. Et audit ei templũ a duos vi

thon a quodaz fratre quō cum fratribus habitare debēt: ait. Sicut i pma die. a nō assumas fiduciā. nō est enim peior passio q̄ fiducia. Gemitrix est enim oim passionū. dixit iterū Iracūdus si mortuos suscitaret non placēt alicui: vel deo ppter iracūdiā suā Frater quidā iracūdus intra se ait: si sol⁹ hitarez ab irā nō ita cito moueret. Quadā vice dū vrceolū aq̄ implēt versus est. Impleuit secūdo a versus ē. Tercio impleuit et versus est. Qui furore cō motus vasculū fregit. In se aūt reuersus cognouit q̄ ab eodē dēmone iracundie fit illusus Et dixit. Ee ego solus sum a tū ira me vicit. Reū tar ego i congregationē: q̄ vbiq̄ labora vbiq̄ pacia: et ad vtrouio dei opus est. Eoñ erāt duo fratres qui multis annis mulcē cōuersantes nunq̄ ad iracūdiā potrāt puocari. Quadā vice dixit vn⁹ alteri Faciam⁹ a nos litē sic boies de mō litē faciūt. Et ille Nescio q̄liter fiat lis. Et ille Pono in medio laterculū a dico meū est. tu āt die. Non: ꝫ meum est. a iñ fiet litis initiū. Posita est g̃ testa i medio: dixit vn⁹. Meum est. Et alt dixit Non: ꝫ meū est Sed ille mādit. Etiā tuū est. tolle g̃ a vade. Et discesserūt: nec int se otē dere potuerūt. Erat āt abbas Agathon sapiens ad intelligēdū: impiger ad laborandū: pare⁹ in cibo a vestimēto. dixit āt. Sed in voluntatē meā nunq̄ dormiui. retinēs i corde abūsus quenq̄ dolorē. nec dimisi dormire aliū hūtem abūsuz me aliquid. Moritur⁹ q̄ Agathon tribꝰ

vos in equis portantes lignū trāsuersum Volentes āt introire in tē plum nō potrant. eo q̄ lignuz in transuerso portarēt. Et exposuit ei d. Oi fūt q̄ portāt q̄i iuguz iusticie cū superbia a nō humiliant ꝑpter qs remanent foris a regno Qui ligna incidit homo est in pectatis a ꝑ eo vt agat pnitentiaz nō sb̄tra hit de pectatis sed addit in q̄tates in iquitatibus Qui āt aquā haurit hō est bona opa facies. ꝫ q̄ cuz eis sunt mixta mala pdidit opera sua Vespe sabbati vemente die dñico relinquebat opa sua p⁹ solēa extē debat manus suas ad celum donec mane in die dñico sol ascēdēs facē ei⁹ illustrabat et sic residebat Hec

¶ De. S. Agathon abbe invit. p

Agathon ab

bas ptrienniū lapidē in os suū mittebat donec tacit mitatez discederet Alius quoq̄ frat cū intrassz congregationez dixit intra se. Tu es asin⁹ vnū esto Sic ergo asinus vapulata nō loquit Injuriaz patit a nō respondet. sic et tu Alius autē fratre a mēsa expulsus mihil ēspondit Postmoduz interrogat⁹ ait Domine fui i corde meo q̄ equalis sim cam qui cuz sectat foras egredit Interrogat⁹ Agathon q̄ vtus plus haberet laboris Rndit. Puto non esse talez laborē qualez orare deum Nam inimici semp laborāt ei⁹ orationē interrumpere. Naz in ceteris laborib⁹ hō aliquā requiē possidet Orator autem opus habz magm certaminis ¶ Interrogatus Aga

dicebatus mansit immobilis apertos tenēs oculos. q̄ cū pulsaret a frī bꝰrūt In ospcū dīm indicij assisto dicit ei Et tu ties. Et ille. i custodi ēdis mandatis dei vtute q̄ potui laborauī Sz hō sūa nescio vtz placu erūt opa mea dño dicūt ei. Et nō o fidis de opibꝰ tuis q̄ fm deū sūt Et ille Nō p̄sūo donec veniero āte illuz Alit enī sūt iudicia dei. aliter hoim Cū aūt adhuc eū īterrogare vellēt ait ostendite caritatē et nolite me cuz loquī. q̄ occupatus fuz Quo dicto statī spūz eī gaudio emisit. Videbāt enī eū salutantē colligentem spm̄ quē admoduz fiḡs salutz amicos suos dilectos Hec īm vitas p.

De scō Barlaam

Barlaam cuius hystoriā Johānes damascē. diligēti studio cōpilauit opā te i eo diuā gr̄ia sācti Josaphat regem ad fidem conuertit. Etenim cū vniuersa idia christiaīs a monachis plena esset. surrexit quidaz rex prepotens noīe Auennyr q̄ cristianos a precipue monachos plurimū persequebat. Accidit autē vt quidām regis amicus et i palacio suo primus. diuīna ordinatus gratia regiaz aulaz relinqueret a monasticaī habitū intraret Quod rex audiens et pre ira īflammens euz p quecḡ deserta requirī fecit et vix i uentum ad se adduci mādauit Videns q̄ eū vili tunica coopertum a fame maceratuz q̄ splendidissimis vestibus ornabatur a multis diuitijs affluere consueuerat. dixit ei O stulte aē mentis pdite cur honorē in ostumeliā cōmutasti a te ludum puerox fecisti. Cui ille. Si huiꝰ rationez a me audire desideras inimicos a te paul abijcies. Rege āt qui essent hmōi inimici querente ait. Ira a concupiscētia. hec enī impedi unt ne veritas videaē. Assideāt āt ad audiēdā diligēdox prudētia a eq̄ tas. Cui rex. Fiat vt loq̄ris. Et ille. Insipiētes ea q̄ sunt despiciūt qua si nō sint. que vo non sunt q̄si sint apprehendē moliunt. Qui aūt non gustauerit eoz q̄ sunt dulcedinez nō poterit eorū q̄ non sunt addiscē veritatē. Multa āt illo de misterio i carnatōis a fidei psequēte: ait rex. Nisi tibi im p̄ncipio p̄missez q̄ de medio iram remouerez nūc vtiq̄ igm̄ tuas carnes traderē. surge g̃ a fuge de oculꝰ meis ne vltra te vi dā a male te pdam. Vir āt dei tristis absceſſit eo q̄ martiriū perfectus non esset. interea cū rex illos non haberet: puer ei pulcerrimꝰ nascitur a Josaphat appellat. Cōgregāte aūt rege infinitā multitudinē vt diis p ortu pueri immolarent. vocauit astrologos ꝯuocauit: a q̄bꝰ q̄d futuū esset de filio suo: diligēter q̄siuit. Cūctis āt rñdentibꝰ eū magnū in potētia a diuitijs futuū: vnꝰ sapientior ex ipsis dixit. Puer iste q̄ natus est tibi o rex non in tuo erit regno: ꝫ i alio īcōparabīle meliori. Nā illiꝰ quē psequtis xp̄iane religionis: vt estimo futurus est cultor. Hec āt nō a se: ꝫ inspirante deo dixit. Audiēs hoc rex plurimū expauescēs: in ciuitate seorsū palacium

ſpecioſiſſimum conſtrui fecit et ibi puerum ad habitandū poſuit. ibi ſecū iuuenes pulcerrimos collocauit p̄cipiens illi vt nec mortē nec ſenectutē nec infirmitatē vel paupertatē. vel aliquid qđ poſſit ſibi afferre triſticiaz noiarent ei. Sed oīa iocunda illi ꝓponerent quatin⁹ mēs eius leticiis occupata nihil de futuris cogitare poſſet. Siquem vero miniſtrantium infirmari contigēret hunc p̄tinus rex p̄cipiebat eiici. a aliū loco ei⁹ incolumem ſurrogari Precepitqz ne ſibi ꝙ deo aliquam facerēt mentionē ꝛo tempore erat cū rege vir quidā chriſtianiſſim⁹. ſed occultus q̄ inter nobiles regis principes primus erat Hic dū aliquando cū rege ad venādū iniſſet hominē quendā paupem pdēm ieſū a beſtia habētem a in terra iacentē inuēit a quo rogat vt ſe ſuſcipere dederet quia ſibi in aliquo forſitā pdeſſe poſſet Cui miles dixit. Ego q̄dez te libēter ſuſcipio ſ in quo vtilis inueniaris ignoro. Et ille Ego homo ſū medicus vbiqz Si enī aliquis in verbis ledat. congruā ſcio adhibere medelaz Miles ātille h⁹ pro nihilo reputauit. ꝓpter deū tamen euz ſuſcipiēs: eo⁹ curā egit Viri autem quidam inuidia a malicio ſi videntes predictum principez in tanta gracia regis eſſe ipſum ap̄d regem accuſauerunt q̄ non ſolū ad chriſtianoz fidem declinaſſet ſed inſup regnū ſibi conaret furtipe. turbaz etiā ſolicitās a ſibi ociliās Oz ſi hoc inquirūt ita eſſe o rex ſcire deſideras. ipſuz ſecreto adducas et

vitā hanc cito finiendā omen oza et gloriā regni tibi te velle dere lin q̄re a mōachoz habitū aſſumere aſſeras quos tū ignoranter aſten⁹ fueras p̄ſecut⁹. a tūc videb qđ tibi rīderit Qđ cū rex oīa vt illi ſuaſerāt feciſſet: ille doli ignar⁹ p̄ſuus lac mis ꝓpoſitū regis laudauit: a vanitatis mūdi remēoras q̄ totū h⁹ ad implēdū oīuuit. Qđ rex audiēs a vez eē q̄ illi dixerāt crēdēs: furore repletus ē: nihil tñ ſibi rīndit. Vir āt p̄pendēs q̄ rex q̄uit v̄ba ſua acceperat: tremēs abſceſſit: a medicū ſe hīe vbiqz recolēs: oīa ſibi narrauit. Cui ille · Notuz tibi ſit q̄ rex ſuſpicat vt p̄ h⁹ dixeis q̄ ei⁹ regnū vel muadē. Surge igī a comā tuā tōde: a veſtimēta abiciēs ciliciū induc. et ſūmo diluculo ad regē ingredere. Cūqz rex qđ ſibi h⁹ velit inquirere rīndeb. Ecce rex pat⁹ ſū ſeq̄te. Nā etſi via p quā cupis ire difficilis ſit: tecū tū exīti facil m eſt. Sic ei me ſociū habuiſti i p̄ſpis: ſic habebis pie m adūſis Nūc g p̄ſto ſū qđ moraris. Qđ cuz ille p ordinē fecciſſet rex obſtupuit a falſarios arguēs: viz āpliori honore ditauit. Filiū g ei⁹ i palacio educat⁹ ad etatē adultā pueit: et i oi ſapia plene edoct⁹ fuit. Admirās āt cur pī euz ſic reduſiſſet vnū de ꝛſuis familiarioē ſecreto de hac re inquirauit: dicēs ſe i multa meſticia poſitū p eo q̄ ſibi foras egredi nō licēt: adeo vt nec cib⁹ ſibi ſapet neqz pot⁹ Qđ pī audiēs a dolēs eqs idoneos ſibi parari fecit a choros plaudētes añ eū mittēs: ne qđ ſibi fedū occurrēt

biligẽter ꝓhibuit. Dꝛedicto ergo
iuuene taliter ꝓcedẽte quadã vice
vnꝰ leprosus a vnꝰ cecus sibi obui
auerũt. Quos ille videꝫ a stupens
q̃ sint a q̃dnaz habeãt inq̃siuit. Et
dixerũt ministri. Passiões iste sunt
q̃ hoibꝰ accidũt. Et ille. Qibꝰ hoibꝰ
hec otigẽ solẽt. Negãtibꝰ illꝝ rñdit.
Noti g̃ fuit q̃ hoc pati dꝛeãt An sic
idiffinite ꝓueniũt. Et illi. Et q̃s ho
minũ scire futura valet. Valde igi
tur anxi⁹ eẽ cepit ꝑ meõ suetudiẽ rei
Alia vo vice quẽdaz valde senẽ ru
gosã hñtez faciẽa dꝛuz icuruatuz
a cadẽtibꝰ dẽtibꝰ balbucietẽ loquẽ
tez iuenit. Stupefactꝰ ãt discẽ cupit
visiõis mꝛaculũ. Cũq̃ didicisset q
ꝑt ãnoꝝ mlitudinẽ ad talẽ statũ
uenisset: ait. Et q̃s ẽ hꝰ finis. Dicũt ei
Moꝛs. Et ille. Est ne moꝛs oĩm: vel
aliq̃q. Cũq̃ didicisset oẽs mori de
bere iterꝛogauit In q̃t ãnis hec sup
ueniũt. Et illi. In. lxxx. vel. c. annis
senectꝰ inducit: deiñ moꝛs sbsequit
Hoc g̃ inuenis freq̃nt in coꝛde suo
cogitãs: in multa desolatõe erãt. Si
cotã pie leticiã ꝓtendebat: primũ
desideꝛãs in hmõi dirigi a deo. Ingẽ
q̃dã mõchꝰ vita a opinõe pfectꝰ
habitãs in deserto tꝛe sennaar nomi
ne Barlaã. Hic q̃ circa regis filiuz
fiebãt p spm̃ cognouit a mercatoꝛis
hitũ fumẽs ad ciuitatẽ illã deuenit
Accedẽsq̃: pedagogo filij regis lo
cutꝰ ẽ: dicẽs. Ego cũ negociatoꝛ siz
lapidẽ pciosũ venalẽ habeo q̃ cecis
tum̃ tribuit: surdis aures apit: mu
tos loq̃ facit: insipiẽtibꝰ sapiaz in
fundit Nũc g̃ duc me ad filiũ regis
et hũc sibi tradã. Cui ille. Videris
hõ nature prudẽtis: hꝰba tua prũ
dẽtie nõ decoꝛdãt. Veꝝtñ cũ lapidũ
noticiã habeã: ipm lapidẽ m̃ oñde
etsi talis fuerit vt asseris ꝓbo
tus a filio regis: honoꝛes maximos
ꝓseq̃ris. Ad quẽ ille. Lapis meus
hãc in sup hz virtutẽ. qꝛ q̃ nõ hz sa
nã oculoꝝ aciẽ a q̃ nõ fuat integrã
castitatẽ: si forte illũ aspexerit ipaz
virtutẽ visibilẽ quaz hz: ꝓdit. Ego
ãt medicinal' artis nõ exps vide
te sanos oculos nõ hñe. Filiũ ãũt
regis audiui pudicũ esse a oculos
pulcꝛrimos a sanos hñe. Cui ille
Si sic est noli m̃ oñdẽ. qꝛ a oculos
sanos nõ habeo a in peccatis foꝛde
seo. Nũcians g̃ hoc filio regis: ipz
ad eũ q̃nto⁹ introduxit. Cuz g̃ intro
duct⁹ fuit: a rex cũ reuerenter susce
pisset: ait Barlaã. Dec rex bñ fre
sti. qꝛ deforis p̃uitati apparẽti non
ru deaurato ꝓcedens: cui quibusdã
attritas vestes indutis a macie attꝛe
nuatis obuiasset: cõtinuo de curru
exiliẽs ad eoꝝ pedes ꝓcidẽs: ipos
adꝛauit: et surgẽs eos osculauit.
Procꝛes ãt ei⁹ idigne hoc ferẽtes
si regẽ sup hoc arguẽ formidãtes
fratri retulerũt quõ rex magnifice
tie regali m̃dig̃ fecisset. Frat ãt re
gẽ sup hoc redarguit. Erat ãt regis
osuetudo q̃ qñ aliq̃s morti tradẽdꝰ
erat: rex añ ei⁹ ianuã ꝓcinẽ tuba
ad hꝰ deputata mittebat Vespe g̃
veniẽte añ fratris ianuã tubam so
nari fecit Qꝰ ille audiẽs a de salute
sua despans: totã nocte insomnez
duxit a testamẽtũ fecit. Mane autẽ
facto idutꝰ nigris vestibꝰ: cũ ꝓ

re a filijs ad fores palacij lugẽs accessit. Quẽ rex ad se ingredi facies dixit. O stulte si preconẽ fratris tui cui nihil te deliquisse cognoscis: adeo timuisti quo pciones dñi mei i quẽ adeo timẽ non debeã: q sonabili tuba in morte significat: a terribilez iudicis aduentũ denũciat. Deinde q tuor capsas fieri iussit: a duas earũ extrinsecus auro vndiq; opiri a ossib9 mortuor; putridis implei fecit, duas vero pcas limi a gẽmis a margaritis pciosis implerifecit. Vocatisq; illos magos qs sciebat q; monã deposuisse q tuor illas capsas an ipos posuit: a q pciosiores eẽnt mãsiuit. Illi vo duas de auratas maioris eẽ pcij iudicauerũt Precepit g rex de auratas apiri: et cõtinuo in fetor intolerabil emanauit. Quib9 rex. De illis filces sunt q gloriosis vestib9 sunt amicti: int9 vero immundicia vitior; sunt pleni. Deinde alias apiri fecit: et ecce odor in mirabil exalauit. Quibus rex. Iste illis pauperrimis qs honorauit filces sunt: q etsi vilib9 vestibus opiant int9 tñ oi virtutũ odore resplendẽt Vos ãt solũ q deforis sunt attendistis: a q dint9 sunt nõ cõsideratis. Deom g illũ regẽ tu qz fecisti: benefuscipies me. Incipies g Barlaaz cepit ei de mũdi creatõe a hois preuaricatõe: ac filij dei incarnatõe: passione: resurrectiõe longũ sermonẽ texere. necnõ a de die iudicij et de retributiõe bonorũ a malorũ multa pferre a fuietes idolis plurimũ exprobrare: ac de coruz fatuitate tale exemplum ponere: dicens. Sagittarius quidam auiculã puã nomine philomenã capiens cum vellet eaz occidere vox data est philomene a ait. Quid tibi pderit o homo si me occideris. Non em ventrez tuũ de me implere valebis. Sz si me dimittere velles: tria tibi mãdata darem: que si diligẽtius cõseruares magnã in de vtilitatẽ cõseq; posses. Ille vero ad eius loquelam stupefactus promisitq; eam dimitteret si hec sibi mandata preferet. Et illa Nunquã rem que apprehendi nõ potest apprehendere studeas. de re pdita a irrecupabili nunq; doleas. Verbuz incredibile nunq; credas Dec tria custodia bñ tibi erit Ille autẽ vt promiserat eã dimisit. Philomena g p aera volans: dixit ei. Ve tibi: ve q; malignũ cõsiliu hũisti: a q; magnũ thesauruz hodie pdidisti. Est eẽ i meis viscerib9 margarita q struthionis ouuz vincit magnitudine. Qũ ille audiens valde cõtristatus est q; eaz dimisit: a eam apprehendẽ conabat dicens. Veni in domuz meã a omnem humanitatẽ tibi exhibebo: et honorifice te dimittam. Cui philomena. Nunc p certo cognoui te fatuũ esse Nã ex his q tibi dixi nullũ pfectũ habuisti. q a de re pdita sic irrecupabili doles a me ẽptasti capere cuz neqas meo itinẽ pgẽ. a in sup margaritã taz grãdẽ i meis viscerib9 esse credidisti: cui ego tõ ad magnitudinẽ struthionis non valeã ptingere. Sic ergo stulti sunt illi q confidunt in idolis. quia plasmatos a se adorant: et custoditos a se ca

stodes fuos appellant. Cepitq; contra fallacē mūdi delectatōnez a vanitatē multū disputare a plura ad hoc exempla adducere dicens. Qui delectacões corporales desiderant a aīas suas fame moi pmittūt siles sunt cuidam homīm q̄ duz a facie vnicornis ne ab eo devoraret velocius fugeret in quoddaz barathrū magnum cecidit. dum autem caderet. manibus arbustulam quandam apprehendit a in base quadā lubrica et instabili pedes fixit. Ille autem respiciens vidit duos mures. vnum album. et alium nigrū incessanter radicem ipsius arbustule quam apprehēderat corrodentes et iam prope erat vt eam abscinderent. In fundo autem barathri vidit draconem terribilem spirātem ignem. nec non aperto ore ipsum devorare cupientem. Superba semvero vbi pedes tenebat. vidit quatuor aspidum capita inde prodeuntia. Sleuans autem oculos fuos vidit exiguum mellis de ramis illius arbustule. Oblitusq; periculi in quo vndiq; positus erat se ipz dulcedim illi9 modici mell' totum dedit Vnicornis āt mortis tenet figurā q̄ hoiez sp psequit a apprehēdere cupit. Baratz vo mūd9 est oibus malis plen9. Arbustula vni9 cuiusq; vita q̄ p horas dieia noctis q̄si p murē albuz a nigrū incessanter consumitura inciſioi approp inquat Basis a q̄tuor aspiduz capita sunt corpus ex q̄tuor elemētis opositū Quib9 mordinatis corporis cōpago dissoluitur Draco terribilis: os infernī cunctos devorare cupiens Dulcedo ramusculi delectacō fallax mūdi p quā homo seducit vt picum fuū mimime intueat Addidit q̄z dicēs Similes sunt itrū mundi amatores hoi qui tres amicos habuit. quorum vnū plus q̄z se. scdm tm̄ q̄ituz se. tertiū min9 q̄z se. a q̄ nihil dilexit In magno itaq; periculo posit9 a rege citatus. cucurrit ad primū amicū eius auxiliū querens. a q̄liter eū semp dilexerit cōmemorās. Cui ille Nescio q̄s fis o homo habeo alios amicos auz quibus me hodie letari oportet q̄s et amicos amodo possidebo. Prebeo tibi tñ duo cilicicola. vt habeas q̄ bus valeas operiri Confusus ad scdm abijt a filiter ei9 auxiliuz postulauit Cui ille Nō vacat m̄ tecū subire agonē. auris ei multū circūdor modicū tñ vsq; ad hostiū palacij tecū sociabor a stati domuz reuertar pprijs vacans negocijs Tristis g̃a desperās ad tertiū amicū pergit. sibiq; facie dimissa dixit Nō habeo eloquē di ad te q̄m vt debui nō amaui te Sz tribulacō necessitat9 a ab amicis destitut9 rogo vt m̄ auxiliū frās a m̄ vultū ā pleas et ille hilari vultu dixit Certe amicū carissimū fateor te eē. a tu lz modici bñficij nō immemor pedā te. a ap8 regē inuenīā p te nec i manib9 inimicoz tradet te Prim9 g̃ amicē diuicias possessio p q̄bus homultis periculis sbiacet Vemētes homortis t̄mino nihil ex oibus his. nisi viles accipit pānicules Sedz amicus ē vxor filij a parentes q̄ tm̄

vsq; ad monumentum pergentes
protinus reuertuntur suis vacan
tes curis Tertius amicus est fides
spes caritas elemosina a cetera bo
opa que nos cū de corpe eximus
pnt precedere a pro nobis apud de
um ītruenire. a ab inimicis demo
nbo nos liberare Hoc insup addi
dit dicens. In qūadam magna ci
uitate consuetudo fuit q; Dominē
extraneum a ignotum omni anno
in principē eligebāt. Cui omni po
testate accepta. quic quid volebat
facere licitum erat a sine omni con
stitutione terram regebat Illo igi
tur in omnibus delicijs pmanēte
a semp sic eē estimāte repēte ciues
in eū insurgebant. a per totaz ciui
tatem nudum trahentes i remotā
insulam remittebāt. vbi nec cibū
nec vestimentum inueniens fame
a frigore vrgebatur Tandem q̄dā
alius sublimatus in regno cū illo
rum ciuium cōsuetudinē didicisset
infinitos thesauros ad insulaz illā
premisit vbi post annum in exiliū
relegatus. ceteris fame deficiētib;
ille immensis delicijs abundabat
Ciuitas hec. mūdus ē iste. ciues te
nebrarū principes qui nos falsa de
lectatione mundi alliciunt nobis
q; non sperantibus mors supuenit
a in locū tenebrarū demergimur.
Diuiciarum vero ad eternū locuz p
missio fit manibus egenorū. Igit
cū Barlaā perfecte regis filium do
cuisset a ipe eū ia electo prē seq; vell
dixit ad eū Barlaā Si h° feceris cui
dā inuenī sitis eris q̄ cuz q̄ndā no
bilē nollz despōsare vxorē. ipē inu
enis aufugit. a in quendā locuz de
uenies virginē cuiusdā senis pau
peris filiā laborantē a ore deuz lau
dantē vidit Ad quā ille Quid ē qđ
agis mulier. Cū ea ita paup fis
grās tū agis deo ac si mag; recepis
ses ab eo. Ad quez illa Sic parua
medicina sepe a mag; languore li
berat. sic grāy actio in pruis domi
magnoy efficit auctrix donorum
Nec tū q extrinsecy fuit. nrā nō fuit
sed ea q̄ in nobis fuit nrā sunt A deo
mag; accepi q me ad imaginē su
am fecit. intellectū m debit. ad suā
gl'iam me vocauit. a ianuā regni
sui m aperuit. Pro tātis g̃ donis ip
suz laudare nouem Videns iuuenis
eiy prudētiā. eā a pte petijt in vxo
rem Cui ille Filiā meā accipe nō va
les q̄ diuitū a nobiliū filiy es. ego
autē paup sū. Sed cū ille instaret.
ait senex Nō possuz eā tibi dare vt
in domū patris tui ducas eā cū mica
m̄ fit Et ille Apud vos manebo. et
vob me in oibus cōformabo depo
nēs g̃ preciosū ornamentū. hītum
semis induit. a secū manēs ipam
in vxorē suscepit. Post q̄ vo senex
diuty eū pbauit. in thalamū euz
duxit a immensū pondy diuiciaruz
q̄ntū vnq̄ viderat sibi oñt a oīa si
bi dedit Dixit ei Josaphat Cōuemi
ent me tangit ista narratio a a te
hy° dictū eē de me estimo. Sz die m
pī q̄t annorū es a vbi oriris q̄ a
te nūq̄ volo separari Et ille. Annorū
sum. xlv. in desertis ēre sennaar de
gens. Cui Josaphat Amplius pī
m̄ appares. lxx. annorū. Et ille Si a
natiuitate oēs annos meos q̄ris di

scere. bñ eos estimasti. ꝫ nullo mō
a me i mēsura vite oputanē. q̄tq̄t
in vanitate mūdi expēsi sūt Tūc ei
in interiore hoie mortuꝰ erā annos
mortis nunq̄ vite noiabo Cū ḡ Jo
saphat eū in dēsertū seq̄ vellz dixit
Barlaā Si hꝰ feceris a tuo ꝯsortio
carebo. a psecucōnis fratribꝰ meis
autor existā Sed cū tps opportunū
videris. ad me venies Barlaā ḡ re
gis filiuꝫ baptisās aī fidē opfice in
struēs. eū osulatꝰ ē a ab locū suū
rediuis. Postq̄ aūt rex filiū suū fa
ctū xp̄ianum audiuit. in dolore ni
mo positꝰ ē Nucz q̄dā amicus suꝰ
noie Arachis consolās ait Nosco
rex quendā senē eremitā noie Na
chor q̄ de nrā secta ē quē p oia Bar
laā filius ē. Dic ḡ Barlaā se simu
lans p̄mo xp̄ianorū fidē defendet.
deīde se supari p̄mitteta oia q̄ do
cueāt reuocabit a sic filiꝰ regis ad
nos redibit. Assumpto ḡ p̄nceps
magno exercitu ad q̄rendū Bar
laā iuit et eremitam illū capiēs se
Barlaam cepisse dixit q̄ filiꝰ rḡis
audiēs captū. s. mḡm suū amare
fleuit. ꝫ postmodū p dei reuelatio
nem hūc nō esse cognouit Ingres
sus ḡ pī ad filiū ait Fili mi in tri
sticia magna me posuisti a meam
camicie in honorastia tume oculoꝫ
meoꝫ abstulisti. Quaē fili hoc fe
cisti a deoꝫ meoꝫ cultū eligisti. Cui
ille. tenebras pī fugi. ad lumē cu
curri. a errorē deseruī. a vitatē ag
nouī. Noli āt frustra laborare q̄ni
nunq̄ ab ipō christo me posses re
uocare Sic ei tibi impossibile ē alti
tudinē celi manu tangē. aut maxi
mū siccare pelagꝰ. sic a isto eē co
gnosce Tūc rex ait Et q̄s horū mi
hi auctor est malorū nisi ego. q̄ tā
magnifica tibi feci q̄ nunq̄ aliq̄s pa
trū fecit filio suo. ꝫ q̄ pter prauitas
tue voluntatis otētio effrenata abū
sus caput meū te insanire fecē Me
tito astrologi i natiuitate tua dixe
runt te arrogātem. a pentibꝰ iorte
dietem futuꝫ Nūc vo si mi nō acq̄e
ueris. a mea discedes filiatione a q̄
prē inimicꝰ effectꝰ illa nā tibi facia
q̄ nec hostibꝰ adhuc feci. Cui Josa
phat Cur rex tristaris q̄ honoꝫ p
ticeps sum effectꝰ. ꝫ Quis vnq̄ pat
i sui filij p̄speritate tristis apparuit. ꝫ
Nō ergo iā prēm vocabo te. ꝫ si mi
aduersaris sic a facie fugiā a te.
Rex ḡ ab eo cū ira discedēs arachi
amico suo notā fecit filij duriciam
q̄ sibi cōsuluit vt non aspis verbis
cum eo vteretur. q̄ blādisa lenib
puer melius traheret. Sequenti ḡ
die rex ad filiū venit a circūplectēs
osculabat eū di. Fili dilectissime
honora camicie patris tui Verere
fili patrem tuum. an nescis quale
bonum est pātri obedire a cum le
tificabē. sicut econuerso malum est
ipsum exacerbare. ꝫ Quotquot eī
fecerunt male perierunt Cui Josa
phat Tempus amandi et tempꝰ
odiendi. tempus pacis et tempꝰ
belli. nullo enim modo auertēre tibꝰ
se a deo nos obedire debemus siue
sit mater siue pater. Videns ergo
pī eiꝰ cōstātiaz ait. Exq̄ tua vicꝫ p
tinacia. nec mi obedies vis saltē vera
ā bo parie veritati credam. Barla
am ei qui te seduxit a me vemēt te

netur Nostri igitur a vestri cū bar
laam conuenianta preconē mittā
vt omnes gallilei sine timore veni
ant Et disputatione incepta si ves
ter barlaam obtinuerit vobis cre
demus. Si autez nostri nobis con
fetim qō cū regis filio placuisset
milli cū simulato barlaam ordinas
sent quomodo pius debebat simu
lare se fidē christianorum defende
re et postea se permittere superari
omnes insimul conuenerūt Cōuer
sus ergo Josaphat ad nachor dix
it Nosti o barlaā qualiē me doc
isti. Si ergo fidem quā me docuisti
defenderis in doctrina tua vsqz in fi
nem vite permanebo. Si autz supa
tus fueris statim te cōtumeliā im
dicabo et cor tuum et linguā extra
hēs cambus dabo ne alij similiter
pfumant filios regum in errorem
mittē His auditis Nachor tristis
a pauidus vehementer effectus est
videns seipm in foueā quā fecit deci
disse Animaduertens igit cognouit
melius esse filio regis adherere vt pe
riculuz mortis euadere posset. Rex
ait sibi palā dixerat vt fidē suā sine
timore defenderet. vnus & rhetorū sur
gēs dixit Tu ne es barlaā q filiuz
regis seduxisti. Et ille Ego sū bar
laam q filiū regis nō in errorē mi
si. sed ab errore liberaui. Et rhetor
Cū eximija mirabiles viri deos ns
tros adrauerunt. quō tu adūsuo
eos audes insurgere. Et ille rīdens
ait Calde Greci. a egiptij errātes
creaturas deos esse dixerunt Nam
caldei elementa deos esse arbitra
ti sunt. cum ipsa creata sunt adve
litatē hominū vt eoz dīna cōmi sib ia
ceant a multis passionib⁹ eorum
pantur Greci q̄z nephādos hoies
deos putabant sicut saturnū quē
aiunt filios suos comedisse a virilia
sibi abscidisse a matre piecisse et
venerem de natā fuisse A filio q̄z
suo alligatū in tartarū. piectū esse
Jupiter q̄z rex aliorū deorum esse
describit. Quem tamē ai alia sepe
tīs inutatū dicit vt adultria omit
teret Venerē q̄z deam a adulterā
dicit Nā aliquādo habuit vir me-
chū Martem. aliqn Adonidem. Egi
ptij aūt aialia coluerūt. Louem. vi
tulū. porcū a hmōi Christiani aūt
filiū altissimi colunt. q̄ de celo desce
dit a carne assumpsit. Cepit ergo
Nachor fidem christianoruz eū de
fendere a rationibus cōmuni
re ita q rhetores muti effecti nihil
omino rīdere sciuerūt Josaphat
ergo vehemēt exultabat eo q do
minus p imitium veritatis verita
tem defendisset. Rex autem nimio
furore repletus est. Jussit igitur cō
silium dissolui quasi de his sequē
ti die denuo tractaturus dixitq Jo
saphat patri. Aut magistrū meū
pmitte mecū hac nocte manere vt
simul de responsionibus fidei dis cra
stino cōferam⁹ a tu nos tecū assu
mas a cū eis offeras. aut tuis mecū
pmissis accipe meuz alioquī non
iusticiam sed violentiā exercebis
Quapropter Nachor sibi concessit
spem adhuc habens q eum sedu
ceret. Cū ergo filius regis cū Nach
or domum redisset. Dixit ei Josa
phat. ne putes me ignorare q̄s fis

Scio etiam non esse barlaam sed Nachor astrologum Incipiens quoque Josaphat viam salutis ei predicauit eam ad fidem conuertens mane ad eremum misit vbi quoque baptisma suscipiens vitam duxit eremiticam. ¶ Magus autem quidam nomine theodas hec que gerebantur audiens ad regem concitus venit a quo filium suum ad leges patrias redire faceret ¶ Cui rex. Si hec feceris statuam eneam tibi erigam a ipsi sicut diis sacrificium offeras. Et ille. A filio tuo cunctos remoue a mulieres ornatas a decoras introduci precipe vt semper cum eo sint et ministret ei. conuersetur a moretur cum eo. Ego autem vnum de spiritibus meis ad eum dirigam qui eum inflammabit ad libidinem Nihil enim iuuenes sic potest seducere sicut facies mulierum. Rex autem quidam cum filium virum habuisset dixerunt pitissimi medici quod si infra .x. annos solem vel lunam viderit huiusmodi oculos priuabitur. Rex igitur in petra speluncam excisa filium ibi vsque ad annos .x. manere fecit. Quibus finitis iussit rex vt ante eum omnem rerum genera adducerentur. vt omnium noticiam posset habere. Adductis igitur ante eum auro a argento. lapidibus preciosis vestibus splendidis. eques equalibus omnem rex cuius cuiusque noie interrogaret ministri omnium sibi noia indicabant Cum autem nomen mulieris anxie discere quereret. spatarius regis dixit demones eas esse que homines seducunt Rege autem interrogante filium quid inter de omnibus que viderat plus amaret. Quid inquit patet aliis nisi demones illos qui seducunt homines. In nullo ei sicut in his sic exarsit aia mea. Non igitur putes te filium superare in hoc mo Rex ergo omnibus ministris eiectis. puellas decoras ei sociauit quem semper ad libidinem prouocabat nec habebat aliud ad quem respiceret aut cum quem loqueretur vel cum quo versaretur. Malignus vero spus a mago missus in iuuenem irruit a magnus in tus caminus ignis accendit. Maligno igitur spus intus flammabat. Quem igitur exterius diu excitabat ardorem Qui se tam fortiter vexari sentiens turbabatur et deo se totum recommendauit: diuina solatio recepit a eius tentatio abscessit. deinde quidam puellam pulcerrimam cuiusdam regis filiam: quam tunc pie orabat ad eum misit. Cui cum vir dei predicaret illa respondit. Si me abiecto cultura saluare desideras duc me mihi nuptiarum copula. Manere et christiam coniugia non abhorrent: quam laudant. quem piarcle eorum et preter petrum eorum apostolus coniuges habuerunt. Ad quam ille. Ingrediatur mulier ista impleque quis. Permittitur quidem christianis vxores ducere sed non his qui promiserunt pudicitiam virginitatem seruare. Et illa. Sit ita vt vis Quam si aiam meam saluare desideras vnam minimam petitionem impleas. Concubite mecum tam hac nocte a permitto tibi quod iumento dilecto efficiar christiana Quam sit dictis gaudium est angelis super vno peccatore penitentiam agente. auctori commissionis nonne magna merces debetur. Semel tantum michi acqui

escea sic me ipsā saluabís. Illa g̃
turrī aīe illi⁹ fortiť ocutē cepit. Qđ
demon vidēs socijs suis ait videtis
q̃modo puella illa ocussit quē nos
nō potuim⁹ cōmouē Veniteg̃ a īm
eū fortiť irruam⁹ exquo cōgruum
tps habem⁹ Cernens g̃ scīs inue
nis se tam fortiter captiuatū. qa
ocupiscētia icitabat a sal⁹ vni⁹ pu
elle dyabolo fuggerēte ipm cōmo
uebat lacrimis infusus orōni se de
dit. In qua orōne obdormiēs vidit
se duci a quibusdā viris i qđdam
pratū decoris floribꝰ exornatuz vbi
folia arboꝝ dulcē sonū redebant
aura q̃dā g̃ta agitata a odorē miri
ficū emanabāt. vbi fructꝰ visu spe
ciosissima gustu desiderabiles vbi
sedes posite erant auro a gēmis fa
bricate Sedi lucidi cū p̃ciosissimis
ornamentis. aq̃ limpidissime p̃ter
fluētes. De hac in ciuitatē ipm itro
duxerunt cuiꝰ muri ex auro obrizo
erant q̃ daritate mirabili refulgē
bāt Vbi ethereī quidā exercitꝰ cā
ticū cāntes. qđ auris mōl nūq̃
audiuit dictūq̃ ē Iste ē btōꝝ locꝰ
dū ātviri vellēt eum reducere roga
bat vt se ibi manē pmitterent Qui
dixerūt Cuz magno labore adhuc
vemes huc si tū tibi vim inferre po
teris. deiñ ad loca tetrima ipm du
xerunt oi fedītate plena dēmq̃ ē ei
Iste ē locꝰ inimicoꝝ Cū āt euigilas
set. pulcritudo illi⁹ puelle a cetera
cū sterc̄ore fetidior ei videbat. vez
cū maligni spūs ad theodā redis
sent a ipē eos exprobraret dixerunt
Priusq̃ signo crucis sig̃reť. irruē
tes fortiť ipm cōturbauimus. Vt
autez se ipm signo crucis signauit
nos psecutꝰ ē cū ira Tūc Theodas
ei rege ad eū intrauit sperās q̃ ei
psuadere possz Sz predictus magꝰ
captꝰ ē ab eo quē capere voluit a ab
eo conuersus baptisma suscepit a
laudabilē vitā duxit Rex ergo de
derās dimisit ei de filio amicoꝝ
dimidiū regni sui Ille ātlicz deside
raret tū xp̃i fidei dilatationē ad tps ip sū regnū suscepit a in suis cīuitatibus templa cru
cis erexit a omnes ad xp̃m cōuer
tit. Pater tandem filij rationibus
et predicationibus assensuz p̃bēs
fidē christi recepit et baptismum
suscipiens a totū regnū filio dimit
tens ipse penitentie operibus vaca
bat a post hoc laudabilē vitaz fini
uit Josaphat autem barrachiaz
regē prenuncians pluries fugēvo
luit sed semp a populo captꝰ vir
tutē fugere valuit. Cū igitur p de
serta pergeret. cuidā pauperi vē
lem habituz debita ipse in paup
tima veste remānsit. Dyabolus aūt
multas parabat ei insidias Aliquā
do enim gladio euaginato in eum
irruebat et percutere minabatur
misi restitisset. Aliquando in forma
ferarum sibi apparebat frendens a
dirum mugitum emittēs. Ille aūt
dicebat. dñs mihi adiutor nō ti
mebo qđ faciat mihi duo bꝰ g̃ amis in
eremo Josaphat vagabūdus mā
sit nec barlaaz inuenire potuit Tā
dē spelūcaz inuenit a ātē hostiū stās
dicebat. Benedic pī benedic. Cuiꝰ vo
cem barlaam audiēs. foras exili
ens a osculantes se. feruentissimis

se alterutr amplexib⁹ constringe bant: nec satiari poterant. Retulit autē Josaphat Barlaaz oia q̄ acci derant & ille imēsas grās egit dō Mansit autē Josaphat ibi annis multis in abstinentia mirabili et virtute. Tandē opletis diebꝰ Barlaam in pace q̄euit. Josaphat igit ano. xxv regnū deserēs. xxxv. āmis eremticū laborē subijt. Et sic mltis clarꝰ virtutib⁹ in pace q̄euit. a cuius corpe Barlaaz positꝰ fuit. Rō audi ens rex Barachias: illuc cuz magō exēcitu venit: a corpa reuerēter assumēs in ciuitatē suā trāstulit. ad q̄z tumulū mīracula multa fiūt.

de sancto Pelagio.

Pelagius papa multe sāctitatis fuit: ac in pōtificatu laudabl'r se gerēs. Tandē plenꝰ bōis opib⁹ in pace q̄euit. Non fuit ātē iste Pelagiꝰ p̄decessor sā Gregorij: ß alius añ ip̄m. Huic em̄ Pelagio succēssit Johēs tertiꝰ Johi Bñdcūs. Bñdicto Pelagius. Pelagio Gregoriꝰ. Tpe g̃ huius Pelagij longobardi in italiā venerūt. Et q̄ mltū hmōi hystoriā ignorare p̄bant. Jdō hic eā inserēdam decreui puti in hystola lōgobardoz quā Paulꝰ lōgobardoz hystorio grꝑhꝰ opilauit. a in diuersis libris a cronicis explanata habet. Gens em̄ q̄dā erat germanica plimuz populosa: que de litoribꝰ occeani pte septēntrionali egressa cū de scandia ria insula p bellorū multa certamina: diuersarūq̄ terraz circuitꝰ. tādē pannoniā deuenissent vltra nō au dēs p̄cedere. sibi in ea perpetue habitacōnis sedē instituit. Ibi primo ymuli postea Longobardi appellati sūt. Dum āt adhuc ibidē esset in germania Agonō rex Longobardoz septē pueros in piscina a meretrice ad necandū p̄fectos inuenit. quos vno ptu dicta meretrix ecidderat. Quos cū rex casu reptos auz hasta admīrās reuolueret. vnus eoz hastā manu tenuit. Quez rex videns a stupens nutriri fecit et Lamissionē vocauit magnū eum esse futurū prenunciās q̄ tante p̄bitatis extitit q̄ mortuo rege lōgobardi eū regē fecerunt. Per ferme idē tps. s. anno dñi. dcc. lx. bū quidaz epūs arrianus vt ait Eutropius quendā noie Barnabā baptisare volens diceret. Baptiso te Barnaba p filiū in spiritu sancto. filiū et spūm sanctum minorē patre p hoc oñdere volens subito aq̄ disparuit. et baptisandus ad ecclām ofugit Post hoc longobardis his p̄erat quidā rex noie Albuinus vir q̄dē fortis a strēnuus q̄ cuz rege Gibi tanorū p̄liū gerēs eius exercitū cōtriuit et regē interfecit. Quapro pter filiꝰ predicti regis occisi. q̄ si bi in regnū succēsserat inultionez p̄ris sui otra Albuinum manu armata p̄cessit. otra quē Albuinus exercitū suū mouit a ip̄m fugans interfecit sfiliāq̄ suaz noie rosimunda captiuā duc̄s. mxor̄ accepit Sza de capite ipsiꝰ regis cupā fibi fecit. quā argento circūdens inde bibebat. In illis autē diebus Justinꝰ minor imperium gubernā

bat. Qui quendã principem suũ
chũ hẽbat q̃ dicit narses. vir q̃dz
nobilis et strennuus. q̃ cõtra go
thos qui ytaliã inuaserãt prędens
ipos fupauit a regẽ eorũ totilã fla
gellũ dei occidit a vniuersã italiaz
pacatã reddidit Qui pro magnis
beneficijs magnã muidiã pertulit
a romanis. Quapter apud impa
torẽ false accusat⁹ a prefato impa
torẽ depositꝰ est Vxor quoq; impa
toris noie sophia hãc cõtumeliaz
sibi misit q̃ eũ cũ ancillis suis facie
bat filaẽ a lanaz pensa diuidẽ. Ad
hęc ẏba narses respõdit. Et ego ta
lem telã tibi ordiri procurabo quã
donec vixeris deponere nõ valebis
Neapolim ergo Narses secedẽs lõ
gobardis mãdauit vt pauprima
pãnoie rura desererent a ad ytalie
fertile solũ possidẽdũ ofluerẽt. Qs
audiẽs albuinꝰ pannoniã deseruit
a ab anno dñi. d. lxviij. cum lõgo
bardis ytaliã itrauit Erat aũt eis
cõsuetudo longas valde barbas de
portare Vnde cũ q̃dã vice vt aiunt
exploratores ad eos venire deberẽt
cepit albuinꝰ vt oes mulieres so
lutos crines circa mẽtuz circũduce
rẽt. vt barbati hoies ab exploãto
ribus crederẽt. Et inde lõgobardi
a lõgis barbis postmodũ sunt vo
cati Barda em in eorũ lingua baz
bã sonabat. Alij dicũt q̃ cũ imoli
cũ Wandal' pugnaturi eẽnt a ad
quẽdaz q̃ hẽbat spm̃ ꝓphęcie acces
sissent vt p eoz victoria exoraret a
eis benedicęret. de ofilio vxoris iux
ta fenestrã in qua mane ad oriẽtẽ
orabat se posuerũt et mulieres cir
ca mentũ circũducẽ capillos de eiꝰ
cõsilio ꝓcepuerũt. Cũ ergo ille fene
stram aperiens eos vidisset. exda
mauit. Qui sunt isti longobardi.
Et vxor sua adiunxit vt quibus no
me dederat victoriã cõdonaret. In
gressi ergo ytaliã omes pene ciui
tates ceperunt cũctis habitatorib⁹
interfectis Papiã aũt tribꝰ ãnis ob
sessaz tãdẽ ceperũt Rex ãt albuinꝰ
iurauerat se oes xpianos occisurũ
Vnde cũ papiã intraẽ deberz equꝰ
eius ãte portã ciuitatis genua figẽs
quãtũcũq; calcaribꝰ vrgeretur surr
gere nõ valebat q̃sq; ad monitio
nem vnius xpiani rex iuramentũ
mutaret. Mediolanũ g longobar
di ingressi. totam pene ytaliã ifra
breue spaciũ tẽporis subiugarũt pẽ
romã a romaniolaz que romanio
la wocata ẽ quasi altera roma ex eo
scilicet q̃ rome semp adhesisset Cũ
g rex albuinꝰ verone esset a qdã
magnum conuiuium preparasset. ci
phum suum quem de capite regis
fecerat afferri faciẽs cum eo bibit
a vxorẽ suã nomine rosimũdam de
eo fecit bibẽ dicẽs. Bibe cũ prẽ tuo
Qs cũ rosimũda indignissz. Odium
magnũ cõtra regẽ cõcepit Erat ãt
regi dux q̃ q̃dã q̃ndã domicellaz re
gine carnaliter cognoscebat At re
gina absente regẽ q̃dã nocte ãcille
fue cubiculũ intrans. ꝑdcõ duci ex
psona ãcille mãdauit vt ad se illa
nocte deberet accedere. Qui cũ vemꝰ
set regina ꝑdicto duci se fuppofuit
a postmodũ dixit ei Scis q̃ fũ. Cuz
ille se esse amicã suã diceret illa ait
Neq̃quaz. ß fũ Rosimunda. Certe

talem rem hodie perpetrasti q̄ aut Albuinum occides. aut eius gladio interibis Volo ergo vt de viro meo qui patrem meum occidit et eius capite cupam faciens me in eadem bibere fecit. me deheas vidi rare. Cui cum ille non adquiesceret alium tamen se inuenire promisit qui hoc negocium ꝑpetraret. Vnde illa arma subtrahens. spatam illius que eat ad lecti caput ne tolli aut euaginari posset fortiter colligauit Cum ergo rex in strato dormiret homicida in eius cubiculum introire conatur. Quod rex sentiēs de strato exiliit. et spatam arripiēs sed extrahere non valēs cum scabello viriliter se defendere cepit. Sed cum ille optime esset armatus in regem inualuit. et occidit. Accipiēs ergo vniuersos thesauros palacij cū rosimūda vt dicitur Rauenna fugit. Sed cum Rosimūda quēdam iuuenem pulcerrimum prefectum. s. rauenne vidisset ipsum in virum habere desiderans venenum vino in calice ꝑmauit. Cuius amaritudinem ille presentiēs iubet vxori vt residuum bibat Quod cum recusaret. ille euaginato gladio eam bibere coegit. et sic ambo ibidem perierunt tandem rex quidam longobardo cū nomine Adaloath baptisatus est. et fidem xpi suscepit Et Theodolina longobardorum regina christianissima. et deuota apd mediol pulcerrimum oratorium constituit Ad quā Greg. libros dyal. transmisit. Qui vita cū suū nomine Agisulphum primo ducem taurinensem. sed postmodum longobardorum regem ad fidem conuertit. et cum romano imperio in ecclesia eum habere pacem fecit. Sic q̄ in festo sanctor Gerualsij. et Prothasij facta est pax inter romanos. et longobardos Et ideo Greg. in eodem festo cantari instituit in officio misse Loquetur dominus pacem ac̄. In natiuitate quoq̄ Johānis baptiste predictorum pax cōuersio amplius confirmata fuit Theodolina vero in beatum Johannem specialem deuotionem habebat. cuius meritis gentis sue conuersionem ascribens predictum oratorium apud mediolanum etiam fabricauit. Eius q̄ gentis Johannem patronum. et defensorem esse cuidā viro sancto reuelatum fuit Mortuo gregorio successit ei Sabinus. et Sabino Bonifacius tertius. et Bonifacio iij. Bonifacius quartus. Ad cuius preces Focas imperator donauit ecclesie christi panthēon circa annos domini. dcx. Et ad pces tertii Bonifacij primus statuit romanam sedem esse caput omnium ecclesiarum Nam ecclesia constantinopolitana se primam omniū ecclesiarum scribebat. Cuius Bonifacij tpe mortuo Foca et regnante Honorio circa annos dñi. dcx. Machumet pseudo propheta. et magn agarenos siue ysmaelitas. et sarracenos hoc modo decepit. sicut legitur in quadam hystoria ipsius. et in quadā chronica Clericus quidā valde famosus cū in romana curia honorem quem cupiebat assequi nō po

tuissz. mdignat⁹ ab ꝓtes trās marinas cōfugiēs innumerabiles sua simulatione ad se attraxit Inueniens ꝙ magumeth dixit ei ꝙ eū illi ꝑpō preficē vellet. Nutriēs ꝙ columbam grana et hmōi in aurib⁹ magumeth ponebat Columba aūt super eius humeros stans de auribus ei⁹ cibū sumebat. ficꝙ iaz assuefacta erat ꝙ quādocūꝙ magumeth videbat. ꝓtinus super humeros ei⁹ psilens rostrū in eius aure ponebat. Prædictus ergo vir populum suos cās. dixit se illum sibi velle prefice re. quem spūssancti⁹ i specie columbe monstraret Statimꝙ columba secreto emisit et illa super humeros magumet q̄ cū alijs astabat euolās rostrū in ei⁹ aure apposuit. Rō ꝑpō vidēs spūsanctus eē credidit q̄ super eū descenderet. ac in eius aure verba dei inferret Et sic magumeth saracenos decepit Qui sibi adherentes regnum psidis ac orientalis impij fines vsꝙ ad alexandriā muasecūt Hoc quidē vulgariter dicit. ꝙ verius ē qđ inferius habet Magumeth ergo ꝓprias leges cōfingens ipas a spūsancto q̄ i spē columbe q̄ sepe vidē te ꝑpō super eū volabat se recepisse mētiebat In q̄b⁹ q̄dā de vtroꝙ testamēto inseruit. Nā cū in p̄mena etate mercimonia exerceret. et apud egiptū a palestinā cuz camel⁹ pgeret. cū iudeis et xp̄ianis sepe cōuersabat a q̄b⁹ tā vet⁹ q̄ nouū didicit testamētū. Vnde ꝑm ritū iudeoruz circūcidūt saracēni. et carnes porcinas nō comedūt Cui⁹ rōez cū vellet machametus assignare dixit ꝙ ex fimo cameli porci⁹ post diluuiuz fuerit pereat⁹ a ideo tanq̄ immundus a mūdo ꝑpō evitādus. Cū cristianis āt cōuenīt. qr credūt vnū solū deū oipotētem oim creatorem Asserit eciaz pseudo ꝓpheta vera q̄ dā falsis immiscēs ꝙ moyses fuit magnus ꝓpheta. ꝙ xp̄s maior et sūmus ꝓphetaz nat⁹ ex virgine vtute dei absq̄ semine hois. Ait q̄q̄ i suo alcharano ꝙ xp̄s dū adhuc puer esset de limo rubeo lucres ꝑcussit ꝙ venenū immisciuit qr xp̄m nō vere passum nec vere resurrexisse dixit sed alium hoiez quēdaz sibi similem hoc egisse vel passuz eē docuit Quedā āt matrona noie Cadigā q̄ prerat cuidā puincie cerotamia noie vidēs hoiem in deo cū a saracenoꝝ cōtubernio vallari estimabat in illo maiestatem diuinā latere. Et cū esset vidua ipsum in maritū accepit Et sic Machumet totius illius puincie ꝓncipatū obtinuit. Ille āt suis prestigijs non solū dominam predictam sed a sāracenos adeo dēmētauit vt se messyam i lege ꝓmissuz publice fateret. Post hoc. Machumeth cepit frequenter cadere i epilētica passione quod Cadiga cernens plurimum tristabatur eo ꝙ impūro a epilentico homini nupsisset. Quā ille placare desiderās talib⁹ eā sermonibus demulcebat dicēs Gabriele archāgelū frequēter mecū loquentez ꝛc templor. Et non ferens splēdorem vultus ei⁹ in me deficio a tabesco qđ sic esse mulierē ceteri credidērūt. Alibi tamen legit ꝙ fuerit quidaz monachus. qui

Machumetū instruxit nomine Sergius · qui in errorem Nestorii decidens dū monachꝰ fuisset expulsus in arabiā venit et machumeto adhesit Licet alibi legatur qꝫ fuerit archidiaconus in ptibꝰ antiochie degēs a fuit vt asserunt iacobita · q circūcisionem pdicauit xpm qꝫ nō deū ꝙ hoiem tm̄ instituā sanctum de spūsco conceptū a dēvgine natū affirmauit · q oīa saracēi credunt Predictus ergo Sergiꝰ machumetum de nouo et veteri testamēto ac plura edocuit · Machumetus enī vtroqꝫ parente orbatus sub patrui sui cura pueritie annos agebat Multoqꝫ tempore cum vniuersa gente sua arabum ydolorū cultui deseruiuit quemadmodum in alchorano suo testat deus sibi dixisse Orphanus fuisti a suscepi te In ydolatrie errore dū manisisti · a inde eduxi te pauper eras a locupletaui te · Vniuersa enim gens arabum cuz machumeto venerem p dea colebat. Et inde ē qꝫ adhuc sexta feria apꝰ saracenos in magna veneatiōe habetur sicut apud iudeos sabbatuz a apud xpianos dies dnica colitur Machumetꝰ ergo pdicte cadigā vidue locupletatus diuiciis i tantam prupit mentis audaciaz vt regnū arabū sibi cogitaret vsurpaē Sed cū videret se pviolentiā assequi nō valere · Maxime cū a tribulibus suis q eo maioēs fuerāt despicereē pphetā se fingē voluit Et qs nō potrat subiugaē p potētiā saltē per sācitatē attraheret simulatā Predictiqꝫ Sergij virtutes valde prudentis cōsilijs adhērebat. Ipsum enīz ab scōdite manere faciebat a ab eo recqrebat a populo referebat · ac gabrielem archangelum eū nominabat. Et sic Machumetus totius illius gentis pphetam se simulando obtinuit principatuz · omnes qꝫ sibi sponte vel timore gladij credidērunt Predictus ergo Sergius cuz monachus esse voluit vt saracēi monachali habituvterent scz cuculla sine capucio a vt instar monichorum multas a ordinatas genuflexiones facerent · a ordinate valde orarent · Et qꝫ iudei Ihesus occidērent Christiani vo versus orientem orabāt voluit vt sui ihesus meridiez orarent · Que oīa adhuc saracēi observāt Multas ām leges Machumetus pmulgauit quas Sergius eū docuit · quarum multas de mosaica lege accepit. Sepe nanqꝫ saraceni se lauant · a maxie cū oraē debēt verenda sua manꝰ · brachia · os · et omnia membra corpis abluūt vt mūdi orare possint · Orātes ām vnū esse deū q nullū eqlē vel silez hz eiusdē qꝫ Machumetū pphetaz · In anno quoqꝫ integrum mensez ieiunant · Ieiunantes ām nocturno tpe comedūt diurno vo ieiunāt · itavt ab illa hora diei q nigrum ab albo distinguē pōt · vsqꝫ ad solis occasuz nemo comedē vel bibē vel se cū vxe cōis admixtione febal audeat · Postea solis occasuz vsqꝫ ad sequētis diei crepusculū semp licet eis cibo a potu qꝫ vxoribꝰ vti Infirmi autē ab hoc non obligātur · Semel aūt per singulos annos causa peregri

tionis ad dom̃u dei q̃ est in mecha
re p̃cipiunt̃ a ibi adorare · eamq; i
nsultib⁹ tegumẽtis circuire a lapi
des per media semota p̃ diabolo
lapidando iactare Quam domum
adam dicũt cõstruxisse ommibus fi
lijs ei⁹ a abtahã a ꝑ ismahelẽ locuz
orõmis fuisse · demuz machumetũ
eam domũ sibi cũctisq; gentibus
suis tradidisse affirmãt Omnes car
nes ꝓter porcinas sanguinem a
mortuorũ comedẽ p̃nt · Quatuor le
gitimas vxores simul eis habere
licet a quãlibet vsq; tertio repudia
re a rursus recipere · ita tamẽ vt q̃ter
narium numerũ non trãscendat ·
Impuberales vo atq; captiuas q̃t
volunt habere licitũ est et eas ven
dere possunt cũ volunt · misi earũ ali
quã impregnassent Cõcedit eis de
ꝑria cognatione ducere vxores · vt sã
guinis ꝓles accrescat a fortiꝰ inter
ipsos amicicie vinculuz astringat
Circa possessiones repetendas ob
seruãt vt actor testib⁹ ꝓbet a reus
intramẽto se cõprobet innocẽtem Cũ
adultera deprehensus cũ ea paritꝫ la
pidatur · cũ alia ãt fornicatus · lxxx
verberibus plectit · Machumetus
tam dixit sibi a dño ãgelo gabrie
le nunciante fuisse concessuz q̃ ad
aliorum vxores accedere posset vt
vivos vtutis et prophetas genera
ret Quidã ãt Iudeus ei⁹ cum vxorem
pulcra haberet a sibi ne cum dño suo
loqueretur interdixisset · quadã die
ipsã cũ eo loquẽtem inuenit a ꝓtin⁹
eam a se reiecit · Quam Machume
tus recipiens · inter alias vxores su
as connumerauit · Timens vo ex

hoc murmur populi · cartaz de celo
sibi delatam cõfinxit In qua conti
nebatur q̃ si aliquis vxorem repu
diaret eius esset vxor qui eam fusti
gasset Ds saracenus vsq; hodie ꝓ le
ge obseruant · Fur autem prima a
secunda vice verberibus plectit · tercia
manꝰ ei⁹ precidit · quarta pena
truncatione punitur · a vino semp
abstinere iubetur · Seruantib⁹ hec
a alia legis mandata promisit deꝰ
vt asserunt paradisum a ortum de
liciarum aquis pretefluentibus
irrigatum · in quo sedes habebunt
ꝑpetuas · nec frigore aut estu aliq̃
affligentur · oib⁹ cibis suis vescẽtur ge
neribꝰ q̃cq̃d appetierit corã se sta
tim inueniẽt · sericis vestimẽtis oib⁹
coloribꝰ induentur a virginib⁹ spe
ciosissimis copulabũtur · In deliciis
oib⁹ accubabũt · Quib⁹ angeli pin
cerne more cum vasis aureis a argẽ
teis deambulabũt in aureis lacet
argenteis vinũ deferentes a dicen
tes Comedite a bibite in letitia ha
flumina scilicet lactis mellis · et vi
ni Optima aromata eos habere di
xit machumetus in paradiso · a q̃
pulcerrimos angelos suntvisuri a
adeo magnos q̃ ab vno oculo an
gelivsq; ad aliũ sit spaciũ itineris
vnius diei · Non credentibus vero
deo nec machumeto erit vt asserti
fernalis pena fine fine Quibus cum
q̃ autem peccatis quibus obliga
tus fuerit si tpe mortis dom̃o Machu
meto crediderit in die iudicij machu
meto iterueniente vt asserunt sal
uus erit · Hunc pseudo prophetaz
saracenum tenebris inuoluit · spiritũ

Ꝑtrecie ſuꝑēr oīes habuiſſe affir
mant·et decem angelos ſibi fauēn
tes a eū cuſtodiētes habuiſſe pre
dicant Addūt quoq; q̄ ante q̄ deꝰ
celū terrā creaſſet·nomē machu
meti in ſpectu dei aſtabat Et niſi
Machumetus futurus fuiſſet·nec
celū nec terra nec paradiſus fuiſſ;
Mentiuntur q̄q; de eo q̄ luna ad eū
acceſſit·quam ille in ſinu recipiēs
in partes duas diuiſit et iterū con
iunxit Venenū inſuper in carne ſi
bi agmina oblatum fuiſſe dicunt.
agnus autē ei locutus eſt dicens.
Caue ne ſumas· quia in me habeo
venenū·a tamē poſt plures āños
veneno ſibi tributo interiit.

¶ Sed iam nunc ad longobardo
rum hiſtoriam proſequēdā ſtilꝰ
ſe vertat Longobardi igit Roma
no imperio plurimuꝫ moleſti erāt
licet fidem criſti recepiſſent. Poſt
hoc autem Pipinus princeps ma
ior regie domus francorum defun
ctus eſt. Cui ſucceſſit Carolus fili
us eius qui Lutideꝰ appellatur Qui
multas victorias faciēs reliquit du
os filios eiuſdem aule regie prin
cipes ſcilicet Carolum magnum a
Pipinum. Sed Carolus magnus
relicta ſeculi pompa caſſinēſis mo
nachꝰ eſt effectus· Pipinus autē
aulam regiam ſtrennue guberna
bat Sed cum Childericus rex eſſet
inutilis a remiſſus·conſuluit Pipi
nus zachariam papaꝫ an ille dere
ret eſſe rex qui ſolo nomine regio
erat contentus·Cui papa reſpōdit
illuꝫ dere rege mvocari qui bene
rempublicam gereret·Qua raōe
franci animati Childericum in mo
naſterio reduſere a Pipinuꝫ regē
creauerunt circa āños dñi·Dccxl.
Verum cū Aſtulphꝰ rex lōgobar
dorum eccleſiam romanaꝫ ſuis poſ
ſeſſionibꝰ a dominio ſpoliaſſ; Ste
phanꝰ papa q̄ Zacharie ſucceſſe
rat ad Pipinum regem francie cō
tra longobardos auxilium petitu
rus acceſſit·Pipinus autem copi
oſum congregans exercitum i ita
liam venit a Aſtulpum regem ob
ſedit A quo·xl·obſides acepit·vt
eccleſie romane omnia p̄dia que
abſtulerat reddēret·a ipſam āpli
us non inquietaret Sed recedente
Pipino Aſtulphus totum quod
promiſerat irritum fecit·Qui tamen
poſt modicum dum venatum pge
ret ſubito expirauit et Deſiderius
eidē ſucceſſit. ¶ Circa annum dñi
Dcclxiij·Dagobertus rex francoꝝ
vt i quadam chronica habetur q̄
longe ante Pipinum regnauerat
a ſui puericia ſanctum Dyoniſiuꝫ
in magna veneāt̄one habē cepit
Nam quando Lotharij patris ſui
iram metuebat ad eccleſiam sācti
Dyoniſij fugiebat· Cū ergo sācꝰ
iaꝫ rex mortuus fuiſſet cuidam sā
cto viro inviſione monſtratuꝫ eſt
q̄ anima eius ad iudicium rapta
fuit a multi sācti ſuarum eccleſiarū
expoliationem obiciebant eidem
Cum ergo mali angeli iam ad pe
nas rape eum vellent affuit beatꝰ
Dyoniſiꝰ a inuentu eiꝰ liberatꝰ eſt
a penā euaſit Forte enim eiꝰ aīa ad
corpus redijt a ibi pmiam egit Clo
doueꝰ rex corpꝰ sācti Dyoniſij minꝰ

teligiose discooperiens os brachij
eius fregit. a cupide rapuit q̄ mox
in amentiam versus est. ¶ Circa an
nos dñi dcxxxviij. Beda vene
rabilis presbiter a monachus in
anglia datur qui liez catalogo sā
ctorum computetur. tamen ab ec
clesia non sanctus. sed venerabil
appellat Et hoc duplici de cā. Pria
cum pre nimia senectute eius ocli
caligassent: habebat vt aiunt quē
dam ductorem a quo per villas et
castella se duci faciebat. a vbicq̄ v
bum dñi predicabat Quadam
vice dum per quandam vallez la
pidibus plenam trāsiret. eius di
scipulis derisionis causa eidem di
xit q̄ ibi esset magnus pop⁹ cō
gregatus. qui eius predicationez
silenter a auide expectabat. Tunc
ille feruenter predicare incipiens
cui fine p omnia secula seculorum
conclusisset mox vt aiunt alta voce
lapides clamauerunt Amē venera
bilis pater. Quia igitur eū venerā
bilez miraculo ipsi lapides voca ue
runt. ideo venerabilis patre appel
latur. Velut alij asserunt ei ange
li respondērunt Bene venerabilis
pater dixisti. Secūda causa ē quia
post eius mortem quidam clericus
sibi deuotus quendam versuz edē
cupiebat quem in eius tumulo sa
cere sculpi volebat. ita incipiens.
Hac sunt in fossa. volens versū tali
ter terminare. Bede sancti ossa Sz
q̄ talem finem versus congruitas
nō patiebat. a sedula mēte reuol
ueret. nec cōgruum finem videret
dū quadā nocte multuz sup hoc co
gitans mane ad tumulū properasset
angelicis manib⁹ versū talē repe
rit sculptū a finitum Hac sunt i fos
sa Bede venerabilis ossa. Eius cor
pus apud ianuam congrua deuo
tione colitur. ¶ Per idem tēp⁹. s. cir
ca annuz dñi. d. cc. Bachorius rex
frisonū cuz baptisari debēt: a iam
vnū pedē in lauacro intrixisset: alte
rum retrahēs interrogauit. Vbi naz
plures maioz suoz essent: in infer
no an in paradiso. Et audiēs plēs eē
in inferno intinctū pedē retrahēs Sā
ctius est inq̄t plēs q̄ pauciores seq̄
Et ita hūdificatus a demone. p̄mittē
te ei q̄ tercia die ab hinc incompa
bilia bona sibi daret. ipse q̄rta die
subita a eterna morte periit. ¶ In
campania italie frumentum ordē
um et legumina instar pluuie de
celo cecidisse refertur. ¶ Per idem
tempus cum corpus sancti Bene di
cti de monte cassino ad monasteri
um floriacēse: a corp⁹ sācte Scola
stice sororis ei⁹ apud ceromonas
fuisset trāslatū: karolus magnus
mōch⁹ cassmeñ. corp⁹ sā Bñdicti
ad castz cassmū trāsferre volebat
si miracul a deo oīsis. a francis re
sistentib⁹ phibitus fuit. ¶ Eo tpe
circa annū dñi. d. cc. terremot⁹ ma
gnus factus est quo vrbes alique
sunt subuse. alie a mōtanis ad sb
iecta campestria cuz muris a habi
tatoribus suis integre a salue vltra
sex miliaria transierunt. ¶ Corp⁹
sācte Petromille Petri apostoli fi
lie trāsfert. In cui⁹ sepulcro mar
moreo ipsi⁹ Petri manu scriptū le
gebatur Auree Petromille dulcissi

me filiee etē · vt ait sigisbertus Io
tpe tirñ armeniam infestant · in q̄z
patria cum olim pestilentia fuisset
suasu xp̄ianorum in modū crucis
sua rapita tondere unt Et quia per
hoc signum sālis rebbita est hunc
tondendi retinuerunt ritū · Pipino
tandem post multos triumphos de
functo · karolus magnus eiꝰ filius
eidem fuccessit · Cuius tempore ro
mana sede Adrianus pōtifex p̄fide
bat Qui ad carolum legatos misit
postulans ab eo auxiliū contra de
siderium regem longobardoruz q̄
more patris sui astulphi ecclesiā
plurimū infestabat · Cui karolꝰ obe
diēs magno cōgregato exercitu p
mōtem cēnisium ytaliā intrauit et
papiam ciuitatē regiam potenter
obsedit a ibi desiderium capiens
cum vxore filiis a principibus ad
gallias in exilium misit et omnia
iura ecclesie que longobardi ab
stulerant sibi restituit · Erant tunc
in exercitu karoli amicus a ameli
us strennuissimi milites christi q̄
cum miri actus leguntur · qui apꝰ
mœtariā vbi longobardos karo
lus superauit · cecidérunt a hinc ter
minatum est regnum longobardo
rum Nam a dēceps ullum regem
hēbāt quē cesares sibi dabāt Pro
ficiscēte Carolo Romā · papa sino
dum · cliñ · episcoporum congregauit
In qua sinodo papa vim eligendi
pontificem romanum a ordinandi
apostolicam sedem karolo dedit ·
Archiepiscopos q̄q a episcopos
p singulas prouincias āte consecra
tionem ab ipso inuestituram accí
pere diffiniuit · Filiꝰ quoq ei⁹ Ro
me in reges inunguntur scilicet pi
pinus super ytaliam · Lodowicus
super aquitaniam · Alchinus ma
gister karoli tunc florebat Pipi
nus karoli filius de diuisione cō
tra prēm cōiurā in monachū con
sumatus ¶ Circa annos dñi · dcc
lxxxij · tēpore Irene Imperatricis
a filij sui nomine Constantini ho
mo quidā in longis muris Tracie
fodiens sicut in quadā cronica le
gitur inuenit archam lapideā Quā
cum expurgasset a releuasset viri
iacentem ibi reperit a litteras tali
ter continentes Christus nascetur
ex maria virgine et credo in eum sb
cōstantino a hyrena imperatoribꝰ
O soli rerum me videbis · defuncto
Adriano leo in romanam sedē sb
limatus est vir per omnia reuerē
dus · Cuius sublimationi propin
qui Adriani egre ferentes cum leta
mas maiores agerent: contra eum
populo concitato · ei oculos erue
runt et linguam preciderunt · Sed
deus miraculose linguam sibi a vi
sum restituit · Qui dum ad Caro
lum confugisset · Ipse eum in sede
sua collocauit et eos puniuit · Ro
mani ergo suadente papa āno do
mini · dcc · lxxxiij · relicto impio cō
stātinopolitano vno oīm cōsensu
ipatorias laudes carolo acclamāt
eūq p manū leois impatorē coro
nant · cesarē a augustū appellāt ·
Post ostātinū ei magnus impial
sedes apꝰ ostātinopolim hēbatur
p eo q p̄dictus ostantinus roma
nā sedem vicariis beati petri reliq̄a

apud predictā vrbem sedē filii ordi
nauit Verū tñ pter dignitatez im
peratores romani nuncupati sunt
vsq; ad illud temp⁹ quo romanuz
imperium ad reges francoz trāsla
tum ē. Postea vo illi grecoruz siue
constantino politani. isti vo roma
norum imperatores vocati fuit Doc
aūt de tanto imperatore fuit mira
bile qd nullaz filiaū suaz qd viu vi
xit. voluit cōiugio copulare dice
bat enim eaꝝ cū terno carē ñ
posse. Et vt Alchuinus eius mgr de
eo scribit licet alias felix essz i hoc
aduerse fortune maligmitatē exp
tus est satis declarās qd super hoc
dicere vellet Quod tam imperator
dissimulauit acsi de eo nulla suspi
cio haberet. quāuis de hoc mltus
sermo fieret. Vñq quocunq; ibat
semp eas secum ducebat. Cui⁹ ca
roli tpe officiū ambrosianū dimis
suz ēq gregorianuz solenniť diuul
gatū imperiali auctoritate plurimuz
adiuuante. Ambrosi⁹ nanq; vt te
statur Aug. m lib. confes. cū a Justia
imperatrice ariana pfidia dēpna
ta pateretur a intra eccām cū plebe
catholica infidijs vrgereť. hymnos
a psalmos instituit fm morē orie
talium decantari ne pop⁹l'm erro
ris tedio cōtabescēt. a postmoduz
p oēs fuit ecclesias derivatū Vez
Gregorius postmodū supueniēs
plura mutauit. addidit. et detrūca
uit. Sancti em prēs nō stati omia
ad decorez officij ptinentia videre
potuerunt. sed diuersi diuersa ordi
nauerunt Nam misse inceptio tres
varietates habuit Incipiabať ei
missa a lectione. sic adhuc i sabba
to sancto fit. postmoduz Celestin⁹
papa pūs ad introitū misse cātari
instituit Gregori⁹ vo introitū mis
se cū cantu ordinauit a versū de illo
pūs qui totus canebatur retinuit.
Psalmos olim circa aram i modū
circumstanter. cōcordiť canebāt
a inde chorus dicitur Hec Flauia
nus et Theodorus qd altenatim in
stituerūt ab Ignatio hoc hūtes
q̄ sup hoc diuinit⁹ fuit edoct⁹. Je
romimus pūs epl'as a euāgelia et
ex magna pte diurna officia et no
cturna pter cantum ordinauit Gela
sius a Gregorius orōnes a cant⁹
addiderunt a lectionibus a euāge
lijs Gradualia. cantus. a alleluia
Ambrosius Gelasius a Gregori⁹
ad missam cātari instituerūt Hila
rius addidit ab Gl'a in excelsis do
Laudamus te. a cetera que sequū
tur Notherius abbas sancti Galli
sequētiam pneuma ipsi⁹ all'a pri
m⁹ opposuit. Sed Nicola⁹ papa ad
missam eā cātari decessit. Notman
nus cōtract⁹ teutonic⁹ fec' Nex oi
potēs die. ac Sācti spūs assit nobis
grā Aue maria. Et antb Alma ēde
ptoris. Et Symō bariona. Petr⁹
vo de oppostellis epūs fec' Salue regi
na Carol⁹ vt refert Turpin⁹ archi
epūs erat corpe decor⁹. ꝑ visu fer⁹.
statura ci⁹ pedū. vij. facies ei⁹ pal
mū a dimidiū i longitudie possidē
bat. Barba vero palmū vnū. Frōs
erat vm⁹ pedis. militem armatum
sup equum sedentem auticē sil'a
equo vno ictu cuz spata scindebat
Quatuor ferraturas equoꝝ sil'a

cile manibus extẽ dẽbat. militem armatum rectuz stantẽ sup manũ suã. a terra vsq; ad caput suũ sola manu velociter eleuabat. leporem integrum aut duas gallinas vel ã seruz edebat. modicũ vinũ a lipha tũ bibebat. tam parce bibendo erat q; semp in cena raro plus q; ter bibere solebat Cenobia mlta cõstruxit a in fine rerũ suarũ xpm hẽredez fecit Cui iperio successit lodouicus filius eius vir dementissimus circa annos dñi. d. cccxv. Cuiꝰ tempore epi a clerici singula auro texta. et exquisitas vestes et alia ornamẽta secularia deposuerũt. Theodolphꝰ aurelianensꝭ epꝰ falso apud impratorem accusatus. ab eodem est custodie adegauis mancipatus Cum autem vt in quadã chronica hẽtur in die palmarũ processio iuxta domũ in qua custodiebaꝫ trãsiret. ille apta fenestra facto q; silentio pulcerrimos illos Ysus a se editos sciz Gloia laus a honor tibi sit rex xpe ac. presente imperatore cãtauit. Qui in tantũ imperatori placuerunt q; ipsuz a vinculis mox absoluit ac in sede sua restituit. Legati Michael iperatoris constimopolitani mlt cetera munera detulerũt Ludouico filio Caroli magni libros Dyonisij de gerarchia de greco in latinum translatos. qui cum gaudio sunt recepti a mille viginti nouem infirmi i ipsa nocte in ecclesia eius curati sunt Mortuo Ludowico Lotharius imperiuz tenuit cui fratres eius. s. karolus a Ludouicus bellum indicentes. tantaq; cẽ
est strages vt nulla etas meminerit tantam aliquando fuisse in regno Francorum Tandem pacto inito karolus regnat i francia. Ludouicus in germania. Lotharius in italia a parte francie que ab ipso Lothoringia dicta est. Qui post modum Ludouico eius filio imperium derelinquens ipsum habituz monachalem accepit Huius tempore vt in quadã alia chronica dicit erat papa Sergꝰ natiuitate romanus q; primo osporci dictus ẽ. sed mutato nomine vocatus est Sergius Ab illo tempore ordinatum est vt oẽs pape nomina mutent Tuz q; dominus his qs i apostolatum elegit nomẽ mutauit Tum quia sicut mutantur in nomine. sic mutari debent invite perfectione Tuz nelle qui ad decorum officium eligitur aliquo nomine indecoro turpẽ Huius Ludouici tẽpore scilicet Anno dñi. d. cccl vi. vt i chronica quadam habetur i parochia mogutina malignus spiritus parietes domoz quasi malleis pulsãdo a maifeste loquẽdo a discordias seminãdo adeo homines infestabat vt quocunq; itroisset stati domus illa exurebaꝫ p sbrisãt letamã agẽ tib9 a aquã bñdictã spargẽ tib9 inimicꝰ lapides iactabat et multos cruẽtabat Tandẽ aliquando cqui escẽs cõfessus est se quando aqua spargebaꝫ sb capa talꝫ sacerdotis q; familiaris sui latitasse accusãs eũ q; cũ filia paratoris i pcm lapsus fuerit. Per idem tẽpꝰ rex bulgarorũ cũ gẽte sua ab fidẽ auersus

tante ꝑfectionis fuit vt maiore si
lio in regnuz ordinato ipse habitū
monachalem accepit Sed cum ei⁹
filius iuuenis mittere agens ad gentili
tatis cultum redire vellz · resumpta
militia persecut⁹ eū cepit · Effossis
q̄ oculis in carcere trusit · a ī regnū
statuto filio minore habitū sacrū
resumpsit · In italia apud brixiam
tribus diebus sanguis de celo plu
isse narratur Per idem temp⁹ lo
custe innumerabiles in gallijs ap
paruerunt senas habentes alas ·
sex pedes · duos dentes lapidibus
duriores vt castroruz acies turma
tim volantes spacium diurni itine
ris · iiij · aut v · miliarib⁹ extendentes
oia viridia in herbis a arboribus va
stantes · q̄usq̄ ad mare britanicuz
puenientes tāde flatu ventorū in pro
fundū maris demerse sūt · sed estu
oceani ad litus reiecte ex putredi
ne sua aerem corruperunt Vnde
mortalitas maxima a fames q̄uali
ba ē secuta · ita vt fere tertia ps ho
minū interijt · Demiq̄ primus Otto
imperauit anno ī.dñi.d.ccc. dum
āt in paschali solennitate dict⁹ Otto
principibus conuiuiū preparass
anteq̄ sederent cuius da principis
filius more puerili feretruz de mē
sa accepit · quez dapifer fuste pro
strauit · Quod cernens pedagog⁹
pueri · ipsuz dapifer eū mox peremit
Quem ci sine audientia cesar dā
nare vellet ille cesarem ad terraz de
iecit a suffocare cepit Qui ci de ei⁹
manibus vix ereptus fuisset · ipsū
resecuari iussit · se culpabilem da
mans q̄ festo non detulit vnde ip
sum libere abire permisit Ottonī p
mo successit Otto secundus · Hic dū
y talici pacem sepius violarent ro
mā vemta omniū⁹ populus a ma
gnatibus a pontificibus ap⁸ gra
dum ecclesie conuiuium grāde fe
Quibus epulantib⁹ latenē oēs ci
gi fecit armatis Deinde de violata
pace q̄rimonia mouēs · iubz in scri
ptis culpabiles recitari · Quos sta
tim ibidez decollari faciebat · alios
vero epulari satagebat · Huic suc
cessit Otto tertius circa annū dñi
d · ccc · lxxxxiiij · Iste āt Otto cog
nominabat mirabilia mūdi · Hic
vt in quada chronica dicit quāda
vxorez habuit · que cuida comiti se
prostituere voluit · Sed cuz ille nol
let tantuz facinus ꝑpetrare ulla ibi
gnata predictum comitē apud im
peratorē adeo infamauit q̄ eū impe
rator siue audientia decollari fecit
Qui anteqū decollaretur rogauit
vxorē suam · vt indicio cādentis fer
ri post mortez cuz ꝓbaret innocē
tem · Adest dies in q̄ cesar pupil
lis a viduis se asserit iudiciū factu
rum · Affuit a vidua mariti caput
secum portans suis inimicis Tunc
que fuit ab imperatore q̄ morte di
gnus ē qui iniuste aliquē occidis
set · Qui cū priuatione capitis euz
dignū assereret · Illa intulit dicēs
Tu es qui maritum meuz ad sug
gestionē vxoris tue innocēt occidi
mandasti · Et vt me verum dicere
comprobes · hoc cadentis ferri ibi
cio comprobabo · Quod Cesar
videns obstupuit a ī manus femi
ne se puniendū dedit Interuētu ta

men pōtificū a puericia inductus. x. die sū de inde viij. tertio vij q̄rto vi. a vidua accepit. Tunc impator cā examinata a veritate cognita vxorē cōcre mauit. a p̄decessōe sui qua tuor castra vidue dedit. Que castra sunt in episcopatu limeñ a vocant ab inductis dierum. x. viij. vij. vi. Post hunc beat⁹ hēricus qui fuit dux bauarie ano dñi. M. ij. impiuz sumpsit q̄ stephano rege vngarie adhuc gētili sororez suā noie Gey silā in vxorem dedit a tā ipm regē q̄ totā ei⁹ gentē ad xpi fidē conuertit Qui stephan⁹ tāte religionis fuit vt multis cū miraculoz gl̄a ipsum illustrē reddiderit. Hic hēric⁹ a vx or eius kunigundis v gines pmanserūt a celibē vitā ducētes i pace q̄ euerūt. Huic successit Conrad⁹ quidam dux franco rū qui neptem sācti hēnrici duxit in vxorē Hui⁹ tem pe visa ē in celo trabs ignea mire magnitudinis sup solem iā ad occasum vergētē currere a ad terram cadere Hic quosdā epos de ytalia eiecit. Et quia mediolanens archi eps de vinculis fugit Superbia me diolani incēdit die vo pēthecostes cū impator in parua ecclā secus vr bem coronaret ad missam taz gra uia tonitrua fulguaq̄ fuerunt. vt aliqui mēte exciderent. aliqui spi ritum exalarent. Bruno vero epūs q̄ missam cantabat a secretari⁹ impe ratoris cū alijs dixerunt se me mi sarū solennia vidisse sanctum Am brosiū imperatori comminantem Hui⁹ Conradi tempore anno dñi dominice. M. xxv. comes Lupoldus vt in quadam chronica dicitur iram regis metuens cum vxore sua in fil uam fugiens in quodā tugurio la titabant. In qua filia dux cesar re naretur nocte supuenīte i eodez tugurio ipsum oportuit hospitari Cui hospita pregnās vicina q̄ pa tui de cēter vt potuit strauit a neces saria ministrauit Eadez nocte mu lier peperit a vocem tertio ad seve rientem cesar audiuit Conrade. h puer progenitus gener tuus erit. Mane ille surgens duos armige ros siue secretarios ad se vocauit ita dicens Ite a puerulum illum de manibus matris violenē auferte a per medium scindentes cor eius michi portate. Conciti illi euntes de gremio matris puerum rapue runt Quez videntes elegantissime forme miserico rdia omoti ipsuz su per quandā arborē ne a feris deuo rarē reposuerunt. et leporem scin dentes cor eius cesari detulerūt Lo dente die dū q̄dam dux mē transi ret a puerum vagientem audiret. eū ad se duci fecit Et dū filiuz non haberet vxori attulit a nutriri euz faciens. a se de vxore sua genitum eē finxit a Henrici vocauit Cum & iam creuisset erat corpe pulcerri mus ore facundus a omnib⁹ gcio sus. quē cesar tam decū a pruden tē videns a patre ipsum petijt a i cu ria sua manere fecit. Sed cū videret puerum omnibus gracōsuz. et ab omnib⁹ omendari. dubitare cepit ne post se regnaret. a ne iste sit ille quē occidi mādauerat. Volens & esse securus trās mamb⁹ suis scri

ptas p eum vxori dirigit in hunc modū. Inq̃ntum est tibi cara vita tua. mox vt trās istas recepis puerum hunc necabis. dum ḡ p gens in quadaz ecclesia hospitatus fuisset: a fessus sup bancū quiesceret: a bursa in q̃ erāt littere dep̃derēt: a sacerdos curiositate ductus bursam apuit. a trās sigillo regis mumitas vidēs: ipsas saluo sigillo regis apuit et legēs sceus: abhorruit. tacens subtiliter qđ dicebatur. istū necabis: scripsit. Filiā meam in vxorez isti dabis. Cunq; regina litteras sigillo impatoris mumitas videret. et de manu impatoris scriptuz esse cog̃sceret: cōuocatis p̃ncibus nuptias celebrauit. a filiā suam eidem in vxorez dedit. q̃ nuptie aquisgrani celebrate sunt. Cuz autez a bicentibus cesari narraret q̃ solēnit fuisset filie sue nuptie celebrate. ille obstupefact⁹: a duob⁹ armigeris. duce a sacerdote veritate opta dei ordmatōi non resistendū esse vidit. a ideo p puero mittēs esse suum genez approbauit: a post se in impio regre mstituit. In loco ãt vbi puer Heinric⁹ natus fuit nobile monasteriū edificatuz est qđ vsq; hodie vrsamia nomiatur. Iste Heinricus omnes iaculatores a curia remouit. a que his dare solebat: paupibus erogabat. Huius tpe tantū scisma i eccia fuit vt tres in sūmos pōtifices electi essent. A quo dā tandē presbitero noie Gratiano magna illis data pecunia eidez cessērūt: a ipse papatū obtinuit. Dic Henricus dū p sedando scisma te romā pgeret Gratian⁹ ei obuians: aureā coronaz sibi obtulit vt ppiciū sibi hāret. Iste autē cūcta dissimulās sine cōuocata Gratianū de symonia cōuicit a aliū subrogauit. In libro tñ Romzi quem misit ipse ad comitissam noie Mathildā dicit. q̃ cuz p̃dict⁹ p̃sbr̃ simplicitate duc⁹ pōtificatuz sibi p pecuniā adquisierit vt scismati obuiaret ipse postmodum errorē suū cognoscēs: seip̃m suadente impatore depositit Post hūc Henricū: Henricus tercius impauit. Hui⁹ tpe Bruno in papā eligitur: a leo vocatur Rui duz ad capescendā sedē apostolicaz romā tenderet: audiuit voces angelorū canentiū. Dicit dñs. Ego cogito cogitatōes pacis ꝛc. Hic de multis sanctis vitā cōposuit. Hoc hoc tpe p Berengariū turbata fuit ecclesia qui asserebat corpus et sanguinē christi nō vere: ꝫ figuratiue esse in altari. Contra quez scripsit egregie Lāfranc⁹ prior becceñsis: qui fuit magister Anselmi cantuariensis. Deinde Heinric⁹ q̃rtus imperauit Anno dñi. M. lviij. Cuius tpe maxime floruit Lāfrācus. prior monasterij becceñs. Ad cui⁹ eximā doctrinaz cōuolauit de burgundia Anselm⁹ postmodum multa virtute a sapia adornatus: a ei in prioritate successit Sub hoc tempore hierusalem a saracenis capta a fidelibus recupata est. Ossa beati Nicolai apud barensez vitē trās lata sunt. de quo inter cetera legit̃ q̃ cum in q̃dam ecclesia que dicit̃ crup subiecta sancte Marie de cari

tate nondū beati Nicolai historia cantaretur: fratres priorem vt eaz cantare liceret instantius exorabāt Qui nullatenus adquiescens: dixit īmō gruum esse morem pristinum nouitatibus immutare. Cunqz adhuc fratres instarent: ille indignatus respondit. Recedite a me frēs nunquaz a me licentia concedetur. vt noua cantica: imo ioculatoria quedam in ecclesia mea decantentur Aduemente noua festiuitate eiusdem: fratres cum quadam tristicia matutinaruz vigilias pegerunt. Cunqz omnes se in lectis recepissent: ecce Nicolaus priori visibiliter terribilis apparuit. Quem per capillos a lecto abstrahēs dormitorij pauimento collisit: incipiensqz antiphonam. O pastor eterne. Per singulas vocum differentias virgis quas i manu tenebat grauissimos ictus sup dorsum patientis ingeminans: p ordinem morose canendo ad finem vsqz perduxit. Qui cuz omnes suis clamoribz excitassent: semiuiuus ad lectulum deportatur. Tandem ad se reuēsait. Ite et historiam nouam sādi Nicolai amodo cantate. Hoc tempore ex molisinensi cenobio virgiuus monachi cum abbate suo Roberto cistercij solitudinem adeuntes vt ibi regule siue pfessionez districtius obseruarent: nouuz ordinem ex veteri instituerunt. Hildebrandus prior dumiacensis factz papa et Gregorius vocatus est. Hic dum in minoribus cōstitutus legatiōe fungeretur: apud Lugdunum episcopū ebromicensez de symonia miraculose cōuicit. Naz dū ibidez archiepus omnes accusatores suos cōtumperet a cōuinci nō posset. Legatus aūt vt: gloria patri a filio a spiritui sancto diceret: imperauit. ille: gloria patri a filio expedite dicebat. spiritui vero sancto dicere nō poterat. Quippe quia īm spūsanctū peccauerat. Qui peccatum suum ofitens: mox vt depositus esset: clara voce spūsanctum nominauit. Hoc miraculum refert Boūs in libro ad comitissam Mathildam. Mortuo Hemrico qrto Spire: a cū aliis regibus sepulto. hūc versuz Hemrici in epitaphio habent. Filius hic: pater hic: auo hic: pauus iacet istic. Huic succes sit Hemricus quintus. Anno dnī M. cvij. qui papam cum cardīnalibus cepit. a eos dimittens inuestituram episcoporum a abbatum p anulum et baculum pastoralez ac cepit. Sub hoc tempore Bernardo cum fratribus suis cisterciū ingredit. In parrochia legiensi porcellum faciem hominis habentem enixa est. Pullus galline quatuor enixa est. Lotharius successit Hemrico. cuius tempe mulier quedā in hispania monstruz bisgemini corporis est enixa auersis vultibus a corpibus sibi coherentes Antequez effigies erat hois integri corpisqz membroz ordine distincta. Retro facies eam corporis a membroz pprietate integra. Post hunc regnauit Conradus. Anno domi. M. cxxxviij. Eo tpe Hugo

De sancta Barbara virgine.

Temporibus impatoris Maximiani erat quidā vir dyoscorus noie diues valde: ꝫ pagan⁹. Hic habuit filiā vnicā noie Barbarā. Fecit ātturrim sublimez: ibiq; rcdusit eaz vt non videret ab hoibus ꝑe eminentē ei⁹ pulcritudinē. Locuti sunt igī ei quidaz de pmanib⁹ vt viz ac cipet. Qui ascendēs ad eā: dixit. Filia: quidā de potētib⁹ monuerūt me vt accipiāt te in oiugiū. qđ ad hoc vides. Que cū indignatiōe vidit. Ne rogas me hoc agē pī. Qui sic ab ea aspnatus descēdit: a opaz studio se impēdit in ostruēdo quodā lauatorio sup fontē i quo Barbara virgo baptisata fuerat occulte. Instituerat em multitudinē artificū: et quō debēt fieri ordinauerat. Profectusq; in regionē longinquā: fecit ibi tēpus non modicuz. Descēdens vero Barbara de turri ad videndū opus artificū: vt vidit duas fenestras solūmodo factas dixit artifici⁹. Quare duas fenestras solūmō istituistis. Dicūt ei. Pat tuus sic nobis mādauit dixit eis. Facite mihi fenestrā terciā. Qui dixerūt. Timem⁹ dña ne indignet pī tuus ad uersum nos. Barbara vidit. Qđ dico vobis facite: ego de hoc adquiescere eū faciā. Ipsi vero adquieuerūt vt terciā fenestrā facerēt. Perambulās vero Barbara natatoria istituit in marmorib⁹ digito suo fācte crucis signū ꝑdurās vsq; in hodiernū diē ad cōpunctiōem intuentium. Ingressa vero ad ablutionē in q̄ grabiebat aqua: orauit vt aq̄ illa sanctificaret. Deinde ascēdens turrim vidit simulacra q̄ colebat pat eius. a afflata spūsancto spuit in faciem eoz: dicēs. Sit⁹ vīi fiāt q̄ faciūt vos: a omnes qui ꝓfidūt in vob⁹ Et ascendēs in turrim: erat ibidē dēp cans dūm. Finito āt opere reuersus est pī ei⁹ a otēplās tres fenestras dixit artificibus. Quare tres fenestras instituistis ꝫ dicunt ei. Filia tua sic nobis ꝑcepit. Ipse vero conuocans filiā suā: ait. Filia: tu imperasti tres fenestras institui. Ipsa videbit. Tuā. Trinitatis fraz tres fenestre illuminant omnē hoiez: due vero obnubilāt. Et assumēs eā pī ei⁹ descēdit in natatoria: a dixit ei. Quō tres illuminant a pl⁹ duab⁹ ꝫ Beata Barbara singlas fenestras designans: dixit. Hec pzem: hec filiū: hec innuit spūsanctū. Tunc pī ei⁹ furore replet⁹: euaginato gladio conatus est eaz transuerberare. Orauit vero beata Barbara: a scissa est petra vna: que suscepit eā intra se a eiecit sup montem. Erant autem duo pastores oues in monte pascētes: qui et viderunt eam cum lapide transferri. Accedens vero pater eius interrogauit eos de filia. Tūc vnus quidem stupuit eam celando saluare. Alter vero digito monstrauit eam. Tunc maledixit ei Barbara: et statiz facte sunt oues eius locuste que sic permanent in eius sepulcro vsq; in hodiernum diem. At vero pater eius recipiēs eam flagellauit: et tenens comaz

capitis eius: abstrāxit eam a monte: a reclusit eam in cella quā mundi ens clari et eatemis cōstituit custodes. et abiens nūciauit pfidi. Qui veniēs sedebat p tribunali: et sibi a pre pōsentate puelle admirās pulcritudinē: dixit. Quid vis: aut parce tibi ipsi sacrificādo dīs: aut acerrimis tormentis tradi. Que rndit. Ego habeo sacrificare dño meo Jesu christo q fecit celū a terrā a oīa q in eis sunt. De demonib⁹ tuis dicis. Os hnt a non loquētur: oculos hnt a non videbūt. Aures habent a non audient: nares hnt a n odorabunt. Pedes hnt a nō ambulabunt: nec clamabūt in gutture suo Similes illis fiant qui faciūt ea: et omnes qui confidunt in eis. Tunc pses furore repletus: iussit eaz exspoliari: a eius carnes neruis thaurinis discerpi: a ciliciis texturis defricare. Que plage tam grauiter illate sunt ei vt omne corpus eius cruentaretur sanguine. Et iussit vt reduceretur in carcere donec tractaret qua pena sumeretur. Media āt nocte circūfulsit eam lux de celo: in qua apparuit ei dns: dicens. Cōfide a confortare Barbara: q ecce ego sum gaudiū de te fit in celo a in terra. Non ergo metuas minas tyranni. ego enī sum tecū a eruam te ab omnibus plagis q inferūtur tibi. Tunc statim omnes plage non cōparuerūt. Mane autez facto pfidi pōsentatur. qui videns q illata torumenta non nocerent: dixit ei. Ecce quō picati sunt tibi dīj: a diligūt te Barbara. q plagas tuas sanātes obduxerūt. Que rndens: dixit. Similes sunt tui dīj surdi a ceci a sine intellectu a īmobiles: quō potent plagas meas curare qui meme diū sibi ipsis nō possunt prestare. Ille āt qui me curauit est christus filius dei vīui quē tu non vides eo q cor tuum a diabolo indurauit est. Tunc iratus pses a fremēs vt leo iussit discerpi latera eius a lampades ardētes applicari: versisq pedibus suspendi. et malleo caput eius tundi: vsq diu p eius nares sāguis distillaret in terrā. Ipa vero intuita in celu: dixit. Tu nosti cordis mei cogitor xpe q ppter te has plagas sustineo: idō nō derelinq̄s me Tūc pses iussit abscīdi gladio mammas eius. q̄b abscisis aspicies in celū btā virgo: dixit. Ne pīcias me dñe a facie tua: a spm̄ scm̄ tuum ne auferas a me. Deinde iussit eaz nudam circuire ciuitatē a plagas inferendo flagellari. Que intuēs in celum: dixit. dñe deus qui opis celi nubib⁹ ptector meus esto a aduitor: tege nuditatez cordis mei vt a viris impīs a lasciuis non videat. Tunc misit dns angelū suū q operuit eā stola candida. Igitur ducta a militibus in quodda pdū: pses precepit eam gladio plecti. Quam pater a presidē suscipiens pduxit vsq ad montē. Et dum beata Barbara gaudens super victoria ducetur orabat dominum: dicēs. Domine Jesu christe qui celos extendisti et terram: qui mari terminū posuisti: qui precepisti ymbrifras nubes distillari super montes a

malos qui sup mare ambulasti et tumentem ventum sedasti Omnia enim tibi obediunt presta mihi famule tue petitionez hanc et gratiã vt siquis memoriam meam fuerit nomen tuum faciens memoriaz mei in die martirij mei. domine ne memineris iniquitatum eius Tu enim nosti domine quia caro sum⁹ Tũc facta est vox domini ad eam dicẽs Vei pulcertima mea ac letissima requiesce in cubili patris tui q̃ est in celis Hec autez que postulasti data fiãt tibi a me. Et dictis hisce mit ad locũ martirij a patre suo decollata est cui sãcta iuliana que in eodem loco p eundem dyoscorũ eo dem tempe ꝑter eiusdem fidei confessionem a eodẽ genere martirij est consũmata quarum corpora valentinus vir venerabilis petiit. et habita ea repo fuit in loco solis in habitaculum modicum in q̃ et sanationes plurime celebrãtur Descendente vero patre a monte. ignis descendit de celo et cõbussit eum ita vt nec pubis eius inuemeretur Passa est autem imperante maximiano sub presidẽ marciano secundo nonas decembris

¶ De ꝯceptione beate marie ẽ gimis.

Helmus cantuariẽsis archiepiscop⁹ et pastor anglorum. Coepis suis salutez a perpetuam in domino benedictionem Conceptio veneranda dei genitricis a virginis dilectissim fratres quẽad modum p multa experimenta signorũ in anglia a in frãcia ceterisq; dimanatibus quorum olim sit declarata. me narrante audiat dilectio vrã. Tempe nã q̃ illo quo diuine placuit pietati anglorum gentez de malis suis corrigere fueq; seruitutis officijs artius astringere. glorio fissimo normannorũ duci Wilhelmo eandẽ patriã debellãdo subegit Cui rex anglorũ factus dei virtute a industria sua totius ecclesiastice dignitatis honores in melius reformauit Cuius pietatem opibus muniẽs ille oim bonorum inimicus dyabolus. tum familiariũ fraudib⁹. tum extraneorum incursibus multotiẽs conat⁹ est eius obsistere successionibus Sed dño protegente a timẽte se rege et glorificante ad nichilũ deduct⁹ est malignus Audientes ãt dacigliã subiectaz normãnis grauiter indignati se suo q̃ hereditario iure priuari. arma preparãt. dassez aptant vt eos adeũtes a data sibi patria expellãt Quo ꝑperto rex prudentissimus Wilhelm⁹ hilsinũ quendã religiosum virũ abbatez ramastensis cenobij accersituz in dacią dirigit vt hui⁹ rei veritatẽ inquirat Quo fideliter pacto ad angliaz redire cupiẽs mare ingredit. Et iam maximã maris partez prospero cursu transierat. cuz subito densis surgentib⁹ vndiq; ventis horrida tempestas celum commouit. undas Fatigatis igitur nautis nec vltra valẽtibus obniti fractis remis funibus ruptis cadenti

bus vēlis spes salutis amittitur.
Cūq; de salute corporum desperati
animarū solūmodo curā magnis
clamoribꝰ deo cōmendarent a bea
tissimā dei genitricem Mariā misе
rorum.s.refugium a desperatorum
spem deuote inuocarent.ecce ſbito
aspiciunt quendam bone habitu
dignis virum pontificali īmfula deco
ratum quasi inter medias undas
nauī proximuz Quī aduocans ad
se abbatem hilfinum his verbis
cepit interpellare eū Vis īqt peri
culum maris euadere.e Cūq; ille se
id toto corde desiderare a id solum
expetere vīderet. Tunc ille Scias
īqt me ad te a nostra domina dei
genitrice maria quā dulciter inuo
casti directum.et si dictis meis ob
temperare volueris saluus a īcolu
mis euades imminens periculum
maris Spondet se ei dīco in oībus
obtemperaturuz si hoc euaderet pe
riculū quo mortiaz primum se cō
spexit.Promitte mihi inquit ille a
deo qp diem conceptionis a creati
onis matris Jesu christi solenniť
celebrabis a celebranduz predica
bis At ille vir prudentissimꝰ Et qs
inquit dies mihi erit hoc festo cele
brandus Sexto ait idus decēbris
hoc festum solennisando tenebis.
Et ait abbas Quo officio vtetur ec
clesia in ecclesiastico obsequio.Om
ne inquit officiuz quod dicitur in
eius natiuitate.dicetur etiam in cō
ceptione excepto qp nomen natiui
tatis mutetur in nomen concepcō
nis His dictis disparuit.a citiꝰ se
data tempestate abbas cum suis
incolumis concito flatu applicuit
anglicis litoribus et que viderat
a audierat quibus potuit notifica
uit a nos fratres dilectissimi si por
tum salutis volumus appetere
re dei genitricis creationem a con
ceptionem dignis celebremus ob
sequijs vt ab eius filio digna mer
cede remuneremur Rursum hec so
lennitas alio modo alibi declaratť
Temporibus nanq; Karoli regis
francorum clericus quidam ordine
leuita Sagarie regis germanꝰ dei
genitricem toto corde diligens eiꝰ
horas solitus cantare parentuz cō
silio nubere volens cum quadam
puella valde pulcra contraxit Ac
cepta autez a presbitero nuptiali
benedictōne die illa missa celebra
ta recordatus qp eiusdez beate ma
rie virginis horas iuxta morem su
um non cantauerat omnes ab ec
clesia exire coegit sponsam domuz
mittens ipse solus iuxta altare re
mansit Cunq; solus dominice ma
tris horas decantaret a hanc anti
phonam Pulcra es et decora filia
hierusalem diceret.subito appare
it ei dei genitrix virgo maria cum
duobus angelis.dextram a leuaz
eius tenentibꝰ dicens. Si ego pul
cra sūa decora.quare me dimittis
et sponsam aliam accipis.e Nonne
ego pulcrior sum illa.e Nonne ego
sum formosa Vidisti taz pulcrā.e
Cui ille Domina mea inquit dari
tas tua omnem mūdi pulcritudi
nem excellit Tu es super choros an
gelorum eleuata.tu es super celos
celorum exaltata Quid ergo vis vt

faciam. At illa. Si sponsaz carnalem cui adhærere vis amore mei dimiseris me sponsam in celesti regno habebis Et si ocptionis mee festū annuatiz sexto ydus decembris celebraueris a celebrandum predicaueris mecū in regno vmgemitu mei laureatus eius Dis itaqz dictis domina ab oculis suis disparuit Clericus vero domū rediere venies absqz parentū consilio illico ad abbaciā quandā extra patriam pfecti monachali habitu decoratur Et p exiguum temporis meritis beate marie virginis que diligentes se semper decorat a beatificat est aqleye patriarcha factus festum cōceptionis eiusdē die predicto qd diu virit propriis octauis celebrauit et celebrandum cunctis predicauit. Itez hec festiuitas declaratur aliē In pago gallico canonicus qdaz ordine sacerdos solitus cantare beate Marie virginis horas nocturnas a villa quadam vbi cum vxore alteri formicatus fuerat ad opidum vbi morabatur tedere curas pelagus secare transmeare cupiens solus nauim ingressus domince matris horas nauigādo canē cepit Cuqz muitatorium. Aue maria gratia plena dicere ta iā in medio fluminis eet. ecce turba demonum in profundum pelagi vna cū eius nauicula eum precipitauit et animam eius cito ad tormentum rapuit die autem tertio ad locum quo demones eum afficiebant tormentis venit beata virgo cum sanctorum turba dicens eis Vt quid famuli mei animaz iniuste affligitis Nos inquiunt eū habere debemus qui raptus est in opere nostro. Si illius inquit virgo esset debet cuius opera faciebat ergo meus debet ee quoniam matutinas meas dum vos eum peremistis decantabat. Vnde vos magis rei facti estis qz erga me inique egistis. his itaqz dictis demonibus huc illuc fugientibus sanctissima virgo animam ad corpus detulit a per brachium hominem a flumine illo resuscitatum accipiens aquam a dextris a a sinistris quasi murum stare intens de profundo pelagi ad portū incolumem produxit. At ille gauisus pedibus eius prostratus ait. Carissima mea domina et virgo gratissima quid tibi retribuam p tantis bñficijs que michi fecisti. Dicor te inquit dei genitrix ne amplius in adulterij peccatum cadas a vt ocptionis mee festa sexto ydus decembris solenniter celebres et celebranda predices. Mox vt hec locuta est celos ipso vidente ascendit At ipse heremiticam ducens vitam qd diu vixit eadem celebrauit et celebranda alijs predicauit. Et nos fratres carissimi nostra auctoritate episcopali corroboramus a precipimus vt nullus vestruz ita sit rebus occupatus aut propriis peccatis desperatus quin beate marie virginis conceptionis festum celebret annuatim Sicut enim in sancta ecclesia eius natiuitas sic debet excoli eius ocptio. Nisi em concipere nūqd nascere tur Sic em

ad saluandum genus humanum olim fuit necessaria eius natiuitas sic fuit necessaria eius conceptio. Nisi conciperetur ex ea redemptor mundi ex ea non nasceretur Iussu dei concipitur a nascitur. immo si diuina ratio prospiciatur spiritualis conceptionis eius dies maior forte approbat q̄ natiuitas Non em̄ est mirū si homo a deo creatus nescitur de matre Erubescant igit̄ omnino insensati qui tanta misteria et sacramenta tenebris ignorātie excecati ideo respuunt celebrāe q̄ viri ac mulieris copula in conceptione beate marie extitit Si eius conceptionem ideo q̄ carnalis extitit stultis nō placet hodie celebrare. tamen diem illam et nocte dignā q̄uis incogitam a tempus a horam spiritualis conceptionis eius hodie celebrare debet qua ipse animarum creator animam fue mīris dignam a sanctissima corpori eius virginali angelis ministrantibus copulauit quam etiaz die prima nostre redemptionis et salutis dispositor nostre saluationis inter ceteros dies fecit preelegit et sanctificauit Nam q̄ sint due conceptiones hominis omnibus notum est peritis. vna qua carnalis copula viri ac mulieris agitur. alia qua anima noua a pura deo cooperante adunatur Si non placet illis celebrare dominice matris carnalez conceptionem placeat ergo colere spiritualem creationez corpisq̄ cū anima copulationem O quanta ē illa dies qua nostre reparatricis anima digna creatur a cōsecrat̄ et sanctissimo corpori vnit̄ Nō est verus amator virginis qui respuit colere diem eius conceptionis Erubescant igit̄ insani qui hunc diem colere nolūt ideo q̄ aliorum sanctorum conceptiones minime colere sancta reuocāt ecclā Maxime q̄pe iustitie est eaz a in aliis sāctis in hoc cōparati in qua deus humanam carnem assumpsit quā super omnes angelos et archāgelos in celis sublimauit Quis enim cetris sanctis dies conceptionis eorum non sit cōcessum vt celebretur illi tamen a spiritu sancto cōcessum ē que maiora excellentior ē cunctis. Pulcra a digne dominationez sup ceteros sanctos debet habere illa p quā omnes sancti sanctificantur a beatificantur dicit em̄ xp̄s sanctorum sanctorum dicit a ipsa sancta sanctarum. Et sicut sine more sumpsit rerum disposito sup omnes sanctos et sanctas illam dignitatez illi cōtulit vt verbum carnem factū ver bum conciperet et pareret et post partuz virgo maneret. sic ipē pre omnibus absq̄ more hanc dignitatem illi prebuit vt conceptionis et natiuitatis eius solennia sacro sancta in hac celebrentur ecclesia Quid longius. Conceptionem dominice matris colere est xp̄i generationem enarrare Nam eius conceptio. xp̄i generationis est linea Quapter euangelium Liber generationis hac die sicut in natali dñi an matutinales laudes tono more decantam⁹ a ad missam legim⁹

Meritō ergo colitur a filiis generatio a matris ꝯceptio. qm̄ ꝯceptio et natiuitas matris ē generatio filij Celebrem⁹ igitur hodie digmis officijs alacriter v trāq; ei⁹ honorabilem ꝯceptionem spūalez videlicet a humana m vt ipsius meritis et p̄cib⁹ a secularibus curis a cunctis vitijs mereamur eripi et ad eterna gaudia p̄duci. p̄stante dño nostro Jesu xp̄o qui cū p̄re et spūsancto et matre sua virgine maria viuit a regnat deus p infinita secula seculoz. Amen.

De sancto Judoco

Sanctus Judocus cuius festuz agitur in die Lucie vginis Fuit in britanie rege britonū filius Habuitq; fratrē maiorē natu. beatū videlicet Judabelem q̄ successit patri in regnū cogitans tñ regnum terrenuz p̄ celesti relinquere a vitaz monasticam ducere Vn̄ fratrem suū Judocuz iuniorem coram se cōuenire fecit Et licitus de suscipiendo regni gubernaculo. Beatus vero Judocus nō minus feruens in dei dilectione deliberandi in ducias. viij. diez in vix a fratre impetrauit. Ip̄o igit̄ interiz in monasterio quod ibi litteras dicerat ꝯmorante a oratiom in cubitea cogitante quō posset effugere regnum simul a patriaz Contigit illuc puenire vndecim pegrinos q̄ limina beatorum ap̄lorum petri a pauli visitare desiderabāt His beatus Judocus associat⁹ venit pisis vbi a sancto spū qui eū in omnibus dirigebat a ispirabat ab hoc itinē dimauit a ad p̄tinij cōfinia que plena nēoribus erāt a feris a auibus solū habitabilia festinauit. delectat⁹ itaq; loci illi⁹ solitudie. d s. fuit habitacōem ibi sup quēdam fluuiū facere. Qz ab hoc mōe duce illi⁹ terre p. vij. annos ab hoc ꝓposito retardatus ē. infra q̄s trās plus didicit a sacros ordines recepit Factus āt sacerdos illi⁹ ducis filiū qui eū in maxima habuit veneracōe de sacro fonte suscepit Elapso vero septennio ad vitā solitariam trāsiens in loco alzeie flumi nis riuulis vndiq; circūdato edificauit ecclām a domūculam deuoti oni sue ibidē vacaturus Dreī enim plura que p euz dñs opatus ē volucres a pisces diuersi gñis ad sacrā cūus manuz palpabiles venie bāt. a receptis ab eo alimētis ire debāt q̄i domestice Quadā āt die cū ad victū non haberet nisi modicum panē. sibi a discipulo suo dñs in spē paupis aduenit elemosinaz petens Cui vir dei panē diuidi iussit in. iiij. ptes a petēti vnam dari. Vir ille egredit a ecce reuīt dñs. in forma egeni a hoc vs dum q̄rta ps egeno tussa ē tribui Cui ait minister Vis ne vt aliq̄d nob debeat remanē. Volo inq̄t sanct⁹ totum tibi esurienti Potens em̄ est dñs etiā puidere nre necessitati. Vix recessit dñs a interim dum ꝯsolaret discipulum. ecce p fenestram vise sunt in alueo flumis q̄tuor nauicule victualib⁹ onuste. De q̄bus q̄s

eas adduxerit vbi quo deuenerunt
post ꝑ fuerūt de victu alib⁹ exonerā
te vsq; nunc ignorat Hec a multis
alia miracula totam longe latiq;
patriā ad eius visionē p impetrā
dis suffragijs diuinitus emouerūt
Cūq; octo ibidē annis elapsis ꝓpli
neq̄ret frequentiaz sustinere. adul
teri⁹ deseruū ꝑfecit constructo ibi
oratorio in honore bī martini et
domūcula in q̄ ipse manebat Ibi
q; plurimas ab hoste antiq̄ passi⁹
est infidias p. iiij. annos quib⁹ illic
emoratus ē Loī loco signo crucis
facto ꝓpa manu aq̄lam de sublimi
pstrauit. que gallū sibi abstulit.
et. xi. gallinas figillatī gallūq; suū
incolumē fuscepit. Nō longe etiaz
post dyabolus horribilē mutat⁹ in
columbā grauit eū momordit in pe
de qua lesione p sacrā edoctus ē sa
pientiā vt aliū locū quereret. a ad
iūcto sibi duce hæymone vastā ci
cuibat eremū vbi inuenirēt habi
tationis locū querētes In q̄rendo
autē dum idē dux grauī torqueret
siti. p lassitudine a siti obdormiuit
interim seruus dei iudocus oēm in
cubuit surgensq; baculo q̄ innite
batur terre infixo sic alter moises
aquā p duxit a fontē in de largius
effluentē. quo exhilarati dux a ei⁹
familia sue sitis extinxerūt ardorē
Progressus inde vsus mare in val
le vmbrosa diuū inuenit q̄ delecta
tus mirabiliter inq̄t Hec est req̄es
mea in seculū seculi Duce itaq; ad
ꝓpria reuerso vir dei duo ibi mani
bus ꝓprijs ostruxit oratoria vnuz
petro apl'o ꝓncipi. alterū paulo
gentiū doctori Profectus est etiaz
post modū romā mandatus a bea
tissimo martino tūc romane sedis
antistite q̄ multo tpe eū videre co
cupierat Vbi post sacra et multa
de eternitate colloquia preciosissi
mis sanctoz reliq̄is a dño papa si
bi collatis. reuersus est cū tot⁹ pa
trie gaudio ad pōtinij cōfinia vbi
in mōte habitacōnis sue in q̄ nūc
requiescit corpus eius parentum
obsequio adducta ē puella absq;
oculis nata Que sic edocta fuerat
in visione faciem et locā vbi oculi
esse debebāt lauit de aquia qua sā
ctus vir abluebat manus a mox re
ceptis oculis clare vidit. Duce itaq;
hymone presente cuz innumera
bili plebisq; turba in occursū bī
Judoci cōgregata reliq̄is q̄s attu
lerat cū veneratione repositis in no
ua beati martini ecclesia in q̄ nūc
eius sacrū requiescit corpus tūc de
nouo facta lapidea a prefato duce
ipse vir beatus preparauit se ad
diuina celebranda. cahila induti⁹
ad modū miles altre Qui cū asta
ret coraz altari tertio ydus Junij
et ministraret cum deuotione ma
xima diuina manus sup eum appa
ruit visibiliter inde sacrosancta missa
rum solennia suum sacerdotē a lo
cum illum signauit a confirmauit
cum benedictōne perpetua cum p missi
one tali a voce admirabili celitus
subsecuta Quia otē pfisti diuicias
terrenas a refutasti paterni regni
culmina ac elegisti pauper esse a
latere abiectus in terra ista dest v
ta a in via prepaui tibi coronam

ntes agmina angelor. eroq; loci eius in q̃ tes olueris defensor a iu gis custos Vniuersiq; locũ hunc visitaturi in dei noie a pia cordis intentione p tui memoria 8ma in terris grã nõ defraudabunt a p modũ ad gaudia puement sempiterna Seq̃nti igit tpe scũs iudo tus in carne p̃ter carnẽ vũẽdo angelus nõ hõ videbat ydib9 decembris obdormiuit in dño angelor obseq̃is a xp̃o p̃ntr visitatus cui9 p̃ntiam oñdere nõ it intolerabilis claritas splendoris a incõpabilis dulcedo 8mi odoris. Cui9 corp9 q̃ vigo fuerat ita integrum p mãsit vsq; ad sexaginta ãnos in tumulo acsi spũs vite foret in eor a custodib9 corporis sui vngues manuũ ac pedũ a crines capitis ac barbe q̃si viuerent excrescentes p̃ debant a radebant a oi sabbato q̃libz succes sorib9 hyemonis mn9 ruerenter sacrariũ violenter irrupit cũ satellitib9 suis a intrauit vbi repositum erat corp9 sanctissimũ Visoq; miraculo stupefactus cecitate p cussus. vere fus ẽ in amentiã ẽt exclamãs. a a a sancte iudex furib9 p mãsit a mutus q̃libz die clausit extremũ. Cuiusdã filiũ in cunabilis iacentẽ ei esset incendiũ vndiq; in domo miraculose oseruauit

De sancto Ponciano martire

Sanctus ponci an9 passus est in ciuitate spoletana sb fabiano q̃ ab Antonio impatoẽ direct9 illuc erat Fabian9 igit putato sibi pociano dixit Quis uocatis. Qui rñdit. Qd a parentib9 meis nomẽ m impositũ est poncian9 uocor Mai9 ãt nomẽ xp̃ian9 Cuiq; fabian9 ei suadere nitebat vt dijs sacrificaret a ille nulla ten9 adq̃escebat sed eũ potiꝰ durẽ crepaẽt iussit eũ vestib9 spoliari a virgis cedi donec sanguis ei9 et fluuij9 in terraz manaret Deinde p patis carbonib9 duo iudicia xpo fuit ei dicẽs Aut thura in carbonibus istis pone a nudis pedib9 super eos ambula Qui signũ crucis sibi in fronte faciens sup carbones nudis pedib9 ãbulare cepit dicẽs Ec ce ego in noie xp̃i ãbulo sup carbones istos igneos. tu mitte si pores in noie dei tui iouis manũ tuaz in aquã calidã a liberet te Tũc irat9 iudex iussit ei culeũ prepari a vncinos ferreos fieri eiq; ibi suspendi. Quib9 fractis ministri deficientes dicebãt Ve nob q̃ magis torquemur q̃ iste detestabil. Man9 nre defecerũt a vncini fracti sũt Tũc iudex iussit eũ in ima carceris claudi p9 hoc in ãphitheatrũ duci. duos q; biros leones ad eũ ad occidendũ dimitti Sz dũ ille cõem cõplesset leones cũ rugitu venientes vt viderũt eũ ita mãsueti fẽ sũt vt mdmãtes capita sua adorarent eũ Qd videns ois ppl's exclamauit Magn9 est dñs xp̃ianor dimittatur scũs dei Tũc fabian9 videns seditionẽ in ppl'o fieri iussit eũ iterq; in carcere trudi Vbi ãgelica visione meruit cohortari Q9 hoc plũbo feruẽti p fusus ẽ tandem gladio peremit a sic martir xp̃i ponian9 triumphauit.

xix. kl. februarij.

De sancto pontio martire.

Beati pōcij pa
ter quondaz senator vrb
is rome Marcus noie Mar vero iulia
Nec cū pregnās xdo loz tēpla cū
viro suo portās munera ascenderet
Veit ad templū iouis. qđ cū igre
deret sacerdos velato capite īfula
tus ad aras stabat Qui arrept⁹
a dēmone apprehendēsq; velamen
simula īfulam cepit eā minutatī
scindere vocēq; mirabili eiulās oē
templū clamoribꝰ ēplere Nec mu
lier mēns illuz in vtero gestat q
magnū hꝰ templū subuūret a deos
eiꝰ diminuet Marcus āt a iulia hoc
audiētes exangues facti fugiunt
in pe positā domū arripiēs iulia
saxū alterū suū lateraq; tundēs aie
bat Vtinā illū nō cepisset p quē
magnū templū a numina eiꝰ erūt
euertēda Meliꝰ ēt ego ipsa cū hꝰ
deficiā Cūq; dies pariēdi aduenis
set edidit puerū honestū sine vlla
macula quez credebat tātis supplī
cijs maceratū examinē gnari Mr
aūt pueri interficere puez miteba
tur. Cui pater eiꝰ dixit Dime nō īfe
ciasꝰ eū sed si iupiter voluerit vin
dicet se de inimico suo Nos āt nō in
iiciamus in eū manus nras Sicq;
cōseruatus ē puerulus quē ex genē
suo poncū vocauerūt Vñ accidit
vt in tēpla ydoloz nunq; introdu
ceret Cū aut ē vemisset ad puerilez
etatē magnis doctoribꝰ imbutus
oim fere me philosophoz ac diuer
sarū artium lris pollebat Quadā
die diluculo surgēs aiz ad precep
torē suū p gerret audiuit xpianos
quibꝰ scūs pontianꝰ papa pērat
psallentes a dicētes Deꝰ āt nr in ce
lo oia que cūq; voluit fecit Simula
cra gentiū aē. Nec audiēs puer ce
pit suspirās spūsancto opūctus flere
cepit a eleuās manꝰ ad cēlū dixit
O deꝰ cuiꝰ laudē isti decantāt oīdē
michi noticiā tuā cepitq; pulsare
ad ianuā Tūc sanctꝰ papa reuelā
te sibi spūsancto ait Aperite a simi
te fibi spūsancto ait Aperite a simi
te intrare puez Taliū em est reg
nū celoz Puer ē pontiꝰ relictis pe
dagogis suis in vico ingressus est
cū vno adolescentulo q cū eo stude
bat noie valerio & inquisita verita
te de carmine qđ audierat dos ca
nere. a scō ponciano in fide aiz col
lega suo instructꝰ est Qui alterius
leti q tidie redibāt ad hoiem dei et
audiebāt verbū salutis Cumq; re
diret ponciꝰ ad pīem suū requisiꝰ
an peepissz aliqđ a pceptoribus
aiebat Nūq; meliꝰ a magris meis
audiui qꝫ hodie vel heri Tandē ipē
patri suo ydola mihil ee oīdit. a i
troducto ad eū scō pontiano ad fi
dē eum duerit ita qꝫ ipse marcus
cū sancto pōciano epō et filio suo
oia ydola manibꝰ suis cōfringēs.
baptismi grām cū filio suo roi do
mo sua suscepit. Nec mlto pꝰ eo
defūcto puer pōciꝰ apprehēsꝰ a mili
tibus a im curiaz pducꝰ loco pīs
nolens ac repugnans constituit se
natoz Talēq; ei deꝰ grām contulit vt
in omni curia vl palacio speciale
ab omnibꝰ amaret In ipsis etiaz
diebus ponciani papa gloriosa

mortē īmīgūit ad dñm Post quē
achērius prefuit ecclē mense vno
dem de fabiano īm pontificatu succe
dēs ita bt̄m ponciū vt vetus pater
vez filiū diligebat Sanctus aūt
ponci9 iam pfectus i deo omnes fa
cultates suas accipiēs beato fabi
ano epō tradidit a eas pauperib9
distribuí fecit Duobus āt philip
pis impatorib9 ꝑ patre a filio cū
esset amicus quadā die anno. M
a cōditione rome dicūt ei Ramus
et ꝛeꝑopiciemus nobis deos ma
gnos qui nos īm huius anni mille
simi circulū natalis rome pduxe
runt. Quos cū beatus poncius di
uersis excusationib9 dedmare mi
tteretur illū vbut amicū suū ad sa
crificandū cogebant At ille vidēs
data9 sibi a dño occasionē ait O
pissimi impatores aū a deo p̄nci
pes hominū cedmati sitis cur nō
ei qui vobis hūc honoꝛez prestitit
ceruices flectitis a ipsi sacrificiū
laudis offertis ꝑ Philippus im ꝛe
tato9 dixit. Propterea et ego deo
magno Ioui sacrificiū offerre de
sidero q̄ mihi hāc tribuit potest a
tem Bt̄is aūt impato9 est deus
de celis q̄ cuncta de verbo suo cōsti
tuit a gratia spūssancti animauit
Poncianus subridēs ꝛndit. Ne er
et alijs verbis eius credidēūt a a
scō fabiano baptisati sunt Qui s.
fabianus a ponci9 oia magni tem
pli ydola ofregerunt a ipm fundi
tus subuerterunt Vulticz de popu
lo ad noticiā dñi cōcurrentes ba
ptismū alacriter susceꝑūt Deinde
imꝑatores diuersis in locis fecu
de decij successoꝛis sui circūuēti sūt
et occisi Demicz valeriano a galie
no impantib9 a xp̄ianos psequē
tibus beatus poncius fines ytalie
transiens vrbem sub ūgo alpiū
sitam petijt nomine simela9 Vbi
sedens Claudius ꝑ tribunali iussit
eum adduci dixitcz ei Tu es pō
cius qui vrbem romam nescio per
quam seductionem pturbasti. im
pia a primoꝝum principum men
tes abalienasti. Qui ꝛespōdit. Ne
mine9 turbaui neq̄ subuerti. sed
ab errore demonū eos ad deū ve-
cōuerti Cūcz non posset ad sacri
ficandum īduci p̄ses iussit om
nia tormento9 genera pꝛepaꝛi a
ait In eculeo optatus distendat
vt omnia tormenta ꝑ eius mem
bra decurrant. a tunc videamus si
deus eius eruat eū de manu mea
Cūcz eculeo aptaꝛetur bt̄us ponci
us dixit Fiat incredulitas tua im
possibilem deum nostrum dixeat.
Ego tī in nomie dñi mei Jesu xp̄i
credo vt pene tue ad mihi9 ꝛeda
cte nullum coꝛpoꝛi meo dolorem i
ducīat. Cūcz eculeo tenderetur et
ministri vectibus impositis code
am retorqueaꝛent a9 magno somi
tu eculeus confractus est ita vt in
pulueꝛem redactus non apaꝛeret
et exanimes repētino fulgoꝛe qui
ibi aderant redderent Sanct9 vero
poncius letus a intrepidus ait Vel
nūc saltem o incredule discꝛe quia
deus noster potēs est pios de tem
ptatione eripere Vos āt iniquos
in die iudicij igni ꝑpetuo deputa

re Tunc p̄sid̄e ꝯturbato dixit ana
bius assessor Sapiētissime virorꝝ
aduentantib⁹ nobis adducti fūt
duo vsi ex dalmacie montib⁹ mi
re magnitudinis Precipe & prepa
ri amphitheatrū vt ab eis deuo-
tus nō habeat sepulturam Jussu
igit̄ presidis prepar̄ amphithea
trū & btūs pontiꝰ in arena depon̄t
Statī egressi duo venatores cum
thaureis & neruicis sm ꝯsuetudi
nem cū stetissent in arena a sācto
dei puocassent vsos illi exeuntes
de caueis singuli vtroq; venatores
arripuerūt & ita eos discerpserunt
vt penitus q̄ fuissent nō ꝯpareret
Tūc vēētes ad sanctum pontiū
nō ausi fuerūt ꝓpius accedere aut
pedes martiris osculari ꝓp̄ paga
norum cruorem. Sed paulo lon
gius p̄stantes michil lesionis sā
cto martiri p̄missi fūt inferre Tūc
damor populi in celū tollitur a gē
tiles omnes damabant Vnus est
deus xp̄ianorum quē ponci⁹ colit.
Effecatus igit̄ preses voce rabida
damare cepit vt copiam lignorum
et omne genus fomitis afferrent
iussitq; dei sanctum manibus at;
pedibus vinciri catenis ferreis & i
media arena statuia mꝰ titudinē
lignorum in circuitu eius extrui ig
nemq; suppon̄ Q8 cum factum fuis
set ignis girans flāmis in sublime
arenā atq; torquens post̄ꝙ fasti
gium elisit amphiteatri ꝯsumptis
q; ommib⁹ que paratibulo ignis fu
erant prepata ita sanctus dei pon
tius ab omni ardore apparuit ille
sus vt nec fimbria vestimenti ei⁹
lederetur. Tandem preses victus
atq; cōfusus ait Nunquid omnia
tormentorum genera superasti &
ideo gloriaris nūc vt reliqua eua
das tormēta Ecce primum vene
rabile apollinis templū Accede &
sacrifica Cui pontius dixit Ego sa
crificio corpus meū ihesu xp̄ō quod
adhuc a pollutione ydolorum im
maculatū custodiui Nam vobis &
principibus vestris cito supueni
et vltio diuina quia iniuste perse
quimini seruos xp̄i Tunc videns p̄
ses eius constantiam decretum de
dit dicens Ducite eū & in sartagine
riuulo imminet & collate corpusq;
eius deorsuz mittite q8 et factum ē
Nec mꝰto post completus est ser
mo quem pontius predixerat Va
lerius impator in captiuitate du
dus a sapore rege persarum non
gladio sed ludibrio ommibus di
ebus vite sue merita p factis suis
recepit ita vt quotiens caiq; rex Sa
porus equū conscendere vellet nō
manibus eius sed incurvato dor
so. & in ceruice eius posito pede eq
membra locaret. Galienus vero
cum mediolanum intrare vellet
a militib⁹ suis deprehensus gladi
is eorum est confossus Claudius
autem preses & anabius assessor
eadē hora qua sanctus pontius de
collatus est arrepti a demonib⁹
suffocati sūt. nā claudius linguā
morsib⁹ minutatim iciebat Anabij
vero oculi e cauis suis vi doloris
anulli pellib⁹ tenuissimis p ora pē
debant Sicq; factum est vt in mo
mento temporis ambo expirarent

¶ De sancta prisca x̄ gine

Beata prisca

cuius romana claissimis parentib⁹ orta. xiij. etatis sue āno ab appatitoribꝰ ad dauciū est adducta q̄ iussit eam templū apollinis ingredivt ei sacrificaret Qua i eodē templo orāte terremotꝰ factꝰ est magnꝰ a ciuitas ocissa a apollo cōminutus a q̄rta pars templi ruens oppressit multitudinem paganoꝝ a sacerdotes ydoloꝝ ꝓtrꝝ qꝫ expoliata a cesa a in carcere ꝛe clusa p totā noctem hymnū cane bata dñō glorificabat ofortata visitatione āgelica Mane educta de carcere adipe fruētis pīgue dimsꝑfundit a minime lesa iussa ē itꝝ templū ingredi a sacrificare Qua signū crucis faciēte a orāte tonitruum factum ē a cecidit de celo ignis qui obussit circaistātes a purpurā impatoris a pre dextra a ydolū ēdactū est in fauillā Tūc impator iussit p̄fecto cū vncinis ferreis corpus virginis dissipari Pfectus vero fecit cū spatis mēbra eiꝰ inedia a bestias ferocissimas que eam disserperent exhiberi Que oranti vgini in māsuetudinē sūt ouerse Tūc carnifices tādiu carnes eiꝰ raserūt donec ad ossa ptingerent Ipsa vero orāte brachia eoꝝ in dolorē ꝛe sic a tormētis cessauerūt Tunc impator fremēs iussit eā igne cōsumi Qui a magn̄ pluuia d celo facta penitus ē extinctꝰ Iratusqꝫ impator iussit tradi comam capitis in q̄ credebat magicā osistere artē Pꝰ hec inclusit eā in tēplo vt fame deficēt. Die āt tertio ingressus vidit ancillā x̄pi āgelico solacio relevata a ydolū dejectū a omnino. a ira tus nimis iussit eā capite sic puniri Educta ātvia hostiēsi mhaxo. x. ab vrbe decollata ē. a a x̄pianis in eodē loco honorifice sepl̄ta vbi pꝰ nō multū tpis fabricata ē ecclā in eiꝰ hōre.

¶ De scā Brigida

Beata brigida

sic legit in speculo hystoriali de x̄pianis ac nobilibꝰ parentibus orta in scotia a puericia lōg rex studijs imoleuit. pudicitie et sobrietati sp intēta. a sp de bonis ad meliora crescēs a puellari etate vtutū signis extitit a dnō rāda Alibi āt sic legit Fuit vir q̄dā nobilis gne noie dubdaciꝰ q̄ emit ancillaz noie droscych Quaz cernēs valde virtuosā cōcubinā eā sibi fecit Que cepit filiā noie brigidā Qđ opiēs vxor otristata dixit viro Ejce ancillā ne pgenies eiꝰ mecū supet Sz vir nolebat vendē eā Magr āt q dā ait illi Vxoris tue semē. s. pleresemini famule tue fuict i seculū seculi. ipsa em vt sol lucebit i mūdo duo etiā sca epi venerūt in domuz dubdaci. q̄ vnꝰ dixit vxori eiꝰ Nō sis tristis ppt ancillā q̄ suo semine semē tuuz exaltabit qꝫ valde pulchet semē illiꝰ. Cū g̃ vxor p duraēt in furore venit poeta mercator deo inspiratus a emit ancillā. dubdaciꝰ tñ cepū vendē nolvit. Poeta vo duxit puellā in regionē suā i cuiꝰ domo cū q̄dā sanctus pnoctaret ipse

nocte orans vidit sup puellã glo
bũ igneũ. a hoc mane facto pre
mdicauit Mater ãt sancte brigide
cũ lac ferret cecidit sb vbere lactis
sup limen dom⁹ sui a peperit filia
noie Brigidã que eode lacte calido
perfusa a mũdata é Magus qz dor
miens vidit duos clericos vestib⁹
albis indutos effundere oleum su
p caput bte Brigide ordinem ople
ctentes baptismatis a vn⁹ impo su
it ei nomẽ brigida Vir quidã no
norabilis venit ad dupdacũ vt pe
teret filiã ei⁹ sibi in dugem. a hoc
placuit patri a fratribus Brigida
vero rspuebat eũ Cunqz grauiter
cõpellerent eã grauit vt de⁹ faceret
eã deformez ne ab aliquo peteret
Tũc oculus ei⁹ crepuit a cecatus
est. Qb hoc pat eius p misit eã deo
in virginẽ consecrari Quã cuz vela
rent duo sancti epi discipuli sãcti
patricij visa é ab epõ nomine Me
li de capite Brigide surgere colũna
ignis Lectis autez oibus sancta
brigida submisso capite añ altaẽ
tetigit lignuz altaris qd statim vi
uit a p manfit viride a sine putre
dine in eternũ. a etiã oculus ei⁹ sa
natus é Tunc tpis etiaz octo alie
virgines cũ ea velate fũt que roga
bãt sanctam brigidam vt nõ redi
ret ad patriaz sed ibi semp mane
ret cum eis Qda factum é Quedaz
dña de scotia venit ad sanctam bri
gidã cũ filia duodẽ a muta a na
tiuitate Accepta igit a beata brigi
da manu filie ãfiuit sibgo p rpo
velit manẽ Mat vero vidit filiam
videre nõ posse Cui beata brigida
Manũ eius nõ dimittã misi vidcat
Rndit & filia Qd cuiqz mihi obtue
ris libent faciã a sic virgo pmãsit
a eloquẽtior omnib⁹ fuit Filia au
tem dã principis virginitatez dero
uit sed pater ei⁹ coegit eam inire
cõiugium. Instãte ãt nocte nupti
arũ patis epulis pntes relinquẽs
ad brigidã confugit quaz pmsecu
tus é Brigida ãt viso eqtatu eius
p cul. signo crucis fre impsso ocs
immobiles sic statua stetert Sed
mox cum pmam egit pi cum suis
solutus é a filia libera a dugio. et
xpõ vt in corde vouerat colligata é
Seru⁹ regis tollẽs de mensa vas p
ciosum qd cecidit de manu eius et
in frustra redactũ est. A ĝ propter
hoc in vinculis positus é vt occide
ret Eps intercessit p eo nec pfuit
Vñ fragmenta ad beatã brigidã
tulit. q orando vas illud repauit a
fama eius p totuz regnũ diuulga
ta est Quadaz die brigida messo
res qs pluuia nunq tetigit. ai tñ
illo die oim ceteroz hoim messo
res a mane vsq ad noctem pter
pluuiaz metere nõ potuerũt Sãcta
brigida qnqz oculos dolentes
Vñ epus Meli nomine ei medicã
quesiuit Cui rndit Nolo medicum
misi pter te dũ em irẽt ad medicã.
brigida cecidit & curru suo a caput
eius in lapide vulneratũ est. de san
guine ãt vulneris due mute facte
loquebant Medicus vo occurrit
eis. qui cernẽs caput eius sanati
ait. Melior é medicus tuus q ego
Tunc ait eps. de cetero non cogã
te ad medicos huiusmodi. Puelle

cui daz egrote lac petẽti a brigida
cũ nõ haberet·aquã frigidã porre
xit q aq̃ in lac ouersa ẽ.eoq̃ hau
sto puella sanata ẽ Quidaz vir cõ
questus ẽ sãcte brigide q vxor ei9
ipum valde oderet q rogauit eã vt
bñdiceret sibi aquã qua domũ su
am q vxorẽ q oĩa sua aspersit q odi
um conuersum ẽ in amorẽ q̃ diu si
mul vixerũt Appropinquante die
pasche dixit sãcta brigida·que la
uabit infirmas sorores nras Cũ
q̃ illevt pote iuuencule oẽs recusa
rent·brigida intrauit fuisq̃ mani
bus illas lauãs ab infirmitate sa
nauit·quaz vna eãt palitica alia
demoniaca tertia leprosa Quadaz
nocte fures q̃tuor eq̃s brigide suã
ti sunt Hoc vidit puella quedã et
dixit brigide Que rñdit Scio ꝙ plu
res nobiscuz sunt Recesserũt ãt fu
res cũ equis a furati sunt in alio lo
co quinquaginta modios trinci q
oneratis equis putantes se ire do
mũ venerũt in domũ brigide q fati
gati dormierũt locans equis i an
gulo cũ annona Insecuti aũt sunt
eos mane spoliati equoz vestigia
attendẽtes a brigide dicit qđ acci
dit Que excitauit eos dicẽs Cur an
nonaz furtim oblatam ad nos tu
listis Rñderunt Putauimus eam
nos duxisse in domos nras.Brigida
aũt misit fures sancto patricio vt
eos liberaret a iudice q pñam im
poneret Quo facto hoies quoruz fu
it ãnona dederũt eaz brigide dicen
tes q deus eã misit ei Rogauit bri
gida sanctũ patriciũ vt faceret sibi
et suis vginib9 sermonẽ specialem
necnõ discipulis Qui p̃dicauit eis
p tres dies q nocte q nec sol occi
dit sed omnes putauerũt esse nã
ctoram Quidam ãt ignoãter sup
uenit dicẽs Tres dies hic sedistis
Rñdit patricius Per.x.dies h se
dissemus misi aliquis nos surgere
monuisset·nec famẽ nec lassitudi
nem sensissemus q abierunt in do
mos suas Rex vulpez quandã mã
suetam habuit que multis iudis
fuit edocta quam simplex rustic9
siluestrem putãs occidit Ob hoc
rex eiz captiuari fecit vt occideret
Quo audito Brigida venit ad ẽgẽ
p rustico deprecatura·Et cũ esset in
via vulpes venit de silua q in curz
brigide saltauit ponens se sb veste
eius Rex minat rustico occasionez
nisi vulpem habeat ita iudere scien
tez vt fuia Dedit ergo brigida vul
pem suam ẽgi quam ipse pro fua
acceptauit quia iudere sciuit vt fua
et rusticum liberet dimisit Abeunte
autez brigida vulpes ad siluas re
dijt quam cambus nec rex nec sui
capere potuerũt Quidaz vir duode
cim hominum fortitudinez habu
it a tantum vt duodecim homines co
mederet Qui rogauit sanctaz bri
gidam vt a domino sibi impetraret
vt fortitudo sibi remaneret a non
plus q̃ vnus homo comederet·qđ
brigida a domino sibi impetrauit
Post innumera virtutuz insignia
obitum suuz predixit·q ab aliũna
sua rogata vt secum moreret respõ
dit Officium meum tenebis p an
num a tunc morieris a vna die no
bis erit solẽnitas

¶ De sancta Dorothea

Gloriosa vgo

et martir xpi dorothea ex pie dorothy a mre thea p gemita est de nobili sanguine senatoy Il lis ãt tpibus viguit p secuco xpia noꝝ in terra romanoy Vñ beatus vir dorothy spernes ydola romaq relinquens cũ possessionib9 transf fretauit cũ vxore sua a duab9 filia bus cristena calisten. a puenit in regnũ capadocie ad ciuitatẽ nomi ne cesareã Ibiq habitãs genuit beatam dorotheã Que gemita more xpianoꝝ occulte baptisata ẽ a q dam sancto epo qui nomen ei im posuit ex noie patris a mris cõpo sitũ dorothea Ipsa ãt impleta spũ sancto virtutibus a omni disciplina imbuta a formosa valde super oes puellas regionis illius erat. Q8 cernes imminutis castitatis dy abolus et inuidꝰ fabriciũ terre il lius prefectũ in amoꝛez vgims sti mulauit q eã carnali libidine ꝛcu piscens misit p ea spontes thesau rum a res absq cõputi determina tione sibi dare p dote. ipam q legi timo thoro ducendã promisit Audi ens ãt hec virgo dorothea a qi de spiciens terrenas diuicias intre pidã se xpo esse desponsatam fate bat. q8 audies fabriti9 furore suc census in doliũ feruentis olei plenũ eã mitti iussit. Ipsaq xpi adiutoꝛio illesa manente. a cui balsamo vngeret. multi pagan oy hec videntes ad intra se ouertunt. Fabrici usvero credes hec magicis artibꝰ fieri ipam indubi nouẽ diebꝰ absq cibo fecit. Que nec sic macerata pulcriozꝛ vt ante fuerat apparuit. Prefectꝰ dixit Nisi deos in pniã ado res. e culei penas nõ euades. Rñdit dorothea deũ adoro nõ demones qui enim demones sunt Et prostrata in terram eleuauit oculos ad celi et orauit dñm vt oñderet omnipo tentiã suã a q ipse esset solus deꝰ. et nõ alius preter eũ Exiit autez fabritius colũnam a desup y doliꝰ et ecce mltitudo angeloy cũ impe tuvenies adeo ydolum contriuit q nec pticula colũne inueniebat. Et audiuit voces demonuz p aera damantiuz. dorothea cur nos cru astas Ob hoc mlta milia pagano rum ad xpm ouertunt qui etiam martirij palmã ingressi sunt Ipa vero in e culeo suspensa. pedibꝰ ele uatis vncis corpus lacerat. virgis castigat. flagellis cedituꝛ deinde ad mãmillas facule applicate sunt et cum hoc vsq in crastinum senni mortua i carcere reclusa est de ma ne autem p ducta ad lucem nec vl la macula vl lesio apparuit. 8 quo etiã preses mirabat vehementer a dixit ei. Adhuc reuertaris O ame na puella. satis nãq castigata es et misit eam ad duas sorores su as christen et calisten. que metu mortis a christo recesserant vt ipe dorotheã sororem suã si phas est a xpo auellerent. Dorothea aũt le mẽ alloquens eas abstulit ab eis ciuitatẽ cordis a ad xpm eas ouer tit. Quod audiens Fabritius am bas sorores dorso ad dorsum liga

ri iussit et ad ignē pīci in cupa et concremari. Et dixit dorothee. quo usq; tu malefica nos ptrahis. e aut sacrifica vt vivas aut mortis sma plecteis. Illa leto vultu rīdit. Age quicq̄d vis passura sū. p dño meo ihesu xp̄o sponso meo in cuius orto delicias rosas cū pomis colligam et letabor cū ipso in eternū. Audiēs hoc tirannus infremuit. p̄cepitq; vt facies ei⁹ baculis a fustib⁹ cederet quousq; tortores fatigarentur. vt nec vestigia sānitatis in ipsa apparerent deinde in carcere. vs in crastinū. de mane āt e carcere p ducit illesa a saluatore nostro curata Et capitali sma a iudice accepta duz extra muros ducit. vidit eam theophilus protonotarius regis a q̄si derisorie rosas a viridario sponsi sui de q̄bus ipsa iam locuta fuerat petiuit sibi mitti. Q̄ illa se facturā p misit. Cum āt venisset ad locum de collationis. rogauit deū p omnibus qui ad honorē nois sui memoriaz passionis fue pagerent vt in omnibus tribulationib⁹ suis solatium in finē vite fue obtinerēt. Mulieres āt parientes a nomen eius inuocātes celerem senti rent relevationē. Et ecce vox de celo audita ē. Veni electa mea veni spōsa mea Omnia eniz que petisti impetrasti a fient. Inclinata āt sācta virgine ad ictū spiculatoris appa ruit pulcerrim⁹ puer non plus q̄ quinq; annoz purpura indutus a discalciatus et crispo crine in cui⁹ veste stelle auree sparse fuerūt. ferens in manu sua sportulam cū tribus rosis a totide malis Cui Dorothea dixit Obsecro mi domīe feras eas Theophilo scribe. Quo dicto de collata ē virgo christi a prexit ad sponsū suū. viij. idus februa. Theophilus āt stabat in palatio presidis a ecce puer apparuit. a fustulit eū in ptem dicēs Has rosas cū pomis mittit tibi soror mea Dorothea de spōsi sui paradiso Puer vero disparuit. qui angelus esse de celo missus nō dubitat. Mox ille celesti odore repletus omnia terrena spreuit a clamauit se esse christianum laudando christū deuz Dorothee Qui in mense februario dum magna frigora terraz congelant. nec aliq̄s virgultum frondib⁹ vestitur rosas a poma quibus vult mittere potēs est. Ex ipsius quippe Theophili affirmatione a predicatione ferme tota ciuitas conuertitur. Vidēs autem hoc tyrannus Theophilum pluribus tormentorum generibus q̄ Dorotheam cruciauit. Vltimo vero in ptes minutas fuccidi precepit a volatilibus celi proici. Theophilus autē primitus sacro baptismate renatus mistico corpori a sāguini Iesu xp̄i cōmunicauit a sic ad christum perrexit. Alibi legitur q̄ post q̄ Theophilus conuersus fuit iudex ei ait Tu scholasticus noster a aduocatus in causis christianorum actenus hostis fuisti ita deinceps esto aut multa pateris Consule tibi a domui tue. a pueris a reb⁹. Respōdit ille Ēna caducis pfero Ob hoc

fuſpenſus eſt in eculeo. Tūc ait Mō
factus ſum chriſtianus. quia ī cru
ce chriſti fuſpēſus. a ideo gratias
ago. Ob hoc latrā eius vngulis la
mantur. a lampades ardentes im
poni iubent. Theophil⁹ michil ali
ud clamauit niſi Jeſu xpē miſerere
mei. Ob hoc tortus eſt. a tortoribꝫ
deficientibus cum ipſe ſtaret imp
territus. tūc decollatus eſt deo gr̄
tias agēs. Et ſic. xi. hora oductus p
meruit equalem cuī illis accipere
mercedem q̄ a prima hora vſq; ad
xi. operati ſūt. In die dorotheevir
ginis celebratur feſtū eius quod
erat ſingulis ānis in craſtino ſācte
Agatheevirginis.

¶ Paſſiō ſcē apollonie virginis

Tempore Juli
ani impatoris fuit vir q̄
dam nobilis de vrbe romana de ge
nere ſanatoꝝ noīe apollonius. qui
habuit vxorē nomine dionā. genu
itq; ex vxore ſua filiā. nomē mātis
imponēs eidē. Eo tpe maxima fu
it pſecutio xp̄ianorum. Apparuit
autē apollonio āgelus dn̄i dicēs
illi quatenus ad beatū pol̄carpum
cum filia ꝓperaret: a ab eodē ſcm̄
baptiſma ſuſcipet. Quo facto. pol̄
carpus filiā vocauit ex patris no
mine apolloniā. Apparuit interiꝫ
dn̄s apollonio predicens ei. quō
multa oporteret eum cum filia p fi
de ſuſtinere. Illo ergo a Juliano im
patore p fide pempto. ſequēti die
poſt mortē apollonii. iulianus ce
ſar iuſſit ſibi beatam apolloniaꝫ
p̄ntari. Cui dixit. Quia nobilis es.
vt tota tua teſtaꝫ parētela. cogita
de parentum tuoꝝ morte peſſima:
quō mater tua ſuffocata ſit a dia
bolo. a pater tuus decollatus eſt. ne
et tu peas ſicut illi. Audiens hec
beata apollonia dixit ceſai ſcis
quia ſcriptū eſt. Siue viuimus. dn̄o
viuimus. ſiue morimur. dn̄o mori
mur. Et vnicuiq; redditur premiū
ſm ſuū laborem. Ergo mater mea
cepit premiū a diabolo. cuius ſe
obſeq̄o mancipauerat. qđ eſt eter
num ſupplicium: pater meus feliciter
vixit. a in xp̄o conſtanter triūpha
uit. Ideo regnat cū illo in etno an
gelorum cōſorcio. Audiēs impator
verboꝝ affluentiā a virginis cōſtā
tiam dixit. Elige tibi vnū e duobus
Aut ſacrifica dīs. a bene tibi erit
in domo noſtra: aut morte turpiſſi
ma morieris ſicut parentes tui: et
omnes diuicias tuas ſimul a patri
monio diſſipabo. Apollonia rndit
diuicie iſte tranſitorie ſunt. q; ſūt
alie diuicie q̄ eternaliter pſeuerāt
in celis: q̄s dn̄s meus ihesus chri
ſtus abundanter ſuis diſtribuit in
eternū. Tunc impator iuſſit eā vir
gis cedi: vt animū eius a fide ieſu
reuocaret. Illa aūt in tantis pēs
gratias deo agebat. Videns autē
cesar q̄ animum eius mutare non
poſſet. iuſſit eam in eculeo ſuſpēdi
et vngulas exoriari: a de carne eius
particulas ſcindi. Ipſa vero in ecu
leo ſuſpenſa clamauit ad dn̄m di
cens. Miſerere mei dne q̄ adiuua me.
vt certare valeaꝫ fortiter cōtra ini
micum. His dictis. ſtatim angelus do
mini venit cum impetu magno et

liberauit eaz. et fecit lignū i q̄ pen debat: a mlti pagani crediderūt in ℓ tā a mortui sūt. ß et multi in xp̄m crediderūt. Tūc iussit eā cesar icarrari vsq; i crastinū. Altera aūt die fecit sibi eā p̄sentari a dixit ei Crede appollonia i deum meū iouē: et sacrifica: Que rñdit. Nō debes dicē deum. ß demoniū: cuius mister es. cū eo ekna supplicia possessur9. Audiēs hec ipator. furore replet9. eam duci iussit in ortum feraru vt eaz bestie morsu crudeli lacerarent. Videns aūt dyo btā horribiles leonū facies. cetrāq; bestiaruz ferocitatē mutuit: a mumiēs se signo sācte crucis orabat dicens. Dñe de9 qui liberasti daniele de lacu leonū. liberā me ne tradar his bestijs in rapinā. Et ecce mox bestie ferocitate posita. accesserunt ad eam tanq; ea tuli mansuefi ponentes se circa eā Q9 videns impator actioi replet9 furore. iussit eam iteru sibi p̄tari dicēs. Abnega cristū tuum a adora deū meum: alioquin morte crudelissima morieris. Que rñdit. Quaz diu vixero in hac fragili vita: lingua mea a os meum non cessabunt pnunciare laudē et honorem spō si mei ihesu cristi. Quo audito iussit duriſſimos ferreos stipites parari a in igne duros fieri a preacutos vt sic dentes eius p tales stipites lederentur: a vt radices dentiū cuz forcipe radicitus euellerētur. In illa hora orauit beata appolonia dicēs dñe ihu christe precor tvt quicūq; die passionis mee pegerint. ac huj9 doloris mei acerbitatez recordati fuerit cū dēo oīone: dolorez hui9 modi dentiū: aut capitis nūq̄ sentiāt passiones. Audiēs impator q a laude dei non cessaret. iussit ā putari linguā ei9. ne vltra p̄dicaret. Ipsa vero in corde orauit vt p̄ces eius de9q; est oīm cōditor exaudiēt. Et ecce āgel9 dñi cū magna luce apparuit: a eā mīa claritate circūfulsit dicēs. Apoloīa soror mea exaudita est oratio tua. Et portauit ei l:āz aureis lris scriptā: q̄ orōnes suas exauditas fore a dño continebat. In illa hora q̄ngēti hoīes conuersi sūt ꝑ miracula q̄ viderūt. Videns aūt impator q tot hoīes cōuersi sunt ad dñm. i iracundia magna arripuit gladiū a btāz appoloniā crudeliter manu ꝓpria p foāuit et sic cum palma martirij scā illa aīa migrauit ad xp̄z. Et ecce multitudo exercit9 āgelorz ducēs illā scām aīaz. q̄ a mltis xp̄ifidelib9 visa ē in celū ire spē ad regna celorz ascēdisse. Scūs aūt policarp9 corp9 btē vgis vna cuz corpe patris sui sepelijt

¶ de sācta Gertrude virgine.

Exemplinevir gines Gertrudis gemitorum erat Pipin9 vir ptāte a nobilitate p̄dar9 hic potētia sui p̄ncipat9 impauit finibus his. Q9 mosea moselle decursus frisonū q̄a carbonarie silue p̄tingendo circundat. hinn9 Vigebat aūt vgo Gertrudis iustitie zelo a sanctimonie p̄uilegio celestiuz flagrās desiderio. Puella cū cōuenticula omnem q̄ leuitatē fugiēs mīi assidue adhereba a ei

de famulādo seqbat̄ monitem apostoli dicētem Filij obedite pentib⁹ ī oīb⁹ Studebat etiā humilitatem vincere q̄s generositate p̄ibat Presta bat se ancillā. p obsequij exhibitionez suis ancillis: imitata dei gemitricis exemplū que cōscendit ī mōtana advisitandū elizabeth ac̄. In ip̄si⁹ quoq; imitatione ausa ē votū accipe integritatis .s. virginalis pudicitie sigillū cōservare nec admittere vllū sp̄ōsum p̄ter autorē castitatis ihesuz xp̄m. In quo dū quodā p̄repeditur offendiculo viriliter vincit in domino. Nam cū rex potētissimus dagobert⁹ vites ēgmi sui circuiret. cōtigit euz ad domū reuertē di ducis pipini dormire Adrāt ātcū rege quidam dux australis filius: genere: forma diuicijs preclarus Vidit iuuenis tam regem q̄ principes eius virginis spē mot⁹ magnis p̄cibus adorsus est vt eaz sibi ī mrimoniū copularēt Acceritis igitur parentibus de nuptijs puelle verba faciunt. infinitos thesauros ac alia multa bō repromittunt. Pater vero puellā introduci iubet ad regē. statuūt q; adolescentē in oculis ei⁹ a suadent cōmendādo in multis sponsum vt ipsuz accipiat. At virgo q̄ se in amplexus celestis sponsi transtulit mhil hui⁹ pulcritudinis aspectu promota respōdit Formosum iquit iuuenē o principes offertis q; leuissimo passioīs attactu mutabilē. diuitez predicatis sed non additis eum sibi vsq; q; q; sufficere a paupem ommno fieri nō posse. Nobilitatē extollitis. sed aliquē nobiliorē esse non negatis Ego vero immutabiliī propositu eū in sponsum elegi cui⁹ etna pulchritudine oīm creaturārū pulcritudo mirak. cuius q; nobilitatez angelica sublimitas cū tremore veneratur in cuius diuicijs celuz a terraq; omnis eorū pulcritudo resplendet. desistite igitur hic michi terrenā felicitatē nominare. vbi celestiū gaudioz beatitudo se ingerit vbi sācta copula eterne vite fructum paritura duduz vota occupauit. His prudentissimis responsis rex a omnis ille principū cōsessus versus est in stupore a silentiū Intellexerunt q; tā diuinū ofiliū non aliūde q; de fonte diuine sapiētie emanasse. Itaq; breui intricto tēpore pat imputans hoc puerili leuitati nō diuine inspirationi voluit eaz petenti iterū iuueni matrimonio cōiungē Beata Gertrudis a pia matre occultata aspectui patris aliq; diu sūstrahitur. Tandem matris sue auxilio fugit ad ptes francie ī locuz q; karleburgh nuncupat. Ibiq; permansit ad temp⁹ edificās ibidē insignē basilicā ad honorē gemē cis dei ob votū tutādē virginitatis Mortuo itaq; petitore taz sci thalami. evocta per nunciū matris remeauit ad p̄ria Nec mlto post. Pipin⁹ p̄ virginis ipsa exīte ānoꝝ xiiij. mortu⁹ est. P⁹ quē pia mr Idiburgis noie filiam suā instruxit dñica lege a p̄ceptis Quo circa mētis modestiā a pietatē imitādo terebat limina eccle. vacabat icūnijs. orōnib⁹ a sācto cui ministrabat necessitatib⁹ inserv

sa caritate. Cõtigit interi venerabi
lẽ epm Amandũ in domũ btẽ Jdu
burgis osolacõmis grã descendere
Quez ipsa regalis dña gaudenter
suscipiens domũ suã in eccãm fecit
osecrari Jñi sacz sibi aptauit vela
minis signũ. placuit cz regulari vi
culo subiugare aim dyabol9 siquã
dẽ exinde suscitauit eis grauissimã
persecutionem. alij nuptijs mris.
alij filie adiũgere se sperabãt. Per
sequebanẽ failiã. domos icẽdio ad
nihilabant. abducebant pecora.
agros deuastabãt. a ipos agroũ
cultores in vincula ojiciebãt. ipsã
cz virgmẽ q̃sierunt rapere a nuptui
tradẽ Quo dvbi pia mater cõperiẽ
arripuit ferũ tõsoriũ a plixos cri
nes virginei capitis filie ãputauit
Qdvbi opertũ ẽ a predonibus ãpu
tauit psecutionis opprobriũ a com
puncti corde se vltro accusant suo
rũ cieca eas locũ tenentes Jgiẽ virgi
nis mater venerabilis admonu
it ipsam sacro aptari velamine Cui
us obtẽperãs missioni sacre virgi
nes Niuellensis cenobij vnanimi
osensu eã sibi pesse expetierũt Gre
gi igiẽ sibi omisso pabula impen
dit admoni cõmis. extra Vo põbuit
exẽpla sce ouersacõmis Jnẽ hec ma
ter ei9 ãnoũ. xij. i viduitate. etatis
vero. xl. obijt Virgo ergo scã q̃dã
die ãte altare in orõne pcubens.
repente glob9 igne9 velemẽtissima
coruscatione rutilãs sup caput ei9
p dimidiã fere horã alijs sãmonia
lib9 orõm etiã incubentib9 a viden
tib9 apparuit Quodez tpe legati ei9
missi trãs mare a nauigãtes cũ pa
ganis deos suos inuocãtibus tẽm
pestatem vsq; ad vite desperationẽ
patiunẽ Jgiẽ legatoz ei9 vn9 in tã
ta necessitate positus exclamauit.
Virgo dei Gertrudis succurre pere
untib9 Qd cũ tertio repeteret vnda
rũ tumultus citissima tranq̃llitate
recedit. Habebat sãcta Gertru
dis osanguineã a parẽtibus sibi
omissaz moribꝰ imbuẽdã speciosã
valde Quam advginitatis pfessio
nẽ hortans q̃tidie ei vgis glose sã
ctitatẽ a vitã castissimã cũ humili
tate a virtutes inumerabiles ppofuit
p qs cooperante spũsancto mater
xpi eẽ pmeruit Accidit iterea quẽ
dã iuuenẽ pulcertimuz spẽ. p dariũ
genere diuitijs abundãtẽ. cũ mul
to comitatu aduenire petentẽ dictã
virginez sibi legitie copulari. q̃ a
patre ei9 benigne receptꝰ est. Dos
pitib9 autẽ largissime puratis ad
requiem q̃sq; gradiuntur Sancta vir
go gertrudis cuz nepte ad cubicu
lũ venẽs ipsis orãtib9 a dẽ illi9 glo
ria cuius pulcritudinẽ sol a luna
mirantur colloquentib9 lumen ex
tinctum ẽ Quod cũ pre deuotione
minime aduerterẽt. lumor tandez
aiczaz alloquiẽ dicẽs. Quid faciem9
Nũq̃d sine lumine reẽm capiem9
Quis nob lumẽ apportabit. Et ec
ce dum hec diceret apparuit dei fili
us ihesus xps i specie pulcertimi iu
uenis comis ordinatissime compo
sitis facie splẽdidissima a vestib9
decentissimis candelã accensã mul
to artificio decoratã in mamb9 por
tãs Quẽ pre stupore scã gertrudis
dei filiũ non attendẽs a estimãs eũ

esse vnum de comitatu nobilis sui
pradicti indignata dixit Vestram
minime decet honestatē o iuuenis
ad nras collocutiões nocturno tē
pore accedē Cui ille vbis dulcibus
rndit Noli expauescē sponsa mea
pelecta. Mee excellentissime pieta
tis est indiciū semp abesse mei me
moria; facientib⁹ a deuocōnē mea
presentia augē sicut scriptū ē Vbi
duo vel tres cōgregati sunt in noie
meo ibi in medio eorum sum . Et
hoc dicto disparuit Medio tamen
tē pore iuuior ipsū intuita vidit vul
tū ipsius roseū cādorē mireq; mix
tum a oculos sicut solis radios ra
diātes dispositionē q; ei⁹ adeo gl'o
sā vt nec oculus vidē nec auris au
dire nec in cor hois ascēdē possit in
hac mortali vita Et ex hoc i amore;
eius vehemēter exardescēs ab casti
tatis votū pmptissima videbatur.
Rua Gertrudis interrogās ait Quō
placz tibi sponsus me⁹ quē vidisti
speciosus forma p filijs hoim. Illa
ei⁹ pedib⁹ puolūta rndit Rndeat tis
sit dns a pat domini mei ihu xpi
pī misericordiaru a de⁹ totiꝰ cōsola
tionis q̄ nos visitare dignat⁹ē O Je
su suauissime tu es iubilus i corde
melos in aure sol in decore a mel in
ore. O decus a corona vgīnum reg
nū mūdi a omnem ornatū seculi p
amore tuo cōtempsi. Fiat dne cor
meū a corp⁹ meū immaculatū vt
ñ cōfundar. Rua cōsolās bta Ger
trudis ait Gaude filia. q; ipso cui⁹
imagīnē gl'osā vidisti in eterna fe
licitate frueris . si ei casto corpore
a mundo corde seruieris . Deide ob
lata est facet vtrib⁹ cōsecranda in
spōsam de vnius sacri velaminis in
positione redimita ac̄ Post multa
igitur virtutū exercitia ꝙ go sācta
pastoralis cure depositū sarcinaz
substituens sibi q̄ndā bone indolis
virginē de antiqua francoꝝ nobi
litate oriam noie vulfedrudē neptē
suā Trib⁹ tm̄ in hac vita diebus mē
sib⁹ post q̄ depositū regimmis on⁹
i q̄b⁹ carnē afflixit ieuniis a oraō
nib⁹ cōtinuis a mouens cilicijs pe
fundit fletib⁹ . precatur q; vt in
corporis dissolutione nulla alia ve
ste q̄ solita vestiat cilicij asperita
te . Mittit igit ad vicū religiosuz do
minū vulcanū vt sibi diem annun
ciet exitus corporalis . Qui interro
ganti respondit Scito pro certo q;
in die crastino sexto decimo scilicz
kalendas aprilis spiritum i domi
no reddet Nec trepidet quia statiz
in exitu suo beatum Patricium an
gelis obuium habebit . quem
tanta amicicia in hac vita pcessit
it Illustris autem virgo respōsio
nem hanc cum gaudio suscipiēs .
merentium sanctimonialium con
uentum sacris consolatur exhorta
tionibus Docet mundum fallaczq;
spernere . Carnis desideria calcare .
amarissimam' inferni penam time
re . eterne glorie beatitudinē desi de
re . sponso Christo sincero amore co
pulari . in lampadibus virginei
corporis oleum ardere indeficien
tis caritatis . Deinde precatur con
ficeriꝰ et corpe et sanguine domini
digmur mereatur reficī . Quo facto
communicatur a mestis sororib⁹

valefaciens. totamq; se domino cō
mittens mēr fustentantiū man?
sanctam animaz cūctis decoratam
virtutibus deo reddidit anno eta
tis sue tricesimo tertio. Cadez hora
diffunditur odor suauissimus mā
bili fragrantiā cōfectus. qui sui in
cremento augetur in tantū vt a fi
delibus sentiretur indeficienter p
durans. vsq; dum corpus in basili
ca beati Petri in loco quem sibi ip
sa pparauerat. sepulture manda
retur. ¶ Post mortem multis cla
uit miraculis Quandam puellaz
grauissimo languore laborantem
sanauit a eiusum restituit. Septē
lampades iuxta lectū virginis mi
raculose sunt accense. de quib? mu
lier quedā visum recepit ¶ Puez
quendam a latronibus liberauit.
Quendam seruum ad mortez in
vinculis detentum. ipsa vincula cō
fringens. cunctaq; hostia aperiēs
liberauit. ¶ Cuidam puelle a natu
itate ecce visum reparauit. ¶ Itē
aliam puellam a primis annis cō
tractam sanauit. ¶ Ipa beata Ger
trudis i die obitus sui apparuit cu
idam abbatisse treuerensi nomie
Modesta sibi ī vita familiari amici
cia constricte. q̄ vis corporaliter lō
ge remote. Que dum ante altaē be
ate virginis pstrata oratione simi
ta surrexisset vidit subito ad dextrā
altaris sanctam Gertrudē stantez
Que dixit ad eā Soror Modesta cer
tissime scias me hodie in eadē hora
de habitaculo carnis absolutam.
Quo dicto disparuit. ¶ Post ānū
vero decimum i monasterio Niuel
le. vbi sancta Gertrudis p̄fuit ig
nem fuisse exortum asserunt et in
tantum flamma erupit vt nullus
illuc concurrentium spem haberet
ad liberandum de incendio mona
steriuz. Ancille quoque cristi que
ibi cōgregate fuerant ad vicina lo
ca cōfugerunt foras murum ¶ Tūc
virgnus cui commendata fuit cu
ra regendi monasterium repen
te eleuans oculos suos vidit sāctā
Gertrudez in summitate refectorij
stantem Que cum velamine q̄ opta
erat expellebat de domo flammaz
Statim miro modo viderunt mona
sterium de incendio liberatū Quedā
religiosa matrona noie Adella ad
monasterium venit a de virtutib?
sācte Gertrudis dubitās cum vna
dei famula ibi manēte cōtentionē
habuit In festo autē sancte Ger
trudis comedentib? cū gratiarum
actōe sororibus predicte matrone
filius puerulus quez delicate dilige
bat huc illuc q; iocando discurrēs
in fontez cecidit a tamdiu q̄ susq; so
rores de mēsa surgerent ibi iacuit
Vna autem de sororibus supueit
a matrone filiuz i fontē cecidisse ac
mortuū eē retulit Tūc illa quas tan
tuz de virtutib? sancte Gertrudis
cum matrona cōtenderat exclama
uit: Vec tu feci sti sāctā Gertrudis
quia matri ei? nolebat credere vir
tutibus tuis ꝙ obsecro te p dīm
vt eū resuscitare digneris Tulit er
go infantem a iuxta lectum sancte
Gertrudis posuit Qui miro modo
subito cunctis aspicientib? surrexit
Qēs ād qui ob timorē dīi aiem cor

poris ad sepulcrū virginis cōfluē tes cū dei amore auxiliū quęrebāt famę incolumes redibāt. Plurimi etiam vinculi cōstricti eaz in necessi tate sua deprecabantur a statiz solu tis vinculis liberabātur. Notāduz q circa ymaginem sancte Gertru dis solent mures a glires depingi Hoc michi aliud figmificat nisi q sācta virgo dyabolū q per tales vi les bestias tenebras diligentes de signatur superauerat. et q alios quoscunq potuit de tenebris i qui bus talia animalia ambulaē con sueuerunt ad claritatē eterne lucis p suā sanctaz vitamq doctrinam re uocare laborauit.

¶ De walburga virgine

Walburga vgo

ex āglia ducēs origiez frēs hūit veterinos. clarissimos viros scilicet willibaldū. quē scūs martir a pontifex bonifacij expstatē sē epi scopum ordinauit a Wimbaldū. qui in mōsterio vsq ad finē vite religio sissime degens. multos ipē puius ad bene viuendū ē exhortatus Wal burga vo soror eorū cūctis i se pre bens sānctatis a religionis exemplū plata est monasterio virginuz in loco q dr hydenheim. Vbi quodā noctis tpe cuz sibi lumen petenti de negasset custos eccē. ipa hoc patiē ter ferēs. vbi post opletoriū cuz so roribus domitoriū adijt: subito lux imensa ibidē resplenduit. avsq ad matutinas pmanēs. sorores gau dio a admiratione repleuit. Sācta ātwalburga de celitus sibi collato lūcis beneficio: cū deuotis lacrimis grās egit deo ¶ Post obitum vero fratris sui vuillibaldi epi cuz esset merore cōfecta quodā re pe mona sterium exijt a ad domū cuiusdam diuitis venit cui9 filia taz grauiter egrotabat vt a parentib9 ei9 fune bria pararent. Cunq predicti di ues eam q̄nam esset inquireret: a audito eius nomine p reuerentia sānctatis ipsius cum oi veneratione suscepisset. ad filiā ei9 mox bunda az accessit a in oratione pnoctans al tera die pntib9 incolumez assigna uit Quo viso miraculo parentes ei plena remia obtulerūt q ipsa nulla tenus accipere acquiescens. sz ad monasterium regressa: quāto ma gis in se diuinam cōpta est vigere clementiam. tanto ad actionis vite custodiam de die in diez extendebat seipsam. Vnde ergo a alijs miracul data. cum virgo beata ab coopan te. mundū cū suis concupiscentijs exsuperasset. cunctis se sequentib9 ad oēz religionez imitabilis facta ex hoc mūdo triūphās obijt: a eter ne felicitatis brauiū i xpō suscepit ¶ Legitur aūt q ipa p cōseruāda castitatis mundicia ad eo virorum tactus i vita sua semp exhorruit vt etiā p9 morte cū vir quida corpus eius sepeliendum cōtingeret. i testi moniū pristine custodie puritatis statū cōcutia tremē cepit. In eode vo mōsterio cui perat. cū magna ē honorificētia sepulta. Q9 aliq8 tep9 cū otgario heistatēsp eps i eode mō sterio fabricā nouaz erigēta hoies ibi sepulcruz scē virgis fine debita

reuerentia cōculcarēt·eidē episco po pervisum sācta vualburga ap paruit·a de irreuerētia erga suas reliquias increpauit sibiq; p̄dixit ꝙ tale indiciuz panderet. quo epis copus negligenter se egisse pba ret. Statiq; in p̄mo erectis muris ita ꝙ trabium cōpago suppoīi de beret. aquilonaris paries cecidit: a cunctis timorem incu ssit. Episco pus autem visionem recordatus fabricam instaurauit. a postea p venerabiles viros corpus virgis extumulari fec a ei oi reuerētia ad heistatēse cenobiū deportari. octa uo kalēdas octobris. vbi a crebra p eam miracula dns operari digna tus ē ¶ Quedā ācilla noie fridhera da pdūa cruciū infirmitate labrās ad sepulcrū virginis deducta. sani tatē est osecuta Que ob hoc a dnīs suis libertati data. a ad seruiendū in eccā v̄ginis destinata. cuz ab ab batissa ad dnos suos remitteretur eādem infirmitatē quā euaserat ite rato incurrit donec restituta ad suā dum in pdcā eccīa sanitatē extunc integre est adepta ¶ Cuz aūt reliq; sancte vualburgis ad locū q̄ dicit novuenhey m8 ferrent mirū odoris fragrātia oim omeantiū nares im pleuit. a puer q̄dā epilenticus sub feretro se incuruans. sanitatē cepit ¶ Quedam etiā deuota abbatissa grauī dolore podagre cruciata in eo dē loco sanitatez ē assecuta. Quidā insup paup a natiuitate otractus avt ab eccām eiq; pgeret a scā vual burga invisione admonit. sani tatē mēbroīi oim est adeptus

Quidā pegrinos liberter acceptās eisdē cibū mistrauit dormīte aūt eo insurgētes illi duo pegrini ino cētem nephandissime pemerunt. Cūq; alt eoīi cabauer occisi hūe ris suis ipositissent. vt i abdito loco illud p̄iscēt cepit a mortuo viu; tali ter ostringi. vt nullo conamīe pos set a cabauere separi. Cui de loco ad locū ei tali sarcina infelicit dis currenti amicq; quidā occurrit q̄ au dita re gesta gpt amicicia arrepto gladio cepit tēptare. si cabaueris brachia q̄ eū cōstringebant possz āputare. Mox imitū i modū idē q̄si tenacissimo bitumine oglutinaba tur illis duob; Cōpūct; tīa beate vualburge suffragia iuocans ab eis ē solut; Qui etiā voto facto scē vualburgis limia deuotissime visi tauit. Homicida xo pdcīs caba ueris captiuitate detent; cunctis se videntib; mirandū prebens specta culū. sepe sancte vualburge prōci mia tēptabat adire: ꝑ iusto dei iudi cio nūq; illi; eccē cōfimia valebat atīgē Nec itaq; a alia signa mi ta in nouitate sūleuationis corpis scē vualburge fuit facta. Et adhuc in diuers p regnū francoruz puin cijs. que eiusdem v̄ginis reliquijs illustrata sunt. plura q̄tidie excel lentiora a maiora signa a mīacula fiūt meritis a pcib; btē vualbur gis pstante dño nrō ihu xpō q̄ cuz pre a spū scō viuit a regnat in scla scl̄oīi Amē ¶ De sācto Quirino.

QVinto loco a

bto petro apl̄o sedit alex

ander q̄ se natorum maximā p̄tem
cōuertit. itavt p̄fectum hermem
cū vxore a sorore a filijs baptisarz
cū mille ducētis q̄nq̄ginta suis su
is a vxoribꝰ eorū a filijs Cū hec ār
ad traianū pueissent misit anēlia
nū comitem vt inficeret oēs xp̄ia
nos Qui ingressus vrbē ad suggesti
onem pōtificū ēplo eū hermez pre
fectū vrbis in vincula misit a sāctū
Alexandrū incarcerauit Igit̄ duz
hermes hēret̄ in vinculis apd̄ qui
rinū tribunū. tribunus dicebat̄ q̄
mille militibꝰ p̄erat. Dicit ei tbu
nus. Que ratio vt vir illustris tātū
honorez pdē eq̄mimit̄ ferat. Sāctꝰ
hermes dixit Ego p̄fecturā non p
didi ſ mutaui. Dixit ei Quirinꝰ Mi
ror te prudentē virz ad tantā stulti
tiā deueisse. vt credas te extra hāc
vitā aliquid habituruz. Hermes
dixit. Et ego ante hos annos deside
bā veram vitā a istā carnalem vitā es
se vtilem dicebaz q̄usq̄ alexander
papa me vocauit. Audiens hꝰ Qui
rinꝰ iratus dixit Cur m̄ sceleratis ho
mis nomē idicasti quē ego i vincu
lis hēo forsitan p suis sceleribꝰ exu
rendus Sed si q̄d potest libēret se a
te. hermes dixit dño meo ihesu xp̄o
in cruce posito dicebāt iudei vt desce
deret a tamen nō descēdit. Quirinꝰ
dixit. Ego triplicabo vincula a custo
des sup Alexandrū et si eū apud te
inuenero crūdi hora oia q̄ mihi
dixerit credā Sꝰ cuz feciſſet. orauit
Alexander dominum. habito priꝰ
nūcio ab Herme de re facta vt sal
na passione mitteret sibi angelum
qui eum pducēret ad sanctum Her
mem Nocturno igit̄ silentio affuit
puer quinquennis faculā ferēs ar
dentem in carcere. Cui alexander n̄
credidit nisi flectendo genua suaz
oraret. a dicendo orationez domini
cā pduxit eū angelus ad Hermem
in domū Quirini intrā clausuz ubi
cultū Veniens āt Quirinus inuenit eos
extensꝰ manibus sil orantes Cūq̄
Quirinus hoc magicis artibꝰ attri
bueret dicit ei Hermes Jdo factuz
est. q̄ dixisti te crediturum si nos
in vnum videres non nostre euasi
onis causa. Nam ipse dominus no
ster Jesus Christus hēnefactoruz
se manifestauit in dieisꝰ. dū illumi
naret cecos. mundaret leprosos.
mortuos suscitaret sicut mihi fem
est vt isti sancto Alexandro credē
rem qui vnicum meū filiū i lāguo
re positum a eductum cū sacrificijs
in capitolio. tandemq̄ mortuū ad
vitā reuocauit Nam eius mat̄ cuz
moreretur dixit m̄ Si ego eū beato
Alexandro intulissem. in columem
habuissem. a ei tunc cecitatem suā
obiecissem. a illa credēdo suisz ad
Alexandrum. a sana vidēdo fuisz
reuersa. imponens q̄ mortuum fili
um meū in humeris suis a curres
pecit ad pedes sancti Alexandri a
cū ipse oratione facta sanasset eū
a mihi eum viuum reddidisset. mi
si me ad pedes eius rogās eum vt
me faceret xp̄ianum. a ex eo credi
di christo Nunc igitur in expedito
positus nec confiscationem timeo
nec offensaz hominis morituri pa
uesco. speraus me partem habere
cum his qui pro Christi nomine ad

martirij coronā pueñerunt. Audi
ens autem hec Quirin⁹ dixit hēo fi
liā aspectu decorā sc̄o gutturosam.
quā si sanauerit wbiscū christum
cōfitebor Cuncq; Alexandre eum mi
sisset vt adduceret Luentium a Vie
obulum presbiteros qui eāntī eo
dem carcere interim venit puer ille
cum facula ad puellam. dicēs Sal
ua esto. a mi virginitate pmane a
ego faciam te videre sponsuz tuū q̄
p amore tuo sanguinem suum fu
dit Rediēs igitur pater cū presbi
teris inuenit filiā suam sanā Tunc
cum omnes vellet liberos emittere
de carcere. ad inssuz beati Alexādri
Quirinus ad omnes in carcere da
mauit dicens Quicunq; voluerit fi
eri christianus veniat a qui bapti
satus fuerit. vadat liber quocūq;
voluerit. Cuncq; vemissent omēs ad
sanctum Alexandruz. p̄dicauit eis
de incarnatione passione a resurre
ctione dn̄i Et baptisati sunt Quiri
nus cum filia sua Balbina a omni
domo sua. omnes q; qui erant in ci
stodia Quod percipiēs aurelian⁹
iratus valde iussit ad se educi Qui
rinum a dixit ei Ego te quasi filiuz
dilexi. tu aūt resistis mihi deceptus
ab Alexandro. Et dixit ei Quirinus
Ego christian⁹ factus sum Si vis
occidere aut fustigare vel incendere
me aliud non ero Nam omnes qui
erant in carcere feci fieri cristianos
et dimisi eos et nolierunt vsq; ire
Et ad martirium omnes parati sūt
sicut esuriens ad epulas. Tūc Au
relianus fecit ei linguam abscīdi
a mi eculeo torqueri. vbi dum tor
tus a mi Aurelian⁹ non cessaret iu
dex iussit ei manus a pedes abscin
di a tandem decollari a corp⁹ eius
canibus proiici. Venientes autez
christiam corp⁹ eius collegerunt
a sepulture trad̄erūt. Filia vo ei⁹
Balbina i sca virginitate pmānsit.
Cui⁹ ab Aurelian⁹ decollate corp⁹
Theodora collegit a sepeliuit non
longe ab vrbe Roma iuxta patrez
Ei⁹ passio celebrat die pria sequē
ti. P⁹ aliqt annoz curricula trans
latū est corp⁹ sci Quirini p q̄ndaz
abbatissam i opidū sup renū situ
nomine Nusia vbi iā multis datz
miracul' In quodam dausto or
dinis cistercien sū frater q̄daz infir
mabatur morbo fistule. q; morbus
vocatur sancti Quirini eo q; sanctus
Quirinus dei gratia multos a tali
morbo liberet Igitur frater ille in
firmus cepit supplicare abbati vt
daret sibi licentiam eundi ad scm
Quirinum Abbas vero respondit
fratri peregrinationes in ordine ee
phibitas a non dedit ei licentiam
Frater autem iteru atq; iterum in
stetit apud abbatem suum pro li
cētia Qui ommino negauit Tunc
fr̄ ille infirmitate cogente sine licē
tia pertexit ad sanctum Quirinum
in Nusia; et sanus factus. reūsus
est let⁹ ad dausstrum suū Dictū est
autem abbati q; fr̄ ille iuisset ad
sanctū Quirinū a sān⁹ fact⁹ venisz
ad portam dausstri. Cui dixit abbas
Nō possuz credē sanctū a martirez
christi esse Quirinuz q̄ contra cristi
regulā fratrez inobedientē curauit
Illa curatio a q; nō est vbi corp⁹

sanaꝛa aia occubuit Hoc dixit et adiecit. Ab hac hora non recipiaz frem illū. nec credā Quirinū eē sā ctū. misi talis restituaꝛ m fraꝛ ille q lis hīc recessit. Mira res statiz in uasit frem illū morbꝰ a q libatꝰ fu erat Qđ cū nūciatū fuisset abbati uit. Modo credo Quirinū semꝑ a mar tirē xpi esse a iussit itrare frem. Se quenti die īstituit abbas orōnes fieri p illo īfirmo fratre Quo facto ad plenū sanatꝰē Et ecce hic ꝓplex miraculū Sanctꝰ Quirinus ꝑmo sa nauit mfirmū licet mobedientem. postea p mobedientia pumuit eum faciens i eum īfirmitatē redire. Ite rū orante conuentu ad plenū sana uit.

De sācto Seruacio epō

FVerunt in iu dea due sorores mulieres sācissime. Anna. s. a Smeria. An navt notū est fuit mr Marie virgi nis. Smeria vo Elizabeth matez Johis baptiste a Eliud frem eius peperit Eliud āt genuit emu. Emu itaq relictis parentibꝰ a patria cū vxore sua Memelia intrauit arme māvbi a ex vxore sua genuit sācm Seruaciū. Hic in quarto gradu at tinens xpō cui iā puectioris essz eta tis a sancta loca i ierosolimitanis partibus visitaret angelus dei oā ti apparēs curā eccē tūgrēs ex pte di eidē omisit. Ipō aūt die q tūgris angelo ducēte pueīt septuagmta due cōgregacōnes iā i basilica be ate marie cōuenerāt ad eligēdum pōtificē. Tūc ā gelꝰ pastoralē baculū de altari maiori sumptū qui sedē vacātē iā āmis septē ex ordinatione p̄cedētis pōtificis ibi māsrāt. cum ctis videntibus beato Suacio tradi dit a ipsū ad cathedrā pōtificalē p uexit Hic duz lingua maknaꝝ bum dei p̄dicaret vel ofessiombꝰ īsiste ret. plane ab oibꝰ itelligebaka ipē oēs itelligebat Cū āt de cunis tēpa libus loqbat. non fine inkprete in telligi poterat. Tāte āt pfectōnis extitit. vt eiꝰ vita magis videretur āgelica q̄ hūana Dꝰ recepcōnē ete mꝛ dominici corpis. de carnali cibo nō cuabat Raro etiā ieiūniū q̄tidi anū solebat Cibꝰ cuz ipīus reliq fūpte leprosos mūdabāt a ab ob sessis corpibꝰ dēmones effugabāt Qui cuiq āt īfirmꝰ manus eiꝰ vl pe des tāgebat otinuo sanabaē Aut te aq q̄ de lotione manuū suarū ef fluebāt ab omni īfirmitate tāgē tes curabant. Tungreñ autz imi quitate et superbia repleti rigorez sue correctionis ferre nō valentes īstigante dyabolo ipsum de vrbe sua repulerunt Qui traiectuz ueni ens iuxta basilicā quam btūs mr nus tūgrorū ꝑmꝰ epūs i hōrē sācti petri apostoli consecrauerat cellu lā sibi constituit Cui oranti i dicta capella exāditum tungrorum a gal liarum futurū per hunos diuinitꝰ est ostensum. Qua reuelatione ex posita publice per eundem omnes epi scopi galliarum a teutonie in ci uitate metensi congregati rogaue runt sanctum seruatium ire romaz vt suis precibus per apostolos irā dei auti a pplo impetraret Hic etiā rogatꝰ a sancto victore metēsi

epō in ecclā sācti stephani metēsis
missam celebrās fractū altaris la
pidez. superducto digito solidauit
Fontē etiaz nouū dū in itinere siti
ret. fusa orōne pduxit a ex aqua ip
sius fontis ciphū preciosissimo ab
angelo sibi delatū suā sitiz extinxit
Cū āt romaz venisset. nutu diuino
oēs cāpane vibis in eiº igressu pul
sabātur multis cū romanorū visa
est lux copiosa a stella fulgida ad
uētasse Visitatis āt scōz reliq̄is
in cunctis partibº vibis ad limina
scōrū apl̄orū accedēs cū ibi diuicº
lacrimis a oracōmbº istetisset. dūi
na visione et bū petri reuelatione
responsum accepit irā dei i ppl̄m p
quo orabat xpē eorū scelera ostima
tā Addidit tñ q̄ beati stephani p
tomartiris precibus saluarē eius
dem martiris eccā in metis a traie
ctēse opiduz cū omnibus infra cō
fūtis. eo q̄ post eiectionē de tūgris
benigne sanctū suatiū recepissent
In cuiº signū beatus petrus dauez
ei tradidit diuinitus fabricatam
q̄vsq̄ hodie ostendit in Traiecto
Rediens āt p ytaliam captus ab
hunis a incarceratus sūtate oīsa
iudicio columne fulgide fuit ptinº
a carcere liberatº Die duz semel in
itinere sup terrā in solis feruoē ob
dormiret visa est aquila a solis ra
diis ipm protegens cuz vna ala sua
a motu alterius ale aurā exutans
ad refrigeriū viri sancti. Reuersus
igitur cōgregatis iterū in Methis
cūctis gallia ya teutonie epīs volū
tatē dei quā Rome p reuelacōnem
acceperat eisdem p oīa indicauit

Inde vere tūgris pfectº exhortatur
tūgrenses ad pēnitentiaz. futuram
eorū destructionē pdicēs Ipis aūt
nō adq̄escentibº viro sācto. assum
ptis in de sanctorū reliq̄iis se transtu
lit in Traiectum Vbi post aliq̄ntu
lum tpis cuz diuina celebraret an
gelus a dexteris altaris apparens
fuū obitum sibi prenunciauit qui
post finē missē se deponēs astante
ppl̄o eleuatis in celū oculis in dño
felicit obdormiuit cūctis q̄ spectā
tibº velamē sericū sup venerabile
corpº eiº āgelicis mambº ē allatuz
Volens āt deº ipius meritū demō
strare q̄tiens mr omīa i circuitu re
pleuit nūq̄ eiº sepulcz operuit do
nec industria ciuiū edificata est ba
silica super eum

De sācto Erasmo epō

Qvm in āthio
chia dyocesi am decretuz
otra xpianos pcessisset vt q̄cunq̄
diis ñ sacrificaret mltis supplicijs
iceret. Hoc audiēs btūs Erasmº
epūs. eremū petijt i q̄ p septē ānos
habitauit iuxta mōtez libam diui
ne cōtēplationi vacās multis q̄ si
gnis a virtutibus coruscans. per
quod septennale spactum esca ei
diuinitº ministrabatur. p coruz
diuerse etiam fere manfuetas se ei
prebebant a cellulam eius frequē
tabāt psternētes se eius vestigijs
Angelico quoq̄ confortabat allo
quio Quadam vo die vox ab eum
de celo facta ēt vt ad ciuitatē suaz de
scenderet Cūq̄ illuc descendisset mul
tos a demonibus vexatos in noie Je

su christi liberauit. Multos etiam sacro baptismate consecrās ad deum conuertit. Hoc audiēs diocecian? iussit eum teneri sibiq; pūtari. Interrogatus ab eo q̄d profiteret. Christianū se eē dixit. Cunq; monitus ei? a d quid esce nolleret vt dīs immolaret iussit plumbo latera ei? cedi. deinde fustibus grauiter lacerari. sed nihil ei nocuit. Postea resina pice sulfure simul cū cera perfusus illesus apparuit. Nam angelus eū astans illesum per oia seruauit. Tūc vniuersa plebs anthiocenorū exclamauit dicens dimitte iustum hominem a episcopum ciuitatis. quia dei? christianorum in illo operatur. Dū āt hec fierent subito terre motus factus est magnus. tonitrua. a coruscatiōes fere per tres horas ita vt ciuitas ab ira dei tota perire putaretur. Impeā tor vero tāto fragore perculsus recessit. Tādē ad se reuocās populum ait. Seductor iste deos nros blasphemauit. Ideo cōturbatio talis accidit. Iussit ergo sanctum in carcerē introduci a cerueicē eius ac manus in genti catenarū pondere compediri penā mortis intentans si q̄s ei vel pauxillū aq̄ ministraret. Circa tertiam vero noctis horaz sāct? erasmus ad dīm clamauit et ecce subito carcer illuxit a xp̄s dīs ingressus eū vt surgeret vocauit. Statimq; omnis catenarū colligatio dissilijt a ferreuz quasi cera liquefactū est a āgel? dñi dixit ei. Erasme p̄cingere a vesti mecū in ytaliā. ibiq; dño populum acq̄res a domin? p̄parauit tibi ibi vitaz eternā. Statiq; vt in momento quasi collūba xp̄i sic lucidus lucidamvsq; deportatus ē. Alio vero die dyocecian? currens ad carcerē anuli sui signaturā integrā recognouit a ingressus intro ministris vt eū educerēt p̄cepit. Qui cū clamore redierunt dicētes se hoiem nō inuenisse. ferrūm vero quo vinct? fuerat in cinerē redactū esse. Tūc dyocecian? cōfusus cepit alapis sibi frontem tūdere dicēs. Ve dīs meis. Multi enī iaz ad spectaculū martiris p̄perabant. Vidue q̄q; a orphani ep̄z exigebāt dicētes. Redde nobis patrē nostrū ne ciuitas pereat. Omnis plebs lacrimabiliter vociferabatur dicēs. Quid fecisti de hoie iusto. redde eū ciuitati sue dyocecian? āt nimis angustiat? licet vesano spū p̄flare tur rei tñ veritatē fatebat dicens q̄ eū angeli rapuissent vt putabat i celū. Et vix cum hoc tumultua ntem sedauit multitudinem. Cum āt sanctus Erasmus ad vrbē lucidā angelico ductu peruenisset. figmis a vtuti b? viā egm dei q̄m p̄dicabat astruebat a pplm multū deo acquirebat. Erat vo ibi vir nobilis Anastasi? eiusdez loci p̄mari? cuius filia? cuz efferret mortuū vir sanis obuius eis fcā orōne eū suscitauit. Surgēs q̄ puer exclamauit. Vere magn? ē deus xp̄ianoz. Dat mivsq; nūc errauim? Nā deos q̄s colebam? vidi in inferno. de? vo quē p̄dicat sanctus erasmus sol? deus ē. Hoc audito anastasius credidit a dom? ei? tota a vniuersus pples. Baptisati q̄q; fuit quadraginta familia hoim. Et cepit

vniuersus ꝑplis aras subuerteret a
sanctus Erasmus in doctrina ꝑplm
confirmare Maximianꝰ aũt vt ea au
diuit q̃ facta sunt lucrãde Erasmũ si
bi offerri iussit . Qui ĩterrogatꝰ ab
eo cuius religionis esset tacebat.
celũ q̃ oculꝫ aspiciebat. Tunc eum
alapari iussit a ait. Accede a sacrifi
ca dijs nostris. Qui respõdit Quib9
dijs iubes me sacrificaẽ. At ille ap
pẽdit manꝰ eiꝰ. eumq̃ ĩ templũ
deducens ostendit ei statuã aureã
duodecim cubitorũ dicens. Hic Iu
piter inuictissimus . cui ego a om
nis cetus noster deseruimus? At sã
ctus viso diaboli figmento signũ
crucis oppositt Statiq̃ solo tenꝰ
statua illa corruit . a pẽitus cõmi
nuta et in cinerẽ redacta est . Ex q̃
etiam draco magnus exiuit . q̃ an
helitu a visu suo ꝑplos q̃s obuios
habuit interfecit Imperator ergo
se videns illusum ad palatium fe
stinus cucurrit Vir autem sãctus
draconẽ ne amplius in ꝑplm dese
uiret imperauit Qui statim ad ius
sum eius discessit. Q̃ videns ꝑplꝰ
exclamauit Magnus est deus chri
stianorũ. multiq̃ crediderũt ĩ domi
nũ. Maximianus autẽ furore reple
tus cepit omnẽ illum cetũ cãdida
rum trucidari Sicq̃ triginta circi
ter milia sãctificate cohortis marti
rio coronati sunt. Qui dũ ducrẽt
ad victimam clamabant Ora p no
bis sancte Erasme Quod cũ fecisset
obuiãtes angeli sancti. martirum
animas suscipiebant deducentes
eas ad celi palatia. audiebãtq̃
voces canentes alleluja . Tũc Ma
ximianꝰ cõtra sanctũ furibundus
iussit tunicam ereã stature eiꝰ
similez exhiberia velementer igni
ri sanctoq̃ martiri circundari Qui
facto christi signaculo letꝰ mdum
tum illud ignitũ sibi ĩuit psallẽs
et dicens Transiuimus per ignez
a aquam. nunc educas me deꝰ me
us in refrigerium Statimq̃ tunica
illa refriguit itavt nullaz martiri
adustionem intulerit Qui mox im
peratori ait Ecce cõprobasti stultis
sime hominuz quia virtꝰ xpi igni
bus imperauit a deos tuos lapidꝰ
os et fusiles inanimos reddidit
Tũc ipator iubet sartaginez igni
ri. plumbum resinamq̃ cerã oleũ
q̃ pariter in ea liquari a athletaz
christi in illa immergi dicens Nũc
Erasmus artes suas excitet a ꝑpa
ratum euadat incendium. Sanctus
autem dei ingentem ollaz igne suc
censam christi vexillo se munies
letissimꝰ insilijt dicẽs Hec olla pre
stet mihi refrigeriũ in nomine do
mini Jhesu xpi Tunc adultionem
creatura armatur Nam exilies q̃
dam torrens scintillatio Maximia
nũ cominus stantem inuasit. Qui
continuo eulatu terrifico damare
cepit dicens Ardeo ardeo virorum
optime Erasme ora pro me At san
ctus qui putabat arsurus cũctis
stupentibus illesus ibi diu pstitit
a tandez exiens Maximiano dixit
Quid est imperator? Ecce dominꝰ
meus Jhesus cristus cui oia creа
tura deseruit machimamẽta tua dis
soluit. Et dolor quẽ michi paraue
ras in caput tuuz recidit Aduerte

igitur dñ licz tibi quō cū arbitrib⁹ sempiternis habitare poteris si tem poraneuz ignē nō pertimuisti. Et quamuis iā tibi respōdeat malicia tua futurorum malo rum presagio. patientiaz tamē dñi Jesu q̄ p malo malū reddere phibz imitantes in eius noie precipim⁹ q̄tenus a vexationis huius dolore dimittaris vt circūstans ppl's dei potēciam collaudās a dyaboli laq̄ is resipiscat Quo dicto statī ab illo oq̄uerunt oīs vsturlacōis lesio At il le miser putans sibi magicis artibus illusionē inductā iussit sēm ad carcerē deduci et catenis vinciri ac diligēter custodiri. vt in sequenti die nouis eū diserperet tormētis Verū cū sāct⁹ in carcere vinct⁹ tenēt noctis medio. inuenis q̄dā splēdi dissim⁹ ei apparuit. oēmq; catena tionem dissoluens ait Erasme fur ge Et apprehēdens eū eduxit euz de cīuitate Qui diuina pulsiōe repta na ue transmigrauit Maximian⁹ inte rim cū eū requisiuisset a nō inueīsset exagitans caput suū a risū solu tus Magnos iquit cruciatus ptu lit erasmus. ß dū fuge sapienē ofu luit maiores effugit Seru⁹ aūt dei delat⁹ i cāpaniā ad ciuitatē furmi anā vbi p septē dies dei laudibus vacans consolatione diuina a an gelica refouebatur Quibus cōple tis dñica die vox de celo consolato ria ad euz facta est dicēs Erasme f ue bone a fidelis q̄ bonuz certamen certasti qui maximū mihi fructuz i terra adquisiuisti veni a ingredere gaudiū dñi tui Suspiciens autez vidit coronā rutilantem desursum allabi ac super se dimitti. Et incli nās caput suū dixit Domie suscipe spiritum meum in pace Tunc ani mā suā cōsignauit Que niue candi dior apparēs angelico ductu deportata visa est celorū alta penetrare.

De decem militibus martirum

Cum quedam gēs romano se subtraheret imperio adrian⁹ a āthon⁹ ipatores instituerunt contra eos prelium habentes in exercitibus suis nouē a septē. vel sedecī milia militū fortissi morū hostes. vo centum milia habe bāt pugnatores. Quib⁹ ipatores terga vertentes. cū septē tm̄ milib⁹ fugerūt. Tunc Agaci⁹ p̄mi cerius a eliades dux dixerūt nouem mili bus Non fugiamus sed eduz dijs nostris vt dent nobis coz immole mus Quo immolato plusq̄ prius pauidi facti sunt a cū impetu fuge runt Quibus angelus in forma iu uenis apparens dixit Credite ihesu christo a ille victores vos facier et in eternum saluabit. Qui angelo obedientes statim pugnā inierūt et hostes fugauerūt. multi q̄ in la cum fugientes submersi sunt. Mor tuis itaq; hostibus diuersa morte angelus eos duxit in montez ara rath altissimuz qui distat ab alex andria que sita est in armenia q̄n decim stadijs. Sedente autem an gelo i medio eorum celi aperti sūt a septez alij āgeli inde descenderūt Quibus visis angelus qui primo apparuerat. eis tertius ait Dñ isti

angeli sunt non timeatis Prop̃e vos enim mſtruẽdos venerũt Qui cõfortãtes eos in fide predixerũt eis q̃ q̃lia ḳesimo die passuri essent Impatores ãt audita victoria gauisi sunta in gratiarũ actione diis suis immolauerũt Nesciẽtes vo q̃ fuissent sui victores scilicz noue mi lia miserunt mlites pquirere eos Qui muẽti eis resp̃onderũt q̃ xp̃iani essent Vnde impatores valde turbati vocatis ad se quinq̃ regibus cũ triginta mlib9 verterũt se ocra nouẽ milia ad locuz ararath in q̃ pauerat eos dominus celit9 p triginta dies Orantibus ãt eis vox de celo ait. Nolite timere eos q̃ septẽ reges vincetis. Cũq̃ corã impatoribus dixisset agatius nõ timem9 vos. Cetriq̃ cũ eo dixerũt diis mutis a surdis thura nõ offerim9 sed sacrificiu mviuum a immaculatuz nos offerim9 dño Ihesu xp̃o regi immortali qui de celo descendere dignatus ẽa de virgine nasci. et mltis modis postea voluit affligi. Lapidati sunt sed lapides in facies lapidãtiũ resilierunt Tũc q̃si propẽ incantatõnes flagellati sunt. Qui cũ cederent dixit quida eoꝝ noie Draconam9 german9 Agacisa Eli adis Orate pro nobis viri sancti. q̃ grauia sunt tormẽta q̃ patimur Cui dixit Agati9 Perseuerate fratres in hac confessione. quia q̃ pseuerauerit vsq̃ in finẽ hic saluus erit Orantibus aũt sãctis fact9 ẽ terre motus magnus. manusq̃ flagellãtiũ arueruũt Theodor9 aũt qui erat magister militũ videns hoc mirac

lum cũ mille quos sub se habebat mlitibus damauit se etiam esse christianum Et sic facti sunt decem mlia quos omnes cogebant sup duos acutissimos ambulare. Et cum non ledrentur reges diis suis attribuebãt. Tandem coronis spineis ex calamis acutissimis coronãtur flagris cedunta eoꝝ latera lanceis perforant Tũc sancti fusce pert sãguinẽ de latrib9 suis fluentẽ a se perunxerũt rogantes dñm. vt hoc esset eis p baptismate. Alibi legit q̃ cũ eis passus sit beatus Ermolaus archiepiscop9 qui eos dez baptizauerat. Tunc sustinuerunt omnia que cristus sustinuit a cruce fixi sunt feria sexta hora septima in qua hora factus est terre motus magn9. pte scisse sũt. sol obscuatus ẽ a oia signa sicut in passione domini tunc facta sunt. Tunc sãcti vt habet in speculo historiali pro his qui memoriã passionis eorum cũ ieiunio a silentio celebrarẽt oratione fuderũt Et ñdentib9 omnib9 amen: vox de celo facta est dicens eorum orationem esse exauditam ¶ Alibi legitur q̃ omnium hec fuit oratio. Domine deus memẽto nostri in hoc patibulo crucis a fuscipe petitionem nostrã vt quicũq̃ passionis nostre fecerit memoriã cor de ore ieiunio et ceteris opibus deuotionis recipiant a te fructuosaz mercedem. tribuẽdo sanitatem corporum. mendicamẽtũ animarum et domibus eorum omniuz bonorum abundantiam intus a foris. Cõcede etsi in prelio fuerint. non

eis nocere valeant hostes visibiles et muisibiles te pro eis pugnante dies q̄ vnus ieiunii nostre passionis vnum penitentiale compleat annum. a integram karenam. Auferab eis dñe oem spm̄ malignū. omnēq; ifirmitatez. a oia mala longe repelle. Et in hora exitus eorum da eis rectum sensum vrā cōtritionem veram confessionez. a sacri corporis tui et sanguinis communionez Et omnibus dicentib⁹ amē facta est vox de celo dicens Que petistis dilectissimi scitote vos impetrasse Vos etiā gaudete quia orōnes vestre coram xpo immortali rege sunt exaudite. Et mox expirātes animas eorū quasi decē milia aquilaz in celum p sanctos angelos trāsmiserunt a aperti sunt celi. a lumē tūc emicuit sup corpa sancto rū. Mox etenim dñs premisso lumine celi affuit in cuius stipatus tute choreis Sanctoz medio pstatis i vertice mōtis. Letantur sancti tanto solamine septi Rursus mons fremuit excussus fundit⁹ omnis Et stipiti fixa soluūt corpa sancta. Manicis angelicis sinuatur terra sepulcris Et cuncti pariter conduntur monte locellis. decimo Kal' iulij.

De sancto kiliano cū sociis suis.

Kilian⁹ scotus nobilis monasterium vbi prelat⁹ extitit causa vite sanctioris egressus herbipolim. q̄ vulgari nomine Wirczpurgh vocat venit vbi cum aliquo tempore sub silētio stetisset tandem p̄fectus est. a officio predicādi a papa recepto. eps ordinatus rediit. sociis eius columbano s. in ytalia. a gallo in alemania remanentibus Ipe cū Wirczpurgh ingressus cepit christum predicare ipsumq; ducez Gosbertū cū plane sacra colentē. ipsāq; totam orientalem franciam conuertens baptizauit Erat autem dux vxor nomine Geilana quondā fratri suo maritata. Quod audiens kylianus tale scz crimen ne fieri inciperet illa perturbarz quoquo mō patiebat Sz postea ducē in fide roboratū secreto sup hymōi alloquit dux autez tale negocium cū suis cōtra hostes tractabit Quo absente mulier futuri dissidij non ignara. kilianū cū sociis suis in cella sua nocte fecit necari occulte ibiq; in eodem loco cū vestib⁹ ac libris ne aliq⁹ eorū vestigiū appareret fec sepeliri imo etiā ne occisi vnq; reuelarēt. Et abulū equorū strauit. plantis ibidē sup corpa scōz ostituit Mulier āt q̄dā noie burgunda cū deuota iuxta cellā ei⁹ hūs oratoriū. q̄liter res essz gesta cognoscens xpi dei timēs. tādē in fine vite sue oia dixit Duce āt reuerso et vires scōs q̄rente vxor ei⁹ cā pegrinacionis solite iā dudū eos abiisse ē mētita Postea carnifices q̄ scōs necauerāt furore arrepti cōtra oib⁹ clamauerūt. kiliane kiliane. cur nos incēdis. Sic q fco suo palato expiauerūt Nec longe post ipsa geilana demonio arrepta clamauit. Iuste torq̄or q̄ viris scis tortores adhibui. q his dictis crudeliter iterijt Post multū vo tpis p̄sbiter q̄dā

noie Attalong⁹ audiẽs scolares i
spũ sancto dicentes kylian⁹ signa
multa fecit. de loco in q̃ indigne ia
cet tolli debet Attalong⁹ aũt quid
scolares dicerẽt nõ attẽdit a ob hoc
nocte prima visu amisso dñm sibi
dicentẽ audiuit Nisi credideris nõ
videb Ille vero di ligẽter q̃rens a
rei ordine principiẽs ad corpa scõrũ
recurrit ibiq; hui mõi repiens aduo
cato woifacio mogũtino archiepõ
corpa scõrũ reuelauit. a visũ cepit

De sanctis felicea Nabore

Beati martires
nabor a felix nobiles ciues
mediolanenses. milites Maximia
ni impatoris impiissimi erant oc
culte xpiani. Qs cum dictũ essz im
patori indignatus eis wocatis ait
Quid defuit wob vt wos xpianos fa
ceretis. Qui ñ dixerunt. nos sumus
xpiania in iesuz filium dei viui na
tum ex virgine maria credim⁹ Qui
furore repletus iussit eos incarce
rari a ibi bis sex diebus sine cibo
et potu macerari Tertio decimo die
eductos de carcere tradidit anolino
cõsiliario suo dicens q̃ si diis suis
sacrificare otemnerẽt diuersis eos
supplicijs interficeret. Qui cuz eos
flectere nõ posset incarcerant q̃nq;
dies Quibus transactis impator
a anolinus iusserunt fustes affer
ri a eos extẽdi a quinq; ẽmones trã
sire a clamare eis Sacrificate diis
Cunq; nabor diceret. ois q̃ ydolis
sacrificaueit eradicabit ẽculeo su
spendit a lampadib⁹ vrit atq; vn
gulis tradituz a eo depositu felici
troducit Cui dixit anolinus Felix
quõ pñt hec fieri q̃ ñ vultis obtẽ
perare. Cui ait feb Fides nra que
est in xpõ non tormẽtis vincit nec
flãmis vrit nec gladio supat Quo
audito furore repletus iussit eos
ignib⁹ cremari Qui cũ missi fuissent
in ignẽ in columes pmanserunt de
inde fustib⁹ cesi capitalẽ sub ierũt
sententiã Quorũ corpa sãcta sabi
na nocte sepeliuit in facultatib⁹ su
is. ponẽs ea suo vehiculo deduxit
mediolanuz Passi sunt ãt sci mar
tires tome. iiij. pduũ iulian. a trãs
lati mediolanuz Poste a Xo p rey
nold ũ archiepm colonien. cum
sãctis trib⁹ regib⁹. x. kalẽdas au
gusti Colonia sunt trãslati.

De sancto Materno episcopo

Post decessum
obti valerij sanctus matur
nas põtificalẽ suscipiẽs apicz ce
pit fidem ostanter p ciuitates pdi
care. virtutibus crescere miraculis
claruscare Et q̃ vis esset prudens
a magne auctoritatis nihil tamẽ ex
prio impio quasi libera vtens po
testate exercuit sed in omnib⁹ cri
sti quesiuit glam Cõsolabat af
flictos pauit egenos. vestiuit nu
dos. redemit captiuos. fuscepit pe
grinos. errãtibus viã salutis mise
ricorditer ostẽdit. desperatis spem
venie dementer promisit Dis itaq; bo
noz operũ studijs fult⁹ ad scam
senectutẽ puenit Et sicut q̃dragin
ta dieb⁹ iacuit in sepulcro. ita etiã
totidẽ annis mãsit i sacerdotali of

ficio regẽs tot ãnis ẽpal⁹ treuero
rũ tungroꝝ a colonie agrippine.
In argumẽtũ igit̃ rei oñdit̃ vsq; ho
die treueri ac agrippine ita q; supi
orẽ eius ptẽ Colonienses: inferiorẽ
vero treuerenses hñt. Et idẽ mater
nus vno die missaz colonie tũgris
a treueri celebrauit a hoc solũ in
festo pasche. Itaq; orãti ipo sm cõ
suetudinẽ ad sepulcra p̃decessoꝝ ũ
suoz nocte apparẽt ei eucharius a
valerius in põtificalib⁹ clarissimi
faciebus coronas de rosis a lilijs
mirabil'r intextas in capitib⁹ hñ
tes ofil'e sertũ demrãtes ei a dicẽ
tes. Ecce mater ne sicut oli tibi pro
misim⁹ gaude. q; die tercio ex hoc
seculo migrabis. a ad menarrabi
lia dñi tui gaudia intreibis. a co
ronã incorruptibilẽ q̃ ex patiso p
petue amenitatis ẽ supta eternali
ter laureatus possidebis. Quib⁹ di
ctis disparuerunt. Maternꝰ ãt val
de ex hoc gauisus ofestim corpis
molestiã adesse sentiens ad cellaz
ministri sui adiutorio rediit. a cra
stina die vocata se ad frem catter
ua. cepit eos de fidei integritate cõ
monere. a ad celeste desideriũ accẽ
dere ac p totũ diẽ ptraxit sermoẽz
vsq; ad octauam horã noctis. Reli
quã vero ptẽ ipsi⁹ noctis cũ frib⁹
in ymnis a dei laudib⁹ expẽdit p⁹
pullorũ cantũ instãte die venit de
sup clara vox cunctis q̃ in ipsa cel
lula erant audictibus dicẽs. Ma
terne dilecte dei veni. q; mox circũ
stantib⁹ ait. Valete filioli mei. a
cõionem dñici corpis accipiẽs sã
ctã aiaz exalauit. ãno dñi cxxvij.
vbus septẽbris Cui⁹ obitu treue
ri opto mox colonã p̃fecti sũt pa
storẽ suũ repetẽtes. Aderãt a tũgrẽ
ses q̃ fil' cũ colonẽsibus eũ sibi re
tinere volebant. a certatũ est dũ
ab vtrisq; Interim venerand⁹ q̃
dã senex in vrbe apparuit monẽs
ciues vt a lite desistentes suis pa
rerent ofilijs a corpus põtificis i
nauí ponẽtes. demde a litore in flu
ctib⁹ ꝓpellentes q̃ de⁹ velit abire
finãt. Mira res mox vt angel⁹ cõ
fuerat fem̃ est Nauis sacro onu
sta corpe nullo se regente naule
ro angelico cõtra fluct⁹ dirigit̃ na
uigio. a puo hore spacio miliario
ofecto in loco q̃ ex tristicia colon
ensiũ vocat⁹ ẽ litore fe
liciter applicatur. Tũc treueri rel
ictis intestinis corp⁹ sui põtificis a
deo sibi destinatũ cũ debita grãrũ
actõe suscipiẽtes treuerim vsq; re
uexerunt a in ecclesia ñ lõge a cor
poribus scõrum eucharij a valerij
honorifice sepulture tradiderunt.

De scõ Johãne Crisostomo

Iohannes cognomẽto Crisostom⁹ an
thiochen⁹ filius secundi a authu
re nobilũ fuit. cuius vita gen⁹ cõ
uersatio a pcessus in hystoria tri
ptita plenius declarat. Qui cũ phie
studiũ impendisset; tandẽ hãc de se
rens dñis lectoribus iniũgebat. q̃ pre
sbiter ordinatus ꝓpter castitatis
zelũ seueriorẽ hẽbat a feruore ma
gis q̃ mãsuetudĩ seruiebat a ꝓpt
vite rectitudinẽ incautus ad futu
ra ꝓspicẽ nesciebat In ofab ula

tione arrogans a nescientib⁹ putabat. In dñēdo p̄cipuus. in exponendo egregius. ad mores coercēdos optim⁹. Regnātib⁹ igitur archadio a honorio augustis a damaso in romana sede p̄sidente. fcūs est ostantinopolitan⁹ ep̄us q̄ dū vitaz dericoz repēte corrigere voluit oēs in suū odiū excitauit Cunctiq; eū velut furiosū declarabant. a ap̄s oēs ei detrahebāt. Et q̄ nunq̄ aliquē ad prandiū inuitabat. nec ab aliq̄ inuitari volebat dicebant eū iō hoc facere q̄ turpiter manducaret. Alij p̄ter excellentem a exquisitū vsum ciboꝝ h⁹ eū facere p̄dicabant. Reuera p̄ter abstinentiaz a stomachū a caput semper dolebat a iō prandioz epulas euitabat. p̄ls āt p̄ter sermones q̄s in eccīa faciebat eū plurimum diligebat. puipendēs q̄d cōtra eū emuli loq̄rentur. Apposuit q; iohānes a quosdā proceꝝ obiurgare a iō otra eū maiorē inuidia ē accēsa. Aliud q; fecit q8 cūctos valde cōmouit. Eutropius nāq; p̄positus imperatoris a hīs osulis dignitatem volens in q̄busdā ad eccīaz fugientib⁹ se vindicare studuit vt lex ab impatore poneret vt null⁹ ad eccīam refugeret. imo q̄ dudū refugerāt mō traherent. Post paucos āt dies cū eutropius regē offendisset ad eccīam mox cōfugit. Ep̄s āt hoc audiens ad eū sub altaī latitantē accessit. a omeliā increpatoriā otra eū faciens ip̄m durissīe obiurgauit. Ex q̄ re mlti os offēdit eo q̄ hoī infelici non solū noluit miam ip̄endere sed insup̄ īdestitit obiurgare. Imperator āt eutropiū rapiens ei⁹ caput abscidit. Oro diuersis igit causis mlti hoīes fiducialius obiurgauit. a iō erat plurimis odiosus. Theophil⁹ āt alexandrin⁹ ep̄s Johannē depōere volebat a presbm q̄ndā nomie ysidoꝝ intrudere affectabat. a iō cās depōnis diligēt q̄rebat. p̄lus āt defendebat Johannez. a eius doctrine auditate mirabili pascebatur. Sacerdotes āt p̄m ecclasticas sanctiones iobes viuere cogebat dicēs ñ deere frui hōre sacerdocij q̄ eoz vitaz otenerent imitari. Nō solū āt ciuitatē ostātinopolitanā strēnue gubernabat ꝫ etiā plures circūadiacentes p̄uincias ip̄eriali auctoritate p̄udis legib⁹ ordīabat. Cunq; cognouisset in plemice adhuc deoꝝ sacrificia ministrari dericos illuc a mōachos destituit. oīa tēpla y dolozꝝ destrui fecit. Eodē tpe gaynas q̄dā erat genere celticus cōsilio barbarus: studio tirānico vehemēter elatus: arriana hereli depravatus. mgē tñ militiz fact⁹. hic ip̄atorē rogauit vt ītra ciuitatē sibi fuisq; eccīam vnā daret. Qui cū p̄misisset rogauit iobez vt vnā eccīam illi ocederet. vt sic ei⁹ tirānidē refrenaret. At iobes vtute fortissim⁹ a totus zelo ignitus. Noli mq̄t o impator hoc p̄mittere neq; scīs canibus dare. neq; hunc barbarū metuas. ꝫ ābos iubē nos vocari a sb silēcio inter nos q̄ dicūtur audi. Ego nāq; eius lingua sic refrenabo vt huiusmodi petere ñ

T. ñ.

presumat quod audiens imperator gauisus est et vtrumq; altera die vocauit. Cumq; gaynas vnum per se oratorium peteret ait iohes Vbicq; tibi diuina domus apta est: vt nullus te vetet orare. At ille. Ego alterius sedem vnum templum cum meis hic posco Multos quidem pro romana republica labores assumpsi. et ioannem deo in mea petitione contemni. Cui Johes. Plurima premia et quam transcendunt tua certamina recepisti magis militum factus ocularis toga amsup exornatus. Set oro te considerare quod dubium fuerit et quis modo conspiciaris: quam pristina pauptas et quam modo sua a quibus vestimentis ante vtebaris et quibus modo ornaris. Igitur et pauci labores tibi maxima premia tulerunt circa honorantem te: ne sis ingratus. His omnibus sermonibus eius os obstruxit eumq; opulit vt taceret deum igitur constantinopolitanam vrbem strenue gubernaret gaynas predecessus imperium habiens cum in die michil agere posset nocte barbaros misit et palatium incremarent. Hic aperte monstratum est quo sacris Johannes custodiebat ciuitatem barbaris ei angelorum armatorum ingens corpus hostium copiosa turba apparuit que protinus ipos effugauit Quod cum suo domino annunciassent ille valde miratus est sciens exercitum militum per ciuitates alias constitutum Cum ergo sequenti nocte eos similiter destimasset a visione angelorum iterum sunt effugati. Nouissime autem ille egressus miraculum vidit et fugit: estimans milites in die latere et nocte ciuitatem custodire. Egressus inde ad tractum iuit et a magno congregato exercitu cinctam vastabat timentibus cunctis barbarica feritate. Impator et Johannem sanctissimo onus legationis impositum fuit. Ille autem inuicticiay memor alacrior et profectus Gaynas et agnoscens eius fiduciam pietate assumpta longo itinere eidem occurrit fuitq; oculis dexteram eius circumposuit et filios suos sacra eius genua osculari precepit. Cuius nanq; virtutis Johannes fuit vt etiam valde terribiles humiliari cogeret et timere. Eodemq; tpe quidam mota est vtq; deus corpus haberet. ex qua quidem contentiones et certamina surrexerunt. et alijs aliud affirmantibus marie tum monachorum turba simpliciuz et decepta dicentium deum forma corpea esse distinctum Theophilus autem epus alexandrinus contrariu sapiebat: ita vt in ecclia contra eos qui in humana forma deum asseruerant oten deret et deum incorporeum predicaret. Quod egiptiorum monachi agnoscentes habitacula sua reliquerunt et alexandriam venientes: seditionem contra theophilum excitauerunt ita vt eum occidere niterentur. Qui ille cognoscens et timens ait illi Sic vos inquit video sicut dei vultum Et illi Si vere inquiunt dicis quia dei vultus sic est vt nos. Anathematiza libros origenis quia nunc opinioni adulant Quod si non feceris quia ipiorum a deo rebellium fuit a nobis sine dubio fustibus Et ille nolite me seuire ego quidem quia vobis placet faciam. et sic monachos a suo impetu reuocauit

exercitati vero a pfecti monachi
in hoc seducti nō sunt. ꝙ simplices
ardore fidei ꝯtra frēs ꝯtrariū sapi
entes insurrexerūt a multos occi
di fecerūt. dū hec in egipto fierēt
Johes apō constantinopolim doctri
na florebat a apō oēs mirabilis
hēbatur Vex cū arriani plurimū
pullularent a extra cīvitatem eccīas
haberent. sabbato tñ a dñico die
intra portas a porticus cōgregati
ymnos a antiphōas nocte cātabāt
diluculo āt cū ipsis antiphonis p
mediā cīvitatem portas egressi: ad
suam eccīam ocurrebant. Hoc āt
in vitupacōem orthodoxoꝝ facere
non cessabāt frequēter decātantes
Vbi sunt q̄ dicūt tria v̄tute vnū.
Johes aūt metuens ne simplices
hmōi cantibus traherent instituit
vt fidelīū turba nocturnis ymnis
insisteret vt a illoꝝ opus offusca
rē a fidelīū pcessio firmarē. Fecit
q̄ cruces argēteas: q̄ cū argēteis
cereis portabant. Tūc arriani zelo
accensi inuidie vsq̄ ad necē insur
gūt. vna igit̄ nocte petra pcussus
est. Prison eunuchus Auguste: q̄
ad ymnos exercēdos a iohe fuerāt
deputatus. Sed etiā q̄dam de pplo
vtriusq̄ ptis extincti sunt. Ex his
motus iperator phibuit arrianos
ymnos publice decantare. Jo tpe
seuerian⁹ gabelensis ep̄s honora
bilis apō multos pceres a ab ipo
impatore a augusta mlīū dilcus.
cōstātinopolim venit a a Johe gra
tanter fuscept⁹ est. Cūq̄ iohes i
asiam prexisset suā eidē eccīam ome
dauit. Ille āt ñ fidelr fabulabat. ꝙ
semetipsum pplo omendabat. Se
rapion ātem clericus iohis hoc iohā
ni studuit nūciare. Transeūte aūt
seueriano non assurrexit serapiō.
Ille āt indignatus clamauit si Se
rapion clericus mort⁹ nō fuerit
xp̄s in hūana natura natus ñ est.
Hoc audiens Johes redijt a ipm
tanq̄ blasphemū de ciuitate eiecit
Quod auguste multū displicuit a
ipm revocari fecit rogans Johez
vt ipz sibi reconciliaret q̄ nullaten⁹
adq̄euit donec augusta filiū suuz
theodosiū eius genibus ponere t:
supplicans a cōiurans vt seueria
nū reconciliaret. Eodē q̄z tpe Theo
philus alexandrin⁹ ep̄s dposco
rū viz sāctissimū a pfidoz priuꝰ sibi
amicissimū iniuste eiecit. Qui con
stantinopolim venerunt vt princi
pi a iohi eius fcā narrarent. Jo
hānes āt eos q̄dem hortabat ꝙ añ
cause cognicōem cū eis pticipare
nolebat. Falsus tñ rumor ad theo
philū iuit q̄ Johes cū illis ocurz
a eis auxilīū ferret. At theophil⁹
indignatus ñ solū in illis vindicāz
exercere: sed etiā iohez deponē for
titer se armabat. Celans igit̄ inten
tionē suā misit ad singulaꝝ ciuita
tum ep̄os dicēs se origenis libros
velle dānare. Epiphaniū q̄z ep̄m
cipri virū sāctissimū a famosissimuz
circauenit a amicū fecit rogās vt
a ipe fier libros origenis dānarz
Epiphani⁹ ꝓpter sui sānctatē ei⁹ fal
lacias ñ attendens apō cipri suos
ep̄os vocauit a lectionē origenis
interdixit rogans Johannem per
litteras vt se ab horum lectione li

T iij.

bro cū suspenderet a q̄ ordinata fue
rant ꝯfirmaret. Jobes āt hoc pui
pendens in doctrina eccl̄astica labo
rabat a in ea floebat. mhil de his
q̄ extra eū cogitabant curabat de
mū theophilus obiū diu celatum
manifestauit Et se velle Johannē
deponē indicauit Moxq̄ inimici Jo
hannis mlticq̄ dereli a pceres pa
lacij tēpus oportunū inuenientes
mittebant vt extra Jobem apd̄ con
stantinopolim cōciliū fieret. Post
hoc āt epiphanius ostātinopoli ve
nit dānacōz librox origenis secuz
ferens a imitacōz iobis cā Theo
phili declinauit. Et q̄dā pter epi
phanij reuerentiā dānacōz libro
rux origenis subscribebāt Plurimi
āt hoc facere recusabāt q̄ū vnus fu
it thiotin⁹ sichie p̄sulvir rūtudis
vite famosissim⁹ q̄ ita rndit. Ego i
quit o epiphani eq̄ eūs q̄ duduz
bñ req̄euit in urias ñ fero neq̄ rē
blasphemā tēptare dānans ea q̄
priores nri respuere noluerunt Sā
neq̄ malā doctrinā in libris eox eē
ospicio. q̄ bis otū elias inferūt ne
sciūt semetipsos. Athanasius āt
defensor Siciemi ocilij extra arrianos
teste fue fidei hūc vir appellat illi
us libros suis oīungens a dicens.
Mirabil' inqt a laboriosissim⁹ ori
genes hoc de filio dei nobis testio
nīū phibet asserens coeternū eum
p̄i Jobes āt indignacōe omot⁹ ñ
est: q̄ pter absq̄ regul' ecclā sua
epiphani⁹ ordiacōz fecerit. Et tñ ro
gauit vt inter epos cū eo maneret
At ille nec se velle cū eo manē nec
orare rndit nisi doscox eiceret a
dānationi librox origenis subscri
beret Jobe hoc facere renuēte abū
sus iobem ab ei⁹ inuidis epipha
mius incitat. vñ epiphani⁹ libros
origenis dānauit a doscox abiū
dicauit ac iobi tanq̄ hox defenso
ri detrahere cepit Cui iobes māda
uit Cōtra regulas mlta gessisti o
epipham. Primū qr ordinacōz fe
cisti in eccl̄a sub meo iure constituta
deinde qr i ea auctoritate ppria sa
cra celebrasti. Rursus qr iuitatus
excusasti nūc denuo qr in teip; cō
fidis. q̄ pter obseruā ne in pp'o se
ditio oriat a huic rei piculū ipse
suscipias Hoc audiēs epiphani⁹
discessit. q̄ cū ad eccl̄am reuersus e
set mādauit iobi dicēs. Spero qa
eps ñ morieris At ille rēmādauit
Spero qr ad tuā p̄riam ñ rediß qd
sic eueniat. Mā epiphani⁹ in via o
bijt a iobes postmoduz de epatu
depositus in exilio vitaz finiuit. Ad
sepulcra āt huic epiphanij viri sā
ctissimi dēones expellunt. Fuit aūt
vir mire liberalitatis ad pauperes.
q̄ cū q̄dam vice totā eccl̄e pecuniaz
rogassz a mhil sibi penit⁹ remāsis
set q̄dā subito venies sacculū mlt
arū pecūiarū sibi obtulit ac discef
sit. nec vñ venerit aut q̄ abierit sci
tū ē. Paupes volētes epiphanīū
decipe vt aliq̄d eis daret vn⁹ coz
supmū se in terrā pstrauit. Alter
sup eū stās q̄si mortuū flebat a q̄
mhil vñ eū sepelire posset; hrēt q̄ru
lis vocib⁹ clamitabat Epiphani⁹
igitur supuenies vt in quiete do
miret orauit. a sepulture necessa
ria ministrauit hominemq̄ conso

latus abiit. Ille ãt sociũ suũz pul sans dicebat Surge hodie tuis la boribus epulemur Quẽ cũ crebro pulsasset a mortuũ agnouisset: ad epiphamiũ cucurrit a qđ accide rat nũciauit a vt eũ resuscitaret roga re cepit. Ille ãt eũ tremigne ꝺsolatꝰ est. ñ tñ eũ resuscitare voluit ne mi stris dei ex facili deludatur Vex cũ epiphamius discessit relatũ ẽ Jobi qꝰ eudoxia augusta cõtra eum epi phamiũ incitasset. q̃ solito zelo accẽ sus sermonẽ ad ꝓplm fecit q̃ cũcta rum mulierũ vitupacõz oĩmodaz ꝺtinebat. ℞ sermo ab oĩbꝰ ẽ acce ptus q̃i ꝺtra augustã fit platꝰ qđ cũ augusta cognouisset ipatori cõ questa est dicẽs ꝺtumeliã illataz vxori in eũ potiꝰ redũdare Motꝰ ãt impator ad hoc ꝺtra iobez p̃cepit synodũ celebrari. Theophilꝰ igit festime epos ꝺuocabat. oẽsq; ũmi ci iobis alacriter ꝺfluebant superbũ a ĩportunũ eũ vocãtes. Vnũ si igit epi apđ ꝺstantinopolim cõ stituti ñ ia de libris origenis tra ctabant. ℔ ꝺtra iobez se erigebãt Mittẽtes igit ꝓ Johãne ipm cita uerũt Qui eos vetũt aptos inimi cos vitari censuit. ac vniuersalem synodũ fieri pclamauit. Illi vero q̃ ter eũ denuo citauerunt Qui cũ eos refugeret a synodũ fieri pclamarz dãnaueũt eũ in nullo eũ culpan tes nisi qꝰ vocatus noluit obedire. Qđ ꝓplꝰ audiẽs ad sedicões maxi mas excitatus est: a eũ trahi ab eccia ñ sinebat. Sz vt hoc ad maiꝰ referretur ofiliũ pclamabat. Jus sio ãt principis ꝺpellebat eũ vele citer ejci a in exiliũ dep̃tat Johã nes ãt timens ne in ꝓplo sedicõ ori rẽ nesciẽte ꝓplo semeãpm tradi ꝺit in exiliũ deferendũ Qđ cũ ꝓplꝰ cognouisset ĩportabilis sedicio est exorta ita vt etiã mlti inimico cuz eius ad miam mouerent: dicẽtes eũ catũmiam passũ quẽ paulo añ desiderabant videre depositũ. Severianus aũt de quo supra sermo hĩ tus fuit in eccã docens Johãni de trahebat dicens Et si nullũ aliud crimen haberet eiusꝰtñ superbia de positionis eius cã sufficiens erat. Orta igit ꝺtra impatorẽ a epos im mensa sedicione in ꝓplo Augusta impatorẽ rogauit vt iobem de exi lio reduci faceret. Terremotus qz maximꝰ citatẽ muasit dicẽtibꝰ cun ctis hoc accidere ꝓpter iniustaz eie ctionez Jobis. Missi igit sũt legati ad iobem rogãtes vt cito rediret. a cũtati peunti suis oĩombꝰ sucau reret. a in ꝓplo sedicõez excitataz sẽ daret. Alii qz pꝰ illos a rursus alii destimati sunt qui eũ cito ꝺpellerẽt redire: q̃ eũ redire nolentẽ ad ꝓpria inuitũ duxerunt eidẽ cũ cereis a lã padibꝰ vniuerso ꝓplo occurrente Ipe ãt i epali sede residẽ nolebat. dicens oportere hoc fieri iudicio si nodali a eos q̃ dãnauerãt suã sen tenciã reuocare. ꝓplꝰ ãt mixo mõ accendebaẽ eũ in episcopali sedẽ ẽ sidentẽ videre a verba doctoris au dire. Preualuit igitur populus co actusq; est sermonez facere ad po pulum ac in sua cathedra residere. Theophilus igitur mde fugit. quĩ cum Jherapolim adpuemisset mor

tuus est eiusdem ciuitatis epūs a
in lameron sāssim⁹ monach⁹ ē ele
ctus. At ille cū crebro refugeret ei
theophil⁹ suadebat vt sue electioī
consuī p̄beret Tūc ille promisit di
cens. Cras qđ dño placet iplebiē
Crastina igit die venientes ad cellā
suā eū vt suscipet istāter rogabāt
Cui ait. Orem⁹ primo ad dñm Cui
dū orarent mox cū oīoe illa termi
nū vite sue suscepit Johes itaq; do
ctrine sedule insistebat. Eo āt tpe
statua argentea dam̄dē circūam
ta in platea iuxta eccām sc̄e So
phie ad honorē eu doxie auguste
constituta erat vbi milites a p̄cere
ludos publicos exercebant. Qđ q̄
dē Johi etiā plurimū displicebat
maxīe cū videret hoc ad ecc̄e specta
re iniuriā Cōsueta ergo fiducia rur
sus linguā suam armauit. Et cum
oporteret principes supplicatois
verbo deflectere: vt a tali ludo rece
derent hoc ñ fecit ꝫ impetu suiversus
eloquī inuentes fieri talia lacera
bat. Augusta vero rursus hoc ad
suā trahebat iniuriam a denuo la
borabat vt aduersus eū sinod⁹ ite
rum celebretur. Hoc sentiens Jo
hānes ullam famosissimā in eccām p
tulit omeliā cui⁹ inicū ē tursuz he
rodias vesanit. tursus turbat. de
nuo saltat. denuo caput Johis in
messorio accipisit accipe. Qđ fem̄
ad iracundiā plus incitauit Aug u
stam. Dū āt qđam Johem vellet
occidere a pl'o est oplensus. a ad
iudicandū traditus. sed a prefecto
neo ciderē ereptus Quidā etiam
seru⁹ cuiusdā presbri in eū impetū
faciens ipm occidere mollit⁹ est.
Qui dū a qđaz teneret ipm q̄ tene
bat a aliū astantē a terciuz paul
sit. Tūc clamore facto mltis occur
rentib⁹ plurimos interfecit ex illo
tpe pl's Johannē custodiebat:
eius domū dieb⁹ ac noctib⁹ muni
ens. Suadente igitur augusta epi
scopantinopolim ouenerūt a accusa
tores Johannis fortiter insistere
ceperunt. Cū āt festiuitas natalis
supeueniss mandauit imperator
Johanni qt nisi prius criminibus
exueretur non coīcaret eidē epi āt
nihil otra eū reperereūt nisi q̄ pt⁹
deposicōem residere in sede epali si
ne decreto consilij presumpsiss. a
sic condēnauerunt eum Appropin
quante tandē solennitate paschа
li mandauit ei impator non posse
secū in eccā manere cū eū duo con
cilia odēnassent. Vacabat igitur
Johes. a nequaq̄ in eccām desce
debat. Illi qui Johanni fauebant
Johannite dicebantur. Post hoc
āt imperator Johannē de ciuitate
expelli fecit: ac duci in exiliū in qn
dam ciuitatē paruā vbi fines sunt
ponti imperij q̄ romani: q̄ loca cru
delibus barbaris sunt vicina. Ss
clemens dns non permisit dū eti
am in locis talib⁹ athletam suū si
delissimū omorari. Hec in nocētius
papa audiēs moleste ferebat. Vo
lensq; ecliū celebrare scripsit deo
cōstātinopolitano ne Johi succesto
rem aliquē ordinaret. Cū igit fuis
set longo itinere fatigatus a dolo
re capitis vehemētissime cruciat⁹
necnō ardorē sol intolerabile pate

retur sancta aia in comanis · xnō· die mensis septēbris e carne solu ta est. Quo defuncto grando vehe mens in ostantinopolim a in oīa suburbana descendit dicentib⁹ cū dis hoc dei iracundia gestū eē: eo q̄ iniuste fuerit Johes ordēnatus. Quibus verbis fidē fecit mors Au guste ptinus subsecuta· q̄rta nan q̄ die p⁹ grandinē ē defuncta. Mor tuo q̄ oim doctore terraꝝ occidēta les epi cū orientalib⁹ nullatenus cōicari voluerūt donec illi⁹ sacratis simi viri nomen inter p̄decessores ep̄os poneretur. Vexit theodosi⁹ cri stiani ssimi⁹ filius p̄dicti archadij q̄ aui sui nomē a pietatē tenebat. sacras hui⁹ doctoris reliq̄as i mē se ianuarij in regiā cīvitatē transfer ri fecit. Cui fidelissim⁹ pl̄s cū lam padib⁹ a cereis obuiauit Theodo sius āt suppliciter eius reliq̄as pro archadio a eudoxia gemitoribus supplicauit vt ignoranter delinq̄n tib⁹ venīā ordonaret. Qudū em̄ pen tes eius mortui fuerant. Pie theo dosius clemētissi⁹ fuit adeo vt nul lū se ledentiū morti adiudicāret di cens Vtinā esset in possibile ad vi tam etiā mortuos reuocare. Eius cu ria mō asteriū videbat matutinas laudes agebat cōdices dīnos legē bat. Huic āt erat vxor noīe Eudo xia q̄ hieroy co metro poemata mul ta ofecit. Habuit q̄ filiā noīe eudo xia quā valentiniano quē impato rem fecerat dedit vxorem. Hec oīa de historia triptita extracta sunt. Mortuus autem est circa annos do mini. CCCC.

De duobus Ewaldis

Tempore pip pini regis francoꝝ erant duo sacerdotes de anglia: q̄rū vn⁹ Ewaldus niger. alter Ewald⁹ al bus vocabatur. Qui grā predican di in saxoniā profecti domuz cuius dam villici ingressi sunt: a q̄ petie runt vt eos ad suū satrapā ducēt quia haberent ad ip̄m vtile nūciū deferendū. Illo autē in tēpore anti qui saxones regē non hēbant sed plures satrapas. Ingruente vero belloꝝ negocio dicti principes in ter se sorte misserunt a quez sors tangebat hunc oēs belli ductorez sequebantur. Peracto āt bello rur sus oēs satrape eq̄lis condicōnis censebantur. Igitur suscepit eos vil licus a p̄misit q̄ eos ad satrapa; qui super se erat dūceret die⁹ tñ aliq̄t eos secum detinuit. Qui cum interim psalmis a oratiomib⁹ va carent a quotidie sacrificiū salutā re offerrent hōnes secū sacra vasa a tabulam consecratam. Videntes āt hoc barbari a timentes ne si cū suo satrapa loquerentur illū a cul tura deorum auerterent ad ritū crī stianoꝝ albū Ewalduz gladio in teremerunt. Nigri vero Ewaldi oīa mēbra tōgo cruciatu discerpserūt a corpora sanctoruz in renū p̄iece runt quinto nonas octobris · quo rum corpora contra impetum flu uiī decurrentia ascenderunt: fere per quadraginta milia passuum. Omni etiam nocte vbi dicta corpo ra erant magnus lucis rabius ad

celum vsq; ptingens illustrabat. vt pagani nephalia sede mq̃nati miraculoꝝ mditio dep̃henderent i q̃nte sanctitatis gl'a martires ap̃d deũ pollerent. Expleta demũ martirum victoria per visionem tyrmo mi cuidam de sociis suis quondaꝫ militi nobili. nũc ãt monacho religioso oẽm rem suã vt gesta fuit detegũt a corpora ibi muenienda denũciant: vbi de celo lucis splendor locũ otinentẽ illustrat. Tyrmo statim aperit visionẽ sociisq; de rei euentu p̃cipi leticia ac merore percussi. celeri mox nuncio pippini ducis aures ipellũt interemptos hospitũ suoꝝ socios miro ordie a miro faũlatu aduentasse hũano seruicio deficiente creaturam insensibilẽ honorez a obsequiũ subrogasse. Qui honorifice illoꝝ corpora sibi transferri p̃cepit oiq; gl'a sepeliri colonie in eccia ppe renũ ostructa iussit vbi vsq; hodie dig̃ celebritate ac veneratione coꝝ reliquie seruãtur. Satrapa ãt iratus q̃ ad eũ sancti non venissent oẽs vicos occidit a ipm villicũ obsidit. In eos vero quo passi fũt loco fontem erupisse ac affluenti aque copia aiũt emanasse. fueq; dulcedis abundãtia ad pñs vsq; ebulire vt manifeste possit intelligi illos in celo fonte vino saciari.

¶ De scõ gereone cũ sociis suis

Dioclecianꝰ cũ maximianũ cõtra gallias destinasse: vbi p̃mo fus tumultꝰ ostra romanũ iperiũ excreuerat ei ad supplementũ exercitus legionẽ thebeã q̃ sex milia sexcentos a sexaginta sex milites habebat ire iussit. Fuerũt ãt due thebee. Vna in thessalia grece ab ethione dicta: q̃ cadmũ adiuuit. Alia in egipto quã cadmus odidit. Nec egipti nobilissima ciuitas a opulentissimã centũ portas habuit. a sup nilum fluuiũ: q̃ de paradiso egredit sita fuit. vbi Jacobus fr̃ dn̄i verbum dn̄i p̃dicauit. Ab hac ãt vrbe milites illi dicti thebei xp̃iamissimuꝫ orientali more fuscep̃erant a scõ zacharia Jherosolomitano ep̃o a apud sanctũ marcellinũ papã rome confirmati erũt q̃ ante gladijs interire eligerent q̃ fidem xp̃i acceptam violarent. Dij ergo cũ maximiano p̃mitto fidelibũ a infidelibũ exercitu montes alpiũ transeuntes gallie appropinq̃bant. Maximianus vo opto q̃ Carausius q̃dam nobilis infidias ostra romam fines imperij molireꝰ iuxta galloꝝ a saxonũ ostia mittit illuc per rem flumini aliquẽ p̃cem sui exercitus adiũgẽs eidem precipuos belli duces. s. Gereonem victorem Cassinuꝫ Florentium atq; maurisiũ. Quos felices turme christianoꝝ militum sequebãtur. Interea maximianꝰ octodorum veniens iuxta radicem alpiũ statuto zeli ydolo p̃cepit vt omnis exercitus virilim id est per singulos viros. a de viro ad virũ festiua celebritate cõcurreret a dijs immolaret. Jam vero gereones pre cesserat agmen intelligens igitur referente precone beatũ Mauriciũ

cū sua legione se subtraxisse nec ad
immolandū vllis posse mdmari.
precepit eam semel atq; decima
ri. a si adhuc q̄ remanerent mori
p̄ cedere mallent oēm illam bīssi
mā legionē vbicūq; fuisset disper
sa missis militib⁹ statuit trucida
ri. missi ergo satellites mortis p⁹
occasionē beati mauricij a sociorū
eius venerunt veronā adverē vbi
iuxta ripam rēni fluminis reppere
runt primarios milites cōfidentes
Cassiū a florentiū cū septē alijs si
milis cōstantie viris. alioscq; cū
eis q̄plurimos eiusdē agminis. ſ
nō eiusdem intētionis satellites.
Vos cū cognouissz de orientali fu
isse presidio seuientes otra eos de
p̄fessione fidei scisitati sūt Cunq;
illi nec voluntate cordis nec senten
cia rēsionis a superioribus discrepa
rent sūmissis capitib⁹ in eodē loco
p xp̄i nomine intercepti sūt Mox
ergo ad beatū Gereonē eiusdē so
cios nūero trecentos a .xviij. cum
illo pariter fide veritatis armatos
persecutor nescio velocius an fa
ma peruenerit. pgressi tū paulu
lū ante subsequentes carnifices i cā
pis agrippine cūtatis magni mar
tirij gloria sese mutuē cohortantes
prestolati sunt sed a quibus missi erāt
a iudice nullā in eis defendendi vel
a posito deficiendi voluntatē. sed
constantissimaz nominis christ
ofessionem inuenerunt. Ibi beat⁹
Gereon dux egregius cum illis re
gis eterni vernaculis semetipsum
spontaneus obtulit hostiam & vi
uentem. Insani vero tortores san
ctorum ibidem corpora cruētantes
p campi illius planiciem traxerūt.
a in puteū quendā maximū p̄iece
runt. Hec itaq; dū agerent cohors
illa q̄ beatum victorem comitaba
tur ad locū cui destinata ē p̄cās
peruenit ad opidum quod tropaz
siue p̄sidium nominabant. Ibiq;
cum duce suo castra in pratis virē
tib⁹ posuit Veniētes aūt illi cruenti
satellites christi militē victorē cū
trecentis a triginta peremerunt.
a scōz corpora in locis paludstrib⁹
summerserūt. Eodē vero tēpore de
mauritania que est ps africe finiti
mis q; regionibus milites ab im
peratore p̄ptēr frequentes gallor
tumultus euocati in galliam na
uigio venerunt. quorum ibi simil
trecenti sexaginta p fide catholica
trucidati cū btō Gereone sociis q;
eius beatoz corpoz q̄etem a vene
ratione perpetuam delegerunt. A
pud sanctam vero coloniensem ec
desiam: que fidem a sancto mater
no primo suo epō suscepit ostuetu
do inoleuit vt beatos martires ge
reonem: Victorem Cassium Flo
rentiuz eorum q; socios trino mar
tirio coronatos trinis etiam in lo
cis venerabiliter cōditos vna die
a festiuitate congrua venerentur:
cum tamen dubiū sit vtrū vno die
an diuersis eorum martiriū ople
tum sit. In huius autem Gereois
a sociorz eius honorem fecit post
modum Helena mater Constanti
ni ecclesiam pulcherrimam super
eorum corpora nūro metallorz ful
gore a artificij varietate decoratā

totaq; cōstructa fuisse dicit sine ligmis vel alia materia q facili semo cedit aut negligentie aurei vo fulgoris emicuit tm vt nomē ad aures scōs ab incolis sortiret. qdā vero tpe Auergillus tertij scī seueri cōfessoris xpi successor nimio capitis dolore vexatus ad mēoriam accessit pfatoy martiy a ingressu ecclām: inchoauit verticulū qui solet dici in laude scōrum exultabūt sancti in gloria. Tūc ptin9 ex auditu scōrum tūsum est. Letabūtur in cubilibus suis. Quod pontifex audiens a laude dño cū suis acclamās de puluere loci illius aliqd capiti suo imposuit a salutē recepit.

De scīs Crispino a Crispiniano.

Veniente cristia
noy persecutione sub dyocleciano a maximiano sil' regnantibus. Crispinus a Crispinianus rome claris ortis natalibus in galliās p christi noīe cū beatis āntino Justiano a Victorino parisius pueneruūt. Ibiq; noiatim loca iqb9 pdicarent diuisi elegerunt. Crispinus vero a crispinian9 suessionez cīvitatem sue peregrinationis hospitam eligentes vbi pauli apostoli vestigia seqntes vt necāria vite labore manuū sibi ptiderent artem sutoriā que quiete exerceri pōt dixerunt. Et cū elegantius oīb9 pene artificibus oparentur. a nullo tñ mercēde coactice exigebāt. Vñ etiā p hoc gētiles eoy amore dei acti nō tam necitate artificij qm amore dei ad eos frequēter veniebāt a relicto errore y doloy in deū verum credebāt. demiq; hij sancti viri a rictiouaro requisiti calciamēta pauperi sarcire reperti sūt. quos cathenis ligatos sibi exhibitos p9 multas interrogacōnes nolentes y dolis sacrificare extensos ad trodeā iussit fustibus cedi deinde subulas siue fides in vnguib9 digitoruū eoruz imitti a corrigias de dorso eoy incidi. Quibus inter acerrimos dolores orātib9 fides de vnguib9 eorum exilierūt a ministros pcutientes qsdam vero cruciatos vulneraueruūt. deinde iussit rictiouarus molas ad singuloy colla suspendi. a hyemis tpe in fluuio anxiona vehit sb glacie demergi. Sed eos nec aq mergere nec petra pmere. nec frigus stringere potuit animo qsi estiuis delectati lauacris piecto molari onere ad altera fluis ripā deuenerunt. Viso rictiouarus hoc miraculo instigāte dyabolo exagitatus iussit plūbum inlectū igni liquefieri in q martires scā demergerent ofūmandi. Sz ipis orātibus adicētibus. Ñdcūs es bñe de9 patrū nroy. rē. exilijt gutta plumbi feruētis in oculū rictiouarie grauissimū dolore cruciās exacauit. Atis magis insanies picē a oleū a adipē fil' bullire iussit a scōs denuo qsi ofūmandos illuc precipitari. Sz sācti spei fue imobiles a iorōe alacres dixerūt. Potens es bñe de illatis nos liberare tormētis ad ofusionē dyabolica satellitum eius. Moxora tione finita eduxit eos angel9 illesos. Quod videns rictiouarus sese

in continenti in ignez p̄cipitauit a
periit iusto dei iudicio a gente vt qui
multos xp̄i martires igne iteremerat ipe ad ignē eternum igne ostū
ptus descenderet. Hec videtes sancti
nocte prima dominū precabant.
vt eos a certamine ereptos ad se
venire iuberet xpicius. Quibus eadem nocte reuelatū est qp illuc esse
te die premiū sui mercedē eent recepturi. Et sic factū est. Maximianus
& audita fictiouati morte eos de
collari precepit decimo kalendas
nouembris. corpa vero eoz a carnifi
cibus bestijs a auibz deuoranda
sunt exposita. sed xp̄o custodiente
manserunt intacta. Post hoc angelus dñi semi cuidam apparuit a vt
eos colligeret a in domo sua sepeliret p̄cepit q̄ senex assūpta gmana
sua vetula que erat eius cellule co
habitatrix ad locum pperat vbi decollati iacebant. Et qz ppe fluuium
erat ad cellulam pauper nauigio
facilime duci poterāt. Sed nec naues in promptu erat nec nauigandi ingenij nec viriū otra flumis impetū pauperibz a infirmis fiducia
suppetebat. Perueniētes āt ad locum sibi ab angelo ostensum corpa
sancta reppererūt a bestijs intacta
a naue in amne diuinitus pcurata. Tūc cū fiducia tollentes singuli corpora singuloz martiū qi
liberi ab onerib9 gradiebant ita
moffenso vestigio vt putares eos
nō onera ferre sed ab onerib9 ferri. Ingressiq nauiculam velocitez
pergebant absq remigio a gubernatore non viso exultantes contra
impetū fluuij ad cellule sue ripā p
uenerunt sanctoz̄q corpora in tugurio suo sepelierunt. At vbi pse
cutio cessauit honor eoz plebibus
miraculis patuit. vt ecclesia mag̃
in honorem sōrum illic postea a
fidelibus constructa est.

De sancto seuerino archiepiscopo Colonensi

Gatus seuerin9 ap8 burdegalim in vasco
nia exñs agricola aratū
mirans audiuit vocem in aere ab
angelis talem. Seuerine seuerine
tu eris eps in colonia. At ille. Ruā
do hoc erit. & respondit vox desuper
Cum virga quā manu gestas floruerit. Et statim ipse ponens virgam aridam in terra germinauit
a floruit. Vnde in epm electus oī
deuotioni se contulit. Tempore nā
q arriane hereseos lorica fidei ibutus in dei opere spectabil' fuit. adeo
vt conuenientibus ad sinodū vicinus pene gallie aliarūq̄ puinciarū
christiane fidei doctoribus eufrata quodam agrippine Colonie non
pastore sed mercennario a arriano depositio per quatuordecim epi
scopos: inter quos fuit maximinus episcop9 treuerensis: a seruatius episcopus tungroz. Idem Severinus vt infusam malicia eliminare debuisset aptissimus acclamatur. qs etiā consilij auctoritate firmatū est. Actūq̄ ē mira dei dispōsatione vt non eufrate celestissime
puersitatis doctoris q̄ tm̄ nubium

hoiem asseruit xp̃m. sed poti⁹ ma
terni xp̃iane fidei p̃mi ꝓpagatoris
successor existeret q̃tinus ecc̃iam
inter p̃cellas hereticor̃ fluctuan
tẽ fidel'r a strennue gubernaretet
eaz a pestifera arriano ꝙrabie pur
garet. Cõsecratus igit archiep̃us
Colomensis ab archiepo treuerẽ
si. S. maximino q̃li vigilancia. i cu
stodia ouil' sibi credit' deputaueit
p̃t pateret q̃ p⁹ discessuz suũ tota
pene gallia a eius finitime cede at
q̃ mẽdis deuastabãt. ita vt nec
vna q̃dã cãtas misi metẽsis ꝓter o
ratoriũ beati stephani musta rema
neret. In laudẽ h⁹ scã legit q̃ q̃dam
tpe dñi gregis sibi omissi custodi
is mutigilans die dñico expletis
matutinalib⁹ officiis ex ꝯsuetudi
ne loca scã orãdi grã circuiret audi
re meruit dulcisonaz celestis mili
cie melodiã q̃ illũ afflatu scã spũs
douit. q̃ martin⁹ epũs a sel'o mi
grauit. ex qua re q̃d aliud est pen
sandũ misi q̃ omps deus dñi mar
tinũ ad celestẽ gl'am extulit beato
seuerino eius ꝯsessum a ꝯsortij se
curitatẽ dedit. Quidã i seculo gene
re nobilis a alto sanguine natus
cũ iaz nupcie ei parate essẽt rapt⁹ m
spũ vidit pulcerrimũ iuuenẽ sibi
astantẽ q̃ magna ei promisit si nu
ptias dimitteret. vnde cũ furtiuis
set omnib⁹ dimissis dam̃ hẽmũ
transfugit ipso iuuene duce q̃ ei
apparuerat. Tandẽ cũ multos an
nos expleuissz orauit vt sibi dñs
oñderet cui equal' in regno celoz
futurus eẽt aut premiũ receptur⁹
Cui ab angelo ꝓpositus ẽ p̃sul co
lomen⁹ Seuerin⁹. Et cũm cuz vide
re cupet ab angelo q̃ cuz ante visi
tauerat ad locũ duct⁹ est vbi btm̃
Seuerinũ vidit post missaz solen
nia vbi fuerat mag̃ festiuitaz oui
uo instructo deliciaz affluẽtia pre
fulgẽ. Quo viso cõtristat⁹ de p̃mij
equalitate cũ ipse pauptate a ab
stinẽtia: ille vero deliciis a diuitijs
affluret. Statim desup correptus
intellexit q̃ nin⁹ epũs omnẽ illaz
secularẽ gloriã q̃ ipe ligneũ vas cu
luz q⁸ sibi de cũctis opibus suis re
seruauerat: diligere. Vñ grãs deo
agens: p̃missuz sibi p̃emiũ cũ Se
uerino famulo dei flagitãs ad soli
tudinẽ redijt. Cũ iã vir dei senuissz
monẽ p̃visionẽ vt burdegalense
opidum a partes aquitanie vnde
a oriundus fuit visitare non dubi
tet q̃tin⁹ cũ suo ꝙrare beato Seue
ro reẽescat. Et relatũ est sẽo aman
do eiusdẽ vrbis episcopo vllum ad
uenire. Vnde a ipse famulo dei cuz
magna multitudine cleri a populi
obuiauit Vbi beatus Seuerinus
fibi occurrentes quos nunq̃ ante
viderat propriis nominibus salu
tauit. Tandem cõuocatis fratribꝰ
mortem suam predicentẽ atq̃ post
hoc a seculo migrantẽ beatus Amã
dus ipsum in cripta maioris eccle
sie honorifice sepeliuit. Ad cuius se
pulcrum deus multa miracula ope
ratur. Et quibus vnum insigne ex
plicabo q⁸ ideo famosius predica
tur cunctis. quia cõmunis erat
causa salutis. Nam quodam tem
pore cum ad annuale festiuitatis
ei⁹ gaudium plebs prouincie veli

gionis amore ꝺfluereꝫ mopinata
gothoꝝ rabies cū exercitu rabio
so supuenit. Cunctꝫ se multitudo q̄
ꝺuenerat imerinē. a resistendi im
opes ceruerꝫ ab eius auxiliū ꝺfu
git. cuius gl̄osa solēnitas inuita
uit nec mora dies luīne priuatur
strat hostis in tenoꝝ finis p̄territus.
tandē ei videt̄ q̄ mltitudo armato
rū eū inseqūtur. Vñ relicto appara
tu castroꝝ a solamine eq̄ꝝ ita de
scendūt p̄territe gaudentes sua p̄de
re q̄ venerant aliena rapere. Piscꝫ
quos p̄dari venerant cū ōmib⁹
suis p̄da fiūt Quodā t̄pore bur
degalis tanta erat aquarū inūdā
tia vt diluuiū credi potuissꝫ p q̄s
hoīes delerentur. Mox cum clerus
a ppls ad sepulcruꝫ sc̄i ꝺfugeret
ꝺmo nutu vis ymbriū restringit̄
a mane facto sol dare diffundit̄.
a subita serenitate recepta gaudio
imenso tota puincia replet̄ Post
illā inūdantiā oīs puincia ficcita
te occupatur. ita vt terra fructum
dare negaret Iterum oēs ad sepl̄
cum sancti ꝺfugiūt eius auxiliū
iplorantes Circa mediū noctis ca
dit pluuia de celo: a herbarū defe
ctus hūore reficitur a ariditatis
sterilitas in p̄sentiū virorē muta
tur. Ꝺ⁹ morē sc̄i in p̄tib⁹ colonie
p tres ānos sterilitas ñ modica
fuit. videlicet vt nūq̄ pluuia cade
ret Reuelatur euergislo p̄pter hꝰ
esse. q̄ antistite suo careret. Ciues
igitur burdegalim p̄gentes media
p̄te sancti viri secum detulerūt. mꝭ
tis in via signis a p̄digiis fās a
in eccia sc̄oꝝ Cornelij a cipriani

honorifice locauerūt: a statim vber
tas pluuie secuta est Quodā tpe
duz btūs Seuerin⁹ adhuc viuēt al
lat⁹ est ei a p̄tib⁹ cōtristatis inue
nis q̄dā vita p̄uat⁹. Quoꝝ fletib⁹
opatiēs deuz inuocādo ꝺū flexis ge
nib⁹ oꝝauit: a ꝺfidēter accedēs expe
ctātib⁹ oīb⁹ q̄ aderant vīuuz illuz
parentibus restituit. Leo papa
a roma p̄fectus ad imp̄atorem ka
rolū deuenit ad locū in quo sancti
Seuerini cꝛp⁹ req̄escit. Ibiq̄ eccle
siā intrās: ad comites suos ait. Lo
ci huiꝰ defensoꝛ domi est: a ideo nō
fuꝛ ausus illū p̄terire insalutatum.
Hic & cuibus cōsuetudo ioleuit vt
vna die per singulas ebdomadas
ad eius eccl̄esiā veniāt quatin⁹ per
totam ebdomadā ei⁹ patrocinio sa
lubrius fulciantur Legitur q̄ p⁹
mortem beatus Seuerinus a p̄paru
it diacono suo sancto Euergislo: q̄
post euꝫ fuit archiepiscopus in co
lonia: qui audiuit in tran situ sc̄i
Martini voces angelorum cum eo
indutus pontificalibus: habēs nu
bem super caput eius stillantem ei
guttas igneas super caput suum.
Et cum quereret quare hoc patere
tur cum sanctus apud homines cre
deretur: rndit. Ideo hoc patior. quia
horas canonicas in vita negligen
ter diceꝫ nec debitis tmp̄oribꝰ
et cum mei familiares inter horas
secularia negocia ingerebant eis
intendebam: nec horas canonicas
cum omnibus clericis meis dice
bam. Et cum quereret vtrum illa
pena esset magna: rndit vna gut
ta super brachiū eius comburens

ei carnē vsq; ad ossa. Qui cū ingi
laret p̄ vehemētia doloris: ait sūs
Noli timē. nūc āt videbs q̄ta possuz
apd deū. Et eleuās manū cū signo
crucis statim curauit eum.

De sancto Willibrordo episcopo traiectensi.

In britania quedā
mulier nomine Chroma pepit filiū
cui sacro baptismatis fōte regene
rato: imposuit a p̄is noie Wilgis
nomē Willibrordū. Parentes q̄ppe
huiꝰ sancti ambo iusti et religiosi
fuerunt sicut legitur de parētibus
scī Johānis baptiste: a sācti Nico
lai. Mater vero in eius cōceptione
vidit lunā iā plenā os pueri intran
tē p eo q̄ idē puer illustratur⁹ essz
mundū sua doctrina et sanctitate.
Statim ergo ablactatū infantulū
tradidit eū pater suus ripensis ec
clesie fratribus religiosis studijs
a sacris litteris erudiendū vt fra
gilior etas vatidioribus moleste
ret disciplinis vbi nihil videret si
si sancta. quē dīna mox grā ab in
cūte puericia a sensu p̄ficere a mo
ribꝰ pollere q̄ntū ad tales cōgruit
ānos ocessit ita vt nr̄is tpibꝰ no
nū samuel nasci putares. de q̄ di
ctū est. Puer āt samuel p̄ficiebat
a placebat tam deo q̄ hoīb⁹. Ibiq;
in predicto mōasterio multis pfu
turus puer clericatus accepit ton
surā a pia p̄fessiōe mōachū se cē
fecit. a inter cetros ciusdē mōaste
rij adolescētes nutrit⁹. nulli alacri
tate mior nulli humilitatis officiō se
cundus. nulli lectionis studio inferior. si
sic quotidie bone indolis puer p̄fi
ciebat vt teneros puericie annos
morum grauitate transcenderet.
Factusq; ē grandeuus sensu: q̄ cor
pusculo fuit modicus a fragilis.
Igitur in sacris eruditionibꝰ a ī
ī sobrietate a morū honestate le
atissimus adolescens vsq; ad vici
simū etatis sue annū p̄ficiens. ar
tioris vite ardore succensus a pere
grinationis amore est instigatus
Et q̄ in hybernia scolastica eru di
tionē viguisse audiuit etiā q̄rendā
scōrum virorū fama narrante inata
tus ē a p̄cipue btissimi p̄is a epi
scopi Egberti venerabilis viri ac sacerdo
tis dei: q̄rū vterq; ob celestis p̄tie
amorē domo patria cognationeq;
relictis hyberniam secessit. Ibiq;
dulcissimos fupne contēplacōnis
fructus seculo nudus deo plenus
solitariā quotidie hauriebat con
uersationē. Morū btūs adolescēs
cupiens emulari religionē cū ope
mentia fui a frīm in hybernia velo
ci cursu otendit. primoq; p̄fatorū se
familiaritati oiunxit q̄tinꝰ ceu pru
dentissima apes ex eorū p̄mquita
te mellifluos pietatis carperet flo
res et in sui pectoris alueario dul
cissimos virtutū fauos ostrueret
Ibiq; duodecim annis inter eximi
os fil̄ pie religionis a sacre lectio
nis mḡros futurus multorū pl̄o
rum p̄dicator erudiebat donec oc
curreret in virū perfectū a in etate;
plenitudinis xp̄i Trigesimo itaq;
a tercio etatis sue āno maior egre
gio viro fidei flāma crescebat in pe
ctoe ita vt pax ei videbat sibi soli

tantūmodo ī religionis sanctitate
fudasse si non a aliis qđ in predica
tionis veritate pdesset Audiuit in
borealibus mūdi ptibus. messem
quidem multam esse. sed oparios
paucos. Assumptis q̄ secuz vnde
cim fratrib⁹. eo fitei feruore arma
tis quo a ipse nauē conscendit Quo
ruz aliqui postea ob predicatiōis
instantiam martirio coronati sunt
alii vero episcopatus ordinem. ac
cipientes post sancte predicacōis
labores ī pace quieuerunt. Igitur
vir dei cum sociis suis sicut predix
imus nauigauit donec ps̄pero cur
su ad hostia rem flumīs vla de
posuit Ibiq̄ optata telluris refocil
lati statione mox ad castellum tra
iectum quod in ipsa eiusdem flu
minis ripa situm est peruenerunt
In quo etiam post aliquot temp⁹
deo donante a verbo fidei crescente
idem sanctus Willebrod⁹ sedē epis
copatus sui habuit Sed quia eadē
gens frisonum apud quos idē edi
ficatum est castellum cuz rege suo
rabodo paganis adhuc ritib⁹ ser
uebat. visum est viro dei franciam
contendere. a ducem eorū adire pi
ssimum virum strēnuū triumphis
clarum. et moribus probum Qui
eum cum honore suscipiens. sed no
lens tanto doctore se vel suam pri
uare gentem loca ei oportuna ītra
minos regni sui preuidit quo po
tuisset ydolatrie spinas extirpare
a purissima verbi dei semina per
mūdi noualia abundantius spar
gere vt impleret ꝓphēticum illud.
Nouate vobis noualia a nolite se
mere sup spinas. Cuiq̄ studiose vir
dei per loca singula discurrēdo op
tatum euangelizandi opus exercu
isset a semina vite supne gratie ro
re irrigante longe lateq̄ in agris
multorum cordium ad eius p̄dica
tionem vberrime pullulassent con
gaudens predict⁹ francorum dux
eius sanctissime deuotioni pro ver
bi dei clarissima multiplicatione a
maioris profectus occasione pru
denti cogitabat consilio eundem vi
ram mittere vt a domino apostoli
co sergio viro sanctissimo tuc te
poris in summi sacerdotii honore
ordinare tur quatenus apostolica
benedictiōe a insuiōe suscepta ma
ioi ab eo missus fiducia roborat⁹
in opus euāgelij reuerteret iuxta
illud apostolicum. Quō p̄dicabūt
nisi mittāt Rs cū viro dei psuadere
tēptaret renuit p̄mū nec se tāte au
ctoritatis honore dignū esse rete
bat Enumeratis q̄ aplice sanctio
nis p̄ceptis lōge se īferiorē huic v̄
tutū catalogo asserebat quē egre
gi⁹ mūdi p̄dicator filiū suū Thimo
theū eruditū oportē epm̄ fieri cen
suit. dux Vo religiose suasit qđ vir
dei verecūdie negauit Tādem oīm
vna animitate victo⁹ a q̄ mai⁹ē dispē
sacōe coact⁹ osēsit magis volēs pri
mo q̄ humilitē obedire filio. q̄ suā p
tinaciā defendere voluntatē Et sic cū hō
norifica legatiōe a mūeribus aplice
auctoritatis dignis' romam vsq̄ dire
ctū; die quarta pus q̄ illuc veniret
beatissim⁹ apostolicus angelica in
somnis reuelatione admonit⁹ ē vt
illum cum honore summo suscipe

V.

ret a qꝫ multay cẽt aiam̃ay illũi
nator futurus a deoꝫ electꝰ a ad
hoc remiſſet vt ſũm ab eo ſacerdo
cij honorem ſuſciperet michil ei ne
gandũ eſſe quicqd petret. Qua
apoſtolicus admonicõe factuſ cer
tus cũ magno gaudio a ſũmo eũ
ſuſcepit honore. Et vt in eo fidei ag
nouit feruorem. religionis deuoti
one. ſapie plenitudinẽ. die opteꝫ
tu pplo aduenient aduocatis vene
rabilibus ab ſocietatem miniſte
rij ſui ſacerdotalibus publice in eccã
beatiſſimi petri principis apl̃oꝝ
cũ magna dignitate more apl̃ico
eũ ordinauit archiepm. ac ordina
to impoſuit nomen Clemẽs. veſti
mentiſqꝫ ſuis ſacerdotalibus idu
it eum a ſancto quaſi ſuphumera
li aaron pallio dignitatis a indu
menti confirmauit gloria. a qđ cũ
qꝫ voluit vel petiuit: aut in patro
cinijs ſcoꝝ aut in rebus eccãſti
cis cũ tota mentis alacritate tradi
dit illi firmatũ qꝫ bñdictõe dois
ditatum cũ ſalutaribus preceptis
iterum eum ad opus euangelij re
miſit. Accepta etiam apoſtolice au
ctoritatis benedictõe cũ maiori fidu
cia deuotus verbi dei pdicator ad
prefatum francoruꝫ ducem regreſ
ſus eſt. qui eum cum ſumma hono
ris magnificencia receptum cum
ſua poteſtate a miniſterio in opꝰ
euangelij direxit. maxime tamen
in borealibus regni ſui partibus
quo eatenus ob raritatẽ doctoruꝫ
vel duricia habitatoꝝ fidei flãma
minus reluceba: eo vir dei inſtã
tius illis in regionibus ſemia vi
te ſpargit. quo plus neccariũ anti
quã ignorantie famẽ depellere pe
ſperit. Qualem diuina grã adiuuã
te illi in locis fructũ fecerit teſtes
ſunt vſqꝫ hodie ppli per ciuitates
vicos a caſtella quos ad veritatis
agnitionem. a ad vnius omipoten
tis dei cultum perduxit. Teſtes qꝫ
ſunt eccle quas per ſingula loca cõ
ſtruxit. teſtes a deo famulantiuꝫ
cõgregationes quas aliquibus
adunauit in locis. Tentauit qꝫ ide
vir dei vltra francoruꝫ regni fines
celeſtis doctrine flumina derivare
Nam tunc tẽporis regem friſonuꝫ
Radbodũ cum ſua gente paganum
non timuit adire. a qcunqꝫ pre
it verbum dei cum oĩ fiducia loq
batur. Sed prefatus friſonum rex
viruꝫ dei humilitatis grã benigne
ſuſcipies. nullis tñ vite fomentis
ſaxeum cor eius emollire potuit.
Et dũ apd eũ vir dei ſe fructificare
nõ poſſe agnouit ad ferociſſimos da
norum pplos iter euãgeliſandi cõ
uertit. Ibi tñ vt fertur regnabat
ongendꝰ hõ oĩ fera crudelior a om
i lapide durior. Qui tñ ardente de
veritatis preconem honorifice tra
ctabat. qui eũ ob duratam mori
bꝰ vitam a ydolatrie deditaꝫ a nul
lam melioris vite ſpem hñtẽ ñ of
fendit. Acceptis tunc vir dei trigi
ta eiuſdem patrie pueris ad eloꝝ
a deo populos regni francorum re
uerti feſtinauit. Sed in eo ipſo iti
nere catezizatos eoſdem pueros
vite fonte abluit. ne aliquod pro
pter picula longiſſimi nauigij vel
ex inſidijs ferociſſime cũ terre illiꝰ

habitatorum damnum paterentur
in ipsis volens antiqui hostis pre
uenire astutias: a dominí sacramē
tis animas munire adquisitas. Vn
de contigit vt ad Pipinum ducem
francorum diuerteret. Qui in eius le
tatus aduentu eo gauit eum destina
to verbi dei operi insistere: eradica
tisq; idolatrie spinis verbum dei in
stanter per loca singula ſereret. Qs
etiam pius predicator haud segni
ter implere satagebat: circumēs
omnes terre illius regiones: per vi
cos: vicos: a castella vbi priꝰ euā
gelizabat: exhortans omnes qua
tenus bono animi proposito in vere fi
dei permanerent firmitate. Et dum p
dies singulos numerus creſceret fi
delium: a maior credentium turba
ad verbi dei agnitionem cōfluere
ceperunt plurimi fidei feruore mo
tati pīmonia sua viro dei offerre.
Quibꝰ ille acceptis: mox ecclesias
in eis edificare iussit. Statuitq; per
eas singulas presbiteros a verbi
dei cooperatores quatenus nouus
dei populus haberet quo se dieb⁹
festiuis cōgregaret: vel salutaret
a audiret admonitiones: vel a qui
bus sacri baptismatis munera ac
ciperet: et christiane religionis re
gulas ediscēt. Et ita vir dei magis:
me gisq; de die in diem diuina donāte
grā proficiebat. Contigit aūt Pipi
num ducem francorum obire: et fi
lium eius Karolum regno patris
potiri: qui multas gentes sceptris
adiecit francorum. Inter quas eti
am cum triumphi gloria frisiam
deuicto Radbodo paterno superad

dibit imperio. in q̄ gente tunc scīs
Willibrordꝰ positus ē predicator
sedisq; principalis in traiecto ca
stello delegatus est. Qui maiori
euāgelizandi verbū dei occasione
ac feruētioris animi arrepto feruo
re nuper gladio adquisitam gen
tem sacro baptismate abluere co
natus ē. Nec q̄q̄ in ea vetusti erro
ris ac tenebras ignorātie latuisse
sinebat. q; totā euangelica luce si
ne vlla dilatione pfundebat. Ita
vt in eo populo subito ꝓphetic̄ il
lud impleret testimonium. Et erit
in loco vbi dict̄ eis nō populꝰ me
us vos. dict̄ eis vos filij dei viuen
tis. Plurima q̄q; diuina virtus per
suum seruum fecit miracula. Licet
omni miraculoꝝ operatione a signo
rum omnione ministeriū euangeli
ce predicationis preferendū sit tū
que gesta narrant̄ ad gloriaz do
nantis dei nō tacenda esse censeo
sed magis stilo alligāda ne pere
ant posteris seculis q̄ priscis tpi
bus acta esse noscunt̄. Est in treue
ris ciuitate monasteriū puellarū
quod tpibus bti Willibrordi epi
scopi pestis acerrima inuasit. Cu
ius acerbitate multe ex illis dei
mouebant̄. quedaz longe infirmi
tatis dolore iacebāt in lectulo cete
re vero nimio terrore turbate sunt
quasi pñtem mortē metuentes. Et
ꝓpe ē pdicte ciuitati scī viri mona
steriū qd appellat̄ Echternacū in
quo vsq; hodie scīs ille requiescit cor
pore a eiꝰ posteri ex traditione legi
tima prisca pissimoruz pietate re
gnū tenē noscunt̄. addicti vero mo

nasterij puelle audientes sem̃ viz
venire illuc: statim miserũt legati
onem: postulãtes eũ nõ tarde veni
re. Qui beati principis apl̃oruz Pe
tri mitissimo doctus exemplo de io
pe ob viduaz christi petitionez ve
mentis libdamvt sanctam fuscita
ret Tabitaz. Sic festin⁹ audito an
cillaruz christi desiderio nõ piguit
venire ad illas. Et mox in eode mo
nasterio missis p infirmis celebra
tis aquã benedixit. qua domus illa
rum aspergi iussit a egrotantibus
eam petandam transmisit. Et cito
diuina donãte misericordia conua
luere: nec ulla deinceps in eo mona
sterio p̃dicta peste moriebaf. Cõ
tigit cuidaz patrisamilias a domui
sue dira demoniace illusionis tem
ptatio: ita vt aperte malignus in
eius domo spiritus exhorrere a ma
leficijs habitare agnoscereť. Naz
subito cibos vel vestimẽta vel alia
domui necessaria rape solebat et i
ignem mittere: imo paruulũ inter
amplexus parentum pausantẽ il
lis dormientibus tulit a in ignem
proiecit. Vagitu vero infantis pa
rentes fuscitati: vix puulũ de incen
dio eruerũt. a multa atrocia eadez
familia a nefando spiritu perpessa
est: nec a quoq; presbiteroz depelli
potuit donec vir sanctus willibrord⁹
a patrefamilias rogatus: aquam
illis direxit benedictã: p̃cipiẽs om
nem domus illius supellectilem fo
ris ferri a aspergi: puidens in spũ
domum flammis consumendaz es
se. Quibus ita gestis vacuã domũ
a loco lecturi ignis inuasit: totãq;
cõsumpsit Alteravo in eo loco cuz
sanctificatione aque benedicẽ edifi
cata domo nihil exinde p̃sume tẽta
tionis passi sunt in ea a cuz ei tran
q̃llitate a gẽte degentes a dño gra
tias agentes q̃ illos p seruum suuz
tedimẽ dignatus est Idem quoq;
vir deo amabilis q̃dazpp̃ter eo di
xit spiritu. que post eruz euent⁹ ve
ra p̃babat. ¶ Baptisauit etiã p̃i
pinũ fortissimũ francoruz ducas ka
roli patrez. huius nobilissimi karo
li q̃ modo cuz triũphis maximis a
omni dignitate gloriosissime fran
coꝝ regit imperium. de q̃ Pipino
pre eius idem sanctus vir p̃sagavit ta
le coram discipulis suis p̃dixit vatici
niũ Scitote q̃ iste infans sublimis
erit valde a gl̃osus. oim p̃decessoz
frãcoꝝ ducib⁹ maioꝝ huius itaq;
vaticinij veritas. nris probata ẽ tẽpo
bus Nec op⁹ ẽ testimonijs asse qui
qd̃ toti⁹ regni agnoscit autoritas
Scit nãq; ois ppls q̃bus nobilissi
m⁹ victor celebraf triumphis vel q̃n
tũ ẽminos nri dilatauit ipij vel q̃
deuote xp̃iana ī reg̃ suo pp̃agauit
religionẽ. vl̃ q̃s labores p defensi
one scẽ dei ecclie apud extraneas ex
ercuit gẽtes q̃ oia meli⁹ oraf pba
ri q̃ verbis exẽplificari queũt Fuit
em̃ iste vir sanct⁹ omni dignitate p
clarus. statura decens. vultu hõra
bilis. facie venustus. corde letus
cõsilio sapiens. ore iocundus. mo
ribus oppositus. a im omni dei opere
strennuus Cui⁹vo patiẽtie fuerit
ex ante dẽis eius gestis ostendiť.
vel quantam habuerit ĩdustriam
euangelium christi predicare. Vel

qualitercunq; illū in ope p̄dicādi diuina adimuerit grā nō necesse ē nō ꝓse qui stilo q̄s totis ꝓbi testimonio cōprobat. Cuius vero secreta cōuersatio in vigiliis et oīōnib⁹ im ieiuniis a psalmodiis: in vite sanctitate a signoz oñsiōe itelligi dat. Caritatez .s. assiduus labor oñdit quē q̄tidie p xp̄i noīe sustinuit. Iste vo vir scūs oīb⁹ diebus vite sue in diuino ꝓficies ope deo amabil a oīi ꝓximo placabil tpib⁹ Karoli antiq̄ fortissimiq; frācoz ductis senex a plen⁹ oī tpe pfectiōe diez ad p̄res suos appositus ē: multiplicē laboris sui fructū accepturus a deo. secutuz hoc reb⁹ quēs vt ceteri possidēt xp̄m fine fine i eterna gl̄a visur⁹ i cui⁹ dilectiōe q̄diu no bis cū vixerat laborare nō cessabat. Die. vi. nouembris mensis id est. viij. p̄d⁹ ex hac pegriatōe ad ꝓpetuā migrauit p̄riaz. et sepult⁹ ē i mōsterio echternaco q̄s ipe deo construxerat. Ibiq; vsq; hodie diuina operāte mia sig̃a sanitates ad sc̄i dei sacerdotis reliq̄as fieri nō cessant.

De sancto Cumberto.

Beatus Cumbert⁹ humanib⁹ illis maximis erat q̄s nyp̄ eā delabz posituz p totū mūdū circūferebat ignem quē ipa vitas in trā mittē veneat. voluit vehemēter accēdi. Pater eius Crall⁹ noīe dar⁹ puritie moselleni. ic indigena ipm puez elegātē a Xtu tibi aptū dagob⁹to frācoz regi nutriēdū filiq; puellēdū cōmendauit Qui q̄dē puer nō tm̄ ab illicitis: vez etiam multotiēs a licitis vitam duxit imitat⁹ mine pietatis ingenū q̄s ab ipis cunabul fil cū ifātie lacte sedulo potaē cōsueuerat. Dece dei famula noīe Regina sic maritali deditissimo se totā xp̄i mancipauit impio a fixū in amore dei aim supnis desideriis adhērere fecit Edocta ita q; per spūsctm eq̄ iusticie libramine sua cuiq; dedit. mundo neciā dispensatiōne. deo cordis deuotione Filiū tm̄ suū magis deputabat religiōis officio q̄ regis obsequio Puer ātdo dedit⁹ i regali palatio scole virtutū imitigilabat. deū flebat. regē hōrificabat. Erat nāq; mansuet⁹ a patiens a im omni honestate docil Magistra q̄dē h⁹mōi egit gr̄a vt foris m edocēdo ad ipositā misteria puero nō laborabat p̄ceptoris instantia. nāq; nō ceter⁹ regi q̄i p̄cellēti de futuro. veru etiā suoruz calcia mēta detrahē solebat atq; mūdare. Cuz ergo ab p̄mo exercicij gradu velut illū dīs ad altiora vtutuz merita mēta cōscendē reuelare dignat⁹ē regi q̄nti ap⁹ ipm meritū. pueriles illa simplicitas haberetur Quadā demq; nocte dū idē rex puigil i lecto q̄escēt vidit subito locū illū vbi scūs puer soporis grā mēbra fessa apposuit magnifico lūie splēdē a eodez signo futura pueri facta cepit notare sicut Saulū cōtigit de celo oriri Mane itaq; facto rex de visione sollicit⁹ requisiuit q̄s i eodē loco vbi splēdor ei desup viderat radiāte per noctis silentiū q̄uisset. Intellexit ei q; tale p̄sagiū magnū aliq̄d p̄te dissset Cui cū appitores suggerēt

Rumbertum puerū ibi dormiuisse qđ a pr̄is diligēter attendentis industriā nō latebat. Apprehēsū g̃ eū illico nō de turba seorsū: ꝙ cōrā cūctis q̄ aderant solito familiarius allocut⁹ ē. a adoptatū sibi in filij locū amplexu dulcissimo exosculat⁹: pnūciās q vē deꝰ in illo cēt quē tāta humis manifestatōe dare dignat⁹ ē. Erat em̄ ipe religiōis amator: fidē catholic⁹: a ab oē op⁹ lonū i xp̄i dilōe pat⁹. Erim̄ p̄cessu tp̄is btūs Cumbert⁹ apprime lr̄is eruditꝰ asc̄iones pmū in corde suo dispositas p̄fectu q̄tidiano parrit mox eccīasticos asc̄endendo p ordinē gradꝰ. Itaq; auctor bñdcōe celesti de vtute in vtutē feruidꝰ i dñi dilcōe p̄ficiebat donec rapt⁹ ab archiepō treuerox archidiaconat⁹ officō sublimat⁹ ē. Paucis postmodū elapsis ānox curriculi detrus a pr̄is agrippine colōie pastore destitut⁹: ip̄m iā i dei ope exercitatū vt sibi p̄esset; votis a p̄cib⁹ implorauit. Sola repugnauit in eo humilitas: cuius tñ ad hoc op⁹ p̄destinata fuit a dño sc̄itas. Cōuenientib⁹ igit̄ in vnū plebis destitute maioribus: maximoq; sacerdotū a aliorū p̄ncipū cetu ab eox auxiliū animis opibusq; patuit fortissimū viri dei pect⁹ caritati tātū cedere solitū a p̄positi sui duricia emollitū ē. Sicq; nutu dei archiepi colōie electus. vij. kal. octobris gradus ep̄alis bñdictōis asc̄endit. Deinde talez tantūq; se cūctis exhibuit vt nostra hoc facultas nequaq; possit euolue. Quadā die dū singulare nre redemptionis misteriū plen⁹ deo sup mensā dñicam in basilica sanctaꝝ vndecim milliū virginū immolaret. astans deruso p⁹ populꝰ vidit columbā splendidissimā p̄mū hac illac p oēz ecc̄iam circuolitando vagari. deinde p̄tificis in capite. a mox inde reuersam a iuxta tumulum cuiusdaz virginis stupentib⁹ vniuersis q̄ aderāt ab oīm oculis elapsā. Acclamatū est ofesti ab oīb⁹ vē dignū hūc esse q̄ ministraret dño sacerdotē. Feliciz fore hꝰ eccē plebē si mereret̄ per talez dū gubernari pastorē. Dimc g̃ gemit⁹ illinc gaudiuz p sonabāt. Cōparent nūc si placet hec duo q̄ p̄fuimus mira cula. vnū in puericia altrū in ep̄ali p̄fectione monstratū. Et quid in signis illis nisi aduēt⁹ spiritus sancti intelligendus ē. Ab ipso enim innocentie simplicitatē habuit q̄ per columbam exprimitur. Ab eode q̄ zelum dei a famā bonorū operū longe lateq; micantez accepit. qui per luminis claritatem figurat̄. Completis igit̄ xl. militie tionis sue annis p̄die id⁹ nouembris creatori suo plenū lumis oīb⁹ reddidit spm̄. Corp⁹ aut eius sicut ipse viuens preceperat. positū ē cū magna gl̄a in ecc̄ia sancti Clementis quam ipse cōstruxerat

¶ De sc̄o. Gregorio spoletano.

Mp̄ssim⁹ flaccus a Maximiano impatore missus vt oia p̄dola erigēt ingressus ē spoletū a iussit sibi tribunal i medio fori p̄parari. a oēs ciues p p̄cones corā eo citari. Dixitq; Tircano. Oēs hi dis nris defuerūt. Qui erūt oēs hi colūt

Jouē mimetuā a Alde pediū deos i
mortales q toti mundo ppiciant. q
audito gauisus iussit oēm turbaz
ditti. Erat aūt in ea dē cīate scis q
dā gregorij noie pbr ieunijs a
orōnib⁹ vacās q mltis signis cla
rens mltos paganoz ad dnm cō
uertebat. tēplaca simulacra īter
ram deiciebat. Rō cū flacco nūcia
tū eēt iussit eū vinctū ad se pduci:
a cū sacrificare nollet iussit fustes
nodosos afferri: ac dorsū eius ver
beribus rumpi: dicēs. Hec patiat re
bellis deoz a otēptoz principum
Cui sic ille rndit Quāta mala exhi
bes corpori meo duplicia lō mihi
pstant in celo. Flaccus dixit Regi
rate illū a ventrez eius fustib⁹ dis
sipate. Illo q̄ pseuerāte iussit euz
ligatis manib⁹ a pedib⁹ craticule
supponi a ligna subministrari. At
ille ō medio igne clamauit ad dnz
vt q cū trib⁹ pueris ingressus est
camīnū ignis ⁊ eēt a cū eo. Hoc
eo dicēte terremotus fcūs ē in tra
cīatē spoletanā a ps cīatis cecidit
a oppressit plusq̄ trecētos ānēgēm
ta paganos ydolis seruiētes. Hoc
videns flaccus fugit inde a tiranz
sem ferro vinctū in carcerē reclusit
vbi ei angelus dnī apparuit dicēs
Pater cū reggori. Noli timere. a
otinuo vincula eius dirupta sunt
a claritas dei circūfulsit illū. Cui gr̄
tias agenti de illa visitatioē rndit
angel⁹. Fuge fuebone a fidel in
in gaudium dnī tui. Et hec dicens
disparuit. Altero autem die flacco
pūtat⁹ cū sacrificare nll'aten⁹ adq̄es
cēt pcepit flacc⁹ eū tractū i mediū
aphitheatri capite trucari. Cūq; i
aphitheatro dnz exoraret despicies
in celū audiuit voce magnā dicētē
sibi. Ingredere ad me bñdcē dn̄.
pparata est hītatio tua. Adhuc a
gelo loqñte capite truncatus ē Ti
canus vero iussit diversas terribi
les. vt corpus eius absorberent.
Que vt illuc peruenerit flectētes ge
nua sua sem corp⁹ adorauerūt Rō vi
dentes viri cīatis clamauerūt. Ma
gnus est deus xp̄ianoz a mlti cre
diderunt in dnm. Flaccus vero eo
dem die percussus ē ab āgelo a in
teriora sua vomēs expirauit Mulier
aūt q̄dam xp̄iana noie Abūdancia
emit a tirano corp⁹ sc̄i trīginta au
gēteis a aromatib⁹ odiēs hōrifice
sepelivit iuxta pōtē lapideū penes
muros cīatis añ decimū di ē Kal.
ianuarij. Postea p remaldū archi
ep̄m Colonēsem trāslatū ē corp⁹
martiris cū trib⁹ magis a reliquis
scis in Colonīā agrippinam
de scō maximino epō treuerēn.

Darminus ex
aq̄tania pictauiensis vrb⁹
indigena: ex claris pentib⁹ origi
nē duxit. ⁊ mox hōestate ab ipis
cunabulis fulgens sacris a hūa
nis lr̄is eruiend⁹ traditus est. q
cū iuuenis eēt adolescēs in galliaz
venit. a ibi Agritio treuerox p̄su
li adhesit. Cui ē defuncto in ep̄atu
successit q tandē romā pegrinat⁹ de
siderās btm martinū comitem sue
vie fecit. Igit in via tediū inueris
pia collatione diuini verbi alleuia
bant a hēbant añ se asinū q eorū

sarcinas defrebat. quē q̄dā vrs⁹ obuiꝰ deuorauit. Tūc btūs Maximi nꝰ testie ipauit vt defūcti asinꝰ onꝰ supplēt. Et ita otigit vt vrs⁹ tā q̄ in mētū dōestici sūs mānere et patiens fuiret. q̄ tādē ipm restituert pstie vagabūde libtati. hac tñ occasiōe vt nullū deinceps ledēt. Dꝰ hec venerādi ofessores expleto xp̄i itinē ad p̄pa diuertēt. a Maximiꝰ Martino valedicēs: ad vrbē pictauien. causa visitādi p̄ncipes suos diūtit: vbi tādē die clausit extremū. Cui succēssit in epatu Isidorꝰ vir mire sctitatis. q̄ celesti mōitꝰ visiōe reliq̄as sci Maximini trāstulit in vrbē treuerorꝝ in ecclā btī Johānis euangeliste collocauit. Ad cuius sepulcꝝ multa miracla fiūt. Nā imtiū fuit q̄ cecꝰ q̄dā illūinatꝰ. ab immūdis etiā spiritib⁹ tres hoīes obsessi viri sci merita sānitati pristine ac integritati vidētib⁹ cunctis atq; stupētib⁹: ac eiꝰ virtutē ofitētib⁹ grose donati fūt. ¶ In q̄dā fuo festo. xxxvñ hoīes a demonū oppssiōe libati fūt. Sequenti q̄ āno eadē solēmitate. xxxñ. mūdauit.

¶ De scō Thoma aq̄nate.

Beatꝰ thomas de aq̄no ordinis frm̄ p̄dicatorū doctor egregi⁹: cōes gñe ex regno sicilie. i vg̃initate sine pcō mōtiuꝫ ad vitā frm̄nū dño mlitauit. Cuius doctrinis ortꝰ nomē doctrina a futurꝰ in ordine p̄dicatorū vite p̄gressus p virtū sem. re bonuz et noie: q̄ ci plib⁹ alijs eremitis anachoritecā vitā duxit: p̄nūciatꝰ est

diuinitꝰ mīi fuc cū illa adhuc sore gūdā ignoraret dicēs ei Gaude dña q̄ tu paries filiū a vocabit nomē eiꝰ Thomas. Dic erit magnꝰ toti ordi i scientia a vita. eritq; ordinis fratrū p̄dicatorū. q̄ oia sic p̄ cūs p̄ dixerat opleta sunt. Natꝰ itaq; puer nobilis p̄dicatorꝝ ordinē in gredit̄ p̄ q̄s a fratrib⁹ carnalibus rapit̄ a quasi p bienniū custodie carcerali māci pat. Cūq; nec minis nec blādicijs posset ab ordinis p̄posito reuocari per spēz puelle ad euz introducte sb uertere q̄uit aīm innocentis. Qui mox de igne ticionē arripiens suggestricez ignite libidis extra cameram effugauit. Et facto sig̃ crucis i oratione cū lacrimis p̄durante apparuerunt sibi duo angeli ip̄m q̄ stringentes dixerunt. Ex p te dei te cingimus cingulo castitatis. quod nullatenus de cetero dissoluet. Et ex tunc nulluz oīno sēsit stimulū veneree voluptatis. Tādez cogitante mīe sua ip̄lendū ee in filio suo q̄s sibi fuit p̄mōstratuz ipsa p̄mittente p fratres ordis ad ordinē ē reductus in q̄ cepit nō segnē studio sacre lectōnis intēdere tanq; gaudio in cōtēplādo repleb atur mens eiꝰ q̄ sepius in oratione visus est a tra totalit eleuari. Nec destitit dyabolꝰ tēdē laqueos adolescenti. nā ad p̄ces fratrū suorum et cardinalium ac amicorū q̄s habebat i curia vocat ad papaz. Cunq; illuc venisset p̄cepit ei vt susciperet abbatiā mōtis Cassini cui subiacēt sexp̄ē ep̄atꝰ a ipse abbas p oia vtiē officio epali q̄s p̄dar⁹ ad lesōes

prudenter a humilitē dedinauit·et da; dilapsus a curia venit ad stu dendū sub frē Alberto postmodū ratisponēsi ep̄o in Colonia; agrip pina;·postea missus ē Parisi; ad legendū atz exercendū·Nec mul to post coactus ē suscipe in theolo gia m grālem cathedrā ad docēdū Quodā tpe ad locū orōis se cōtu lit in q̄ p̄stratus cuz lacrimis ora uit dicēs·Saluū me fac deus·qm̄ diminute sūt veritates a filijs ho minū·Diu āt orās cū lacrimis ob dormiuit a ecce nunci; celicus fra tr antiqu; admoduz venerābus venit dicēs·Frat Thoma q̄d deuz oras cū lacrimis·Suscipe on; ma gisterij q̄ de; tecum ē·Pro tuo āt p̄cipio michil aliud p̄ponas nisi hoc·Rigās mōtes de supioribꝫ tu is·de fructu operū tuoz̄ saciabitur tra Quo dicto Thomas euigilās deo grās reddidit q̄s verbū non solū thema p̄cipij sui fuit·ꝫ totī us sui studij a scientie sufficientiā indicauit·q̄ ex his q̄ de mōtibꝫ di uine speculationis accepit totam ecclām q̄ agrū diuine semīs opu tū sapie pluuijs saciauit·Est em̄ oībus manifestū q̄ in toto mūdo inē fideles catholicos in pbia a the ologia in scholis nil aliꝫ legit̄ q̄p q̄s de eius scriptis hauriē Quoti ens āt sanctus iste disputare scri bere legē vel dictare voluit ad orō nem se contulit a inde surgēs inueni ebat q̄ in libro aperto didicisset. Vñ eius scīa credit fuisse diuinitus inspirata·q̄ doctrinā suā·nō ex p prio ingenio habuit sed ex raptu mentis in deū; orōibus impetra uit Orantē ipsum quadam nocte ap̄li Petrus et Paulus instruxe runt plenissime de textuali dubio scripture pphetice Isaie· Jtē; cū esset salerni in cōuentu fratruz visus ē añ maius altare in orōne existēs post matutinas a fratrib; Jacobo a socio suo Reinaldo q̄ ipm exem pli gratia obseruabāt duobus cu bitis eleuatus a terra velut si fas est dicē futuz agilitatis vl̄ aliq̄d simile p̄ticipiū accepisse; quo sine pondere q̄ in sua leuitate manēt· Aliud simile·sed magis stupēduz vidit in ouētu Neopolitano de ip so frater dñicus sacrista vir orōe deuotus·actione solicitus a virtu te p̄batus·qui alias habuit visio nes mirabiles Qui q̄dez frater ad uertēs sanctū Thomā semp de ca mera sui studij ad ecclesiam ante matutinas a ne videretur ab aliis ad suā cameram festinū redire·se mel ipsū curiosius obseruauit·a accedēs retro in capella sī Nicolai vbi fixus in oratione manebat vi dit ip sum quasi duobus cubitis eleuatuz in aere·de quo diu admi rās subito audiuit de loco ad quē predictus doctor uersus erat ad orandū cum lacrimis huiusmodi vocem de imagine crucifixi Tho ma bene scripsisti de me·quā recipi es a me p̄mium mercedem·Cui rndit Domine Non nisi te·Et tunc scribebat tertiam partem summe de christi passione a resurrectōne Et quia a domino fuit quēstio fa cta de mercede·ideo dabatur ei

telligi in p̄opīquo laboti suo ter
minū fore imponendū. Cuz eñ ex
mandato dñi Gregoꝛij decimi iret
ad ocliū generale trāsiens p̄ capa
naz cepit langueſcere a pene p̄dē
tēliter appetitū: vadēſq; circa mōa
ſteriuz foſſe noue ordinis ciſterci
ēñ. mutatꝰ: deuote ad p̄dictuz mo
naſteriuz decimauit: vbi decūbens
rogatus a mōchis ipſis expoſuit
canticacātoꝝū vt i cāticū celeſtis
glorie trāsiret ſtudiū eccīaſtice di
ſcipline. Stella etiaz q̄ſi cometa vi
ſa eſt i aere p̄ tribuū ſup̄ dictū mo
naſteriū: ſilq; cū ipſis diſparēs ci?
trāſitū p̄ſignauit. Mortalitatis ita
q; terminuz imortalis vite cōtinua
uit initio. Anno dñi. M. ccclxxiij. vi
te vero ſue q̄nquageſimo mchōate
Tūc frat Reinaldꝰ p̄dicans tale p
hibuit teſtimoniū veritati. Ego ſā
cti iſti? frequēter a nunc cōfeſſiōez
generalem audiui: a ipm ſemp ſic
puerū q̄nq; ānoruz inuenī. qz nūq;
fue carnis ſenſit otagiū: nec habu
it alicui? mortalis criminis in volū
tate cōſenſuz. Multis invita a poſt
morē effulſit miracuhs. Nam fra
ter quidā deuotus vidit in hora trā
ſitus ſui ſcm doctorē in ſcolis legen
tem: a beatū Paulū ad ipm intrā
tem. A quo dū ſcīs petēt an in epi
ſtolis ſuis verū itellectū habuiſſz.
rñdit q; ſic q̄ tū viues in corpe pōt
hīe. Et adiecit. Volo vt mecū veni
as a ducaz te ad locū in quo dario
rem habebis in oibus itellectū. Et
p̄ capā cepit eū ducē extra ſcolas.
Tunc dict? frater clamauit ita vt
alios excitaret: dicens. Fratres fue
rite quia frater Thomas tolli
tur a nobis. a muentum ē q; tran
ſijt illa hora. Frater Albertus de
brixia vir deuotus cum ad altaē be
ate virginis oraret cui lacrimis vi
gilans vidit duas personas ſplē
didas. vnam in pontificali. aliam
in habitu fratrum predicatoꝝ re
uerendas. Habebat autē persona
ordinis p̄dicatorum coronam au
ream a duas aureolas. vnaz argē
team. aliam auream. a in pectore
gēmā magnā que eccīam illuſtra
bat. In capa vero ſertos per totū
habebat lapides preciosos a can
dore niueo ſplenduit cum tunica
ſcapulari. Admiranti igitur fratri
dixit pontifex venerandus. Ego ſū
Auguſtinus miſſus ad te: vt tibi
indicē gl'am fratris Thome de aq̄
no. q̄ hic mecuz ē. Ipe eñ in gl'a
eſt eccīlis. ſ; v̄ginitatis aureola me
p̄cellita ego ipm in p̄tificali ordi
nis dignitate. Dilapſū tēporis ca
ſepulcrū eius apertū fuiſſet semel
ex certis casibus a poſt hoc ad sep
timum ſecundario inuentum eſt
in ommibus membris integrū cor
pus eius virgineū in habitu ordi
nis predicatoꝝ capa ſcilicet ſcapa
lari a tunica ſimiliter incorruptis
ſicut fuerat ante poſitū in ſepulcro
in nullo penitus immutatum. de q̄
odor ſuauitate mirabili exalabat
Qui ſic per totum ſe diffudit dau
ſtrum q; ad ipſum nullo alio indi
cante diuinitus excitati monachi
conuenerunt vt non videretur fuiſ
ſe defuncti humani corporis ſepul
tura ſ; multoꝝ aromatū apotheca

De nois interpretatione

Elisabet interpretat̃ dei mei cognouit. vel dei mei septia. vel dei mei saturitas. dī igr̄ primo Elisabet a deus mei cognouit. qr deus eā cognouit a suo bñplacito approbauit vl cognouit a toti mundo cognoscibilē fecit Vel cognouit a noticiā siue cognitionis sibi infudit. secdo dicitur Elisabet a dei mei septia. Ipsa enī fuit septia dei. vl qr vij. opibus mise exercuit vel qr nūc est in septima etate q̃escentiū. puēritia tādē ad octauā resurgentiū. Vel ꝑpt septēm status in q̃bus ipsa fuit Ipa nāq; fuit in statu v̄ginali. secdo in statu coniugali. tcio in statu viduali q̃rto in statu actiuo. q̃nto in statu cōtemplatiuo. sexto in statu religioso. septīo. s. nūc ē in statu gl̄oso Et hi septē status manifeste obtinent̃ in legēda sua vt possit dici de ea qd dicit in Daniele de Nabuchodonosor. qr septē tpa mutent̃ sup eaz. 3° dī dei mei saturitas Deus enī eaz miro mō saciauit a repleuit splendoē veritatis. dulcedie suauitatis. a vigore eternitatis. Vñ Aug̃. in li. de ci. dei. agēs de cīuitate celesti dicit In eternitate dei viget. in veritate dei lucet. in iocunditate dei gaudet.

De sancta Elisabet.

Elisabet illustris regis Vngarie filia nobilis gñe. ꝫ fide ac religione nobilior. stirpē tā nobilez nobilitauit exēplis. illustrauit mīa cul. a deo hauit grām sanctitatis. quā autor nature sup naturā q̃ dam mō extulit. dū puella ẽgalib⁹ nutrita delicijs oia puerilia a se remouebat. tēneret ā eadē dei obsequiū māciparet Vñ liq̃do daret teneā ei⁹ infācia q̃nta simplicitate viguit. q̃ dulci deuotione icepit. extūc fiq̃dē cepit homis assuescē studijs. Ludos spernere vanitatis. successus psperos mundi fugē. sp in reuerētia dei eē Cum enī adhuc eēt q̃nquennis in eccā orandi grām tā sedula pmanebat. vt inī eaz eiꝰ sodales. vel ācille vix valerēt euellē Ruā cū ācille vl cetanee obseruarēt aliq̃n illas cā tabundus vsus capellā inseq̃batur vt ex hoc intrādi eccām oportunitatē captaret. Ruā ingrediens genua flectebat a paumēto totaliter mānebat Et licet literaturā peritiā non haberet. tñ corā suis oculis ipsa sepe psalteriū expandebat. vt q̃d ā mō legere se fingēt. ne vt hut occupatā eā q̃s impediret. De q̃ cū pu ellis ad terrā pstrauit tabundi specie mēsurabat. vt sub tali occasione deo reuerentiaz exhiberet Jn tabundo etiā anulozū a alijs tabundis spez totā in deū ponebat Et ex his quē puella pūula lucrabat. vel alias pecunialit̃ possidebat puellis pauperculis decimas exhibebat inducens eas vt sepe orōem dīcam dicerēt et crebro beatā virginē salutarēt Crescēs vero p etatem tēpis crescebat amplius p affectum deuocōis Nā beatam virginē dei genitricem in sui patronā a aduocatam a beatum Johannē euangelistā in sue

castitatis cūstodē elegit Cū em̄z
singule cedule singulorū apl'orum
noībus īscripte altari supponerē
tur a q̄h.et aliarū puellarū casu si
bi cedulam ōtingentē accipet ista
oīoe fusa trib⁹ vicib⁹ cedulāvbi
nomē sc̄i iohīs erat īscriptū vt desi
derabat accepit. ad quē tāto deuo
tionis ferebat affectū vt mihil in ei⁹
noīe petētib⁹ denegaret. Nexto mū
di successus sibi mīmū blandiret
q̄tidie in reb⁹ pspēris sibi aliq̄d de
trahebat Cū em̄ in aliq̄ hūdo sibi p
spere succederet reliquū intermittēs
dicebat. Nolo pdere ꝙ ꝓpter deū
reliquū intermitto Cū ad choreas
q̄ a puellis ceteris aduocata cum
vnū circuitū pegiss̄z dicebat Suffi
ciat nobis vn⁹ circuit⁹ iā ꝓpter de
um alios dittam⁹ a sic p talez mo
dū puellas a vanitatib⁹ tē pabat
Vestimētorū lasciuos vsus sp ab
horruit oēm in his hōestatē dilexit
Certū q̄ sibi nūeruz oīonū īdixe
rat. quē si aliq̄n aliq̄ occupacōe p̄
uenta n̄ potuiss̄z pficere a ab ācill'
lectū īgredi cogeret cū celesti spō
so vigilans vigilanter soluebat.
Dies q̄ solēnes puella nobil' tāta
deuotōe colebat vt etiā manicas
sibi cōsui nulla rōe pateret ante q̄
missaꝝ solēnia cōplerent. Chyro
thecaꝝ etiā vsus in dieb⁹ dn̄icis si
bi ante meridiē īterdixit volēs in
hoc a sacre deferre solēnitati a sue
satisfacere deuotioni. ꝓpter q̄ soli
ta erat ad hoc a filia p votum se a
stringere ne quis poss̄z eā aliq̄b⁹
suasiōnib⁹ a suo ꝓposito reuocare
Officiū eccl̄asticū cui tanta reueren
cia audiebat vt cum sacra euāge
lia legerentur vel sacra hostia con
ficeretur manicas si forte consute
eēnt solueret. monilia deponeret a
cetera capitis ornamēta īm hūo lo
caret. At vbi gradū virginalē pru
denter rexit a īnocēter pcurrit cō
iugalē gradū ītrare ꝙpellit: vt po
te q̄ ad hec p̄no ipērio vigebatur
fructum perceptura triceſimū que
fidem trinitatis seruauit cum dece
lago preceptorum. Consensit igi
tur licet īuita in copulam conīu
galem non vt libidini deseruiret.
sed ne patris preceptum contēne
ret. a vt filios educādos ad dei ser
uicīū procrearet. Quāuis em̄ fuerit
legi thori coniugalis astricta nul
li tam̄ fuit culpe vel delectacōi sub
iecta Quod manifeste constat q̄
m manibus magistri Contradi vo
tum emsit q̄ si viro suo mortuo eā
superuiuere contingeret continen
tiam perpetuam obseruaret. Fuit
igitur lantgrauio Thuringie soci
ata coniugio prout regalis exige
bat magnificentia atq̄ dispositio
ordinauit diuina. vt ꝫ multos ibi
dem ad dei amorem duceret a iam
tos homines educeret Licet autem
mutauerit statum. non tamē mu
tauit mentis affectum. Quāte āt
fuerit deuotionis a humilitatis ad
deum. quante austeritatis a absti
nentie ad seipsam: quante largita
tis a misericordie ad pauperes ex
his que subiecta sunt apertius de
claratur. Nā in oratione tanti ferue
ris extitit vt etiā ancillas ad eccle
siam gradu concito preueniret. vt

quasi q̄busdam dā destinis oīb⁹ bus aliquā dei grām impetraret. In nocte ad oīem sepe surgebat Rogāte eā marito vt sibi poret a quieti alicui corp⁹ donaēt Ordinauit āt cū quadā dmicella sibi mē cetras magis familiari. vt si forte somno depssa nō surgēt eaz pe de tangēs excitaret Quadā vo vice pdē dñe tangē voluit. ꝑ casu i pdē mariti impegit. q̄ subito excitat⁹. tem vt erat didicit a patiēt fuffe rens prudenter dissimulauit Et vt oīonum suaz deo pingue ōderet sacrificium. sepe ipum irrigabat abundātia lacrimaz. q̄s quidē la crimas fundebat iocūde a fine ali qua mdecēti vultus pmutatione. ita vt sp cū dolore fleret a de doloē gaudēt. a hoc q̄dā vult⁹ leticia re nustaret. Tāta se hūilitate subie cit vt ꝓpē dei amore vilia a abiecta nō spernēt. ꝑ hec cuz deuotione mi nia exerceret Nā infirmū quēdā vultu deformē capitis fetore horri bilē in sinu ꝓprio reclinauit. a hor ridos crines tondens. ei⁹ caput an cillis ridētib⁹ lauit In rogationib⁹ sp ꝓcessionē nudis pedib⁹ induta laneis sequebat a in pdicationiz stationibus int paupculas tāq̄ paup a hūilis ꝝsidebat In purifi catione p⁹ ptum nequaq̄ se vt ce tere gēmis ornabat vel vestibus de auratis tegebat. ꝑ exēplo intreme rate puerpere filiū ꝓpr̄is gestans mvlmis ipm ad altare cū agno et cādela humiliter offerebat. vt ex his a seculi pompā otemnendam oñderet. a se illibate puerpere con

formaret Deinde domū redies ve stimēta ipsa cū quib⁹ ad eccām ꝓ cesseat alicui pauperi mulieri tri buebat. Accidit q̄ ad fue humili tatis preconiū q ipsa libertate p̄ cellens a dignitate sublimis cuius dā viri discreti. s. magistri Cōrad pauperis a mēdici. sed cū sciētia et religione p̄cipui saluo iure ma trimonij a ꝺsentiēte marito obedi entie se adeo subiecit vt quicq̄d il le precipet ipsa cū ꝝuerentia a mō to gaudio adimpleret vt ex hoc a obedientie ꝓpareret mēritum a dñi saluatoris q̄ factus ē obediens vs̄ ad mortē imitaret exemplū. Quadam igit vice ad quandā predica tionez ab ipso vocata supuemēte Marchiomissa Misnensi impedita nō venit. Cui ille egre ferens tantā eius inobedientiā relaxare noluit donec vsq̄ ad cami siā expoliata z cū quibusdaz ancillis q culpabi les fuerāt fortit verberari fecit. Si bicq̄ tm̄ rigorē a abstinentiā im ponebat vt corpus suū vigilijs a disciplinis ieiunijs a abstinētijs maceraret. Nā sepe a viri thoro ab stinens noctes ducebat insomnes vt oīonibus posset insistere a in ab scōdito patrem celestem orare Cū q̄ somni inf̄ pellaret necessitas su p strata tapeta dormiebat Sz cuz maritus adesset cum spōso celesti in orationibus pernoctabat. Se pe etiam per manus ancillaruz fa ciebat se in cubiculo fortiter verbe rari vt flagellatio vicē rependeret. a carnē ab omni lasciuia coerceēt Tantam autem in cibo a potu tem

perantiã a abstinentiã exhibebat vt in mẽsa mariti inẽ diuersa fer culoꝝ gña interdũ pane simplici esset contẽta Mgr em Cõradus si bi interdixerat ne de cibis mariti quicq̃ ptingeret de q̃bus sanã cõ scientiaz nõ haberet Qꝰ ipsa tãta diligẽtia obseruauit vt aliis diuꝰ sis delicijs abundantibꝰ ipsa cuz ancillis suis cibis grossioribꝰ vte reꝛ Sepe tñ ad mẽsaz sedẽs cibos manu ptractabat a diuidebat vt ex hoc comedere videreꝛ ne superfluꝰ cõmis notã incurreret ꝟbamita te tali cunctos cõuiuas letificaret Quadãvice cuz longi itineris fuis set labore depressa a marito a sibi diuꝰsi fuissent cibi oblati vt credẽ bant de mundis laboribꝰ a dq̃ siti oñe abstinuit a nigꝝ panẽ a du ũ in aqua calida madefactũ cuz su is ancillis patienꝛ comedit Qb hꝰ quos dã iustos reddit vir suus si bi assignarat de quibus cũ suis an cillis quibus dã q̃ sibi ad hec oña ptinebãt viuẽ possz Sepe ãt cibos curie ẽspuit a aliquoꝝ viroꝝ bono ũ cibaria reqsiuit Hec ãt oña vir suꝰ cũ pacia supportabat · asserẽs qꝛ hꝰ a ipẽ liberẽ facẽt si turba cõnẽ sue familie ñ timẽt · Statũq paup tatis i gla ꝓstituta sũmope affcã batvt a xpõ paupi vicẽ repẽderet a mũdꝰi ea ppriũ mil hẽret Quappẽ in terdũ cũ sola eẽt cũ ãcillis vestimẽ tis seruibus ibues a despecto vel o caput suũ opies dicebat Talit ice dã cũ ad statũ deuenero pauptatis Licet ãt sibi abstinẽtie frenũ ipo suerit tãta tñ se liberalitate ad parpe tes effudebat vt nullũ pmi aliqua media pateretꝛ q̃ oibꝰ ad o largissi me subueniebat vt oẽs eã matrem pauperũ acclamarẽt Septẽ cimie opibꝰ tota vigilantia insudabat vt regnũ ppetuo ppetua regnatuã p cipet · a pñã dñdictõez cũ ãt deꝰs ad dexterã possideret Ipa nãq nu dos vestiebat · Siquidẽ vestimenta ipendebat paupibꝰ nudis pegño ũa pauperũ corpibus sepeliẽdis a pueris baptisandis Quos q̃z pueꝛos sepe de sacro fonte leuabat a ppriis mambꝰ eorum vestimẽta fuebat vt cõpaternitate cõtracta eis liberius subueniret Accidit aũt vt quidã paupcule quoddam satis bonũ tribueret vestimentuz Illa ãt videns donum tam magnificuz tã ingenti gaudio est pfusa vt ad te ram cadens mortua crederetur qꝰ beata Elizabeth videns doluit se si bi tanta dedisse timens ne sibi fie ret causa mortis · sed tñ pro ea ora uit · a ipsa sanata surrexit · Sepe ãt ipa cũ ancillis mambus propriis lanam filabat a inde vestimenta fi eri faciebat vt ex hoc a bonoruz la borũ gꝛoſũ fructũ recipet a exem plꝰ vẽ humilitatis pterita de ppriis corpis laboribꝰ elemosinã do darz Ipsa esurientes pascebat Pauperi bus ei alimẽta pbebat ado vt iãt graui o viro suo pfecto ad curiãsfri derici ipatoris q̃ tũc Cremone eãt ipa oẽz ãnonã de suis granarijs col legit a congregatis vnicuiq paupi bus qt die necãria eis ministrabat eo qꝛ tunc fames a caristia valida immiebat · Et q̃tũcũq alicui pau

debisset. diuina tñ virtute tota die illa sufficiebat. Fepe aũt cũ pecuia sibi deficẽt ornamenta vendebat a pauperib9 subueniebat. Multa eẽ sibi a ancillis suis cõsueuit subtrahere a paupib9 reseruare Ipsa sitientes potabat. Quadã aũt vice cer uisiã paupibus distribuẽ9 cũ vix cuiq sufficienter debisset iuentũ ẽ qvas nullã habuit minutionẽ. ꝙ eãdẽ quã ꝑus mẽsurã suauit Ipsa hospitio pegrinos a paupes fusci piebat. Domũ enim maximã sb altissimo castro suo cõstruxerat in q infirmorũ magnã multitudinẽ ẽfouebat qs dieb9 singulis nõ obstãte difficultate ascensus vel descẽsus visitãs a eis oia ncãria ipendebat a verbis exhortationis ad pacãam ĩduebat. Et lz oẽm corruptionez aeris sp egre portauerit. infirmoruz tñ corruptiones ꝑpẽ dei amorẽ etiã estiuo tpe nõ abhorruit. sed ĩmedia adhibuit. velo ꝑpri capitis tersit a mamb9 ꝑpriis detecta uit. licet ãcille talia ꝯuiter tolerarẽt In eadẽ q3 domo pueros pauperũ feminaz nutriri cũ suma dilige tia faciebat. qbus se tã dulcez et hũilem exhibebat. vt eã oms mrem vocarẽt a domũ intrantẽ cũ dei tanq mrez filij sequerentur a añ se caritatiui cũ sumo studio colloquebant Ipa vo lapillos coctos diuersicoloris sic omichymos et anulos vitreos et quedaz alia vitrea emi fecerat. vt pueri ludos pueriles i talib9 exercerẽt Que dũ i pallio ꝓtio eqtatis i castz deferret de ruꝑ altissima sup lapides cecidit ẽt. ꝙ nulla in eis lesio est inuẽta. Ipsa infirmos visitabat. Miseroz enim cõpassio adeo ei9 aiam vendicabat q hospicia eoz diligẽter pqrens eos solicite visitabat. a eoz camerulas familiarit a deuote subintrãs: difficultate vie non pterrita: nec longitudine lacessita. Quib9 a subueniebat in necessarijs: a verba exhibebat cõsolatois. Propter qd ex ãn tuplici cõsideratõe remunerationez accipiebat .s. ex dilgtione visitationis: ex labore itineris: ex affectu cõpassionis: ex affatu cõsolatõis: et ex largitione muneris. Ipsa sepulturas pauperũ frequentabat. Mẽte nãq deuota curebat: a pauperũ funera a vestes qs ꝑpriis manibus fecerat eorũ corpibus aptabat: adeo vt velũ suũ lineũ in ptes conscinderet: a cuiusdã paupis corpusculũ inuoluẽt. Eoruz etiã funera ꝑpriis manibus cõtrectabat: a in ipsoruũ obsequiis deuota manebat ¶ Inter hec deuotio viri sui est laudãda. qui licet negociis multis esset implicatus: in dei tñ obsequio erat deuot9. Et qz ipse talib9 psõaliter intẽdẽ nonvalebat: vxori sue ptãtz ocesserat agẽdi oia que dei honorẽ respicerẽt: a aie sue salutez afferrẽt. Cupiẽs vo btã Elizabeth vt vir suus in fidei defensione potẽtie sue arma cõuerteret: ipm salubri exhortatõne induxit: vt ad terram sanctaz pgẽt visitandã. Vbi dum ipe esset tant graui9 pnceps fidelis: mditus: a deuotus. fide integra a deuotõne sincera: spiritũ deo reddidit: fructuum operum

rcipiens glorioſiſſim. Et ſic ipſa vi
dualē ſtatū cuz deuocōe amplectit
ne vidual' otinentie p̄mio fraudā
ret. ℔ fraudū. lx. p̄ceperet vt poſt q̄ de
calogū p̄ceptoz cū ſex mie oprī
bus obſeruaret Verū cū mors vi
rī ſui p totam fuiſſet turingiam di
uulgata ipſa tāq̄ diſſipatrix a p
diga a quibusdaz vaſallis viri ſui
turpit a totaliter ē eiecta vt ex hō
eius pacientia dareſceret a paup
tatis din conceptū deſiderium obti
neret Aduenientē igit noctē in do
mo cuiusdaz tabernarij in loco vbi
porci iacuerūt ſe reddit deo grās
mltas agēs Hora vero matutina
li ad domū fratrū minoꝝ pgēs re
gauit vt p ſua tribulacōe do gra
tias ageret a Te deū laudam9 cā
tarent Sequēti igit die domum cu
iusdam fui emuli cum ſuis puulis
uſſa ē ingredi atto ſibi loco atq̄
exiguo ibidē admodū aſſignato.
Que duz ab hoſpite a hoſpita mul
tum grauaret parietibus valefrē
dicēs Libenter hominib9 valefacē
rez ſi eos inuenirem Cōpulſa igit
ad locuz priorem redijt et puulos
ad loca diuerſa alendos trāſmiſit
Dum vero p quandā viam ſtrictaz
luto p fundo plenā ſup quoſdam
lapides ibidem poſitos pgeret ave
tula q̄dam cui iaz multa beneficia
cōtulerat ſup eoſdem lapides tran
ſiens eidem cedere recuſaret ipa in
lutum p fundum cecidit a ſurgens
veſtimēta gaudens a rides abſtet
ſit Poſt hec autz abbatiſſa eius
matertera ipſius minū pauptati
cōpatiens ad ep̄m bamburgē ſez
ipſius auūculum eā duxit Qui eā
honeſte ſuſcipiēs cautr retinuit in
tendēs ipſam ſedis nupcijs copu
lare Qđ cum ancille q̄ ſecum otinē
tiam vouerāt didiciſſent et ex hoc
ſe lacrimis mltis afficerent beate
Elizabeth hoc cū gemitu retuleruīt
que eas ſortās ait. Cōfido in dño
p cuius amore cōtinentiā perpetu
am vouī q̄ meū p̄positum firmum
cuſtodiet a omnē violentiaz contē
tet a conſilium humanū diſſoluet
et ſi forte auunculus me9 voluerit
me alicui copulare animo diſſenti
am verbis pitet ostendam Et ſi
nullū aliud mihi euadendi ſuppe
teret remediū naſum mihi p̄rium de
truncaret vt me ſic deformē quili
bet abhorreret. Cū igit de mādato
ipſi9 epi ad quoddā caſtrū muita
fuiſſet deducta demoratura ibidem
donec alicui in cōiugium traderet
a cū ipſa ſuā caſtitatē dño cū lacri
mis cōmēdaſſet eccē dño diſponē
te oſſa viri ſui de ultramarinis pti
bus deferunt Juſſa ē igit ab epō
reducī vt oſſibus viri ſui occurre re
tur Ipſa q̄ oſſa ab epō cum hono
rabili p̄ceſſione a ab ipſa cum mlta
deuotione a lacrimaruz effuſio
ne ſuſcepta ſunt Que uerſa ad do
minū dixit. Grās tibi ago dñe q̄
in ſuſceptiōe oſſiū dulcis viri mei
delcā tui me miſerā conſolari dignus
es. Tu ſcis dñe q̄ licet ipz tam ā
tē multū amaueri tū ob tui amorē
eiſ p̄ntia libenter caruia terre ſē ſub
fidiuz deſtinaui. Et q̄uis delcābile
mihi eſſet adhuc cū eo vīuere tali
cōditione vt cum ipſo paupe p to

tum mundū pauperula mendica
rem. tñ te testē inuoco q̄ otra tuā
voluntatē vno crimine ip̄m nō re
dimerem nec ad vitā mōrlez iterū
reuocarē Ip̄m āt a me tue gē re
cōmendo Vez ne fructum cēntesi
mū p̄ceret qui p̄fectionez euange
licam seruātibus dat q̄ de sinistra
miserie ad dexterā glorie trāsferū
tur religiosū habitū induit vestes
.s. griseas humiles a abiectas cō
tinentiā post mortē viri sui p̄petuā
seruās obedientiā p̄fectam custo
diens a voluntariā pauptatē am
plectens Mendicādo q̄ hostiatim
ire voluit. sed mgr Cōradus non
p̄misit Fuit āt ei⁹ habitus taz de
spectus vt deferret pallū griseum
pāno alteri⁹ coloris plongatum.
Manicas etiā tunice ruptas alte
rius coloris pāno habuit emen
datas Pat vero suus rex vngarie
audiēs filiā suā ad tantā inopiaz
deuenisse comitē quendā ad eam
misit vt ip̄am ad paterna limina
reducere p̄curaret Qui vidēs eā ta
li habitu decoratā. cernēsq̄ eaz se
dentē humiliter a filantē pre afusi
one a admiratione exclamās ait
Nunq̄ filia regis tam vili habitu
induta fuit nec lanaz filare aliqñ
visa fuit Cū vero p̄ fua reductiōe
vehementissime institisset nullate
nus adq̄euit. malens cū pauperi
bus i pauptate degere q̄ cuz diui
tib⁹ diuicijs multiplicib⁹ abūda
re Vt vero eius anim⁹ totus in de
um trāsiret a intenta eius deuotio
nullū impedimētū hāret. rogauit
dñz vt oim temporaliū sibi otemp
tum infundēret a suoz filioz dile
ctionē a corde suo euellēt a contra
oēs otumelias otemptūa cōstāti
am largiret. Fusa vero orōe audi
uit dñm sibi dicentē Fraudita est
orō tua Que dixit ancillis fraudi
uit dñs vocē meā. q̄ a oia tpalia
vt stercora reputoa de filijs meis
nō plus q̄ de alijs primis curo a
mei cōtemptum a opprobriū par
ui pēdo Nihilq̄ iam aliud diligere
videor n̄ deū. Mgr q̄ cōradus sepe
sibi molesta et otraria ponebat.
a q̄s amplius diligere videbatur
ab eius osortio sepabat. adeo vt
duas ancillas fideles a p̄dilectas
que a iuuentute sua secum fuerāt
enutrite ab ea remoueret multis
effusis lacrimis hinc et inde Hoc
autē faciebat vir sanctus vt eius
voluntatē frangeret a vt ipsa suū
affectum totaliter ad deum dirige
ret a ne aliqua ex ācillis pristinā
gloriam ad eius memoriam reuo
caret In his āt ommibus inuenie
bat a velox ad obedientiam a con
stans ad pacientiā. vt p pacien
tiā animā suaz possideret. a p obe
dientiaz quoq̄ victrix decoraretur
dicebat q̄ si p̄ter deū tm timeo
hominē mortalē. quātuz timere de
beo iudicē celestem. Ideo q̄ magi
stro cōrado pauperi a mendico et
nō alicui diuiti episcopo obedien
tiam facere voluit vt omnē occasio
nez temporalis osolationis a me
penit⁹ abdicarē Quadā vice dum
claustrum quarundā sanctimoni
alīū ab eis obmixe rogata intrassz
non habita licentia a suo magro

X v

fecit eam tam grauiter verberari vt
p9 tres ebdomadas i ea vestigia
verberŋ apparerent laudabilē poti
us in ea volens ostentare dño pla
cabilez obedientiā q̄ mille hostia
cū immolationez Melior em ē obe
dientia q̄ victime. dicebat aūt suis
ancillis se animas consolans Sic gra
mē fluuio mūdante depmī et de
crescēte erigit sic nos aliq̄ afflictōe
aduēiente debem9 p humilitatē
submittu Cessante vero ad deū per
spūalem leticiam eleuari. Tāta se
hūilitate depmebat vt nullaten9
admitteret q̄ ancille sue eā dñam
appellarēt sed singulari tm ad eā
numero loquerent eo mō .s. quo
in feriorib⁹ loqui solem9 Scutel
las insup alia q̄ coquine vtensilia
lauabat. et ne ab ācillis phibere
tur eas ad loca tūc alia trāsmittē
bat. dicebat etiā Sivitā tūc alia
magis despectā inuenissem ip̄am
potius elegissem Ceterū vt cū ma
ria ptem optimā possideret secu
le ocemplationi vacabat In qua
quidē ocemplatione spūalem gr̄ē
tiaz habebat .s. lacrimas fundere.
celestes visiōes crebro videre a ad
amorē alios inflāmare Qñ quidez
magis iocūda videbat tūc iocūde
deuotionis lacrimas emittebat.
ita vt lacrime de vultu eius iocun
do tā q̄ de fonte serenissimo efflue
rent videreńt vt simul flens videret a ga
udēs. nunq̄ in deformitatez vel
rugas vultū ex fletu conuertens.
dicebat em de his que vultum in
fletu dissimulādo deformāt videntes
quasi dñm deterrere. dent dño q9
hñt cum iocunditate a hilaritate
Visiones celestes in ipsa sui oratī
one a cōtemplatione sepe videbat
Quadaz vero die sacro quadrage
simali tempore in ecclesia existēs
sic ad altare oculis defixis intenta
manebat acsi ibidem dei presenti
am miraretur. Vbi p magnū spa
cium consolata diuina est reuela
tione refecta deinde domum reuer
sa dum se pre debilitate in ancille
gremium appodiasset a pro illa p
fenestraz oculos ad celos defixos
attolleret tanta hilaritate vultus
eius perfundit vt risus mirabi
lis sequeretur Que cum diu taz io
cunda visione letificata fuisset sbi
to in lacrimas est conuersa Rursus
oculos aperiens pristina iocūdi
tate pfruit. oculosq̄ daudens pri
stinis lacrimis irrigat a fic vsq̄ ad
cōpletorium talibus ē diuinis cō
solationibus immorata Cum vo
diu tacens nullum verbū penitus
emisisset tandez prorumpens loqui
ta ē dicens. Ita domine tu vis me
cum esse a ego tecum et nūq̄ volo
a te separari Postmodum cuz ab
ancillis rogaret vt ad dei honorez
et ipsarum edificationem quid vi
deret indicaret illa ipsarum oportu
nitate deuicta ait Vidi celum aper
tum a Jhesum se ad me benignissi
me inclinantem vultum ad me se
renissimum ostendentem Ego vo
de tua visione ineffabili iocunditā
te perfusa de suo recessu manebaz
multo merore dejecta. Qui mei mi
seretus iterum me sui vultus ostē
sione a visione letificans ait Si tu

vis esse mecum ego ero tecuz Cui ego tñdi. Vt me loquentez audi stis Cūq rogaret vt etiā visionē quaz iuxta altare vidit exponeret Illa tñdit Rue ibividi nō expedit enarrāe qr cū ingenti gaudio ibi dem fuiz dei miranda dspexi Sepe q̄ dum in orōne cōsisteret eiꝰ facies mire splendebat itavt ex eiꝰ oculis instar solis radij pdibant Se pe autē eius orō tanti feruoris iue niebat vt etiam alios inflāmaret Juuenē nāq quendā secularit̄ indutū ad se vocās ait Videris mi mis dissolute viuere cū deberes creatori tuo seruire Velles ne qr p te dñm orarez Et ille Volo dña a id vehementer exposco Cū igitur se orōm dedisset a iuuenez simlit̄ p se orōm incipere monuisset. Juuenis alta voce clamauit dicens Cessate iam dña ab orōne cessare Sz cū illa attentiꝰ oraret iuuenis alcius clamans dixit Cessate dña qr totus defician oburor Ipē em tanto fuerat calore succensus vt totꝰ sudans a fumās corpꝰ a brachia velut amens iactaret Adeo ei succensus fuerat vt plurim accurrētes ipm manū tenentes vestes eius p minimo fudore mabidas inuenirēt et estum eius manibus ferre nō possent ipō clamāte ac dicēte. Totus ardeo a fumor Vt vero beata Elisabeth orōem opleuit. inuenis estuare cessauit Qui tōdiens ad se ipm a dīna grā illustratus ordinē fratrū minoz ingressus ē Illa āt inflāmatio sic ostensa. feruorem orōnuz suarū igneū demōstrabat

ñ tam validus extitit qr etiā fr'gidum inflāmauit Sz ille carnalibꝰ assuetus a spūalibꝰ nō ydoneꝰ talia capere nō valebat Ad fūmum vero cumulū puenies pfectionis pter marie templationis ociuz nō deseruit marthe officiū laborio sum sicut supᵖ in opibus misericordie est ostensum Nihilominus tñ post̄q habitū religiosū induit sedule pietatis opibus deseruiuit inde pauperū curā solicite semper gerēs Dāc em dñs famulā in egenis suis sic Martham hospitaz suam q̄tidie ardentissimā ac indefessam habebat que non circa vnuz paupem tm̄ sed erga plurimos pietatē suā ostentabat Nam cū p domo sua quingentas marcas recipe ret ptem in paupes distribuit et de reliq̄ in Marburch hospitale cōstruxit Propter qd omis eā reputabāt dissipatricem a pdigam a cuncti eam appellabāt insanaz Et quia omes iniurias nouerat gaudēter accipere cuncti improperabāt ei qr minis cito memoriam viri sui a corde suo abiecerat que taliter exultabat Postq̄ autem hospitale cōstruxit seruicijs paupꝝ se tanq̄ ancillam humilez mācipauit Nam pauperibus tam solicita ministrabat vt eos etiā balnearet et in lectis collocans operiret ad vt ancillis gratulabūda diceret. Quaz bene nobiscum agitur quia dominum sic balneamꝰ a regimꝰ In ipso āt paupꝝ obsequio taz humiliter se habuit qr puer quē dam monoculum a scabie pfusū

X.ij.

vna nocte vi. vicibus ꝑ manus brachijs ad loca necessaria detulit et pannos ipsi⁹ fedatos lotos lauit Quadam etiam mulierem horribiliter leprosam sepe abluens in lecto collocauit. vlcera tergens et ligans medicamenta adhibens vngues quoq; ꝑscindens cuius etiam pedib⁹ ꝑstrata corrigias calciamentoꝝ solubat Ipos ait infirmos ad confessionem cōfessionez iuuenes Et vetulā quandā premit⁹ renuentē vbē castigatā induxit Cū vo a paupertū vacabat officio filabat lanā de q̄dam monasterio sibi missam a ꝑcīū qđ inde accipiebat pauperib⁹ diuidebat Cū aut p⁹ multā paupertatez ingentes marcas ꝑ sua dote acceptas pauperib⁹ diuidet et oīb⁹ ordinate locatis. ipa succincta trāsiens ministraret Posita e lex vt siqs i aliq̄ paupez ꝑiudiciu loci mutaret vt itez accipet: capilloz suoz detōsionez aliq̄ sustinet Et ecce q̄dā puella noie Dudegundis q̄ mira capilloz pulcritudine polleba inde trāsitura aduenit non vt elemosinā acciper ꝑ vt q̄ndā sororē suā infirmā visitaret Que cū tāq̄ legis ꝑuaricatrix adtractā elisabet adducta fuisset ei⁹ capillos ꝑtin⁹ detōsi fecit ipa flēte a plurimū reluctāte Cū vo q̄dā de astātib⁹ ea inno centē asseueret illa ait Saltē de cetero nō poterit cuz tāta capilloz ambitione ad chores accedē nec cū ill' vanitates aliq̄s exercē Interrogata vero puella a beata elisabeth vt cū aliqñ salubris vite ꝓpositū ꝓpisz inibit q̄ iam diu assumpsisset habitū religionis ñ tāta fuisset i ea dilectō in capillis Et illa. cariusne mihi q̄ tu capillos p̄dideris q̄ si filij⁹ me⁹ fuisz in ipe riuz sublimat⁹ Cōtinuo g̃ puella habitū religionis induit a i hospitali cū bta elisabeth degēs laudabile vitā duxit Approp̄inq̄nte vo tpe quo dns dilectā suā de mūdi hoc ergastulo vocare dispposuit vt q̄ cōtemplerat regnū mōrtiū regnū pacis peteret angelo cū xps sibi apparuit dicēs Veni dilecta mea a prepata tibi intra tabernacula duz g̃ febre correpta decūbēta ad parietē faciem vsaz tenēt audita e a circūstātib⁹ dulcissimā p̄me melodiā Que cū ab vna ancillaz q̄dā hoc esset ꝑcūctata fuisz illa rndit Auicula q̄dā intē me et parietē se ponēs tā suauit decinit q̄ me ad canendu sil'r ꝓuocauit In ipsa ait sua egritudine sp hilaris extitit ac iocūda et nūq̄ ab oratione cessauit Vltimo vo die añ ei⁹ trāsitum dixit eis Quid actur essetis si ad vos diabol⁹ veniret P⁹ paululū vero altius q̄ diabolū videns ticēciaret ipz. fugetrib⁹ vicibus exclamauit Deinde dixit ecce approp̄inq̄t media nox in q̄ xp̄us nasci voluit a in ꝑsepio requieuit Approp̄inq̄nte hora sui trāsitus ait Jaz tps instat in q̄ oi potēs dns eos q̄ amici ei⁹ sunt ad celestes nuptias euocauit. Post paululū vo anno dn̄i. Mccxx. ad extremaz horā venies dormiuit in pace Licet aut ei⁹ venerabile corp⁹ quinq; diebus inhumatum iacuerit nullū tñ fetor ex eo ꝓdibat sed q̄dā odor aromaticus cunctos reficiēs

exalabat. Tūc in aere audita est
suauissima melodia. q̄ sic resona
bat Regnuz mūdi ac. qđ in laudi
bus virginū cant Multus ād ibi
fuit clamor pauper magna deuo cō
polor itavt alij capillos capi
tis detrūcarent. alij particulas pan
nor incīderent. a hoc p sūmis reli
quijs reseruarent Eius āt corpus
in monumēto ē positū qđ postmo
dum redundare oleo est reptum.
Manifestum ē igit in eius transi
tu quāte ipsa beata elisabeth fu
erit sāctitatis a hoc quo ad auicu
le modulationē a demonis expul
sionem Illam enim auiculam q̄ in
tra ipsum parietez se posuit a tam
dulcit cecinit. q̄ etiā ipam ad cā
tandū induxit credim⁹ fuisse eius
angelū qui fuerat ad sui custodiā
deputatus qui eidem eternuz gau
dium nunciauit. Sicut em repro
bis interdum añ sui transitum re
uelatur eterna sui dampnacō atz
meritus ad maiorez sui confusionē
sic electis interdum reuelatur eter
na sui saluatio. ad maiorem sui cō
solationem Ille āt cantus quem
ipsa p tulit fuit immensum gaudi
um qđ ex tali reuelatione cepit.
Quod q̄dem tam immensum exti
tit vt in corde totaliter capi nō po
terat sed se p suauitatis vocez ma
nifestauit. Diabol⁹ insup si forte
aliqđ ius haberet ad sanctos etiā
morientes accedit. Sed q̄ in beā
ta elisabet nil iuris habuit ideo tur
piter licenciatus aufugit. per hoc
igitur datur intelligi quāte fuerit
sanctitatis a qua a diabolus terri
tus fugit a cui angelus eternum
gaudium nunciauit Manifestuz
est sedo quante fuerit mūdicie ac
puritatis a hoc quo ad odoris ex
alationē Quia em corp⁹ eius omi
mūdicia a castitate in vita mituit
ideo in morte suauitatis odore fra
grauit Manifestū est tertio quan
te fuerit excellentie a dignitatis a
hoc ad auiuz a angeloz iubilatio
nē. Illas em aues que i cacumine
ecc̄e iubilantes et cantantes appa
ruerūt credimus esse angelos qui
a deo missi fuerūt vt eius animaz
in celū deferrent et eius corp⁹ cele
stibus iubilationib⁹ honorarent
Sicut em ad reprobos morientes
multitudo cōuenit demonū vt eos
terrore crucient a eorum animas
ad tartara rapiāt sic ad electos de
cedentes. multitudo confluit ange
lorum vt eos confortent et eorum
animas ad celestia regna perdu
cant. Manifestum ē quarto quā
te fuerit misericordie a pietatis a
hoc quo ad olei emanationez de
eius em corpe oleū emanauit. q̄
tota in vita sua misericordie operi
bus redundauit. O quātis pieta
tis viscerib⁹ eius nūc affluit spiri
tus cuius per fundi oleo inuentū
est in puluere iacens corpus Ma
nifestum est vero quinto quanti
apud deum sit meriti a potestatis
et hoc p multiplicium miraculoz
operationem Post q̄ em de corpo
re transijt multiplici ea dominus
miraculoz gloria illustrauit. q̄z
quedā vero breuitatis gratia sūt
intermissa.

De sancto odulpho cõfessore.

Emporib⁹ lodowici pissimi augusti erat q̃dam vir venerabil' ex nobili ꝓsapia francoz oriundus noie wgbis. de q̃ deo predestinate pcreatus est filiꝰ noie odulphus. qui mox aq̃ sacra baptismatis vnda renasci'. celesti rore dmi⁹ irrigatur. ablactat⁹ ãt ilico sacre eruditionis addi' studijs. ac sanctis a deo deuotis hoim̃ib⁹ canonica religione ornendat erudiend⁹ Cui de⁹ tale discẽdi studiũ tãteq̃ solercie ꝺtulit ingeniũ vt euo maiores miq̃ in modũ in discẽdo ꝓcelleret. suãq̃ etatẽ adhuc ãnis immatura dmo dogmate nõ segnit̃ deo raret. Creuit ãt etate sapientia a sanctitate int̃ vt his q̃ tunc tpis religiose deo deseruire conarentur nouus samuel exoriri videret Illi vero coram religiosoz pntia celit⁹ tanta cõcedi' grã vt v nam int̃ ab ommib⁹ diligeret' pbabiliq̃ vite fama veneracõe coleret' q̃s a ipse ꝺdignavicissitudĩe. pureq̃ dilectionis dilexit amore Jam em̃ puer venerabilis sub ipsis adolescẽtie annis id ꝓfigurabat se velle cõtinuo q̃d opib⁹ pficere satagebat in futuro. qm̃ tũc iaz se nõ imemorem dmici sermonis affuturũ ꝓfuit quẽ dñs discipul' suis loquẽs ait. Qui amat pẽm aut matrem plus q̃ me non ẽ me dignus Et q̃ vult p⁹ me venire abneget semet ipm̃ a tollat crucẽ suã q̃tidie a sequatur me Duius eterni euangelice leonis laudabilis puer sedulo recolens. ac secuz die noctuq̃ reuolues pijs moribus sanctisq̃ opibus deo deuouit meassant seruiẽ spualiq̃ matre sancte eccie inexcabiliẽ adherere q̃d factum ẽ Sanct⁹igitur adolescens odulphus ab dilectus viris ꝓbatis admoduz acceptus ꝙ soli deo tm̃modo famulãs solicitus sanctaq̃ virtutũ gradus ascendit. quo aduscq̃ in virum perfectum occurreret Semp eterni moris est sancto rũ mentem ad celestia studuit erigẽ secularisq̃ pompe triumphalit' illecebras euadẽ sicut scriptum est Ibunt sancti de virtute in virtute; Quid in tantis moraboz? Omni vtute ꝓficiens p gradus ecclesiastici ordinis ascendit in sacr̃ diuinã vt credendũ est predestinatione; ad sacerdotalis officij puenit benedictione; atq̃ eo operante grã spũssancti sacerdos effectus ẽ regis altissimi. q̃ rite pacto statu sibi delegauit in animo q̃ pie conuersationis studio ad q̃dã sacre religionis ꝓperaret monasteriu Quẽ sui parentes rogauere ñ ita velle agere ꝙ vt voluntati eoz assentiret atz eccam̃ q̃ nuncupatur oscoth cũ populo regeret. Nã illic natus extitit a nutritus Quoz precibus euictus votis eoꝝ ꝓ tpe paruit vel inuitus. Sed non multo post visum ẽ ei adire sume reuerentie locũ noie traiectũ more pristino Vltenburch nũcupatũ vt ibi q̃ diu in hac luce viueret cum alijs dei famulis ibidẽ sub castris dei degentib⁹ Christo regi militaret

Quid plura? Vir deo plenus iuxta veridicā vocem in euangelio dicentis Qui nō renunciat omnib⁹ que possidet non potest meus esse discipulus. postponens patrē. ppinq̄s agros. filiā. omnēq̄ possessionez quo visus est ei xp̄o duce pgē. pauperibus diues meritis otendit p̄perare Nihil enī habere desiderabat in hoc seculo vt a dño sm suā promissionem cētuplū acciperet a vitam eternam possideret in futuro Quo loco tūc tp̄is erat magne sanctitatis episcopus nomine Frederic⁹. qui sem̄ cuz magno suscepit gaudio et honore odigno. omnesq̄ secū vna mimē seruí dei mibi erāt coadunati ogratulātes ip̄m tā sanctum. tāq̄ religiosū eis aduētasse dei famulum gaudebāt Sanctus āt vir humane sagacitati diu celare neq̄uit qō mtus supnā maiestatem nō latuit. sed mox cū aliquātis p illic degisz illis oib⁹ ardens diuīi lumis lucerna resplenduit Nam erat ille pugil mi vigilijs. potens in ieūnijs in oratione sedul⁹ in sacra lectione studiosus. in elemosinarum largitione bapsilis. in paupez cura celebris. in hospitalitate feruēs. in distribuendo res ecclesiasticas prudēs a qb⁹ post antistitē p̄erat eos oēs vltra humanum modum precellebat Nō ei aliud ab oib⁹ q ab ipō p̄sule vt dign⁹ habebatur q̄ pat monasterijs vocare Ad ei⁹ imp̄iū oēs habere decreuere osiliū. qe oibus oia fact⁹ erat vt ait apostolus. vt omnes lucrificaret xp̄o Lodez nāq̄ cōtigit tempore q̄ frisones viri vi delicet feroces in tāti erroris demētiam deuenirent. q̄ supradict⁹ epi scopus neq̄ per semetipsum neq̄ per suos archidyaconos ad viaz veritatis posset reuocare Stariz q̄z litteās inde cum legato fideli traiectuz direxit. sanctumq̄ dei famulū voluntarie poposcit. vt quanto ci tius valeret transmenso finu maris qui vocatur Almare ad se vsq̄ peruenīret. Qua legatione vir dei letus in tantum efficitur quasi iā ad celeste conuiuium inuitaretur cupiens cum proprio pastoe sub eo dē agone si ita res se haberet palmā martiriū subire Cūq̄ vir deo plen⁹ transmenso itinere peruenisset ad presulem. confestim eo viso vltra solitum mestimabili ꝑpletur gaudio Salutatis autem inuicem fratribus in osculo sancto sese q̄ oscolātes inuicem diuine pacis solacō vt summi regis precones inclīti celesti rumplxea viriliter armati. petierūt per ecclesias similiter agere. iterum atq̄ iterum easdez repetere. populo predicare atq̄ ad viam fidei veritatis euangelica eruditōne conuertere crebrisq̄ ammonicōnibus arguendo. increpando hoīnes q̄ erant antea velut lupi feroces salutari dogmate immansuetas ouez terunt oues Quis ita per ordinem gestis idem pontifex inito cōsilio cuz clericis non mobicaq̄ eiusdem patrie laycorum multitudine sāctuz dei virum obmire poposcerat quo infra ipsius patrie fines persisteret. ac populuz qui nuper in semetipsū reuersus est eruditō sanaret et

ab antiquo hostis monstra fauce salubriter eriperet Qd vir dei multi gemitus assereb at etate se fore puectu a prisus imbecille ad id ministeriu. ast sibi nō assentit eps suis eū flectē conat pcibus Tandē vero sanct9 odulph9 nolens volēs suo pastori paruit populi q votis consensū pbuit ea tm rōne q aliquā tis q̄q̄ trasactis annor cursu sibi traiectū revisere liceret q̄m illic in dei seruicio vitaq finire prmiserat Quid plura Vir spūsancto plen9 nō cessabat populo dei pdicare. celo q̄q̄ regnum instanter euangelizare Quibus igitur prudēs dispēsator diuinis mōis pbuit alimēta. fortioribus fortiora. infirmioribus iuxta apl̄m lactis exhibuit pocula. sicq fue sanctitatis exēplo oēs vna mente repleti sunt gaudio Hac ergo obtenta rite pacta repedauit ad propria deum collaudās q eius adiutus auxilio tot animas lucrifacere mereret in hoc seculo Quāuis etem iā longo fessus extitisset senio tm eius animū etatis victorem nō min9 solito se piguit exercē in dei seruitio. Perseuerauit enim vt assueuit in ieuniis assiduis. in vigiliis deo placitis in orationib9 factis. in elemosinis largissimis. sibi parcus. oibusq p xpi noie larg9. milq ex nū in hac luce curauit adq̄rē q̄tin9 post carnis debitū etna pmia mereret accipe Sed me hec filēdū nō puto q btūs odulph9 itm repletus erat spū pphetico vt ita venturā predicaret quasi iaz facta cerneret Ex quibus q̄plurimis pauca nobis

huic lectioni libuit inserere ne fides audientium tardior fiat eade aiad uertere Cum aūt a loco q̄ dicit̄ Staueron se pparet discedere antq̄ ce pisset iter mde mouere accidit matrimā frisonū multitudinē illuc conuenisse quatinus sua salubrima ministeret āmonitione Quos dns cōmendās benedixit q̄n etiā caritatiue ammonuit ne viaz veritatis vnq̄ deserere nt quaz itez sine graui vmdā repetere non valerēt Scio etenim in q̄tuos id facturos Quapropt paganos supvos prenūcio venturos q̄ istā deuastātes patriam vos a q̄ vestra sunt secū deducēt in captiuitatem Qd ita fierivt pphetauit vir sanctus postea rei pbauit euentus. Sanct9 vir q̄ futura p spiritum propheticum preuidit adhuc eidez populo astans aliud magne āmonitionis presagiū intulit ita dicens. Cernitis inquit hanc Ostendit eis non modice magnitudis petraz q̄ iacebat ante ipsius dom9 ianuā Scito te q̄ sine humano labore deuoluet in flumē quod dicit̄ Fle ibiq latebit subvndis q̄diu diuine pacis munimine carebitis Quz ātvideritis eā de absq humana sbuectione huius litoris oram subire pculdubio corp9 meū credito te. liez post mortē carnis hāc priam revisitare vobis q pacē ipetratā suppeditare donec cū superbia. furto homicidio. adulterio. totiusq generis pcō deuz offendatis vt cesse pacis donū aufeat ex vobis Cui9 obstupēde pphetie figmq̄ mirabilis multi hoies q̄ hec se vidisse testātur adhuc sūt

fupstites Est etiã ibidẽ in eccã eadẽ petra pdurans imobilis nõ min⁹ in testimonium credulis q̃ ad ostensionem incredulis Postmodũ vero otigit traiectensem ecclesiam existere pastore viduatam illo saliz hinc ad celestez migrante patriã Nec mora diuersis ambitionib⁹ invnum de tricis cũ beato viro cõspirabant de electione põtificis. Dũ etenim inter se alĩcantibus quem pmouere vellent ad curã regiminis tandez preposítum ecclesie nomine Tars elegere Ille aũt locuples diuiciis fastu arrogantie ẽspondit. Habeo retum quot sufficit cur me cura tanti oneris aggrauatis. Beatus autẽ odulphus id responsuz indigne ferens ad eum ait Quid inquis miser time. Spernis plane quod ñ me teris attingere. Forsitan si nolles id inire verũtñ deberes dicere te ibi gnum fore tanti honoris culmen ascendere Nunc autem quia pter tuam innumeram possessionẽ apostolica ordinis spreuisti dignitatez in eodem membro cum quo pertinacitr prolocutus es id nephandum iam nunc in primo huius vite pvindicta patieris interitũ Rõ multũ post sibi secutũ est Cõuentui autem dericoz adhuc titubãte singuli eos qui sibi optimi videbãtur elegere Sacerdos autem dñi ñ respiciens ad personam sed potiz ad meritum dicebat inter eos probabiliorem inueniri posse põtificez. nihil tamẽ eos vituperans quos sibi elegerãt Ostendit ergo eis quẽdam presbiterum nomine Dungetum qui quamuis esset aspectu deformis tamen tam hominibus palam q̃m deo. non minus merito q̃ opere datuit insignis. cunctis autem huic electioni consentiẽtibus statuto tempore secunduz dei voluntatem pastoralis officii fuscepit benedictionem Per gratiam vero spiritussancti sic impleta est propheciaviri iusti q̃ post sanctos pontifices Willibrordum a nõfactum in illa sede nequaq̃ inueniretur qui sanctioris vite tramitez vsq; ad obitum insequeretur. Nec pretereundum est q̃ vir deo plenus iaz prouecte etatis fessus senio nequibat ecclesiam adire nisi fulciretur baculo In cuius summitate serataz habebat tabellulam. in quasi ita res euenirent nomina fidelium annotaret. donec cõgruo tempore describeret eam in libro vite Quadam vero die sanctus vir animo fortis immemor sue imbecillitatis dum festinãter ad dei properaret obsequium post se in cella pretermisit baculum nec longo intruallo facto eadem cellula insidiante diabolo inflammata est cum omni supellectile ipsius atq; cum baculo. Cũq; sanct⁹ vir interiz diuinis laudib⁹ insisteret ignis q̃ validus eaz inflammari cerneret. ad domini presidia cucurrit deum exorauit ne loca sanctorum ignis uaderet paruipẽdens q̃ sue habitationis domicilii igne deperiret fraudit orõ. manfuescit incendiũ otinuo nec vltra pualuit nisi solũmodo cellã quã inuaserat obussit Igne q̃ extincto baculus

ita ꝛnuenítur illesus ommino ꝙ ꝗi sub īcendio durante cera nec mínutissima apicum ꝺficeret i ea. quatinus liquíde cunctis manifestaretur quanti meriti quanteqꝫ vtutis corā deo sanctus haberet Eundem qꝫ baculum post ipsius obituꝫ super sepulcrū eius fratres imposuerūt īfixum. qui in eodem loco vbi fixus erat vsqꝫ ad tempora btē memorie Radbodi episcopi ꝑduraverat Cū autē tempꝰ adesset ꝙ sāctꝰ vir ꝺin optatam celestis regni patriā abire deberet. modica febre correptus suaꝫ ītellexit imminere solutionem. accersitis ad se fratríbꝰ ínꝺicauit eis a diem a tempus sue remunerationis Cunqꝫ se morti ꝓximū agnouísset fratres iterū āmonuít vt ad se venirent a cum eo psalmos ꝓ expectatione sui exitus decāterent Ommibꝰ exequíarum ministeríjs fm ipsius iussuꝫ rite peractís valefecit fratríbꝰ deprecans eos pro se domino preces effunderę. ꝓmittensqꝫ se ꝓ eis a loco. nec ñ pro habitatorib⁹ loci ad ꝺeum se oraturum omni tempore Mox cōuersus ad dominum mil mortez trepidans. qm̄ sibi fuit mori lucrū hilarís mentę ꝺixit. In manus tuas domine cōmendo spiritū meum Inter hec verba de corpe sanctissima illius egressa est anima Qua sciz exeunte tāti illic miri odoris aspersa est fragrātia vt omnes illi qui aderāt mestímabili suauítate ꝛple rentur ita vt per hoc patent agnoscerēt ꝙ angelici ciues animā egredientem suscepissent Celebrat aūt ei⁹ solēnitas prídie ꝑdus Junij. Fiunt etem̄ i traiecto. veñetiā in staueron eius intercedentib⁹ meritis miracula inumerabilia ꝓ gl'am a hōrē dñi nostri iesu xp̄i qui viuit a regnat deꝰ ꝑ ifinita scla scl'orum.

De sancto Bonifacio.

Beatus bonifacius gemitale solū i msula que Britānia ꝺicitur habuit quaz modo gens colit anglorum que a saxonibus origmem traxisse putatur Anglixo ab āglo id ē firma mēto regm̄ deriuari nō a ꝺurde ꝺicuntur qui reuera fortes sunt a validi xp̄i opitulante gratia ꝓuincias suas armoꝝ viriūqꝫ robustatutissimas tedd̄ut presidio Aliqñ aūt piratas ex boreali parte venientes paciuntur infestos quos tñ a finíbus suis strennue pugnādo reíjciunt In prefata msula quondā extitit paradisus dei. ex quo tā pretiosa ꝓfluxerunt aromata vt a britannico marivsqꝫ ad arces romule as omnes circunquaqꝫ regiones diuino odore perfunderent Ex his aromatibus fuisse legitur Forsē a fratres eiꝰ Willibrordꝰ qꝫ magnꝰ xp̄iane religionis ꝓpagator a iste bonifaciꝰ. multiqꝫ alíj qs i h. historie anglorum vtutib⁹ claruisse leda memorat Dicitaqꝫ de q̄ series nostre narrationis texit. vbi ꝓmū puerules ānos euasit. illico se totū ꝺine legis ꝺitauit eruditori o In q̄ ꝺisciplinis celestib⁹ appme eruditꝰ i breui opatissimꝰ vē pbie cultor effectꝰ ē Orationi īsistē ieiunñs corpꝰ

macerare. frequẽtes vigilias age re. gloriaz mũdi nõ ambire. fauo res humanos nõ quærere. præposi tis obedire. cũ fratribus cõcordare ac̃. Porro in his omnib⁹ nõ ĩflabatur. nõ irritabat. nõ cogitabat malu z sed in lege dñi meditabat die ac nocte. eratq; tanq; lignum qđ plantatum est ac̃. Cum ḡ tantis bonoꝝ diuiciis abundasset. cepit agere se cũ vt exiret de terra natiuitatis sue a ꝑ peraret ad locũ in quo immolari dño potuisset. Et tãdem occasionẽ nactus mare transfretauit. frisonũ ĩsulis aduectus ẽ traiecto opido applicuit vbi euã gelisauit gentibus regnũ dei. mltosq; ydolatrie debitos conuertit ad fidem Sed cum plerisq; procaciter repugnassent sentiẽs athleta dei nondum sibi tps passionis adesse reũsus ẽ in patriã sua vt curã suo rũ ĩterea gereret donec eidẽ spũs sanctus reuelaret vbi a qñ martirij coronã p̃cepturus esset Postaliquãtulũ tẽpis angelica vt ceditur visione p̃monitus romaz peruexit benedictionem a summo pontifice expetens. sed eaz a xp̃o p apostolos suos petrũ a paulũ excipiens Cũq; omnia q illic erãt oratoria circuisset deductus inde cuz bonore a papa Gregorio. ceterisq; timoratis viris p̃fectus est. Audito aũt q germanoꝝ plurimi sine dño essent illuc letabundꝰ dñ uertit spes ãs se in his regionib⁹ martirem posse fieri. a cui effudisset illis opes q̃ sine termino fũt Argentũ a auro nõ decupiuit. nec quesiuit ab illis agros fertiles vineasq; vbes. nec tuceta mollia. nec pmptuaria vino falerno edita siue redolentia ꝙ potiꝰ animaꝝ salutẽ Hãc q̃siuit a deo grãs hãc inuenit. nã multitudinẽ populi in his ptib⁹ ad fidem catholicã trãstulit Et illi q̃dem antea in suis locis ac delubris laruas lemuresq; colere cõsueuit. ꝙ vomifactus falcẽ manu tenẽs diuinã oẽs faunos a satiros q̃s nõnulli pagano rũ siluestres deos appellant fundituus extirpauit Similiter ãt a dria des napeas ac̃. hmõi magis portẽta q̃ numina xp̃ianis oibus nauseare psuasit Vere q nõ sufficit si mala deiciant. misi a bõ stabiliãtur sic ñ sufficit si euellas a destruas ñ ec̃ edifices a plãtes. vir iste spũs dei plenꝰ in locis a q̃bus sup̃dictas vanitates expulerat. illico monasteria idita a basilicas eximias altaia q̃ bimis sacrificiis construxit. ibiq; inuocari statuit nomen dei viui vbi mortua ydola ab idigenis colebãtur His itaq; gestis cũ pagrassetoes pucias alemanoꝝ. noricorũ ac̃. quosdã fines frãcoꝝ p̃ponẽs illis fidei ministros ydoneos valedixit fribus a sic in noie dñi p̃ficiscẽs aliis q̃q; puicius sese obtulit vt illas etiã ab erroribus suis p gratiã dñi liberaret. At primo frisombus quibus iã antea p̃dicauerat nauigio reuectus ẽ quere quẽadmodũ apisces morant in aq̃s q̃b⁹ ita vndiq; cõdudunt vt raro ad exteras regiões accessuz habeãt in nauibus subuehant Dos remotos a ceteris nationibus. ideoq; brutos a bar

baros celestis seminauerbi? adist
et sic in quo dā cobice scriptū rep
perī adhesit ibi Willibrord? daro
ecclē lumini· de q̄ sup̄ mētio facta ē
qui p idē tps traiecto rēsidēs pau
pis ortū custos erat. Et cū adhibe
ret tāto agricole adiutorīū creuit
et prediū Iuctis q̄pe manib? hi
duo egregij ductores dñici spaciū
agri plurimū dilatarūt efficiētes
ōnib? suis vt p filice vmfidelita
te· catholice fidei nouelle succresce
rēt p vitica āt vlibidine cōtinētia
virginalis. p vepre vauaricia ca
ritas germinaret q̄ ē bono oīm
radix Et cū hec fecissent· orātes al
ter p altero ab inuicē discesserūt.
et Willibrord? quidē traiecto sub
sedit romfacius āt denuo pfectus
est romā Quo cū puenisset officio
sissime susceptus ē a beato grego
rio Et cui p dies aliqs de mistica
et supnis ageret reb? vidēs eum
papa iā dict? euāgelice doctrine
scatebris redūdare adhibita con
uiuētia scōr q̄ rome erāt cohiben
tia sacrū illi pōtificat? tradidit ifu
latū· ac eū vt putat post bñdictō
nē exhortatione corrobor̄as Audi
sti frater ac vidisti q̄t milia hoīm
ap̄ germaniā antiqs p dolatrie
detineant errorib?· a q̄nto filior
numero fraudet mē eccia si tā da
re familie fuerit lumē celeste sbtra
ctū Nunc ḡ q̄ virtutibus es a insig
nis nē religionis plbs· cōsule tā
te mlitudini ad salutē vt talentū
q̄s tibi creditū est· duplicatū dño
reportare merearis Tolle igit tecū
petā pastoralē cui limpidissimis
dime legis lapidib? vt cū gigas il
le q̄ totus israhel demoliri cupit de
sua turpissima victoria oñtaueric
cum otinuo hūani gñis abusatio
dauitic? bellator occurras Etsi tibi
in h°agone oblata fuerit corona
martirij· libens ea suscipe mihil te
desitās pceptorū p hmōi trāsito
ria pēa diuicias imōrales· et his di
ctis dimisit eū in osculo scō Porro
bonifaci? tā bñdictōe archiepali
q̄ mumimīs doctrialib? roborat?
germanos sucs ilico reuisit· fortissi
mūq̄ plīū cū spurio cicope cōmit
tēs· a gladio vbi triūphās castē
israhelitica de pōbica cōne philisti
nor xpō manu ei? pugnāte eripu
it Demq̄ q̄s p̄ victorie desiderū
fuit hoc i isto ogressu plenē supa
uit a tandē pace p oēs fines illos
oposita romā ētio adist cupiēs ad
huc plen? mistrui xpiane milicie
doctrina· vex q̄ didicerat a spūsco
a loq̄bat misteria non debat nec
vllis orthodoxi igenij argumētis
ampli? erubiri poti?q̄ iudicabat
a cūctis eū grādis dei exercit? dete
re fieri ductorē piter a doctorē Sic
q̄ ēna bñdictōe oīm romane eccē
scōr ofortat? Itex frē germaniaz
sua salubrima reūsione ad felicē
vtpote cui tūc sex vicē se p̄stens vē
fidei lūmē infudit Figēte āt illo tē
toria secus alueū remi flumis eccē
ppl's francor inumerabilis p̄miss
cui sex? ei obuiā p̄cessit· ob secrās
fil a ortās vt se mogūtine sedi
epō destituto a tali patrono egēti
im tro misari p̄mittēt· Q̄d cū homo
beatissim? quē nūq̄ reuelatio an

gelicā deseruebat cessit scō spiritui bonū q̄ suscipiēs nō abhibuit fa stū. labori succūbens delicias non admisit. pōtificiū adept⁹ humili tatē nō pbidit Quimmo necessita tes eūnasq̄ singulo⁹ humeris suis ipōnēs a cunctor onerib⁹ col la sūmittēs m oibus iuxē aplm si delem se dispensatorē a irrepēhensi bilem xpi ouib⁹ pastorē exhibu it. Et iam nunc tps āmonet vt de curtis his q̄ bigmis eius moribus quos m adolescentia habuit legiti miscq̄ laboribus quib⁹ m iuuentute certauit necnō a sācta ouersatiōe qua in sacerdotio tanq̄ stella luci dissima fulsit ouemunt: nō tñ sm gestor⁹ digmitatem sed sm vires meas ad martirij ei⁹ celationē hy storiūcula nra puemat Rō nō id circo ei tā dilatū est: qsi ipse ā pas sionis supplicū ā mortis impetu formidauerit sed vt audaciter de euāgelio loquar nondū venerit hora eius Nā decretū fuisset a dño vt inter ipsa incia predicationis hmōi brauiū pcipet. mltimodis egeāt vir illeut siue inē Frisones barbaros siue inter ferocissimos germanos capite trucaretur. Sed pius de⁹ qui volebat ad huius exē plū accēdi q̄plurimos n pmisit sa mulū suū gladio gentiliū trucida ri pusq̄ multa mlia aiar⁹ vnano fidei ab ipsis leuiathan sacib⁹ ex trahēt acsi osequent ad xpm cuz tāto agmine peteret Hoc⁹ itaq̄ a rei geste series ita se habet. Cū be atus bonifaci⁹ in mogūtine sedis presulatu plurimis diebus dño mi nistrasset reuelata ē ei Willibrer di sācissimi epi carnalis depositiō et ad celestē gloriā trāsmigratio Statiq̄ sensit fortis athleta sibi iter petā cuz lapidib⁹ fuis fumen dā: iterū cū goliath philisteo bel lum gerē dū At neq̄q̄ incert⁹ q̄d agēt Spūs em scūs eidē oia reue labat. cōfestim nauigio illuc pe rauit vbi cuz diabolo totis viribus certaturus erat. morq̄ pndas re mi notissimo sibi loco ⁊ traiecto de latus est a cū applicuisset vidit si bi obuiū episcop⁹ angelicū quē Willibrordus doctor eximi⁹ in mo nasterio ad laudē a gloriā nomis dei aggregauerat. Cuz his igit̄ p cessit ad eccām. et cum orantibus orauit. cū gementibus gemuit cū lamentantib⁹ fleuit. cū plangēti bus Willibrordum acriter plāxit Nā et ipse tanto patri sūmo amo re iunctus fuerat a fide deuota cō federatus Cūm āt p transissent di es luctus et tristicie accēsus ē pre sul facundissim⁹ ad predicandum. accinctusq̄ est miles inuictissim⁹ ad agonizandum querenti aptū predicationi locū atq̄ certamini. osiliz est ei duimitus ē quasdā gētes in litore occeani sitas q̄bus cuz euāgelizare oporteret preceptu rus inter illas coronā vite quaz p misit deus diligentibus se. ptin⁹ ergo pcellis se trēdidit fluuialibus. austroq̄ iter secundante delatus in insulā que sm̄oe patrio ostricki dicit gratias egit deo confidens si bi post hoc neq̄ luctū neq̄ damo rē neq̄ dolorē vllo mō nocaturum

qñquidē sit hec oia in eadē insula transiturus Sic a olim paulus ad victimā xpi eras deuenit in insulam melitene sed paulus ē ab illis humane tractatus iste a frisonibus cōtumelijs a terroribus lacessitus Illius manū vipera momordit. huius caput spiculator impius amputauit Paulus inde romā nauigauit. bonifacius istic cursum cōsumauit Multa tū cursūt decumē ta virtutū Vna voluntas par nauigatio. labor similis. affectus eqlis. Sz paulus magr. iste discipulus ille gentium doctor. iste germanorum predicator. ille sedebit vt iudex in throno apl'orum. iste a dextris stabit in numero scōrum. hēbit itaq; cum paulo felicitatis consortiū ad cuius similitudinē suscepit idē a decollāt mūdū Cōgratulabit ēt martir martiri. doctor predicatori. apls sacerdoti in cōspectu xpi Peregit igit sanctus bonifacius cursum suum stans a orās. tyrānoq; ungulos ad decollandū prebēs. iiij Kal'. iunij. die. iij. Vñ a illud tetrasticon habet. a die depositionis eius solēnis ab eccā cantat hymnus in nouis festū venerabile nob Aduenit exultāt fratres cū ciuibus in quo Tūc q̄ cecidit meruit bonifacius alta. Scādere pretuā mercatus in sāguine vitam. Mihi ēt in eadē regione sciti tāti de eo siqd scribere possint relatū ē adhuc supstitē esse quandā mulierē. sed iā valde decrepitā que iurando asserebat se decollationi martiris cristi fuisse pūtem. dicebatq; q̄ cū gladio feriēdus esset. sacq; euāgelij codicem capiti suo imposuerit vt sub eo ictus percussoris exciperet. eiusq; presidiū hēret in morte cuius lectionē dilexerat in vita Peremptus fuit a discipulis cū eo in loco q̄ dockinga dr. vbi postea in honore tanti martirij structa ē basilica nobilis iuxta quā fons aque dulcis emanat cui alibi per totā regionē illā salsea amare sint aque. Et fertur hūc fontez a bonifacio muentū ac sanctificatū esse. idq; tāta dulcedine mirificatū a potationi cunctorum satis accommodum. Itaq; venerandū eius corpus primo traiectū platuz ē. postea ad fuldē se monasteriū translatū est. quidem ipse a fundamēto construxerat. et in quo pastor inclitus honestissimū vere in nocētie gregē aduna tū in xpō deuouerat In quatuor & celissimis locis ib ē dockinga traiecto in moguncia vrbe in fuldēsi cenobio btī martiris presentia visibilib9 crebro sentit imbecilles in quibus p intercessiones eius plurime sanitates a dño. aliaq; prestātur beneficia vsq; in diem istum.

De sancto Lebuino

Sanctus Lebuinus ex britānia occeani insula origimem ducens ferē a fue lingue peritis primo liafwinus vocat9 q8 romanis primo sonat carus amicus Deptis vero vel mutatis ad latinitatē quibusdam litteris Lebuinus ewo tatus Quod ei plagio futuro hoc sortit9 ē nomē vt lingua pria

vocaret, carus amicus vtiq; nō se
culi cui⁹ amicus erat ꝫ dei omnipo
tētis Qui em̄ voluerit amic⁹ eē hu
ius scli immicus dei ostituet Hic
em̄ ab ip̄is puericie crepūdijs di
uinis exercitijs dedit⁹ morū cona
tib⁹ porrēdebat q̄lis pīs futurus
eēt actib⁹ vt patenē daret intelli
gi hunc vez dei cultorē fore q̄ in le
ge ei⁹ meditaret die ac nocte Hic
sacris studijs trabitus totis p̄cor
dijs sine sapiētie inuigilabat. q̄
dignos se circuiēs q̄rere a illē se hi
laritr ostidere sacro testāte eloq̄o
approbat. Erat etiā vt iaz añ nos p
quendā fui amatorez dictū ē reue
rendi admodū vult⁹ oculis arden
tib⁹ a vltra omunē hoim valentiā
pspicacib⁹ colore viuido atq; mex
hausti vigoris vt nullo modo nīe
crederet etatis. statura discretiōis
ambigue Nūc q̄dē ad cōmunez se
hoim mensurā cohibebat nūc vo
pulsare celū sūmi vticis cacumen
videbat. Sicq; puerili illa etas in
dei sapiētia pficiēs q̄tidie decurre
bat Erat p̄terea adolescēs magne
abstinentie sibi pcus. egemis lar
gus. ore serenꝰ corpe castꝰ. lectio
nib⁹ sacris assiduꝰ vigilijs a orōi
bus indefinenē intētus. fmone io
cūdus. q̄litate moꝝ sobri⁹ omniq;
homitate p̄ditus His a hmōdi pol
lens virtutib⁹ acceptus ē honorem
clericat⁹ dēinde etate simul a moꝝ
pbitate adultus singulis sensim
fm̄ instituta canonica dignitatis
ecclastice cōscensis gradib⁹ eligit
ad officiū p̄sbiterat⁹ vt q̄ scientia
et opatione pfectus erat. ceteros
doctrina instrueret a exēplo suo p
uocaret. Q Verus zelator anim a
rū verbū dei semināo inter gētes
implere nō tardauit Et sic̄ deus pe
tro opatus ē in apostolatu circūci
sionis a paulo inter gentes. sic et
sancto sacerdoti lebuino opatus
est inter francos et saxones. Vñ
qz ad eosdem doctōres ab eo desti
natus est nō mō uementer dicit
apostolus sic a illi. dumq; sicut ipe
xps precepit discipulis suis dicēs
Ite docete oēs gentes. a Paulum
a barnabam segregauerit spūs
sanct⁹ ad opus euangelij. ita eius
dem spūssancti imperio fortis iste
opator lebuinus in opus sibi ab
ipso inūctum segregat⁹ ē. ac ppo
sito sibi sūmi pīarche abrahe exē
plo de solo patrio iussus est exire
huic g venerabilis vir edicto irre
fragabiliter inherēs exiuit impi
ger de terra a cognacōne sua. san
glia a euectōne nauali traiectum
petijt castz qd est Miltenburch
antiquitus dictum modo vero tra
iectuz vbi reperiens quendā vene
rabilem virum nomine gregorīū
ex nobili francoz sanguine pcre
atum a beato bonifacio archiepō
olim in puericia enutritū gradu
ecclastico p̄sbiterz. sed tunc p tpe
epalis officij in eode castro vl eti
az prochia vicariū expo suit ei om
nez fue pegrinationis sibiq; omis
se p̄dicationis textuz Quo audito
vir dei gaudius in dño misit eū ad
locū sibi dimitus demōstratū see⁹
yslam fluuiū adiuncto sibi mar
chelino discipulo scī Willibrordi

Veniens igit cū suo collega ad p̄
monstratū sibi a deo locū. vsus ē
alioq̄ diuinidue cuiusdam hospitio
et nō veritus gētis illi⁹ animositā
tem imsudabat q̄tidie euangelice
p̄dicationi. mstātius ostendens vnū
deū esse q̄ omnia creauit et guber
nat. et p dolauana esse q̄bus ille
populus multū imseruiebat Ex q̄
bus multi credētes sancto viro p̄
mo oratiū in Wilpa edificari fece
rūt Nec multo post aliud viro dei
oratoriū maiꝰ iuxta oriētalez eius
dem fluminis p̄tem ei cōstruxerūt
et p̄ illud domū eiꝰ habitationi
congruā. vbi sanctus dn̄ q̄tidia
no vigiliaq̄ ac missaq̄ vota dño p
solvebat a confluentes ad se verbi
diuini pane cibabat. cunctisq̄ cer
nentib⁹ se gratiosum vultu. vbis
ac moribus exhibebat Vñ q̄ plu
rimis eoq̄ etiā nobiliorib⁹ specia
li affectione carus erat inter q̄s
fuit dauon cuiꝰ speciali amicicia
fovebat Quidā aūt comitatē eius
nō ferentes ac plurimos ei in fide
adhērere videntes. oratoriū ac do
mū vbi discipuli eiꝰ morabantur
dā combusserūt Qđ mœndū vir dei
illesus euadēs patienter tulit Nec
ob aliquā illoq̄ seuiciā ab euāge
lisandi cessauit instantia paratꝰ
mori p verbo dei Qđ etiā saxones in
cōsilio suo congregati q̄i semel feciſ
sent arreptis fustib⁹ eoq̄ occidere
volentes ꝯ deus eū ad plura bona
reseruās sic ipse ad superiū mon
tis ductꝰ a iudeoq̄ oculis euanuit.
sic vir dei saxonū seuiciā ipso deo
volente dedmauit Tandē vir sanꝯ
populo saxonuq̄ māsuefacto mœſ
santer verbū diuinū seminabat
populū multuq̄ deo cōquirebat Et
ad extrema deductꝰ plenuq̄ bonis
operibus spm̄ dño reddidit p̄die
pidus nouembris Et sanctū illius cor
pus in vrna pura a mūda positū
humo recondit cū debita honorifi
centia in eccā portus dauentrienſ.
Cui loco hoc mbitū ostat vocabu
lū a dauone quodā honorifico ac
potēti viro sancto. lebuino dū ab
hucvinēt familiarissimo Ecclesia
ā ipsa ab eodē scō viro a q̄bus dā
fidelib⁹ vt iam dixim⁹ cōstructa ꝯ
ab infidelib⁹ exusta. iterūq̄ ē ree
dificata. eo videlicet tēpe quo pri
mū ad dandā scientiā salutis in
credulis olim saxombus p beatū
doctorem lebuinum visitauit eos
orie ns ex alto a sol iustic exp̄s q̄
est benedictus in secula. Amen.

De translatione sancti
Lebuini

Post felicem sā
cti Lebuini ab celestia trā
situ instinctu hostis maligni cōti
git saxones quoq̄ adhuc maxia
pars infidelis durabat. basilicaz
in qua sacruz corpus iacebat hu
matū iteq̄ mœnderea cuncta circū
quaq̄ vastare. Et cum p triduum
eius quererent sepulcrū do puide
te reperire nequierūt. Vnde accidit
vt idez locus dū solitudinem pa
teret Interea gregorio venerabi
li abbate cuius supra mētionem
fecim⁹ viam vmūse carnis ingresso

cõsanguineus eius Albricus ẽpa
iecẽsi cathedre suscepit dignitatẽ.
Qui cum hẽret quendã virũ deo di
gnũ a sibi speciali affectu deuotus
noie Luitgerũ postmodũ põtifica
li honore sublimatũ sic affat? est il
lũ. Mi frater carissime Luitgere cũ
nouerim te ea que ad dñimaz pti
nẽt religionem studiose exquirere
hortor ac postulo: loco illo q̃ sacruz
corp? Lebuini christi sacerdotis
recondituim fuit te curam impendę
re: et vt a te deo reuelante inueniri
valeat magnope laborare atz ad
cõtinuãdas deo laudes templum
imbi sup illud edificare. Qual ete
nim quãtuscz vir fuerit tua frater
nitas optime nouit. Vbi ad q̃escẽs
monitis egregius Luitgerus omi
adhita solicitudine ageuz in quo
thesaurus ille absconditus eãt: ex
colit pro viribus simílis hoi bonã
margaritã querẽti studiosi?. Et cũ
minime qđ desiderabat valẽt inue
nire mest? val de: tñ intra spaciũ lo
ci quo putabat obtineri cepit basi
licaz edificare. Sed bono viro bona
q̃renti nõ defuit manifestatio bon
tatis dñi. Visuz denicz est ei i som
nis sanctissimũ christi sacerdotem
Lebuinũ secũ loquí: a sui tegẽ locũ
sepulcri: seqz ita affari Laudabile
inquit ac deo placitũ tuũ approba
bo studiũ mi frater amãtissime Lu
itgere q̃ ad honorez nomiz dei tem
plum iam olim dirutuz conaris re
struere. Mei vero membra corpu
sculi repies remoto hoc quẽ erigis
pariete australi. At seruus dñi
Luitgerus nil lxsitans de visione:
aggregata cleri plebisqz plurima
ratione subruto quẽ erigebat pari
ete in loco sibi põstenso qđ desidẽ
rabat se gauisus est inuenisse. Ob
lata itaqz deo vt dignũ eãt in psal
mis a hymnis gratiarũ actione di
latari fecit: spaciũ edificij illius q̃ti
nus imbi clauderetur thesaurus a
se dño reuelante repertus. Quantũ
demqz sit pciosus ab eo tẽpe vsqz
in pñs signiz declaratur ac virtu
tibus que p eius merita in suos fi
deles opari semp dignatur ineffa
bilis potentia tẽmgni Jesu christi
dei a dñi nostri: qui cuz p̃re a spiri
tu sancto viuit a regnat rex inuict?
cui sit laus a gloria p infinita secu
la seculorum. Amen.

De sancta Columba virgine.

Egressus est igit̃
Aurelianus ciuitatẽ senonis. viii.
ydus Januarij. Ante quem accusa
ta ẽ a adducta virgo Columba: q̃
post multas interrogationes iussa
est p iuuenem quendam turpissi
mum vulgarez nomine Baruchaz
imitri in contubernium publicum
meretricũ. Qui cum venisset in am
phitheatrum: et introisset cellam
eius: dixit ei virgo Cur cũ tanta fru
tate me adĩtras? Nũquid tibi resi
stere possuz: aut te repellere a me?
Sed patientiam habe ne iratscatur
tibi dominus meus Jesus christ?
a moriaris. Qui cõpunctus in his
verbis non accessit ad eam: nec te
tigit eam. Et cum oraret virgo Co
lumba vt ei? castitas a domino cõ
seruaretur: ecce visa egredies de

cauea amphiteatri ingressa est cellam virginis: et inueniens ibi hominem allidit eum ante pedes Columbe intendens in faciem eius. a expectans: quasi quereret quid virgo de illo iuberet. Tunc Columba ad vrsam. Aduro te per Jesum christum vt non ledas eum: sed permitte me loqui cum illo. Tunc vrsa dimisit eum a posuit se ante hostium ne ille effugeret: a ne alius ingredere ret. Tunc Columba ait ad iuuenem. Ecce fera que audito nomine christi dat honorem deo: tu quare in tanto scelere perseueras. Aut ergo promitte te christianum fieri: aut te deuorabit fera. Tunc iuuenis exclamauit. Si quis christum non confitetur sanus hinc non discedat. Quod cum dixisset vrsa se tulit de hostio. a exiens iuuenis clamabat per totam ciuitatem non esse alium deum: nisi quem colit columba. Quo audito Aurelianus iussit ignem circa carcerem accendi. Vrsa vero vt vidit ignem cepit fremere a rugire. Cui dixit Columba. Noli timere q non cremaberis hodie: sed morte cum deo placuerit morieris. Tunc vrsa tectum ascendens erupit p medias turmas a exiuit ciuitatem. Tunc populus clamare cepit vt ignis extingueretur ne Columba virgo cremaretur. Quibus hoc clamantibus venit nubes de africo a extinxit ignem Tunc adducta est Columba in medium populi. Ad quam Aurelianus. Que sunt tua artificia vt te non contingunt incendia: nec fere. Que respondit. Nihil aliud noui nisi Jesum xpm cum patre a spiritu sancto. Cui dixit Aurelianus. Jam tibi protestatus sum ne nomen hoc memoreris. Precepit autem vt ad primum miliarium duceretur et ibi decollaretur. Quo cum ducta fuisset rogauit vt paululum dimitteretur orare. Sed cum nollent qui ducebant eam: dedit eis pallium suum sericum a tunc prisere. Rua oratione clamauit ad eam vox de celo: dicens Veni Columba mea: veni. aperti sunt tibi celi. congaudent tibi paradisus: deiectis omnibus colluctationibus stat filius dei qui tibi coronam in capite ponat a suscipient te angeli dei: a producent te in ciuitatem magnam hierusalem celestem. Tunc vnus ministrorum exempto gladio amputauit caput ornatis virginis. Factumque est hoc pridie kalendas Januarias.

De sancta Tecla virgine.

Tecla sponsa Thamiri in ciuitate yconij sedens in fenestra sua audiuit Paulum qui illuc venerat de virginitate predicantem. Cui a adhesit derelicto sponso. Titus eius imbi preceserat a Paulum sic deseripserat. Paulus statura breuis est capite robusto: supercilijs iunctis: naso aquilino: a gra plenus. Tunc mater Tecle filiam suam ei apostolo accusauit. Vnde ambo ad proconsulem trahuntur matre contra filiam clamante: quia sponsum suum contemnit et huic adheret. Tunc Paulus ab proconsio expellitur: et Tecla igni immecta illesa exiuit. et inuenit

Paulū p se manere: a statim sequitur antiochiā ibiq; a q̄dam occupi scē. Quī vidēs se ab ea cotēmi: p sacrilega vgo xpi ipso auctore iudici tradit. Sequenti vero die Teda inter leones a leenas a vrsos pjci tur: sed omnes se mucem interficiunt: a virgo illesa permansit. Tūc in aquam inter feras pjecta: dixit In nomine patris a filij a spiritus sāci sit in hec aq̄ fons baptismi: et omnes fere statim moriunt. Iterū in amphiteatro inter feras crudeliores projici iubetur: sed pie matrone confluunt et odorifera quedam aptant vt fere dormiant et mitigētur. Quibus soporatis strati thauri fortissimi adducunt quib⁹ igmita ferramenta ad genitalia liganē vt magis seuiant. Et virgo ligata inter illos projicitur: illesa vinculis combustis absoluitur. Deinde iterū cum apostolo smirnā pergit. Tandem a Paulo benedictione sumpta p comium rediit: a sponsum suū mortuum repperit. Mater vero eius in sua nequicia permansit. Ipsa autē multarū virginū mater extitit: et orans ad dñm migrauit.

De scā Afra puella a martire.

Afra filia Hilarie: cuius progemtores a cipro venerūt. Cuz autē essent cultui veneris dediti: ipsa cum ancillis suis meretricio operi se dedicaueāt ob honorem dee veneris cui sic seruiebatur. Varuz prostibulū Narcissus episcopus cuz Felice diacono psecutōez Dyocleciani deuitās ignoranter ingressus est. Et primo p turpi amatore fuscept⁹: postea christianorū epūs cognit⁹ Afra pedibus episcopi aduoluitur: ac statim cōuertit. De mane christiani querūtur: sed Afra sub lini fasciculis eos abscondit. Tunc Afra episcopum ad Hilariaz matrem suam ducit: que etiā aduoluta pedibus eius: efficitur xpiana. Tunc clamat dēmon sup episcopuz se iniuste a suis habitaculis expelli. et recusauit recedere: misi aliqua aīa sibi in potestatem detur. Datur g⁹ ei draco magn⁹ ab episcopo in fauces alpium quem statim dēmō occidebat. Tūc Narcissus domum Hilarie in ecclesiam consecrauit a Diomisium auunculum Afre ordinauit epm in augusta. Afra vero cuz solita vitia exercē negligeret Gayo iudici presentatur. Cui cum iuder paganus diceret: deuz christianoruz meretrices abhorrere a christum habitare in talibus non posse. Afra respondit christum p peccatoribus venisse. Jubetur in insula lici flumīis cremari. Mater autem a ancille ei⁹ dū eam sepelissent ibi cōplense: igne crematē extiterunt.

De sancto Oswaldo rege.

Oswald⁹ rex anglorum filij Achieforis sancti edmundi regis: q̄ etiam pro christo occubuit. Fuit vir magnarum elemosinarum in die pasche ab Adriano lindisfranensi ecclie dīna audiēs. Et cū lingua fre

ignoraret rex populo interpretabat. Una dierum dum pauperes confluerent et omnia victualia essent distributa disci argentei fecit confringi a dari egenis. Cui episcopus congratulans: manus eius osculabatur: dicens. Nunquam senescat hec manus. Et factum est ita. Permanet enim sic usque hodie. Qui etiam die ac nocte vacabat diuinis: aut stans: aut flexis genibus gratias deo agebat. Fratre suo Ganfrido ab impiis perempto: ducem britonum cum multis super se venienti ipse erecto crucis vexillo a flexis genibus superauit. Nono ergo regni sui anno: etatis vero tricesimo octauo rex mercionum qui antecessorem suum pemerat: ipsum in prelio occidit. a caput cum manibus a brachiis ignominiose in stipite suspendit: qui postea multis dauit miracutis. ¶ Scolasticus quidam bona dicens a mala faciens: ad extrema perductus vidit se ad inferos duci inuocat auxilium sancti Oswaldi Et allata sibi particula pallii quo caput Oswaldi cum manibus pependit. et in aqua benedicta posita et ex ea potata: vitam obtinuit et salutem.

¶ De sancto Wolfgango epo.

Wolfgangus natione quidem almanus: genere vero ingenuus ab ipsis infantie rudimentis deum fontem vite sitiens a spiritussancti gratia illustratus: quis mundi amatoribus videretur contemptibilis: magna tum meritorum prerogatiua eminere cepit. Nam reuera necesse est vt quem mundus odit diligat a deo. Sanctos viros in hoc seculo constat peregrinos esse ac hospites. Unde a repprehenditur Petrus qui tabernaculum in monte fieri cogitauit. qui sanctis in hoc mundo tabernaculum non est quibus patria et domus in celo est. Sancti viri funditus seculo renunciantes: ita huic mundo moriuntur vt soli deo viuere delectentur. Quatoque ab huius seculi conuersatione se subtrahunt tanto interne mentis acie presentia dei et angelice societatis frequentia cotemplantur. Qui enim renunciat rebus suis: sua abnegat. Qui vero renunciat moribus prauis: semetipsum abnegat. Hoc adimpleuit beatus Wolfgangus. Primum enim inter canonicos laudabilem et castam vitam duxerat. deinde artioribus regule implicari desiderans in hac uia apud cenobitas qui solitarii vocantur monachice vite normam professus est. In qua quanto rigore qualibet obseruantia viguerit: et virtutum suarum exitus et ostense sibi diuinitus visionis patefecit peuentus. Nam cum beatus Wolfgangus adhuc in solo paterno positus peregrinari pro amore diuino affectaret. a huiusmodi desideriis sanctorum se suffragiis iugiter commendaret beatum christi confessorem Otmarum cui se suaque frequentissime commendabat sibi in somnis astare videbat: quem iussus ab eo interrogare huiusmodi accepit verba.

Quia rogatus a te rogaui dñm p te manifesto tibi nūc futura q̄daz Paup a iops de hac pūntia egre dieris. ſi alia m q̄ pro amore dñi exulabis episcopatum caducis re bus satis locupletē p̄destinatione diuina fuscepturꝰ eris. In cuiꝰ ad mīstratione si fidelez te exhibue ris expletis vigīntiduobus ānis vitam transitoriam eris exiturus a eternam īgressurus. Et hoc pro cuidubio scire te volo q̄ animam tuā cōditori redditurus es īn loco vbi sub nomine xp̄i a xp̄ianis me moria mea venerat a colitur. Quo me īn hora exitus tui de egipto hu ius mundi spero aduenturum cuz ceteris quos de ciuibus supmis ad te venturos osolatores habere me rueris. Sanctus igitur Wolfgāgꝰ hac visionis reuelatione perceptа ac misteriꝰ archano comperto: eo amplius quo certus circūspiciens ītendebat aciem mentis īn specu lum diuine contemplationis repu tans atq̄ iugiter secum reuoluens qualiter pro salute aliox a anima rum cōmissarum remedio sibi a do mino cōcessum duplicaret talentū vt pauca fideliter custodiens fideli remuneratione sup plura cōstitue retur. Cuius rei gratia mōasteriū a mōchatū deserens: imo ſm apo stolum maiora emulari carismata cupiens p almaniam deuenit exul īn noricum: ad cuius orientalē par tem cum humili comitatu p̄tendēs p̄dicandi gratia pannonie petiit confinia. e quа p Pilgrinum pa tauiensem episcopum euocatꝰ pie vt decuit humanitatis ab eo susci pitur et foueꝫ officio. Apud quez etiam rogatus et iussus mānsit ali quot diebus. Doc īnter cetera pru denti secum tractans mente quare prohibitus sit ab adducenda ad deum paganoz gente. Quo cōmo rationis tempe idez episcopꝰ opti me vsus: vtpote qui erat apprime eruditus a genere nobilissimꝰ cui destina a manifesta diuini seruitij obseruatione: ac assidua sacre scri pture īdagatiōe satis p̄bauit hūc quem susceperat pegrinuz nō esse girouagum: sed stabilem et vere fidei domesticū. Vnde a quosdam de suis familiariter pro eo alloqui tur: dicens. O q̄ felix ecclesia q̄ deo volente isto donabitur sacerdote. Ergo necessariuz valde videtur mi hi a vtile vt huic famulo dei petaz regimen ratisponensis ecclesie qui optime cōuenit sicubi abūdat bo na voluntas vt eam etiam ad bona opera procedere faciat bene collata facultas. Bonuz quippe quod hic vir seminare voluit īnductis cor dibus paganoruz et salutis obse quiuz quod reperit ceritas illoruz quandoq̄ fortassis hoc eodez agri dominicū excolente dabit fructuz suum īn populis christianoꝝ. Ad hec quidam respondentes: dixerūt. Quomodo fieri potest vt iste pau per a ignotus ad honorem accedat tanti episcopatus: cuz iam alique alti sanguinis persone hunc apud imperatorem predijs a pecunia cō pensantes sibi contenderūt adqui rere. Quibus ille refert verba p̄de

rosa: sed non adeo morosa. diuina et humana valde inter se probantur discrete iudicia: si scrutator cordium et rerum ab initio mundi elegit contemptibilia a ignobilia vt confunderet fortia. Et econtrario mundus quod suum est superbe ad horam extollit: ac in breui cum confusione dissolvit. Vnde operepreciū censeo quo sez mittam ad marchi comitez: cuius consilio multa solet facere imperator vt suggeret ei ne per ambitionem aut simoniacam hereſim quenq̄ episcopalez finat accipere dignitatē: sed ob eternaz remunerationem quem humilez et modestum ac eruditum inuenerit: necnon officijs ecclesiasticis aptū esse probauerit hūc cuiuscūq̄ fit conditionis vel parentele promoueri faciat ad culmen ecclesie. Per legationem igitur episcopi ac suggestionē consiliarij imperator sua a ecclesie vtilitate admonit?: imo quod verius est nutu dei. in cuius manu est cor regis. princeps bon? Otto secūdus animo mutatus omnes qui pro eodem episcopatu adipiscendo laborabāt auertit. a se totum ad electionem venerandi viri cōuertit Wolfgangi. sicq̄ legatos post eū celeriter mittit. Qui vt missi fuerant pergentes: inuenerunt eū cui? p̄nominato episcopo cōmorantem: sed iam ad patriam repedare cogitantem. Beatus autem Wolfgangus ignarus erat legationis imperatoris et ceterarum rerum pro se gestaruz. a idcirco animum intendebat aliorsum. Cunq̄ legati quare venerint ei indicarent primum recurrit ad secretariū cordis sui se suaq̄ deo cōmendans in intimis. deinde epō Peligrino: cui? caritate ibi detentus erat: causam suam exponens id quo grauabat temperamento lenicbat simplicitatis columbine ac prudentie serpentine: atq̄ in hunc modum proloquitur: dicens. Hoc nouum quod mihi per nuncios imperatoris domini Ottonis secundi venit caritas efficit tua: cui premiuz bona voluntatis absq̄ dubio erit: sed mee parui tati timorem incutit. q̄ nescio si voluntas dei sit. et quia mundus sub specie religionis multos ad vitia trahit. Cui respondēs: dixit. Q̄ dicis te timere hoc mentis est pudore. Sed hanc in bonam spem erigit psalmista: qui dicit. Initium sapientie timor domini. Talia q̄ pontifice proloquente vir venerandus Wolfgangus per mentis speculationem a dispensationez: dispensationis diuine intuens moderamen subsequitur: dicens. Ecce seruus domini: fiat mihi secm verbum tuū. Tunc arrepto itinere cum his qui missi fuerant ab imperatore tetendit in partes occidentales bauarie Cunq̄ peruentuz fuisset ad regiaz ciuitatem clerus et populus secm morem ecclesiasticum vnanimiter vt imperator petijt sanctum wolfgangum elegerunt cum vniuersali electione: a ad curiam regiam eū miserunt. Cunq̄ in presentia cesaris esset delatus: ante pedes eius prostratus se dixit indignuz: indo

ctum: ignobilem: sub monachi p
fessione degentem: et sine licentia
abbatis sui mihil accipere debere.
Imperator autem videns eum deifi
ce renuentem magis de eius p bita
tis dignitate cert9 q̃uis reluctanti
multumq3 gementi episcopatum
cõmendauit. demde cum comitatu
fideli multoq3 remissus ratisponã
est ingressus. ibiq3 cum canticis le
titie suscipitur: atq3 more põtificq3
introm̃satus a clero a populo sum
mo pastori cõmendatur: necnon
Fridrico archiepiscopo illiusq3 suf
fraganeis post aliquot dies in sa
cerdotem apostolicum ibidem con
secratur. Igitur post multa pieta
tis et equitatis opera quibus deo
seruire studebat febricitare cepit.
Quam corporis molestiam illi qui
nescit occasum sedulis precibus
vite sue cõmendauit excursum: di
cens. Deus miserere dignetur mihi
misero peccatori mortem nunc sub
eunti: a cuiq3 eam timide ac humi
liter aspicienti. Hec cum dixisset re
uerenter oculos clausit: ac velut in
somno pausans: pridie kalẽs. no
uembris in pace quieuit.

De sancto Panthaleone marti
re a medico.

Erat in ciuita
te nicomedia senator q̃
dam nomine Eustorgius habẽs fi
lium pulcerrimum noie Pantha
leonem quem litteris erudiendum
tradidit Eufrosino regis s. Maximi
ani medico. Rex vt vultum pueri
elegantem aspexit suo eum aspectui
astare a disciplinis medicinalis ar
tis erudiri iubet. Panthaleõ vero
iuxta domum Ermolai senis q̃ se cũ
alijs christianis absconderat trãsi
tum fecit cũ magistro suo: nec mo
res ceteros cũ iuuenum habebat. Er
molaus ãt frequenter transeũtis pue
ri decorẽ et reuerentiã attendẽs: co
gnouit per spiritum eum electionis
vas futurũ. a cõuocãs eũ vna die
cũ in domicilio suo introduxit. Quem
detestatis esculapij ipocratis a Ga
lieni studijs ad fidẽ a disciplinam
euãgelicã incitabat. Quodãtpe dũ
a mgro suo dimissus domũ iret pu
erũ vipera pcussum a mortuum: in no
mine xpi ad recordatõm Ermolai
sic lãguores curare soliti vite resti
tuit a serpens crepuit. Deinde ab Er
molao baptismate regenatus: post
septẽ dies ad pfectos rediẽs a ad ma
gistrum: laudabili se apud eos & ab
sentia excusauit eloquio. Querens
aũt pfectum suum ab ydolorum cultu
auertere: habita occasiõe cecum quẽdã q̃
omnẽ facultatẽ suã frustra in medi
cos expẽderat in psentia pfectis illum
inuit. Et credidit pfecto cum eo illo
a fidelis factus in pace quieuit. Ce
cus vero ex inuidia medicorum ad re
gem ductus a confessus se illuminatum p
Panthaleonẽ: a rege decollari iu
betur. Cuius corpus Panthaleon da
ta pecunia honorifice sepeliuit. Ma
ximianus autem iussit vocari Pan
thaleonem qui sanato in psentia
regis paralitico: qđ sacerdotes ydo
lorum Esculapium ipocratem a Jouem in
uocãtes efficere non valebãt mul
titudinem populi ab ydolor cultu

abductis ad fidem conuertit. Iterū sacerdotib⁹ cū medicis ex inuidia in seruū dei stridentib⁹ iussit eū rex sacrificare: nolentē suspensuz ungulari a lampaidib⁹ latera eius iendi deinde illesus euadens: missus est in sartagine plūbo liquefacto plenā. Tūc xp̄us cū eo ītrās sartagineꝫ: ignē extinxit et plūbū refrigerauit. Tūc lapide in collo ei⁹ ligato in mare p̄jcit: ſ xp̄o sibi apparēte sup aridā reduxit. Iterū. inter feras multas mittit: ſ mansuefacte nullam ei lesionem intulerūt. Quo viso mille homines ex hoc credētes: iussit rex p̄jci ante feras a intacti pmanserūt. Igit̄ post innumera tormentoꝝ genera iussit eū rex vna cū Ermolao a duob⁹ alijs p̄ns trucidari: a corp⁹ decollati cōburi. Decollat⁹ est igit̄ vir sanctus et fudit lac p sanguine. a spatula oliue: vbi passus est repleta ē fructu. Multitudo āt ciuitatis videns spatule fructificationē: a qđ lac cu cruore p sanguine: dederūt gloriaz deo: a multi crediderūt in xp̄m. Tyrannus vero hec audiēs: iussit succidi arbusculā a corp⁹ sem̄ oburi Et sic ꝯsummatuz ē certamē mūis gloriosi.

De scō Albano mūe.

Empe hono
rij regis p̄sarū atz me
dorū gētis wandaloꝝ
orta altercatōe magn̄ inē xp̄ianos a
arrianos ꝺuenerūt cartagini ad si
nodū. ꝺ. clxx. epi Inē qs̄ theomist⁹
vir religiosus a philippis p fidē xp̄i
ab epatu expuls⁹ romā veit cuz di
scipul⁹ Albāo Viso a alijs duob⁹
s. Thabrahaz et Thabathā sub
imp atore xp̄ianissimo Theodosio
Vbi honeste a papa dimissus cau
sā p̄dicandi liguriā pagrans veit
mediolanuz ad Ambrosiū. a q̄ be
nigne recept⁹: multa otra arrianos
disputauit in oīb⁹ eos vincēs. Inde
venies augustā dimisit ibi sociuz
Virtuz q̄ in eodē loco tert⁹ ab infidelibus martirio coronat⁹ ē. Theomistus āt alpes trāsiēs ad Sigismundū regē puenit. Et ipse rex dū eēt vē catholic⁹ causā sui itineris cognōscēs p suos legatos misit eū ad btm̄ Paulinū treuerēn archiep̄m Cui Paulin⁹. Quō ausus fuisti ire ad me cū nup Maximian⁹ a Valerian⁹ q̄ hucvenerāt hic occisi sint p xp̄o Rndit. Idē q̄m⁹. Cū g aliq̄tulu cū ipso fuisset cōmorat⁹: a ipsius otra arrianos adiutor fuisset acerrimus tāde xp̄o positū iter arripiens venit cū suis in ciuitatē mogūtinaz vbi fueāt arrianoz multitudo. In q̄ ciuitate cū fidez trinitatis exponeret: vtvnū deū ag̃ scētes ad vnitatē mūis ecclesie redirent confluxus gothoruz a arrianorum Albanuz. qđ verbum dei cōfidenter p̄redicabat comp̄hendentes: et foras ciuitatez educentes caput ei⁹ gladio amputarunt. Quod ipse statim apprehēdens xp̄ns manibus illuc deportauit: vbi nunc corpus eius simul cū capite requiescit. Cuius ecclesiam Karolus vt hodieq̄ patet ditauit: vbi plurima fiūt miracla. Cui⁹ festū. xi. kal. Julij celebratur. Theomistus aūt a sui alūm Thabrahā

a sabatan a turba in naui perfora ta sed minime lesi abire coguntur uenientesq; in sicilia multos con uerterunt. Tandem cum uenecias puenissent: a turba persequente uno ponte unus discipulus in prin cipio. theomistus in medio. alius di scipulus in pontis fine oes tres decollati sunt. Theomistus at caput suu; ꝑ pris mamb⁹ ubi nuc omes sepulti sunt deportauit. Corpus alte rius albani de quo legenda statiz sequitur roma delatum est: donec otto tercius adhuc puerulus im perauit cum matre sua. Hec autez a papa corpus sancti albani ob tinuit a psepere moguncia cum eo uenit. ubi tuc tpis eps tam corp⁹ sancti albani: q; ipsam imperatri cem valde honorauit. a qe timuit sanctu suu albanu isto sancto Al bano fuscarip equocacoem nois. Vocabatur em uterq; albanus. petijt ab imperatrice istu sanctuz ad differentiam alterius albanuz nominari. Tunc imperatrix albi nu in coloniam duxit a in loco ubi nuc ueneratur depositit. sibiq; sepl cu an altare eius constituxit. Fu it a alius albanus qui passus est in britannia. xi. kalendas Julij in ꝑta ciuitate wlannu. Hic qdem ad huc paganus xpianu quedaz de ricum persecutionem max mani imperatoris fugientem hospicio rece pit. Quem cu orationib⁹ a ieiunijs semp studere conspiceret: exem plis a exhortacombus eius con uersus est. Audiens aut iuex bri tanie qm albani domo clericus lati taret insit ut cito dericus adue ret. Tunc albanus hospitis sui ha bitum induens a militibus ad iu dicem vinctus perductus est. Qui cu eu vidisset a quo ꝑ hospite suo se obtulerat cognouisset cum sacri ficare renueret iussus est grauiter verberari a deinde decollari. Cunq; ad locum duceretur venit ad quen dam fluuiu cursu rapidissimo trā situm prohibentem. Volens ergo ꝑterare ad martiriu orauit. a sta tim diuisus fluuius uiam ei prebu it. Quod videns miles qui eum de collare debebat ense proiecto peni tens ueniam postulauit. sicq; cu; eo ad montem qui prope erat ascē dit. ubi sanctus albanus fontem pennixter effluentem precibus su is obtinuit. Protinus quidam mi les ambos decollauit a oculos ami sit. Nam cum sancti albani cap ut in terra caderet absasum. simul a sui persecutoris oculi deciderunt in terram. Et sic qui impias manus in sanctu dni iniuit sup morte eius gau dere non e permissus.

De sancto huperto

Hubertus no bili exortus ꝓsapia Hlo dorici regis francoz tpibus erat dux Aquitanie comesq; palatin⁹ in doctrinis liberalibus erudituus. regalis palacij presentia insignit⁹ insecutor adolescentu ritus nobili um: in armoz usu habilis ac strenuus placensq; populo. Hic qe bo nus a uirtuosus erat prudentisq;

ingenij· ebromuz regis theoderici
seneschallū· cuius crudelitas regnū
frācie grauiter opprimebat· pm
ptissimum ad omnē malicīā cōsi
derās exercratus est oēs illi9 act9·
et francīā deseruit· in austriamq
ad pipinum cuius iustīcia a vīs
omnes tirannos compescuerat se
transtulit sed deuictis p pipinuz
tyrannis ad franciam redijt· Cuz
ergo in parochia tūgrensi circa
prefatū principez vir illustris Hu
pertus aliq3diu conuersaretur· in
xpm tamen adhuc non credebat
sed erat pagan9 a pdoloz cultor
Sicut āt nobilis genere ita nobi
lior erat moribꝰ a virtutibus Erat
nāq3 pius humilis a misericors·
ac p hoc misericordīā magnaz cō
secutus est· Die quadā passionis
dominice cuz hupertus venationi
insisteret apparuit sibi xps cruci
fixus inter cornua cerui quē cum
canibus insequebat dicēs in hec
verba O hupertevß q̄ feras situe
stres venaris· Tempus est iaz vt
me venetis Ego em̄ sum dñs deus
tuus qui hodie p te a pro omnibꝰ
hominibus crucifixus fuz Hupert
us āt hec videns a audiens terri
tus est Postea vero ad se rdiens
p consolationem xpi descendit de
equo· et ad genua se humiliter p
sternens sup terrā inclit O domi
ne deus licet de te sepius audierā
tamen vsq3 modo in te nō credebā
te non cognoscebam a pro vero dō
non colebam Jam paratus fuz ti
bi obedire in te credere a tibi semp
seruire Dic ergo mihi quid vis vt
faciam a ostende mihi viaz veri
tatis a voluntatis tue Tunc iterū di
xit sibi christus O hupertе abne
ga teipm a tolle crucem tuam a se
quere me Addidit etiam Vade m
quit ad Lambertuz epm traiectē
sem quez tū iam concupiscis vide
re ille docebit te et dicet tibi quid
facere debeas vt vitam eternam p
mereri possis His dictis christus
disparuit· Hupertus autem de ter
ra surgens a venatione cessauit· a
cū famulis suis domum rdijt lau
dans a benedicens deum de miseri
cordia sibi data Tradente āt Hu
perto adhuc iuuene moram tun
gris pertexit ad traiectū vbi erat
Lambertus episcopus Qui gratā
ter a benigne eum recipiens bap
tisauit instruxit in fide catholica a
diebus aliquot eum apud se tenu
it· Ex apparitione autem Christia
sācti viri Lamberti colloquio a ex
emplo eoz clarissimi pncipis Hu
perti adeo immutatum est ac cele
stis patrie desiderio succensum vt
spreta mundane potentie gloria to
tus in alium virum mutatus no
uo viuendi genē solo habitu mū
danam dignitatem profiteretur·
re vero ipsa a affectu non miles sz
clericus· non comes sed Lamber
ti erat discipulus Ex doctrina ergo
sancti Lamberti renunciatis omi
bus a paupibus datis ac p struc
turis et ornamentis eccīarum ex
diuite factus voluntarius pauper
christum pauperem seq̄ mitebat
Nilq3 sibi retinuit p̄ter loricā quā
super carnem suam nudā induit·

a grīseum tabardum quem dēsup portauit. et sic eremum intrans dignam deo pēnitentiaz peregit. nullumqz cibum corporalem sumpsit preterq̄ herbas et radices arborz vinum a siceram non bibit: sed solam aquaz. multasq̄ infestationes demonuz sustinuit: qui varijs modis a plurimis eum temptauerūt: sed eum flectere seu vincere nō potuerunt. Vixit autez Rupertus taliter quindecim annis. a in decimo sexto misit christus angelum sibi dicentem. Ruperte exeas eremum a vade romam. Voluit enim dominus eum pōnere super multa vt esset semita morum: exemplumqz aliorum eo q̄ fidelis fuerat super pauca. Fuit ergo Rupertus obediens a exiens eremuz accessit ad magistrum suum Lambertū: ei reuelās visionem angelicam a vocationē. Rupertus autem vsus per omnia beati pontificis consilio: romam profectus est triumphalia apostolorum visitare limina: vt cōtemptū mundi quem hortatu magistri sui dilecti inceperat: per eorum merita ad effectū p vsqz duceret eoruz precibus commendatus. Interea cū venerabilis papa Sergi⁹ post matutinaruz officia fatigatus somno se dedisset: circa ipsius diei auroraz qua sacerdos christi Lambertus propter veritatis testimonium coronatus est martirio per man⁹ sceleratī Dodonis comitis arauie. Et ecce angelus domini assistens ei in visione: ait. Attende diligenter et fideliz verbis meis adhibe. Lambertus tuus tungrorum episcopus hac hora intra sanctuarium dei ab impijs est pro pietate immolatus propterea cum sanctis meruit in celestibus coronari. Et eius pastoralem baculum a loco passionis sue tibi subito translatum suscipe a in hoc substitues ad regimen tungrensis ecclesie discipulum eius Rupertum nomine quem ab apostolorum limina deuotus veniēte inuenies hodie Statimqz papa euigilans cum de visione adhuc hesitaret iuxta se situt ab angelo acceperat beati martiris baculum pastoralem inuenit. Facta itaqz oratione a immolata hostia ad exequendum visionis p̄ceptum circa limina apostolorum studiosius aduenientiuz scrutator consedit. Et forte vir domini Rupertus in proximo vico vrbis mansionem acceperat peregrinus. Qui statim deuote ad diu desideratam beati petri apostolorum principis accessit ecclesiam. Quem vt papa sergius vidit sciscitatus est ab eo q̄s sit a quo nomine appelletur. Cui ille. Ego inquit vocor Rupertus vestre sanctitatis famulus. Statim qz papa eum gratanter manibus susipiens adduxit ipsum iuxta altare principis apostolorum Petri ei dē reuelans mortez dilecti magistri sui beati Lamberti quā ab angelo didicerat. Quo audito beatus Ruptus dolenter lacrimat⁹ē. Cūqz eum papa instāter moneret de susceptione regiminis ecclesie tungrēsis a sanctus Rupertus nullo modo cōsentiret si indignū se affirmaret ecce

diuinitus omnibus beati Lamberti episcopi pontificalib⁹ a loco martirij subito trãslatis mouit. Qđ videntes oñes qui astabant ãmirati sunt gratias deo agentes. Cum igitur a papa in episcopum esset consecratus: quia feruidus erat in caritate dei omnipotentis. statiz diuinum officium peragere desiderabat a hostiam acceptabilez deo offerre. Sic ergo ante altare sãcti Petri prostratus ad genua orationez fudit ad matrez misericordie vt sibi gratiam apud benedictum filium suum Jesum impetraret: quatinus diuinum officium cito addisceret a vt scientiam sibi necessariam ad regendaz ecclesiam: a p diuino officio debite complendo concederet. Gloriosa autem virgo orationem eius exaudiens misit sibi cũ angelo stolam pulcerrimam: quã angelus circumponens collo suo: dixit ei. Ruperte: Maria mr xpi mittit tibi hanc stolam. a sicut petisti habebis scientiam tibi necessariam a perfectam. Hoc etiam legitur in collecta sancti Ruperti. s. vt quem suscepta stola sibi celitus emissa: sacri officij scientia credim⁹ illustratum. Ista etiam stola vsq hodie reseruatur in ardenna in andagio daustro vbi sanctus Rupertus corporaliter requieuit. et contingunt miracula plurima in eadem. Post susceptionem igitur isti⁹ stole cuz missam ibidez celebraret: apparuit ei beatus Petrus apostolorum primceps tradens ei dauem quasi auream in manu gestandaz: in potestatem ligandi atq; soluendi. a lunaticis furiosisq; sanitatem conferendi Clauis autem ipsa vsq hodie seruatur in ecclesia beati petri in Leodio

Cum autem exequie beati Lamberti agerẽtur in ecclesia beate virginis marie in traiecto. audita est vox desup eadem hora a summo pontifice eis prouisum fore de condigno pastore beati lamberti discipulo nomine hubertho Acepta igitur licentia a benedictione a summo pontifice. addjtis sibi familiarib⁹ tam spiritualibus q̃ secularibus ab vrbe romana recessit. ferens secum dauem a beato petro apostolo sibi traditam similiter baculum a pontificalia beati lamberti quod audiens dodo et timens se corripi propter martirium beati lamberti a similiter pipinum regem p̃ter adulteriuz quod committebat cu sorore sua alpayda. quia sciebat sanctum hubertum amatorem magistri sui beati Lamberti. et virum iustum a strennum. congregauit exercitum magnum a insidias sibi posuit Fuit autem sanctus hubertus premonitus ab angelo ne formidaret quia dominus deus omnipotens secum esse vellet a eum liberare ab omnibus inimicis suis Cũ autem dodo a eius exercitus appropinquarent sancto Huperto et familiaribus eius eum occidere volentes munuit se signo sancte crucis sicut angelus sibi predixerat a dodo cu suo exercitu fuerunt plagati quatuor horribilibus plagis Quia aliqui fuerũt percussi morte

subitanea · aliqui fuerunt obsessi spiritibus malignis · tercij mortuo caduco · et q̃rti rabidi facti · Istis miraculosis operibus per potentiam dei omnipotentis ostensis a trajectensibus humilime a honorifice cum cruce domini et vexillis processionaliter ab omnibus clericis a laicis obuiam sibi venientibus est receptus : et in cathedra pontificali reuerenter est collocatus Sciēs ergo beatus Hupertus aliam esse legem subditorum : a aliam prelatorum : non ea sufficiebant ei que olim sibi sectanda proposuerat : sed in artiora tendens magnopere studebat sanctorum patrum vestigia sequi . s . illorum qui mihil mundiale appetierunt : sed pro necessitate primorum quicquid superfuit distribuerunt : sicut de sancto Martino a beato Nicolao a de aliis patribus sanctis legitur . Igitur post multa sanctitatis opera a miracula scies tempus sue resolutionis imminē : discurrebat p loca orationis se sanctis dei recōmendans . Veniens q̄ ante sepulcrū beati Lamberti martiris : diutissime cum lacrimis orauit . Rediens q̄ in ecclesiā bt̄i Petri apostoli ante altare sācti Albi mptēsis patieti brachijs ait . Hic defossa humo locus sepulture mee paretur . Per idem quoq̄ tempus licet viamus morte : rogatu tamē quorundaz virorum illustriū brabantum perrexit . ibiq̄ ecclesiā nouam dedicaturus quam dedicauit et acerrimus atq̄ facundus orator celestis curie populum adhortatus est sermōnē : vt scilicet templa cordis prepararēt domino . Explicito q̄ sermone et officio ad prandendum se cum discipulis vertit : a cū in vespaz dies vergeret a mēsa surrexit a nauim ascendit . Exeunte autem ipso de nauī ptinus omne corpus eius frigore corripitur : a sitis ardore valde aduritur . a q̄ sciturq̄ lectulo loco delecto aptatur . Sicq̄ a prima feria vsq̄ ad feriaz sextā febre eius augmenta capiente . Et cum dolor corpori infusus nullo fine coerceretur : a domino petebat auxilium : a vt interesse mererentur angelicis ciuibus . Dixit etiam omnibus circumstantibus inter quos fuerat Florebertus eius egregius filius . Mi predilecti pro meis iterum infirmitatibus . Terminus etēm vite mee adest . Et tunc fudit orationem humilime ac deuotissime ad deum omnipotentem p subditis atq̄ ouibus suis : vt scilicet deus omnipotens vellet ipsos preseruare ab omni malo . a precipue ab istis quattuor horribilibus plagis : quibus scilicet plagati erant carnifices sancti Lamberti episcopi : a eum occidere volentes . Venit ergo āgelus domini de celo missus dicens sibi . O Hupperte : exaudite sunt orationes tue . erisq̄ potestatē habens super cuncta viuentia i terris . Homines enim a iumenta saluabis : ac eos ab istis quattuor plagis preseruabis . Cum ergo sācts Hupertus sciret se exauditū : dixit simboli verba . s . Credo in deum patrem omnipotentem ꝛc . Itē oratio

mis dñice verba .ſ. Pater noſter qui es in celis ꝛc. Inter que verba ſpiritū efflauit. angelicisq; euectus manibus celum penetrauit. Eius autem migratio intulit ſuperno cō uentui gaudium. Diſcipulis autez et ſubditis pauperibusq; interminabilem luctum conquerentes intempeſtiuam ſubtractionez ſui paſtoris. Transferunt autem corp⁹ eius a loco obitus qui vocatur Tura vſq; ad leodium: que a se multū distant triginta miliaribus. Per omne autē iter omes pie audiētes corpus paſtoris deferri ex omnib⁹ locis confluxerunt a dolorem lacrimis oppreſſi accedentes atq; ſalutantes. pugnis etiam pectora verberātes: clamabant. En deſtituimur peritantes benigniſſimo piculorū noſtrorum pulſatore qui doloribus noſtris conſolator aderat. inopie q; miſerator. orphanorum aiutor. viduarum defenſor. doctrineq; celeſtis eximius doctor. Huius preſentia diaboli fugabatur ſeuicia. ſeculi calcabatur pompa. a ī vno iſto omnia nobis erāt doctrine atq; operis ſācta emolimenta. His vocib⁹ planctibusq; ſimiles iungebātur querimonie quousq; ſuperſcripto emenſo ſpacio in locum deſtinatū ſancti oſſa adduxere pſulis. Sepelierunt autez corpus ſancti viri cū omni reuerentia et honeſtate in eccleſia ſancti Petri ante altare ſācti Albini ſic ipe diſpoſuerat. Obiit autē ſāctus Rupertus circa annū dñi. d. cxxxi. tercio kalendas Junij: quāuis eius feſtiuitas recolatur tercio nonas nouembris. quia tūc corpus eius cum gloria fuit de tera eleuatum. Poſt hec autez ſācti viri reliquie ceperunt virtutib⁹ florere a crebris miraculis emitere per que dominus oſtendit quanti meriti eſſet apud se. et q; eſſet membrum ſupne ciuitatis. Sacerdotes ergo prius conſilio deſuper habito iunctis ſibi aliorum eccleſiaſticorum graduum turmis anno decimo ſexto fidelisſimi eius exceſſus mādomica illuceſcente baſilicam ſancti Petri adeunt: a operculum a ſepulcro ſuſtulere: cum grauitateq; itro ſpicientes. quia putabāt more aliorum hominum mortalium illud ſacratiſſimum corpus a ſolidatis compage ſeiunctum a pulueri redditum: viderūt gloriosum eius corpus nulla detrimenta paſſum illeſum a diſſolutione atq; putredine reppererunt cum ſuis veſtimentis a pro thabo atq; putredine q̄ moris eſt mortalium corpora contrahere aromatum more ſenſerunt odorifero odore feruere. Caput autem illius oculis perluſtrantes vidēt vultum eius quod dictu eſt mirabile ſudore perfuſum a velut noctis opace roſciduł pfuſum guttuł. Coronā vero capillorum alienam proſus ab omni leſione. celariemq; auctā et prolixitate et pulcritudine. Neq; etenim candore ſemili allebat: ſed colore a viſione ſui inuenis caput reprimittebat. Videntes ergo talia: clamabant. O mundi fabrice meſtimabilis conditor. Quis nanq; tibi ſimilis in miſeri cordia,

qui non solum aiam ipsorum
seruorum tuorum in paradisi sedi
bus collocans eternam ipsis feli
citatem attribuis: sed etiaz corpa
eoz nature quodāmodo vim ause
rens illibata custodis. Cuius meriti
emz apud te iste est cuius exuuie
tanta gratia et honore pollent vt p
cluse vētre terre vim quodāmodo
ei intulerint: ne quod fuum est ei li
ceret. s. ne caro de terrā sumpta ter
ra fieret: sed contra legem a modū
mortalium a etiaz terre mandata
caro maneret. Ecce ad augmentā
daz tui nominis magnificentiam
non modo corporis integritas vul
tusqz venustas: sed a indumento
rum eius cōseruata est pulcritudo
Eodem vero die huiuscemodi rei fa
ma circumquaqz decurrit: a p cun
ctorum ora volitans ad palacium
vsqz puenit. Karolomannus ergo
primceps pclarissimus iam regni
francoruz sceptra regens his pce
ptis regali solio exiliuit: vnaqz cuz
vxore et primoribus palacij ad vi
ri dei corpus accessit. et admirans
potentiam domini eius virtutez et
misericordiam: et nomen collau
dauit: magnificauit: et benedixit.
Corpus etiam beati viri ex vase se
pulcri sustulit et loculo imposuit:
a cum leticia hymnoru[illegible]qz decan
tatione ante sacrum altare detulit
a munera diuersa obtulit a tribu
it. Et pmansit corpus beati viri leo
dij i ecclesia sācti Petri circa. lx. v.
annos. Postea translatuz est cor
pus sanctissimum a leodio petent
bus monachis ex mōasterio sa

cti Lamberti tempore Lodowici fi
lij Karoli magni. Anno. d. ccxxij.
vndecimo kal'. octob'. p venerādū
walcandum epm leodiēn. in ardē
nam capellam andagiēn. vbi pfa
ti monachi religiosaz ducebant vi
tam. Et inuentū est ab omni corru
ptiōe alienuz sicut in prima trans
latione.

Sequitur tabu
la legendarū scdm
ordinē alphabeti.

A 234 289

Hodon i sēnes

Achylleus a Nereus.
Adrianus martir.
Aduentus dominī.
Afra martir.
Agaciꝰ qꝫ i le. decē miliū mrm.
Agathon abbas. Agatha vgo.
Agnes vgo. Albanꝰ martir.
Alexius.
Amandus epus.
Ambrosius epus.
Anastasia.
Andreas apl'us.
Animarū fideliū ōmemoratio.
Anna mater Marie: quere in nati
uitate virginis.
Annūciatio dominica.
Antonius abbas.
Appolonia virgo.
Appollinaris.
Arsenius abbas.
Ascensio dominī.
Assumptio Marie virginis.
Augustinus episcopus.

Baptiste decollacō

Barbara virgo.
Barlaam a Josaphat.
Barnabas apostolus.
Bartholomeus apl'us. 198
Basilius episcopus.
Benedictus abbas.
Bernardus doctor mellifluus.
Blasius martir.
Bonifaciꝰ epus cū socijs suis.
Brictius episcopus.
Brigida virgo. 311

Calixtus papa.

Cathedra sancti Petri.
Cecilia virgo a martir.
Circumcisio dominī.
Ciriacus cuz Largo a Smaragdo.
Clemens papa.
Columba virgo.
Conceptio virginis Marie.
Cornelius a Ciprianus.
Coronati quattuor.
Cosmas a Damianus.
Cristina virgo.
Crisantus a Daria.
Crisogonus presbiter.
Crispinus a Crispinianus.
Crucis inuentio.
Crucis exaltatio.
Cumbertus epus.

Damiāꝰ i cosmas

Decem milia martirū.
Dominī natiuitas.
Dominī circumcisio.
Dominicus cōfessor.
Donatus episcopus.
Dormientes septem.
Dorothea virgo.
Dionisius cū socijs suis.

Ecclesie dedicatio. 299

Egidius abbas.
Elizabeth filia regis.
Epimachus [illegible]a Gordianus.
Epiphanius [illegible]omini.
Epiphaltus epus quē in legēda
Johannis chrisostomi.
Erasmus epus.
Eufemia virgo.
Eusebius epus.
Eustachius martir cū socijs suis.
Ewaldi duo.

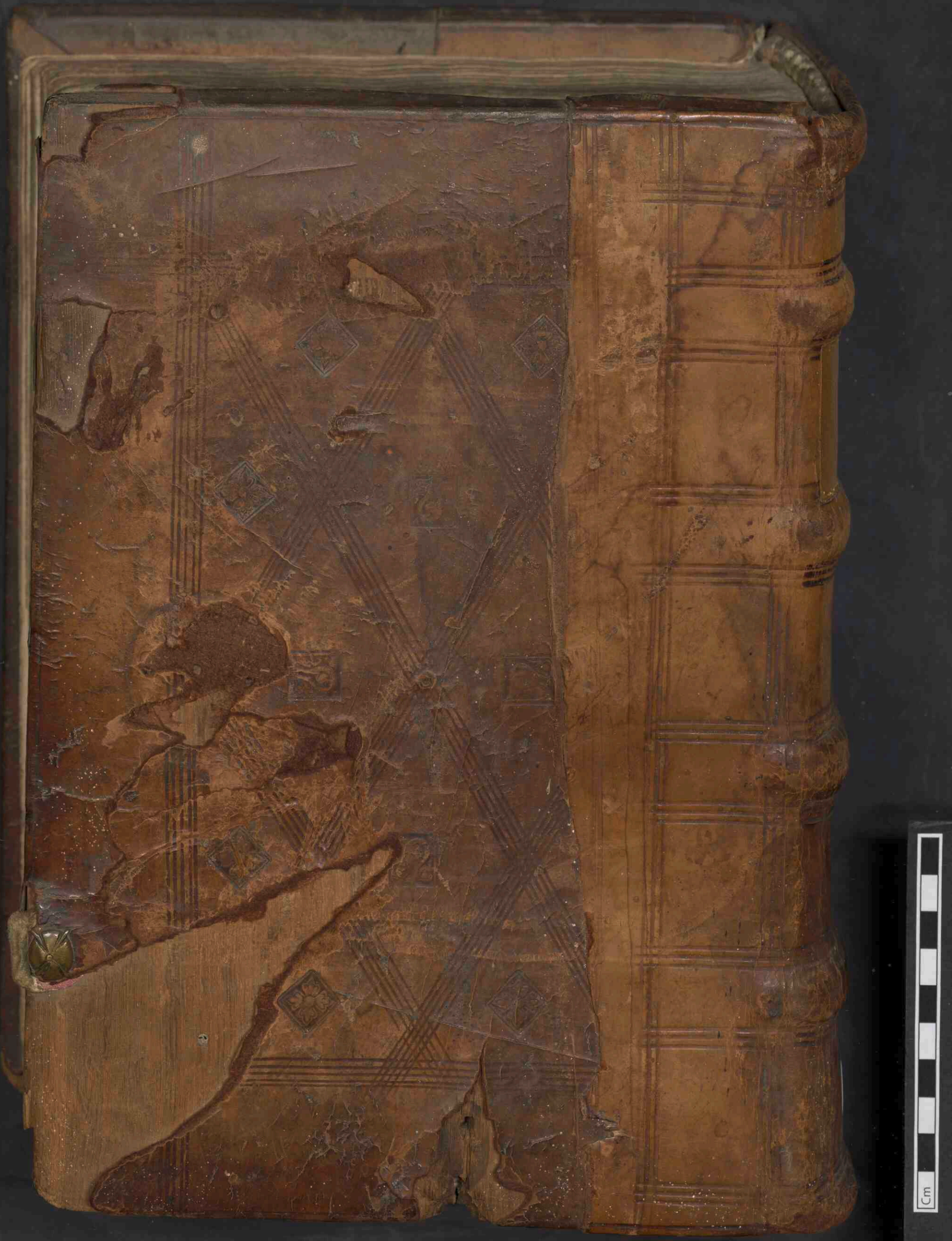
Cm

colorchecker DIGITAL SG
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
calibrite
X-rite ColorCheckerSG S/N:151021-1259 Data 15.10.21 Item No.:MX-7181
mm
0
1
2
3
4
5
6